BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
13 11
34

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

39 39
e d
13 7 C 3

Digitized by Google

DISCEPTATIONES
FORENSES CRIMINALES
Ad Reorum Defenſam,

Digitized by Google

Imprimatur:

Si placet Eminentiſs. & Reuerendiſs. Domino meo Cardinali Epiſcopo Maceraten.
Amicus Panicus Protho. Apoſt. & Maceratæ Præpoſitus.

Imprimatur.

Antonius Franciſcus Pellicanus Vicarius Gen.

Hieronymus Spinuccius Phil. ac Sacræ Theol. D. & S. Officij Reuiſ. vidit, & approbat. Imprimatur.

Imprimatur.

Fr. Thomas Maria de Ortonouo Lector, & Vicarius S. Officij Maceratæ.

Digitized by Google

DISCEPTATIONES
FORENSES CRIMINALES
AD REORVM DEFENSAM,
AVCTORE

[illegible]

A Sancto Seuerino, à perilluſtri verò, & vetuſtiſsima Arimini Vrbe Oriundo I. V. D. & Prothonotario Apoſtolico.

[illegible]

Nitent pariter in fine tria aurea Conſilia pro dictis Reis defendendis diligentiſſimè elucubrata.

[illegible]

[illegible] EMINENTISSIMVM, AC REVERENDISSIMVM D. D. CARDINALEM VIDONVM.

[illegible]CERATAE. M. DC. XXX[illegible]

EX TYPOGRAPHIA IO. BAPTISTÆ BONOMI.

CVM LICENTIA DD. SVPERIORVM.

Digitized by Google

Eminentiſsimo, ac Reuerendiſsimo D.

HIERONYMO VIDONO

S. R. E. CARDINALI Ampliſsimo.

ALMONTES CIAZZIVS.

CVM aduch adoleſcentiæ finibus detentus (EMINENTISSIME PRINCEPS) humanarum litterarum ſpatia decurriſſem, animum naturali quadam inductione ad iuriſperitiam inclinare ſenſi; in qua diuturna verſatus diligentia, antequam in Iuris prudentium numerum adoptarer, dedi non vulgare meæ ſpecimen eruditionis, publicè diſputando hic in Vrbe Sancti Seuerini, quaſi in aperto virtutum Theatro, ſpectante Illuſtriſſimo D. Laurentio Campegio, Dutiæ Comite, qui honoribus indies ſublimioribus auctus, ſuæque familiæ veteres fulgores nouis claritudinibus locupletiores efficiens, huiuſce, per id temporis, Reipublicæ gubernacula moderabatur. Hic ingenita poſtmodum humanitate fretus, cui equidem, quantum eſt plurimum, debeo; cum me Sextodecimo Idus Maij. M. DC. XIX. doctoratus laurea decoraſſet, effecit, vt propenſiori deſiderio ad eam me Iuriſprudentiæ partem teferrem, quæ noſcit criminum cauſas, quaq; non rarò ſum vſus pro Reis depellendi cauſa criminis: Non enim profectò aut quaſdam auſtrales ſtellas, quæ nobis perpetuò deliteſcunt, mihi imitandas decreui, aut nonnullorum nauiculatorum propoſui perſequenda veſtigia, in portu, qui ſemper anchora proiecta conſiſtunt; Sed egreſſus, carbaſa

ventis

ventis tradere minimè pertimeſcens, vidi ſcopuloſas cotes perdifficiles ſalebrarum aditus penetraui, neque ratem è vaſtiſſimo ſalo reuocandam cenſui, donec tuæ ſinu benignitatis ſuſceptus conquiſitas in locum Xenioli merces obtuliſſe fas fuerit; quibus, & patrocinij poſſeſſionem initem, & meæ erga te voluntati aliqua ex parte reſponderem. Et quoniam non parum apud te gratiæ, quæ olim munuſcula obtuli, mihi collegiſſe cognoui, hæſitandum non fuit in cognoſcendo, quem præcipuè maiorum elucubrationum mearum in præſentia Patronum eligerem, ac vindicem: Tua enim mihi ſemper obuia grauitas, tua authoritas, tuique erga me ſimulacrum amoris hæſitationem planè omnem ſuſtulerunt, ſublatamq; gaudeo quam vehementer, ac lætor; mecum enim actum eſſet iniquè, ſi mearum vigiliarum hunc fœtum, quem lambendo penè factus Vrſa, efformaui, Diſceptationes (inquam) forenſes criminales ad Reorum defenſam, & tuo nomini dicandas, & tuæ authoritatis in clientelam non tranſmiſiſſem. Vnde enim vtilius ad oblectationem legentium, vnde opportunius ad theoninam rabiem depellendam, opem ſibi comparare valerent, quam ex vite ſiquidem, ac ex Arce, quæ Illuſtriſſimæ Vidonorum familiæ inſignia extant, tuarumque virtutum, humanitatis ſcilicet, ac fortitudinis teſtimonia produnt? Vel à quo certius ſibi patrocinium precarentur meæ Reorum Defenſiones, quæ cum alios tueantur, ſe ipſas, fateor, tueri non poſſe, niſi tuam clientelam, & propugnationem adoptarent? Et tandem cuius è dignitate, ſapientiæq; fulgore ſibi lumen aliquod delibarent, niſi à tua dignitate, multiplicibuſq; tuæ ſapientiæ radijs claritatem ſibi mutuarentur, ac lumen? Multos enim tibi dignitate pares, ſapientia neminem conſpicimus, quæ radijs lucidiſſimis totum terrarum orbem perfundens, ità cæterorum faculas infuſcat, veluti fons luminis, & origo, ſuo in hoc Emiſpherium ex ortu, cœlum, ac terras flammarum luce conueſtiens, quę lucent in cœlo, lumina decolorat. Hæc enim libero, apertoq; cœlo diffuſa in omnium oculos incurrens, quantopere, & à puero pietatem colueris, verecundiam ſeruaueris, ac temperantiam, omnemq; vitæ ac morum integritatem dilexeris indicauit. Hæc te Piceni prouinciæ, atque apoſtolicæ Cameræ clericatus à Paulo Quinto fœliciſſimæ recordationis Pontifice, ac deinde á Sanctiſſimo D. N. Vrbano Octauo Flaminiæ, nec non ſucceſſiuis gradationibus generalis Erarij præfecturæ regimina, magna quidem, ac perdifficilia munia demandata, obeuntem, virum egregium, æqui ſeruantiſſimum, virtutumq; omnium exemplar declarauit. Hęc te fecit conſuli grauiſſimis in rebus ſuſpici tuarum nomine virtutum, ac venerari apud eos quoq;, qui te de facie minimè noſcentes, famam dumtaxat tuam, iam per orbem citis alis euagantem, acceperant. Hęc nacta denique Theatrum in orbe antiquæ maieſtatis, & gloriæ domicilio, eas egit optimè partes, quæ d. Summo Pontifice Vrbano Octauo ſedente tibi purpuram maturarunt. Incredibile verò dictu videtur, quantum tibi authoritatis hoc præclariſſimo Vrbani teſtimonio acceſſerit, quantumq; ſplendoris tuæ Illuſtriſſimæ familiæ inſignibus, tuoq; fratri Illuſtriſſimo D. Cæſari Marchioni meritiſſimo purpura iſta, quam tua tibi merita pepererunt addiderit: Sed quia tuarum, oblatam mihi ſegetem, laudum aggredi, nec epiſtolæ, nec mei ingenij opis eſſe proſpicio, alijs conſcribendorum pro tua dignitate, panegirricorum, curam derelinquens, hoc vnum adiungam, tuas me ſemper virtutes

tutes

Digitized by Google

tutes innumeras micantiſſimis aſtrorum luminibus comparaſſe, quibus veluti gratiſſimam iſtius ſacræ purpuræ Auroram ſucceſſiſſe conſpeximus ità Solem illum Auroræ iſti ſucceſſurum, erit aliquando conſpicere. Accipe igitur (Eminentiſſime Princeps) hunc librum tuo nomini nuncupatum quaſi propenſionis erga te meæ teſtimonium, meque in Sacratiſſima tuarum Ædium penetralia introferri, atque ad aram tuæ ſapientiæ, cum tenuitatis meæ donario, accedere nè graueris. Benè vale, & meæ vigiliæ, qualeſcunque ſint, te, ſi quando grauioribus negocijs expeditum, & à curis omnibus feriatum, offendent, aditum ad te facilem habeant. Sancti Seuerini die 20. Menſis Septembris. M. DC. XXX.

Digitized by Google

Illuſtribus Admodum DD.

ARIMINENSIBVS

Almontes Ciazzius.

D*VM in huius mei operis lemmate me ab Vrbe veſtra fœcundiſſima virorum parente oriundum apoello, mihi quodamodo veluti luna, quæ in fimo Cœlorum orbe conuertitur, contigiſſe proſpicio; illa ſiquidem non ſuo, ego pariter alieno lumine magis, ac magis eniteſcere geſtio, ſi modo alienus à me veſter, quem mihi vendicare ſtudeo, ſplendor cenſendus videbitur, cum profectò parente Ioanne Antonio veſtræ Ciuitatis patritio me genitum ſentiam, patronoſque admodum Reuerendum D. Oratium olim Cathedralis Eccleſiæ Santæ Columbæ canonicum, nec non D Vincentium D. Antonij Mariæ patrem habuerim e Ciazziorum familia quæ plures iſtorum Optimatum de Ciuitatis certè Conſilio procerum familias cognatione complectitur, Dominorum nempè Comitum B ndorum. atque Ricciardellorum; nec non Dominorum de Belmontibus, de Bencijs, de Pauonijs, de Battaglinis, de Secundis, de Cimis, de Lalijs, de Gallis, &c. quamuis hæc Sancti Seuerini Ciuitas diem mihi n talem ediderit quæ quidem vetuſtioris Septempedæ parietinis noua quaſi Fenix rediuiua, eximiaque Illuſtriſsimi D. Aſcanij Sperelli nobiliſſimi Aſiſienſis d. Ciuitatis Antiſtitis, nec non Perilluſtris, ac Reuerendiſsimi D Franciſci eius nepotis Epiſcopi coadiutoris charitate ſuffulta. me ſacerdotio, pluribuſque Eccleſiaſticis Beneficijs auctum inter plurimos, quibus gloriatur, enumerat: Nec quidem ab re Sperella ſiquidem familia, cui me ad dictum profiteor, ea eſt (inquam) quæ per innumeros annorum curſus ingenuorum, ac nobiliſſimorum ſerie non intermiſſa virorum. præclariſſima, quibus ſemper munia demandata fuere vberrima ſemper extitit procreatrix. ac parent, è quibus Illuſtrem admodum D Sperellum tali nomine ſecundum genitoris, atque Aui in vtroque iure Virorum quidem inſignium clariora ſecutum veſtigia ſilentio minimè prætereundum duco, qui ſingulis ferè Ciuitatibus Vmbriæ iſtiuſque Flaminiæ Prouinciæ, nomine ſub Gubernatoris magnificentiſſimè præſuit, qui operoſa pluries negocia apud Imperatorem Carolum Quintum benè, fæliciterque confecit: qui denique ſex liberos ſuſcepit, eoſque ità egregijs artibus erudiuit, vt toga ſinguli, non minus quam armis natales ſuos illuſtriores effecerint quos inter Illuſtriſsimus D. Aſcanius Epiſcopali hodie dignitate conſpicuus, veluti quidem inter ſidera Phebus cæteris omnibus magis eluceſcit, & emicat. Me igitur tanti Præſulis benignitate complexum, munificentia cumulatum. protectione defenſum nè queſo, & vos dedignemini veſtrum ciuem Arimino oriundum ſuſcipere, eoque me complecti amore, quo filios conſueuiſtis, ac ſi minus vlla vobis fietdignitatis acceſsio à veſtra nihilominus gloria minimè alienum cenſebitur, ſi meæ originis primordia, temporum obliuione demerſa, viuentium, ac poſterorum memoria referenda curabitis. Valete. Sancti Seuerini die 20. Menſis Septembris. 1630.*

INDEX

INDEX
DISCEPTATIONVM CRIMINALIVM
ad Reorum Defenſam.

DE pia Iudicis iuſtitia erga Reum. Diſceptatio 1. pag.2.
De Indiijs. diſcept.2. 8
De Tortura. diſcept 3. 22
De Teſte laico contra Sacerdotem, clericum, monachum, alioſq; religioſos homines. diſcept 4. 27
De Doctore, & Aduocato non torquendis. diſcept 5. 29
De Teſte ſingulari. diſcept 6. 31
De Teſte infami. diſcept.7. 26
De Socio criminis. diſcept.8. 41
De Teſte periuro. diſcept.9. 49
De Teſtibus de Vniuerſitate. diſcept.10. 53
De Teſte vario. diſcept.11. 55
De Varietate ſeù variatione Rei. diſcept.12. 58
De Mendacio Rei. diſcept.13. 59
De Teſte de auditu diſcept 14. 61
De teſte de viſu. diſcept.15 63
De Minore. diſcept 16. 65
De Teſte inhabili. diſcept 17. 69
De Teſte falſo. diſcept.18. 74
De fama bona Rei. diſcept.19. 79
De fama mala Rei. diſcept.20. 83
De Teſte vnico diſcept.21. 88
De Teſte omni exceptione maiori. diſcept.22. 90
De Teſtibus ad inuicem contrarijs. diſcept.23. 93
De Puella ſtuprata. diſcept 24. 96
De Puero ſubagitato. diſcept.25. 101
De Furto diſcept.26. 107
De Falſitate. diſcept.27. 111
De Comparatione litterarum. diſcept.28. 114
De Falſa moneta diſcept.29. 117
De Offenſo, inſultato, percuſſo, ſeù iniuriato. diſcept.30. 120
De vulnerato. diſcept.31 121
De defenſione Rei. diſcept.32. 122
De Inimico. diſcept.33. 124
De Inimicitia. diſcept.34. 125
De Teſte in crimine hæreſis. diſcept.35. 131
De Lenone. diſcept.36. 133
De Teſte paupere. diſcept.37. 135
De Teſte ſubornato. diſcept.38. 137
De Criminoſo. diſcept.39. 138
De Teſtibus inueriſimilia deponentibus. diſcept 40 139
De Tempore commiſſi delicti. diſcept.41. 140
De Teſtibus deponentibus per verbum videtur. diſcept 42. 142
De Teſtibus dubitatiuè deponentibus. diſcept 43. 142
De Berroarijs. diſcept.44 143
De Teſtibus ſe referẽtibus ad priora eorũ examina diſc,45 144
De Teſte ſuum dictum corrigere volente. diſcept.46. 145
De Teſtibus patientibus plures defectus diſcept.47. 145
De Teſtibus examinatis parte non citata. non confrontatis non repetitis, nec pro rectè et ritè examinatis habitis. diſc,48 146
De Teſte in ſua depoſitione non concludente. diſcept.49. 147
De Teſte Reum non cognoſcente diſcept.50. 148
De Teſte ſine iuramento examinato diſcept.51. 149
De Teſte plene factum non deponente. diſcept.52. 149
De Teſte rationẽ ſui dicti rationẽ non redente, diſcept.53. 150
De Turpitudinem ſuam deponente diſcept.54. 151
De Teſte directè ſuper maleficio nõ deponẽte. diſcept.55. 152
De Teſte deponẽte cum Clauſula In circa diſcept 56. ibid.
De Teſte imperſonaliter loquente. diſcept.57. ibid.
De Teſte, qui ob reuerẽtiã à teſtificãdo repellitur. diſcep 58. ibi.
De Teſte inebriari ſolito. diſcept.59. 153
De Teſtibus duobus minus idoneis. diſcept 60. ibid.
De Teſte perpetuò inhabili ſeù infami diſcept.61. 154
De Teſtibus contra inſtrumentum Notarij diſcept.62. 155
De Teſte vili diſcept 63. ibid.
De Tranſactione facta de crimine. diſcept 64. 156
De Minis. diſcept.65. 157
De Vxore contra maritum. diſcept 66. 158
De Teſte habẽte contra aliquẽ conſimilẽ cauſã, diſcep 67. ibid.
De Teſte odioſo. diſcept.68. ibid.
De Teſte, qui ſit culpatæ vitæ diſcept 69. 159
De Teſte nimis animosè deponente diſcept.70. ibid.
De Teſte bis examinato contra aliquem diſcept 71. ibid.
De Teſte ignobili diſcept. 72. ibid.
De Teſte laudem à teſtimonio reportante. diſcept 73. 160
De Teſte contra alterum teſtem. diſcept.74. ibid.
De Teſte inſano. diſcept.75. ibid.
De Teſte examinato vti ſecreto denunciatore. diſcept.76. ibid.
De Teſte deponente ad ſui exonerationem diſcept 77. ibid.
De Teſte, qui per prius commiſſit delictum. 78. ibid.
De Teſte dicente cognouiſſe aliquẽ ad vocem diſcept.79. 161
De Teſte vacillante. diſcept.80. ibid.
De Teſte accuſato. diſcept 81. ibid.
De Teſte nõ idoneo ſuper cõfeſſione extraiudiciali. diſc 82. ibi.
De Teſte deponente aliquẽ conuerſatũ fuiſſe cũ bãnito. diſc.83.
De Teſte in vno reprobato. diſcept 84. 162
De Teſtibus informatorijs. diſcep 85. ibid.
De Teſtibus, quorum authores repelluntur. diſcept 86. ibid.
De Vicino. diſcept.87. ibid.

Digitized by Google

INDEX.

De Vicino pro ſurto inquiſito diſcept.88 ibid.
De Vicino accuſatore. diſcept 89. 163
De Vſurario. diſcept 90. 163
De Patre contra filium. diſcept 91. ibid.
De Filio contra patrem diſcept 92. 163
De Fratre contra fratrem diſcept 93. 164
De Reo conuicto. diſcept 94. ibid.
De corpore delicti. Diſcept 95. 165
De delictis occultis,grauibus,exceptis, ac difficilis probationis. diſcept 96. 166
De Excuſpatione offenſi. diſcept.97. 168
De Homine libero. diſcept 98. 169
De obliuione. diſcept 99. ibid.
De delicto liquidè conſtare debet. diſcept 100. ibid.
De Contumacia Rei. diſcept. 101. 170
De Crimine plenè probato diſcept. 102. ibid.
De Tortura pro habendis alijs delictis. diſcept. 103. ibid.
De Offerēte velle ſtare ad torturā cū alio. diſcept. 104. 171
De Pluribus delictis commiſſis. diſcept. 105. ibid.
In Tortura debet haberi ratio indiciorum. diſcept 106. ibid.
De Tortura indebitè data diſcept. 107. 172
De Tortura immoderatè illata diſcept. 108. 173
De non torquendis in crimine hæreſis. diſcept. 109 ibid.
De Tortura non infligenda ex ſolis indicijs diſcept. 110. ibid.
De delictis noctu commiſſis. diſcept 111. ibid.
De præciſa reſponſione habenda a Reo. diſcept. 112. 174
De Muliere pregnante. diſcept. 113 ibid.
De Teſte variāte in repetitione ob tormēta. diſcept. 114. ibid.
De Abſentāte ſe à loco commiſſi delicti diſcept. 115. ibid.
De Acclamatione derobati. diſcept. 116. ibid.
De Accuſatore offenſo. diſcept. 117. 175
De Accuſatore. diſcept. 118. ibid.
De Allocutione ſecreta. diſcept 119. 176
De Arbitrio Iudici conceſſo. diſcept. 120. ibid.
De Armorum delatione. diſcept. 121. 178
De Armata facta in Campanea diſcept. 122. ibid.
De Artifice vili. diſcept. 123. 179
De Auxiliatore. diſcept. 124. ibid.
De Baiulo,ſeù Balyo. diſcept. 125. ibid.
De Blaſphematore diſcept 126. ibid.
De Buffone,& Hiſtrione. diſcept. 127. ibid.
De cadauere reperto iuxta domum alicuius. diſcept. 128. 180
De cauſa graui,& non leui ad torturam. diſcept 129. ibid.
De Tortura non infligenda in cauſis ciuilibus, & pecuniarijs. diſcept. 130. ibid
De coitu damnabili. diſcept. 131. ibid
De Conditione mala alicuius. diſcept 132. ibid
De conſuetudine ſeruata in aliqua Vrbe. diſcept. 133. 181
De Contrarietate modica. diſcept. 134. ibid.
De Contumacia. diſcept 135. ibid.
De Conuerſatione cum malis hominibus. diſcept. 136. 182
De Cultello reperto ſāguinolēto penes cadauer. diſc. 137. 183
De Cuſtode carcerū dicēte ſe pecunia corruptū. diſc. 138 ibid.
De delinquente incerto. diſcept. 139. ibid.
De denunciante proprium delictum. diſcept. 140 184
De Confeſſione facta vi tormentorum. diſcept. 141 ibid
De Notario. diſcept. 142 ibid
De diſceſſu Inquiſiti ſine licentia Iudicis. diſcept. 143 185
De diſtantia à loco delicti. diſcept. 144 ibid
De delictis,quorum poſt factum nulla remanent veſtigia. diſce. 145. 186
De delicto non probando in genere,ſed in ſpecie. diſc. 146. ibid
De domeſtico,ſeù familiari. diſcept. 147 ibid
De ſeruo ad teſtificandum inhabili diſcept. 148 187
De Teſte ſponte ſe offerente examini. diſcept. 149 ibid
De delictis,de quibus Reus non fuit accuſatus. diſcept. 150. ibid
De Teſte qui non debuit examinari. diſcept 151. 188
De habitatore. diſcept 152. ibid
De Indicijs diuerſi generis diſcept. 153 ibid
De Fiſonomia mala. diſcept. 154 189
De Fuga Rei. diſcept. 155 ibid
De Fugiente è carcere. diſcept. 156 194
De Heretico contra catholicum diſcept. 157 196
De Iudeo contra chriſtianum. diſcept. 158 ibid
De Neophito contra chriſtianum. diſcept. 159. 197
De Præſente homicidio de nocte commiſſo. diſcept 160. ibid
De eo,qui homicidio præſens eſt & non obuiat. diſcept. 161. ibid
De Vocato ab amico,vt arma capiat,& ipſum aſſociet. diſc. 162 198
De Homicidio commiſſo in loco,per quem aliquis eſt ſolitus tranſire. diſcept 163 199
De Mandatario contra Mandantem. diſcept. 164 ibid
De Mendico. diſcept 165. 200
De Mercenario. diſcept 166 201
De Meretrice. diſcept 167 ibid
De Monaco contra laicum diſcept. 168 ibid
De Muratore. diſcept 169 ibid
De Conſanguineis & Affinibus diſcept. 170 ibid
De Teſte dicente in primo examine non recordari,& in ſecundo recordari. diſcept. 171. 201
De Sene. diſcept. 172 203
De Reo ſolito delinquere. diſcept. 173 204
De Spurio. diſcept 174 205
De Tabernario,ſeù Hoſpite. diſcept 175 ibid
De Temerario, diſcept 176 206
De Teſte contra quem Inquiſitus aliàs ſe examinauit. diſc. 177
De Teſte inſpecto de Crimine eodem, quo laborat Inquiſitus. diſcept. 178 ibid
De Teſte amico inimici mei. diſcept. 179 ibid
De Teſte habente magnam affectionem in cauſa. diſc. 180 207
De Teſte deponente ex obrupto abſq; Iudicis interogatione. diſcept. 181 ibid
De Teſte inſtructo à parte. diſcept. 182 ibid
De Teſte habente intereſſe cum inquiſito. diſcept. 183 ibid
De Teſte deponente per eundem, præmeditatumq; ſermonem. diſcept 184 208
De Artifice mechanicam artem exercente. diſcept. 85 ibid
De Teſte qui tractat de ſe exculpando. diſcept. 186 ibid
De Teſte mortuum contra aliquem in teſtem allegante. diſcept. 187. 209
De Teſte dicente multa dixiſſe contra veritate diſcep. 188 ibid
De Teſte deponente de certa ſcientia. diſcept. 189 ibid
De Teſte de vna Ciuitate deponente contra alium de alia Ciuitate. diſcept. 190 ibid
De Teſte dicente ſe Iudicem corrupiſſe. diſcept 191 ibid
De Muliere dicente aliquem ea abuſum fuiſſe venere. diſcept. 192 212
Conſilium I. 224
Conſilium. II. 241
Conſilium. III. 254

Digitized by Google

INDEX

Locupletiſsimus rerum , ſententiarum , rationum ; iurium , atq; caſuum criminalium ad Reorum defenſam in hoc opere contentorum alphabetico ordine digeſtus.

A

Abiuratio canonica indicitur ratione vehementis ſuſpicionis , quæ conſurgit ex dictis teſtiũ. diſcept.6.32.

Abſenti per plures menſes à patria poſt commiſſum delictum non poteſt infligi Tortura.diſcept.115.num.4.

Abſentia à patria non infert delictum. diſcept. 115.num.5.

Abſentia ſemper præſumitur in bonam partem. diſcept.115.num.6.

Abſoluere iura promptiora ſunt, quam cõdemnare.diſcept.1.num.11.

Acclamatio , ſeù vociferatio puellæ facit quale quale inditium.diſcept.24.num.21.

Acclamatio infert delictum,non autem delinquẽtem.diſcept.24 num.22.

Acclamatio derobati non probat furtum. diſcept. 26.num.53.diſcept.116.num.1.

Accuſator,ſeù Denunciator nec in delictis leuibus admittitur in teſtem.diſcept.8.num.7.

Accuſator, & teſtis nemo eſſe poteſt in cauſa propria.diſcept.8.nu.18.42.conſ.2.num.28.

Accuſatoris offenſi dictum etiam in tortura emanatũ nec ad inquirendũ ſufficit.diſcept.117.n.1.

Accuſatoris offenſi dictum nec ad capturam ſufficit.diſcept.117.num.2.

Accuſatoris offenſi dictum facit tantum inditium ad detinendum.diſcept.117.num.6.

Accuſator non facit inditium ad torturam.diſcept. 118.num.1.

Accuſator non admittitur ad faciendum inditium. diſcept.118.ndm.2.

Accuſator ſuam accuſationem probare debet. diſcept.118.num.3.

Accuſator ſi non probauerit ſuam accuſationem , Reus abſoluitur.diſcept.118.num.4.

Accuſator , & teſtis quis eſſe non poteſt. diſcept. 118.num.5.conſ.3.nu.12.

Accuſator, quamuis ſit examinatus vt teſtis , non probat.diſcept.118.nu.6.

Accuſator non attenditur , quamuis in tortura depoſuerit.diſcept.118.num.7.

Accuſator,& teſtis quando facit ſe ſocium criminis , tanquam infamis ad accuſandum non admittitur.diſcept.192.nu.11.

Accuſatio , ſiue querela offenſæ factæ alicui data per tertiam perſonam non attenditur. diſcept. 30.num.19.

Accuſatio, ſeù querela data per tertiam perſonam non ſufficit ad capturam , quamuis examinetur vt teſtis.diſcept.30.num.20.

Accuſatio,ſeù querela data diù poſt offenſionem, ſeù iniuriam calumnioſa præſumitur. diſcept. 30.num.23.

Accuſatio, & teſtificatio aequiparãtur.diſc.59 10.

Accuſatio criminalis parit inimicitiam capitalem. conſ.1.num.117.

Accuſatio quando ortum habuit ab inimico non eſt attendenda.conſ.1.num.119.

Accuſatio non poteſt fieri in cauſa adulterij , ſtupri , inceſtus niſi à conſanguineis in caſu à iure expreſſo.conſ.2.num.1.

Actus carnales ex naturæ inſtitictu ſecrete, & occulte fieri ſolent.diſcept.40.num.21.conſ.2.nu. 56.conſ.3.num.38.

Actus dubius, & equiuocus non facit inditium ad torturam. diſcept.119.n.3.diſcept.192.n.100.

Actus obſceni conſtare debent.diſcept.192.nu.96.

Actus ambiguus , & multipliciter intelligibilis in dubio ſemper bonus ſumi debet. diſcept. 192. num.101.

Actus obſceni capiendi ſunt, quod licito amore, & non libidine facti fuerint.diſcept.192.n.120.

Actus indifferens ad amorem , & non amorem , prout etiam ad delictum , & non delictum quis ſcit.diſcept.192.num.126.

a 2 Actus

Digitized by Google

INDEX.

Actus quilibet per duos teſtes conteſtes omni exceptione maiores probari debet. diſcept. 192. num. 129.
Actus palam facti excludunt dolum. conſ. 2. num. 55.
Actus, qui palam fiunt, & ab alijs videri poſſunt, ſuſpicione, fraude, & dolo carere cenſentur. diſcept. 192. n. 17. conſ. 2. n. 54. conſ. 3. nu. 47.
Actus perniciosus publicè fieri non præſumitur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 7. num. 3.
Adminiculatio, ſiue ſupplementum teſtium inhabilium fit in ciuilibus, non in criminalibus. conſ. 1. num. 93.
Adminicula ſunt v. g. teſtis de auditu, teſtis de viſu, qui ſit omni exceptione maior, inimicitia cū offenſo, & alia plura. diſcept. 8. num. 3.
Adminicula plura ſicut ampliant probationem pro Reo, ita plures teſtis defectus illā deſtruūt. diſcept. 17. num. 29.
Adminicula, ſeu inditia ſingula plenè ſunt probanda per duos teſtes de loco, & tempore, & omni exceptione maiores. diſcept. 24. num. 58.
Adminicula, ſeu ſigna ad delictum inferentia ſunt plenè probanda etiam in exceptis. conſ. 2. n. 12. conſ. 3. num. 10.
Adoleſcens ſi peccet, magis ætatis vitio aſcribitur, quam malitiæ, & improbitati. diſcept. 25. num. 67.
Adoleſcentem emendatiorem, vitiaq; cum adoleſcentia depoſiturum ſpes eſſe debet. diſcept. 25. num. 68.
Adoleſcenti quando pœna imponitur, vt emendetur, vtique non debet eſſe mortis naturalis. diſcept. 25. num. 69.
Adoleſcentiæ proprium, & peculiare eſt vitiorum irritamentum. diſcept. 25. num. 66.
Adulterium non punitur amplius pœna vltimi ſupplicij. diſcept. 24. num. 44.
Adulteria noſtris temporibus ſoli Deo relinquuntur punienda, dummodo violentia non adſit, vel alia qualitas aggrauans. diſcept. 24. num. 45.
Adulterium non probatur præſumptionibus etiā violentiſſimis. diſcept. 192. num. 16.
Adulterium non cenſetur probatum ex eo, quod ſolus cum ſola, & nudus cum nuda. conſ. 2. num. 52. conſ. 3. num. 45.
Contra adulterium committentem cum muliere volente quid Iudex facere debeat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 5. num. 11.
Aduocati, & Doctores de conſuetudine non torquentur. diſcept. 5. num. 1.
Aduocati, & Doctores in quibus caſibus torqueātur. diſcept. 5. num. 8.
Aduocatis conceduntur priuilegia Doctorum. diſcept. 5. num. 12.
Aduocati militibus comparantur. diſcept. 5. n. 14.
Aduocationis dignitas nihil ferè dignius. diſcept. 5. num. 13.
Affectionis, & familiaritatis exceptiones ad repellendum teſtem à iure inter principales inhabilitates connumerantur. diſcept. 180. num. 6.
Affectus etiam in atrociſſimis non punitur eadem pœna non ſecuto effectu. diſcept. 25. nu. 57. diſcept. 192. n. 93. conſ. 1. num. 104.
Affines vide in verb. Conſanguinei; & diſcept. 170. num. 1. & 2.
Allocutionis inditium leuiſſimum reputatur. diſcept. 119. num. 1.
Allocutio ſtante incertitudine eius præſumitur potius in bonam, quam in malam partem. diſcept. 119. num. 2.
Allocutio etiam ad aures facta non facit inditium contra loquentem, niſi alia concurrant inditia. diſcept. 119 n. 4. diſcept. 192. num. 99.
Amicitia eſt de ſe bona. diſcept. 136. num. 5.
Amicitia diminuit teſtem de fide, & facit, vt non ſit omni exceptione maior. diſcept. 179. nu. 3.
Amplexus, & oſcula capienda eſt cōiectura, quod licito amore, & non libidine facta fuerunt. diſcept. 25. num. 63.
Amplexus quamuis in puerum minorem, coniecturandum eſt, quod potius licito amore, quam libidine fiant. diſcept. 192. num. 114.
Amplexus de per ſe non faciunt præſumptionem, ſeu inditium ad torturam. diſcept. 192. nu. 118.
Ani fractura quamuis appareat, poteſt tamē prouenire ex alia cauſa quam ex ſubagitatione. diſcept. 25. num. 44.
Anus pueri ſi ſit ruptus, & fuerint adhibita medicamenta, & id conſtet ex depoſitione Chirurgi, nihil refert, quando teſtes deponunt, quod potuit prouenire ex inflammatione, & non ex ſubagitatione. diſcept. 25. num. 45.
Ani ruptura, quando per teſtes dicitur, quod potuit prouenire ex alia cauſa præſumi debet, ex inflamatione, & non ex ſubagitatione. diſcept. 25. num. 46.
Arbitrium liberum ſi habeat Iudex in procendo in criminalibus, quomodo ipſo vti debeat. diſcept. 2. num. 206.
Arbitrium ſi habeat Iudex procedendi ad tormenta, quale inditium habere debeat. diſcept. 2. num. 207.
Arbitrium non ſupplet defectum inditij, vbi validum aliquod non extat inditium. diſcept. 2. num. 8.
Arbitrium Iudicis eſt quæſtio facti, non autem iuris authoritas. diſcept. 2. num. 209.

Arbi-

INDEX.

Arbitrium liberum quamuis habeat Iudex, non tamen poteſt Reo infligere torturam ad libitum ſuum. diſcept. 2. n. 212.

Arbitrio Iudicis quando aliquid à lege, vel ab homine cõmiſſum eſt, quid facere debeat Iudex. diſcept. 2. n. 214.

Ex arbitrio volẽs Iudex ex aliqua cauſa recedere à regula iuris cõmunis, cauſam exprimere, & declarare debet. diſcept. 2. n. 215.

Arbitrium regulatur ſecũdum leges, & debet eſſe iuri, æquitati, & rationi cõſonum. diſcept. 3. n. 2 diſcept. 96. n. 23. diſcept. 120. n. 4.

Arbitrio Iudex vti debet in aliquibus leuibus non autem in cauſa capitali. diſcept. 3. n. 3. diſcept. 120. n. 1.

Arbitrio Iudicis commiſſa ſunt, quæ in facto conſiſtunt, non autem quæ in authoritate iuris. diſcept. 3. n. 9. diſcept. 120. n. 25.

Arbitrio Iudicis remittuntur, quæ à iure non ſunt præfinita. diſcept. 96. n. 24 diſcept. 120. n. 27.

Arbitriũ ſi cõceſſum eſt Iudici ſuper maleficijs inquirendis procedendo, & puniendo, non poterit Reum ponere ad torturam ſine indiujs. diſcept. 120. n. 6.

Per arbitriũ nõ intelligitur derogatum ſollemniteri legum. diſcept. 120. n. 9.

Ex arbitrio licet Iudex poſſit ex iuris ſollemnitate aliquid ommittere, nõ tamẽ ex toto debet ſubuertere; vel iuris ordinem, & ſollemnitatem omittere. diſcept 120. n. 12.

Per arbitrium non poteſt Iudex modum rationis excedere. diſcept. 120. n. 13.

Arbitrium datum debet reduci ad arbitrium boni viri. diſcept. 120 n. 17.

Arbitrium Iudici conceſſum aut dicit ad libitum meum, aut ad purum arbitrium; aut ad ſolum arbitrium. diſcept. 120. n. 19.
- Primo caſu Iudex non tenetur ſeruare ſollẽnitatem iuris ſi non vult. diſcept. 120. n. 20
- Secundo caſu ſic. diſcept. 129. n. 20.
- Tertiò caſu debet tantum in quolibet caſu cauſa cognita procedere. diſcept. 120. nu. 22.

Arbitrio non poteſt vti Iudex in pœnalibus, quia in ipſis non debet ſine lege procedere. diſcept. 120. num. 23.
- In Arbitrium Iudicis nõ venit pœna mortis, vel abſciſſionis membri. diſcept. 120. nu. 24.

Arbitriũ datũ Iudici torquẽdi Reũ intelligitur moderatè, & arbitrio boni viri. diſcept. 120. n. 26.

Arbitrium ſi detur Iudici ſuper maleficijs inquirendis puniendo, & procedendo pro ſuo arbitrio, & hoc poſt maleficium commiſſum, non poterit illo vti, & ſecundum illud procedere. diſcept. 120. num. 28.

Arbitrium non ſe extendit ad præterita, ſed ad futura tantum, niſi fortè illud eſſet expreſsè datum. diſcept. 120. num. 29.

Arbitrij prætextu non debet Iudex procedere ad tormenta, ſed legitimis inditijs. diſcep. 120. n. 2

Archibuſettum paruæ menſuræ deferens ſine dolo nulla pœna punitur. diſcept. 121. nu. 2.

Argentum dans pro auro, ſeũ vnam rem pro alia ſtellionatus, pœna tenetur. diſcept. 29. num. 16.

Ob armorũ prohibitorũ delationẽ nõ poteſt infligi tortura, quãdo ceſſat dolus diſcept. 121. n. 1.

Ob armorum prohibitorum delationem quelibet cauſa, & credulitas etiam leuis, & iniuſta excuſat à dolo. diſcept. 121. num. 3.

Armorum prohibitorum delatio tunc præſumitur mali animi, quando concurrit mala qualitas deferentis arma. diſcept. 221. num. 4.

Armorum prohibitorum delatio nullum parit inditium, quando deferens habet licentiam ſuperioris. diſcept. 121. nu. 5.

De armorum longitudine ſi teſtis non deponat nõ probat. diſcept. 121. num. 6.

Pro Armata facta in Campanea quis torqueri nõ poteſt, niſi tria concurranr. diſcept. 122. num. 1.
- Primò quod homines ſint quatuor, & nõ pauciores. diſcept. 122. num. 2.
- Secundo quod ſint diffamati pro Furoſcitis, & hominibus malę vitæ. diſcept. 122, nu. 3.
- Tertiò quod ſint armatis armis furoſcitorũ, vt puta ſcoppettulo, pugione &c. diſcep. 122. num. 4.

Armatæ caput vt quis appellari, torqueri, & puniri poſſit ex ſupradictis tribus probari debet. diſcept. 122. nu. 6.

Armatorum congregatio vt ſit punibilis, neceſſe eſt vt fuerit facta ad malũ finẽ. diſcept. 122. n. 5

Artifex vilem artem exercens, obſcurus, ignotus, quando in teſtimonium admittitur, non poteſt torqueri. diſcept. 123. num. 1.

Artifex vilis in tribus caſibus poteſt torqueri. diſcept. 123. num. 2.
- Primò ſi vacilet. diſcept. 123. num. 3.
- Secundò ſi conuincatur de mendacio. diſcep. 123. nu. 3.
- Tertiò Si ſpontè vadat ad examen. diſcept. 123. num. 4.

Artifex mechanicam artem exercens à teſtificando repellitur. diſcept. 185. num. 1. Aſſiſtens vide in verb. Aſſocians.

Aſſocians aliquem, qui homicidium commiſiſſe prætenditur, non torquetur, nec aliqua pœna tenetur, quando non vadit animo committendi dictum homicidium. diſcept. 162. num. 1.

Aſſociãtes, & aſſiſtentes etiam armati nõ puniuntur,

tur,

tur,niſi deliberatè homicidio aſtiterint. Diſcep. 162.num.6.
Aſſociantes,& aſſiſtentes quod deliberatè acceſſerint,per Fiſcum probari debet.diſcept.162.n.7.
Aſſociantes,& aſſiſtentes quod non deliberate acceſſerint,ſtatur ipſorũ iuramẽto.diſcep.162.n.8
Attentatum pœnam extraordinariã exigit.diſcep. 192.num.83.
Attentatum, & non conſumatum nulla pœna punitur.diſcept.192.num.89.
Attentatum de conſuetudine totius Italiæ non punitur.diſcept.192.num.90.
Attentata non ſufficiunt ad delictum;quia in ſimilibus requiritur conſumatio.diſcep.192.n.108.
Attentatum,ſiue conatus nec in atrociſſimis punitur,niſi ſequatur effectus.conſ.1.nu.204.
Auxiliator, vel conſulens non punitur eadem pœna,vt delictũ cõmittens. diſcep.36.n.28.& 29.
Auxiliator tunc poteſt torqueri, quando conſtat, quod fuit auxiliator, & auxilium præſtitit. diſcep:.124.num.1.
Auxiliator quando nullum præſtitit auxilium, & nullus fuit offenſus,non poteſt torqueri.diſcep. 124 num.2
Auxiliator non poteſt torqueri, quando plenè,& verè non conſtat de principali delinquente. diſcept.124.num.3.
Auxiliator non poteſt torqueri, etiamſi principalis eſſet per contumaciã condemnatus. diſcept. 124.num.4.
Auxiliator criminaliter moleſtari non poteſt, niſi conſtet de delicto principali.diſcep. 139.nu.2.
Auxiliator vt puniri poſſit, Iudex debet oſtendere quis ſit principalis,& certi hominis factũ argui debet. diſcept.139.nu.3.
Auxiliator. Vide in verb. Diſtans.
Auxilium preſtans homicidio non punitur eadem pœna ſicut homicidium committens, ſed media tantum pœna.diſcept.36.num.30.
Auxilium. Vide in verb.Diſtantia.

B

Baiulo,ſiue Balyo,quando eſt in Societate berroatiorum offenſorum non creditur. diſcept. 125.num.1.
Bannimenta, cum ſint odioſa, debent regulari ſecundum ius commune.diſcept.24.nu.27.
Beneuolentia Inquiſiti cum venenatis tollit omnẽ dolum preſumptum.diſcept.19.num.31.
Berroarijs ob eorum infamiam,& vilitatem nulla prorſus eſt adhibenda fides. diſcept.44.n.1.
Berroarijs, quando dicunt homicidium v.g. fuiſſe commiſſum in eorum præſentia, non creditur, quia ipſis iniuria facta cenſetur. diſcept.44.n.2
Berroarijs non creditur, quia deponunt in cauſa propria.diſcept.44.num.3.
Berroariorum dicta recipiuntur ad inſtructionem tantum,vt ex illis ad capturam & ad inquirendum procedi poſſit.diſcept.44.nu.4.
Berroarijs non creditur, quamuis ſe dicant offenſos,ſeu vulneratos in captura. diſcept.44.n.5.
Berroarijs non creditur, quando dicunt ſe vulneratos,quia ſunt principales, & accuſatores, & deponunt in cauſa propria. diſcept 44.n.6.
Berroarijs,qui ſe dicunt offenſos,nec cum tortura creditur,etiamſi eſſent in mortis articulo.diſcep. 44.num.7.
Berroarij etiam in grauiſſimis delictis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, à teſtimonio repelluntur.diſcept.44.num.8.
Berroarij à teſtificando repelluntur, quando non fuerunt confrontati ad faciem Inquiſiti, quia non poſſunt vocari teſtes. diſcept.44.num.9.
Berroarij ſtante eorum infamia, & vilitate non poſſunt teſtificari in cauſa cap tali,niſi in tortura.diſcept.44.num.10.
Berroariorum depoſitiones ſufficiunt ad inquirendum tantum.diſcept.44.nu.11.
Berroarijs nõ tortis multo minus creditur.diſcep. 44.num.12.
Blaſphemator non eſt teſtis omni exceptione maior.diſcept.126.num.1.
Ex bono nõ debet præſumi malũ.diſcept.136.n.6
Buffones, & hiſtriones à teſtimonio repelluntur, quia ſunt infames.diſcept.127.num.1.

C

CAdauer repertum iuxa domum alicuius non eſt inditium ſufficiens contra eum, niſi concurrat inimicitia capitalis. diſcept.128.nu.1.
Quod procedit etiam quod non reperiatur homicida.diſcept.128.num.2.
Canonica portio quæ dicatur.diſcept.20.n.76.
Captura continet præiudicium irreparabile,& infamiam capti.diſcept.155.nu.12.
Cum carceris effractione nihil commune habet delictum.diſcept.155.num.15.
Carceratio parit inimicitiã capitalẽ.conſ.3.n.103.
Carnis, & naturæ vitium mitius punitur. diſcept. 24.num.46.
Carnis peccata, ſeu delicta ex naturæ inſtintu ſecretè,& occultè cõmitti ſolent.diſcep.40.n.21.
Cauſa grauis,quæ mouit Reum ad delinquendum vt tortura infligi poſſit præcedere debet. diſcept.2.num.134.
Cauſa omnino à iudice perquiri debet.diſc.2.135

INDEX.

Cauſa grauis,& non leuis requiritur ad torturam. diſcept. 129. num. 1.
Ex cauſa leui non præſumitur quis velle occidere hominem. diſcept. 129. num. 2.
Cauſa debet eſſe veriſimilis. diſcept. 129. num. 3.
In cauſa ſcientiæ ſtat effectus. diſcept. 189. num. 3.
Chirurgus dicens eſſe in ano ſubagitari tracturam, & non dicens eueniſſe certe ob ſubagitationem, non obſtat. conſ. 3. num. 76.
Chirurgus dicens, quod in anum aliquãdo deſcendit quædã humorũ mordacitas, quæ cauſat fracturã, tollitur õne ſodomiæ inditiũ. cõſ. 3. n. 78.
Choreæ ſunt leuia adminicula, quæ non ſufficiunt ad torturam. Diſcept. 192. num. 125.
Circumſtantiæ delictorum ſunt tacendę, & ſupprimendæ, ex quibus Reus poſſet venire in cognitionem teſtium. diſcept. 2. num. 61.
Circumſtantiæ ſingulæ delicti ſunt plenè probandæ ideſt per duos teſtes conteſtes de loco, & tẽpore, & idoneos. diſcept. 192. num. 60.
Clauſula incirca non deſignat certum tempus. diſcept. 41. num. 11.
Clericus ſicut contra laicum teſtimonium ferre nõ poteſt, ſic laicus cõtra Clericũ. diſcept. 4. nu 10.
Colloquij inditium leuiſſimum reputatur. diſcept. 119. num 1.
Colloquium ſtante incertitudine eius præſumitur potius in bonam, quam in malam partem. diſcept. 119. num. 2.
Colloquium etiam ad aures factum non facit inditium contra loquentem, niſi alia concurrant inditia. diſcept. 119. num. 4.
Colloquium ſecretum ad aures ad inuicem habitum, etſi eſſet plenè probatum, non facit inditiũ ad torturam. diſcept. 192. num. 99.
Commedere in domo meretricis non facit inditium ad torturam. diſcept. 192. num. 131.
Comparatio ſola litterarum non facit inditium ad torturam. diſcept. 28. num. 1.
Ex comparatione litterarum immediatè non inſurgit delictum. diſcept. 28. num. 2.
Comparatio litterarum ad torturam non ſufficit, qñ adeſt bona fama Inquiſiti. diſcept. 28. nu. 3.
Comparatio litterarum plenè, & legitimè probata adhibitis ſollemnitatibus, & legitimis requiſitis non facit inditium ad torturam. diſcept. 28. n. 4.
Cõparatione litterarum nõ ſufficit, quod teſtes dicãt habere notã manũ Inquiſiti. diſcept. 28. n. 5.
Comparatione litterarum non ſufficit, quod teſtes dicant, quod viderunt Inquiſitum ſcribere, & quod erant præſentes. diſcept. 28. num. 6.
Comparatione litterarum ob ſimilitudinem litterarum de facili decipi poſſunt. diſcept. 28. nu. 7.
Comparatio litterarum neceſſario fieri debet corã Iudice non autem coram Notario, vel ſubſtituto fiſcali. diſcept. 28. num. 8.
Comparationis litterarum actus à Iudice non poteſt alteri committi, quia ſenſus viſus requiritur. diſcept. 28. num. 9.
Comparatio litterarum non poteſt fieri Inquiſito non citato. diſcept. num. 10.
Comparatione litterarũ debet deponi, quod omnes litteræ ſunt ſimiles, & non aliquæ tantum. diſcept. 28. num. 11.
Comparationis litterarum inditium eſt multum fallax. diſcept. 28. num. 12.
Comparatione litterarum debet præſumi, quod poteſt quis de facili alienas manus cõtrafacere. diſcept. 28. num. 13.
Comparatione litterarũ nõ ſufficit dici, quod litteræ quædam ſimiles; ſunt ſed à teſte debet reddi ratio, quomodo id cognoſcat. diſcept. 28. n. 14.
Comparatio litterarum fit ex teſtimonio teſtium, ſed non ſufficit ad torturam. diſcept. 28. nu. 15.
Comparatio litterarum nullo modo fieri poteſt, qñ agitur de priuata ſcriptura. diſcept. 28. n. 16.
Comparatio litterarum à iure non admittitur in litteris maiuſculis. diſcept. 28. num. 17.
Comparatione litterarum debet à peritis conſiderari corpora litterarum, tractus, & tam litteras ſimplices, quam groſſas, tam ſimplices, quã duplicatas, ſtylum, ligaturas, & modum trahendi, & dictandi. diſcept 28. num. 18.
Comparatio litterarum non poteſt fieri in litteris groſſis, & diſligatis. diſcept. 28. nu. 19.
Comparatione litterarum teſtes debẽt habere notum characterem, perſonam Inquiſiti, & debet ſeruare formam contentam in §. in his verò verſ. ſi verò abſint, & §. ſi verò moriantur. Auth. de inſtrum. auct. diſcept. 28. num. 20.
Comparatione litterarum accuſator iurare debet, aliam probationem nõ habere, quã per d. comparationem. diſcept. 28. num. 21.
Comparatio litterarum à peritis fit partium conſenſu. diſcept. 28. num. 22.
Comparatione litterarum requiruntur ſcriptores, & in arte ſcribendi periti. diſcept. 28. num. 23.
Comparatio litterarum fit Reo preſente. diſcept. 28. num. 24.
Comparatio litterarum ex breui ſcriptura fieri nõ poteſt. diſcept. 28 num. 25.
Comparatio litterarum ex ſui natura eſt perdifficilis. diſcept. 28. num. 26.
Comparatio litterarum non fit, vbi ſcriptura eſt inualida. diſcept. 28. num. 27.
Comparationis accidẽs, quod nullũ eſt in ſubſtantia, non requirit. diſcept. 28. num. 2.
Comparatio litterarum debet cum ſcriptura publica.

blica. diſcept.28.num.29.

Per cõparationem litterarũ probãtio libelli famoſi non eſt potens ad denuò capturandum Inquiſitum relaxatur ſub fideiuſſione.diſcept.28.n.30.

Per comparationem litterarum, dato quod ſcriptura, quæ continet libellum famoſũ eſſet plenè probata , adhuc non oritur inditium ad torturam · diſcept.28.num. 33.

Comparitio, ſeù conſtitutio ſpontanea Rei in carceribus maximum ipſius innocentiæ inditium . diſcept.13. num.8.

Comparitio ſpontanea tollit inditium fugæ, diſcept. 115. num. 3.

Compoſitio facta cũ Fiſco. vide in verb.trãſactio.

Conatus nec in atrociſſimis punitur niſi ſeruatur effectus. conſ.1.num.204.

Conceſſum in præiudicium alterius lite pendente non trahitur ad præſentia.diſcept.120.num.30.

Pro condemnato nõ habetur, qui fuit nulliter condemnatus. diſcept. 135. num. 8.

Condemnatus ex contumacia dicitur is, qui verè eſt contumax. diſcept.135.num.10.

Conditio bona perſonæ excludit præſumptionem reſultantem ex inditijs. diſcept. 6. num. 44. diſcept. 2. num. 149.

Conditio bona perſonæ excludit præſumptionem furti. diſcepr. 150. num.

Conditio mala alicuius in diuerſo genere delicti nullum parit inditium. diſcept. 132. num. 1.

Conditio iniqua alteri per alterum inferri non debet. diſcept.142.num.10.

Confeſſio emanata ex tortura indebitè data non valet. diſcept.2.num.56.

Confeſſio quãdo eſt emanata parte abſente, teſtes non coniunguntur. diſcept.11.num.32.

Confeſſio ſpontanea verificari debet, quãdo Reus fatetur delictum in ſpecie.diſcept.25. num. 60.

Confeſſio Rei non ſufficit ad condemnandum, niſi cum confeſſione cõcurrat etiam partis querela. diſcept.25.num. 61.

Confeſſio in tortura extorta ex nimia fragilitate nullius debet eſſe cõſiderationis.diſcept.106. 3.

Confeſſio non verificata non prçiudicat Inquiſito. diſcept.108.num. 1.

Confeſſio ſola Rei non ſufficit ad torturam, nec ad aliquam aliã condemnationẽ.diſcept.131.nu.1.

Confeſſio deteti in carceribus, cui Iudex facit dare ad veſcendum carnes valde ſalitas, vt ſiti moriatur, vel in turri, vel in hieme, & facit ſtare nudũ vel in alio cruciatur nulla eſt.diſcept.41.num.2.

Confeſſio delicti debet verificari ex inditijs, & con iecturis.diſcept. 131. num.2.

Confeſſio ſola delictorum non ſufficit ad torquendum, ſeù condemnandum, niſi confeſſatum delictum verificetur. diſcept. 145. num.2.

Confeſſio iudicialis quid ſit. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c. 1.num.1.

In confeſſione iudiciali quæ, & quot requirantur. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.1.nu.2.& 4.

Confeſſio Rei quot modis fiat in iure. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.1.num.3.

Confeſſio iudicialis debet fieri coram Iudice pro Tribunali ſedente. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 1. num. 5.

Confeſſio extraiudicialis quid ſit. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.1.

Confeſſio extraiudicialis quando faciat inditium ad torturam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 2.

Confeſſio extraiudicialis probata per teſtem non omni exceptione maiorem quare non faciat inditium ad torturam. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.4.

Confeſſio extraiudicialis cum ſit inditium à remotis, vt probetur duo requiruntur teſtes. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.2.num.10.

Confeſſio extraiudicialis vt probetur non ſufficiũt duo teſtes ẽt omni exceptione maiores niſi ſint cõteſtes. de loco, & tẽpore. Tract.de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.2.n.11.

Confeſſio extraiudicialis vt præiudicet debet fieri corã honeſtis, idoneis, & legalibus teſtibus Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.13.

Confeſſio extraiudicialis per duos teſtes ſingulares probata ſemiplenam inducit probationẽ, quando dicti teſtes deponunt fuiſſe emanatam parte prçſẽte.Tract.de cõfeſs.Rei cõtra fiſc.c.2.n.15.

Confeſſio extraiudicialis eſt probanda à teſtibus, qui fuerint rogati ad ipſam audiendam, & non quod fortuitu audierint. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 14.

Confeſſio extraiudicialis cum ſit actus reiterabilis, per dd. teſtes parte præſente emanata probat, quia omnes coniunguntur ad plenã probationem conſtituendam ; cum omnes ad eundem finẽ tẽdãt.tract.de cõfeſs.Rei cõtra fiſc.c.2.n.16.

Iudici ſi ſcrupulus in tali caſu remaneant, poteſt iuramentum in ſupplementum deferre. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.16.

Confeſſio extraiudicialis, quando fuit probata per dd.teſtes parte abſente ſemiplenam inducit probationem, imò facit inditium veritatis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.17.

Confeſſio extraiudicialis geminata ſecundum aliquos DD.plenè præiudicat, ſicut confeſſio ipſa iudicialis.Tract.de cõfeſs.Rei cõn. fiſc.c.2.n.18.

Confeſſio extraiudicialis ſecundum dd. DD. etiã non geminata, ſed ſimplex etiam parte abſente

de

de æquitate canonica plenè probat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.19.

Confeſſio extraiudicialis in criminalibus per dd. teſtes probata nec preſente, nec abſente parte emanata vt inueriſimilis Reo præiudicat, & teſtes deſuper deponentes nihil probant, imò ſunt ſuſpecti de falſo. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num.20.

Confeſſio extraiudicialis, etiamſi eſſet veriſimilis, & probata per dd. teſtes idoneos, & legales nec præiudicat, nec vllum ad torturam parit inditiū, quando cum ea non concurrit mala fama, vel aliqua ſuſpicio. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 22.

Confeſſio extraiudicialis non ſolum debet probari per duos teſtes idoneos, ſed etiam dd. teſtes debent eſſe conteſtes. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.2. num. 22.

Confeſſio extraiudicialis debet eſſe coarctata de loco, & tempore, quia teſtes, quando nō ſunt conteſtes de loco, & tempore dicuntur ſingulares. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc c. 2. num. 22.

Confeſſio extraiudicialis emanata ſimpliciter ſine loco, & tempore, quia eſt informis, & ſimplex, non dicitur probata per teſtes ſingulares. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.2.num.22.

Confeſſio extraiudicialis, vt præiudicet, debet eſſe probabilis, alias non attenditur, nec vllū ad torturam parit inditium. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 23.

Confeſſio extraiudicialis emanata in carcere non afficit, quando non fuit probata per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 24.

Confeſſio extraiudicialis, quamuis in tormētis iterata, tamen etiam in cauſa hæreſis ratificari debet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.nu.25. Ratio.

Confeſſio extraiudicialis abſq; propoſito facta, quamuis concludenter probata tamen nō facit inditium ad torturam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.2. num.26.

Confeſſio extraiudicialis facta coram inhoneſtis mulieribus non præiudicat Inquiſito. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.27.

Confeſſio extraiudicialis nō debet probari per teſtes pauperes, & viles. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 28.

Confeſſio extraiudicialis ſola non facit, vt quis dicatur conuictus, ſed ſolum inditiatus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 29.

Confeſſio iudicialis ambigua debet regulari, & intelligi ſecundum confitentis intentionē. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.3. num.1.

Confeſſio ſpontanea facta in carcere non ſupplet corpus delicti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4.num. 3. Ratio.

Per confeſſionem quod quis faciat delictum, vbi non eſt delictum, non eſt in ſua poteſtate. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4.num.5. d. Tract. notan. 24.

Confeſſio, quando non eſt perſeuerata, non nocet cōfitēti. Tract. de cōfeſs. Rei cōtra fiſc.c.4. n. 6.

Confeſſio in criminalibus debet pluries ratificari. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 4.num.7.

Confeſſio ſpontanea Rei nulla præcedente interrogatione Iudicis emanata redditur nulla, & non attenditur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. num. 8.

Confeſſio ſpontanea dicitur ob metum facta, cum nemo contra ſe confiteri præſumatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num. 9.

Confeſſio ſpontanea tunc maxime dicitur ob metu facta, quādo emanauit ab aliquo capto abſq; inditijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. num. 10.

Confeſſio quando poſſit reuocari à Reo. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num. 11.

Confeſſio quando fuit reuocata à Reo errore probato non poteſt d. Reus vlterius torqueri. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 4. num. 12.

Confeſſiones non ſunt habendę pro exploratis facinoribus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4.nu. 13. & d. tract. notan. 6.

Confeſſio propriè non dicitur probatio, ſed quidem delicti relatio, vnde non debet attendi. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num.14.

Confeſſio poteſt reuocari à Reo etiam, quod non doceat de errore. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.4. num. 14. Ratio.

Confeſſio eſt nudi facti, & ideò reuocari poteſt. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num. 14.

Confeſſio etiam in tortura ratificata ſine alijs adminiculis de aliquo graui delicto confitenti nō præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.4. num.15.

Confeſſio qualificata, quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.num.1.

Confeſſio qualificata, quando ſolum conſtat de delicto per inditia, non admittit pœnam ordinariam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 5. num. 2. Ratio.

Confeſſio quæuis qualificata non exigit pœnam ordinariam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſcum c.5. num. 2.

Confeſſio cum qualitate excuſatoria ſuper proceſſu informatiuo non inducit litis conteſtationem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.n.3.

Con-

Digitized by Google

Confeſſio qualificata quamuis ſpontanea quãdo, & quomodo admittatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5. num. 4.

Confeſſio qualificata Inquiſito non præiudicat. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c.5.n.5.

Confeſſio qualificata non ſolum recipi debet cum ſuis qualitatibus, ſed per fiſcum probari debet contrarium. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 5.n.7.

Confeſſio qualificata, quando non eſt clara, & nitida, non poteſt ex ea imponi pœna delicti, ſed alia mitior. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5. num. 7.

Confeſſio qualificata, quando non cõſtat aliunde de delicto, quam per confeſſionem Inquiſiti, debet recipi cum ipſa qualitate, nec diuidi poteſt. Tract. de confeſs Rei contra fiſc. c.5. num. 8.

Confeſſio qualificata, quamuis qualitas adiecta iuſtificetur alijs probationibus aliunde, non diuiditur. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.5. nu.8.

Confeſſio qualificata quandoque non eſt attendenda. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.5. nu.9.

Confeſſio qualificata cum clauſula non aliter, nec alio modo, &c. & cætera negauit, quid operetur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.nu.10.

Confeſſio qualificata, quod v. g. quis commiſſit adulterium cum muliere volente, non diuiditur; & quid agendum reſpectu voluntatis mulieris. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.21. num.1. & 2. & c. 5. num. 11.

Confeſſio non verificata in ſuis qualitatibus non ſufficit ad condemnandum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.num. 12.

Confeſſio, ſi ſit qualificata, debet capitulari, & probari qualitas. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.5. num. 13.

Confeſſio qualificata, quod quis v. g. ſteterit per vim cum bannitis mitiori pœna puniri debet: Tract. de confeſs. contra fiſc.c.5. num.14.

Confeſſio qualificata non diuiditur, quando extat præſumptio pro qualitate annexa confeſſioni. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc.c.5.n.6. & 14.

Immo minus diuiditur, quando non per modũ confeſſionis, ſed excuſationis factum præponitur. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.5.n.14.

Quando dicatur per vim, & metum, & quantũ durare dicatur metus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.5. num. 14.

Confeſſio nuda, quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.6. num.1.

Confeſſio nuda licet ſpontanea non admittitur, Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.2.

Confeſſio nuda non videtur emanata ab habente rectitudinem intellectus, ſed potius à delirante. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.2.

Confeſſioni nudæ non creditur, etiamſi perſeueratũ fuerit. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.6.n.3.

Confeſſio nuda cum ſit inualida, nõ operatur vires ſuas, nec eius nomen mœretur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.3.

Confeſſio nuda ſine inditijs non ſufficit ad torturam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.nu.4.

Ob confeſſionem ſolam à Iudice pęna imponi nõ poteſt. Tract. de confeſs. Rei cõtra. fiſc.c.6. n.4.

Confeſſio ſpontanea non afficit, niſi conſtito prius de delicto ſaltim per aliquod inditium. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.6. num. 5.

Confeſſio nuda Rei non præiudicat, quamuis agatur de delicto difficilis probationis, & de quo nulla remanent veſtigia. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.5.

Confeſſio nuda Rei ſi eſt qualificata debet recipi cum ſuis qualitatibus. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc.c.6. num.6.

Confeſſio nuda Rei ipſi non pręiudicat, etiamſi ipſe delicti corpus fateretur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6. num.6.

Confeſſio inueriſimilis quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 7. num. 1.

Confeſſio inueriſimilis non attenditur, & Reus per ipſam damnari minimè poteſt, quamuis ſit millies ratificata. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.7. num. 1. & d.tract. notan.20.

Confeſſio inueriſimilis ſpontè, ſiue per torturam emanata nihil operatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.7.num.1.

Confeſſio contra naturam ſicut non valet, ita pariter confeſſio cõtra præſumptionem eius. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.7. num.1.

Cõfeſſio quãdo reddatur inueriſimilis ratione loci. Tract. de donfeſs. Rei contra fiſc.c.7.num.3.

Confeſſio dicitur inueriſimilis, quando eſt ſpontanea. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.7.n.3.

Confeſſio quę, & quando ſit, ſcũ dicatur veriſimilis. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc.c.7.n.3.& 4.

Confeſſio, quæ dicatur erronea. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.8.num. 1.

Confeſſionis error quomodo probetur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.8.num.2.

Confeſſionis reuocatio non admittitur, ſi Iudici non conſtet de innocẽtia, ſeu errore Rei. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.8. num.3.

Confeſſionem reuocans errore probato nõ poteſt vti varius torqueri. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c.8.n.4. ſed admittitur eius reuocatio. Ibid.

Confeſſionis reuocatio ſi incontinenti facta fuerit non requiritur erroris probatio. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c.8.n.5.& d.Tract. notã.22.

Con-

Digitized by Google

Confeſſio reuocari poterit, ſi metu tormentorum emanauerit. Tract.de confeſs.Rei contra fiſc. c. 8. num. 6.

Confeſſio reuocari poteſt, quando perſuaſione aduerſarij, & ſub ſpe veniæ facta fuit. Tra. de confeſs. Rei contra fiſc. c.8.num.6.

Confeſſio dolo extorta non nocet cõfitenti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.8.nu.6.& d.Tract. notan. 22.

Confeſſio quæ dicatur intricata, & vaga. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 9. num. 1.

Confeſſio intricata, & vaga an, & quomodo præiudicet. Tract.de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c.9.n. 2.

Confeſſio intricata, & vaga exigit pœnam extraordinariã. Tract.de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c.9.n.2.

Confeſſio quæ dicatur obſcura. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 10. num. 1.

Confeſſio obſcura non nocet confitenti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 10. num. 2.

Confeſſio redditur inuerisimilis, quãdo Reus ignorat locum particularem & tẽpus commiſſi delicti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.10.n.2.

Ex confeſſione inuerisimili Reus non poteſt condẽnari. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.10.n.2.

Confeſſio debet eſſe certa, & veriſimilis reſpectu loci, & temporis, & naturæ Rei. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.10.num.2.

Cõfeſſio ne dicatur obumbrata qualis eſſe debeat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 11. nu.1.

Confeſſio Rei debet eſſe clara ſicut ſol, vt ex ea poſſit deueniri ad condemnationem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 11. num. 1.

Confeſſio etiam emanata in tortura debet eſſe inuulnerabilis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 11. num. 2.

Confeſsio dubia regulariter interpretatur ad fauorem confitentis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.12. num. 1.& d.tract.notan. 8.

Confeſſio quæ dicatur generica. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c. 13. num. 1.

Confeſſio ficta quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.14. num. 1.

Confeſſio geminata quæ dicatur. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc. c.15. num.1.

Confeſſio calore iracundiæ facta non eſt attendenda, nec etiam præiudicat, niſi adſit perſeuerantia. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.16.num.1.

Confeſſio quæ dicatur incidenter facta. Tract. de confeſs Rei contra fiſc.c.17.num. 1.

Confeſſio incidenter facta non ſufficit ad condemnationem, ſecus ſi principaliter. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.17.num.3.

Confeſſio quæ dicatur per ſuggeſtionem extorta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 18. n.1.

Confeſſio per ſuggeſtionem extorta non ſufficit ad condemnationẽ, & omnia indeſecuta ipſo iure nulla redduntur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.18. num. 2.

Confeſſio per ſuggeſtionem extorta non ſolũ non nocet confitenti; ſed nec etiam alijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.18. num.4.

Confeſſio extorta per ſuggeſtionem interpoſitæ perſonæ, quãuis ratificata, non nocet confitenti. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c. 18. num. 5.

Confeſſio emanata ſuaſione Iudicis, & promiſſione veniæ eſt contra publica vtilitatem, & Reo non præiudicat ad condemnationem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.19.num.1.

Confeſſio facta ſub ſpe impunitatis à Iudice promiſſæ non ſufficit ad condemnationem, niſi Reus perſeuerauerit. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.19.num 3.

Confeſſio Iudicis dolo facta non poteſt iudicari ſpontanea. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num. 3.

Confeſſio facta ſub ſpe impunitatis à Iudice promiſſæ comparatur ei, quæ facta eſt in tormentis. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.19. nu.4.

Confeſſio facta ſub ſpe impunitatis, etſi præcederent inditia, & etiam mille perſeuerantiæ interueniſſent, nihil valet. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c. 19. num.5.

Confeſſio facta præcedente promiſſione impunitatis facta per Iudicem dicitur extorta dolo malo. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.19. num.5.

Confeſſione facta præcedente promiſſione impunitatis, ſi concurrant aliæ coniecture, inditia, & præſumptiones cõmiſſi delicti, non erit ab æquitate alienum, Reũ ordinaria pœna punire. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.19. num.6.

Confeſſio ſub ſpe impunitatis ſi facta fuit in crimine hæreſis, quid ſit agendum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.19.num.7.

Confeſſio ob doloris impatiẽtiam in immoderata tortura emanata non nocet Inquiſito, nec ſocio inculpato. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.20.n.1.

Ex confeſſione emanata de delicto non interrogato Reus non poteſt damnari. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.22. num. 1.

Confeſſio ſuper incerto nullum parit inditium. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.23. num. 1.

Confeſſio facta cõtra pluritatem perſonarum non probat delictum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 24. num. 1.

Confeſſio facta coram iudice incompetente non valet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.25.n.1.

Confeſſio facta coram Iudice competente reſpectu perſonæ; ſed incompetente reſpectu materiæ,

non

Digitized by Google

non valet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 25. num. 3.
Confeſſio Clerici primæ tonſuræ tantum coram Iudice ſeculari non valet, etiamſi d. clericus fateatur ſe laicũ. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 25. num. 3.
Confeſſio facta die feriata non valet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 26. num. 1.
Confeſſio facta à muliere prægnante, quamuis per torturam extorta non valet. tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 27. num. 1.
Confeſſio facta à parte contra filium, & ſic e contra nullum parit inditium. tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 28. num. 1.
Confeſſio minoris 25. annis etiam in tortura ſine Curatoris preſentia nullum parit inditiũ. tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. num. 1.
Confeſſio minoris ipſi non præiudicat, & aduerſus illam reſtitui debet abſque alicuius erroris probatione Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 29. n. 5.
Confeſſio minoris quamuis ſpontanea reuocare poteſt, maxime quando agitur de puniẽdo minorem graui pœna. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 29. n. 5.
Confeſſionis expreſſa ratificatio cum præſẽtia curatoris requiritur, quando agitur de puniendo minorem graui pœna. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc. c. 29. n. 5.
Confeſſio minoris non præſumitur vera. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. n. 7.
Confeſſio non præiudicat minori in cauſis capitalibus, etiãſi renũciauerit defẽſionibus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. n. 8.
Confeſſioni minoris etiam ſpõtaneæ non eſt credendum. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 29. n. 9.
Confeſſio emanata ſuper venenatione alicuis ſi non adfuerit recognitio ſignorum, non nocet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſ. c. 30. n. 1.
Confeſſio emanata ſuper latrocinio omnino verificari debet per emptores, aut detemptores rerũ derobatarum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 31. n. 1.
Confeſſio ſola latrocinij facti non ſufficit ad cõdemnandum ſine particulari recognitione delicti in genere, quia conſtare debet de corpore delicti, ideſt de rebus derobatis. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc. c. 31. n. 2.
Confeſſio ſola Rei non ſufficit ad condemnandũ ſuper nefãdo ſodomiæ crimine, ſtupro, inceſtu & omni coitu damnabile; quia cõfeſſatũ delictũ verificari debet ex inditijs, & coniecturis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 32. n. 1.
Cõfeſſio facta ab aliquo puero ſubagitato nõ ſufficit ad ipſum interogandum, an fuerit ſubagitatus ab alio. Tract. confeſs. Rei contra fiſc. c. 33. n. 1.
Confeſſio delicti cuius poſt factum non remanent veſtigia, non ſufficit ad condemnandum, niſi confeſſatum delictum ex inditijs, & coniecturis verificetur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 34. n. 1.
Confeſſio facta delicti non pręcedentibus capturę inditijs remanet eliſa. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 33. num. 1.
Confeſſio facta vi, & metu tormẽtorũ eſt inualida. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 1.
Confeſſio facta vi, & metu tormentorum quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 36. n. 2.
Confeſſio facta vi, & metu tormentorũ vt valeat, requiruntur ratificatio, & perſeuerantia. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 4.
Ex confeſſione facta vi, & metu tormentorũ peſſimum eſt quenquam iudicare, & conſuetudo contraria eſt iniuſta, & ab õni humanitate aliena. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. n. 5.
Confeſſionem à ſe factam, quando quis proteſtatur vi, & metu tormentorum non poteſt dici, fuiſſe ratificatam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 6.
In confeſſione perſeuerare is dicitur, quando eſt libera metu tormentorum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 6.
Confeſſio metu tormentorum, & per tormenta par eſt. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c. 36. n. 7.
Confeſſio facta metu tormentorum non debet nocere Inquiſito ad condemnandum; ſed benè ad torquendum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 7.
Confeſſio extorta metu tormentorum à timido, & meticuloſo non præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 37. num. 1.
Confeſſio metu tormentorũ facta poteſt reuocari, quãdo fuit facta metu aſperioris torturę. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 37. num. 4.
Confeſſio per torturam præcedentibus legitimis inditijs ſi reuocetur debet ſequi tortura. Tract. de confeſs. Rei conttra fiſc. c. 38. num. 1.
Confeſſio per torturam nullis pręcedentibus inditijs ſi reuocetur nulla eſt. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 38. num. 2.
Confeſſio per torturam nullis præcedentibus inditijs non bene probatis, vel eorum copia Reo non data, ſed ſolum ad querelam partis, quamuis Reus ratam eam habuerit, non nocet ei, nec alijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 39. n. 1.
Confeſſio ſine inditijs non nocet, etiam quod eſſet veri-

verificata ex nouis inditijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu.3
Confeſſio ſine inditijs etiam perſeuerata, immò quamuis ſuperuenifsent inditia, & iudex haberet liberum, arbitriū eſt nulla. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu.5
Confeſſio facta in tormentis, ſi deberet eſſe præiudicialis, ſequeretur, quod quis eſset dominus membrorum ſuorum. Tract. de confeſs. Rei cōtra fiſc.c.39.nu.5
Confeſſio facta in tormentis ſi non eſt in actis ratificata, nō afficit. Tra. dn cōf. Rei cōn. fiſc.c.39.6
Confeſſio, quando fuit extorta per torturam, quæ inferri non debebat, quamuis ratificata nō præiudicat. Tract. de confe. Rei contra fiſc.c.39.n.9
Confeſſio, quamuis fuerit extorta ex leui tortura, dicitur facta metu tormentorum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu.11
Confeſſio per torturā non ſeruatis ſeruandis eſt nulla. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.40.n.1
Confeſſio per torturam coram Iudice laico non facit inditium coram Eccleſiaſtico. Tract. de cōfeſs. Rei contra fiſc.c.41.nu.1
Confeſſio extorta per toruram ſuper proceſsu nullo ex defectu iuriſditionis eſt nulla. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.42.nu.1
Etiamſi Inquiſitus faſsus fuiſset ſpontè. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.42.nu.2
Confeſſio ſecuta poſt nullitatem proceſsus impedit condēnationem. Tract. de confeſ. Rei contra fiſc.c.42.num.3.
Cōfeſſio facta in tortura, quæ nullo modo inferri poterat, ſtāte Rei ruptura, qumuis ratificata nō præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.43.nu.1.& 2
Confeſſio debilis cum præcedente proteſtatione dicitur vi tormentorum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.44.nu.1
Confeſſio debilis etiam ſecuta ratificatione non præiudicat. Tract. de confeſ. Rei contra fiſc.ca.44.num.2
Confeſſio extorta ex nimia debilitate teſtis nullius eſt momenti, ſeù conſiderationis. Tract. de confeſ. Rei contra. fiſ.c.44.nu.4
Confeſſio facta in tormentis ſed in actis non ratificata non eſt attendenda. Tra. de cōfeſ. Rei. cōt. fiſ.c.45.num.1
Confeſſio facta in tormentis expreſsè debet ratificari. Trac. de. conf. Rei cōt. fiſ.c.42.nu.2
Confeſſio quando eſt ratificata Reo nocere nō debet in pœnitentia, ideſt quando ſuſpectus eſt de hæreſi, ideſt quando recipitur ad ſinū Eccleſiæ. Tract. de confeſ. Rei contra fiſc.c.45.num.3
Confeſſio ratificata ſine tormentis nō præiudicat, niſi ſint certa ſigna, quod Reus deliquerit. Tra. de confeſs. Rei. contra fiſc.c.46.nu.1
Confeſſio debet declarari per ſigna. Tract. de conf. Rei contra fiſc.c.46 nu.2
Cōfeſſio ſine ſignis nō habet vim veritatis. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.46. num.2
Confeſſio extorta per torturam non data copia inditiorum, & denegatis defenſionibus, quāuis ratificata non præiudicat Reo nec alteri ab ipſo nominato. Tract. de cōfeſ. Rei cōt. fiſc.c.47.n.1
Confeſſio iſto caſu redditur nulla, quamuis legitima inditia preceſſerint. Tract. de conf. Rei cōtra fiſc.c.47.nu.2
Confeſſione non obſtante per torturam illata denegatis defenſionibus quidam Reus fuit abſolutus etiam quod conſtaret de corpore delicti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.47.nu.4
Confeſſio extorta per torturam reiteratam nō pręiudicat confitenti, ſi in proceſſu non eſt verificata. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.48.num.1
Confeſſio extorta per torturam repetitam, quæ repeti non debebat, redditur nulla, & inualida. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.48.nu.2
Confeſſio extorta per repetitionem tormenti vigiliarum, quod repeti non debebat, non valet, nec nocet confitenti. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.48.num.3
Confeſſio facta in tortura coram Notario abſq; præſentia Iudicis non pręiudicat. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.49.nu.1
Confeſſio ex proceſſu informatiuo non iuſtificata non eſt attendenda. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.51.n.1 Ratio.
Confeſſio principalis de credulitate probat, ſicut de veritate. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.53.num.1
Ergo magis ſi de facto proprio tractatur. Ibid.2
Confeſſio ſola Reorum in crimine hæræſis nō ſufficit ad condemnationem. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.54.nu.1
Quid ideò ſit agendum. num.2
Confeſſio emanata in iudicio ciuili probat etiam in criminali. Tract. de confeſſ. Rei contra. fiſc. c.55.num.1
Confeſſio vera delicti non ſufficit ad exequendam condemnationem per ſententiam contumacialem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.56.n.1
Confeſſio facta per metum à muliere carcerata ei non præiudicat. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.57.nu.1
Confeſſio facta à muliere carcerata per metum non dicitur ſpontanea, ſed facta metu tormentorum Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c.58.num.1

tur,niſi deliberatè homicidio aſtiterint. Diſcep. 162.num.6.
Aſſociantes,& aſſiſtentes quod deliberatè acceſſerint,per Fiſcum probari debet.diſcept.162.n.7.
Aſſociantes,& aſſiſtentes quod non deliberate acceſſerint,ſtatur ipſorū iuramēto.diſcep.162.n.8
Attentatum pœnam extraordinariā exigit.diſcep. 192.num.83.
Attentatum, & non conſumatum nulla pœna punitur.diſcept.192.num.89.
Attentatum de conſuetudine totius Italiæ non punitur.diſcept.192.num.90.
Attentata non ſufficiunt ad delictum,quia in ſimilibus requiritur conſumatio.diſcep.192.n.108.
Attentatum,ſiue conatus nec in atrociſſimis punitur,niſi ſequatur effectus. conſ.1.nu.204.
Auxiliator, vel conſulens non punitur eadem pœna, vt delictū cōmittens. diſcep.36.n.28.& 29.
Auxiliator tunc poteſt torqueri, quando conſtat, quod fuit auxiliator, & auxilium præſtitit. diſcep:.124.num.1.
Auxiliator quando nullum præſtitit auxilium, & nullus fuit offenſus,non poteſt torqueri,diſcep. 124.num.2
Auxiliator non poteſt torqueri, quando plenè,& verè non conſtat de principali delinquente. diſcept.124.num.3.
Auxiliator non poteſt torqueri, etiamſi principalis eſſet per contumaciā condemnatus. diſcept. 124.num.4.
Auxiliator criminaliter moleſtari non poteſt, niſi conſtet de delicto principali.diſcep. 139.nu.2.
Auxiliator vt puniri poſſit, Iudex debet oſtendere quis ſit principalis,& certi hominis factū argui debet. diſcept.139.nu.3.
Auxiliator. Vide in verb. Diſtans.
Auxilium preſtans homicidio non punitur eadem pœna ſicut homicidium committens,ſed media tantum pœna.diſcept.36.num.30.
Auxilium. Vide in verb. Diſtantia.

B

Baiulo,ſiue Baiyo,quando eſt in Societate berroariorum offenſorum non creditur. diſcept. 125.num.1.
Bannimenta, cum ſint odioſa, debent regulari ſecundum ius commune.diſcept.24.nu.27.
Beneuolentia Inquiſiti cum venenatis tollit omnē dolum preſumptum.diſcept.19.num.31.
Berroarijs ob eorum infamiam,& vilitatem nulla prorſus eſt adhibenda fides. diſcept.44.n.1.
Berroarijs,quando dicunt homicidium v.g. fuiſſe commiſſum in eorum præſentia, non creditur, quia ipſis iniuria facta cenſetur. diſcept.44.n.2.
Berroarijs non creditur, quia deponunt in cauſa propria.diſcept.44.num.3.
Berroariorum dicta recipiuntur ad inſtructionem tantum,vt ex illis ad capturam & ad inquirendum procedi poſſit.diſcept.44.nu.4.
Berroarijs non creditur, quamuis ſe dicant offenſos,ſeu vulneratos in captura. diſcept.44.n.5.
Berroarijs non creditur, quando dicunt ſe vulneratos,quia ſunt principales, & accuſatores, & deponunt in cauſa propria. diſcept 44.n.6.
Berroarijs,qui ſe dicunt offenſos,nec cum tortura creditur,etiamſi eſſent in mortis articulo.diſcep. 44.num.7.
Berroarij etiam in grauiſſimis delictis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, à teſtimonio repelluntur.diſcept.44.num.8.
Berroarij à teſtificando repelluntur, quando non fuerunt confrontati ad faciem Inquiſiti, quia non poſſunt vocari teſtes. diſcept.44.num.9.
Berroarij ſtante eorum infamia, & vilitate non poſſunt teſtificari in cauſa cap tali,niſi in tortura.diſcept.44.num.10.
Berroariorum depoſitiones ſufficiunt ad inquirendum tantum.diſcept.44.nu.11.
Berroarijs nō tortis multo minus creditur.diſcep. 44.num.12.
Blaſphemator non eſt teſtis omni exceptione maior.diſcept.126.num.1.
Ex bono nō debet præſumi malū.diſcept.136.n.6
Buffones, & hiſtriones à teſtimonio repelluntur, quia ſunt infames.diſcept.127.num.1.

C

Cadauer repertum iuxta domum alicuius non eſt inditium ſufficiens contra eum, niſi concurrat inimicitia capitalis. diſcepr.128.nu.1.
Quod procedit etiam quod non reperiatur homicida.diſcept.128.num.2.
Canonica portio quæ dicatur.diſcept.20.n.76.
Captura continet præiudicium irreparabile,& infamiam capti.diſcept.155.nu.12.
Cum carceris effractione nihil commune habet delictum.diſcept.155.num.15.
Carceratio parit inimicitiā capitalē.conſ.3.n.103.
Carnis, & naturæ vitium mitius punitur. diſcept. 24.num.46.
Carnis peccata, ſeu delicta ex naturæ inſtintu ſecretè,& occultè cōmitti ſolent.diſcep.40.n.21.
Cauſa grauis,quæ mouit Reum ad delinquendum vt tortura infligi poſſit præcedere debet. diſcept.2.num.134.
Cauſa omnino à iudice perquiri debet.diſc.2.135

Cauſa grauis, & non leuis requiritur ad torturam. diſcept. 129. num. 1.
Ex cauſa leui non præſumitur quis velle occidere hominem. diſcept. 129. num. 2.
Cauſa debet eſſe veriſimilis. diſcept. 129. num. 3.
In cauſa ſcientiæ ſtat effectus. diſcept. 189. num. 3.
Chirurgus dicens eſſe in ano ſubagitati fracturam, & non dicens eueniſſe certe ob ſubagitationem, non obſtat. conſ. 3. num. 76.
Chirurgus dicens, quod in anum aliquãdo deſcendit quædã humorũ mordacitas, quæ cauſat fracturã, tollitur õne ſodomiæ inditiũ. cõl. 3. n. 78.
Choreæ ſunt lenia adminicula, quæ non ſufficiunt ad torturam. Diſcept. 192. num. 125.
Circumſtantiæ delictorum ſunt tacendę, & ſupprimendæ, ex quibus Reus poſſet venire in cognitionem teſtium. diſcept. 2. num. 61.
Circumſtantiæ ſingulæ delicti ſunt plenè probandæ ideſt per duos teſtes conteſtes de loco, & tẽpore, & idoneos. diſcept. 192. num. 60.
Clauſula incirca non deſignat certum tempus. diſcept. 41. num. 11.
Clericus ſicut contra laicum teſtimonium ferre nõ poteſt, ſic laicus cõtra Clericũ. diſcept. 4. nu 10.
Colloquij inditium leuiſſimum reputatur. diſcept. 119. num. 1.
Colloquium ſtante incertitudine eius præſumitur potius in bonam, quam in malam partem. diſcept. 119. num. 2.
Colloquium etiam ad aures factum non facit inditium contra loquentem, niſi alia concurrant inditia. diſcept. 119. num. 4.
Colloquium ſecretum ad aures ad inuicem habitum, etſi eſſet plenè probatum, non facit inditiũ ad torturam. diſcept. 192. num. 99.
Commedere in domo meretricis non facit inditium ad torturam. diſcept. 192. num. 131.
Comparatio ſola litterarum non facit inditium ad torturam. diſcept. 28. num. 1.
Ex comparatione litterarum immediatè non inſurgit delictum. diſcept. 28. num. 2.
Comparatio litterarum ad torturam non ſufficit, qñ adeſt bona fama Inquiſiti. diſcept. 28. nu. 3.
Comparatio litterarum plenè, & legitimè probata adhibitis ſollemnitatibus, & legitimis requiſitis non facit inditium ad torturam. diſcept. 28. n. 4.
Cõparatione litterarum nõ ſufficit, quod teſtes dicãt habere notã manũ Inquiſiti. diſcept. 28. n. 5.
Comparatione litterarum non ſufficit, quod teſtes dicant, quod viderunt Inquiſitum ſcribere, & quod erant præſentes. diſcept. 28. num. 6.
Comparatione litterarum ob ſimilitudinem litterarum de facili decipi poſſunt. diſcept. 28. nu 7.
Comparatio litterarum neceſſario fieri debet corã Iudice non autem coram Notario, vel ſubſtituto fiſcali. diſcept. 28. num. 8.
Comparationis litterarum actus à Iudice non poteſt alteri committi, quia ſenſus viſus requiritur. diſcept. 28. num. 9.
Comparatio litterarum non poteſt fieri Inquiſito non citato. diſcept. num. 10.
Comparatione litterarũ debet deponi, quod omnes litteræ ſunt ſimiles, & non aliquæ tantum. diſcept. 28. num. 11.
Comparationis litterarum inditium eſt multum fallax. diſcept. 28. num. 12.
Comparatione litterarum debet præſumi, quod poteſt quis de facili alienas manus cõtrafacere. diſcept. 28. num. 13.
Comparatione litterarũ nõ ſufficit dici, quod litteræ quædam ſimiles; ſunt ſed à teſte debet reddi ratio, quomodo id cognoſcat. diſcept. 28. n. 14.
Comparatio litterarum fit ex teſtimonio teſtium, ſed non ſufficit ad torturam. diſcept. 28. nu. 15.
Comparatio litterarum nullo modo fieri poteſt, qñ agitur de priuata ſcriptura. diſcept. 28. n. 16.
Comparatio litterarum à iure non admittitur in litteris maiuſculis. diſcept. 28. num. 17.
Comparatione litterarum debet à peritis conſiderari corpora litterarum, tractus, & tam litteras ſimplices, quam groſſas, tam ſimplices, quã duplicatas, ſtylum, ligaturas, & modum trahendi, & dictandi. diſcept. 28. num. 18.
Comparatio litterarum non poteſt fieri in litteris groſſis, & diſligatis. diſcept. 28. nu. 19.
Comparatione litterarum teſtes debẽt habere notum characterem, perſonam Inquiſiti, & debet ſeruare formam contentam in §. in his verò verſ. ſi verò abſint, & §. ſi verò moriantur. Auth. de inſtrum. auct. diſcept. 28. num. 20.
Comparatione litterarum accuſator iurare debet, aliam probationem nõ habere, quã per d. comparationem. diſcept. 28. num. 21.
Comparatio litterarum à peritis fit partium conſenſu. diſcept. 28. num. 22.
Comparatione litterarum requiruntur ſcriptores, & in arte ſcribendi periti. diſcept. 28. num. 23.
Comparatio litterarum fit Reo preſente. diſcept. 28. num. 24.
Comparatio litterarum ex breui ſcriptura fieri nõ poteſt. diſcept. 28. num. 25.
Comparatio litterarum ex ſui natura eſt perdifficilis. diſcept. 28. num. 26.
Comparatio litterarum non fit, vbi ſcriptura eſt inualida. diſcept. 28. num. 27.
Comparationis accidẽs, quod nullũ eſt in ſubſtantia, non requirit. diſcept. 28. num. 2.
Comparatio litterarum debet cum ſcriptura publica.

INDEX.

blica. diſcept.28.num.29.

Per cõparationem litterarũ probãtio libelli famoſi non eſt potens ad denuò capturandum Inquiſitum relaxatur ſub fideiuſſione.diſcept.28.n.30.

Per comparationem litterarum, dato quod ſcriptura, quæ continet libellum famoſũ eſſet plenè probata, adhuc non oritur inditium ad torturam. diſcept.28.num. 33.

Comparitio, ſeù conſtitutio ſpontanea Rei in carceribus maximum ipſius innocentiæ inditium. diſcept.13. num.8.

Comparitio ſpontanea tollit inditium fugæ, diſcept. 115. num. 3.

Compoſitio facta cũ Fiſco. vide in verb.trãſactio.

Conatus nec in atrociſſimis punitur niſi ſeruatur effectus. conſ.1.num.204.

Conceſſum in præiudicium alterius lite pendente non trahitur ad præſentia.diſcept.120.num.30.

Pro condemnato nõ habetur, qui fuit nulliter condemnatus. diſcept. 135. num. 8.

Condemnatus ex contumacia dicitur is, qui verè eſt contumax. diſcept.135.num.10.

Conditio bona perſonæ excludit præſumptionem reſultantem ex indiŋs. diſcept. 6. num. 44. diſcept. 2. num. 149.

Conditio bona perſonæ excludit præſumptionem furti. diſcept. 150. num.

Conditio mala alicuius in diuerſo genere delicti nullum parit inditium. diſcept. 132. num. 1.

Conditio iniqua alteri per alterum inferri non debet. diſcept.142.num.10.

Confeſſio emanata ex tortura indebitè data non valet. diſcept.2.num.56.

Confeſſio quãdo eſt emanata parte abſente, teſtes non coniunguntur. diſcept.11.num.32.

Confeſſio ſpontanea verificari debet, quãdo Reus fatetur delictum in ſpecie.diſcept.25. num. 60.

Confeſſio Rei non ſufficit ad condemnandum, niſi cum confeſſione cõcurrat etiam partis querela. diſcept.25.num. 61.

Confeſſio in tortura extorta ex nimia fragilitate nullius debet eſſe cõſiderationis.diſcept.106. 3.

Confeſſio non verificata non pręiudicat Inquiſito. diſcept.108.num. 1.

Confeſſio ſola Rei non ſufficit ad torturam, nec ad aliquam aliã condemnationẽ.diſcept.131.nu.1.

Confeſſio detẽti in carceribus, cui Iudex facit dare ad veſcendum carnes valde ſalitas, vt ſiti moriatur, vel in tutri, vel in hieme, & facit ſtare nudũ vel in alio cruciatur nulla eſt.diſcept.41.num.2.

Confeſſio delicti debet verificari ex indirijs, & con iecturis, diſcept. 131. num.2.

Confeſſio ſola delictorum non ſufficit ad torquendum, ſeù condemnandum, niſi confeſſatum delictum verificetur. diſcept: 145. num.2.

Confeſſio iudicialis quid ſit. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c. 1. num.1.

In confeſſione iudiciali quæ, & quot requirantur. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.1.nu.2.& 4.

Confeſſio Rei quot modis fiat in iure. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.1.num.3.

Confeſſio iudicialis debet fieri coram Iudice pro Tribunali ſedente. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c.1. num. 5.

Confeſſio extraiudicialis quid ſit.Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.1.

Confeſſio extraiudicialis quando faciat inditium ad torturam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2.num. 2.

Confeſſio extraiudicialis probata per teſtem non omni exceptione maiorem quare non faciat inditium ad torturam. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.4.

Confeſſio extraiudicialis cum ſit inditium à remotis, vt probetur duo requiruntur teſtes. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.2.num.10.

Confeſſio extraiudicialis vt probetur non ſufficiũt duo teſtes ẽt omni exceptione maiores niſi ſint cõteſtes. de loco, & tẽpore. Tract.de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.2,n.11.

Confeſſio extraiudicialis vt præiudicet debet fieri corã honeſtis, idoneis, & legalibus teſtibus Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.13.

Confeſſio extraiudicialis per duos teſtes ſingulares probata ſemiplenam inducit probationẽ, quando dicti teſtes deponunt fuiſſe emanatam parte pręsẽte. Tract.de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.2.n.15.

Confeſſio extraiudicialis eſt probanda à teſtibus, qui fuerint rogati ad ipſam audiendam, & non quod fortuitu audierint. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 14.

Confeſſio extraiudicialis cum ſit actus reiterabilis, per dd. teſtes parte præſente emanata probat, quia omnes coniunguntur ad plenã probationem conſtituendam; cum omnes ad eundem finẽ tẽdãt. tract.de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.2.n.16.

Iudici ſi ſcrupulus in tali caſu remaneant, poteſt iuramentum in ſupplementum deferre. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.16.

Confeſſio extraiudicialis, quando fuit probata per dd. teſtes parte abſente ſemiplenam inducit probationem, imò facit inditium veritatis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.17.

Confeſſio extraiudicialis geminata ſecundum aliquos DD. plenè præiudicat, ſicut confeſſio ipſa iudicialis. Tract.de cõfeſs. Rei cõn. fiſc.c.2.n.18.

Confeſſio extraiudicialis ſecundum dd. DD. etiã non geminata, ſed ſimplex etiam parte abſente

de

de æquitate canonica plenè probat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.a.num.19.

Confeſſio extraiudicialis in criminalibus per dd. teſtes probata nec præſente, nec abſente parte emanata vti inuerſimilis Reo præiudicat, & teſtes deſuper deponentes nihil probant, imò ſunt ſuſpecti de falſo. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num.20.

Confeſſio extraiudicialis, etiamſi eſſet veriſimilis, & probata per dd. teſtes idoneos,& legales nec præiudicat,nec vllum ad torturam parit inditiū, quando cum ea non concurrit mala fama, vel aliqua ſuſpicio. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 22.

Confeſſio extraiudicialis non ſolum debet probari per duos teſtes idoneos, ſed etiam dd. teſtes debent eſſe conteſtes. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.2. num. 22.

Confeſſio extraiudicialis debet eſſe coarctata de loco,& tempore,quia teſtes,quando nō ſunt conteſtes de loco,& tempore dicuntur ſingulares. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c. 2. num. 22.

Confeſſio extraiudicialis emanata ſimpliciter ſine loco,& tempore, quia eſt informis, & ſimplex, non dicitur probata per teſtes ſingulares. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2.num.22.

Confeſſio extraiudicialis,vt præiudicet, debet eſſe probabilis,alias non attenditur,nec vllū ad torturam parit inditium. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 23.

Confeſſio extraiudicialis emanata in carcere non afficit,quando non fuit probata per duos teſtes conteſtes de loco,& tempore. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 24.

Confeſſio extraiudicialis,quamuis in tormētis iterata, tamen etiam in cauſa hæreſis ratificari debet.Tract.de confeſs.Rei contra fiſc.c.2.nu.25. Ratio.

Confeſſio extraiudicialis abſq; propoſito facta, quamuis concludenter probata tamen nō facit inditium ad torturam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num.26.

Confeſſio extraiudicialis facta coram inhoneſtis mulieribus non præiudicat Inquiſito. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2.num.27.

Confeſſio extraiudicialis nō debet probari per teſtes pauperes, & viles. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 28.

Confeſſio extraiudicialis ſola non facit, vt quis dicatur conuictus, ſed ſolum inditiatus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.2. num. 29.

Confeſſio iudicialis ambigua debet regulari, & intelligi ſecundum confitentis intentionē. Tract. de confeſs.Rei contra fiſc. c.3.num. 1.

Confeſſio ſpontanea facta in carcere non ſupplet corpus delicti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4.num. 3. Ratio.

Per confeſſionem quod quis faciat delictum, vbi non eſt delictum,non eſt in ſua poteſtate.Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4.num.5. d. Tract. notan. 24.

Confeſſio,quando non eſt perſeuerata, non nocet cōfitēti. Tract.de cōfeſs. Rei cōtra fiſc.c.4. n. 6.

Confeſſio in criminalibus debet pluries ratificari. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c. 4.num.7.

Confeſſio ſpontanea Rei nulla præcedente interrogatione Iudicis emanata redditur nulla, & non attenditur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. num. 8.

Confeſſio ſpontanea dicitur ob metum facta,cum nemo contra ſe confiteri præſumatur. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num. 9.

Confeſſio ſpontanea tunc maximè dicitur ob metu facta,quādo emanauit ab aliquo capto abſq; inditijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. num. 10.

Confeſſio quando poſſit reuocari à Reo. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num. 11.

Confeſſio quando fuit reuocata à Reo errore probato non poteſt d. Reus vri varius torqueri. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 4. num. 12.

Confeſſiones non ſunt habendę pro exploratis facinoribus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4.nu. 13. & d. tract. notan. 6.

Confeſſio propriè non dicitur probatio, ſed quidem delicti relatio, vnde non debet attendi. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num. 14.

Confeſſio poteſt reuocari à Reo etiam, quod non doceat de errore. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.4. num. 14. Ratio.

Confeſſio eſt nudi facti, & ideò reuocari poteſt. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.4. num. 14.

Confeſſio etiam in tortura ratificata ſine alijs adminiculis de aliquo graui delicto confitenti nō præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.4. num.15.

Confeſſio qualificata, quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.num.1.

Confeſſio qualificata, quando ſolum conſtat de delicto per inditia, non admittit pœnam ordinariam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 5. num. 2. Ratio.

Confeſſio quæuis qualificata non exigit pœnam ordinariam. Tract.de confeſs. Rei contra fiſcum c.5. num. 2.

Confeſſio cum qualitate excuſatoria ſuper proceſſu informatiuo non inducit litis conteſtationem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.n.3.

Con-

Confeſſio qualificata quamuis ſpontanea quãdo, & quomodo admittatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5. num.4.

Confeſſio qualificata Inquiſito non præiudicat. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c.5.n.5.

Confeſſio qualificata non ſolum recipi debet cum ſuis qualitatibus, ſed per fiſcum probari debet contrarium. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c.5.n.7.

Confeſſio qualificata, quando non eſt clara, & nitida, non poteſt ex ea imponi pœna delicti, ſed alia mitior. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5. num. 7.

Confeſſio qualificata, quando non cõſtat aliunde de delicto, quam per confeſſionem Inquiſiti, debet recipi cum ipſa qualitate, nec diuidi poteſt. Tract. de confeſs Rei contra fiſc. c.5. num. 8.

Confeſſio qualificata, quamuis qualitas adiecta iuſtificetur alijs probationibus aliunde, non diuiditur. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c.5. nu.8.

Confeſſio qualificata quandoque non eſt attendenda. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c.5. nu.9.

Confeſſio qualificata cum clauſula non aliter, nec alio modo, &c. & cætera negauit, quid operetur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.nu.10.

Confeſſio qualificata, quod v. g. quis commiſſit adulterium cum muliere volente, non diuiditur; & quid agendum reſpectu voluntatis mulieris. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.21. num.1. & 2. & c. 5. num. 11.

Confeſſio non verificata in ſuis qualitatibus non ſufficit ad condemnandum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.5.num. 12.

Confeſſio, ſi ſit qualificata, debet capitulari, & probari qualitas. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.5. num. 13.

Confeſſio qualificata, quod quis v. g. ſteterit per vim cum bannitis mitiori pœna puniri debet: Tract. de confeſs. contra fiſc.c.5.num.14.

Confeſſio qualificata non diuiditur, quando extat præſumptio pro qualitate annexa confeſſioni. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc.c.5.n.6. & 14.

Immo minus diuiditur, quando non per modũ confeſſionis, ſed excuſationis factum præponitur. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.5.n.14.

Quando dicatur per vim, & metum, & quantũ durare dicatur metus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.5. num. 14.

Confeſſio nuda, quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.6. num.1.

Confeſſio nuda licet ſpontanea non admittitur, Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.2.

Confeſſio nuda non videtur emanata ab habente rectitudinem intellectus, ſed potius à delirante. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.2.

Confeſſioni nudæ non creditur, etiamſi perſeuerãtũ fuerit. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc.c.6.n.3.

Confeſſio nuda cum ſit inualida, nõ operatur vires ſuas, nec eius nomen mœretur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.3.

Confeſſio nuda ſine inditijs non ſufficit ad torturam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.nu.4.

Ob confeſſionem ſolam à Iudice pena imponi nõ poteſt. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc.c.6. n.4.

Confeſſio ſpontanea non afficit, niſi conſtito prius de delicto ſaltim per aliquod inditium. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.6. num.5.

Confeſſio nuda Rei non præiudicat, quamuis agatur de delicto difficilis probationis, & de quo nulla remanent veſtigia. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6.num.5.

Confeſſio nuda Rei ſi eſt qualificata debet recipi cum ſuis qualitatibus. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc.c.6. num.6.

Confeſſio nuda Rei ipſi non prẹiudicat, etiamſi ipſe delicti corpus fateretur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.6. num.6.

Confeſſio inueriſimilis quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c. 7. num. 1.

Confeſſio inueriſimilis non attenditur, & Reus per ipſam damnari minimè poteſt, quamuis ſit millies ratificata. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.7. num.1. & d.tract. notan.20.

Confeſſio inueriſimilis ſpontè, ſiue per torturam emanata nihil operatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.7.num.1.

Confeſſio contra naturam ſicut non valet, ita pariter confeſſio cõtra præſumptionem eius. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.7. num.1.

Cõfeſſio quãdo reddatur inueriſimilis ratione loci. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.7.num.3.

Confeſſio dicitur inueriſimilis, quando eſt ſpontanea. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.7.n.3.

Confeſſio quę, & quando ſit, ſeu dicatur veriſimilis. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc.c.7.n.3. & 4.

Confeſſio, quæ dicatur erronea. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.8.num. 1.

Confeſſionis error quomodo probetur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.8.num.2.

Confeſſionis reuocatio non admittitur, ſi Iudici non conſtet de innocẽtia, ſeu errore Rei. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.8. num.3.

Confeſſionem reuocans errore probato nõ poteſt vti varius torqueri. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c.8.n.4. ſed admittitur eius reuocatio. Ibid.

Confeſſionis reuocatio ſi incontinenti facta fuerit non requiritur erroris probatio. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c.8.n.5. & d. Tract. notã.22.

Con-

INDEX.

Confeſſio reuocari poterit, ſi metu tormentorum emanauerit. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 8. num. 6.

Confeſſio reuocari poteſt, quando perſuaſione aduerſarij, & ſub ſpe veniæ facta fuit. Tra. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 8. num. 6.

Confeſſio dolo extorta non nocet cõfitenti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 8. nu. 6. & d. Tract. notan. 22.

Confeſſio quæ dicatur intricata, & vaga. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 9. num. 1.

Confeſſio intricata, & vaga an, & quomodo præiudicet. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c. 9. n. 2.

Confeſſio intricata, & vaga exigit pœnam extraordinariã. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c. 9. n. 2.

Confeſſio quæ dicatur obſcura. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 10. num. 1.

Confeſſio obſcura non nocet confitenti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 10. num. 2.

Confeſſio redditur inueriſimilis, quãdo Reus ignorat locum particularem & tẽpus commiſſi delicti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 10. n. 2.

Ex confeſſione inueriſimili Reus non poteſt condẽnari. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c. 10. n. 2.

Confeſſio debet eſſe certa, & veriſimilis reſpectu loci, & temporis, & naturæ Rei. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 10. num. 2.

Cõfeſſio ne dicatur obumbrata qualis eſſe debeat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 11. nu. 1.

Confeſſio Rei debet eſſe clara ſicut ſol, vt ex ea poſſit deueniri ad condemnationem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 11. num. 1.

Confeſſio etiam emanata in tortura debet eſſe inuulnerabilis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 11. num. 2.

Confeſsio dubia regulariter interpretatur ad fauorem confitentis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 12. num. 1. & d. tract. notan. 8.

Confeſſio quæ dicatur ganerica. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 13. num. 1.

Confeſſio ficta quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 14. num. 1.

Confeſſio geminata quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 15. num. 1.

Confeſſio calore iracundiæ facta non eſt attendenda, nec etiam præiudicat, niſi adſit perſeuerantia. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 16. num. 1.

Confeſſio quæ dicatur incidenter facta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 17. nnm. 1.

Confeſſio incidenter facta non ſufficit ad condemnationem, ſecus ſi principaliter. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 17. num. 3.

Confeſſio quæ dicatur per ſuggeſtionem extorta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 18. n. 1.

Confeſſio per ſuggeſtionem extorta non ſufficit ad condemnationẽ, & omnia indeſecuta ipſo iure nulla redduntur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 18. num. 2.

Confeſſio per ſuggeſtionem extorta non ſolũ non nocet confitenti; ſed nec etiam alijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 18. num. 4.

Confeſſio extorta per ſuggeſtionem interpoſitæ perſonæ, quãuis ratificata, non nocet confitenti. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 18. num. 5.

Confeſſio emanata ſuaſione Iudicis, & promiſſione veniæ eſt contra publica vtilitatem, & Reo non præiudicat ad condemnationem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num. 1.

Confeſſio facta ſub ſpe impunitatis à Iudice promiſſæ non ſufficit ad condemnationem, niſi Reus perſeuerauerit. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num 3.

Confeſſio Iudicis dolo facta non poteſt iudicari ſpontanea. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num. 3.

Confeſſio facta ſub ſpe impunitatis à Iudice promiſſæ comparatur ei, quæ facta eſt in tormentis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. nu. 4.

Confeſſio facta ſub ſpe impunitatis, etſi præcederent inditia, & etiam mille perſeuerantiæ interueniſſent, nihil valet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num. 5.

Confeſſio facta præcedente promiſſione impunitatis facta per Iudicem dicitur extorta dolo malo. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num. 5.

Confeſſione facta præcedente promiſſione impunitatis, ſi concurrant aliæ coniecturæ, inditia, & præſumptiones cõmiſſi delicti, non erit ab æquitate alienum, Reũ ordinaria pœna punire. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num. 6.

Confeſſio ſub ſpe impunitatis ſi facta fuit in crimine hæreſis, quid ſit agendum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19. num. 7.

Confeſſio ob doloris impatiẽtiam in immoderata tortura emanata non nocet Inquiſito, nec ſocio inculpato. tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c. 20. n. 1.

Ex confeſſione emanata de delicto non interrogato Reus non poteſt damnari. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 22. num. 1.

Confeſſio ſuper incerto nullum parit inditium. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 23. num. 1.

Confeſſio facta cõtra pluritatem perſonarum non probat delictum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 24. num. 1.

Confeſſio facta coram iudice incompetente non valet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 25. n. 1.

Confeſſio facta coram Iudice competente reſpectu perſonæ; ſed incompetente reſpectu materiæ,

non

non valet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 25. num. 3.

Confeſſio Clerici primæ tonſuræ tantum coram Iudice ſeculari non valet, etiamſi d. clericus fateatur ſe laicũ. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 25. num. 3.

Confeſſio facta die feriata non valet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 26. num. 1.

Confeſſio facta à muliere prægnante, quamuis per torturam extorta non valet. tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 27. num. 1.

Confeſſio facta à parte contra filium, & ſic e contra nullum parit inditium. tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 28. num. 1.

Confeſſio minoris 25. annis etiam in tortura ſine Curatoris prçſentia nullum parit inditiũ. tract. de confeſs. Rei. contra fiſc. c. 29. num. 1.

Confeſſio minoris ipſi non præiudicat, & aduerſus illam reſtitui debet abſque alicuius erroris probatione Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 29. n 5.

Confeſſio minoris quamuis ſpontanea reuocare poteſt, maxime quando agitur de puniẽdo minorem graui pœna. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 29. n. 5.

Confeſſionis expreſſa ratificatio cum præſẽtia curatoris requiritur, quando agitur de puniendo minorem graui pœna. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc. c. 29. n. 5.

Confeſſio minoris non præſumitur vera. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. n. 7.

Confeſſio non præiudicat minori in cauſis capitalibus, etiãſi renũciauerit defẽſionibus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. n. 8.

Confeſſioni minoris etiam ſpõtaneæ non eſt credendum. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 29. n. 9.

Confeſſio emanata ſuper venenatione alicuis ſi non adfuerit recognitio ſignorum, non nocet. Tract. de confeſs. Rei contra fiſ. c. 30. n. 1.

Confeſſio emanata ſuper latrocinio omnino verificari debet per emptores, aut detemptores rerũ derobatarum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 31. n. 1.

Confeſſio ſola latrocinij facti non ſufficit ad cõdemnandum ſine particulari recognitione delicti in genere, quia conſtare debet de corpore delicti, ideſt de rebus derobatis. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc. c. 31. n. 2.

Confeſſio ſola Rei non ſufficit ad condemnandũ ſuper nefãdo ſodomiæ crimine, ſtupro, inceſtu & omni coitu damnabile; quia cõfeſſatũ delictũ verificari debet ex inditijs, & coniecturis. Tract. deconfeſs. Rei contra fiſc. c. 32. n. 1.

Cõfeſſio facta ab aliquo puero ſubagitato nõ ſufficit ad ipſum interogandum, an fuerit ſubagitatus ab alio. Tract. confeſs. Rei contra fiſc. c. 33. n. 1.

Confeſſio delicti cuius poſt factum non remanent veſtigia, non ſufficit ad condemnandum, niſi confeſſatum delictum ex inditijs, & coniecturis verificetur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 34. n. 1.

Confeſſio facta delicti non pręcedentibus capturę inditijs remanet eliſa. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 33. num. 1.

Confeſſio facta vi, & metu tormẽtorũ eſt inualida. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 1.

Confeſſio facta vi, & metu tormentorum quæ dicatur. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 36. n. 2.

Confeſſio facta vi, & metu tormentorũ vt valeat, requiruntur ratificatio, & perſeuerantia. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 4.

Ex confeſſione facta vi, & metu tormentorũ peſſimum eſt quenquam iudicare, & conſuetudo contraria eſt iniuſta, & ab õni humanitate aliena. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. n. 5.

Confeſſionem à ſe factam, quando quis proteſtatur vi, & metu tormentorum non poteſt dici fuiſſe ratificatam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 6.

In confeſſione perſeuerare is dicitur, quando eſt libera metu tormentorum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 6.

Confeſſio metu tormentorum, & per tormenta par eſt. Tract. de cõfeſs. Rei cõtra fiſc. c. 36. n. 7.

Confeſſio facta metu tormentorum non debet nocere Inquiſito ad condemnandum; ſed benè ad torquendum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 7.

Confeſſio extorta metu tormentorum à timido, & meticuloſo non præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 37. num. 1.

Confeſſio metu tormentorũ facta poteſt reuocari, quãdo fuit facta metu aſperioris torturę. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 37. num. 4.

Confeſſio per torturam præcedentibus legitimis inditijs ſi reuocetur debet ſequi tortura. Tract. de confeſs. Rei conttra fiſc. c. 38. num. 1.

Confeſſio per torturam nullis pręcedentibus inditijs ſi reuocetur nulla eſt. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 38. num. 2.

Confeſſio per torturam nullis præcedentibus inditijs non bene probatis, vel eorum copia Reo non data, ſed ſolum ad querelam partis, quamuis Reus ratam eam habuerit, non nocet ei, nec alijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 39. n. 1.

Confeſſio ſine inditijs non nocet, etiam quod eſſet veri-

veriſicata ex nouis inditijs. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu.3

Confeſſio ſine inditijs etiam perſeuerata, immò quamuis ſuperueniſsent inditia, & iudex haberet liberum, arbitriũ eſt nulla. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu.5

Confeſſio facta in tormentis, ſi deberet eſſe præiudicialis, ſequeretur, quod quis eſset dominus membrorum ſuorum. Tract.de confeſs. Rei cõtra fiſc.c.39.nu.5

Confeſſio facta in tormentis, ſi non eſt in actis ratificata, nõ afficit. Tra.dn cõf. Rei cõn. fiſc.c.39.6

Confeſſio, quando fuit extorta per torturam, quæ inferri non debebat, quamuis ratificata nõ præiudicat. Tract.de confe. Rei contra fiſc.c.39.n.9

Confeſſio, quamuis fuerit extorta ex leui tortura, dicitur facta metu tormentorum. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu.11

Confeſſio per torturã non ſeruatis ſeruandis eſt nulla. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.40.n.1

Confeſſio per torturam coram Iudice laico non facit inditium coram Eccleſiaſtico. Tract.de cõfeſs. Rei contra fiſc.c.41.nu.1

Confeſſio extorta per toruram ſuper proceſsu nullo ex defectu iuriſditionis eſt nulla, Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.42.nu.1

Etiamſi Inquiſitus faſsus fuiſset ſpontè. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.42.nu.2

Confeſſio ſecuta poſt nullitatem proceſsus impedit condẽnationem. Tract.de confeſ. Rei contra fiſc.c.42.num.3.

Cõfeſſio facta in tortura, quæ nullo modo inferri poterat, ſtãte Rei ruptura, qumuis ratificata nõ præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.43.nu.1.& 2

Confeſſio debilis cum præcedente proteſtatione dicitur vi tormentorum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.44.nu.1

Confeſſio debilis etiam ſecuta ratificatione non præiudicat. Tract. de confeſ. Rei contra fiſc.ca.44.num.2

Confeſſio extorta ex nimia debilitate teſtis nullius eſt momenti, ſeù conſiderationis. Tract.de confeſ. Rei contra fiſ.c.44.nu.4

Confeſſio facta in tormentis ſed in actis non ratificata non eſt attendenda. Tra.de cõfeſ. Rei. cõt. fiſ.c.45.num.1

Confeſſio facta in tormentis expreſsè debet ratificari. Trac.de.conf. Rei cõt. fiſ.c.42.nu.2

Confeſſio quando eſt ratificata Reo nocere nõ debet in pœnitentia, ideſt quando ſuſpectus eſt de hæreſi, ideſt quando recipitur ad ſinũ Eccleſiæ. Tract.de confeſ. Rei contra fiſc.c.45.num.3

Confeſſio ratificata ſine tormentis nõ præiudicat, niſi ſint certa ſigna, quod Reus deliquerit. Tra. de confeſs. Rei, contra fiſc.c.46.nu.1

Confeſſio debet declarari per ſigna. Tract.de conf. Rei contra fiſc.c.46 nu.2

Cõfeſſio ſine ſignis nõ habet vim veritatis. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.46. num.2

Confeſſio extorta per torturam non data copia inditiorum, & denegatis defenſionibus, quãuis ratificata non prȩiudicat Reo nec alteri ab ipſo nominato. Tract.de cõfeſ. Rei cõt. fiſc.c.47.n.1

Confeſſio iſto caſu redditur nulla, quamuis legitima inditia preceſſerint. Tract.de conf. Rei cõtra fiſc.c.47.nu.2

Confeſſione non obſtante per torturam illata denegatis defenſionibus quidam Reus fuit abſolutus etiam quod conſtaret de corpore delicti. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.47.nu.4

Confeſſio extorta per torturam reiteratam nõ prȩiudicat confitenti, ſi in proceſſu non eſt verificata. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.48.num.1

Confeſſio extorta per torturam repetitam, quæ repeti non debebat, redditur nulla, & inualida. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.48.nu.2

Confeſſio extorta per repetitionem tormenti vigiliarum, quod repeti non debebat, non valet, nec nocet confitenti. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.48.num.3

Confeſſio facta in tortura coram Notario abſq; præſentia Iudicis non prȩiudicat. Tract.de confeſſ. Rei contra fiſc.c.49.nu.1

Confeſſio ex proceſſu informatiuo non iuſtificata non eſt attendenda. Tract.de confeſſ. Rei contra fiſc.c.51.n.1 Ratio.

Confeſſio principalis de credulitate probat, ſicut de veritate. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.53.num.1

Ereo magis ſi de facto proprio tractatur. Ibid.2

Confeſſio ſola Reorum in crimine hæræſis nõ ſufficit ad condemnationem. Tract.de confeſſ. Rei contra fiſc.c.54.nu.1

Quid ideò ſit agendum. num.2

Confeſſio emanata in iudicio ciuili probat etiam in criminali. Tract. de confeſſ. Rei contra. fiſc.c.55.num.1

Confeſſio vera delicti non ſufficit ad exequendam condemnationem per ſententiam contumacialem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.56.n.1

Confeſſio facta per metum à muliere carcerata ei non præiudicat. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.57.nu.1

Confeſſio facta à muliere carcerata per metum non dicitur ſpontanea, ſed facta metu tormentorum Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.58.num.1

INDEX.

Confeſſio facta ab aliquo, qui non petijt dilationem, non exigit, quia ſit ſtatim à Iudice morti tradendus, ſed debet interponi aliquod interuallum, vt cognoſcatur perſeuerantia. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 59. num. 1

Confeſſioni factæ à Reo ex quadam leuitate per Iudicem ſuccurri debet per dilationem, & ſi nõ petatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. cap. 60. num. 1

Confeſſio facta de crimine non interogato nõ ſufficit ad condemnationem. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 62. num. 1

Confeſſio eſt verificanda in omnibus delictis etiã occultis, & difficilis probationis. Tract. de confeſſ. Rei conrra fiſc. Notand. 2

Confeſſio vt afficiat conſtare debet de corpore delicti confeſſati ſaltem per partis querelam, & aliàs coniecturas, & præſumptiones. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 2

Ex confeſſione ſola quod quis poſſit damnari etiã in delictis occultis, & difficilis probationis, prorſus à iure reprobatum eſt. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 2

Confeſſio delicti non dicitur facta, quamuis fiat tranſactio cum Fiſco. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 3

Confeſſio nulla oritur nec expreſſa, nec tacita, nec præſumpta ex compoſitione cum Fiſco. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 3

Confeſſio quæcunq; ſiue per torturam, ſiue ſpontanea verificari debet in circũſtãtijs ſubſtantialibus & qualitatibus. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 4

Confeſſiones non verificatæ nec etiam præiudicãt, quando Carcerati fuerunt immoderatè torti, & ſunt varij in circumſtantijs. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 4

Confeſſio propria inducit malam famã. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 5

Confeſſiones ex præcedentibus, & ſubſequẽtibus ſunt interpretandæ, vt nihil cõtrarietatis in ſe cõtineat. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 7

Confeſſio delicti non dicitur facta, quando quis Iudici gratiam petit. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 9

Confeſſio debet eſse cum perſeuerantia, imò debet eſse veriſimilis cum perſeuerantia. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc. Notan. 12

Confeſſio ſecũda in tormẽtis facta nõ eſt inditiũ. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 13

Cõfeſſioni Rei ſemper nõ eſt habẽda fides. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 14

Confeſſioni Rei non eſt ſtandum, quãdo Fiſcus nõ probat delictum fuiſse commiſsum. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc. Notan. 14

Confeſſioni non eſt fidendum, cui nulla veriſimilitudo comes eſt. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 14

Confeſſio Rei ipſi non nocet ad condemnandum, ſeù ad torquendum, vel ad pœnam extraordinariam, niſi aduerſarius contradixerit. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 15

Confeſſio Rei non attenditur, ſi poſt eam conſtet de innocentia d. Rei. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 16

Confeſſio ex præſumptione reſultãs magis ad torquendum ſufficit q̃ ad condemnandũ. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 17

Confeſſio ſola cum querela ſine cognitione in genere non ſufficit ad condemnandum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 18

Confeſſio de homicidio facto non ſufficit, niſi cõſtet de corpore mortuo. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 19

Confeſſioni, cui natura repugnat, haud eſt ſtandũ. Tract. de confeſs. Rei contra. Fiſc. Notan. 20

Confeſſionem factam in tormentis reuocans, ſi ſufficienter fuit tortus, & reuocet, eſt dimittendus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 21

Confeſſionem factam in tormentis reuocãs, ſi ſufficienter non fuit tortus, eſt retorquẽdus. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 21

Confeſſionis reuocatio non admittitur, niſi docto de errore, etiam quod ſit ſponte facta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 22

Confeſſio reuocari poteſt, quando perſuaſione aduerſarij, & ſub ſpe veniæ, & impunitatis fuit facta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 22

Confeſſio poteſt reuocari, ſi metu tormentorum fuit facta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 22

Confeſſio facta in tortura non eſt niſi ſemiplena probatio. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 23

Confeſſio facta in tortura purgatur per aliam torturam, & hoc intelligitur, quando Reus ipſum ratificare nolit. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 23

Confeſſionem ſi tortus reuocauit dicitur purgaſse omnia inditia contra ipſum exiſtentia. Tractat. de confeſſione Rei contra fiſcũ Notanda 23

Confeſſio debet eſse inuulnerabilis, ſicut debet eſse inuulnerabile inditium quod ſufficiat ad torturam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 25

Con-

Confeſſio ex defectu probationum non ſufficit ad probandum delictum. Tract.de cōfeſſ.Rei contra fiſc.Notan.26

Confeſſioni nudæ non eſt ſtandum non verificato delicto.Tract.de confeſs.ſlei cōtra fiſc.Notā.26

Confeſſo de ſe creditur contra alios ſolumodo ad inquirendum.diſcep.8.nu.32. Vide etiam poſt nu.42.& 74.& conſ.1:188. & Tract.de cōfeſſ. Rei contra fiſc.c.64.num.1.& 2

Confeſſo de ſe non creditur contra alium. diſcept. 18.n.44 diſcept.24.nu.9.& conſ.3.nu.2

Confeſſus ſi fuerit Reus,Iudex illum damnare, & punire non poterit ſine inditijs.diſcept.120.n.7

Confeſſo de ſe non creditur in caput aliorum etiā in articulo mortis, in quo nemo præſumitur mētiri,& immemor eſſe ſalutis æternæ.cōſ.3.3

Confeſſus ſponte quis dicatur. Tract.de conſeſſ. Rei contra fiſc.c.4.nu.1

Confeſſus ſponte non dicitur, qui confeſſus eſt in carceribus,quia tunc dicitur,quod metu tormētorum confeſſus fuit.Tract.de confeſſ.Rei contra fiſc.c.4.num.2

Confeſſus metu probationum quis dicatur.Tract. de confeſſ.Rei contra fiſc.c.4.num.17

Confeſſus quod per vim v.g. ſtetit cum bannitis non punitur pœna ordinaria. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc.c.5.num.14

Confeſſus incidententer non poteſt pœna ordinariaſpuniri.Tract.de conf.Rei cōtra fiſc.c.17.n.1

Confeſſus metu tormentorum dicitur,quādo quis eſt ligatus ad torturam cum minis eum torquē di. Tract.de confeſſ.Rei contra fiſc.c.36.nu.8

Confeſſus minis aſperioris torturæ, licet nō poſſit diciti tortus, tamen dicitur metu tormentorum confeſſus. Tract.de cōfeſſ.Rei cōtra.fiſc.c.36.8

Confeſſus in tormentis ſi confeſſionem à ſe factā ratificare nolit,parit tantum inditium ad torturam Tract.confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu.10.

Confeſſus non præcedentibus inditijs, ſed præcedente promiſſione impunitatis à Iudice facta, ſi reuocauerit confeſſionē,mitius torqueri debet. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.39.nu. 12.

Confeſſus in tormentis quamuis perſeuerauerit,ſi dicat ſe erraſſe in facto, auditur. Tract. de confeſs.Rei contra fiſc.c.50.n.1.ſecus in iure.

Cōfeſſus pluries in eodē cōſtituto,& eodē tēpore nō dicitur pſeuerās.tra.de cōſ.Rei cōt.fiſ.c.52.1

Confeſſus,& conuictus an & quando poſſit appellari. Tract.de confeſſ Rei contra fiſc.c.57.nu.1

Confeſſus poteſt ſe excuſare ex interuallo, niſi variet cōn ſuum iuramētum. Tract.de confeſſ.Rei contra fiſc.c.61.num.1

Confeſſus poteſt reuocare confeſſionē ob errorē, & probare innocentiam. Tract.de confeſſ.Rei contra fiſc.cap.61.num.3

Confeſſi de ſe ſi plures ſint, & nominent aliquem participaſſe cum eis de delicto commiſſo, nominatus ob eorum confeſſionem non videtur torquendus. Tract.de confeſſ.Rei contra fiſc.c. 63.num.1. Ratio.

Confeſsus de ſe in crimine hæreſis creditur tantū contra conſocios ad præſumptionem faciendā, non autem ad conuincendum, niſi aliæ ad ſint præſumptiones. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.64.nu.3.& 4

Pro confeſso non habetur, qui non tenetur comparere vigore contumaciæ.Tract.de confeſs.Rei contra fiſc.Notand.10

Confeſsus quando non poteſt ſe excuſare, poteſt corrigere ſuum errorem. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.Notan.11

Confeſsus non poteſt ſe excuſare ea excuſatione, quæ perimit ſuam confeſſionem. Tract.de conf. Rei contra fiſc.Notan.11

Confeſsus cum qualitate adiecta clauſula, Nō aliter, nec alio modo &c. niſi acceptetur qualitas habetur pro negante. Tract.de confeſs.Rei cōntra fiſc.c.5.nu.14

Cōfitens ſponte delictū,de quo vertitur pœna ſuæ vitæ non videtur in plenitudine ſui intellectus, ſed potius videtur delirare,& non eſse ſanæ mē tis.Tract.de conf.Rei.contra fiſc.c.4.nu.6

Confitens ſponte delictum mitius puniri debet, q̄ conuictus. Tract.de cōfeſ Rei cōt.fiſc.c.4.n.16

Confitenti ſponte delictum antequam cauſa ſit delata Fiſco,ignoſcendum eſt,quia nō dicitur cōfeſsus metu probationū.Tract.de confeſs.Rei. contra fiſc.c.4.num.17

Confitens ſpōte delictū cū qualitate in tormētis, quod à principio negauit,pœna extraordinaria puniri debet. Trac.de.conf.Rei cōt.fiſ.c.5.n.14

In confitentē metus inducitur per minas. Tract.de confeſ.Rei contra fiſc.c.37.nu.2

Confitens qſi more proteſtantis declarat animum ſuū,qualis eſset in futurū, dicēdo quod vult cō fiteri omnia,quæ Iudex vult, quia non poterit vnq̄ ſufferre tormēta,ſibi nō præiudicat. Tract. de confeſ.Rei contra fiſc.c.37.nu.3

Confitens vt damnari poſſit,requiritur perſeuerātia. Tract.de confeſ.Rei contra.fiſ.c.39.nu.7

Confitētes ſi plures ſint cōtra aliquē,nō probāt niſi ad inquirēdū. Tra.de cōfeſ.Rei.cōt.fiſ.c.63.2

Confiteri non dicitur,qui errauit. Tract.de confeſ. Rei contra fiſc.c.50.nu.2

Confiteri maria,& montes, & ſe necare,ac morti tradere,non eſt in poteſtate hominis ēt in delictis occultis, & difficilis probationis. Tract. de confeſs.Rei contra fiſc.Notan.4

Digitized by Google

Confugere ad principem dicitur ire ad fontem, à quo iuſtitia debet emanare.diſcept.155.n.41.

Coniecturæ contrariæ quando adſunt, illa eſt attẽdenda, & eligenda, quæ excludit delictum.diſcept.19.n. 26.diſcept.152.n.4.

Coniectura non ſumitur ex diſſimilibus. diſcept. 20.n.59.

Coniecturæ non ſufficiunt ad torturam.diſcept.22 n.18.

Coniecturæ ſufficiũt ad inquirendum,ſeu ad capturam,non autem quoad reliqua.diſcept.22.n. 19.

Coniecturæ,præſumptiones, & ſuſpiciones ſufficiunt ad capturam,nõ autem ad torturam, & cõdemnationem.diſcept.26.n.28.

Coniecturis, & præſumptionibus non eſt ſtandũ contra alios.diſcept.96.n.18.

Coniecturæ ſufficiunt ſolum ad torquendum, ſeu condemnandum, quando lex expreſſè diſponit eas haberi loco probationis. diſcept.192.n.28.

Coniecturæ probãt ſolum delictũ in genere; ideſt ad inquirendum, & non in ſpecie, ideſt contra perſonam inquiſiti,cũ ad torquendum, & condemnandum requirãtur teſtes omni exceptione maiores.diſcept.192.n.32.

Conſanguinei, & affines nec in caſu difficilis probationis,occulto,& in quo veritas per alios haberi non poteſt ad teſtificandum admittuntur. diſcept.170.nu.1.& conſ.2.n.49.

Conſanguinei,& affines reputantur inter inimicos & non inter teſtes,idhabiles.diſcept. 170.n.2.

Conſocium,quando probatur,eſſe bonæ conditionis,& famæ,tollitur cõtra ipſum omnis ſiniſtra opinio.diſcept. 8.nu.26.

Conſocius quamuis eſſet malæ conditionis,& famæ, tamen ſocius criminis contra ipſum facit inditium ad inquirendum tantum. diſc.8.n.28

Contra conſocium non poteſt infligi tortura ad dictum ſocij criminis bonæ famæ, dignitatis etiã clericalis, ſeù ſacerdotalis, maximè quando d. conſocius eſt etiam bonę famę.diſc.8.nu.57

Conſocius quod de conſuetudine torqueri poſſit ad dictum ſocij criminis,haud verum, & d.cõſuetudo non eſt ſeruanda.diſc.8.nu.61

Conſpirationes,ſubornationes,& inimicitiæ capitales etiam in cauſa hæreſis teſtes à teſtimonio repellunt.diſcept.39.nu.9

Conſtitutio quando eſt pœnalis, extenſio fieri nõ debet.diſcept.36.nu.17

Conſuetudo exiſtens in aliquo loco,quod Doctores torqueantur,non valet.diſc.5.nu.7.& 9

Conſuetudo inducens,quod perſonæ priuilegiatę, præterquam in caſibus expreſſis, torqueantur, non valet.diſcept.5.nu.16

Conſuetudine quauis in contrarium non obſtãte, Iudices criminales in Vrbe tenẽtur ſeruare ius commune in omnibus occurentijs. diſc.8.n.54

Conſuetudo non præualet aduerſus conſtitutionẽ Principis.diſcept.8.nu.56.& diſc.9.nu.33

Conſuetudo cum ſit correctoria,non inducitur,niſi appareat illam in contradictorio iudicio fuiſſe obtentam.diſcept.8.nu.57.& diſc.9.nu.34

Conſuetudo non eſt ſeruanda, quod ſocius criminis faciat inditium contra conſocium. diſcept. 8.num.60

Conſuetudo non eſt ſeruanda, quod Conſocius torqueatur ad dictũ ſocij criminis. diſc.8.n.61

Conſuetudo attenditur, & valet, quando eſt rationabilis.diſc.36.num.26

A conſuetudine quæ interpretata fuere, non ſunt immutanda. diſcept.36.nu.27

Conſuetudo non dicitur introducta in aliqua Vrbe,ſi non ſit confirmata conſenſu Principis. diſcept.133.nu.1

Conſuetudo, vt dicatur introducta, tria requirit. diſcept.133.num.2

Conſuetudo quando non eſt rationabilis, & contra ius,non valet.diſcept.133.num.5

Conſuetudo quando lex eſt contraria, non eſt ſeruanda.diſcept.133.num.6

Conſuetudo omnis,ſeù obſeruantia non tollit ius. diſcept.133.nu.8

Conſuetudo mala eſt extinguenda, ſeù potius extirpanda.diſcept.133.nu.9

Romę quod fit non eſt ſeruandum,ſed quod de iure fieri debet.diſcept.133.num.10

Contrarietas non ſanatur per torturam,quando in d.tortura quis dicit contrarium ab eo,quod dixit prius in examine,diſcept.23.nu.26

Cõtrarius q̃n quis eſt. vide in verb.teſtis cõtrarius

Cõtumacia ſola nõ ſufficit ad torturã.diſc.101.n.1

Ob contumaciam quando infligatur tortura. diſcept.101.nu.2

Contumacia ſola parit inditium ad torturã contra viles,infames, & ignobiles perſonas; non aurẽ cõtra nobiles,honeſtas,& bonę famę.diſ.135.1 Quod procedit in eo, qui fuit legitimè citatus. diſcept.135.nu.2

Contumacia ſola non ſufficit ad torturam, niſi cũ ea cõcurrat mala qualitas Inquiſiti. diſc.136.3

Contumacia non facit inditium, quando Reus nõ fuit rite,& rectè condemnatus.diſcept.136.n.4

Contumacia non facit inditium, quãdo Inquiſitio non fuit valida diſcept.135.num.5

Contumax non dicitur,que non fuit legitimè citatus.diſcept.135.num.7

Contumax fictus ex ſola ficta contumacia nõ poteſt torqueri.diſcept.135.nu.8

Con-

Contumax fictus dicitur ille, qui non eſt citatus perſonaliter, ſed per diligentiam. diſc. 135. n. 11
Conuerſatio debet eſſe ſtricta, & continua, vt arguat aliquem velle delinquere. diſcept. 87. nu. 2 diſcept. 136. nu. 10
Conuerſatio cum malis eſt inditium adminiculatiuum, tamen de per ſe non eſt ſufficiens ad torturam. diſcept. 136. nu. 1
Conuerſatio cum malis eſt inditium remotum à delicto. diſcept. 136. nu. 2
Conuerſatio cum delinquẽte, quando eius delicta ſunt occulta, non facit inditium ad torturam. diſcept. 136. nu. 4
Conuerſatio, ac etiam amicitia eſt de ſe bona. diſcept. 136. nu. 5
Conuerſatio cum facinoroſis hominibus non parit inditium ad torturam. diſcept. 136. nu. 7
Conuerſatio cum aliquo non arguit velle cum eo delinquere, & alium odio proſequi. diſc. 136. 9
Conuerſatio hominis, & mulieris non facit inditiũ ad torturam. diſcept. 192. nu. 132
Conuerſatio cum malis mulieribus tunc ſolum parit inditium, quando eſt ſtricta, & continuata, ſeù continua, non autem interpellata. diſcept. 192. num. 133
Conuerſatio ſtricta, & continua dicitur illa, quæ fuit per decennium cõtinuata. diſc. 192. n. 134
Conuictus ex inditijs vehementiſſimis, & luce meſidiana clarioribus pœna minuitur, & temperatur. diſcep. 2. n. 121. diſc. 94. nu. 5
Conuicto de crimine non debet dari tortura, alias Iudex fatuus habetur. diſcept. 94. nu. 1
Conuicto, qui negat, ſi infligatur tortura, eſt abſoluendus. diſcept. 94. num. 2
Conuicto, ſi priuſquam torqueatur, fiat à Iudice proteſtatio, eſt condemnãdus pœna pecuniaria. diſcept. 94. num. 3
Conuicto ſi infligatur tortura, & per iniutiam, ſeù ignorantiam Iudicis omittatur proteſtatio, tũc abſoluendus eſt. diſcept. 94. nu. 4
Cõuictus quis dici nõ poſſit in criminalibus, exigũtur probationes luce meridiana clarores. diſcept. 94. n. 7.
Conuictus quis dici non poteſt. niſi habeat contra ſe teſtes idoneos, legales, & per omnia cõteſtes, & conformes. diſcept. 6. nu. 61. diſcept. 94. nu. 8 conſ. 1. nu. 103
Conuictus an, & quãdo poſſit appellare. Tract. de de confeſs. Rei contra fiſc. 57. nu. 1
Conuicia ſunt leuia adminicula, quæ non ſufficiunt ad torturam. diſcept. 192. num. 124
Conuicia non faciunt inditium ad torturam. diſc. 192. nu. 130
Copiæ non eſt plus credendum quam originali. conſ. 1. nu. 120
Coppula carnalis vt præſumatur, ſeù probetur, nõ ſufficit illa tam violenta præſumptio ſolus cum ſola, nudus cũ nuda &c. cõſ. 2. 51. & cõſ. 3. n. 44
Coppulæ carnalis inditium nullum oriri poteſt, quãdo vir, & mulier viſi ſunt dormire veſtibus induti cum oſtio domus aperto. conſ. 2. nu. 53. & conſ. 3. num. 46
Coppulæ carnalis inditium ceſſat, quando Inquiſitus manet in camera de die veſtibus indutus, & oſtio aperto. conſ. 3. nu. 48
Coppulæ carnalis inditium quomodo excludi poſſit. conſ. 3. nu. 49
De Corpore delicti quamuis coſtet, tamẽ nõ torquetur Reus, niſi appareant inditia cõtra eum. diſcept. 26. nu. 30
De corpore delicti debet ſaltem per coniecturas conſtare. diſcept. 95. nu. 2
De corpore delicti quando non conſtat, proceſſus eſt nullus. diſcept. 85. n. 3.
De corpore delicti aliunde conſtare debet, quam per confeſſionem Rei. diſcept. 95. n. 6. &. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 6. n. 6.
De corpore delicti quando non patet, non poteſt ad inquiſitonẽ deueniri. diſcept. 95. nu. 7.
De corpore delicti non ſufficit conſtare per coniecturas, & inditia; ſed probatio debet eſſe liquida, & plena. diſcept. 95. n. 10.
Corpus delicti in coppula carnal. eſt exhibere linterulam, ſeu camiſiam ſanguinolentam, & deturpatam. diſcept. 192. n. 98
De corpore delicti quando conſtat per ſolam cõfeſſionem, Iquiſitus puniri nõ debet, & eo magis quando nulla apparet variatio. Tract. de cõfeſſ. Rei contra fiſc. Notan. 2.
Corruptela probari debet per teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 191. n. 3
Corrupto promiſſione impunitatis Iudicis, quãuis in tortura emancuetit, nulla eſt præſtanda fides diſcept. 140. n. 1
Credulitas vehemens habetur pro certitudine. diſcept. 171. n. 15
Criminis atrocitas non facit, vt Reus torqueri, ſeu cõdẽnari poſſit legitimis non extãtibus inditijs diſcep. 3. n. 19. diſcept. 96. n. 20 diſcept. 192. n. 49
Criminis atrocitas Iudicem monere non debet etiam in quolibet grauiſſimo crimine. diſ. 3. n. 1.
Crimen quanto eſt grauius, & atrocius, tãto inditia debent eſſe grauiora, & vrgentiora. diſcep. 3. n. 18. diſcept. 7. n. 4. diſcept. 22. n. 16. diſcep. 35. n. 14. diſc. 97. n. 21. diſc. 192. n. 48. cõſ. 179.
Crimina excepta ſunt tria, nẽpe hæreſis, læſæ maieſtatis, & ſimoniæ, & ſimilium. diſcept. 4. num. 3. conſ. 1. n. 107.

Criminis atrocitas non debet mouere Iudicem ad condemnandum,ſeù torquendũ. diſc.22.n.17
Criminibus grauibus efficaciores requiruntur pro bationes.diſcept.96.num.19.
Criminis atrocitas non facit, vt Iudex poſſit iura tranſgredi.diſcept.96.num.22
Crimine atrociſſimo non ſufficit actus imperfectus,& non conſumatus.diſcept.192.n.86
Criminoſus quis dicatur.diſcept.39.nu.1
Criminoſus vt faciat inditium ad torturam contra cõſocium,plura cõcurrere debẽt.diſcep.39.n.2
Criminoſus de conſocijs debet interogari in caſu, in quo de iure interogari poteſt. diſcept.39.n.3
Criminoſus non poteſt in ſpecie interogari de cõſocijs, niſi in ſpecie adſit aliqua legitima præſumptio.diſcept.39.nu.4
Criminoſus non admittitur ſine tortura. diſcept. 39.num.10
Criminoſus à teſtificando repellitur.conſ.1.n.115
Criminoſus quando ad teſtificandum admittitur, non admittitur ſine tortura.conſ.1.num.116
Criminoſus à teſtificando repellitur,etiamſi in tor tura depoſuerit.conſ.3.num.106
Cultellus repertus ſanguinolentus penes cadauer, quando faciat inditium.Diſcept.137.n 1.
Cuſtos carcerum deponẽs in tortura ſe fuiſſe corruptum mediante pœcunia nullum contra corrumpentem facit inditium,quia cum ſit berroa rius,eſt viliſſima perſona.Diſcept.138.n.1.
Cuſtos carcerum ſolet carcerem apertũ relinquere timore ne occidatur. diſcept.138.nu.3
Cuſtos carcerũ tenetur diligẽter cuſtodire carceres & carceratus fugientes capere, & in fortijs curiæ præſentare.diſcept.138.n.5
Cuſtos carcerum quando ſecus fecit, tenetur de dolo,& culpa.diſcept.138.nu.6
Cuſtos carcerum deponens de vi, videtur ſe excuſare ad eius vtilitatem,ideo non eſt idoneus teſtis.diſcept.138.num.7
Cuſtos carcerum dicens ſe corruptum pecunia,facit ſe ſocium criminis.diſcept.138.nu.9

D

Damnare quem exemplo periculoſum eſt Tract.de confeſs. Rei contra ſiſc. Notan.2.
Damnificatus. Vide in verb,Offenſus.
Decuriones,milites,& Iudices,filij, & nepotes nõ torquentur.diſcept.5.nu.3
Defectus quilibet,ſeù macula, aut exceptio etiam minima aut in dicto,aut in perſona teſtis impedit torturæ effectum. diſcep.3.nu.45
Defectus in puella ſimul iuncti proſternunt in totum eius dictum.diſcept.24.num.40
Defenſio eſt de iure naturali, & non tollitur, nec tolli poteſt.diſcep.2.n.65.diſcep.32.n.15.& 25
Defenſiones Rei Iudex tenetur ex officio quærere, & ſupplere.diſcept.2.num.66
Defenſio Rei etiam non allegata per Iudicem inquirenda eſt.diſcept.2.nu.68
Defenſionibus inquiſitus ſemper eſt audiendus, antequam ponatur ad queſtiones. diſcept.2.70
Defenſionis facultas nemini eſt denegãda.diſcept. 3.num.21
Defenſio Reo non poteſt denegari. diſcep.32.n.1
Defenſio etiam in atrociſſimis delictis, occultis,& difficilis probationis Reo neceſſariò eſt concedenda.diſcept.32.nu.2
Defenſiones ſi Iudex deneget Reis,malè facit. diſcept.32.nu.3
Defenſio Reo non eſt deneganda, quamuis ad tor turam preceſſerint inditia.diſcept.32.nu.4
Defenſio Reo concedi debet non obſtante confeſſione emanata per torturam. diſcept.32.n.5
Defenſio Reo non poteſt denegari, quamuis de delicti corpore conſtet.diſcept.32.nu.6
Defenſionibus denegatis à Iudice ſub prætextu facultatum ipſi conceſſarum, Reus torqueri non poteſt.diſcept.32.num.9
Defenſionibus denegatis quicquid contra Reum ſecutum eſt,& ſequi poteſt,cenſetur reuocatum diſcept.32.nu.7
Defenſio quod poſſit denegari Reo, nulla adeſt Conſtitutio.diſcept.32 nu.11
Defenſione etiam in cauſa hereſis pluribus modis iuſtè ſe poteſt tueri Reus. diſcep.32.nu.13
Defenſiones legitimæ inquiſitis de hæreſi nõ ſunt denegandæ diſcept.32.nu.14
Defenſio etiam non petita eſt Reo per Iudicem decernenda.diſcept.32.nu.16
Imò vt etiam inquirenda num.17
Defenſiones ſunt dandæ, etiamſi Reus eſſet malæ famæ.diſcept.32.nu.19
Defenſio Reo quantumcunq; criminoſo non poteſt denegari.diſcept.32.nu.20
Defenſio regulariter Reis debet quæri à Iudice nõ ſolum ante publicationem proceſſus, ſed poſt, & poſt concluſum in cauſa.diſcept.32.nu.21
Defenſio ſemper,& quandocunq; à Reo fieri poteſt.diſcept.32.nu.22
Defenſio de iure naturali non ſolum hominibus competit,ſed etiam brutis animalibus. diſcept. 32.num.23
Defenſio permiſſa eſt omni iure naturali,gentium & ciuili.diſcipt.32.nu.24
Defenſionibus Reus nullo modo renunciare poteſt.diſcept.32.n.26. Tract.de confeſſ.Rei contra ſiſc.c.4.num.14.

Des

Digitized by Google

Defenſio nec etiam eſt deneganda Reo confeſſo ſponte. diſcept. 32. num. 27.
Defenſio non poteſt denegari à Iudice, quamuis habeat arbitrium ex forma ſtatuti. diſcept. 32. num. 28.
Defenſio nemini eſt deneganda ante impoſitionē pœnæ, diſcept. 32. num. 29.
Defenſio, & probatio poteſt fieri vſq; ad ſententiam. diſcept. 32. num. 30.
Defenſiones etiam poſt ſententiam fieri poſſunt. diſcept. 32. num. 31.
Defenſionibus datis Reus ad largam poni debet. diſcept. 32. num. 32.
Deferenti ſe fiſco priuſquam per alium deferatur eſt ignoſcendum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. num. 17.
Deflorationis actum perfectè fuiſſe conſumatum teſtes probare debent. conſ. 2. num. 18.
Deflorationis actum ſi teſtes non deponant fuiſſe conſumatum, non concludunt in eorum depoſitionibus. conſ. 2. num. 21.
Deflorationis actum quomodo viderint fuiſſe cōſumatum, teſtes deponere debent. conſ. 2. n. 23.
Defloratione puellę quando teſtes non deponunt, actum fuiſſe conſumatum intra ipſius vas naturale intrat pœna extraordinaria. conſ. 2. nu. 24.
Deflorationis, ſeù delicti certitudo debet conſtare per probationes; non autē per præſumptiones, coniecturas, veriſimilitudines, &c. diſc. 2. n. 165
Delictum conſtare debet per probationes, & non per præſumptiones, & coniecturas. diſc. 2. n. 174
Delictum debet concludenter probari. diſcept. 2. n. 140. diſcept. 146. nu. 3. & diſcept. 192. num.
Delictum debet probari per teſtes, non autem per veriſimilitudines præſumptiones, & coniecturas diſcept. 2. num. 136.
Delicta occulta, difficilis probationis quę dicantur diſcept. 7. num. 15. diſcept. 96. num. 2.
Delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi conſtet illud fuiſſe patratum. diſcept. 26. num. 29. diſcept. 95. num. 14.
Delictum non præſumitur commiſſum ſine cauſa. diſcept. 27. num. 17.
Delictis etiam atrociſſimis quis pœna ordinaria non punitur, niſi effectu perfectè ſecuto. diſcept. 29. num. 21.
Delicti ratihabitio. vide in verb. ratihabitio delicti.
Delicta cum ſint inæqualia, inæqualis quoq; pęna eſſe debet. diſcept. 29. num. 31.
Delicti de ſui natura non capitale ob aliquā qualitatem adiecta non fit capitale. diſcept. 36. n. 10.
Delictum patratum fuiſſe niſi conſtet, nec Rei latis eſt, vt torqueatur ſeù damnetur etiam ſpontè facta confeſſio. Diſcept. 95. n. 5.
Delicti præſumptio ut currat contra aliquem, debet conſtare Iudici, delictum fuiſſe commiſſum. diſcept. 95. n. 8.
Delictum patens eſſe debet, antequam aduerſus aliquem procedatur. diſcept. 95. n° 9.
Delictum fuiſſe cōmiſſum debet conſtare per probationes liquidiſſimas, & pleniſſimas; diſcept. 95. num. 11. diſcept. 145. num. 3. diſcept. 146. n. 2. conſ. 2. num. 6. conſ. 3. num. 73.
Delictum fuiſſe cōmiſſum conſtare debet ne dum ante torturam, ſed etiam ante inquiſitionem. diſcept. 95. num. 12.
Imò etiam ante capturā, & ante accuſationem. diſcept. 95. num. 12.
Delicti probatio non debet eſſe in genere, ſed in ſpecie, id eſt debet deueniri ad indiuiduū. diſcept. 95. num. 15. diſcept. 146. num. 1.
Delicta excepta quæ dicantur. diſcept. 96. n. 3.
Delicta grauia, & atrocia quæ dicantur. diſcept. 96. num. 4.
Delicta atrociora, & grauiſſima, quæ dicantur, diſcept. 96. num. 5.
Delicta palam commiſſa quæ dicantur. diſcept. 96. num. 6.
Delicta leuia quæ dicantur. diſcept. 96. num. 7.
Delicta ſingula ad minus ſunt probanda per duos teſtes conteſtes de loco & tempore, & idoneos. diſcept. 95. num. 12.
Delictum pugnat cōtra naturam. diſcept. 97. n. 10.
Delictum fuiſſe commiſſum nūquam præſumitur. diſcept. 97. num. 14.
De delicto, ſeù facto liquidè cōſtare debet, vt poſſit infligi tortura. diſcept. 100. num. 1.
De delicto legitimè non dicitur conſtare, niſi illius corpus Iudicis oculis ſubijciat. diſcept. 100. n. 3.
Delictum ſi aliter quam per torturam probari poteſt, non infligitur tortura. diſcept. 102. nu. 6.
Delicta de nocte commiſſa non ſufficiunt ad torturam legitimis non extantibus inditijs. diſcept. 111. num. 1.
Delictis occultis, & difficilis probationis inditia ad torturam debent eſſe legitima, & ſufficientia. diſcept. 111. num. 2.
Delictis occultis, &c. inditia ad torturam debent eſſe talia, vt denegari vix poſſit delictū. diſcept. 111. num. 3.
Delicta, quorum poſt factum nulla remanent veſtigia, quæ ſint. diſcept. 145. num. 1. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 34. num. 1.
Delictum nihil commune habet cum fuga, ſeù carceris effractione. diſcept. 155. num. 15.
Delictum vnum dupplici pœna puniri non poteſt. diſcept. 156. num. 6.
Delictum ab aliquo factū, intelligitur à me factū, ſi ille

Digitized by Google

ſi ille opera mea, & tractatu intẽtauerit. diſcept. 164. num. 12.

Delictum probari debet per teſtes fide dignos, & honeſtos. diſcept. 190. num. 2.

Delictum ſi non fuit conſumatum, eo quia delinquens noluit, ſed benè potuit, & tunc per eum ſtetit, non punitur. diſcept. 192. num. 92.

Delictum quādo non perficitur, eo quia quis non vult, ceſſat pœna. diſcept. 192. num. 90.

Delictum quod fuerit conſumatum, per Fiſcum probari debet. diſcept. 192. num. 95.

Delictum non conſumatum eſt inconſiderabile, & impunibile. diſcept. 192. num. 91.

De delicti corpore quando dicatur cōſtare in cauſa ſtupri. conſ. 2. n. 2. vide in verb. defloratio.

De delicti corpore quando non conſtat, Inquiſitus non poteſt puniri, & proceſſus eſt nullus. cōſ. 2. num. 3. conſ. 3. num. 72.

De delicti corpore quando non conſtat, Iudicis manus ſunt ligatę, & non poteſt ad inquiſitionẽ deueniri. conſ. 2. num. 5.

De delicti corpore quando non conſtat, teſtium dicta præſumuntur calumnioſa. conſ. 3. n. 68.

Delictum in dubio nō eſt præſumẽdū. cōſ. 3. n. 79.

Delicti excluſiua interpretatio in dubio ſemper eſt ſumenda. conſ. 3. num. 80.

Delictum, quod dicitur commiſſum à pluribus, nō dicitur probatum per confeſſionem Rei ratione incertitudinis delinquentis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 24. num. 1.

Delinquens ſemper eſt querendus, & inueniendus. diſcept. 139. num. 1.

Delinquentem ſemel tanquam ſolitis punire, abſurdum eſt. diſcept. 173. num. 7.

Denunciator, ſeù accuſator nec in delictis leuibus admittitur in teſtem. diſcept. 8. num. 7.

Denunciator ſecretus, quia ſuccedit loco accuſatoris, à teſtificando repellitur. diſcept. 76. num. 1.

Denuncians delictum commiſſum ab aliquo poſt tres menſes pręſumitur calumnioſus. cōſ. 1. n. 112.

Denuncians delictum poſt aliquos annos euadit criminoſus. conſ. 1. num. 114.

Deoſculatio cum verbis laſciuis non facit inditium ad torturam. diſcept. 192. num. 106.

Deoſculatio quamuis per vim fiat mulieri, tamen punitur ſolum pœna extraordinaria. diſcept. 192. num. 111.

Deoſculatio de per ſe non facit præſumptionem, ſeù inditium ad torturam. diſcept. 192. n. 119.

Dependens ab animo iuramēto probatur. diſcept. 192. num. 128.

Depoſitio teſtis, quando criminaliter agitur, non debet eſſe dubia, & obſcura. diſcept. 50. n. 12.

Deus non fallit per pręſumptionẽ. diſcept. 1. n. 16.

Deus eſt ſcrutator cordium, ideò nemo noſcit voluntatẽ hominis Deo excepto. diſcept. 42. nu. 6

Dictum illud teſtis attenditur, cui adheret lux veritatis. diſcept. 11. num. 36

Dictum ſecundum teſtis tunc attenditur, quando in primo dictu deponit per verbum credo, & in ſecundo aſſertiue; vel in primo obſcurè, in ſecundo clarè. diſcept. 11. num. 38

Dictum vltimum ordinariè attenditur, quando eſt veriſimilis, & maximè quando eſt emanatum in tormentis. diſcept. 11. num. 39

Dictum vltimum emanatum in tormentis. diſcept. 11. num. 39.

Dictum vltimum in tormentis præualet. diſcept. 11. num. 40.

Dictum vltimum, ſi in vno probetur falſum, in omnibus eſt reprobandum. diſcept. 18. num. 23

Dicta teſtium, quando criminaliter agitur, non debent obſcura, & dubia. diſcept. 50. num. 12

Dictum ſiue vox vnius, dictum, aut vox nullius. conſ. 1. num. 77. & Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 7.

Dies quando fuit adnotatus per Notariū à tergo, ſtandum eſt d. adnotationi. diſcept. 142. num. 2

Diffamatio Inquiſiti adeſſe debet, vt infligatur tortura. diſcept. 2. num. 3.

Diffamatio de delictis parit torturam pro habendis alijs delictis. diſcept. 103. n. 3

Diffamatio de aliquo delicto ſi nō præceſſerit ante formatam Inquiſitionẽ, omnia inde ſecuta corruunt. diſcept. 110. num. 3

Diffamatio non ſufficit probari in genere, ſed debet probari in ſpecie, aliàs non poteſt infligi tortura. diſcept. 110. num. 4.

Diffamatio quando adeſt vltra cōfeſſionem, Reus torqueri poteſt. diſcept. 150. num. 3.

Diffamatus vt quis dici poſſit de aliquo delicto, opus eſt, vt fuerit confeſſus, ſeù conuictus. diſcept. 110. num. 5.

Diſcedens è palatio, & breui tempore rediens, ac ſpontè ſe conſtituens in carceribus, non dicitur habuiſſe animum recedendi. diſcept. 143. nu. 2

Diſceſſus Inquiſiti è palatio ſine licentia Iudicis purgatur per iuramentū ipſius. diſcept. 143. n. 1

Diſpoſitio non procedit, niſi verificetur id, ſuper quo fundatur. diſcept 95. n. 4. conſ. 2. 4

Diſtans à loco commiſſi delicti per 20. paſſus non præſumitur præſtitiſſe auxiliū. diſcept. 144. n. 1

Diſtantia tollit omnem ſuſpicionem auxilij, & aſſociationis. diſcept. 144. num. 2

Diſtantia à loco delicti innocentiæ præſtat inditiū. diſcept. 144. num. 3

Ex diuerſis pluribus non cōſurgit vnum integrale. diſcept. 6. num. 57. conſ. 1. num. 99

Ex

Digitized by Google

Ex diuerſis argumẽtari nõ licet.diſcept.173.n.15.
Doctores, & Aduocati de conſuetudine torqueri non poſſunt. diſcept.5. num. 1.
Doctores ſunt verè nobiles. diſcept.5. num. 4.
Doctores propria fulgent dignitate, quia ſunt perſonæ valdè dignæ. diſcept.5. num.6.
Doctores, & Aduocati in quibus caſibus torquentur. diſcept. 5. num.8.
Doctorem ſi Iudex torqueat, conſuetudine nõ excuſatur. diſcept.5.num.10.
Doctoris priuilegia etiam in criminibus exceptis, & grauibus procedunt. diſcept. 5. num. 12.
Doctores nec de iure, nec de cõſuetudine torqueri poſſunt.diſcept.5. num.15.
Doctoribus aliquid atteſtantibus creditur.diſcept. 5. num. 17.
Doctoris qualitas multũ operatur.diſcept.5.n.18.
Ex doctoris dicto inſurgit bona fides. diſcept. 5. num. 19.
Doctoris domus eſt oraculum ciuitatis. diſcept.5. num. 20.
Doctor magiſtratum gerens ſecundum Platonem ſecundas poſt Deos habet gloriæ, & honoris ſedes. diſcept. 5. num. 21.
Doctor non habens contra ſe inditia probabilia,& ex probabilibus argumentis orta torqueri non poteſt quauis de cauſa. diſſcept.5.n.23.
Doctorum antiquorum opinio prçualet illi recentiorum pondere numero, & menſura. diſcept. 16. num. 34.
Inter doctorum varias opiniones illa præferri debet, quæ benignior, & humanior eſt. diſcept. 16.num. 135.
Doctor abſque venia in ius vocari non poteſt. diſcept.5. num.26.
Doctor pro delatione armorum capturari non poteſt. diſcept.5.num.27.
Doctores legum, ac aliarum ſcientiarum capi, ad Iudicem trahi, aut quouis alio modo vexari nõ poſſunt. diſcept.5. num.28.
Doctores quod ex conſuetudine torqueantur, d. conſuetudo non valet. diſcept.5.nu.7.9. & 16.
Doctor ex conſuetudine non torquetur, & ſi in aliquo loco extat cõſuetudo, quod torqueatur, non valet. diſcept. 5. num.9.
Ad doctorem torquendum inditia debent eſſe grauiora, quam in alijs non Doctoribus. diſcept.5. num.22.24. & 25.
Doctoratus eſt dignitas. diſcept.5.nu.5.
Dolus cum ceſſat ſtellionatus crimen ceſſat. diſcept. 18. num.57.
Dolus euidẽtiſſimè probari debet. diſcept.27.n.12
Dolus non ſolet committi contra perſonam beneuolam. diſcept.27. num. 13.
Dolo ceſſante omnis pœna etiam extraordinaria ceſſare debet. diſcept.27. num. 20.
Dolus ceſſat ceſſante cauſa cõmodi. diſc.27.n. 14.
Dolus ex tarditate præſumitur. diſcept.30. nu. 24.
Dolus non committitur ſine animo lucrandi. diſcept.36. num. 22.
Domeſtici ob furtum factum in domo an ſufficiãt ad torturam, quia eſt vnum tantum inditium à maleficio remotum. diſcept.2. num. 17.
Domeſticus non poteſt torqueri in eum, cuius eſt domeſticus. diſcept. 147. num.1.
Domeſtici qui dicantur. diſcept.147.num.2.vide in verb. ſeruus.
Domeſticus admittitur in teſtem fauore defenſionis. diſcept. 1. num. 55.
In dubio ſemper præſumitur bonus intellectus. diſcept. 27. num. 11.

E

Ebrius reputatur vilis,& infamis. diſcep.59 n.2.
Ebrius ad accusãdum inductus nihil probat. diſcept.59.num. 3.
Ebrius neſcit quid loquatur,& furioſo,& ignoranti æquiparatur. diſcept. 59. num. 4.
Ebrius reputatur alienus à mente. diſcept. 59.n.5.
Ebrius dicitur blandus Demon. diſcept.59.nu. 6.
Ebrius eſt immunis à delicto etiã in cauſa hçreſis. diſcept. 59. num. 7.
Ebrius poteſt excuſari, quod delictum commiſit inſciè,& inuitè. diſcept.59. num. 9.
Ebrius repellitur ab accuſando,& teſtificando. diſcept. 59. num. 11.
De errore quando præſumptiuè conſtat, reus nulla pœna punitur. diſcept.27. num. 19.
Error poteſt deduci, & non conſueuit obeſſe vſq; ad ſententiam. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 50. num. 3.
Errore facto in confeſſione à Reo, ſi probet de eius innocentia, ſequitur eius abſolutio. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc.c.50. num.3.
Error ſi fiat in iure, & non in facto, Reus non poteſt venire contra eius confeſſionem. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc.c.50.num. 3.
Exceptio quælibet etiã minima, quilibet defectus, ſeu macula ſiue in dicto, ſeu in perſona teſtis impedit torturæ effectum. diſcept.21. num.9.
Excommunicatus ignorans non tenetur petere abſolutionem, ex quo ob ignorantiam non contemnit. diſcept. 29. num. 7.
Exculpatio offenſi efficit, vt offendens nullo modo torqueri poſſit. diſcept.97.num. 1.
Exculpationi offenſi non ſolum eſt ſtandum, ſed etiam omnino credendum. diſcept.97. num. 2.

Excul-

Exculpatio adeò eſt efficax, quod prodeſt etiam ad abſolutionem. diſcept. 97. num. 4.

Exemplo non eſt iudicandum. diſcept. 173. nu. 13.

Extenſio non fit in correctorijs, & pœnalibus, etiã ſi adeſſet identitatis ratio. diſcept. 29. n. 29.

Extenſio ex identitate rationis non fit in materia exorbitãti, niſi ratio ſit expreſſa. diſcept. 29. n. 30

Extenſio debet fieri ratione æqualitatis ſeruandæ, quando id fieri poteſt. diſcept. 29. num. 32.

F

Facti queſtio eſt in poteſtate legis, non autẽ in arbitrio Iudicis. diſcept. 120. num. 11

Facta non præſumuntur, ſed per teſtes probanda ſunt. diſcept. 2. num. 145. diſcept. 164. num. 11. diſcept. 192. num. 19.

De facto liquidè conſtare debet, vt poſſit infligi tortura. diſcept. 100. num. 1.

Factum in Prætorio attendi non debet, ſed potius id quod de iure fieri debet. diſcept. 133. nu. 7.

Factorum diuerſitate teſtium intentiones, & probationes remanent dubiæ, & incertæ. conſ. 1. n. 95.

Falſitas circa non ſubſtantialia non eſt in conſideratione. diſcept. 18. num. 52.

Falſitas nunquam præſumitur, quando probationes non concludunt. diſcept. 27. num. 2.

Falſitatis crimine probationes per neceſſe non autem per probabile concludere debent. diſcept. 27. num. 3.

Falſitas vt puniatur, tria coppulatiuè requiruntur, ſcilicet mutatio veritatis, dolus malus verus, & non præſumptus, & nocumentum, ſiue præiudicium. diſcept. 27. num. 7.

Falſitas, vt excludatur, magis præſumitur error, quam malitia. diſcept. 27. num. 22.

Falſitas, vt excludatur, in dubio potius ignorantia, quam dolus præſumitur diſcept. 27. num. 23.

Falſitas, vt excludatur, magis præſumitur diuerſitas loci, & temporis, actus, & poſſibili veritate in eſſe poſita ceſſat falſitas. diſcept. 27. n. 24.

Falſitas vt excludatur, ſubtilis fit interpretatio. diſcept. 27. num. 25.

Falſitas à Iudice de facili non eſt præſumenda. diſcept. 27. num. 26.

Falſitatis præſumptio ceſſat in homine in dignitate conſtituto, & bonæ conditionis, & famæ. diſcept. 27. num. 27.

Falſitas non nocibilis, nec nocitura haud punitur. diſcept. 27. num. 29.

Falſitas ſi delictũ dici poteſt, eſt potius temeritas, quæ non punitur.

Falſitas vbi nemini nocet, ceſſat actio ciuilis, & criminalis de dolo propter deficiens intereſſe. diſcept. 27. num. 32.

Falſitas, quæ nemini præiudicat, & nocere poteſt, vel nullum inditium inducit, non eſt punibilis. diſcept. 27. num. 33. & 34.

Falſitatem non nocibilem cõmittens non tenetur de mendacio. diſcept. 27. num. 35.

Falſitas non committitur in ſcriptura nõ probãte. diſcept. 27. num. 36.

Falſitas, quæ nullum producit effectum, non punitur. diſcept. 27. num. 37.

Falſi ſubſtantia eſt nocumentum. diſcept. 27 n. 38.

Falſitas nulla neceſſario ſequitur, poſſibili veritate in eſſe poſita. diſcept. 171. num. 3.

Falſitas ſine lucrandi animo committi non ſolet. diſcept. 27. num. 15.

Falſitatis præſumptio ceſſat in eo, qui nullum emolumentum, ſeù commodum conſequitur. diſcept. 27. num. 16.

Falſi pœna ordinaria de iure eſt deportatio cum publicatione bonorum. diſcept. 18. num. 5.

Falſi pœna in libero homine de iure eſt deportatio cum publicatione bonorum. diſcept. 18. nu. 6.

Falſi pœna in ſeruo de iure eſt vltimum ſupplicium. diſcept. 18. num. 7.

Falſum incurrit ille, qui re integra ſeipſum detulit, tamen mitius punitur. diſcept. 18. num. 13.

Falſi pœna punitur teſtis, qui prima vice examinatus dixit v.g. malefactores non cognouiſſe, poſtea contrarium deponit. diſcept. 18. num. 36.

Falſum nõ poteſt dici quod eſt nullũ. diſc. 18. n. 55

Falſum ſi quis dicere promiſit, non ſecuto effectu, falſum comiſiſſe non dicitur. diſcept. 18. nu. 58.

Falſum vt euitetur, ſtricta fieri debet interpretatio. diſcept. 18. 63.

Falſum quis non incurrit, ſi prius dixit ſe neſcire, vel non recordari, poſtea dicit contrarium. diſcept. 18. num. 69.

Falſum non incurrit, qui prius dixit ſe credere, & poſtea dicit ſe non credere, diſcept. 18. num. 71.

Falſum deponens in cauſa ciuili non poteſt puniri de falſo. diſcept. 18. num. 78.

Falsũ deponens in cauſa capitali, vel contra innocẽtem punitur pœna falſi. diſcept. 18. n. 93. & 79.

Falſi crimine vt quis torqueri poſſit, probationes exactiores, & magis concludentes requiruntur quam in alijs delictis. diſcept. 27. num. 1.

Falſi crimine ità probatio concludere debet, vt aliter eſſe non poſſit. diſcept. 27. num. 4.

Falſi crimen vt probetur, requiruntur teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 27. num. 6.

Falſi crimine requiritur vera cõmutatio veritatis; nam præparatio non mutat veritatem. diſcept. 27. num. 8.

Falsũ non punitur, ſi non cõpleatur. diſc. 27. nu. 9.

Fal-

Falſum præſumitur commiſſum per errorem, non autem per dolũ, quando nulla cauſa delinquendi deducitur. diſcept. 27. nu. 18.

Falſum etiam ex lata culpa cõmittens, ſi abſit dolus, non punitur. diſcept. 27. num. 39.

Falſi crimen ceſſat deficiente vno ex tribus requiſitis, nempe veritatis immutatione, doloſa immutatione, & nociua immutatione. diſcept. 27. num. 41.

Falſus, & mendax in vno in omnibus dicitur falſus, & mendax, & mentiri præſumitur. diſcept. 25. num. 16.

Fama bona probata Rei omnia purgat inditia, ſi quæ remanerent contra eum. diſcept. 19. nu. 1. conſ. 1. num. 17. conſ. 3. num. 57.

Fama bona tollit illa inditia, quæ erant ſufficientia ad ſemel torquendum Reum. diſcept. 19. n. 2.

Fama bona, & ſi ſit probata in genere, tollit inditia de delicto in ſpecie. diſcept. 19. num. 3. licet legitima, & ſollemnia extent. conſ. 1. num. 219. & conſ. 3. nu. 59. Quod etiam habet locum in crimine ſodomiæ.

Fama bona probata tollit malam famam probatam, quamuis fuerit probata per plures teſtes, & bona fama per pauciores. diſcept. 19. num. 4.

Fama bona purgat famam malam. diſcept. 19. n. 6.

Fama bona tollit omnem ſiniſtram ſuſpicionem, ſeu contrariã præſumptionem; etiamſi extarent inditia ad torturam. diſcept. 19. n. 7. diſc. 25. n. 1.

Fama bona taliter debilitat inditia contra Reum laborãtia, vt ſi aliàs ex illis poſſet iure torqueri, ſtãte bona fama torquẽdus nõ eſt. diſc. 19. nu 8.

Fama bona elidit inditia, quamuis eſsẽt ſollemnia, & legitima. diſcept. 19. num. 9. conſ. 1. nu. 220.

Fama bona tollit famam malam, delicti præſumptionem, inditium ad torturam, & probationes factas adiuuat. diſcept. 19. num. 10.

Fama bona probata Inquiſiti facit corruere ipſam inquiſitionem. diſcept. 19. num. 11.

Fama bona tollit præſumptionem delicti concurrente præſumptione naturali. diſcept. 19. n. 12.

Fama bona, laudabilis vita, honeſtas, & bona opinio apud bonos viros tollit inditium, quod reſultat ex iuris diſpoſitione. diſcept. 19. n. 13.

Fama bona præualet famæ malæ fauore defenſionis. diſcept. 19. num. 14.

Famæ bonæ probatio fidem teſtium minuit. diſcept. 19. num. 15.

Famæ bonæ probatio in ſpecie multum confert, & dicta teſtium multum eneruat, & infringit. diſcept. 19. num. 16.

Famæ bonæ probatio in delictis, quæ à probis viris committi non conſueuerunt, valdè prodeſt. diſcept. 19. num. 17.

Fama bona præſumptionem violentem minuit. diſcept. 19. num. 18.

Fama bona facit ceſſare omnem culpam v. g. de cadauere reperto in domo, ſi ignoretur occiſor, & non torquetur habitans, ſi eſt bonæ famæ. diſcept. 19. num. 19.

Fama bona probata Rei eſt inditium innocentiæ ipſius, & quamuis ſit vnum, tamen tollit omnia inditia etiam indubitata contra ipſum exiſtẽtia. diſcept. 19. num. 20.

Fama bona probata Rei tollit inditium ad torturã. diſcept. 19. num. 24. diſcept. 152. num. 2.

Famę bonę probatio, cum dubia ſunt inditia, prodeſt ad torturam excludendam. diſcept. 19. n. 29.

Famæ bonæ probatio multum operatur, quando ſumus in dubio, an inditia ſufficiant ad torturã. diſcept. 19. num. 30.

Fama bona plenè probata Rei tollit inditia ad torturam reſultantia cõtra ipſum ex dicto ſocij criminis, quãuis ſimus in exceptis, & atrociſſimis delictis. diſcept. 19. num. 33. conſ. 1. num. 221.

Famam bonam probantibus magis creditur, quã malam, maximè quãdo inuerſimilia deponũt. diſcept. 19. num. 34.

Famam bonam duo teſtes ad defenſam inducti plenè probat, & quamuis pauciores, præferuntur pluribus. diſcept. 19. num. 36.

Famam bonam vnius teſtis plenè probat, & maximè quando fuit inductus à Fiſco. diſcept. 19. n. 37. diſcept. 20. num. 83.

Fama bona plenè probata multum operatur ad excludendam falſitatem. diſcept. 19. num. 32.

Fama mala ſola non ſufficit ad torturam. diſcept. 14. num. 15. diſcept. 20. num. 1. & 26.

Fama mala non ſufficit ad torturam, niſi teſtes deponunt de cauſa, ex qua orta fuit. diſcept. 14. n. 16. diſcept. 20. num. 2.

Fama mala quando eius cauſa non eſt probata, nõ facit inditium, nec vllum probationis gradum. diſcept. 20. num. 3.

Fama mala vt probetur, neceſſe eſt vt teſtes exprimant cauſas, & inditia, ex quibus orta fuit. diſcept. 20. num. 4.

Fama mala non habens ortum ex aliqua veriſimili cauſa, ratione, & coniectura nullam probationẽ facit. diſcept. 20. num. 5.

Fama mala debet habere originem ex aliqua probabili cauſa, aliàs eſſet vana vox populi, & ideò non attendenda. diſcept. 20. num. 6.

Fama mala non dicitur probata, quando non eſt ſolida, & inconcuſſa. diſcept. 20. num. 7.

Fama mala debet habere ortum ex probabilibus cauſis, ex quibus arguatur ità credendum eſſe. diſcept. 20. num. 8.

Fama

Digitized by Google

Fama mala non dicitur probata, quando teſtes interogati de cauſa, illam ignorant. diſcept. 20. n. 9.

Famam malam, teſtes dicere debent, habuiſſe originem in loco commiſſi delicti, aliàs non probant diſcept. 20. num. 10.

Fama mala, quando non probatur, ex qua cauſa ortum habuit, nil aliud eſt quam dicta gentium ex imaginaria opinione, ſeù credulitate procedens. diſcept. 20. num. 11.

Fama mala vt probetur, cauſæ probabiles neceſſariò adduci debent, quibus populus ad ità credendum adductus fuit. diſcept. 20. num. 13.

Famam malam teſtis non probat, niſi in ſpecie dicat cauſas, cur Reus ſit malę famę. diſc. 20. n. 14.

Fama mala vt probetur, non ſufficit dici, dicitur apud populum, vel auditum eſt à maiori parte populi; ſed teſtes etiam non interogati debent nominare aliquas perſonas bonæ famæ, à quibus audierint. diſcept. 20. num. 15.

Fama mala vt probetur, teſtes dicere debent, quod ità credunt, prout dici audierunt. diſc. 20. n. 16.

Fama mala eſt fragilis, & periculoſa orta vt plurimum ab his, qui talem ipſam eſſe deſiderant, quæ tanquam falſus rumor obeſſe non debet. diſcept. 20. num. 17.

Fama mala vulgata à pluribus Reo obeſſe nō debet, quia ad dictum vnius frequenter ſequitur multitudo. diſcept. 20. num. 18.

Fama mala, cum ſit inditium valde fallax, & plerunq; falſa, ideò incertiſſima eſt, ob id ſine alijs adminiculis non eſt ſufficiens ad torturam, quia pondus teſtimonij non habet. diſcept. 20. n. 19.

Fama eſt inditium debile, & à crimine remotum; quod ſi coniungatur cum alijs inditijs nō facit ſemiplenam probationem. diſcept. 20. num. 20. diſcept. 6. num. 2.

Fama mala regulariter non eſt inditium conſiderabile diſcept. 20. num. 21.

Fama mala, quando eius circumſtantiæ, & qualitates non ſunt probatæ, non dicitur probata. diſcept. 20. num. 22.

Fama mala ſola ſufficit tantum ad inquirendū generaliter, non autem ad capturam. diſc. 20. n. 23.

Fama mala etiam plenè probata facit minus quam ſemiplenam probationē, & iuncta cum vna alia ſemiplena non facit plenam. diſcept. 20. nu. 24.

Fama mala licet plenè probata nullum facit inditium, ſed ſolum confirmat alias probationes. diſcept. 20. num. 25.

Famæ malæ Iudex fidere non debet. diſc. 20. n. 27.

Fama mala haud legitimè probata non facit conſtare de delicto. diſcept. 20. num. 28.

Fama mala ſi dicatur eſſe in vicinia, ſeu in Caſtro non ſufficit. diſcept. 20. num. 29.

Famę Authores à teſtibus exprimi debent. diſcept. 20. num. 31.

Fama mala, a quibus ortum habuerit, ſi teſtis non dicat, nihil facit. diſcept. 20. num. 32.

Fama mala ortum habens à maleuolis nec ſufficit ad inquirendum. diſcept. 20. num. 24.

Fama mala ortum habens ab inimicis non præiudicat Inquiſito. diſcept. 20. num. 35.

Fama mala ortum habens ab offenſis non eſt attendenda. diſcept. 20. num. 36.

Fama mala ortum habens à coniunctis preſonæ offēſę nō habetur in cōſideratione. diſc. 20. n. 37

Fama mala vt dicatur probata, teſtes debent aſcendere ad numerum decem hominum, quando teſtes non exprimūt cauſas, neq; famæ authores. diſcept. 20. num. 39.

Fama mala, licet ex decem hominibus vniuerſitatis conſtituatur, tamen nō poteſt dici vehemens fama, quæ ad torturam ſufficiat. diſc. 20. nu. 40.

Fama mala qua ratione, & qualiter probetur. diſcept. 20. num. 41.

Famam malam teſtis probans debet dicere apud quos Reus eſt infamatus. diſcept. 20. num. 42.

Fama mala probata in genere non ſufficit ad torturam. ſed debet probari in ſpecie. diſc. 20. n. 46

Fama mala probata in genere non inducit delicti præſumptionem. diſcept. 20. num. 48.

Fama ſimplex ſi in genere non probatur, multo minus fama vehemens. diſcept. 20. num. 49.

Fama mala cum teſtibus non iungitur, quando de corporali pœna tractatur. diſcept. 20. num. 51.

Fama mala etſi plenè probata cum vno teſte non iungitur, quamuis ciuiliter agatur. diſcept. 20. num. 52.

Fama mala etiam plenè probata non coniungitur cum alia ſpecie probationis. diſcept. 20. nu. 53.

Fama mala vt Reum afficiat, debet eſſe in eodem genere mali. dicept. 20. num. 54.

Fama mala non eſt attendenda, quando Reus fuit ſolumodo carceratus, & nō fuit cōuictus, cōfeſſus, & condemnatus, vt neceſſario requiritur. diſcept. 20. num. 55.

Fama mala Inquiſiti de diuerſis criminibus nō dicitur probata, quia non iungitur, quando nō eſt plenè ꝓbata cū alia ſpecie ꝓbationis. diſ. 20. 5[illegible]

Fama mala debet probari per teſtes diſcretos, & bonæ famæ. diſcept. 20. num. 57.

Fama mala non facit inditium ad torturam, quādo non eſt in eodem genere delicti. diſc. 20. n. 58.

Fama mala in diuerſo genere delicti nullum parit inditium. diſcept. 20. num. 60.

Fama mala, etſi eſſet in eode genere mali, ſola ſine alijs adminiculis nullum ad torturam parit inditium. diſcept. 20. num. 61.

Famæ

Digitized by Google

Famæ diſinitionem teſtis neceſſario dicere debent diſcept.20.n.62. & 73.

Fama mala non facit inditium ad torturam, nec dicitur probata quando ortum habet poſt incoatum proceſſum offenſiuum diſcept.20.n.65.

Fama mala non dicitur probata, quando ortum habuit poſt querelam diſcept.20.n.66.

Fama mala non dicitur probata,quando non habuit ortum ab honeſtis viris fide dignis,nec teſtes ſunt omni exceptione maiores ſed pauperes.diſcept.20.n.67.eiſcept.57.n.2.

Fama mala non dicitur probata,quãdo ortum habuit à quærelantibus.diſcept.20.n.68.

Fama mala quod habuit ortum à perſonis fide dignis,debet probari per Fiſcum.diſcept.20.n.69 diſcept.192.nu.

Famam malam probantes debent eſſe ſpectatæ fidei integrè,& optimæ conditionis,& opinionis & omni exceptione maiores.diſcept.20.n.70.

Famæ authores etiam non interogati ſi teſtes non nominent non prabant.diſcept.20 n.74.

Fama mala de delicto perpetrato nõ ſufficit,quãdo delictum à teſtibus oculis videri potuit. diſcept.20.n.75.

Fama mala, ſi teſtes diuerſi eſſent, aut in nominibus &c.tamen probant,quamuis non conueniant in cauſa ſcientiæ.diſcept.20.n.77.

Fama mala non dicitur probata,& ſi teſtes dicant publicè dici non probant,niſi etiam dicant dicĩ à maiori parte populi.diſcept.20.n.78.

Fama mala non dicitur probata,ſi teſtes dicunt,ita eſſe publicam vocem,& famam,ſed debẽt reddere rationẽ de eo, quod ſenſu corporeo acceperint.diſcept.20.n.69.

Famæ malæ ſi quis alias fuerit, & probauerit ſe per triennium bene vixiſſe,& fuerit bonæ vocis conditionis,& famæ,illa mala fama non nocebit.diſcept.20.n.80.

Fama mala eſt interrupta, quando alius teſtis deponit de bona fama Inquiſiti, diſcept.20.n.82.

Fama mala Rei difficile probari poteſt.diſcept.20 num.84.

Fama mala Rei nunquam fuit concludenter probata.diſcept.20.num.8.

Fama mala Rei probari debet per Fiſcum.diſcept. 26.num.39.

Fama bona, quãuis in genere probata purgat inditia de delicto in ſpecie,licet legitima,& ſollẽnia extent conſ.3.n.59. quod habet locum etiã in crimine ſodomiæ.

Familiaritatis,& affectionis exceptiones ad repellendum teſtem à iure inter principales cõnumerantur inhabilitates.diſcept.180.num.6.

Sub fideiuſſione relaxatus non poteſt de nouo ob eandẽ cauſã capturari, ex quo eſt noua veteris inditij probatio.diſcept.28.nu.31

Fidelis qui non eſt Deo,non poteſt eſſe fidelis hominibus.diſcept.9.nu.29

Fides caret,quando vita bona deeſt.diſcept.167.6

Filius deponens contra patrem, matrem, &c. non facit inditium.diſcept.58.nu.2

Filius non poteſt cogi ad teſtificandum contra patrem. diſcept. 92. num. 1

Filius non poteſt teſtificari contra patrem ob reuerentiam,& ius naturale. diſcept.92. num.3

Filius ſi homicidium commiſit, non dicitur commiſiſſe de mandato patris.diſcept.164.n.13

Fiſcus quando ſe fundat in aliquo,habet illud probate,cum ſit fundamentum ſuæ intentionis. diſcept.164.nu.10

Fiſionomia mala,& turpe nomen, niſi aliud concurrat inditium non ſufficit ad torturam.diſcep. 154.num.1

Forma, ſeù indiuiduum genus eſſe non poteſt. diſcept.6. num. 37

Frater contra fratrem ob coniunctionem ſanguinis non admittitur in teſtem.diſcept.93.nu.1

Frater contra fratrem teſtificari non poteſt, quod etiam pacto, & ex voluntate ipſius tolli non poteſt.diſcept.93.nu.2

Frater contra fratrem in magnis delictis teſtificari non poteſt,ſecus autem in leuibus. diſc.93.n.3

Frater admittitur in teſtem fauore defenſionis. diſcept.1.nu.55.

Fuga ſola nunquam facit inditium ad torturam. diſcep.115.nu.1

Fuga è carceribus.Vide in verb. Attentans.

Fuga ab aliquo loco, quando poteſt aſcribi alicui cauſæ non parit inditium.diſcept.155.nu.2

Fugæ cauſa quamuis non probetur,tamen ſi fama eſt probabilis,ſtatur illius aſſertioni, qui fugam attentauit.diſcept.155.nu.3.

Fugæ cauſa quando eſt rationabilis,excuſatur fugiens,etiã ꝙ ſit formata inquiſitio.diſc.155.n.4

Fugæ cauſa, quod euenerit propter delictum per fiſcum probari debet.diſcep.155.n.6

Fugæ cauſa eſt rationabilis, quando fugiens eſt in periculo vitæ.diſcept.155 nu.7

Fuga ſemper præſumitur in bonam partem. di- diſcept.155.nu 8

Fugæ cauſa eſt,quando delinquens ſuſpicatur, ne contra eum formetur proceſſus. diſcept. 155. num.9

Fugæ cauſa eſt, quando delinquens eſt forenſis. diſcept.155.nu.10

Fugæ cauſa eſt, quando delinquens aufugit, nè capturetur.diſcept.155.nu.11

Fugæ cauſa eſt , quando ſocius criminis , vel

Digitized by Google

alius fuit capturatus ſeù carceratus.diſc.155.13
Fuga ſola nõ inducit confeſſionẽ Rei.diſc.155.14
Fuga, quamuis ſit plenè probata, tamen ex ea nõ poteſt deueniri ad condemnationem aliquam. diſcept.155.nu.16
Fuga non præiudicat, quando inquiſitus aliàs ob aliquod delictum non fuit ſolitus aufugere. diſcept.155.nu.17
Fuga præſumitur metu facta, & nõ animo fugiẽdi, quando quis diſceſſit ab aliquo loco ex aliqua probabili cauſa.diſcept.155.nu.18
Fuga facta metu fugientem excuſat. diſcept. 155. num.19
Fuga poſt commiſſum delictum, non probat delictum.diſcept.155.nu.20
Fuga facta ob ſeuitiã Iudicis nullũ facit inditium. diſcept.155.num.21
Fuga poſt commiſſum delictum nullum parit inditium.diſcept.155.n.22
Fuga ſocij criminis ſiue ante, ſiue poſt conſocij carcerationem nullum ad torturam parit inditium.diſcept.155. num.23
Fugæ inditium ceſſat, quando delinquens redijt ad locum patrati criminis.diſcept.155.nu.24
Fuga in hoc caſu nec leue facit inditium. diſcept. 155.num.25
Fuga purgatur per ſpontaneam comparitionem, ſeù conſtitutionem in carceribus. diſcept.155. num.26
Fuga ſicut præſtat inditium contra fugientem, ità non fuga facit inditium delicti excluſiuum pro non fugiente diſcept.155.nu.28
Fugæ ſuſpicio purgatur per iuramentum Inquiſiti ob quam cauſam diſceſſit. diſcept. 155. num.29
Fuga dicitur purgata, quãdo delinquens facit copiam ſui.diſcept.155.num.30
Fuga alicuius non operatur in præiudicium tertij. diſcept.155.nu.32
Fuga vnius non præiudicat alteri, quando ſumus in delicto diuiduo.diſcept.155.nu.33
Fuga alicui, poſt capturã alterius dat iuſtam cauſam timoris. diſcept.155.num.34
Fuga non afficit, quando inquiſitus ſæpè facit copiam ſui, eo quia ſemper manet in ciuitate. diſcept.155.num.35
Fuga non præiudicat, quãdo quis vadit Romam, quamuis ibi captus fuerit.diſcept.155.num.36
De fuga ſaltem cõſtare debet per duos teſtes, ſicut de quolibet alio inditio. diſcept.155.n.50
Cum fuga nihil commune habet delictum. diſcept.155.num.15
Fuga quando cauſatur culpa, & facto Iudicis non punitur, quamuis adſit cautio de non diſcedendo, quia tunc dicitur ſublata cautio. diſcept 156.num.5
Fuga è carceribus non attenditur, quando non cõſtat Reum deliquiſſe.diſcept.156 nu.7
Fugere non dicitur, qui ſemper manet in Ciuitate, & ſui copiam ſemper facit.diſcep.155.n.42
Fugere non dicitur, qui ſui accuſandi poteſtatem facit.diſcept, 155.nu.43
Fugere non dicitur, qui vadit ad Dominum, vel ad Amicum pro implorando auxilio, quando imminet periculum.diſcept.155.nu 44
Fugere non dicitur, qui vadit ad Vrbem recta via. diſcept.155.nu.45
Fugiſſe non dicitur, quis diſceſſit, & poſtea redijt ad locum iuris, & iudicij.diſcept.155.nu.46
Fugiſſe non dicitur, qui redijt ad locum, vbi fuit cõdemnatus, & ſtetit carceratus, licet nõ acceſſerit ad Iudicem. diſcept. 155. num.47
Fugiſſe non dicitur, qui manet in vrbe, & facit copiam ſui permittendo ſe capturari, quamuis latitet ſe. diſcept.155.num.48
Fugiens. vide in verb. Attentans.
Fugiens præſumitur diſceſſiſſe ob aliam cauſam. diſcept. 155.num 5
Fugiens è carceribus ad ſuperiorem non habetur pro confeſſo, nec pro cõuicto.diſcept.155.n.39
Fugiens ob ſeuitiam Iudicis dicitur diſcedere ob iuſtam, & rationabilem cauſam.diſce.155.n 40
Fugiens è carcere ob aliquam cauſam, puta quia malè tractabatur, vel quia timebat ſeuitiã Iudicis, & ad ſuperiorem confugiens non punitur. diſcept.156.nu.1
Fugiens ſic non habetur pro confeſſo, nec vti carcerum effractor punitur. diſcept 156.n.3
Fugiens eo quia timet ſeuitiam Iudicis, non habetur pro confeſſo, & ſufficit probabiliter timere. diſcept.156.num 4
Fugiens è carcere iniuſtè detemptus non punitur, quia licet ei carceres effrangere. diſcep.156.n.8
Fugiens è carcere animo reuertendi, & ſtatim rediens non dicitur carceris effractor. diſcept. 156.num.9
Fugiens è carceribus non carceres rumpens, ſed quia oſtium ab alijs inuenit apertum, nõ poteſt puniri de effractione carceris. diſcept.156.n.3
Fugiens è carcere timens potentiam Aduerſariorũ ſeù Iudicis nequitiam, vel òb aliam probabilem cauſam non ideò eſt torquendus. diſcept.156. num.11
Fugiens è carcere facit ſibi aliquod inditium, verũ inditium eliditur, ſi citò reuertitur. diſcep.156. num.12
Fugiẽs è carceribꝰ quia iniuſte tortus fuerat, nõ punitur, quia poteſt fugere timens, nè iterũ iniuſtè tor-

Digitized by Google

torqueatur.diſcept.156.num.13

Fugiens è carceribus abſq;conſpiratione,& fractura non punitur pœna capitis. diſcept. 156. num. 14

Fugiens ad Eccleſiam non poteſt ab ea extrahi etiā ob crimen læſæ maieſtatis. diſcept. 156. n.15

Fugiens ad Eccleſiam citari debet verbotenus. diſcept.156.nu.16

Fugiens ad Corpus Chriſti an poſſit extrahi. Vide Boſs.tit.de captura nu.29. diſcept.156.nu.117

Fugiēs ad domum præsbiteri,quę ſit citra 30.paſſus prope Eccleſiam quando ſecurus ſit,& non poſſit à Iudice extrahi.diſcept.156.n.118

Fugiens poſt formatam Inquiſitionem,& accuſationem præſumitur fugere timore moleſtiarū, & vexationum.diſcept.156.nu.19

Fugiens oſtio carceris exiſtente aperto non habetur pro confeſſo, nec fuga facit probationem criminis.diſcept.156,nu.20

Fur ſecundum Vrbis ſtatutum pro tribus furtis ſolumodo ſuſpenditur.diſcept. 26.n.70

Fures quando ſunt puniendi debent attendi ſtatuta locorum.diſcept. 26.nu.71.

Furti cauſa vt aliquis torqueatur plura concurrere debent.diſcept.26.n.1

Primò quod conſtet de amiſſione rerum.

Secundo quod conquerens ſit bonæ famæ.

Tertiò quod Reus fuerit alias ſuſpectus furta comiſiſſe.

Quarto quod veriſimile ſit, quod Reus auferre potuiſſet prætenſas derobatas.

Quinto quod furtum ſit magnum.

Sexto quod conſtet de corpore delicti.

Furtum modicum non exigit torturam, quia dicitur leue delictum.diſcept.26.nu.2

Furta tria parui valoris non exigunt torturam. diſcept.26.nu.3

Eurti quando pro modica re agitur,nō datur actio de dolo.diſcept.26.n.5

Furtum repertum penes aliquem, vt torqueatur, non debet eſſe parui momenti. diſcept.26.n.7

Furtum non exigit torturam, vbi pœna corporalis non ſolet imponi.diſcept.26.nu.8

Furtum quando non dicatur magnum. diſcept. 26.num.12

Furtum vt dicatur commiſſum,requiritur, vt illis locis,in quibus prætenditur res ſubtracta, fuerit viſa. diſcept.26,nu.13.15.& 26

Furtum vt dicatur commiſſum, duo requiruntur, ideſt qualitas ipſius intus aliquam rem, & fractura ipſius rei.diſcept.26.nu.16

Furti non poteſt agi quando neutrum dictorum probatur.diſcept.26.nu.17

Furtum non probatur per fracturam v. g. domus, parietis,oſtiorum,capſæ,vel ſimiliū.diſc.26.18

Furtum non probatur, niſi per fiſcum probetur in domo, capſa &c. tempore cōmiſſi furti extitiſſe v.g.pecunias diſcept.26.nu.19

Furtum non dicitur commiſſum, ſi teſtes dicant, quod v g.bona viderunt in capſa nō extare, non autem erepta eſſe,quia nō concludunt præciſè.diſcept.26.n.22.Vide in verb.Inditium ad torturam.

Furti non datur actio,quando v. g. dicitur, quod famulus habebat claues aulæ fractæ, vbi erat capſa.diſcept.26.num.23

Furtum non dicitur probatum, niſi pro parte fiſci probetur, pecunias ſaltem ſemel fuiſſe viſas in capſa.diſcept.26.nu.26

Furtum factum in domo,quamuis reddat habitantes,& conuerſantes in ea ſuſpectos, tamen non ſufficit ad torturam.diſcept.27.nu.36

Furtum non eſt inditium, ſufficiens ad torquendū Reum bonę famæ, niſi ſit adminiculatum. diſcept.26.nu.37

Furtum repertum penes aliquem non ſufficit ad torturam,niſi ſit ſolitus furari. diſcept 26.n.40.

Furtum poteſt eſſe penes aliquem,& ipſe innocens.diſcept.26.n.41.

Furtum. Vide in uerb.Res derobata.in uerb.Reus.

Furtum repertum penes aliquem non facit ipſum conuictum,ſed inditium ad torturā,niſi oſtendat à quo habuerit. diſcept.26. num. 42.

Furtum non eſt opus probari per Fiſcum,ſed ſatis eſt probari, Reum facere, quæ pertinet ad crimen auaritiæ, diſcept.26. num. 43

Furtum repertum penes aliquē non ſufficit ad torturam,ſi in eo non eſt ſuſpicio, quod ſit ſolitus res furtiuas emere. diſcept.26.num.44

Furtum debet probari à perſonis legalibus,nō autem à Tabernarijs,& ſimilibus.diſcept.26 n.51

Furtum requirit legalitatem derobati. diſcept. 26 num. 52

Furtum vt probetur,non ſufficit bona fama,& acclamatio derobati. diſcept. 26. num. 54

Furti receptator non tenetur ad pœnam,niſi ſcienter receptauerit. diſcept. 26. num. 55. Vide in verb. Receptator.

Furtum receptans opem furi preſtare non dicitur, quando ſcienter non receptauit,& cælauit. diſcept. 26. num. 62

In furto receptare, & cælare copulatiuè requiruntur,& alterum interuenire non ſufficit. diſcept.26. num. 63

Furtum non dicitur quis commiſiſſe,quando palā rem furtiuam vendit. diſcept.26.num.64

Furtum occultum nō poteſt aſcribi alicui,niſi probetur,quod ſit malæ famę.diſcept.26. num.65

Furtum repertum penes hominem malæ famæ nõ facit inditium, etiamſi non doceat, à quo habuerit. diſcept. 26. num. 66

Furti pœna quo caſu locum habeat propter multiplicationem, quando ſtatutum reſpicit incorrigibilitatem. diſcept. 26. num. 67

Furti pœna in dicto caſu non habet locum, quando ſtatutum reſpicit conſuetudinem furandi. diſcept. 26. num. 68

Furandi frequentia, non autem magnitudo rei derobatæ eſt attendenda. diſcept. 26. nu. 69

Furti pœna eſt extraordinaria, ideſt arbitraria. diſcept. 26. num. 72

In furto non aggrauatur pœna, quando non fuit patratum in loco religioſo, nec de pecunijs deputatis ad honorem Principis, vel in tempore hebdomadę ſanctę. diſcept. 26. nu. 74

Furtum cum oſtiorum, parietis &c. fractura, licet augeat pœnam, tamen id procedit ſolum in furtis capitalibus, nempè quando de ſui natura mereretur pœnam vltimi ſupplicij. diſc. 26. n. 75

Furti ſolumodo tenetur ille, qui multis vicibus furatur, ideſt hodiæ vnam rem, cras aliam. diſc. 26. num. 77

De furto quando dicatur conſtare. diſcept. 49, num. 3

G

GEnus quando remouetur; remouetur etiam quelibet eius ſpecies. diſcept. 2. num. 178

H

HAbitantes in domo nõ torquentur ob furtũ, niſi ſint malæ famæ. diſcept. 26 nu. 38

Habitans non præſumitur occiſor, ſi non eſt ſolitus ſimilia facere. diſcept. 128. nu. 3

Habitator, ſi eſt bonæ famæ, non debet torqueri. diſcept. 152. nu. 1

Habitare in domo nullum prorſus parit inditium. diſcept. 192. nu. 135

Habitatio cum delinquente quando eius delicta ſunt occulta, non facit inditium ad torturam. diſcept. 136. nu. 4

Hæreſis crimen quamuis ſit tam priuilegiatũ, non eſt priuilegiatum quoad torturam. diſc. 35. n. 10

Hæreſis crimen, quia grauiſſimum eſt, ideò cautius in eius probatione agendũ eſt. diſcep. 35. nu. 12

Hæreſis crimine cum facultas defenſionum mãca quodamodo Reo concedi ſoleat, ideò probationes luce clariores neceſſariæ ſunt. diſcept. 35. num. 13

Hæreſis ſpecies niſi ſit plenè probata, ideſt per duos teſtes conteſtes, & idoneos, nec quis probatur hæreticus. conſ. 1. nu. 83

Hæretici dictum contra fidelem, & catholicum ad torturam non facit inditium. diſcept. 157. n. 1

Hæretici dictum contra catholicũ Inquiſitores cõtemnere non debent. diſcept. 157. num. 2

Hæreticus non eſt teſtis omni exceptione maior. diſcept. 157. nu 3

Hæretici dictum non facit ſemiplenam probationem, vt poſſit ad capturam deueniri. diſcept. 157. nu. 5

Hęretici dictum facit inditium ad inquirendum tantum. diſc. 157. nu. 6

Hiſtriones à teſtimonio repelluntur, cum ſint infames. diſcep. 127. nu. 1

Homicida quis fuerit, quando nõ conſtat, aſſociãs non eſt torquendus. diſcept. 162. nu. 2

Homicidio de nocte commiſſo qui præſens fuit, non poteſt torqueri vti veriſimiliter informatus. diſcept. 160. nu. 1

Homicidio qui præſens eſt, & nõ obuiat, licet obuiare poſſit, non eſt torquendus. diſc. 161. nu. 1

Quod procedit, etiamſi videat hominem coram ſe interfici. diſcept. 161. nu. 2

Procedit etiamſi clamore obiare, & hominem euadere poſſit. diſcept. 161. nu. 3

Homicidio opem præſtare non dicitur, qui non iuuat eum, qui occiditur. diſcept. 161. n. 4

Homicidio quis obuiare tenetur duobus concurrentibus. diſcpt. 161. num. 5

Quis non dicitur poſſe prohibere niſi cõmodè poſſit. diſcept. 161. n. 6.

Homicidio qui preſens fuit non tenetur credere, ſocium voluiſſe committere d. homicidium, cũ nemo preſumatur delinquere velle diſ. 161. n. 7

Homicidio qui non tenetur obuiare, non obuians non tenetur aliqua pœna. diſcept. 161. n. 8

Homicidio qui preſens eſt ſecundum aliquos tenetur obuiare, etſi non obuiet, eſt puniendus, ſi facere poteſt, etſi non poteſt opere, ſaltem clamore. diſcept. 161. n. 9

Homicidio qui præſens eſt, ſecundum aliquos tenetur obiuare, ſi eſt Officialis, ſecus ſi priuata perſona. diſcept. 161. nu. 10

Homicidio qui præſens fuit in dubio ſecundum aliquos caſualiter, & ex accidenti, & non ſtudioſè adfuiſſe præſumitur. diſcept. 161. nu. 11

Homicidio qui præſens fuit, illud nõ dicitur commiſiſſe, niſi probetur, quod opẽ debit. diſ. 161. 12

Homicidio qui præſens fuit, nõ poteſt inquiri tanquã particeps criminis. diſcept. 161. nu. 13

Homicidio qui præſens fuit, non tenetur de aſſiſtentia, niſi conſtet de conſilio, & tractatu. diſcept. 161. nu. 15.

Homi-

Digitized by Google

Homicidium commiſſum de nocte magis incertū reddit illum, qui occidit. diſcept. 162. nu. 5
Homicidium commiſſum in aliquo loco non poteſt aſcribi alicui, ſub prætextu quod per d. locū eſt ſolitus tranſire, & conuerſari, quando maleficia non eſt ſolitus perpetrare. diſcept. 163. n. 1
Homo generalis non venit ſub oculos, ſed ſpecialis. diſcept. 6. nu. 36
Homo liber, niſi varius, & contrarius deprehendatur, vel eiuſdem particeps criminis ſit, torqueri non poteſt. diſcept. 98 nu. 1
Homini libero pro teſtimonio non vacillanti torturam infligi non oportet, diſcept. 98. nu. 2
Hominem liberum veritatem dicere lex præſumit diſcept. 98. num. 3
Homo liber non torquetur in cauſa pecuniaria. diſcept. 130. num. 2
Homines maleficijs illaqueare non licet. conſ. 3. nu. 109. Tract. de confeſſ. Rei cōtra fiſc. c. 19. n. 2
Homo non eſt dominus membrorum ſuorum. diſcept. 104. n. 2. Tract. de cōt. Rei cōn. fiſc. c. 4. n. 1

I

IDentitas perſonæ probari debet per nomen, & cognomen. diſcept. 50. nu. 14
Identitas perſonæ non dicitur probata per ſolam nominationem proprij nominis. diſcept. 50. 15
Pro identitate perſonæ vltra nomen propriū aliæ requiruntur demonſtrationes. diſcept. 50. nu. 16
Ignobilis teſtis à teſtimonio repellitur, diſcept. 72. num. 1.
Ignorantium, & dubitantium dicta æquiparantur. diſcept. 43. num. 6
Ignorantia craſſa, & ſupina non excuſat. diſcept. 29. num. 12
Imperatori non creditur in præiuditium tertij. diſcept. 24. num. 13
Ex imperfectis pluribus non poteſt oriri perfectum. diſcept. 6. n. 34. diſcept. 17. nu. 49
Impuberis dictum quamuis examinati nullum facit inditium. diſcept. 16. nu. 4
Impunitatis promiſſio à Iudice facta eſt contra publicam vtilitatem. conſ. 3. nu. 108. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 19. nu. 1
Impunitatem ſi Iudex promittat, dolosè agit. conſ. 3. num. 100. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. cap. 19. nu. 3
Ob impunitatis promiſſionem, quam Iudex facere non poteſt, Inquiſitus nullo modo condemnari debet. conſ. 3. num. 111
Inceſtus, ſeù ſtuprum non punitur pœna corporali. diſcept. 24. num. 42
Vide plura in verb. ſtuprum.
Inceſtus commiſſus cum ſtupro non videtur punibilis pœna vltimi ſupplicij, ſed extraordinaria. diſcept. 24. num. 47
Inceſtu cum ſtupro, cum non reperiatur aucta pœna, remanet pecuniaria. diſcept. 24. nu. 49
Inditia legitima antecedere debēt, anteq̄ infligatur tortura. diſcept. 2. nu. 1. diſcept. 96. nu. 8
Inditia debent eſſe benè probata. diſcept. 2. n. 2
Inditia debent eſſe à iure approbata, vel ſaltem cōmuni voto à magnis DD. recepta. diſcept. 2. num. 4
Inditia leuia non ſufficiunt ad torturam in occultis, & atrociſſimis delictis, & difficilis probationis. diſcept. 2. num. 4. & 5
Inditia ad Reum torquendum debent eſſe talia, vt delictum vix denegari poſſit. diſc. 2. num. 6. diſcept. 96. num. 9. conſ. 1. num. 59
Inditia vt afficiant per duos teſtes ſunt probanda. diſcept. 2. num. 7. & 11
Inditia non debent eſſe à maleficio remota. diſcep. 2. num. 8
Inditia vt probentur, non ſufficit vnicus teſtis. diſcept. 2. num. 9
Inditia per plures teſtes probata, ſi non ſunt conteſtes de loco & tempore alicui non præiudicāt. diſcept. 2. num. 12
Inditium quando eſt adeò remotum, vt ex illo nihil inferatur, non afficit. diſcep. 2. nu. 18
Inditia ſingula ſunt plenè probāda per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore, & omni exceptione maiores. diſcept. 2. nu. 2. & 147. diſcep. 8. n. 5 diſc. 24. nu. 58. diſc. 192. nu. 60. conſ. 1. n. 160
Inditium remotum à maleficio debet cōcludēter probari per duos teſtes. diſcept. 2. num. 26. diſcept. 136. nu. 3
Inditia ad torturam debent eſſe magna, certa, clara, propinqua, probabilia, vrgentia, non autem remota, leuia, æquiuoca, & perſunctoria. diſ. 2. n. 30. diſc. 3. n. 14. diſc. 96. n. 11. conſ. 1. nu. 162
Inditia ad torturam, debet conſtare, eſſe talia per probationes, non autem per præſumptiones coniecturas & c. diſcept. 2. nu. 32
Inditia debent eſſe talia, quod veriſimile ſit delictū fuiſſe commiſſum ab illo, contra quem Inquiritur. diſc. 2. n. 33. Et id ēt ad torquēdū. cōſ. 1. 58.
Inditia ad torturam debent eſſe talia, vt Iudici nil aliud deſit, quam Delinquentis confeſſio. diſcept. 2. num. 34
Inditia ad torturam debent eſſe talia, vt cadant in conſideratione intellectus omnibus ſapientibus diſcept. 2. nu. 35
Inditia quando non ſunt talia, non eſt locus torturæ. diſcept. 2. nu. 36. Ideò non omnia inditia ſufficiunt ad torturam.

INDEX.

Inditia perfecta in genere ſuo iunguntur ad faciẽdum vnum inditium ad torturam. diſcept. 2. num.41

Inditia imperfecta in genere ſuo, quamuis mille, non poſſunt facere vnum inditium perfectum. diſcept.2.n.42.& 44.& diſcept.2.poſt nu.77

Inditia legitima etiam in crimine hæreſis, & in quibus vis exceptis,& atrociſſimis requiruntur. diſcept.2.num.46

Inditiorum copia eſt danda Reo ad faciendas ſuas defenſiones.diſcept.2.nu.47

Inditiorum copia debet dari Reo poſt negationẽ, & excuſationem.diſcept.2.nu.50

Inditiorum copia eſt danda parti petenti. diſcept. 2.num.52

Inditiorum copia datur Reo de inditijs legitimè habitis,& tempore congruo.diſc.2.nu.53

Inditiorum copia eſt danda Reo poſt ſpecialem Inquiſitionem.diſcept 2.nu.58

Inditiorum copia eſt danda Reo,etiãſi eſſet timor ſubornationis,& ex officio procederetur. diſce. 2.num.59

Inditiorum copia etiam in crimine hæreſis eſt dãda Reo ante torturam cum dilatione ad ea diluenda.diſcept.2.num.60

Inditiorum copia Minori, & Idiotis offerri debet. diſcept.2.num.62

Inditiorum copia Minori,& Idiotis eſt danda, etiã ipſis non petentibus.diſcept.2.num.63

Inditiorum copia eſt danda quibuſcunq; alijs & Doctis,& literatis etiam ipſis non petentibus. diſcept.2.num.64

Inditiorum copiam Iudex concedere debet Reo non petenti.diſcept.2.nu.67.etiam Idiotæ.

Inditium non eſt adeò indubitatum, quin aduerſus illud poſſit probari contrarium.diſcept.2.n. 69.& 114.diſcept.192.nu.52.conſ.1.n.172

Inditiorum copia ſatis dicitur denegata, quando non datur etiam non petita,quia Iudex tenetur dare ex officio.diſcept.2.num.71

Inditiorum copia poſſet denegari,quando in actis conſtaret Inquiſitos eſſe inſignes latrones. diſcept.2.num.72

Inditia debent eſſe plura.diſcept.2.num.74

Inditium vnum non ſufficit ad torturam nec etiam in crimine hæreſis.diſcep.2.nu.75.diſc.12.nu.2

Inditia ad torturam etiam in crimine hæreſis non debent eſſe leuia,obliqua,& remota. diſcept.2 num.76.& num.85

Inditia ſingula magna,clara, certa, veriſimilia, & vrgentia in genere ſuo perfecta ſimul collecta non ad torturam, ſed ad inquirendum tantum ſufficiunt.diſcept.2.nu.77

Inditium nè ſufficiat ad torturam eliditur,quando quis dicit v.g. ſe non fuiſſe vulneratũ ab inquiſito diſcep.2.nu.80

Inditium eliditur,quando Reus habet aliqua inditia ad ſui fauorem.diſcept.2.nu.81

Inditium eliditur,quando v. g. paſſus furtum dicit factum eſſe ipſo volente. diſcept.2. nu.82

Inditium eliditur, quando v. g. quis produxit teſtes,& dicit illis nolle vti in preiudicium partis. diſcept.2.num.83

Inditium eliditur per præſumptionem,& inditium contrarium.diſcep.2.nu.84

Inditia noua quæ dicantur.diſcept.2.num.91

Inditium nouum non dicitur dictum loci, criminis.diſcept.2.nu.93

Inditia indubitata quæ dicantur.diſcept.2.nu.115

Inditia indubitata non ſufficiunt ad torturam. diſcept.2.nu. 116. Sed ad pœnam pecuniariam tantum diſcept.2.nu.113.conſ.1.nu.171

Inditia indubitata non ſufficiunt ad condemnationem in criminalibus. diſcept.2.num.117

Inditia indubitata non ſufficiunt ad pœnam criminis ordinariam. diſcept.2.num.118.diſcept. 94.num.6

Ex inditijs etiam violentibus,& indubitatis nemo in criminalibus diffinitiuè damnari debet. diſcept.2.num.122

Inditia à Fiſco non debent prætendi non fuiſſe ſufficienter purgata. diſcept.2.num.123

Inditia ſi prætendantur à Fiſco non fuiſſe ſufficienter purgata, Reus pœna tantum pecuniaria tenetur.diſcept.2.nu.124

Inditia ad torturam debent eſſe veriſimilia. diſcep. 2.num.125

Inditia, ſiue probationes pro Reo ſufficiunt leuiores.diſcept.2.num.126

Inditia, & præſumptiones quælibet ad torturam, ſeù condemnationem non ſufficiunt.diſc.2.127

Inditia ſicut ad condemnandum debent eſſe luce meridiana clariores; ità etiam ad torquendum. diſcept.2.nu.128

Inditia ad torturam requiruntur ità clara certa veriſimilia,& probabilia, vt ſola Rei cõfeſſio deeſſe videatur. diſcept. 2.nu.131.diſcept.2.n.192

Inditium quamuis dicatur probatum per duos teſtes, tamen Iudex indiſtinctè Reum torquere non debet,niſi veriſimilia deponant. diſcept. 2. num.148

Inditia,vt ad torturam ſufficiant, debent continere ſemiplenam probationem ab aliquo non offuſcatam,neq;eliſam.diſcept.2.nu.152

De Inditio ad torturam vbi loquitur, intelligitur de ſemiplena probatione. diſcept. 2.nu.153

Inditium eſt minus quam ſemiplena probatio.diſcept.2.nu.154.& 172.diſcept.192.nu.37

Indi-

Inditia omnia non ſufficiunt ad torturam, ſed illa debent eſſe talia, quod non ſolum crimen tangant, ſed quod omninò veriſimile ſit, delictum fuiſſe commiſſum ab illo, contra quem inquiratur. diſcept. 2. num. 166

Inditium non eſt probatio, quæ requiritur ad torquendum, ſeù condemnandū. diſcept. 2. n. 167 diſcept. 192. num. 35

Inditium eſt ſignum alicuius maleficij ad veritatē habendam. diſcept. 2. n. 168. diſcept. 192. nu. 35

Inditium eſt pars probationis. diſcept. 2. num. 169. diſcept. 192. num. 42

Imò non eſt pars probationis, ſed eſt ſpecies probationis. diſcept. 2. n. 170. diſcept. 192. n. 43

Inditium eſt minima præſumptio boni viri, animū Iudicis mouens ad aliquid credendum, ſeù diſcredendum. diſcept. 2. num. 171

Ergò ſi eſt præſumptio boni viri, delictū debet probari per virum, & non per probationes, & coniecturas, &c.

Inditium cum ſit minus quam ſemiplena probatio, non ſufficit ad torturam, quia ad torturam ad minus requiritur probatio ſemiplena. diſcept. 2. num. 181

De inditio ad torturam ſufficienti, DD. intelligūt de ſemiplena probatione, vt dictum eſt. diſcept. 2. num. 82

Inditium dupplex eſt, nempè ſemiplenum, & dubitatum, aliud plenum, & indubitatum. diſcept. 2. num. 190

Inditia vbi militāt hinc inde, nempè inter Curiam, & Reum, ceſſat quæſtio. diſcept. 2. num. 193

Inditium aliquod quando adeſt, quod contradicit intentioni curiæ, Reus non eſt torquendus. diſcept. 2. num. 194

Inditium vnum pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus Reus torqueri poſſit. diſcept. 2. n. 195. diſcept. 19 nu. 25. diſcept. 152. num. 3 diſcept. 172. num. 15

Inditia animi quando extant pro Reo, ceſſant præſumptiones, quæ inducunt crimen. diſcept. 2. num. 196

Inditium animi quale ſit, diſcept. 2. num. 197

Inditium vnum tollit aliud, & confundit. diſcept. 2. n. 198. diſcept. 19. n. 22. diſcept. 97. num. 17

Inditia non poteſt formare Iudex ex ſua ceruice, ſed debet habere inditia à iure approbata. diſc. 2. num. 210

Inditia ad torturam quæ, & qualia eſſe debeant. diſcept. 2. num. 211

Inditia non faciunt ſemiplenam probationem, ſed quidē teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 2. num. 183

Inditia non eſſe ſufficientia ad torturam Iudex arbitrari debet. diſcept. 3. num. 7

Inditia propriè non dicuntur arbitraria. diſ. 3. n. 11

Inditia legitima ad torturam etiam in atrociſſimis delictis occultis, & difficilis probationis requiruntur. diſcept. 3. nu. 15. diſcept. 111. nu. 2

Inditia contra Doctorem debent eſſe grauiora quā in alijs non doctoribus. diſcept. 5. num. 22

Inditia leuia ad liberam, & honeſti gradus perſonā torquendam non ſufficiunt. diſcept. 5. num. 24

Inditia debent eſſe adeò clara vt Iudex ſit fere certus, vt qui equuleo ſupponitur, delictum perpetrauerit. diſcept 5. num. 25.

Inditia, ſeù adminicula ſunt v.g. teſtis de viſu, teſtis de auditu, qui ſit omni exceptione maior, inimicitia cum offenſo, & alia plura. diſcept 8. nu. 3.

Inditia ad torturam debent eſſe propinqua, & non remota. diſcept. 8. num 4

Inditia, & præſumptiones ad torturam debent crimen tangere. diſcept. 8. num. 23

Inditia ad delictum ſingula ſunt plenè probanda etiam in crimine læſæ maieſtatis. diſc. 8. nu. 37

Inditia aliunde ſunt probanda quam ex dictis ſociorum criminis. diſcept. 8. num. 38.

Inditia aliqua quando ſunt pro Reo excuſantia, inditia Fiſci contra ipſum debent eſſe vrgentiſſima. diſcept. 15 num. 14

Inditio nunquam ſtatur, vbi poſſibile eſt, rem aliter ſe habere, vel eſſe. diſcept. 19. num. 21

Inditium innocentiæ pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus ipſe torqueri poſſit. diſcept. 19. num. 27. diſcept. 152. num. 5

Inditia ſola non ſufficiunt ad torturam. diſcept. 22. num. 18. diſcept. 110. num. 2

Inditia ſufficiunt ad inquirendum tantum, ſeù ad capturā, non autē quoad reliqua. diſc. 22. n. 19

Inditium legitimum non procedit ex dicto pueri, quando ex eius depoſitione nulla reſultat fides. diſcept. 25. num. 32

Inditium ad torturam non oritur cōtra famulum, niſi res derobata viſa fuerit in capſa. diſcept. 26. num. 24. Et

Inditium ad torturam non oritur, quando non cōſtat famulum eſſe malæ vitæ. diſcept. 26. nu. 25

Inditia remota probari debent per duos teſtes cōteſtes de loco, & tempore. diſcept. 26. num. 31

Inditium vnum remotum nō ſufficit ad torturam. diſcept 26. num. 32.

Inditia remota, etſi ſint plenè probata, nō ſufficiūt ad torturam. diſcept. 26. num. 33. diſcept. 12. nu. 4. diſcept. 192. num. 147.

Inditia, vt ſufficiant ad torquendum Reum, debent eſſe magis ſufficientia, & fortiora, quam illa, quę ſunt pro eo. diſcept. 26 num. 47.

Inditia, & præſumptiones furti poſſunt elidi ex

alijs

Digitized by Google

Fama mala non dicitur probata,quando teſtes interrogati de cauſa,illam ignorant.diſcept.20.n.9.

Famam malam,teſtes dicere debent,habuiſſe originem in loco commiſſi delicti,aliàs non probant diſcept. 20. num. 10.

Fama mala,quando non probatur, ex qua cauſa ortum habuit,'nil aliud eſt quam dicta gentium ex imaginaria opinione, ſeù credulitate procedens. diſcept. 20. num. 11.

Fama mala vt probetur,cauſæ probabiles neceſſariò adduci debent, quibus populus ad ità credendum adductus fuit. diſcept. 20. num.13.

Famam malam teſtis non probat, niſi in ſpecie dicat cauſas,cur Reus ſit malę famę.diſc.20.n.14.

Fama mala vt probetur, non ſufficit dici, dicitur apud populum, vel auditum eſt à maiori parte populi; ſed teſtes etiam non interogati debent nominare aliquas perſonas bonæ famæ, à quibus audierint. diſcept. 20. num.15.

Fama mala vt probetur,teſtes dicere debent,quod ità credunt,prout dici audierunt.diſc.20.n. 16.

Fama mala eſt fragilis, & perículoſa orta vt plurimum ab his, qui talem ipſam eſſe deſiderant, quæ tanquam falſus rumor obeſſe non debet. diſcept. 20. num.17.

Fama mala vulgata à pluribus Reo obeſſe nõ debet, quia ad dictum vnius frequenter ſequitur multitudo. diſcept. 20. num. 18.

Fama mala, cum ſit inditium valde fallax, & plerunq; falſa,ideò incertiſſima eſt, ob id ſine alijs adminiculis non eſt ſufficiens ad torturam,quia pondus teſtimonij non habet. diſcept. 20.n.19.

Fama eſt inditium debile. & à crimine remotum; quod ſi coniungatur cum alijs inditijs nõ facit ſemiplenam probationem. diſcept.20.num.20. diſcept. 6. num. 2.

Fama mala regulariter non eſt inditium conſiderabile diſcept.20. num. 21.

Fama mala, quando eius circumſtantiæ, & qualitates non ſunt probatæ,non dicitur probata.diſcept. 20. num. 22.

Fama mala ſola ſufficit tantum ad inquirendũ generaliter,non autem ad capturam.diſc.20.n.23.

Fama mala etiam plenè probata facit minus quam ſemiplenam probationẽ,& iuncta cum vna alia ſemiplena non facit plenam. diſcept.20.nu.24.

Fama mala licet plenè probata nullum facit inditium,ſed ſolum confirmàt alias probationes.diſcept. 20.num. 25.

Famæ malæ Iudex fidere non debet.diſc.20.n.27.

Fama mala haud legitimè probata non facit conſtare de delicto. diſcept.20.num.28.

Fama mala ſi dicatur eſſe in vicinia, ſeu in Caſtro non ſufficit. diſcept.20.num. 29.

Famę Authores à teſtibus exprimi debent.diſcept. 20. num. 31.

Fama mala, a quibus ortum ſtabuerit, ſi teſtis non dicat, nihil facit. diſcept. 20. num.32.

Fama mala ortum habens à maleuolis nec ſufficit ad inquirendum. diſcept.20. num. 24.

Fama mala ortum habens ab inimicis non præiudicat Inquiſito.diſcept.20. num.35.

Fama mala ortum habens ab offenſis non eſt attendenda.diſcept.20.num.36.

Fama mala ortum habens à coniunctis perſonæ offeſę nõ habetur in cõſideratione.diſc.20.n.37

Fama malą vt dicatur probata, teſtes debent aſcendere ad numerum decem hominum,quando teſtes non exprimũt cauſas, neq; famæ authores. diſcept. 20. num. 39.

Fama mala, licet ex decem hominibus vniuerſitatis conſtituatur,tamen nõ poteſt dici vehemens fama,quæ ad torturam ſufficiat.diſc.20.nu.40.

Fama mala qua ratione, & qualiter probetur. diſcept.20. num. 41.

Famam malam teſtis probans debet dicere apud quos Reus eſt infamatus. diſcept.20. num. 42.

Fama mala probata in genere non ſufficit ad torturam.ſed debet probari in ſpecie.diſc.20.n.46

Fama mala probata in genere non inducit delicti præſumptionem.diſcept. 20. num. 48.

Fama ſimplex ſi in genere non probatur, multo minus fama vehemens. diſcept. 20.num.49.

Fama mala cum teſtibus non iungitur, quando de corporali pœna tractatur.diſcept.20. num. 51.

Fama mala etſi plenè probata cum vno teſte non iungitur,quamuis ciuiliter agatur. diſcept. 20. num. 52.

Fama mala etiam plenè probata non coniungitur cum alia ſpecie probationis.diſcept.20.nu. 53.

Fama mala vt Reum afficiat, debet eſſe in eodem genere mali.dicept. 20. num. 54.

Fama mala non eſt attendenda, quando Reus fuit ſolumodo carceratus,& nõ fuit cõuictus,cõfeſſus,& condemnatus, vt neceſſario requiritur. diſcept. 20. num. 55.

Fama mala Inquiſiti de diuerſis criminibus nõ dicitur probata,quia non iungitur, quando nõ eſt plenè ꝓbata cũ alia ſpecie ꝓbationis.diſ.20.56

Fama mala debet probari per teſtes diſcretos, & bonæ famæ. diſcept.20. num.57.

Fama mala non facit inditium ad torturam, quãdo non eſt in eodem genere delicti.diſc.20.n.58.

Fama mala in diuerſo genere delicti nullum parit inditium.diſcept.20. num. 60.

Fama mala,etſi eſſet in eode genere mali, ſola ſine alijs adminiculis nullum ad torturam parit inditium. diſcept. 20. num. 61.

Famæ

Digitized by Google

INDEX.

Famæ difinitionem teſtis neceſſario dicere debent diſcept.20.n.62. & 73.

Fama mala non facit inditium ad torturam, nec dicitur probata quando ortum habet poſt incoatum proceſſum offenſiuum diſcept.20.n.65.

Fama mala non dicitur probata, quando ortum habuit poſt querelam diſcept.20.n.66.

Fama mala non dicitur probata, quando non habuit ortum ab honeſtis viris fide dignis, nec teſtes ſunt omni exceptione maiores ſed pauperes. diſcept.20.n.67. diſcept.57.n.2.

Fama mala non dicitur probata, quãdo ortum habuit à quærelantibus. diſcept.20.n.68.

Fama mala quod habuit ortum à perſonis fide dignis, debet probari per Fiſcum. diſcept.20.n.69 diſcept.192.nu.

Famam malam probantes debent eſſe ſpectatæ fidei integrè, & optimæ conditionis, & opinionis & omni exceptione maiores. diſcept.20.n.70.

Famæ authores etiam non interogati ſi teſtes non nominent non prabant. diſcept.20 n.74.

Fama mala de delicto perpetrato nõ ſufficit, quãdo delictum à teſtibus oculis videri potuit. diſcept.20.n.75.

Fama mala, ſi teſtes diuerſi eſſent, aut in nominibus &c. tamen probant, quamuis non conueniant in cauſa ſcientiæ. diſcept.20.n.77.

Fama mala non dicitur probata, & ſi teſtes dicant publicè dici non probant, niſi etiam dicant dicĩ à maiori parte populi. diſcept.20.n.78.

Fama mala non dicitur probata, ſi teſtes dicunt, ita eſſe publicam vocem, & famam, ſed debẽt reddere rationẽ de eo, quod ſenſu corporeo acceperint. diſcepr.20.n.69.

Famæ malæ ſi quis alias fuerit, & probauerit ſe per triennium bene vixiſſe, & fuerit bonæ vocis conditionis, & famæ, illa mala ſama non nocebit. diſcept.20.n.80.

Fama mala eſt interrupta, quando alius teſtis deponit de bona fama Inquiſiti, diſcept.20.n 82.

Fama mala Rei difficile probari poteſt. diſcept.20 num.84.

Fama mala Rei nunquam fuit concludenter probata. diſcept.20.num.8.

Fama mala Rei probari debet per Fiſcum. diſcept. 26.num.39.

Fama bona, quãuis in genere probata purgat inditia de delicto in ſpecie, licet legitima, & ſollènia extent conſ.3.n.59. quod habet locum etiã in crimine ſodomiæ.

Familiaritatis, & affectionis exceptiones ad repellendum teſtem à iure inter principales cõnumerantur inhabilitates. diſcept.180.num.6,

Sub fideiuſſione relaxatus non poteſt de nouo ob eandẽ cauſã capturari, ex quo eſt noua veteris inditij probatio. diſcept.28.nu.31

Fidelis qui non eſt Deo, non poteſt eſſe fidelis hominibus. diſcept.9.nu.29

Fides caret, quando vita bona deeſt. diſcept.167.6

Filius deponens contra patrem, matrem, &c. non facit inditium. diſcept.58.nu.2

Filius non poteſt cogi ad teſtificandum contra patrem. diſcept. 92. num. 1

Filius non poteſt teſtificari contra patrem ob reuerentiam, & ius naturale. diſcept.92. num.3

Filius ſi homicidium commiſit, non dicitur commiſiſſe de mandato patris. diſcept.164.n.13

Fiſcus quando ſe fundat in aliquo, habet illud probare, cum ſit ſundamentum ſuæ intentionis. diſcept.164.nu.10

Fiſionomia mala, & turpe nomen, niſi aliud concurrat inditium non ſufficit ad torturam. diſcep. 154.num.1

Forma, ſeù indiuiduum genus eſſe non poteſt. diſcept.6. num. 37

Frater contra fratrem ob coniunctionem ſanguinis non admittitur in teſtem. diſcept.93.nu.1

Frater contra fratrem teſtificari non poteſt, quod etiam pacto, & ex voluntate ipſius tolli non poteſt. diſcept.93.nu.2

Frater contra fratrem in magnis delictis teſtificari non poteſt, ſecus autem in leuibus. diſc.93.n.3

Frater admittitur in teſtem fauore deſenſionis. diſcept.1.nu.55.

Fuga ſola nunquam facit inditium ad torturam. diſcep.115.nu.1

Fuga è carceribus. Vide in verb. Attentans.

Fuga ab aliquo loco, quando poteſt aſcribi alicui cauſæ non parit inditium. diſcept.155.nu.2

Fugæ cauſa quamuis non probetur, tamen ſi fama eſt probabilis, ſtatur illius aſſertioni, qui fugam attentauit. diſcept.155.nu.3.

Fugæ cauſa quando eſt rationabilis, excuſatur fugiens, etiã ꝙ ſit formata inquiſitio. diſc.155.n.4

Fugæ cauſa, quod euenerit propter delictum per fiſcum probari debet. diſcep.155.n.6

Fugæ cauſa eſt rationabilis, quando fugiens eſt in periculo vitæ. diſcept.155 nu.7

Fuga ſemper præſumitur in bonam partem. di. diſcept.155.nu 8

Fugæ cauſa eſt, quando delinquens ſuſpicatur, ne contra eum formetur proceſſus. diſcept. 155. num.9

Fugæ cauſa eſt, quando delinquens eſt forenſis. diſcept.155.nu.10

Fugæ cauſa eſt, quando delinquens aufugit, nè capturetur. diſcept.155.nu.11

Fugæ cauſa eſt, quando ſocius criminis, vel

alius fuit capturatus ſeù carceratus.diſc.155.13
Fuga ſola nõ inducit confeſſionẽ Rei.diſc.155.14
Fuga, quamuis ſit plenè probata, tamen ex ea nõ poteſt deueniri ad condemnationem aliquam. diſcept.155.nu.16
Fuga non præiudicat, quando inquiſitus aliàs ob aliquod delictum non fuit ſolitus aufugere. diſcept.155.nu.17
Fuga præſumitur metu facta,&nõ animo fugiẽdi, quando quis diſceſſit ab aliquo loco ex aliqua probabili cauſa,diſcept.155.nu.18
Fuga facta metu fugientem excuſat. diſcept. 155. num.19
Fuga poſt commiſſum delictum,non probat delictum.diſcept.155.nu.20
Fuga facta ob ſeuitiã Iudicis nullũ facit inditium. diſcept.155.num.21
Fuga poſt commiſſum delictum nullum parit inditium.diſcept.155.n.22
Fuga ſocij criminis ſiue ante, ſiue poſt conſocij carcerarionem nullum ad torturam parit inditium.diſcept.155.num.23
Fugæ inditium ceſſat,quando delinquens redijt ad locum patrati criminis.diſcept.155.nu.24
Fuga in hoc caſu nec leue facit inditium. diſcept. 155.num.25
Fuga purgatur per ſpontaneam comparitionem, ſeù conſtitutionem in carceribus. diſcept.155. num.26
Fuga ſicut præſtat inditium contra fugientem, ità non fuga facit inditium delicti excluſiuum pro non fugiente diſcept.155.nu.28
Fugæ ſuſpicio purgatur per iuramentum Inquiſiti ob quam cauſam diſceſſit. diſcept. 155. num.29
Fuga dicitur purgata, quãdo delinquens facit copiam ſui.diſcept.155.num.30
Fuga alicuius non operatur in præiudicium tertij. diſcept.155.nu.32
Fuga vnius non præiudicat alteri, quando ſumus in delicto diuiduo.diſcept.155.nu.33
Fuga alicui, poſt capturã alterius dat iuſtam cauſam timoris. diſcept.155.num.34
Fuga non afficit,quando inquiſitus ſæpè facit copiam ſui,eo quia ſemper manet in ciuitate. diſcept.155.num.35
Fuga non præiudicat, quãdo quis vadit Romam, quamuis ibi captus fuerit.diſcept.155.num.36
De fuga ſaltem cõſtare debet per duos teſtes, ſicut de quolibet alio inditio. diſcept.155.n.50
Cum fuga nihil commune habet delictum. diſcept.155.num.15
Fuga quando cauſatur culpa,& facto Iudicis non punitur, quamuis adſit cautio de non diſcedendo, quia tunc dicitur ſublata cautio. diſcept 156.num.5
Fuga è carceribus non attenditur,quando non cõſtat Reum deliquiſſe.diſcept.156 nu.7
Fugere non dicitur,qui ſemper manet in Ciuitate, & ſui copiam ſemper facit.diſcep.155.n.42
Fugere non dicitur, qui ſui accuſandi poteſtatem facit.diſcept,155.nu.43
Fugere non dicitur,qui vad tad Dominum,vel ad Amicum pro implorando auxilio,quando imminet periculum.diſcept.155.nu 44
Fugere non dicitur, qui vadit ad Vrbem rectà via. diſcept.155.nu.45
Fugiſſe non dicitur, quis diſceſſit, & poſtea redijt ad locum iuris,& iudicij.diſcept.155.nu.46
Fugiſſe non dicitur, qui redijt ad locum, vbi fuit cõdemnatus,& ſtetit carceratus, licet nõ acceſſerit ad Iudicem. diſcept. 155. num.47
Fugiſſe non dicitur,qui manet in vrbe,& facit copiam ſui permittendo ſe capturari, quamuis latitet ſe. diſcept.155.num.48
Fugiens, vide in verb. Attentans.
Fugiens præſumitur diſceſſiſſe ob aliam cauſam, diſcept, 155. num 5
Fugiens è carceribus ad ſuperiorem non habetur pro confeſſo,nec pro cõuicto.diſcept.155.n.39
Fugiens ob ſeuitiam Iudicis dicitur diſcedere ob iuſtam,& rationabilem cauſam.diſce.155.n 40
Fugiens è carcere ob aliquam cauſam, puta quia malè tractabatur, vel quia timebat ſeuitiã Iudicis, & ad ſuperiorem confugiens non punitur. diſcept.156.nu.1
Fugiens ſic non habetur pro confeſſo, nec vti carcerum effractor punitur. diſcept 156. n.3
Fugiens eo quia timet ſeuitiam Iudicis,non habetur pro confeſſo, & ſufficit probabiliter timere. diſcept.156.num 4
Fugiens è carcere iniuſtè detemptus non punitur, quia licet ei carceres effrangere. diſcep. 156.n.8
Fugiens è carcere animo reuertendi, & ſtatim rediens non dicitur carceris effractor. diſcept. 156.num.9
Fugiens è carceribus non carceres rumpens, ſed quia oſtium ab alijs inuenit apertum,nõ poteſt puniri de effractione carceris. diſcept.156.n.3
Fugiens è carcere timens potentiam Aduerſarioꝝ ſeù Iudicis nequitiam, vel ob aliam probabilem cauſam non ideò eſt torquendus. diſcept.156. num.11
Fugiens è carcere facit ſibi aliquod inditium, verũ inditium eliditur,ſi citò reuertitur. diſcep.156. num.12
Fugiẽs è carcerib⁹ quia iniuſte tortus fuerat,nõ punitur,quia poteſt fugere timens,nè iterũ iniuſtè tor-

torqueatur. diſcept. 156. num. 13

Fugiens è carceribus abſq; conſpiratione, & fractura non punitur pœna capitis. diſcept. 156. num. 14

Fugiens ad Eccleſiam non poteſt ab ea extrahi etiā ob crimen læſæ maieſtatis. diſcept. 156. n. 15

Fugiens ad Eccleſiam citari debet verbotenus. diſcept. 156. nu. 16

Fugiens ad Corpus Chriſti an poſſit extrahi. Vide Boſs. tit. de captura nu. 29. diſcept. 156. nu. 17

Fugiēs ad domum præsbiteri, quę ſit citra 30. paſſus prope Eccleſiam quando ſecurus ſit, & non poſſit à Iudice extrahi. diſcept. 156. n. 18

Fugiens poſt formatam Inquiſitionem, & accuſationem præſumitur fugere timore moleſtiarū, & vexationum. diſcept. 156. nu. 19

Fugiens oſtio carceris exiſtente aperto non habetur pro confeſſo, nec fuga facit probationem criminis. diſcept. 156. nu. 20

Fur ſecundum Vrbis ſtatutum pro tribus furtis ſolumodo ſuſpenditur. diſcept. 26. n. 70

Fures quando ſunt puniendi debent attendi ſtatuta locorum. diſcept. 26. nu. 71.

Furti cauſa vt aliquis torqueatur plura concurrere debent. diſcept. 26. n. 1

Primò quod conſtet de amiſſione rerum.

Secundo quod conquerens ſit bonæ famæ.

Tertiò quod Reus fuerit alias ſuſpectus, furta comiſiſſe.

Quarto quod veriſimile ſit, quod Reus auferre potuiſſet prætenſas derobatas.

Quinto quod furtum ſit magnum.

Sexto quod conſtet de corpore delicti.

Furtum modicum non exigit torturam, quia dicitur leue delictum. diſcept. 26. nu. 2

Furta tria parui valoris non exigunt torturam. diſcept. 26. nu. 3

Furti quando pro modica re agitur, nō datur actio de dolo. diſcept. 26. n. 5

Furtum repertum penes aliquem, vt torqueatur, non debet eſſe parui momenti. diſcept. 26. n. 7

Furtum non exigit torturam, vbi pœna corporalis non ſolet imponi. diſcept. 26. nu. 8

Furtum quando non dicatur magnum. diſcept. 26. num. 12

Furtum vt dicatur commiſſum, requiritur, vt illis locis, in quibus prætenditur res ſubtracta, fuerit viſa. diſcept. 26. nu. 13 15. & 26

Furtum vt dicatur commiſſum, duo requiruntur, ideſt qualitas ipſius intus aliquam rem, & fractura ipſius rei. diſcept. 26. nu. 16

Furti non poteſt agi quando neutrum dictorum probatur. diſcept. 26. nu. 17

Furtum non probatur per fracturam v. g. domus, parietis, oſtiorum, capſæ, vel ſimiliū. diſc. 26. 18

Furtum non probatur, niſi per fiſcum probetur in domo, capſa &c. tempore cōmiſſi furti extitiſſe v. g. pecunias diſcept. 26. nu. 19

Furtum non dicitur commiſſum, ſi teſtes dicant, quod v. g. bona viderunt in capſa nōn extare, non autem erepta eſſe, quia nō concludunt præciſè. diſcept. 26. n. 22. Vide in verb. Inditium ad torturam.

Furti non datur actio, quando v. g. dicitur, quod famulus habebat claues aulæ fractæ, vbi erat capſa. diſcept. 26. num. 23

Furtum non dicitur probatum, niſi pro parte fiſci probetur, pecunias ſaltem ſemel fuiſſe viſas in capſa. diſcept. 26. nu. 26

Furtum factum in domo, quamuis reddat habitantes, & conuerſantes in ea ſuſpectos, tamen non ſufficit ad torturam. diſcept. 27. nu. 36

Furtum non eſt inditium, ſufficiens ad torquendū Reum bonę famæ, niſi ſit adminiculatum. diſcept. 26. nu. 37

Furtum repertum penes aliquem non ſufficit ad torturam, niſi ſit ſolitus furari. diſcept. 26. n. 40.

Furtum poteſt eſſe penes aliquem, & ipſe innocens. diſcept. 26. n. 41.

Furtum. Vide in uerb. Res derobata. in uerb. Reus.

Furtum repertum penes aliquem non facit ipſum conuictum, ſed inditium ad torturā, niſi oſtendat à quo habuerit. diſcept. 26. num. 42.

Furtum non eſt opus probari per Fiſcum, ſed ſatis eſt probari, Reum facere, quæ pertinet ad crimen auaritiæ. diſcept. 26. num. 43

Furtum repertum penes aliquē non ſufficit ad torturam, ſi in eo non eſt ſuſpicio, quod ſit ſolitus res furtinas emere. diſcept. 26. num. 44

Furtum debet probari à perſonis legalibus, nō autem à Tabernarijs, & ſimilibus. diſcept. 26 n. 51

Furtum requirit legalitatem derobati. diſcept. 26 num. 52

Furtum vt probetur, non ſufficit bona fama, & acclamatio derobati. diſcept. 26. num. 54

Furti receptator non tenetur ad pœnam, niſi ſcienter receptauerit. diſcept. 26. num. 55. Vide in verb. Receptator.

Furtum receptans opem furi pręſtare non dicitur, quando ſcienter non receptauit, & cælauit. diſcept. 26. num. 62

In furto receptare, & cælare copulatiuè requiruntur, & alterum interuenire non ſufficit. diſcept. 26. num. 63

Furtum non dicitur quis commiſiſſe, quando palā rem furtiuam vendit. diſcept. 26. num. 64

Furtum occultum nō poteſt aſcribi alicui, niſi probetur, quod ſit malæ famę. diſcept. 26. num. 65

Furtum repertum penes hominem malæ famæ nõ facit inditium, etiamſi non doceat, à quo habuerit. diſcept. 26. num. 66

Furti pœna quo caſu locum habeat propter multiplicationem, quando ſtatutum reſpicit incorrigibilitatem. diſcept. 26. num. 67

Furti pœna in dicto caſu non habet locum, quando ſtatutum reſpicit conſuetudinem furandi. diſcept. 26. num. 68

Furandi frequentia, non autem magnitudo rei derobatæ eſt attendenda. diſcept. 26. nu. 69

Furti pœna eſt extraordinaria, ideſt arbitraria. diſcept. 26. num. 72

In furto non aggrauatur pœna, quando non fuit patratum in loco religioſo, nec de pecunijs deputatis ad honorem Principis, vel in tempore hebdomadę ſanctę. diſcept. 26. nu. 74

Furtum cum oſtiorum, parietis &c. fractura, licet augeat pœnam; tamen id procedit ſolum in furtis capitalibus, nempè quando de ſui natura mœretur pœnam vltimi ſupplicij. diſc. 26. n. 75

Furti ſolumodo tenetur ille, qui multis vicibus furatur, ideſt hodiæ vnam rem, cras aliam. diſc. 26. num. 77

De furto quando dicatur conſtare. diſcept. 49. num. 3

G

GEnus quando remouetur; remouetur etiam quelibet eius ſpecies. diſcept. 2. num. 178

H

HAbitantes in domo nõ torquentur ob furtũ, niſi ſint malæ famæ. diſcept. 26 nu. 38

Habitans non præſumitur occiſor, ſi non eſt ſolitus ſimilia facere. diſcept. 128. nu. 3

Habitator, ſi eſt bonæ famæ, non debet torqueri. diſcept. 152. nu. 1

Habitare in domo nullum prorſus patit inditium. diſcept. 192. nu. 135

Habitatio cum delinquente quando eius delicta ſunt occulta, non facit inditium ad torturam. diſcept. 136. nu. 4

Hæreſis crimen quamuis ſit tam priuilegiatũ, non eſt priuilegiatum quoad torturam. diſc. 35. n. 10

Hæreſis crimen, quia grauiſſimum eſt, ideò cautius in eius probatione agendũ eſt. diſcep. 35. nu. 12

Hæreſis crimine cum facultas defenſionum mãca quodamodo Reo concedi ſoleat, ideò probationes luce clariores neceſſariæ ſunt. diſcept. 35. num. 13

Hæreſis ſpecies niſi ſit plenè probata, ideſt per duos teſtes conteſtes, & idoneos, nec quis probatur hæreticus. conſ. 1. nu. 83

Hæretici dictum contra fidelem, & catholicum ad torturam non facit inditium. diſcept. 157. n. 1

Hæretici dictum contra catholicũ Inquiſitores cõtemnere non debent. diſcept. 157. num. 2

Hæreticus non eſt teſtis omni exceptione maior. diſcept. 157. nu 3

Hæretici dictum non facit ſemiplenam probationem, vt poſſit ad capturam deueniri. diſcept. 157. nu. 5

Hęretici dictum facit inditium ad inquirendum tantum. diſc. 157. nu. 6

Hiſtriones à teſtimonio repelluntur, cum ſint infames. diſcep. 127. nu. 1

Homicida quis fuerit, quando nõ conſtat, aſſociãs non eſt torquendus. diſcept. 162. nu. 2

Homicidio de nocte commiſſo qui præſens fuit, non poteſt torqueri vti veriſimiliter informatus. diſcept. 160. nu. 1

Homicidio qui præſens eſt, & nõ obuiat, licet obuiare poſſit, non eſt torquendus. diſc. 161. nu. 1

Quod procedit, etiamſi videat hominem coram ſe interfici. diſcept. 161. nu. 2

Procedit etiamſi clamore obiare, & hominem cuadere poſſit. diſcept. 161. nu. 3

Homicidio opem præſtare non dicitur, qui non iuuat eum, qui occiditur. diſcept. 161. n. 4

Homicidio quis obuiare tenetur duobus concurrentibus. diſcpt. 161. num. 5

Quis non dicitur poſſe prohibere niſi cõmodè poſſit. diſcept. 161. n. 6.

Homicidio qui preſens fuit non tenetur credere, ſocium voluiſſe committere d. homicidium, cũ nemo preſumatur delinquere velle diſ. 161. n. 7

Homicidio qui non tenetur obuiare, non obuians non tenetur aliqua pœna. diſcept. 161. n. 8

Homicidio qui preſens eſt ſecundum aliquos tenetur obuiare, etſi non obuiet, eſt puniendus, ſi facere poteſt, etſi non poteſt opere, ſaltem clamore. diſcept. 161. n. 9

Homicidio qui præſens eſt, ſecundum aliquos tenetur obiuare, ſi eſt Officialis, ſecus ſi priuata perſona. diſcept. 161. nu. 10

Homicidio qui præſens fuit in dubio ſecundum aliquos caſualiter, & ex accidenti, & non ſtudioſè adfuiſſe præſumitur. diſcept. 161. nu. 11

Homicidio qui præſens fuit, illud nõ dicitur commiſiſſe, niſi probetur, quod opẽ debit. diſ. 161. 12

Homicidio qui præſens fuit, nõ poteſt inquiri tãq̃ particeps criminis. diſcept. 161. nu. 13

Homicidio qui præſens fuit, non tenetur de aſſiſtentia, niſi conſtet de conſilio, & tractatu. diſcept. 161. nu. 15.

Homi-

Homicidium commiſſum de nocte magis incertũ reddit illum, qui occidit. diſcept. 162. nu. 5

Homicidium commiſſum in aliquo loco non poteſt aſcribi alicui, ſub prætextu quod per d. locũ eſt ſolitus tranſire, & conuerſari, quando maleficia non eſt ſolitus perpetrare. diſcept. 163. n. 1

Homo generalis non venit ſub oculos, ſed ſpecialis. diſcept. 6. nu. 36

Homo liber, niſi varius, & contrarius deprehendatur, vel eiuſdem particeps criminis ſit, torqueri non poteſt. diſcept. 98 nu. 1

Homini libero pro teſtimonio non vacillanti torturam infligi non oportet, diſcept. 98. nu. 2

Hominem liberum veritatem dicere lex præſumit diſcept. 98. num. 3

Homo liber non torquetur in cauſa pecuniaria. diſcept. 130. num. 2

Homines maleficijs illaqueare non licet. conſ. 3. nu. 109. Tract. de confeſſ. Rei cõtra fiſc. c. 19. n. 2

Homo non eſt dominus membrorum ſuorum. diſcept. 104. n. 2. Tract. de cõf. Rei cõn. fiſc. c. 4. n. 1

I

IDentitas perſonæ probari debet per nomen, & cognomen. diſcept. 50. nu. 14

Identitas perſonæ non dicitur probata per ſolam nominationem proprij nominis. diſcept. 50. 15

Pro identitate perſonæ vltra nomen propriũ alię requiruntur demonſtrationes. diſcept. 50. nu. 16

Ignobilis teſtis à teſtimonio repellitur. diſcept. 72. num. 1.

Ignorantium, & dubitantium dicta æquiparantur. diſcept. 43. num. 6

Ignorantia craſſa, & ſupina non excuſat. diſcept. 29. num. 12

Imperatori non creditur in præiuditium tertij. diſcept. 24. num. 13

Ex imperfectis pluribus non poteſt oriri perfectum. diſcept. 6. n. 34. diſcept. 17. nu. 49

Impuberis dictum quamuis examinati nullum facit inditium. diſcept. 16. nu. 4

Impunitatis promiſſio à Iudice facta eſt contra publicam vtilitatem. conſ. 3. nu. 108. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 19. nu. 1

Impunitatem ſi Iudex promittat, doloſè agit. conſ. 3. num. 100. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. cap. 19. nu. 3

Ob impunitatis promiſſionem, quam Iudex facere non poteſt, Inquiſitus nullo modo condemnari debet. conſ. 3. num. 111

Inceſtus, ſeù ſtuprum non punitur pœna corporali. diſcept. 24. num. 42

Vide plura in verb. ſtuprum.

Inceſtus commiſſus cum ſtupro non videtur punibilis pœna vltimi ſupplicij, ſed extraordinaria. diſcept. 24. num. 47

Inceſtu cum ſtupro, cum non reperiatur aucta pœna, remanet pecuniaria. diſcept. 24. nu. 49

Inditia legitima antecedere debẽt, anteq̃ infligatur tortura. diſcept. 2. nu. 1. diſcept. 96. nu. 8

Inditia debent eſſe benè probata. diſcept. 2. n. 2

Inditia debent eſſe à iure approbata, vel ſaltem cõmuni voto à magnis DD. recepta. diſcept. 2. num. 4

Inditia leuia non ſufficiunt ad torturam in occultis, & atrociſſimis delictis, & difficilis probationis. diſcept. 2. num. 4. & 5

Inditia ad Reum torquendum debent eſſe talia, vt delictum vix denegari poſſit. diſc. 2. num. 6. diſcept. 96. num. 9. conſ. 1. num. 59

Inditia vt afficiant per duos teſtes ſunt probanda. diſcept. 2. num. 7. & 11

Inditia non debent eſſe à maleficio remota. diſcep. 2. num. 8

Inditia vt probentur, non ſufficit vnicus teſtis. diſcept. 2. num. 9

Inditia per plures teſtes probata, ſi non ſunt conteſtes de loco & tempore alicui non præiudicãt. diſcept. 2. num. 12

Inditium quando eſt adeò remotum, vt ex illo nihil inferatur, non afficit. diſcep. 2. nu. 18

Inditia ſingula ſunt plenè probãda per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore, & omni exceptione maiores. diſcept. 2. nu. 2. & 147. diſcep. 8. n. 5 diſc. 24. nu. 58. diſc. 192. nu. 60. conſ. 1. n. 160

Inditium remotum à maleficio debet cocludẽter probari per duos teſtes. diſcept. 2. num. 26. diſcept. 136. nu. 3

Inditia ad torturam debent eſſe magna, certa, clara, propinqua, probabilia, vrgentia, non autem remota, leuia, æquiuoca, & perfunctoria. diſ. 2. n. 30. diſc. 3. n. 14. diſc. 96. n. 11. conſ. 1. nu. 162

Inditia ad torturam, debet conſtare, eſſe talia per probationes, non autem per præſumptiones coniecturas &c. diſcept. 2. nu. 32

Inditia debent eſſe talia, quod veriſimile ſit delictũ fuiſſe commiſſum ab illo, contra quem Inquiritur. diſc. 2. n. 33. Et id ẽt ad torquẽdũ. cõſ. 1. 58.

Inditia ad torturam debent eſſe talia, vt Iudici nil aliud deſit, quam Delinquentis confeſſio. diſcept. 2. num. 34

Inditia ad torturam debent eſſe talia, vt cadant in conſideratione intellectus omnibus ſapientibus diſcept. 2. nu. 35

Inditia quando non ſunt talia, non eſt locus torturæ. diſcept. 2. nu. 36. Ideò non omnia inditia ſufficiunt ad torturam.

Inditia perfecta in genere ſuo iunguntur ad faciẽdum vnum inditium ad torturam. diſcept. 2. num.41

Inditia imperfecta in genere ſuo, quamuis mille, non poſſunt facere vnum inditium perfectum. diſcept.2.n.42.& 44.& diſcept.2.poſt nu.77

Inditia legitima etiam in crimine hæreſis, & in quibus vis exceptis,& atrociſſimis requiruntur. diſcept.2.num.46

Inditiorum copia eſt danda Reo ad faciendas ſuas defenſiones.diſcept.2.nu.47

Inditiorum copia debet dari Reo poſt negationẽ, & excuſationem.diſcept.2.nu.50

Inditiorum copia eſt danda parti petenti. diſcept. 2.num.52

Inditiorum copia datur Reo de inditijs legitimè habitis,& tempore congruo.diſc.2.nu.53

Inditiorum copia eſt danda Reo poſt ſpecialem Inquiſitionem.diſcept 2.nu.58

Inditiorum copia eſt danda Reo,etiãſi eſſet rimor ſubornationis,& ex officio procederetur. diſce. 2.num.59

Inditiorum copia etiam in crimine hæreſis eſt dãda Reo ante torturam cum dilatione ad ea diluenda.diſcept.2.num.60

Inditiorum copia Minori, & Idiotis offerri debet. diſcept.2.num.62

Inditiorum copia Minori,& Idiotis eſt danda, etiã ipſis non petentibus.diſcept.2.num.63

Inditiorum copia eſt danda quibuſcunq; alijs & Doctis,& litteratis etiam ipſis non petentibus. diſcept.2.num.64

Inditiorum copiam Iudex concedere debet Reo non petenti.diſcept.2.nu.67.etiam Idiotæ.

Inditium non eſt adeò indubitatum, quin aduerſus illud poſſit probari contrarium.diſcept.2.n. 69.& 114 diſcept.192.nu.52.conſ.1.n.172

Inditiorum copia ſatis dicitur denegata, quando non datur etiam non petita,quia Iudex tenetur dare ex officio.diſcept.2.num.71

Inditiorum copia poſſet denegari,quando in actis conſtaret Inquiſitos eſſe inſignes latrones. diſcept.2.num.72

Inditia debent eſſe plura.diſcept.2.num.74

Inditium vnum non ſufficit ad torturam nec etiam in crimine hæreſis.diſcep.2.nu.75.diſc.32.nu.2

Inditia ad torturam etiam in crimine hæreſis non debent eſſe leuia,obliqua,& remota. diſcept.2 num.76.& num.85

Inditia ſingula magna,clara, certa, veriſimilia, & vrgentia in genere ſuo perfecta ſimul collecta non ad torturam, ſed ad inquirendum tantum ſufficiunt.diſcept.2.nu.77

Inditium nè ſufficiat ad torturam eliditur,quando quis dicit v.g. ſe non fuiſſe vulneratũ ab inquiſito diſcep.2.nu.80

Inditium eliditur,quando Reus habet aliqua inditia ad ſui fauorem.diſcept.2.nu.81

Inditium eliditur,quando v. g paſſus furtum dicit factum eſſe ipſo volente. diſcept.2. nu.82

Inditium eliditur, quando v. g. quis produxit teſtes,& dicit illis nolle vti in præiudicium patris. diſcept.2.num.83

Inditium eliditur per præſumptionem,& inditium contrarium.diſcep.2.nu.84

Inditia noua quæ dicantur.diſcept.2.num.91

Inditium nouum non dicitur dictum loci, criminis.diſcept.2.nu.93

Inditia indubitata quæ dicantur.diſcept.2.nu.115

Inditia indubitata non ſufficiunt ad torturam. diſcept.2. nu. 116. Sed ad pœnam pecuniatiam tantum.diſcept.2.nu.113.conſ.1.nu.171

Inditia indubitata non ſufficiunt ad condemnationem in criminalibus. diſcept.2.num.117

Inditia indubitata non ſufficiunt ad pœnam criminis ordinariam. diſcept.2.num.118.diſcept. 94.num.6

Ex inditijs etiam violentibus,& indubitatis nemo in criminalibus diffinitiuè damnari debet. diſcept.2.num.122

Inditia à Fiſco non debent prætendi non fuiſſe ſufficienter purgata. diſcept.2.num.123

Inditia ſi prætendantur à Fiſco non fuiſſe ſufficienter purgata, Reus pœna tantum pecuniaria tenetur.diſcept.2.nu.124

Inditia ad torturam debent eſſe veriſimilia. diſcep. 2.num.125

Inditia, ſiue probationes pro Reo ſufficiunt leuiores.diſcept.2.num.126

Inditia, & præſumptiones quælibet ad torturam, ſcũ condemnationem non ſufficiunt.diſc.2.127

Inditia ſicut ad condemnandum debent eſſe luce meridiana clariores; ità etiam ad torquendum. diſcept.2.nu.128

Inditia ad torturam requiruntur ità clara certa veriſimilia,& probabilia, vt ſola Rei cõfeſſio deeſſe videatur. diſcept. 2.nu.131.diſcept.2.n.192

Inditium quamuis dicatur probatum per duos teſtes, tamen Iudex indiſtinctè Reum torquere non debet,niſi veriſimilia deponant. diſcept. 2. num.148

Inditia,vt ad torturam ſufficiant, debent continere ſemiplenam probationem ab aliquo non offuſcatam,neq;eliſam.diſcept.2.nu.152

De Inditio ad torturam vbi loquitur, intelligitur de ſemiplena probatione. diſcept. 2.nu.153

Inditium eſt minus quam ſemiplena probatio.diſcept.2.nu.154.& 172.diſcept.192.nu.37

Indi-

Inditia omnia non ſufficiunt ad torturam, ſed illa debent eſſe talia, quod non ſolum crimen tangant, ſed quod omninò veriſimile ſit, delictum fuiſſe commiſſum ab illo, contra quem inquirã tur. diſcept. 2. num. 166
Inditium non eſt probatio, quæ requiritur ad torquendum, ſeu condemnandũ. diſcept. 2. n. 167 diſcept. 192. num. 35
Inditium eſt ſignum alicuius maleficij ad veritatẽ habendam. diſcept. 2. n. 168. diſcept. 192. nu. 35
Inditium eſt pars probationis. diſcept. 2. num. 169. diſcept. 192. num. 42
Imò non eſt pars probationis, ſed eſt ſpecies probationis. diſcept. 2. n. 170. diſcept. 192. n. 43
Inditium eſt minima præſumptio boni viri, animũ Iudicis mouens ad aliquid credendum, ſeu diſcredendum. diſcept. 2. num. 171
Ergò ſi eſt præſumptio boni viri, delictũ debet probari per virum, & non per probationes, & coniecturas, &c.
Inditium cum ſit minus quam ſemiplena probatio, non ſufficit ad torturam, quia ad torturam ad minus requiritur probatio ſemiplena. diſcept. 2. num. 181
De inditio ad torturam ſufficienti, DD. intelligũt de ſemiplena probatione, vt dictum eſt. diſcept. 2. num. 82
Inditium dupplex eſt, nempè ſemiplenum, & dubitatum, aliud plenum, & indubitatum. diſcept. 2. num. 190
Inditia vbi militãt hinc inde, nempè inter Curiam, & Reum, ceſſat quæſtio. diſcept. 2. num. 193
Inditium aliquod quando adeſt, quod contradicit intentioni curiæ, Reus non eſt torquendus. diſcept. 2. num. 194
Inditium vnum pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus Reus torqueri poſſit. diſcept. 2. n. 195. diſcept. 19 nu. 25. diſcept. 152. num. 3 diſcept. 172. num. 15
Inditia animi quando extant pro Reo, ceſſant præſumptiones, quæ inducunt crimen. diſcept. 2. num. 196
Inditium animi quale ſit, diſcept. 2. num. 197
Inditium vnum tollit aliud, & confundit. diſcept. 2. n. 198. diſcept. 19. n. 22. diſcept. 97. num. 17
Inditia non poteſt formare Iudex ex ſua ceruice, ſed debet habere inditia à iure approbata. diſc. 2. num. 210
Inditia ad torturam quæ, & qualia eſſe debeant. diſcept. 2. num. 211
Inditia non faciunt ſemiplenam probationem, ſed quidẽ teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 2. num. 183
Inditia non eſſe ſufficientia ad torturam Iudex arbitrari debet. diſcept. 3. num. 7
Inditia propriè non dicuntur arbitraria. diſ. 3. n. 11
Inditia legitima ad torturam etiam in atrociſſimis delictis occultis, & difficilis probationis requiruntur. diſcept. 3. nu. 15. diſcept. 111. nu. 2
Inditia contra Doctorem debent eſſe grauiora quã in alijs non doctoribus. diſcept. 5. num. 22
Inditia leuia ad liberam, & honeſti gradus perſonã torquendam non ſufficiunt. diſcept. 5. num. 24
Inditia debent eſſe adeò clara vt Iudex ſit fere certus, vt qui equuleo ſupponitur, delictum perpetrauerit. diſcept 5. num. 25.
Inditia, ſeù adminicula ſunt v. g. teſtis de viſu, teſtis de auditu, qui ſit omni exceptione maior, inimicitia cum offenſo, & alia plura. diſcept 8. nu. 3.
Inditia ad torturam debent eſſe propinqua, & non remota. diſcept, 8. num 4
Inditia, & præſumptiones ad torturam debent crimen tangere. diſcept. 8. num. 23
Inditia ad delictum ſingula ſunt plenè probanda etiam in crimine læſæ maieſtatis. diſc. 8. nu. 37
Inditia aliunde ſunt probanda quam ex dictis ſociorum criminis. diſcept. 8. num. 38.
Inditia aliqua quando ſunt pro Reo excuſantia, inditia Fiſci contra ipſum debent eſſe vrgentiſſima. diſcept. 15. num. 14
Inditio nunquam ſtatur, vbi poſſibile eſt, rem aliter ſe habere, vel eſſe. diſcept. 19. num. 21
Inditium innocentiæ pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus ipſe torqueri poſſit. diſcept. 19. num. 27. diſcept. 152. num. 5
Inditia ſola non ſufficiunt ad torturam. diſcept. 22. num. 18. diſcept. 110. num. 2
Inditia ſufficiunt ad inquirendum tantum, ſeù ad capturã, non autẽ quoad reliqua. diſc. 22. n. 19
Inditium legitimum non procedit ex dicto pueri, quando ex eius depoſitione nulla reſultat fides. diſcept. 25. num. 32
Inditium ad torturam non oritur cõtra famulum, niſi res derobata viſa fuerit in capſa. diſcept. 26. num. 24. Et
Inditium ad torturam non oritur, quando non cõſtat famulum eſſe malæ vitæ. diſcept. 26. nu. 25
Inditia remota probari debent per duos teſtes cõteſtes de loco, & tempore. diſcept. 26. num. 31
Inditium vnum remotum nõ ſufficit ad torturam. diſcept 26. num. 32.
Inditia remota, etſi ſint plenè probata, nõ ſufficiũt ad torturam. diſcept. 26. num. 33. diſcept. 12. nu. 4. diſcept. 192. num. 147.
Inditia, vt ſufficiant ad torquendum Reum, debent eſſe magis ſufficientia, & fortiora, quam illa, quę ſunt pro eo. diſcept. 26 num. 47.
Inditia, & præſumptiones furti poſſunt elidi ex

alijs inditijs,& præſumptionibus. diſc.26.n.48
Inditia ſuperuenientia debent eſſe talia per ſe,quod ſufficiant ad torturam. diſcept. 28. num. 32.
Inditiorum copia Reo nō poteſt denegari.diſcept. 32. num. 1
Inditiorum copia etiam in atrociſſimis delictis,occultis,& difficilis probationis Reo eſt neceſſariò concedenda. diſcept. 32. num. 2
Inditium vnum tātum in crimine hæreſis non ſufficit ad torturam, quamuis Reus torqueatur cū proteſtatione. diſcept. 35. num. 7
Inditia in crimine hæreſis debent eſſe propinqua, probabilia,certa,& clara. diſcept. 35. nnm. 9
Inditia qualia requiruntur in alijs criminibus,talia etiam eſſe debent in crimine hæreſis. diſcept. 35. num. 11
Inditia ad torquendum debent eſſe talia, quod Iudex ſit quaſi certus de Delinquente. diſcept. 96. num. 10
Inditia innocentiæ quæ ſint. diſcept. 97. num. 5
Inditia inditijs tolluntur contrarijs. diſc. 97. n. 20
Inditia legitima eſſe debent, vt tortura infligi poſſit etiam in delictis de nocte commiſſis. diſcept. 111. num. 1
Inditia ad torturam etiam in delictis occultis, &c. debēt eſſe talia, vt denegari vix poſſit delictum, diſcept. 111. num. 3
Inditia etiam in atrociſſimis delictis probabilia, & veriſimilia eſſe debent. diſcept. 120. num. 3
Inditia etiam ad inquirendum requirūtur legitima. diſcept. 134
Inditia diuerſi generis,& maximè quando vnumquodq; non eſt plenè probatum non coniunguntur ad faciendum inditium ad torturā. diſc. 153. num. 1
Inditia quando extant non minus contra vnum, quam contra aliū quid agendū. diſc. 162. n. 3
Inditium vnum innocentię quando extat pro Reo tollit omnia alia inditia etiam indubitata. diſc. 172. num. 13
Inditia ſufficiunt ſolum ad torquendum, ſeu condemnandum quando lex expreſsè diſponit, ea haberi loco probationis. diſcept. 192. num. 29
Inditia probant ſolummodo delictum in genere, ideſt ad inquirendum; & non in ſpecie, ideſt cōtra perſonam Inquiſiti; cum ad torquendum, & condemnādum requirantur teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 192. num. 34
Inditium eſt adminiculum demonſtratorium ad veritatem indicandam. diſcept. 182. num. 36
Inditiū eſt minima præſumptio hominis boni, ſeu diſtans argumentum à ſpecie veræ probationis. diſcept. 192. num. 41
Inditium, quando non adeſt præſumptio iuris, & de iure non oritur adeò indubitatū, quin quamdam ſollicitam dubitationem recipiat. diſcept. 192. num. 51
Inditia indubitata vt ſufficiant ad torturam debent eſſe talia, quod non ſolum nullam habeant difficultatem, etiam minimam, ſed opus eſt, vt crimen tangant. diſcept. 192. num. 53
Inditia leuia ſufficiunt ad probandum quem hæreticū, quādo ſunt plenè probata. diſc. 192. n. 61
Inditium remotum non probatur per vnum teſtē quamuis omni exceptione maiorem. diſcept. 192. num. 148
Inditia etiam in atrociſſimis præcedere debēt. cōſ. 1. num. 14
Inditia indubitata, & non leuia requirūtur ad Reū condemnandum pœna ordinaria. conſ. 1. nu. 56
Inditia indubitata requiruntur ad Reum torquendum. conſ. 1. num. 57
Inditia leuia etiam in cauſa hæreſis nec ad carcerationem, nec ad torturam; ſed ad ſolam præſumptionem ſufficiunt. conſ. 1. num. 161
Inditia tanto debent eſſe grauiora, & vrgentiora, quanto crimen eſt grauius, & atrocius, cum de graui agatur præiudicio, conſ. 1. num. 164
Inditia leuia ſimul iuncta in criminalibus non ſufficiunt ad torturam. conſ. 1. num. 166
Inditia ſingula in ſuo genere imperfecta, quamuis plura, non poſſunt iungi ad faciendum vnū inditium perfectum ad torturam. conſ. 1. n. 167
Inditia imperfecta quæ dicantur. conſ. 1. num. 168
Inditia quando non ſunt indubitata, ſed ſunt quædam hominis præſumptiones, ad aliquam condemnationem deueniri non poteſt. conſ. 1. n. 170
Inditium quod ſufficiat ad torturam debet eſſe inuulnerabile. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 26
Inditia non pro probatione, ſed pro quadam ſpecie probationis habentur diſcept. 2. num. 216
Indiuiduum, ſiue forma genus eſſe non poteſt. diſcept. 6. num. 37
Infamia licet ſit legitimè probata, & adſit teſtis ſingularis, non propterea condemnatur Reus. diſcept. 6. num. 33
Infamia non in criminalibus, ſed in ciuilibus purgatur per torturam. diſcept. 7. nnm. 13. diſcept. 8. num. 65. diſcept. 192. num. 6. conſ. 1. nu. 181
Infamia facti tollitur per ſolum Deum. diſcept. 7. num. 26. diſcept. 192. nnm. 7. conſ. 1. n. 182
Infamia non purgatur per torturam. conſ. 2. num. 35. conſ. 3. num. 18
Infamia quādo dicitur, quod purgatur per torturam intelligitur de illa tantū ſocij criminis, quæ reſultat ex eo, quod ſe facit ſocium criminis, & non de infamia aliorū defectuum, nempè mendacij,

Digitized by Google

daeij, periurij, &c. diſcept. 8. n. 86 conſ. 2. n. 37
Infames in criminalibus ad præſumptionē faciendam tantum, ſiue ad inquirendum admittuntur diſcept. 7. num. 1. & 16
Infames ſiue in ciuilibus, ſiue in criminalibus à teſtimonio repelluntur. diſcept. 7. num. 7. conſ. 3. num. 17. diſcept. 25. num. 6
Infami nullo modo eſt credendum. diſcept. 7. n. 8
Infamis alios infames iurare nō poteſt, quia nemo dat, quod non habet. diſcept. 7. num. 11. conſ. 3. num. 123
Infamis nullum parit inditium, quamuis in tortura emanauerit. diſcept. 7. num. 12. conſ. 1. nu. 180
Infames admittuntur in ſubſidium, id eſt ad inquirendū, quando veritas aliter haberi non poteſt. diſcept. 7 num. 14
Infames non admittuntur ſine tortura. diſcept. 7. num. 17. conſ. 1. num. 179
Infamis ſine tortura non creditur etiam ad inquirendum. diſcept. 7. num. 18
Infames, quamuis in ſubſidium admittantur, non tamen ſunt omni exceptione maiores, nec pariunt inditium ad torturam, ſed ad inquirendū tantum. diſcept. 7. num. 19
Infamibus ſemper detrahendum eſt de eorum fide propter ipſorum inhabilitatem. diſc. 7. num. 20
Infames, quamuis admittātur in criminibus difficilis probationis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, tamen non admittuntur ſuper adminiculis dictorum criminū. diſcept. 7. nu. 24
Infames tam infamia iuris, quam infamia facti nō admittuntur ſine tortura. diſcept. 7. num. 25
Infames, quando admittuntur in ſubſidium in occultis, & difficilis probationis, admittūtur, quādo agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter. diſcept. 7. num. 27. conſ. 1 num. 186.
Infames, qui omninò à teſtimonio repelluntur, quamuis plures non ſupplentur numero, quia omnes repelluntur. diſcept. 7. nu. 36. & 31. cōſ. 1. num. 185. conſ. 2. nu. 34. & conſ. 3. n. 121
Infamis quando quis dici poſſit. diſcept. 7. n. 40
Infamis ille verè dicitur, qui propria oris confeſſione delictum fatetur. conſ. 1. num. 178
Infamis caret fide, & quia teſtimonij fundamentū eſt fides, ideò non probat, cum eius ſtatus ſit maculatus iuris diſpoſitione. diſcept. 7. num. x. conſ. 1. num. 184. conſ. 3. num. 120
Infames, quando admittuntur, non admittuntur vt integri etiam in occultis, & difficilis probationis, ac etiam quod fuerint ad funā adducti. conſ. 3. num. 125
Infidelis Deo non poteſt eſſe fidelis hominibus. diſcept. 126. num. 2. diſcept. 157. num. 4
Infidelis non poteſt ferre teſtimonium cōtra chriſtianum. diſcept. 158 num. 2
Inflammatio in natura puellæ, ſeu in ano pueri poteſt euenire ex pluribus infirmitatibus. diſcept. 24. num. 74. diſcept. 25. num. 72
Inhabiles carent fide, quia eorum ſtatus maculatus eſt iuris diſpoſitione cōſ. 3. n. 120. vide plura in verb. Teſtis inhabilis.
Inimicitia capitalis contrahitur ob teſtimonium factum contra aliquem. diſcept. 177. num. 2
Inimicitia non oritur ob modicam rem ablatam. diſcept. 26. num. 6
Inimicitia non purgatur per torturam. diſcept. 30. num. 18. diſcept. 34. num. 5. diſcept. 117. num. 5. conſ. 3. num. 15
Inimicitiæ cauſæ non creditur illi, qui ſe dicit inimicum. diſcept. 33. num. 5
Inimicitia ſola capitalis non ſufficit ad torturam. diſcept. 34. num. 1
Inimicitiæ noua præſumptio quando vrget contra aliquem non ſufficit ad formādam inquiſitionē. diſcept. 34. num. 2
Inimicitia eſt inditium remotum à maleficio, & ex ea non oritur inditium ad torturam, niſi ſit adminiculatum. diſcept. 34. num. 3
Inimicitia vt contrahatur, non attenditur, an iuſtè, vel iniuſtè præceſſerit cauſa. diſcept. 34. nu. 10
Inimicitia oritur non ſolum ex facto honeſto, ſed etiam inhoneſto. diſcept. 34. num. 11
Inimicitiæ capitalis, & non capitalis plura capita. diſcept. 34. num. 8
Inimicitia capitalis contrahitur, quando mouetur lis criminalis iam reſpectu mouētis, quā illius, cui mota fuit. conſ. 1. num. 118. conſ. 3 nu. 63
Inimicitia capitalis oritur ex prolatione iniuriarū. conſ. 1. num. 132
Inimicitia capitalis oritur, quando quis altercatus fuit cum aliquo. conſ. 1. num. 133
Inimicitia qui contrahit cum vno de vna familia, præſumuntur ei inimici omnes de dicta familia. conſ. 1. num. 212
Inimicitia quamuis non conſtet, ſatis eſt, quod cōſtet de eius cauſa. conſ. 3. num. 62
Inimicus à teſtificando repellitur. diſcept. 33. nu. 1. diſcept. 34. num. 6
Inimico non creditur etiam in mortis articulo. diſcept. 33. num. 2. conſ. 1. num. 121
Inimico non creditur, quamuis cum tortura depoſuerit. diſcept. 33 num. 3
Inimicus nec in caſibus priuilegiatis, occultis, & difficilis probationis ad teſtificandū admittitur. diſcept. 33. n. 4. conſ. 3. n. 64 & diſcept. 34. n. 8
Inimicus, quamuis in tortura deponat contra aliquem, nec ad torturam, nec ad inquirēdum facit inditium. diſcept. 34. num. 4

Digitized by Google

Inimicus repellitur, quamuis inimicitia proceſſerit in cauſa minus probabili. diſcept. 34. num. 9
Inimicus non ſolum verus, & ſuſpectus, ſed etiam præſumptus à teſtimonio repellitur. diſcept. 34. num. 12
Inimicus præſumptus, & ignotus etiam in quibuſcunq; exceptis repellitur. diſcept. 34. num. 13. conſ. 1. num. 144
Inimicus occultus à teſtificando repellitur. diſcept. 34. num. 14
Inimicus reconciliatus non antiquitus, ſed de recẽti à teſtificando repellitur. diſcept. 34. num. 15
Inimicus etiã antiquitus reconciliatus, etiã quod non fuerit noua inimicitia, à teſtimonio repellitur. diſcept. 34. num. 16
Inimicus capitalis etiam in notorijs repellitur. diſcept. 34. num. 14
Inimicorum depoſitio reſpicit odium, rancorem, & inimicitiam accuſati, & offenſi. diſc. 170. num. 3
Iniuria facta vni de vna familia cẽſetur facta omnibus de eius familia. diſcept. 20. num. 38
Pro iniuria, & offenſione atroci atrox, & grauis oritur inimicitia. diſcept. 30. n. 10 cõſ. 1. n. 108
Iniuria non fit volenti. diſcept. 104. num. 9
Iniuriarum prolatio cauſat inimicitia capitalis. conſ. 1. num. 118
Iniuriatus. vide in verb. offenſus.
Innocens pro nocente torqueri non debet. diſcept. 162. num. 4
Inquiſitus poteſt deierare, mendacia proferre, & impunè facti veritatem abnegare. diſcept. 9. nu. 36. vide in verb. Reus.
Inſtigatores ad teſtificandũ non admittuntur, quia efficiuntur inimici capitales. conſ. 3. n. 104
Inſtrumentum valet, quamuis Notarius errauerit, vel ſcienter mentitus fuit circa acceſſoria, vel circumſtantias negocij; de quo agitur non ſubſtãtiales. diſcept. 18. num. 25
Inſultatus. vide in verb. offenſus.
Interogandi modus circa Reum qualis eſſe debeat. diſcept. 8. num 77
Interogari non poteſt Reus de delictis, de quibus nulla extant inditia. diſcept. 103. 4
Interogatio facta Reo in ſpecie eſt potius ſuggeſtio, quam exquiſitio veritatis. diſc. 39. num. 5
Interogatio debet fieri generaliter abſq; alicuius nomine, niſi inditia ſint cõtra certam, & ſpecialem perſonam. diſcept. 39. num. 6
Interogatio poteſt fieri in ſpecie, quãdo inditia ſũt contra aliquam certam, & ſpecialem perſonam. diſcept. 39. num. 7
Interogatio ſi fiat alicui de ſe confeſſo contra eius conſocium, contra quem nulla eſſet legitima præſumptio, & ille confiteatur, non poteſt deueniri ad torturam, ſed facit inditium ad inquirendum tantum. diſcept. 39. num. 8. & 9
Interogatio debet fieri generaliter non deſcendendo ad ſpeciem, & adnominationem certæ perſonæ. diſcept. 39. num. 11
Interogatione ſi deſcendatur ad ſpeciem non eſt querere, ſed potius ſuggerere. diſc. 39. num. 12
Interogatoria in dubio ſunt iudicanda non impertinentia. diſcept. 54. num. 7
Interogatoria an ſint impertinẽtia, ante omnia diſcuti debet. diſcept. 54. num. 11
Interogatoria nõ poſſunt remitti ſaluo iure impertinentium. diſcept. 54. num. 12
Interogatoria in aliquibus Tribunalibus, antequã præſentẽtur per Aduocatum fiſcalem reuidẽtur. diſcept. 54. num. 13
Interogatus de ſe confeſſus de conſocijs, & ipſe confiteatur, facit inditium ad inquirendum tantum, quando contra eos nulla eſt legitima præſumptio. diſcept. 8. num. 7
Inueriſimile quod eſt, non eſt credibile. diſcept. 40. num. 4. conſ. 1. num. 158. conſ. 3. num. 39
Inueriſimile dicitur falſitatis imago. diſc. 40. nu. 5. conſ. 1. num. 157
Inueriſimile pro falſo reputatur. diſcept. 40. num. 6
Inueriſimile eſt, quando aliquis dicit alium commiſiſſe in loco publico. diſcept. 40. num. 12
Inueriſimile eſt, aliquem voluiſſe aggredi alium aſſociatum cum duobus alijs armatum. diſcept. 40. num. 13
Inueriſimile eſt, quod quis voluerit confiteri delictum alicui nulla exiſtẽte coniunctione ſanguinis, vel ſtricta amicitia. diſcept. 40. num. 14
Inueriſimile eſt, quod puer ſit aptus ad coeundum. diſcept. 40. num. 15.
Inueriſimile eſt, quod deuiat à iure communi. diſcept. 40. num. 16
Inueriſimile eſt, quod quis voluerit communicare delictum mulieri. diſcept. 40 num. 17
Inueriſimile eſt, quando puella dicit ſe à patre ſtupratam. diſcept. 40. num. 18
Inueriſimile eſt, quod quis voluerit in eodem cubili ad faciem aliorum dormire cũ ſua amaſia, animo poſtea negandi coitum. diſc. 40. nu. 19
Inueriſimile eſt, quod teſtes dicãt, vidiſſe aliquem oſtio thalami aperto coire cum muliere diſcept. 40. num. 20
Inueriſimilia quando per teſtes deponuntur, falſa reputantur, & non probant. conſ. 2. num. 50. & conſ. 3. num. 40
Inueriſimile eſt, quod quis de die, & oſtio cameræ aperto, in qua plures manebant, voluerit puerũ ſubagitare. conſ. 3. num. 37
Inueriſimile eſt, quod Reus voluerit confiteri delictum

lictum teſtibus vel parte præſente, vel abſente, nulla exiſtente coniunctione ſanguinis. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 21

Inueriſimile eſt, quod quis confiteatur, quod vitã adimit. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. n. 8

Inueriſimilibus Iudex fidem preſtare non debet. Tract. de confeſſione Rei contra fiſc. c. 7. n. 2.

Iocus eſt leue adminiculum, quod non ſufficit ad torturam. diſcept. 192. n. 123.

Ira eſt ſubita animi tempeſtas, que dum inordinate corruit, cor hominis ad inſaniã protrahit. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 16. n. 2.

Ira, eſt inimica conſilij, & impedit animum, ne poſſit cernere uerum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 16. n. 3.

Ira quem iam corripit, non habet deliberandi conſilium. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 16. n. 3

Iracundiæ calor excuſatur, quando prouenit ex iuſta perturbationis cauſa. diſcept. 65. num. 6

Iracundia commotus non eſt in plenitudine intellectus. Tract. de cõfeſs. Rei contra fiſc. c. 16. n. 3

Itineris arreptio ad ſuperiorem habet vim appellationis. diſcept. 155. num. 38. & 156 num. 2

Iudeus etiam in exceptis non poteſt eſſe teſtis contra chriſtianum. diſcept. 158. num. 1

Iudeus eſt adeò incapax teſtimonij cõtra Chriſtianũ, quod chriſtianus huic priuilegio renunciare non poteſt. diſcept. 158. num. 3

Iudeus ſicut eſt infidelis Deo, ità & chriſtiano. diſcept. 158. num. 4

Iudei, quia ſunt in ſuperſtitione reprobata, dicuntur eſſe ſemper in delicto. diſcept. 158. nu. 5

Iudei non ſunt liberi, ſed ſeruilis conditionis chriſtianorum ob eorum delictum. diſcept. 158. n. 6

Iudei, quia teſtimonia diuina contemnunt, humani teſtimonij pondus perdiderunt. diſcept. 158. n. 7

Iudeus in cauſa hæreſis contra chriſtianũ teſtimonium ferre poteſt. diſcept. 158. num. 8

Iudex chriſtianus maiorem honorem adipiſcitur ex abſolutione Rei, quam ex condemnatione. diſcept. 1. num. 1

Iudex maleficiorum, qui anhelat ad condemnationem, valdè eſt reprehendendus. diſcept. 1. nu. 2

Iudex in humaniorem partem inclinare debet. diſcept. 1. num. 3

Iudex teſtiũ dicta iuuare debet, & vt excludatur delictum ſtrictam debet facere interpretationem. diſcept. 1. num. 4

Iudex quando eſt manu promptus in puniendo, crudelis eſt. diſcept. 1. num. 5

Iudex oĩa cautè facere debet, quod enim incautè factum, cautè euitandum eſt. diſcept. 1. num. 6

Iudex cum dolore, & inuitus trahi debet ad pœnã. diſcept. 1. num. 7

Iudex ſi glorietur in morte hominis, homicida eſt, vbi aliàs miniſter Dei dicitur. diſcept. 1. nu. 8

Iudex minorando pœnam mortis non peccat. diſcept. 1. num. 10

Iudex in criminalibus promptior eſſe debet in abſoluendo, quam in cõdemnãdo. diſcept. 1. n. 11.

Iudex ſponte ſua debet defendere innocentiã Rei. diſcept. 1. num. 12

Iudex iuſtius peccat in abſoluendo, quam in condemnando. diſcept. 1. num. 13

Iudex debet eſſe ſollicitus de anima condemnati. diſcept. 1. num. 14

Iudex cum in terris ſit miniſter Dei, debet conformare iudiciũ ſuũ cũ iudicio Dei. diſcept. 1. n. 15

Iudex debet ſequi veritatem, & ipſam ſummopere iuuare, & ad lucem perducere. diſcept. 1. nu. 17

Iudex non debet condemnare Reum ad mortem ex præſumptionibus. diſcept. 1. num. 18

Iudex non debet iudicare ſecundum apparentiam extrinſecam. diſcept. 1. num. 20

Iudex in dubijs potius contra fiſcum, quam contra Reum pronunciare debet. diſcept. 1. num. 21

Iudices, qui legitimis non ſtantibus inditijs torturam infligũt, rei præhendẽdi ſunt. diſcept. 1. n. 22

Iudex chriſtianus ſemper querere debet, vt Reus ſaluus ſit. diſcept. 1. num. 24

Iudex ante torturam pronunciare, atque declarare debet ad eam eſſe deueniendum. diſcept. 2. n. 48

Iudicis iniuria quicquid manat, iniuſtum eſt. diſcept. 3. num. 12

Iudici licet iura tranſgredi in puniendo, non autem in procedendo. diſcept. 3. num. 20

Iudex ſine lege procedere non debet, nec poteſt. diſcept. 3. num. 23

Iudices maleficiorum dicũtur crudeles, qui varijs artibus, modis, & inſtrumentis in torquendis Reis vtuntur. diſcept. 3. num. 24

Iudices, milites, Decuriones, filij, & nepotes non torquentur. diſcept. 5. num. 3

Iudices criminales in Vrbe ſub prætextu cuiuſuis conſuetudinis non debent recedere à iure communi. diſcept. 8. nu. 55. diſcept. 9. nu. 32

Iudicis præſentia inducit metum. diſcept. 12. n. 13. vide in verb. variatio. num. 17

Iudicis vultus iratus dicitur terribilis. diſc. 12. n. 14. vide in verb. variatio. num. 17

Iudex quamuis habeat liberum arbitrium procedendi ſine legitimis inditijs, non poteſt infligere torturam. diſcept. 25. num. 33

Iudex poteſt à tortura abſtinere, quando adeſt grauitas, & honeſtas perſonæ inquiſitæ. diſcept. 26. num. 45

Iudex non poteſt infringere prohibitionem, quod filius non deponat contra patrẽ. diſcept. 92. n. 2

Iudex

Digitized by Google

Iudex poteſt à tortura abſtinere,ſi pro Reo adſint aliqua inditia. diſcept. 26. num.46

Iudex arbitrari debet, inditia non eſſe ſufficientia. diſcept. 96.num. 25

Iudex quando aliquid facit contra terminos iuris, habetur vti priuatus. diſcept. 104. num.6

Iudex in dubio arbitrari debet inditia ad torturam non eſſe ſufficientia. diſcept.120.num.5

Iudex licet habeat arbitrium, iura tamen ſeruare tenetur. diſcept. 120. num.8

Iudex ad torturam procedere non poteſt ſine inditijs,ſiue probationibus, aut præſumptionibus. diſcept. 120. num. 10

Iudex in ſerenda ſententia iura ſeruare tenetur. diſcept. 120. num. 14

Iudex ſecundum probata, non autem ſecundum cõſcientiã iudicare debet.diſc.120.nu.15.& 18

Iudex de facili ad dictum teſtis inhabilis Reũ torquere non debet. conſ. 1. num.9

Iudex etiam in atrociſſimis sãctius,& melius facit, ſi adamuſſim iuris diſpoſitionem ſeruat, quam ſi iura tranſgreditur. conſ.1.num. 13

Iudex debet ſubtiliter teſtes interogare,& maxima cũ diligentia,maximè quando militat præſumptio ſalſitatis. conſ.3.num.36

Iudex debet ſubtiliter teſtes interogare ſuper omnibus circumſtantijs, etiam à facto principali extraneis. conſ. 2. num. 27

Iudex,ſi ipſi conſtet de innocentia Rei,debet eum abſoluere etiam poſt ſententiam, quæ tranſierit in iudicatũ. Tract.de cõfeſs.Rei cõn.fiſc.c.8.n.3

Iudex incompetens non poteſt recipere probationes ſuper eo, de quo cognitionem non habet. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.25. num.2

Iudex debet benè inueſtigare omnes qualitates,& circumſtantias delicti confeſſati. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan. 4

Iudicate ſecundum apparentiam extrinſecam non eſt tutum. diſcept. 2.num.144

Iudicium Iudicis debet conformari cum iudicio Dei diſcept.2.num. 140

Iudicij locus dicitur terribilis. diſcept. 12. nu.15. vide in verb. variatio ſub num. 17

Iudicium medij,& finis idem eſſe debet. diſcept. 26. num. 10

Iudicio nunquam ſtatur,vbi poſſibile eſt, rem aliter ſe habere,vel eſſe.diſcept.172.num.14

Iuramentum qui ſemel violauit, ſemper in eo remanet ſuſpicio periurij. diſcept. 9.num. 8

Iuramentum eſt fundamẽtum teſtimonij. diſcept. 9. num. 26

Iuramẽti religio nulla conſiderari poteſt,vbi adeſt periurium. diſcept. 9. num.28

Iuramentum non poteſt præſumi fuiſſe præſtitum. diſcept. 51. num. 9

Iuramentum non præſumitur, ſed probari debet diſcept. 51. num. 10

Iuramentum probari debet, etiamſi procederetur ſummariè, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij. diſcept. 51. num. 11

Iuramento probatur, quod dependit ab animo. diſcept. 192. nnm. 128.

Iuramentum dolo extortum non nocet iuranti. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.8. num.6

Iuramentum eſt indiuiſibile.conſ.1.num. 203

Iuramentum ſuppletorium probationis non defertur probanti per vnum teſtem illegitimè natum diſcept. 174. num.2

Iurans aliquid eſſe verum iuſta credulitate ductus non punitur de periurio, licet veritas ſit in contrarium. diſcept. 171. num. 14

Ius ex iniuria Iudicis naſci non poteſt.diſc.3. n.13

Iura an Iudici tranſgredi liceat.diſcept.17.nu. 43

Iura etiam in atrociſſimis licet Iudici tranſgredi in puniendo, non autem in procedendo. diſcept 17.num.44.diſcept.20.num.86.diſcept.96.num 13.conſ.1. num. 15

Ius canonicum ſeruatur in terris Eccleſſiæ.conſ.1 n.20. Tract.de confeſs.Rei contra fiſc.c.2.n. 19

Iura valdè abhorrent præiudiciũ tertij.cõſ.3.n.36

Iuſtitia vera habet compaſſionem. diſcept. 1. nu. 9

Iuſtitia nõ poteſt cum ſcelcratis mulieribus habere comercium. diſcept. 167. uum.7

L

LAicus contra Sacerdotem, ſeù Clericum, aut Monachum, vel alios religioſos homines nõ ſolum teſtimonium ferre non poteſt. diſcept. 4. num. 1. ſed nec vllum in cauſa criminali parit inditium. conſ. 1.num. 151

Laicum contra clericum cenſura ſacrorum canonum in cauſa criminali in teſtem non admittit. diſcept. 4. num. 2

Laicus contra ſacerdotem,clericum,&c. ad teſtificandum perpetuò eſt inhabilis.diſcept.4.n.4

Laicus,quamuis examinatus,contra clericum, ſeù ſacerdotem nullum parit inditiũ. diſcepr. 4.n.5

Laicus Clericum, Sacerdotem, alioſq; religioſos homines reuerentia proſequi debet.diſc.4.nu.6

Laicus ob generalem, & antiquam inimicitiã,quę intercedit inter laicos, & clericos nullum parit inditium. diſcept. 4. num.8

Laici clericis ſunt infeſti.diſcept.4. num.9

Laicus nec contra clericum primæ tonſuræ teſtimonium ferre poteſt. diſcept. 4. num. 11

Laicus eontra ſacerdotem nullum parit inditium, etiamſi fuiſſet confrontatus ad ipſum torquendum.

dum.diſcept.4.num.12
Laicus non eſt par clerico gradu,& dignitate. diſcept.4.num.15. conſ.1.num.152
Laicus cõtra ſacerdotem deponẽs debet eſſe idoneus,ac omni exceptione maior diſcept.4.n.19
Laicus contra ſacerdotem nõ debet in aliquo vacillare.diſcept.4.num.20
Laicus teſtis contra ſacerdotem à macula manifeſta animæ,& corporis abeſſe debet.diſ.4.n.21
Laicus ob reuerentiam, quam debet ſacerdoti, à teſtificando cõtra ipſum repellitur. diſc.58.n.3
Laicus contra clericum tribus de cauſis teſtimonium ferre non poteſt.conſ.1. num.154
Latro famoſus vt quis dici poſſit, nõ ſufficit,quod per teſtes probetur niſi in ſpecie conſtet de eius latrocinio.diſcept.2.num.73
Leno nullum parit inditium. diſcept.36.num.1. conſ.3. num.85.
Leno dicitur particeps criminis. diſcep.36.num.2
Leno tanquam infamis à teſtificando repellitur. diſcept.36.num.3.conſ.3.num.88
Leno eſt adeo deteſtabilis, & infamis, vt ſit peior diabolo.diſcept.36.num.4. conſ.3.num.86
Lenoni maxima eſt conſtituta pœna. diſc.36.n.5
Lenoni,quando non reiterauit delictũ,nec aliquid recepit, non imponitur pœna mortis naturalis. diſcept.36.num.23
Leno,quãdo cauſa latrocinij lucratus eſt aliquam paruam quantitatem pœcuniæ non habetur in conſideratione.diſcept. 36. num.31
Leno cum mitra flagellari debet. conſ.3.num.89
Lenocinij pœna ex conſuetudine non eſt mortis naralis.diſcept.36 num.6
Latrocinij pœna ſecundum conſtitutionem Sixti Quinti eſt mortis naturalis in Vrbe tantum. diſcept.36.num.14
Lenocinij pœna ſecundum Conſtitutionem Sixti Quinti intelligitur, quando leno eſt publicus. diſcept.36.num.15.
Lenocinij pœna nõ poteſt imponi, niſi concurrat lucrum.diſcept.36.num.18.
Lenocinium non dicitur commiſſum, niſi leno recipiat pœcuniam. diſcept.36.num.19
Lex,quæ non dicit,nec nos dicere debemus. diſc. 3.num.22.diſcept.36.num.16.
Lex quando eſt contraria conſuetudini,d. conſuetudo ſeruari non debet. diſcept.133. num.6
Licentia ſuperioris quando requiritur in aliquo actu, tunc illa præcedere debet. diſcept.168. num. 3
Linguæ lubricum facile non debet trahi ad pœnam. diſcept. 65. num.3
Litterarum recognitione non ſufficit, quod recognoſcens dicat habere notam manum alicuius; ſed opus eſt,vt dicat, quod vidit eum ſcribere. conſ. 3. num. 81
Litterarum recognitione peritus rationem reddere debet,quomodo d. manum recognoſcit. conſ. 3. n. 83. vide in verb. Comparatio litterarum.
Locus non ſanctificat habitantes, ſed habitantes benè viuentes ſanctificant locum. diſcept. 36. num. 13. diſcept.192.num.103
Loco vicino qui ſtat, non habetur pro recedente. diſcept. 155. num.31
Per locum aliquem ſi quis eſt ſolitus tranſire, ipſi homicidium commiſſum non poteſt aſcribi,ſub prætextu quod eſt ſolitus tranſire,& conuerſari in d. loco,quando maleficia non eſt ſolitus perpetrare. diſcept. 163. num.1
Locus indecens nullum facit inditium. diſcept. 192. num. 102
Lucrum ſi aſcendat ad ſcuta ſex,monetam falſam, ſeù tonſuratam expendens non punitur. diſcept. 29. num. 10
Lucrum modicum conſiderari debet, vt excludatur delictum. diſcept. 29. num. 11
Lucrum modicum non eſt in conſideratione. diſcept. 36. num. 32
Luna habet radios lugubres. diſcept. 15. num.28

M

MAcula quælibet etiam minima, aut in dicto, aut in perſona teſtis impedit, torturæ effectum. diſcept.15. num.4. conſ.3 num.41
Maleuolo non creditur. diſcept.33. num.6
Maleficium pugnat contra naturam. diſcept. 1. num.51. diſcept.97 num.10
Malus ideo viuit,aut corigatur,aut per eum bonus exerceatur. diſcept.136. num.8
Malus ſemel ad hoc,vt ſemper præſumatur malus, intelligitur in eadẽ qualitate delicti.diſ.173.n.11
Malus ſemper quis dici non poteſt, quando non eſt malus in eadem qualitate delicti.diſ.173.n.12
Malus,quãdo per triennium ſterit,quod non commiſit delictum,& bene,& landabiliter vixit,ceſſat illa præſumptio,quod ſemel malus, ſemper præſumitur malus. diſcept. 173. num. 16
Mandatarius contra mandantem ſine alijs inditijs inditium non facit ad torturam. diſcept.8.num. 75. diſcept. 64. num.1
Mandatarius non facit inditium contra mandantem ſine tortura,& non concurrentibus inditijs. diſcept. 96. num.14
Mãdatarius nõ facit inditiũ cõtra mãdantẽ,maxime ſi repertus eſt varius. diſcept.96.num.17
Mandatarius nõ parit inditiũ ad inquirẽdũ cõtra Mandantem. diſcept. 164. num.2

d Manda-

Mandatario ſi daretur fides, facilè poſſet impius accuſare virum bonum. diſcept. 164. num. 3
Quod procedit, quamuis Mandatarius diceret, ſe non acceptaſſe mandatum. diſcept. 164. n. 4
Mandatarii depoſitio, quãdo non fuit incontinẽti, ſed poſt aliquos annos, non afficit mandantem. diſcept. 164. num. 5
Mandatarius per acceptationem mandati facit ſe ſocium criminis. diſcept. 164. num. 6
Mandatarius prætenſus, & ſuſpectus ſi non fiteatur habuiſſe mãdatum, tamen ſuſpicatur habuiſſe, nullum ex hoc oritur inditium contra mandantem. diſcept. 164. num. 7
Mandans excuſatur, ſi Mandatarius v. g. dicit homicidiũ cõmiſiſſe ob propriã inimicitiã. diſ. 97. 3
Mandatum probari debet, quando delictum prætẽditur patratũ de mãdato alterius. diſ. 164 n. 8
Mandatum in delicto non præſumitur ex ſanguinis coniunctione, familiaritate vel amicitia. diſcept. 164. num 9
In mandato quando Fiſcus ſe fundat, illud habet probare, cum ſit fundamentum ſuæ intentionis. diſcept. 164. num. 10
Mandato, ſeù Ratihabitione non comparatur gaudium, ſeu dolor. diſcept. 164. num. 17
Manus alterius de facili poteſt a quouis ſorigi. diſcept. 28. num. 34
Manus, & oculus ſępè falluntur. diſcept. 192. n. 59
Membrum virile, & ſemen ſubagitantis, quando non conſtat, fuiſſe immiſſa in anum ſubagitati, intrat pœna extraordinaria, ideſt pecuniaria. conſ. 3. num. 33
Memoria hominis eſt habilis, & de facili non diuturna. diſcept. 99. num. 2. diſcept. 171. nũ. 8
Mendacium etſi eſſet probatum per teſtes fide dignos non facit inditium ad torturam. diſcept. 13. n. 1. vide in verb. Reus reſpõdẽs inquiſitioni
Mendacium eſt maxima præſumptio Rei, ſed d. præſumptio non ſufficit ad torturã. diſ. 13. n. 4
Mendacium nudum ſine alijs inditijs non ſufficit ad torquendum. diſcept. 13. num. 5
Mẽdacium in principali etiam aliquo adminiculo cõiuctũ non parit inditiũ ad torturã, quãuis d. principalis de ipſo fuerit conuictus. diſ. 13. n. 6
Mendaciũ in principali, quia nõ infert delictum, ideo nõ nocet, & maximè quãdo d. principalis habet aliquod inditiũ pro ſe. diſcept. 13. num. 7
Mendacium quod quis dicat, non præſumitur de iure, ſed benè quod dicat veritatem. diſ. 16. n. 9
Mẽdaciũ in teſte maximũ ad torturã facit inditiũ, quando ideo eſt in ſubſtantialibus ipſum delictum tangentibus. diſcept. 13. num. 10
Ex mendacio præſumitur dolus. diſcept. 24 n. 37
Mendacium in appendicibus, ſiue accidentalibus, aut acceſſorijs, vel extrinſecis non parit inditiũ ad torturam. diſcept. 13. num. 11
Mendacium, quia eſt indiuium à delicto remotum, probari debet per duos teſtes cõteſtes de loco, & tẽpore idoneos, etiãſi ſit inexcuſabile. diſcep. 13. num. 12
Mendacium ſi Reus dixerit, non poteſt torqueri. diſcept. 13. num. 13
Mendacium quando neminem lædit, cenſetur nugatorium. & ſine pœna. diſcept. 13. num. 14
Mendacium quando nihil operatur, non eſt in conſideratione. diſcept. 13. num. 15
Mendacium dictum quod v. g. luxit in coquina domus, non autem in camera, non facit inditiũ ad torturã. cũ non ſit ſuper delicto. diſ. 26. n. 34
Mendaces oportet eſſe memores. diſcept. 11. n. 10. diſcept. 41. n. 14. conſ. 1. n. 216. conſ. 3. n. 97
Mendax in vno ex ſubſtantialibus non probat, nec in cæteris fidem meeretur. diſcept. 18. num. 1
Mendax non admittitur in teſtem tanquam falſarius. diſcept. 18. num. 2
Mendax v. g. ſuper veſtibus fidem non meeretur. diſcept. 18. num. 27
Mendaces lex perſequitur. diſcept. 18. num. 3
Mendax in vno mendax in omnibus ratione iuramenti, quod eſt indiuiſibile. diſcept. 24. num. 35
Mendax in vno mendax in omnibus, & in totum reputatur falſus, & mendax. diſcept. 18. nu. 27 conſ. 1. num. 202. conſ. 3. num. 91
Mendicus in cauſa ardua à teſtificando repellitur. diſcept. 165. num. 1
Mercennarius vel quod habitet, vel non in domo, dumodo domum frequentet, vt laborator, dicitur domeſticus, & ideo ad teſtificandum non admittitur. diſcept. 166. num. 1
Mercennarius nullũ parit inditiũ. diſcept. 166. n. 2
Meretrix cũ ſit infamis, nec in ciuilibus nec in criminalibus poteſt eſſe teſtis. diſcept. 167. num. 1
Meretrix, quamuis deſierit meretricari, quia adhuc reputatur infamis, nõ poteſt eſſe teſtis. diſ. 167. 2
Meretrix non ſolum quæ facit, ſed quæ facere deſijt, lege notatur. diſcept. 167. num. 3
Meretrix, quamuis examinata, maxime in cauſa ardua ob eius malam vitam, nullum facit probationis gradum. diſcept. 167. num. 5
Metus omnium rerum horribilium maximè animos perterret. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 3
Metus in inducitur in confitentẽ per minas. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 37. num. 2
Metus ſemel illatus durare dicitur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 44. num. 2
Metus quouſq; durare dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 44. num. 3

INDEX.

Metus in muliere eſt ſufficiens ad eius excuſationem. Tract. de confeſs. contra fiſc. c. 58 n. 1
Milites, Iudices, Decuriones, filij & nepotes non torquentur. diſcept. 5. n. 3
Minæ cum non habeantur pro iniurijs non poſſūt trahi ad pœnam. diſcept. 65. n 1
Minæ vilium perſonarum non attendūtur, maxime qñ nō ſunt ſolitæ illas exequi. diſc. 65. n2.
Minæ quando fuerunt factæ ab aliquo excuſantur ob ignorantiam. diſcept. 65. n. 3
Minæ, cū ſint inditia remota à delicto, vt ſufficiāt ad torturam, debēt probari per duos teſtes cōteſtes. diſceptpt 65. n. 9
Minarum inditium non ſufficit probari per vnicā teſtem. diſcept. 65. n. 10
Minarum inditum, vt ſufficiat ad torturam, plura concurrere debent. diſcept. 65. n. 12
Minarum inditium, vt ſufficiat ad torturā, opus eſt, vt minans ſit homo potens, & ſolitus minas exequi. diſcept. 65. n. 11
Minores diuerſæ ætatis plures numerantur in iure diſcept. 16. n. 1
Minor 11. annis non admittitur ad teſtificandum, & admiſſus nullū parit inditiū. diſcept. 16. n. 2
Minor 14. annis per ſe, vel in caput aliorum non torquetur, ad teſtificandum non admittitur, nec examinari poteſt. diſcept. 16. n 3
Minor in ſubſidium admittitur in teſtem, quando deponit in tormentis ad tollendum defectū minoritatis. diſcept. 16. n. 6
Minor in caput aliorum non poteſt torqueri, ſed tantum terreri, aut ferula cædi. diſcept 16. n. 7
Minor poteſt ſolum terreri, vt veritas ſciatur, non aut vt cōdemnetur, & dicitur de minore infāte non autem de infante. diſcept. 16. n 8
Minor quando in ſubſidium admittitur, intelligitur ad inquirendū tantum. diſcept. 16. n. 9
Minor non eſt teſtis omni exceptione maior. diſcept. 16 n. 10
Minor, quando v. g. eſt pauper, nullum parit inditium. diſcept. 16. n. 11
Minor facit inditium ad inquirendum generaliter non autem ſpecialiter. diſcept. 16. n. 12
Minor non habet neque nolle, neque velle. diſcept. 16. n. 13
Minor, quando eſt mendicus, & vilis, in totum à teſtificando repellitur. diſcept. 16. n. 14
Minor 20. annis à teſtificando repellitur. diſcept. 16. num. 16
Minor 20. annis examinatus ſufficit ſolum ad inſtructionem Iudicis. diſcept. 16. num. 17
Minor 20. annis non poteſt eſſe teſtis. diſ. 16. n. 18
Minor examinatus ex officio facit inditium cum alijs adminiculis. diſcept. 16. num. 19
Minor 20. annis examinatus facit inditium cum alijs inditijs, ſeū adminiculis ad inquirendum tantum. diſcept. 16. num. 20
Minor 25. annis ad teſtificandum non admittitur. diſcept. 16. num. 21. diſcept. 25. num 36
Minori in cauſa criminali, quando commiſit delictum, quamuis graue, à Iudice dandus eſt Curator, antequam recipiat eius reſponſionem, cuius authoritate ſe defendere queat. diſcept. 16. num. 22. & 26. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. num. 1. & 3
Minor ſine curatoris præſentia quicquid dicit, ſeu facit, nullius eſt momenti. diſcept. 16. nu. 23. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. num. 2
Minori ſponte confitenti delictum, non obeſt eius confeſſio. diſcept. 16. num. 2
Minor, cum non habebat legitimam perſonā ſtandi in iudicio, non poteſt reſpondere ſine Curatore, diſcept. 16. num. 25. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. num. 3. & 4
Minori, anteq̄ iuret, debet addi curator. diſ. 16. 27
Minoris Curator poteſt eſſe Aduocatus, ſeu procurator, aut quælibet perſona grauis, non autem officialis S. Officij. diſcept. 16 num. 28
Minori quando non fuit datus Curator, quicquid geſtum fuit, ipſo iure irritum, atq; nullum erit. diſcept. 16. num. 29
Minor ſi confiteatur in tormentis ſine Curatore, eius confeſſio valet, ſed ante torturam debet habere Curatorem. diſcept. 16. num. 30
Minor ſi non habeat Curatorem, Iudex debet ſupplere conuocando cōſanguineos. diſ. 16. n. 32
Minori non eſt dandus curator in crimine hæreſis, læſæ maieſtatis. & proditionis, ſed in alijs criminibus manet ius commune in ſuo robore. diſcept. 16. num. 33
Minoris Curator non debet interuenire in actu torturæ, ſeu confeſſionis. diſcept. 16. num. 31
Minori 18. annis pœna minoranda eſt. diſcept. 25 num. 64
Minori officio Iudicis minor pœna imponitur. diſcept. 25. num. 65
Minori inueriſimilia deponenti non creditur, & maxime quando in pluribus eſt ſuſpectus. diſcept 40. num. 2
Minor in capitalibus non poteſt renunciare defenſionibus, & ſi renunciet, ſibi non præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19 num 8
Momentaneum in criminalibus, & odioſis non eſt in conſideratione. diſcept. 29. num. 2
Monachus non poteſt eſſe teſtis contra laicum. diſcept. 168. num. 1
Monachus deponens ſine licentia ſuperioris corā Iudice laico nullū parit inditiū. diſcept. 168. n. 2

d 2 Mona-

Mandatario ſi daretur fides, facilè poſſet impius accuſare virum bonum. diſcept. 164. num. 3
Quod procedit, quamuis Mandatarius diceret, ſe non acceptaſſe mandatum. diſcept. 164. n. 4
Mandatarii depoſitio, quãdo non fuit incontinẽti, ſed poſt aliquos annos, non afficit mandantem. diſcept. 164. num. 5
Mandatarius per acceptationem mandati facit ſe ſocium criminis. diſcept. 164. num. 6
Mandatarius præcenſus, & ſuſpectus ſi non confiteatur habuiſſe mãdatum, tamen ſuſpicatur habuiſſe, nullum ex hoc oritur inditium contra mandantem. diſcept. 164. num. 7
Mandans excuſatur, ſi Mandatarius v. g. dicit homicidiũ cõmiſiſſe ob propriã inimicitiã. diſ. 97. 3
Mandatum probari debet, quando delictum prætẽditur patratũ de mãdato alterius. diſ. 164 n. 8
Mandatum in delicto non præſumitur ex ſanguinis coniunctione, familiaritate vel amicitia. diſcept. 164. num 9
In mandato quando Fiſcus ſe fundat, illud habet probare, cum ſit fundamentum ſuæ intentionis. diſcept. 164. num. 10
Mandato, ſeù Ratihabitione non comparatur gaudium, ſeu dolor. diſcept. 164. num. 17
Manus alterius de facili poteſt a quouis ſorigi. diſcept. 28. num. 34
Manus, & oculus ſepè falluntur. diſcept. 192. n. 59
Membrum virile, & ſemen ſubagitantis, quando non conſtat, fuiſſe immiſſa in anum ſubagitati, intrat pœna extraordinaria, ideſt pecuniaria. conſ. 3. num. 33
Memoria hominis eſt habilis, & de facili non diuturna. diſcept. 99. num. 2. diſcept. 171. nũ. 8
Mendacium etſi eſſet probatum per teſtes fide dignos non facit inditium ad torturam. diſcept. 13. n. 1. vide in verb. Reus reſpõdẽs inquiſitioni
Mendacium eſt maxima præſumptio Rei, ſed d. præſumptio non ſufficit ad torturã. diſ. 13. n. 4
Mendacium nudum ſine alijs inditijs non ſufficit ad torquendum. diſcept. 13. num. 5
Mẽdacium in principali etiam aliquo adminiculo cõiũctũ non parit inditiũ ad torturã, quãuis d. principalis de ipſo fuerit conuictus. diſ. 13. n. 6
Mendaciũ in principali, quia nõ infert delictum, ideo nõ nocet, & maximè quãdo d. principalis habet aliquod inditiũ pro ſe. diſcept. 13. num. 7
Mendacium quod quis dicat, non præſumitur de iure, ſed benè quod dicat veritatem. diſ. 16. n. 9
Mẽdaciũ in teſte maximũ ad torturã facit inditiũ, quando ideo eſt in ſubſtantialibus ipſum delictum tangentibus. diſcept. 13. num. 10
Ex mendacio præſumitur dolus. diſcept. 24 n. 37
Mendacium in appendicibus, ſiue accidentalibus, aut acceſſorijs, vel extrinſecis non parit inditiũ ad torturam. diſcept. 13. num. 11
Mendacium, quia eſt inditium à delicto remotum, probari debet per duos teſtes cõteſtes de loco, & tẽpore idoneos, etiãſi ſit inexcuſabile. diſcep. 13. num. 12
Mendacium ſi Reus dixerit, non poteſt torqueri. diſcept. 13. num. 13
Mendacium quando neminem lædit, cenſetur nugatorium. & ſine pœna. diſcept. 13. num. 14
Mendacium quando nihil operatur, non eſt in conſideratione. diſcept. 13. num. 15
Mendacium dictum quod v. g. luxit in coquina domus, non autem in camera, non facit inditiũ ad torturã. cũ non ſit ſuper delicto. diſ. 26. n. 34
Mendaces oportet eſſe memores. diſcept. 11. n. 10. diſcept. 41. n. 14. conſ. 1. n. 216. conſ. 3. n. 97
Mendax in vno ex ſubſtantialibus non probat, nec in cæteris fidem moeretur. diſcept. 18. num. 1
Mendax non admittitur in teſtem tanquam falſarius. diſcept. 18. num. 2
Mendax v. g. ſuper veſtibus fidem non moeretur. diſcept. 18. num. 27
Mendaces lex perſequitur. diſcept. 18. num. 3
Mendax in vno mendax in omnibus ratione iuramenti, quod eſt indiuiſibile. diſcept. 24. num. 35
Mendax in vno mendax in omnibus, & in totum reputatur falſus, & mendax. diſcept. 18. nu. 27 conſ. 1. num. 202. conſ. 3. num. 91
Mendicus in cauſa ardua à teſtificando repellitur. diſcept. 165. num. 1
Mercemnarius vel quod habitet, vel non in domo, dumodo domum frequenter, vt laborator, dicitur domeſticus, & ideo ad teſtificandum non admittitur. diſcept. 166. num. 1
Mercemnarius nullũ parit inditiũ. diſcept. 166. n. 2
Meretrix cũ ſit infamis, nec in ciuilibus nec in criminalibus poteſt eſſe teſtis. diſcept. 167. num. 1
Meretrix, quamuis deſierit meretricari, quia adhuc reputatur infamis, nõ poteſt eſſe teſtis. diſ. 167. 2
Meretrix non ſolum quæ facit, ſed quæ facere deſijt, lege notatur. diſcept. 167. num. 3
Meretrix, quamuis examinata, maxime in cauſa ardua ob eius malam vitam, nullum facit probationis gradum. diſcept. 167. num. 5
Metus omnium rerum horribilium maximè animos perterret. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 3
Metus in inducitur in confitentẽ per minas. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 37. num. 2
Metus ſemel illatus durare dicitur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 44. num. 2
Metus quouſq; durare dicatur. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 44. num. 3

Metus

Digitized by Google

Metus in muliere eſt ſufficiens ad eius excuſationem. Tract. de confeſs. contra fiſc. c. 58 n. 1

Milites, Iudices, Decuriones, filij & nepotes non torquentur. diſcept. 5. n. 3

Minæ cum non habeantur pro iniurijs non poſſũt trahi ad pœnam. diſcept. 65. n. 1

Minæ vilium perſonarum non attendũtur, maxime qñ nõ ſunt ſolitæ illas exequi. diſc. 65. n. 2.

Minæ quando fuerunt factæ ab aliquo excuſantur ob ignorantiam. diſcept. 65. n. 3

Minæ, cũ ſint inditia remota à delicto, vt ſufficiãt ad torturam, debẽt probari per duos teſtes cõteſtes. diſceptpt 65. n. 9

Minarum inditium non ſufficit probari per vnicũ teſtem. diſcept. 65. n. 10

Minarum inditium, vt ſufficiat ad torturam, plura concurrere debent. diſcept. 65. n. 12

Minarum inditium, vt ſufficiat ad torturã, opus eſt, vt minans ſit homo potens, & ſolitus minas exequi. diſcept. 65. n. 11

Minores diuerſæ ætatis plures numerantur in iure diſcept. 16. n. 1

Minor 11. annis non admittitur ad teſtificandum, & admiſſus nullũ parit inditiũ. diſcept. 16. n. 2

Minor 14. annis per ſe, vel in caput aliorum non torquetur, ad teſtificandum non admittitur, nec examinari poteſt. diſcept. 16. n. 3

Minor in ſubſidium admittitur in teſtem, quando deponit in tormentis ad tollendum defectũ minoritatis. diſcept. 16. n. 6

Minor in caput aliorum non poteſt torqueri, ſed tantum terreri, aut ferula cædi. diſcept 16. n. 7

Minor poteſt ſolum terreri, vt veritas ſciatur, non aut vt cõdemnetur, & dicitur de minore infãte non autem de infante. diſcept. 16. n 8

Minor quando in ſubſidium admittitur, intelligitur ad inquirendum tantum. diſcept. 16. n. 9

Minor non eſt teſtis omni exceptione maior. diſcept. 16 n. 10

Minor, quando v. g. eſt pauper, nullum parit inditium. diſcept. 16. n. 11

Minor facit inditium ad inquirendum generaliter non autem ſpecialiter. diſcept. 16. n. 12

Minor non habet neque nolle, neque velle. diſcept. 16. n. 13

Minor, qnando eſt mendicus, & vilis, in totum à teſtificando repellitur. diſcept. 16. n. 14

Minor 20. annis à teſtificando repellitur. diſcept. 16. num. 16

Minor 20. annis examinatus ſufficit ſolum ad inſtructionem Iudicis. diſcept. 16. num. 17

Minor 20. annis non poteſt eſſe teſtis. diſ. 16. n. 18

Minor examinatus ex officio facit inditium cum alijs adminiculis. diſcept. 16. num. 19

Minor 20. annis examinatus facit inditium cum alijs inditijs, ſeù adminiculis ad inquirendum tantum. diſcept. 16. num. 20

Minor 25. annis ad teſtificandum non admittitur. diſcept. 16. num. 21. diſcept. 25. num 36

Minori in cauſa criminali, quando commiſit delictum, quamuis graue, à Iudice dandus eſt Curator, antequam recipiat eius reſponſionem, cuius authoritate ſe defendere queat. diſcept. 16. num. 22. & 26. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. num. 1. & 3

Minor ſine curatoris præſentia quicquid dicit, ſeu facit, nullius eſt momenti. diſcept. 16. nu. 23. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. num. 2

Minori ſponte confitenti delictum, non obeſt eius confeſſio. diſcept. 16. num. 2

Minor, cum non habebat legitimam perſonã ſtandi in iudicio, non poteſt reſpondere ſine Curatore. diſcept. 16. num. 25. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 29. num. 3. & 4

Minori, anteq̃ iuret, debet adeſſe curator. diſ. 16. 27

Minoris Curator poteſt eſſe Aduocatus, ſeu procurator, aut quelibet perſona grauis, non autem officialis S. Officij. diſcept. 16 num. 28

Minori quando non fuit datus Curator, quicquid geſtum fuit, ipſo iure irritum, atq; nullum erit. diſcept. 16. num. 29

Minor ſi confiteatur in tormentis ſine Curatore, eius confeſſio valet, ſed ante torturam debet habere Curatorem. diſcept. 16. num. 30

Minor ſi non habeat Curatorem, Iudex debet ſupplere conuocando cõſanguineos. diſ. 16. n. 32

Minori non eſt dandus curator in crimine hæreſis, læſæ maieſtatis, & proditionis, ſed in alijs criminibus manet ius commune in ſuo robore. diſcept. 16. num. 33

Minoris Curator non debet interuenire in actu torturæ, ſeu confeſſionis. diſcept. 16. num. 31

Minori 18. annis pœna minoranda eſt. diſcept. 25 num. 64

Minori officio Iudicis minor pœna imponitur. diſcept. 25. num. 65

Minori inueriſimilia deponenti non creditur, & maxime quando in pluribus eſt ſuſpectus. diſcept 40. num. 2

Minor in capitalibus non poteſt renunciare defenſionibus, & ſi renunciet, ſibi non præiudicat. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 19 num 8

Momentaneum in criminalibus, & odioſis non eſt in conſideratione. diſcept. 29. num 2

Monachus non poteſt eſſe teſtis contra laicum. diſcept. 168. num. 1

Monachus deponens ſine licentia ſuperioris corã Iudice laico nullũ parit inditiũ. diſcept. 168. n. 2

Monetam falſam, tonſuratam, vel prohibitam recceptans nulla pœna punitur, quando oſtendit, à quo habuit. diſcep. 29. n. 1. & 8.

Monetam falſam, ſeu tonſuratam, ſatis eſt probare habuiſſe ab alio, licet nō nominet perſonam diſcept. 29. n 3.

Monetam tonſuratam expendens non præſumitur ſcienter expendiſſe. diſcept 29 n 4.

Monetam tonſuratam, ſeu falſam expendens, ſi eſt bonæ famæ, non torquetur etiam quod nō doceat, à quo habuit. diſcept. 29. n. 9.

Monetam falſam, ſeu tonſuratam alportans de loco ad locum pœcuniaria tantum pœna punitur diſcept. 29. n. 13.

Monetam falſam, ſeu prohibitā retinens torqueri non poteſt. diſcept. 29. n. 14.

Monetam falſam fabricans, quādo eſt modici valoris, quæ aſcendit v.g. ad ſcuta tria, non compræhenditur ſub ſtatuto fabricantis falſam monetam. diſcept. 29. n. 15.

Moneta quando eſt tota falſa, illam auro pingēs tenetur pœna falſi. diſcept. 29. n. 18.

Moneta quando eſt tota falſa, ſed eſt argentū bonum, illam auro tingens punitur pœna pœcuniaria, diſcept. 29. n. 19 & 36.

Monetam falſam cudens vltimo ſupplicio nō ſubycitur, ſi eam non formauit. diſcept. 29. n. 20.

Monetæ falſæ fabricatio nō eſt officium muliebre ſed virile. diſcept. 29. n. 22.

Monetam falſam fabricans tunc ſolum pœna vltimi ſupplicij punitur, quando cuditur ſub nomine, & forma ſummi pontificis, vel Imperatoris. diſcept. 29. n. 23.

Monetam falſam fabricans non ſub effigie, & forma ſummi pontificis, ſeu Imperatoris, ſed alterius principis inferioris, nō poteſt verè dici Reus criminis læſæ maieſtatis. diſcept. 29. n. 25.

Monetam falſam fabricās inferioris Principis, papa, & Imperatore punitur tantum pœna pecuniaria. diſcept. 29. n. 26.

Monetam falſam cudens inferioris principis non punitur pœna vltimi ſupplicij. diſcept. 29. n. 28

Monetam falſans cum ſit argentea eam auro pingendo, vel è contra delictū leue committit, quādo moneta non aſcendit ad ſcuta tria. diſcept. 29. n. 34

Monetam falſans tūc tenetur pœna falſi, quando eſt tota falſa. diſcept. 29. n. 35.

Monetam tonſurans, quando eſt modici valoris ideſt quod lucrum eſt ſcutorum trium, & non fuit effecta inexpendibilis, leuiſſima pœna punitur diſcept. 29. n. 37.

Monetam tonſurans, quando adeſt modicum lucrum, nulla pœna punitur. diſcept. 29. n. 38.

Moribundus licet mentiri non præſumatur, & eſſe immemor ſalutis æternæ, tamen non præſumitur dicere verum in mortis articulo. diſcept. 8. num. 9. & 10. & conſ. 3. nu. 4

Moribundus in alterius præiudicium non ſolum non præſumitur dicere verum, ſed nec etiam ei creditur, etiam quod in ſuo dicto perſeuerauerit diſcept. 192. nu. 3. & conſ. 3. nu. 5

Mulieribus ob magnitudinem præiudicij in criminalibus plenè non creditur. diſcept. 7. nu. 29. diſcept 22. nu. 24. & conſ. 1. nu. 10

Mulieri dicenti, ſe ab aliquo fuiſſe carnaliter, vel per vim cognitam, non creditur. diſcept. 8 n. 41 diſcept. 24. nu. 5. & 12. diſcept. 25. n. 7. & conſ. 3. nu. 11. & 20

Mulieres etiam in exceptis non ſunt teſtes idoneę, nec dicuntur omni exceptione maiores, ideò nō admittuntur ad torquendum, nec ad probandū. diſcept. 20. nu. 71. conſ. 1. nu. 35. & 36

Mulier chriſtiana in cauſa adulterij non facit inditium contra Ebream. diſcept. 24 nu. 10

Mulier chriſtiana nec ad inquirendū, nec ad capturā facit inditiū contra Ebream. diſcep. 24. nu. 11

Mulier dicitur inhoneſta, & adulterata, quæ habet mentem corruptam; etiamſi eſſet corpore intacta. diſcept. 24. nu. 31

Mulieris ſuppoſitio, quando non fit cauſa lucri, non dicitur doloſa. diſcept. 36. nu. 31

Mulier pregnans non eſt torquenda propter periculu m partus d. ſcept. 113 nu. 1

Mulier de ſui natura eſt valde timida. diſc. 115. n. 2

Mulieres a teſtificando repelluntur. diſc. 192. n. 12

Mulieres, quando ſunt malæ, ſeu culpatæ vitæ, nō attenduntur. diſcept. 192. nu. 13

Mulieres, quando deponunt turpitudinem ſuam, non ſunt audiendæ diſcept 192. nu. 14

Mulieres ex iuris diſpoſitione ad teſtificandū ſunt perpetuo inhabiles. conſ. 1. nu. 19. diſcept. 4. n. 4

Mulieres, cum ſint inhabiles ad ſacerdotium, non poſſunt deponere contra ſacerdotē. conſ. 1. n. 21

Mulieres de earum natura ſunt fallaces, mendaces, periuræ, doloſæ, corruptibiles, & mutabiles. conſ. 1. num. 22

Mulieres ſunt verboſæ. conſ. 1. nu. 23

Mulieres in dubio præſumuntur malæ. conſ. 1. num. 24

Mulier nulla in toto corpore iuris reperitur appellata bona. conſ. 1. nu. 25

Mulieres etiam examinatæ nullum faciunt inditium. conſ. 1. nu. 26

Mulier varium, & mutabile cor habet, & mutabile ſemper teſtimonium producit. conſ. 1. n. 27

Mulieres ob paupertatē faciliores ſunt ad amādū, & faciliores ad peierandum. conſ. 1. nu. 28

Mulie-

Mulieres à mollitie mentis, & inconſtantia dictæ ſunt inſtabiles.conſ.1.nu.29
Mulieres ſunt plenæ rimarum, & ſolumodo celare ſolent, quæ ignorant.conſ.1.nu.30
Mulier nulla bona, quia ter mutatur in hora. conſ. 1.num.31
Mulieribus in teſtimonio ferẽdo, vt videatur, quod nulla poteſt adhiberi fides legendum eſt Alphabetum S. Antonini, prout in conſ.1.nu.32
Mulieres quomodo in ſubſidium admittantur ad teſtificandum.conſ.1.nu.32
Mulieres in crimine excepto admittuntur ad accuſandum, & denuntiandum tantum.conſ.1.n.34
Mulierum dicta ſufficiunt ad præſumptionem faciendam non autem ad torquendũ.conſ.1.n.37
Mulieres pauperes, viles, inhoneſtæ, culparæ vitæ, atq; ſtatus, famæ, honoris, & perſonæ patientes defectum, aut modicum faciunt inditium, aut pœnitus repelluntur.conſ.1.nu.42
Mulieres ob ſolam paupertatem repelluntur, cum nõ dicantur omni exceptione maiores.cõſ.1.43
Mulieres quando iuxta Conſtitutionem Prouinc. March. in quolibet maleficio admittuntur, ſemper intelliguntur admitti, du modo non ſint infamis, nec alium patiantur defectum.conſ.1 46
Mulieres tunc in ſubſidium admittuntur, quando ſunt idoneæ, & omni exceptione maiores. conſ.1.nu.47
Mulier. Vide in verb. Puella.
Mulierum teſtimonio an ſit habenda fides, Iudex multum conſiderare debet.conſ.1.nu.48
Mulieres quando non ſunt nobiles, & magnæ authoritatis nullam faciunt præſumptionem, nec vllum conſtituũt teſtimonij pondus.conſ 1.49
Mulieres, quamuis ſint nobiles, magnæ authoritatis, honeſtæ & bonæ famæ, admittuntur ad præſumptionem faciendam tantum. conſ.1.nu.50
Mulieres contra Clericos, & maximè contra ſacerdotes ſaltem de iure canonico non admittuntur ad teſtificandum.conſ.1.nu.51
Mulieres nobiles, & bonæ famæ in criminalibus aliqualem ſolumodo faciunt præſumptionem. conſ.1.nu 60
Mulieres ruſticæ, viliſſimæ conditionis, & defectū ſtatus, honoris & famæ patientes, cum haud qualem faciant præſumptionem, nullo modo ad teſtificandum debent admitti. conſ.1.n.61
Mulieres, quamuis admittantur ad præſumptionẽ faciendam; tamen ex ipſa ſola non torquatur Reus conſ.1 nu.62
Mulier ruſtica, vilis, & pauper modo vnam domũ, modo aliam frequentans, & ad ciuitatem ad res vendendas, aut emendas vadens meretrix appellatur, ſeũ præſumitur.conſ.1.n.128
Mulier ſe examinans, ſub ſpe reportandi pudicitiæ, & caſtitatis laudem non probat.conſ.1.148
Mulier quãdo forma eſt turpis, ceſſat præſumptio, quod quis cũ ea carnaliter deliquerit.cõſ.1.177
Murator, ex quo aſcendit cum periculo vitæ cacumina, & tecta aedificiorũ, efficitur infamis & vti infamis à teſtificãdo repellitur: diſc.169.1.& 2
Mutatum quod non eſt, non prohibetur ſtare. diſcept.24.nu.50

N

Natura abhorret illud, quod eſt contra ipſam. diſcept.97.nu.11
Naturæ præſumptio dictat, neminem delinquere velle.diſcept 97.nu.12
Natura cognationem quandam inſtituit inter homines.diſcept 97 nu 13
Natura abhorret, quod vitam adimit, quia vitam conſeruari deſiderat, mortẽ verò deuiat. Tract. de confeſſ Rei contra fiſc.c.4.nu.8
Negatio quando eſt Rei illius, cuius affirmatio nõ eſt in conſideratione, nõ preiudicat.diſcep.2.20
Negatio rei illius, cuius affirmatio non eſt in conſideratione, non facit inditium ad torturam. diſcept.26.num.35
Negatiua quando eſt vaga, & improbabilis, magis creditur teſtibus fiſci, quam Rei.diſcept.1.n.57
Negatiua quando eſt coarctata ad certum locum & tẽpus, ità creditur teſtibus negantibus, ſicut affirmantibus.diſcept.1.nu.58
Negatiua quando eſt coarctata ad certum locum, & tempus creditur teſtibus pluribus numero, vel dignioribus.diſcept.1.nu.59
Circa Negatiuam in crimi alibus plus creditur negantibus, quam affirmantibus. diſcept.1. num.62
Negatiua quando cadit in ſenſum teſtis, ſicut affirmatiua, ita creditur negantibus, ſicut affirmantibus.diſcept.1.n 63.
Nemo dat, quod non habet.conſ.3.n.124.
Nemo eſt Dominus membrorum ſuorum. Tract. de confeſs Rei contra fiſc.c.4 num.
Neophitus non admittitur ad teſtimonium contra Chriſtianum diſcept 159.nu.1.
Nomina, & cognomina in inditiorum copia non publicantur, ſed ſupprimũtur in crimine hæreſis.diſcept. 22.n.7.
Nomen turpe, niſi aliud concurrat inditium, non ſufficit ad torturam.diſcept. 154.n.1.
Notarius ſi errauerit, vel ſcienter mẽtitus eſt circa acceſſoria, vel circumſtantias negotij, de quo agitur, non ſubſtantiales, inſtrumentum tamen valet.diſcept,18.n.25.

Notario potius error, quam dolus adſcribitur, vbi locus vnus pro alio ſcriptus eſt, vel vna dies pro alia. diſcept. 142. nu. 1
Notarius ſine incurſu pœnæ poteſt extendere clauſulas ſolitas apponi in inſtrumentis, inſtrumenti alterius Notarij. diſcept. 143. num. 3
Notarius quando poſſit in inſtrumento apponere clauſulas coſuetas. diſcept. 142. nu. 4
Notarius omittens apponere clauſulas conſuetas in inſtrumento, an puniatur de falſo. diſcept. 142. num. 5
Notarius poteſt ſuum errorem emendare, anteq̃ copia inſtrumẽti ſit data, vel de falſo ſit accuſatus. diſcept. 142. n. 6
Notarius poteſt a ſe ipſo corrigere inſtrumentum etiamſi errauerit in facto, vel ſi fuerit plus dictũ quam ſcriptum. diſcept. 142. n. 7.
Notarij negligentia non debet obeſſe parti, quando conſtat de ſubſtantia actus. diſcept. 142. n. 8.
Notarij error non poteſt nocere partibus, diſcept. 142. n. 9.
Numerus non ſupplet defectum teſtis, vt admitti debeat ad teſtimonium, diſcept. 8. n. 68.
Numerus teſtium inhabilium nõ ſupplet defectũ ipſorum. diſcept. 8. n. 69.

O

OBliuio, & variatio Rei de aliquibus circunſtantijs, vt v. g. de tempore nihil refert. diſcept. 12. n. 7.
Obliuio præſumitur poſt curſum duorum annorũ diſcept. 99. n. 1. diſcept. 171. n. 12. etiam in facto proprio.
Obliuio in teſte non eſt lata culpa, maximè quando eſt longum tempus poſt commiſſum delictũ diſcept. 171. n. 5.
Obliuio ob longum tempus facilè inducitur, diſcept. 171. n. 6.
Obliuio poteſt cadere in quantumcunque bonis, & perfectis viris. diſcept. 171. n. 16.
Obliuio non ſolum annorum, ſed etiã menſis cadit in teſte. diſcept. 171. n. 17
Obliuio de facili cadit in teſte de re aliqua non geſta. diſcept. 171. n. 18
Obſcuritas depoſitionis facit teſtes ſuſpectos de falſo. diſcept. 50. n. 13.
Obſtetricibus, referentibus puellam nõ eſſe virginem, non eſt credendum. conſ. 2. n. 57. Vide etiam in verbo Puella.
Obſtetricium iudicium circa deflorationẽ puellæ eſt multum fallax. conſ. 2. n. 58.
Obſtetrices cũ non poſſint videre clauſtra pudoris puellæ, non poſſunt teſtificari de virginitate, & non virginitate. conſ. 2. n. 59.
Obſtetrices debẽt eſſe prouidæ honeſtæ, & prudẽtes Matronæ. conſ. 2. n. 63
Obſtetricis dictum, cũ ſit vnica, plene non probat ſtuprum puellæ. conſ. 2. n. 63
Occultis verſatur iudicium Dei. diſcept. 2. n. 120.
Oculus, & manus ſæpe falluntur. diſcept. 2. n. 39. diſcept. 5. n. 7. diſcept. 192. n. 58.
Odioſa ſunt reſtringenda. diſcept. 24. n. 51.
Odioſa ſunt ſtricte intelligenda. diſcept. 29. n. 17
Odioſo, & maleuolo non creditur. diſcept. 33. n. 6. & conſ. 1. n. 129.
Odioſus, & inimicus à teſtificando repellitur. diſcept. 68. n. 2
Odioſus, & inimicus etiam præſumptus ad teſtificandum non admittitur. diſcept. 68. n. 3. & conſ. 1. n. 130.
Odium priuatum eſt familiare, & carnale. diſcept. 33. n. 7.
Odium licet non probetur, tamen vt quis à teſtimonio repellatur, ſatis eſt cõſtare de cauſa odij & inimicitiæ. conſ. 1. n. 131.
Offendẽs aliquem in perſona euadit ipſius inimicus capitalis. conſ. 1. n. 214.
Ex offẽſione, & atroci iniuria grauis, & atrox oritur inimicitia. diſcept. 20. n. 10. conſ. 1. n. 108
Offenſio non dicitur facta alicui ob aliqua minatoria verba. diſcep. 65. n. 4.
Offenſa facta vni ex ſocijs dicitur etiam facta alijs cum eo exiſtentibus. diſcept. 125. n. 2.
Offenſum qui ſe dicit ab aliquo, ſtatim ſe eiuſdem profitetur, & declarat inimicum. diſcept. 24. n. 27. diſcept. 30. n. 9. conſ. 1. n. 105.
Offenſus. Vide in verbo vulneratus.
Offenſi, inſultati, percuſſi, iniuriati, vel damnificati dictum nullum ad torturam facit inditium. diſcept. 30. n. 1.
Offenſus, percuſſus, vel iniuriatus nullũ facit probationis gradum. diſcept. 30. n. 2
Offenſi, ſeu damnificati dictũ nec in articulo mortis vllam probationem facit. diſcept. 30. n. 3. & 12. conſ. 1. n. 111.
Offenſi, ſeu iniuriati dictum quamuis per duos teſtes probatum nullum parit inditium. diſcept. 30. n. 4.
Offenſi, vel percuſſi dictum ſufficit tantũ ad inquiſitionem formandam. diſcept. 30. n. 5.
Offenſi dictum non inducit præſumptionem, quæ ſit ſpecies probaotionis, ſed quandam aliam vilem præſumptionem. diſcept. 30. n. 6
Offenſus nullum facit inditium, quia eſſet teſtis in cauſa propria. diſcept. 30. n. 8. & conſ. 1. n. 104
Offenſi aſſertio leuem tantum ad inquirendũ facit ſuſpi-

Digitized by Google

ſuſpicionem. diſcept. 30. num. 13
Offenſi, ſeù iniuriati dictum non ſufficit ad torturam, niſi alia concurrant inditia. diſc. 30. nu. 14
Offenſus, percuſſus, damnificatus, aut iniuriatus examinandus eſt ad inſtructionem tantum. diſcept. 30. num. 15
Offenſus quādo plures habet inimicos, oritur præſumptio ad fauorem offenſoris. diſcept. 30. n. 16.
Offenſi, & querelantis dictum nec ad inquirēdum, nec ad capturam facit inditium. conſ. 1. nu. 109
Offenſus quando querelat, non ad probationem, ſed ad inſtructionem tantum eſt examinandus. conſ. 1. num. 110
Opinio benignior in criminalibus ſemper eſt tenenda. diſcept. 1. num. 25. diſcept. 3. num. 8. diſcept. 96. num. 6
Opinio mala quando habetur, poteſt infligi tortura pro habendis alijs delictis. diſcept. 103 nu. 2
Opinionem, quæ in non delictum ſonat, & quæ magis æquitati, quam rigori fauet, Iudex ſequi debet. diſcept. 1. num. 26
Opinio etiam dubia, quæ faciat pro euitatione pœnæ, eſt amplectenda. diſcept. 1. num. 27
Opiniones quando ſunt duæ, quarum vna Fiſci eſt communis, & ſeuerior, altera Aduocati nō communis, & mitior, Fiſci opinio communis eſt relinquenda, & Aduocati non communis, & mitior amplectenda. diſcept. 1. num. 28.
Oſcula, & amplexus, capiēda eſt coniectura, quod licito amore, non libidine facta fuerunt. diſcept. 25. num. 63
Oſculum, ſeù deoſculatio cum verbis laſciuis non facit inditium ad torturam. diſcept. 192. num. 105. & 106.
Oſculū, quamuis per vim inferatur mulieri, tamen punitur ſolum pœna extraordinaria. diſcept. 182. num. 110
Oſcula, quamuis in puerum minorem, coniecturandum eſt, quod potius licito amore, quam libidine fiant. diſcept. 192. num. 113
Oſculum de per ſe non facit præſumptionem, ſeù inditium ad torturam. diſcept. 192. num. 119

P

PAllor. vide in verb. Variatio.
Particeps in ſocietate non probat. diſc. 183. 2
Particeps, vide in verb. Socius.
Partus vt dicatur aſpectus, teſtis dicere debet, quod puellæ fuit è pedibus extractus ſanguis. diſcept. 52. num. 5
Pater non poteſt cogi ad teſtificandum contra filium. diſcept. 91. num. 1
pater quod dicit contra filium, redditur inuerſimile, & non attenditur. diſcept. 91. num. 2
Pater plus diligit filium, quam ſe ipſum. diſcept. 91. num. 3
Pater non præſumitur velle filium pati. diſc. 91. n. 4
Pater magis terretur in filio, quam in ſemetipſo. diſcept. 91. num. 5
Pater, quando coactus deponit contra filium, nullum parit inditium. diſcept. 91. num. 6
Pater etiam volens non admittitur ad teſtificandū contra filium. diſcept. 91. num. 7
Pauper non eſt teſtis idoneus, integer, & omni exceptione maior. diſcept. 20. n. 72. diſcept. 37. n. 1
Pauper eſt omninò inhabilis, & in teſtem non admittendus. diſcept. 37. num. 9
Pauper in cauſa criminali non admittitur in teſtē. diſcept. 37. num. 10
Pauper, ſi ſit legalis, & fide dignus, à teſtificando non repellitur. diſcept. 37. num. 11
Pauper, quando non conſtat de honeſtate, & legalitate vitæ, non admittitur in teſtem. diſcept. 37. num. 13
Puer tunc maximè à teſtificando repellitur, quādo eſt vilis. diſcept. 37. num. 18
Pauper, & vilis à teſtificando pœnitus repellitur. diſcept. 37. num. 19
Pauper, & vilis, quando deponit de delicto commiſſo in via publica, & de die, à teſtificando repellitur. diſcept. 37. num. 20
Pauper, & vilis tunc maximè repellitur, quando eſt inhoneſtæ vitæ, & famæ. diſcept. 37. n. 24
Pauper nec ob fidē dicitur idoneus teſtis. cōſ. 3. 94
Paupertas teſti de fide detrahit. diſcept. 37. num. 2
Ob paupertatem dictum teſtis debilitatur. diſcept. 37. num. 3
Paupertas ſatis dicitur probata, quando teſtis dicit diſcept. 37. num. 5
Paupertas dicitur probata etiam per famam, & publicam vocem ortam in vicinia inter cognoſcentes. diſcept. 37. num. 6.
Ex paupertate oritur in teſte præſumptio mendacij, & corruptionis. diſcept. 37. num. 8.
Paupertas non eſt de genere malorū. diſc. 37. n. 12
Paupertas, & vilitas ſimul iunctæ omnino teſtes à teſtificando repellunt. diſcept. 37. num. 22
Paupertas cum inhoneſtate vitæ coniuncta in totum teſtem repellit. diſcept. 37. num. 25
Paupertas ſola repellit mulieres, quia nō dicuntur idoneæ. conſ. 1. num. 44
Percuſſio non poteſt ab aliquo cōmitti, vt ipſi fiat. diſcept. 104. num. 4
Percuſſio. vide in verb. offenſio.
Percuſſus. vide in verb. offenſus.
Perfectum ex pluribus imperfectis in ſua ſpecie reſultare non poteſt. diſcept. 2. n. 43. diſcept. 6. num.

n.58. diſcept. 7.nu.34.conſ.1.n. 92
Perfectum non poteſt oriri ex imperfecto. diſcept. 2.num.176.diſcept. 17.num.26. diſcept. 192. num. 45. conſ.3.num.118
Periti in arte deponere debent de his,quæ certitudinaliter noſcunt. conſ.3.num.77
Peritus in recognitione litterarum rationem reddere debet, quomodo manum recognoſcit. conſ.3. num. 83
Periurij vitium,ſeù infamia non purgatur per torturam, etiam quod conſuetudo extet in contrarium. diſcept. 8.num 53. diſcept.9. num.31
Periurium tollit omnem fidem in teſte. diſc. 9.n.3
Periurium quando nemini nocet, nec eſt aptum ad nocendum, non punitur periurus. diſcept. 9. num. 17
Periurium non ſanatur per tormentum ſibillorũ, nec per torturam purgatur. diſcept.8.nu.50.diſcept.9. nu.23. diſcept. 11.nu.52.diſcept.138. num. 11. conſ.1.num. 199
Periurium habet locum in teſte, nō autem in principali Inquiſito periuro. diſcept 9. num.35
Periurium in principali accuſato habet Deum tãtummodo vltorem. diſcept. 9.num.37
Periurium vbi eſt,nulla iuramẽti religio in eo conſiderari poteſt. conſ.1. num.200
Periurus nec inditium facit ad inquirendũ diſcept. 8.num. 51. diſcept. 9.num.19
Periurus non poteſt eſſe teſtis,maximè quando eſt varius, & ſibi ipſi contrarius, nec in caſibus exceptis admittitur,nec inditium facit ad torturã, nec ad inquirendum, etiam quod cum tortura depoſuerit,vel ſuum dictum cõfirmauerit in ea. diſcept. 8.num. 52.conſ.1.nu.198
Periurus,tam in criminalibus, quam in ciuilibus, tam in exceptis,quam in non exceptis nullum, facit inditium,& omninò à teſtificando repellitur. diſcept.9.num. 1.conſ.1.nu.197
Periurus quamuis examinatus nullum parit inditium. diſcept.9. num.2
Periurus vna vice amplius ad teſtimonium non admittitur etiam peracta pœnitentia. diſcept. 9. num. 4
Periurus ſemel ſemper præſumitur periurus,&nullam facit fidem quia ſemper falſum iuraturus præſumitur. diſcept. 9. num. 5. & 9. diſcept. 18. num. 15
Periurus licet emendatus in ſecundo examine,licet etiam abſolutus, quia non eſt idoneus teſtis ad teſtificandum non admittitur. diſc 9.nu.6
Periurus etiam in cauſa hæreſis à teſtificando repellitur. diſcept. 9. n. 11
Periurus eſt infamis. diſcept.9. num. 12
Periurus velut falſus eſt puniendus.diſc.9.n.13
Periurus qualiter admittatur in cauſa hæreſis. diſcept.9. num.14
Periuri dicto vt fides habeatur, neceſſariò inditia, & coniecturæ concurrere debent. diſcept. 9. num.15
Periurus non eſt ſi ne tortura in teſtem admittẽdus, ſi inditia,& coniecturæ non concurrant.diſcept. 9. num. 16
Periurus quando quis dicatur. diſcept.9.nu.18
Periurus,quando ſe facit ſocium criminis, nec ad inquirendum facit inditium. diſcept.9. num.20
Periuri dictum nec ad capturam ſufficit. diſcept. 9. num. 21
Periurus nec ad formãdam inquiſitionem ſufficit, quia periurus omni iure à teſtificãdo repellitur. diſcept. 9. num. 22
In periuro non cadit teſtimonium deficiente fundamento,quod eſt iuramentũ. diſcept.9.n.25
Periurus quis eſſe poteſt,tam ſi in tortura,quam ſi extra ipſam deponat. dicept. 9. num.27
Periurus etiam tortus non admittitur in teſtem. diſcept.9. num. 30
In periuro caret veritas, quæ debet eſſe pura, & ſimplex. diſcept.9. num.7
Periurus eſt infidelis Deo,& qui eſt infidelis Deo, hominibus fidelis eſſe non poteſt. conſ. 1. num. 201
Perſeuerare is dicitur,qui eſt liber à metu tormentorum. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 6
Pœna criminis ordinaria imponitur, quando extant probationes luce meridiana clariores. diſcept. 2. num. 119
Pœna minuitur, & temperatur conuicto etiam ex inditijs vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus. diſcept. 2. num. 121
Pœna debet eſſe conformis delicto. diſcept. 26. num. 4
Pœna extraordinaria non ſe extendit ad mortem. diſcept. 26. num. 73
Pœna, quæ ob reiterationem delictorum, dicitur aggrauari ad capitalem, de conſuetudine non videtur ſeruari. diſcept. 26. num.76
Pœna corporalis,ſeù pecuniaria vt euitetur, ſemper præſumitur ignorantia.diſcept.29.n.5
Pœna contra expendentem monetam falſam, ſeù tonſuratam non ligat ignorantem, quia non contemnit. diſcept. 29. num.6
Pœna capitis interpretatur ciuilis,quia deportatur diſcept. 29. num. 24
Pœna certa conſuetudinaria quando eſt cõſtituta, ab ea non eſt recedendum. diſcept.36.num.7
Pœnæ impoſitione non debet Iudex venire contra conſuetudinem. diſcept. 36.num.8

Pœnam

Digitized by Google

Pœnam imponens vltra conſuetam dicitur modũ excedere. diſcept. 36. num. 9
Pœna imponenda Iudici modum excedenti in torquendo Reum. diſcept. 107. num. 3
Pœna ſupplicij delictum vnum puniri non poteſt. diſcept. 156. num. 6
Pœna pecuniaria quando venit imponenda, non infligitur tortura. diſcept. 192. num. 46
Pœna extraordinaria intelligitur de pecuniaria nõ de corporali. diſcept. 192. num. 81
Pœna extraordinaria ſuccedit loco pœnæ, & propriæ pœnæ delicti. diſcept. 192. num. 82
Pœna corporalis requirit actum conſumatum. diſcept. 192. num. 87
Pœna, quę imponitur ipſo iure, vel ipſo facto nunquam imponitur pro actu imperfecto, ſed pro conſumato. diſcept. 192. num. 88
Pœna quando eſt minoranda non debet eſſe corporis afflictiua. diſcept. 24. num. 46
Pœna in puniendis delictis ſemper eſt eligenda minor. diſcept. 1. num. 29
Pœnalibus lex non debet extendi extra caſum in iure expreſſum. diſcept. 29. num. 33
Pollutio, quamuis probata per teſtes omni exceptione maiores, pœna extraordinaria punitur, diſcept. 192. num. 80
Practica, ſeù ſtylus Tribunaliũ non ſeruatur, quando eſt contra ius. diſcept. 3. num. 6
Præiudicium tertij iura valde abhorrent conſ. 2. num. 26
Præludia, & præparatoria non ſufficiunt ad delictum, quia in ſimilibus requiritur conſumatio ipſius delicti. diſcept. 192. num. 107. & 109
Præparatoria, & præludia non probant rem carnalem. diſcept. 192. num. 115. & 117
Præsbiter etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi vrgentiſſima adſint inditia, non torquetur. diſcept. 4. num. 24
Præſumptiones non reddunt rem claram. diſcept. 1. num. 19
Præſumptiones qualibet, ſeù inditia ad torturam, ſeù ad condemnationem non ſufficiunt. diſcept. 2. num. 58 & 127. diſcept. 22. num. 18
Præſumptio boni viri non ſufficit ad torturam. diſcept. 2. num. 179
Præſumptio ſufficit tantum ad pœnam pecuniariam, ſeù ad capturam. diſcept. 2. num. 180. diſcept. 192. num. 21.
Præſumptiones plures Rei vincunt pauciores fiſci. diſcept. 2. num. 200
Præſumptiones Rei quando ſunt potentiores ſuperant debiliores Fiſci. diſcept. 2. num. 2
Præſumptiones Fiſci quando ſunt fundatæ ſuper non veriſimili, & pugnant contra naturam, tollunt omnem opinionẽ delicti. diſcept. 2. n. 202
Præſumptio illa attenditur, quæ tendit ad excluſionem delicti. diſcept. 2. num. 205
Pręſumptiones, ſuſpiciones, imaginationes, & coniecturæ non ſufficiunt ad torturam, ſed ad capturam tantum. diſcept. 3. num. 58
Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio. diſcept. 4. num. 14
Præſumptiones, & inditia, vt ſufficiant ad torturã, debent crimen tangere. diſcept. 8. num. 23
Præſumptio vna tollit aliam. diſcept. 19. num. 23. diſcept. 26. n. 50. diſcept. 97. n. 7. diſ. 172 n. 16
Pręſumptiones ſufficiũt ad inquirẽdũ tantũ, ſeù ad capturã, non autẽ quoad reliqua. diſc. 22. n. 19
Præſumptiones furti poſſunt elidi ex alijs pręſumptionibus. diſcept. 26. num. 4
Præſumptiones non ſufficiunt ad probandum furtum. diſcept. 26. num. 27
Præſumptiones ſufficiunt ad capturam, non autem ad torquendum, & condemnandum. diſcept. 26. num. 28
Præſumptiones, quæ in ciuilibus admittuntur, ad torquẽdũ, ſeù cõdẽnandũ nõ ſufficiũt diſ. 27 5
Præſumptio vilis excuſat accuſantem a calumnia ex neceſſitate, nõ autẽ ex volũtate. diſ. 30 n. 7
Præſumptio non poteſt fundari ſuper inueriſimili. diſcept. 40 num. 10
Pręſumptio iuris cum ſit pro Notario, liquidiſſimè debet conſtare de falſitate contra ipſum. diſcept. 62. num. 2
Præſumptio iuris cum ſit contra fiſcum, & teſtes, ideò fortiores pro Curia probationes requiruntur contra Notarium. diſcept 62. num. 3
Præſumptionibus, & coniecturis non eſt ſtandum contra alios. diſcept. 96. num. 18
Præſumptio quãdo adeſt in proceſſu pro Reo tollit præſumptionem fiſci. diſcept. 97. num. 6
Præſumptio quando eſt conſona veritati plenam pro Reo facit probationem. diſcept. 97. num. 8
Præſumptio. vide in verb. veriſimilitudo.
Præſumptio dicitur conſona veritati, quia Natura dictat neminem delinquere velle. diſ. 97. n 9
Pręſumptiones pro Reo pręferuntur pręſumptionibus fiſci. diſcept. 97. num. 15
Pręſumptiones quando ſunt hinc inde, nempe pro Reo, & pro Fiſco, Fiſci intentio confunditur, & eſt locus abſolutioni Rei diſcept. 92. num. 16
Præſumptio illa ſola eſt amplectenda, quæ tendit ad excluſionem delicti. diſcept. 97. num. 18
Præſũptio pro Reo eſt, quæ deſexculat. diſc 97. 19
Præſumptiones vbi militãt hinc inde, nempè inter Curiam, & Reum, ceſſat quæſtio. diſc. 172. n. 19
Præſumptiones etiam violentiſſimæ nempè ſolus cum ſola, nudus cum nuda &c. non ſufficiunt ad tor-

ad torturam. diſcept. 192 num. 15
Præſumptionibus non probatur illud delictum, quod cõſiſtit in facto. diſcept. 192. num. 18
Ex præſumptionibus Iudex bonus, & chriſtianus torquere, ſeù cõdemnare nõ debet. diſ. 192. n. 20
Præſumptiones ſufficiunt ſolum ad torquendum, ſeù condemnandum quando lex expreſsè diſponit, eas haberi loco probationis. diſ. 192. n. 26
Præſumptiones probãt ſolum delictum in genere, ideſt ad inquirendum, non autem in ſpecie, ideſt contra perſonam Inquiſiti, cum ad torquendũ, & condemnandum requirantur teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 192 num. 30
Præſumptio eſt minus quam inditiũ. diſ. 192. n 47
Præſumptiones in nullo caſu ſufficiunt ad torturã, ſeù condemnationẽ in pœnã aliquã, niſi in caſu, in quo lex ipſa præſumit. diſcept. 192. num. 50
Præſumptio illa tam violenta, nempè quod vir repertus fuerit cum muliere, per Fiſcum probari debet. diſcept. 192. num. 97
Præſumptiones non probant coppulam carnalem. diſcept. 192. num. 116
Princeps non poteſt concedere, vt credatur teſti non iurato. diſcept. 51. num. 7
Princeps de poteſtate ordinaria non poteſt mandare, quando quis torqueatur abſq; inditijs, licet poſſit de poteſtate abſoluta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc c. 37. num. 4
Principalis inquiſitus poteſt deierare, mendacia proferre, & impune facti veritatem abnegare. diſcept. 9. num. 36. vide in verb. Reus.
Principalis, ſeù querelantis aſſertioni magis creditur, quã teſtis cõtrariũ deponẽtis. diſ 9. n. 41
Principalis, & teſtis non poſſunt ad concordiam reduci. diſcept. 9. num 42
Probationes, ſeù inditia pro Reo ſufficiunt leuiora. diſcept. 2. num. 126
Probatio ſemiplena requiritur, vt tortura infligi poſſit. diſcept. 192. num 38. Immo
Probatio ſemiplena, non ſufficit ad torturã, niſi ſit cõfirmata alijs adminiculis. diſcept. 192. n. 39
Probatio ſemiplena debet remanere ad fauorem Curiæ poſt ſublatas probationes, & præſumptiones fiſci, vt poſſit infligi tortura. diſ. 2. n. 151
Probatio ſemiplena quæ dicatur. diſcept. nu. 155
Probatio ſemiplena eſt præſumptio cauſata ex dicto boni viri, quæ fortiter mouet animum Iudicis ad aliquid credendum, ſeù diſcredendum. diſcept. 2. num. 162. diſcept. 192. num. 40
Probatio ſemiplena oritur ex dicto teſtis omni exceptione maioris. diſcept. 2. num. 164
Probatio ſemiplena non oritur ex inditiis remotis. diſcept. 2. num. 164
Probationis pars nõ dicitur totalis, integra, plena, & perfecta probatio. diſcept. 2. num. 175
Probationem ſemiplenam non faciunt inditia, ſed teſtes omni exceptione maiores diſ. 2. nu. 183
Probatio ſemiplena non ſufficit ad torturam, ſed pluſquam ſemiplena requiritur. diſ. 2. n. 188
Probationes Rei, quando ſunt veriſimiliores, & proſſimiores, præualere debent. diſ. 2. num. 199
Probationes exiſtentes hinc inde, & ſi diſcerni non poſſit, quæ ſint potentiores, tunc pronunciandum eſt pro Reo. diſcept. 2. num. 203
Probationes quando ſunt pares, tunc inuicem ſe confundunt, & quæ ſunt pro Reo attenduntur. diſcept. 1. num. 42. diſcept. 2. num. 204
Probationis ſpecies nõ ſufficit ad torturã. diſ. 2. 177
Probationes in criminalibus debent eſſe luce meridiana clariores. diſ. 6. nu. 25. diſ. 120. num. 16. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. num. 14
Probationes plures imperfectæ, & diuerſæ ad plenam probationem non coniunguntur. diſcept. 6. num. 59. conſ. 1. num. 100
Probationum diuerſæ ſpecies in criminalibus non coniunguntur. diſcept. 6 num. 39
Probatio qualis qualis eſt minus quã ſemiplena. diſcept. 17. num. 8
Probatio in genere, qualiter intelligatur, & qualiter in ſpecie. diſcept. 17. num. 16
Probatio in ſpecie requirit teſtes integros, fide dignos, & omni exceptione maiores. diſ. 17. n. 17
Probationes in omni caſu debẽt eſſe claræ, & certæ. diſcept. 17. num. 52
Probatio debet conſtare per teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 17. num. 53
Probatio dubia, imò quamuis inferior, imperfecta, & non plena taliter offuſcat, & obnubilat probationem Fiſci, & Inſtigatoris, quod ſequi debet abſolutio. diſcept. 1. nu. 35. & 36. diſcept. 19. num. 28. diſcept. 152. num. 6
Probatio in criminalibus requiritur actior, cum de hominis ſalute tractetur. diſcept. 22 n. 2. conſ. 1. num. 4. Quod dicitur etiam ad conuincendum hæreticum. conſ. 1. num 5
Probatio liquidiſſima in ſtupro dicitur, quæ fit ex aſpectu vuluæ. diſcept. 24. nu. 7
Probatio ocularis eſt optima, & ſuperlatiua omnium aliarum probationum, & ideo non ſufficit coniecturalis. diſcept. 24. num. 72
Probatio coniecturalis dicitur imperfecta, & non liquida. diſcept. 24. num. 73
Probatio poteſt fieri vſq; ad ſententiã. diſ. 32. 30
Probatio teſtium, non autem inſtrumentorum in delictis attenditur. diſcept. 50. num. 2
Probatio delicti non debet eſſe in genere, ſed debet deueniri ad indiuiduum. diſcept. 95. num. 25
Probationes vbi extant, non indigitur tortura, ſed

vbi veritas aliter heberi nõ poteſt.diſc.102.n.5.
Probatio delicti, vt faciat inditium ad torturã debet eſſe in ſpecie, non autem in genere.diſcept. 192.num.145
Probationes etiam in iudiciis enormium delictorũ vt aſſaſſinij debent eſſe liquidiſſimæ, & apertæ diſcept.3 .num. 58
Probatio in genere non habetur in cõſideratione. diſcept.6.num.37
Probationum cõflictu præfertur fauorabilis, ideſt illa, quæ ſtat pro Reo, & poſtponitur odioſa. diſcept.1.num.30. & 33
Probatio illa attenditur, quæ excludit delictum. diſcept.1.num.31
Probationes duæ quando eſſent fauorabiles, præualet magis fauorabilis. diſcept.1. num.32
Probationum conflictu Reus per Iudicem eſt abſoluendus.diſcept.1.num.34
Probatio inferior, dubia, & imperfecta fiſci non poteſt elidere liquidam probationem Rei. diſc. 1.num.37
Probatio fiſci, quãdo redditur dubia ex probationibus Rei, Reus non poteſt damnari, ſed abſoluendus eſt. diſcept.1. num.38
Probatio obſcurior, & incerta in dubio illa præualet, quæ ſtat pro defẽſione Rei. diſc.1.n.40
Probationum conflictu, ſeu concurſu, quando diſcerni non poteſt, quæ nam ſint veriſimiliores, & potentiores hinc inde, tunc pronunciandũ eſt pro Reo. diſcept.1.num.41
Probatio Rei tunc maxime attẽditur, quãdo habet aliquã præſũptionẽ iunctam. diſ.1. n.43
Probationis fides ex cõiecturis augetur.diſ.1.n.44.
Probationes in criminalibus ad fauorem Rei etiã poſt concluſum in cauſa admittitur. diſ.1.n.45
Proceſſus fabricatus per ſugeſtionem, vel per ſugeſtiuam Iudicis interogaiionem totus eſt nullus.diſcept.8.num.73
Prohibere quis non poſſe dicitur, niſi commode poſſit. diſcept. 161.num.6
Prohibitum fieri immediate,mediate fieri non poteſt.diſcept.26.num.11
Propoſitum cum actu imperfecto mitius punitur. diſcopr.25.num.58.
Proſternens in terram mulierem, ſeu virginem nõ debet pœna capitis puniri. diſcept.192.n.112
Proteſtatio de mentiendo vi tormentorum attẽdi debet.diſcept.188.n.2.Tract.de cõfeſs. Rei cõtra.fiſc.cap.37.num.3
Puellam fuiſſe ſtupratam,aliunde conſtare debet, quam ex dicto ipſius.diſcept.24. num.2
Puellæ ſtupratæ, non creditur, etiamſi eſſet conſtituta in articulo mortis.diſcept.24.num.3
Puellæ ſtupratæ non creditur, quamuis eius dictũ fuerit confirmatum in tortura. diſcept.24.nũ.4
Puellæ, ſiue mulieri dicenti ſe vim paſſam, ſeu per vim cognitam non creditur.diſcept.24. num.5
Puella quando non conſtat ſe vim paſſam, ſeu per vim cognitã, facit ſe ſociã criminis. diſ.24.n.6
Puellæ non creditur, quia eſſet teſtis in cauſa propria,quod eſſe non poteſt. diſcept.24.num.15
Puellæ non creditur,quia alias ſemper poſſet dicere,ſui ſtuprata ad hoc,vt dotetur,vel in vxorem ducatur.diſcept.24.num.15
Puellæ non creditur, quia eſſet accuſatrix,& teſtis diſcept.24.num.17
Puella non probat,quia tractat de eius vituperio, & dedecore euitando. diſcept.24. num.18
Puellæ ſtupratæ non creditur, quãdo conſequitur aliquod commodum.diſcept.24.num.19
Puellæ non creditur, quando non acclamauit, ſeu vociferauit.diſcept.24.num.20
Puellæ non creditur, quia deponit turpitudinem ſuam.diſcept.24.num.24
Puellæ offenſę nec etiam ad inquirendum creditur.diſcept.24.num.25
Puellæ ſtupratę nominãti duos,vel plures ſtupratores non creditur. diſcept.24.num.34
Puella deflorata nominãs aliquem conſanguineũ ne occidatur,non probat. diſcept.24 .num.38
Puella ſtuprata nullum ad torturam facit inditium diſcept.24.num.41
Puella debet inſpici non per vnam, ſed per tres ad minus obſtetrices.diſcept.24.num.56
Puella nõ poteſt dicere ſe ſtupratam,ſi nulibi probatur in proceſſu.diſcept.24.num.57
Puella ſtuprata cito debet accuſare ſtupratorem diſcept 24,num.64
Puella quando adſunt defectus plures ſimul iuncti,dicti defectus proſternunt in totum eius dictum. diſcept.24.num.40. conſ. 2.num.39
Puellæ, qñ dicitur, quod fuit enacuatus ſanguis è pedibus,debet dici ad quẽ effectũ. diſ.52.n.4
Puella quando eſt doli capax, ceſſat præſumptio violentiæ,conſ.2.num. 10
Puella, quãuis fuerit examinata,vt teſtis, nihil facit, quia modus non attenditur, ſed effectus, conſ.2.num.30.
Puella contrahit inimicitiam capitalem cum ſtupratore,quãdo deponit cõtra ipsũ.cõſ.2.n.31
Puellæ defloratæ contra deflorãtem nulla eſt præſtanda fides. conſ.2.num.32
Puella dicens ſe ab aliquo defloratam reddit ſe infamem.conſ.2.num.33
Puella deflorata non facit inditium ad torturam, cum cum ſit ſocia criminis. conſ.2.num.41
Puellæ defloratio poteſt prouenisſe ab obſtetricibus per imiſſionẽ earũ manuũ intra vas naturale

rale d. puellæ. conſ.2.num.62
Puella quando eſt inſpicienda, Iudex debet deputare honeſtas,& prouidas Matronas.cōſ.2.n.63
Puella quando apponit digitos in ſuā naturā committit vitium ſodomiticum. conſ.2. num.64
Puella. vide in verb. Mulier. In verb. Obſtetrices. In verb. ſtuprum.
Pueri ſubagitati dictum nullum facit probationis gradum. diſcept.25. num.1
Puer dicens ſe fuiſſe ſubagitatum,vt particeps criminis nullū facit inditiū diſ.25 n.2.cōſ.3.n.22
Puer.quamuis dicat ſe fuiſſe per vim cognitum,& ideo non eſſe participem criminis, tamen nihil probat. diſcept. 25. num. 3
Puer ſubagitatus non poteſt eſſe teſtis in cauſa propria, & multo minus accuſator, & teſtis. diſcept. 25. num.4
Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam reddit ſe infamem, & ideò non probat. diſcept. 25. num. 5. conſ. 3. num.16
Pueri ſubagitati dictum, quando nulla concurrat præſumptio,vel inditium,non facit inditium ad torturam. diſcept.25. num.11
Pueri ſubagitati dictum non facit inditium, etiāſi ferula vt puer cæſus fuerit. diſcept.25.num.12
Puer ſubagitatus in tormento ferulæ ſuum dictum confirmare debet, & coppulatiuè alia præſumptio concurrere debet vt faciat inditium ad torturam. diſcept.25. num. 13
Puer ſubagitatus, quando alias patitur exceptiones,nullam facit fidem. diſcept. 25.num.20
Puer quando eſt minor 14. annis, ex defectu ætatis non probat. diſcept.25. num. 21
Puer,quando eſt periurus,à teſtificando repellitur. diſcept.25. num. 22
Puer quando eſt ſibi ipſi contrarius non probat. diſcept. 25. num.23
Puer ſubagitatus, quando cum iuramento falſo aſſerit fuiſſe retentum in cubiculo v. g. per tres dies poſt cognitionem carnalem non eſt attēdendus. diſcept. 25. num. 24
Puer,quādo per teſtes cōuincitur de mendacio,vti periuro nulla eſt adhibenda fides. diſ.25. nu.25
Puer quando eſt inimicus,nullum ad torturam facit inditium; Et inimicus dicitur,quando deponit fuiſſe percuſſum. diſ.25. n.26. & cōſ.3.n.60
Pueri ſubagitati anus quando non fuit inſpectus, nō dicitur cōſtare de corpore delicti.diſ.25.n.30
Puer quando eſt minor 14.annis,non eſt locus torturæ; quia ad teſtimonium non admittitur. diſcept. 25. num. 34
Pueri ſubagiti dictum in tormentis ſibillorum ſine alijs adminiculis nullum ad torturam parit inditium. diſcept.25. num.37
Pueri ſubagitati anus neceſſario per Chirurgos inſpici debet, an tota ani corona ſit inflammata. diſcept. 25. num. 40
Pueri ſubagitati confeſſio non probat ſubagitationē,nec corpus delicti. diſ.25.n.41.conſ.3. n.71
Puer deponens turpitudinem ſuam nō eſt audiendus. diſcept.25 num.42.& conſ.3. num.19
Puer ſubagitatus non eſt eſt audiendus, quando non conſtat de fractura ani ipſius. diſ.25.n.43
Pueri fractura ani quamuis appareat, poteſt proueniſſe ex alia cauſa. diſcept.25. num.44
Puer ſubagitatus ſi dicat, quod exiuit ſanguis ex eius ano,& id etiam deponat Chiturghus, nihil refert. diſcept.25. num. 47
Puer ſubagitatus. vide in verb. Sodomia.
Puero deponenti de eius ani fractura,ſeu Chirurgo non eſt credendum, quia opus eſt, vt aliunde probetur. diſcept.25. num.48
Pueri ſubagitati ano ſi extat vulcer, Chirugis. ſeù puero non creditur proueniſſe ex ſubagitatione. diſcept.25.num. 50
Puer ſubagitatus ab vno non poteſt interogari an fuerit ſubagitatus ab alio. diſcept. 25. num.70. Tract.de confeſs.Rei contra fiſc.c.33.num.1
Puer ſubagitatus,quando fuit interogatus, an fuerit ſubagitatus ab alio,contra quem nulla præcedebant inditia ſententia redditur nulla; diſcept. 25. num. 71
Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam inditiū non facit contra Inquiſitum ad torturam. diſcept. 25.num.1.8.& 10. conſ.3.num.22
Puer ſubagitatus non purgat ſuā infamiam,quāuis in tortura deponat. conſ.3. num.50
Pueri ſubagitati anus quando per Chirurgos fuit inſpectus v.g. poſt tres annos,inquiſite non obſtat. conſ.3. num.74. vide in verb ſodomia
Purgatio canonica inducitur delato ratione infamiæ. diſcept.6. num. 31

Q

QValitas non dicitur probata, ſi non eſt probata ſubſtantia. diſcept. 20. num. 50
Qualitas aggrauans delictum debet conſtare in actis per teſtes idoneos. diſcept. 25. num. 55. diſcept, 192.nu.66. conſ.2.num.25.conſ.3.nu.34
Qualitas quando eſt appoſita in aliquo delicto, illa probari debet. diſcept.36. num.20
Qualitates aggrauantes delictum quando nō ſunt probatæ pro parte fiſci,ceſſat diſpoſitio §. Præconizamus. diſcept. 36. num.24
Qualitas perſonæ multum attenditur in delictis. diſcept. 192. num.137
Qoerela,acclamatio, & conqueſtus derobati non

probant

INDEX.

probant furtum.diſcept.26.num.53

Querela ſola crimiualis parit inimicitiam capitalem.conſ.3.num.95

Querelantis, ſeù principalis aſſertioni magis creditur, quam aſſertioni teſtis contrarium deponentis.diſcept.9.num.41

Queſtio facti eſt in poteſtate legis, non autem in arbitrio Iudicis.diſcept.120.num.11

R

Raptus vicinæ, ſeù amicæ non eſt capiendus ad malum.diſcept.192.num.127

Ratificationi delicti, quæ prouenit ex confeſſione ſpontanea, nulla eſt adhibenda fides. Tract.de confeſs.Rei contra fiſc.c.4 num.15

Ratificatio delicti, quæ prouenit ex tortura illata, vti meticuloſa non attenditur. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c 4.num.15

Ratihabitione delicti per alium commiſſi, vt quis de ipſo teneatur, duo requiruntur, ità vt vnum tantum interueniſſe non ſufficit. diſcept. 164. num.14

Primum quod v.g. ſit nomine meo geſtum, alias non teneor. diſcept.164.nu.15

Secundum quod illud approbem tanquam nomine meo geſtum.diſcept.164.num.16

Ratio eſt illa, quæ dat eſſe teſtimonijs. diſcept. 53.num.2

Ratio bona ſicut iuſtificat dictum teſtis, ſic mala elidit. diſcept. 189. nume. 2. diſcept. 192. num.70.& 71

Receptator, vt furti teneatur, debet eſſe particeps ipſius,& non ſufficit voluiſſe amico inſeruire.& poſtea ipſum furtum reſtituere. diſcept 26. num.57

Receptator ſi ſit in dolo non tenetur pari pœna cum fure, ſed mitiori, & extraordinaria. diſcept.26 num.58

Receptator non poteſt puniri, niſi appareat, id ſcienter feciſſe. diſcept.26.num.59

Recognitio fit de re certa ad incertam, & non de ignoto ad ignotius.diſcept.13.num.18

Redditio vna vera cauſæ præponderat cauſæ preſumptiuæ.diſcept.53.num.14

Relatio impoſſibilis iudicatur deſtructo antecedenti.diſcept.86.num.3

Reminiſcentia nunquam conſiderari poteſt. diſcept.171.num.19

Reminiſcentia non cadit ſuper non ente. diſcept. 171.num.20

Res derobata ad hoc vt conſtet de corpore delicti, probari debet quod v.g.erat in domo, vbi dicitur ablata.diſcept.26.num 13

Res derobata, quando non conſtat, quod erat, vbi fuit ablata, Inquiſitio contra Reum formata non tenet.diſcept.26.num.14

Requiſita plura quando requiruntur in aliquo caſu, alterum interuenire non ſufficit. diſcept. 26.num.60

Reſtitutio in integrum datur minori aduerſus iudicium, & confeſſionem, non autem aduerſus delictũ. Tract.de cõfeſs. Rei cõtr.fiſc.c.29 n.6

Reuocatio dicti facta à teſte nõ præiudicat Inquiſito.diſcept.18.num.32

Reus ſi primo examinatus negauerit delictum, & complices, vel confeſſus de ſe delictum interogatus de complicibus illos reticuerit, ſi poſtea ſpontè, vel per torturam variando à prima depoſitione conſocios nominauerit, non faciet inditium ad torturam propter periurium. diſcept.8 num.49

Reus citra metum periurij, & mendacij poteſt variare, deierare, mendacia proferre. & facti veritatem abnegare. diſcept.9.num.36.diſcept. 12.num.10.diſcept.13,nu.2

Reus varians, ſeù vacillans in depoſitionibus nullum ſibi ad torturam facit inditium. vide in verb.Variatio ſub.num.9.& 10

Reus reſpondens inquiſitioni contra veritatem nõ tenetur de periurio.diſcept.13.nu.3

Reus per trienij lapſum de malo præſumitur effectus bonus, & emendatus de crimine. diſcept. 20.num.81

Reus quando per triennium ſteterit, quod non commiſit delictum, ceſſat illa præſumptio, quod ſemel malus ſemper præſumitur malus. diſcept.20.num.87

Reus quando eſt eius qualitatis, & probitatis, vt facilè delictum præſumi non poſſit, Iudex facilè poteſt à tortura abſtinere. diſcept.21.num.10

Reus ad dictum teſtis inhabilis, & infamis non conuincitur.diſcept.22.num.5

Reus grauius punitur ex modo probandi, quam ex modo condemnandi. diſcept. 26 num.9

Reus ſi oſtendat à quo furtum habuit, vel eſt bonæ famæ non poteſt torqueri.diſcept. 26.num.49

Reus ex ſimplicitate erraſſe cenſetur. diſcept. 27. num.21

Reus quando eſt honeſta perſona, & ſemel tantum deliquit, in omni caſu habetur in conſideratione. diſcept.29.nu.39

Reum pro vno delicto punire obnoxium eſt. diſcept.29.nu.40

Reus, qui ſemel deliquit, magis eſt expectandus,

& corripiendus, quam puniendus. diſcept.29. num.41

Reum, qui eſt laudabilis vitæ, pro vno delicto commiſſo punire, ſcandalum eſt. diſcept. 29. num.42

Reus quando ſua ſponte, & non interogatus alios nominat, dicta nominatio ſuſpecta habetur. diſcept.39 num.13

Reus quando vult probare negatiuam, tempus eſt de ſubſtantia probationis diſcept.41.nu.8

Reus ſi confeſſus fuerit, Iudex illum ſine inditijs damnare, & punire non poterit. diſcept. 120. num.7

Reo non poteſt infligi tortura ob alia prætenſa delicta, ſi de ipſis non fuit accuſatus, nec extant inditia. diſcept.150 num.1

Reus confeſſus non torquetur ſuper delictis, ſi de ipſis non fuit diffamatus. diſcept.150 num.2

Riſus eſt leue adminiculum, quod non ſufficit ad torturam. diſcept.192.num.12

Romæ quod fit non eſt ſeruandum, ſed quod de iure fieri debet. diſcept.133 num.10

S

SAcerdos Dei legatione fungitur. diſcept.4.nu. 7. vide in verb. Clericus.

Sacerdos præponitur Magiſtratibus, diſcept.4.nu. 16.conſ.1.num.159

Sacerdos etiam in crimine hæreſis, niſi ſit infamatus, licet alia concurrant inditia non eſt torquendus. diſcept.4.num.23

Sacerdos etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi vrgentiſſima, non torquetur. diſcept. 4. num.24

Sacerdoti, ſeu Clerico tortura rarius, ac mitius eſt infligenda. diſcept.4.num.2

Sacerdoti vacillanti in teſtimonio ferendo non poteſt infligi tortura. diſcept 4 num.25

Sacerdos ſemper præſumitur bonus, & verax. conſ.1.num.142

Sacerdotis oſcula, & ſimilia capienda ſunt in bonam partem. conſ.1.num.215

Sacerdotij dignitas non mediocrem in criminalibus de ſe facit præſumptionem excluſiuam delicti diſcept.4.num.13.conſ.3.num.56

Sanguinem ſuum vnicuiq; licet redimere quoquo modo, ideſt per fas, & nefas. diſcept.9.nu.38. diſcept.12.num.21

Scandaloſus vt quis dici poſſit, neceſſe eſt, vt fuerit confeſſus, conuictus, aut per ſententiam condemnatus. diſcept.110.num.6

In ſcientiæ cauſa ſtat effectus. diſcept.189. nu.3

Scientia debet eſſe vera, & certa, non autem præſumpta ad pœnam inducendam. diſcept. 26. num.56.

Scientia non preſumitur ſed probari debet. diſcep. 26.num.61

Scriptura priuata pro ſcribēte nullam fidem facit. diſcept.86.num.2

Secretum amici vnus quiſq; tenetur celare tam de lege naturali, quam de lege diuina. diſcept. 8.num.76

Senex, quia habet iuris præſumptionem ad ſui fauorem, torqueri non poteſt. diſcept.172.nu.1

Senex habens iuris præſumptionem pro ſe dicitur habere intentionem fundatam, quod non delinquat. diſcept.172.num.2

Senex ſexagenarius cenſeri debet impotens ad res venereas, vel non ſuſpectus. diſcept. 172.nu.3

Senex non præſumitur abieciſſe iugum Domini fœtorem libidinis amplectendo. diſcept. 172. num.4

Sene conſiderata eius ætate ceſſat omnis ſuſpicio incontinentiæ. diſcept.172.num 5

Senex poteſt retinere in domo mulieres etiam extraneas abſq; aliqua venerea ſuſpicione. diſcept.172.num.6

Senex ſexagenarius tanquam ad generandum nō idoneus lege Pompeia Popia vxorem ducere non poteſt. diſcept.172.num.7

Senex ſexagenarius verè dicitur ſenex. diſcept. 172.num.8

Seni incipit deficere intellectus, quando annum quinquageſimum ſecundum excedit. diſcept. 172.num.9

Senex ſicut puer ignorat, quid agat. diſcept. 172. num.10

Senex ſi puerum amat, non eſt trahendum ad malum. diſcept.172 num.11

Senex mirum delectatur pueris; quare ſimilis ad ſummum amorem propenſus repuereſcere dicitur. diſcept.172.num.12

Senex, cum habeat præſumptionem naturalem pro ſe, illa tollit omnem contrariam opinionem. diſcept.172.num.17

Sene inditium adeſt, quod non committat delictū attenta ſenectute, ideò torqueri non poteſt. diſcept.172.num.18

Senex imprudenter delinquens nullatenus punitur. diſcept.172. num.20

Senex decrepitæ ætatis, ſi quid impium dixerit, excuſatur velut puer. diſcept.172.num 21

Senex delinquens non punitur, quando inaduertenter aliquid mali facit. diſcept.172 nu.22

Senex intellectu, & ſenſu caret, & puero æquiparatur. diſcept.172.nu.23

Digitized by Google

INDEX.

Senes,& pueri excuſantur à pœna. diſcept. 172. num. 24
Senibus parcendum eſt, nè queſtionibus ſubijciantur. diſcept. 172. num. 25
Senex amator ad breuius tempus, quam adoleſcens eſt relaxandus diſcept. 162. nu. 26
Senis ætati, & imprudentiæ in pœnalibus ſuccurrendum erit. diſcept. 172. num. 2
Sententia lata ex dicto offenſi, quia inimici non exequitur. diſcept. 30. num. 16
Sermones ab alijs relati nullam prorſus faciunt fidem. diſcept. 14. num 210
Sermo, qui habet dupplicem ſenſum, ideſt quod accipi poteſt in bonum, & malum ſenſum, bonus accipi debet. conſil. primo num. 30
Seruus non facit inditium contra ſeruum, maximè ſi eſt varius diſcept. 96. num.
Seruus torqueri poteſt ſi vacillet. diſcept. 98. num. 4
Seruus, quando plures patitur defectus, non poteſt deponere in his, quæ prætenduntur facta in domo etiam cum tortura, etiam in caſu difficilis probationis. diſcept. 148. num. 1
Seruorum, & famulorum dictis etiam in cauſa hereſis modica eſt habenda fides. diſcept. 148. num. 2
Serui Dominis ſuis ſunt infeſtiſſimi. diſcept. 148 num. 3
Serui contra eorum Dominos ad teſtificandum non admittuntur, & admiſſi nihil probant. conſ. 3. num. 100
Serui contra eorum Dominos etiam in cauſa hæreſis modicam faciunt fidem. conſil. 3. num. 101
Serui expulſi è domo à Dominis ſunt ipſis expulſoribus exoſi. conſ. 3. num. 102
Seruus. vide in verb. famulus. In verb. Domeſticus.
Signum indicat, ſed non probat identitatem facti. diſcept. 192. num. 44
Silentium longum in querelando nempe trium, vel quinque menſium arguit dolum, & querelam calumnioſam. diſcept. 83. num. 2. conſil. 3. num. 75. Vide etiam in verb. Denuncians.
Similibus non eſt iudicandum, cum diuerſi ſint termini. diſcept. 173. num. 14.
Simile non eſt idem, cui eſt ſimile. diſceptat. 192. num. 140
Singularitas vbi eſt, ibi eſt varietas & contrarietas diſcept. 6. num. 6. conſ. 1. num. 76
Singularitas arguit dolum, & falſitatem. diſcept. 6 num. 7
Singularitas teſtium diuidit, & lacerat teſtimonium. diſcept 6. num. 9. Tract. de confeſſ. Rei contra ſic. c. 2. num. 8
Singularitatis exceptio per aliorum teſtium numerum non ſuppletur. conſ. 1. num. 69
Singularitas diuerſificatiua dicitur, quando teſtes diuerſi ſunt in loco, & tempore, quia videntur deponere de diuerſis actibus. conſ. 1 num. 81
Singularitas obſtatiua eſt quando ex dictis teſtium naſcitur repugnantia, & contrarietas obſtans, & repugnans veritati. conſil. 1. num. 87
Singularitas cumulatiua, ſeù adminiculatiua non dicitur, quando plures teſtes ſunt, & quiſque ipſorum deponit in facto proprio, quia non poteſt quis ſe ipſum ſupplere &, adminiculari; cum teſtis non ſe ipſum, ſed alium ſupplere, & adminiculari poſſit. conſ. 1, num. 89
Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt omnes teſtes deponant ſuper eodem facto, & non vnus de vno, & alius de alio. conſ. 1. num. 94
Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt vnus ſit teſtis in facto alterius. conſ. 1. num. 96
Socij criminis dictum non dicitur inditium nouũ. diſcept. 2. num. 93
Socius criminis non admittitur in teſtem contra conſocium, nec cum adminiculis facit inditium ad torturam, ſed ad inquirendum tantum. diſcept. 8 num. 1
Socij criminis nominatio ſuccedit loco accuſatoris. diſcept. 8. num. 6
Socius criminis in mortis articulo facit ſolum quale quale inditium, ſeù aliqualem præſumptionem. diſcept. 8. num. 11
Socij criminis nominatio ſuſpecta cenſetur, quando fuit ſponte facta. diſcept. 8. num. 13
Socij criminis nominatio, vt faciat inditium ad inquirendum, quæ requirat. diſcept. 8. nu. 14
Socij criminis nominatio non facit inditium ad inquirendum, quia nullum parit inditium contra conſocium. diſcept. 18 num. 43. diſcept. 24. num. 7. conſ. 3 num. 1. diſcept. 2. num. 94. diſcept 8. num. 34. diſcept. 2. num. 19. diſcept. 18. num 47 diſcept. 192. num. 9
Socius criminis nec ſufficit ad tranſmittendam inquiſitionem. diſcept. 8. num. 15
Socius criminis ex proprio delicto efficitur infamis & periurus. diſcept. 192. num. 5. diſcept. 8. num. 2

n.58. diſcept. 7.nu.34.conſ.1.n. 92
Perfectum non poteſt oriri ex imperfecto. diſcept. 2.num. 176.diſcept. 17.num.26. diſcept. 192. num. 45. conſ.3.num.118
Periti in arte deponere debent de his, quæ certitudinaliter noſcunt. conſ.3.num.77
Peritus in recognitione litterarum rationem reddere debet, quomodo manum recognoſcit. conſ.3. num. 83
Periurij vitium,ſeu infamia non purgatur per torturam, etiam quod conſuetudo extet in contrarium. diſcept. 8.num 53. diſcept.9. num.31
Periurium tollit omnem fidem in teſte. diſc. 9.n.3
Periurium quando nemini nocet, nec eſt aptum ad nocendum, non punitur periurus. diſcept. 9. num. 17
Periurium non ſanatur per tormentum ſibillorũ, nec per torturam purgatur. diſcept.8.nu.50.diſcept.9.nu.23. diſcept. 11.nu.52.diſcept.138. num. 11. conſ.1.num. 199
Periurium habet locum in teſte, nõ autem in principali Inquiſito periuro. diſcept 9. num.35
Periurium in principali accuſato habet Deum tãtummodo vltorem. diſcept. 9.num.37
Periurium vbi eſt,nulla iuramẽti religio in eo conſiderari poteſt. conſ.1. num.200
Periurus nec inditium facit ad inquirendũ diſcept. 8.num. 51. diſcept. 9.num.19
Periurus non poteſt eſſe teſtis,maximè quando eſt varius, & ſibi ipſi contrarius, nec in caſibus exceptis admittitur,nec inditium facit ad torturã, nec ad inquirendum, etiam quod cum tortura depoſuerit,vel ſuum dictum cõfirmauerit in ea. diſcept. 8.num. 52.conſ.1.nu.198
Periurus,tam in criminalibus, quam in ciuilibus, tam in exceptis,quam in non exceptis nullum facit inditium,& omninò à teſtificando repellitur. diſcept.9.num.1.conſ.1.nu.197
Periurus quamuis examinatus nullum patit inditium. diſcept.9. num.2
Periurus vna vice amplius ad teſtimonium non admittitur etiam peracta pœnitentia. diſcept. 9. num. 4
Periurus ſemel ſemper præſumitur periurus,&nullam facit fidem quia ſemper falſum iuraturus præſumitur. diſcept. 9. num. 5, & 9. diſcept. 18. num. 15
Periurus licet emendatus in ſecundo examine,licet etiam abſolutus, quia non eſt idoneus teſtis ad teſtificandum non admittitur. diſc 9.nu.6
Periurus etiam in cauſa hæreſis à teſtificando repellitur. diſcept. 9. n. 11
Periurus eſt infamis. diſcept.9. num. 12
Periurus yelut falſus eſt puniendus.diſc.9.n.13
Periurus qualiter admittatur in cauſa hæreſis. diſcept.9. num.14
Periuri dicto vt fides habeatur, neceſſariò inditia, & coniecturæ concurrere debent. diſcept. 9. num.15
Periurus non eſt ſine tortura in teſtem admittẽdus, ſi inditia,& coniecturæ non concurrant.diſcept. 9. num. 16
Periurus quando quis dicatur. diſcept.9.nu.18
Periurus,quando ſe facit ſocium criminis, nec ad inquirendum facit inditium. diſcept.9. num.20
Periuri dictum nec ad capturam ſufficit. diſcept. 9. num. 21
Periurus nec ad formãdam inquiſitionem ſufficit, quia periurus omni iure à teſtificãdo repellitur. diſcept. 9. num. 22
In periuro non cadit teſtimonium deficiente fundamento,quod eſt iuramentũ. diſcept.9.n.25
Periurus quis eſſe poteſt,tam ſi in tortura,quam ſi extra ipſam deponat. dicept. 9. num.27
Periurus etiam tortus non admittitur in teſtem. diſcept.9. num. 30
In periuro caret veritas, quæ debet eſſe pura, & ſimplex. diſcept.9. num.7
Periurus eſt infidelis Deo,& qui eſt infidelis Deo, hominibus fidelis eſſe non poteſt. conſ. 1. num. 201
Perſeuerare is dicitur,qui eſt liber à metu tormentorum. Tract.de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 6
Pœna criminis ordinaria imponitur, quando extant probationes luce meridiana clariores. diſcept. 2. num. 119
Pœna minuitur, & temperatur conuicto etiam ex inditijs vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus. diſcept. 2. num. 121
Pœna debet eſſe conformis delicto. diſcept. 26. num. 4
Pœna extraordinaria non ſe extendit ad mortem. diſcept. 26. num. 73
Pœna, quæ ob reiterationem delictorum, dicitur aggrauari ad capitalem, de conſuetudine non videtur ſeruari. diſcept. 26. num.76
Pœna corporalis,ſeù pecuniaria vt euitetur, ſemper præſumitur ignorantia.diſcept.29.n.5
Pœna contra expendentem monetam falſam, ſeù tonſuratam non ligat ignorantem, quia non contemnit. diſcept. 29. num.6
Pœna capitis interpretatur ciuilis,quia deportatur diſcept. 29. num. 24
Pœna certa conſuetudinaria quando eſt cõſtituta, ab ea non eſt recedendum. diſcept.36.num.7
Pœnæ impoſitione non debet Iudex venire contra conſuetudinem. diſcept. 36.num.8

Pœnam

INDEX.

Pœnam imponens vltra conſuetam dicitur modũ excedere. diſcept. 36. num. 9
Pœna imponenda Iudici modum excedenti in torquendo Reum. diſcept. 107. num. 3
Pœna duplici delictum vnum puniri non poteſt. diſcept. 156. num. 6
Pœna pecuniaria quando venit imponenda, non infligitur tortura. diſcept. 192. num. 46
Pœna extraordinaria intelligitur de pecuniaria nõ de corporali. diſcept. 192. num. 81
Pœna extraordinaria ſuccedit loco pœnæ, & propriæ pœnæ delicti. diſcept. 192. num. 82
Pœna corporalis requirit actum conſumatum. diſcept. 192. num. 87
Pœna, quę imponitur ipſo iure, vel ipſo facto nunquam imponitur pro actu imperfecto, ſed pro conſumato. diſcept. 192. num. 88
Pœna quando eſt minoranda non debet eſſe corporis afflictiua. diſcept. 24. num. 46
Pœna in puniendis delictis ſemper eſt eligenda minor. diſcept. 1. num. 29
Pœnalibus lex non debet extendi extra caſum in iure expreſſum. diſcept. 29. num. 33
Pollutio, quamuis probata per teſtes omni exceptione maiores, pœna extraordinaria punitur, diſcept. 192. num. 80
Practica, ſeù ſtylus Tribunaliũ non ſeruatur, quando eſt contra ius. diſcept. 3. num. 6
Præiudicium tertij iura valde abhorrent conſ. 2. num. 26
Præludia, & præparatoria non ſufficiunt ad delictum, quia in ſimilibus requiritur conſumatio ipſius delicti. diſcept. 192. num. 107. & 109
Præparatoria, & præludia non probant rem carnalem. diſcept. 192. num. 115. & 117
Præsbiter etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi vrgentiſſima adſint inditia, non torquetur. diſcept. 4. num. 24
Præſumptiones non reddunt rem claram. diſcept. 1. num. 19
Præſumptiones quælibet, ſeù inditia ad torturam, ſeù ad condemnationem non ſufficiunt. diſcept. 2. num. 58 & 127. diſcept. 22. num. 18
Præſumptio boni viri non ſufficit ad torturam. diſcept. 2. num. 179
Præſumptio ſufficit tantum ad pœnam pecuniariam, ſeù ad capturam. diſcept. 2. num. 180. diſcept. 192. num. 21.
Præſumptiones plures Rei vincunt pauciores fiſci. diſcept. 2. num. 203
Præſumptiones Rei quando ſunt potentiores ſuperant debiliores Fiſci. diſcept. 2. num. 2
Præſumptiones Fiſci quando ſunt fundatæ ſuper non veriſimili, & pugnant contra naturam, tollunt omnem opinionẽ delicti. diſcept. 2. n. 202
Præſumptio illa attenditur, quæ tendit ad excluſionem delicti. diſcept. 2. num. 205
Pręſumptiones, ſuſpiciones, imaginationes, & coniecturæ non ſufficiunt ad torturam, ſed ad capturam tantum. diſcept. 3. num. 58
Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio. diſcept. 4. num. 14
Præſumptiones, & inditia, vt ſufficiant ad torturã, debent crimen tangere, diſcept. 8. num. 23
Præſumptio vna tollit aliam. diſcept. 19. num. 23. diſcept. 26. n. 50. diſcept. 97. n. 7. diſ. 172 n. 16
Pręſumptiones ſufficiũt ad inquirẽdũ tantũ, ſeù ad capturã, non autẽ quoad reliqua. diſc. 22. n. 19
Præſumptiones furti poſſunt eludi ex alijs pręſumptionibus. diſcept. 26. num. 4
Præſumptiones non ſufficiunt ad probandum furtum. diſcept. 26. num. 27
Præſumptiones ſufficiunt ad capturam, non autem ad torquendum, & condemnandum. diſcept. 26. num. 28
Præſumptiones, quæ in ciuilibus admittuntur, ad torquẽdũ, ſeù cõdẽnandũ nõ ſufficiũt diſ. 27 5
Præſumptio vilis excuſat accuſantem a calumnia ex neceſſitate, nõ autẽ ex volũtate, diſ. 30 n. 7
Præſumptio non poteſt fundari ſuper inuerisimili. diſcept. 40 num. 10
Pręſumptio iuris cum ſit pro Notario, liquidiſſimè debet conſtare de falſitate contra ipſum. diſcept. 62. num. 2
Præſumptio iuris cum ſit contra fiſcum, & teſtes, ideò fortiores pro Curia probationes requiruntur contra Notarium. diſcept 62. num. 3
Præſumptionibus, & coniecturis non eſt ſtandum contra alios. diſcept. 96. num. 18
Præſumptio quãdo adeſt in proceſſu pro Reo tollit præſumptionem fiſci. diſcept. 97. num. 6
Præſumptio quando eſt conſona veritati plenam pro Reo facit probationem. diſcept. 97. num. 8
Præſumptio. vide in verb. veriſimilitudo.
Præſumptio dicitur conſona veritati, quia Natura dictat neminem delinquere velle. diſ. 97. n 9
Pręſumptiones pro Reo pręferuntur pręſumptionibus fiſci. diſcept. 97. num. 15
Pręſumptiones quando ſunt hinc inde, nempe pro Reo, & pro Fiſco, Fiſci intentio confunditur, & eſt locus abſolutioni Rei diſcept. 92. num. 16
Præſumptio illa ſola eſt amplectenda, quæ tendit ad excluſionem delicti. diſcept. 97. num. 18
Præsũptio pro Reo eſt, quæ dicit excuſat. diſc 97. 19
Præſumptiones vbi militãt hinc inde, nempè inter Curiam, & Reum, ceſſat quia ſtio. diſc. 172. n. 19
Præſumptiones etiam violentiſſimæ nempè ſolus cum ſola, nudus cum nuda &c. non ſufficiunt

ad torturam. diſcept. 192 num. 15
Præſumptionibus non probatur illud delictum, quod cōſiſtit in facto. diſcept. 192. num. 18
Ex præſumptionibus Iudex bonus, & chriſtianus torquere, ſeù cōdemnare nō debet. diſ. 192. n. 20
Præſumptiones ſufficiunt ſolum ad torquendum, ſeù condemnandum quando lex expreſsè diſponit, eas haberi loco probationis. diſ. 192. n. 26
Præſumptiones probāt ſolum delictum in genere, ideſt ad inquirendum, non autem in ſpecie, ideſt contra perſonam Inquiſiti, cum ad torquendū, & condemnandum requirantur teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 192 num. 30
Præſumptio eſt minus quam inditiū. diſ. 192. n 47
Præſumptiones in nullo caſu ſufficiunt ad torturā, ſeù condemnationē in pœnā aliquā, niſi in caſu, in quo lex ipſa præſumit. diſcept. 192. num. 50
Præſumptio illa tam violenta, nempè quod vir repertus fuerit cum muliere, per Fiſcum probari debet. diſcept. 192. num. 97
Præſumptiones non probant coppulam carnalem. diſcept. 192. num. 116
Princeps non poteſt concedere, vt credatur teſti non iurato. diſcept. 51. num. 7
Princeps de poteſtate ordinaria non poteſt mandare, quando quis torqueatur abſq; inditijs, licet poſſit de poteſtate abſoluta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc c. 37. num. 4
Principalis inquiſitus poteſt deierare, mendacia proferre, & impune facti veritatem abnegare. diſcept. 9. num. 36. vide in verb. Reus.
Principalis, ſeù querelantis aſſertioni magis creditur, quā teſtis cōtrariū deponētis. diſ 9. n. 41
Principalis, & teſtis non poſſunt ad concordiam reduci. diſcept. 9. num 42
Probationes, ſeù inditia pro Reo ſufficiunt leuiora. diſcept. 2. num. 126
Probatio ſemiplena requiritur, vt tortura infligi poſſit. diſcept. 192. num 38. Immo
Probatio ſemiplena, non ſufficit ad torturā, niſi ſit cōfirmata alijs adminiculis. diſcept. 192. n. 39
Probatio ſemiplena debet remanere ad fauorem Curiæ poſt ſublatas probationes, & præſumptiones fiſci, vt poſſit infligi tortura. diſ. 2. n. 151
Probatio ſemiplena quæ dicatur. diſcept. nu. 155
Probatio ſemiplena eſt præſumptio cauſata ex dicto boni viri, quæ fortiter mouet animum Iudicis ad aliquid credendum, ſeù diſcredendum. diſcept. 2. num. 162. diſcept. 192. num. 40
Probatio ſemiplena oritur ex dicto teſtis omni exceptione maioris. diſcept. 2. num. 164
Probatio ſemiplena non oritur ex inditiis remotis. diſcept. 2. num. 164
Probationis pars nō dicitur totalis, integra, plena, & perfecta probatio. diſcept. 2. num. 175
Probationem ſemiplenam non faciunt inditia, ſed teſtes omni exceptione maiores diſ. 2. nu. 183
Probatio ſemiplena non ſufficit ad torturam, ſed pluſquam ſemiplena requiritur. diſ. 2. n. 188
Probationes Rei, quando ſunt veriſimiliores, & proſſimiores, præualere debent. diſ. 2. num. 199
Probationes exiſtentes hinc inde, & ſi diſcerni non poſſit, quæ ſint potentiores, tunc pronunciandum eſt pro Reo. diſcept. 2. num. 203
Probationes quando ſunt pares, tunc inuicem ſe confundunt, & quæ ſunt pro Reo attenduntur. diſcept. 1. num. 42. diſcept. 2. num. 204
Probationis ſpecies nō ſufficit ad torturā. diſ. 2. 177
Probationes in criminalibus debent eſſe luce meridiana clariores. diſ. 6. nu. 25. diſ. 120. num. 16. Tract. de confeſs. Rei contra fiſ. c. 4. num. 14
Probationes plures imperfectæ, & diuerſæ ad plenam probationem non coniunguntur. diſcept. 6. num. 59. conſ. 1. num. 100
Probationum diuerſæ ſpecies in criminalibus non coniunguntur. diſcept. 6 num. 39
Probatio qualis qualis eſt minus quā ſemiplena. diſcept. 17. num. 8
Probatio in genere, qualiter intelligatur, & qualiter in ſpecie. diſcept. 17. num. 16
Probatio in ſpecie requirit teſtes integros, fide dignos, & omni exceptione maiores. diſ. 17. n. 17
Probationes in omni caſu debēt eſſe claræ, & certæ. diſcept. 17. num. 52
Probatio debet conſtare per teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 17. num. 53
Probatio dubia, imò quamuis inferior, imperfecta, & non plena taliter offuſcat, & obnubilat probationem Fiſci, & Inſtigatoris, quod ſequi debet abſolutio. diſcept. 1. nu. 35. & 36. diſcept. 19. num. 28. diſcept. 152. num. 6
Probatio in criminalibus requiritur arctior, cum de hominis ſalute tractetur. diſcept. 22. n. 2. conſ. 1. num. 4. Quod dicitur etiam ad conuincendum hæreticum. conſ. 1. num. 5
Probatio liquidiſſima in ſtupro dicitur, quæ fit ex aſpectu vuluæ. diſcept. 24. nu. 7
Probatio ocularis eſt optima, & ſuperlatiua omnium aliarum probationum, & ideo non ſufficit coniecturalis. diſcept. 24. num. 72
Probatio coniecturalis dicitur imperfecta, & non liquida. diſcept. 24. num. 73
Probatio poteſt fieri vſq; ad ſentētiā. diſ. 32. 30.
Probatio teſtium, non autem inſtrumentorum in delictis attenditur. diſcept. 50. num. 2
Probatio delicti non debet eſſe in genere, ſed debet deueniri ad indiuiduum. diſcept. 95. num. 15
Probationes vbi extant, non infligitur tortura, ſed

Digitized by Google

Vbi veritas aliter heberi nõ poteſt.diſc.102.n.5.
Probatio delicti, vt faciat inditium ad torturã debet eſſe in ſpecie, non autem in genere.diſcept. 192.num.145
Probationes etiam in iudiciis enormium delictorũ vt aſſaſſinij debent eſſe liquidiſſimæ, & apertæ diſcept.3 .num. 58
Probatio in genere non habetur in cõſideratione. diſcept.6.num.37
Probationum cõflictu præfertur fauorabilis, ideſt illa, quæ ſtat pro Reo, & poſtponitur odioſa. diſcept.1.num.30. & 33
Probatio illa attenditur, quæ excludit delictum. diſcept.1.num.31
Probationes duæ quando eſſent fauorabiles, præualet magis fauorabilis. diſcept.1. num.32
Probationum conflictu Reus per Iudicem eſt abſoluendus.diſcept.1.num.34
Probatio inferior, dubia, & imperfecta fiſci non poteſt elidere liquidam probationem Rei. diſc. 1.num.37
Probatio fiſci, quãdo redditur dubia ex probationibus Rei, Reus non poteſt damnari, ſed abſoluendus eſt. diſcept.1. num.38
Probatio obſcurior, & incerta in dubio illa præualet, quæ ſtat pro defẽſione Rei. diſc.1.n.40
Probationum conflictu, ſeu concurſu, quando diſcerni non poteſt, quæ nam ſint veriſimiliores, & potentiores hinc inde, tunc pronunciandũ eſt pro Reo. diſcept.1.num.41
Probatio Rei tunc maxime attẽditur, quãdo habet aliquã præsũptionẽ iunctam. diſ.1. n.43
Probationis fides ex cõiecturis augetur.diſ.1.n.44.
Probationes in criminalibus ad fauorem Rei etiã poſt concluſum in cauſa admittuntur. diſ.1.n.45
Proceſſus fabricatus per ſugeſtionem, vel per ſugeſtiuam Iudicis interogaiionem totus eſt nullus.diſcept.8.num.73
Prohibere quis non poſſe dicitur, niſi commode poſſit. diſcept. 161.num.6
Prohibitum fieri immediate, mediate fieri non poteſt.diſcept.26.num.11
Propoſitum cum actu imperfecto mitius punitur. diſcopr.25.num.58.
Proſternens in terram mulierem, ſeu virginem nõ debet pœna capitis puniri. diſcept.192.n.112
Proteſtatio de mentiendo vi tormentorum attẽdi debet.diſcept.188.n.2.Tract.de cõfeſs. Rei cõtra.ſiſe.cap.37.num.3
Puellam fuiſſe ſtupratam, aliunde conſtare debet, quam ex dicto ipſius.diſcept.24. num.2
Puellæ ſtupratæ, non creditur, etiamſi eſſet conſtituta in articulo mortis.diſcept.24.num.3
Puellæ ſtupratæ non creditur, quamuis eius dictũ fuerit confirmatum in tortura. diſcept.24.nũ.4
Puellæ, ſiue mulieri dicenti ſe vim paſſam, ſeu per vim cognitam non creditur.diſcept.24. num.5
Puella quando non conſtat ſe vim paſſam, ſeu per vim cognitã, facit ſe ſociã criminis. diſ.24.n.6
Puellæ nou creditur, quia eſſet teſtis in cauſa propria, quod eſſe non poteſt. diſcept.24.num.15
Puellæ non creditur, quia alias ſemper poſſet dicere, ſui ſtuprata ad hoc, vt dotetur, vel in vxorem ducatur.diſcept.24.num.15
Puellæ non creditur, quia eſſet accuſatrix, & teſtis diſcept.24.num.17
Puella non probat, quia tractat de eius vituperio, & dedecore euitando. diſcept.24. num.18
Puellæ ſtupratæ non creditur, quãdo conſequitur aliquod commodum.diſcept.24.num.19
Puellæ non creditur, quando non acclamauit, ſeu vociferauit.diſcept.24.num.20
Puellæ non creditur, quia deponit turpitudinem ſuam.diſcept.24.num.24
Puellæ offenſę nec etiam ad inquirendum creditur.diſcept.24.num.25
Puellæ ſtupratę nominãti duos, vel plures ſtupratores non creditur. diſcept.24.num.34
Puella deflorata nominãs aliquem conſanguineũ ne occidatur, non probat. diſcept.24 .num.38
Puella ſtuprata nullum ad torturam facit inditium diſcept.24.num.41
Puella debet inſpici non per vnam, ſed per tres ad minus obſtetrices.diſcept.24.num.56
Puella nõ poteſt dicere ſe ſtupratam, ſi nulibi probatur in proceſſu.diſcept.24.num.57
Puella ſtuprata cito debet accuſare ſtupratorem diſcept 24,num.64
Puella quando adſunt defectus plures ſimul iuncti, dicti defectus proſternunt in totum eius dictum. diſcept.24.num.40. conſ. 2.num.39
Puellæ, qñ dicitur, quod fuit euacuatus ſanguis è pedibus, debet dici ad quẽ effectũ. diſ.52.n.4
Puella quando eſt doli capax, ceſſat præſumptio violentiæ, conſ.2.num. 10
Puella, quãuis fuerit examinata, vt teſtis, nihil facit, quia modus non attenditur, ſed effectus, conſ.2.num.30.
Puella contrahit inimicitiam capitalem cum ſtupratore, quãdo deponit cõtra ipſũ.cõl.2.n.31
Puellæ defloratæ contra deflorãtem nulla eſt præſtanda fides. conſ.2.num.32
Puella dicens ſe ab aliquo defloratam reddit ſe infamem.conſ.2.num.33
Puella deflorata non facit inditium ad torturam, cum cum ſit ſocia criminis. conſ.2.num.41
Puellæ defloratio poteſt proueniſſe ab obſtetricibus per imiſſionẽ earũ manuũ intra vas naturale

rale d. puellæ. conſ.2.num.62
Puella quando eſt inſpicienda, Iudex debet deputare honeſtas, & prouidas Matronas.cõſ.2.n.63
Puella quando apponit digitos in ſuã naturã committit vitium ſodomiticum. conſ.2. num.64
Puella. vide in verb. Mulier. In verb. Obſtetrices. In verb. ſtuprum.
Pueri ſubagitati dictum nullum facit probationis gradum. diſcept.25. num.1
Puer dicens ſe fuiſſe ſubagitatum, vt particeps criminis nullũ facit inditiũ. diſ.25 n.2.cõſ.3.n.22
Puer, quamuis dicat ſe fuiſſe per vim cognitum, & ideo non eſſe participem criminis, tamen nihil probat. diſcept. 25. num. 3
Puer ſubagitatus non poteſt eſſe teſtis in cauſa propria, & multo minus accuſator, & teſtis. diſcept. 25. num.4
Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam reddit ſe infamem, & ideò non probat. diſcept. 25. num.5. conſ. 3. num.16
Pueri ſubagitati dictum, quando nulla concurrat præſumptio, vel inditium, non facit inditium ad torturam. diſcept.25. num.11
Pueri ſubagitati dictum non facit inditium, etiãſi ferula vt puer cæſus fuerit. diſcept.25. num.12
Puer ſubagitatus in tormento ferulæ ſuum dictum confirmare debet, & coppulatiuè alia præſumptio concurrere debet vt faciat inditium ad torturam. diſcept.25. num. 13
Puer ſubagitatus, quando alias patitur exceptiones, nullam facit fidem. diſcept. 25.num.20
Puer quando eſt minor 14. annis, ex defectu ætatis non probat. diſcept.25. num. 21
Puer, quando eſt periurus, à teſtificando repellitur. diſcept.25. num. 22
Puer quando eſt ſibi ipſi contrarius non probat. diſcept. 25. num.23
Puer ſubagitatus, quando cum iuramento falſo aſſerit fuiſſe retentum in cubiculo v. g. per tres dies poſt cognitionem carnalem non eſt attẽdendus. diſcept. 25. num. 24
Puer, quãdo per teſtes cõuincitur de mendacio, vti periuro nulla eſt adhibenda fides. diſ.25. nu.25
Puer quando eſt inimicus, nullum ad torturam facit inditium; Et inimicus dicitur, quando deponit fuiſſe percuſſum. diſ.25. n.26. & cõſ.3.n.60
Pueri ſubagitati anus quando non fuit inſpectus, nõ dicitur cõſtare de corpore delicti. diſ.25.n.30
Puer quando eſt minor 14. annis, non eſt locus torturæ; quia ad teſtimonium non admittitur. diſcept. 25. num. 34
Pueri ſubagiti dictum in tormentis ſibillorum ſine alijs adminiculis nullum ad torturam parit inditium. diſcept.25. num.37
Pueri ſubagitati anus neceſſario per Chirurgos inſpici debet, an tota ani corona ſit inflammata. diſcept. 25. num. 40
Pueri ſubagitati confeſſio non probat ſubagitationẽ, nec corpus delicti. diſ.25.n.41. conſ.3. n.71
Puer deponens turpitudinem ſuam nõ eſt audiendus. diſcept.25 num.42. & conſ.3. num.19
Puer ſubagitatus non eſt eſt audiendus, quando non conſtat de fractura ani ipſius. diſ.25.n.43
Pueri fractura ani quamuis appareat, poteſt proueniſſe ex alia cauſa. diſcept.25. num.44
Puer ſubagitatus ſi dicat, quod exiuit ſanguis ex eius ano, & id etiam deponat Chirurghus, nihil refert. diſcept.25. num. 47
Puer ſubagitatus. vide in verb. Sodomia.
Puero deponenti de eius ani fractura, ſeu Chirurgo non eſt credendum, quia opus eſt, vt aliunde probetur. diſcept.25. num.48
Pueri ſubagitati ano ſi extat vulcer, Chirugis, ſeù puero non creditur proueniſſe ex ſubagitatione. diſcept.25. num. 50
Puer ſubagitatus ab vno non poteſt interogari an fuerit ſubagitatus ab alio. diſcept. 25. num.70. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.33. num.1
Pueri ſubagitatus, quando fuit interogatus, an fuerit ſubagitatus ab alio, contra quem nulla præcedebant inditia ſententia redditur nulla: diſcept. 25. num. 71
Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam inditiũ non facit contra Inquiſitum ad torturam. diſcept. 25. num. 1.8. & 10. conſ.3. num.22
Puer ſubagitatus non purgat ſuã infamiam, quãuis in tortura deponat. conſ.3. num.50
Pueri ſubagitati anus quando per Chirurgos fuit inſpectus v.g. poſt tres annos, inquiſitc non obſtat. conſ.3. num.74. vide in verb ſodomia
Purgatio canonica inducitur delato ratione infamiæ. diſcept.6. num. 31

Q

QValitas non dicitur probata, ſi non eſt probata ſubſtantia. diſcept. 20. num.50
Qualitas aggrauans delictum debet conſtare in actis per teſtes idoneos. diſcept. 25. num. 55. diſcept. 192. nu.66. conſ.2. num.25. conſ.3. nu.34
Qualitas quando eſt appoſita in aliquo delicto, illa probari debet. diſcept.36. num.20
Qualitates aggrauantes delictum quando nõ ſunt probate pro parte fiſci, ceſſat diſpoſitio §. Præconizamus. diſcepr. 36. num.24
Qualitas perſonæ multum attenditur in delictis. diſcept. 192. num.137
Qoerela, acclamatio, & conqueſtus derobati non probant

probant furtum.diſcept.26.num.53
Querela ſola criminalis parit inimicitiam capitalem.conſ.3.num.95
Querelantis, ſeu principalis aſſertioni magis creditur, quam aſſertioni teſtis contrarium deponentis.diſcept.9.num.41
Queſtio facti eſt in poteſtate legis, non autem in arbitrio Iudicis.diſcept.120.num.11

R

RAptus vicinæ, ſeu amicæ non eſt capiendus ad malum.diſcept.192.num.127
Ratificationi delicti, quæ prouenit ex confeſſione ſpontanea, nulla eſt adhibenda fides. Tract.de confeſs.Rei contra fiſc.c.4 num.15
Ratificatio delicti, quæ prouenit ex tortura illata, vti meticuloſa non attenditur.Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.4.num.15
Ratihabitione delicti per alium commiſſi, vt quis de ipſo teneatur, duo requiruntur, ità vt vnum tantum interueniſſe non ſufficit. diſcept. 164. num.14
Primum quod v.g. ſit nomine meo geſtum, alias non teneor. diſcept.164.nu.15
Secundum quod illud approbem tanquam nomine meo geſtum.diſcept.164.num.16
Ratio eſt illa, quæ dat eſſe teſtimonijs. diſcept. 53.num.2
Ratio bona ſicut iuſtificat dictum teſtis, ſic mala elidit. diſcept. 189. nume. 2. diſcept. 192. num.70.& 71
Receptator, vt furti teneatur, debet eſſe particeps ipſius,& non ſufficit voluiſſe amico inſeruire,& poſtea ipſum furtum reſtituere. diſcept 26. num.57
Receptator ſi ſit in dolo non tenetur pari pœna cum fure, ſed mitiori, & extraordinaria. diſcept.26 num.58
Receptator non poteſt puniri, niſi apparеat, id ſcienter feciſſe. diſcept.26.num.59
Recognitio fit de re certa ad incertam, & non de ignoto ad ignotius.diſcept.13.num.18
Redditio vna vera cauſæ præponderat cauſæ preſumptiuæ.diſcept.53.num.14
Relatio impoſſibilis iudicatur deſtructo antecedenti.diſcept.86.num.3
Reminiſcentia nunquam conſiderari poteſt. diſcept.171.num.19
Reminiſcentia non cadit ſuper non ente. diſcept. 171.num.20
Res derobata ad hoc vt conſtet de corpore delicti, probari debet quod v.g.erat in domo, vbi dicitur ablata.diſcept.26.num 13
Res derobata, quando non conſtat, quod erat, vbi fuit ablata, Inquiſitio contra Reum formata non tenet.diſcept.26.num.14
Requiſita plura quando requiruntur in aliquo caſu, alterum interuenire non ſufficit. diſcept. 26.num.60
Reſtitutio in integrum datur minori aduerſus iudicium, & confeſſionem, non autem aduerſus delictū. Tract.de cōfeſs. Rei cōtr.fiſc.c.29 n.6
Reuocatio dicti facta à teſte nō præiudicat Inquiſito.diſcept.18.num.32
Reus ſi primo examinatus negauerit delictum, & complices, vel confeſſus de ſe delictum interogatus de complicibus illos reticuerit, ſi poſtea ſponte, vel per torturam variando à prima depoſitione conſocios nominauerit, non facit inditium ad torturam propter periurium. diſcept.8 num.49
Reus citra metum periurij, & mendacij poteſt variare, deierare, mendacia proferre. & facti veritatem abnegare. diſcept.9.num.36.diſcept. 12.num.10.diſcept.13,nu.2
Reus varians, ſeù vacillans in depoſitionibus nullum ſibi ad torturam facit inditium. vide in verb.Variatio ſub.num.9.& 10
Reus reſpondens inquiſitioni contra veritatem nō tenetur de periurio.diſcept.13.nu.3
Reus per triennij lapſum de malo preſumitur effectus bonus, & emendatus de crimine. diſcept. 20.num.81
Reus quando per triennium ſtetit, quod non commiſit delictum, ceſſat illa præſumptio, quod ſemel malus ſemper præſumitur malus. diſcept.20.num.87
Reus quando eſt eius qualitatis, & probitatis, vt facilè delictum præſumi non poſſit, Iudex facilè poteſt à tortura abſtinere. diſcept.21.num.10
Reus ad dictum teſtis inhabilis, & infamis non conuincitur.diſcept.22.num.5
Reus grauius punitur ex modo probandi, quam ex modo condemnandi. diſcept. 26 num.9
Reus ſi oſtendat à quo furtum habuit, vel eſt bonæ famæ non poteſt torqueri.diſcept. 26.num.49
Reus ex ſimplicitate erraſſe cenſetur. diſcept. 27. num.21
Reus quando eſt honeſta perſona, & ſemel tantum deliquit, in omni caſu habetur in conſideratione. diſcept.29.nu.39
Reum pro vno delicto punire obnoxium eſt. diſcept.29.nu.40
Reus, qui ſemel deliquit, magis eſt expectandus & cor-

& corripiendus, quam puniendus. diſcept.29. num.41
Reum, qui eſt laudabilis vitæ, pro vno delicto commiſſo punire, ſcandalum eſt. diſcept. 29. num.42
Reus quando ſua ſponte, & non interogatus alii nominat, dicta nominatio ſuſpecta habetur. diſcept.39 num.13
Reus quando vult probare negatiuam, tempus eſt de ſubſtantia probationis diſcept.41.nu.8
Reus ſi confeſſus fuerit, Iudex illum ſine inditijs damnare, & punire non poterit. diſcept. 120. num.7
Reo non poteſt infigi tortura ob alia prætenſa delicta, ſi de ipſis non fuit accuſatus, nec extant inditia. diſcept.150 num.1
Reus confeſſus non torquetur ſuper delictis, ſi de ipſis non fuit diffamatus. diſcept.150 num.2
Riſus eſt leue adminiculum, quod non ſufficit ad torturam. diſcept.192.num.12
Romæ quod fit non eſt ſeruandum, ſed quod de iure fieri debet. diſcept.133 num.10

S

SAcerdos Dei legatione fungitur. diſcept.4.nu. 7. vide in verb. Clericus.
Sacerdos præponitur Magiſtratibus, diſcept.4.nu. 16.conſ.1.num.159
Sacerdos etiam in crimine hæreſis, niſi ſit infamatus, licet alia concurrant inditia non eſt torquendus. diſcept.4.num.23
Sacerdos etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi vrgentiſſima, non torquetur. diſcept. 4. num.24
Sacerdoti, ſeu Clerico tortura rarius, ac mitius eſt infligenda. diſcept.4 num.2
Sacerdoti vacillanti in teſtimonio ferendo non poteſt infligi tortura. diſcept 4 num.25
Sacerdos ſemper præſumitur bonus, & verax. conſ.1.num.142
Sacerdotis oſcula, & ſimilia capienda ſunt in bonam partem. conſ.1.num.215
Sacerdotij dignitas non mediocrem in criminalibus de ſe facit præſumptionem excluſiuam delicti diſcept.4.num.13.conſ.3.num.56
Sanguinem ſuum vnicuiq; licet redimere quoquo modo, ideſt per fas, & nefas. diſcept.9.nu.38. diſcept.12.num.11
Scandaloſus vt quis dici poſſit, neceſſe eſt, vt fuerit confeſſus, conuictus, aut per ſententiam condemnatus. diſcept.110.num.6
In ſcientiæ cauſa ſtat effectus. diſcept. 189. nu.3
Scientia debet eſſe vera, & certa, non autem præſumpta ad pœnam inducendam. diſcept. 26. num.56.
Scientia non preſumitur ſed probari debet. diſcep. 26.num.61
Scriptura priuata pro ſcribēte nullam fidem facit. diſcept.86.num.2
Secretum amici vnus quiſq; tenetur cælare tam de lege naturali, quam de lege diuina. diſcept. 8.num.76
Senex, quia habet iuris præſumptionem ad ſui fauorem, torqueri non poteſt. diſcept.172.nu.1
Senex habens iuris præſumptionem pro ſe dicitur habere intentionem fundatam, quod non delinquat. diſcept.172.num.2
Senex ſexagenarius cenſeri debet impotens ad res venereas, vel non ſuſpectus. diſcept. 172.nu.3
Senex non præſumitur abiciſſe iugum Domini fœtorem libidinis amplectendo. diſcept. 172. num.4
Senæ conſiderata eius ætate ceſſat omnis ſuſpicio incontinentiæ. diſcept.172.num 5
Senex poteſt retinere in domo mulieres etiam extraneas abſq; aliqua venerea ſuſpicione. diſcept.172.num.6
Senex ſexagenarius tanquam ad generandum nō idoneus lege Pompeia Popia vxorem ducere non poteſt. diſcept.172.num.7
Senex ſexagenarius verè dicitur ſenex. diſcept. 172.num.8
Seni incipit deficere intellectus, quando annum quinquageſimum ſecundum excedit. diſcept. 172.num.9
Senex ſicut puer ignorat, quid agat. diſcept.172. num.10
Senex ſi puerum amat, non eſt trahendum ad malum. diſcept.172 num.11
Senex mirum delectatur pueris; quare ſimilis ad ſummum amorem propenſus repuereſcere dicitur. diſcept.172.num.12
Senex, cum habeat præſumptionem naturalem pro ſe, illa tollit omnem contrariam opinionem. diſcept.172.num.17
Sene inditium adeſt, quod non committat delictū attenta ſenectute, ideò torqueri non poteſt. diſcept.172.num.18
Senex imprudenter delinquens nullatenus punitur. diſcept.272. num.20
Senex decrepitæ ætatis, ſi quid impium dixerit, excuſatur velut puer. diſcept.172.num 21
Senex delinquens non punitur, quando inaduertenter aliquid mali facit. diſcept.172 nu.22
Senex intellectu, & ſenſu caret, & puero æquiparatur. diſcept.172.nu.23

Senex

INDEX.

Senes,& pueri excuſantur à pœna. diſcept. 172. num.24

Senibus parcendum eſt, nè queſtionibus ſubijciantur.diſcept.172.num.25

Senex amator ad breuius tempus, quam adoleſcens eſt relaxandus diſcept.162.nu.26

Senis ætati, & imprudentiæ in pœnalibus ſuccurrendum erit.diſcept.172.num.2

Sententia lata ex dicto offenſi, quia inimici non exequitur.diſcept.30.num.16

Sermones ab alijs relati nullam prorſus faciunt fidem.diſcept.14.num 210

Sermo, qui habet dupplicem ſenſum, ideſt quod accipi poteſt in bonum, & malum ſenſum, bonus accipi debet. conſil. primo num.3 o

Seruus non facit inditium contra ſeruum, maximè ſi eſt varius diſcept.96.num.

Seruus torqueri poteſt ſi vacillet. diſcept. 98. num.4

Seruus, quando plures patitur defectus, non poteſt deponere in his, quæ prætenduntur facta in domo etiam cum tortura, etiam in caſu difficilis probationis. diſcept. 148. num.1

Seruorum, & famulorum dictis etiam in cauſa hereſis modica eſt habenda fides. diſcept. 148.num.2

Serui Dominis ſuis ſunt infeſtiſſimi. diſcept. 148 num.3

Serui contra eorum Dominos ad teſtificandum non admittuntur, & admiſſi nihil probant. conſ.3.num.100

Serui contra eorum Dominos etiam in cauſa hæreſis modicam faciunt fidem. conſil. 3. num.101

Serui expulſi è domo à Dominis ſunt ipſis expulſoribus exoſi.conſ.3.num.102

Seruus. vide in verb. famulus. In verb. Domeſticus.

Signum indicat, ſed non probat identitatem facti. diſcept.192.num.44

Silentium longum in querelando nempe trium, vel quinque menſium arguit dolum, & querelam calumnioſam. diſcept. 83. num. 2. conſil. 3. num. 75. Vide etiam in verb. Denuncians.

Similibus non eſt iudicandum, cum diuerſi ſint termini. diſcept.173.num.14

Simile non eſt idem, cui eſt ſimile. diſceptat. 192.num.140

Singularitas vbi eſt.ibi eſt varietas & contrarietas diſcept.6.num.6.conſ.1.num.76

Singularitas arguit dolum, & falſitatem. diſcept. 6 num.7

Singularitas teſtium diuidit, & lacerat teſtimonium. diſcept 6. num. 9. Tract.de confeſſ. Rei contra ſic.c.2.num.8

Singularitatis exceptio per aliorum teſtium numerum non ſuppletur. conſ.1.num.69

Singularitas diuerſificatiua dicitur, quando teſtes diuerſi ſunt in loco, & tempore, quia videntur deponere de diuerſis actibus. conſ.1.num 81

Singularitas obſtatiua eſt quando ex dictis teſtium naſcitur repugnantia, & contrarietas obſtans, & repugnans veritati. conſil. 1.num. 87

Singularitas cumulatiua, ſeù adminiculatiua non dicitur, quando plures teſtes ſunt, & quiſque ipſorum deponit in facto proprio, quia non poteſt quis ſe ipſum ſupplere &, adminiculari; cum teſtis non ſe ipſum, ſed alium ſupplere, & adminiculari poſſit. conſ.1,num.89

Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt omnes teſtes deponant ſuper eodem facto, & non vnus de vno, & alius de alio. conſ.1.num.94

Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt vnus ſit teſtis in facto alterius. conſ.1. num.96

Socij criminis dictum non dicitur inditium nouū. diſcept.2.num.93

Socius criminis non admittitur in teſtem contra conſocium, nec cum adminiculis facit inditium ad torturam, ſed ad inquirendum tantum. diſcept.8 num.1

Socij criminis nominatio ſuccedit loco accuſatoris.diſcept.8.num.6

Socius criminis in mortis articulo facit ſolum qualequale inditium, ſeù aliqualem præſumptionem. diſcept.8.num.11

Socij criminis nominatio ſuſpecta cenſetur,quando fuit ſponté facta. diſcept.8.num.13

Socij criminis nominatio, vt faciat inditium ad inquirendum, quæ requirat. diſcept.8.nu.14

Socij criminis nominatio non facit inditium ad inquirendum, quia nullum parit inditium contra conſocium. diſcept.18 num.43. diſcept. 24 num. 7. conſ. 3 num. 1. diſcept.2. num.94.diſcept.8.num.34.diſcept.2.num. 19. diſcept.18.num 47 diſcept.192.num.9

Socius criminis nec ſufficit ad tranſmittendam inquiſitionem.diſcept.8.num.15

Socius criminis ex proprio delicto efficitur infamis & periurus. diſcept. 192. num.5.diſcept.8.num.2

e 2 Socius

Digitized by Google

n.58. diſcept. 7.nu.34.conſ.1.n. 92
Perfectum non poteſt oriri ex imperfecto. diſcept. 2.num.176.diſcept. 17.num.26. diſcept. 192. num. 45. conſ.3.num.118
Periti in arte deponere debent de his, quæ certitudinaliter noſcunt. conſ.3.num.77
Peritus in recognitione litterarum rationem reddere debet, quomodo manum recognoſcit. conſ.3. num. 83
Periurij vitium, ſeù infamia non purgatur per torturam, etiam quod conſuetudo extet in contrarium. diſcept. 8.num 53. diſcept.9. num.31
Periurium tollit omnem fidem in teſte. diſc. 9.n.3
Periurium quando nemini nocet, nec eſt aptum ad nocendum, non punitur periurus. diſcept. 9. num. 17
Periurium non ſanatur per tormentum ſibillorū, nec per torturam purgatur. diſcept.8.nu.50.diſcept.9.nu.23. diſcept. 11.nu.52.diſcept.138. num. 11. conſ.1.num. 199
Periurium habet locum in teſte, nō autem in principali Inquiſito periuro. diſcept. 9. num.35
Periurium in principali accuſato habet Deum tātummodo vltorem. diſcept. 9.num.37
Periurium vbi eſt, nulla iuramēti religio in eo conſiderari poteſt. conſ.1. num.200
Periurus nec inditium facit ad inquirendū diſcept. 8.num. 51. diſcept. 9.num.19
Periurus non poteſt eſſe teſtis, maximè quando eſt varius, & ſibi ipſi contrarius, nec in caſibus exceptis admittitur, nec inditium facit ad torturā, nec ad inquirendum, etiam quod cum torturā depoſuerit, vel ſuum dictum cōfirmauerit in ea. diſcept. 8.num. 52.conſ.1.nu.198
Periurus, tam in criminalibus, quam in ciuilibus, tam in exceptis, quam in non exceptis nullum, facit inditium, & omninò à teſtificando repellitur. diſcept.9.num.1.conſ.1.nu.197
Periurus quamuis examinatus nullum parit inditium. diſcept.9. num.2
Periurus vna vice amplius ad teſtimonium non admittitur etiam peracta pœnitentia. diſcept. 9. num. 4
Periurus ſemel ſemper præſumitur periurus, & nullam facit fidem quia ſemper falſum iuraturus præſumitur. diſcept. 9. num. 5. & 9. diſcept. 18. num. 15
Periurus licet emendatus in ſecundo examine, licet etiam abſolutus, quia non eſt idoneus teſtis ad teſtificandum non admittitur. diſc 9.nu.6
Periurus etiam in cauſa hæreſis à teſtificando repellitur. diſcept. 9. n. 11
Periurus eſt infamis. diſcept.9. num. 12
Periurus velut falſus eſt puniendus. diſc.9.n.13
Periurus qualiter admittatur in cauſa hæreſis. diſcept.9. num.14
Periuri dicto vt fides habeatur, neceſſariò inditia, & coniecturæ concurrere debent. diſcept. 9. num.15
Periurus non eſt ſine tortura in teſtem admittēdus, ſi inditia, & coniecturæ non concurrant. diſcept. 9. num. 16
Periurus quando quis dicatur. diſcept.9.nu.18
Periurus, quando ſe facit ſocium criminis, nec ad inquirendum facit inditium. diſcept.9. num.20
Periuri dictum nec ad capturam ſufficit. diſcept. 9. num. 21
Periurus nec ad formādam inquiſitionem ſufficit, quia periurus omni iure à teſtificādo repellitur. diſcept. 9. num. 22
In periuro non cadit teſtimonium deficiente fundamento, quod eſt iuramentū. diſcept.9.n.25
Periurus quis eſſe poteſt, tam ſi in tortura, quam ſi extra ipſam deponat. dicept. 9. num.27
Periurus etiam tortus non admittitur in teſtem. diſcept.9. num. 30
In periuro caret veritas, quæ debet eſſe pura, & ſimplex. diſcept.9. num.7
Periurus eſt infidelis Deo, & qui eſt infidelis Deo, hominibus fidelis eſſe non poteſt. conſ. 1. num. 201
Perſeuerare is dicitur, qui eſt liber à metu tormentorum. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 36. num. 6
Pœna criminis ordinaria imponitur, quando extant probationes luce meridiana clariores. diſcept. 2. num. 119
Pœna minuitur, & temperatur conuicto etiam ex indicijs vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus. diſcept. 2. num. 121
Pœna debet eſſe conformis delicto. diſcept. 26. num. 4
Pœna extraordinaria non ſe extendit ad mortem. diſcept. 26. num. 73
Pœna, quæ ob reiterationem delictorum, dicitur aggrauari ad capitalem, de conſuetudine non videtur ſeruari. diſcept. 26. num.76
Pœna corporalis, ſeù pecuniaria vt euitetur, ſemper præſumitur ignorantia. diſcept.29.n.5
Pœna contra expendentem monetam falſam, ſeù tonſuratam non ligat ignorantem, quia non contemnit. diſcept. 29. num.6
Pœna capitis interpretatur ciuilis, quia deportatur diſcept. 29. num. 24
Pœna certa conſuetudinaria quando eſt cōſtituta, ab ea non eſt recedendum. diſcept.36.num.7
Pœnæ impoſitione non debet Iudex venire contra conſuetudinem. diſcept. 36.num.8

INDEX.

Pœnam imponens vltra conſuetam dicitur modū excedere. diſcept. 36. num. 9
Pœna imponenda Iudici modum excedenti in torquendo Reum. diſcept. 107. num. 3
Pœna dupplici delictum vnum puniri non poteſt. diſcept. 156. num. 6
Pœna pecuniaria quando venit imponenda, non infligitur tortura. diſcept. 192. num. 46
Pœna extraordinaria intelligitur de pecuniaria nō de corporali. diſcept. 192. num. 81
Pœna extraordinaria ſuccedit loco pœnæ, & propriæ pœnæ delicti. diſcept. 192. num. 82
Pœna corporalis requirit actum conſumatum. diſcept. 192. num. 87
Pœna, quę imponitur ipſo iure, vel ipſo facto nunquam imponitur pro actu imperfecto, ſed pro conſumato. diſcept. 192. num. 88
Pœna quando eſt minoranda non debet eſſe corporis affl ctiua. diſcept. 24. num. 46
Pœna in puniendis delictis ſemper eſt eligenda minor. diſcept. 1. num. 29
Pœnalibus lex non debet extendi extra caſum in iure expreſſum. diſcept. 29. num. 33
Pollutio, quamuis probata per teſtes omni exceptione maiores, pœna extraordinaria punitur, diſcept. 192. num. 80
Practica, ſeu ſtylus Tribunaliū non ſeruatur, quando eſt contra ius. diſcept. 3. num. 6
Præiudicium tertij iura valde abhorrent conſ. 2. num. 26
Præludia, & præparatoria non ſufficiunt ad delictum, quia in ſimilibus requiritur conſumatio ipſius delicti. diſcept. 192. num. 107. & 109
Præparatoria, & præludia non probant rem carnalem. diſcept. 192. num. 115. & 117
Presbiter etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi vrgentiſſima adſint inditia, non torquetur. diſcept. 4. num. 24
Præſumptiones non reddunt rem claram. diſcept. 1. num. 19
Præſumptiones qualiber, ſeu inditia ad torturam, ſeu ad condemnationem non ſufficiunt. diſcept. 2. num. 58 & 127. diſcept. 22. num. 18
Præſumptio boni viri non ſufficit ad torturam. diſcept. 2. num. 179
Præſumptio ſufficit tantum ad pœnam pecuniariam, ſeu ad capturam. diſcept. 2. num. 180. diſcept. 192. num. 21.
Præſumptiones plures Rei vincunt pauciores fiſci. diſcept. 2. num. 200
Præſumptiones Rei quando ſunt potentiores ſuperant debiliores Fiſci. diſcept. 2. num. 2
Præſumptiones Fiſci quando ſunt fundatæ ſuper non veriſimili, & pugnant contra naturam, tollunt omnem opinionē delicti. diſcept. 2. n. 202
Præſumptio illa attenditur, quæ tendit ad excluſionem delicti. diſcept. 2. num. 205
Pręſumptiones, ſuſpiciones, imaginationes, & coniecturæ non ſufficiunt ad torturam, ſed ad capturam tantum. diſcept. 3. num. 58
Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio. diſcept. 4. num. 14
Præſumptiones, & inditia, vt ſufficiant ad torturā, debent crimen tangere. diſcept. 8. num. 23
Præſumptio vna tollit aliam. diſcept. 9. num. 23. diſcept. 26. n. 50. diſcept. 97. n. 7. diſ. 172 n. 16
Pręſumptiones ſufficiūt ad inquirēdū tantū, ſeu ad capturā, non autē quoad reliqua. diſc. 22. n. 19
Præſumptiones furti poſſunt elidi ex alijs pręſumption bus. diſcept. 26. num. 4
Præſumptiones non ſufficiunt ad probandum furtum. diſcept. 26. num. 27
Præſumptiones ſufficiunt ad capturam, non autem ad torquendum, & condemnandum. diſcept. 26. num. 28
Præſumptiones, quæ in ciuilibus admittuntur, ad torquēdū, ſeu cōdēnandū nō ſufficiūt diſ. 27 5
Præſumptio vilis excuſat accuſantem a calumnia ex neceſſitate, nō autē ex volūtate, diſ. 30 n. 7
Præſumptio non poteſt fundari ſuper inueriſimili. diſcept. 40 num. 10
Pręſumptio iuris cum ſit pro Notario, liquidiſſimè debet conſtare de falſitate contra ipſum. diſcept. 62. num. 2
Præſumptio iuris cum ſit contra fiſcum, & teſtes, ideò fortiores pro Curia probationes requiruntur contra Notarium. diſcept 62. num. 3
Præſumptionibus, & coniecturis non eſt ſtandum contra alios. diſcept. 96. num. 18
Præſumptio quādo adeſt in proceſſu pro Reo tollit præſumptionem fiſci. diſcept. 97. num. 6
Præſumptio quando eſt conſona veritati plenam pro Reo facit probationem. diſcept. 97. num. 8
Præſumptio. vide in verb. veriſimilitudo.
Præſumptio dicitur conſona veritati, quia Natura dictat neminem delinquere velle. diſ. 97. n. 9
Pręſumptiones pro Reo pręferuntur pręſumptionibus fiſci. diſcept. 97. num. 15
Pręſumptiones quando ſunt hinc inde, nempe pro Reo, & pro Fiſco, Fiſci intentio confunditur, & eſt locus abſolutioni Rei diſcept. 92. num. 16
Præſumptio illa ſola eſt amplectenda, quæ tendit ad excluſionem delicti. diſcept. 97. num. 18
Præſūptio pro Reo eſt, quæ excuſat. diſc 97. 19
Præſumptiones vbi militāt hinc inde, nempè inter Curiam, & Reum, ceſſat quæſtio. diſc. 172. n. 19
Præſumptiones etiam violentiſſimæ nempè ſolus cum ſola, nudus cum nuda &c. non ſufficiunt ad tor-

Digitized by Google

ad torturam. diſcept. 192 num. 15

Præſumptionibus non probatur illud delictum, quod cõſiſtit in facto. diſcept. 192. num. 18

Ex præſumptionibus Iudex bonus, & chriſtianus torquere, ſeù cõdemnare nõ debet. diſ. 192. n. 20

Præſumptiones ſufficiunt ſolum ad torquendum, ſeù condemnandum quando lex expreſsè diſpouit, eas haberi loco probationis. diſ. 192. n. 26

Præſumptiones probãt ſolum delictum in genere, ideſt ad inquirendum, non autem in ſpecie, ideſt contra perſonam Inquiſiti, cum ad torquendũ, & condemnandum requirantur teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 192 num. 30

Præſumptio eſt minus quam inditiũ. diſ. 192. n 47

Præſumptiones in nullo caſu ſufficiunt ad torturã, ſeù condemnationẽ in pœnã aliquã, niſi in caſu, in quo lex ipſa præſumit. diſcept. 192. num. 50

Præſumptio illa tam violenta, nempè quod vir repertus fuerit cum muliere, per Fiſcum probari debet. diſcept. 192. num. 97

Pręſumptiones non probant coppulam carnalem. diſcept. 192. num. 116

Princeps non poteſt concedere, vt credatur teſti non iurato. diſcept. 51. num. 7

Princeps de poteſtate ordinaria non poteſt mandare, quando quis torqueatur abſq; inditijs, licet poſſit de poteſtate abſoluta. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc c. 37. num. 4

Principalis inquiſitus poteſt deierare, mendacia proferre, & impune facti veritatem abnegare. diſcept. 9. num. 36. vide in verb. Reus.

Principalis, ſeù querelantis aſſertioni magis creditur, quã teſtis cõtrariũ deponẽtis. diſ 9. n. 41

Principalis, & teſtis non poſſunt ad concordiam reduci. diſcept. 9. num 42

Probationes, ſeù inditia pro Reo ſufficiunt leuiora. diſcept. 2. num. 126

Probatio ſemiplena requiritur, vt tortura infligi poſſit. diſcept. 192. num 38. Immo

Probatio ſemiplena, non ſufficit ad torturã, niſi ſit cõfirmata alijs adminiculis. diſcept. 192. n. 39

Probatio ſemiplena debet remanere ad fauorem Curiæ poſt ſublatas probationes, & præſumptiones fiſci, vt poſſit infligi tortura. diſ. 2. n. 151

Probatio ſemiplena quæ dicatur. diſcept. nu. 155

Probatio ſemiplena eſt præſumptio cauſata ex dicto boni viri, quæ fortiter mouet animum Iudicis ad aliquid credendum, ſeù diſcredendum. diſcept. 2. num. 162. diſcept. 192. num. 40

Probatio ſemiplena oritur ex dicto teſtis omni exceptione maioris. diſcept. 2. num. 164

Probatio ſemiplena non oritur ex inditiis remotis. diſcept. 2. num. 164

Probationis pars nõ dicitur totalis, integra, plena, & perfecta probatio. diſcept. 2. num. 175

Probationem ſemiplenam non faciunt inditia, ſed teſtes omni exceptione maiores diſ. 2. nu. 183

Probatio ſemiplena non ſufficit ad torturam, ſed pluſquam ſemiplena requiritur. diſ. 2. n. 188

Probationes Rei, quando ſunt veriſimiliores, & proſſimiores, præualere debent. diſ. 2. num. 199

Probationes exiſtentes hinc inde, & ſi diſcerni non poſſit, quæ ſint potentiores, tunc pronunciandum eſt pro Reo. diſcept. 2. num. 203

Probationes quando ſunt pares, tunc inuicem ſe confundunt, & quæ ſunt pro Reo attenduntur. diſcept. 1. num. 42. diſcept. 2. num. 204

Probationis ſpecies nõ ſufficit ad torturã. diſ. 2. 177

Probationes in criminalibus debent eſſe luce meridiana clariores. diſ. 6. nu. 25. diſ. 120. num. 16. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 4. num. 14

Probationes plures imperfectæ, & diuerſæ ad plenam probationem non coniuguntur. diſcept. 6. num. 59. conſ. 1. num. 100

Probationum diuerſæ ſpecies in criminalibus non coniunguntur. diſcept. 6 num. 39

Probatio qualis qualis eſt minus quã ſemiplena. diſcept. 17. num. 8

Probatio in genere, qualiter intelligatur, & qualiter in ſpecie. diſcept. 17. num. 16

Probatio in ſpecie requirit teſtes integros, fide dignos, & omni exceptione maiores. diſ. 17. n. 17

Probationes in omni caſu debẽt eſſe claræ, & certæ. diſcept. 17. num. 52

Probatio debet conſtare per teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 17. num. 53

Probatio dubia, imò quamuis inferior, imperfecta, & non plena taliter offuſcat, & obnubilat probationem Fiſci, & Inſtigatoris, quod ſequi debet abſolutio. diſcept. 1. nu. 35. & 36. diſcept. 19. num. 28. diſcept. 152. num. 6

Probatio in criminalibus requiritur actior, cum de hominis ſalute tractetur. diſcept. 22. n. 2. conſ. 1. num. 4. Quod dicitur etiam ad conuincendum hæreticum. conſ. 1. num 5

Probatio liquidiſſima in ſtupro dicitur, quæ fit ex aſpectu vuluæ. diſcept. 24. nu. 7

Probatio ocularis eſt optima, & ſuperlatiua omnium aliarum probationum, & ideo non ſufficit coniecturalis. diſcept. 24. num. 72

Probatio coniecturalis dicitur imperfecta, & non liquida. diſcept. 24. num. 73

Probatio poteſt fieri vſq; ad ſententiã. diſ. 32. 30

Probatio teſtium, non autem inſtrumentorum in delictis attenditur. diſcept. 50. num. 2

Probatio delicti non debet eſſe in genere, ſed debet deueniri ad indiuiduum. diſcept. 95. num. 15

Probationes vbi extant, non indigitur tortura, ſed

INDEX.

Vbi veritas aliter heberi nō poteſt. diſc. 102. n. 5.
Probatio delicti, vt faciat inditium ad torturā deber eſſe in ſpecie, non autem in genere. diſcept. 192. num. 145
Probationes etiam in iudiciis enormium delictorū vt aſſaſſinij debent eſſe liquidiſſimæ, & apertæ diſcept. 3. num. 58
Probatio in genere non habetur in coſideratione. diſcept. 6. num. 37
Probationum cōflictu præfertur fauorabilis, ideſt illa, quæ ſtat pro Reo, & poſtponitur odioſa. diſcept. 1. num. 30. & 33
Probatio illa attenditur, quæ excludit delictum. diſcept. 1. num. 31
Probationes duæ quando eſſent fauorabiles, præualet magis fauorabilis. diſcept. 1. num. 32
Probationum conflictu Reus per Iudicem eſt abſoluendus. diſcept. 1. num. 34
Probatio inferior, dubia, & imperfecta fiſci non poteſt elidere liquidam probationem Rei. diſc. 1. num. 37
Probatio fiſci, quādo redditur dubia ex probationibus Rei, Reus non poteſt damnari, ſed abſoluendus eſt. diſcept. 1. num. 38
Probatio obſcurior, & incerta in dubio illa præualet, quæ ſtat pro defēſione Rei. diſc. 1. n. 40
Probationum conflictu, ſeu concurſu, quando diſcerni non poteſt, quæ nam ſint veriſimiliores, & potentiores hinc inde, tunc pronunciandū eſt pro Reo. diſcept. 1. num. 41
Probatio Rei tunc maxime attēditur, quādo habet aliquā præsūptionē iunctam. diſ. 1. n. 43
Probationis fides ex cōiecturis augetur. diſ. 1. n. 44.
Probationes in criminalibus ad fauorem Rei etiā poſt concluſum in cauſa admittitur. diſ. 1. n. 45
Proceſſus fabricatus per ſugeſtionem, vel per ſugeſtiuam Iudicis interogationem totus eſt nullus. diſcept. 8. num. 73
Prohibere quis non poſſe dicitur, niſi commode poſſit. diſcept. 161. num. 6
Prohibitum fieri immediate, mediate fieri non poteſt. diſcept. 26. num. 11
Propoſitum cum actu imperfecto mitius punitur. diſcopr. 25. num. 58.
Proſternens in terram mulierem, ſeu virginem nō debet pœna capitis puniri. diſcept. 192. n. 112
Proteſtatio de mentiendo vi tormentorum attēdi debet. diſcept. 188. n. 2. Tract. de cōfeſs. Rei cōtra fiſc. cap. 37. num. 3
Puellam fuiſſe ſtupratam, aliunde conſtare debet, quam ex dicto ipſius. diſcept. 24. num. 2
Puellæ ſtupratæ, non creditur, etiamſi eſſet conſtituta in articulo mortis. diſcept. 24. num. 3
Puellæ ſtupratæ non creditur, quamuis eius dictū fuerit confirmatum in tortura. diſcept. 24. nū. 4
Puellæ, ſiue mulieri dicenti ſe vim paſſam, ſeu per vim cognitam non creditur. diſcept. 24. num. 5
Puella quando non conſtat ſe vim paſſam, ſeu per vim cognitā, facit ſe ſociā criminis. diſ. 24. n. 6
Puellæ non creditur, quia eſſet teſtis in cauſa propria, quod eſſe non poteſt. diſcept. 24. num. 15
Puellæ non creditur, quia alias ſemper poſſet dicere, ſui ſtuprata ad hoc, vt dotetur, vel in vxorem ducatur. diſcept. 24. num. 15
Puellæ non creditur, quia eſſet accuſatrix, & teſtis diſcept. 24. num. 17
Puella non probat, quia tractat de eius vituperio, & dedecore euitando. diſcept. 24. num. 18
Puellæ ſtupratæ non creditur, quādo conſequitur aliquod commodum. diſcept. 24. num. 19
Puellæ non creditur, quando non acclamauit, ſeu vociferauit. diſcept. 24. num. 20
Puellæ non creditur, quia deponit turpitudinem ſuam. diſcept. 24. num. 24
Puellæ offenſę nec etiam ad inquirendum creditur. diſcept. 24. num. 25
Puellæ ſtupratę nomināti duos, vel plures ſtupratores non creditur. diſcept. 24. num. 34
Puella deflorata nominās aliquem conſanguineū ne occidatur, non probat. diſcept. 24. num. 38
Puella ſtuprata nullum ad torturam facit inditium diſcept. 24. num. 41
Puella debet inſpici non per vnam, ſed per tres ad minus obſtetrices. diſcept. 24. num. 56
Puella nō poteſt dicere ſe ſtupratam, ſi nuſibi probatur in proceſſu. diſcept. 24. num. 57
Puella ſtuprata cito debet accuſare ſtupratorem diſcept 24, num. 64
Puella quando adſunt defectus plures ſimul iuncti, dicti defectus proſternunt in totum eius dictum. diſcept. 24. num. 40. conſ. 2. num. 39
Puellæ, qn̄ dicitur, quod fuit euacuatus ſanguis è pedibus, debet dici ad quē effectū. diſ. 52. n. 4
Puella quando eſt doli capax, ceſſat præſumptio violentiæ. conſ. 2. num. 10
Puella, quāuis fuerit examinata, vt teſtis, nihil facit, quia modus non attenditur, ſed effectus, conſ. 2. num. 30.
Puella contrahit inimicitiam capitalem cum ſtupratore, quādo deponit cōtra ipsū. cōſ. 2. n. 31
Puellæ defloratæ contra deflorātem nulla eſt præſtanda fides. conſ. 2. num. 32
Puella dicens ſe ab aliquo defloratam reddit ſe infamem. conſ. 2. num. 33
Puella deflorata non facit inditium ad torturam, cum cum ſit ſocia criminis. conſ. 2. num. 41
Puellæ defloratio poteſt proueniſſe ab obſtetricibus per īmiſſionē earū manuū intra vas naturale

rale d. puellæ. conſ.2.num.62
Puella quando eſt inſpicienda, Iudex debet deputare honeſtas,& prouidas Matronas.cõſ.2.n.63
Puella quando apponit digitos in ſuã naturã committit vitium ſodomiticum. conſ.2. num.64
Puella. vide in verb. Mulier. In verb. Obſtetrices. In verb. ſtuprum.
Pueri ſubagitati dictum nullum facit probationis gradum. diſcept.25. num.1
Puer dicens ſe fuiſſe ſubagitatum, vt particeps criminis nullũ facit inditiũ diſ.25 n.2.cõſ.3.n.22
Puer, quamuis dicat ſe fuiſſe per vim cognitum,& ideo non eſſe participem criminis, tamen nihil probat. diſcept. 25. num. 3
Puer ſubagitatus non poteſt eſſe teſtis in cauſa propria, & multo minus accuſator, & teſtis. diſcept. 25. num.4
Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam reddit ſe infamem, & ideò non probat. diſcept. 25. num. 5. conſ. 3. num.16
Pueri ſubagitati dictum, quando nulla concurrat præſumptio, vel inditium, non facit inditium ad torturam. diſcept.25. num.11
Pueri ſubagitati dictum non facit inditium, etiãſi ferula vt puer cæſus fuerit. diſcept.25.num.12
Puer ſubagitatus in tormento ferulæ ſuum dictum confirmare debet, & cuppulatiuè alia præſumptio concurrere debet vt faciat inditium ad torturam. diſcept.25. num. 13
Puer ſubagitatus, quando alias patitur exceptiones, nullam facit fidem. diſcept. 25.num.20
Puer quando eſt minor 14. annis, ex defectu ætatis non probat. diſcept.25. num. 21
Puer, quando eſt periurus, à teſtificando repellitur. diſcept.25. num. 22
Puer quando eſt ſibi ipſi contrarius non probat. diſcept. 25. num.23
Puer ſubagitatus, quando cum iuramento falſo aſſerit ſuiſſe retentum in cubiculo v.g. per tres dies poſt cognitionem carnalem non eſt attẽdendus. diſcept. 25. num. 24
Puer, quãdo per teſtes cõuincitur de mendacio, vti periuro nulla eſt adhibenda fides. diſ.25. nu.25
Puer quando eſt inimicus, nullum ad torturam facit inditium; Et inimicus dicitur, quando deponit fuiſſe percuſſum. diſ.25. n.26. & cõſ.3.n.60
Pueri ſubagitati anus quando non fuit inſpectus, nõ dicitur cõſtare de corpore delicti. diſ.25.n.30
Puer quando eſt minor 14.annis, non eſt locus torturæ; quia ad teſtimonium non admittitur. diſcept. 25. num. 34
Pueri ſubagiti dictum in tormentis ſibillorum ſine alijs adminiculis nullum ad torturam parit inditium. diſcept.25. num.37
Pueri ſubagitati anus neceſſario per Chirurgos inſpici debet, an tota ani corona ſit inflammata. diſcept. 25. num. 40
Pueri ſubagitati confeſſio non probat ſubagitationẽ, nec corpus delicti. diſ.25.n.41.conſ.3.n.71
Puer deponens turpitudinem ſuam nõ eſt audiendus. diſcept.25 num.42.& conſ.3. num.19
Puer ſubagitatus non eſt eſt audiendus, quando non conſtat de fractura ani ipſius. diſ.25.n.43
Pueri fractura ani quamuis appareat, poteſt prouenire ex alia cauſa. diſcept.25. num.44
Puer ſubagitatus ſi dicat, quod exiuit ſanguis ex eius ano,& id etiam deponat Chirurghus, nihil refert. diſcept.25. num. 47
Puer ſubagitatus, vide in verb. Sodomia.
Puero deponenti de eius ani fractura, ſeu Chirurgo non eſt credendum, quia opus eſt, vt aliunde probetur. diſcept.25. num.48
Pueri ſubagitati ano ſi extat vulcer, Chirugis, ſeù puero non creditur prouenire ex ſubagitatione. diſcept.25. num. 50
Puer ſubagitatus ab vno non poteſt interogari an fuerit ſubagitatus ab alio. diſcept. 25. num.70.
Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c.33. num. 1
Puer ſubagitatus, quando fuit interogatus, an fuerit ſubagitatus ab alio, contra quem nulla præcedebant inditia ſententia redditur nulla. diſcept. 25. num. 71
Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam inditiũ non facit contra Inquiſitum ad torturam. diſcept. 25. num. 1.8.& 10. conſ.3.num.22
Puer ſubagitatus non purgat ſuã infamiam, quãuis in tortura deponat. conſ.3. num.50
Pueri ſubagitati anus quando per Chirurgos fuit inſpectus v.g. poſt tres annos, inquiſitc non obſtat. conſ.3. num.74. vide in verb ſodomia
Purgatio canonica inducitur delato ratione infamiæ. diſcept.6. num. 31

Q

Qualitas non dicitur probata, ſi non eſt probata ſubſtantia. diſcept. 20. num.50
Qualitas aggrauans delictum debet conſtare in actis per teſtes idoneos. diſcept. 25. num. 55. diſcept. 192. nu.66. conſ.2.num.25.conſ.3.nu. 34
Qualitas quando eſt appoſita in aliquo delicto, illa probari debet. diſcept.36 num.20
Qualitates aggrauantes delictum quando nõ ſunt probate pro parte fiſci, ceſſat diſpoſitio §. Præconizamus. diſcept. 36. num.24
Qualitas perſonæ multum attenditur in delictis. diſcept. 192. num.137
Querela, acclamatio, & conqueſtus derobati non probant

Digitized by Google

probant furtum.diſcept.26.num.53

Querela ſola criminalis parit inimicitiam capitalem.conſ.3.num.95

Querelantis, ſeù principalis aſſertioni magis creditur, quam aſſertioni teſtis contrarium deponentis.diſcept.9.num.41

Queſtio facti eſt in poteſtate legis, non autem in arbitrio Iudicis.diſcept.120.num.11

R

RAptus vicinæ, ſeù amicæ non eſt capiendus ad malum.diſcept.192.num.127

Ratificationi delicti, quæ prouenit ex confeſſione ſpontanea, nulla eſt adhibenda fides. Tract.de confeſs.Rei contra fiſc.c.4.num.15

Ratificatio delicti, quæ prouenit ex tortura illata, vti meticuloſa non attenditur.Tract.de confeſs. Rei contra fiſc.c.4.num.15

Ratihabitione delicti per alium commiſſi, vt quis de ipſo teneatur, duo requiruntur, ità vt vnum tantum interueniſſe non ſufficit. diſcept. 164. num.14

Primum quod v.g. ſit nomine meo geſtum, alias non teneor. diſcept.164.nu.15

Secundum quod illud approbem tanquam nomine meo geſtum.diſcept.164.num.16

Ratio eſt illa, quæ dat eſſe teſtimonijs. diſcept. 53.num.2

Ratio bona ſicut iuſtificat dictum teſtis, ſic mala elidit. diſcept. 189. nume. 2. diſcept. 192. num.70.& 71

Receptator, vt furti teneatur, debet eſſe particeps ipſius,& non ſufficit voluiſſe amico inſeruire,& poſtea ipſum furtum reſtituere. diſcept 26. num.57

Receptator ſi ſit in dolo non tenetur pari pœna cum fure, ſed mitiori, & extraordinaria. diſcept.26 num.58

Receptator non poteſt puniri, niſi appareat, id ſcienter feciſſe. diſcept.26.num.59

Recognitio fit de re certa ad incertam, & non de ignoto ad ignotius.diſcept.13.num.18

Redditio vna vera cauſæ præponderat cauſæ preſumptiuæ.diſcept.53.num.14

Relatio impoſſibilis iudicatur deſtructo antecedenti.diſcept.86.num.3

Reminiſcentia nunquam conſiderati poteſt. diſcept.171.num.19

Reminiſcentia non cadit ſuper non ente. diſcept. 171.num.20.

Res derobata ad hoc vt conſtet de corpore delicti, probari debet quod v.g.erat in domo, vbi dicitur ablata.diſcept.26.num 13

Res derobata, quando non conſtat, quod erat vbi fuit ablata, Inquiſitio contra Reum formata non tenet.diſcept.26.num.14

Requiſita plura quando requiruntur in aliquo caſu, alterum interuenire non ſufficit. diſcept. 26.num.60

Reſtitutio in integrum datur minori aduerſus iudicium, & confeſſionem, non autem aduerſus delictū. Tract.de cōfeſs. Rei cōtr.fiſc.c.29 n.6

Reuocatio dicti facta à teſte nō præiudicat Inquiſito.diſcept.18.num.32

Reus ſi primo examinatus negauerit delictum, & complices, vel confeſſus de ſe delictum interrogatus de complicibus illos reticuerit, ſi poſtea ſponte, vel per torturam variando à prima depoſitione conſocios nominauerit, non faciet inditium ad torturam propter periurium. diſcept.8 num.49

Reus citra metum periurij, & mendacij poteſt variare, deierare, mendacia proferre, & facti veritatem abnegare. diſcept.9.num.36.diſcept. 12.num.10.diſcept.13,nu 2

Reus varians, ſeù vacillans in depoſitionibus nullum ſibi ad torturam facit inditium. vide in verb.Variatio ſub.num.9.& 10

Reus reſpondens inquiſitioni contra veritatem nō tenetur de periurio.diſcept.13.nu.3

Reus per trienij lapſum de malo preſumitur effectus bonus, & emendatus de crimine. diſcept. 20.num.81

Reus quando per triennium ſteterit, quod non commiſit delictum, ceſſat illa præſumptio, quod ſemel malus ſemper præſumitur malus. diſcept.20.num.87

Reus quando eſt eius qualitatis, & probitatis, vt facilè delictum præſumi non poſſit, Iudex facilè poteſt à tortura abſtinere. diſcept.21.num.10

Reus ad dictum teſtis inhabilis, & infamis non conuincitur.diſcept.22.num.5

Reus grauius punitur ex modo probandi, quam ex modo condemnandi. diſcept. 26 num.9

Reus ſi oſtendat à quo furtum habuit, vel eſt bonæ famæ non poteſt torqueri.diſcept. 26.num.49

Reus ex ſimplicitate erraſſe cenſetur. diſcept. 27. num.21

Reus quando eſt honeſta perſona, & ſemel tantum deliquit, in omni caſu habetur in conſideratione. diſcept.29.nu.39

Reum pro vno delicto punire obnoxium eſt. diſcept.29.nu.40

Reus, qui ſemel deliquit, magis eſt expectandus, & cor-

& corripiendus, quam puniendus. diſcept.29. num.41

Reum, qui eſt laudabilis vitæ, pro vno delicto commiſſo punire, ſcandalum eſt. diſcept. 29. num.42

Reus quando ſua ſponte, & non interogatus aliū nominat, dicta nominatio ſuſpecta habetur. diſcept.39 num.13

Reus quando vult probare negatiuam, tempus eſt de ſubſtantia probationis diſcept.41.nu.8

Reus ſi confeſſus fuerit, Iudex illum ſine inditijs damnare, & punire non poterit. diſcept. 120. num.7

Reo non poteſt infligi tortura ob alia prætenſa delicta, ſi de ipſis non fuit accuſatus, nec extant inditia. diſcept.150 num.1

Reus confeſſus non torquetur ſuper delictis, ſi de ipſis non fuit diffamatus. diſcept.150 num.2

Riſus eſt leue adminiculum, quod non ſufficit ad torturam. diſcept.192.num.11

Romæ quod fit non eſt ſeruandum, ſed quod de iure fieri debet. diſcept.133 num.10

S

SAcerdos Dei legatione fungitur. diſcept.4.nu. 7. vide in verb. Clericus.

Sacerdos præponitur Magiſtratibus. diſcept.4.nu. 16.conſ.1.num.159

Sacerdos etiam in crimine hæreſis, niſi ſit infamatus, licet alia concurrant inditia non eſt torquendus. diſcept.4.num.23

Sacerdos etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi vrgentiſſima, non torquetur. diſcept. 4. num.24

Sacerdoti, ſeu Clerico tortura rarius, ac mitius eſt infligenda. diſcept.4 num.2

Sacerdoti vacillanti in teſtimonio ferendo non poteſt infligi tortura. diſcept 4 num.25

Sacerdos ſemper præſumitur bonus, & verax. conſ.1.num.142

Sacerdotis oſcula, & ſimilia capienda ſunt in bonam partem. conſ.1.num.215

Sacerdotij dignitas non mediocrem in criminalibus de ſe facit præſumptionem excluſiuam delicti diſcept.4.num.13 conſ.3.num.56

Sanguinem ſuum vnicuiq; licet redimere quoquo modo, ideſt per fas, & nefas. diſcept.9.num.38. diſcept.12.num.11

Scandaloſus vt quis dici poſſit, neceſſe eſt, vt fuerit confeſſus., conuictus, aut per ſententiam condemnatus. diſcept.110.num.6

In ſcientiæ cauſa ſtat effectus. diſcept. 189. nu.3

Scientia debet eſſe vera, & certa, non autem præſumpta ad pœnam inducendam. diſcept. 26. num.56.

Scientia non preſumitur ſed probari debet. diſcep. 26.num.61

Scriptura priuata pro ſcribente nullam fidem facit. diſcept.86.num.2

Secretum amici vnus quiſq; tenetur cælare tam de lege naturali, quam de lege diuina. diſcept. 8.num.76

Senex, quia habet iuris præſumptionem ad ſui fauorem, torqueri non poteſt. diſcept.172.nu.1

Senex habens iuris præſumptionem pro ſe dicitur habere intentionem fundatam, quod non delinquat. diſcept.172.num.2

Senex ſexagenarius cenſeri debet impotens ad res venereas, vel non ſuſpectus. diſcept. 172.nu.3

Senex non præſumitur abſciſſe iugum Domini fœtorem libidinis amplectendo. diſcept. 172. num.4

Senæ conſiderata eius ætate ceſſat omnis ſuſpicio incontinentiæ. diſcept.172.num 5

Senex poteſt retinere in domo mulieres etiam extraneas abſq; aliqua venerea ſuſpicione. diſcept.172.num.6

Senex ſexagenarius tanquam ad generandum nō idoneus lege Pompeia Popia vxorem ducere non poteſt. diſcept.172.num.7

Senex ſexagenarius verè dicitur ſenex. diſcept. 172.num.8

Seni incipit deficere intellectus, quando annum quinquageſimum ſecundum excedit. diſcept. 172.num.9

Senex ſicut puer ignorat, quid agat. diſcept.172. num.10

Senex ſi puerum amat, non eſt trahendum ad malum. diſcept.172 num.11

Senex mirum delectatur pueris; quare ſimilis ad ſummum amorem propenſus repuereſcere dicitur. diſcept.172.num.12

Senex, cum habeat præſumptionem naturalem pro ſe, illa tollit omnem contrariam opinionem. diſcept.172.num.17

Sene inditium adeſt, quod non committat delictū attenta ſenectute, ideò torqueri non poteſt. diſcept.172.num.18

Senex imprudenter delinquens nullatenus punitur. diſcept.172. num.20

Senex decrepitæ ætatis, ſi quid impium dixerit, excuſatur velut puer. diſcept.172.num 21

Senex delinquens non punitur, quando inaduertenter aliquid mali facit. diſcept.172 nu.22

Senex intellectu, & ſenſu caret, & puero æquiparatur. diſcept.172.nu.23.

Senes

INDEX.

Senes, & pueri excuſantur à pœna. diſcept. 172. num. 24

Senibus parcendum eſt, nè queſtionibus ſubijciantur. diſcept. 172. num. 25

Senex amator ad breuius tempus, quam adoleſcens eſt relaxandus diſcept. 162. nu. 26

Senis ætati, & imprudentiæ in pœnalibus ſuccurrendum erit. diſcept. 172. num. 2

Sententia lata ex dicto offenſi, quia inimici non exequitur. diſcept. 30. num. 16

Sermones ab alijs relati nullam prorſus faciunt fidem. diſcept. 14. num 210

Sermo, qui habet dupplicem ſenſum, ideſt quod accipi poteſt in bonum, & malum ſenſum, bonus accipi debet. conſil. primo num. 30

Seruus non facit inditium contra ſeruum, maximè ſi eſt varius diſcept. 96. num.

Seruus torqueri poteſt ſi vacillet. diſcept. 98. num. 4

Seruus, quando plures patitur defectus, non poteſt deponere in his, quæ prætenduntur facta in domo etiam cum tortura, etiam in caſu difficilis probationis. diſcept. 148. num. 1

Seruorum, & famulorum dictis etiam in cauſa hereſis modica eſt habenda fides. diſcept. 148. num. 2

Serui Dominis ſuis ſunt infeſtiſſimi. diſcept. 148 num. 3

Serui contra eorum Dominos ad teſtificandum non admittuntur, & admiſſi nihil probant. conſ. 3. num. 100

Serui contra eorum Dominos etiam in cauſa hæreſis modicam faciunt fidem. conſil. 3. num. 101

Serui expulſi è domo à Dominis ſunt ipſis expulſoribus exoſi. conſ. 3. num. 102

Seruus. vide in verb. famulus. In verb. Domeſticus.

Signum indicat, ſed non probat identitatem facti. diſcept. 192. num. 44

Silentium longum in querelando nempe trium, vel quinque menſium arguit dolum, & querelam calumnioſam. diſcept. 83. num. 2. conſil 3. num. 75. Vide etiam in verb. Denuncians.

Similibus non eſt iudicandum, cum diuerſi ſint termini. diſcept. 173. num. 14

Simile non eſt idem, cui eſt ſimile. diſceptat. 192. num. 140

Singularitas vbi eſt, ibi eſt varietas & contrarietas diſcept. 6. num. 6. conſ. 1. num. 76

Singularitas arguit dolum, & falſitatem. diſcept. 6 num. 7

Singularitas teſtium diuidit, & lacerat teſtimonium. diſcept 6. num. 9. Tract. de confeſſ. Rei contra ſe c. 2. num. 8

Singularitatis exceptio per aliorum teſtium numerum non ſuppletur. conſ. 1. num. 69

Singularitas diuerſificatiua dicitur, quando teſtes diuerſi ſunt in loco, & tempore, quia videntur deponere de diuerſis actibus. conſ. 1. num. 81

Singularitas obſtatiua eſt quando ex dictis teſtium naſcitur repugnantia, & contrarietas obſtans, & repugnans veritati. conſil. 1. num. 87

Singularitas cumulatiua, ſeù adminiculatiua non dicitur, quando plures teſtes ſunt, & quiſque ipſorum deponit in facto proprio, quia non poteſt quis ſe ipſum ſupplere &, adminiculari; cum teſtis non ſe ipſum, ſed alium ſupplere, & adminiculari poſſit. conſ. 1, num. 89

Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt omnes teſtes deponant ſuper eodem facto, & non vnus de vno, & alius de alio. conſ. 1. num. 94

Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt vnus ſit teſtis in facto alterius. conſ. 1. num. 96

Socij criminis dictum non dicitur inditium nouū. diſcept. 2. num. 93

Socius criminis non admittitur in teſtem contra conſocium, nec cum adminiculis facit inditium ad torturam, ſed ad inquirendum tantum. diſcept. 8 num. 1

Socij criminis nominatio ſuccedit loco accuſatoris. diſcept. 8. num. 6

Socius criminis in mortis articulo facit ſolum quale quale inditium, ſeù aliqualem præſumptionem. diſcept. 8. num. 11

Socij criminis nominatio ſuſpecta cenſetur, quando fuit ſponte facta. diſcept. 8. num. 13

Socij criminis nominatio, vt faciat inditium ad inquirendum, quæ requirat. diſcept. 8. nu. 14

Socij criminis nominatio non facit inditium ad inquirendum, quia nullum parit inditium contra conſocium. diſcept. 18 num. 43. diſcept. 24 num. 7. conſ. 3 num. 1. diſcept. 2. num. 94. diſcept. 8. num. 34 diſcept. 2. num. 19. diſcept. 18. num 47 diſcept. 192. num. 9

Socius criminis nec ſufficit ad tranſmittendam inquiſitionem. diſcept. 8. num. 15

Socius criminis ex proprio delicto efficitur infamis & periurus. diſcept. 192. num. 5. diſcept. 8. num. 2

e 2 Socius

Socius criminis cum ſit infamis ob delictum commiſſum non facit inditium ad torturam. diſcept.8.num.16

Socius criminis ſi faceret inditium, eſſet teſtis in cauſa propria, quod eſſe nequit. diſcept. 8. numer. 17. diſcept. 192. numer. 10. conſil. 1. num. 189

Socius criminis licet in exceptis admittatur in teſtem, tamen non eſt omni exceptione maior. diſcept. 8. nu. 19

Socius criminis vt faciat inditium ad torturam, octo requiſita copulatiuè concurrere debent. diſcept. 8. nu. 20

Socius criminis quamuis aliàs ſit omni exceptione maior, & concurrant dicta octo requiſita, tamen cum talibus inditijs, & præſumptionibus non ad torturam, ſed ad inquirendum tantum ſufficit. diſceptat. 8. num. 21

Socius criminis licet cum talibus inditijs, & præſumptionibus in exceptis faceret inditium ad torturam, duo alia requiruntur requiſita. diſcept. 8. nu. 23

Socius criminis admittitur in ſubſidium, quando cum ipſo ſunt alij plures, & non periuri. diſcept. 8. nu. 24

Socius criminis, cum ſit infamis, etiam in exceptis facit ſolum quale quale inditium, ſeù præſumptionem ad inquirendum tantum. diſcept. 8. num. 27

Socius criminis quamuis conſocius eſſet malæ opinionis, & famæ, facit inditium ad inquirendum tantum. diſcept. 8. num. 28

Socius criminis, quando probatur conſocium eſſe bonæ conditionis, & famæ nullam ſiniſtram parit opinionem contra ipſum. diſcept. 8. nnm. 26

Socij criminis dictum in tormentis etiam in exceptis non ad torturam ſed ad inquirendum tantum facit inditium. diſcept. 8. num. 31

Socius criminis in crimine hæreſis non facit inditium ad torturam, ſed qualem qualem præſumptionem, & ei non creditur ſine tortura. diſcept. 8. num. 35. conſ. 1. num. 189

Socio criminis, quando dicitur, quod creditur, intelligitur in ſocio criminis non inhabili. diſcept. 8. num. 36

Socius criminis tortus in caput conſocij non eſt audiendus. diſcept. 8. num. 39

Socius criminis quando admittitur, ſeù plures admittuntur, intelligitur ad præſumptionem tantum. diſcept. 8. numer. 42. conſil. 3. num. 23

Socius criminis, quando plures patitur defectus, nullo modo admittitur in teſtem ad inquirendum etiam in atrociſſimis delictis. diſcept. 8. nu. 43. conſ. 1. num. 187

Socio criminis, qui plures patitur defectus, non creditur cum tortura nec inditium facit ad inquirendum. diſcept. 8. num. 44

Socius criminis varius, quamuis cum tortura admittatur, tamen non facit inditium ad inquirendum. diſcept. 8. num. 45

Socius criminis varius, atq; contrarius dicitur etiā periurus. diſcept. 8. num. 46

Socij criminis dictum varium, licet admittatur cum tortura, ſaltem alij concurrentibus inditijs, tamen ob variationem non facit inditium ad torturam. diſcept. 8. nu. 47

Socius criminis quamuis alias bonæ famæ, & dignitatis etiam dignitatis clericalis, & ſacerdotalis non facit inditium ad torturam, & maximè contra conſocium bonæ famæ. diſcept. 8. num. 58

Socius poteſt torqueri in caput conſocij, vel ad eius faciem ad tollendam eius maculam, & id, vt poſſit admitti contra conſocium, alias non admittitur. diſcept. 8. num. 62

Socius criminis non admittitur contra conſocium, quamuis ſuum dictum confirmauerit in tortura. diſcept. 8. nu. 64

Socius criminis, quamuis deponat de facto proprio, & alias ſit omni exceptione maior, non admittitur in teſtem contra conſocium quando habet admixtum factum ipſius conſocij. diſcept. 8. num. 63

Socij criminis, quamuis plures nullum faciunt inditium contra conſocium. diſcept 8. num. 67

Socij criminis nominatio, quando fuit facta ad ſuggeſtionem, ſeù ſuggeſtiuam interogationem Iudicis nullum parit inditium. diſcept. 8. num. 72

Socius criminis regulatiter de cōſocijs interogari non poteſt. diſcept. 8. num. 73

Socij criminis exculpationi ſtandum eſt. diſcept. 8. num. 79

Socius criminis ſi primò examinatus negauerit delictum, & complices, vel confeſſus de ſe delictum interogatus de complicibus illos reticuerit, ſi poſtea ſpontè, vel per torturam variando à prima depoſitione conſocios nominauerit, non faciet inditium ad torturam propter periurium. diſceptat. 8. numero 49

Socius criminis, quod de conſuetudine faciat inditium contra conſocium & quod torqueatur, dicta conſuetudo non eſt ſeruanda. diſcept. 8. num.

Socius

INDEX.

Socius criminis, quod per torturam purget omnẽ ſuam infamiam, & ſic faciat inditium ad torturam contra conſocium, non eſt verũ, quia quãdo dicitur, quod infamia purgatur per torturam, intelligitur, de illa tantum, quæ reſultat ex eo, quod ſe facit ſocium criminis, & non de infamia aliorum defectuum, nempe mendacij, periurij, &c. diſcept. 8. num. 66

Socius criminis de ſe confeſſus interogatus de conſocijs, & ipſe confiteatur facit inditium ad inquirendum tantum, quando contra eos nulla eſſet legitima præſumptio. diſcept. 8. num. 78

Socius criminis vt faciat inditium ad torturam contra conſocium aliæ præſumptiones adeſſe debent. diſcept. 18. num 45

Socius criminis vt faciat inditium contra conſociũ nominatum, requiruntur al æ præſumptiones, quæ crimen tangant. diſcept. 18. num. 46

Socij criminis dictum, quamuis per torturam ſanatum, & in ea perſiſteretur, non facit inditium ad torturam. diſcept. 24. num. 8

Socius criminis quãdo in aliquo ſpeciali caſu tanquam teſtis fidem facere poteſt, procedit, quando concurrentibus alijs inditijs eſt talis, quod accuſator, & teſtis eſſe poteſt, & non aliter. diſcept. 25. num. 18

Socius criminis admittitur ad teſtificandũ, quando ei ſolum objicitur, quod eſt ſocius criminis, & alia exceptione non repellitur. diſcept. 25. num. 19

Socij duo criminis nunquam ſufficiunt ad pœnam ordinariam imponendam. diſcept. 60. num. 3

Socius criminis ſine alijs adminiculis nullum facit probationis gradum. diſcept. 138. num. 10

Socius criminis contra conſocium non facit inditium ad torturam ſine alijs inditijs etiam in exceptis. diſcept. 192. num. 1

Socij criminis nominatio cum talibus inditijs ſufficit ad inquirendum tantum. diſcept. 192. num. 2

Socij criminis nominatio, etiam quod fuerit confirmata in tortura, nullam facit fidem. diſcept. 192. num. 4. & 8

Socius criminis quamuis dicatur per fiſcum, quod fuit examinatus vt teſtis, nihil probat, licet in tortura depoſuerit; quia non modus attenditur, ſed effectus. conſ. 3. num. 13

Socius criminis cum ſit infamis conſocium non conuincit. conſ. 3. num. 25

Socius criminis inimicus ad torturam non facit inditium contra conſocium. conſ. 3. num. 61

Socius criminis tortus, vt faciat inditium ad torturam contra conſocium, quæ concurrere debeant. conſ. 3. num. 52

Sodomia. vide in verb. Puer ſubagitatus.

Sodomiæ crimine neceſſe eſt, vt conſtet de corpore delicti, nec ſufficit, quod dicatur, linteulam, ſeu camiſiam fuiſſe repertam ſanguine deturpatam, vel alijs immunditijs. diſcept. 25. num. 38

Sodomiæ crimen excluditur, quando immunditiæ proueniunt ex morbo morroidorum, quo laborat puer, vel ex alia cauſa. diſcept. 25. num. 39

Sodomiæ crimen vt excludatur, dicendum eſt, quod vulcer extitit ante ſubagitationem. diſcept. 25. num. 51

Sodomiæ crimen vt dicatur commiſſum, requiritur, vt probetur, ſemen agentis eſſe immiſſum in anum patientis, vel ſaltem membrum in partes pudendas. diſcept. 25. num. 52. diſcept. 192. num. 62

Sodomiæ crimen in propria ſpecie non erit, ſed quandam turpiſſima, & extraordinaria pollutio quando non probatur, ſemen fuiſſe immiſſum, vel ſaltem membrum virile in anum pueri. diſcept. 25. num. 53. diſcept. 192. num. 64

Sodomiæ crimen quod committatur cum puero 10. vel 12. annorum, non eſt veriſimile. diſcept. 25. num. 62

Sodomiæ crimen vt puniri poſſit requirit conſumationem actus, & non ſufficit attentatio. diſcept. 192. num. 84

Sodomiæ crimine vt ipſius actus probetur perfectè conſumatus, neceſſario per teſtes dici debet, vidiſſe ſubagitantis membrum eſſe immiſſum intra anum ſubagitati conſ. 3. nu. 27

Sodomiæ crimine teſtes clare, ac ſpecificè deponere debent, quomodo viderunt membrum virile intra anum ſubagitati immiſſum. conſ. 3. num. 32

Sodomiæ actus non dicitur conſumatus, & per teſtes probatus, qui ſolummodo v.g. dicũt vidiſſe aliquem in cammera ſtantem ſupra puerum conſ. 3 num. 43

Sodomiæ crimine quando non cõſtat de corpore delicti ideſt quod non fuerunt in actis exhibitæ linteulæ, ſeu camiſiæ ſanguine, ſeu alijs immunditijs deturpatæ, non proceditur. conſ. 3. num. 66

Sodomiæ crimen vt cõſtet ſtatim ſubagitati anus per chirurges inſpici debet. conſ. 3. num. 69

Sodomiæ crimen vt conſtet, chirurgus deponere debet inſpexiſſe totam ani coronam ſubagitati. conſ. 3. num. 70

Digitized by Google

INDEX.

Sodomita, quando confitetur non de perfectione actus ſodomitici, ſed de pollutione extra clauſtra, extraordinaria pœna punitur. diſ. 25. n. 54

Sodomita quando fatetur ſubagitaſſe puerum extra clauſtra, animo tamen ſubagitandi intra clauſtra, nō punitur pœna mortis naturalis. diſcept. 25. num. 56

Sodomita quādo factus fuit ſubagitaſſe alios pueros intra clauſtra, nihil facit, quia eius ſpontanea confeſſio verificari debet. diſcept. 25. num. 59

Solitus delinquere quod quis ſit, ſub iſto prætextu tantum, non poteſt torqueri. diſcept. 173. nu. 1

Solitus delinquere quis dici non poteſt, qui ſemel tantum deliquit. diſcept. 173. num. 2

Solitus delinquere vt quis dici poſſit, neceſſe eſt, vt bis deliquerit ante vltimum prætenſum delictū. diſcept. 173. num. 3

Solitus delinquere quis non dicitur, niſi in proceſſu appareat ipſum fuiſſe alias condemnatum in eodem genere delicti. diſcept. 173. num. 4

Solitus delinquere vt quis dicatur, debet eſſe in eodem genere mali. diſcept. 173. num. 5

Solitus delinquere ille dicitur, qui per tres vices deliquit. diſcept. 173. num. 6

Solitū delinquere ſi à tribus annis citra appareat, non deliquiſſe, ceſſat illa præſumptio, ſemel malus ſemper præſumitur malus. diſ. 173. num. 9

Solitum delinquere ſi à tribus annis citra appareat non deliquiſſe, mala eius fama purgata cēſetur. diſcept. 173. num. 8

Solitus delinquere quando nō appareat, alias v.g. commiſiſſe falſum ex aduerſis delictis, nō poteſt inferri ad illud falſi, ita vt ſubijciatur torturæ. diſcept. 173. num. 10

Soror non poteſt venire contra ſuum fratrem. diſcept. 93. num. 4

Species probationis non ſufficit ad torturam. diſcept. 2. num. 177

Species quælibet remouetur, quando remouetur genus. diſcept. 2. num. 178

Spurius cum ſit infamis infamia facti non admittitur in teſtem. diſcept. 174. num. 1

Stuprans virginem vilis conditionis non tenetur de ſtupro, ſed actione criminali. diſcept. 24. n. 28

Stuprator non tenetur dotare, nec in vxorem ducere puellam vilis conditionis, ſed tenetur tantum actione iniuriarum. conſ. 2. num. 4.

Stupratæ dicto licet ciuiliter poſſet credi, quod eſſet virgo, tamen quando agitur criminaliter, in præiudicium alterius non creditur. diſ. 24. n. 1

Stupratæ dictum non probat. diſcept. 24. num. 62

Stupratę non creditur quando agitur criminaliter, conſ. 2. num. 17

Stuprum, quando interceſſit mulieris conſuetudo cum ſtupratore, facit præſumi violentiam ceſſare. diſcept. 24. num. 23

Stuprum non cadit in vilibus mulieribus, ſed ſtuprans tenetur actione iniuriarum. diſ 24. nu. 29

Stuprum non committitur cum puella, quæ ex fama præſumitur inhoneſta. diſcept. 24. num. 30

Stuprum non præſumitur, quando adſunt teſtes deponentes de nonnullis actibus obſcenis. diſcept. 24. num. 32

Stuprum non cadit, quamuis puella ſuum dictum confirmauerit in tortura. diſcept. 24. num. 39

Stuprum, ſeu inceſtus non punitur pœna corporali. diſcept. 24. num. 42

Stuprum leuius eſt crimen, quam adulterium, ſeù inceſtus. diſcept. 24. num. 43

Stuprum cum inceſtu commiſſum non videtur punibile pœna vltimi ſupplicii, ſed extraordinaria. diſcept. 24. num. 47

Stupro, & inceſtu cum non reperiatur aucta pęna, remanet pecuniaria. diſcept. 24. num. 49

Stuprum non dicitur commiſſum, niſi conſtet de præludijs. diſcept. 24 num. 52. conſ. 2. num. 7

Stuprum non dicitur commiſſum niſi interuenerit tactus mammillarum, amplexus, & oſculatio. diſcept. 24. num. 53

Stuprum, vt dicatur commiſſum, opus eſt, vt exibeātur linteolæ, vel camiſia ſāguine deturpata. diſcept. 24. num. 55

Stuprum vt dicatur commiſſum, opus eſt, vt ſtuprator ſeduxerit. diſcept. 24. num. 59

Stuprum vt dicatur commiſſum, probari debet, quod ſtuprator ſtuprauerit. diſcept 24. num. 60

Stuprum vt dicatur commiſſum, probari debet, quod ſtuprata erat virgo. diſcept. 24. num. 61

Stuprū vt dicatur cōmiſſum, opus eſt, vt fuerit cū virgine non violata. diſcept. 24. num. 63

Stuprum probari debet per duos teſtes conteſtes, & omni exceptione maiores. diſcept. 24. nu. 66

Stuprum non probatur præſumptionibus, & præparatorijs. diſcept. 24. num. 67

Stuprum vt dicatur commiſſum, opus eſt, vt virgo tanto tempore retineatur ab vſum carnalem, vt non ex primo coitu, ſed ex vlterioribus filius naſcatur. diſcept. 24. num. 68

Stuprum debet probari per liquidiſſimas probationes, ideſt per teſtes. diſcept. 24 num. 70

Stuprum vt dicatur commiſſum, non ſufficit, quod teſtis dicat vidiſſe N. & N. in loco publico. diſcept. 24. num. 69

Stupri crimen vt probetur, requiritur pollutionem ſeù ſemen agentis eſſe immiſſum in vuluam mulieris patientis, vel ſaltem membrum. diſcep. 192. num. 63

Stupri crimen non erit in propria ſpecie delictum,

ſi ſe-

ſi ſemen agentis non fuit immiſſum, vel ſaltem mēbrū in uuluā mulieris patiētis, ſed potius erit quædā extraordinaria pollutio. diſ. 192. nu 65
Stupri crimen vt puniri poſſit, requirit conſumationē actus, non ſufficit attētatio. diſ. 192. nu. 85
Stuprum vt probetur, opus eſt, quod ſtuprator repertus fuerit cum ſtuprata, idest nudus cum nuda. conſ. 2. num. 8
Stuprum vt probetur, opus eſt, vt conſtet de aliqua vi. conſ. 2. num. 9
Stuprum vt probetur, quæ concurrere debeant. conſ. 2. n. 12
Stuprum. vide in verb. Puella
Stylus, ſeu practica Tribunalium non ſeruatur, quando eſt contra ius diſcept. 3. num. 6
Subornationes, conſpirationes & inimicitię capitales etiam in cauſa hæreſis teſtes à teſtimonio repellunt. diſcept. 38. num. 9
Subornatio teſtium non eſt de caſibus exceptis, de quibus poſſit quis interogari de conſocijs diſcept. 38 num. 10
Subornatio teſtium non eſt de caſibus, de quibus ob penuriam probationum ſocius criminis admittitur. diſcept. 38 num. 11
Subornatio teſtium eſt crimen ſimile crimini falſi diſcept. 38 num. 12
Subornatio teſtium tria copulatiue requirit, ideſt mutationem veritatis, dolum malum verum, non preſumptū, & nocumentū diſcept. 38. n. 13
Subornationis crimen ceſſat in teſte, quando ex ſua depoſitionem nullum reportat commodū diſcept. 38. num. 14
Subornationis crimen ceſſat in perſona nobili, qui habet preſūptionē pro ſe. diſcept. 38 nu. 15
Suggeſtio eſt prohibita non ſolum in damnum Rei ſed etiam in damnum fiſci Tract. de cōfeſſ. Rei contra fiſc. c. 18. num. 3
Supplementum non recipit, quod nihil eſt diſcep. 7. num. 32. diſcept. 22. num. 11. conſ. 1. num. 17. conſ. 3. num. 122
Suplementum teſtis ſit in ciuilibus non autem in criminalibus diſcept. 17 num. 56.
Supplementum, ſiue adminiculatio teſtium inhabilium fit in ciuilibus, non autem in criminaliqus. conſ. 1. num. 93
Suſpiciones non ſufficiunt ad torturā. diſ. 22. n. 18
Suſpiciones ſufficiunt ad inquirendum, ſeù ad capturam tantum, non autem quoad reliqua, ideſt ad torquendum, & condemnandum. diſcept. 22. num. 19. diſcept. 26. num. 28
Suſpiciones nō ſufficiunt ad probandum furtum. diſcept. 26. num. 27

T

Tabernarius, ſeù hoſpes cum ſit de genere prędonum, lex male ſentit de ipſo. diſ. 175. n. 1
Tabernarius, ſeù hoſpes tanquam infamis à teſtificando repellitur. diſcept. 175. num. 2
Tactus mammillarum cum verbis laſciuis non faciunt inditium ad torturam. diſcept. 192. n. 104
Tarditas, ſeu ſilentium longum in querelando arguit dolum. diſcept. 24. num. 65. diſcept. 25. num. 31. diſcept. 117. num. 4. Vide etiam in verb. Denunciator.
Temeratio non infligitur tortura. diſ. 176. num. 1
Temeritati in totū parcitur, quamuis ſit commiſſa in Principem, ſeù ſuperiorem. diſcept. 176. n. 2
Temeritas in criminalibus non punitur. diſcept. 176. num. 3
Temporis diuerſitas diuerſitatē factorū, ſeù actuū inducit, & reddit teſtes ſingulares. diſcept. 6. nu. 50. diſcept. 30. num. 22. diſcept. 41. num. 18. conſ. 1. num. 85
Tempus, vide in verb.
Teſtis deponere debet de certo tempore commiſſi delicti. vbi plura.
Temporis exceptio quando ſumitur, illud probari debet. diſcept. 41. num. 6
Tempus proprie eſt de ſubſtantia probationis. diſcept. 41. num. 7
Tempus neceſſario probari debet ob magnitudinē præiudicij. diſcept. 41. num. 9
Temporis excuſatio ſi fiat per Fiſcum, non valet. diſcept. 41. num. 12
Temporis excuſatio admittitur ſuper circumſtantijs, non autem ſuper negotio principali. diſcep. 41. num. 13
Tempus quando eſt fundamentū intentionis Fiſci, illud probari debet pro eius parte. diſcept. 41. num. 16
Tempus commiſſi delicti neceſſariò attendi debet. diſcept. 41. num. 19
Tempus quomodo probetur. vide Boſſ. diſcept. 41. num. 22
Teſtimonij fundamentum eſt fides. diſcept. 7. n. 9. conſ. 3. num. 119
Teſtimonium factum contra aliquem parit inimicitiam capitalem. diſcept. 177. num. 1
Teſtimonio procaci non creditur. conſ. 1. num. 146
Teſtes non conteſtes de loco, & tempore in inditijs remotis dicuntur ſingulares, & nullum pariunt inditium. diſcept. 2. num. 13
Teſtes duo, quorum vnus de vno inditio remoto deponit, alter de alio, etſi conteſtes ſint de loco & tempore, non coniunguntur. diſ. 2. num. 14
Teſtes dicti non coniunguntur ad faciendum vnū indi-

Inditium perfectum. diſcept. 2. num. 15
Teſtes duo deponentes ſuper vno inditio, & non ſuper pluribus non probant. diſcept. 2. num. 16
Teſtes debent eſſe conteſtes de loco, & tempore, & non ſingulares. diſcept. 2. num. 23
Teſtis vnius ſingularis dictum debilitat dictum alterius. diſcept. 2. num. 24
Teſtes deponentes de diuerſis locis, & temporibus dicuntur ſingulares, & non ſunt attendendi. diſcept. 2. num. 26
Teſtes conteſtes debent eſſe idonei, & omni exceptione maiores. diſcept. 2. num. 27
Teſtibus non omni exceptione maioribus non adhibetur tanta fides, vt v.g. ſunt vilis, & pauper. diſcept. 2. num. 29
Teſtis vnicus de viſu, vt ſufficiat ad torturã debet eſſe omni exceptione maior. diſcept. 2. num. 37 diſcept. 6. nu. 42. diſcept. 15. num. 1. & 3
Teſtis vnicus de viſu vt ſufficiat ad torturam, tria coppulatiuè requiruntur. diſcept. 192. num. 54
Teſtis de viſu prefertur omnibus alijs teſtibus, ſed de per ſe non eſt idoneus. diſcept. 2. num. 38. diſcept. 15. num. 5
Teſtis de auditu à delinquente quando, & quibus conditionibus admittatur. diſcept. 2. num. 40
Teſtes ſingulares nullum faciunt inditium. diſcept. 2. num. 45. diſcept 6. num. 1
Teſtes examinati ante ſpecialem inquiſitionẽ nullum faciunt inditium. diſcept. 2. num. 49
Teſtes non examinãtur ante ſpecialem inquiſitionem. diſcept. 2. num. 51
Teſtes examinati Reo non citato niſi repetantur ante litem conteſtatam, ipſi non præiudicant. diſcept. 2. num. 54
Teſtes examinati ſuper generali inquiſitione non faciunt inditium ad torturam. diſcept. 2. nu. 57
Teſtes omni exceptione maiores, & benè concludentes requiruntur ad torturã. diſcept. 2. n. 108. diſcept. 17. nu n. 41. diſcept. 7. num. 2
Teſtes illi dicuntur omni exceptione maiores, quibus nihil prorſus poteſt opponi, nullam patiuntur maculam, ſeù defectum, omnem etiam friuolam ſuperant exceptionem, & vndique ſunt inuulnerabiles. diſcept. 2. num. 109. diſcept. 22. num. 23. conſ. 1. num. 8. & 45
Teſtes omni exceptione maiores ſicut requiruntur ad condemnandum, ità etiam ad torquendum. diſcept. 2. num. 110. conſ. 1. num. 3. & 38
Teſtes quod ſint omni exceptione maiores neceſſario per fiſcum articulari, & probati debet. diſcept. 2. num. 111. diſcept. 22. num. 27
Teſtes plures quando non ſunt omni exceptione maiores, loco vnius habentur. diſcept. 2. nu. 112. Et ſolũ ad inquirẽdũ faciũt inditiũ. diſ. 2. n. 112
Teſtes debent deponere directè ſuper maleficio vt ſufficiant ad torturam, non autem ſuper inditio ad maleficium. diſcept. 2. num. 130
Teſtis munus non eſt iudicare, ſed quod oculis vidit, vel per alium ſenſum corporeum deponere debet. diſcept. 2. n. 156 diſcept. 14. n. 5. diſcept. 42. n. 3. diſcept. 121. nu. 10. diſcept. 192. nu. 75
Teſtis debet videre actum oculis corporeis. diſcept. 2. num. 157
Teſtis debet neceſſario, ſeù de neceſſitate præciſa concludere, & non præſumptiuè deponere, alias non probat. diſcept. 2 nu. 158. diſcept. 43. nu. 4. diſcept. 192. num. 67
Teſtis debet deponere, quæ certitudinaliter nouit. diſcept. 2. num. 159. diſcept. 42. num. 5
Teſtis in criminalibus debet deponere de facto conſumato, & non ſufficit, quod deponat de circumſtantijs delicti. diſcept. 2. num. 160
Teſtis deponens ſuper circumſtantijs vel acceſſoriis, aut appendicibus delicti non facit inditium ad torturam. diſcept. 2. num. 161
Teſtis debet deponere per viſum, vel alium ſenſũ corporeum proprium, non alienum, ideſt per vnum ex quinq; ſenſibus. diſcept. 2. num. 184. diſcept. 14. n. 4 diſcept. 53. nu. 10 diſc. 192. n. 73
Teſtis vnicus vt faciat plenam probationem cum iuramento ſuppletorio, intelligitur, in cauſis modicis, & ſumarijs tantum. diſcept. 2. nu. 185
Teſtis vnicus de maleficio deponens non facit ſemiplenam probationem, niſi aliã concurrant adminicula. diſcept. 2. num. 186
Teſtis vnicus non ſufficit ad torturam, niſi tria copulatiuè concurant. diſcept. 2. num. 187
Teſtis, qui ob reuerentiam à teſtificando repellitur, examinatus nullum facit inditium. diſ. 4. nu. 17
Teſtes ad teſtificandum perpetuò inhabiles non attenduntur. diſcept. 4. num. 4. conſ. 1. num. 19
Teſtis qui à iure repellitur, nullum parit inditium. diſcept. 4. num. 18
Teſtis ſingularis deponens de actu particulari non probat. diſcept. 6. num. 2
Teſtis ſingularis deponens de actu vniuerſali non probat. diſcept. 6. num. 3
Teſtes ſingulares, quamuis honeſti non probant, licet agatur de facto proprio. diſcept. 6. num. 4
Teſtes ſingulares non probant etiam in crimine hæreſis. diſcept. 6. num. 5. diſcept. 6. num. 40
Teſtes vario modo loquentes auferunt verum ſenſum ſuarum depoſitionum. diſcept. 6. num. 10
Teſtis ſingularis non poteſt ſupplere alium ſingularem. diſcept. 6. num. 11. vide plura in.
Teſti vnico, ſeù ſingulari lege diuina, pontificia, & ceſarea nullo modo credi poteſt. diſ. 6. n. 8. & 12
Teſtes ſingulares etiam mille tantũ probant, quantum

tum vnus. diſcept.6.num.13
Teſtium ſingularium numerus non ſupplet exceptionem ſingularitatis. diſcept.6. num.14
Teſtes ſingulares protſus diuerſi etſi plures ſint, pro vno habentur. diſcept. 6. num. 15
Teſtes plures ſingulares minus probant,quã vnus. diſcept.6. num. 16
Teſtis vnus ſingularis debilitat dictum alterius. diſcept.6. num. 17
Teſtes plures ſingulares minus probant,quã vnus non ſingularis. diſcept.6. num. 18
Teſtes ſingulares non admittuntur ad probandum quid in ſpecie, ideſt contra perſonam alicuius, ſed in genere,ideſt ad inquirẽdũ.diſcept.6.n.19
Teſtes ſingulares quamuis mille nullum pariunt inditium. diſcept.6. num. 20
Teſtes ſingulares circa idem factum dicuntur contrarij. diſcept. 6. num. 21
Teſtibus prorſus ſingularibus quis non probatur hæreticus. diſcept.6.num.23
Teſtes ſingulares etiam cum infamia ad condemnandum coniungi non poſſunt.diſ.6.n.24.& 26
Teſtes ſingulares non coniunguntur, quando conantur diuerſas probationum ſpecies afferre. diſcept.6. num. 18
Teſtes ſingulares cum fama non ſufficiunt ad probandam hæreſim. diſcept.6. num.29
Teſtes ſingulares ambigui, quando eorum depoſitione ſunt ſuper diuerſa confeſſione iungi nõ poſſunt cum confeſſione ſuperioris teſtis. diſcept.6. num. 30
Teſtes ſingulares non ſufficiunt ad probandũ quẽ hæreticum in genere. diſcept.6.num.35
Teſtes ſingulares etiam repetiti, & formiter examinati ſuper diuerſis inditijs non pariunt inditium ad torturam. diſcept.6. num.38
Teſtes non omni exceptione maiores nec in cauſa hæreſis faciunt inditium ad torturam. diſcept. 6. num. 41
Teſtis vnus de viſu facit inditium, quando non reſiſtunt aliç circumſtantię in contrarium.diſcept. 6. num. 43
Teſtes ſingulares poteſt quis in crimine hæreſis contra ſe pluribus modis habere.diſcept.6.45
Teſtes pluribus modis dicuntur ſingulares.diſcept. 6. num. 46
Teſtes ſingulares loco, & tempore diuerſi, & diſcordes, quamuis de eadem hæreſi deponant, nõ probant. diſcept.6.n.47.vide in verb. Tempus.
In teſtes ſingulares de loco, & tempore, cadit ſingularitas diuerſificatiua. diſcept.6.nu. 48. vide etiam in verb. ſingularitas.
Teſtes diuerſi,& diſcordes in loco, & tempore videntur loqui de actibus diuerſis. diſcept.6.n.49
Teſtium ſingularium vocibus aliquem condemnare periculoſum eſt. diſcept.6. num.51
Teſtes ſingulares de diuerſis temporibus etiã mille non probant. diſcept. 6. num.52
Teſtis ſingularis ſi deponat de vno actu, alter ſingularis de alio,non probat. diſcept.6. num.53
Teſtes ſingulares deponentes de diuerſis confeſſionibus diuerſis temporibus factis non probant factum,neque inditium. diſcept.6. num.54
Teſtes ſingulares deponentes de inditio remoto non faciunt inditium ad torturam.diſc.6.nu.55
Teſtis ſingularis dictum non probat, nec adiuuat dictum alterius ſingularis. diſcept.6. num. 56
Teſtiũ ſingulariũ dicta nõ dicũtur dilucidæ, claræ, integræ,& apertæ probationes. diſcept.6. n.60
Teſtes ſingulares,quãdo ſunt varij,& diuerſi, plenam probationem non faciunt.diſcept.6. n.62
Teſtes non omni exceptione maiores admittuntur in ſubſidium,ideſt ad inquirendum,quando veritas aliter haberi non poteſt.diſcept.7.num.14
Teſtes inhabiles, quando admittuntur in ſubſidiũ in occultis,& difficilis probationis,admittuntur quando agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter. diſcept.7. num. 27
Teſtes quando non ſunt omni exceptione maiores inditium non faciunt ad formandam inquiſitionem. diſcept.7. num. 3
Teſtes carere debet omni infamiæ ſuſpicione, & macula. diſcept. 7. num.5
Teſtis ob notam infamiæ à teſtificando repellitur. diſcept. 7. num.6
Teſtes,qando à teſtimonio repelluntur, repelluntur etiam quod veritas aliter haberi non poſſit. diſcept.7. num. 21
Teſtes,quando repelluntur, nec inditium faciunt, quamuis in tortura depoſuerint. diſcept.7.n.22
Teſtes ad teſtificandum inhabiles, quando aliqua ratione admittuntur,non ſunt per ſe ſufficientes ad torturam. diſcept.7. num. 23
Teſtes ne dicantur omni exceptione maiores ſufficit quilibet defectus, quælibet exceptio etiam minima,&c. diſcept. 7. num.30
Teſtis ſupplens inhabilitatem alicuius debet eſſe omni exceptione maior. diſcept. 7. num. 33
Teſtium inhabiliũ numerus ſuppletur in ciuilibus tantũ,nõ autẽ in criminalibus. diſcept.7. nu.35
Teſtes,quando plures patiuntur defectus, non admittuntur vt integri. diſcept.7. num. 37
Teſtes quando plura commiſerunt delicta,non faciunt inditium ad torturam,quamuis eorum dicta in tortura ratificauerint. diſcept.7. num.38
Teſtis vbi à iure in totum repellitur, adminicula non reddunt eum habilem, & admittendum. diſcept.8. num. 2

Teſtis

INDEX.

Teſtis, qui vltrò ſe offert examini, ſuſpectus à iure reputatur. diſcept. 8. num. 12

Teſtis vnus deponens de ipſo maleficio, & actu proximo, & immediato, niſi ſit omni exceptione maior, non facit inditium ad torturam. diſcept. 8. num. 33

Teſtes qui a teſtimonio repelluntur, non poſſunt ex numero aliorum ſuppleri. diſcept. 8. num. 69

Teſtes plures inhabiles non faciunt inditium ad torturam, cum ſit vna tantum qualitas inditij. diſcept. 8. num. 70

Teſtium inhabilium numerus non ſupplet defectū ipſorum. diſcept. 8. num. 69

Teſtis eſt ſuſpectus de falſo, ſi querelanti, ſeù principali contradixerit. diſcept. num. 40

Teſtis, & principalis non poſſunt ad concordiam reduci. diſcept. 9. num. 42

Teſtes examinati tanquam principales non dicuntur periuri, quia non tenentur detegere turpitudinem ſuam. diſcept 9. num 43

Teſtes de vniuerſitate ſiue magna, ſiue parua, quando tractatur de ijs, quæ ſingulorum commodū reſpiciunt, ad fauorem d. vniuerſitatis contra prælatum ad teſtificandum non admittuntur. diſcept. 10. num. 1

Teſtes de vniuerſitate, quando præſumitur magna affectio in cauſa propter annexam commoditatem, à teſtificando repelluntur. diſcept. 10. nu. 2

Teſtes de vniuerſitate, quando vel omnes agunt, vel omnes Procuratorem, ſeù Scindicum conſiſtunt, ad fauorem d. vniuerſitatis teſtificari non poſſunt. diſcept. 10. num. 3

Teſtes de vniuerſitate, quando plures patiuntur defectus, ſeù exceptiones, à teſtificando repelluntur. diſcept. 10. num. 5

Teſtes de vniuerſitate, quando pro ipſa deponunt, dicuntur deponere in cauſa propria. diſ. 10. n. 7

Teſtes de vniuerſitate parua omnes cadunt in nomen domeſticorum, & cohabitantiū. diſ. 10. n. 9

Teſtis varius non facit inditium ad torturam. diſcept. 11. num. 1

Teſtis varius nullam fidem facit, nec vllo eius dicto eſt ſtandum. diſcept. 11. num. 2

Teſtis varius, & vnicus nullo modo eſt attendendus. diſcept. 11. num. 3

Teſtis varius dicitur non qui contraria deponit, ſed qui diuerſo modo dicit. diſcept. 11. num. 6

Teſtis varius dicit, qui vna vice dicit vnum, & alia vice dicit aliud. diſcept. 11. num. 7

Teſtes varij dicūtur, quādo vnus dicit delinquentem eſſe de barba nigra, alius caſtanei coloris. diſcept. 11. num. 8

Teſtis dicitur varius, quando in primo eius examine dicit aliquid audiuiſſe in platea, & in ſecundo dicit non recordari, ſi dicto tempore ibi permanebat delinquens. diſcept. 11. num. 9

Teſtis dicitur varius, quando diſcordat circa tempus, & locum. diſcept. 11. num. 11

Teſtes dicuntur varij, quando v. g. vnus dicit aliquem dormiſſe duabus vicibus cum aliqua muliere, & alius quinque vicibus. diſcept. 11. nu. 12

Teſtes dicuntur varij, quando vnus dicit, delictum fuiſſe commiſſum die lunæ, alius die ſabbati. diſcept. 11. num. 13

Teſtes dicuntur varij, quando vnus dicit, delictum fuiſſe commiſſum iam tribus annis, & alius iam quinque, quia ſunt mendaces, & ſingulares. diſcept. 11. num. 14

Teſtis dicitur varius, quando in primo eius examine dicit, delictum fuiſſe commiſſum iā octo, vel decem menſibus, & in ſecundo examine iam quinque, vel ſex. diſcept. 11. num. 15

Teſtis dicitur varius, quando in primo eius examine dicit extraxiſſe frumentū extra ſtatum Eccleſiæ de menſe Auguſti, & in repetitione dicit de menſe Septembris. diſcept. 11. num. 16

Teſtis dicitur varius, quando vna die dicit vnum, altera die aliud. diſcept. 11. num. 17

Teſtis dicitur varius etiam in cauſa hereſis, quando eſt diuerſus in formalitate verborum. diſcept. 11. num. 18

Teſtis vario modo loquens aufert verum ſenſum ſuæ depoſitionis. diſcept. 11. num. 19

Teſtis dicitur varius, quando dicit delictum fuiſſe commiſſum propè oſtium alicuius, cum fuerit commiſſum propè oſtium alterius. diſ. 11. n. 20

Teſtes dicuntur varij, quando vnus dicit, quod permanſit in taberna per quartam partem horæ, & alius dicit per horam. diſcept. 11. num. 21

Teſtes dicuntur varij, quando vnus dicit, delictum fuiſſe commiſſum de ſero, alter vero de mane. diſcept. 11. num. 22

Teſtes quando ad inuicem ſe confundunt, neutri creditur. diſcept. 11. num. 23

Teſtis dicitur varius, quando in primo eius examine dicit per paucos dies, & in ſecundo per quatuor menſes. diſcept. 11. num. 24

Teſtis dicitur varius, quando in primo eius examine dicit, aliquem tenuiſſe arch buſettum in capite lecti, in ſecundo vero examine in pede lecti. diſcept. 11. num. 25

Teſtis quando eſt varius, ſine aliquo inditio poteſt torqueri. diſcept. 11. num. 26

Teſtes quando ſunt inter ſe varij, atq; diuerſi, etſi eſſent mille non probant. diſcept. 11. num. 27

Teſtium variorum dicta ſunt inter ſe diſcrepantia. diſcept. 11. num. 29

Teſtes varij in aliquibus non probant etiā in his in quibus

Digitized by Google

quibus ſunt concordes. diſcept. 11. num. 31
Teſtis varius non dicitur, quando deponit pluſq; alij teſtes. diſcept. 11. num. 33
Teſtis, quādo vere eſt varius, de falſo punitur. diſcept. 11. num. 24
Teſtis quādo variat in vno iudicio ab eo, quod dixerat in alio, ſecundum dictum non attenditur ſed primum. diſcept. 11. num. 35
Teſtis varius punitur de falſo, quando variat inter diuerſas perſonas in diuerſis cauſis, & inſtātijs. diſcept. 11. num. 37
Teſtis, quando eſt varius in circumſtantijs ſeu acceſſorijs, vel appendicibus, quamuis diminuatur de fide, tamen nihil refert. diſc. 11. num. 41
Teſtes debent eſſe conteſtes ſuper negocio principali, & ſuper loco, & tempore. diſc. 11. n. 43
Teſtes varij, atque diſcordes ſuper negocio principali à teſtificando repelluntur. diſcep 11. n. 44
Teſtes varij non dicuntur, quando in continenti ſe corriguntur, allegando iuſtam cauſam erroris diſcept. 11. num 46.
Teſtes poſſunt ſponte ſua reuerti, vt addat, vel ſe corrigat incontinenti, ſed non ex interuallo. diſcept. 11. num. 47.
Teſtes varij non dicuntur, quando per obliuionē, vel ignorantiam, vel aliud errorem variant, nec puniuntur. diſcept. 11. num. 45
Teſtes varij debent probare cauſam erroris, aliàs puniuntur de falſo. diſcept. 11. num. 48
Teſtibus an licitum ſit variare antequam diſcedat à Iudice. diſcept. 11. num. 49
Teſtis varius, vnicus, & non integer, nullum facit inditium, qñ non fuit tortus. diſcept. 11. n. 50
Teſtis varius, atq; contrarius in ſuis depoſitionibus dicitur etiam periurus, & ipſi non creditur, quamuis cū tortura depoſuerit. diſcept. 11. n. 51
Teſtis ſibi ipſi varius, atque contrarius nullam fidē facit. diſcept. 11. num. 53
Teſtis varietas, & contrarietas nullo modo ſanari poteſt. diſcept. 11. num. 54
Teſtis ſibi ipſi varius, atque contrarius in loco, & tempore non probat. diſcept. 11. num. 55
Teſtes ſibi ipſis varij, atq; contrarij de ſolo loco, vbi fuit cōmiſſū delictū nō probāt. diſ. 11. n. 56
Teſtis quando eſt ſibi ipſi varius, atq; contrarius in vno examine ab eo, quod dixerat in alio, non probat. diſcept. 11. num. 57
Teſtis ſibi ipſi varius, atq; contrarius in aliqua parte, in totum reputatur varius, atque contrarius, & nihil probat. diſcept. 11. num. 58
Teſtis de auditu non ſolum non probat, ſed nec aliquā fidē facit, & præſumptionē. diſcept. 14. n. 1
Teſtis de auditu nullum ad inquirendum parit inditium. diſcept. 14. num. 2
Teſtis de auditu non eſt vere teſtis, ſed improprius diſcept. 14. num 3
Teſti non creditur ex auditu ab alio ſine iuramento eius, à quo proceſſit relatio. diſcept. 14. num 8
Teſti dicenti audiuiſſe, à diuerſis authoribus non creditur. diſcept. 14 num 9
Teſti non creditur, quando non poſſunt haberi teſtes, à quibus audiuit. diſcept. 14. num. 10
Teſtis debet nominare eos, à quibus audiuit. diſcept. 14. num. 11
Teſtis debet nominare perſonas, à quibus audiuit etiam non interogatus. diſcept. 14 num. 12
Teſtis non nominans perſonas, à quibus audiuit, nihil facit. diſcept. 14. num. 13.
Teſtis quamuis nominet perſonas, à quibus audiuit, non eſt locus torturæ. diſcept 14. num. 14
Teſtis deponere debet, quod ita credit, prout audiuit. diſcept. 14. num. 17
Teſtis de neceſſitate præciſa in ſua depoſitione concludere debet. diſcept. 14 num. 18
Teſtis de auditu nō poteſt dici teſtis. diſ. 14. nu. 19
Teſtes duo de diuerſo loco, & tempore, ſeu de auditu à diuerſis non coniunguntur ad faciendum inditium ad torturam. diſcept. 14. num. 21.
Teſtis deponens audiuiſſe à principali, ſeù à parte, non probat. diſcept. 14. num. 22
Teſtis de auditu non rogatus, ſed fortuitus in præiudicium alterius non probat. diſcept. 14. nu 23
Teſtis debet rogatus audiuiſſe. diſcept. 14. nu. 24
Teſti de auditu auditus minus creditur, quam illi, à quo audiuit. diſcept. 14. num. 25
Teſtis de auditu non plus probat, quam ille à quo audiuit. diſcept. 14. num. 26
Teſtis de viſu vt probet, debet eſſe omni exceptione maior. diſcedt. 15. num. 1
Teſtis ſolus de viſu ad torturam non eſt idoneus teſtis. diſcept. 15. num. 6
Teſtis de viſu vt faciat inditiū ad torturā, quatuor coppulatiue cōcurrere debēt. diſcept. 15. num. 8
Teſtis ſolus de viſu non ſufficit ad torturam, niſi alia concurrant adminicula. diſcept. 15. num. 9
Teſtis de viſu vt ſufficiat ad torturam debet deponere directe ſuper maleficio, & non ſuper inditio ad maleficium. diſcept. 15. n. 10. diſcept. 22. num. 2. diſcept. 55. n. 21. diſcept. 192. num. 56
Teſtis de viſu vt ſufficiat ad torturam neceſſariò concludere debet. diſcept. 15. num. 11
Teſtis vt dicatur de viſu, debet deponere, quod actum vidit oculis corporeis, & nō ſufficit, quod v. g. voces audierit. diſcept. 15. num. 12
Teſtis de viſu quando contra ipsū aliqua vrget cōiectura, nō ſufficit ad torturā. diſcept. 15. nu. 13
Teſtis deponens vidiſſe tempore noctis, etiam non interogatus debet reddere rationem, quomodo
vide-

viderit. diſcept. 15. num. 15
Teſtis de viſu nõ reddens rationẽ, quomodo videri, repellitur, & eſt ſuſpectus de falſo. diſ. 15. 16
Teſtis de viſu deponẽs vidiſſe tempore noctis quo luna non lucebat, & lumen non aſtabat, habetur pro falſo. diſcept. 15. num. 17
Teſtis deponens de viſu tempore noctis, quo luna lucebat, ad torturã non ſufficit. diſcept. 15. n. 19
Teſtis dicẽs cognouiſſe aliquem, quia erat vicinus, ad torturam non ſufficit, quia non concludit. diſcept. 15. num. 20
Teſti dicenti v.g. Io lo viddi beniſſimo, ſe bene nõ luceua la Luna, non creditur. diſc. 15. num. 21.
Teſti affirmanti, quod verè non ſcit, non creditur. diſcept. 14. num. 6. diſcept. 15. num. 22. diſcept. 42. nu. 2. diſcept. 121. nu. 8. diſcept. 192. n. 76
Teſtis, qui non poteſt videre tempore noctis ob obſcuritatem non probat. diſcept. 15. num. 23.
Teſtis dicẽs cognouiſſe aliquem, quia luna lucebat, non eſt omni exceptione maior, quia de facili decipi poteſt. diſcept. 15. num. 24
Teſtis dicens vidiſſe tempore noctis, quo luna lucebat, non probat, ſi non dicat, quod luna lucebat ab illo latere. diſcept. 15. num. 25
Teſtis reddens rationem inefficacem, non probat. diſcept. 15. num. 26
Teſtis, quamuis dicat, quod luna lucebat ità clare, quod bene vidit, non ſufficit ad torturam. diſcept. 15. num. 27
Teſtis dicens quod per lunam videbatur aliquantulum, & ipſe vidit rectiſſimè, non probat. diſcep. 15. num. 29
Teſti deponenti vidiſſe tempore noctis, quia erat lumen intus domum, plene non probat. diſcept. 15. num. 30
Teſtium dicta non iurata nullum faciunt inditium. diſcept. 16. num. 5
Teſtes qui dicantur inhabiles diſcept. 17. num. 1
Teſtes inhabiles, cum nullum faciunt inditium ad teſtificandum non admittuntur. diſcept. 17. n. 2
Teſtes inhabiles etiam ad fauorẽ fidei non admittuntur ſine tortura. diſcept. 17. num. 3
Teſtes inhabiles non admittũtur niſi in ſubſidium, & cùm tortura. diſcept. 17. num. 4
Teſtes inhabiles, quando in ſubſidium admittũtur, & cum tortura etiam ad fauorem fidei, admittuntur ad præſumptionem faciendam tantum, non autem ad torquendum, & probandum. diſcept. 17. num. 5
Teſtes ad torquendum debent eſſe omni exceptione maiores. diſcept. 17 n. 6. diſcept. 22. n. 15
Teſtes inhabiles faciunt ſolum qualem qualẽ præſumptionem. diſcept. 17. num. 7
Teſtis vnus inhabilis nec qualem qualem facit præſumptionem, ſed plures. diſcept. 17. num. 9
Teſtes plures inhabiles admittuntur ad inquirendũ tantum, non autem vnus. diſcept. 17. num. 10
Teſtes duo non omni exceptione maiores loco vnius habentur, quamuis in tortura ratificent, diſcept. 17. num. 11
Teſtes inhabiles non coadiuuantur tortura, nec quibuſuis alijs adminiculis. diſcept. 17. num. 14
Teſtes inhabiles in delictis occultis, & atrociſſimis, & quando veritas aliter haberi nõ poteſt, quomodo intelligantur admitti. diſcept. 17. num. 15
Teſtes inhabiles indiſtinctè admittuntur ad inquirendum tantum, ſeù ad aſſumendas informationes. diſcept. 17. num. 18
Teſtes inhabiles quando ſpeciali iure, & aliqua ratione admittuntur ad teſtificandum. non tamen ſunt omni exceptione maiores, nec per ſe ſunt ſufficientes ad torturam. diſcept. 17. num. 19
Teſtes inhabiles quando proceditur per accuſationem nec etiam admittuntur in caſu difficilis probationis, & quando veritas per alios haberi non poteſt. diſcept. 17. num. 20
Teſtes inhabiles nec in ſubſidium admittuntur in delictis atrociſſimis, & difficilis probationis, quãdo alij habiles haberi potuerũt. diſ. 17. n. 21
Teſtes inhabiles, quando admittuntur in ſubſidiũ in atrociſſimis delictis, & quando alij habiles haberi non potuerunt, tamen non ſunt omni exceptione maiores, nec inditium faciunt ad torturam. diſcept. 17. num. 22
Teſtes inhabiles admittuntur in ſubſidium, dumodo non ſint partes offenſæ, inimici, nec tractẽt de ſe exonerando. diſcept. 17. num. 23
Teſtes inhabiles admittuntur in ſubſidium, quando ſunt plures, non autem vnus. diſcept. 17. n. 24
Teſtes, quando dicuntur admitti in ſubſidium in exceptis, admittuntur ad præſumptionem faciendam tantum. diſcepr. 17. num. 25
Teſtes inhabiles, quando plures patiuntur exceptiones, nempè paupertatis, vilitatis, &c. etiam in exceptis teſtimonium omninò reddunt inualidum. diſcept. 17. num. 27
Teſtes inhabiles, quando plures patiuntur exceptiones, nec ad torquendum, nec ad aliquam præſumptionem faciendã admittuntur. diſ. 17 n. 28
Teſtes inhabiles non admittuntur, quando nõ conſtat, quod veritas aliter haberi non poteſt. diſcept. 17. num. 31
Teſtes inhabiles admittuntur, quando delictum de ſui natura eſt occultum, vt eſt coniuratio, conſpiratio, hæreſis, adulterium, &c. diſ. 17 num. 34
Teſtes inhabiles non admittuntur generaliter, idest quando potuerunt interuenire tam habiles, quã inhabiles. diſcept. 17. num. 35

Teſtes

Teſtes inhabiles non admittuntur, quãdo delictum prætenditur patratum in loco publico,& maximè de die.diſcept.17.nu.37

Teſtes inhabiles non admittuntur,quando habiles interuenire potuerunt,licet caſu non interuenerint.diſcept.17.nu.38

Teſtes inhabiles tunc admittuntur, quando communi conſenſu actu, & habitu alij teſtes habiles non habentur. diſcept.17.nu.39

Teſtes inhabiles etiam in occultis,difficilis probationis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, ſolumodo admittuntur in teſtimonium, quando agitur ciuiliter, nõ autem criminaliter diſcept.17.num.40.

Teſtes inhabiles faciunt inditium ad inquirendum tantum,non autem ad torquendum.diſc.17.42

Teſtes inhabiles admittuntur, quando veritas aliter haberi non poteſt,dummodo deponant de geſtis per alios ſine ipſis, non autem de geſtis per ipſos cum alijs. diſcept.17.nu.45

Teſtes inhabiles non poſſunt ſuppleri per alios teſtes inhabiles.diſcept.17.nu.48

Teſtis ſupplens debet eſſe præſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maior.diſcept.17.nu.47

Teſtis idoneus, & alius minus idoneus in crimine hæreſis non coniunguntur.diſcept.17 nu.50

Teſtis fides ſuperabundans nõ ſupplet defectum alterius.diſcept.17.nu.51

Teſtes duo ad probandum delictum,ex omni parte debent eſſe fide digni,& idonei. diſc.17.n.54

Teſtes in crimine hereſis, quando non ſunt omni exceptione maiores, reus pœna extraordinaria puniri poteſt, nè inulta crimina relinquantur. diſcept.17 nu.55

Teſtis ſupplementum fit in ciuilibus, non autem in criminalibus.diſcept.17 nu 56

Teſtium inhabilium multitudo, quamuis mille, vnus non poteſt ſupplere defectum alterius.diſcept.17 num.57

Teſtium inhabilium multitudo habet locum in ciuilibus tantum,non autem in criminalibus. diſcept.17.num.58

Teſtes inhabiles,qui in totum repelluntur, ex magna conteſtis fide, ex adminiculis, & præſumptionibus non ſupplentur. diſcept 17 nu 59

Teſtis falſus antiquitus rallionis pœna erat plectendus.diſcept.18.nu.4

Teſtis falſus ſecundum aliquos DD.tanquam homicida punitur,ſi dolo malo deponat.diſc.18.8

Teſti falſo de iure Authenticorum ſublata eſt publicatio bonorum.diſcept.18.nu.9

Teſti falſo de iure Authenticorum loco deportationis imponitur exilium. diſcept. 18.nu.10

Teſtis falſus tribus pſonis eſt obnoxius. diſ.18.11

Teſtis falſus punitur, quando reperitur falſus in interrogatorijs.diſcept.18.num.12

Teſtis falſus dicitur,qui ſe in alia cauſa falſum dixiſſe fatetur.diſcept.18.num.14

Teſtis falſus dicitur, qui in alia accuſatione falſum teſtimonium tulit.diſcept.18.nu.1

Teſtes falſi dicuntur,quando vnus v.g.dicit vidiſſe aliquem in aliquo loco, & alius in alio loco diſtanti. diſcept.18. num. 17

Teſtis falſus à teſtificando repellitur ratione iuramenti,quod eſt indiuiſibile.diſcept. 18.nu.18

Teſtis falſus dicitur ille, qui dicit delictum fuiſſe commiſſum ante oſtium alicuius, cum fuerit cõmiſſum ante oſtiũ alterius. diſcept. 18. n. 19

Teſtis,quando eſt falſus in vno,in omnibus, & in totum reputatur falſus. diſcept.18.num.20

Teſtis quando eſt falſus in vno capite examinis, falſus cenſetur in alijs. diſcept.18. num 21

Teſtis falſus dicitur,qui mentitur circa ſubſtantialia, & circumſtantias principales negocij, de quo agitur. diſcept 18. num. 24

Teſtis falſus in parte redditur periurus,& in totum eius dictum annullatur. diſcept.18. num.26

Teſtis ſuper appendicibus,vel extrinſecis, nempè ſuper veſtibus interogari nõ debet. diſ.18 n.28

Teſti aſſerenti ſe falſum tuliſſe teſtimonium ad inſtantiam alicuius,nõ creditur. diſ.18. num.29

Teſti aſſerenti ſe falſum dixiſſe precibus,& perſuaſionibus alicuius,non creditur. diſcept.18.n.30

Teſti dicenti falſum depoſuiſſe, licet non præiudicet ei, pro quo fuit examinatus, quia ſtandum eſt primo dicto, tamen nullo modo eſt credendum. diſcept. 18. num. 31

Teſti dicenti falſum tuliſſe teſtimonium ob promiſſiones ſibi factas ab Inquiſito,non creditur. diſcept.18. num. 33

Teſtis,qui aſſerit coram amicis ſuis ſe falſum dixiſſe,poteſt pecunia ſine periculo pœnæ induci ad illud propalandum. diſcept. 18. num. 34

Teſtes quãdo verè aſſerũt id,de quo nullã habent notitiã,puniũtur pœna extraordinaria,&t quod veritatem depoſuerint. diſcept. 18. num.35

Teſtis pœna tenetur dicens pecuniam recepiſſe,& reddit ſe criminoſum. diſcept.18.num.37

Teſtis falſus dicitur ille, qui variat in vno iudicio ab eo,quod dixerat in alio. diſcept.18. num.38

Teſtis pecuniam accipiens ab aliquo, vt teſtimonium dicat, quamuis teſtificando dicat verum, tamen de falſo punitur. diſcept.18. num. 40

Teſtis pecuniam accipiens ab aliquo, vt teſtimoniũ dicat,de periurio puniri poteſt.diſ.18. n.41

Teſti non eſt credendum contra eum, cuius precibus,& mandato dicit ſe falſum depoſuiſſe. diſcept. 18. num. 42

INDEX.

Teſtes quando non deponunt falſum in ſubſtantialibus, ſed in aliquibus acceſſorijs, non vitiātur eorum dicta. diſcept. 18. num. 48

Teſtis dicens falſum circa omnia impertinentia ad factum, ſuper quo examinatus fuit, non punitur, immò in reliquis ſibi fides adhibetur. diſcept 18. num. 49

Teſtis, ſi dixerit falſum circa extranea, nō facit incidere in falſum illum, qui indiſtinctè vult vti eo. diſcept. 18 nu. 50

Teſtis dicens falſum circa accidentalia non punitur, ſed eius dictum ſuper alijs conſiſtit, & maximè ſuper ſubſtantialibus. diſcept. 18. num. 51

Teſtis deponens ſuper inditio remoto non de falſo conſumato, ſed de præambulo ad falſum nō ſuffi it, quia requiruntur duo teſtes. diſc. 18 53

Teſtis, quando eius dictum eſt nullum, nunquam punitur de falſo. diſcept. 18. nu. 54

Teſtis nec falſi, nec ſtellionatus pœna punitur, ſi abſit dolus. diſcept. 18 nu. 56

Teſtis quod veritatem taceat, vel falſum dicat, differunt. diſcept. 18. nu. 59

Teſtis falſus, qui in cauſa hæreſis notabiliter non nocuit, vel haud nocere voluit falſo teſtimonio curie ſeculari non eſt tradendus. diſcep. 18. n. 60

Teſtis qui adeò exitioſus fuit, ſed tantum in obiectorum, vel defenſionum probatione peierauit, pœna arbitraria pro qualitate criminis eſt puniendus. diſcept. 18 num. 61

Teſtis falſus eadem pœna non punitur, qua debet puniri is, contra quem teſtimonium fertur, ſi ad Rei fauorem depoſuit. diſcept. 18. nu. 64

Teſtis credens homini bonæ conditionis, & famæ excuſandus eſt, ſi falſum depoſuit. diſc. 18. n. 65

Teſtis, quando commiſit falſum in depoſitione nulla ex defectu formæ, ideſt quia ipſis non fuit datum iuramentum, non poteſt puniri de falſo. diſcept. 18. num. 66

Teſtis falſus etſi regulariter non probet, tamē probat, quando eſt falſus ſuper eo, quod ſi expreſſiſſet, eum à teſtimonio nō repelleret. diſ. 18. 67

Teſtis deponens extra iudicium non poteſt puniri de falſo. diſcept. 18. nu. 68

Teſtis ſi dicat falſum iuſta credulitate ductus excuſatur à falſo. diſcept. 18. nu. 70

Teſtis quare non incidat in falſum, qui mentitur ſuper generalibus. diſcept. 18 nu. 72

Teſtibus examinatis, ſi poſtea mortuis, ſi quis eorū depoſitionibus vſus fuerit, nō poteſt argui de falſo. diſcept. 18. num. 73

Teſtis deponens in iudicio contrarium eius, quod dixit extra iudicium probat, & non punitur de falſo, ſi dictum extraiudiciale fuit cum iuramēto. diſcept. 18. num. 75

Teſtis deponens ſuper facto principali verum, licet in circumſtantijs mendacium in redditione cauſæ, non poteſt aliqua pœna puniri. diſcept. 18. num. 76

Teſtis quando dicit verum in dicto, licet depoſuerit mendacium in redditione cauſæ, non poteſt puniri de falſo. diſcept. 18. nu. 77

Teſtes, licet vnus deponat plus, quam alter, & ſint contrarij in acceſſorijs, nullo modo puniuntur de falſo. diſcept. 18. nu. 80

Teſtis dictum ſi in vno probetur falſum in omnibus eſt reprobandum. diſcept. 18 nu. 23

Teſtes pauciores Rei præferuntur pluribus fiſci. diſcept. 19. nu. 5

Teſtis inhabilis ad fauorem Rei plenè probat. diſcept. 19. nu. 35

Teſtium credulitas, quamuis fide dignorum non condemnat Reum. diſcept. 20. nu. 12

Teſtes imperſonaliter loqui nō debent. diſc. 20. 30

Teſtis in criminalibus etiam non interogatus ſui dicti rationem reddere tenetur, diſcept. 20. n. 33

Teſtis non aſſignans eos, qui reum infamarunt, nō videtur reddere bonā causā ſui dicti. diſc. 20. 43

Teſtis debet aſſignare cauſam ſufficientem ſuorū dictorum, alias non probat. diſcept. 20 nu. 44

Teſtes debēt nominare perſonas, a quibus orta eſt mala fama, vt Iudex intelligat ex qualitate ipſarum, quanta fides ſit habenda famæ. diſ. 20 45

Teſtes non probāt, niſi in ſpecie dicant cauſas, cur Inquiſitus ſit malæ famæ. diſcept. 20 nu. 47

Teſtis non probat, quando ignorat id, de quo deponit. diſcept. 20. nu. 63

Teſtes deponentes de fama debent cognoſcere effectus, & proprietates ipſius. diſcept. 20. nu. 64

Teſtis vnicus facit ſolum quale quale inditium. diſcept. 2. num. 10

Teſtis vnicus ſolus non facit inditium ad torturā. diſcept. 21. num. 1

Teſti vnico etiam de loco, & tempore non creditur. diſcept. 21. num. 2

Teſtis vnius vox, vox nullius. diſcept. 21. nu. 3

Teſtis vnicus eſt etiam ſingularis. diſcep. 21. nu. 4

Teſtis vnicus nec etiam in crimine hereſis ſufficit ad torturam, quamuis deponat de ſcientia. diſcept. 21. num. 5

Teſtis vnicus, vt faciat inditium ad torturā, debet eſſe omni exceptione maior. diſcept. 21. nu. 6

Teſtis vnicus etiam de viſu, quando non eſt omni exceptione maior; non facit inditium ad torturam. diſcept. 21. num. 7

Teſtis vnicus etiā in crimine hæreſis requiritur, vt ſit de viſu, vel ſciētia, & ōni exceptione maior, quando nulla concurrunt inditia. diſcept. 21. 8

Teſtis vnicus, vt faciat ſemiplenam probationem, neceſſe

neceſſe eſt,vt ſit omni exceptione maior. diſ.21.n
Teſtes vnicus,vt faciat ſemiplenam probationem, requiritur,vt deponat de delicto per viſum,vel alium ſenſum corporeum. diſcept.21.nu.12
Teſti vnico licet poſſit deferri iuramẽtũ in ſuplemẽ rũ plenæ probationis, tamẽ intelligitur ſolũ in cauſis modicis,& ſummarijs. diſcept 21.n.13
Teſtis vnicus,niſi alia concurrant adminicula,non facit ſemiplenam probationem, ſed inditium tantum.diſcept.21.num.14
Teſtis vnicus per duos reprobatur,& duo per qua tuor.diſcept.21.num.15
Teſtis vnicus,quando eſt varius, nullum facit inditium,quando non fuit tortus. diſcep.21.n.16
Teſtes ad condemnandum requiruntur omni exceptione maiores.diſcept.22 nu.1
Teſtes in criminalibus requiruntur ſine vlla macula.diſcept.22.nu.3
Teſtes idonei tantum,& omni exceptione maiores reum conuincunt.diſcept.22.nu.4
Teſtes duo inhabiles,& infames in crimine hęreſis non ſufficiunt ad condemnandum Reum. diſcept.22.num.6
Teſtium nomina,& cognomina in inditiorũ copia non publicantur, ſed ſupprimuntur in crimine hæreſis.diſcept.22.nu.7
Teſtibus duobus vt plenè credatur, debent eſſe omni exceptione maiores. diſcept.22.num.8
Teſtes licet ſint multi, tamen ex numero non poſſunt coniungi,& facere ſupplementum,niſi ſint omni exceptione maiores. diſcept.22.nu.10
Teſtis integritas non ſupplet defectum alterius.diſcept.22.num.12
Teſtibus duobus fide dignis magis creditur,quam mille ſceleſtis.diſc.22.num.13.
Teſtes duo non omni exceptione maiores ſufficiunt ad inquirendum tantum, & loco vnius habentur.diſcept.22.nu.14
Teſtis ſolus,quamuis omni exceptione maior, nõ facit inditium ad torturam, niſi alia concurrant adminicula.diſcept.22.nu.22
Teſtis, vt dicatur omni exceptione maior, debet eſſe 20.annorum.diſcept.22.num.25
Teſtis nè dicatur omni exceptione maior, ſufficit quelibet exceptio, & macula, & quilibet defectus etiam minimus. diſcept.22.nu.26
Teſtis an ſit omni exceptione maior, per fiſcum conſiderari debet, ſi fortè natura vanus ſit, ſi cũ ignominia &c.diſcept.22.num.28
Teſtis cõditio,dignitas,diuitiæ,paupertas &c. per fiſcum conſiderari debet. diſcept.22.nu.29
Teſtis,quando non eſt fide dignus,non facit inditium ad formandam inquiſitionem. diſc.22.30
Teſtis quando eſt vnicus,niſi fuerit tortus,nullum facit inditium.diſcept.22.nu.31
Teſtes ad inuicem contrarij, diſcordes, & diſcrepantes in ſubſtantialibus nullam faciunt fidem. diſcept.23.num.1
Teſtes ad inuicem contrarij nec ad inquirendum faciunt inditium.diſcept.23.nu.2
Teſtes ad inuicem contrarij ſunt ſuſpecti de falſo. diſcept.23.num.3
Teſtes ad inuicem contrarij ſibi ipſis fidem abrogant.diſcept.23.num.4
Teſtes quando dicantur contrarij, diſcordes, & inter ſe diſcrepantes.diſcept.23.nu.5
Teſtes quando ſe contradicunt,nunquam concordari poſſunt.diſcept.23.nu 6
Teſtis vnus ſi cõtradicat alteri, præfertur dignior, ſi non poteſt fieri concordia.diſcept.23.nu.7
Teſtes plures ſi pluribus contradicant,& non poſſit fieri concordia inter eos, attenditur maior numerus eorum,vel præferuntur digniores.diſcept.23.num.8
Teſtes plures ſi contradicant pluribus,vel paucioribus, plures vincunt pauciores, ſi non poteſt fieri concordia.diſcept. 23.num.9
Teſtes pares, quando aliqui ipſorum ſunt digniores vincunt digniores quoad probandum. diſcept.23.num.10
Teſtes plures pares numero, & cæteris qualitatibus,ſi ad inuicem ſe contradicat, non probant. diſcept.23.nu.11
Teſtis vnus ſi contradicat alteri, neuter punitur de falſo.diſcept.23.num.12
Teſtium dicta inter ſe contraria poſſunt ex cauſa concordiæ, & benignitatis ad cõcordiam reduci.diſcep.23.num.13
Teſtes ad inuicem contrarij non puniuntur de falſo, ſi poſſunt aliquo modo concordes eſſe. diſcept.23.num.14
Teſtes quando in ſuis dictis habent contrarietatem expreſſam non poſſunt reduci ad concordiam. diſcept.23.num.15
Teſtis vnus quando alteri in verborum cortice, & ſubſtantia repugnat, neutri creditur. diſc.23.16
Teſti qui alium,dat in teſtem,& ille nihil dicit, nõ creditur diſcept.23.num.17
Teſtis deponens in iudicio contrarium eius, quod dixit extra iudicium,probat.diſcept.23.nu.18
Teſtis diſcordans cum dicto partis non probat.diſcept.23.num.19
Teſtis, ſi præſumatur falſus, quando de eadem re interogatus contrarium deponit,non obſtat.diſcept.23.num.20
Teſtes deponẽtes prima vice per verbũ videtur,& ſecũda vice aſſertiuè nõ dicũtur ſibi ipſis cõtrarij,nec poſſunt puniri de falſo.diſcept.23.n.21

Teſtes quando ſunt inter ſe aduerſantes ſe confundunt, & non probant. diſcept. 23. num. 22

Teſtes ab eadem parte producti, ſi ad inuicem ſunt contrarij, non probant. diſcept. 23. num. 23

Teſtibus ſibi ipſis contrarijs nulla eſt adhibenda fides, nec vllũ faciunt inditiũ. diſcept. 23. n. 24

Teſtium contrarietas magis conſideratur in dicto informatorio ad dictum formiter factum, quam ab informatorio ad informatoriũ. diſc. 23. n. 25

Teſti etiamſi veritas aliter haberi non poſſet, non creditur, niſi aliq̃ cõcurrãt cõiecturæ. diſ. 24. n. 14

Teſtis quando non probat veritatem ſui dicti, debet condemnari de falſo. diſcept. 24. num. 3

Teſtis ſi deponat de ipſo maleficio, & actu proximo, & immediato delicti, indicium non facit ad torturam niſi ſit omni exceptione maior. diſcept. 25. num. 9

Teſtes vt à teſtimonio repellantur, conſtare debet de cauſa inimicitiæ, & de percuſſionibus. diſcept. 25. num. 27

Teſtis non concludit, quando non probat v.g. vidiſſe capſam in cubiculo, & non dicit, quod intus erat res, quæ prætenditur derobata. diſcept. 26. num. 21. quia non concludit. diſcept. 49. num. 2

Teſtis de auditu à vulnerato facit tantum indicium ad inquirendũ. & carcerandũ. diſcept. 31. nu 3

Teſtis vnicus in crimine hæreſis, neceſſe eſt, vt ſit de viſu, vel ſcientia, & omni exceptione maior, quãdo nulla alia concurrũt indicia. diſc. 35. n. 1

Teſtis vnicus in cauſa hæreſis non ſufficit ad torturam. diſcept. 35. num. 3

Teſtis vnicus de viſu, & ſcientia in crimine hæreſis non ſufficit ad torturam. diſcept. 35. num. 4

Teſtis vnius fidelis dictum in crimine hęreſis, quando Reus eſt eius qualitatis, & probitatis, vt facile delictum præſumi non poſſit, poteſt Iudex à tortura abſtinere. diſcept. 35. num. 5

Teſtis non eſt idoneus, qui egeſtate laborat. diſcept. 37. num. 4

Teſtis, qui eſtrema inedia laborat, à teſtificando repellitur. diſcept. 37. num. 7

Teſtibus pauperibus bonis plena eſt adhibenda fides. diſcept. 37. num. 14

Teſtis quod ſit vir honeſtus, & bonæ vitæ probari debet per fiſcum, quando agitur contra Reum. diſcept. 37. num. 15

Teſtis quando admittitur cum aliqua qualitate, de illa qualitate conſtare debet. diſcept. 37. n. 17

Teſtis pauper, & vilis nullũ parit inditiũ. diſ. 37. n. 21

Teſtis pauper, & vilis à teſtificando repellitur etiam in caſu in quo requiruntur teſtes omni exceptione maiores. diſcept. 37. num. 23

Teſtis, qui dicit ſe ſubornatum, nec contra prætenſum ſubornatorem, nec contra alios probationem facit, quamuis in tortura depoſuerit, niſi multa alia concurrant. diſcept. 38. num. 1

Teſtis, qui prima vice ſe ſubornatum dicit, ſecunda vice facilius in ſubornationem incidet. diſcept. 38 num. 2

Teſtis ſubornatus nec ad inquirendum facit inditium, quamuis arctatus ſit. diſcept. 38. num. 3

Teſtis ſubornatus nec ad formandam inquiſitionẽ ſufficit. diſcept. 38 num. 4

Teſtis ſubornatus eſt periurus, & facit ſe ſocium criminis, ideò eius dictum non nocet. diſcept. 38. num. 5

Teſtis ſubornatus, ſeductus, aut inſtructus dicitur, quando ſubornari, & inſtrui paſſus eſt. diſcept. 38. num. 6

Teſtis ſubornatus non dicitur, quando ſubornare volẽti ab ipſo fuit denegatus aſſẽſus. diſ. 38 n. 7

Teſtis ſubornatus dicitur, quamuis effectus non fuerit ſubſecutus. diſcept. 38 num. 8

Teſtis ſubornatus non dicitur, qui fuit rogatus ab aliquo de veritate dicenda. diſcept. 38. num. 16

Teſtis ſponte ſe offerens examini ſuſpectus à iure habetur. diſcept. 39. num. 14

Teſtis inuerіſimilia deponens non probat. diſcept. 40. num. 1

Teſtis inueriſimilia deponens non probat, niſi etiã non interogatus aſſignet rationem. diſ. 40. nu. 3

Teſtis deponere debet de certo tempore commiſſi delicti. diſcept. 41. n. 1. Vide ẽt in verb. tempus.

Teſtis dicens aliquid fuiſſe factum vno tempore, illud præcisè probare tenetur. diſcept. 41. nu. 2

Teſtis non deponens de certo tempore commiſſi delicti eſt ſingularis. diſcept. 41. num. 4

Teſtis non deponens de certo tempore commiſſi delicti nullũ prorſus parit inditiũ. diſc. 41. nu. 3

Teſtis deponere tenetur de certo tempore, quando tempus eſt de ſubſtantia probationis. diſ 41. n. 5

Teſtis ſi prima vice dicit tres anni in circa, ſecunda vice duo anni in circa ſunt, eſt varius, & ſibi contrarius circa tempus. diſcept. 41. num. 10

Teſtis quando deponit de certo tempore, ſeù de certa die, ceſſat prẹſũptio obliuionis. diſ 41. n. 15

Teſtis, quando non concludit de tempore, nõ probat. diſcept. 41. num. 17

Teſtis nõ deponẽs de quo tẽpore nõ admittitur ad probãdũ cõfeſſionẽ extraiudicialẽ. diſ 41. n. 20

Teſtis nõ ſolũ deponere debet de certo tẽpore, ſed etiam de certo loco de quibus in accuſatione. diſcept. 41. num. 21

Teſtis deponens de diuerſo loco, & tempore eſt ſingularis. diſcept. 41. num. 23

Teſtis deponens de diuerſo loco, & tempore non eſt audiendus. diſcept. 41. num. 24

Teſtes

Digitized by Google

Teſtes deponentes de diuerſo loco, & tempore in criminalibus non coniunguntur. diſc.41.n.25
Teſtes, non ſufficit, quod dicant in genere ſuper inquiſitione contenta eſſe vera, quia non videntur deponere de loco, & tempore. diſc.41.n.27
Teſtis deponens per verbum videtur non probat, quia illud verbum ad iudicium, non ad aſſertionem facti verificatur. diſcept 42. num.1
Teſtis iudicare non debet ſuſpicionis arbitrio. diſcept.42. num. 4
Teſti deponenti per verbum videtur, quia nimis animosè deponit, non eſt credendum. diſc.42 7
Teſtis deponens de iudicio ſuo, quamuis rationē reddat, nihil probat. diſcept.42.nu.8
Teſtis iudicare non debet. diſcept.42.nu 9
Teſti deponenti per verbum Credo non eſt adhibenda fides. diſcept.42.num.10
Teſtis deponens per verbum Credo non poteſt vocari teſtis. diſcept.42.nu.11
Teſtis de credulitate non valet. diſcept.42.nu.12. quia debet deponere de his, quæ certitudinaliter nouit.
Teſtis poteſt deponere per verbum videtur de tēpore, & plenè probat. diſcept.42.nu.13
Teſtis dubitatiuè, & titubanter deponens nullum parit inditium diſcept.43.nu 1.
Teſtis, ſi non ſe firmat conſtanter in omnibus ſuis dictis, non concludit. diſcept.43.nu.2
Teſtis dubietas augetur v.g. in illis verbis Se bene mi ricordo, quia verè non recordatur. diſcept. 43.num.3
Teſtes dubitantes pro ignorantibus habentur. diſcept.43.num 5
Teſtis in repetitione nō poteſt ſe referre ad priora eius examina. diſcept.45.num.1
Teſtis in repetitione non poteſt ſe referre ad priora eius examina, quando militat preſumptio falſitatis. diſcept.45.nu.2
Teſtis nō poteſt ſe referre ad priora eius examina, ſed debet per Iudicem ſuper negocio principali, & omnibus circumſtantijs ſubtiliter interogari diſcept 45.nu.3
Teſtes non poteſt ſe referre ad priora eius examina, quando ipſi lecta ſunt, prout ſibi legi petere poteſt, propter magnitudinem præiudicij. diſcept.45.num.4
Teſtis nō poteſt ſe referre ad priora eius examina, ſed interogatoria euacuare, & facti ſeriem narrare tenetur. diſcept.45.num.5
Teſtis in criminalibus debet ſpecificè factum, vel eius ſubſtantiam narrare, & non ſe referre ad aliud examen. diſcept 45.nu.6
Teſtis, quia memoria eſt labilis faciat, vt ſibi legātur priora ſua dicta, & dicat, quod ſi in ſecundo examine dixit aliud, quod dixit in primo tunc corrigit ſuum ſecundum dictum, & redigit ad primum. diſcept.45.nu 8
Teſtis quando non fuerunt reperti, etſi plenè probarent, à teſtificando repelluntur. diſcep 45.n 9
Teſtis incontinenti non autem ex interuallo ſuum dictum corrigere poteſt. diſcept.46.num.1
Teſtis incontinenti ſuum dictum corrigere dicitur, quando nōdum exiuit è conſpectu Iudicis, vel quando exiuit, nondum eſt partem allocutus, nec examen eſt publicatum, aut antequam ſe ſubſcribat examini. diſcept.46 nu.2
Teſtis quando incontinenti ſe corrigit, debet probare cauſam erroris, alias vti varius punitur de falſo. diſcept.46.nu 3
Teſtis ſi incontinenti ſe corrigit, & allegat iuſtam erroris cauſam, non dicitur varius. diſcept.46.4
Teſtis, quando cum parte alloqui potuit, ſuum dictum corrigere non poteſt. diſcept 46.nu.5
Teſtis quando cum parte alloqui potuit, ſubornatus præſumitur. diſcept.46.num 6
Teſtis poteſt ex interuallo corrigere dictū ſuū, vt euitet pœnā falſi, tamē in tormētis. diſc.46.n.7
Teſtis, qui plures patitur defectus, nullū parit inditium, nec vllā facit probationem. diſcep.47.n.1
Quamuis ſimus in delictis occultis, difficilis probationis, & veritas per alios haberi non poſſit. diſcept.47.num.2
Quamuis cum tortura depoſuerit. diſcept.47.nu.3
Teſtium plures defectus in totum proſternunt ipſorum fides. diſcept.47.num.4
Teſtes plures patientes defectus nec in ſubſidum poſſunt admitti diſcept.47.nu.5
Teſtes plures patientes defectus reppelluntur, quia nō ſūt idonei, nec vnus poteſt alium ſupplere diſcept.47.num.6
Teſtis inhabilis alter alterum iuuare non poteſt. diſcept.47. num.7
Teſtis vnus, vt ſuppleat defectum alterius, debet eſſe benè idoneus. diſcept.47. num.8
Teſtes plures patiētes defectus, quāuis mille, vnus nō poteſt ſupplere defectū alterius. diſc.47.n.9
Teſtium inhabilium multitudo habet locum in ciuilibus, non in criminalibus. diſcept.47.nu.10
Teſtes infraſcripti nullum ad torturam faciunt inditium. diſcept.48.num.1
Teſtes examinati parte nō citata, nec repetiti, nec cōfrōtati, nec habiti pro ritè, & rectè examinatis, nullū pariunt inditiū, nihil probāt, fumū nō faciūt, nec teſtiū nomē merentur. diſcept. 48.2
Nec corā Iudicibus habētibus poteſtatē procedēdi nō ſeruato iuris ordine. diſcept.48. nu.3
Nec in cauſis vbi ommittitur ſollemnitas iuris. diſcept.48.nu.4

Nec vbi proceditur per informationes. diſcept. 48. num. 5

Teſtium huiuſmodi defectus in totum proſternũt eorum ſidem. diſcept. 48 num 6

Teſtis in depoſitione non concludens non probat. diſcept. 49 num. 1

Teſtis concludit, quando v. g. dicit, aliquem feciſſe homicidium ad ſui detentionem. diſcept. 49 num. 4

Teſtis non cognoſcens, nec nominans Reum nomine, & cognomine non probat. diſcep. 50. n. 1

Teſtes fiſci poſſunt petere, vt eis exhibeatur Reus accuſatus ad effectum ipſum recognoſcendi. diſcept. 50. num. 3

Teſtis de neceſſitate præciſa debet concludere quod Inquiſitus eſt illemet. deſignando effigiẽ & perſonam per nomen, & cognomen. diſcept. 50. num. 4

Teſtis quando non dat ſigna de effigie, & veſtimentis ad recognoſcendum delinquentem, non afficit. diſcept. 50 num. 5

Teſtis in deſignando perſonam delinquentis, quãdo dicit v. g. quod habet barbam nigram, & tamen habet barbam rubeam, reijcitur. diſcept. 50. num. 6

Teſtis debet deſignare identitatem perſonę. diſcep. 50 num. 7

Teſtis non dans ſigna in ſpecie, cuius v. g. effigiei ſit delinquens, nihil probat. diſcept. 50. num. 8

Teſtis non cognoſcens delinquentem debet per certa ſigna ipſum deſcribere. diſcept. 50. nu 9

Teſtis obſcurè deponens tenetur de falſo. diſcept. 50 num. 10

Teſtium verba obſcura poſſunt intelligi tã de vno, quam de alio, & ideò nõ probant. diſcep. 50. 11

Teſtis à principio non nominans inquiſitum, ſed in vltimis ſuis conſtitutis non attenditur. diſcep. 50. num. 17

Teſtis etiam in tormentis non nominãs Inquiſitũ, prout requiritur ad tollendam maculam infamiæ, non probat. diſcept. 50. num. 18

Teſtis quando non cognoſcit inquiſitum nomine, & cognomine, debet fieri confrontatio cum tribus, vel quatuor, quantum fieri poteſt ſimilibus d. Inquiſito, alias non probat. diſcept. 50 num. 19

Teſtis examinatus ſine iuramento nullum facit probationis gradum quamuis probatiſſimus, & grauiſſimus foret. diſcept. 51. num. 1

Teſtis etiam in cauſa fidei ſine iuramento nõ probat. diſcept. 51. num. 2

Teſtis iurare debet ſuper ſcriptura, aut ſuper Euãgelijs diſcept. 51. num. 3

Teſtis non ſufficit, quod iuret intra terminum, niſi etiam depoſuerit in termino. diſcept. 51. n. 4

Teſtis iurare debet parte præſente, quæ eum produxit. diſcep. 51 num. 5

Teſtis depoſitio non debet præcedere iuramentũ. diſcept. 51. num. 6

Teſtis depoſitio ex duobus conſtituitur, nempè ex ipſorum dictis, & ex iuramento, nec vnum valet ſine altero. diſcep. 51. num. 8

Teſtes omnes coguntur iurare. diſcept. 51. num. 12

Teſtis dictum non probat, quando non fuit redactum per aliquem publicum Notarium. diſcept. 51. num. 13

Teſtis plenè, id eſt in ſpecie factum non deponens nullam facit probationem. diſcept. 52. num. 1

Teſtis in criminalibus debet clarè, & ſpecificè factum narrare. diſcept. 52. num. 2

Teſtis deponens ſuper diuerſo facto coniecturam inferente debet etiam deponere ad quem effectum illud factum fuit exequutum. diſcept. 52. num. 3

Teſtis non attenditur, quando dicit, quod factum Rei habet admixtum factum partis. diſcept. 52. num. 6

Teſtis rationem, ſeù cauſam ſui dicti non reddẽs, vt tenetur, non probat diſcept. 53. num. 1

Teſtis debet reddere rationem, quomodo v. g. ſcit, & cognoſcit Titium, eſſe vulnerantem. diſcept. 53. num 3

Teſtis ſi in criminalibus non reddat rationem, quo modo v. g. ſciat, quod ille, qui deliquit, ſit Titius, non probat. diſcept. 53. num. 4

Teſtis ſi in ciuilibus tenetur reddere rationem cognitionis, ergò & in criminalibus, etiam non interrogatus. diſcept. 53. num. 5

Teſti debet eſſe notus ille, de quo deponit. diſcept. 53. num. 6

Teſtis non reddens rationem ſui dicti, prout neceſſario requiritur, vti ſuſpectus de falſo puniri poteſt. diſcept. 53. num. 7

Teſtis non interrogatus de ratione ſui dicti an probet. diſcept 53. num. 8

Teſtis non tenetur reddere rationem in ijs, quæ ſenſu corporeo percipi poſſunt. diſcept. 53. n. 9

Teſtis non tenetur reddere rationem in ijs, quæ ſunt facti ſenſibilis, quæ intuitiuè compræhenduntur. diſcept. 53. num. 11

Teſtis tenetur reddere rationem ſui dicti in is, quæ ſunt iuris, in quibus ratio debet eſſe coniuncta cum ſenſu de neceſſitate. diſcept. 53 num. 12

Teſtes reddentes rationem præualent teſtibus eam non reddentibus. diſcept. 53. num. 13

Teſtis in ijs, in quibus concluditur ſolum per viã iuris, & rationis, & nõ per ſenſũ verũ corporeũ

ſine

ſine redditione cauſæ, non reſultat teſtium probatio. diſcept. 53. num. 15
Teſtis allegans deponens, ſeù detegens turpitudinem ſuam non eſt audiendus. diſcept. 54. num. 1
Teſtis non tenetur reſpondere interogatorijs turpitudinem ſuam cõtinentibus. diſcept. 54. nu. 2
Teſtis tenetur reſpondere interogatorijs eius inhabilitatem ad teſtimonium continentibus. diſcept. 54. num. 3
Teſtis non tenetur reſpondere, ſi ſit peccata ſua cõfeſſus, vel non. diſcept. 54. num. 4
Teſtis ſi cõfiteatur crimen, credetur ipſi. diſ. 54. n. 5
Teſtis non tenetur reſpondere interogatorijs impertinentibus, incongruis, ſuperfluis, & extra articulos. diſcept. 54. num. 6
Teſtis, ſi ſit ſuſpectus, poteſt interogari etiam de circumſtantialibus. diſcept. 54. num. 8
Teſtis qui ſit ſuſpectus, Iudicis arbitrio remittitur. diſcept. 54. num. 10
Teſtis deponens ſuper circumſtantijs delicti, & nõ ſuper delicto non facit inditium ad torturam. diſcept. 55. num. 2 diſcept. 192. num. 78
Teſtis vnicus etiam in tortura immediatè deponẽs ſuper delicto non facit inditium ad torturam, ſi minimã etiã patiatur exceptionẽ. diſc. 55. nu. 3
Teſtis non poteſt deponere cum Clauſula ut circa. diſcept. 56. num. 1
Teſtis debet deponere clare, & ſpecificè, & non ambiguè. diſcept. 56. num. 2
Teſtis impersonaliter loquens non probat. diſcept. 57. num. 1
Teſtis, qui ob reuerentiam à teſtificando repellitur, etiam examinatus nullum parit inditium. diſcept. 58. num. 1
Teſtis inebriari ſolitus à teſtimonio repellitur, quã uis tempore teſtimonij non ſit ebrius. diſcept. 59. num. 1
Teſtes duo minus idonei etiam in cauſa hæreſis plenam non faciunt fidem. diſcept. 60. num. 1
Teſtes duo minus idonei in cauſa hereſis ſufficiunt ſolum ad præſumptionem, vel ad aliqualẽ probationem faciendam, ſeù ad pœnam extraordinariam imponendam diſcept. 60. num. 2
Teſtes inhabiles, ſeù minus idonei etiam in cauſa hereſis non ſufficiunt ad pœnam ordinariam, ſed ad aliam mitiorem arbitrio Iudicantis. diſcept. 60. num. 4
Teſtes duo minus idonei, ſeù inhabiles ad torturã nullo modo ſufficiunt. diſcept. 60. num. 5
Teſtis perpetuo inhabilis, ſeù infamis nunquam in quibuſuis delictis exceptis ad teſtificandum admittitur. diſcept. 61. num. 1
Teſtis non perpetuo inhabilis, ſed ſimpliciter inhabilis in occultis, & quando veritas aliter haberi non poteſt ad teſtificandum admittitur. diſcept. 61. num. 2
Teſtis, qui omninò à teſtificando repellitur, quam uis examinatus, & veritas aliter haberi non poſſit, ad torturã non parit inditiũ. diſcept. 61. n. 3
Teſtis præfatus etiam in articulo mortis nõ ſemper præſumitur dicere verum, diſcept. 61. nu. 4
Teſtis quamuis præſumatur in articulo mortis dicere verum, id non procedit in præiudicium tertij. diſcept. 61. num. 5
Teſtes venientes contra inſtrumentum Notarij debẽt eſſe omni exceptione maiores. diſ 62. nu. 1
Teſtes contra Notarium debent torqueri, maxiè quando ſunt viles, & ſuſpecti de falſo. diſcept. 62. num. 4
Teſtes non debent eſſe inferioris conditionis, quã ſit Notarius. diſcept. 62. num. 5
Teſtis inſtrumentarius ſi neget ſe fuiſſe præſentem inſtrumento, nec Notarius, nec teſtis poſſunt puniri, ſed ambo ſunt abſoluendi. diſcept. 62. nu. 6
Teſtes inſtrumentarij debent examinari pro inſtrumento, aliàs ſumus in dubio, an eſſent probaturi inſtrumentum, an non. diſcept. 62. num. 7
Teſtes inſtrumentarij deponentes contra inſtrumentum, quando probatur contrariũ per duos, nihil faciunt. diſcept. 62. num. 8
Teſtes extra inſtrumentum reprobantes illud in aliqua parte, opus eſt, vt deponant ſuper toto eius tenore. diſcept. 62. num. 9
Teſtes præfati ſi de toto Inſtrumenti tenore non recordantur, videntur obliuiſci de alijs etiã partibus. diſcept. 62. num. 10
Teſtes non deſcripti in inſtrumento, ſi contradicãt, non præiudicant, ſi adſint alij duo pro inſtrumento, in quibus fides ipſius conſiſtit, quia inſtrumentum habet debitum numerum teſtium. diſcept. 62. num. 11
Teſtis vilis à teſtimonio repellitur. diſcept. 63. n. 1
Teſtis vilis non dicitur idoneus teſtis. diſc. 63. nu. 2
Teſtis vilis quando in aliqua cauſa ardua admittitur, nõ admittitur ſine tortura. diſcept. 63. nu. 3
Teſtis, qui contra Inquiſitum habet conſimilem cauſam, nullam facit fidem. diſcept. 67. num. 1
Teſtis manifeſto odio ob aliquam cauſam concitato deponens contra aliquem nullam facit fidẽ. diſcept. 68. num. 1
Teſtis culpatæ vitæ, ſeù malæ famæ à teſtificando repellitur. diſcept. 69. num. 1
Teſtis culpatę vitę, & vilis ſubornatus pręſumitur. diſcept. 69. num. 2
Teſtis diffamatus de aliquo crimine non admittitur in teſtem. diſcept. 69. num. 3
Teſtis etiam de vno crimine diffamatus teſtimonium ferre non poteſt. diſcept. 69. num. 4

Teſti

Teſti nimis animoſè, ſeù apertè, aut audacter deponenti nulla eſt præſtanda fides, diſcep.70 n.1

Teſtis nimis animoſè deponit, quando v.g. dicit, Io credo, ouero tengo per certo, che la coſa ſtia coſi. diſcept.70. num.2

Teſti nimium procaci non creditur. diſc.70. num.3

Teſti ità iudicanti non adhibetur fides. diſ.70. n.4

Teſtibus affirmantibus quod vere ſcire non poterant, nulla eſt adhibenda fides. diſcept. 70 nu.5

Teſtium munus eſt, quod viderunt teſtificari. diſcept. 70 num. 6

Teſtis, qui bis ſe examinauit contra aliquem à teſtimonio repellitur. diſcept. 71. num. 1

Teſtis, qui bis ſe examinauit contra aliquem, non poteſt amplius repeti, diſcept. 71. num.2. Et id ob timorem ſubornationis. diſcept. 71. nu.3

Teſtis, qui à teſtimonio laudem reportat, non probat. diſcept.73. num. 1

Teſtis, qui contra alterum teſtem deponit, nullam facit fidem. diſcept.74. num.1

Teſtis inſanus, vir ſimplex, malitia, & culpa carens nullum ad torturam parit inditium. diſ.75. nu.1

Teſtis examinatus vti ſecretus denunciator, a teſtificando repellitur, cum ſit accuſator, & teſtis. diſcept. 76. num. 1

Teſtis deponens ad ſui exonerationem nullam facit fidem. diſcept. 77. num.1

Teſti, qui per prius aliquod commiſit delictũ, nũquam eſt ſtandum. diſcept. 78. num. 1

Teſtis dicẽs aliquem cognouiſſe ad vocem, nec ad capturam facit inditium. diſcept. 79. num. 1

Teſtis præfatus non deponens de ſtricta amicitia, & continua conuerſatione eſt ſuſpectus de falſo. diſcept. 79. num.2

Teſtis vacillantis teſtimonium ineptum cenſetur. diſcept. 80. num.1

Teſtis vacillantis teſtimonium nõ ſolum eſt nullũ ſed etiam ipſe punitur. diſcept.80. num.2

Teſtis accuſatus pendente accuſatione non poteſt dici teſtis integri ſtatus. diſcept.81. num. 1

Teſtis accuſatus dicitur infamis infamia facti. diſcept. 81. num. 2.

Teſtis ſuper confeſſione extraiudiciali debet eſſe fidelis, & legalis. diſcept. 82. num.2

Teſtis ſuper d. confeſſiones debet eſſe rogatus, & non quod fortuitu audierit. diſcept.82. num.2

Teſtis in non denuntiando aduentum banniti vti criminoſus à teſtificando repellitur. diſc.83. n.1

Teſtis in vno reprobatus in omnibus reijcitur. diſcept. 84. num. 1

Teſtes informatorij niſi formiter repetantur, non probant. diſcept. 85. num. 1

Teſtes non probãt, quorum authores repelluntur. diſcept.86. num. 1

Teſtis dictum, qui non debet examinari, nihil operatur. diſcept.92. num.4

Teſtis ſi vacillet, torqueri poteſt, ſi ſit ſeruus. diſcept.98. num.4

Teſtes non poſſunt torqueri, vbi plenè probant. diſcept.102. num.4

Teſti dicenti v.g. Io hò viſto beniſſimo l'Archibuſetto, quia nimis animoſè deponit, non creditur. diſcept. 121. num. 7

Teſtis non probat, quando v.g. arma, ſeù archibuſettum non menſurauit. diſcept. 121. num.9

Teſtes plures vbi poſſunt torqueri, ſufficit torqueri duos, vel tres factum ſcientes. diſ.123. num.6

Teſtes deponere debent de viſu actus, cuius conſuetudo allegatur. diſcept. 133. num 3

Teſtes deponere debent actus tales fuiſſe factos ità & taliter, quod appareat interueniſſe tacitum populi conſenſum, ſeù ſaltem maioris partis populi. diſcept. 133. num.4

Teſtis ſi in modico ſe contradicat, non cenſetur varius, aut falſus. diſcept.134. num. 1

Teſtis, vbi agitur de reprehenſione, dedecore, & vituperio euitando, à teſtimonio repellitur. diſcept. 138. num. 4

Teſtis ſe excuſans, & exonerans nullum facit inditium. diſcept. 138. num. 8

Teſti torquendo ſi aliquæ exceptiones obſtãt, ipſæ debent examinari, & diſcuti, antequam teſtis torqueatur. diſcept.147. num.3

Teſtis de maleficio, ſi eſſet vnus tantum, qui ſciret veritatem rei, & ille non eſſet omni exceptione maior, quid agendum. diſcept. 147. num.4

Teſtis ſpontè ſe offerens examini, quia ſuſpectus eſt, nihil probat. diſcept. 149. num. 1

Teſtis ſpontè vadens ad examen in cauſa ardua, & capitali efficitur inimicus capitalis. diſ. 149. n.2

Teſtis ſpontè vadens ad examen contra aliquem non admittitur ſine tortura. diſcept. 149. num.3

Teſtis ſpontè vadens ad examen nõ afficit quamuis ſuum dictum confirmauerit in tortura. diſcept.149. num.4

Teſtis dicitur ſingularis, quando in ſua depoſitione alium teſtem per omnia conteſtem non habet. diſcept.6 num. 46

Teſtis ſponte vadens ad examen contra aliquem nullum ad torturam facit inditium, quia præſumitur eius inimicus. diſcept.149. num.5

Teſtis, qui non debuit examinari ob eius inhabilitatem, examinatus ad torturam nullum facit inditium. diſcept. 151. num. 1

Teſtis, qui non debuit examinari in caſibus, in quibus admittitur, non eſt omni exceptione maior. diſcept.151. num.2

Teſtis debet eſſe idoneus, & legalis. diſc. 165. nu.1

Teſtis,

Digitized by Google

Teſtis,qui in primo examine dicit non recordari, quomodo factum præceſſerit, & in ſecundo recordatur,impoſſibile,ſeù falſum non dicit, maxime ſi eſt ruſticus,& idiota.diſcept.171.num.1

Teſtis,qui heri dixit non credo, hodie poteſt credere,& qui heri dixit neſcire,hodie poteſt ſcire. diſcept. 171. num.2

Teſtis poteſt vno tempore recordari,& alio tempore non recordari,vel è conuerſo. diſ.171.n 4

Teſtis ex temporis curſu,ſeù tractu poteſt quodamodo fidem variare. diſcept.171. num.7

Teſtis de facili poteſt de præterito obliuiſci de eo, quod ipſemet fecit. diſcept.171. num.9

Teſtis in ſimili caſu nec ad inquirendum facit inditium,quia iterum falſum iurare præſumitur. diſcept.171. num. 10

Teſtis vt falſi pœnam,euitet, ſatis eſt, quod dicat, ſe in primo examine recordatum non fuiſſe. diſcept.171. num. 11

Teſtis in ſimili caſu non dicitur incidiſſe in aliquã pœnam,nec poteſt dici periurus,licet veritas ſit in contrarium. diſcept 171. num. 13

Teſtis,quando allegat nouam cauſam ſuæ memoriæ,cur potuit nouiter recordari alicuius rei,nõ poteſt dici varius, & ſibi ipſi contrarius. diſcept. 171. num. 21

Teſtis,qui vna vice contra aliquem ſe examinauit, alia vice contra eundem non poteſt ſe examinare, quia præſumitur eius inimicus. diſcept. 177. num. 2

Teſtis ſuſpectus de eodem crimine, quo laborat inquiſitus, ad teſtificandum non admittitur. diſcept. 178. num.1

Teſtis ſuſpectus de eodem crimine modica exceptione vitiatur. diſcept. 178. num. 2

Teſtis amicus inimici mei non eſt omni exceptione maior. diſcept.179. num.2

Teſtis amicus inimici mei reputatur inimicus meus. diſcept.179. num.2

Teſti propter ſolam affectionẽ in cauſa nulla adhibetur fides. diſcept.180. num. 1

Teſtis propter ſolam affectionem in cauſa etiam in exceptis à teſtificãdo repellitur.diſcept.180.n.2

Teſtis,quãdo agitur de annexa commoditate,pura de iuriſditione,de paſcuis,de pecunijs,& ſimilibus,à teſtificando repellitur.diſcept.180 nu.3

Teſtis affectionis ratione, nempè quod eſt filius, frater,&c. repellitur. diſcept.180. num.5

Teſtes deponentes ex obrupto abſq; aliqua Iudicis interogatione contra aliquem præſumitur ſuſpectus. diſcept.181. num.1

Teſtis inſtructus à parte, ſeù ab Aduocato nihil probat. diſcept.182. num. 1

Teſtis inſtructus, & ſuſpectus præſumitur eo ipſo, quod ante examen allocutus fuit partem. diſcept. 182. num. 2

Teſtis habens intereſſe cum Inquiſito non eſt idoneus. diſcept.183.num.1

Teſtis tractans,ſeù deponens pro eius intereſſe omninò repellitur. diſcept. 183. num.3

Teſtis intereſſatus in aliqua cauſa nullum facit inditium. diſcept. 183. num. 4

Teſtis quoquo modo habens intereſſe in cauſa dicitur deponere in cauſa propria.diſcept.183.n.5

Teſtis deponens per eundem præmeditatumque ſermonem ſuſpectus eſt, quod ante coniurauerit. diſcept. 184. num. 1

Teſtis deponens per eundem, præmeditatumque ſermonem ſuſpectus eſt de falſo. diſc. 184.nu.2

Teſtis tractans de ſe exculpando, & alium inculpando nullam fidem facit, nec admittitur in teſtem. diſcept.186. num. 1

Teſtis deponens pro ſua exoneratione nec in occultis,nec cũ tortura admittitur. diſc.186. nu 2

Teſtis reprobatur, factum proprium in depoſitione habens crimen admixtum cum alio. diſcept. 186. num. 3

Teſtis tractans de ſuo vituperio euitando,& de bona fama acquirenda non probat. diſ.186. nu.5

Teſtis allegans mortuum in teſtem contra aliquẽ minus vera dixiſſe cenſetur. diſcept. 187. nu. 1

Teſtis dicens multa dixiſſe contra veritatẽ vi tormentorum non attenditur. diſcept.188. num.1

Teſtis dictum à ratione pendet. diſcept.189. nu.4. diſcept.192. num. 72

Teſtis dictum de vna ciuitate non plenè probat cõtra alium de alia ciuitate,quando adeſt differentia inter dd. ciuitates. diſcept.190 num. 1

Teſti dicenti ſe Iudicem corrupiſſe non creditur, quia tractat de ſe exonerando. diſcept. 191.n.1

Teſti dicenti ſe Iudicem corrupiſſe non creditur, quia eſt ſocius criminis. diſcept.191. num. 2

Teſtes ad probandum delictum requiruntur omni exceptione maiores. diſcept. 192. num. 22

Teſtes ſicut ad probandum requiruntur omni exceptione maiores, ſic etiam ad torquendum. diſcept.192. num. 23

Teſtis vnicus debet eſſe omni exceptione maior. diſcept.192. num. 55

Teſtis vnicus non ſufficit ad torturam,niſi alia concurrant adminicula. diſcept.192.num.57

Teſtis non concludens nec ad inquirendum facit inditium. diſcept. 192. num. 68

Teſtis deponens de certa ſcientia delicti tenetur reddere rationẽ in cauſa ſcientiæ. diſc. 192.n 69

Teſtis debet deponere de actu conſumato, quia nõ ſufficit deponere de circumſtantijs, & inditijs remotis. diſcept. 192. num.77

Teſtis

Teſtis quando non deponit de facto conſumato, non eſt in propria ſpecie ſodomia, ſed quædam turpiſſima, & extraordinaria pollutio. diſcept. 192. num. 79
Teſtes inhabiles etiam in quolibet grauiſſimo crimine, in quo veritas aliter haberi nō poteſt, admittuntur ad inquirendum tantū. conſ. 1. nu. 1
Teſtes inhabiles admittūtur ad inquirēdū tantum, quamuis coadiuuentur adminiculis. conſ. 1. n. 2
Teſtes ne dicantur omni exceptione maiores, ſufficit quilibet defectus, quælibet macula, aut exceptio etiam minima. conſ. 1. num. 7
Teſtes inhabiles, quādo per DD. dicuntur admitti, admittuntur tantum, quando de crimine agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter. conſ 1. num. 11
Teſtes inhabiles, ſi in criminalibus admittuntur, non ſunt omni exceptione maiores. cōſ. 1. n. 12
Teſtium inhabilium numerus ſupplet defectum teſtis minus idonei in ciuilibus tantum, nō autē in criminalibus. conſ. 1. num. 16
Teſtes inhabiles, quamuis in atrociſſimis, non omnes tamen ad inquirendum admittuntur, quia ſolumodo admittuntur illi, qui ſunt ſimpliciter inhabiles, non autem qui ſunt perpetuò inhabiles. conſ. 1. num. 18
Teſtes ſubſidiarij, vt ſunt mulieres, non admittuntur ad teſtimonium vt integri. conſ. 1. num. 39
Teſtes ſubſidiarij, quamuis plures, non admittuntur vt integri. conſ. 1. num. 40
Teſtes ſubſidiarij, quamuis cum tortura, eo magis non attenduntur, quando ſunt infames infamia facti. conſ. 1. num. 41
Teſtes etiam in crimine occulto, geaui, & quando per alios veritas haberi non poteſt, repelluntur, & nullum faciunt inditium, quamuis cum tortura depoſuerint. conſ. 1. num. 52
Teſtes, quando repelluntur, non poſſunt ex aliorū numero ſuppleri. conſ. 1. num. 53
Teſtes quando repelluntur, adminicula non reddunt eos habiles. conſ. 1. num. 54
Teſtes, qui alios volunt ſupplere, requiritur, vt ſint integræ, & pręſtantiſſimę fidei. conſ. 1. num. 55. & 90. ac etiam omni exceptione maiores.
Teſtes quando dicūtur ſingulares. conſ. 1. num. 63
Teſtes illi dicuntur ſingulares, quando ſunt diuerſi, & diſcordes de loco, & tempore, quamuis de eadem re deponant. conſ. 1. num. 64
Teſtes ſingulares non probant, nec ex eorum dictis ad pęnam criminis imponendam eſt accedēdū. conſ. 1. 65
Teſtes ſingulares dicuntur illi, qui in eorum depoſitionibus alios teſtes ſibimet ipſis non habent per omnia conteſtes. conſ. 1. num. 66
Teſtes dicuntur ſingulares, quando vnus deponit de vno actu, alius de alio, ideò in criminalibus non probant. conſ. 1. num. 67
Teſtes mille ſingulares tantum probant, quantum vnus. conſ. 1. num. 68
Teſtes ſingulares prorſus diuerſi, etſi plures ſint, pro vno ſolo habentur, quia vnus dumtaxat de re qualibet teſtificatur. conſ. 1. num. 70
Teſtes ſingulares, quamuis mille, minus probant, quam vnus. conſ. 1. num. 71
Teſtis vnus ſingularis debilitat dictum alterius. conſ. 1. num. 72
Teſtes ſingulares, quamuis dicuntur admitti ad probandum quid in genere, ideſt ad inquirendum, tamen non admittuntur ad probandum quid in ſpecie, ideſt contra perſonam inquiſiti, quia exiguntur teſtes conteſtes, & omni exceptione maiores. conſ. 1. num. 73
Teſtium ſingularitas diuidit, & lacerat teſtimonia. conſ. 1. num. 74
Teſtes vario modo loquentes auferunt verum ſenſum ſuarum depoſitionum. conſ. 1. num. 75
Teſtis vnus ſingularis non poteſt ſupplere alium. conſ. 1. num. 78
Teſtibus ſingularibus vt non credatur, lege diuina, pontificia, & cæſarea ſtatutum eſt. conſ. 1. n. 79
Teſtes patientes plures defectus nec in exceptis vllum faciunt inditium. conſ. 1. num. 80
Teſtibus ſingularibus nec etiam in cauſa hæreſis tam priuilegiata creditur. conſ. 1. num. 81
Teſtes ſingulares, ſi in alijs criminibus non probāt, multo minus in crimine hæreſis probabunt, cū in eo vberiores deſiderentur probationes. conſ. 1. num. 82
Teſtes ſingulares dicuntur, quando vnus eſt teſtis in facto ſuo proprio, & alius in factis aliorum. conſ. 1. num. 86
Teſtis ſingularis obſtat alteri teſti, quando deponit in facto proprio, quod eſt diuerſum a factis aliorum, vel deponit de diuerſo facto in diuerſo loco, & diuerſo tempore ab alio facto, & non habet alium teſtem ſibimetipſi per omnia conteſtem, & concordem. conſ. 1. num. 87
Teſtis vnus inhabilis non poteſt alium inhabilem. conſ. 1. num. 91
Teſtium munus non eſt iudicare, ſed quod oculis viderunt, teſtimonium ferre. conſ. 1. num 97
Teſti affirmanti, quod verè ſcire non poteſt, non eſt credendum. conſ. 1. num. 98
Teſtes ſingulares validum aliquod non faciunt inditium. conſ. 1. num. 101
Teſtium ſingularium dicta non poſſunt dici dilucidæ, & claræ probationes. conſ. 1. num. 102
Teſtis vilis, & pauper ſimul, quamuis ſuum dictum confirmauerit in tortura, nec in delictis occultis,

dili-

difficilis probationis, & quãdo veritas per alios haberi non poteſt, admittitur. conſ. 1. num. 122

Teſtis plures patiens de fectus nihil omnino probat. conſ. 1. num. 123

Teſtis vilis, obſcutus, ignotus, ac vilem artem exercens non admittitur ſine tortura. conſ. 1. nu. 125

Teſtis vilis, obſcutus, ac vilem artem exercens maxime in cauſa capitali, & ardua non admittitur ſine tortura. conſ. 1. num. 126

Teſtis vilis, obſcurus, ac vilem artem exercens pœnitus à teſtificando repellitur. conſ. 1. num. 127

Teſtes deponentes per eundem, ac præmeditatum ſermonem, ſuſpecti ſunt, quod antea coniuraue rint, & ſubornati fuerint. conſ. 1. num. 134

Teſtes reddentes eandem cauſam, & rationem præ ſumuntur ſubornati. conſ. 1. num. 135

Teſtis tractans de ſe exculpando, & alium inculpando etiam in occultis, etiam cum tortura nõ probat. conſ. 1. num. 136

Teſtis reprobatur, etiamſi atteſtaretur cum tortura factum proprium in depoſitione habens crimen admixtum cum alio. conſ. 1. num. 137

Teſtis tractãs de ſuo vituperio, & damno euitãdo, & de bona ſama, & honore acquirendo non probat. conſ. 1. num. 139

Teſtis habens contra inquiſitum conſimilem cauſam nullam facit fidem. conſ. 1. num. 140

Teſtis deponens contra ſacerdotem non ſolum debet eſſe omni exceptione maior, ſed etiã à macula animæ, & corporis abeſſe debet. cõſ. 1. n. 141

Teſtis ſpontè ſe ſubijciens examini non probat, quia inquiſiti euaſit inimicus. conſ. 1. num. 143

Teſtis nimis animosè, & audacter deponens à teſtificando repellitur. conſ. 1. num. 145

Teſtis ſolum quæ audiuit teſtificari poteſt, nõ autẽ quæ non audiuit. conſ. 1. num. 147

Teſti quoties poteſt aſcribi laus, vel vituperium in cauſa, in qua deponit, repellitur, quia non eſt idoneus. conſ. 1. num. 149

Teſtis bis ſe examinans contra aliquem repellitur, quia in ſecũda depoſitione euaſit eius inimicus. conſ. 1. num. 150

Teſtis vbi ob reuerentiam repellitur, examinatus nullũ parit inditium. conſ. 1. num. 153

Teſti inueriſimilia deponenti non creditur, quia falſum depoſuiſſe præſumitur. conſ. 1. num. 155

Teſti de auditu nunq̃ eſt ſtandũ. conſ. 1. nu. 173

Teſtis de auditu nullam præſumptionem facit. conſ. 1. num. 174

Teſti deponenti audiuiſſe ab offenſo minus creditur. conſ. oonſ. 1. num. 175

Teſtis de auditu auditus nihil prorſus probat. conſ. 1. num. 176

Teſtes inhabiles, quando veritas aliter haberi non poteſt, admittuntur in ſubſidium, ſed ad inquirendum tantum. conſ. 1. num. 183

Teſti ſibi ipſi cõtrario nulla eſt adhibenda fides. conſ. 1. num. 190

Teſtis vnum deponens, ſi ex interuallo aliud teſtificetur, etiam in tortura nullam mœretur fidem. conſ. 1. num. 191.

Teſtis iudicare non debet ſuſpicionis arbitrio. conſ. 1. num. 192

Teſtis deponere debet de his, quæ certitudinaliter nouit. conſ. 1. num. 193

Teſti vario nullo modo eſt ſtandũ. conſ. 1. nu. 194

Teſtes neceſſariò debẽt clarè, & non præſumptiuè concludere, id eſt narrare quomodo factum ſteterit. conſ. 2. num. 22

Teſtes non deponentes vidiſſe membrum virile immiſſum in anum pueri ſubagitati, non concludunt. conſ. 3. num. 30

Teſtibus de viſu plena non eſt adhibenda fides. conſ. 3. num. 42

Teſtis vnicus plenè probat ad defenſam Rei. conſ. 3. num. 58

Teſtis de facili propter characterum ſimilitudinem decipi poſſunt. conſ. 3. num. 82

Teſtis de auditu non poteſt dici teſtis, quia aliorũ refert voces. conſ. 3. num. 99

Teſtis culpatę vitę, & vilis ſubornatus præſumitur. conſ. 3. num. 106

Teſtes deponentes ſub promiſſione impunitatis, etiamſi legitima præcedant inditia, non probãt. conſ. 3. num. 107

Teſtibus detrahendum eſt de eorum fide propter eorum inhabilitatem. conſ. 3. num. 117

Teſtis non omni exceptione maior non ſufficit ad torturam etiam in cauſa læſæ maieſtatis, nec ſimoniæ, nec etiam in cauſa hæreſis. Tract. de cõfeſſ. Rei contra fiſc. c. 2. num. 5

Teſtis fidelis quando adeſt, Iudex à tortura abſtinere poteſt. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 2. num. 6

Teſtis vnicus nullum prorſus facit inditium, quia dictum vnius, dictum nullius, & eſt etiam ſingularis. Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. 2. nu. 7

Teſtes non conteſtes de loco, & tempore in inditijs remotis dicuntur ſingulares, & ideò nullum pariunt inditium, nec alicui præiudicare poſſunt Tract. de confeſſ. Rei contra fiſc. c. 2. num. 12

Teſtes deponentes in ſpecie præferuntur teſtibus deponentibus in genere, diſcept. 1. num. 39

Teſtium conflictu, ſeù concurſu illi præferuntur, qui deponunt pro Reo excludendo delictum, non autem teſtes fiſci. diſcept. 1. num. 46

Teſtibus minus dignis, & minus idoneis Rei plus creditur, quã digniotibus fiſci. diſ. 1. n. 47. & 55

Teſtes Rei præferũtur teſtibus fiſci, quia deponunt magis veriſimilia, cum habeant iuris præſumptionem pro ſe. diſcept. 1. num. 48

Teſtes Rei habent præſumptionem naturalem. diſcept. 1. num. 49

Teſtium concurſu præferuntur, qui ſunt plures numero. diſcept. 1. num. 52

Teſtis vnicus pro defenſione Rei ſufficit, & à pœna mortis cum excuſat. diſcept. 1. num. 54

Teſtes quando hinc inde ſunt pares numero, teſtes Rei præferuntur. diſcept. 1. num. 56

Teſtibus pluribus, vel dignioribus tunc creditur, quando negatiua eſt coarctata ad certum locũ, & tempus. diſcept. 1. num. 59

Teſtibus negantibus tantum creditur, quantum affirmantibus, quando teſtes deponunt actum fieri non potuiſſe, quin ipſi vidiſſent. diſcept. 1. num. 60

Teſtibus quod plus credatur affirmantibus, quam negantibus, non procedit in criminalibus. diſcept. 1. num. 61

Teſtibus negantibus fauore defenſionis magis creditur, quã affirmãtibus cõtra ipsã. diſ. 1. nu. 62

Teſtium dicta ad fauorem Rei ſemper ſunt iuuanda. diſcept. 1. num. 64

Teſtium dicta debent interpretari, nè videantur captioſa. diſcept. 1. num. 65

Teſtes quando non ſunt conteſtes de loco, & tempore dicuntur ſingulares. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 2. num. 22

Teſtes omni exceptione maiores, non autem inditia faciũt ſemiplenã probationẽ. diſ. 2. nu. 183

Tormentum dicitur dolor corporis, & magna afflictio. diſcept. 2. num. 103. diſcept. 3. num. 37

Tormentorum noua genera non ſunt a Iudice excogitanda. diſcept 3. num. 28

Tormentorum noua genera excogitare carnificum eſt potius, & crudelium, quam iuris conſultorũ, & Theologorum. diſcept. 3. num. 30

Tormentis vſitatus, debitus, & benignus modus, non inconſuetus, & periculoſus eſt tenendus. diſcept. 3. num. 31. diſcept. 1. num. 23

Tormentum ſibillorum non ſuffragatur in criminalibus. diſcept. 9. num. 24

Ad tormenta Iudex procedere non debet prætextu arbitrij, ſed legitimis inditijs. diſc. 120. num. 2

Tormenta plerunq; cogunt ad mentiendum. diſcept. 188. num. 3. diſcept. 3. num. 33

Tortura antequam infligatur inditia legitima antecedere debent. diſcept. 2. nu. 1. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. c. 39. num. 2

Tortura tunc poteſt infligi, quando ſuſpectus eſt Reus, & multis argumẽtis vrgetur, tamen multa alia requiruntur. diſcept. 2. num. 21

Tortura non poteſt infligi Reo, antequam formetur inquiſitio ex inditijs habitis per dicta teſtiũ. diſcept. 2. num. 55

Ad torturam licet Iudex in aliquo caſu enormi debeat eſſe promptior, non tamen debet illam inferre non ſtantibus legitimis inditijs. diſcept. 2. num. 78

Tortura per inditia ſimul collecta poteſt inferri, quando inculpatus eſſet delinquens, non autem quando non conſtat, quod ipſe deliquit. diſcept. 2. num. 79

Tortura vt de nouo dari poſſit, noua debent ſuperuenire inditia primis euidentiora, & fortiora. diſcept. 2. num. 86. num. 96. num. 97

Tortura non repetitur, quando teſtes non inducũt nouum inditium, ſed inducunt nouam probationem veteris inditij. diſcept. 2. num. 87

Tortura non repetitur ex dictis eorundem teſtium diſcept. 2. num. 88

Tortura non repetitur ex ſuccedentibus nouis inditijs, quando teſtes variant à præcedenti dicto, & circa diem. diſcept. 2. num. 89

Tortura vt repeti poſſit, duo coppulatiuè concurrere debent. diſcept. 2. num. 90

Tortura tunc repeti poteſt, quãdo Reus confeſſus eſt, & poſtea variauit, quia negauit. diſ. 2. n. 98

Tortura quando repeti poſſit nouis non ſuperuenientibus inditijs. diſcept. 2. 99

Tortura non repetitur, quando Reus nihil confeſſus fuit in prima tortura. diſcept. 2. num. 100

Tortura indiſtinctè poteſt repeti, quando prima tortura fuit leuis, & minus cõpetenter data. diſcept. 2. num. 101

Torturæ repetitio debet eſſe moderata. diſcept. 2. num. 105

Tortura quando Iudex exceſſit modum pro habẽdis complicibus, vel inditijs, pœna minoranda eſt. diſcept. 2. num. 106

Torturæ repetitione eſt habenda ratio inditiorum, & robuſticitatis corporis inquiſiti. diſ. 2. n. 107

Tortura antequam inferatur, Iudex pronunciare, & declarare debet ad eam eſſe deueniendum. diſcept. 2. num. 48

Tortura non eſt arbitraria Iudici quoad illationẽ ipſius ſed quoad tempus, & quoad modum. diſcept. 3. num. 1

Tortura eſt ſubſidium extremum ad inueniendam veritatem. diſcept. 3. num. 4

Tortura non infligitur non expectatis prius probationibus. diſcept. 3. num. 5

Tortura quando non eſt infligenda iure non poteſt infligi. diſcept. 3. num. 10

Tortura vt infligi poſſit à Iudice iuris ordo, & ſolemnitas ſeruari debet. diſcept. 3. num. 19

Digitized by Google

INDEX.

Tortura Iudicis arbitrio eſt refrenanda, atq; moderanda. diſcept. 3. num. 25

Tortura exceſſiuè data operatur, quod inditia principalis delicti ſint purgata. diſcept. 3. num. 26

Tortura eſt res fragilis, incerta, & periculoſa, & quæ veritatem fallat. diſcept. 3. num. 32.

Tortura plerunq; cogit ad mentiendum. diſcept. 3 num. 33

Torturæ non eſt ſemper adhibenda fides. diſcept. 3. num. 34

Tortura multa vi, & metu dicere cogit, quæ non ſunt vera. diſcept. 3. num 35

Tortura eſt grauiſſima pœna. diſcept. 3. num. 36

Tortura eſt magnus dolor corporis, & magna afflictio. diſcept. 3 num. 37

Torturæ dolor, ſeù pœna maior eſt, quam abſciſſio ambarum manuum. diſcept. 3. num. 38

Torturæ dolor etiam innocentes mentiri facit. diſ. 3 numer. 39

Tortura non poteſt infligi quando venit imponēda pœna pœcuniaria, vel exilij. diſcept. 3. num. 40

Tortura non poteſt infligi, niſi veniat imponenda pœna corporalis. diſcept. 3. num. 41

Tortura non infligitur, etiam quando delictum eſt grauiſſimum, niſi in his, quæ grauiſſimam cauſam habent. diſcept. 3 num 42

Tortura vt infligi poſſit, ſingula inditia ſunt plenè probanda, ideſt per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore idoneos, & fide dignos. diſcept. 3. num. 43

Tortura vt infligi poſſit, neceſſe eſt, vt accuſator poſtulet, Reum torqueri diſcept. 3. num. 44

Tortura non poteſt infligi non conſiderata prius qualitate teſtis, an ſit fide dignus. diſcept. 3. num. 46

Tortura vt infligi poſſit, debet teſtis deponere directè ſuper maleficio, & non ſuper inditio ad maleficium. diſcept. 3. num 47

Tortura non infligitur odio, aut alia iniuſta prætenſione. diſcept. 3. num. 48

Tortura non infligitur, etiam quod confeſſio facta ſit ſeruatis ſeruandis. diſcept. 3 nu 49.

Tortura non poteſt inferri cū proteſtatione, quod ſalue ſint probationes. diſcept. 3. num. 50

Tortura non poteſt infligi cū proteſtatione, quod infertur ſine præiudicio contumacialis ſententiæ diſcept. 3 num. 51

Tortura non poteſt infligi cum proteſtatione, citra præiudicium confeſſatorum. diſcept. 3. num. 52

Tortura non infligitur cum proteſtatione, quod Iudex non intendit, torqueri ſuper conuictis. diſcept. 3. num. 53

Tortura non poteſt infligi, niſi in ſubſidium, & probationis defectum. diſcept. 3. num. 54

Tortura non poteſt infligi poſtquam Reus commedit. diſcept. 3. num. 55

Tortura non poteſt infligi pro leuibus delictis, & pro re parui momenti. diſcept. 3. num. 56

Tortura non poteſt infligi, niſi præcedat formatio Inquiſitionis, litis conteſtatio, repetitio teſtium parte citata, & publicatio proceſſus. diſcept. 3. num. 57

Tortura vt infligi poſſit, requiruntur teſtes omni exceptione maiores, & concludentes. diſcept. 3. num. 59

Tortura non infligitur, niſi ex numero teſtium, vel ex qualitate, vel ex perſona Rei appareat teſtes non mentiri. diſcept. 3 num. 60

Tortura non poteſt infligi, quando quis ciuiliter egit. diſcept. 3 num 61

Tortura quando alicui datur, & in tortura dicit aliquid contra alium, non propter hoc ille alius eſt torquendus. diſcept 3. num. 62

Tortura non eſt inditium, ſed purgat inditium. diſcept. 3. num. 64 diſcept. 8. num. 30

Tortura Clerico, ſeù Sacerdoti rarius, ac mitius eſt infligenda. diſcept. 4. num. 22

Torturæ ſubijci non poſſunt in dignitate poſiti. diſcept. 5. num. 2

Tortura non ſufficit pro inditio ad torturam, ideſt tortura data alicui non poteſt eſſe inditium contra alium, nempè tortura non parit torturam. diſcept. 3 num. 63. diſcept. 8. num. 29. diſcept. 25. num. 14. conſ. 3. num. 51

Tortura quando quis variat à primò dicto, eius variatio non dicitur ſanata per torturam. diſcept. 11. num. 59

Tortura non eſt adminiculum, ſed eſt qualitas in illo dicto, ſine qua illud dictum remaneret inane. diſcept. 17. num. 12

Tortura non poteſt dici adminiculum ad depoſitiones, ità vt ſine alijs adminiculis faciat inditium. diſcept. 17. num. 13

Tortura ſupplet vnum tantummodo defectum non duos vel plures. diſcept 7. num. 39. diſcept. 17. num. 30. diſcept. 138 num. 12. conſ. 1 num. 124. conſ. 2. num. 36. conſ. 3. num. 65. diſcept. 25. num. 28

A tortura Iudex facilè poteſt abſtinere, quando Reus eſt eius qualitatis, & probitatis, vt facile delictum præſumi non poſſit, diſcept. 21. num. 10

Digitized by Google

Tortura vt infligi poſſit, debet liquidè conſtare de facti veritate per teſtes omni exceptione maiores.diſcept.22.num.21

In tortura quando quis dicit contrarium ab eo, quod dixit prius in examine, per d. torturam non ſanatur d. contrarietas. diſcept. 23.num.26

Tortura vt infligi poſſit, vltra adminicula; multa alia concurrere debent.diſcept.25.num.15

Tortura purgat ſolumodo infamiam reſultantem ex eo, quod quis facit ſe Socium criminis, non tamen alios defectus. diſcept. 25. num. 19 & 29

Tortura requirit teſtem omni exceptione maiorē. diſcept.30.num.11

Tortura in crimine hæreſis infligitur propter ſolā variationem, & vacillationem Rei. diſcept. 35.num 8

Tortura non poteſt infligi Inquiſito ad depoſitionem teſtis non deponentis directè ſuper maleficio, ſed deponentis ſuper inditio ad maleficium. diſcept.54 num.1

Tortura non poteſt infligi niſi conſtet prius de corpore delicti.diſcept 95.num.1

Tortura in delictis occultis, exceptis atrocibus, atrocioribus palam commiſſis, non poteſt infligi, niſi legitima præcedant inditia. diſcept.96.num.1

Tortura facilè infligitur in ſecretis tractatibus, & delictis occultè commiſſis ad inueniendum delinquentes.diſcept.96.num.15

Tortura, vbi inuenti ſunt delinquentes, ad inquirendum non proceditur tanta facilitate. diſcept. 96.num.16

Tortura non datur ad liquidandum factum, ſed perſonam. diſcept.192.nu.25. diſcept.100.n.2

Tortura vt infligi poſſi, de furto liquidè conſtare debet.diſcept.95.num.1.diſcept.100.nu.1

Tortura quando infligatur ob contumaciam. diſcept.101.num.1

Ad torturā non infligitur, quando crimen eſt plenè probatum.diſcept.102.nu.1.& 3

Ad torturam recurritur, vbi veritas aliter haberi non poteſt.diſcept.102 num.2

Torturæ non eſt locus, niſi in defectum aliarum probationum.diſcept.102.num 7

Tortura non infligitur pro habendis alijs delictis, quando ſuper eis nullum adeſt inditium. diſcept.103.num.1

Torturæ qui ſe offert velle ſtare cum alio, non poteſt Iudex talem oblationem acceptare. diſcept.104.num.1

Torquendi poteſtas, & authoritas eſt meri imperij. diſcept.104.num.3

Tortura à Iudice non poteſt infligi alicui, qui ſe offert torqueri.diſcept.104.num.5

Tortura ſi à Iudice infligatur alicui volenti, excuſatur ab actione iniuriarum, & ab intereſſe. diſcept.104.num.8

Tortura quando ab aliquo plura fuerunt commiſſa delicta, ſolumodo ſuper principali delicto deber inferri.diſcept.105.num.1

Tortura à Iudice debet haberi ratio inditiorum & robuſticitatis corporis Inquiſiti. diſcept. 106.num.1

In tortura debet Iudex multum conſiderare qualitatem, & fragilitatem perſonæ. diſcept.106 num.2

Tortura non poteſt indebitè dari, nec poteſt Iudex modum excedere. diſcept.107.num.1

Tortura in ſe habet iniuriam.diſcept.107.num.2

Tortura quibus perſonis non poſſit infligi in crimine hæreſis.diſcept.109.num.1

Tortura non poteſt infligi ex ſolis inditijs, ſed requiritur etiam diffamatio. diſcept. 110. num.1

Tortura non poteſt infligi, ſi diffamatio ſit probata in genere, quia debet probari in ſpecie. diſcept.110 num.4

Tortura non poteſt infligi Inquiſito ſuper præciſa reſponſione.diſcept.112.num 1

Tortura non poteſt infligi ſuper præciſa reſponſione, niſi concurrat veriſimilitudo, & curſus modici temporis.diſcept 112.nu.2

Tortura non poteſt infligi illi ſuper præciſa reſponſione, contra quem ſuper delicto principali nulla extant inditia. diſcept. 112. num.3

Tortura non poteſt infligi alicui, qui ſe abſentauit à loco commiſſi delicti. diſcept. 115. num.1

Tortura cum ſit quid facti, eſt in poteſtate legis, non autem in arbitrio Iudicis. diſcept. 120.num.11

Tortura quando pluribus teſtibus poteſt inferri, ſufficit torqueri duos, vel tres factum ſcientes. diſcept.123.num.6

Tortura ſemper eſt refrenanda.diſcept.123.nu.7

Tortura non infligitur in cauſis ciuilibus, & pecuniarijs hominibus liberis. diſcept. 130. num.1

Tortura Reo non poteſt infligi ob alia prætenſa delicta, ſi de ipſis non fuit accuſatus, nec extant inditia.diſcept.150 num.1

Tortura non infligitur Reo ſuper delictis, ſi de ipſis non ſit diffamatus.diſcept.150 num.2

Tortura proprij intereſſe virium non purgat. diſcept.186.num.4.conſ.1.num.138

Tortura vt infligi poſſit requirit ad minus ſemiplenam probationem. diſcept. 192. num. 38 Immò
Tortura non poteſt infligi per ſemiplenam probationem, niſi ſit confirmata alijs adminiculis. diſcept. 192. num. 39
Tortura non poteſt infligi alicui, niſi inditia ſint legitimè probata. diſcept. 192. num. 74
Tortura vt poſſit infligi debet conſtare de facti veritate per teſtes omni exceptione maiores. diſcep. 192. num. 24 & 142
Tortura vt infligi poſſit, Iudex etiam in occultis, & difficilis probationis non ſolum debet eſſe quaſi certus de delicto commiſſo, ſed etiam vt nil aliud ſibi deſit, quam delinquentis confeſſio. conſ. 1. num. 163
Tortura etiam in atrociſſimis non poteſt inferri, niſi legitima adſint inditia, quamuis in ſimilibus Iudex debeat eſſe promptior ad eam infligendam. conſ. 1. num. 169
Tortura data Socio criminis vt pariat inditium ad torturam contra conſocium, quæ concurrere debeant. conſ. 3. num. 52
Tortura purgat ſolum defectum, ex quo Reus effectus eſt ſocius criminis. conſ. 3. num 66
Tortus leuiter non habetur pro totto. diſcept. 2. num. 102
Tortus ſemel competenter non debet iterum torqueri, niſi noua ſuperueniant inditia. diſcept. 2. num. 104
Tortus ſi moriatur in tormentis ob ſæuitiam, Iudex debet decapitari, tanquam homicida. diſcept. 3 num. 27
Tortus varians in repetitione torturæ à primo dicto nominans aliquem, nullum facit inditium ob defectum periurij. diſcept. 114. num. 1
Tortus ſi reuocauit confeſſionem factam in tormentis, dicitur purgaſſe omnia inditia contra ipſum exiſtentia. Tract. de confeſs. Rei cõtra fiſc. c. 39. num. 10
Tortus ſi reuocauit ſuam confeſſionem dicitur purgaſſe omnia inditia contra ipſum exiſtentia. Tract. de confeſs. Rei contra fiſc. Notan 23
Tractatus ad homicidium probari debet. diſcept. 161. num. 14
Tranſactio cum ſit de iure non dicitur quis ob ipſam fateri crimen. diſcept. 64 num. 1. diſcept. 64. num. 2
Tranſactio non dicitur confeſſio expreſſa, nec tacita, nec præſumpta. diſcept. 64. num. 3
Tranſactio nullum ad torturam facit inditium. diſcept. 64. num. 2. & 5
Ex tranſactione in caſibus vetitis facilè oritur confeſſio, cum quo tranſigere videtur. diſcept. 64. num. 6
Tranſigens in caſibus à iure permiſſis non videtur crimen fateri. diſcept. 64. num 4
Tranſigens quamuis confiteatur promiſiſſe pecuniam pro obtinenda pace, ad torturam ſibi non facit inditium. diſcept. 64. nu. 7
Tranſigens, vt ſe à moleſtijs Curiæ eximat, non fatetur delictum. diſcept. 64 num. 8
Trepidatio. vide in verb. Variatio.
Turpitudinem ſuam allegans, ſeu detegens à teſtificando repellitur. diſcept. 8. num. 40
Turpitudo non aboletur, quæ poſtea intermiſſa eſt. diſcept. 167. num. 4

V

VAcillatio. vide in verb. Variatio.
Variatio non dicitur ſanata per torturam, quando quis in d. tortura variat a primo dicto. diſcept. 11 num. 59
Variatio, ſeù Vacillatio Rei in eius depoſitione nullum ſibi ad torturam facit inditium. diſcept. 12. num. 1. 9. & 13 ſecus verò videtur in teſte. Vt ibidem.
Variatio, ſeù Vacillatio vnum eſt tantum inditiũ. diſcept. 12 num. 3
Variatio, vacillatio, mendacium, pallor, titubatio, trepidatio, & alia huiuſmodi, quæ coram Iud. ci fiunt, nullum ad torturam faciunt inditium, ſed quidem faciunt, ſuſpicionem. diſcept. 12 num. 5
Variatio, vacillatio, mendacium &c. vt ſufficiant ad torturam, debent eſſe circa ſubſtantialia delicti, de quo quæritur. diſcept. 12. nu. 6
Variatio, & obliuio Rei de aliquibus circumſtantijs, vt v. g. de tempore, nihil refert. diſcept. 12. num. 7
Variatio, vacillatio, mendacium &c. de per ſe non ſufficiunt ad torturam, ſed requiritur, vt Reus ſit ſuſpectus v. g. de hæreſis, vel infamatus, quod crimen commiſerit, de quo vacillat. diſcept. 12 num. 8
Variatio, vacillatio, mendacium, pallor &c. ſunt inditia remota. diſcept. 12. num. 16
Variatio, mendacium, verecundia, timor, periculi magnitudo, rei nouitas, Iudicis authoritas, ira, dolor, recordatio futuræ infamiæ, & cæteræ animi perturbationes rationem impediunt, vt etiam ſapientiſſimi viri perturbentur, & aliena loquantur. diſcept. 12. num. 17
Varietas teſtis operatur, vt Iudex non poſſit venire contra Reum ad aliquem actum præiudicia-

dicialem. diſcept.11.num.4
Varietas cum periurio coniuncta nullum ad torturam facit inditium. diſcept. 11. numer.5
Varietas, & ſingularitas teſtium dicta diuidit, & lacerat.diſcept.11.num.28
Varietas quælibet in teſtibus etiam modica operatur, vt confeſſio non dicatur probata. diſcept.11,num.30
Varietas quando non eſt ſuper negotio principali, de quo agitur, nihil refert. diſcept. 11.num.42
Varietas in Ruſtico, ſeù ſimplici homine,& ignaro non præſumitur doloſa.diſcept.12.nu.18
Varietas in teſte facit, vt ſine alio inditio poſſit condemnari de falſo. conſ.1.num.195
Varietas in teſte facit, vt ſine alio inditio torqueri poſſit.conſ.1.num.196
Varius. Vide in verb.Teſtis varius.
Vendens vnam rem pro alia ſtelionatus pœna tenetur.diſcept.29.num.16
Venditio alicuius rei habentis aliquam partem auri tenet, licet tota non ſit pura auri. diſcept. 29.num 17
Verba minatoria, quando per iram ſunt prolata, nullius ſunt momenti.diſcept.65.num.7
Verba legis quibus non conuenit ipſa lex,quomodo ſint intelligenda. diſcept.36 num.25
Verba iniurioſa non prolata in ſpecie non concludunt.diſcept.65.num.8
Verba laſciua cum tactu mamillarum non faciunt inditium ad torturam. diſcept. 192. num.104
Verba quando eſt dubium an inferant inhoneſtatem contra mulieres, ſemper ſunt interpretanda, vt nullam inferant inhoneſtatem. conſ.1. num.205
Verba quando poſſunt accipi in bonum,& in malum, nunquam ſunt interpretanda in damnum proferentis, ſed ſecundum illius mentem. conſ.1.nu.206
Verba quando ſunt dubia, ambigua, & multipliciter intelligibilia, in dubio ſenſus bonus accipi debet, quo delictum euitetur.conſ. 1.num.207
Verba dubia regulariter interpretantur ad fauorem proferentis.conſ.1.num.208
Verba laſciua v.g. Core mio, bene mio, non denotant delictum, quia eſt dubium, an quis ad malum, vel ad bonum protulerit, & in dubio in bonum accipi debent. conſ. 1.num.209
Verba dubia, & multipliciter intelligibilia ſemper ſunt interpretanda contra fiſcum, & inſtigatorem. conſil. 1. num. 211
Verba habentia dupplicem, ſeù multiplicem ſenſum, vt delictum excludatur, in bonum ſumi debent.conſ.3.num.84
Verberatus. vide in verb.Offenſus.
Veriſimile in iudicijs multum eſt attendendum à Iudice. diſcept.40.num.7.conſ.1.nu.156
Veriſimilius præferri debet. diſc.40.num.8
Veriſimilibus Iudex fidem præſtare debet. diſcept. 40 num.9
Veriſimile quod eſt magis inſpici debet, quam quod poſſibile.diſcept.40.num.10
Veriſimilitudo non eſt ipſa veritas, ſed eſt ſignum, aut aliquale ſimile veritati, vel quid demonſtratorium veritatis. diſcept.2. num. 129. diſcept.192.num.141
Veriſimilitudo facit inditium ad inquirendum, ſeù ad capturam, non autem ad torturam, & ad reliqua. diſcept.2.num.130. diſcept.22.num.19
Veriſimilitudo conſtare debet per probationes, non autem per preſumptiones, & coniecturas. diſcept.2. n.133. diſcept.192.n.139
Veriſimilitudines, præſumptiones, & coniecturæ non ſufficiunt ad torquendum, ſeù condemnandum, niſi quando lex diſponit. diſcept.2.num. 137.diſcept.192.num.143
Veriſimilitudines, præſumptiones, & coniecturæ probant in genere,non autem in ſpecie.diſcept. 2.num.138.diſcept.192.nu.144
Per veriſimilitudines,præſumptiones,& coniecturas Deus non fallit. diſcept.2.num.14
Ex veriſimilitudinibus, præſumptionibus, & coniecturis Iudex non debet condemnare ad mortem, ſed debet ſequi veritatem. diſcept.2. num.142
Veriſimilitudines, præſumptiones &c. non reddunt rem claram,nec ſufficiunt ad torquēdum, vt requiritur. diſcept.2. num.143. diſcept.22. num.18
Veriſimilitudo, præſumptio, aut coniectura, eſt minus quam inditium, quod requiritur ad torturam.diſcept.2.num.146
Veriſimilitudines debent eſſe tanto potentiores, quanto tortura auget fidem contrariæ depoſitionis diſcept.8.num.48 diſcept.192. nu.140
Veriſimilitudines ſufficiunt ſolum ad torquendū, ſeu condemnandum, quando lex expreſsè diſponit eas haberi loco probationis. diſcept. 192.num.27
Veriſimilitudo probant ſolum delictum in genere, ideſt ad inquirendum, non autem in ſpecie, ideſt contra perſonam Inquiſiti, cum ad torquēdum, & condemnandum requirantur teſtes

omni

omni exceptione maiores. diſcept. 192. nu. 31
Veriſimilitudo facti non ſufficit ad torturam. diſcept. 192. num. 138
Veriſimilitudo non deducitur ex qualitate perſonæ Inquiſiti v. g. de ſodomia nec elicitur præſumptio veritatis depoſitorum contra ipſum, quando eſt vir inſignis, honeſtus, & probus. conſ. 3. num. 54
Veriſimilitudo non deducitur ex qualitate ſubagitati, quando eſt 14. annorum, quia non reſultat præſumptio, quod non mentiatur. conſ. 3. num. 53
Veritas caret in periuro, quia debet eſſe pura, & ſimplex. diſcept. 9. num. 7
Veritas per auditum non percipitur, ſed quædam veritatis relatio. diſcept. 14 num. 7
Veritas quod aliter haberi non poteſt, quomodo conſtare poteſt. diſcept. 17. num. 32
Veritas quod aliter haberi non poteſt per Fiſcum probari debet. diſcept. 17. num. 33
Veritas quod aliter haberi non poteſt dicitur caſus meræ neceſſitatis, propter quam receditur à regula iuris communis. diſcept. 17. num. 36
Veritas ſi mutetur iniquè, & iniuſtè non animo committendi falſum, nulla imponitur pœna. diſcept. 27. num. 10
Veritatis occultatio, quæ exigit pœnam falſi non habet locum in perſona bonæ conditionis, & famæ. diſcept. 27. num. 28
Veritatis immutatio non punitur, ſi non eſt damnoſa. diſcept. 27. num. 40
Vicinitas non parit inditium ad torturam, ſed conuerſatio, & habitatio cum vicina. diſcept. 87. num. 1
Vicinitas non nocet ad torturam, niſi alia concurrant. diſcept. 87. num. 3
Vicinitas dicitur vniuerſitas parua, & ſeparata ab alijs habitatoribus. diſcept. 89. num. 3
Vicino pro furto non infligitur tortura, niſi alia concurrant. diſcept. 88. num. 1
Vicino non infligitur tortura, niſi ſit ſolitus furari, vel in ſpecie ſit malæ conditionis, & famæ. diſcept. 88. num. 2
Vicinus accuſator non admittitur in teſtem contra eius vicinum. diſcept. 89. num. 1
Vicini ſunt loco parentum. diſcept. 89. num. 2
Vilis contra aliquem in teſtimonium non admittitur. diſcept. 138. num. 2
Vilis, & pauper non eſt idoneus teſtis. conſ. 3. num. 92
Vilis, & pauper. Vide in verb. Pauper, & vilis.
Vilitas perſonæ eſt iuſta cauſa torquendi teſtem. diſcept. 63. num. 4
Vilitas, & paupertas non purgantur ſimul cum infamia. conſ. 2. num. 38
Vilitas in coppula carnali conſideratur reſpectu mulieris cognitæ, non autem viri. diſcept. 24. num. 33. conſ. 2. num. 46
Vilitas iuncta paupertati facit reputari teſtem non omni exceptione maiorem, & ipſi fidem diminuit. conſ. 2. num. 47 conſ. 3. num. 93
Vir inſignis habet præſumptionem excluſiuam delicti. conſ. 3. num. 55
Virgo. vide in verb. Puella.
Vis eſt probanda pro parte puellæ. conſ. 2. nu. 11
Vis per fiſcum probari debet. conſ. 3. num. 9
Vitæ integritas, & legalitas non ex diuitijs, ſed ex morum honeſtate inducitur. diſcept. 37. nu. 13
Vita bona quando deeſt, fides cater. diſcept. 167. num. 6
Vniuerſitas quando litem habuit contra Prælatum, teſtes d. vniuerſitatis in aliqua cauſa pro ipſa deponere non poſſunt. diſcept. 10. num. 4
Vniuerſitas quando eſt parua, & agitur de eius intereſſe, teſtes ipſius contra Prælatum in teſtimonium non ſunt admittendi. diſcept. 10. num. 6
Vniuerſitas quando eſt paruum Caſtrum, nempè quod numerus perſonarum non aſcendit ad centum capita hominum, non habetur in conſideratione. diſcept. 10. num. 8
Vniuerſitatis inhabilitas eſt adeò efficax, quod nec per torturam ſanari poteſt. diſcept. 10. num. 10
Vniuerſitas quando v. g. paſcua prætendit, teſtes de dicta vniuerſitate à teſtificando repelluntur. diſcept. 180. num. 4
Vociferatio, ſeù acclamatio v. g. puellæ facit quaſe quale inditium. diſcept. 24. num. 21
Vociferatio, ſeù acclamatio infert delictum, non autem delinquentem. diſcept. 24. num. 22
Vſurarius eſt infamis. diſcept. 90. num. 1
Vſurarius efficitur infamis ipſo iure. diſcept. 90. num. 2
Vſurarius eſt pœnitus inhabilis ad teſtificandum. diſcept. 90. num. 3
Vulcer in ano pueri ſubagitati Chirurgis, ſeù puero non creditur prouenisse ex ſubagitatione. diſcept. 25. num. 50
Vulnerati dictum non ſufficit ad torturam. diſcept. 31. num. 1
Vulnerati dictum etiam in tortura emanatum contra vulnerantem ad torturam non facit inditium. diſcept. 31. num. 2

INDEX.

Vulnerati dictum habetur loco denunciationis,& querelæ. diſcept. 31. num. 4
Vulnerati dicto non creditur ad tranſmittendum Inquiſitionem. diſcept. 31. num. 5
Vulnerati exculpatio facit, vt inculatus ex inditijs torqueri non poſſit. diſcept. 31. num. 6
Vulnerati exculpatio non excuſat in mortiferè vulnerato,& inditia ſunt pluſquam ſufficientia, ſed ſolum quando vix ſufficiunt. diſcept. 31. n. 7
Vulneratus ad mortem non præſumitur dicere mendacium, nec eſſe immemor propriæ ſalutis. diſcept. 31. num. 8
Vulneratus, vide in verb. offenſus.
Vxor non poteſt cogi ad teſtificandum contra ſuum virum. diſcept. 66. num. 1
Vxor non poteſt eſſe teſtis contra ſuum virum tum ob reuerentiam, quam ei debet, tum etiam quia eſt vna,& eadem caro. diſcept. 66. num. 2
Vxoris dictum quamuis in tortura emanatum contra maritum, non afficit. diſcept. 66. num. 3
Vxor, & maritus ſunt diuinæ,& humanæ domus. diſcept. 66. num. 4
Vxor non tenetur reuelare delictum ſui viri. diſcept. 66. num. 5
Vxor ſi reuelaret delictum ſui viri, eſſet ſibi magnũ dedecus,& maxima ignominia, ſi tam ſibi coniunctum proderet. diſcept. 66. num. 6

FINIS.

DISCEP-

Digitized by Google

DISCEPTATIONES FORENSES CRIMINALES
AD REORVM DEFENSAM.

Summarium.

1 *Iudex chriſtianus maiorem honorem adipiſcitur ex abſolutione Rei, quam ex condemnatione.*
2 *Iudex maleficiorum qui anhelat ad condemnationem valde eſt reprehendendus.*
3 *Iudex in humaniorem partem inclinare debet.*
4 *Iudex teſtium dicta coadiuuare debet, & vt excludatur delictum ſtrictam debet facere interpretationem.*
5 *Iudex qui eſt manu promptus in puniendo, dicitur crudelis.*
6 *Iudex omnia cautè facere debet, quod enim incautè factum eſt, cautè euitandum eſt.*
7 *Iudex cum dolore, & inuitus trahi debet ad pœnam.*
8 *Iudex ſi glorietur in morte hominis, homicida eſt, vbi alias miniſter Dei dicitur.*
9 *Iuſtitia vera habet compaſſionem.*
10 *Iudex minorando pœnam mortis non peccat.*
11 *Iudex in criminalibus promptior eſſe debet ad abſoluendum quam ad condemnadum.*
12 *Iudex ſponte ſua, debet defendere innocentiam Rei.*
13 *Iudex iuſtius peccat in abſoluẽdo, quam in condẽnando.*
14 *Iudex debet eſſe ſollicitus de anima Rei condemnati.*
15 *Iudex, cum in terris ſit miniſter Dei, debet conformare iudicium ſuum cum iudicio Dei.*
16 *Deus non fallit per præſumptionem.*
17 *Iudex debet ſequi veritatem & ipſam ſummopere inuare, & ad lucem perducere.*
18 *Iudex non debet Reum condemnare ad mortem ex præſumptionibus*
19 *Præſumptiones non reddunt rem claram ad exequendã ſententiam capitalem.*
20 *Iudex non debet iudicare ſecundum apparentiam extrinſecam*
21 *Iudex in dubijs potius contra Fiſcum, quam contra Reũ pronunciare debet.*
22 *Iudices, qui legitimis non extantibus indiitijs torturam infligunt, reprehendendi ſunt.*
23 *Tortura à Iudice vſitatus, & debitus modus, & non periculoſus eſt tenendus.*
24 *Iudex chriſtianus sẽper querere debet vt Reus ſaluus ſit.*
25 *Opinio benignior in criminalibus ſemper eſt tenenda.*
26 *Opinionem, quæ in non delictum ſonat, & quæ magis æquitati, quam rigori fauet, Iudex ſequi debet.*
27 *Opinio etiam dubia, quæ faciat pro euitatione pœnæ, eſt amplectenda.*
28 *Opiniones quando ſunt duæ quarum vna fiſci eſt communis & ſeuerior; altera Aduocati non communis; & mitior; fiſci opinio communis eſt relinquenda, & non communis, & mitior Aduocati amplectenda.*
29 *Pœna in puniendis delictis ſemper eſt eligenda minor.*
30 *Probationum conflictu ſeu concurſu ſemper præfertur fauorabilis & poſtponitur odioſa.*
31 *Probatio illa attenditur, quæ excludit delictum.*
32 *Probationes duæ quando eſſent fauorabiles, præualet magis fauorabilis.*
33 *Probationum conflictu illa attenditur quæ ſtat pro Reo.*
34 *Probationum conflictu Reus per Iudicem abſolui debet.*
35 *Probatio non plena totaliter ità offuſcat, & obumbrat probationem Accuſatoris, & Curiæ, quod neceſſariò ſequi debet abſolutio.*
36 *Probatio inferior, dubia, & imperfecta pro Reo ſufficit ad ipſius abſolutionem, & fiſci confundit probationem.*
37 *Probatio inferior, dubia, & imperfecta fiſci non poteſt elidere liquidam probationem Rei.*
38 *Probatio fiſci quando redditur dubia ex probationibus Rei, Reus non poteſt damnari, ſed abſolui debet.*
39 *Teſtes deponentes in ſpecie, præferuntur teſtibus deponentibus in genere.*
40 *Probatio obſcurior, & incerta in dubio illa præualet, quæ ſtat pro defenſione Rei.*
41 *Probationum conflictu, ſeu concurſu, quando diſcerni non poteſt, quænam ſint veriſimiliores, & potentiores hinc inde, tunc pronunciandum eſt pro Reo.*
42 *Probationes quando ſunt pares hinc inde, tunc ſe confundunt, & quæ ſunt pro Reo attenduntur.*
43 *Probatio Rei tunc maximè attenditur, quando habet iunctam aliquam præſumptionem.*
44 *Probationis fides ex coniecturis augetur.*
45 *Probationes in criminalibus ad fauorem Rei, etiam poſt concluſum in cauſa attenduntur.*
46 *Teſtium conflictu ſeu concurſu illi præferuntur qui deponũt pro Reo excludendo delictũ, non autẽ teſtes fiſci.*

Digitized by Google

47 *Teſtibus minus dignis, & minus idoneis Rei creditur plus quam dignioribus fiſci.*
48 *Teſtes Rei præferuntur teſtibus fiſci, quia deponunt magis veriſimilia, cum habeat iuris præſumptionem pro ſe.*
49 *Teſtes Rei habent præſumptionem naturalem pro ſe.*
50 *Naturæ præſumptio neminem delinquere velle.*
51 *Maleficium omne pugnat contra naturam.*
52 *Teſtium concurſu præferuntur, qui ſunt plures numero.*
53 *Teſtes pauciores præferuntur ad fauorem Rei.*
54 *Teſtis vnicus pro defenſione Rei ſufficit, & a mortis pœna excuſat.*
55 *Frater, & Domeſticus admittuntur fauore defenſionis.*
56 *Teſtes quando hinc inde ſunt pares numero, teſtes Rei præferuntur.*
57 *Negatiua quando eſt vaga, & improbabilis, magis creditur teſtibus fiſci, quam Rei.*
58 *Negatiua quando eſt coarctata ad certum locum, & tempus, tunc ità creditur teſtibus negantibus, ſicut affirmantibus.*
59 *Negatiua quando eſt coarctata ad certum locum, & tempus, creditur teſtibus pluribus numero, vel dignioribus.*
60 *Teſtibus negantibus tantum creditur quantum affirmantibus, quando teſtes deponunt actum fieri non potuiſſe, quin ipſi vidiſſent.*
61 *Teſtibus quod plus credatur affirmantibus, quam negantibus, non procedit in criminalibus.*
62 *Teſtibus negantibus fauore defenſionis magis creditur, quam affirmantibus contra ipſam.*
63 *Negatiua quando cadit in ſenſum teſtis ſicut affirmatiua, ità creditur negantibus, ſicut affirmantibus.*
64 *Teſtium dicta ad fauorem Rei ſemper ſunt iuuanda.*
65 *Teſtium dicta debent interpretari, ne videantur captioſa.*

DISCEPTATIO I.

De pia Iudicis iuſtitia erga Reum.

NEMINI mirum eſſet debet, ſi ego
in hoc meo nouiter elucubrato Tra-
ctatu rationes, DD. authoritates, &
iura ſolum ad Reorũ defenſam addu-
xerim; quoniam, cum ſim Sacerdo-
tali dignitate inſignitus, alias contrarias ra-
tiones, DD. authoritates, & iura contra
dd. miſellos Reos Fiſco à me non eſſe ſug-
gerenda putaui. Et de hoc Iudices crimina-
les me taxare, ſeù reprehendere non debent;
quia illud mihi in animum ſemper iuduxi,
1 quod quilibet chriſtianus Iudex maiorẽ ho-
norem adipiſcitur ex abſolutione, quam ex
condemnatione. Paul. de Caſtr. conſ. 291. vi-
ſa Inquiſitione in 3. vol. in fin. Hinc Petr.
2 de Anchar. conſ. 25 inuehitur contra Iudices
maleficiorum, qui anhelant ad cõdemnatio-
3 nem: Et iure optimo quidem, tũ quia Iudex
in humaniorem partem inclinare debet, nẽ-
pè in abſoluendum Reum, & non in torquẽ
dum, ſeu condemnandum, Alex. cõſ. 19. n. 1.
Alciat. tract. de præſumpt. reg. 3. præſum. 35.
Abb. c. afferte gladiũ de præſumpt. Vulpell.
4 queſt. 47. n. 6. tum etiã, quia coadiuuare te-
netur teſtium dicta, & vt excludatur delicti
ſtrictam debet facere interpretationem. Bald.
in c. ius gentium. §. quod ferè. ff. de pact. & in
l. Imperator. col. 3. ff. de ſtat. hom. Gram. cõſ.
5 33. num. 9. nanq; Iudex, qui eſt manu prom-
ptus in puniendo, crudelis dicitur: Et ideo
omnia prius cautè conſiderare debet; quod
6 enim incautè factum eſt, cautè euitandũ eſt
c. 1. & fin. de ſacra non reiter. Boſſ. tit. de fa-
7 uor. defenſ. num. 1. Immo cum dolore, & in-
uitus trahi debet ad pœnam. 23. q. 5. quaſi
per tot. maximè in c. milites, & in c. cum
miniſter. Ità per Ioan. Fabr. in Rubr. inſtit.
de publ. Iud. Boſs. d. tit. de fauor defenſ. nu. 1.
8 Ratio eſt, quia ſi glorietur in morte hominis,
homicida eſt, vbi alias miniſter Dei dicitur.
Vt per d. Ioan. Fabr. vbi ſupra Angel. ibi, cum
9 vera iuſtitia habeat compaſſionem. Vt ait
Gregor. 45. diſtin. c. vera iuſtitia. Referr, &
ſequitur Aret. conſ. 164. col. pen. in fin. Nec
Iudex aliter dicere debet, quoniam minoran-
10 do pœnam mortis non peccat. Sfor. Odd.
tract. de reſtit. in integr. par. 2. q. 81. n. 37. ſeq.
Onded. conſ 99. nu. 48. ſeqq. vbi pluribus, &
11 validiſſimis affirmat rationibus. Et ideò in
criminalibus promptior eſſe debet ad abſol-
uendum, quam ad condemnandum, quia
12 tunc cenſetur dignus maiori honore. Boſs. d.
tit. de fauor. defenſ. num. 6. vnde ſponte ſua
debet ſemper defẽdere innocentiã Rei Boſs.
tit. de litteris Principis. n. 4 Et id facere poteſt
nemine inſtante. Idem Boſs. d. tit. de fauor.
defenſ. n. 6. & de hoc dubium habere non de-
13 bet; tum quia iuſtius peccat in abſoluendo,
quam in condemnando Bal. conſ. 515. in fin.
vol. 5. Tum etiã quia debet eſſe ſollicitus de
14 anima Rei condemnati; & qua diligentia
vti debeat vide Boſs. tit. de execut. ſent. n. 21.
15 Immo dicitur, quod in diſcuſſione cauſæ,
cum in terris ſit miniſter Dei, debet confor-
mare iudicium ſuum cum iudicio Dei c. 1. de
16 re iudic. lib. 6. ſed Deus non fallit per pręſũ-
ptionem c. nouit. de offic. delegat. Ità & Iudex
17 debet ſequi veritatem, & ipſam ſummopere
iuuare, & ad lucem perducere, Caſtrenſ. conſ.
380. in princ. vol. 1. & non condemnare ad
mortem ex præſumptionibus, quæ non red-
18 dunt rem claram, vt requiritur ad exequen-
19 dam ſententiam capitalem. Nanq; iudicare
ſecundum apparentiam extrinſecam non eſt
20 tutum. vt ſcribit Caualcan. in tract. de Brach.
regio.

Digitized by Google

regio. in verb. iudicare ſecundm apparentiã
21 extrinſecam. Et illud eſt ipſi ſemper menti
tenendum, quod in dubijs potius contra Fi-
ſcum, quam contra Reũ pronunciare debet
Vital. in princ. ſui operis maleſ. vbi egregie
admodum ponit ea, quæ ad Iudicem incum-
bunt, quãdo iudicat.l. Artianus ff.de actio. &
obligatio,& in l.non puto ff.de iure Fiſci. De
qua tamẽ l.nõ puto vide Alex.in l.1.ff.ſolut.
matrim.& Dec.in Reg.in ambiguis pro dote
ff.de reg.iur. Et idem quod d.l. Atrianus, vult
etiam Text. in c. Domino Guerra §. prom-
ptiores in tit.hic finitur l.Corrad.inci.cõſuet.
Regni.& capitul.ex litteris de probar.Boſſ.d.
tit.de fauor.defenſ.n.1. Quæ cum ità ſint, ve-
hementer sũt reprehendendi illi crudeles, &
22 ſanguinarij Iudices, qui vt vanam, & inanẽ
neſcio quam gloriam auccupentur, legitimis
nõ extantibus inditijs, præſertim torturam,
atq; noua tormentorũ genera contra eius, &
fas miſellis infligunt Reis, ità vt præ ſeuitia
aut dd.Rei deficiant in tortura, aut membra
rumpantur, ità vt in perpetuũ reddãtur inu-
tiles; quos etiam grauiter reprehẽdit Anton
23 Gomez.tom.3.variar.reſolut.c.13.n.5. Vſi-
tatum ergo & debitum modum,& non peri-
culoſum in tormentis retineant. Et chriſtia-
24 nus Iudex habeat illa Iuris conſulti verba sẽ
per in mẽte in l.queſtionis modũ ff.de queſt.
Itaq; queſtionẽ habere oportet, vt ſeruus ſa-
luus ſit vel innocentiæ, vel ſupplicio: quod
rectè quoq; admonuit Panorm. in c. cum in
contemplatione q.3.num.4.extra de reg.iur.
Caueãt igitur dd.crudeles,& ſanguinatij Iudi
ces, caueant queſo, nè dum iniuſtè miſellorũ
Reorum corpora per tormenta iudicando
excruciari mandant, proprias animas poſt
mortem excruciandas ad pœnas iuſtè man-
dent æternas.

Et Fiſcus piam hanc meam opinionẽ, ſeù
ſententiã haud egrè, moleſteq; ferre, & mihi
iraſci non debet; quoniam iuxta veros iuris
tramites quilibet bonus,& chriſtianus Iudex
quãdo inter Aduocatũ Rei,& Fiſcũ ipsũ ſu-
per aliqua criminali cauſa diſceptatur, ac va
riæ,& diuerſæ ab ipſis corã d.Iudic.DD.affe-
rũtur opiniones, authoritates,& rationes nẽ-
pè ab Aduocato, quæ tendunt ad abſolutio-
nẽ,& à Fiſco quæ tendunt ad pœnã; æquio
25 res, ac benigniores Aduocati debet amplecti
opiniones,& rationes l.proximè de his, quæ
in teſta.delen. quæ magis æquitati, quã rigo-
ri fauẽt.l.in omnibus.l.ſẽper in obſcuris. vbi
26 Dec.de reg.iur.Iaſ.in l.1.col.4.ff.de legib. &
quæ in non delictis ſonant. l. merito ff. pro
ſoc.Vulpell.conſ.123.num.12. Immo quæ-
27 libet Aduocati opinio pro Reo, etiam dubia,
quæ faciat pro euitatione pœnæ, ab ipſo eſt
amplectenda l. benignus ff. de legibus cum
vulg.nec nõ quãdo inter Aduocatũ,& Fiſcũ
28 duæ ſunt opiniones, quarum vna fiſci eſt cõ-
munis, & ſeuerior. Altera Aduocati nõ cõ-
munis, & mitior; tunc ab eodem et opinio
communis,& ſeuerior Fiſci eſt relinquenda;
& non cõmunis,& mitior Aduocati ample-
ctẽda. Vt benè,& doctè tradit Rolan. à valle
cõſ.51.n.44.vol.1.& cõſ.64.nu.31.vol.2 &
optima ratione quidem, quia conflictu, ſeù
concurſu opinionum DD. in puniendis de-
lictis eſt ſemper animaduertẽdum, quod pœ-
29 na mitior eſt eligenda. Ita eleganter ſcribit
Bal.in c.de cauſis, n.15, de offic.delegat. Et id
procedit, quamuis contra eam aliquando iu-
dicatum fuerit, cum vel imperitè, vel dolo id
potius euenire potuerit, quã pro rei veritate.
Vt poſt multos, quos allegat, oſtẽdit Menoc.
conſ.59.n.8. ſeq.lib. 1. Ità pariter dicendum
30 eſt in probationum conflictu, ſeù concurſu,
quia illa probatio præfertur, quæ eſt fauora-
bilis,& poſtponitur odioſa. Barbat.conſ.39.
31 col.2.vol.1.verſ & adduco quod voluit Bal,
cum attendatur, quæ excludit delictum. Ful-
32 goſ.conſ.198.col.2.Gram.conſ.ciuil.69. Et
vbi duæ eſſent fauorabiles, præualet magis
33 fauorabilis. Barbat. d. conſ. 39 ideſt illa at-
tenditur, quæ magis facit pro Reo. Albet.l.
Titię Teſtores col.2.de legat.primo Boer.de-
ciſ.42.in fin. Ruyn. cõſ.145.vol.5.n.7. Bal.
Rubr. de controuerſ. Et id dicitur, quando
aliqui in eadẽ cauſa probant pro Reo,& alij
34 contra Barbat.d.conſ.39.quia tunc Reus per
Iudicem abſolui debet. Bal. Rub. de contro-
uerſ.inueſtit.in fin. Cæterũ dato etiam quod
35 ad fauorem Rei eſſet probatio non plena to-
taliter; tamen ità offuſcaret,& obumbraret
probationem Accuſatoris, & Curiæ, quod
neceſſariò ſequi deberet abſolutio. Iaſ. poſt
Bart.in l.non ſolum.§.ſciendum.col.2.de no.
op.nunciat.verſ.2.cõcluſio Bart. Corn.conſ.
36 134.vol 4. col. fin. quod etiam procederet,
quamuis eſſet inferior, dubia,& imperfecta;
Ratio eſt, quia in criminalibus probatio
Rei dubia,& imperfecta non ſolum offuſcat,
& obnubilat d. probationem Fiſci,& Curiæ
ſed etiam ipſam confundit. Boſſ. tit. de con-
37 uict.n.60. Id quod facere nõ poteſt probatio
inferior, dubia,& imperfecta Fiſci, quæ non
poteſt elidere liquidam probationem Rei. Ita

38 Bal.poſt Cyn.in l de re.C.de donat.ãte nupt.
Qua quidem ex re quando probatio Fiſci ex
probationibus Rei redditur dubia, Reus non
poteſt damnari, ſed abſolui debet, Alex.cõſ.
39 15.vol.1.nu.9. Et eſt celebre dictum Innoc.
in c.auditis, de præſumpt. quod teſtes depo-
nentes in ſpecie præferuntur deponentibus
in genere. Verum ne ab ordine exprimendi
probationem recedatur; dicitur quod in du-
bio probatio, quando eſt etiam obſcurior, &
40 incerta inter Fiſcum, & Reum, illa præua-
let, quæ ſtat pro defenſione Rei, Alex.conſ.
76. & conſ. 109. in 1. Iaſ.in d.l. non ſolum.
Claud.vulg.l.vt vim, Aym.conſ.2.num.16.
41 Vulpell. conſ.97.nu.5. Immò quando non
poteſt diſcerni, quæ probationes ſint veriſi-
miliores, & potentiores hinc inde, tunc etiam
42 pronunciandum eſt ad fauorem Rei, Alex.
conſ.24.vol.2.nu.28. Sed ſi ſint pares hinc
inde, tunc inuicem ſe confundunt, & quæ
ſunt pro Reo attenduntur. Brun.tract.de in-
dit.in 8.q.principali. Alex.conſ.30.vol.7.n.
12.Ioan.de Amic.conſ.137.nu.29.Ratio eſt,
quia (vt dictum eſt) inter probationes illa
attenditur, quæ tendit ad excluſionem deli-
43 cti. Fulgoſ. conſ. 198. Gram. d. conſ. ciuil.
59. num. 7 Et maxime quando eſt ei aliqua
præſumptio iuncta. Ita Bal.in l.ſi duo patro-
ni, in lect.antiq.ff.de iureiur. Alex.conſ.236.
vol.2. Idem Bald.in l.fin.C.comm.vel.epiſt.
44 Vbi quod probationis fides ex coniecturis
augetur, & quæ habet meliores coniecturas,
vincit, quamuis poſt concluſum in cauſa;
cum probationes in criminalibus ad fauo-
45 rem Rei etiam tunc admittantur. Bart. poſt
illum Text.in l.Diui Fratres ff.de pœn. Idem
Bart.in l.ſi accuſationibus, col.vlt.C.de accu
ſar. Et hæc de conflictu, ſeu concurſu opi-
nionum, & probationum pro nunc dixiſſe
ſufficiant, quoniam vt melius appareat, quod
ſemper eſt defendendus Reus, dicendum eſt
etiam de conflictu, ſeù concurſu teſtium; in
46 quo quidem illi pariter præferuntur, qui
deponunt pro Reo excludendo delictum,
non autem teſtes Fiſci. Fœlyn. in c. cum P.
Manconella, in fin. de accuſat. Ruyn.conſ.
158. num.14. vol.5. Barbar.d.conſ.39.vol.
2.verſ.& adduco quod voluit Bal.vol.1.Vbi
47 quod plus creditur duobus laicis dicentibus
quem non deliquiſſe certo loco, & tempo-
re, quam duobus Clericis dicentibus eum de-
liquiſſe certo loco, & tempore; quamuis
laici ſint minus digni, & minus idonei. Fœ-
lyn. in d. c. cum P. Manconella. Ruyn.
d. conſ. 158. Gloſ. in c. Clerici. 81.diſtin.
48 Nec mirum, quia deponunt magis veriſimi-
lia, cum habeãt iuris præſumptionem pro ſe
Ioan.de Plat.l.quæcunq; ad fin.C.de apoch.
49 publ.lib.10. Et cũ eis concurrat quoq; præ-
ſumptio Naturæ. Ruyn. conſ. 67. vol. 1. in
princ. Quæ iuris, & Naturæ præſumptio di-
50 ctat neminem delinquere velle. Bal.c.cum in
51 iuuentute. de præſumpt. Vbi ſubdit, quod
omne maleficium pugnat cõtra naturam. Et
ideo iure optimo quidem teſtes deponentes
52 ad fauorem Rei præferũtur teſtibus deponẽ-
tibus ad fauorẽ Fiſci. Et id maxime procedit
quando ſunt plures numero. c. in noſtra. de
53 reſt.l.ob carmen.§.fin.ff.co.tit.Quinimò præ
feruntur, etiam ſi eſſent pauciores. Bal. l. te-
ſtium; col. pen.C.de teſt.cũ vnicus teſtis ſu-
fficiat pro defenſione Rei, & à pœna mortis
54 excuſet. Vt bene probat Anchar.conſ.285.
Claud.in repet.l.vt vim ff.de iuſt.& iur.Egid
tit.de fauor.defenſ. n. 2. etiam quod non ſit
omnino idoneus, & id fauore defenſionis,
55 pro qua etiam frater, & domeſticus admit-
tuntur. Vt late congerunt Dec.& Iaſ.in d.l.Vt
vim. Vulpell.conſ.66.n.8.nam teſtes Rei mi-
nus idonèi, & minus digni præferũtur teſti-
bus Fiſci (Vt ſupra dictum eſt) ex quo ſtãt
pro Reo.Fœlyn. in d. c. cum P. Manconella
in fin. de accuſat. Et ideo Iudex promptior
eſſe debet in abſoluendo, quam in condem-
nãdo (Vt pariter dictum eſt) Abb.in c.ex lit-
teris.col.3.& ibi Fœlyn c.2 in vlt notab.de-
probat. Ratio eſt, quia iura promptiora ſunt
abſoluere, quam condemnare (Vt quoq; di-
ctum eſt) De probat.c. ex litteris. de fid. in-
ſtrum.& c.inter dilectos.ſed dato quod teſtes
56 Rei nõ eſſẽt plures numero, ſed hinc inde eſ-
ſẽt pares, adhuc teſtes Rei præferuntur, & il-
lis magis credendũ, qui ſunt digniores. Dec.
57 conſ. 342. n. 2. Nec obſtat; quod teſtes Rei
deponant negatiuam, & ideo magis ſint cre-
dẽda cõtraria; quia id habet locũ, quãdo ne-
58 gatiua eſt vaga, & improbabilis; ſed quãdo
eſt coarctata ad certũ locũ, & tẽpus, tunc ita
creditur teſtibus negantibus, ſicut affirmãti-
bus Abb.c. in noſtra in fin. de teſt. Vbi etiam
59 Aret.col. 2. Et ideo eo caſu creditur teſtibus
vel pluribus numero, vel dignioribus ſecũdũ
regulam ordinariam teſtium. Bal. c. 1. ad fin.
in content.inter me, & Dominum.de portion.
60 fœud. Ruyn.d. conſ.145.col.1.n.5. Immò
tantum creditur teſtibus negantibus, quantũ
affirmantibus, quando teſtes deponunt, actũ
fieri non potuiſſe, quin ipſi vidiſſent. Gloſ.in

§. ſi

Digitized by Google

§.ſi verò abſint in verb.& vidiſſe Auth de hered.& falcid. Fœlyn. d. c. in noſtra col. 3.de
61 teſt.Tamen in omni caſu Regula, quod plus credatur teſtibus affirmantibus, quam negantibus non procedit in criminalibus. Rolan. l. 1.§.fin.num.9.de verb.obligat. Fœlyn.d.ca-
62 cum P.Manconella in fin.de accuſat. Quinimò in criminalibus fauore defenſionis magis creditur negantibus, quam affirmantibus ſecundum communem opinionem l. in illa. in fin.de verb.obligar.Rom.in d.l.1 §.fin.nu.9. eo.tit.Fœlyn.d.c.cum P.Manconella ſal.cōſ.
63 167.vol.4.col.pen. verum quando negatiua cadit in ſenſum teſtis, ſicut affirmatiua, ità creditur negantibus, ſicut affirmantibus. Imol. Abb.& Fœlyn.col.3.c.3.loco de prob.Abb. c.bonę memorię el primo col.5. de elect.dicens, ꝙ ea ratione tātum creditur teſtibus dicentibus v.g. Petrum habuiſſe pileum in capite, quantum dicentibus non habuiſſe. Sed quid multa? omiſſis his, illud eſt mihi dicendum, quod Iudex, vt iuſtius, atq; ſecurius procedat in criminalibus, omninò menti tenere
64 debet, quod teſtiū dicta ad fauorē Rei sēper ſunt iuuanda. Bal. l. de quibus.col.fi.de leg.& debēt interpretari, nè videātur captioſa. Hinc eſt, quod ſi teſtis v.g. dicat aliquid actū præ-
65 ſentibus Petro,& Paulo, deinde dicat, nullos fuiſſe præſentes, intelligitur illis exceptis, de quibus depoſuit Tradit.alber.l.non erit n.3. ff. de iureiur. Angel. l. ex militari. ff. de teſt. milit.

SVMMARIVM.

1 *Inditia legitima ātecedere debēt, ātequā infligatur tortura*
2 *Inditia debent eſſe benè probata*
3 *Diffamatio inquiſiti adeſſe debet vt poſſit infligi tortura.*
4 *Inditia debent eſſe à iure approbata, vel ſaltem communi voto a magnis DD. recepta*
5 *Inditia leuia non ſufficiunt ad torturam etiam in atrociſſimis.in occultis & difficilis probationis.*
6 *Inditia debent eſſe talia vt delictum vix denegari poſſit.*
7 *Inditia vt ſufficiant, per duos teſtes ſunt probanda.*
8 *Inditia non debent eſſe à maleficio remota.*
9 *Inditia vt probentur, non ſufficit vnicus teſtis*
10 *Teſtis vnicus facit ſolum quale quale inditium*
11 *Inditia vt probentur duo requiruntur teſtes.*
12 *Inditia per plures teſtes probata, ſi non ſint conteſtes de loco & tempore alieni non præiudicant*
13 *Teſtes nō cōteſtes de loco, & tempore in inditijs remotis dicuntur ſingulares & nullum pariunt inditium*
14 *Teſtes duo quorum vnus de vno inditio remoto deponit, alter de alio etſi conteſtes de loco, & tempore non coniunguntur.*
15 *Teſtes dicti non coniunguntur ad faciendum, vnum inditium perfectum.*
16 *Teſtes duo deponentes ſuper vno inditio, & non ſuper pluribus non probant*
17 *Domeſtici ob furtum factum in domo non ſufficiunt ad torturam, quia eſt vnum inditium tantum a maleficio remotum.*
18 *Inditium quando eſt adeò remotum, vt ex illo nihil inferatur, non ſufficit*
19 *Socius criminis probans inditium non attenditur.*
20 *Negatio qualitatis eſt rei illius, cuius affirmatio non eſt in conſideratione non preiudicat.*
21 *Tortura tunc poteſt infligi, quando ſuſpectus eſt Reus & multis argumentis, tamen multa alia requiruntur.*
22 *Inditia ſingula ſunt plenè probanda per duos teſtes conteſtes ac loco & tempore idoneos.*
23 *Teſtes debent eſſe conteſtes de loco & tempore, & non ſingulares.*
24 *Teſtis vnius ſingularis dictum debilitat dictum alterius.*
25 *Teſtes deponentes de diuerſis locis, & temporibus dicuntur ſingulares & non ſunt attendendi.*
26 *Inditium remotum à maleficio debet concludenter probari per duos teſtes conteſtes.*
27 *Teſtes conteſtes debent eſſe idonei, & omni exceptione maiores.*
28 *Teſtibus non omni exceptione maioribus, vt v. g. ſunt vilis & pauper, non adhibetur tanta fides.*
29 *Teſtibus non omni exceptione maioribus non adhibetur tanta fides in inditijs remotis, & in circūſtantijs delicti.*
30 *Inditia ad torturam debent eſſe magna certa, clara, propinqua, probabilia, vrgentia; non leuia, equiuoca & perfunctoria.*
31 *Inditia dicta debent conſtare eſſe talia per probationes non autem per præſumptiones, coniecturas &c.*
32 *Inditia debent eſſe talia quod veriſimile ſit, delictum fuiſſe commiſſum ab illo, contra quem inquiritur.*
33 *Immo debent eſſe talia, vt iudici nil aliud deſit quam delinquentis confeſſio.*
34 *Inditia debent eſſe talia, vt cadant in conſideratione intellectus omnibus ſapientibus.*
35 *Inditia quando non ſunt talia non eſt locus torturæ*
36 *Inditia omnia non ſufficiunt ad torturam*
37 *Teſtis de viſu, vt ſufficiat ad torturam, debet eſſe omni exceptione maior.*
38 *Teſtis de viſu, licet præferatur omnibus alijs teſtibus, tamen de per ſe nō eſt idoneus, ſed alia cōcurrere debēt.*
39 *Oculi & manus ſæpe falluntur.*
40 *Teſtis de auditu à delinquente quando, & quibus conditionibus admittatur.*
41 *Inditia perfecta in genere ſuo iunguntur ad faciendum vnum inditium ad torturam.*
42 *Inditia imperfecta, quamuis mille, non poſſunt vnum inditium perfectum facere.*
43 *Perfectū ex pluribus imperfectis reſultare non poteſt*
44 *Inditia imperfecta, quamuis probata, non faciunt inditium perfectum.*
45 *Teſtes ſingulares nullum faciunt inditium.*
46 *Inditia legitima etiam in crimine hæreſis, & in quibusuis exceptis & atrociſſimis requiruntur.*
47 *Inditiorū copia eſt dāda Reo ad faciēdas ſuas defenſiones.*
48 *Iudex ante torturam pronunciare & declarare debet ad eam eſſe deueniendum.*
49 *Teſtes examinati ante ſpecialem inquiſitionem nullum faciunt inditium.*
50 *Inditiorū copia debet dari Reo poſt negationē & excuſationē.*

Digitized by Google

51 Teſtes non examinantur ante ſpecialem inquiſitionem.
52 Inditiorum copia eſt danda parti petenti.
53 Inditiorum copia datur Reo de inditijs legitime habitis, & tempore congruo.
54 Teſtes examinati Reo non citato, niſi repetantur, ipſi non præiudicant.
55 Tortura nõ poteſt inſligi Reo, antequã formetur Inquiſitio ex inditijs habitis per dicta teſtium.
56 Confeſſio emanata ex tortura indebitè data non valet.
57 Teſtes examinati ſuper generali inquiſitione non faciunt, inditium ad torturam.
58 Inditiorum copia eſt danda Reo poſt litem conteſtatam ſuper ſpeciali inquiſitione
59 Inditiorum copia eſt danda Reo etiamſi eſſet timor ſubornationis, & ex officio procederetur
60 Inditiorum copia etiam in crimine hæreſis ante torturam Reo eſt danda cum dilatione ad ea diluenda
61 Circumſtantiæ delictorum ſunt tacitè, & ſupplimendæ, ex quibus Reus poſſet venire in cognitionem teſtium.
62 Inditiorum copia minori, & idiotis offerri debet.
63 Inditiorum copia minori, & idiotis eſt danda etiam ipſis, non petentibus.
64 Inditiorum copia eſt danda quibuſcũq; alijs, & doctis, & litteratis etiam ipſis non petentibus.
65 Defenſio eſt de iure naturali. & tolli non poteſt.
66 Defenſiones Rei Iudex tenetur ex officio querere, & ſupplere.
67 Inditiorum copias Iudex concedere debet Reo non petenti etiam idiotæ.
68 Defenſio Rei etiã non allegata per Iudicẽ inquirenda eſt.
69 Inditium non eſt adeo indubitatum quin aduerſus illud probari poſſit contrarium.
70 Defenſionibus Inquiſitus ſemper eſt audiendus, antequã ponatur ad queſtionem.
71 Inditiorum copia ſatis dicitur denegata, quãdo nõ datur etiam non petita, quia Iudex tenetur dare ex officio.
72 Inditiorum copia poteſt denegari quando conſtat in actis Inquiſitos eſſe inſignes latrones.
73 Latro famoſus vt quis dici poſſit, nõ ſufficit, quod ꝑ teſtes probetur, niſi in ſpecie conſtet de eius latrocinio.
74 Inditia debent eſſe plura.
75 Inditium vnum non ſufficit ad torturam, nec etiam in crimine hæreſis.
76 Inditia ad torturam etiam in crimine hæreſis non debent eſſe leuia obliqua, & remota.
77 Inditia ſingula magna clara, certa, veriſimilia, & vrgẽtia in genere ſuo perfecta ſimul collecta nõ ad torturam, ſed ad inquirendum tantum ſufficiunt.
78 Ad Torturam licet Iudex in aliquo caſu enormi debeat eſſe promptior, non tamen debet illam inferre non ſtantibus legitimis inditijs.
79 Tortura per inditia ſimul collecta poteſt inferri, quando inculpatus eſſet delinquens non autem quando non conſtat, quod ipſe deliquit
80 Inditium nè ſufficiat ad torturam eliditur quando quis v. g. dicit ſe non fuiſſe vulneratum ab inquiſito.
81 Inditium eliditur, quando Reus habet aliqua inditia ad ſui fauorem.
82 Inditiũ eliditur, qñ paſſus furtũ dicit factũ eſſe ipſo volẽte.
83 Inditium eliditur quando v. g. quis produxit teſtes, & dicit illis nolle vti in præiudicium partis.
84 Inditiũ eliditur per præſumptionẽ. ſiũ inditiũ contrariũ.
85 Inditia leuia ẽt in cauſa hereſis non ſufficiũt ad torturam.
86 Tortura vt de nouo dari poſſit, noua debent ſuperuenire inditia primis euidentiora, & fortiora.
87 Tortura non repetitur, quando teſtes nõ inducũt nouum inditiũ ſed inducunt nouã probationem veteris inditij.
88 Tortura non repetitur ex dictis eorundem teſtium.
89 Tortura non repetitur ex ſuccedẽtibus nouis inditij qñ teſtes variant a præcedenti dicto, & circa diem.
90 Tortura vt repeti poſſit duo coppulatiue cõcurrere debẽt.
91 Inditia noua quæ dicantur.
92 Tormenta quando repetuntur ſine nouis inditijs, Iudices non habent Deum præ oculis, neq; leges.
93 Inditium nouum non dicitur dictum ſocij criminis.
94 Socij criminis dictum nec inditium facit ad inquirendum.
95 Tortura repeti non poteſt, qñ noua non adſunt inditia.
96 Tortura tũc repeti poteſt, qñ inditia ſũt euidẽtiora primis.
97 Tortura repetitur, quando noua ſuperuenerunt inditia, & ſunt validiora primis.
98 Tortura repetitur, quando Reus confeſſus eſt, & poſtea variauit, quia negauit.
99 Tortura quando repeti poſſit nouis non ſuperuenientibus inditijs
100 Tortura non repetitur, quando Reus nihil confeſſus fuit in prima tortura.
101 Tortura indiſtinctè poteſt repeti, quando prima torture fuit leuis, & minus competenter data.
102 Tortus leuiter non habetur pro torto.
103 Tormentum dicitur dolor corporis, & magna afflictio.
104 Tortus ſemel competenter non debet iterum torqueri, niſi noua ſuperueniant inditia.
105 Torturæ repetitio debet eſſe moderata.
106 Tortura quando Iudex exceſſit modum pro habendis complicibus, vel inditijs pœna minoranda eſt.
107 Torturæ repetitione eſt habenda ratio inditiorum, & robuſticitatis corporis Inquiſiti.
108 Teſtes omni exceptione maiores, & benè concludentes requiruntur ad torturam.
109 Teſtes illi dicuntur omni exceptione maiores, quibus nihil prorſus poteſt opponi.
110 Teſtes omni exceptione maiores ſicut requiruntur ad cõdemnandum, ità etiam ad torquendum,
111 Teſtes quod ſint omni exceptione maiores neceſſariò articulari. & probari debet.
112 Teſtes plures quando non ſunt omni exceptione maiores loco vnius habẽtur, & ſolũ ad inquirẽdũ faciũt inditiũ.
113 Inditia etiam indubitata ſufficiunt tantum ad condemnationem pecuniariam.
114 Inditia non ſunt adeò indubitata, quin quandam ſollicitam recipiant dubitationem.
115 Inditia indubitata, quæ dicantur.
116 Inditia indubitata non ſufficiunt ad torturam.
117 Inditia indubitata in cauſis criminalibus non ſufficiunt ad condemnationem.
118 Inditia indubitata nõ ſufficiũt ad pœnã criminis ordinariã.
119 Pœna criminis ordinaria imponitur quando extant probationes luce meridiana clariores.
120 Occultis verſatur iudicium Dei.
121 Conuicto ex inditijs vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus pœna minuitur, & temperatur,
122 Ex Inditijs ẽt violentibus, & indubitatis nemo in criminalibus diffinitiuè damnari debet.
123 Inditia à fiſco nõ debet prætẽdi nõ fuiſſe ſufficiẽter purgata

124 In-

Digitized by Google

124 Inditia, ſi prætendatur à fiſco, non fuiſſe ſufficienter purgata, Reus pœna tantum pecuniaria tenetur.

125 Inditia ad torturam debent eſſe veriſimilia.

126 Inditia ſine probationes pro Rea ſuffi.iunt leuiores.

127 Inditia, & præſumptiones quælibet ad torturam, ſeù ad condemnationem non ſuffi iunt.

128 Inditia ſicut ad condemnandum debent eſſe luce meridiana clariora, ita etiam ad torquendum.

129 Veriſimilitudo non eſt ipſa veritas, ſed ſignum, ſeù aliquale ſimile veritati.

130 Veriſimilitudo facit inditiũ ad inquirendum, ſeù ad capturam, non autem ad torturam.

131 Teſtes debent deponere directè ſuper maleficio, non autẽ ſuper inditio ad maleficium vt ſufficiant ad torturam.

132 Indicia ad torturam requiruntur ita veriſimilia, & probabilia quod ſola Rei confeſſio deeſſe videatur.

133 Veriſimilitudo conſtare debet per probationes non autẽ per præſumptiones, & coniecturas, &c.

134 Cauſa grauis, quæ moueat Reum ad delinquendum, vt tortura infligi poſſit præcedere debet.

135 Cauſa à Iudice omnino perquiri debet.

136 Delictum probari debet per teſtes non autem per veriſimilitudines, præſumptiones, coniecturas &c.

137 Veriſimilitudines, præſumptiones, coniecturæ &c. non ſufficiunt ad torquendum, ſeù condemnandum, niſi quando lex diſponit.

138 Veriſimilitudines, præſumptiones, coniecturæ, &c. probant in genere, non in ſpecie.

139 Delictum debet concludenter probari.

140 Iudicium Iudicis debet conformari cum iudicio Dei.

141 Per veriſimilitudines, præſumptiones coniecturas, &c. Deus non fallit.

142 Ex veriſimilitudinibus, præſũptionibus coniecturis, &c. Iudex non debet condemnare ad mortem, ſed debet ſequi veritatem.

143 Veriſimilitudines, præſumptiones, coniecturæ &c. non reddunt rem claram ad torquendum vt requiritur

144 Iudicare ſecundũ apparentiam extrinſecam non eſt tutũ.

145 Facta non præſumuntur, ſed probanda ſunt.

146 Veriſimilitudo, ſeù præſumptio, aut coniectura. &c eſt minus quam inditium, quod requiritur ad torturam

147 Inditium quodlibet eſt plene probandum per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore.

148 Inditium quamuis dicatur probatum per duos teſtes, tamen Iudex indiſtinctè Reum torquere non debet, niſi veriſimilia deponant.

149 Conditio bonæ perſonæ excludit præſumptionem reſultantem ex inditijs.

150 Conditio bonæ perſonæ excludit præſumptionem furti.

151 Probatio ſemiplena, vt infligatur tortura, debet remanere ad fauorem Curiæ poſt ſublatas probationes, & præſumptiones Rei.

152 Inditia, ad torturam ſufficiant, debent continere ſemiplenã probationẽ ab aliquo nõ offuſcatam, neq; eliſam.

153 De inditio ad torturam, vbi loquitur, intelligitur de ſemiplena probatione.

154 Inditium eſt minus, quam ſemiplena probatio.

155 Probatio ſemiplena quæ dicatur.

156 Teſtis munus non eſt iudicare, ſed quod oculis vidit deponere.

157 Teſtis debet videre actũ oculis corporeis.

158 Teſtis debet neceſſariò concludere, & non præſumptiuè deponere.

159 Teſtis debet deponere quæ certitudinaliter nouit.

160 Teſtis in criminalibus debet deponere de facto cõſummato, & non ſuffi it quod deponat de circumſtantijs delicti.

161 Teſtis deponens ſuper circumſtantijs, vel acceſſorijs, aut appendicibus delicti non facit inditiũ ad torturam.

162 Probatio ſemiplena eſt præſumptio cauſata ex dicto boni viri quæ fortiter mouet animum Iudicis ad aliquid credendum ſeù diſcredendum.

163 Probatio ſemiplena oritur ex dicto ſeù depoſitione teſtis omni exceptione maioris.

164 Probatio ſemiplena non oritur ex inditijs remotis.

165 Delicti certitudo conſtare debet per probationes non autẽ per præſũptiones, coniecturas, veriſimilitudines &c.

166 Inditia omnia non ſufficiunt ad torturam, ſed illa debẽt eſſe talia quod non ſolum crimen tangant, ſed quod omninò veriſimile ſit delictum fuiſſe commiſſum ab illo, contra quem inquiritur.

167 Inditium non eſt probatio, quæ requiritur ad torquendũ ſeù condemnandum.

168 Inditium eſt ſignũ alicuius maleficij ad veritatẽ habendã.

169 Inditium eſt pars probationis.

170 Inditium eſt ſpecies probationis.

171 Inditium eſt minima præſumptio boni viri animum Iudicis mouens ad aliquid credendum, ſeù diſcredendũ.

172 Inditium eſt minus quam ſemiplena probatio.

173 Signum indicat, ſed non probat identitatem facti.

174 Delictum conſtare debet per probationes, & non per præſumptiones, & coniecturas &c.

175 Probationi pars non dicitur totalis, integra plena, & perfecta probatio.

176 Perfectum non poteſt oriri ex imperfecto.

177 Species probationis non ſufficit ad torturam.

178 Genus quando, remouetur, remouetur etiam quælibet eius ſpecies

179 Præſumptio boni viri non ſufficit ad torturam.

180 Præſumptio ſufficit tantum ad pœna pecuniariam, ſeù ad capturam.

181 Inditium cum ſit minus quam ſemiplena probatio, non ſufficit ad torturã quia ad minus requiritur ſemiplena.

182 De inditio ad torturam ſufficienti DD intelligunt de ſemiplena probatione, vt dictum eſt.

183 Probationem ſemiplena non faciunt inditia, ſed teſtis omni exceptione maior.

184 Teſtis debet deponere per viſum vel aliũ ſẽſum corporeũ.

185 Teſtis vnicus, vt faciat plenam probationẽ cum iuramẽto ſuppletorio, intelligitur in cauſis modicis, & ſummarijs tantum.

186 Teſtis vnicus de maleficio deponens non facit ſemiplenam probationem niſi alia concurrant adminicula.

187 Teſtis vnicus non ſufficit ad torturam, niſi tria copulatiuè concurrant.

188 Probatio ſemiplena non ſufficit ad torturam, ſed pluſq; ſemiplena requiritur.

189 Inditium dupplex eſt nempè ſemiplenum, & Dubitatũ; Aliud plenum, & Indubitatum.

190 Inditium ſemiplenum, & Dubitatũ cum alijs adminiculis dirigit Iudicem in viam queſtionis habendæ.

191 Inditium plenum, & indubitatum dirigit Iudicem in viam condemnationis.

192 Inditia debent eſſe tam clara, certa, & veriſimilia, quod ſola Rei confeſſio deſit.

193 Indi-

193 *Inditia vbi militant hinc inde nempè inter Curiam, & Reum, ceſſat queſtio.*
194 *Inditium aliquod quando adeſt, quod contradicit intentioni Curiæ, Reus non eſt torquendus.*
195 *Inditium vnum pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus Reus torqueri poſſit.*
196 *Inditia animi quando extant pro Reo, ceſſant præſumptiones quæ inducunt crimen.*
197 *Inditium animi quale ſit.*
198 *Inditium vnum tollit aliud, & confundit.*
199 *Probationes Rei quando ſunt veriſimiliores, & verè proximiores, præualere debent.*
200 *Præſumptiones plures Rei vincunt pauciores Fiſci.*
201 *Præſumptiones Rei, quandò ſunt potentiores, ſuperant debiliores fiſci.*
202 *Præſũptiones Fiſci qñ ſunt fundatæ ſuper non veriſimili, & pugnãt cõtra naturã, tollunt omnẽ opinionẽ delicti.*
203 *Probationes exiſtentes hinc inde, & ſi diſcerni non poſſit, quæ ſint potentiores tunc pronunciandum eſt pro Reo*
204 *Probationes quando ſunt pares, tunc inuicem ſe confundunt & quæ ſunt pro Reo attenduntur.*
205 *Præſũptio illa attenditur, quæ tẽdit ad exclusionẽ delicti*
206 *Arbitrium liberum ſi habeat Iudex in procedendo in criminalibus, quomodo ipſo vti debeat.*
207 *Arbitrium ſi habeat Iudex procedendi ad tormenta, quale inditium habere debeat.*
208 *Arbitrium non ſupplet defectum inditij, vbi nullum validum extat inditium.*
209 *In arbitrio Iudicis eſt queſtio facti, nõ autẽ iuris authoritas*
210 *Inditia non poteſt formare Iudex ex ſua ceruice, ſed debet habere inditia à iure approbata.*
211 *Inditia quæ, & qualia eſſe debeant.*
212 *Arbitrium liberum quamuis habeat Iudex, non tamen poteſt Reo infligere torturam ad libitum ſuum.*
213 *Iudex illud poteſt, quod honeſtè poteſt, & illud poteſt quod de iure poteſt.*
214 *Arbitrio Iudicis quando aliquid à lege, vel ab homine commiſſum eſt, quid facere debeat Iudex.*
215 *Ex arbitrio volens Iudex ex aliqua cauſa recedere à regula iuris cõis, causã exprimere, & declarare debet.*
216 *Inditia non pro probatione, ſed pro quadam ſpecie probationis habentur.*

DISCEPTATIO II.
De Inditijs.

1 TOrtura vt infligi poſſit, neceſſe eſt, q̃ copulatiuè infraſcripta omnia cõcurrant.
Primò quod legitima antecedãt inditia l. milites verſ. oportet. C. de quæſt. Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tort. n. 1. & 132. nec nõ
2 q̃ ſint benè ꝓbata Marſ. in prac. crim. §. diligẽter & in l. 1. §. eidẽ. ff. de quæſt. & eſt cõnis
opinio, vt atteſtatur Io: de Amic. conſ. 127. n.
10. vbi verè addit, q̃libet inditiũ, ſeù adminiculũ p duos teſtes eſſe probãdũ. Idẽ tenuit iã
ãte Bart. in l. fin. n. 7. ff. de quæſt & Clar. § fin.
q. 22. Director. Inquiſi. 3. par. pag. mih. 593.
cõm. 110. Secundò q̃ vltra inditia adſit Inqui-
3 ſiti diffamatio. Abb. in ãtiq. c. grauis de oppoſit. Foelyn. l. fin C. famil. herciſc. tradit Andr.
de Iſernia in Cõſtit. Regni ſi dãna clãdeſtina
col. 2. Gram. cõſ. 15. n. 5. Tamẽ d. diffamatio
ſi nõ præceſſerit ante formatam inquiſitionẽ,
omnia inde ſecuta non tenent. c. qualiter, &
quando el 2. de accuſat. c. inquiſitionis, co.
tit. Hippol. §. conſtante n. 12. & debet probari in ſpecie. Cartar. de execut. Sent. Capto
bãnito n. 248. Tertio quod inditia ſint à iure
4 approbata, vel ſaltim communi voto à magnis DD. recepta, cum ex alijs inditijs, inter
quæ leuia, & remora computantur, nemo tor
queri debeat. Director Inquiſit. 3. p. pag. mihi
5 593. comm. 110. Et id procedit etiam in delicto atrociſſimo, occulto, & difficilis probationis. Boſs. tit. de ind. n. 177. poſt Bart. quẽ alleg.
Rol. cõſ. 12 n. 89. li. 3. Hyp. Rimin. cõſ. 88. n.
52. li. 1. & cõſ. 361. n. 32. ſeq. li. 3. Oſac. Deci.
6 Pedamõ. 79. n. 55. vbi q̃ debẽt eſſe talia, vt de
lictũ vix denegari poſſit Foller. in pract. crim.
7 in verb q̃ ſuffocauit vxorẽ n. 58. Et probati
debẽt ꝑ teſtes idoneos aliàs nõ afficiũt. Fari-
8 nac. de indit. q. 37. n. 32. Quartò q̃ inditia nõ
ſint à maleficio remota Bal. cõſ. 515. n. 2. vol.
5. Gloſ. d. l. fin. C. famil. herciſc. Bertaz. cõſ. 60
vbi de cõmuni opinione. Gram. conſ. 3. n. 18.
9 vbi teſtatur de magis cõi. Et ad ipſa ꝓbãda nõ
ſufficit vnicus teſtis, qui facit ſolũ quale inditiũ. Boſs. tit. de indit. & cõſider. ãte tort. n. 19.
10 ſed duo requirũtur. Gloſ. in d. l. fin. in ver. vel
inditijs. C. fami. herciſc. Carrer. in pract. in. 2.
11 tract. de indit. & tort. §. 12. inditiũ. n. 4 Bertaz.
cõſ. 16. n. 18. Ratio eſt, quia regula cõmunis
eſt, nõ eſſe à tortura incohãdũ l. 1. ff. de quęſt.
tradit Thomas de Piparata Bononiẽ Bartolo
vetuſtior tract. de fama n. 58. Zaſius conſ. 19.
n. 31. li. 1. & de cõi teſtatur Clar §. fi. q. 64. verſ.
12 dixi ẽt. Immò quãuis p plures teſtes ꝓbata,
ſi nõ ſint cõteſtes de loco, & tẽpore haud alicui præiudicare poſsũt; quoniã in inditijs re-
13 motis à delicto teſtes nõ cõteſtes de loco, &
tẽpore dicũtur ſingulares, & ideò nullũ pariũt inditiũ. Et qñ duo teſtes, quorũ vnus de
14 vno inditio remoto deponit, alter de alio; ẽtſi
de loco tẽpore cõteſtes, nõ cõiungũtur ad faciendum inditium perfectũ Boſs. d. tit. de in-
15 dit, & conſid. ãte tort. n. 20. Et dato ẽt q̃ ãbo
16 deponãt ſup vnico inditio, & nõ ſup pluribus, nõ probant. Grã. d. cõſ. 3. n. 18 Brunor.
in ſuo vnico conſ. nu. 12. vbi de cõi, & q̃ iſta
opinio nullã habet cõtrarietatẽ. Bart. in l. fin.
ff. de quęſt. Boſs. tit. de indi. nu. 5. 71. & eſt cõis
opinio Burſ. cõſ. 316. n. 23. Bõbin. cõſ. 47. n. 3.
Gra. vot. 34. nu. 16. ex magis cõmuni quod
quidem

Digitized by Google

quidem fieret, ſi ex hoc ſolo, quod v.g. ob
furtum factũ in domo Domeſtici, torqueiẽ
tur, quia eſt vnum ſolum inditium remotum
à maleficio, & ideo non ſufficiunt ad torturã
Gloſ. in d. l. fin. in verb. vel inditijs. C. famil.
hæreiſc. d. l. fin. ff. de quæſt. Corad. in pract. in
tit. de negat. crimin. & torment. c. 1. n. 8. Bal.
d. conſ. 515. vol. vlt. ad fin. Director Inquiſit.
3. par. pag. mihi 424. comm. 110. Et maxime
quando non eſt plenè probatum. Tradit. In-
noc. c. ſicut. de ſimon. Pariſ. de Put. cõſ. 2. n 9.
vol. 4. Ioan. Andr. c. vt officiũ. lib. 1. de heret.
in ſexto. Oldrad. cõſ. 220. Fœlin. c. litteras. n.
22. Immò etiam nihil refert, quamuis ſit pro-
18 batum. Imol. d. l. fin. C. famil. hæreiſc. & ma-
xime quando eſt adeò remotum, vt ex illo
19 nihil inferatur. Bal. conſ. 229. Hyppol. conſ.
20. vel eſt probatum ex dictis ſociorum cri-
minis. Cacheran. conſ. 110. vol. 2. Gram. vol.
6. col. pen. Boer. d. Deciſ. 163. col. fin. Nec
mendacium, quod v.g. luxit in coquina, non
autem in Camera, cum non ſit ſuper de-
licto. Vt benè adnotat Blanc. in d. l. fin. nu.
263. Carrer. in pract. n. 119. Vbi de cõmuni.
Idq; eo magis dici debet quando negatio eſt
rei illius, cuius affirmatio non eſt in conſide-
20 ratione Vt per Marſ. conſ. 51. num. 67. Quarè
21 vt aliqui DD. dicunt, tunc ſolũ ad torturam
eſt deueniendum, cum ſuſpectus eſt Reus, &
multis argumẽtis vrgetur. Director. Inquiſit.
3. par. pag. mihi 593. comm. 110. Tamen
multa alia sũt neceſſaria. DD. & omnes. in d.
l. fin. ff. de quæſt. Gand. de malef. tit. de quæſt.
verſ. ſed quæro quid ſi reperitur. Pariſ. de
Put. de ſcyndic. Conſtit. Prouinc. March. G.
22 A. & præcipue neceſſe eſt, quod ſingula indi-
tia plenè probentur, nempe per duos teſtes
conteſtes de loco, & tempore idoneos. Gloſ.
cõmuniter approbata, & Bal. in d. l. vlt. C. fa-
mil. hæreiſc. Clar. q. 22. in princ. Vbi quod
iſta opinio non ſolum eſt communis, ſed
etiam, quod nullam habet difficultatem, ſeù
contrarietatem. Ioſeph. Ludouiſ. in ſuis com-
mun. opin. concluſ. 45. verſ. inditium autem
remotum Boſs. tit. de indit. ante tortu. n. 37.
Bertazz. conſ. 60. n. 8. lib. 1. Vbi de commu-
ni. Blanc. de indit. n. 206. Natt. conſ. 6. n. 7. &
conſ. 42. n. 6. Vbi de communi. Immol. l. fin.
ff. de hæred. inſtit. Vulpell. cõſ 99. n. 7. Ioan.
de Amic. conſ. 127. n. 10. Bertaz. conſ. 251. n.
33. & conſ. 559. Marſ. § plurium. n. 93. Bart.
& cæteri. in d. l. vlt. ff. de quæſt. Hyppol. in
pract § diligenter. Afflict. cap. 1. § Sacramen-
ta, de conſuet. rec. feu. March. Blanc. tract.
de indit. num. 46. tom. 15. Debent (in-
quam) eſſe conteſtes de loco, & tempore,
& non ſingulares, ad tradit per Farinac. q.
37. num. 15. Vbi hanc communem opi-
nionem ex multis refert, & ſequitur; Vel
23 ad minus debent eſſe conteſtes de tempo-
re, quia non conteſtes de tempore. Vt quia
v.g. vnus dicit vidiſſe de menſe Septembris,
& alius de menſe Octobris, cum ſint ſingu-
lares, non afficiunt, c. bone, & c. cum dile-
24 ctus, de elect. Ratio eſt, quia dictum vnius
ſingularis debilitat dictum alterius. Tradit
Bal. l. de quibus, col. antepen. verſ. ſed nun-
25 quid ſi teſtis ff. de legib. Et dicuntur ſingu-
lares, & non ſunt attendendi, eo quia depo-
nunt de diuerſis locis, & temporibus. Car-
rer. in pract. tract. 2. de indit. § ſeptimum in-
ditium. num. 8. Foller. in pract. in verb. Etſi
confitebuntur, part. 2. nu. 2. Viui. opin. 138.
n 6. Burſatt. conſ. 166. n. 20. ſeqq. lib. 2. Vbi
26 de communi. Ratio eſt, quia inditium remo-
tum à maleficio debet concludenter probari
27 per duos teſtes conteſtes, qui debent eſſe
idonei, & omni exceptione maiores. Gratt.
conſ. 59. n. 34. vol. 2. Gomez tit. de delict. c.
28 13. nu. 18. ſeq. quoniam teſtibus non omni
exceptione maioribus, vt v. g. ſunt vilis, &
pauper, non adhibetur tanta fides. Vt poſt
Bart. quem allegat, oſtendit Natt. conſ. 666.
29 in 2. Quod procedit quoq; nõ ſolum, quoad
inditia remota, ſed etiã quoad circumſtantias
delicti. Surd. conſ. 132. n. 45. vol. 2. cum alijs
adductis per Peguer. conſ. 205. nu. 17. vol. 2.
30 Quintò quod inditia ſint magna, certa, cla-
ra, propinqua, probabilia, vigentia; non au-
tem leuia, equiuoca, & perfunctoria; ſed gra-
31 uia, & (vt aiunt) luce meridiana clariora;
quæ debẽt cõſtare eſſe talia per probationes;
non autem per præſumptiones, ſuſpiciones,
cõiecturas, &c. Immo debent eſſe talia, quod
32 omninò veriſimile ſit, delictum fuiſſe patra-
tum ab illo, contra quem inquiritur. Ita An-
gel. in l. cum conditionaliter C. de quæſt.
Quod dicit eſſe notandum à Criminaliſtis,
refert, & ſequitur Veronen. conſ. crim. 39
33 n. 38. In tantum quod Iudex ſit non ſolum
quaſi certus de delinquente; ſed vt nil aliud
ſibi deſit, quam eius delinquentis confeſſio.
Text. eſt in l. 1. in princ. ff. de quæſt. & in l.
milites § oportet. C. de quæſt. Bal. conſ. 259
nu. 4. vol. 1. & conſ. 515. n. 4. lib. 5. Bal. in l.
1. n. 10. & ibi Iaſ. nu. 3. verſ. quintò mirabi-
liter limita. C. de ſeru. fugit. Anan. conſ.
19. num. 2. verb. intellige tribus concurren-
tibus

Digitized by Google

tibus ff.de priuileg.credit.Corn.conſ.101.n.3.
vol.2. Ay n.conſ 6.n.12.conſ.9.n.11. conſ.
99.n.1. S oc. Iun.conſ.6.incip. Viſo. & dili-
genter.n.8.vol 4. conſ.39.n.55. vol.2. Fari-
nac.queſt.37.n.8.Idem conſ.37.n.23.Immo
debent eſſe talia, vt vix poſſit denegari deli-
ctum. Oſaſc.Deciſ.79.n.55. Nec non debent
34 eſſe talia, quod cadant in conſideratione in-
tellectus omnibus ſapientibus, & quod ſola
35 Rei cõfeſſio dereſſe videatur. Alex.conſ.133.
vol.7.n.11.ſeq.Ioan.de Amic.d.conſ.137.n.
27. Et quando non ſunt talia, non eſt locus
36 torturæ. Bal.d.conſ.515.ad fin.vol.5. Vnde
non oĩa inditia ſufficiunt ad torturam. Sextò
37 quod adſit teſtis aut de viſu, qui ſit omni
exceptione maior.Plot.in l.ſi quando.n.879.
C.vnde vi.Aym.cõſ.6.n.12.Bart.in l.admo-
nendi.ff.de iureiur.late Gram conſ.26.n.48.
Bal.conſ.41. n.8.lib.5.Idem Bal. in l. ſciant
38 cuncti.C.de probat.Inmò d. teſtis, de viſu,
licet prçferatur omnibus alijs teſtibus.Ita Bal.
in Rub. C.ad l. Aquil. Axor.in ſumm.eo tit.
tamen non eſt idoneus teſtis: Ratio eſt, quia
39 oculus, & manus ſçpe falluntur.c.nec aliqua
27.queſt.1.Franc.March.deciſ.678 quem re
fert Baiard.ad Clar.queſt.4.n.7. Vnde vt fa-
ciat inditium ad torturam, alia concurrere de
bent inditia. Iaſ. poſt alios d. l. admonendi.
col.46.ver.10.n.186.in fin.de iureiur. Marſ.
in pract.§.diligenter.n.5. Alex.conſ.89.viſo.
n.9.ſeq.vol.3.Farinac.cõſ.65.n.41. Nempè
alia quatuor, ideſt quod dictus teſtis (vt alias
dictum eſt) ſit omni exceptione maior. Gloſ.
in l.maritus.ff.de queſt..Bart.in l.1.§ Idẽ Cor
nelio.ff.eo.tit.Gram.conſ.1.in princ. & dicit
Aym.d.conſ.6.n.12.Rolan.à Valle commu-
nẽ dicens.d.conſ.37.n.3.& 10 Itẽ quod alia
inditia, ſeù adminicula cõcurrant (vt pariter
dictũ eſt) Itẽ quod immediatè, & directè de-
ponat de maleficio, & nõ de inditio ad male-
ficiũ (vt alias dictũ eſt) Item quod in ſua de-
poſitione concludat, prout neceſſariò conclu
40 dere debet Fœl.c quoties.n.7.de teſt. Gram.
conſ.65.n.8. Aut cũ ipſo alius adſit teſtis de
auditu à delinquẽte omni pariter exceptione
maior, quãuis Farinac. addat, quod tortura,
poteſt ẽt infligi, qñ adeſt inimicitia capitalis,
v.g. cũ offenſo: Fama, quæ debet probari, cũ
ortum habere debeat ab honeſtis, & probis
viris; ſtricta amicitia, ſeù continua conuer-
ſatio, ità vt præſumatur, quod veriſimile ſit,
quod fuerit commiſſum delictum.. Farinac.
quæſt.43. Verum (vt mea ſententia fert) ſe-
cus eſt, quia, cum ſint inditia remota à deli-

cto, non ſufficiunt ad torturã; prout inferius
41 dicetur. Septimò quod inditia ſint perfecta
in genere ſuo; nam quãdo sũt imperfecta, nõ
non iunguntur ad faciendum vnum inditiũ
ad torturam. Ita Brunor. in ſuo vnico conſ.
n.79.verſ.vlterius obiectum. Marſ. conſ.20.
nu 47. Nec facit ſi dicatur per Fiſcum, quod
poſſunt iungi; quoniam ſecus eſt; cum iun-
gantur ſolum, quando ſunt perfecta. Alex.
conſ.13.nu.19. verſ. & ideo, lib. 1. & conſ.
180 num.6. lib.2. & conſ.24. col.14. vol.2.
Brun. de indit.quçſt.2. primæ par. n.6. Alex.
in infinit. conſ. relatis per Caball. caſu 200.
42 num.139. Immo quamuis eſſent mille, non
poſſunt vnum inditium perfectũ facere. Hyp
pol.d.conſ 20. n.48.& conſ 88. nu.22. poſt
43 alios quos allegat. Ratio eſt, quia ex pluribus
imperfectis non poteſt vnum perfectum re-
ſultare l.1. C.minor.tutel.Galeat. Maluati-
cen.conſ.110. n.10. lib.1. conſ. crim. Marſ.
conſ.20.nu.47. Gabriel conſ. 143. in princ.
Iaſ. in l. admonendi, nu.253.ff.de iureiuran.
Theſaur. deciſ. 23. nu.11. Laurent. ab Oua
conſ.60.n.64.lib.2.conſ.crim. diuerſ. Aym.
de antiq. temp. teſtis qui d. in lib. officialis,
n.17.& 19. Natt.conſ.298. nu 10.lib.2. Et
44 id quamuis per duos teſtes probata. Hyp-
pol.conſ.118.n.38. vol.1. & conſ.41. num.
10. vol.1. Monticell. Butr.c.licet, de teſt. Bal.
in l.ſi quis ex argentarijs §.1.ff.de eden. cum
alijs infinitis adductis per Marſ. conſ. 18. n.
18.& conſ.29.n.2.lib.1.l.2.§.1.ff.de excuſat
45 tuto. Et maximè quando teſtes ſunt ſingu-
lares; cum nullum faciant inditium. Ità In-
46 noc.in d.c. ſicut de Simon. Vbi ait id proce-
dere etiam in crimine hæreſis; quia etiam in
occultis delictis, & in criminibus exceptis re-
quiruntur inditia legitima, & perfecta. Oſaſc.
deciſ. Pedamon.79.n.55. Vbi quod debent
eſſe talia, vt vix poſſit denegari delictum.
Octauo quod inditiorum copia detur Reo,
vt poſſit facere ſuas defenſiones, & nõ ſolum
eſt danda; ſed etiam requiritur, vt antea ad
hoc vt Iudex ad torturã deuenire poſſit, fiat
47 per ipsũ pronũciatio, ſeù declaratio, ꝙ deue-
niendũ eſt ad torturã; cũ inditia in termino
Reo aſſignato nõ ſint purgata. Hipp.late cõſ.
48 18.n.14.& cõſ.19.n.2 & in pract.§.nũc vidẽ
dũ, in princ. & de iure non poteſt denegari.
Card.c.qualiter, & qñ el ſecũdo de accuſat.
Bart. in l.vnius.§.cogniturum, & l. fin.ff. de
49 quæſt.Iaſ.conſ.175.col.fin.lib.1.Verũ benè
debet aduertere d.Iudex, qđ teſtes, qui fuerũt
examinati ante ſpecialẽ Inquiſitionẽ, nullum
faciunt

faciũt inditiũ,& idcò dicitCaccialupus in l.is
apud quẽ C. de eden. quod inditiorũ copia
50 debet dari Reo poſt negationẽ, & excuſatio-
nẽ,vt colligitur ex mẽte Bart.in l.quæſtio ff.
de quæſt. in prin. Ratio eſt,quia teſtes debẽt
examinari poſt negatam inquiſitionem, ex
quibus fiant inditia; nec ea, quæ pro Curiæ
informatione ante perquiſiuit,& inuenit,Cu
ria debet manifeſtare ſecundum Angel. de
Peru. qui fuit magnus practicus in l. fin. de
queſt.quod & rectè intuenti ſenſit idem Bart.
51 qui non vult teſtes examinari ante ſpecialẽ
52 Inquiſitionem. Et dum ſubdit inditiorum co-
piam eſſe dandam parti petenti,debet intelli-
gi de inditijs legitime habitis,& tempore cõ-
gruo,id eſt poſt ſpecialem Inquiſitionem, &
53 excuſationem Inquiſiti: nam examinati ante
dd.teſtes,& ipſo Reo non citato,ſibi nõ præ-
54 iudicat,niſi repetantur poſt litem cõteſtatam,
& parte præſente,vel citata. Vt per Bart.d.l.
fin.C.de queſt. & per Bald.in addit. ad ſpec.
tit. de ſenten. in fin.de quo etiam per Bald.in
c.ad petitionem de accuſ. & Ang.in Repetit.
l.ſi vacantia.C.de bon.vacan.lib.10.hæc ille
ad de Ang.de Aret.idem velle tract. maleſ.in
Gloſ. fama publica. n.12. col.fin.in verb. &
aduerſus. Ex quibus apparet,quod hodie ma
55 lè faciũt Iudices ſecundũ Brun. qui antequã
forment Inquiſitionẽ ex indicijs habitis per
dicta teſtium ponunt quem ad torturam, &
56 ſic poſſunt teneri in ſcindicatu, & confeſſio,
quæ ſequeretur ex tali tortura non valeret,
etiamſi perſeueraret in ea. Per l.maritus ff.de
queſt.cum ſit habita non præcedentibus legi-
57 timis inditijs. Et illud quoq; animaduertere
debet d. Iudex, quod teſtes examinati ſuper
generali Inquiſitione non faciunt inditium
contra diffamatum de delicto, vt deueniri
valeat ad torturam ſuper proceſſu ſpecialis
Inquiſitionis, vt ex ſupradictis apparet.Bart.
in d.l.fin. ff.de quæſt.quia tales teſtes exami-
nati ipſo Reo non citato nec contradictore
58 exiſtente non præiudicant. l. ſi quoniam C.
de teſt. vnde debebunt tales teſtes examinari
poſt litem conteſtatam ſuper ſpeciali Inqui-
ſitione. Per l. ſi quis adulterij de adul. quare
59 omninò dicendum, quod d. Inditiorum co-
pia eſt danda Reo poſt ſpecialem Inquiſitio-
nem, & eſt danda, etiamſi eſſet timor ſubor-
nationis,& male audiret, & ex officio proce-
deretur.Boſſ.tit.de indit.& cõſiderat.ante tor-
60 turam. numero 75. Et eſt danda ante tortu-
ram cum dilatione ad dd. inditia diluenda
Clar.in pract.q.49. Gomez. tom.3.varia re-

ſolut.c.13. num.21.Boſſ.tit.ec.num.74.Im-
mo eſt danda illi,qui argueretur maximi de-
licti,vt in crimine læſę maieſtatis, Boſſ.tit.eo.
num.77.nec nõ in crimine hęreſis Pariſ.conſ.
2.num.155.num.4. Clar.lib.5. ſent §.fin.q.
49.Vulpell.conſ.21.num.3.&ſeq. ſed tacendæ
61 ſunt,& ſupprimendæ illę circumſtantiæ, ex
quibus poſſet Reus venire in cognitionem te
ſtium, ſiue accuſatorum. Director. Inquiſi.
par.3.q 75.& quales ſint dd. circumſtantiæ,
ibidem notantur. Id enim natura æquum eſt,
& multis legibus comprobatur d. l. vnius §.
cognituram ff.de queſt.Boſſ.tit.de indit.Bart.
in l.fin.num.8.de queſt. Brun. tract de indit.
q 5.2.p.n.51. Blanc.d.l fin.ver.4 præmitto.
num.3 Nouell.tract.de defenſ.cap.an inditia
danda ſint.num.4. Vulpell.d. conſ.21.nu.1.
Card.d.c.qualiter,& quando el 2.de accuſat.
Bart.d.l.vnius & l.fin.ff.de quæſt. laſ. conſil.
62 175.col.fin.l.1.Iaſò d. Inditiorum copia mi-
nori,vel Idiotis offerri debet Marſ §.nunc vi-
dendũ.Brun.d.tract.de indit.col 29 Vulpell.
63 conſ.34.num.6.Et eſt danda etiam ipſis non
petentibus. Vt per plura iura & authoritates
comprobat Marſ.d.§.nunc videndum nu.13.
ſeq. Burſatt.conſ.201.num.72.verſ.inſuper-
dico vol.2.Bertaz.conſ 474. num.15. lib.2.
64 Item eſt danda quoq; quibuſcunq; alijs, &
doctis,& litteratis etiam nõ petentibus.Marſ.
d §.nunc videndum,quem ſequitur Vulpell.
d. conſ. 34.num.6. Foller. in pract. crim. in
verb.datur copia capitulorum num.1. in fin.
Burſatt.d.conſ.201.nu.72.verſ.inſuper dico.
65 vol.2. Ratio eſt,quia defenſio eſt de iure na-
turali,quæ tolli non poteſt,& habemus Bul-
lam Pauli III.58.in ordine Bullarij verſ.cap
tũ verò, vbi quod ante torturam Reo debet
66 dari inditiorum copia. Et ſi Iudex tenetur
ex officio Rei defenſiones querere,& ſup-
plere.l.ſi nõ defendantur.ff.de pœn.cum alijs
per Marſ.in d.§ nunc videndum num.7.tan-
67 to magis debet concedere inditiorum copias
68 Reo non petenti,& maxime Idiotę:Ratio eſt
quia defenſio Rei etiam non allegata per Iu-
dicem inquirenda eſt.d.l.ſi non defendantur,
ff. de pœn. Nec ſufficit,quod d. Iudex dicat,
quod contra d. Reum adſunt inditia indubi-
69 tata; cum nullum inditium ſit adeo indubi-
tatum,quin aduerſus illud poſſit probari con
70 trarium.Bocr.decis.165.num.1. Debet itaq;
audiri inquiſitus in ſuis defenſionibus,antẽq̃
ponatur ad quæſtionem.l.2.ff.de appellat.nõ
71 recip. Nanq; inditiorum copia ſatis dicitur
denegata,quando non datur,etiam quod nõ
ſit

ſit petita; quoniam Iudex tenetur dare ex officio. Marſ. in pract. d. § nūc videdū. Simon. de Petr conſ. 102. nu. 15. Foller. in pract. in verb. Detur copia capitulorum nu. 1. in fin.
72 Sed tunc benè poteſt denegari, quando conſtaret in actis, Inquiſitum eſſe inſignem latronem. l. 3. § ſi ad diem ff. de re milit. Bart. conſ. 47. lib. 1. Boſs. tit. de indit. num. 76. & tit. de
73 Inquiſit. n. 29. in fin. Vbi quod quis dicatur, latro famoſus nō ſufficit quod ꝑ teſtes ſit ꝓbatum, niſi in ſpecie cōſtet de eius latrocinio Pariſ. de ſcyndic. verſ. tortus. c. 10. nu. 4. ſeqq. Dixit Barbat. conſ. 47. nu. 1. Nono, quod in-
74 ditia ſint plura. Boſs. tit. de tortura teſt nu. 1.
75 Marſ. in l. pen. ff. de queſt. quoniam inditium vnum nō ſufficit ad torturam. Bart. conſ. 336. num. 1. vol. 3. Marc' Anton. Eugen. conſ. 27. nu. 20. vbi teſtatur de communi. Burſatt. cōſ. 336. n. 1. vol. 3. nec diſſentit Alex. cōſ. 77. nu. 12. lib. 3. nec etiam ſufficit in crimine hęreſis.
76 Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 592. Decimo quod inditia non ſint leuia; quoniam ob leuia, remota, & obliqua torqueri quis minimè poteſt. Gloſ. in l. fin. in verb. vel inditijs. C. famil. hęrciſc. quam ſequuntur omnes. d. l. fin. ff. de quæſt. Corrad. in pract. tit. de negat. crim. & torment. cap. 1. nu. n. 8. Baldus. conſ. 515. vol. vlt. ad fin. Et quamuis dicatur, quod ſi ſunt plura, tamen ſimul iuncta ad torturam ſufficere debent per Regulam, quod quæ non proſunt ſingula, multa collecta iuuant Gloſ. in l. cum ſimus. C. de agric. & cenſit. lib. 11. quia d. Regula procedit in ciuilibus, non autem in criminalibus. Marſ. cōſ. 20. num. 48. Brunor. in ſuo vnico conſ. n. 79.
77 Attamen inditia ſingula non leuia, obliqua, remota, ſed quidem magna, clara, certa, veriſimilia, & vrgentia; quando ideò ſunt in
78 genere ſuo perfecta, licet ad torturam nō ſufficiant, tamen ſimul collecta ſufficiunt ad inquirendum; ſecus quando ſunt in ſuo genere imperfecta, quia tunc (vt dictum eſt) non poſſunt iungi ad faciendum vnum inditium perfectum. Alex. conſ. 15. n. 19. lib. 1. & conſ. 180. num. 6. lib. 2. Marſ. conſ. 20. nu. 50. cum ſeqq. Nec dicendum eſt ex quo ſumus in delicto enormi, Inquiſitus poteſt torqueri ad eruendam veritatem, etiā quod contra eum non extent inditia ità plena, vt in alijs delictis exigerentur. Vt in terminis tradunt Rolan. conſ. 7. num. 1. nu. 5. ſeqq. Brunor. d. ſuo vnico conſ. nu. 1. & 8. Reſpondetur, quod li-
79 cet Iudex in tali caſu debeat eſſe promptior ad torturam; non tamen debet illam inferre nō obſtātibus legitimis inditijs. Rolan. d. cōſ. 7. num. 38 39. ſeqq. Vlterius d. Regula procedit, quando inculpatus eſſet delinquens, nō autem quando non conſtat deliquiſſe. Marſ. conſ. 74 n. 34. ſeq. Cacheran. alios citans dec. 79. nu. 14 Cæterum illud eſt conſiderandum à Iudice, quod Inditium, nè ſufficiat ad torturam, eliditur, quando quis dicit verbi gratia ſe non fuiſſe vulneratum ab Inquiſito.
80 Boſs. tit. de indit. & conſideratione ante torturam. numer. 84. Eliditur, quando Reus
81 habet ad ſui fauorem aliqua inditia. Boſs. d.
82 tit. num. 86. Eliditur, quando v. g. paſſus ſurſum dicit factum eſſe ipſo volente. Boſs. d. tit.
83 num 88. Eliditur, quando v. g. quis produxit teſtes, dicit illis nolle vti, ſcilicet, quo ad
84 præiudicium partis. Boſs. d. tit. num. 89. Eliditur per præſumptionem, & inditium contra-
85 rium. Boſs. d. tit. num. 90. verum vt ad rē redeamus, dicitur, quod ob inditia leuia etiam in cauſa hęreſis quemadmodum nemo eſt capiendus, nec carcerandus iuxta veriorem ſen
86 tentiam, ità nemo eſt torquendus. Director. Inquiſit. 3. pa. pag. mihi 597. com. 110. col. 1. Vndecimo, ꝙ noua ſuperueniant inditia, vt de nouo poſſit dari tortura, quæ debent eſſe eui-
87 dentiora, & fortiora primis. Et quando teſtes non inducunt nouum inditium, ſed nouā probationem veteris inditij ad repetendam
88 torturam, non ſufficiunt, quoniam non repetitur tortura ex dictis eorundem teſtium; cum debeant eſſe maiora, & vrgentiora illis, quæ
89 aliàs debent regulariter ſufficere ad torquendum Reum. Clar. q. 64. verſ. vltimò notandū eſt propè fin. vbi de communi teſtatur. Nec
90 etiam repetitur ex ſuccedentibus nouis inditijs, quando teſtes variant à precedenti dicto & circa dīē. Boſs. tit. de tort n. 47. Nec quoq; repetitur, niſi duo copulatiuè ōcurrāt Pri-
91 mo, ꝙ dd. noua ſuperueniāt inditia. Decimo ſecundo, quod tortus in fortitudine corporis, animiq; durauerit. l. vnius. §. 1. ff. de quæſt. Et inditia noua ſecundum Alex. conſ. 5. nu. 1. Franc. Caſon. tract. de torment. cap. 14. Aret. in tract. maleſ. in Gloſ. in verb. fama
92 publica. col. 23. in verb. quero. quæ dicantur; ſunt ea, quæ non tantum ſunt euidentiora, & fortiora primis, ſed differunt à pręcedentibus ſpecie, & ſubſtantia Clar. q. 64. verſ. vltimò videndum eſt propè fin. v. g. prima inditia erant de mala fama Rei, vel quod erat inimicus, &c. ſuperuenit poſtea vnus teſtis, qui dicit vidiſſe aliquē percutere, vel dicit cū gladio euaginato: Talia enim inditia dicuntur

noua

noua;quia prioribus differunt ſpecie,& ſub-
ſtantia:Quod debet notari à Criminaliſtis,nè
errent.Et dd.inditia ſunt noua,ſiuè procedāt
ex eius dicto,qui torquetur;ſiue aliunde. Vt
not.in l.per hāc.C.de tēpor.appell.& tradit.
Caſon.præcitato loco. Director. Inquiſit.3.
92 par.pag.mihi.484.comm.39.vol.1.& Cyn.
in l.fin.ff.de queſt.dicit,ꝙ Iudices repetentes
tormenta ſine dd. nouis inditijs non habent
Deum præ oculis, nec ēt leges. nec diſſentit
Marſ. in l.repeti.ff.de queſt.n.6. Vbi teſtatur
93 de cōi.Tamē inditiū nouum nō dicitur dictū
ſocij criminis.Dec.cōſ.189.n.9.Vbi teſtatur
de cōi.Fulgoſ.cōſ.136.col.pen.verſ.nouiſſi-
94 mè verò.Vbi nec ad inquirēdū facit inditiū,
quem refert, & ſequitur Natt.conſ.18.n.14.
Quibus ſupradictis oībus huiuſmodi datur
95 dubium, An Tortura repeti poſſit,qñ tortus
negat, & in negatione perſeuerat; dicitur,ꝙ
aut nulla ſunt inditia de nouo, & tunc quæ-
96 ſtio non poteſt repeti; aut inditia ſunt de no
uo euidentiora primis, & tunc poteſt repeti,
& ita concordant d. l. repeti. in princ. ff. de
quæſt.& d.l.vnius.§.1 ff. de quæſt. ſecundū
Iacob.de Aret.& Cyn.in l.fin.C.de quæſt.&
97 Ruyn.& Bart.in d.l.vnius.ff.eo.tit.Ego autē
ita diſtinguo, videlicet, aut tortus ex primis
inditijs fuit competēter tortus,aut minus cō
petenter, & leuiter. Primò caſu aut noua ſu-
peruenerunt inditia, & validiora primis, &
repetitur quæſtio ſecundū omnes.Per Text.
98 in d. l.vnius. §.1. Aut æqualiter primis, vel
minora;& tūc aut in prima tortura Reus cō-
feſſus eſt,& poſtea variauit,quia negauit; &
tunc propter noua inditia, dūmodo de iure
valida ad torturam, quæſtio repetitur; quia
principaliter ſecunda inditia non ſunt purga
ta propter primā torturā,in qua corpus,ani-
muſq; non durauit, quia confeſſus fuit,licet
poſt receſſum à tortura diffiteatur;& ita vno
modo poteſt intelligi d.l.repeti.ff. de quæſt.
99 Et hoc caſu fortè ēt ſine nouis inditijs poteſt
repeti tortura;quoniam ex illa prima cōfeſ-
ſione ēt reuocata videtur fieri nouū inditiū,
quod ſufficit ad torturam repetendam. Vt vi
100 detur velle Bal.in l.in bonæ fidei. C.de iure-
iur.in 3.col.Aut.nihil confeſſus in prima tor
tura,& tunc nō repetitur.per d.l.Diuus.§.1.
niſi prima,& ſecūda inditia eſſent multū vr-
gētia,& manifeſta.Vt dixit Bart.in d.l.vnius
101 §.1.Si verò prima tortura fuit leuis,& minus
cōpetenter data,& tūc indiſtinctè poſſit repe
ti, & ità ēt poteſt intelligi d.§.1. Ad quod ēt
facit ꝙ not.Bal. in l.2.C.quor.appell.non re.

102 quod ſi aliquis fuit leuiter tortus,nō habetur
pro torto, ſicut leuis febricula nō dr̄ febris l.
103 ob quę vitia.ff.de edil.edict. § fin. Tormētū
.n.dicitur dolor corporis,& magna afflictio,
Vt not.Ioan.Andr.in nouella,in c.cū in con
tēplatione.de reg.iur.ſecundū eū. Et ſecūdū
hanc diſtinctionē intelligo ꝙ dixit ibi.Bal. ꝙ
ſi tormenta ſunt plenè impoſita, nō poſſunt
repeti niſi ex nouis inditijs,& quod idē dixit
104 in l.1.C.de cōfeſs. Vbi dixit,quod ſemel tor
tus cōpetenter non debet iterū torqueri, niſi
noua ſuperuenerint inditia.Et hæc puto vera
de iure, licet conſuetudo ſeruet contrarium,
vt ſanguinarij Iudices multum inſeruiant in
torquendo,& repetendo pluries,licet minus
iuridicè, & malè factū ſit. Verò quomodo-
105 cunq; res ſe ſe habeat,torture tñ repetitio de
bet eſſe moderata per mediam horā ſine cō-
pedibus,& quaſſu chordæ.Cartar.in tract.de
execut.ſent.capto bannito.c.2.n.68.& 90.in
106 fin.Franc.Perſonal.de indit.n.9.in fin.Vbi ꝙ
iſto caſu tutius eſt Reū mitius torquere,quā
plus.Et quando Iudex exceſſit modū in tor-
quendo Reū pro habendis cōplicibus,vel in
ditijs, pœna minoranda eſt. Ità fuit ſeruatū
107 tēpore Pij V.in cauſa cuiuſdā Iulij piſicum
venditoris, qui cum eſſet condēnatus ad tri-
remes,cōpoſuit cū Piſco: Ratio eſt,quia tor-
turæ repetitione non ſolum (vt dictum eſt)
inditiorū ratio haberi debet,ſed ēt robuſtici-
tatis corporis Inquiſiti. Vt adnotarunt Gan-
din. Rubr. de quæſt. & torment.n.4.& 20.
Burſatt. conſ.201.n.86. vol.2.Vbi de cōi te
108 ſtatur. Duodecimo quod adſint teſtes omni
exceptione maiores,luce meridiana clariores
idonei,legales,inuulnerabiles,& optimè cō-
cludentes.l.qui vltimò.in fin.ff.de pœn. quā
allegat Bart.in l.cūctos populos, & declarat
ibi Iaſ.n.51.in fin.Farinac. q.37.n.58. & q.
56.n.121.Mantua.conſ.67. n.37. ſeq. Dec.
conſ.189.col.1.ſeq.Marſ.conſ.63.n.13.ſeq.
Gloſ.&Bart.in l.maritus.n.1.ff.de quæſt.Idē
Bart.in l.1.§.Idem Cornelio.ff.eo.tit.Gram.
conſ.1.in princ. Aym.conſ. 6.n.12. Rolan.
à Valle cōmunem dicens conſ.37.n.3.& 10
Plot.in l.ſi qñ.n.879.Bal.conſ.259. n.5.lib.
1.Crauett.conſ. 99.n.4. lib. 1. Ruyn. ex cōi
conſ. 147.n.3. lib.5.cum alijs. Vt per Clar.
lib.5.ſent.q.21.verſ.vnus teſtis.Quod proce
dit etiā in occultis, & difficilis probationis.
Clar. q. 64. verſ. dixi ēt.in fin. Rolan. conſ.
361.vol.3.Vbi reddit rationē;quia (vt dictū
eſt) quanto crimen eſt grauis,& atrocius,tā-
to inditia debent eſſe grauiora, & vrgētiora

Digitized by Google

109 c. Vbi periculũ. de elect. in ſexto. Et illi dicun
tur omni exceptione maiores, quibus nihil
poteſt opponi, & ſuperant omnem ẽt friuolã
exceptionẽ, & nullam pœnitus patiuntur ma
culã: Immo vndiq; ſunt inuulnerabiles, aliàs
ſecus. l. 1. § idem Cornelio. l. maritus. Vbi
Gloſ. in verb. illicitè. in fin. ff. de quæſt. Clar.
q. 21. verſ. vnus teſtis. Vbi grauiter reprehen
dit Iudices, qui de facili ex depoſitionibus in
110 habilium teſtium reos torquent. Vbi atteſta-
tur de cõi: Ratio eſt, quia ſicut ad condẽnan-
dum Reũ requiruntur teſtes omni exceptio-
ne maiores. l ſciant cuncti. verſ. teſtium ido-
neorum. C. de probat. Marſ. § diligenter. n. 8
Foller. poſt alios, quos allegat conſ. 76. n. 2.
lib. 2. inter cõſ. crim. diuerſ. Bal in l. fin. col 2.
n. 5. verb. quædam eſt probatio maior. C. de
probat. Dec. conſ. 429 n. 12. Maſcard. de pro
bat. concluſ. 459. n. 6 & 9. lib. 2. cõcluſ. 496.
n. 9. lib. 3. concluſ. 1360. n. 4 Farinac. q. 61.
n. 22. Ita ẽt ad torquendum (vt dictum eſt)
Immo debent eſſe tales, quod nõ ſolum nul-
lam ẽt minimam patiatur exceptionem; ſed
etiam quod ſola Rei confeſſio deeſſe videa-
tur. Alex. conſ. 133. n. 11. ſeq. vol. 7. necnon
debent eorum depoſitionibus crimen tange-
re. Gloſ. in c. 1. de confeſs. ob illam dictionẽ
aliæ, quæ eſt relatiua, & repræſentatiua eiuſ-
111 dem qualitatis. Gloſ. in l. quidam Relegatus
in verb. amicis. ff. de reb. dub. Et ꝙ ſint tales
articulari, & probari debet de neceſſitate,
alias probatio non releuat; quia lex hoc præ
ſumit. Vbert. Zuccard. l. fin. n. 83. C. de edict.
Diu. Adrian. Tollen. Alciat. de præſumpt. in
tertia reg. præſumpt. ſecunda verſ. & idẽ pu-
to. Dec. c. dilecti. col. 6. n. 14. de appellat. Pa-
112 riſ. cõſ. 152. vol. 4. n. 7. Et qñ plures teſtes nõ
ſunt omni exceptione maiores, loco vnius
habentur; tñ ad inquirendum, & non ad tor
quendum, & condemnandũ faciunt inditiũ.
Ita Prob. ad Ioan. Monac. in c. 1. n. 3 de teſt.
in ſexto. Caualcan. conſ. 110. n. 5. ſeq. Alex.
conſ. 128. n. 2. lib. 2. Ob eamq; rẽ omninò di
citur, ꝙ tam ad torquendum quã ad condẽ-
nandũ huiuſmodi requiruntur teſtes: & non
ſufficiunt inditia ẽt indubitata, quæ ſecundũ
113 Boſs. tit. de conuict. n. 35. ſufficiunt tãtum ad
condemnationẽ pecuniariam: Ratio eſt, quia
inditia non ſunt adeò indubitata, quin quan
114 dã ſollicitam recipiant dubitationem. Boſs.
d. tit. num. 45. Seu quin aduerſus illa proba-
ri poſſit contrarium. Boer. deciſ. 165. num. 1.
115 Et inditia indubitata illa dicuntur ſecũdum
DD. vbicunq; ex qualitate, & multitudine
inditiorum inducitur veritas oculis Iudicis,
ſicut clara lux oſtendit veritatem oculis cor
poreis: Aut ſunt talia, quæ inducunt quaſi
notorium; vel manifeſtè ponunt factum an-
te oculos Iudicis; ſiue ſunt talia, quod ponũt
rẽ ante oculos Iudicis ita clarè, vt nõ ſit poſ-
ſibile, ꝙ res aliter ſe ſe habeat. Clar. in §. fin.
q. 20. in fin. & alios quos cumulat Farinac.
q. 86 n. 67. Datur exẽplum in eo, qui intra-
uit in domum mulieris, auditus fuit d. mulie
ris clamor, viſus fuit ille, qui intrauit domum
exire cum gladio ſanguinolento, & mulier in
facie vulnerata: Aliqui DD. dicunt, ꝙ ex iſtis
inditijs facto proximis, & in facto intrinſecis
Reus dãnari poteſt, & hanc adducunt ratio-
nem, quoniam natura non repugnat, vt præ-
ſumatur, ipſum vulneraſſe, & dicunt, ꝙ qñ
non ſunt talia, nõ poteſt deueniri ad condẽ-
nationẽ, ſed ad torturã Io. Andr. ad ſpec. tit.
de probat. §. fin. in Addit. Ego verò ſequor
116 opinionẽ Boſs. qui dicit, ꝙ ex inditijs ẽt indu
bitatis non poteſt quis torqueri; ſed benè po
teſt ad pœnam pecuniariã damnari; quoniã
quis dãnari non poteſt criminaliter ex præ-
ſumptionibus, ſeù inditijs indubitatis. Vt per
plures authoritates oſtendit Boer. deciſ. 164.
per totã. Marſ § diligenter. n. 152. Dec. conſ.
117 175. n. 8. verſ. præterea, qui dicit, quod ex in
ditijs indubitatis in cauſis criminalibus con-
demnatio ſecundum cõmunẽ opinionẽ fieri
non poteſt ſecundum Bal. & Imol. quos alle
gat. Et illa opinio, ꝙ ex inditijs indubitatis
perueniri poſſit ad condẽnationẽ, procedit in
inditijs, & præſumptionibus adeò indubita-
tis, vt rem ponat ante oculos de viſu, nempè
quod quis viſus fuerit exire v. g. de domo cũ
gladio ſanguinolento, vbi repertus fuit mor
tuus, & alia ſimilia. Vt latè oſtendit Brunor.
118 tract. de indit. & tortu. 5. q. 1. n. 4. ſeq. Tamẽ
ego iudico etiam in tali caſu, quem non poſ-
ſe pœna criminis ordinaria damnari. Vero-
nen. conſ. 6. num. 11. & conſ. 32. num. 21.
Bal. & alij in l. eius ff. de teſtam. § 1. Boer. d.
deciſ. 164. per totam. Gram. deciſ. 42. lo-
quens in proprijs terminis homicidæ, qui
ex inditijs vrgentiſſimis, & indubitatis fuit
119 tranſmiſſus ad triremes: Ratio eſt, quia pœna
criminis ordinaria imponitur, quando ex-
tant probationes luce meridiana clariores;
120 & Iudex damnare, ſeu torquere debet per ſi-
miles probationes; quia in occultis verſatur
121 iudicium Dei. Immo etiam conuicto ex in-

ditijs;

ditijs vehementiſſimis,& luce meridiana cla-
rioribus pœna minuitur, & temperatur. Ità
Boer.d.deciſ.164.num.6. Gram.d.deciſ. 42.
n.1.Clar.q.20.verſ.ſcias tamen. Ioan.Andr.
in Addit.ad ſpec.tit.de probat.§.fin. Vbi pro
inditijs indubitatis Iudex non poteſt impone
122 re pœnam ordinariam criminis: Ratio eſt,
quia ex inditijs etiam vehementiſſimis,indu-
bitatis,ſeù violētiſſimis(vt dictum eſt) nemo
in criminalibus diffinitiuè damnari debet.
Gand.tract. malef. Rubr.de præſumptio, &
indit. indubitatis, & Boer. latiſſimè d. deciſ.
164.incip.Alia inſuper. Quod etiam in Tri-
bunali Sāctę Inquiſitionis obſeruari dicit D.
Campegius apud Zanchin.c.11.vel doctrinā
hanc:Quod intelligitur pœna criminis ordina
ria,ſed alia mitiori arbitrio Iudicis.Boer.d.de
ciſ.164.n.5.ſeqq.Director.Inquiſit.2.par.pag
mihi 380.comm.80.n.1. Et quādo pœna eſt
arbitraria,& extraordinaria ſemper debet in-
telligi,non de corporali,ſed de pecuniaria, vt
123 alias dictum eſt. Decimo tertio, quod pro
parte fiſci non pretendatur, non fuiſſe inditia
ſufficienter purgata;quia ſi pretendatur fuiſſe
ſufficienter purgata, Reus nec torqueri, nec
pœna criminis ordinaria damnari poteſt; ſed
quidem pœna pecuniaria,vel aliā non corpo
rali,etiamſi inditia eſſent vrgentiſſima, & in-
124 dubitata. Ioan. Andr.in Addit.ad ſpec.tit.de
probat.§. videndū.Gand. d.tract.malef.tit.de
præſumpt.& indit.n.1.& 9. Vbi quod omnes
DD.tempore ſuo ità tenuerunt,refert, & ſe-
quitur Caſtrens.conſ. 197. col.vlt. Cœpoll.
125 cōſ.32.n.20. Decimo quarto quod inditia
ſint veriſimilia; nam quando tendunt contra
veriſimilitudinem,fortiora,& vrgentiora eſſe
debent,quā alias exigerentur.Abb.c.quia ve-
riſimile.de præſumpt.Alex.l.ſi extraneis in 4.
notab.ff.de condit.ob cauſ.Dec.cōſ.175.col.
5.Ioan.de Platea in l.1.C.ſi propt.inimic.cre
at.fact.fuerit.Et ità in terminis ſcribit Gram.
126 cōſ.crim.63. col.fin.n.12. Et è cōuerſo pro
defenſione Rei probationes, ſeù inditia leuio
ra ſufficiunt. Aym. conſ. 75. n. 12. Itaq; vt
quis torqueri poſſit requirit,quod inditia,ſint
adeò veriſimilia,& proxima delicto,quod nō
127 ex quibuſcunq; præſūptionibus, & inditijs
poteſt deueniri ad cōdēnatione, ſeù ad tortu-
ram.Menoch.q.94.n.2.& q.97.n. 16.lib. 1.
128 de præſūpt Farinac.conſ.75.n.104. Ratio eſt
quia ſicut ad cōdēnandū inditia debēt eſſe lu
ce meridiana clariora, ità debent eſſe ad tor-
quendū. Vbi ꝙ ſola Rei confeſſio deſit.Alex.
conſ.133.n.11.ſeq.vol.7.Et quamuis ꝑ Cra
uett.conſ.75.n.2.& conſ.135.dicatur, quod
129 in probationibus delictorum multum attē-
ditur veriſimilitudo;tñ cum d.veriſimilitudo
130 nō ſit ipſa veritas, ſed ſignū, ſeù aliquale ſi-
mile veritati, facit tantū inditiū ad inquiren-
131 dū, ſeù ad capturam, nō autē ad torquēdū;
tū ēt quia ad torquendū; requiruntur teſtes,
qui directè deponāt ſuper maleficio, & nō ſu
per inditio ad maleficiū.Bal.in l.fin.C. famil.
hærciſc.l.fin.ff.de quæſt.Alex conſ.5.n.1.cōſ.
11.in 4.Vulpell.cōſ.35.n.6.Dec.c.3.loco.n.
132 15.de probat. Gram. vot.22.Itē requiritur,
quod inditia ſīt ità veriſimilia,& probabilia,
vt cadāt in cōſideratione intellectus omnibus
ſapientibus,& quod ſola Rei confeſſio deeſſe
videatur.Alex.cōſ.133.vol.7.n.11.ſeq. Ioā.
de Amic.conſ.137.n.22. Item requiritur, ꝙ
de dicta veriſimilitudine conſtet per probatio
nes,non autem per præſumptiones,& conie-
cturas.Bal.conſ.78.n.3.& quod cōcurrat diſ-
famatio.Marſ.in l.repeti.num.19.ad fin.ff.de
134 quæſt. Maſcard.de ꝓbat.lib.1.cōcluſ.35.n.
18. nec nō ꝙ cauſa grauis ꝓceſſerit,quę Reū
mouerit ad delinquēdū.Bal.in c.1.per Gloſ.de
135 confeſſ. Vbi quod Iudex omninò perquire
re debet cauſam v.g.offenſionis;nec diſſentit.
Gram.vot.3.n.7.Aym.d.cōſ.75.n. 17. in fin.
136 Item requiritur, quod maleficium probetur
ꝑ teſtes;quia nūquā reperitur in iure ſcriptū,
137 ꝙ veriſimilitudines,præſūptiones,coniectu-
rę &c.in omnibus caſibus ſufficiāt ad condē-
nandū,ſeù torquēdū,niſi ſolū quādo lex ipſa
expreſsè diſponit,dd.veriſimilitudines,prę ſū
ptiones, & coniecturas &c. haberi loco pro-
bationis.Alex.l.licet.de legat.primo. Marſ.in
138 l.fin.n.4.ad l. Cornel. de ſicar. & Rubr. de
probat.n.113.ſeq.Ratio eſt,quia probatio de
licti per veriſimilitudines,præſumptiones, &
coniecturas dicitur probatio in genere; & ta-
men probatio,vt faciat inditium ad torturā,
debet eſſe in ſpeciē;ideſt delictum debet pro-
bari per teſtes omni exceptione maiores,alias
nō dicitur probatum.Not.c.cum oporteat.de
accuſat.Caſon.de indit.tract.2.n.2.& 5. ſeq.
Bart.conſ.65.num.2.Nec ab re videri debet,
quia debet concludenter probari. Crauett.
139 conſ. 21. nume. 4. Vbi adducit concor-
dantes. Item requiritur,quod delictum pro-
betur per dd. teſtes,non autem per veriſimili-
tudines,præſumptiones,& coniecturas, quia
140 Iudicis iudicium debet conformari cum iudi-
141 cio Dei.c.de re iudic.lib.6. ſed Deus non fal-
lit ꝑ præſūptiones,veriſimilitudines,& conie
cturas,nec ēt quauis aliā de cauſa.c.nouit. de

B 2 offic.

142 offic. delegat. Ità & Iudex debet ſequi veritatem, & non quærere condemnare ad mortem ex præſumptionibus, veriſimilitudini-
143 bus &c. quæ non reddunt rem claram, vt
144 requiritur ad torquendum, & ad exequendam ſententiam capitalem; & ideò iudicare ſecundum aparentiam exſtrinſecam non eſt tutum. Vt ſcribit Caualcan. in tract. de brachio Regio in verb. iudicare ſecundum appa-
145 rentiam extrinſecam. Item requiritur quod probetur per teſtes; quia præſumptio, veriſimilitudo, coniectura &c. non currunt, quando delictum conſiſtit in facto; quia facta non præſumuntur, ſed probanda ſunt. l. in bello. §. facta. ff. de capt. Item requiritur, quod probetur per teſtes, quia veriſimilitudo, ſeu preſumptio &c. eſt minus quam inditium, quod re-
146 quiritur ad torturam. Ità oſtendit Alex. conſ. 89. col. 1. verſ. reſtat ergò: Quarè ex veriſimilitudine &c. nemo torqueri poteſt. Natt. conſ. 362. num. 2. vbi ait hanc eſſe communem opinionem ſcribentium in vtroq;
147 iure. Item requiritur, quod inditium quodlibet plenè probetur per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore idoneos. Ità refert Bal. in l. fin. C. famil. hæ rciſc. Brun. tract. de indit. & tortu. q. 1. primæ par. Gloſ. quæ reputatur ſingularis in d. l. fin. ff. de quæſt. Ità etiã voluit Innoc. in c. ſicut. de ſimon. Vbi dicit, quod leuia inditia ſufficiunt ad probandum quem hereticum; tamen oportet illa plenè
148 probari per duos teſtes idoneos. Et licet dicatur, quod ad probandum inditium requiruntur duo teſtes; tamen non propter hoc Iudex indiſtinctè Reum torquere debet, niſi etiam illi duo teſtes veriſimilia deponant. Vt v. g. factum eſt furtum in aliquo loco, probant duo teſtes, quod viderunt de d. loco exire Petrum habentem aliquid ſub mantello; ſi iſtè Petrus eſſet magnus mercator, aut vir alicuius dignitatis, & authoritatis, ſiue bonæ conditionis, & famæ, quem, non eſſet veriſimile, feciſſe d. furtum, non poterit ex hoc torqueri. Ità declarat Angel. in l. milites per illum Text. ff. de quæſt. refert. & ſequitur Angel. de Aret. in Addit. ad opus maleficiorũ ſuper Gloſ. in verb. fama publica. ſuper verb.
149 quero principaliter. Dicit enim Angel. quod conditio bona perſonæ excludit præſumptionem reſultantem ex inditijs; & ideò opus eſt, quod alia concurrant inditia. Brun. tract. de indit. & tortu. q. 1. primæ par. Et ideò dicit, quod illud portare ſub mantello aliquid facit inditium veriſimilitudinis, quod potiùs aliquid ſub mantello commiſerit furtum. Tamen bona conditio perſonæ portantis tale quid ſub mantello excludit præſumptionem reſultantem ex d. inditio: Sicq; omninò dicendum eſt, quod veriſimilitudines, præſumptiones, & coniecturæ non ſufficiunt ad torturã.

Quæ, & qualia inditia ſint, & dicantur ſufficientia ad torturam, & quæ non.

Verum vt melius intelligatur, quando Reo iuridicè debeat, & poſſit dari tortura, infraſcripta reperiuntur, nempè quod ſolus teſtis omni exceptione maior ad ipſam infligendã ſufficit, qui tamen deponat directè ſuper maleficio, & non ſuper inditio ad maleficium; non autem ſecundum Bal. conſ. 515. num. 2. vol. 5. Gloſ. in d. l. fin. C. famil. herciſc. Berrazz. conſ. 60. vbi de communi. Gram. conſ. 3. Oſaſc. deciſ. pedamon. 79. n. 55. ſufficiunt inditia, præſertim leuia, obliqua, perfuntoria, & a crimine remota; vt v. g. Abſentia, ſeù diſceſſus à patria, acceſſus ad mulieres impudicas; acclamatio, ſeù vociferatio propter aduẽtum furis, accuſatio, ſeù querela data, admonitio facta à ſuperiore, vel ab amico, adunatio hominum, ſollicitatio ad malum, affinitas, ſeù conſanquinitas cum delinquente, allocutio ſecreta etiam facta ad aures, altercatio facta cum aliquo, colloquium, ſeù amor cum muliere, amicitia cum delinquente, amplexus mulieris, apertura domus, oſtij, ſeù capſæ; armorum delatio, armata facta in campanea tribus nõ concurrentibus, aſſiſtentia in delicto, aſſociatio delinquentis, attentatum, cadauer repertum iuxta domum alicuius, carcerario, choreę cohabitatio cum delinquente, clamor mulieris, condemnatio de aliquo delicto, conditio mala pſonæ, cõqueſtio de aliquo dãno, conſilium, conſuetudo, ſeù practica, contumacia, contumelia, conuenticula, conuerſatio cũ malis, cõuiuia, correctio, criminis inculpatio, oſculũ, ſeù deoſculatio, deuiatio mulieris nõ cauſa diſceſſus, diffamatio, dona, ſeù munera, dormitio, emptio alicuius rei, euaginatio enſis falſa moneta reperta apud aliquem, fama mala, famis neceſſitas, familiaritas, fiſionomia mala, formido, fuga, gaudium de malo alterius, prægnantia mulieris, iactantia, improperatio, ſeù improperium; opprobrium, imputatio delicti, inflammatio in natura puellę, ingreſſus in domum alicuius, inimicitia, iniuria, inopia, inſidiæ, inſtigatio, iocus, ira, lamentatio, lis, litteræ amatoriæ,

amatotiæ, locus indecens, maledicentia, ma-
millarum tactus, mendacium in Reo, mendici
tas, metus, minæ, moleſtiâ, mutatio nomi-
nis, neceſſitas, obliuio, obſtetricis dictũ, occul-
tatio rei, odiũ auxiliũ, pallor, paupertas, pecu
nia, expẽſę factę vltra ſolitũ, peritorũ iudiciũ,
periuriũ in Inquiſito, pollutio extra vas natu-
rale, affectus, poſtribulũ, preludia, ſeù ꝑpara-
toria ad coitum, vel ad amorem, preſumptio,
coniectura, proditio, pudor, receptatio alicu-
ius in domo, recognitio hominis ad vocem,
aſſiſtentia in rixa, ſalutationes, ſeù colloquia
non facta ſecundum ſolitum, ſciſſio veſtium,
ſermo incertus, ſeruitus, ſocietas, ſolus
cum ſola, terror, timor, titubatio, tractatus
ſimplex tribus non concurrentibus, tranſa-
ctio, tranſitus per aliquem locum, vacilla-
tio, variatio in Reo, venditio rerum, de-
rebatarum, venenum, ſeù arma exiſten-
tia in domo, verba iniurioſa, ſeù mina-
toria, verecundia, veſtium ſimilitudo, vi-
cinitas, vindicta, vita mala; verba blan-
da, & laſciua dicta amaſiæ, & alia huiuſmo-
di &c. Nec quidem ab re videri debet; quo-
niam ad torturam infligendam inditia de-
bent eſſe magna, certa, clara, propinqua,
probabilia, & vrgentia Gloſ. in l. fin. in verb.
vel inditijs C. famil. herciſc. quam ſequuntur
omnes in l. fin. ff. de queſt. Corrad. in pract.
tit. de negat. crim. & torment. nu. 26. Vbi am-
pliat id procedere etiam in crimine here-
ſis tam priuilegiato. Et vt melius intelliga-
tur, dicetur, quod debent eſſe talia, vt ex
ipſis ad fauorem Curiæ poſt ſublatas pro-
bationes, & præſumptiones Rei ſemiple-
na remaneat probatio; cum, vt inditia ad
torturam ſufficiant, debeant facere, & con-
tinere d. ſemiplenam probationem ab aliquo
non offuſcatam, neq; eliſam Alex. conſ. 89. n.
9. vol. 3. Proh. in c. cum quis de ſent excom.
153 in ſexto n. 7. Mantua conſ. 251. nu. 15. Et
licet per aliquos Iudices dicatur, quod indi-
tium ſufficit ad torturam; tamen ne errent be-
nè cõſiderẽt queſò iura, ac DD. authoritates,
quia ſecus eſt nam vbi dicitur de inditio ad
torturam, illud intelligitur ſemper de ſemiple
na probatione. Vt egregiè declarat ſoc. Iun.
conſ. 39. vol. 2. num. 57. Ratio eſt, quia verè
inditia non pro probatione, ſed pro quadam
ſpecie probationis habẽtur. Calep. de Calep.
154 conſ. 52. nu. 33. ſeq. diuerſ. lib. 1. Et d. ſemi-
plena probatio non poteſt oriri ab inditijs;
ſed ab vnico teſtę, ideſt ab homine fide di-
gno, ac omni exceptione maiori deponente
per viſum, vel alium ſenſum corporeum pro
prium, & non alienum aliquod delictũ fuiſſe
commiſſum Menoch. de præſumpt. q. 89. n. 7
Franc. Caſon. tract. de indit. in ſuis qq. cap. 6.
Rubr. De non torquendo per inditia, niſi le-
gitimè probata n. 8. Teſtes nanq; munus non
155 eſt iudicare, ſed quod oculis vidit deponere
& teſtimonium ferre Bart. in l. quod tamen §.
ſi arbiter. ff. de arbitr. Curt. Iun. poſt multos
quos recenſet latè conſ. 165. num. 17. illis ac-
cedit Dec. conſ. 459. num. 10. & conſ. 469. n.
9. Paris conſ. 104. num. 37. lib. 1. quia debet
videre actum occullis corporeis, cum non ſuf
156 ficiat v.g. quod voces audierit. l. ſi vnus cũ
ibi not. C. de teſtam. Immò nec etiam ſufficit
d. vnicus teſtis quam vis de viſu, ſed etiam re
quiritur, quod in eo infraſcripta omnia exiſ-
ſtant: nempè quod ſit omni exceptione ma-
ior Bart. in d. l. maritus ff. de queſt. in l. fin. C.
famil. herciſc. & in l. admonendi ff. de iureiur.
vbi etiã per Bal. & per eundem in ſuo notab.
conſ. quod incipit ſtatutum prouidetur. Et
quod d. teſtis ſit omni exceptione maior, per
Fiſcũ articulari, & probari debet Vbert Zuc-
card. in l. fin. nu. 83. C. de edict. Diu. Adriani
tollen. Dec. c. dilecti col. 6. num. 14. de appel-
lat. Item quod vltra eius dictum alia concur-
rant adminicula Iaſ. poſt alios in d. l. admo-
nendi col. 46. nu. 186. in fin. de iureiur Marſ.
§. diligenter num. 5. Alex conſ. 89. nu. 9. ſeq.
vol. 3. Farinac. conſ. 65. num 41. Item quod
tria, vel quatuor coppulatiue concurrant,
prout eſt videre in hac Diſcept. ſub. nu. 187.
Item quod contra ipſum nulla contraria vr-
geat coniectura Bal. in l. 2. C. quor. appell.
non recip. Caſon. d. tract. de indit. Rubr. de in-
dit. per viſum. c. 1. nu. 5. Item quod reddat
rationem, quomodo vidit. Cratt. tract. de teſt.
num. 175. & 352. Iaſ. l. ſi non ſpeciali C. de
teſtam. Gram. conſ. 58. num. 1. quoniam te-
ſtium munus eſt, ꝙ oculis viderunt teſtificari
Bart. in d. l. ꝙ tamẽ § ſi arbiter. ff. de arbitr. Itẽ
257 quod benè, & clarè concludat, & non præ-
ſumptiuè deponat c. in pręſentia de probat.
l. non hoc C. vnde cognat. Abb. in c. auditis
col. 4. de pręſcript. l. neq; natales C. de probar.
Bertian. conſ. 91. num. 3. vbi quod teſtis
debet neceſſariò concludere Gram. conſ. 65.
num. 8. in ciuil. in c. quoties num. 7. de teſt vi-
de diſcept. 192. ſub. num. 67. & non præſum-
ptiuè deponere Bert. & alij in l. ſi qñ in fi. C.
vnde vi. Marc. d. conſ. 63. num. 33. l. teſtium.
C. de teſt. Bertrand. conſ. 147. num. 3. vol. 3.
158 Item quod deponat, quæ certitudinaliter

nouit c.relatum q.2.c.teſtes 3 q.8 Fœlyn.c.
quoties nu.7.de teſt.Rot.deciſ. Paleott. 67.
in prin 3.par.nouiter impreſſæ Nouell.tract.
de teſt.num.164 Hyppol.cõſ.4. num.9.vol.
159 .1.Corn.conſ.151.vol.1.nu.3. Item quod
deponat de facto conſumato, quoniam non
ſufficit, quod deponat de circumſtantijs deli-
cti, ſiue de inditijs remotis Boſſ.tit. de cõuict
num.21.Clar.q.21.verſ. mendacium Rolan.
d.conſ.3.n.53 vol.3.namq; teſtes deponen-
160 tes ſuper circumſtantijs, ſeù acceſſorijs, vel
161 appendicibus delicti, & non ſuper delicto,
ſeù facto conſumato non faciunt inditium
ad torturam Clar.d q 21. Roland. d conſ.3.
v g. Teſtis examinatus dicit Reum habuiſſe
aliquem gladium, quando inſecutus fuit Pe-
trum, & non dicens vidiſſe ipſum cum d.gla-
dio percuſiſſe, non facit inditium ad torturã;
quoniam ex hoc dicto non reſultat ſemiple-
na probatio ad delictum, vt requiritur in cri-
minalibus, vt ipſe Reus ſubjci poſſit torturæ
Clar.in § fin.q.62.in princ. Quod autem non
162 reſultet huiuſmodi ſemiplena probatio, col
ligitur ex eo, quod inditium ſemiplenum
ſecũdũ Bal.in l. ea quidem nu.4.de accuſ. eſt
præſumptio cauſata ex dicto boni viri quæ
fortiter mouet animum Iudicis ad aliquid cre
dendum, ſeù diſcredendum (vt dictum eſt) &
163 Bal. ſequuntur omnes Criminaliſtè, Ideò
vt menti ſemper ab omnibus teneatur, iterũ
dicitur, quod ad faciendam ſemiplenam pro-
bationem de neceſſitate præciſa requiritur
dictum, ſeù depoſitio teſtis omni exceptione
maioris, deponentis per viſum, vel alium ſen-
ſum corporeum, & non ſufficiunt inditia Me
noch.vt ſupra Franc.Caſon d. tract.de indit.
164 Immò requiritur etiam, quod ſupradicta
alia concurrant adminicula, ſeù requiſita,
alias facit inditium tantum Boſſ. tit. de indit.
& conſiderat. ante tortu. num. 6. non autem
ſemiplenam probationem, quæ ad minus re-
quiritur, vt poſſit infligi tortura Clar. §. fin.
q.62.in princ. Quinimò nec etiam d.ſemiple-
na probatio ſufficit, niſi ſit pariter confirmata
alijs adminiculis; quia ſecundum Bal. in d.
l.ea quidem num. 4. de accus.cum ſemiplena
probatio ſit ſolum præſumptio, quæ mouet
fortiter animũ Iudicis, Ideò requiritur plus-
quam ſemiplena. Vt latè per Boet. poſt mul-
tos Deciſ.85.num.4. Et quæ dicatur pluſquã
ſemiplena, probatio vide infra in hac Diſcept.
ſub nu.188. ſicq; clarè apparet, quod nullo
modo ſufficiũt inditia, & maximè, remota:
165 Et optima ratione quidem, quia vt poſſit
infligi tortura de facti veritate, ideſt de certi-
tudine delicti commiſſi liquidè cõſtare debet
per probationes, ideſt per teſtes omni excep-
tione maiores Ariminen. in Addit.ad Angel.
de malef.in verb. & fama publica num. 108.
in fin. non autem per pręſumptiones, conie-
cturas, imaginationes, ſuſpiciones, & veriſi-
militudines Bal. conſ. 78. vol.3. Immò nec
etiam per inditia indubitata, quamuis nullam
habeant difficultatem, quin delictum fuerit
commiſſum. Ratio eſt, quia inditia indubita-
ta ad pœnam pecuniariam tantum ſufficiunt
Boſſ.tit.de conuict. num. 35. nec ab re, quia
nullũ inditiũ eſt adeò indubitatũ, quin aduer
ſus illud poſſit probari cõtrariũ. Boer. deciſ.
165.n.1. Et dato, & nõ cõceſſo, ꝙ ſufficiãt, ta
mẽ debẽt eſſe talia, quod nõ ſolum nullã ha-
beant difficultatem etiam minimam Boſſ. tit.
de indit. ante tortu. num. 37. Beraz. conſ.
60.num.8.lib.1.vbi de comuni; ſed etiã opus
eſt, vt crimen tangant Gloſ.in c.1.de confeſſ.
ob illam dictionem Aliæ, quæ eſt relatiua, &
repreſentatiua eiuſdem qualitatis Gloſ. in l.
quidã relegatus in verb.amicis ff, de reb.dub.
Vide plura in Diſcept. 192. num. 52. ſeqq.
166 Et ideò haud mirum, ſi dicatur, quod non
omnia inditia ſufficiunt ad torturam, quoniã
illa debent eſſe talia, quod crimen tangant vt
dictum eſt & quod omninò veriſimile ſit, de-
lictum fuiſſe commiſſum ab illo, contra quẽ
inquiritur Angel.l.cõditionaliter C.de quęſt.
vbi dicit eſſe notandum à criminaliſtis, quem
refert, & ſequitur Veronen.conſ.39. nu.38.
Et quia inditia, & maximè remota non tan-
gunt crimen; ſed ſolum teſtes; ideò inditium
167 non eſt probatio, quæ requiritur ad torquẽ
dum, ſeù condemnandũ; ſed (vt aliqui DD.
dicunt) eſt ſolum ſignum alicuius maleficij
ad veritatem habendam Gand. tract. malef.
ſub Rubr.de præsũpt. & indit.Ioan. Andr.in
addit.ad ſpec. in tit.de probat. § fin. in verb.
168 Itẽ per inditia. Itaq; ſi eſt ſignũ, non eſt pro-
batio, & ob id nõ poteſt infligi tortura Aliqui
alij dicunt, quod inditiũ eſt pars probationis
169 d. Gãd.in d.tract.ſub. Rubr. quæ precedere
debeant queſtionem in verb. quæ, & qualia
eſſe debeant iſta inditia Aliqui alij dicunt,
170 quod eſt ſpecies probationis. Per not. per
171 Bal.in l. fin. C. de probat. Aliqui dicunt,
quod eſt minima præſumptio boni viri ani-
mum Iudicis fortiter mouens (vt dictum eſt)
ad aliquid credendum, ſeù diſcredendũ Bal.
172 in Rubr.C.de probat. Aliquì dicunt, quod
eſt, minus quam ſemiplena probatio Bart.
in

in l. 2. ff. de excuſat. tuto & idem dicit Bal. in l.cũ probatio ff.de probat.in Addit. ſuis,dicens nulibi clarius id probari,quam in illa le-
173 ge. Si itaq; d. inditium eſt ſignum alicuius maleficij; non poteſt dici probatio ; quia ſignum indicat, non probat identitatem facti
174 Vt poſt Bart. & alios tradit Crauett. conſ. 169.num.4.Et tamen (vt dictum eſt) de delicto commiſſo conſtare debet per probationes,non autem per ſigna,inditia,præſumptiones,coniecturas, ſuſpiciones, & imaginationes Bal.d.conſ 78. vol.3. ſi eſt pars probatio
175 nis,non poteſt dici totalis,integra,plena,& perfecta probatio, ſed quidem imperfecta, ideò non ſufficit ad torturam;quia ex imper-
176 fecto non poteſt oriri perfectum Aym.de antiq tempor.verſ,teſtis quid.in lib.officialis
177 nu. 17. & 19.ſi eſt ſpecies probationis non
178 ſufficit ad torturam ; nam ex quo rem merur genus,remouetur quoq;quælibet eius ſpe
179 cies C.de vſur.re.iu.ff.de fund.inſtru.l ſũdi ſi eſt minima pſũptio boni viri, non ſufficit, quia pſũptio ſufficit tantũ ad pœnã pecunia
180 riam, ſeù ad capturam Boſſ.tit.de conuict.
181 num.35.& tit.de indit.num.180. Si eſt minus quam ſemiplena probatiò, non ſufficit quia ad minus requiritur ſemiplena Clar. in §.fin.d.q.62.in princ. quamuis Bal.in d.l.ea quidem dicat, quod nec etiam ſemiplena ſufficit, niſi etiam ſit probata alijs adminiculis (vt dictum eſt)quæ cum ità ſint, Iudices cri-
182 minales,nè errent, animaduertant queſò, quod quando DD.loquuntur de inditio ſufficienti ad torturam; illud nimirum (vt dictũ eſt) intelligunt de ſemiplena probatione, & non de minus quam ſemiplena vt decte, & egregiè declarat.Idẽ Soc.Iun.d.cõſ.39.n 57.
183 vol.2. quam nullo modo faciant inditia, ſed quidem vnicus teſtis fide dignus,& omni
184 exceptione maior d.l. qui vltimò in fin. ff. de pœn.Farinac.q.37.nu.58.& q.56.nu.121. Dec.conſ.189.col.1.ſeq.Et illi dicũtur omni exceptione maiores,quibus nihil prorſus poteſt opponi, & ſuperant etiam omnem triuolam exceptionem, & vndiq; ſunt inuulnerabiles l.1.§ Idem Cornelio l.maritus Vbi Gloſ. in verb. illicitè in fin.ff. de quæſt. Clar.q 21. verſ. vnus teſtis Et nè dicantur omni exceptione maiores, ſufficit quilibet defectus & minimus,aut in perſonis, aut in dictis Maſcard. de pbat.in præfatione lib.1.q.6.n.6.ſeq.lib. 2. l.ſ.in l. ſi quis col.1.ff. ſi quis caut.Et licet in l.admonendi de iureiur cũ ibi not.dicatur, prout etiam dicit Alex.conſ.53. num. 5. ſeq. lib.1.Caſtrenſ. conſ. 143. in fin. quod vnicus
185 teſtis facit ſemiplenam probationem,& poteſt deferri iuramentum in ſupplementũ plenè probationis; tamen intelligitur tantum in cauſis modicis,& ſummarijs vt not. Iaſ. in d. l. admonendi col. 96. vbi idem dicit de fam. Maranta in 4 par.5.diſtin.nu. 191.pag. mihi
184 Immò vt dictum eſt nec vnicus teſtis fa-
186 cit ſemiplenam probationem, nec inditium ad torturam Bart.& alij in d.l.fin.C.de queſt. Clar.in pract. crim. § fin. q. 22. verſ. breuiter Boſſ.tit.de indit.& conſiderat. ante tortu.n.6. quamuis etiam in tortura depoſuerit; ſed facit ſolum quale inditium . Idem Boſſ. d. tit.num. 19 Ratio eſt, quia vox vnius, vox nullius Boſſ. tit. de oppoſit. contra teſt. Et eſt etiam ſingularis l. iuſiurandi C. de teſt. c. veniens in fin.c.licet in fin.eo tit.Et id quamuis deponat de ipſo maleficio, & actu proximo,& immediato delicti,niſi ſit omni exceptione maior Bart. in d. l. maritus num. 1.ff. de quæſt.Bal.cõſ.259. num.5.lib.1.Crauett. conſ 99 num.4.lib.1.Ruyn.ex comuni conſ. 147.num. 3. & 5. tamen ex mea ſententia id habet locum quando cum ipſo alia concurrunt adminicula;& præcipuè tria coppu-
187 latiuè,quia tunc ſecundum DD.facit ſemiplenam probationem. Primò quod d teſtis (vt pluries dictum eſt) ſit omni exceptione maior Plot.in d.l.ſi quando num.879.C.vnde vi Aym.d.conſ.6 nu.12. Secundò quod deponat directè, & immediatè ſuper maleficio, & non ſuper inditio ad maleficium (vt dictum eſt) Bart.in d.l. fin. C. famil.herciſc. ff.de quæſt.Alex.conſ.5.nu.1.conſ.11.nu.4. Dec.c.3.loco num.15 et probat.Gram.vot. 22.Vulpell.conſ.35.nu.6. Tertio quod alia concurrant adminicula , (vt pariter dictum eſt) cum de per ſe non ſufficiat Iaſ. poſt alios in d.l.admonendi col.46.num.186.in fin. ff. de iureiur Marc.in pract.d §.diligenter Alex. d.conſ.89.viſo num.19.ſeq. vol.4. quæ cum ità ſe ſe habeant,omnino dicendum eſt,quod ad torquendum Reum nec etiam ſufficit ſemiplena probatio ſed neceſſariò requiritur pluſ
188 quam ſemiplena ; quæ nemirum eſt,quando duo adſunt teſtes,vnus integer, alter non: vel alia adſunt inditia cum vno teſte idoneo Vt latè per Boer. poſt multos deciſ. 85.num. 4.Ioſep.Ludouis.decis.100.num.4.ſeqq.Nec ab re videri debet,quia Inditium dupplex eſt,
189 nempè ſemiplenum,& dubiratum, & iſtud dirigit Iudicem in viam queſtionis habendæ cum alijs adminiculis Aliud eſt plenum, &

in-

Digitized by Google

indubitatum,& iſtud dirigit iudicem in viam
condẽnationis. Ex Primò quis nunquã dã-
190 natur l. abſentem in princ. ff. de pœn.quia
191 ſanctius eſt,impunitum facinus nocentis re
linquere,quam innocentes condemnare. Vt
ibi dicit Text. Ex Secundò verò quis poteſt
& debet condemnari. Vt l.ſi qui C.de adult.
& l.finali C. de probat. & habetur in l. licet
mperat. ff .de legat. primò quibusſic ſtanti-
bus concluditur, quod ſicut ad condemnan-
dum probationes debent eſſe luce meridiana
clariores; ità debent eſſe inditia ad torquen-
dum emanata tamen ad depoſitiones teſtium
192 idoneorum. Immò (vt dictum eſt) debent
eſſe tam clara, certa, & veriſimilia,quod ſola
Rei confeſſio deſit Alex.d.conſ. 133. nu. 11.
ſeq.vol.7.Ioan,de Amic.conſ. 137.num. 27.
193 Et vbi hinc inde nempè inter Curiam, &
Reum militant inditia ceſſat queſtio Marſ. in
pract §.diligenter num. 190.maxime quando
194 Reus habet aliquod inditium pro ſe Alex.
conſ. 180.vol.2.num 8. ſeq. quoniam ſtante
aliquo inditio, quod contradicit intentioni
Curiæ, Reus torqueri minimè poteſt Boer.d.
195 deciſ. 165. in fin. Vbi quod ità pluries fuit
iudicatum. Et vnum Inditium pro Reo tollit
omnia inditia, ex quibus Reus torqueri po-
196 teſt Iaſ.in l.fin. in fi.C.cõmun.delegat.Et ſi-
gnanter vbi pro Reo extant inditia animi,
ceſſant præſumptiones, quæ inducunt crimẽ.
197 Bal. conſ. 425.lib.5. Et animi inditium di-
citur v. g. quando Reus ſpontè ſe in carceri-
bus conſtituit; nam denotat, d. Reũ non ha-
buiſſe animum ad crimen, nec illud commi-
ſiſſe. Apparentibus igitur hinc inde inditijs,
198 & probationibus Fiſci,& Rei, Curiæ intẽ-
tio confunditur,& eſt locus abſolutioni Rei;
quia vnum inditium tollit aliud, & illud cõ-
fundit l.Diuus & ibi Bart.ff.de integr. reſtit.
199 Et vna præſumptio aliam pellit.c.accedens
de crim.falſ. Et probationes Rei,quãdo ſunt
veriſimiliores,& verè proximiores, vt facile
ex illarum diſcurſu comprehenditur, preua-
lere debent Ruyn. tract. de indit. in 7. q.
principali nu. 11.Paris.conſ. 153.vol.4.n.33.
200 Immò præſumptiones plures Rei vincunt
pauciores Fiſci c. illud de præſumpt. Alex.
201 conſ.88.vol.7. Bello. conſ. 10. num.4. Et
quando ſunt potentiores ſuperant contrarias
202 debiliores Soccin.Iun.conſ.36.nu.7.vol.2.
Et maximè quando præſumptiones fiſci ſunt
fundatæ ſuper non veriſimili, & pugnat con-
trà naturam, tollunt omnem opinionem de-
licti. Ità Bal. in l. cum qui. C. de Epiſc. &
203 Cler. Quinimò in conflictu probationum
(vt aliàs dictum eſt) hinc inde, etiamſi di-
ſcerni non poſſit, quæ ſint potentiores, di-
citur quod tũc pręſumẽdũ eſt pro Reo Alex.
204 conſ.24.vol.2.n.28.Et ſi illæ sũt pares tũc
inuicem ſe confundunt,& quæ ſunt pro Reo
attenduntur Brun.tract.de indit.& tortu.q.8.
principali num. 11. Alex.conſ.30. vol. 7.nu.
12. Et inter præſumptiones illa attenditur,
205 quæ tendit ad excluſionem delicti Fulgoſ.
conſ.198.col.2.Gram.conſ.ciuil 59.Ioan.de
Amic.conſ.53.nu.7. Quibus quoq; additur,
quod Iudex pro eius poſſe animaduertere de
bet in infligenda tortura ex inditijs; quoniã
licet etiam ex facultate ſibi conceſſa in pro-
206 cedendo in criminalibus liberum haberet
arbitrium; prout Bart. in l.ſeruum quoq; §.
publicè propè fin.ff.de procurat. Natt.conſ.
594.num.14. & Gand. tit. de quæſt. & tor-
207 ment. num.41. Tamen debet habere indi-
tium, per quod eius animus moueatur, quod
inculpatus ſit torquendus, & non alias. Ra-
208 tio eſt, quia arbitrium non ſupplet defe-
ctum inditij, vbi nullum validum extat indi-
209 tium. Et in arbitrio Iudicantis eſt quæſtio
facti, non autem iuris authoritas l.ordine §.
1.ff.de municip.Hyppol. l. quæſtionis nu.9.
ff.de quæſt.Cœpol.conſ. crim. 14. num. 20.
Gram.conſ.30.num.21.Riminal. conſ. 301.
num.46.vol.4. Vbi acerrimè defendit hanc
opinionem. Et d. Iudex eius arbitrium de-
bet regulare à diſpoſitione legum; ideò non
210 poteſt formare inditia ex ſua ceruice; ſed
211 debet habere inditia à iure approbata Marſ.
d § diligenter num. 30. Crauett. in pract. §.
quæ, & qualia eſſe debeant inditia num.4.&
10. Olaſc. deciſ. Pedamon.79.nu.13. & 57.
Vbi atteſtatur de comuni opinione Rolan.
conſ.3.num.37.vol.3.Franc.Perſonal.de in-
dit.& tortu.num.11.in fin.Nec valet,ſi dica-
212 tur,quod Iudex,quando habet liberum ar-
bitriũ,poteſt infligere torturã ad libitũ ſuum,
quia dicitur quod illud poteſt quod honeſtè po-
teſt 22.q.2. faciat homo & ff. cõd.Inſt. filius
213 & l.nepos de verb.ſignif.Et illud dicitur poſ
ſe quod de iure poteſt. In Clẽ.ſæpè de verb.
ſignif.in verb.poterit iuncta Gloſ. de præbẽ.
c.ſignificatum de vot.& vot.redempt.magnę
de elect.cum non liceat lib.6. Hæc Card. Za-
bar.in d.Clem.Nec id mirum eſſe debet,quia
Iudicis arbitrio quando à lege, vel ab homi-
214 ne aliquid commiſſum eſt, id vriq; intelli-
gitur, dumodo procedat ſecundum terminos
iuris,æquitatis,& ſic iuſta cauſa ſuadente l.1:
ff.de

ff.de vſur.c.iudicet ille. verſ.bonus Iudex. 3. q.7.Marſ.ſing.397. incip. arbitriũ. Menoch. de arbitrar.q.lib.1.q.9.nu.3. ſeq.& q.77.nu. 1.Et quando Iudex ex aliqua cauſa vult recedere à regula iuris comunis propter arbitrium ſibi conceſſum à lege, ſiue à Principe, debet d.cauſam exprimere, & declarare. Fœlyn.in c.1.poſt num.50.verſ.& prædictis add.de conſtit.& in c.cum ordinem.poſt num. 8.verſ.benè facit. de reſcript. Abb. & communiter omnes in c. ſicut. de re iudic. Riminal. conſ.483.num.13.ſeq. & ibi Mandos in addit.& conſ.499.nu.3. Et ſic quando conceſſum eſt Iudici liberum arbitrium, puto quod ad torturam non ſufficiunt inditia; ſed ſicut ad condemnandum requiruntur teſtes omni exceptione maiores, ità etiam ad torquẽdum
16 (vt pluries dictum eſt) Ratio eſt, quia inditia non pro probatione, ſed pro quadam ſpecie probationis habentur Calep.de Calep. conſ.52.num.33.ſeq.diuerſ.lib.1.Et hæc pro nunc in tali caſu ſufficiant, in cuius declaratione pluries iura, & DD. authoritates mihi opus fuit repetere, ad hoc ſolum vt ſciatur, quod non inditia, ſed teſtes tantum ſufficiunt ad torturam.

SVMMARIVM.

1 *Tortura non eſt arbitraria Iudici quoad illationem ipſius, ſed quoad tempus, & quoad modum.*

2 *Arbitrium regulatur ſecundum leges, & debet eſſe iuri, aequitati & rationi conſonum.*

3 *Arbitrio Iudex vti debet in aliquibus leuibus, non autẽ in cauſa capitali.*

4 *Tortura eſt ſubſidium extremum ad inueniendã veritatẽ*

5 *Tortura non infligitur nõ expectatis prius probationibus*

6 *Practica, ſeù ſtylus Tribunalium non ſeruatur, quando eſt contra ius.*

7 *Inditia non eſſe ſufficientia ad torturam, Iudex arbitrari debet.*

8 *Opinio benignior in criminalibus ſemper eſt tenenda.*

9 *Arbitrio Iudicis ſunt commiſſa, quæ in facto conſiſtunt, non autem quæ in authoritate iuris,*

10 *Tortura quando non eſt infligenda, iure nõ poteſt infligi,*

11 *Inditia propriè non dicuntur arbitraria.*

12 *Iudicis iniuria quicquid manat, iniuſtum eſt.*

13 *Ius ex iniuria Iudicis naſci non poteſt.*

14 *Inditia ad torturam debent eſſe propinqua, probabilia, magna, certa, clara, nõ autem leuia, perfunctoria, obliqua, & remota.*

15 *Inditia legitima ad torturam etiam in atrociſſimis delictis, & difficilis probationis requiruntur.*

16 *Criminis atrocitas non facit, vt Reus torqueri poſſit legitimis non extantibus inditijs.*

17 *Criminis atrocitas Iudicem mouere non debet etiam in quolibet grauiſſimo crimine.*

18 *Crimen quanto eſt grauius, & atrocius, tanto inditia debent eſſe grauiora & atrociora.*

19 *Tortura vt infligi poſſit, à Iudice iuris ordo, & ſolemnitates ſeruari debent.*

20 *Iudici licet iura tranſgredi in puniendo, non autem in procedendo.*

21 *Defenſionis facultas nemini eſt deneganda.*

22 *Lex quæ non dicit, nec Iudex dicere debet.*

23 *Iudex ſine lege procedere non poteſt.*

24 *Iudices maleficiorum dicuntur crudeles, qui varijs, artibus, modis, & inſtrumentis in torquendis Reis vtuntur.*

25 *Tortura Iudicis arbitrio eſt refrenanda, atq; moderãda.*

26 *Tortura exceſſiuè data operatur, quod inditia principalis delicti ſint purgata.*

27 *Tortus ſi moriatur in tormentis ob ſeuitiam, Iudex tanquam homicida decapitari debet.*

28 *Tormentorum noua genera non ſunt à Iudice excogitanda.*

29 *Iudex artibus impijs ſe exaltare cupiens confundit ſuam bonam famam apud bonos.*

30 *Tormentorum noua genera excogitare carnificum eſt potius, & crudelium, quam Iuriſconſultorum, & theologorum.*

31 *Tormentis vſuatus, debitus, & benignus modus, & non inconſuetus, & periculoſus eſt tenendus.*

32 *Tortura eſt res fragilis, incerta, & periculoſa, & quæ veritatem fallat.*

33 *Tortura plerunq; cogit ad mentiendum.*

34 *Torturæ non ſemper eſt adhibenda fides.*

35 *Tortura multa vi, & metu dicere cogit, quæ non ſunt vera.*

36 *Tortura eſt grauiſſima pœna.*

37 *Tortura eſt magnus dolor corporis, & magna afflictio.*

38 *Torturæ pœna maior eſt quam abſciſſio vtriuſq; manus.*

39 *Torturæ dolor etiam innocentes mentiri facit.*

40 *Tortura non poteſt infligi, quando venit imponenda pœna pecuniaria vel exilij*

41 *Tortura non poteſt infligi, niſi veniat imponenda pœna corporalis.*

42 *Tortura non infligitur, etiam quando delictum eſt grauiſſimum niſi in his, quæ grauiſſimam cauſam habent.*

43 *Tortura vt infligi poſſit, ſingula inditia ſunt plenè probanda, ideſt per duos teſtes conteſtes de loco & tempore idoneos, & fide dignos.*

44 *Tortura vt infligi poſſit, neceſſe eſt, vt accuſator poſtulet Reum torqueri.*

45 *Defectus quilibet, ſeù macula, aut exceptio etiam minima in dicto, vel in perſona teſtis impedit torturæ effectum.*

46 *Tortura non poteſt infligi niſi conſiderata prius qualitate teſtis, an ſit fide dignus.*

47 *Tortura vt infligatur debet teſtis deponere directè ſuper maleficio, & non ſuper inditio ad maleficium.*

48 *Tortura non infligitur odio, vel alia iniuſta prætentione.*

49 *Tortura non infligitur etiamſi confeſſio facta ſit ſeruatis ſeruandis.*

50 *Tortura non poteſt infligi cum proteſtatione, quod ſint ſaluæ probationes.*

51 *Tortura non poteſt infligi cum proteſtatione, quod infertur ſine præiudicio contumacialis ſententiæ.*

52 *Tortura non infligitur cum proteſtatione citra præiudicium confeſſatorum.*

53 *Tortura non infligitur cum proteſtatione, quod Iudex*

non

non intendit torquere ſuper conuictis.

54 *Tortura non poteſt infligi, niſi in ſubſidium, & probationis defectum.*

55 *Tortura non poteſt infligi, poſtquam Reus confeſſus.*

56 *Tortura non poteſt infligi pro leuibus inditijs, & pro re parui momenti.*

57 *Tortura non infligitur niſi præcedat formatio inquiſitionis, litis conteſtatio, repetitio teſtium parte citata, & publicatio proceſſus.*

58 *Præſumptiones ſuſpiciones, imaginationes, & coniecturæ non ſufficiunt ad torturam, ſed ad capturam tantum.*

59 *Tortura vt infligi poſſit requiruntur teſtes omni exceptione maiores, & concludentes.*

60 *Tortura non infligitur, niſi ex numero teſtium, vel ex eorum qualitate, vel ex perſona Rei appareat teſtes non mentiri.*

61 *Tortura non poteſt infligi, quando quis ciuiliter egit.*

62 *Tortura quãdo alicui datur, & in tortura dicit aliquid contra alium, non propter hoc ille alius eſt torquendus.*

63 *Tortura non parit torturam.*

64 *Tortura non eſt inditium, ſed purgat inditium.*

DISCEPTATIO III.

De Tortura.

1 CRiminaliſtę valdè errare mihi videntur,
quando dicunt, quod tortura eſt arbi-
traria Iudici, quaſi velint inſerre his verbis,
quod iure, & liberè poſſunt ſeruire in eos:
quod nimirum ſecus eſt; quia tortura non
eſt aliter arbitraria Iudici, ſed dicitur ſic per
vulgatum quendam dicendi modum. Et
quamuis Bart. in l. vnicus. §. Reus. ff. de queſt,
Alex. conſ. 5. nu. 4. lib. 1. Ioan. de Amic. conſ.
37. num. 4. Boer. deciſ. 163. num. 10. Gram.
conſ. 1. num. 25. Mars. in l. repeti. num. 6. ff.
de queſt. Mantua. conſ. 208. num. 2. Boſſ. tit.
de tortu. num. 42. Curt. ſen. conſ. 59. num. 9.
Aym. conſ. 288. num. 7. Soc. conſ. 54. nu. 14.
lib. 3. dicant, quod Tortura eſt arbitraria Iu-
dici; tamen intelligitur & quoad tempus,
puta vel per mediam horam, vel per horam
&c. & quoad modum, nempè an funiculus
vltra torturam debeat concuti ferula &c.
prout fieri ſolet in atrociſſimis delictis: Nec
non etiam intelligitur, quando inter DD. in
aliquo caſu diuerſæ ſunt opiniones; ideſt
quando aliqui dicunt, quod Reo poteſt infli-
gi tortura, & alij dicunt, quod non; nam
tunc poteſt Iudex ſe adherere illorum opi-
nioni, cui magis vult, & ipſi placet: Quo ve-
rò ad illationem ipſius non eſt arbitraria;
quia non poteſt Iudex ipſam inferre ad libi-
tum ſuæ voluntatis: Ratio eſt, quia tortu-
ra, cum ſit quid facti eſt in poteſtate legis, non
autem in arbitrio Iudicis. l. 1. & 2. ff. ad Tur-
2 pill. l. ordine. ad Munic. Et arbitrium regu-
latur ſecundum leges, & debet eſſe iuri, æqui
tati, & rationi conſonum. Rom. conſ. 376. n.
7. Alex. conſ. 217 num. 5. lib. 1. Immò debet
3 regulari ſecundum ius commune, & circa
aliqua leuia, non autem in cauſa capitali, &
quando dubitatur, an ſit infligenda d. tortu-
ra, & ità tenent communiter DD. vt atteſta-
tur Albert. in 3. par. ſtatuti. q. 32. nu. 1. refert,
& ſequitur Clar. q. 21. verſ. arbitrio, & balia.
& q. 64. verſ. dixi etiam. Vbi ait, quod Iu-
dices cauere debent, nè pretextu arbitrij pro
cedant ad tormenta ſine legitimis inditijs,
prout de iure requiritur. l. milites. §. oportet.
4 C. de queſt. Ratio eſt, quia tortura eſt ſubſi-
dium extremum ad inueniendam veritatem;
quamuis hodie de mala ſanguinariorum quo
rundam Iudicum prætenſa conſuetudine fa-
cilè non expectatis alijs probationibus ad
torturam protinus accedatur, in quo grauiſ-
5 ſimè erratur. Angel. l. fin. num. 4. C. de queſt.
Boer. d. deciſ. 163. incip. An per torturam. nu.
1. Marſ. in l. 1. nu. 7. de quæſt. Vbi de comu-
ni, & Panormit. in d. c. cum in contemplatio-
ne. q. 2. de reg. iur. Et quamuis nonnulli Iu-
dices dicant, quod de ſtylo, ſeù practica ali-
ter ſeruari videatur in pluribus Tribunalibus;
6 tamen Iudex chriſtianus huiuſmodi ſtylum,
ſeù practicam ſeruare non debet. Text. eſt in
l. ſed licet. ff. de offic. Præſid. Vbi habetur,
quod non id quod fit Romæ, ſed quod de
iure fieri debet, ſeruandum eſt. Bertaz. conſ.
225. poſt num. 19. lib. 1. & conſ. 556. nu. 10.
7 ſeq. in fin. lib. 2. Et Iudex ſemper arbitrari
debet, inditia non eſſe ſufficientia ad tortu-
8 ram. Cacheran. deciſ. 79. num. 58. ſeq. cum in
criminalibus ſemper ſit tenenda opinio be-
nignior. l. interpretatione. ff. de pœn. Cache-
ran. deciſ. 80. num. 8. Et hoc procedit etiamſi
9 Iudex haberet liberum arbitrium nam tali ar
bitrio commiſſa ſunt, quę in facto conſiſtũt,
non autem quæ in authoritate iuris. Simon.
de Petis conſ. 202. num. 2. Vbi plura in his
terminis adducit. Ex quibus igitur infertur,
10 quod d. Tortura non eſt arbitraria Iudici; ſed
benè inditia ſunt arbitraria; quia quando nõ
eſt infligenda iure non poteſt infligi; cum ad
ipſam infligendam legitima debeant præce-
dere inditia. & probata. d. l. milites. verſ. opor
tet. C. de quæſt. Brun. de indit. & tortu. q. 9. n.
16. Boſſ. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu.
11 nu. 1. & 132. Immò nec etiam inditia pro-
priè poſſunt dici arbitraria; cum ipſa quoq;
debeant eſſe legitima ad torquendũ. Rolan.
d. conſ.

12 d.conſ.7.num.38. ſeq. lib.1. Et quicquid ex
iniutia Iudicis manat, iniuſtum eſt, & iniu-
ſtitia cauſæ permanet in eius effectu: non
13 enim ex iniuria ius naſci poteſt. Gloſ. & cæ-
teri in l.pen. ff.de quæſt. & in c. cum in con-
templatione.de reg.iur. Hyppol.in pract. §.
2.quæſtio.Simanc. Enchirid.de torment.tit.
14 52. num. 34. Immo dd. inditia debent eſſe
propinqua, probabilia, certa, & clara; cum
ob remota leuia, & obliqua Reus torqueri
minimè poſſit. Gloſ.in l.fin.in verb.vel indi-
tijs. C.famil. hercisc. quam ſequuntur om-
nes in l.fin. ff de quæſt. Corrad. in pract. tit.
de negat.crim.& torment.num.26. Vbi am-
pliat id procedere etiam in crimine hereſis
tam priuilegiato, & Caſon. in tract. de tor-
15 ment.c.1. num. 8. legitima (inquit) tortura
requirit inditia, etiam in atrociſſimis delictis,
& difficilis probationis; quoniam nec atroci-
16 tas criminis, nec probationis difficultas face-
re poſſunt, vt ſine ipſis Inquiſitus torqueri
poſſit. Foller. in pract. crim. in verb. Quod
ſuffocauit vxorem. num.58. Hyppol.Rimi-
nal. conſ.89. num.57. lib.1. & latius conſ.
17 361. num.32. ſeq. lib.3. Cum criminis atro-
citas Iudicem mouere non debeat etiam in
quolibet grauiſſimo crimine. Rolan. d.conſ.
7.num.38. vol.1. & conſ.12.num.89.lib.3.
18 quoniam quanto crimen eſt grauius, & atro-
cius tanto inditia debent eſſe grauiora,
clariora, & vrgentiora. c. Vbi periculum.
de elect. in ſexto. Rolan. d. conſ. 361.
num.32.vol.3. Nec valet, ſi dicatur per ali-
19 quos Iudices, quod delictis atrociſſimis licet
Iudici iura tranſgredi; quia etiam in ſimili-
bus ad infligendam torturam tam iuris or-
do, & ſollemnitas ab ipſis ſeruari debent,
quam etiam legitima debent præcedere indi
tia. Foller.in d.pract.crim.in verb. Quod ſuf-
focauit vxorem. num. 53. & 58. lib. 1. Et
20 quando dicitur, quod licet Iudici iura tranſ-
gredi, intelligitur in puniendo, non aut in
procedendo, vbi eſt dubium, an Reus com-
miſerit delictum, an non. Foller.in pract. vbi
ſupra.num.57. Boſs.tit.de for. compet. nu.
56. Gabriel lib.7. concluſ. 1. num. 38. Ro-
lan. d.conſ.7.num.42. lib. 1. & conſ.12.nu.
72. lib.3. & eſt communis opinio, vt atteſta-
tur Maſcard.de probat.concluſ.137.num.5.
21 lib.1. Ratio eſt, quia Defenſionis facultas
nemini eſt deneganda; cum iniquum ſit inau
ditum hominem torquere, ſeũ condemnare.
Clem. paſtoralis.de re iudic.de cauſa poſſeſ-
ſio.l.defenſionis facultas. C.de iure fiſci.lib.
10. Immo (vt quidam Iuriſperitus non inep
tè dixit) defenſionis facultas nec etiam Dia-
bolo eſſet deneganda. Simanc. in Adnotat.
in Zanchinũ.c.3. Quod cum ità ſit, malè dici-
22 tur, quod tortura eſt arbitraria Iudici: Et
ideò quilibet chriſtianus Iudex pro eius ſa-
pientia, & dignitate, quæ lex non dicit, nec
ipſe dicere debet. l. ſeruum. verſ. non dixit
23 Prætor. ff.de acquiten. hæredit. cum ſine lege
procedere non poſſit. Argum. l. illam. C. de
collat. l. quid verò. §. pœna grauior. ff. de his,
24 qui not.infam. Vbi Barr. & alij. Qua quidem
ex re benè, & miſericorditer à Brun. tit. de
indit. & tortu. his formalibus verbis 2. q. 2.
par.num.5. ſeq. reprehenduntur illi crudeliſ-
ſimi maleficiorum Iudices, qui multis; va-
rijſq; modis, atque inſtrumentis in torquen-
dis Reis vtuntur. Aliqui (inquit ipſe) immit-
tunt aquam per nares, in qua etiam nonnulli
imponunt calcem obſtructo ore bibentis,
quod genus torturæ, vt ipſe audiuiſſe dicit,
eſt periculoſum, ne ex eo ſuffocetur tortus:
Quidã ponunt tax illud in oſſo pedis, quod
vulgariter dicitur oſſo pazzo: Quidam po-
nunt muſconem in ventre, ſiue in vmbilico,
& deſuper ponunt ciatum ab includendum
illum, nè poſſit egredi: Quidam torquent cũ
lingua caprina, & hoc modo, quia lauant pe
des torquendi cum aqua benè ſalita, & liga-
to torquendo ſuper ſanno faciunt, quod ca-
pra cum lingua lambat plantas pedum, quod
libẽter facit propter auiditatem ſalis; Et di-
cit audiuiſſe, quod iſtud eſt duriſſimum tor-
mentum, & ſine periculo: Quidam torquent
immittendo virgas inter digitos manus ſtrin
gendo cum cordula: Quidam vtuntur corda
ligatis manibus poſt terga: quod genus tor-
turæ communiter eſt in vſu, & vnuſquiſque
Prætor ex publico habet tale inſtrumentum
(vt videmus vbiq;) & iſtud eſt à conſuetu-
tudine communiter approbatum, & etiam
de iure. Vt l.nulli. C.ad l.Iul. maieſt. Verum
in iſto quoque maxima debet adhiberi dili-
gentia; cum ẽt huiuſmodi tortura à quoquo
25 humaniſſimo Iudice ſit ſemper pro eius ar-
bitrio referenda, & moderatè danda. l.quo-
ties. de naufra.lib.11. Ità dixit Bal.in l. data
opera.C.qui accuſ.non poſs.Boſs.tit.de tor-
tu. num. 27. & 46. Alias multa ſolent peri-
26 cula accidere: Nam quando exceditur mo-
dus in inferenda d. tortura, nempè quod da-
tur exceſſiua, operatur, quod inditia princi-
palis delicti ſint purgata. Farinac. de indit.
q.46.num.28. in fin. Vbi adducit rationem;
quia

quia tunc Reus non iure torquetur:Quidam inſuper ligāt ſolum vnam manū ad funem, & ſinunt ſic pendere ſuper terram, & dicit quoq; d.Brun. audiuiſſe,quod dantur etiam detento ad commedendum carnes multum ſalitæ, & denegant potum: Quidam lauant pedes torquendi, & plantas inungunt cum larido porcino, & ligato torquendo ſuper ſcanno faciunt, vt plantæ pedum vergent verſus ignem validum,& ſic iuxta ignem ſinunt permanere:De modis autem,& inſtrumentis aliquibus torquendi crudeliter ponit Bal. in l. 1.C.de man.ſeruo.Vbi dicit per illū
27 Text. in verb. laniauerit: Nota, ꝙ cōtra Iudices, qui ſcindunt alicui carnes,vt confiteatur crimen, ſi moriatur tortus in tormentis, Iudex iſte debet decapitari tāquā homicida, & Angel.in l.nemo carcerē.C. de exact. tribut. lib.10.dicit, quod not. Text. contra Iudices crudeles, qui propter delectationem inue-
28 niunt nouas tormenrorū ſpecies.Hi enim(vt d.Brun.dicit) appellantur Iudices irati, crudeles, atq; peruerſi, & ratione peruerſitatis Dominus confundet eos, quia ſunt perpetuo ignorantes: Sapientes verò talia abhorrent, & virtutum illuminatione ſcientiæ for-
29 mam propagāt. Reliqui verò artibus impijs ſe exaltare dicentes confundunt eorum famam apud bonos, & graues inceſſanter inquinantes.Et id maxime cōſtat per Anton. Gomez. qui tom.3. varia reſolut.c. 13.n.5. grauiter eos reprehendit: Et ego dicta noua tormentorū genera excogitare nullo modo
30 laudo, quia carnificum eſt potius, & crudelium, quā Iuris conſultorum, & Theologorum.Director.Inquiſit.3.par.pag.mihi 483. comm.39.& pag.593. comm.110. Vſitatus
31 ergo,debitus,& benignus modus, & non inconſuetus,& periculoſus in tormentis eſt tenendus. Director.Inquiſit. 3. par. pag. mihi 483.comm. 110. Et chriſtianus Iudex habeat illa Iuriſconſulti verba ante oculos in l. quæſtionis modum. ff. de quæſt. Vbi itaq; quæſtionem habere oportet, vt ſeruus ſoluus ſit vel innocentiæ, vel ſupplicio; Quod rectè quoq;admonuit Panormit.in d.c.cum in cōtemplatione. q.3.n.4. extra de reg.iur.Director.Inquiſit.3.par.pag.mihi 593.cōm. 110.
32 Et id optima ratione quidem, quoniam tortura eſt res fragilis, incerta, & periculoſa, & quæ ſępiſſimè veritatem fallat. Ex Vulpiano in l. 1.§.in cauſa Tributorum.verſ.quæſtioni. ff.de quæſt. huiuſmodi ſunt verba deſumpta; Quæſtioni fidem non ſemper, nec tamen vnquam habendam Conſtitutionibus declaratur:Etenim eſt res fragilis, & periculoſa, & quæ veritatem fallat;nam plerīq; patientia,ſiue duritia tormentorum itā tormenta contemnunt, vt exprimi ab eis veritas nullo modo poſſit:Alij tanta ſunt impatientia, vt quod vis mētiri,quam pati tormenta velint: Itaq; fit, vt etiam vario modo fateantur, vt non tantum ſe, verū ēt alios comminentur. Director.Inquiſit.3.par.pag.mihi 483. cōm. 39.Et Clar.q.64.verſ.multi innocentes &c. dixit, quod tortura eſt res fragilis,atq; periculoſa, & quæ veritatem fallat; cum aliqui ſint tantę imperiantię,vt mentiri potius, quā
33 pati tormenta velint:Vnde multi innocentes ob tormenta falſi condemnati fuerunt, quo-
34 niam d.tortura plerunq; cogit ad mētiendū. d.l.1.§.in cauſa.ff. de quæſt. Et ideò torturę
35 non ſemper eſt adhibenda fides, quia multa vi,& metu dicere cogit,quę non ſunt vera. d.l.1.ff.de quæſt.Diuus quoq; Auguſtinus dolenda eſſe ait iudicia hominū de hominibus, cum quiſpiam torquetur, & cum quæritur vtrum ſit innocēs,cruciatur,&innocēs, luit pro incerto Scelere certiſſimas pœnas. Demum Rethores multa dicunt contra tormenta.d.l. 1.§.quæſtioni.ff.de queſt.d.D. Auguſtinus lib.19.de Ciuitate Dei c.6. Cic. in Partitionibus.c.2.Rethoricorum.Ariſtot. Rethorico. ad Alexandrum .c. de queſt. Simanc. Enchirid .tit.52.de torment. num. 2. Nec ab re videri debet; quoniam tortura eſt
36 grauiſſima pœna. Gram. vot.15. num. 10. etiam, Boſ. tit. de tortu. num. 14. dicit, quod eſt magnus dolor corporis, & magna
37 afflictio:Immo maior eſt pœna torturę, quā abſciſſio vtriuſq; manus.Auth.vt nul. Iud.§.
38 fin. Pariſ.de Put.in tract. de ſcindic. in verb. tortura.c.15. Boſſ.tit.de tortu.nu. 12.& 14. &tit.de examin.Reotum.num.14.Muſcatel.
39 in pract.crim. pag.mihi 261.num.136.Vnde haud mirum,ſi torturę dolor etiam innocentes mentiri facit.Vulpell.conſ. 27.nu. 6. & Farinac.q.42.92.num.9. & 14. Vbi dicit, quod in criminalibus,in quibus eſſet impo-
40 nenda pœna pecuniaria, vel exilij nō poreſt dari tortura etiam in delictis reiteratis,vt ibi per eum.|num.10. ac etiam quod extarent inditia. Clar. d.q. 64. verſ. præterea debet. Burſatr.conſ.368.nu. 34.vol.4.Gomez. varia.reſolut.tom3.c.13. & conſ.95.n.17.Peguer. deciſ.16. per totam. Boſſ.tit. de indit. num.92.Cartar.in.pract.Reorum interogan. lib.4.c.1.n.17. ſeqq. Ratio eſt quia abſurdū
eſt,

Digitized by Google

eſt, quod ordinatum ad vnum finem non regulerur iuxta naturam illius finis. contra Text. in l. etſi non ſint. §. perueniamus. ff. de aur. & argent. ligat. Crauett. conſ. 137. num. 10. & 12. Nec etiam poteſt dari d. tortura, quando pœna relegationem non excedit. Muſcatell. pag. mihi 111. num. 39. Immo non poteſt dari, quando pœna ſtellionatus, ideſt pœna non corporis afflictiua imponitur. Oldrad. conſ. 74. Vbi quod iſto caſu imponitur pœna parua. Cæterum illud ab omnibus Iudicibus criminalibus eſt omninò animaduertendum, quod vltra ſupradicta non poteſt infligi Tortura alijs pluribus de cauſis prout infra. Primo non poteſt

41 infligi, niſi veniat imponenda pœna corporalis. l. edictum, & l. Diuus, & ibi Bart. & Alex. ff. de quæſt. Secundo non poteſt in-

42 fligi, etiam quādo delictum eſt grauiſſimum, niſi in his, quæ grauiſſimam cauſam habent, & probationes efficaciores ſunt. l. vlt. C. de probat. Dec. conſ. 429. num. 9. ſeq. Tertio

43 non poteſt infligi, quamuis Reus ſuſpectus ſit, & argumentis veriſimilibus vrgeatur, niſi alia multa concurrant ſcilicet vt indicia ſingula plenè probentur; ideſt per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore idoneos, & fide dignos. Afflict. c. 1. §. ſacramenta. de conſue. rec. feu. Marc. Blanc. tract. de indit. num. 46. tom. 15. Franc. c. 1. col. 1. verſ. & intellige. Bart. & cæteri in l. vlt. ff. de quæſt. Hippol. in pract. §. diligenter. Gloſ. communiter approbata in d. l. vlt. C. famil. herciſc. Simanc. Enchirid. de torment. tit. 52. num. 6. Quarto non poteſt infligi, niſi ac-

44 cuſator poſtulet, Reum torqueri. l. de minore. ff. de quæſt. l. quicunque. C. de ſeru. fugit. Simanc. Enchirid. d. tit. 52. num. 5.

45 Quinto non poteſt infligi, quando in teſte aliquis reperitur defectus, aut macula, ſiue exceptio; quia quilibet defectus, aut macula, ſeù exceptio etiam minima aut in dicto, aut in perſona teſtis impedit torturæ effectum. Clar. poſt alios q. 21. verſ. vnus teſtis, & q. 22. verſ. vnum tamen. Rolan. d. conſ. 7. num. 3. & 10. & conſ. 24. num. 2. lib. 1. Bal. conſ. 427. lib. 5. Menoch. de præſumpt. q. 89. num. 2. l. 1. §. idem Cornelio. l. maritus. Vbi Gloſ. in verb. illicitè. in fin. ff.

46 de quæſt. Sexto non poteſt infligi, niſi prius Iudex conſiderauerit, & perquiſiuerit, an teſtes ſint fide digni, vel ſi fortè natura varij ſint, ſi leues, ſi cum ignominia, ſi ſpe, ſi metu, ſi iracundia, ſi miſericordia impulſi, ſi premio, ſi gratia adducti teſtimonia perhibuerint, Item ipſorum conditionem, dignitatem, diuitias, paupertatem, amicitiam, inimicitiam, ſexum, ætatem, numerum, & id genus alia; ut his omnibus benè perpenſis poſſit deliberare quanta fides ſit ipſis adhibenda l. 3. cum ſeqq. ff. de quæſt. Simanc.

47 Enchirid. tit. 35. num. 1. 7. Septimo non poteſt infligi, quando teſtis directè non depoſuit ſuper maleficio, ſed ſuper inditio ad maleficium. Bal. l. fin. C. famil. herciſc. l. fin. C. de quæſt. Alex. conſ. 5. num. 1. conſ. 11. nu. 4. Dec. c. tertio loco. num. 15. de probat. Gram. vot. 22. Vulpell. conſ. 35. num. 6.

48 Octauo non poteſt infligi odio vel aliqua iniuſta prætenſione, aliter Iudex punitur, ac ſi indebitè torqueret Reum. Bart. in l. Cornelia. ff. ad l. Cornel. de Sicar. Pariſ. de Pur. in tract. de Scindic. in verb. tortura. c. 12. An ſi officialis. num. 2. verſ. Bartolus autem, & poſt Bart. & Angel. de maleſ. Brun. tract. de indit. & tortu. 2. par. q. 5. num. 20. verſ. vide etiam. Rondinell. de Scyndic. num.

49 258. Farinac. q. 37. num. 114. Nono non poteſt infligi, etiam quod Confeſſio facta ſit ſeruatis ſeruandis ab his, qui non poſſunt torqueri. Boſſ. tit. de indit. ante tortu.

50 num. 120. Decimo nec etiam poteſt infligi cum proteſtatione, quod ſint ſaluæ probationes, niſi cum de atrociſſimo crimine tractatur. Afflict. ſuper Conſtit. Neapol. lib. 1. num. 27. Didac. lib. pract. qq. c. 23. num. 6. verſ. prima concluſio. Vulpell. conſ. 4 num.

51 9. Vndecimo non poteſt infligi cum proteſtatione, quod infertur ſine præiudicio contumacialis ſententiæ, & rei iudicatæ; quia iſta proteſtatio eſt contraria facto. Tradit. Iaſ. l. 2. col. 45. C. de iur. Emphiteo.

52 Duodecimo non poteſt infligi cum proteſtatione citra præiudicium confeſſatorum quia Iudex ſic proteſtans nihil facit; cum pariter huiuſmodi proteſtatio ſit contraria facto. Not. c. cum M. Ferrarienſis. de

53 Conſtit. Iaſ. d. l. 2. Decimotertio non poteſt infligi cum proteſtatione, quod ipſe Iudex non intendit torquere ſuper conuictis; quoniam huiuſmodi proteſtatio eſt vana, & nihil operatur, quando Reus in tormentis interogatur ſuper delicto proprio. Boſſ. tit. de confeſſ. num. 19. & 29.

54 Gram. deciſ. 96. num. 2. Decimoquarto

C Non

Non poteſt infligi niſi in ſubſidium, & pro-
bationis defectum iuxta cõmunem praxim,
de qua in l. Diuus Pius. ff. de queſt. Bal. Al-
be. l. obſeruare. C. quor. appell. non recip.
Canſtrenſ. in l. ſi quis in hoc genus. C. de
55 Epiſc. & Cler. Vulpell. conſ. 4. num. 13. De-
cimoquinto, Non poteſt infligi, poſtquam
Reus commedit, ſed Iudex expectare debet
per hotas octo, nè euertatur ſtomachus, &
vouendo patiatur. Scripſit Clar. d. q. 64. verſ.
56 de certa tortura. Vbi ita de conſuetudine atte
ſtatur ſeruari. Boſs. tit. de indit. & conſiderat.
ante tortu. num. 92. Decimoſexto, Non po-
teſt infligi pro leuibus delictis. & pro re par-
ui momenti; ſed pro grauibus. l. leuia. ff. de ac
cuſat. Bart. l. leuia. ff. de iureiur. Brun. tract. de
indit. in princ. Iodoc. Brug. tit. de crim. traden.
tortu. num. 4. Capic. Deciſ. 126. Aym. conſ.
41. Vulpell. conſ. 24. num. 13. & conſ. 33.
57 num. 7. ſiue vti Reus, ſiue vti teſtis fuerit exa
minatus. Boſs. tit. de tortu. teſt. num. 8. Deci-
moſeptimo. Non poteſt infligi, niſi præcedat
formatio Inquiſitionis, litis conteſtatio, repe
titio teſtium parte citata, & publicatio pro-
ceſſus. Boſs. tit. de indit. & cõſiderat. ante tor-
58 tu. nu. 126. Decimo octauo, Non poteſt in-
fligi per præſumptiones, ſuſpiciones, imagi-
nationes, coniecturas, &c. Sed inditia de ne-
ceſſitate requiruntur per teſtes omni excep-
tione maiores probata, qui deponant con-
cludenter per vnum ex quinq; ſenſibus Dec.
conſ. 189. col. 1. ſeq. tradit, Bart. l. 1. cum ibi
not. ff. de queſt. not. l. milites. & ibi. fin. C. eo.
tit. Boſſ. poſt alios quos allegat tit. de indit.
59 num. 180. Vbi ait præſumptiones, ſuſpicio-
nes, coniecturæ, &c. in criminalibus ſufficiunt
ad capturam tantum, & non ad reliqua, quã-
uis ſint violentæ. Innoc. & alij in c. quia ve-
riſimile. de præſumpt. Bal in l. fin. in vlt. col.
C. de probat. Ratio eſt, quia probationes etiã
in iudicijs enormium delictorum, vt aſſaſſi-
nij, &c. debent eſſe liquidiſſimæ, & apertæ.
l. in teſtamento. ff. de condit. & demonſtrat.
quem Text. ſingularem affirmat Bal. in c. 1.
qualiter Dominus à propriet. priuet. nempè
emanatæ per teſtes omni exceptione maio-
res. l. qui vltimò in fin. ff. de pœn. quam
allegat Bart. in l. cunctos populos, & decla-
rat ibi Iaſ. num 51. in fin. Mantua. conſ. 67.
num. 37. ſeq. Marſ. conſ. 63. num. 13. ſeq.
Ariminen. in Addit. ad Angel. de maleſ.
in verb. & famà publica. num. 108. in fin.
Vbi ſecundum Bal. quem allegat in l. 3. §.
eiuſdem. ff. de teſt. Farinac. q. 37. num. 59.
60 & q. 56. num. 121. Decimonono, Non poteſt
infligi, niſi ex numero teſtium, vel ex eorum
qualitate, vel ex perſona Rei appareat teſtes
non mentiti. Aret. c. cum P. Manconella. col.
5. propè med. de accuſ. Per Text. in fidei fa-
61 uorem. §. fin. de heret. in ſexto. Vigeſimo,
Nõ poteſt infligi, quando quis ciuiliter egit.
Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. n.
62 98. Vigeſimoprimo, Nõ poteſt infligi, quan
do v. g. alicui datur tortura, & in tortura di-
cit aliquid contra alium, non propter hoc il
le alius eſt torquendus. Tiraquell. cauſ. 6. Ra
63 tio eſt, quia tortura non parit torturam; ſiue
non ſufficit pro inditio ad torturam, ſed re-
quiritur etiam alia præſumptio. Salyc. in
l. fin. C. de accuſat. Boſs. tit. de indit. ad tor-
64 tu. num. 160. Alex. conſ. 89. lib. 3. Mart. cõſ.
2. num. 28. Boet. deciſ. 319. num. 1. Et abſur-
dum eſſet dicere, quod tortura eſt inditium
ad torturam; quia non eſt inditium, ſed pur
gat inditium. Rolan. à Vall. conſ. 16. nu. 17.
lib. 1. Clar. q. 21. verſ. ſed. & verſ. ſeqq. Ber-
taz. conſ. crim. 39 num. 13. & conſ. 234. nu.
1. ſeq. lib. 1. & in ſpecie Boſs. tit. de indit. &
conſiderat. ante tortu. in fin.

SVMMARIVM.

1 *Laicus contra Sacerdotem, ſeù clericũ, aut Monachum, ſiue alios religioſos homines teſtimonium ferre non poteſt.*

2 *Laicum contra Clericum cenſura Sacrorum Canonum in cauſa criminali in teſtem non admittis.*

3 *Crimina excepta ſunt tria, nempè hæreſis, læſæ maieſtatis, & Simoniæ.*

4 *Laicus contra Sacerdotem, Clericum, &c. ad teſtificandum perpetuò eſt inhabilis.*

5 *Laicus quamis examinatus contra Clericum, ſeù Sacerdotem nullum parit inditium.*

6 *Laicus Clericum, Sacerdotem, alioſq; religioſos homines reuerentia proſequi debet.*

7 *Sacerdos Dei legatione fungitur.*

8 *Laicus ob generalem, & antiquam inimicitiam, quæ intercedit inter laicos & Clericos, nullũ parit inditium.*

9 *Laici Clericis ſunt infeſti.*

10 *Clericus ſicut contra laicum teſtimonium ferre nõ poteſt, ſic laicus contra Clericum.*

11 *Laicus nec contra Clericum primæ tonſuræ teſtimonium ferre poteſt.*

12 *Laicus contra Sacerdotẽ nullum parit inditium, etiamſi fuiſſet confrontatus, ad ipſum torquendum.*

13 *Sacerdotij dignitas non mediocrem in criminalibus deſ facit præſumptionem excluſiuam delicti.*

14 *Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio.*

15 *Laicus non eſt par Clerico gradu. & dignitate.*

16 *Sacerdos præponitur Magiſtratibus.*

17 *Teſtis*

17 *Teſtis, qui ob reuerentiam à teſtificando repellitur, examinatus nullum parit inditium.*
18 *Teſtis, q. i d iure repellitur, nullum parit inditium.*
19 *Laicus contra Sacerdotem deponens debet eſſe idoneus, ac omni exceptione maior.*
20 *Laicus contra Sacerdotem deponens non debet in aliquo vacillare.*
21 *Laicus teſtis contra Sacerdotem à macula manifeſta animæ, & corporis abeſſe debet.*
22 *Tortura Clerico, ſeù Sacerdoti rarius, ac mitius eſt infligenda.*
23 *Sacerdos etiam in crimine hæreſis, niſi ſit infamatus, licet alia concurrant inditia, non eſt torquendus.*
24 *Præsbiter etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi vrgentiſſima adſint inditia non torquetur.*
25 *Sacerdoti vacillanti in teſtimonio ferendo non poteſt infligi tortura.*

DISCEPTATIO IIII.

De Teſte Laico contra Sacerdotem, Clericum, Monachum, alioſq; Religioſos homines.

1 SAcerdoti, Clerico, Monacho, alijſq;
Religioſis hominibus ad depoſitionem
teſtis laici Tortura infligi non poteſt, quo-
niam laicus contra eos teſtimonium ferre
non valet, & ſi ferat non probat. Text. in c. de
cætero. ext. de teſt. De cætero inquit Text.
laicos in accuſationem, & in teſtimonium
contra Sacerdotes, ſeù Clericos in cauſa cri-
2 minali non eſſe aliquatenus admittendos
Cenſura Sacrorum Canonum manifeſtius
edocet. Et hoc verum eſt, preterquam in cri-
3 minibus exceptis, quæ tria ſunt hæreſis,
læſæ Maieſtatis, & ſimoniæ. De Simon. c.
tanta. & 2. q. 7. c. Sacerdotes, & c. oues. 15. q.
3. c. ſanè ex Gloſ. c. cum P. Manconella.
4 de accuſa. Ratio eſt, quia contra eos perpe
tuò ſunt inhabiles. Ioan. Andr. in Summario
Anan. num. 1. Bal. in Summario. Abb. num.
3. Fœlin. & Aret. in Summario Monticell.
in ſuo Reperto. teſt. Verb. laicus contra
Clericum. fol. 47. col. 1. verſ. 2. ſeq. Maſ-
card. de probat. lib. 2. concluſ. 962. num. 1.
Et ità cantat etiam Conſtitutio Pij Quinti
in Bullario. par. 2. fol. 937. & ſubintrat Diſ-
5 poſitio Sixti Quinti 6. in ordine, de qua in
Bullario. par. 2. fol. 375. Et ideò quamuis
etiam examinati, & veritas aliter haberi non
poſſit, nullum vnquam ad torturam facere
poſſunt inditium. Fœlyn. in ca. cum dilecti.
num. 10. ſeq. de accuſat. Riminal. conſ. 361.
num. 9. & 45. lib. 3. Marſ. ſing. 197. poſt
6 med. Et hoc tribus quidem de cauſis. Prima
cauſa eſt propter reuerentiam, quam laicus
debet Clerico, & maximè Sacerdoti, qui Dei
7 legatione fungitur. c. accuſati. in fin. 2. q. 7. c.
quis dubitet. & c. duo ſunt. 96. diſtin. Secun-
8 da cauſa eſt propter generalē, & antiquā ini-
miciriam, quæ intercedit inter laicos, & Cle-
ricos. Boſs. in tit. de oppoſit. contra teſt.
9 num. 91. cum laici ſint Clericis infecti. c. laici.
& c. laicus. 2. q. 7. Text. in c. clericis. de immū.
10 eccleſ. lib. 6. Tertia cauſa eſt, quia ſicut Cleri-
cus contra laicum teſtimonium ferre non
poteſt, ità ratione æqualitatis ſeruandæ non
poteſt laicus contra Clericum, & multo
minus contra Sacerdotem. Oldrad. conſ.
145. num. 3. Vbi de communi. Clar. q. 24.
verſ. præterea quero. Vbi de communi. Fari-
nac. conſ. 78. num. 8. & in prax. crim. tit. de
oppoſit. contra perſon. q. 61. num. 98. ſeq.
11 Nec etiam contra Clericos primæ tonſuræ.
Text. in d. c. de cætero. in verb. Clericum.
ext. de teſt. iuncto c. clericos. & ibi Gloſ. in
verb. Pſalmiſtas. 22. diſtin. Fœlin. in d. c. de
cætero. in princ. verſ. & procedit etiam. Ma-
ſcard. de probat. lib. 2. concluſ. 962. num.
1. lib. 3. concluſ. 1358. num. 45. Farinac.
d. q. num. 101. ſed d. laicus in criminibus
difficilis probationis, quando ideo ſit omni
exceptione maior, admittitur contra Cleri-
cum primæ tonſuræ; non autem contra Sa-
cerdotem; quia in cauſa criminali contra ip-
12 ſum nullum parit inditium; etiam ſi fuiſſet
confrontatus ad ipſum torquendum c. teſti-
monium. 11. q. 1. c. veniens. de teſt. Spec. tit.
de teſt. §. 1. verſ. Item quod eſt laicus. Marſ.
§. expedita. num. 80. Et id dupplici ratione.
Prima ratio eſt, quia Sacerdotij dignitas, ſiue
13 ordo non mediocrē in criminalibus de ſe fa-
cit præſumptionem excluſiuam delicti, ex
quo habet pro ſe iuris præſumptionem, &
volens probare contrarium, clariores, & lu-
cidiores debent deducere probationes. Dec.
conſ. 175. num. 5. Cæphal. conſ. 138. num.
14 18. lib. 1. Et hæc iuris præſumptio dicitur li-
quidiſſima probatio. l. licet Imperator. & ibi
Alex. & Iaſ. de legat. primo Gloſ. in l. Tutor
petitus. C. de petit. tuto. In tantum quod
Reo ad reportandam victoriam ſufficit pro-
batio per ſimilem præſumptionem. Angel.
in l. 1. 2. notab. C. de teſtam. Fœlin. Rubr.
15 de probat. col. 2. ſecunda ratio eſt., quia
laicus non eſt par. Clerico, & præcipuè
Sacerdoti gradu, & dignitate; & ob
16 id iure optimo d. Sacerdos præponitur
Magiſtratibus. l. 1. §. 1. ff. de iuſt. &

Digitized by Google

17 iur. Et iſta ratio reſpicit reuerentiam, qua laicus non tantum Sacerdotem, ſed etiam clericum proſequi debet. Tradit Aret. d. c. de cætero. de teſt. Et vbi quis repellitur ob reuerentiam à teſtificando, examinatus nullum parit inditium. Allegatur Teſt. in l. 1 §. Diuus el primo. ff. de queſt. ſequitur Dec. c. Atſi
18 Clerici. n. 67. de teſt. Immo quando de iure repellitur, prout in huiuſmodi caſu nullũ tacit inditium, quamuis cum tortura depoſuerit. Aym. conſ. 66. num. 55. & 57. Fœlyn. d. c. cum dilecti. num. 10. ſeq. de accuſat. Hyppol. d. conſ. 361. num. 9. & 45. lib. 3. Gram. conſ. 45. num. 22. in fin. Cuephal. conſ. 65. nu. 27. lib. 1. Burſatt. cõſ. 135. n. 2. Vbi atteſtatur de communi; qui ſcripſerunt id procedere etiã in crimine occulto, graui vel aliàs in caſu, in quo per alios veritas haberi nõ poteſt. Vltra
91 quod laicus deponens cõtra Sacerdotem nõ ſolum debet eſſe idoneus, ac omni exceptione maior. c. accuſatio Epiſcoporũ, 2. q. 7. Ve-
20 rum ẽt nõ debet in aliquo vacillare. Immo à macula manifeſta animæ, & corporis debet
21 abeſſe, aliàs repellitur. Abb. c. 1. n. 4. de except. ſed dato ꝙ ad depoſitionẽ laici ſacerdos, Clericus, Monachus, & alijs Religioſi
22 homines in aliquo graui, & enormi caſu veniant torquendi; tamen tortura mitius, ac rarius eſt ipſis infligenda; tum propter periculũ excummunicationis, ſi forte modus excedatur, tum etiam propter reuerentiam religioni debitam, pręcipue ſacerdoti ob dignitatem Sacerdotalẽ, qua eſt decoratus. Simanc. Enchirid. de torment. num. 25. Hugo Archid. Præpoſt. in c. illi, qui. 5. q. 5. Siluester in Sũm. in verb. Inquiſitio. 2. § 9. Ioan. Bernard. in pract. c. 117. niſi tamen delicti enormitas, & inditiorum grauitas acriorem torturam infligendã ſuaderet. Simanc. de Cathol. Inſtit. tit. 65. nu. 50. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 595. comm. 100. Immo ad depoſitionẽ laici d. Clericus, & præcipue Sacerdos etiam
23 in crimine hereſis, niſi ſit infamatus, licet alia concurrant inditia, non eſt torquendus. Abb. antiq. in c. grauis. de depoſit. Vt refert idem Panormit. num. 6. verſ. nota vlterius. Et hæc Sententia communi multorum inſignium Iuriſconſultorum voto recepta eſt, quos refert, & ſequitur Diaz. in pract. crim. canon. c. 117. Idem in Regula 125. incip. confeſſus de crimine. in 3. ſublimitatione, Id quod latiſſime probat Carrer. in pract. crim. num. 161. Director. Inquiſit. 3. par.
24 pag. mihi 596. comm. 110. Immo Presbiter non torquetur etiam in quolibet grauiſſimo crimine, niſi inditia valdè vrgeant, quia vrgentiſſima eſſe debent. l. pręsbiteri. C. de Epiſc. & Cler. c. pręsbiteri. p. 5. q. fin. Abb. c. cum in contemplatione. de reg. iur. Alex. ad Bart. l. fin. ff. de queſt. Fœlyn. d. c. veniens. 2. de teſt. Vulpell. conſ. 35. num. 9. Nec mirum videri debet, quia contra Sacerdotes, clericos, &c. cautiſſime, & circumſpectiſſime procedendũ eſt; quoniam tanta eſt ipſorum dignitas, quod etiam ipſis teſtibus vacillantibus in teſtimonio fe-
25 rendo nullo modo poteſt infligi tortura, ſed aliàs de falſo eſt imponenda pœna. Vt l. præsbiteri. C. de Epiſc. & Cler. ſecundum Bart. licet ergo Clericus teſtis vacillet in teſtimonio, non tamen torquetur. Quid autẽ ſit de iure canonico Bal. in d. l. præsbiteri remittit ad notata 6. q. 1. Præsbiteri el ſecundo, & per Archid. 161. Et vide, ẽt per Imol. in c. quoniam contra falsã. de probat. & melius in c. cum in contemplatione. de reg. iur. Et plenius per Paulum de Eliaza. in c. grauis. de depoſi. Fallit tamen in crimine hereſis, & læſæ maieſtatis. Brur. tract. de indit. & tortu. q. 4. ſecundæ par. num. 24.

SVMMARIVM.

1 *Doctores, & Aduocati de cõſuetudine torqueri nõ poſſũt.*
2 *Torturæ ſubijci non poſſunt in dignitate poſiti.*
3 *Iudices, milites, Decuriones, filij, & nepotes nõ torquẽtur.*
4 *Doctores ſunt vere nobiles.*
5 *Doctoratus eſt dignitas.*
6 *Doctores propria fulgent dignitate, quia ſunt perſonæ valde dignæ.*
7 *Conſuetudo quod Doctores torqueantur non valet.*
8 *Doctores. & Aduocati in quibus caſibus torquentur.*
9 *Conſuetudo exiſtens in aliquo loco, quod Doctores torqueantur, non valet Ratio.*
10 *Doctorem ſi Iudex torqueat, conſuetudine nõ excuſatur.*
11 *Doctoris priuilegia etiam in criminibus exceptis, & grauibus procedunt.*
12 *Doctoris priuilegia etiam Aduocatis conceduntur.*
13 *Aduocationis officio nihil fere dignius.*
14 *Aduocati militibus comparantur.*
15 *Doctores nec de iure, nec de cõſuetudine torqueri poſſũt.*
16 *Conſuetudo inducens, quod perſonæ priuilegiatæ, præterquam in caſibus expreſſis, torqueantur, non valet.*
17 *Doctoribus aliquid atteſtantibus creditur.*
18 *Doctoris qualitas multum operatur.*
19 *Ex Doctoris dicto inſurgit bona fides.*
20 *Doctoris domus eſt oraculum Ciuitatis.*
21 *Doctor magiſtratum gerens ſecundum Platonem ſecundas poſt Deos habet gloriæ & honoris ſedes.*
22 *Inditia contra Doctorem debent eſſe grauiora, quam in alijs non Doctoribus.*
23 *Doctor nõ habẽs cõtra ſe inditia probabilia, & ex probabilibus argumẽtis orta torqueri nõ põt quauis de cauſa.*

Indi-

Inditia leuia ad liberam, & honeſti gradus perſonam torquendam non ſufficiunt.
Inditia debent eſſe adeò clara vt Index ſit ferè certus, vt qui equuleo ſupponitur, delictum perpetrauerit.
Doctor abſq; venia in ius vocari non poteſt.
Doctor pro delatione armorum capturari non poteſt.
Doctores legum. & aliarum ſcientiarum capi, ad Indicem trahi, aut quouis alio modo vexari non poſſunt.

DISCEPTATIO V.

De Doctore, & Aduocato non torquendis.

1 DOctori, & Aduocato de conſuetudine
tortura infligi non poteſt; quamnis
aliqui Iuriſperiti aliter ſentire videãtur. Boſſ.
tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. n. 111.
Vbi de communi. Rom. Pariſ. de Put. de Scin
dic. verb. Doctor. Carren. Petr. Duenas reg.
190. 4. amplia. Vbi pariter de communi teſtatur.
Clar §. fin. q. 64. verſ. quero an Docto
res in prax Alciat. conſ. 20. num. 19. tom. 2.
2 lib. 7. Vulpell. conſ. 141. num. 10. Ratio eſt,
quia cum ſint in dignitate poſiti, torturæ ſu-
bijci non poſſunt. Vt Diuo Marco Aurelio
teſtantut Diocletian. & Maximilian. AA. in
l. Dino Marco. C. de queſt. Vulpell. conſ.
83. num. 11. & 13. Boſſ. d. tit. de indit. & cõ-
ſiderat. ante tortu. n. 110. Et patet ex not.
per Bart. in l. 1. C. de digni. lib. 12. Ad idem
facit l. nullus. C. ad l. Iul. maieſt. ibi aut digni-
3 tatis à cõtrario sẽſu; prout. sũt v. g. eminen-
tiſſimi Iudices, milites, Decuriones, & filij,
& nepotes. l. prędictorum. nè aliqua macula
eos aſpergat. Vt de eo l. milites. & l. Decu-
riones. ff. de Decurio. l. fin. Et non poſſunt
torqueri ſiue vti Rei, ſiue vti teſtes exami-
nentur. Boſſ. tit. de tortu. teſt. num. 8. Clar.
d q. 64 §. fin. verſ. itẽ quęro nunquid. Odo-
fred. l. omnes. C. de Decurio. lib. 10. Vbi in
dignitate poſiti non torquentur. nõ diſtincto
in qua dignitate poſiti ſint Vnde dicit ibi
Bart. no. quod Decuriones, & alij poſiti in
4 dignitate non torqueantur: Sed Doctores
non Solum ſunt in dignitate poſiti; ſed ſunt
etiam verè nobiles. Cyn. in l. prouidendum.
ex eo Text. C. de poſtul. Alex. conſ. 94. in
pri. & conſ. 213. lib 6. Rip. l. Centurio. n. 15.
5 de vulg. & pupill. Ratio eſt, quia Doctora-
tus eſt dignitas. Bart. in l. fin. C. de Iude. Abb.
Dec. in c. propoſuiſti. in fin. de probat. Vul-
6 pell. d conſ. 141. num. 4. Et ideò Doctores
propria fulgent dignitate, quia ſunt perſone
valdè dignę. Bal. in l. fœmine de Senat. Idẽ
Bal. in l. parabolanos. C. de Epiſc. & Cler.
Vnde ob id, quamuis etiam in officio prętu-
rę, vel alibi delinquant, non poſſunt torqe-
ri. Boſſ. d. tit. de indit. & conſiderat. ante tor-
tu, num. 116. Verum Odofred. ſecundum
Brun. factis hinc inde argumentis ſoluit pro
prima parte, quod ſit verum, quod de iure
non poſſunt torqueri; Sed de conſuetudine,
quę eſt legis interpres benè torquetur ſecũ-
dum eum, & ità etiam dicit Paul. de liaza. in
d. c. grauis. de depoſit. Angel. de Aret. in
tract. de malef. in Gloſ. in verb. ſama publi-
ca. col. 21. in verb. 6. quero: Tamen ego legi
aliquos modernos Iuriſpetitos tenere nun-
7 quam vidiſſe talem cõſuetudinẽ obſeruari;
& ità puto tenendum in iudicando, & con-
ſulendo etiam ſtante d. conſuetudine, quę de
8 iure non valet. Prædicta autem limita in cri-
mine læſę maieſtatis. vt l. de minore. 2. tamẽ.
ff. de queſt. l. nullus. C. eo. tit. vide ẽt per Aret.
in tract. malef. in Gloſ. in verb. Ch'hai tra-
dito la tua patria. Item in crimine proditio-
nis. l. deſertore §. his qui ad hoſtes. & l. pro-
ditores. ff. de milit. Item in crimine hæreſis.
Director. inquiſit. par. 3. pag. mihi 483. cõm.
34. Idem videtur in crimine ſimoniæ. Dixit
Glo. in l. nullus. per Text. in l. ſi quændam.
C. de Epiſc. & Cler. ibi ad inſtar. publici cri-
minis, & læſe maieſtatis accuſatione propoſi
ta in gradu Sacerdotij tradatur. Idẽ eſſet dicẽ
dum in maleficij s, & Mathematicis, & alijs
ſimilibus, de quibus loquitur. l. & ſi excepta.
C. de male. & ma. Adde idem eſſe in crimine
falſi. Vt l. ſi quis Decurio. C. de falſ. Idem in
priuato carcere. vide de his duobus in d. l.
excepta. in Gloſ. 2. d. l. de minore. 1. reſpõſo.
ff. eo. l. ex libero. §. 1. ff. eo. & de re milit. d. l.
deſertores. & d. l. proditores. Et quoniam
ſupra dictum eſt, quod aliqui DD. dicunt
quod de conſuetudine non ſeruatur, prout
ego etiam dico, quod poſiti in dignitare non
torqueantur; immò aliqui alij dicunt, quod
Bononiæ viderunt ſeruare contrariũ: Quero
9 poſito quod conſtaret de tali conſuetudine
in aliquo loco, an illa veleret, & eſſet ſeruan-
da? dic quod non ſecundũ Bart. in l. omnes
Iudices. C. de Decur. lib. 10. Et ita refert, &
ſequitur Berta. in ſuo Repert. in verb. Tortu-
ra, qui loquitur de militibus, & idem tenet
Iudouic. in ſingul. primi anni 371. quod inci-
pit milites, & DD. quod refert, & ſequitur
Auguſt. de Arimin. in addit. ad tract. Aret.
malef. in Gloſ. in verb. fama publica. in verb.
ſexto quero: Ratio eſt, quia non id quod fit
Romæ, ſed quod de iure fieri debet ſeruan-
dum eſt. Text. in l. ſed licet. ff. de offic. Præſid.

Digitized by Google

Bertaz. conſ. 225. poſt num. 19. lib. 1. &
conſ. 556. num. 10. in fin. ſeq. lib. 2. vbi de-
clarat d. conſuetudinem nõ eſſe ſeruandam ;
prout etiam dicit Farinac. q. 43. n. 124. pre-
terquã in caſibus à iure expreſſis (vt dictum
10 eſt) Et ſi Iudex Doctorem torqueat, conſue-
tudine non excuſatur. Iaſ. in l. de quibus. n.
66. ff. de legib. Alciat. in renninis conſ. 19. in
fin. lib. 6. quoniã Doctoris dignitas eſt tanta,
quod ipſius priuilegia etiam in criminibus
11 exceptis, & grauibus procedunt. Vulpell. d.
conſ. 141. num. 11. quamuis actu non legat.
d. conſ. num. 8. Et vt eius dignitas magis elu-
12 ceſcat, dicitur, quod ipſius priuilegia conce-
duntur etiam Aduocatis. Quid enim dignius
13 aduocationis officio? Quod peregrinum ne-
gocium ad ſuas transfert moleſtias, vt labo-
ribus ſubueniat alterius. Vt dicebat Caſſiod.
& refert Rip. l. Centurio. de vulg. & pupill.
num. 16. Militant nanq; cauſarum patroni,
qui glorioſæ vocis munimine confiſi labo-
rantium ſpem, honorem, vitam, & perſonas
defendunt. Vt leo, & Anteminus Impp. re-
ſcripſerunt in l. Aduocati. Vbi Bal. & Salyc.
C. de aduocat. diu. iud. tit. Vbi aduocati mi-
14 litibus æquiparantur. l. milites. C. de queſt.
Vbi Cyn. Ob eamq; rem meritò dicitur, quod
Doctor nec de iure, nec de conſuetudine po
15 teſt torqueri. De iuris ſubtilitate, ſeù ſolem-
nitate non poteſt torqueri. l. aduocati de ad-
uocat. diuer. iud. De conſuetudine etiam non
16 poteſt torqueri; nanq; Cõſuetudo inducens,
quod perſonæ priuilegiatæ torqueantur, &
maxime Doctores, non valet. Text. eſt in l.
omnes Iudices, & hoc ibi voluit Bart. C. de
Decur. lib. 9. Nec mirum eſſe debet, quia sũt
tantæ dignitatis, nobilitatis, & authoritatis,
quod ipſis aliquid atteſtantibus creditur.
17 tenet Bart. in Repert. l. de quibus. col. 2. verſ.
4. principaliter quæritur. ff. de quibus. Iaſ.
conſ. 189. col. pen. verſ. tamen cum in caſu
18 noſtro: Ratio eſt, quia Doctoris qualitas
multum operatur. Argum. c. niſi eſſent. de
præben. Natt. conſ. 218. nu. 14. Nec eſt no-
19 uum, quod Doctori credatur; quia ex eius
dicto inſurgit bona fides. Ità Bal. in c. ſancto-
rum; verſ. & dico vnius. de preſcript. Aret.
20 conſ. 102. col. pen. verſ. & ideò dicit Bart.
Et eius domus eſt oraculũ Ciuitatis ſecun-
21 dum Cic. lib. 2. de Oratore; quia ciues de re-
bus ſuis incerti per eum clari redduntur.
Vulpell. d. conſ. 141. num. 7. vnde iure qui-
dem Doctor, qui publici muneris magiſtra-
tum gerit poſt ſecundas gloriæ, & honoris
ſedes habet. Vt dicebat Plato lib. 6. de legib.
Et ob id quando caſu aliquis Doctor repe-
22 ritur inquiſitus, inditia contra eum debent
eſſe grauiora quam in alijs non Doctoribus.
Marc Anton. Eugen. conſ. 141. in princ Ba-
iard. ad Clar. q. 64. num. 63. Vbi quod
23 ſola Confeſſio deſit. Immò d. Doctor, quan-
do contra ſe non habet inditia probabilia,
& ex probabilibus argumentis orta torqueri
non poteſt quauis de cauſa; quoniam le-
24 uia inditia ad liberam, & honeſti gradus per-
ſonam torquendam non ſufficiunt. Vt Deo-
cletian. & Maximia. Impp. reſcripſerunt. l.
milites. C. de queſt. Ità (vt dictum eſt) quod
ſola cõfeſſio deſit. Alex. conſ. 133. n. 10. lib.
25 7. Et adeò clara, vt Iudex ſit ferè certus, vt
qui equuleo ſupponitur, delictum perpetra-
uerit. Vt ſæpe dicere ſolebat Aym. conſ. 6.
& 99. Cyn. l. 1. & ibi Bart. C. de aduoc. diuerſ.
Iud. tit. 2. Et ideò omnino dicitur, quod Do-
ctor ob magnam dignitatẽ, & excellentiam
26 non ſolum non poteſt torqueri; ſed abſq;
venia nec etiam in ius vocari. Bart. in l. ſi li-
ber. de in ius vocan. Alciat. lib. 1. de verb.
ſignif. fol. mihi 16. verſ. propter excellentiã.
Petr. Ienaurderinus tract. de Doctor. priui-
27 leg. 2. par. in princ. Nec ẽt pro delatione armo
rũ poteſt capturari, quia habet priuilegium.
Bart. in l. magiſtros. C. de nobilit. Tiraquell.
de nobilit. c. 20. n. 68. in fin. Fœlyn. Rubr. de
magiſtr. col. 2. Bonincont. de Curtil. in tract.
de nobilit. in 5. par. n. 72. ſeqq. quẽ refert, &
ſequitur Baiard. ad Clar. q. 82. n. 77. Immò
28 prout Brun. ſecundum mentem Odofred.
tract. de indit. & tortu. cuius verba ſunt in-
fraſcripta, Doctores legum, & aliarum ſciẽ-
tiarum perſonaliter capi, ad Iudicem trahi,
aut quouis modo vexari non poſſunt: Et ſic
familia Gubernatoris non debet eos pro ar-
mis ſcrutari ſecundum eum ibi. facit vltra d.
Odofred. l. omnes. C. de decur. lib. 10.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſingularis non probat.*
2 *Teſtis ſingularis deponens de actu particulari nõ probat.*
3 *Teſtis ſingularis deponens de actu vniuerſali non probat.*
4 *Teſtes ſingulares quamuis honeſti non probant, licet agatur de proprio facto.*
5 *Teſtes ſingulares non probant etiam in crimine hæreſis.*
6 *Singularitas vbi eſt ibi eſt varietas, & contrarietas.*
7 *Singularitas arguit dolum, & falſitatem.*
8 *Teſti vnico credere eſt contra ius diuinum & humanum.*
9 *Singularitas teſtium diuidit, & lacerat teſtimonia.*
10 *Teſtes vario modo loquentes auferunt verum ſenſum ſuarum.*

rum depoſitionum.

11 *Teſtis ſingularis non poteſt ſupplere alium ſingularem.*

12 *Teſtibus ſingularibus lege diuina, pontificia, & cæſarea nullo modo credi poteſt.*

13 *Teſtes ſingulares etiam mille tantum probant, quantum vnus.*

14 *Teſtium ſingularium numerus non ſupplet exceptionem ſingularitatis.*

15 *Teſtes ſingulares prorſus diuerſi, etiamſi plures ſint, pro vno ſolo habentur.*

16 *Teſtes plures ſingulares minus probant, quam vnus.*

17 *Teſtis vnus ſingularis debilitat dictum alterius.*

18 *Teſtes ſingulares minus probant, quam vnus non ſingularis.*

19 *Teſtes ſingulares non admittuntur ad probandum quid in ſpecie, ideſt contra perſonam alicuius, ſed in genere, ideſt ad inquirendum.*

20 *Teſtes ſingulares quamuis mille nullum pariūt inditium.*

21 *Teſtes ſingulares circa idem factum dicuntur contrarij.*

22 *Teſtes ſingulares ad probandum crimen hæreſis non admittuntur.*

23 *Teſtibus prorſus ſingularibus quis nō probatur hæreticus.*

24 *Teſtes ſingulares etiam cum infamia non ſufficiunt ad condemnationem.*

25 *Probationes in criminalibus debent eſſe luce meridiana clariores.*

26 *Teſtes ſingulares etiam cum infamia ad condemnandum coniungi non poſſunt.*

27 *Fama mala eſt inditium debile, & à crimine remotum, & ſi coniungatur cum alijs inditijs, non facit ſemiplenam probationem.*

28 *Teſtes ſingulares non coniunguntur, quando conantur diuerſas probationum ſpecies afferre.*

29 *Teſtes ſingulares cum fama non ſufficiunt ad probandam hæreſim.*

30 *Teſtes ſingulares ambigui, quando eorum depoſitiones ſunt ſuper diuerſa confeſſione, iungi non poſſunt cum confeſſione ſuperioris teſtis.*

31 *Purgatio canonica indicitur delato ratione infamiæ.*

32 *Abiuratio indicitur ratione vehementis ſuſpicionis, quæ conſurgit ex dictis teſtium.*

33 *Infamia licet ſit legitimè probata, & adſit teſtis ſingularis non propterea condemnantur Reus.*

34 *Imperfectis pluribus non conſurgit vna perfecta probatio.*

35 *Teſtes ſingulares non ſufficiunt ad probandum quem hæreticum in genere.*

36 *Homo generalis non venit ſub oculos, ſed ſpecialis.*

37 *Indiuiduū, ſiue forma genus eſſe non poteſt, & Probatio in genere non habetur in conſideratione.*

38 *Teſtes ſingulares etiam repetiti, & formiter examinati ſuper diuerſis inditijs non pariūt inditiū ad torturam.*

39 *Probationum diuerſæ ſpecies in criminalibus non coniunguntur.*

40 *Teſtes ſingulares etiam in cauſa hæreſis non probant Ratio.*

41 *Teſtes non omni exceptione maiores nec in cauſa hæreſis inditium faciunt ad torturam.*

42 *Teſtis etiam de viſu debet eſſe omni exceptione maior.*

43 *Teſtis vnus de viſu facit inditium, quando non reſiſtunt aliæ circumſtantiæ in contrarium.*

44 *Conditio bona perſonæ excludit præſumptionem reſultantem ex inditijs.*

45 *Teſtes ſingulares poteſt quis in crimine hæreſis contra ſe pluribus modis habere.*

46 *Teſtes pluribus modis dicuntur ſingulares.*

47 *Teſtes ſingulares loco, & tempore diuerſi, & diſcordes, quamuis de eadem hæreſi deponant, non probant.*

48 *Teſtes ſingulares de loco, & tempore eadit ſingularitas diuerſificatiua.*

49 *Teſtes diuerſi & diſcordes in loco, & tempore videntur loqui de actibus diuerſis.*

50 *Temporis diuerſitas diuerſitatem factorum, ſeù actuum inducit, & reddit teſtes ſingulares.*

51 *Teſtium ſingularium vocibus aliquem condemnare periculoſum eſt.*

52 *Teſtes ſingulares de diuerſis temporibus etiam mille non probant.*

53 *Teſtis ſingularis ſi deponat de vno actu, alter ſingularis de alio, non probant.*

54 *Teſtes ſingulares deponentes de diuerſis confeſſionibus diuerſis temporibus factis non probant factum, neq; inditium.*

55 *Teſtes ſingulares deponentes de inditio remoto non faciunt inditium ad torturam. Ratio.*

56 *Teſtis ſingularis dictum non probat, nec adiuuat dictum alterius ſingularis.*

57 *Diuerſis pluribus non conſurgit vnum integrale.*

58 *Perfectum non oritur ex pluribus imperfectis.*

59 *Probationes plures imperfectæ ad plenam probationem non coniunguntur.*

60 *Teſtium ſingularium dicta non dicuntur dilucidæ, claræ, integræ, & apertæ probationes.*

61 *Conuictus non dicitur, qui non habet contra ſe teſtes idoneos & per omnia conteſtes.*

62 *Teſtes ſingulares, quando ſunt varij, & diuerſi, plenam probationem non faciunt.*

DISCEPTATIO VI.

De Teſte Singulari.

1 AD depoſitionem teſtis ſingularis Inquiſito non poteſt infligi Tortura; quoniam non probat. Vulg. Text. in c. in omni negotio. de teſt. c. cum dilecti. de Elect. l. iuſiurandi. C. de teſt. c. veniens. in fin. eo. tit. Bocr. deciſ. 142. num. 2. ſeq. Hyppol. conſ. 57. num. 27. Clar. q. 53. verſ. dixi etiam. Vbi teſtatur de communi, & vſu recepta opinione. Vulpell conſ. 19. num. 1. Gloſ. & ibi Bart. l. ob carmen. §. fin in verb. aſſiſtit. ff. de teſt. Anton. Gabriel tit. de teſt. concluſ. 2. num. 17 20. & 41. verſ. cōtrarium. Vbi ampliat, etiam quod agatur de probando quid
2 in genere, & de probando actum vniuerſalem; quia qua ratione teſtes ſingulares deponentes de actu particulari non probant, quoniam deponunt de diuerſis actibus, & in eodem actu non ſunt conteſtes; adeo quod probatio remanet imperfecta. l. vbi nume-

rus

3 tus.ff.de teſt.Eadem etiam ratione non pro-
bant actum vniuerſalem. Gloſ. in c. nihilo
minus. in verb. ſimilis.in fin.3.q.11.Bal.in
d.l.ob carmen.§.ſi teſtes.in lectura antiqua:
4 Quod etiam locum habet;quamuis dd.teſtes
eſſent perſonæ honeſtæ,& ageretur de facto
proprio.Ità Dec. conſ. 510.num.2. Marſ.in
pract.§. diligenter. num. 39. & Innoc. in c.
5 ſicut. de Simon. ampliat etiam id procedere
in crimine hæreſis;quia etiam in delictis oc-
cultis, & in criminibus exceptis requiruntur
6 inditia legitima. Oſaſc. deciſ. Pedamon.79.
num.55.Vbi quod debent eſſe talia, vt deli-
ctum vix denegari poſſit;Ratio eſt, quia vbi
eſt ſingularitas, ibi eſt varietas, & contrarie-
tas,quia quilibet eſt ſolus.Bal.Rubr.de con-
trouerſ.inueſtit.num.2. Aym.conſ.41.num.
7 7. Vltra quod ex ſingularitate arguitur do-
lus,& falſitas. Bal.d.l.iuſiurandi.col.3.num.
4. verſ. deinde nota rationem. C. de teſt. &
maximè quando tractatur de honore con-
ſeruando, & de bona fama acquirenda.Ca-
ſtrenſ.in l.2.§. ſi abſenſ. ff. ſi ex noxal.cauſ.
8 agant, Dec. conſ.56. num.4. Crauett. conſ.
73.num.30. & contra ius diuinum, & hu-
manum eſt quod credatur dicto vnius tan-
tum.Ità Bal.conſ.406.lib.1.Aym.poſt alios,
9 quos allegat. conſ. 75. num. 5. Alia quoq;
adeſt ratio,quoniam ſingularitas teſtium la-
cerat teſtimonia,& diuidit ea;quia omne di-
uiſum dicitur laceratum, & ideò nullum fa-
cit inditium.Ità Bal.conſ.25.col.1.in fin.lib.
10 3. Crauett. conſ.41. in fin. & hac de cauſa,
quia teſtes vario modo loquentes auferunt
verum ſẽſum ſuarum depoſitionum.Fœlyn.
11 in princ. Gloſ. ſuper Prohem. Decretal. &
ideo vnus non poteſt ſupplere alium. Marſ.
ſingul.554.verſ.ſed iſta omnia limita.Aym.
conſ.9.num.12.Rolan.conſ.98.num.34.lib.
12 4.Immo & lege diuina ità eſſe ſtatutũ, quod
nullo modo credatur teſtibus ſingularibus,
ignorat nemo. Deuteron. c. 19. Non ſtabit
teſtis vnus cõtra aliquem, quicquid illi pec-
cati aut facinoris fecerit;ſed in ore duorum,
vel trium ſtabit omne verbum. Matthei c.
18.Et id lex Pontificia, & Cæſarea compro-
barunt; d.c.in omni negocio.& c.licet.in fin.
de teſt.d.l. iuſiurãdi. C.de teſt. Huic ergo re-
gulæ ſtãdũ eſt,donec de exceptione,& fallen
tia conſtet.Bart.in l.2.num.1.ff.ſi quis in ius
voc.non ierit.Dec.in l. 1.num.17. ff.de reg.
13 iur. Menoch.conſ.98. num. 13.lib.1. Immo
omninò dicitur,quod teſtes ſingulares etiam
mille tantum probant, quantum vnus; quia
14 numerus non ſupplet hanc exceptionem
ſingularitatis. Bal.in d.l. iuſiurandi. num. 4.
verſ.deinde nota rationem.C.de teſt.Fœlyn.
in c.licet ex quadam. num. 2.col.3.verſ.vn-
de tantum probant mille. ext. eo. Dec. in
c. licet cauſam. num.61. de probat. Iaſ in l.
admonendi.num. 256. & ibi etiam Caccia-
lupus poſt numerum 84. ff. de iureiuran.
Alex. conſ. 21. num.2. lib.4. Farinac.q.64.
15 num. 37. Nec mirum eſſe debet, quia teſtes
ſingulares prorſus diuerſi, & ſi plures ſint,
pro vno ſolo habentur;quoniam vnus dum
taxat de re qualibet teſtificatur. d.c. nihilo-
minus.3.q.9.Bal.in d.l.iuſiurandi.C.de teſt.
Dec. conſ.649. Simanc. Enchirid.tit.37.de
16 teſt.ſingul.num.3.Immo teſtes plures ſingu-
lares minus probant,quam vnus. Bal.in l. de
quibus.col.antepen. verſ.ſed nunquid teſtis.
17 ff.de legib. Vbi quo ad teſtes ſingulares, vnus
debilitat dictum alterius; nec diſſentit Dec.
conſ.534.n.11.ſeq.Immo etiam minus pro-
18 bant quam vnus teſtis non ſingularis. Ioan.
Crott.in tract.de teſt.par.7.n.318.verſ.nota-
te. Et quamuis aliqui DD. dicant, teſtes ſin-
gulares admitti ad probandum quid in gene-
re; tamen quando agitur de probando quid
19 in ſpecie; ideſt contra perſonam alicuius, exi-
guntur teſtes cõteſtes non aũt ſingulares. latè
Fœlyn.d.c.licet ex quadam.col. pen.in fin.de
teſt. Ratio eſt, quia teſtes ſingulares, quãuis
20 mille nullum (vt dictum eſt) pariunt inditiũ
d.l. iuſiurandi & ibi Bal. C. de teſt. d. c. licet
cauſam.Vbi not. omnes.de probat. Ioſeph.
ludouiſius deciſ.9.n.7.ſpec.in tit.de inquiſit.
§.nunc videndũ. Bal.in d.l. iuſiurandi. C.de
teſt. c.bone & c.cum dilectus.de elect. Quod
procedit, etiam ſi negetur de probando actũ
vniuerſalem, quia deficit numerus. Vt per
plures authoritates oſtendit Natt. conſ.274.
n. 16. ſeq. Alia quoq; adeſt ratio; quoniam
21 teſtes ſingulares circa idem factum dicuntur
contrarij. Vt per Alex. conſ. 21. col.2. lib.
4. quem refert,& ſequitur Crauett.conſ.9.n.
18. quod procedit etiam in crimine hereſis
22 tam priuilegiato;nanq; dd.teſtes ad proban-
dum crimen hereſis non admittuntur; & in
iſto crimine ſcripſerunt.Alex.conſ.72.n.1.&
7.Baiard. ad Clar. §.Blaſphemia. n.14.quo-
niam teſtibus prorſus ſingularibus quis non
23 probatur hereticus. Bal. conſ. 394. lib. 2.
Salyc.in l.teſtium.C.de teſt.Alex.d.conſ.72.
lib.1.Dec.d.c.licet cauſã. de probat. Simãc.
Enchirid. tit. 37. De teſt.n. 5. Immo per dd.
24 teſtes cum infamia quis condẽnari minime
poteſt

poteſt. Eymetic.3. par. q. 72. èxt. de teſt. c.
tam litteris. cum in criminalibus probatio-
5 nes debeant eſſe luce meridiana clariores.l.
ſciam cuncti. C.de probat. Director. Inqui-
ſit.2.par. pag.mihi 205.num.5.Quinimo dd.
6 teſtes nec etiam cum infamia ad ipſum con-
demnandum coniungi poſſunt, quia fama
mala eſt inditium debile, & à crimine remo-
7 tum, & ſi cõiungatur cũ alijs inditijs,aut ſe-
miplenis ꝓbationibus in criminalibus, vtiq;
ſemiplenã nõ facit probationem. Director.
Inquiſit.3.par. pag. mihi 621. comm. 121.
8 col.1. prout nec ſunt coniungendi, quando
conantur diuerſas probationum ſpecies aſ-
ferre.Bart. &ibi Hyppol.l.1.§.Idẽ Cornelio.
in fin.ff.de queſt.Dec.d.c.cum cauſam.num.
14.ſeq. de probat.Vbi air.id fieri non debere
preſertim in criminalibus.Bart.in l. ſi quis ex
argentarijs.§.1.de eden. & ibi omnes com-
muniter.Rip.in d.l. admonẽdi.de iureiuran.
9 num.209. Simanc. Enchirid. tit.34. de pro-
bat. Ratio eſt, quia teſtes ſingulares cũ fama
non ſufficiunt ad probandam hereſim. Ioan.
de ligna.& Matthe.in Clem.1.& 2.de heret.
Ioan.Andr.& Domin.in c. Vt officium. eo.
tit. lib.6. Gonſald. de heret. §. 12. Simanc.
[illegible] Enchirid.tit 34.De probat.num.2.Et eo ma
gis dd. teſt. etiam ambigui, quando eorum
depoſitiones ſunt ſuper diuerſa confeſſione
iungi non poſſunt cum confeſſione ſuperio-
ris teſtis. Gabriel. conſ. 90.num. 17. lib. 2.
Afflict.deciſ.364.num. 2.ſeq. Cæphal. conſ.
163.num. 23. Franc. Curt. Pap. in tract. de
teſt.concluſ.47.num.94.Quod procedit etiã
ſi ambæ confeſſiones eſſent factæ parte præ-
ſente. Iaſ. in d.l. admonendi.num. 256. ff.de
iureiur.Bertaz.conſ.452.num.18.lib.2.Maſ-
31 card.de probat. concluſ.347.n.55.Tamẽ in-
dicatur delato purgatio ratione infamiæ; &
32 Abiuratio ratione vehementis ſuſpicionis,
quæ conſurgit ex dictis teſtium. Guid. Ful-
cod. in 14.q.de illis 15. quas fecit ad Inqui-
ſitores. Archid.in c. Vt officium.in § rerum
ſuper verſ.teſtium. Ioan.Andr.in d. c.Vt of-
ficium.in prĩc. verſ.Certum eſt autem. Bal.
in d.l. ob carmen. §.fin. ff. de teſt. Zabar. in
Clem. 1.§. verum de hæret. Corrad. Brun.
lib. 4. de hærer. Placius Rubius in alle-
gat. de hæreſi. §. 12. Repert. Inquiſit.
verb. Teſtis. §. An in cauſa hæreſis.
Albertin. in tract.de agnoſcen. aſſert. q. 34.
num.9. Clar. in pract.crim. §.fin.q.53.verſ.
dixi etiam. Simanc. de cathol. Inſtit. tit.51.
num.3. & tit 64. num.61. Boer. deciſ.342.
Marſ. conſ. 109. Pariſ. conſ. 102. lib. 4 5.
Thom.2.2.q.70.art.2.Et Sotus lib.5.de iuſt.
33 & iur.q.7.art.2.Et quamuis d.Infamia ſit le-
gitimè probata, & adſit d.teſtis ſingularis,
non propterea condemnabitur Reus; quo-
34 niam in criminalibus ex pluribus imperfe-
ctis probationibus nõ cõſurgit vna perfecta,
& integra probatio. Gloſ.in c.veniens. 1.in
verb.illorum. Et ibidem Anton. de Butr. &
alij èxt. de teſt. Marſ in Rubr. C. de probat.
Clar. in pract §.63. verſ.tu ſcis: tamen extra
ordinem punitur ex communi ſententia.Di-
rector. Inquiſit. 3.par. pag. mihi 615.q.72.
35 col.2. & pag. 617.col.1. Cæterum duo ſunt
omninò animaduertẽda. Primum quod per
teſtes ſingulares nemo probatur hæreticus
in genere. Director.inquiſit.3.par.pag.mihi
617. comm.121.col.2. Vbi plura exmpla
36 omninò ſunt videnda, vt etiam in pag.618.
Nam homo generalis ſub oculos non venit,
37 Sed quidem ſpecialis. Vt Seneca inquit
Epiſtola 59. Indiuiduum, ſiue forma genus
eſſe non poteſt.Et vt Alciat. ait, probatio in
genere non habetur in conſideratione.lib.10.
Patergon.c. 16. confert l. ſi peculium. ff. de
manu. teſta. Titelmanus lib. 1.de Dialecticæ
38 conſideratione.c.7.Simanc. Enchirid.tit.37.
de teſt.num.7. Secundum quod teſtes ſingu-
lares deponentes ſuper diuerſis inditijs nullo
modo inditium pariunt ad torturam; etiamſi
eſſent repetiti, & formiter examinati. Boſs.
39 tit.de indit.num.20.Ratio eſt,quia in crimi-
nalibus diuerſæ probationum ſpecies non
coniunguntur. Bart. & alij l.1.§ idem Cor-
40 nelio.in fin.ff. de quæſt. Dec.d.c.cũ cauſam.
num. 15. de probat. Tamen mihi videtur,
quod etiam in cauſa hæreſis teſtibus ſingu-
laribus nulla prorſus eſt adhibenda fides;
quia dd.teſtes dicuntur diuiſi, & lacerati, &
ideò non probant. Ità Bal.d.conſ. 25.col.1.
in fin. lib.3. Et.cur. in d.hæreſis cauſa, & in
quolibet alio grauiſſimo crimine non ſit cre-
dendum teſtibus ſingularibus, pulcra à Soto
traditur ratio lib. 5. de iuſt. & iur.q.7.art.2.
Nam cum Reus, inquit, ſit ſuæ vitæ, & bo-
norum poſſeſſor, & melior ſit conditio poſ-
ſidentis, vnius actoris affirmatio non puta-
tur ſufficiens ad pellendum ipſum de ſua
poſſeſſione: Alij hanc rationem adducunt,
quod ſi in alijs criminibus teſtes ſingulares
non probant, multo minus probabunt in cri-
mine hæreſis, & eo magis quando non ſunt
41 omni exceptione maiores, qui haud indi-
tium faciunt ad torturã etiam in criminibus
exceptis.

exceptis.Boſs.tit.de indit. & conſiderat.ante
tortur.num. 197. Marſ.in pract.§.diligenter.
num.6. & conſ. 102.num. 11. & conſ. 78.
num. 14.Gram.conſ.66.num. 3.cum in ip-
ſis vberiores deſiderentur probationes. Si
quis ergo vnum tantum teſtem ſingularem
habeat contra ſe, propter dictum eius non
condemnabitur, ſed torquebitur. ſi teſtis il-
le fuerit omni exceptione maior. Director.
Inquiſit.q.61.Et ſi nihil confiteatur, vbi ſuf-
ficienter tortus fuerit, abſoluetur. Director
42 Inquiſit.3. par.pag. mihi 616. comm. 121.
col.2. Immo quando eſt de viſu, debet etiam
eſſe omni exceptione maior. Vt dixit Bart. in
l. maritus. ff.de queſt.in l.fin. C. famil. hær-
ciſc. in d.l.admonēdi. ff.de iureiur. Vbi ēt per
Bal.& per eundē in ſuo Notab.cōſ.quod in-
cipit, ſtatutum prouidetur. Vbi optime do-
43 cet, quomodo cognoſcatur teſtis omni excep
tione maior. Item intellige, quod vnus teſtis
facit inditium de viſu, quando aliæ circum-
ſtantiæ non reſiſtunt in contrarium. ſecundū
Bal. in l. 2. C.quor.appellat.non recip. alle-
gando Io. in c. cum in contemplatione. de
Reg.iur.in ſexto in Nouella; quod dicit eſſe
notabile, puta in furto; quia ille, qui fuit vi-
ſus exire, vel pecuniam expendere, eſſet quï-
44 dam magnus Mercator; nam conditio bona
perſonæ excludit præſumptionem reſultan-
tem ex inditijs; Ideò tunc æquitas eſt, vt alia
inditia concurrant in contrarium. Angel. in
l. milites. C. de queſt. Brun. tract. de indit. &
tortu. q 2. primæ par. nam quando non eſt
omni exceptione maior, non facit inditium
ad torturam. Bart. d. l. maritus. ff. de queſt.
45 Verum animaduertatur quæſo, quia in cri-
mine hereſis poteſt quis contra ſe pluribus
modis habere teſtes ſingulares. Primò cum
duo, vel plures teſtes deponunt de pluribus
hereſibus: Item diuerſis locis, & temporibus.
Vt cum vnus dicit audiuiſſe lutherum negā-
tem Purgatorium Menſe Maio. Alius verò
dicit audiuiſſe eundem lutherum negantem
poteſtatem Summi Pontificis menſe Apri-
lis. Secundo poteſt habere duos, vel plures
teſtes ſingulares contra ſe de eadem, ſiue de
eiſdem hereſibus deponentes; tamen diſcor-
dant de loco, & tempore. Vt ſi duo, vel plu-
res teſtes omni exceptione maiores ita ſe ſe
habeant, Vt vnus dicat ſe audiuiſſe lutherum
nudius tertius in platea dixiſſe ſummum Po-
ntificem non eſſe caput Eccleſiæ; Alius verò
dicat, ſe nudius quartus in ſcholis audiuiſſe
eundem Papam ita non eſſe caput Eccleſiæ
Director.Inquiſit.3.par. pag.mihi 617. col
46 1.comm.121. Verū illud in primis, ſciend
eſt quod teſtes pluribus modis dicuntur ſin
gulares.Primo ſi diuerſimodè deponunt, n
reſpectu ſenſus recipiendi id, ſuper quo dep
nunt, ſed reſpectu ſubiecti, vel obiecti, ſupe
quo deponunt. Abb. in c.bonæ memoriæ. t
primo de elect.Corn.cōſ.238.n.7.lib.4.Hyp
pol Riminal.conſ.7.num 14. lib.1. Farinac.
q.64.num.27. Secundo ſi teſtis ſingularis in
ſua depoſitione conteſtem per omnia non
habet ideſt alium teſtem, qui in depoſitione
facta ſecum concordet. ſecundum Papien. in
for.oppoſ.contra teſt. verſ. ſunt etiam ſingu-
lares. num.1.quem refert, & ſequitur Pēga
Director. Inquiſit. par. 3. pag. mihi 616.
comm.121.col.1.&2.Farinac.d.q.64.num
28. Tertio ſi deponit de diuerſo loco, &
tempore, & tunc vti ſingularis à teſti-
ficando repellitur. Bal. conſ. 39. col. 2.
lib.4.Aym.poſt concordantes, quos allegat
conſ.151. num. 12. c.cum dilectus.de elect.
47 c.cum cauſam.de probat.Immo teſtes ſingu-
lares loco, & tempore diuerſi, & diſcordes,
quamuis de eadem hereſi, ſeù hereſibus de-
ponant; tamen ſingulares ſunt, & ideo non
probant; nec etiam ex talium dictis ad pœ-
nam criminis ordinariam eſt accedendum:
48 Nullus enim dubitabit, quin in hos teſtes ca-
dat ſingularitas diuerſificatiua. Vt plenè pro
49 bat Crauett. in tract. de antiq. temp. par. 4
num. 157. nam ex qua diuerſi ſunt in loco,
& tempore, videntur omninò loqui de acti-
50 bus diuerſis: Diuerſitas autem temporis, di-
uerſitatem factorum, ſeù actuum inducit, &
per conſequens reddit teſtes ſingulares. Ita
Anton. de Butr. & communiter DD. in d.c.
cum cauſam. de teſt. Cyn. in l. teſtium. q.6 &
ibidem Bal. C. de teſt. Abb. in d. c. nihilomi-
nus.3.q.9. Abb.conſ.98. incip. proponitur.
§. quia teſtes.lib.4.Anchar.conſ.64.incip.in
cauſa, Idem conſ.147.incip.ſuper alia.Paul
Caſtren.conſ.137. incip.in cauſa, quæ verti-
tur coram Domino Vicario in fin.lib.2. Iaſ.
conſ. 131. lib. 1. & alij propè infiniti. Et
hanc ipſam ſententiam apertiſſimè probare
videtur. Text.in d.c.Nihilominus.3.q.9.Vbi
de hac re ferè diſſerens Leo Papa ità Sanci-
uit: Nec eorum voces tanquam plurium ad-
mittuntur, quos temporum quidem diuer-
ſitas ſimul interfuiſſe prohibuit, hæc ibi. Et
facit Text.in c. de parentela. el ſecundo 35
q.6. Placius Rubius in allegat. in materia de
51 hæreſi. §.12. incip. reſtat modo. Ex quibus
omni-

Digitized by Google

omnibus conſequitur, periculoſũ eſſe ad vo
ces talium teſtium ſingularium quempiam
condemnare: Et Suſannæ exemplum Da-
niellis.c.13.ſatis eſſe oſtēdit; Singulares eſſe
cenſendos nec propterea fidem eis non eſſe
adhibendam. Ità etiam Ioan. Roias tract. de
52 hæret. aſſert.6.num. 145. Director.Inquiſit.
ibidem: Ratio eſt, quia etiam teſtes ſingula-
res de diuerſis temporibus etiã ſi eſſent millè,
non probant. Viu.de cōmun. opin. in verb.
ſingularis. Quarto ſi vnus teſtis ſingularis
53 deponat de vno actu, alter de alio, non pro-
bat, nec in criminalibus admitti debet. Clar.
q.3.verſ. dixi etiam. Bertaz.conſ.273.num.
5.ſeq. vbi alios refert, & conſ.452.num. 16.&
ſeq.lib.2. Vbi de magis communi, & veriori,
ſicut teſtatur etiam Pegna Director. Inquiſit.
3. par. comm.121. verſ.poſtremò. Quinto ſi
54 dd. teſtes ſingulares deponant de confeſſio-
nibus diuerſis temporibus factis, non ſunt
habendi in conſideratione. d.l. iuſiurandi.C.
de teſt. Vbi Bal. col. 3. num. 4. Et dd. teſtes
non ſolum non probant factum, Sed nec
etiam inditium. Fulgoſ. conſ. 236.col. vlt.
Boſſ.tit.de indit.num. 23. Brunor. à Sole in
ſuo vnico conſ. crim. num. 128. Vbi hanc
55 opinionem non habere contradictionem.
Et quando deponunt de vno inditio remo-
to, nullo modo inditium faciūt ad torturam;
ad quam inferendam inditia debent eſſe luce
meridiana clariora, ſicut ad condemnandum
(vt aliàs dictum eſt) Mantua.conſ.67. num.
37. ſeq. Quod etiam habet locum in occul-
tis, & difficilis probationis. Clar. d. q. 64.
verſ.dixi etiam in fin. Rolan.conſ.361.num.
32.vol.3. Vbi reddit rationem; quia quanto
crimen eſt grauius, & atrocius; tanto inditia
debent eſſe grauiora, vrgētiora, & vehemen-
tiora. c. Vbi periculum. de elect. in ſexto
56 Nec valet, ſi dicatur, quod teſtes ſingulares
tunc probant, quando vnius dictum adiuuat
dictum alterius. Gabriel concluſ.2.num.35.
& 57. de teſt. Item quando ad eundem finē
tendunt, & fide digni ſunt, & veriſimilia de-
ponunt, ſub prætextu quod tunc poteſt Iu-
dex fidem integram adhibere illis; ſub præ-
textu etiam quod eius arbitrio relinquitur,
quantam fidem teſtibus præſtare debeat. l.3.
§.1. & d.l. ob carmen. §. vlt. ff. de teſt. Paul. in
d.l. admonendi. ff. de iureiur. Brun. de indit.
col.3. Soc.conſ. 163. Curt. Iun. conſ. 106.
Aym.conſ.79. Hyppol.ſingul. 114. & in l. 1.
§. ad queſtionem. ff. de quæſt. Tiraquell. de
pœn.cauſ.51. nũ.106. Siluanus conſ.36. Itē
quando concordant in dictis, & ſunt conco
des in eorum abſentia. Fœlyn. in c.cum Ioan
nes. num. 49. verſ. ſed quid iſti quem ſecuti
fuerunt Crauett. conſ.56. num.17. verſ. non
obſtat. Menoch. de arbitrar. caſu 105. num.
10. verſ. nec hoc loco. Item quando de rebus
connexis, & affinibus deponunt, & quę quo
damodo ad eundem finem tendunt, ſub præ-
textu quod quamuis integram fidem non
faciant; tñ pluſquã dimidiam, ſeu pluſquã
ſemiplenam faciunt probationem. Bal. in d.
c. licet cauſam. de probat. Fœlyn. in d.c. licet
ex quadam. de teſt. Dec.conſ. 650. Aym. d.
conſ. 35. ſeq. Quoniam (vt mea Sententia
fert.) teſtibus pluribus ſingularibus quam
duobus, quamuis probatis, & idoneis, & ad
idem tendentibus qui conuincitur, contra
ipſum nō deuenitur ad pœnam criminis or-
dinariam imponendam. Idq; duabus de cau-
57 ſis. Prima cauſa eſt, quia ex pluribus diuer-
ſis nunquã cōſurgit integrale. l. ſancimus. § ſi
quis autem. C. de donat. l. vſuræ. C. de vſur.
58 Et plura imperfecta non faciunt vnum per-
fectum l. vnica. C. qui ma. tutelæ ſe excuſ.
59 Secunda cauſa eſt, quia probationes in ſua
ſpecie imperfectę in criminalibus ad plenam
probationem non coniunguntur. Gloſ. ſin-
gularis in verb. illorum. in c. veniens. el Pri-
mo de teſt. Bart. in l. ſi quis ex argentarijs. §.
1. ff. de eden. Albertin. tract. de agnoſcen. aſ-
ſert. q.21. num. 21. & alij. Et hæc eſt com-
munis oppinio, Simanc. Enchirid. tit. 34.
n.3. & Roias tract. de heret. par.2. aſſert.6. n.
147. Idem ſancitum fuit in Conc. Bitterrenſi.
c.11. Idem in Conſ. Harbonenſi. c.23. Et cō-
fert ſingulare illud, & obſeruatione digniſſi-
mum Guidonis Fulgodij in Conſultationi-
bus ad Inquiſitores. q.15. num. 17. Vbi de-
propoſita facti ſpecie loquens ait. Et niſi te-
ſtes plene, & plane in omnibus concordane-
rint, melius eſt vobis purgationem indicere,
60 vel diſterre ſententiam, quam damnare. Nã-
que clarum eſt teſtium ſingularium dicta ſe-
cundum regulas iuris non poſſe dici diluci-
das, claras, integras, & apertas probationes.
61 Huc ſpectat.c.1.2.q.1. cuius verba ſũt. Nos
in quenquã ſententiam ferre non poſſumus,
niſi aut conuictum, aut ſponte confeſſum.
Conuictus dici non poteſt, qui nō habet cō-
tra ſe teſtes idoneos, & per omnia conteſtes,
& conformes, Et hanc ſententiam ſequun-
tur viri inſignes Caiet. apud. S. Thom. 2.2.q.
70. art.2. Sotus lib.5. de iuſt. & Iur. q.7. art.2.
ad Primum argumentum. Ioan. Roias tract.
de hæ-

Digitized by Google

de hæret. par. 2. aſſert. 6. num. 146. ſeq. Et quid ſit obſeruandum hoc caſu cōtra Reum Vide Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 619.
62 ſeq. comm. 121. col. 1. & 2. Verum quando teſtes ſingulares ſunt varij, atque diuerſi plenam probationem non faciunt; niſi duo ſaltem eorum concordes ſint. d. c. licet cauſam. de probar. c. licet vniuerſis: de teſt. Lupus allegat. de hæreſi. xi. Albertin. in c. 1. de hæreſi lib. 6. q. 16. Pariſ. conſ. 2. lib. 4. Simanc. Enchirid. tit. 37. de teſt. ſingul. num. 1.

SVMMARIVM.

1 *Infames in criminalibus ad præſumptionem faciendam tantum, ſeù ad inquirendum admittuntur.*
2 *Teſtes ad torquendum debent eſſe omni exceptione maiores.*
3 *Teſtes quando non ſunt omni exceptione maiores inditium non faciunt ad formandam Inquiſitionem.*
4 *Crimen quanto eſt grauius, & atrocius tanto probationes debent eſſe grauiores, & vrgentiores.*
5 *Teſtis carere debet omni infamiæ ſuſpicione, & macula.*
6 *Teſtis ob notam infamiæ à teſtificando repellitur.*
7 *Infamis ſiue in ciuilibus, ſiue in criminalibus à teſtimonio repellitur.*
8 *Infami nullo modo eſt credendum.*
9 *Teſtimonij fundamentum eſt fides.*
10 *Infamis caret fide, cum eius ſtatus ſit maculatus iuris diſpoſitione.*
11 *Infamis alios iuuare non poteſt, quia nemo dat, quod non habet.*
12 *Infamis nullum parit inditium, quamuis in tortura emanauerit.*
13 *Infamia in criminalibus non purgatur per torturam, ſed quidem in ciuilibus.*
14 *Infames, & teſtes non omni exceptione maiores admittuntur in ſubſidium, id eſt ad inquirendum quando veritas aliter haberi non poteſt.*
15 *Delicta difficilis probationis quæ dicantur.*
16 *Infames ſolamodo præſumptionem faciunt.*
17 *Infames non admittuntur ſine tortura.*
18 *Infamibus ſine tortura nõ creditur etiam ad inquirendum.*
19 *Infames quamuis in ſubſidium admittantur, non tamen ſunt omni exceptione maiores, nec pariunt inditium ad torturam, ſed ad inquirendum tantum.*
20 *Infamibus ſemper detrahendum eſt de eorum fide propter ipſorum inhabilitatem. Ratio.*
21 *Teſtes quando à teſtimonio repelluntur, repelluntur etiam quod veritas aliter haberi non poſſit.*
22 *Teſtes quando repelluntur, nec inditium faciſt, quamuis in tortura depoſuerint.*
23 *Teſtes ad teſtificandum inhabiles, quando aliqua ratione admittuntur, nõ ſunt per ſe ſufficiẽtes ad torturam.*
24 *Infames quamuis admittantur in criminibus difficilis probationis, & quoniã veritas aliter haberi nõ poteſt, tamen non admittuntur ſuper adminiculis ad criminum.*
25 *Infames tam infamia iuris, quam infamia facti non admittuntur ſine tortura.*
26 *Infamia facti tollitur per ſolum Deum.*
27 *Infames, & inhabiles teſtes, quando admittuntur in ſubſidium in occultis, & difficilis probationis, admittuntur, quando agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter.*
28 *Teſtes omni exceptione maiores qui dicantur.*
29 *Mulieribus plenè non creditur in criminalibus.*
30 *Teſtes nè dicantur omni exceptione maiores ſufficit quilibet defectus, qualibet macula &c.*
31 *Infames quamuis plures non ſupplentur numero, ſed omnes à teſtimonio repelluntur.*
32 *Supplementum non recipit, quod nihil eſt.*
33 *Teſtis ſupplens inhabilitatem alterius debet eſſe omni exceptione maior.*
34 *Perfectum non poteſt oriri ex pluribus imperfectis in ſua ſpecie.*
35 *Teſtium inhabilium numerus ſuppletur in ciuilibus tantum, non autem in criminalibus.*
36 *Infames qui omnino à teſtimonio repelluntur, non ſupplentur numero.*
37 *Teſtes quando plures patiuntur exceptiones, non admittuntur vt integri.*
38 *Teſtes quando plura commiſſerunt delicta, non faciunt inditium ad torturam; quamuis eorum dicta in tortura ratificauerint.*
39 *Tortura ſupplet vnum tantum defectum, & non duos, vel plures.*
40 *Infamis quando quis dici poſſit.*

DISCEPTATIO VII.

De Teſte Infami.

1 INquiſitus non poteſt torqueri ad dicta, ſeu depoſitiones teſtium infamium, quia Infames, quando in criminalibus admittuntur ad teſtificandum, ſemper intelliguntur admitti ad præſumptionem faciendam tãtum, ſeù ad inquirendum, id eſt ad aſſumendas in-
2 formationes; non autem ad torquendum; cum teſtes ad torquendũ debeãt eſſe omni exceptione maiores, luce meridiana clariores, integri, indubitati, legales, idonei, incõſurabiles, inuulnerabiles, & qui prorſus nullam etiam minimam patiantur maculam, ſeù defectũ, aut exceptionem. l. qui vltimo in fin. ff. de pœn. quam allegat Bart. in l. cunctos populos. & declarat ibi Iaſ. num. 52. Farinac. q. 43. num. 115. & q. 56. num. 121. Soc. Iun. de reg. 425. in 1. fallen. Mant. conſ. 67. num. 37. ſeq. Marſ. conſ. 63. nu. 13. ſeq. Bal. in Marg. verſ. inditium, & conſ. 41. in 5. num. 8. Alex. conſ. 14. num. 2. lib. 3. & conſ. 18. num. 3. lib. 2. Ruyn. conſ. 14. num. 3. lib. 5. Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. num. 10. Prob. ad Ioan. Monac. in c. 1. n. 3. & 6. de teſt. Calcan. conſ. 110. num. 5. ſeq.

Digitized by Google

ſeq. Alex. conſ. 128. num. 2. lib. 2. Et quando
non ſunt omni except. maiores, & fide digni
nec ad formandam Inquiſitionem faciunt
inditium. c. qualiter & quando. el 2. Farinac.
d. q. 56. num. 188. quod procedit etiam in
occultis, & difficilis probationis. Clar. q. 64.
verſ. dixi etiam in fin. Rolan. cōſ. 361. vol. 3.
4 Vbi reddit rationem, quia quanto crimen
eſt grauius & atrocius, tāto probationes de-
bent eſſe grauiores, & vrgentiores. c. vbi pe-
riculum de elect. in Sexto. Ratio eſt quia
5 infamis non ſolum non poteſt eſſe teſtis in
criminalibus; cum teſtis carere debeat omni
infamiæ ſuſpicione & macula. De except.
c. 1. Baragon. tract. de probat. nu. 79. tom. 13.
6 ſed etiam à teſtimonio repellitur propter
notam infamiæ. Bal. c. teſtimonium. num. 1.
de teſt. 2. q. 7. c. teſtes. 3. q. 5. c. ſi quis conui-
ctus. c. præterea. de teſt. cogen. Anchar. d. c.
præterea. l. Athletas. §. 1. ff. de infam. Aufred.
7 tract. de teſt. num. 63. Et quidem infames ſi-
ue in ciuilibus ſiue in criminalibus ſemper à
teſtimonio repelluntur. l. 3. §. lege Iulia. ff. de
teſt. l. infamem. ff. de publ. iudic. Aym.
conſ. 179. poſt. numer. 3. verſ. quia in
ciuilibus. Farinac. in prax. crim. tit. de in-
dit. & tortu. q. 43. num. 13. Nec mirum eſſe
debet, ſi à teſtimonio repellantur, quia ipſis
8 nullo modo eſt credendum: nanq; funda-
9 mentum teſtimonij eſt fides, & infamis caret
10 fide, cum eius ſtatus ſit maculatus iuris di-
ſpoſitione. l. iuſta. ff. de manu. vindit. Abb. c.
11 teſtimonium. ſub num. 6. Fœlyn. ſub. num.
10. de teſt. ſicq; dicitur, quod nullo modo
iuuare poſſunt, quia nemo dat, quod non
habet. Immò quoq; dicitur, quod infames
12 nullum prorſus pariunt inditium; quamuis
in tortura emanauerint. l. 1. ff. de his, qui not.
infam. & d. l. Athletas. & in l. furti. ſ. man-
dati. ff. de teſtam. Dixit. Barbar. tract. de teſt.
d. c. teſtimonium. par. 2. num. 15. verſ. & ideò
13 Bart. quoniam infamia in criminalibus non
purgatur per torturam, ſed quidem in ciui-
libus. Dec. conſ. 189. num. 10. ad fin. Rolan.
conſ. 94. num. 17. & conſ. 95. nu. 15. ſeq. vol.
4. Vbi atteſtatur de communi. Honded. cōſ.
106. n. 25. Vbi plures alios refert concordā-
14 tes. Farinac. q. 45. n. 23. Et quando admittun
tur, admittuntur ſolum in ſubſidium; quādo
veritas aliter haberi non poteſt, nempè quā-
do delictum eſt de per ſe, & de ſui natura oc-
cultum, & difficilis probationis ratione loci,
in quo eſt commiſſum; vt puta, ſi agatur de
commiſſo in Eremo, in nemore, in mōte, aut
in loco ſecreto. Farinac. tit. de oppoſit. cōtra
perſon. q. 62. n. 55. in quibus locis alij teſtes
15 nō interuenerunt, nec interuenire potuerunt,
prout eſt Coniuratio, conſpiratio, hereſis,
adulterium, & his ſimilia delicta difficilis
probationis; quia his caſibus admittuntur
teſtes, quamuis non ſint omni exceptione
16 maiores; ſed ſolum in ſubſidium (vt dictum
eſt) ideſt ad inquirendum tantum, nempè
ad aſſumendas informationes; cum ſolum
præſumptionem faciant. d. l. qui vltimò in
fin. ff. de pœn. Farinac. d. q. 56. num. 121. ſed
tamen non admittuntur ſine tortura. c. illi,
qui. 5. q. 5. Cœpoll. conſ. 61. col. 2. Menoch.
de arbitrar. q. 474. num. 50. ſeq. Text. in l. ob
17 carmen. ſ. ſi ea rei conditio. ff. de teſt. cuius
verba ſunt hæc: ſi ea Rei conditio ſit, vbi
arenarium teſtem, vel ſimilem perſonam
admittere cogimur, ſine tormentis eius teſti-
monio credendum non eſt. Et ibi hoc not.
Bal. in ſummario. Alber. in verſ. ad teſtimo-
nium autem. Odofred. in princ. Fulgoſ. in
ſummario. Gloſ. in l. 3. §. lex Iulia. in verb.
palam. verſ. Item fallit contra pariter infa-
mem. ff. de teſt. Bal. in l. non ſolum. col. 2. In
princ. verſ. & idem eſt, & idem facit genera-
lem concluſionem, eſſe ſcilicet torquendos
eos omnes. C. ad l. Iul. de adult. Text. in c. 3.
§. ſi ea Rei conditio. 4. q. 3. de teſt. & ibi
Gloſ. in verb. arenarium. Farinac. q. 79. num.
18 23. quoniam etiam in tali caſu nec ad in-
quirendum ſine tortura crederetur. eis. Im-
mò quamuis huiuſmodi teſtes inhabiles ad-
19 mittantur in ſubſidium in occultis, in exce-
ptis, & in delicto, vbi aliter veritas haberi
non poteſt, ex quo alij habiles haberi non
potuerunt; tamen non ſunt integre fidei,
& omni exceptione maiores nec pariunt in-
ditium ad torturam, ſed ad inquirendum
tantum (vt dictum eſt) Boſſ. tit. de indit. n.
105. 166. 177. Franc. c. 1. numer. 4. de teſt.
in Sexto Riminal. conſ. 361. num. 9. & 45.
lib. 3. Alex. conſ. 64. col. 2. verſ. & etiam dicit
vol. 1. & conſ. 11. col. 2. Rolan. conſ. 24. nu.
66. 69. lib. 1. Nam ſemper eſt detrahendum
de eorum fide propter eorum inhabilitatem
Boſſ. tit. de indit. num. 165. ad fin. & nu. 177.
verſ. non tamen credas. Et quod faciant
tantum inditium ad inquirendum; Ratio eſt
20 euidens; quia perfectū non poteſt oriri ex im-
perfecto. Aym. de antiq. temp. in verb. teſtis
quicquid. in lib. officialis. n. 17, & 19. Natt.
conſ. 198. n. 10. lib. 2. Gabriel tit. de teſt. con-
cluſ. 7. num. 8. lib. 1. Rolan. conſ. 98. num. 34.

Bertaz. conſ.28. num.3 & conſ 234. num.
1. lib. 1. Vbi de communi opinione teſta-
tur. Marſ. ſing.477. Dec. conſ. 133. vol.
21 4. Gram. conſ. 45. Et illud eſt omninò
menti tenendum, quod teſtes quando à
teſtificando repelluntur, vt certè repellun-
tur infames, repelluntur etiam quod veri-
tas aliter haberi non poſſit Foelyn. cum c.
dilecti. num. 10. ſeq. de accuſat. Hyppol.
22 d. conſ. 361. num.9.& 45. lib. 3. Ratio eſt,
quia quando repelluntur, indicium non fa-
ciunt, quamuis cum tortura depoſuerint.
Aym. conſ.66. num.55. & 57.Gram. conſ.
45. num. 22. in fin. Cæphal. conſ.65. num.
27. ſeq. lib. 1. Burſatt. conſ. 135. num. 2.
Vbi atteſtatur de communi. Vbi ſcripſerunt
id procedere etiam in crimine occulto, gra-
ui, vel alias in caſu, in quò per aliòs ve-
ritas haberi non poteſt. Eſt etiam ſemper
menti tenendum, quod huiuſmodi teſtes ad
teſtificandum inhabiles, quando aliqua ratio
23 ne admittuntur, non ſunt per ſe ſufficientes
ad torturam. Boſſ. tit. de indit. & conſiderat.
ante tortu. num. 150. Immò ēt quamuis in
24 dd. criminibus admittantur; non tamen ad-
mittuntur ſuper adminiculis dd. criminum.
Bart. in l. quæſtionibus. ff. ad l. Iul. maieſt.
allegat. Text. in c. per tuas. Ibi non alia
etiam adminicula ſuffragentur. De ſi-
25 mon. Farinac. d. q. 56. num. 72. Et dd.
teſtes infames tam infamia iuris non ſo-
lum non admittuntur ſine tortura. Alber.
in d. l. ob carmen. §. ſi ea Rei conditio. ff.
de teſt. Aret. in d. c. teſtimonium num.
28. col. mihi 8. poſt princ. verſ. & ideò
æquo fœdere, ſed nec etiam infamia fa-
cti, d. Alber. in d. l. ob carmen. verb. ſi ve-
rò eſt infamis. Fulgoſ. verſ. quia infa-
mes. Bal. in l. Præsbiteri. verſ. licet ergò
infames. C. de Epiſc. & Cler. Bart. in tra-
26 ct. de teſt. par. 2. num. 17. ad fin. verſ. Ad-
de etiam. Et d. infamia facti tollitur per
ſolum Deum. Gloſ. in c. ex tuarum in verb.
27 abſoluas. De purgat. canon. Polyant. in
verb. Infamia. Vltra quod teſtes inhabi-
les, quando admittuntur ad probandum
crimen occultum, & difficilis probatio-
nis, admittuntur, quando agitur ciuili-
liter; ſecus ſi criminaliter; cum in crimi-
nalibus requirantur teſtes omni exceptio-
ne maiores. Burſatt. communem dicens
28 conſ. 216 num. 39. Et illi dicuntur qui-
dem omni exceptione maiores, quibus ni-
hil poteſt opponi, & ſuperant etiam om-
nem friuolam exceptionem, & nullam
prorſus maculam patiuntur; quinimò & vn-
dique ſunt inuulnerabiles, alias ſecus. l. 1. ſ.
Idem Cornel o. l. marius. Vbi Gloſ. in verb.
illicitè. in fin. ff. de quæſt. Clar. q. 21. verſ.
vnus teſtis. Vbi repræhendit Iudices, qui de
facili ex depoſitione teſtis inhabilis Reos tor-
quent. Vbi atteſtatur de cōmuni. Alex. conſ.
180. vol. 6. col. 2. Gram. conſ. ciuil. 59. n. 17
& conſ. 35. num. 35. Soc. Iun. conſ. 39. vol.
2. num. 59. Bart. in d. l. marius. ff. de quæſt.
Gloſ. in §. Item verborum. Inſtit. de inutil.
ſtipulat. Crott. tract. de teſt. num. 10. Pariſ.
conſ. 152. vol. 4. num 6. Cœpoll. conſ. 32.
num. 2. ſeq. Loquens in proprijs terminis.
29 Burſatt. conſ. 20. num. 22. lib. 1. Vbi quod
mulieribus plenè non creditur in criminali-
bus ob magnitudinem præiudicij. Cæphal.
conſ. 233. num. 23. lib. 2. Bal. in l. fin. num.
30 5. verb. Quædam eſt probatio maior. Et ne
teſtes dicantur omni exceptione maiores (vt
alias dictum eſt) ſufficit quilibet defectus e-
tiam minimus, quælibet macula, & quæli-
bet exceptio aut in dicto, aut in perſona i-
ſius. Vt poſt multos, quos allegat, ſcribit Ma-
ſcard. de probat. lib. 1. in præfatione. q. 6.
num. 68. ſeq. Et lib. 2. concluſ 855 num. 10.
Aret. in c. litteris. col. 6. verſ. Seu quæritur.
de teſt. Iaſ. in l. ſi quis. col. 1. ff. Si quis caut.
31 Et illud eſt potiſſimum animaduertendum,
quod teſtes inſames, quamuis plures, ta-
men non ſupplentur numero, nec probatio-
nem faciunt, ſed omnes à teſtificando re-
pelluntur. Gram. deciſ 11. num. 2. Becc.
32 conſ. 85. num. 19. lib. 1. Ratio eſt, quia quod
nihil eſt, ſupplementum non recipit. l. Sed
ſi manente. ff. depræcar. Rolan. conſ. 16.
num. 18. vol. 1. Burſatt. conſ. 28. num. 3.
& conſ. 234. num. 1. lib. 1. Vbi atteſtatur
de communi. Marſ. ſingul. 477. Dec. conſ.
133. vol. 4. Farinac. conſ. 6. num. 19.
Gram. d. deciſ. 11. num. 2. Natt. conſ. 298.
num. 10. lib. x. Gabriel tit. de teſt. con-
cluſ. 7. num. 8. lib. 1. Rolan. conſ. 98.
33 num. 34. Franc. Becc. d. conſ. 85. num. 19.
lib. 1. Immo teſtis ſupplens inhabilitatem
alterius eius dicto, requiritur, vt ſit non
ſolum integer, ſed etiam præſtantiſſimæ
fidei, & omni exceptione maior. Aym.
conſ. 99 num. 10 Gabriel tit. de teſt. con-
cluſ. 5. num. 7. ſeq. lib. 1. Franc Becc. d.
conſ. 85. num. 20. Corr. conſ. 172.
num. 2. Additur quoque quod ex pluri-
bus imperfectis in ſua ſpecie non poteſt

vnum

Digitized by Google

vnum perfectum reſultare. l. 1. C. minor. tutel. Nec mirum, quia teſtes infames, quando admittuntur, non admittuntur vt integri. Burr. conſ. 24. in fin. Alciat. reg. 1. præſumpt. 39. num. 5. Boſs. tit. de indit. num. 176. Additur pariter, quod teſtium inhabilium
35 numerus, quando dicitur ſupplere defectum procedit in ciuilibus tantum, non autem in criminalibus. Iaſ. in Auth. ſi verò contigerit. num. 6. C. de iud. Marſ. ſingul. 477. verſ. limita tamen, & conſ. 109. num. 11. lib. 2.
36 Burſatt. conſ. 32. num. 13. lib. 3. idque procedit eo magis, quando ſunt infames, qui omnino à teſtificando repelluntur; quoniã tunc non poſſunt ex numero aliorum ſuppleri. Dixerunt Gram. d. deciſ. 51. num. 2.
37 Natt. d. conſ. 298. num. 10. lib. 2. Et maximè quando dd. teſtes plures patiuntur excep-
38 tiones. Gram. conſ. 45. num. 24. Siue plura commiſerunt delicta; quia tunc non faciunt inditium ad torturam; quamuis eorum dicta in tortura ratificauerint. Marſ. ſingul. 200. & conſ. 74. num. 23. Vbi plures allegat, & atteſtatur de communi opinione, & conſ.
39 239. num. 42. Quæ nimirum tortura purgat vnum tantummodo defectum, & non duos,
40 vel plures. Bonac. in commun. opin. par. 1. verſ. Socio criminis non creditur. Denique dicere non eſt prætermittendum, quod quis ob aliquod prætenſum delictum non habetur infamis; quoniam vt talis habeatur, requiritur eius propria oris confeſſio, vel Iudicis ſententia, vel quod deprahenſus fuerit in fragranti, aut compoſuerit eius malam conſcientiam. l. quid. §. ex compromiſſo. ff. de his, qui not. infam. l. palam. ff. de rit. nupt. Anc. Ana. conſ. 199. Gram. vot. 30. num. 25. poſt alios quos allegat.

SVMMARIVM.

1 *Socius criminis non admittitur in teſtem contra conſociũ, nec cum adminiculis facit inditium ad torturam, ſed ad inquirendum tantum.*

2 *Teſtis vbi in totum repellitur à iure, adminicula non reddunt eum habilem, & admittendum.*

3 *Inditia ſeù adminicula ſunt v g teſtis de auditu teſtis de viſu, qui ſit omni exceptione maior, inimicitia cũ offenſo, & alia plura.*

4 *Inditia debent eſſe propinqua, & nõ remota.*

5 *Inditia ſingula debent plenè probari per duos teſtes conteſtes, & idoneos.*

6 *Socij criminis nominatio ſuccedit loco accuſatoris.*

7 *Accuſator, ſeù Denunciator nec in leuibus delictis admittitur in teſtem.*

8 *Delicta aliunde ſunt probanda, quam ex denunciatione ſocij criminis.*

9 *Moribundus licet mentiri non præſumatur, & eſſe immemor ſalutis æternæ; tamen nõ præſumitur eſſe S. Ioannes Baptiſta, ſeù Euangeliſta.*

10 *Moribundus non ſemper præſumitur dicere verum in mortis articulo.*

11 *Socius criminis in mortis articulo facit ſolum quale quale inditium, ſeù aliqualem præſumptionem.*

12 *Teſtis, qui vltrò ſe offert examini, ſuſpectus à iure reputatur.*

13 *Socij criminis nominatio ſuſpecta cenſetur, quando fuit ſponte facta.*

14 *Socij criminis nominatio, vt faciat inditium ad inquirendum, quæ requirat.*

15 *Socij criminis nominatio non facit inditium ad inquirendum, nec ſufficit ad tranſmittendam Inquiſitionem.*

16 *Socius criminis, cum ſit infamis ob delictum commiſſum, nõ facit inditium ad torturã.*

17 *Socius criminis, ſi faceret inditiũ, eſſet teſtis in cauſa propria; quod eſſe nequit.*

18 *Accuſator, & teſtis nemo eſſe poteſt in cauſa propria.*

19 *Socius criminis licet admittatur in teſtẽ in exceptis; tamẽ nõ eſt omni exceptione maior.*

20 *Socius criminis vt faciat inditiũ ad torturã, octo copulatiuè cõcurrere debent requiſita.*

21 *Socius criminis, quamuis aliàs ſit omni exceptione maior, & concurrant dd. octo requiſita tamen cum talibus inditijs & præſumptionibus non ad torturam, ſed ad inquirendum tantum ſufficit.*

22 *Socius criminis licet cum talibus inditijs, ſeù præſumptionibus in exceptis faceret inditium ad torturam, duo alia requirerentur requiſita.*

23 *Inditia, & præſumptiones ad torturam debent crimen tangere.*

24 *Socius criminis admittitur in ſubſidiũ quando cũ ipſo ſunt alij plures, & non periuri.*

25 *Socius criminis ob delictum patratum effectus eſt infamis & periurus.*

26 *Conſocius, quando probatur, ipſum eſſe bonæ conditionis, & famæ, omnem ſiniſtram opinionem perdit.*

27 *Socius criminis, cũ ſit infamis et in exceptis facit ſolum quale quale inditiũ, ſeù præſum-*

D 2 ptionem

ptionem ad inquirendum tantum.

28 *Socius criminis, quamuis conſocius eſſet malæ famæ, & malæ conditionis facit inditium, ad inquirendum tantum.*

29 *Tortura nō ſufficit pro inditio ad torturam, ideſt non parit torturam.*

30 *Tortura non eſt inditium ad torturam; ſed purgat inditium.*

31 *Socij criminis dictum in tormentis etiam in exceptis non ad torturam, ſed ad inquirendum tantum facit inditium.*

32 *Confeſſio de ſe cōtra alium creditur ad inquirendum tantum Vide etiam poſt num. 42. & num. 74.*

33 *Teſtis unus deponēs de ipſo maleficio, & actu proximo, & immediato, niſi ſit omni exceptione maior, non facit inditium ad torturam.*

34 *Socius criminis contra conſocium nullum parit inditium.*

35 *Socius criminis in crimine hæreſis non facit inditium ad torturam, ſed qualem qualē præſumptionem, & ei non creditur ſine tormento.*

36 *Socio criminis, quando dicitur, quod creditur, intelligitur in ſocio criminis non inhabili.*

37 *Inditia ad delictum ſingula ſunt plenè probanda etiam in crimine læſæ maieſtatis.*

38 *Inditia aliunde ſunt probanda quam ex dictis ſociorum criminis.*

39 *Socius criminis tortus in caput Conſocij non eſt audiendus.*

40 *Turpitudinem ſuam allegans à teſtificando repellitur.*

41 *Mulieri, dicenti ſe fuiſſe ab aliquo carnaliter cognitam, non creditur.*

42 *Socius criminis quando admittitur, ſeù plures admittuntur, intelligitur ad præſumptionem tantum.*

43 *Socius criminis, quando plures patitur defectus, nullo modo admittitur in teſtem ad inquirendum etiam in atrociſſimis delictis.*

44 *Socio criminis, qui plures patitur defectus non creditur cum tortura, nec inditium ad inquirendum facit.*

45 *Socius criminis varius, quamuis cum tortura admittatur, tamen non facit inditium ad inquirendum.*

46 *Socius criminis varius, atque contrarius dicitur etiam periurus.*

47 *Socij criminis dictum varium licet admittatur cum tortura ſaltim concurrentibus alijs adminiculis, tamen ob varietatem non facit inditium ad torturam.*

48 *Veriſimilitudines debent eſſe tanto potentiores quanto tortura auget fidem contrariæ depoſitionis.*

49 *Reus ſi primo examinatus negauerit delictū, & complices, vel confeſſus de ſe delictum, interogatus de cōplicibus illos reticuerit; ſi poſtea ſponte vel per torturam variando a prima depoſitione cōſocios nominauerit non facit inditium ad torturā propter periurium.*

50 *Periurium non purgatur per torturam.*

51 *Periurus nec inditium facit ad inquirendū.*

52 *Periurus non poteſt eſſe teſtis maximè quādo eſt varius, & ſibi ipſi contrarius, nec in caſibus exceptis admittitur, nec facit inditium ad torturam, nec ad inquirendum, etiam quod cum tortura depoſuerit, vel ſuum dictum confirmauerit in ea.*

53 *Periurij vitium non purgatur per torturam, quamuis conſuetudo extet in contrarium.*

54 *Conſuetudine quauis in contrarium non obſtante, Iudices criminales in vrbe tenentur ſeruare ius commune in omnibus occurrentijs.*

55 *Iudices criminales in Vrbe ſub prætextu cuiuſuis conſuetudinis non debēt recedere à iure communi.*

56 *Conſuetudo non præualet aduerſus conſtitutionem Principis.*

57 *Conſuetudo, cum ſit correctoria, non inducitur, niſi appareat illam in contradictorio iudicio fuiſſe obtentam.*

58 *Socius criminis, quamuis alias bonæ famæ, dignitatis, & etiam dignitatis clericalis, & Sacerdotalis non facit inditium ad torturam, & maximè contra conſocium bonæ famæ.*

59 *Fama bona tollit inditium reſultans contra Reum ex dicto ſocij criminis.*

60 *Conſuetudo non eſt ſeruanda quod ſocius criminis faciat inditium contra Conſocium.*

61 *Conſuetudo non eſt ſeruanda, quod Conſocius torqueatur ad dictum ſocij criminis.*

62 *Socius poteſt torqueri in caput conſocij, vel ad eius faciem ad tollendam eius maculam; & id vt poſſit admitti contra conſocium alias non admittitur.*

63 *Socius criminis quamuis deponat de facto proprio, & alias ſit omni exceptione maior, non admittitur in teſtem contra conſocium, quando habet admixtum*

factum

Digitized by Google

factum ipſius Conſocij.

64 *Socius criminis non admittitur contra conſocium, quamuis ſuum dictum confirmauerit in tortura.*

65 *Infamia non purgatur in criminalibus per torturam, ſed quidem in ciuilibus.*

66 *Infamia, quando dicitur, quod purgatur, per torturam, intelligitur de illa tantum Socij criminis, quæ reſultat ex eo, quod ſe facit ſocium criminis, & non de infamia aliorum defectuum, nempè mendacij, periurij, &c.*

67 *Socij criminis quamuis plures nullum faciunt inditium contra conſocium.*

68 *Numerus non ſupplet defectum teſtis vt admitti debeat in teſtimonium.*

69 *Teſtes, qui à teſtimonio repelluntur, non poſſunt ex numero aliorum teſtium ſuppleri.*

70 *Teſtes plures inhabiles non faciunt inditium ad torturam, cum vna ſit tantum qualitas inditij.*

71 *Socij criminis nominatio, quando fuit facta ad ſuggeſtionem ſiue ſuggeſtiuam Iudicis interogationem, nullum parit inditium.*

72 *Proceſſus fabricatus per ſuggeſtionem, vel per ſuggeſtiuam interogationem Iudicis, totus eſt nullus.*

73 *Socius criminis regulariter de conſocijs interogari non poteſt.*

74 *Mandatarius contra mandantem non facit inditium ad torturam.*

75 *Secretum amici vnuſquiſq; tenetur calare, tã de lege naturali, quam diuina.*

76 *Interogandi modus circa Reos qualis eſſe debeat.*

77 *Interogatus de ſe confeſſus de alijs ſocijs, & ipſe confitetur, facit inditiũ ad inquirẽdum tantum quãdo contra eos nulla eſſet legitima præſumptio.*

78 *Socij criminis exculpationi ſtandum eſt.*

DISCEPTATIO VIII.

De Socio criminis.

1 COnſocio ad ſolam Socij criminis nominationem non poteſt infligi tortura. Ità ſingulariter dicit Alex. conſ. 415. incip. quoniam abundè. Marſ. in tract. de quæſt. fol. 13. num. 8. & Salyc. in l.fin.ad fin. C.de accuſat. & Imol. in c.de confeſs.& Guid. de Suza. in tract. de indit. & tortu. num.5 & 45. Boer. deciſ. 319. num. 4. Angel. Aret. de malef. in tit. de quæſt. & tortu. num. 16. ſeq. quoniam Socius criminis nec in leuibus delictis admittitur in teſtem contra
conſocium. Not. l. ea quidem. C.de accuſat.
2 D.Campeg. tract. de teſt. reg. 103. in princ.
& per totam. Nec eius nominatio etiam in
criminibus exceptis, quamuis fuerit admi-
niculata, facit inditium ad torturã, ſed ſolum
ad inquirendum: nam vbi teſtis in totum
repellitur, & non admittitur à iure, vt Socius
criminis adminicula, non reddunt eum habi-
lem, & admittendum. Bal. in l. falſas. num. 3.
C.de furt. Angel. in l. ſi quis ex argentarijs.
3 §. cogentur. num. 16. ff. de eden. Et hæc ad-
minicula, ſiue inditia cum nominatione d.
Socij criminis ſunt infraſcripta; videlicet te-
ſtis de auditu, teſtis de viſu, qui ſit omni ex-
ceptione maior, inimicitia cum offenſo; fa-
ma quæ debet probari, cum ortũ habere de-
beat à bonis, & honeſtis viris, ſtricta, & aſſi-
dua conuerſatio, ita vt præſumatur, quod
veriſimile ſit, quod fuerit commiſſum deli-
ctum; allocutio ſecreta ad aures, & inconti-
nenti facta, quod ſit commiſſum delictum.
Farinac. q. 43. num. 152. 153. 155. 165. 168.
4 169. 170. 171. 175. 176. Et iſta inditia de-
bent eſſe propinqua, & non remota; prout
5 ibi num. 159. Et debent ſingula plenè pro-
bari per duos teſtes idoneos. Simanc. Enchi-
rid. tit. 52. de torment. num. 6. Nec mirum
videri debet, ſi d. nominatio non facit indi-
tium ad torturam; quia ſocius criminis, quan-
6 do ſpontè reuelat aliorum delicta, talis reue-
latio ſuccedit loco accuſationis, & tantum
7 probat, quantum Denunciatio. Bal. & An-
gel. in l. etſi certus. ff. ad Syllan. Ità in indi-
uiduo ſcribit Oſalc. deciſ. Pedamon. 79. nu.
8 7. & 76. Et iſtæ Denunciationes redduntur
ſuſpectæ, & non præiudicant; quia aliunde
delicta ſunt probanda. Ruyn. conſ. 146. n. 1.
vol. 5. Per Text. in l. non omnes, §. fin. de re
milit. quem Text. in propoſito ponderat
Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 21. Ra-
tio eſt, quia de ſe confeſſo non creditur con-
tra alium. c. 1. de confeſs. Id quod procedit,
etiamſi in mortis articulo depoſuiſſet. Rolan.
conſ. 16. in fin. & conſ. 173. vol. 1. Vbi quod
9 ità fuit iudicatum; licet morti proximus,
vel moribundus mentiri non præſumatur,
& immemor eſſe ſalutis æternæ. Text. in l.
fin. C. ad l. Iul. Repetund. & in c. Sancimus.
1. q. 7. Gloſ. in l. 1. C. de falſ. cauſ. deiec. Bal.
c. 25. vol. 1. & conſ. 162. num. 4. in fin. vol.
2. quoniam morti proximus non præſumi-
tur eſſe S. Ioan. Baptiſta, vel Euangeliſta; &
ſic nõ ſemper præſumitur dicere verum. Bal.

in tit. de pace Conſtan. in verb. Vaſſalli. el
10 primo in vſib. feud. Et quatenus præſuma-
tur quis dicere verum in mortis articulo, id
non habet locum, quando agitur de præiu-
dicio tertij. Bart. in l. ſi quis. §. ſi quis mo-
riens. ff. ad Sillan. Menoch. conſ. 39. num.
44. & 68. vol. 1. Farinac. q. 43. num. 28. &
11 30. Et licet ſocius criminis in mortis articu-
lo poſſit interogari de conſocijs; tamen facit
ſolum quale quale inditiũ. Boſs. tit. de indit.
& conſiderat. ante tortu. num. 185. ſeù ali-
qualem præſumptionem Boer. deciſ. 319. n.
4. Boſs. d. tit. num. 183. Namq; nominatio
taliter facta ſuſpecta a iure reputatur. Sa-
lyc. in d. l. fin. Gram. conſ. 21. col. 3. &
conſ. 66. & deciſ. 18. num. 10. ſeq. Ruyn.
conſ. 186. vol. 1. Bal. de Peru. de indit. c. 2.
12 num. 3. prout pariter à iure ſuſpectus repu-
tatur teſtis, qui vltrò ſe offert examini. l. poſt
legatum. §. his verò. ff. de his, quib. vt indign.
13 Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 21. Et
maximè cenſetur ſuſpecta d. nominatio,
14 quoniã ſpontè fuit facta. num. 670. Marſ.
conſ. 2. num 41. Et ideo vt faciat quoq; in-
ditium ad inquirendum, requiritur, vt non
ſolum veriſimile ſit, illum in ſuo dicto non
mentiri. Dixit notabiliter Aret. c. P. Manco-
nella. col. 7. de accuſat. Hyppol. ſing. 396.
Oſaſc. cõſ. 64. num. 4. Cartar. tract. de execut.
ſent. capto bannito. c. fin. num. 74. Sed etiam
vt d. Socius criminis ſit alias omni exceptio-
ne maior. Gloſ. & ibi DD. l. fin. C. de accuſat.
15 Immo nec ad inquirendum facit inditium,
nec etiam ſufficit ad formandam, & tranſ-
mittendam Inquiſitionem. Vt cantat Conſti-
tutio Pij Quinti contra condemnatos. Dec.
conſ. 189. num. 9. Vbi de comuni Clar. q. 21.
verſ. ſi verò queris. Bertaz. conſ. 462. num.
6. ſeq. lib. 2. quoniam ineptum eſt dicere,
quod ſocius criminis, cum ſit infamis ob
delictum commiſſum, poſſit dici teſtis omni
16 exceptione maior & quod ſolus admittatur,
& faciat inditium prætertim ad torturam. l.
1. §. Diuus Antonius. ff. de quæſt. not. in l.
quoniam liberi. C. de quæſt. Hyppol. conſ.
17 74. num. 4 vol. 1. quoniam ſequeretur abſur
dum, nempè quod eſſet teſtis in cauſa pro-
pria, quod eſſe non poteſt. l. nullus. ff. de teſt.
18 l. omnibus. C. eo. tit. Bart. in l. lex Cornelia.
ff. de iniur. Iura enim abhorrent, quod
quis in cauſa propria ſit accuſator, & teſtis.
Gloſ. in l. is, qui in iudicio. ff. de accuſat.
Gand. in tract. malef. Rubr. qui accuſ. poſs.
Marſ. conſ. 33. num. 2 ſeq. Tiber. Decian.
conſ. 83. num. 16. vol. 3. Quod procedit e-
19 tiam in caſibus exceptis; in quibus licet ad-
mittatur, non tamen reputatur omni excep-
tione maior. Pariſ. conſ. 151. num. 10. lib. 4.
Dec. conſ. 189. num. 9. Vbi teſtatur de com-
muni. Et tandem (vt aliqui DD. dicunt) vt
faciat inditium ad torturam, non ſolum re-
20 quiritur, vt ſit omni exceptione maior; Sed
etiam octo requiſita concurrere debent, quæ
cumulat Carrer. in ſua prax. crim. in l. obſer-
uare. num. 122. & num. 172. per totum. Et
hoc eſt, quod voluit Aym. conſ. 178. num. 3.
21 Sed (vt mea ſententia fert) talis nominatio
ſocij criminis, quamuis alias ſit omni excep-
tione maior, & concurrant dd. octo requiſi-
ta; tamen cum talibus inditijs, & præſum-
ptionibus non ad torturam; ſed ad inquiren-
dum, ideſt ad aſſumendas informationes ſo-
lummodo ſufficit. Dec. conſ. 18. poſt num.
63. lib. 1. Ludou. Peguer. deciſ. crim. 5. n. 30.
Ruyn. conſ. 146. vol. 1. Bal. de Peru. de in-
22 dit. c. 2. num. 3. Sed dato, & non conceſſo
quod cum dictis adminiculis, ſeù præſum-
ptionibus d. Nominatio faceret in exceptis
inditium ad torturam: tamen omninò dici-
tur, quod duo requirerentur. Primo quod
dd. præſumptiones (vt tradit Gloſ. in d. c. de
confeſs.) tangerent crimen; ob illam dictio-
nem, aliæ, quæ eſt relatiua, & repræſentatiua
eiuſdem qualitatis. Gloſ. in l. quidam rele-
23 gatus. in verb. amicis. ff. de reb. dub. Sola e-
nim nominatio ſocij criminis facit rãtum in-
ditium ad inquirendum, non autem ad tor-
quendum. ſecundum Bal. & Angel. in d. l. etſi
certus. ff. ad Sillan. Nec obſtat, ſi dicatur, q
24 ſocius criminis admittitur in ſubſidium, quia
id procedit, quando ſunt plures, & non ſunt
periuri. Ità Bal. in d. l. quoniam liberi. C. de
teſt. Butr. in c. tertio loco. de probat. Alex. cõſ.
64. lib. 1. Vbi dicit, quod tunc non poteſt di-
ci, deponere in ſubſidium, etiam quod in ſuo
dicto perſeuerauerit vſque ad mortem. Secun
do quod denominatio adeo ſit veriſimilis, vt
Iudex certò credat nominantem non menti-
ri. Iuxta Text. in l. ſicuti, & ibi Bal. in Sum-
mario. C. de quæſt. & melius in c. in ſidei fa-
uorem. de hæret. in ſexto Marſ. in pract. §. di-
ligenter. num. 60. in fin. & ſing. 396. ad fin.
Gram. conſ 35. num. 49. Rolan. conſ. 73. nu.
25. & 37. Dec. d. conſ. 18. lib. 3. concluſ.
1311. num. 5. ſeq. Honded. conſ. 100. num.
17. Farinac. d. q. 43. nu. 177. Quæ nimirum
in d. ſocij criminis nominatione deduci non
poteſt, quando alius teſtis nõ adeſt, qui pro-
ber

Digitized by Google

25 bet delictum; Nec à qualitate d. ſocij crimi-
nis reſultat d. præſumptio, quod non men-
tiatur, cum ob delictum patratum ſit effectus
26 infamis, & periurus: Nec ex qualitate perſo-
næ conſocij nominati, quando probatur ip-
ſum eſſe bonæ conditionis, & famæ: Quæ ſa-
nè probatio omnem aliam ſiniſtram præſum
ptionem elidit. Pariſ. d. conſ. 163. num. 16.
lib. 4. Riminal. Iun. d. conſ. 290. nu. 3. lib. 3.
Aym. conſ. 178. num. 3. lib. 2. poſt Gloſ. d. l.
27 fin. C. de accuſat. Et quod ſocius criminis
cum ſit infamis, & ideo inhabilis ad teſtifi-
candum; etiam in exceptis faciat ſolum ali-
qualem præſumptionem, ſeù inditium ad in-
quirendum tantum. Tradit Clar. d. q. 21. verſ.
Sed quid in criminibus exceptis. Carrer. in
ſua prax. crim. §. octauum inditium. num. 10.
& 16. Et id quamuis eius nominatio ſit ſana
ta per torturam. Gloſ. d. l. fin. C. de accuſat.
Alex. conſ. 39. lib. 3. col. 2. Dec. conſ. 189.
col. 4. num. 7. Abb. c. 1. num. 10. de confeſs.
Et hanc eſſe communem opinionem teſtatur
Carrer. in ſua prax. crim. d. l. obſeruare. num.
122. verſ. octauum inditium. Clar. d. q. 21.
28 verſ. dictum ſocij criminis, & ibi Baiard. nu.
23. ſeq. Quod procedit, etiamſi perſona
nominata alias eſſet malæ conditionis, & fa-
mæ; Tradit Gram. conſ. 35. & conſ. 21. col. 2.
29 in fin. Et id optima ratione quidem, quia tor
tura nõ ſufficit pro inditio ad torturam, ideſt
non parit torturam. Salyc. in d. l. fin. C. de
accuſat. Alex. conſ. 89. num. 2. lib. 3. & conſ.
128. col. 1. in fin. lib. 4. Marſ. conſ. 2. num.
28. verſ. 15. nu. 5. Boer. ex communi d. deciſ.
319. num. 1. Rolan. à Valle conſ. 16. num.
27. lib. 1. Clar. d. q. 21. verſ ſed; & verſ. ſeqq.
Bertazz. conſ. crim. 39. nu. 13. & conſ. 234.
num. 1. ſeq. lib. 1. & in ſpecie Boſs. tit. de in-
dit. & conſiderat. ante tortu. num. 160. Nec
ab re videri debet; quia abſurdum eſt dicere,
quod tortura ſit inditium ad torturam; nam
30 non eſt inditium, ſed purgat inditium. Salyc.
d. l. fin. C. de accuſat. Alex. Marſ. Boer. Clar.
Bertaz. & Boſs., vt ſupra. Et quod ſocij cri-
minis dictum in tormentis etiam in excep-
tis pariat tantum inditium ad inquirendum,
& non ad torturam tradit Dec. d. conſ. 89.
31 lib. 3. col. 2. in fin. Immo vt pariat indi-
tium, requiritur, quod veriſimile ſit, d. ſo-
cium criminis in ſuo dicto non mentiri (vt
ſupra dictum eſt) & attenditur dictum veri-
ſimilius; quamuis ſit factum in tormentis.
Soc. conſ. 253. & 256. Immo ſocij dictum
etiam quod eſſet per torturam ſanatum, &
in eo perſiſteret, & eſſemus in caſibus in qui-
bus, quis de ſocijs interogari poſſet; prout
regulariter non poteſt. Vt eſt Text. in d. l. fin.
C. de accuſat: Vtiq; contra conſocium no-
minatum inditium non faceret ad torturam.
Dixit Gand. in ſuo tract. maleſ. in Rubr. de
quæſt. & torment. § reſtat autem. verſ. ſed
quem nunquid, quem refert, & ſequitur
Hyppol. conſ. 22. num. 23. & Bal. in d. l. quo-
niam liberi. num. 2. C. de teſt. vbi quod non
creditur teſtibus de ſe confeſſis contra alium.
d. c. 1. de confeſs. c. memini. 15. q. 2. ſpec. tit.
de teſt. §. 1. verſ. Item quod eſt Socius crimi-
nis. num. 37. Pariſ. conſ. 52. num. 4 & 15.
Bal. conſ. 95. lib. 1. Marſ. in l. ſi forte. num.
15. ſeq. ad l. Cornel de Sicar. Soc. reg. 425. in
princ. Maſcard. de probat. concluſ. 466. n. 1.
32 & cõcluſ. 1311. num. 1. Farinac. q. 43. num.
8. Per d. l. fin. C. de accuſat. Sed ſolum ad in-
quirendum (vt dictum eſt) Tradit Gram.
conſ. 61. poſt numerum 1. Nar. d. conſ. 298.
num. 9. in fin. Salyc. poſt Gloſ. d. l. fin. C. de
teſt. & Alex. d. conſ. 89. lib. 3. col. 2. & per
Angel. tract. maleſ. verſ. fama publica. &
verſ. quæro an particeps criminis, poſt Abb.
in c. ext. de confeſſ. & Aug. & Rom. in l. ſi
certus. ff. ad Sillan. Vt per Bart. & Salyc. in d.
l. quoniam liberi. C. de rapt. & hanc eſſe cõ-
munem opinionem DD. atteſtatur Carrer.
in ſua pract. in d. l. obſeruare. num. 22.
verſ. octauum inditium. num. 15. Ratio eſt,
33 quia ſi teſtis vnus deponens de ipſo malefi-
cio, & actu proximo, & immediato delicti
inditium non facit ad torturam, niſi ſit omni
exceptione maior. Barr. in l. maritus. num. 1.
ff. de quæſt. Bal. conſ. 259. num. 5. lib. 1 Cra-
uett. conſ. 99. num. 4. lib. 1. Ruyn. ex cõmuni
conſ. 147. num. 3. & 5. cum alijs. Clar. lib. 5.
ſent. q. 21. verſ. vnus teſtis: Ità nec ſocius
criminis facit inditium ad torturam; cum
34 per ſupradicta non ſit omni exceptione ma-
ior. Alià quoq; adeſt ratio, quia particeps
criminis nullum contra conſocium facit in-
ditium. Hippol. in proprijs terminis ſodo-
miæ conſ. 28. col. fin. Pariſ. d. conſ. 163. num.
10. vol. 4. etiam in crimine hæreſis tam pri-
uilegiato; quamuis qualis qualis inde præ-
ſumptio oriatur Boer. d. deciſ. 319 incip. ſo-
cius criminis. Ioan. de Anan. conſ. 59. incip.
viſa inquiſitione. Gram. deciſ. 28. incip. Ma-
gnificus Ioanes. num. 14. Director. inquiſit.
35 3. par. pag. mihi 599. Immo ei non creditur
ſine tormentis. Clar. in pract. §. fin. q. 21. verſ.
ſcias enim alias fidẽ non faceret; Cum enim
(inquit)

(inquit) ex proprio delicto effectus ſit infa-
mis, non debet admitti in teſtem ſine tortura.
Marſ.conſ.109.Director.Inquiſit.3.pat.pag.
mihi 604.comm.113.col.2.Et illud eſt om-
ninò ſciendum, quod ſocius criminis, & ex-
communicatus, licet in aliarum probatio-
num defectum poſſit in cauſa hæreſis perhi-
bere teſtimonium, tamen ei plena non eſt
adhibenda fides, niſi ex numero,& veriſimi-
libus cõiecturis, ex Reorum,& Teſtium qua
litate, atque ex alijs circumſtantijs falſa di-
cere non præſumatur. c.in fidei. de hæret.lib.
ſexto Gonzal. de hæret.q.13.Albertin.de aſ-
ſert. q.34.Coraſius lib.miſcella.c.20.Simãc.
Enchirid. tit. 35. de teſt. num.17. Et an ei ſit
credendum ſine tortura Vide d. Simanc. ibi-
dem.num.18. Et quando dicitur,quod in ca-
36 ſibus priuilegiatis aliquantulum ſit creden-
dum, illud intelligitur in ſocio criminis non
inhabili, vel alias non infame ex alio delicto
Boer.d.deciſ.r19. Brun.de indit.& tortu.par.
1.q.3.num.24.ſeq.Gram.vot.34.nu.9.Car-
rer.in pract.in 2.tract.de indit §.octauum in-
ditium.num.10.ſeq. Idque eo magis, quan-
do nulla concurrunt adminicula, quo caſu
inculpatio prædicta non facit, vt quis tor-
queri poſſit. Gram. d.deciſ.28. num.17. Nec
57 obſtat, ſi dicatur, quod d. ſocius criminis vi
concurrente fidem facit; quia talis vis pro-
bari debet: nam adminicula ad delictum in-
ferentia plenè ſunt probanda; etiam in crimi
ne leſæ maieſtatis. Tradit Innoc.in c. ſicut de
38 Simon. Et aliunde ſunt probanda, quam ex
dictis ſociorum criminis. Calcan. conſ. 110.
col.2. Immo quamuis ſocius criminis fuiſſet
39 tortus in caput conſocij; adhuc dicitur,quod
non eſt audiendus, cum alleget turpitudinẽ
40 ſuam. c. inter dilectos. de donat. Hyppol. in
terminis Sodomiæ. d.conſ.28. col. fin. prout
41 in ſimili nec mulieri creditur dicenti ſe ab ali-
quo fuiſſe carnaliter cognitam. Alex. d.conſ.
42 157.in princ.col.5. Et quando per DD. dici-
tur, quod vnus, vel plures admittuntur tam
in ciuilibus, quam in criminalibus intelligi-
tur quoad præſumptionem faciendam tan-
tum; cum teſtes ad probandum (vt dictum
eſt toties) debeant eſſe omni exceptione ma-
iores. Soc. de reg.425. in 1. fallent. Farinac.
q.43. num.115. Nec etiam ei recepto credi-
tur. Text.in d.l.quoniam liberi; ibi ſi ſocij,&
participes criminis nõ dicantur. Et ibi præci-
puè Salyc. num. 3. C. de teſt. & in c. perſo-
nas, èxt. de teſt. & in c. veniens, ibi eo, quo
ille, qui eodem erat infectus crimine, inde

contra eum teſtificari non poſſe, nulli de ſe
confeſſo aduerſus alium in eodem crimine
ſit credendum. èxt.eod. & in c.1. de confeſs.
Ibi de reatu proprio confitentis periculoſa
confeſſio non eſt aduerſus quemlibet admit-
tenda. Et in c. memini. 15. q. 2. cuius verba
ſatis clara ſunt; dum ibi dicitur, Nemini præ-
terquam in crimine læſæ maieſtatis de ſe con
feſſo credi poteſt ſuper crimen alienum; quo
niam eius, atque omnis Rei confeſſio pericu-
loſa eſt, & admitti aduerſus quemlibet non
debet. Ita etiam tenet Spec. tit. de teſt.§.1.
verſ.Item quod eſt ſocius criminis. num.37.
Pariſ. conſ.52. num.15. vol.4. Bal.conſ.95.
regula. lib. 1. Marſ. in d. l. ſi fortè. num. 15.
ſeq. ad l. Cornel. de Sicar. Soc. reg. 425. in
princ. Maſcard.de probat.lib.1.concluſ.466.
num.1. & concluſ.1311. num.1. Farinac.d.
43 q.43. num. 8. Quæ ſupradicta omnia maxi-
mè procedunt,quando ſocius criminis eſt in-
famis, criminoſus, & plures pariter excep-
tiones, & defectus: vt puta quia eſt vilis,
abiectus, pauper, minor, luxor, vel alias
inhabilis; quia tunc nec etiam in exceptis
facit inditium ad torturam: Immo nec
etiam ad inquirendum etiam in caſu, in
quo veritas aliter haberi non poteſt,etiam in
crimine læſæ maieſtatis, etiam cum tortura,
etiam quod infamia aliunde probetur,
quam per ſententiam, aut confeſſionem ip-
ſius Rei; ac etiam quod defectus ſint tantu-
modo duo. Marſ. ſingul.200. & conſ. 74.
num.23.ſeq. & conſ.66.num.4. & conſ. 38.
num. 9. & conſ. 70. num. 7. in fin. ſeq. Vbi
num.9. loquitur etiam in caſu,in quo veritas
aliter haberi non poteſt. Carrer.in pract.in 2.
tract. de indit. & tortu. §.octauum inditium.
num. 23. Farinac. conſ. 79. num. 1. Foller.in
pract.crim.in pri.par. 3.par. principalis. verſ.
Etſi confitebuntur.num.102.ad med. verſ.&
licet in caſibus exceptis.&c.& in fin. numeri.
verſ.& nota vlterius. Aym.conſ.6. num. 55.
ſeq.Boer.d.deciſ.319.poſt numerum 3. Gig.
de crim.læſ.maieſt.lib.2. tit. quomodo & per
quos crim. læſ. maieſt. prob. q.7. ſeq. Vbi
loquitur in crimine læſæ maieſt. & reddit
rationem. Natt. conſ. 298. num.6.ſeq. lib.2.
Vbi reddit rationem, & ampliat etiam quod
infamia ſit probata aliunde quam per ſen-
tentiam, aut confeſſionem Socij criminis.
Rolan.d.conſ.16.num.20. ſeq.vol.1. Vbi de
ſocio criminis abiecto, & paupere. Et conſ.
37.num.24. & 27.ſeq.eod.vol.1. vbi de ſo-
cio criminis minore, & paupere. Et conſ.3.

num.

num. 51. vol. 3. & conſ. 57. num. 38. ſeq. vol. 4. Vbi latè, & præſertim de ſocio criminis luxore. Menoch. de arbitrar. 99. lib. 2. caſu 474. num. 54. Hieron. de Monte. q. 16. num. 22. Burſatt. conſ. 69. num. 23. Vbi plures allegat, & teſtatur de communi. Et conſ. 239. num. 42. Vbi pariter de communi: Et ampliat etiam. quod deponat cum tortura; cum tortura ſuppleat ſolumodo vnum defectum, quod & antea dixerat in cõſ. 192. num. 21. ſeq. & conſ. 201. num 57. & conſ. 275. num. 19. Vbi quod iſto caſu nec etiam ſufficit ad inquirendum. Bonacoſs. in cõmun. opin. par. 1. verſ. Socio criminis non creditur fol. mihi 152. col. 4. vbi etiam de communi opin. De qua laurent. Hirochu. in ſuis commun. opin. cent. 4. concluſ. 40. Io. Maria Monticell. reg. crim. 4. num. 41. Bertaz. d. conſ. 61. num. 16. ſeq. lib. 1. Vbi de ſocio criminis minore & paupere. Et conſ. 39. num. 14. & conſ. 333. num. 3. & conſ. 556. ante numerum 13. Oſaſc. conſ. 64. num. 30. Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ. 462. num. 25. Vbi loquitur de crimine læſæ maieſtatis. & lib. 3. concluſ. 13. num. 15. iuncto: num. 41. Vbi etiam de ſocio criminis minore, & paupere faciunt, quæ ſcribit Farinac. in prax. crim. tit. de indit. & tortu. q. 43. num. 122. Vbi in ſocio criminis habilitato per ſtatutum ad teſtificandum. Honded. conſ. 100. num. 37. Vbi ampliat etiam quod depoſitio emanauerit in tortura; & ibidem num. 22. ſeq.

44 Vbi ampliat etiam ad inquirendum, & alijs relatis teſtatur de communi. Ad cuius comprobationem videndi ſunt plures concordãtes relati per Baiard. in pract. q. 24 num. 129. quo in loco licet idem Baiardus teſtetur conſuetudine ſeruari omnes teſtes, ſeù ſocios criminis cum tortura admitti, etiam quod mille paterentur exceptiones, ſeù defectus, ac etiam ad faciendum inditium. ex Boſs. quem allegat in tit. de indit. num. 156. & Clar. in pract. d. q. 21. verſ. ſcias tamen; qui tamen non loquitur in ſocio criminis patiente plures defectus; ſed in ſocio criminis periuro. Farinac. tamen in prax. crim. tit. de indit. & tortu. d. q. 43. num. 178. teſtatur in ſocio criminis patiente plures defectus nunquam vidiſſe in Vrbe, quod fuerit ad torturam deuentum, niſi vltra inculpationem, & nominationem ſocij criminis concurrerent alia, quæ de per ſe facerent inditium. Et in c. Sancimus. de teſt. Vbi de ſocio criminis vili, qui pro validitate ſui dicti, non admittitur in teſtem in cauſa ardua, & capitali. Barb. conſ. 65. lib. 4. Gram. conſ. 1. num. 62. Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. num. 151. non requiritur, quod aliàs ſit omni exceptione maior. Alex. conſ. 238. vol. 6. in princ. Vulgata Gloſ. in §. ſi verò abſint. in verb. ſubſtãtiam. In Auth. de hered. & falcid. Vulpel. conſ. 99. num. 17. Alex. conſ. 237. vol. 6. in princ. Bal. in l. etiam. col. 1. in fin. C. de teſt. Dec. conſ. 310. num. 5. Ioan. de Amic. conſ. 87. num. 8. ſeq. vbi quod talis teſtis. pœnitus repellitur; & in indiuiduo ſcribit Rolan. cõſ. 24. num. 64. ſeqq. Bal. in l. fin. col. pen. in 4. q. C. de Edict. Diu. Adrian. tollen. Alex. poſt alios, quos allegat conſ. 507. vol. 6. in princ. quia cum ſit vilis non dicitur idoneus teſtis. Bal. in d. l. etiam. in fin. col. 1. de teſt. & d. Bal. in Auth. ſi dicatur. col. fin. C. de teſt. & in l. milites. C. de quæſt. Gram. deciſ. 11. num. 4.

45 Cæterũ his omiſſis illud omnino eſt in huiuſmodi materia animaduertendum, quod Socius criminis, quando etiam eſt varius quamuis cum tortura admittatur, nec ad inquirendum facit inditiũ, & id ratione iuramenti, quod eſt indiuiſibile. Abb. in c. teſtimoniũ. de teſt. Gram. conſ. 1. num. 61. ſeqq. Rolan. conſ. 57. num. 15. Nec ab re videri debet,
46 quia ſocius criminis varius, atq; contrarius in ſuis depoſitionibus dicitur etiam periurus ſecundum communem opinionem. Burſatt. conſ. 275. num. 5. Dec. conſ. 189. num. 8. Natt. conſ. 298. num. 7. in fin. Immo ſocij
47 criminis dictum licet regulariter admittatur cum tortura ſaltim concurrentibus alijs inditijs, ſeù adminiculis. Vt latè Boer. deciſ. 319. vol. 3. in princ. & num. 4 par. 2. Tamen ſi eſt varium, licet præualeat, & magis ſtetur dicto cum tortura; tamen ex varietate fides diminuitur, vt inditium ad torturam non faciat. Vt per Gram. vot. 6. & vot. 34. Marſ.
48 conſ. 74. lib. 1. Accedat, quod iſto caſu veriſimilitudines debent eſſe tanto potentiores, quanto ipſa tortura auget fidem contrãtiæ depoſitionis. Gram. vot. 3. num. 7.
49 Aym. conſ. 75. num. 17. in fin. Obeamq; tẽ ſi Reus primo examinatus negauerit delictũ, ac etiam complices; vel confeſſus de ſe delictum, interogatus de complicibus illos reticuerit: ſi poſtea iterum interogatus, vel tortus ſponte, vel per torturam variando à prima depoſitione ſocios nominauerit: Vtiq; talis nominatio non facit inditiũ ad torturam contra nominatos propter defectum

per-

Bertaz. conſ.28. num.3 & conſ 234. num.
1. lib. 1. Vbi de communi opinione teſta-
tur. Marſ. ſing. 477. Dec. conſ. 133. vol.
21 4. Gram. conſ. 45. Et illud eſt omninò
menti tenendum, quod teſtes quando à
teſtificando repelluntur, vt certè repellun-
tur infames, repelluntur etiam quod veri-
tas aliter haberi non poſſit Fœlyn. cum c.
dilecti. num. 10. ſeq. de accuſat. Hyppol.
22 d. conſ. 361. num.9. & 45. lib. 3. Ratio eſt,
quia quando repelluntur, indicium non fa-
ciunt, quamuis cum tortura depoſuerint.
Aym. conſ.66. num.55. & 57. Gram. conſ.
45. num. 22. in fin. Cæphal. conſ.65. num.
27. ſeq. lib. 1. Burſatt. conſ. 135. num. 2.
Vbi atteſtatur de communi. Vbi ſcripſerunt
id procedere etiam in crimine occulto, gra-
ui, vel aliàs in caſu, in quò per aliòs ve-
ritas haberi non poteſt. Eſt etiam ſemper
menti tenendum, quod huiuſmodi teſtes ad
teſtificandum inhabiles, quando aliqua ratio
23 ne admittuntur, non ſunt per ſe ſufficientes
ad torturam. Boſſ. tit. de indit. & conſiderat.
ante tortu. num. 150. Immò & quamuis in
24 dd. criminibus admittantur; non tamen ad-
mittuntur ſuper adminiculis dd. criminum.
Bart. in l. quæſtionibus. ff. ad l. Iul. maieſt.
allegat. Text. in c. per tuas. Ibi non alia
etiam adminicula ſuffragentur. De ſi-
25 mon. Farinac. d. q. 56. num. 72. Et dd.
teſtes infames tam infamia iuris non ſo-
lum non admittuntur ſine tortura. Alber.
in d. l. ob carmen. §. ſi ea Rei conditio. ff.
de teſt. Aret. in d. c. teſtimonium num.
28. col. mihi 8. poſt princ. verſ. & ideò
æquo fœdere, ſed nec etiam infamia fa-
cti, d. Alber. in d. l. ob carmen. verb. ſi ve-
rò eſt infamis. Fulgoſ. verſ. quia infa-
mes. Bal. in l. Preſbiteri. verſ. licet ergò
infames. C. de Epiſc. & Cler. Bart. in tra-
26 ct. de teſt. par. 2. num. 17. ad fin. verſ. Ad-
de etiam. Et d. infamia facti tollitur per
ſolum Deum. Gloſ. in c. ex tuarum in verb.
27 abſolutas. De purgat. canon. Polyant. in
verb. Infamia. Vltra quod teſtes inhabi-
les, quando admittuntur ad probandum
crimen occultum, & difficilis probatio-
nis, admittuntur, quando agitur ciuili-
liter; ſecus ſi criminaliter; cum in crimi-
nalibus requirantur teſtes omni exceptio-
ne maiores. Burſatt. communem dicens
28 conſ. 216 num. 39. Et illi dicuntur qui-
dem omni exceptione maiores, quibus ni-
hil poteſt opponi, & ſuperant etiam om-
nem friuolam exceptionem, & nullam
prorſus maculam patiuntur; quinimò & vn-
dique ſunt inuulnerabiles, alias ſecus. l. 1. ff.
Idem Cornel. l. maritus. Vbi Gloſ. in verb.
illicitè. in fin. ff. de quæſt. Clar. q. 21. verſ.
vnus teſtis. Vbi reprehendit Iudices, qui de
facili ex depoſitione teſtis inhabilis Reos tor
quent. Vbi atteſtatur de cõmuni. Alex. conſ.
180. vol. 6. col. 2. Gram. conſ. ciuil. 59. n. 17.
& conſ. 35. num. 35. Soc. Iun. conſ. 39. vol.
2. num. 59. Bart. in d. l. maritus. ff. de quæſt.
Gloſ. in §. Item verborum. Inſtit. de inutil.
ſtipulat. Crott. tract. de teſt. num. 10. Patiſ.
conſ. 152. vol. 4. num 6. Cæpoll. conſ. 32.
num. 2. ſeq. Loquens in proprijs terminis.
29 Burſatt. conſ. 20. num. 22. lib. 1. Vbi quod
mulieribus plenè non creditur in criminali-
bus ob magnitudinem præiudicij. Cæphal.
conſ. 233. num. 23. lib. 2. Bal. in l. fin. num.
30 5. verb. Quædam eſt probatio maior. Et nè
teſtes dicantur omni exceptione maiores (vt
alias dictum eſt) ſufficit quilibet defectus e-
tiam minimus, quælibet macula, & quæli-
bet exceptio aut in dicto, aut in perſona ip-
ſius. Vt poſt multos, quos allegat, ſcribit Ma
ſcard. de probat. lib. 1. in præfatione. q. 6.
num. 68. ſeq. Et lib. 2. conclu. 855 num. 10.
Aret. in c. litteris. col. 6. verſ. Sed quæritur.
de teſt. Iaſ. in l. ſi quis. col. 1. ff. Si quis caut.
31 Et illud eſt potiſſimum animaduertendum,
quod teſtes infames, quamuis plures, ta-
men non ſupplentur numero, nec probatio-
nem faciunt, ſed omnes à teſtificando re-
pelluntur. Gram. deciſ. 11. num. 2. Becc.
32 conſ. 85. num. 19. lib. 1. Ratio eſt, quia quod
nihil eſt, ſupplementum non recipit. l. Sed
ſi manente. ff. de præcar. Rolan. conſ. 16.
num. 18. vol. 1. Burſatt. conſ. 28. num. 3.
& conſ. 234. num. 1. lib. 1. Vbi atteſtatur
de communi. Marſ. ſingul. 477. Dec. conſ.
133. vol. 4. Farinac. conſ. 6. num. 19.
Gram. d. deciſ. 11. num. 2. Natt. conſ. 298.
num. 10. lib. x. Gabriel tit. de teſt. con-
cluſ. 7. num. 8. lib. 1. Rolan. conſ. 98.
33 num. 34. Franc. Becc. d. conſ. 85 num. 19.
lib. 1. Immo teſtis ſupplens inhabilitatem
alterius eius dicto, requiritur, vt ſit non
ſolum integer, ſed etiam præſtantiſſimæ
fidei, & omni exceptione maior. Aym.
conſ. 99 num. 10. Gabriel tit. de teſt. con-
cluſ. 5. num. 7. ſeq. lib. 1. Franc. Becc. d.
conſ. 85. num. 20. Corr. conſ. 172.
num. 2. Addi ut quoque quod ex pluri-
bus imperfectis in ſua ſpecie non poteſt
vnum

Digitized by Google

vnum perfectum reſultare. l. 1. C. minor. tutel. Nec mirum, quia teſtes infames, quando admittuntur, non admittuntur vt integri. Burr. conſ. 24. in fin. Alciat. reg. 1. præſumpt. 39. num. 5. Boſs. tit. de indit. num. 176. Additur pariter, quod teſtium inhabilium
35 numerus, quando dicitur ſupplere defectum procedit in ciuilibus tantum, non autem in criminalibus. Iaſ. in Auth. ſi verò contigerit. num. 6. C. de iud. Marſ. ſingul. 477. verſ. limita tamen, & conſ. 109. num. 11. lib. 2.
36 Burſatt. conſ. 32. num. 13. lib. 3. Idque procedit eo magis, quando ſunt infames, qui omnino à teſtificando repelluntur; quoniā tunc non poſſunt ex numero aliorum ſuppleri. Dixerunt Gram. d. deciſ. 31. num. 2.
37 Natt. d. conſ. 298. num. 10. lib. 2. Et maximè quando dd. teſtes plures patiuntur excep-
38 tiones. Gram. conſ. 45. num. 24. Siue plura commiſerunt delicta; quia tunc non faciunt inditium ad torturam; quamuis eorum dicta in tortura ratificauerint. Marſ. ſingul. 200. & conſ. 74. num. 23. Vbi plures allegat, & atteſtatur de communi opinione, & conſ.
39 239. num. 42. Quæ nimirum tortura purgat vnum tantummodo delictum, & non duos,
40 vel plures. Bonac. in commun. opin. par. 1. verſ. Socio criminis non creditur. Denique dicere non eſt prætermittendum, quod quis ob aliquod prætenſum delictum non habetur infamis; quoniam vt talis habeatur, requiritur eius propria oris confeſſio, vel Iudicis ſententia, vel quod deprahenſus fuerit in fragranti, aut compoſuerit eius malam conſcientiam. l. quid. §. ex compromiſſo. ff. de his, qui not. infam. l. palam. ff. de rit. nupt. Anc. Ana. conſ. 199. Gram. vot. 30. num. 25. poſt alios quos allegat.

SVMMARIVM.

1 *Socius criminis non admittitur in teſtem contra conſociū, nec cum adminiculis facit inditium ad torturam, ſed ad inquirendum tantum.*

2 *Teſtis vbi in totum repellitur à iure, adminicula non reddunt eum habilem, & admittendum.*

3 *Inditia ſeù adminicula ſunt v. g. teſtis de auditu teſtis de viſu, qui ſit omni exceptione maior, inimicitia cū offenſo, & alia plura.*

4 *Inditia debent eſſe propinqua, & nō remota.*

5 *Inditia ſingula debent plenè probari per duos teſtes conteſtes, & idoneos.*

6 *Socij criminis nominatio ſuccedit loco accuſatoris.*

7 *Accuſator, ſeù Denunciator nec in leuibus delictis admittitur in teſtem.*

8 *Delicta aliunde ſunt probanda, quam ex denunciatione ſocij criminis.*

9 *Moribundus licet mentiri non præſumatur, & eſſe immemor ſalutis æternæ; tamen nō præſumitur eſſe S. Ioannes Baptiſta, ſeù Euangeliſta.*

10 *Moribundus non ſemper præſumitur dicere verùm in mortis articulo.*

11 *Socius criminis in mortis articulo facit ſolum quale quale inditium, ſeù aliqualem præſumptionem.*

12 *Teſtis, qui vltrò ſe offert examini, ſuſpectus à iure reputatur.*

13 *Socij criminis nominatio ſuſpecta cenſetur, quando fuit ſpontè facta.*

14 *Socij criminis nominatio, vt faciat inditium ad inquirendum, quæ requirat.*

15 *Socij criminis nominatio non facit inditium ad inquirendum, nec ſufficit ad tranſmittendam Inquiſitionem.*

16 *Socius criminis, cum ſit infamis ob delictum commiſſum, nō facit inditium ad torturā.*

17 *Socius criminis, ſi faceret inditiū, eſſet teſtis in cauſa propria; quod eſſe nequit.*

18 *Accuſator, & teſtis nemo eſſe poteſt in cauſa propria.*

19 *Socius criminis licet admittatur in teſtē in exceptis; tamē nō eſt omni exceptione maior.*

20 *Socius criminis vt faciat襲 inditiū ad torturā, octo copulatiuè cōcurrere debent requiſita.*

21 *Socius criminis, quamuis aliàs ſit omni exceptione maior, & concurrant dd. octo requiſita tamen cum talibus inditijs, & præſumptionibus non ad torturam, ſed ad inquirendum tantum ſufficit.*

22 *Socius criminis licet cum talibus inditijs, ſeù præſumptionibus in exceptis faceret inditium ad torturam, duo alia requirerentur requiſita.*

23 *Inditia, & præſumptiones ad torturam debent crimen tangere.*

24 *Socius criminis admittitur in ſubſidiū quando cū ipſo ſunt alij plures, & non periuri.*

25 *Socius criminis ob delictum patratum effectus eſt infamis & periurus.*

26 *Conſocius, quando probatur, ipſum eſſe bonæ conditionis, & famæ, omnem ſiniſtram opinionem perdit.*

27 *Socius criminis, cū ſit infamis, et in exceptis facit ſolum quale quale inditiū, ſeù præſum-*

ptionem ad inquirendum tantum.

28 Socius criminis, quamuis conſocius eſſet mala fama, & malæ conditionis facit inditium, ad inquirendum tantum.

29 Tortura nõ ſufficit pro inditio ad torturã, ideſt non parit torturam.

30 Tortura non eſt inditium ad torturam; ſed purgat inditium.

31 Socij criminis dictum in tormentis etiam in exceptis non ad torturam, ſed ad inquirendum tantum facit inditium.

32 Confeſſo de ſe cõtra alium creditur ad inquirendum tantum Vide etiam poſt num.42. & num.74.

33 Teſtis vnus deponẽs de ipſo maleficio, & actu proximo, & immediato, niſi ſit omni exceptione maior, non facit inditium ad torturam.

34 Socius criminis contra conſocium nullum parit inditium.

35 Socius criminis in crimine hæreſis non facit inditium ad torturam, ſed qualem qualẽ præſumptionem, & ei non creditur ſine tormento.

36 Socio criminis, quando dicitur, quod creditur, intelligitur in ſocio criminis non inhabili.

37 Inditia ad delictum ſingula ſunt plenè probanda etiam in crimine læſa maieſtatis.

38 Inditia aliunde ſunt probanda quam ex dictis ſociorum criminis.

39 Socius criminis tortus in caput Conſocij non eſt audiendus.

40 Turpitudinem ſuam allegans à teſtificando repellitur.

41 Mulieri, dicenti ſe fuiſſe ab aliquo carnaliter cognitam, non creditur.

42 Socius criminis quando admittitur, ſeù plures admittuntur, intelligitur ad præſumptionem tantum.

43 Socius criminis, quando plures patitur defectus, nullo modo admittitur in teſtem ad inquirendum etiam in atrociſſimis delictis.

44 Socio criminis, qui plures patitur defectus non creditur cum tortura, nec inditium ad inquirendum facit.

45 Socius criminis varius, quamuis cum tortura admittatur, tamen non facit inditium ad inquirendum.

46 Socius criminis varius, atque contrarius dicitur etiam periurus.

47 Socij criminis dictum varium licet admittatur cum tortura ſaltim concurrentibus alijs adminiculis, tamen ob varietatem non facit inditium ad torturam.

48 Veriſimilitudines debent eſſe tanto potentiores quanto tortura auget fidem contrariæ depoſitionis.

49 Reus ſi primo examinatus negauerit delictũ, & complices, vel confeſſus de ſe delictum, interogatus de cõplicibus illos reticuerit; ſi poſtea ſponte vel per torturam variando a prima depoſitione cõſocios nominauerit non facit inditium ad torturã propter periurium.

50 Periurium non purgatur per torturam.

51 Periurus nec inditium facit ad inquirendũ.

52 Periurus non poteſt eſſe teſtis maximè quãdo eſt varius, & ſibi ipſi contrarius, nec in caſibus exceptis admittitur, nec facit inditium ad torturam, nec ad inquirendum, etiam quod cum tortura depoſuerit, vel ſuum dictum confirmauerit in ea.

53 Periurij vitium non purgatur per torturam, quamuis conſuetudo extet in contrarium.

54 Conſuetudine quauis in contrarium non obſtante, Iudices criminales in vrbe tenentur ſeruare ius commune in omnibus occurrentijs.

55 Iudices criminales in Vrbe ſub prætextu cuiuſuis conſuetudinis non debẽt recedere à iure communi.

56 Conſuetudo non præualet aduerſus conſtitutionem Principis.

57 Conſuetudo, cum ſit correctoria, non inducitur, niſi appareat illam in contradictorio iudicio fuiſſe obtentam.

58 Socius criminis, quamuis alias bonæ famæ, dignitatis, & etiam dignitatis clericalis, & Sacerdotalis non facit inditium ad torturam, & maximè contra conſocium bonæ famæ.

59 Fama bona tollit inditium reſultans contra Reum ex dicto ſocij criminis.

60 Conſuetudo non eſt ſeruanda quod ſocius criminis faciat inditium contra Conſocium.

61 Conſuetudo non eſt ſeruanda quod Conſocius torqueatur ad dictum ſocij criminis.

62 Socius poteſt torqueri in caput conſocij, vel ad eius faciem ad tollendam eius maculam; & id vt poſſit admitti contra conſocium aliàs non admittitur.

63 Socius criminis quamuis deponat de facto proprio, & alias ſit omni exceptione maior, non admittitur in teſtem contra conſocium, quando habet admixtum

factum

factum ipſius Conſocij.

64 *Socius criminis non admittitur contra conſocium, quamuis ſuum dictum confirmauerit in tortura.*

65 *Infamia non purgatur in criminalibus per torturam, ſed quidem in ciuilibus.*

66 *Infamia, quando dicitur, quod purgatur, per torturam, intelligitur de illa tantum Socij criminis, quæ reſultat ex eo, quod ſe facit ſocium criminis. & non de infamia aliorum defectuum, nempè mendacij, periurij, &c.*

67 *Socij criminis quamuis plures nullum faciunt inditium contra conſocium.*

68 *Numerus non ſupplet defectum teſtis vt admitti debeat in teſtimonium.*

69 *Teſtes, qui à teſtimonio repelluntur, non poſſunt ex numero aliorum teſtium ſuppleri.*

70 *Teſtes plures inhabiles non faciunt inditium ad torturam, cum vna ſit tantum qualitas inditij.*

71 *Socij criminis nominatio, quando fuit facta ad ſuggeſtionem ſiue ſuggeſtiuam Iudicis interogationem, nullum parit inditium.*

72 *Proceſſus fabricatus per ſuggeſtionem, vel per ſuggeſtiuam interogationem Iudicis, totus eſt nullus.*

73 *Socius criminis regulariter de conſocijs interogari non poteſt.*

74 *Mandatarius contra mandantem non facit inditium ad torturam.*

75 *Secretum amici vnuſquiſq; tenetur calare, tã de lege naturali, quam diuina.*

76 *Interogandi modus circa Reos qualis eſſe debeat.*

77 *Interogatus de ſe confeſſus de alijs ſocijs, & ipſe confitetur, facit inditiũ ad inquirẽdum tantum quãdo contra eos nulla eſſet legitima præſumptio.*

78 *Socij criminis exculpationi ſtandum eſt.*

DISCEPTATIO VIII.

De Socio criminis.

1 CONſocio ad ſolam Socij criminis nominationem non poteſt infligi tortura. Ità ſingulariter dicit Alex. conſ. 415. incip. quoniam abundè. Marſ. in tract. de quæſt. fol. 13. num. 8. & Salyc. in l. fin. ad fin. C. de accuſat. & Imol. in c. de confeſs. & Guid. de Suza. in tract. de indit. & tortu. num. 5 & 45. Boer. deciſ. 319. num. 4. Angel. Aret. de malef. in tit. de quæſt. & tortu. num. 16. ſeq. quoniam Socius criminis nec in le-
uibus delictis admittitur in teſtem contra
conſocium. Not. l. ea quidem. C. de accuſat.
2 D. Campeg. tract. de teſt. reg. 103. in princ.
& per totam. Nec eius nominatio etiam in
criminibus exceptis, quamuis fuerit admi-
niculata, facit inditium ad torturã, ſed ſolum
ad inquirendum: nam vbi teſtis in totum
repellitur, & non admittitur à iure, vt Socius
criminis adminicula, non reddunt eum habi-
lem, & admittendum. Bal. in l. falſas. num. 3.
C. de furt. Angel. in l. ſi quis ex argentarijs.
3 §. cogentur. num. 16. ff. de eden. Et hæc ad-
minicula, ſiue inditia cum nominatione d.
Socij criminis ſunt infraſcripta; videlicet te
ſtis de auditu, teſtis de viſu, qui ſit omni ex-
ceptione maior, inimicitia cum offenſo; fa-
ma quæ debet probari, cum ortũ habere de-
beat à bonis, & honeſtis viris, ſtricta, & aſſi-
dua conuerſatio, ita vt præſumatur, quod
veriſimile ſit, quod fuerit commiſſum deli-
ctum; allocutio ſecreta ad aures, & inconti-
nenti facta, quod ſit commiſſum delictum.
Farinac. q. 43. num. 152. 153. 155. 165. 168.
4 169. 170. 171. 175. 176. Et iſta inditia de-
bent eſſe propinqua, & non remota; prout
5 ibi num. 159. Et debent ſingula plenè pro-
bari per duos teſtes idoneos. Simanc. Enchi-
rid. tit. 52. de torment. num. 6. Nec mirum
videri debet, ſi d. nominatio non facit indi-
tium ad torturam; quia ſocius criminis, quan
6 do ſpontè reuelat aliorum delicta, talis reue-
latio ſuccedit loco accuſationis, & tantum
7 probat, quantum Denunciatio. Bal. & An-
gel. in l. etſi certus. ff. ad Syllan. Ità in indi-
uiduo ſcribit Oſaſc. deciſ. Pedamon. 79. nu.
8 7. & 76. Et iſtæ Denunciationes redduntur
ſuſpectæ, & non præiudicant; quia aliunde
delicta ſunt probanda. Ruyn. conſ. 146. n. 1.
vol. 5. Per Text. in l. non omnes, §. fin. de re
milit. quem Text. in propoſito ponderat
Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 21. Ra-
tio eſt, quia de ſe confeſſo non creditur con-
tra alium. c. 1. de confeſs. Id quod procedit,
etiamſi in mortis articulo depoſuiſſet. Rolan.
conſ. 16. in fin. & conſ. 173. vol. 1. Vbi quod
9 ità fuit iudicatum; licet morti proximus,
vel moribundus mentiri non præſumatur,
& immemor eſſe ſalutis æternæ. Text. in l.
fin. C. ad l. Iul. Repetund. & in c. Sancimus.
1. q. 7. Gloſ. in l. 1. C. de falſ. cauſ. deice. Bal.
c. 25. vol. 1. & conſ. 162. num. 4. in fin. vol.
2. quoniam morti proximus non præſumi-
tur eſſe S. Ioan. Baptiſta, vel Euangeliſta; &
ſic nõ ſemper præſumitur dicere verum. Bal.

in tit. de pace Conſtan. in verb. Vaſſalli. el
10 primo in vſib. feud. Et quatenus præſuma-
tur quis dicere verum in mortis articulo, id
non habet locum, quando agitur de præiu-
dicio tertij. Bart. in l. ſi quis. §. ſi quis mo-
riens. ff. ad Sillan. Menoch. conſ. 39. num.
44. & 68. vol. 1. Farinac. q. 43. num. 28. &
11 30. Et licet ſocius criminis in mortis articu-
lo poſſit interogari de conſocijs; tamen facit
ſolum quale quale inditiũ. Boſs. tit. de indit.
& conſiderat. ante tortu. num. 185. ſeù ali-
qualem præſumptionem Boer. deciſ. 319. n.
4. Boſs. d. tit. num. 183. Namq; nominatio
taliter facta ſuſpecta a iure reputatur. Sa-
lyc. in d. l. fin. Gram. conſ. 21. col. 3. &
conſ. 66. & deciſ. 18. num. 10. ſeq. Ruyn.
conſ. 186. vol. 1. Bal. de Peru. de indit. c. 2.
12 num. 3. prout pariter à iure ſuſpectus repu-
tatur teſtis, qui vltrò ſe offert examini. l. poſt
legatum. § his verò. ff. de his, quib. vt indign.
13 Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 21. Et
maximè cenſetur ſuſpecta d. nominatio,
14 quoniã ſpontè fuit facta. num. 670. Marſ.
conſ. 2. num 41. Et ideo vt faciat quoq; in-
ditium ad inquirendum, requiritur, vt non
ſolum veriſimile ſit, illum in ſuo dicto non
mentiri. Dixit notabiliter Aret. c. P. Manco-
nella. col. 7. de accuſat. Hyppol. ſing. 396.
Oſaſc. cõſ. 64. num. 4. Cartar. tract. de execut.
ſent. capto bannito. c. fin. num. 74. Sed etiam
vt d. Socius criminis ſit alias omni exceptio-
ne maior. Gloſ. & ibi DD. l. fin. C. de accuſat.
15 Immo nec ad inquirendum facit inditium,
nec etiam ſufficit ad formandam, & tranſ-
mittendam Inquiſitionem. Vt cantat Conſti-
tutio Pij Quinti contra condemnatos. Dec.
conſ. 189. num. 9. Vbi de comuni Clar. q. 21.
verſ. ſi verò queris. Bertaz. conſ. 462. num.
6. ſeq. lib. 2. quoniam ineptum eſt dicere,
quod ſocius criminis, cum ſit infamis ob
delictum commiſſum, poſſit dici teſtis omni
16 exceptione maior & quod ſolus admittatur,
& faciat inditium præſertim ad torturam. l.
1. §. Diuus Antonius. ff. de quæſt. not. in l.
quoniam liberi. C. de quæſt. Hyppol. conſ.
17 74. num. 4 vol. 1. quoniam ſequeretur abſur
dum, nempè quod eſſet teſtis in cauſa pro-
pria, quod eſſe non poteſt. l. nullus. ff. de teſt.
18 l. omnibus. C. eo. tit. Bart. in l. lex Cornelia.
ff. de iureiur. Iura enim abhorrent, quod
quis in cauſa propria ſit accuſator, & teſtis.
Gloſ. in l. is, qui in iudicio. ff. de accuſat.
Gand. in tract. malef. Rubr. qui accuſ. poſs.
Marſ. conſ. 33. num. 2 ſeq. Tiber. Decian.
conſ. 83. num. 16. vol. 3. Quod procedit e-
19 tiam in caſibus exceptis; in quibus licet ad-
mittatur, non tamen reputatur omni excep-
tione maior. Pariſ. conſ. 151. num. 10. lib. 4.
Dec. conſ. 189. num. 9. Vbi teſtatur de com-
muni. Et tandem (vt aliqui DD. dicunt) vt
faciat inditium ad torturam, non ſolum re-
20 quiritur, vt ſit omni exceptione maior; Sed
etiam octo requiſita concurrere debent, quæ
cumulat Carrer. in ſua prax. crim. in l. obſer-
uare. num. 122. & num. 172. per totum. Et
hoc eſt, quod voluit Aym. conſ. 178. num. 3.
21 Sed (vt mea ſententia fert) talis nominatio
ſocij criminis, quamuis alias ſit omni excep-
tione maior, & concurrant dd. octo requiſi-
ta; tamen cum talibus inditijs, & præſum-
ptionibus non ad torturam; ſed ad inquiren-
dum, ideſt ad aſſumendas informationes ſo-
lummodo ſufficit. Dec. conſ. 18. poſt num.
63. lib. 1. Ludou. Peguer. deciſ. crim. 5. n. 30.
Ruyn. conſ. 146. vol. 1. Bal. de Peru. de in-
22 dit. c. 2. num. 3. Sed dato, & non conceſſo
quod cum dictis adminiculis, ſeù præſum-
ptionibus d. Nominatio faceret in exceptis
inditium ad torturam; tamen omninò dici-
tur, quod duo requirerentur. Primo quod
dd. præſumptiones (vt tradit Gloſ. in d. c. de
confeſs.) tangerent crimen; ob illam dictio-
nem, aliæ, quæ eſt relatiua, & repræſentatiua
eiuſdem qualitatis. Gloſ. in l. quidam rele-
23 gatus. in verb. amicis. ff. de reb. dub. Sola e-
nim nominatio ſocij criminis facit tãtum in-
ditium ad inquirendum, non autem ad tor-
quendum. ſecundum Bal. & Angel. in d. l. etſi
certus. ff. ad Sillan. Nec obſtat, ſi dicatur, q
24 ſocius criminis admittitur in ſubſidium, quia
id procedit, quando ſunt plures, & non ſunt
periuri. Ità Bal. in d. l. quoniam liberi. C. de
teſt. Butr. in c. tertio loco. de probat. Alex. cõſ.
64. lib. 1. Vbi dicit, quod tunc non poteſt di-
ci, deponere in ſubſidium, etiam quod in ſuo
dicto perſeuerauerit vſque ad mortem. Secun
do quod denominatio adeo ſit veriſimilis, vt
Iudex certò credat nominantem non menti-
ri. Iuxta Text. in l. ſicuti, & ibi Bal. in Sum-
mario. C. de quæſt. & melius in c. in ſidei fa-
uorem. de hæret. in ſexto Marſ. in pract. §. di-
ligenter. num. 60. in fin. & ſing. 396. ad fin.
Gram. conſ. 35. num. 49. Rolan. conſ. 73. nu.
25. & 37. Dec. d. conſ. 18. lib. 3. concluſ.
1311. num. 5. ſeq. Honded. conſ. 100. num.
17. Farinac. d. q. 43. nu. 177. Quæ nimirum
in d. ſocij criminis nominatione deduci non
poteſt, quando alius teſtis nõ adeſt, qui pro-
bet

Digitized by Google

25 bet delictum ; Nec à qualitate d. ſocij crimi-
nis reſultat d. præſumptio, quod non men-
tiatur, cum ob delictum patratum ſit effectus
26 infamis, & periurus: Nec ex qualitate perſo-
næ conſocij nominati, quando probatur ip-
ſum eſſe bonæ conditionis, & famæ: Quæ ſa-
nè probatio omnem aliam ſiniſtram præſum
ptionem elidit. Pariſ. d. conſ. 163. num. 16.
lib. 4. Riminal, Iun. d. conſ. 290. nu. 3. lib. 3.
Aym. conſ. 178. num. 3. lib. 2. poſt Gloſ. d. l.
27 fin. C. de accuſat. Et quod ſocius criminis
cum ſit infamis, & ideo inhabilis ad teſtifi-
candum ; etiam in exceptis faciat ſolum ali-
qualem præſumptionem, ſeù inditium ad in-
quirendum tantum. Tradit Clar. d. q. 21. verſ.
Sed quid in criminibus exceptis. Carrer. in
ſua prax. crim. §. octauum inditium. num. 10.
& 16. Et id quamuis eius nominatio ſit ſana
ta per torturam. Gloſ. d. l. fin. C. de accuſat.
Alex. conſ. 39. lib. 3. col. 2. Dec. conſ. 189.
col. 4. num 7. Abb. c. 1. num. 10. de confeſs.
Et hanc eſſe communem opinionem teſtatur
Carrer. in ſua prax. crim. d. l. obſeruare. num.
122. verſ. octauum inditium. Clar. d. q. 21.
28 verſ. dictum ſocij criminis, & ibi Baiard. nu.
23. ſeq. Quod procedit, etiamſi perſona
nominata alias eſſet malæ conditionis, & fa-
mæ; Tradit Gram. conſ. 35. & conſ. 21. col. 2.
29 in fin. Et id optima ratione quidem, quia tor
tura nõ ſufficit pro inditio ad torturam, ideſt
non parit torturam. Salyc. in d. l. fin. C. de
accuſat. Alex. conſ. 89. num. 2. lib 3. & conſ.
128. col. 1. in fin. lib. 4. Marſ. conſ. 2. num.
28. verſ. 15. nu. 5. Boer. ex communi d. deciſ.
319. num. 1. Rolan. à Valle conſ. 16. num.
17. lib. 1. Clar. d. q. 21. verſ ſed; & verſ. ſeqq.
Bertazz. conſ. crim. 39. nu. 13. & conſ. 234.
num. 1. ſeq. lib. 1. & in ſpecie Boſs. tit. de in-
dit. & conſiderat. ante tortu. num. 160. Nec
ab re videri debet; quia abſurdum eſt dicere,
quod tortura ſit inditium ad torturam; nam
30 non eſt inditium, ſed purgat inditium. Salyc.
d. l. fin. C. de accuſat. Alex. Marſ. Boer. Clar.
Bertaz. & Boſs., vt ſupra. ſit quod ſocij cri-
minis dictum in tormentis etiam in excep-
tis pariat tantum inditium ad inquirendum,
& non ad torturam tradit Dec. d. conſ. 89.
31 lib. 3. col. 2. in fin. Immo vt pariat indi-
tium, requiritur, quod veriſimile ſit, d. ſo-
cium criminis in ſuo dicto non mentiri (vt
ſupra dictum eſt) & attenditur dictum veri-
ſimilius; quamuis ſit factum in tormentis.
Soc. conſ. 253. & 256. Immo ſocij dictum
etiam quod eſſet per torturam ſanatum, &
in eo perſiſteret, & eſſemus in caſibus in qui-
bus, quis de ſocijs interogari poſſet; prout
regulariter non poteſt. Vt eſt Text. in d. l. fin.
C. de accuſat: Vtiq; contra conſocium no-
minatum inditium non faceret ad torturam.
Dixit Gand. in ſuo tract. malef. in Rubr. de
quæſt. & torment. § reſtat autem. verſ. ſed
quem nunquid, quem refert, & ſequitur
Hyppol. conſ. 22. num. 23. & Bal. in d. l. quo-
niam liberi. num. 2. C. de teſt. vbi quod non
creditur teſtibus de ſe confeſſis contra alium.
d. c. 1. de confeſs. c. memini. 15. q. 2. ſpec. tit.
de teſt. §. 1. verſ. Item quod eſt Socius crimi-
nis. num. 37. Pariſ. conſ. 52. num. 4 & 15.
Bal. conſ. 95. lib. 1. Marſ. in l. ſi fortè. num.
15. ſeq. ad l. Cornel de Sicar. Soc. reg. 425. in
princ. Maſcard. de probat. concluſ. 466. n. 1.
32 & cõcluſ. 1311. num. 1. Farinac. q. 43. num.
8. Perd. l. fin. C. de accuſat. Sed ſolum ad in-
quirendum (vt dictum eſt) Tradit Gram.
conſ. 61. poſt numerum 1. Nat. d. conſ. 298.
num. 9. in fin. Salyc. poſt Gloſ. d. l. fin. C. de
teſt. & Alex. d. conſ. 89. lib. 3. col. 2. & per
Angel. tract. malef. verſ. fama publica. &
verſ. quæro an particeps criminis, poſt Abb.
in c. ext. de confeſſ. & Aug. & Rom. in l. ciſi
certus. ff. ad Sillan. Vt per Bart. & Salyc. in d.
l. quoniam liberi. C. de rapt. & hanc eſſe cõ-
munem opinionem DD. atteſtatur Carrer.
in ſua pract. in d. l. obſeruare. num. 22.
verſ. octauum inditium. num. 15. Ratio eſt,
33 quia ſi teſtis vnus deponens de ipſo malefi-
cio, & actu proximo, & immediato delicti
inditium non facit ad torturam, niſi ſit omni
exceptione maior. Bart. in l. maritus. num. 1.
ff. de quæſt. Bal. conſ. 259. num. 5. lib. 1 Cra-
uett. conſ. 99. num. 4. lib. 1. Ruyn. ex cõmuni
conſ. 147. num. 3. & 5. cum alijs. Clar. lib. 5.
ſent. q. 21. verſ. vnus teſtis: Ità nec ſocius
criminis facit inditium ad torturam; cum
34 per ſupradicta non ſit omni exceptione ma-
ior. Alià quoq; adeſt ratio, quia particeps
criminis nullum contra conſocium facit in-
ditium. Hippol. in proprijs terminis ſodo-
miæ conſ. 28. col. fin. Pariſ. d. conſ. 163. num.
10. vol. 4. etiam in crimine hæreſis tam pri-
uilegiato; quamuis qualis qualis inde præ-
ſumptio oriatur Boer. d. deciſ. 319 incip. ſo-
cius criminis. Ioan. de Anan. conſ. 59. incip.
viſa inquiſitione. Gram. deciſ. 28. incip. Ma-
gnificus Ioanes. num. 14. Director. inquiſit.
35 3. par. pag. mihi 599. Immo ei non creditur
ſine tormentis. Clar. in pract. §. fin. q. 21. verſ.
ſcias enim alias fidẽ non faceret; Cum enim
(inquit)

(inquit) ex proprio delicto effectus ſit infa-
mis, non debet admitti in teſtem ſine tortura.
Marſ.conſ.109.Director.Inquiſit.3.par.pag.
mihi 604. comm.113.col.2.Et illud eſt om-
ninò ſciendum, quod ſocius criminis, & ex-
communicatus, licet in aliarum probatio-
num defectum poſſit in cauſa hæreſis perhi-
bere teſtimonium, tamen ei plena non eſt
adhibenda fides, niſi ex numero,& veriſimi-
libus cõiecturis, ex Reorum,& Teſtium qua
litate, atque ex alijs circumſtantijs falſa di-
cere non præſumatur. c.in fidei. de hæret.lib.
ſexto Gonzal. de hæret.q.13.Albertin.de aſ-
ſert. q.34.Coraſius lib.miſcella.c.20.Simãc.
Enchirid. tit. 35. de teſt. num.17. Et an ei ſit
credendum ſine tortura Vide d. Simanc. ibi-
dem.num.18. Et quando dicitur,quod in ca-
36 ſibus priuilegiatis aliquantulum ſit creden-
dum, illud intelligitur in ſocio criminis non
inhabili, vel alias non infame ex alio delicto
Boer.d.deciſ.119. Brun.de indit.& tortu.par.
1.q.3. num.24.ſeq.Gram.vot.34. nu.9.Car-
rer.in pract. in 2.tract.de indit §.octauum in-
ditium. num.10.ſeq. Idque eo magis, quan-
do nulla concurrunt adminicula, quo caſu
inculpatio prædicta non facit, vt quis tor-
queri poſſit. Gram. d.deciſ.28. num.17. Nec
37 obſtat, ſi dicatur, quod d. ſocius criminis vi
concurrente fidem facit; quia talis vis pro-
bari debet: nam adminicula ad delictum in-
ferentia plenè ſunt probanda; etiam in crimi
ne leſæ maieſtatis. Tradit Innoc.in c. ſicut de
38 Simon. Et aliunde ſunt probanda, quam ex
dictis ſociorum criminis. Calcan. conſ. 110.
col.2. Immo quamuis ſocius criminis fuiſſet
39 tortus in caput conſocij; adhuc dicitur,quod
non eſt audiendus, cum alleget turpitudinẽ
40 ſuam. c. inter dilectos. de donat. Hyppol. in
terminis Sodomiæ. d.conſ.28. col. fin. prout
41 in ſimili nec mulieri creditur dicenti ſe ab ali-
quo fuiſſe carnaliter cognitam. Alex. d.conſ.
42 157.inprinc.col.5. Et quando per DD. dici-
tur, quod vnus, vel plures admittuntur tam
in ciuilibus, quam in criminalibus intelligi-
tur quoad præſumptionem faciendam tan-
tum; cum teſtes ad probandum (vt dictum
eſt toties) debeant eſſe omni exceptione ma-
iores. Soc. de reg.425. in 1. fallent. Farinac.
q.43. num.115. Nec etiam ei recepto credi-
tur. Text.in d.l.quoniam liberi; ibi ſi ſocij,&
participes criminis nõ dicantur. Et ibi præci-
puè Salyc. num. 3. C. de teſt. & in c. perſo-
nas, èxt. de teſt. & in c. veniens, ibi eo, quo
ille, qui eodem erat infectus crimine, inde
contra eum teſtificari non poſſe, nulli de ſe
confeſſo aduerſus alium in eodem crimine
ſit credendum. èxt.eod. & in c.1. de confeſs.
Ibi de reatu proprio confitentis periculoſa
confeſſio non eſt aduerſus quemlibet admit-
tenda. Et in c. memini. 15. q. 2. cuius verba
ſatis clara ſunt; dum ibi dicitur. Nemini præ-
terquam in crimine læſæ maieſtatis de ſe con
feſſo credi poteſt ſuper crimen alienum; quo
niam eius,atque omnis Rei confeſſio pericu-
loſa eſt, & admitti aduerſus quemlibet non
debet. Ita etiam tenet Spec. tit. de teſt.§. 1.
verſ.Item quod eſt ſocius criminis. num.37.
Pariſ. conſ.52. num.15. vol.4. Bal.conſ.95.
regula. lib. 1. Marſ. in d. l. ſi fortè. num. 15.
ſeq. ad l. Cornel. de Sicar. Soc. reg. 425. in
princ.Maſcard.de probat.lib.1.concluſ.466.
num.1. & concluſ.1311. num. 1. Farinac.d.
43 q.43. num. 8. Quæ ſupradicta omnia maxi-
mè procedunt,quando ſocius criminis eſt in-
famis, criminoſus, & plures patitur excep-
tiones, & defectus: vt puta quia eſt vilis,
abiectus, pauper, minor, luxor, vel alias
inhabilis; quia tunc nec etiam in exceptis
facit inditium ad torturam: Immo nec
etiam ad inquirendum etiam in caſu, in
quo veritas aliter haberi non poteſt,etiam in
crimine læſæ maieſtatis, etiam cum tortura,
etiam quod infamia aliunde probetur,
quam per ſententiam, aut confeſſionem ip-
ſius Rei; ac etiam quod defectus ſint tantu-
modo duo. Marſ. ſingul.200. & conſ.74.
num.23.ſeq. & conſ.66.num.4. & conſ.38.
num. 9. & conſ. 70. num. 7. in fin. ſeq. Vbi
num.9.loquitur etiam in caſu,in quo veritas
aliter haberi non poteſt. Carrer.in pract.in 2.
tract. de indit. & tortu. §.octauum inditium.
num. 23. Farinac. conſ. 79. num. 1. Foller.in
pract.crim.in pri.par. 3 par. principalis.verſ.
Etſi confitebuntur.num.102.ad med. verſ.&
licet in caſibus exceptis.&c.& in fin. numeri.
verſ.& nota vlterius. Aym.conſ.6. num.55.
ſeq.Boer.d.deciſ.319.poſt numerum 3. Gig.
de crim.læſ.maieſt.lib.2. tit. quomodo & per
quos crim. læſ. maieſt. prob. q. 7. ſeq. Vbi
loquitur in crimine læſæ maieſt. & reddit
rationem. Natt. conſ. 298. num.6.ſeq. lib.2.
Vbi reddit rationem, & ampliat etiam quod
infamia ſit probata aliunde quam per ſen-
tentiam, aut confeſſionem Socij criminis.
Rolan.d.conſ.16.num.20. ſeq vol.1. Vbi de
ſocio criminis abiecto, & paupere. Et conſ.
37.num.24. & 27.ſeq.eod.vol.1. vbi de ſo-
cio criminis minore, & paupere. Et conſ.3.
num.

num.51. vol.3.& conſ.57.num.38.ſeq.vol. 4. Vbi latè, & præſertim de ſocio criminis luxore. Menoch. de arbitrar. 99. lib. 2. caſu 474.num.54. Hieron.de Monte.q.16.num. 22. Burſatt. conſ. 69. num. 23. Vbi plures allegat, & teſtatur de communi. Et conſ. 239. num. 42. Vbi pariter de communi: Et ampliat etiam. quod deponat cum tortura; cum tortura ſuppleat ſolumodo vnum defe-ctum, quod & antea dixerat in cõſ.192.num. 21. ſeq. & conſ. 201. num 57. & conſ.275. num. 19. Vbi quod iſto caſu nec etiam ſufficit ad inquirendum. Bonacoſs. in comun. opin. par.1. verſ. Socio criminis non creditur fol. mihi 152. col.4. vbi etiam de communi opin. De qua laurent. Hirochu. in ſuis commun. opin. cent. 4. concluſ. 40. Io. Maria Monticell. reg. crim. 4. num. 41. Bertaz. d. conſ. 61. num. 16. ſeq. lib. 1. Vbi de ſocio criminis minore & paupere. Et conſ. 39. num. 14. & conſ. 333. num.3. & conſ.556. ante numerum 13. Oſaſc. conſ.64. num.30. Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ. 462. num. 25. Vbi loquitur de crimine læſæ maieſtatis. & lib. 3. concluſ. 13. num. 15. iuncto: num. 41. Vbi etiam de ſocio criminis minore, & paupere faciunt, quæ ſcribit Farinac. in prax. crim. tit. de indit. & tortu. q. 43. num.122. Vbi in ſocio criminis habilitato per ſtatutum ad teſtificandum. Honded. conſ. 100. num. 37. Vbi ampliat etiam quod depoſitio emanauerit in tortura; & ibidem num. 22. ſeq.

44 Vbi ampliat etiam ad inquirendum, & alijs relatis teſtatur de communi. Ad cuius comprobationem videndi ſunt plures concordãtes relati per Baiard. in pract. q.24 num. 129. quo in loco licet idem Baiardus teſtetur conſuetudine ſeruari omnes teſtes, ſeù ſocios criminis cum tortura admitti, etiam quod mille paterentur exceptiones, ſeù defectus, ac etiam ad faciendum inditium. ex Boſs. quem allegat in tit. de indit. num. 156. & Clar. in pract. d. q.21. verſ. ſcias tamen; qui tamen non loquitur in ſocio criminis patiente plures defectus; ſed in ſocio criminis periuro. Farinac. tamen in prax. crim. tit. de indit. & tortu. d. q.43. num.178. teſtatur in ſocio criminis patiente plures defectus nunquam vidiſſe in Vrbe, quod fuerit ad torturam deuentum, niſi vltra inculpationem, & nominationem ſocij criminis concurrerent alia, quæ de per ſe facerent inditium. Et in c. Sancimus. de teſt. Vbi de ſocio criminis vili, qui pro validitate ſui dicti, non admittitur in teſtem in cauſa ardua, & capitali. Barb. conſ.65. lib.4. Gram. conſ.1. num.62. Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. num. 151. non requiritur, quod aliàs ſit omni exceptione maior. Alex. conſ. 238. vol. 6. in princ. Vulgata Gloſ. in §.ſi verò abſint. in verb. ſubſtãtiam. In Auth. de hered. & falcid. Vulpel. conſ. 99. num.17. Alex. conſ.237. vol. 6. in princ. Bal. in l. etiam. col. 1. in fin. C. de teſt. Dec. conſ. 310. num. 5. Ioan. de Amic. conſ. 87. num. 8. ſeq. vbi quod talis teſtis pœnitus repellitur: & in indiuiduo ſcribit Rolan. cõſ. 24. num. 64. ſeqq. Bal. in l. fin. col. pen. in 4. q. C. de Edict. Diu. Adrian. tollen. Alex. poſt alios, quos allegat conſ.507. vol.6. in princ. quia cum ſit vilis non dicitur idoneus teſtis. Bal. in d. l. etiam. in fin. col. 1. de teſt. & d. Bal. in Auth. ſi dicatur. col. fin. C. de teſt. & in l. milites. C. de quæſt. Gram. deciſ. 11. num.4.

45 Cæterũ his omiſſis illud omnino eſt in huiuſmodi materia animaduertendum, quod Socius criminis, quando etiam eſt varius quamuis cum tortura admittatur, nec ad inquirendum facit inditiũ, & id ratione iuramenti, quod eſt indiuiſibile. Abb. in c. teſtimoniũ. de teſt. Gram. conſ. 1. num. 61. ſeqq. Rolan. conſ. 57. num. 15. Nec ab re videri debet,

46 quia ſocius criminis varius, atq; contrarius in ſuis depoſitionibus dicitur etiam periurus ſecundum communem opinionem. Burſatt. conſ. 275. num. 5. Dec. conſ. 189. num. 8. Natt. conſ. 298. num. 7. in fin. Immo ſocij

47 criminis dictum licet regulariter admittatur cum tortura ſaltim concurrentibus alijs inditijs, ſeù adminiculis. Vt latè Bocr. deciſ. 319. vol.3. in princ. & num.4 par.2. Tamen ſi eſt varium, licet prævaleat, & magis ſtetur dicto cum tortura; tamen ex varietate fides diminuitur, vt inditium ad torturam non faciat. Vt per Gram. vot.6. & vot.34. Marſ.

48 conſ. 74. lib. 1. Accedat, quod iſto caſu veriſimilitudines debent eſſe tanto potentiores, quanto ipſa tortura auget fidem contrariæ depoſitionis. Gram. vot. 3. num. 7.

49 Aym. conſ. 75. num. 17. in fin. Obeamq; rẽ ſi Reus primo examinatus negauerit delictũ, ac etiam complices; vel confeſſus de ſe delictum, interogatus de complicibus illos reticuerit: ſi poſtea iterum interogatus, vel tortus ſponte, vel per torturam variando à prima depoſitione ſocios nominauerit: Vtiq; talis nominatio non facit inditiũ ad torturam contra nominatos propter defectum per-

periurij. Carrer. in pract. crim. in 2. tract. de
indit. & tortu. §. octauum inditium num.
18. Gram. vot. 34. poſt numerum decimum
ſeq. Dec. conſ. 189. num. 8. Natt. d. conſ.
298. num. 7. in fin. ſeq. & num. 22. in fin. col.
1. & conſ. 37. num. 15. in fin. iũcto. num. 28.
ſeq. & conſ. 234. num. 9. ſeq. eo lib. 1.
50 Cæphal. conſ. 233. num. 14. ſeq. & conſ.
234. num. 9. ſeq. lib. 2. Nanq; periurium non
purgatur per torturam. Gram. d. vot. 34.
51 Dec. d. conſ. 189. Vbi quod dictum periuri
nec etiam facit inditium ad inquirendum.
Nec diſſentit Bal. conſ. 471. lib. 2. & conſ.
52 138. lib. 3. Bertaz. conſ. 559 num. 8. Farinac.
q. 43. num. 185. ſeq. Ratio eſt, quia in periu-
ro non cadit teſtimonium aliquod deficiente
fundamento, quod eſt iuramẽtum. Crauett.
in indiuiduo. conſ. 6. num. 46. Et maximè
quando periurus eſt varius, & ſibi contra-
rius. Burſatt. conſ. 275. num. 5. nec in caſi-
bus exceptis admittitur, nec inditium facit
ad torturam. Monticell. de reg. crim. 4. nu.
32. & 41. Rolan. conſ. 16. num. 9. ſeq. vol. 1.
Bertaz. d. conſ. 39 num. 14. & conſ. 40. num.
12. & conſ. 61. num. 10. Menoch. de præ-
ſumpt. lib. 1. q. 89. num. 74. Nec etiam ad
inquirendum. Monticell. d. reg. 4. poſt nu-
merum 33. Rolan. ibidem etiam quod cum
tortura depoſuerit, ſiue ſuum dictum con-
firmauerit in ea. Et conſ. 73. num. 6. ſeqq.
& num. 18. ſeq. eodem vol. 1. Et conſ. 94.
num. 20. ſeq. & conſ. 57. num. 15. lib 4. &
conſ. 98. num. 21. eodem vol. 4. Dec. d. conſ.
189. num. 10. ſeq. Cæphal. conſ. 204. num.
32. & conſ. 203. num. 6. ſeq. lib. 2. laurent.
Hirocu. in ſuis commun. opin. cent. 4. cõcluſ.
39. num. 5. Honded. conſ. 100. num. 29. &
38. num. 7. in fin. Bertaz. conſ. 341. num. 27.
Vbi poſt multos concordantes ait, quod
53 iſto caſu non facit inditium ad inquiren-
dum. Nec facit, ſi dicatur, quod cõtrarium
ſeruatur de cõſuetudine, nempè, quod peri-
urij vitium purgatur per torturam etiam in
54 criminalibus: Reſpondetur quod Iudices
criminales in Vrbe tenẽtur, & debent in om-
nibus occurrentijs ſeruare Ius commune.
Vt in Bulla fel. rec. Pauli tertij legitur ad fa-
uorem carceratorum edita, & confirmata à
55 Santiſſimo Paulo Quinto in Reformatione
Tribunalium. De iure communi periurus
teſtis in criminalibus nec cum tortara admit-
titur; ideò quando quid eſt Sancitum à
Principe nulla reſultat conſuetudo aduerſus
eius Conſtitutionem. Vt per Sot. de iuſt.
& iur. q. 7. art. 2. col. 2. in fin. not. in l. ſi mihi,
& tibi de legat. ſecundo Ruyn. conſ. 13. nu.
12. lib. 2. & conſ. 30. num. 1. lib. 5. Quod eo
56 magis dici debet in caſu iſto, quia aſſerta
Conſuetudo, cum ſit correctoria, non indu-
citur, niſi appareat, illam in contradictorio
iudicio fuiſſe obtentam. Vt not. omnes. in
57 l. de quibus. ff. de legb. Inſuper dicitur, quod
non ſolum d. ſocius criminis, ſed quilibet
alius ſocius criminis, quamuis aliàs bonæ
famæ, dignitatis, & etiam dignitatis clerica-
lis, & ſacerdotalis non facit inditium ad
torturam; prout in ſocio criminis clerico
ſcripſit Abb. in c. 1. in 2. notab. ext. de con-
feſs. Gram. conſ. 21. num. 3. & conſ. 35. poſt
numerum 25. Boer. d. deciſ. 219 poſt nume-
rum 3. verſ. quinimo etiam. Bertaz. conſ. 61.
num. 16. lib. 1. & conſ. 341. num. 24. lib. 2. &
conſ. 559. num. 5. eodem vol. 2. Burſatt. conſ.
275. poſt numerum 18. lib. 2. Maſcard. de
probat. d. concluſ. 1311. num. 15. l. 4. C. de
quæſt. c. vlt. 15. q. 3. Hyppol §. diligenter.
Blanc. in l. vlt. ff. de quæſt. num. 379. Farinac.
d. q. 43. num. 24. Ratio eſt, quia poſt deli-
ctum efficitur infamis (vt dictum eſt) &
58 crimenoſus. Et maximè contra nominatum,
qui ſit bonæ conditionis, & famæ; quoni-
am bona fama tollit inditium reſultans con-
tra eum ex dicto Socij criminis. Carrer. in
pract. crim. in 2. tract. de indit. & tortu. §.
octauum inditium. num. 13. ſeq. ſoc. Iun.
conſ 39. num. 66. lib. 2. Maſcard. de probat.
lib. 3. d. concluſ. 1311. Honded. d. conſ. 100.
num. 4. & 20. Gram. d. conſ. 21. num. 10. &
conſ. 35 num. 49. & 75. ſeq. & conſ. 61. nu.
1. & conſ. 70. num. 7. Vbi loquitur etiam in
dicto duorum Sociorum criminis. Et deciſ.
59 28. num. 17. Pariſ. d. conſ. 151. num. 13. lib. 4.
Et quamuis aliqui DD. dixerint, quod de
conſuetudine Reus conſocius ad dictum
60 Socij criminis torqueri poteſt, & debet; ta-
men huiuſmodi cõſuetudo non eſt ſeruanda.
Per Text. in l. ſed licet. ff. de offic. Præſid. Vbi
habetur, quod non quod fit Romæ; ſed
quod de iure fieri debet, ſeruandum eſt.
Rolan. in terminis conſ. 94. num. 21. vol. 4.
Bertaz. conſ. 225. poſt numerum 19 lib. 1. &
conſ. 556. num. 10. in fin ſeq. lib. 2. Vbi de-
clarat d. conſuetudinem torquendi Reos ha-
bere locum in diffamatis: ſed hanc conſue-
tudinem non probat Farinac. d. q. 43. num.
124 præterquam in caſibus à iure permiſſis.
61 Poteſt benè, & debet, vt nonnulli DD. di-
cunt, torqueri ille, qui ſe facit ſocium cri-
minis

Digitized by Google

minis ſi non fuerit tortus in caput conſocij
nominati, vel ad eius faciem ſpeciali tortura
ad tollendam eius maculam, aliter non ad-
mittitur contra d. conſocium nominatum;
nec afficit; nec ſufficit prima tortura, in qua
faſſus fuit. A ber. l. vlt. C. de accuſat. Fulgoſ.
conſ. 137 Boſs. tit. de mandat. ad homic.
num. 31. Vulpel. conſ. 30. num. 7. & conſ.
85. nu. 8. Clar. d. q. 21. verſ. quæro nunquid.
in fin. Hyeron de Monte q. 16. num. 22.
Vbi de communi teſtatur. Clar. q. 45. verſ.
cæterum ſi Reus. Boer. d. deciſ. 319. num. 4.
Marſ. in pract. §. diligenter. num. 61. Blanc.
de indit. num. 380. Farinac. conſ. 38. num.
62 10. Et dicunt, quod ſpeciali tortura ad faci-
em conſocij torqueri debet. Boer. d. deciſ.
319. Clar. d. q. 21. verſ. quæro nunquid. in
fin. quia aliàs non tortus à teſtificando re-
pellitur. l. ob carmen. §. ſi ea Rei conditio. ff.
de teſt. Clar. d. q. 21. verſ. ſcias autem; &
dicit ibi ſeruari Mediolani; Et ità ſeruari in
Vrbe Romana teſtatur Farinac. d. tract. de
indit. q. 43. num. 139. Immo dicunt, quod
non admittitur etiam cum tortura, niſi aliàs
ſit omni exceptione maior. Gloſ. & DD. l.
fin. C. de accuſat. Farinac. d. q. 43. nu. 1. ſeq.
63 Nec facit, quod deponat de facto proprio,
quia non admittitur ad teſtificandum, quan-
do habet admixtum factum partis. Zuccard.
in l. fin. num. 293. C. de Edit. Diu. Adrian.
Tollen. Immo dicitur, quod quamuis ſit
omni exceptione maior, nec etiam admitti-
tur, nec eius dictum attendi debet, quando
conſocium non à principio, ſed in vltimis
ſuis conſtitutis nominauit. Natt. conſ.
298. num. 7. ſeq. Dec. conſ. 89. nu. 8 Bertaz.
conſ. 28. & conſ. 39. num. 13. lib. 1, Verum
Caſs. ſuper conſ. Burgund. fol. 44. poſt nu-
merum. 14. Et Simanc. de hæreſ. c. 62. num.
64 6. contrarium tenent, quibus ego libenter
aſcribo, & omninò dico, quod quamuis
ſocius criminis ſuum dictum confirmauerit
in tortura; tamen d. conſocium Inquiſitum
non afficit; cum ex proprio delicto effectus
fuerit infamis: & eius infamia non purgatur
65 per torturam in cauſis criminalibus; ſed qui-
dem in ciuilibus. Dec. conſ. 189. num. 10.
ad fin. Rolan. conſ. 94. num 17. & conſ 95.
num. 15. ſeq. vol. 4 Vbi atteſtatur de com-
muni. Honded. conſ. 106. num. 29. Vbi alios
plures concordantes refert. Farinac. d. q. 45.
num. 23. Ratio eſt, quia huiuſmodi infamia
facti tollitur per ſolum Deum. Gloſ. in c. ex
tuarum. in verb. abſoluas. de purgat. canon.
66 Polyant. in verb. infamia. Sed dato & non
conceſſo quod purgaret infamiam; tamen
ſolum. purgaret illam infamiam quæ reſul-
tat ex eo, quod quis ſe facit ſocium crimi-
nis; non autem purgat infamiam aliorum
defectuum; nempè ætatis, mendacij, vili-
tatis, paupertatis, periurij, inimicitiæ, odij
&c. Crauett. conſ. 6. num. 16. 47. 48. 54.
ſeq. lib. 1. Rolan. conſ. 3. Burſatt. conſ. 192.
num. 22. lib. 2. & conſ. 20. num. 61. conſ.
79. num. 11. lib. 1. conſ. 201. num. 67. lib. 2.
Tob. Noni. conſ. 99. num. 5. ſeq. Vltra quod
purgat vnum tantumodo defectum, & non
duos, vel plures. Burſatt. d. conſ. 192. num.
21. ſeq. & conſ. 201. num. 57. & conſ. 275.
num. 19. Claud. ad Bertaz. cõſ. 71. ad Eram.
H. Farinac. d. q. 43. num. 178. circa med. &
67 conſ. 79. num. 10. Nec facit, ſi dicatur, quod
Socij criminis, quando ſunt plures, faciunt
inditium ad torturam; quia quamuis ſint
plures, tamen non faciunt contra conſocium
nominatum d. inditium. Et hæc opinio eſt
communis, & vera; nanq; abſurdum eſt
dicere, quod quis conuincatur ex dictis infa-
mium, & criminoſorum; cum de iure pro-
pter eorum inhabilitatem non admittãtur;
etſi admittuntur in aliquibus caſibus exce-
ptis; non tamen ſunt omni exceptione ma-
68 iores, nec plenam faciunt fidem; quoniam
numerus non ſupplet defectum teſtis, qui
omninò admitti debeat. Natt. conſ. 289.
num. 10. Farinac. d. q 43. num. 39. & id
etiam quamuis ſint plures inhabiles, & cri-
minoſi: nanq; quod nihil eſt, ſupplementum
non recipit. l. ſed ſi manente. ff. de precar.
Et ex pluribus imperfectis in ſua ſpecie non
poteſt vnum perfectum reſultare. l. 1. C qui
69 minor. tutel. Et ideò ſi teſtes à teſtimonio
repelluntur, non poſſunt ex numero aliorum
teſtium eorum dicta ſuppleri. Gram. deciſ.
11. num. 2. Natt. conſ. 298. num. 10. lib. 2.
Gabriel. tit. de teſt. concluſ. 7. num. 8. lib. 1.
70 Rolan. conſ. 98. num. 34. Immo dicitur,
quod quamuis plures, nec etiam faciunt in-
ditium ad torturam; cum vna tantum ſit
qualitas inditij. d. l. fin. C. de accuſat. Bal. d. l.
quoniam liberi. num. 2. C. de teſt. Gram. d.
conſ. 61. poſt numerum 1. Vbi dicit, quod
ſi plures ſint confitentes, nihil probant, niſi
ad inquirendum. Natt. conſ. 289. n 9. in fin.
71 Et maximè quando d. nominatio fuit facta
ad ſuggeſtionem ſiue interrogationem Iudi-
cis. Sed caueant Iudices, vt abſtineant ab
hac ſuggeſtiua interogatione, nè proprias
animas

animas perdant; & alios indebite vexent:

72 Nam quando proceſſus fuit fabricatus per ſuggeſtionem, vel per ſuggeſtiuam interogationem contra aliquem, totus eſt nullus. Clar.in pract. §. fin.q. 21.verſ. retenta igitur. ad fin. Conrad. in pract. in tit.de negat.crim. & torment.poſt num.23. verſ.quando ſocius criminis.fol. mihi 293. col. 2. Maſcard.

73 de probat. lib.3. concluſ. 1311.num. 29. & 40.Farinac.d.q.43.num.132.Ratio eſt,quia ſocius criminis de cõſocijs regulariter interogari nõ poteſt,& maxime quãdo v.g.mãdatum factum à mandante ipſi mandatario continet in ſe aliquid turpe, vel delictum; quoniam tunc, cum acceptando mandatarius illud mandatum à mandante efficitur criminoſus, & infamis. Ideò dictus Mandatarius repellitur à teſtimonio, nec inditium

74 facit ad torturam. Marſ.in pract. §. diligenter num.37. ſeq. Pariſ. conſ. 151. poſt num. 6. vol.4. Io. Maria Monticell.reg.crim. 5. poſt num.15.Rolan.conſ.75.num.16.lib.1. Farinac. q. 44. num. 4. Et intelligitur, quando mandatarius ſocius criminis veniat,vt accuſator.Idem Farinac.ibidem nu.9.ſeq.d.l. fin. in fin. C.de accuſat. ibi cum veteris iuris auctoritas de ſe cõfeſſus nec interogari quidem de aliorum conſcientia ſinat. Nemo igitur de proprio crimine confitentem ſuper conſcientia ſcrutetur aliena. l.repeti.ff.de quæſt. ibi qui de ſe confeſſus eſt in caput aliorum non torquebitur. c. 1. de confeſs. ibi cum ſecundum vtriuſq; iuris ſtatuta de ſe confeſſi ſuper aliorum conſcientijs interogari non debeant. c. memini. 15. q. 5. Ibi nemini de ſe confeſſo ſuper aliorum crimen credi oportet. Gandin. tit. de quæſt. & torment. num. 16. ad med. verſ. nam regulariter. Guid. de Siozar. in tract. de indit. & tortu. num. 51. verſ. regulariter de proprio ſcelere confeſſus. Angel. de malef. in verb. quod tamen, quod publica prece. poſt numerum 21. verſ. & ſit non fuit interogandus, & verſ. ibi autem delicta. Marſ. l. 1. §. Diuus Antonius per illum Text. ante numerum 1. & 2. ff. de quæſt. Gram. deciſ. 28. num. 9. in fin. verſ. cum regulariter. Brun. de indit. & tortu. par. 1. q. 3. num. 19.verſ. ad primum reſpondeo, quod regulariter. Pariſ. d.conſ.151. num.8. lib.4. Boſs.tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. num. 44. verſ. Et hæc eſt regula. Rolan. conſ. 73. num.5.verſ. per regulam, quæ habet. col. 1. Monticell. reg.4.num.1.Anton. Gomez. varia. reſolut. tom. 3. c. 12. Rubr. de probat. delictorum. num. 14. verſ.non verò in alijs. Vbi teſtatur de communi opinione, de qua etiam teſtatur Ioan. de Amic. conſ.27. num. 1.quem refert, & ſequitur Clar. in pract. §. fin. d. q. 21. verſ. dictum ſocij criminis in princ. Maſcard. de probat. lib. 3. d. concluſ. 1311. num. 1. Ratio eſt, quia tam de lege naturali, quam de lege diuina vnuſquiſq; tenetur cælare

75 ſecretum ſui amici. Ludouic. Peguer. deciſ. crim. 5. num. 1. iuncto num.4. quem refert, & ſequitur Farinac. d. q. 43. num. 3. Et ne à Iudice in interogandis Reis committatur,

76 ſeù fiat ſuggeſtio, dicitur, quod interogandi modus, qualis eſſe debeat. not. Gloſ. in. l. ſi prius. ad Sillan. & Cyn. in l. fin. de accuſ. quæ debet fieri generaliter, non deſcẽdendo ad ſpeciem, & ad nominationem certæ perſonæ; quia ſi ad ſpeciem deſcenderetur, non eſſet quærere, ſed potius ſuggerere, quod fieri non debet. l. 1. §. quæ quæſtione. ff. de quæſt. quod intellexit, niſi contra aliquem in ſpecie ſit legitima præſumptio. Vt ſenſit Gloſ. 3. in d. l. fin. ff. ad exhib. & facit l. 1. C. de quæſt. ſecundum Bart. in d.l. fin. nam tunc ſpecialiter poterit de aliquo interogari, & faciet inditium ſua confeſſio. Vbi autem

77 quis de ſe confeſſus interogatur de alijs ſocijs, & ille confitetur contra aliquem, contra quẽ nulla eſſet legitima præſumptio, vel interogatur in caſu à iure non permiſſo, tunc faciet ſolum inditium ad inquirendum contra nominatum. Et ità intelligo dictum Oldradi, quem Bal. refert, & ſequitur in l. ſi certum in princ. ad Sillan. Vbi etiam per Angel.& creditur quantum ad inquirendum, ſed non quantum ad torquendum, & puniendum ſecundum eos ibi,& ità dicit Dom. de Sancto Gemi. quem ibi ſequitur Capra c. Clericos. de ſent. excomm. in ſexto Denique quando ante, vel poſt d. nominationem

78 ſocij criminis ſuccedat exculpatio ipſius Socij, d. exculpationi ſtandum eſt, & ipſi eſt omninò credendum. Gram.deciſ.56. nu.11. Hyppol. conſ.61. num. 35. ſeqq. Gloſ. notab. l.pen. C.de fideicomm. prout excuſatur v.g. Mandans, ſi mandatarius dixerit commiſiſſe homicidium ob propriam inimicitiam, & non de mandato alterius. Dixit Bal. c. 1. §. iniuria. col. 8. verſ. quæro ſi Titius. de pac. ricram. firman.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Periurus tam in criminalibus, quam in ciuilibus, & tam in exceptis quam in non exceptis nullum facit inditium.*

2 *Periurus quamuis examinatus nullum parit inditium.*

3 *Periurium tollit omnem fidem in teſte.*

4 *Periurus vna vice amplius ad teſtimonium non admittitur etiam peracta pœnitentia.*

5 *Periurus ſemel ſẽper præſumitur periurus, & nullam fidem facit.*

6 *Periurus licet emendatus in ſecundò examine, licet ẽt abſolutus, quia non eſt idoneus teſtis ad teſtificandum non admittitur.*

7 *Veritas caret in periuro, quia debet eſſe pura, & ſimplex.*

8 *Iuramentum qui ſemel violauit, ſemper manet in eo ſuſpicio periurij.*

9 *Periurus ſemel iterum, atq; iterum falſum iuraturus præſumitur.*

10 *Legis auxilium fruſtra implorat, qui in legem committit.*

11 *Periurus etiam in cauſa hæreſis à teſtificando repellitur.*

12 *Periurus eſt infamis.*

13 *Periurus velut falſus eſt puniendus.*

14 *Periurus qualiter admittatur in cauſa hæreſis.*

15 *Periuri dicto vt fides habeatur, neceſſariò inditia, & coniectura concurrere debent.*

16 *Periurus non eſt ſine tortura admittendus in teſtem ſi inditia, & coniectura non concurrant.*

17 *Periurium quando nemini nocet, nec eſt aptũ ad nocendum, non punitur periurus.*

18 *Periurus quando quis dicatur.*

19 *Periurus nec ad inquirendũ eſt admittẽdus.*

20 *Periurus quando ſe facit Socium criminis, nec ad inquirendum facit inditium.*

21 *Periuri dictum nec etiam ſufficit ad capturã.*

22 *Periurus nec ad formandam Inquiſitionem ſufficit, quia periurus à teſtificando repellitur omni iure.*

23 *Periurium non ſanatur per tormentum ſibillorum, nec per torturam purgatur.*

24 *Tormentum ſibillorum non ſuffragatur in criminalibus.*

25 *In Periurio non cadit teſtimonium deficiente fundamento, quod eſt iuramentum.*

26 *Iuramentum eſt fundamentum teſtimonij.*

27 *Periurus quis eſſe poteſt tam ſi in tortura, quam ſi extra deponat.*

28 *Iuramenti religio nulla conſiderari poteſt vbi adeſt periurum.*

29 *Fidelis qui non eſt Deo, non poteſt eſſe fidelis hominibus.*

30 *Periurus etiam tortus non admittitur in teſtem.*

31 *Periurij infamia non purgatur per tormẽta.*

32 *Iudices criminales tenentur in omnibus occurentijs ſeruare ius commune.*

33 *Conſuetudo non præualet contra id, quod ſancitum eſt à Principibus.*

34 *Conſuetudo, cum ſit correctoria, non inducitur, niſi appareat fuiſſe obtentam in contradictorio iudicio.*

35 *Periurium habet locum in teſte, non autem in principali Inquiſito periuro.*

36 *Principalis inquiſitus poteſt deierare, mendacia proferre, & impune veritatem abnegare.*

37 *Periurium in principali accuſato habet Deũ tantum vltorem.*

38 *Sanguinem ſuum vnicuiq; licet redimere quoquo modo.*

39 *Prædicta puto vera, quando venit imponenda pœna ſanguinis.*

40 *Teſtis eſt ſuſpectus de falſo, ſi querelanti, ſeu principali contradixerit.*

41 *Principalis, ſeu querelantis aſſertioni magis creditur, quam teſtis contrariũ deponẽtis.*

42 *Principalis, & teſtis non poſſunt ad concordiam reduci.*

43 *Teſtes examinati antequam principales non dicuntur periuri, quia non tenentur detegere turpitudinem ſuam.*

DISCEPTATIO IX.

De Teſte Periuro.

1 AD depoſitionem teſtis in eius examine periuri Inquiſito nõ poteſt infligi tortura; quoniam periurus tam in criminalibus quam in ciuilibus; & tam in exceptis, quã in non exceptis non ſolum omni iure à teſtificãdo repellitur. Boſs. tit. de inquiſit. n 45. Etiãſi cum tortura depoſuerit. Dec. cõſ. 189. col. 6. verſ. nõ obſtat, ꝙ infamia. Aym. cõſ. 6. n. 16. Maſcard. de ꝓbat. cõcluſ. 1168. n. 7. Sed ẽtſi examinatus nullũ ꝓrſus parit inditiũ. Gloſ. in c. ꝑ tuas in verb. adulter. ext. de ſimõ. Gig. de crim. læſ. maieſt. prob. q. 11. n. 1. cum alijs & c. ſi quis cõuictus & in c. paruuli. 22. q. 5. c. quicũq; 6. q. 1. c. ex par. & ibi Gloſ. in verb. de periurio. Vbi Abb. n. 3. & Fœlyn. n. 4. de

Digitized by Google

tit.de inquiſit.nu.46. Tamen ex mea ſenten-
tia nec etiam ad inquirendum eſt admitten-
19 dus; prout in c.ſicut in nobis de teſt. Alciat.
tract. de præſumpt. reg. 11. preſ.10.& conſ.
20 19. lib.7.num. 8. Et maximè quando vltra
periurium, & variationem ſocium criminis
ſe facit.l.fin.de accuſ.Guighel in Spec.tit.de
teſt.verſ. Item item quod eſt ſocius.Bero.q.
21 58.in princ. Immo nec etiam ad capturam.
Alciat.de preſumpt.reg.3.preſ.10. Cæphal.
conſ.233.n.5. & 8. vol.2. Rolan. conſ. 95.
num.21.lib.4. Maſcard. de probat. concluſ.
22 1169.num.6.Farinac.q.56.num. 189. Im-
mò nec etiam ad formandam Inquiſitionem
Rolan.conſ.16.num.9. Cæphal.d.conſ.nu.
4.Farinac.d.q.nu.5.& 188 Gram. vot. 34.
num.10.ſeq.Dec.conſ.189.nu.8.Natt.conſ.
298.num.7.in fin.Bertaz. conſ.34.num. 27.
vol.2. Vbi quod nec ad inquirendum; quia
periurus omni iure à teſtificando repellitur
(vt ſupra dictum eſt) Boſſ.tit.de oppoſit.nu.
23 45. Immo etiam quod magis eſt eius dictũ,
ſiue periurium non ſolum non poteſt ſanari,
ſeù purgari per tormentum ſibillorum; quia
d.tormentum non ſuffragatur in criminali-
24 bus. Ità Dec.conſ.189.n.8. Gram. d. vot.
34.num.10.Bertaz.conſ.341.num.27. Vbi
quod non facit inditium ad inquirendum;
quoniam d.tormentum non purgat periuri-
um. Aym.d. conſ. ſed ad inducendum tantũ
in viam Inquiſitionis formandæ. Boſſ.tit. de
inquiſit.num.42.nec diſſentit Bal.conſ.471.
lib.2.& conſ.138.lib.3.verum nec etiam ſa-
nari poteſt per torturam, quæ eſt maius tor-
mentum.Gram.d.vot.34 poſt.num.10.ſeq.
Dec.d.conſ.Natt.conſ 298.num.7.ſeq. Ber-
taz.d.conſ. Crauett. cõſ.6.n.16 Fab.Turrett.
cõſ.9.n.24. Vbi alios cumulat.& conſ.201.
25 num.65.vol.2. Et hac ratione quidem quia
in periuro non cadit teſtimonium aliquod
deficente fundamento, quod eſt iuramen-
26 tum. Ità in indiuiduo ſcribit Crauett.d.
27 conſ.6.num.46. Alia quoq; adeſt ratio, quia
ſtante periurio eadem videtur ratio, ſiue de-
ponat in tortura, ſiue extra ipſam actum ubi
eſt periurium, iuramenti religio nulla in eo
28 conſiderari poteſt.l.ob carmen. §. penult.ff.
de teſt.§.ſi verò in Auth.eo.tit.Aym.in conſ.
6.num.16.47.ſeq.Rolan. conſ. 16.num.21.
& conſ.95.num.5.ſeq.lib.4.Vbi de commu-
ni.Maſcard.de probat.concluſ.1168 nu.12.
& 15.Dec.d.conſ.189.nu.13.Cæphal.conſ.
234.num.18.ſeq.Ruyn.conſ.146.num.2.&
4.lib.5.Farinac.q.56.num.194. Idem conſ.
20.num. 3 l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt.
Bart.quem allegat. Aym.d.conſ.6.num. 15
29 Ratio eſt, quia qui eſt infidelis Deo, homi-
nibus fidelis eſſe nõ poteſt.Bal.in c.cum Ioan
nes.de fid.inſtrum.Franc. Curt.conſ.55.col.
30 3.quod procedit, etiamſi fuerit tortus Vt
per Ruyn d.conſ.num.4.Crauett.d.conſ.16.
num.16.& 46.ſeq.Gram.vot.6.num.16.Al-
ciat.in tract.præſumpt.10. Dec. d.conſ.189.
lactatus ſum.col.6. verſ. ad dictum Corradi
31 dicentis, quod infamia periurij in crimi-
nalibus non purgatur per torturam. Socc.cõſ.
39.perſpectus.num.54.vol.2. Vbi ampliat, ſi
pœnitentiam egerit.Imol.in d.c.teſtimonium
num.11.ſeq.et ibi Barbat.de teſt. Et licet per
aliquos DD. dicatur, de Conſuetudine in
Vrbe ſeruari contrarium: reſpondetur (vt
aliàs dictum eſt) quod Iudices criminales
32 tenentur, & debent in omnibus occurrentijs
ſeruare ius commune. Vt in Bulla ſe: re:
Pauli III. legitur ad fauorem carceratorum
edita, & confirmata a fe. me. Pauli Quinti
in Reformatione Tribunalium. Ideò quid
eſt ſancitum à Principibus, nulla præualet
conſuetudo aduerſus eorum Conſtitutiones
33 Vt per Sot.de iuſt.& iur.q.7.art. 2.col. 2.in
fin.Not.in l.ſi mihi, & tibi.de legat. ſecundo
Ruyn.conſ.13.num.12.lib.2 & conſ. 30.n.
34 1.lib.5. Et aſſerta conſuetudo, cum ſit cor-
rectoria, non inducitur, niſi appareat, illam
in contradictorio iudicio fuiſſe obtentam.
Vt not.omnes in l.de quibus ff.de legib. Vl-
tra quod non quod fit Romæ ſed quod fieri
debet ſeruandum eſt. Text.in l. ſed licet. ff.
35 de offic.Præſid.Bertaz conſ. 225 poſt num.
19.lib.1.& conſ.556.num.10.in fin.quæ ſu-
pradicta omnia ſolumodo locũ habẽt in te-
ſte periuro non autem in Principali inquiſi-
to periuro; qui nimirum accuſatus de cri-
mine, reſpondens Inquiſitioni cum iuramẽ-
to contra veritatem exceſſus v.g. turpitudi-
nem negat, vel vt ſaluet vitam ſuam, non
punitur de periurio; nanq; . . è poteſt hoc
36 facere; cum poſſit de principalis quando-
cumq; deiegare, & veritatem abnegare im-
punè: ita ſi quis reſpondendo Inquiſitioni
verũ ab initio cũ iuramẽto abnegauerit, licet
poſtea fateatur, vel teſtibus cõuincatur, nõ
habetur pro periuro, nec de hoc punitur. Alex.
l. 1.in Add.ad Bart.ff.de his, qui ãte sẽt.mort.
ſibi cõſci. Neuiz. in ſua ſylua nupt. lib. 3. nu.
43.Boſſ.tit.de periuris.n.3.Vulpell. cõſ.102.
n.12. quoniã periuriũ in principali accuſato
37 habet Deum tãtumodo vltorẽ; & alia pœna

eidem in hoc mundo non poteſt irrogari. l.
aduerſus verſ. nè de iuramento. cuiuſq; que-
ratur. Vbi ët Gloſ. & Soc. in primò notab. ff.
de except. l. ſi deferente me. ff. de dol. alias eſ
ſet repugnãtia, & cõtra iura dicẽtia, periuriũ
ſolum Deum habere vltorem, & dicere ali-
quem extraordinarie eſſe puniendum. l. Vbi
repugnantia. ff. de reg. iur. Boer. deciſ. 305. nu.
4. verſ. quid dicendum. Vbi atteſtatur de
communi opinione. verſ. non iudicabis bis
in idipſum. l. fin. ff. naut. caup. ſtabul. Bal. in d.
l. ſi duo pattoni §. fin. in antiq. lectu. ff. de iu-
reiur. dicens iſtam eſſe veritatem. & Caſtrens.
ibi ait, eum eſſe ſatis in alio ſeculo punien-
dum. Boſs. tit. de periuris. num. 1. Nam iura
38 permittunt vnicuiq; vitam, & ſanguinem
ſuum proprium quoquo modo
redimere. l. fin. de preciari. & in
Expoſit. tit. pag. mihi 87. Rubr. de bon. eo-
rum, qui ante ſent. mortem ſib. conſci. lib.
48. l. non omnes. §. qui. ſib. conſci. quẽ refert,
& ſequitur Curt. in Repet. l. admonendi nu.
160; & ibi. ff. de iureiur. & Alex. in d. l. 1. in
Apoſtill. ad Bart. dicit fuiſſe conſultum per
plures peritos DD. verũ. ꝓdicta intelligũtur
vera eſſe, quãdo crimen eſt tale, ex quo venit
imponenda pœna ſanguinis. Vt l. tranſige-
39 re. C. de tranſact. & quod not. ibi. Gloſ. &
Bal. in d. l. 1. ff. de bon. eorum. Berous quæſt.
fam. 134. n. 3. Et dicit Boſſ. in tit. de periuris,
quod ita practicatur. nu. 3. Conſtit. Prouinc.
March. Gloſ. G. nu. 11. fol. mihi. 195. Secus
eſt in teſte. ſcripſerunt Andreas de Iſerma in
Conſtit. Regni. ſi damna. in tit. de homic.
col. 10. verſ. Item nota, & ibi Afflict. in 14.
notab. verſ. ſed. quero. Pariſ. Put. tract. de ſcin
dic. in c. incip. viſo. de indit. indubitat. num. 4.
ſeq. quia talis periurus punitur pœna ab
hominibus imponenda; & quomodo & qui
bus caſibus, vide Boſſ. d. tit. & d. num. 1. Nec
vltra predicta ad maiorem intelligentiã tacẽ
dum eſt, quod teſtis eſt ſuſpectiſſimus de fal
ſo, ſi querelanti, ſeù principali contradixerit.
40 Alex. l. ſcire debemus. n. 11. de verb. obligat.
Burſatt. conſ. 70. num. 30. & conſ. 69. nu. 20.
Marſ. conſ. 69. num. 9. Bal. in c. licet cauſam.
de probat. Butr. in c. cũ cauſa. de teſt. Innoc.
41 in c. cum contingat. de offic. delegat. Magis
enim creditur aſſertioni principalis, quam
teſtibus contrarium deponentibus. Innoc. in
d. c. cum contingat. Burſ. & DD. in l. 2. §. cre-
ditum. ff. ſi cert. pet. Maſcard. de probat. con-
42 cluſ. 379. num. 21. vol. 1. Nec poſſunt prin-
cipalis, & teſtis ad concordiam reduci. c. in
preſentia. §. preterea. de probat. Innoc. in d. c.
cum contingat. in princ. Iaſ. d. §. creditum. n.
11. Aym. conſ. 171. num. 10. Quare in hoc
teſtis habetur falſus, vt in omnibus falſus.
Clar. q. 53. verſ. ſed quero. Aym. conſ. 9. nu.
10. Innoc. in c. fraternitatis. de heret. Cephal.
conſ. 100. num. 26. & Alex. conſ. 45. num. 4.
vol. 2. Veruntamen illud deniq; eſt menti te-
nendum, quod quando teſtis examinatus
fuit tanquam principalis, non dicitur falſus,
neq; periurius, ſi veritatem non detexerit, &
43 ipſi fuerit iuramentum delatum; quia eius
turpitudinem detegere non tenetur. Angel.
Claua. in ſumm. verb. Confeſſio delicti. &
probant Theologi, quos ſequitur Alciat. l.
qui accuſare. ver. iuris. C. de eden. Vulpell.
conſ. 103. num. 11.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes de Vniuerſitate ſiue magna, ſiue parua, quando tractatur de ijs, quæ ſingulorum commodum reſpiciunt, ad fauorem d. Vniuerſitatis contra Prælatum ad teſtificandum non admittuntur.*

2 *Teſtes de Vniuerſitate, quando præſumitur magna affectio in cauſa propter annexã commoditatem à teſtificando repelluntur.*

3 *Teſtes de Vniuerſitate, quando vel omnes agunt, vel omnes procuratorem, ſeù ſcindicum conſtituunt, ad fauorem d. Vniuerſitatis teſtificari non poſſunt.*

4 *Vniuerſitas quando contra Prælatum litem habuit, teſtes d. Vniuerſitatis in aliqua cauſa pro ipſa deponere non poſſunt.*

5 *Teſtes de Vniuerſitate quando plures patiuntur exceptiones, ſeù defectus, à teſtificando repelluntur.*

6 *Vniuerſitas quando eſt parua, & agitur de eius intereſſe, teſtes ipſius contra prælatũ in teſtimonium non ſunt admittendi.*

7 *Teſtes de Vniuerſitate, quando pro ipſa deponunt, dicuntur deponere in cauſa propria.*

8 *Vniuerſitas quando eſt paruum Caſtrum nempè quod numerus perſonarũ non aſcẽdit ad centum capita hominum non habetur in conſideratione.*

9 *Teſtes de Vniuerſitate parua omnes cadunt in nomen domeſticorum, & cohabitantiũ.*

10 *Vniuerſitatis parua inhabilitas eſt adeò efficax, quod nec per torturam ſuppletur.*

Digitized by Google

DISCEPTATIO X.

De Teſtibus de Vniuerſitate.

PRælato, ſeù Rectori alicuius parochialis Eccleſiæ non poteſt infligi tortura ad depoſitiones teſtium de aliqua Vniuerſitate ad ipſius fauorem examinatorum. Et quamuis dicatur, quod dd.teſtes admittuntur ad teſtificandum contra d.Prælatum eius nomine accuſatum in ijs, quæ reſpiciunt d. Vniuerſitatis commodum, & vtilitatem: prout Farinac.q.60.nu.517. Fœlyn.in c.inſuper num.6.verſ. ſecus ſi effectus vtilitatis; & ibi etiam Abb. num. 2. col.2.verſ.ſi verò non ſingulariter.Henric. Boic.num.13.Dec. num.19.ext.de teſt.Bal.in l.in tantum.§.Vniuerſitatis.num.1.col.2.verſ.quæ ſunt, quæ poſſunt.Bal.ibidem.in prima lectura in prin. ff.de rerum diuis.Saly.c.in l.parentes num.7. verſ.aut his, quæ aguntur: Tamen ſecundũ aliquos DD.admittuntur, & probant,quãdo d Vniuerſitas eſt magna, & dd.teſtes non ſunt inimici, & maleuoli d.Prælato, nec vllum ex eorum depoſitionibus reportant cõmodum, ſeù vtilitatem. Ità Bart.in d. l.in tantum.§ Vniuerſitatis.ff.de retum diuiſ.nu. 1.col.2. verſ. aut non ſpectat principaliter
1 Alex.conſ.68. num. 14. lib. 2. Cæterum ex mea ſententia ad fauorem d. Vniuerſitatis ſiue magnæ, ſiue paruæ dd. teſtes ad teſtificandum contra d. Prælatum non admittuntur in pluribus caſibus: Nempè quando tractatur de ijs, quæ ſingulorum commodum ſeù vtilitatem reſpiciunt.d.Bart.in d.l.in tantum. & ibidem Bal. in ſecunda lectu. Abb.n. 7.verſ.aut Vniuerſitatis.Angel.in l.omnibus n.2.verſ.aut reſpicit ſingulos.C. eo: Fœlyn. in c.cum à nobis.nu.5.in 4.Fallent.in princ. Abb.num.2.col.2.ad med.verſ.ſi verò quæritur.Farinac.d.q.60.num.495.ſeq. Fulgos. ff.de in ius voc.l.in ius vocare. §. qui manumittitur.num.1. Fœlyn.c.inſuper.de teſt.nu.
2 4. Capic. deciſ. 152. num. 4. Item quando præſumitur magna affectio in cauſa propter annexam commoditatem: Vt puta quando agitur de acquirenda iuriſditione, de paucis, & ſimilibus. ſcripſit Bal. videri c. cum nuncius. ante numero primò quem refert & ſequitur Fœlyn.d.c.inſuper.ſub.num.5.Cœpoll.tract. de ſeruit.iur. paſcen. num.18.Di-
3 dac.Couar.lib.pract.quæſt.c.18.nu.4. Item quando vel omnes de Vniuerſitate agunt; vel omnes procuratorem, aut Scindicum conſtituerunt; quia tunc is, qui in mandato procuræ comprehenſus eſt pro ſua Vniuerſitate, teſtimoniũ ferre non poteſt. Plot. de in lit.iuran.§. 4. num. 26. verſ. maximè; quẽ ſequitur Aldobrandin.in Addit.ad Dec. in c. tertiò loco.num.4. littera D.verſ Adde tu.Bertaz.conſ.178.nu.6.lib.1. Rolan.conſ.
4 72.num.17.lib.2. Item quando d. Vniuerſitas contra ipſum litem habuit, & maximè quando teſtes depoſuerunt pro d. Vniuerſitate. Vt per Gloſ. in c. ſuper prudentia in verb.Stefani.14.q.2. Abb.in d.c. inſuper.n. 4.de teſt. cum agatur de eorum intereſſe etiã particulari. Crott. tract.de teſt.num.131.D. Campeg.reg. 99.in 2. fallent. Vbi quod ità
5 omnes DD. concludunt. Item quando dd. teſtes plures patiuntur exceptiones, ſeù defectus, puta quia ſunt inimici, accuſatores, varij, inter ſe diſcordes, pauperes, viles, luxores, abiecti, vel aliàs criminoſi.c.cum nun-
6 cius. Vbi ēt not. Ioan. Andr. nu.2. Butr.n.2. de teſt. Item quando d. Vniuerſitas eſt parua, & agitur da ipſius intereſſe.Fœlyn.in d. c.inſuper.nu.4.verſ. tertiò notab.& ibi Dec. num.9.de teſt.Bellon.conſ.63. Vbi de communi. Et iſta opinio eſt etiam æquiſſima in cauſa ciuili. Capic. d. deciſ.152.num.4.ſeq.
7 Ratio eſt, quia dd. teſtes deponentes pro d. Vniuerſitate dicuntur deponere in cauſa propria, cum agatur de eorum intereſſe quod
8 maximè procedit, quando v.g.d. Vniuerſitas eſt paruum Caſtrum, nempè quod numerus hominum ipſius aſcendit v.g.ad centum capita familiarum tantum: Ratio eſt, quia illi de ipſius corpore cadunt in nomen
9 domeſticorum, & cohabitantium. Abb.d.c. inſuper.n.4. verſ. ſed reſtringenda eſt eorum opinio, & ibi Fœlyn.num. 4. in fin. de teſt. Butr. d.c.cum nuncius.nu.4.eo.tit. Maſcard. de probat.lib.1.concluſ.295.num.14.& lib. 3.concluſ.14.nu.9.Farinac.d.q.60. nu.518. qui omnes à teſtimonio repellnntur.c. in litteris de teſt.l.etiam C.eo.tit.Alber.de Malet. tract.de teſt.c.2.nu.54. Nouell. tract. de teſt.
10 num.5.Fœlyn.d.c.in litteris num.1. Et iſta inhabilitas paruæ Vniuerſitatis eſt adeo efficax, quod nec per torturam ſuppletur. Marſ. per illum Text. in l. 1. §. præterea in princ.ff.de quæſt.cum alijs adductis per Bertaz.conſ.251.num.14.

Digitized by Google

42 *Varietas quando non eſt ſuper negocio principali, de quo agitur, nihil refert*

43 *Teſtes debent eſſe conſeſtes ſuper negocio principali, & ſuper loco, & tempore.*

44 *Teſtes varij atq; diſcordes ſuper negocio principali, à teſtificando repelluntur.*

45 *Teſtes varij non dicuntur, quando per obliuionem vel ignorantiam, vel alium errorem variant nec puniuntur.*

46 *Teſtes varij non dicuntur, quando in continenti ſe corrigunt, allegando iuſtam cauſam erroris.*

47 *Teſtes poſſunt ſpontè ſua reuerti, vt addant, vel ſe corrigant incontinenti, ſed non ex interuallo.*

48 *Teſtes varij debent probare cauſam erroris, aliàs puniuntur de falſo.*

49 *Teſtibus an licitum ſit variare, antequam diſcedant à Iudice.*

50 *Teſtis varius, & vnicus. & non integer nullum facit inditium, quando non fuit tortus.*

51 *Teſtis varius, atq; contrarius in ſuis depoſitionibus dicitur etiam periurus, & ipſi non creditur, quãuis cũ tortura depoſuerit.*

52 *Periurium non purgatur, per torturam.*

53 *Teſtis ſibi ipſi varius, atq; contrarius nullam fidem facit.*

54 *Teſtis varietas, atq; contrarietas nullo modo ſanari poteſt.*

55 *Teſtis ſibi ipſi varius, atq; contrarius in loco, & tempore non probat.*

56 *Teſtes non probant, quando ſunt ſibi ipſis varij, atq contrarij de ſolo loco, vbi fuit commiſſum delictum.*

57 *Teſtis quando eſt ſibi ipſi varius atq; contrarius in vno examine ab eo, quod dixerat in alio, non probat.*

58 *Teſtis ſibi varius, atq; contrarius in aliqua parte, in totum reputatur varius, atq; contrarius, & nihil probat.*

59 *Tortura quando quis variat à primo dicto, eius variatio non dicitur ſanata per torturam.*

DISCEPTATIO XI.

De Teſte Vario.

1 OB teſtis varij depoſitionem Inquiſito non poteſt infligi tortura. l. qui falſa vel varia ff. de teſt. Gram. vot. 31. num. 18. ſeq. poſt alios, quos allegat, & poſt Fœlyn. tradit. Monticell. in Repert. de teſt. in verb. impugnatur teſtis, quia varius. verſ. teſtes
2 vario modo loquentes; quia teſtis varius
nõ ſolum nullam fidem facit. c. cum tu. cum
ibi not. de teſt. Crott. tract. de teſt. n 331. ſed
nec ẽt vllo eius dicto eſt ſtandum. Capic. de-
3 ciſ. 142. num. 7. Ita Boſſ. tit. de tortu. teſt. nu.
37. Et melius tit. de oppoſit. contra teſt. nu.
18. verſ. quid modo. Et maximè quando
eſt varius & vnicus. Dec. conſ. 175. col. 2. &
conſ. 189. n. 8. Boſſ. d. tit. de tortu. teſt. nu. 17.
Et deponit quoq; de diuerſa ſpecie delicti:
nanq; vti varius à teſtificando repellitur. d.
l. qui falſa, vel varia. Ratio eſt, quia teſtis
vario modo loquens aufert verum ſenſum
ſuæ depoſitionis. Vt per Fœlin. quẽ allegat.
4 tradit Monticell. vt ſupra. Nec mirum vi-
deri debet, quia teſtis varietas operatur, vt
per iudicem non poſſit deueniri ad aliquam
5 ſententiam, ſeù decretum præiudiciale. Tra-
dit Hyppol. ſ. diligenter. num. 75. refert, &
ſequitur Alex. Siyat. conſ. 117. num. 45. in-
ter conſ. crim. diuerſ. lib. 2. præſertim ad tor-
turam, maximè quando cum varietate ad
6 eſt periurium etiam in exceptis. Burſatt. conſ.
275. num. 5. Dec. d. conſ. 189. Et teſtis va-
rius dicitur, non qui contraria deponit, ſed
qui diuerſo modo dicit. Farinac. q. 66. nu. 8.
7 Vel quando vna vice dicit vnum, & alia vi-
ce aliud. Item dicitur varius, quando v. g.
8 vnus dicit delinquentem eſſe de barba nigra,
alius de barba caſtanei coloris. Vel aliquis
9 in primò eius examine dicit aliquid audiuiſ-
ſe in platea, & in ſecundò dicit non recor-
dari, ſi dicto tempore ibi permanebat delin-
10 quens: quoniam mendaces debent eſſe me-
mores; & eo magis ſi ſuſpicio ſubſit de te-
ſtimonio falſo. Fœlyn. in c. cũ in tua de teſt.
11 Boer. deciſ. 108. Vulpell. conſ 71. nu. 4. Aut
diſcordat circa tempus, & locum. Batt. in l.
eos, qui nu. 5. ff. de falſ Pariſ de Put. in tract.
de ſcindic. in verb. tortura. c. 5. num. 10. Bur-
12 ſatt. conſ. 20. num. 21. Vbi teſtatur de com-
muni opinione. Rolan. conſ. 3. nu. 4. ſeũ vnus
dicit aliquẽ dormiſſe duabus vicibus cũ ali-
qua muliere, alius dicit quinq; vicibus: ſiue
13 vnus dicit delictũ fuiſſe commiſſum die lunę
14 alius diè ſabbati. Vel vnus dicit fuiſſe com-
miſſum iam tribus annis, & alius iam quinq;
15 annis, qui ſunt mendaces, & ſingulares. Aut
vnus in primò eius examine dicit delictum
fuiſſe commiſſum iam octo, vel decem men-
ſibus; & in ſecundo iam quinq; vel ſex.
16 Seù vnus dicit in primò examine extraxiſſe
frumentum extra ſtatum Eccleſiæ de men-
ſe Auguſti; & in Repetitione dicit de

menſe

quando teſtes ſunt varij, atq; diſcordes ſuper negocio principali: Vt quia v.g. vnus dicit vidiſſe Inquiſitum percuſſiſſe in ſpatula, & alius in brachio, à teſtificando repelluntur. d.
45 l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt. Verum teſtes non dicuntur varij; tum quãdo per obliuionem, vel ignorantiam, aut per alium errorẽ variant; nec vnquam puniuntur. §. ſi verò quidem. Auth. de teſt. Tum etiam ſi in con-
46 tinenti ſe corrigunt, allegando iuſtam cauſã erroris; & ita Iudici videatur. Boſs. d. tit. de
47 tortu. teſt. num. 23. Et teſtes poſſunt ſpontè ſua reuerti, vt addat, vel ſe corrigat inconti-
48 nenti, ſed non ex interuallo: Tamen probare debent cauſam erroris, aliàs vti varij puniuntur de falſo. Boſs. tit. de publicat. proceſs. num. 28. quoniam teſtibus licitum eſt
49 variare, antequam recedant à Iudice. Boſs.
50 eo. tit. num. 29. Tandem dicitur, quod teſtis varius, & vnicus, & non integer nullum facit inditium, quando non fuit tortus. Not. l. ob carmen. §. ſi ea Rei conditio. ff. de teſt.
51 Boſs. tit. de partu ſuppoſ. n. 19. Immo ẽt dicitur, quod teſtis varius, atq; contrarius in ſuis depoſitionibus dicitur etiam periurus ſecundũ cõmunem oppinionẽ. Burſatt. conſ. 275. num. 5. Farinac. q. 43. num. 18. & 185. ſeq. Et ideo ipſi non creditur. Ruyn. conſ. 146. lib. 5. Dec. conſ. 189. Aym. conſ. 6. Rolan. conſ. 16. in princ. Cephal. conſ. 223. in 2. Vulpell. conſ. 27. num. 1. quamuis etiam cũ tortura depoſuerit, quo-
52 niam tortura non purgat periurium. Dec. d. conſ. 189. col. 6. verſ. nec obſtat, quod infamia quem ſecuti fuerunt Crauett. conſ. 6. num. 16. Burſatt. conſ. 201. num. 6. vol. 2. Fab. Turrett. conſ. 9. vbi alios cumulat.
53 Quod præcipue habet locum, quando teſtis eſt ſibi ipſi varius, atq; contrarius in ſuis depoſitionibus; quia tunc vti diuiſus,
54 & laceratus ſecundum Bal. conſ. 25. col. 1. lib. 3. non probat; nec non etiam, quia eius varietas, atq; contrarietas nullo modo ſanari poteſt. Ità Bart. in d. l. eos. C. de falſ. Butr. in c. cum tu. de teſt. Alex. in l. inter ſtipulantem. col. 4. de verb. obligat. Crott. tract. de teſt. num. 327. ideò non probat d. l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt. Farinac. q. 66.
55 num. 13. Nec etiam probat, quando eſt ſibi ipſi varius, atq; contrarius in loco, & tempore. Farinac. d. q. num. 20. Immo quoq;
56 teſtes non probant, quando ſibi ipſis ſunt varij, atq; contrarij de ſolo loco, Vbi prætenditur patratum delictum; quia ſunt ſimiles teſtibus Suſannæ. Gloſ. & DD. in d. l. teſtium. C. de teſt. Soc. Iun. conſ. 86. num. 23. & conſ. 88. num. 26. vol. 2. Alex. conſ. 116. col. 1. vol. 1. Et ſi teſtium contrarietas à Iudice eſt ponderanda in circumſtantijs, & tollit fidem illorum. Ruy. conſ. 149. num. 27. ſeq. & conſ. 150. num. 9. vol. 5. quanto
57 magis quando contrarietas eſt ſuper cardine negocij? Deniq; teſtis non probat, quando eſt ſibi ipſi varius, atq; contrarius in vno examine ab eo, quod dixerat in alio. Cœpoll. conſ. 61. Dec. c. per tuas. in fin. de probat. Boer. deciſ. 108. Vulpell. conſ. 95. num. 8. Burr. c. nihil obſtat. de verb ſignificat. Ratio eſt, quia teſtis ſibi varius, atq; contrarius in
58 aliqua parte in totum reputatur varius, atq; contrarius, & nihil probat. Farinac. d. q. 66.
59 num. 19. Nec valet, ſi per fiſcum dicatur, quod d. variatio fuit ſanata per torturam ſeù tormẽtum ſibillorum ei inflictum; nam quando quis ob tormenta variat à primo dicto nullum parit inditium ob defectum periurij. Gram. vot. 34. n. 10. ſeq. Dec. d. conſ. 189. n. 8. per totum. Bertaz. conſ. 341. num. 27. vol. 2. Vbi ait, quod iſto caſu nec ad inquirendum parit inditium.

SVMMARIVM.

1 *Variatio, ſiue vacillatio Rei in eius depoſitione nullũ ſibi ad torturã facit inditium.*
2 *Inditiũ vnũ nõ cauſat vt quis torqueri poſſit.*
3 *Variatio, ſeù vacillatio vnũ eſt tãtũ inditiũ.*
4 *Inditia remota non ſufficiunt ad torturam.*
5 *Variatio, mendacium pallor, titubatio trepidatio, & id genus aliud. quæ corã Iudice fiunt, nullum ad torturã pariũt inditium, ſed quandam faciunt ſuſpicionem.*
6 *Variatio, vacillatio, mendacium &c. vt ſufficiant ad torturam debent eſſe circa ſubſtantialia delicti, de quo quæritur.*
7 *Variatio, & obliuio Rei de aliquibus circumſtantijs, vt V. g. de tempore, nihil refert.*
8 *Variatio, vacillatio, mendacium &c. de per ſe non ſufficiunt ad torturam, ſed requiritur, vt Reus ſit ſuſpectus V. g. de hæreſi, vel infamatus, quod commiſerit crimen, de quo vacillat.*
9 *Variatio. vacillatio &c. licet forſã aliquando teſti; tamen Reo nullum ad torturam pariunt inditium.* Vide infra num. 13.
10 *Reus citra metũ periurij, & mendacij videtur poſſe variare, & mendacia proferre.*
11 *Sanguinem ſuum vnicuiq; licet redimere*

quoquo modo.

12 *Reus varians, ſeù vacillans in depoſitionibus nullum ad torturam ſibi facit inditiũ Vide etiam num 9 & x.*

13 *Iudicis præſentia inducit metum.*

14 *Iudicis vultus iratus dicitur terribilis.*

15 *Iudicij locus dicitur terribilis.*

16 *Variatio, mendacium, pallor, &c ſunt inditia remota.*

17 *Variatio, mendacium, verecundia, timor, periculi magnitudo, rei nouitas, Iudicis authoritas, ira, dolor, recordatio futuræ infamiæ, & ceteræ animi perturbationes rationem impediunt, vt etiã ſapiẽtiſſimi viri perturbentur, & aliena loquantur.*

18 *Varietas in ruſtico, ſeù ſimplici homine, & ignaro non præſumitur doloſa.*

DISCEPTATIO XII.

De Varietate, ſeu variatione Rei.

1 REO varianti, ſeù vacillanti in ſua depoſitione etiam in cauſa hæreſis tortura non poteſt infligi; cum variatio, ſeù vacil
2 latio nullum ſibi faciat inditium: nec ab re videri debet; quoniam propter vnum tantũ inditium, & maximè à crimine remotum ne
3 mo eſt torquendus; & d. variatio vnum eſt inditium, & ſatis videtur à crimine remotũ:
4 Vnde omninò dicendum eſt, variationem, & vacillationem non facere inditium ad torturam. Et hanc ſententiam vocat communẽ Carrer. in pract. crim. num. 119. verſ. ſecun
5 dum inditium eſt. Vbi aſſeruit ſolã variationem, aut mendacium, vel pallorem, titubationem, trepidationem, & id genus aliud, quæ coram Iudice fiunt, non facere inditium ad torturam; ſed quandam ſuſpicionem; cũ ſint inditia remota. Idẽ tenet Marſ. in pract. crim. §. diligenter. idem in conſ 51. Gram. deciſ 34. incip. in præſenti. Ioan. de Amic. cõſ. 134. & alij, quos ibi Carrer. Nanque vltra variationem alia concurrere debere videtur:
6 nempè quod d. variatio, vacillatio, mendacium, &c. committantur circa ſubſtantialia delicti, de quo queritur. Ita tradit valdè ſingulariter, & meo iudicio verè Pariſ. de Put. in tract. de ſcindic. in verb. Tortura. el primo verſic. viſo de inditijs, quẽ ſequitur Carret. in pract. crim. num. 119. verſic. Vbi addit Solam varietatem non facere inditium, niſi alia concurrant; hos refert Clar. in pract.
7 crim. §. fin §. 21. verſ. mendaciũ: Nam quãdo Reus variat, ſeù nõ recordatur de aliquibus circumſtantijs, vt v.g. de tempore, nihil intereſt. Ita ad litteram dixit Bal. l.2. in finali
8 bus verbis. C. de donat. ante nupt. Rurſus præter variationẽm, & mendacium neceſſe eſt, quod alia ſigna del ẽti commiſſi à vacillante interueniant. Vt puta quia v. g. Reus alias ſuſpectus eſt de hæreſi, vel infamatus, quod id crimen commiſerit, de quo interogatus vacillat. Ita Clar. præcitato loco. Simanc. de Cathol. Inſtit. tit.65. num.33. Et hanc ſententiam ita explicatã appellat Plot. in Repetit. l. ſi quando. num. 886. Et ideò ſola variatio, pallor, titubatio, mendacium,
9 &c. niſi & quæ tradidimus cõcurrant, nullo modo ad torturam ſufficiunt. Tamen licet variatio, mendacium, &c. forſan in teſte contra ipſum faciat inditium ad torturam; ſecus verò dicitur in Reo, qui citra metum periurij, vel mendacij videtur poſſe variare,
10 & mendacia proferre. Carrer. poſt alios, quos allegat, dicit, hoc communiter teneri in l. obſeruate. in princ. num. 119. verſ. ſecundum inditium eſt mendacium, & variatio. fol.25. Marſ. conſ. 51. num.70. Gram. vot.30.num.16. & conſ.21.num.29. Pariſ. in d.l. obſeruare reddit rationem; quia Reus poteſt variare, & mendacia proferre propter ſui ſalutem. Idem ſcripſerunt Andr. de Herma in Conſtit. Regni, ſi damna. in tit. de homic. col.10 verſ. Item nota. & ibi Affli
11 ctus in 14. notab. verſ. ſed quæro. Et id optima ratione cenſetur permiſſum; quoniam (vt alias dictum eſt) vnicuiq; licet ſanguinem ſuum redimere quoquo modo . l. 1. & ibi Bart. ff. de bon. eorum, qui ante ſent. ſi mort. conſciuerit, & ſequitur Curt. Iun. in Repet. l. admonendi. num.260. ff. de iureiur. Ioan. Ingen.s l.3. § ſubuenitur. num. 115. ſeq. ff. ad Sillan. ſoc.
12 Iun. conſ.38. ſeqq. Et Reus varians, ſeù vacillans in depoſitionibus nullum ſibi ad torturam facit inditium; & hanc ſententiam vocat communem Carrer. in pract. crim. nu. 119. verſ. ſecundum inditium, Vbi aſſerit ſolam variationẽ, mendacium, pallorẽ, titubationem, trepidationem, & illud genus huiuſmodi, quæ coram Iudice fiunt (vt dictum
13 eſt) non facere inditium ad torturam: Ratio eſt, quia Iudicis præſentia inducit metũ.
14 Aym. conſ.49. n.1. Cæphal. conſ.34. n.51. lib.1. Et Iudicis vultus iratus, & Iudicij lo
15 cus dicitur terribilis; adeò vt neſciat quandoq; Reus, quid reſpondeat. Marſ. in pract. §. diligenter. num.98. Vulpell. conſ.27.n.6.

vol.

16 vol. 1. Clar. q. 21. verſ. Cæterum, ſed quandam ſuſpicionem (vt pariter dictum eſt) cũ talia ſint inditia remota. Idẽ tenet Marſ. cõſ.
17 51. Gram. deciſ. 34. incip. in præſenti. Ioan. de Amic. conſ. 134. & alij. Alia quoq; adeſt ratio, quia variatio, vacillatio, mendacium, verecundia, timor, periculi magnitudo, rei nouitas, Iudicis authoritas, ira, dolor, recordatio futuræ infamiæ, & cæteræ animi perturbationes ita ſæpè rationem impediunt, & perturbant, vt etiam ſapientiſſimi viri aliqua
18 loquantur. Cæterum varietas in ruſtico, aut in homine ſimplici, & ignaro non præſumitur doloſa, ſed cenſetur proueniſſe ob eius ſimplicitatem. Angel. in §. & licet. num. 15. in Auth. de teſt. & Iaſ. in l. ſi quis id quod. n. 32. Itẽ ſi ruſticus. ff. de iuriſdict. omn. Iud.

SVMMARIVM.

1 *Mẽdaciũ ẽtſi eſſet probatũ per teſtes fide dignos nõ facit inditiũ ad torturã. Vide n. 3.*
2 *Reus citra metum periurij, vel mendacij poteſt variare, contraria deponere, & mendacia proferre ad ſui ſalutem.*
3 *Reus reſpondens inquiſitioni contra veritatẽ non tenetur de periurio.*
4 *Mendaciũ eſt maxima præſumptio Rei, ſed d. præſumptio non ſufficit ad torturam.*
5 *Mendaciũ nudum ſine alijs inditijs non ſufficit ad Reum torquendum.*
6 *Mendacium in principali etiam aliquo adminiculo coniunctum non parit inditium ad torturam, quamuis d. principalis fuerit conuictus.*
7 *Mendacium in principali, quia non infert delictum ideò ipſi non nocet & maximè quando principalis habet aliquod inditiũ pro ſe.*
8 *Comparitio ſeu conſtitutio ſpontanea Rei in carceribus maximum præſtat Rei innocentiæ inditium.*
9 *Mendacium quod quis dicat, non præſumitur de iure ſed benè quod dicat veritatẽ.*
10 *Mendacium in teſte maximum facit inditium ad torturam quando ideò eſt in ſubſtantialibus ipſum delictum tangentibus.*
11 *Mendacium in appendicibus, ſiue accidentalibus, aut extrinſecis non parit inditiũ ad torturam.*
12 *Mendacium quia eſt inditium à delicto remotũ probari debet per duos teſtes cõteſtes de loco. & tempore, idoneos, etiamſi ſit inexcuſabile.*
13 *Mendaciũ ſi Reus dixerit, nõ poteſt torqueri.*
14 *Mendacium quando neminem lædit, cenſetur nugatorium & ſine pœna.*
15 *Mendacium quando nihil operatur, non eſt in conſideratione.*

DISCEPTATIO XIII.

De Mendacio Rei.

1 MEndacium in Reo ſecundum veram, & communem opinionem nullum cõtra ipſum ad torturam parit inditium, etſi eſſet probatũ per teſtes fide dignos. Vt poſt alios tradit Innoc. in c. cauſam matrimonij. de teſt. cogen. Put. tract. de ſcindic. §. viſo de indit. indubitat. num. 4. ſeqq. Gram. vot. 30. num. 16. & conſ. crim. 21. num. 29. & conſ. 59. num. 8. Carter. in l. obſeruare. nũ. 119. C. quor. appellat. non recip. verſ. comm uniter aũt tenetur. Marſ. conſ. 15. n. 15. & conſ. 51. n. 70. Andr. de Iſernia in Conſt. Regni. ſi damna. tit. de homic. col. 10. verſ. Item nota. Foller. in pract. crim. in v. tũ. Item quod Sororem veneneuit. Ioan. de Amic. conſ. 134. num. 3. Et idem Pariſ. de Put. ibi reddit rationem; quia poteſt Reus citra pœnam
2 periurij, & mendacij variare, contraria deponere, deierare, & mendacia proferre ad ſui ſalutem l. nemo. ff. de except. l. 1. ff. de bo. eorum. Gram. d. vot. 30. Vbi quod iſta eſt communis opinio: Ratio eſt, quia nemo debet ſe ipſum prodere. c. non dico tibi. de pœnit. diſt. 1. Carter. poſt alios, quos allegat in d. l. obſeruare. in princ. num. 119. verſ. ſecundum inditium eſt mendacium, & variatio. fol. 25. Et id optima ratione cenſetur permiſſum; quia vnicuiq; ſanguinem ſuum (vt alias dictum eſt) redimenti hoc l in iure ignoſcendum eſt. l. 1. & ibi Bart. ff. de bo. eorum, qui ant. ſent. ſibi mortem conſci. quem refert; & ſequitur Curt. Iun. in repet. l. admonendi. num. 260. ſeq. ff. de iureiur. Ioan. Igneus l. 3. §. ſubuenitur. num. 115. ſeq. ff. ad Sillan. Soc. Iun. conſ. 38. num. 5. ſeqq. Idem ſcripſerunt Andr. de Iſernia in d. Conſtit. Regni. ſi damna. in tit. de homic. col. 10. verſ. Item nota, & ibi Afflict. in. 14. notab. verſ. ſed quæro. Et ideò
3 Reus reſpondens Inquiſitioni contra veritatem nõ punitur de periurio. Alex. in Apoſtill. ad Bart. l. 1. ff. de bon. eorum. Et quod
4 mendaciũ non ſufficit ad torturam, clarè demonſtratur, ex dicto Bart. in l. fin. ff. de queſt. Vbi quod mendacium eſt maxima præſumptio

ptio

ptio contra Reum. At præſumptio eſt minus quam inditium, quod requiritur ad torturã. Ita oſtendit Alex.conſ.89.col.1. verſ. reſtat
5 ergò.lib.3. Vnde ex nudo mẽdacio ſine alijs adminiculis non poteſt torqueri Reus. Natt. conſ.362. num.6 Vbi ait hanc eſſe communem ſcribentium opinionem in vtroq; iure. Franc. Perſonal. in tract. de indit. num. 96.
6 Vbi teſtatur de magis communi opinione. Immo dicitur, quod quamuis mendacium eſſet coniunctum cum aliquo adminiculo; tamen nihil refert; quoniã in principali mendacium ad torturam nullum parit inditium. Vt per Carrer. Gram. Pariſ. & alios vt ſupra. Idq; dicitur etiam, quamuis Inquiſitus de ipſo fuerit conuictus. Horat. lut. cõſ. 161. n.36. ſeq. inter conſ. crim. diuerſ. lib. 1. laurent. ab Oua conſ. 60. num. 51. lib. 2. inter conſ. crim. Ratio eſt, quia nõ infert delictũ, ideò nõ no-
7 cet. Bertaz. conſ. 59. n.6. Sed dato & nõ conceſſo quod mendaciũ aliquãdo inditiũ faceret ad torturã; illud tamẽ ceſſat, quando inquiſitus habet aliquod veriſimile, vel aliquod inditiũ innocentiæ pro ſe. Vt v.g. quoniã ſponte comparuit, vel ſpontè ſe conſtituit in carcere, & ſimilia; quia vires mendacij eneruantur, & ex eo Reus non torquetur. Vt Pariſ. de Put. tract. de Scindic. in c. incip. viſis. de indit. col. 1., & in verb. tortura. c.5.
8 n.4. Bertaz. conſ.60. nu.16. lib. 1. Ideo ceſſat præſumptio, quæ ſurgeret ex varietate, & mendacio: Nanq; d. ſpontanea conſtitutio in carceribus maximum præſtat eius innocentiæ inditium. Corn. conſ. 198. vol. 4. n.25. Veronen. conſ. crim. 31. vol. 4. Marſ. ſ.
9 diligenter. num. 208. Gram. conſ. 61. nu. 4. Additur etiam, quod de iure nemo præſumitur dicere mendacium, ſed quiſq; præſumitur dicere veritatem. l. labeo. ff. de ſuppellect. legat. Bertaz. conſ. 449. num. 43. lib. 2. Secus tamen eſt in teſte, qui omni procul dubio ob
10 mendacium maximum contra ſe facit inditium ad torturam. Verum d. inditium ceſſat, quando mendacium non eſt in ſubſtantialibus tangentibus ipſum delictum principale, de quo agitur; ſed eſt ſolum ſuper appendi-
11 cibus, quæ dicuntur accidentalia, ſeu accidentia, ſiue extrinſeca, vel qualitates; puta ſi ſuper conſanguinitate, inimicitia, & ſimilibus; vel ſuper ueſtibus, vel aeris ſerenitate; ſuper quibus interogari non debet. Guigliel. in ſpec. tit. de teſt. §. Iam de interogatorijs ad articulos eos examinari decet. Vulpell. conſ. 138. num. 10. nam tunc non parit inditium ad torturam. Bart. in l. eos. col.3. ff. de falſ. Alex. conſ.105. vol.2. nu.7. Aym. conſ.48. num.3. Bols. poſt alios tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. num.36. verſ. & tale mendacium. Marſ. conſ.15. num.15. Clar. §. fin.
12 q.2. verſ. mendacium propè fin. Vltra quod, cum ſit inditium remotum à maleficio; non ſolum probari debet per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore idoneos. Tob. conſ. 99. nu.15. 20. & 22. Burſatt. conſ. 20. n.21.
13 Vbi ait id procedere, etiamſi eſſet inexcuſabile; ſed etiam qui ipſum dixit, nullo modo poteſt torqueri. Marſ. loquens in fortioribus terminis conſ.51. num.67. ſeqq. nec diſſentiunt Laurent. ab Oua conſ.60. num.51. Horat. Lut. conſ.161. num.36. ſeqq. diuerſ. cri-
14 minal. lib.1. & maximè quando neminem lædit; quoniam cenſetur nugatorium, & ſine pœna, & ideo non eſt attendendum. latè Alex. conſ.145. lib.6. Salyc. in Auth. contra qui propriam. q.1. C. de non num. pec. l.2. §. aduerſus. ff. nè quid in hoc public. Salyc. d. Auth. q.5. Vbi quod mendacium, ex quo alius non læditur, dicitur nugatorium, & ſine pœna. Marſ. d. conſ. 15. & conſ. 51. nu.67. Horat. lut. d. conſ. 61. num.36. cum alijs adductis per Bertaz. conſ. 222. num. 4. ſeq.
15 Ratio eſt, quia mendacium, quando nihil operatur, non eſt in conſideratione. Marſ. loquens in fortioribus terminis d. conſ. 51. Bertaz. conſ. 59. num. 6. ſeq. Vbi adducit concordãtes. Hyppol. cõſ. 51. n.67. col. pen.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis de auditu non ſolũ non probat, ſed nec aliquam præſumptionem facit, & nu. 26.*

2 *Teſtis de auditu nullum ad inquirendum parit inditium, & num 26.*

3 *Teſtis de auditu non eſt verè teſtis, ſed improprius.*

4 *Teſtis debet deponere per vnum ex quinque ſenſibus proprium, non alienum.*

5 *Teſtiũ munus non eſt iudicare, ſed quod oculis vidit teſtimonium ferre.*

6 *Teſti affirmanti quod verè non ſcit, non eſt credendum.*

7 *Veritas per auditũ non precipitur, ſed quædam veritatis relatio.*

8 *Teſti non creditur ex auditu ab alio ſine iuramento eius, à quo proceſſit relatio.*

9 *Teſti dicenti audiuiſſe à diuerſis authoribus non creditur.*

10 *Teſti non creditur, quando poſſunt haberi teſtes, à quibus audiuit.*

Teſtis

Digitized by Google

11 *Teſtis debet nominare eos, à quibus audiuit.*

12 *Teſtis debet nominare perſonas, à quibus audiuit etiam non interogatus.*

13 *Teſtis non nominãs perſonas, à quibus audiuit, nihil facit.*

14 *Teſtis quamuis nominet perſonas, à quibus audiuit, non eſt locus tortura.*

15 *Fama ſola non ſufficit ad torturam.*

16 *Fama cauſa, ex qua orta fuit fama, à teſte deponi debet.*

17 *Teſtis deponere debet, quod ità credit, prout audiuit.*

18 *Teſtis de necesſitate pracisa concludere debet.*

19 *Teſtis de auditu non poteſt dici teſtis.*

20 *Sermones ab alijs relati nullam prorſus faciunt fidem.*

21 *Teſtes duo de diuerſo loco & tempore, ſeù de auditu à diuerſis non coniunguntur ad faciendum inditium ad torturam.*

22 *Teſtis deponens audiuiſſe à principali, ſeù à parte non probat.*

23 *Teſtis de auditu non rogatus, ſed fortuitus in praiudicium alterius non probat.*

24 *Teſtis debet rogatus audiuiſſe.*

25 *Teſti de auditu auditus minus creditur, quã illi à quo audiuit.*

26 *Teſtis de auditu non plus probat, quam ille à quo audiuit.*

DISCEPTATIO XIV.

De Teſte de auditu.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad
depoſitionem teſtis de auditu; quia
d. teſtis non ſolum non probat; ſed nec
præſumptionem aliquam facit. c. licet ex
quadam. Vbi Abb. de teſt. Dec. conſ. 82.
num. 1. c. per inquiſitionem. èxt. de elect. &
c. cum in noſtris. in fin. èxt. de teſt. & in
Auth. de hered. & falcid. §. ſi verò abſit.
col. 1. l. teſtium. ff. de teſt. Rolan. conſ. 24.
num. 86. lib. 1. & conſ. 144. num. 24. lib. 2.
Menoch. conſ. 98. num. 55. lib. 1. Marſ.
conſ. 20. num. 5. & 10. Gloſ. & ibi Bart.
l. 2. §. Idem labeo. ff. de aqua plu. arcen. Iaſ.
conſ. 22. in fin. lib. 1. Boſs. tit. de oppoſit.
2 contra teſt. num. 42. Immo nec etiam in
criminalibus vllum ad inquirendum parit
inditium. Menoch. d. conſ. 98. num. 55.
Bertaz. conſ. 49. num. 11. & conſ. crim. 244.
num. 4. Rolan. d. conſ. 24. num. 86. lib. 1.
d. l. teſtium. C. de teſt. Vbi omnes tradunt.
d. c. licet ex quadam. de teſt. c. tua nos. de
conſanguinit. & affinit. & c. in primis. 2. q. 1.
per quos canones ità defendendo conſuluit
Marſ. d. conſ. 20. num. 5. & conſ. 41. num. 8.
& hoc in ſpecie dixit conſ. 76. num. 21. &
conſ. 88. num. 9. & expreſſius conſ. 116.
num. 3. Rolan. d. conſ. 24. num. 86. ſeq. Vbi
reddit rationem. lib. 1. Cæphal. conſ. 204.
num. 3. Bertaz. conſ. 3. num. 20. & conſ. 92.
num. 9. lib. 1. & conſ. 251. num. 37. & conſ.
3 278. num. 12. & conſ. 296. & conſ. 491.
num. 11. lib. 2. Ratio videtur præcipua, quia
teſtis de auditu non eſt verè teſtis, ſed im-
proprius, & præter, & contra regulam, &
formam iuris. Vt poſt antiquiores firmat
Abb. in d. c. licet ex quadam, 2. notab. ideo
4 non probat. Et huius rationis plures ſunt ra-
tiones; tum quia teſtes deponere debet per
vnum ex quinque ſenſibus proprium non
alienum. c. teſtes. 3. q. 9. Bart. in tract. de teſt.
num. 12. Abb. in c. tam. litteris. verſ. & eſt
ratio. de teſt. Iaſ. conſ. 167. num. 9. in fin.
lib. 4. Franc. Caſon. tract. de indit. in ſuis
qq. c. 6. Rubr. De non torquendo per inditia
5 niſi legitimè probata. num. 8. Et id quia te-
ſtium munus non eſt iudicare, ſed quod
oculis viderit teſtimonium ferre. Bart. &
alij l. quod tamen. §. ſi arbiter. ff. de arbitr.
latè Curt. Iun. conſ. 165. num. 17. Crauett.
6 conſ. 249. num. 4. Vbi non eſſe credendum
teſti affirmanti, quod verè non ſcit: Tum
7 etiam quia per auditum non veritas, ſed
quædam veritatis relatio percipitur: Ideo
teſti rationem ſui dicti reddenti ex auditu al-
8 terius ſine iuramento eius, à quo proceſſit
hæc relatio, non creditur. Bart. in l. ſi cui
equa. §. Idem labeo. de aqua plu. arcen.
9 Et maximè quando dicit, ſe audiuiſſe à di-
uerſis authoribus. Gloſ. in d. c. licet ex
quadam. in ver. ab vno. verſ. Item ſi plures
ſint teſtes. Ibiq; Abb. n. 9. D. Campeg. de
teſt. reg. 206. in 7. fallent. Gabr. eo. tit. con-
cluſ. 3. n. 12. Cæphal. conſ. 250. n. 24. lib.
2. Maſcard. de probat. concluſ. 104. n. 12.
ſeqq. Et eo magis non creditur, quando
10 poſſunt haberi teſtes, à quibus dicere audi-
uit. Crauett. poſt Aret. quem allegat. tract.
de antiq. temp. particul. vlt. primæ par. prin-
11 cipalis: nanque neceſſariò nominare debet
eos à quibus audiuit. Natt. conſ. 170. num.
5. lib. 1. & conſ. 245. num. 1. lib. 2. qui
12 alios quamlures recenſet authores. Etiã non

F inte-

13 interogatus. Rolan. d. conſ. 24. num. 86. lib. 1.
Menoch. conſ. 89. num. 55. Et non nominans
à quibus dici audiuit, nihil facit. Natt. d.
conſ. 170. num. 5. lib. 1. & conſ. 24. n. 1. lib. 2.
14 Immò quamuis in eius depoſitione nominet
perſonas a quibus audiuit, Inquiſitum com-
miſiſſe delictum, non eſt locus torturæ; quia
15 alia adminicula concurrere debent; nam fa-
16 ma ſola non ſufficit ad torturam. Clar. q. 31.
verſ. fama ſola. Crott. conſ. 33. num. 3. Qui-
nimò teſtis deponere debet de cauſa ex qua
17 orta fuit fama. Tradit Gram. vot. 34. Im-
mò deponere debet, quod ità credit, prout
audiuit. Neuiz. conſ. 78. num. 18. Boſs. d.
tit. de oppoſit. contra teſt. num. 42. poſt
Capram conſ. 156. num. 7. col. 2. Corn.
conſ. 62. num. 12. lib. 1. Natt. d. conſ. 170.
num. 7. qui eiuſdem ſententiæ citat. Butr.
& Aret. c. quoties ex illo Textu. de teſt. Ra-
18 tio eſt, quia teſtis de neceſſitate præciſa
concludere debet. c. in præſentia de probat.
l. non hec. C. vnde cognat. cum alijs adductis
19 per Bertrand. conſ. 114. num. 5. lib. 2. Aliàs
teſtis de auditu non poteſt dici teſtis. Abb. d.
c. tam litteris. verſ. nam talis. num. 5. & ibi
etiam Fœlyn. num. 2. ante fin. & ibi etiam
20 Abb. num. 7. eo. tit. Et optima ratione qui-
dem; nam auditiones, ſiue ſermones ab alijs
relati nullam faciunt fidem; quia qui dicunt,
quæ ab alijs audierunt, non ipſi teſtes ſunt,
ſed aliorũ afferunt voces. Simanc. Enchirid.
21 de teſt. tit. 35. num. 20. Nec mirum videri
debet, quia nec etiam duo teſtes de auditu,
ſingulares de diuerſo loco, & tempore; ſeù
de auditu à diuerſis non coniunguntur ad
faciendum inditium ad torturam. Brunor. à
Sole in ſuo vnico conſ. criminal. num. 128.
ſeq. Fulgoſ. cõſ. 236. col. vlt. Boſs. tit. de indit.
& conſiderat. ante tortu. n. 21. Et maximè
22 quando deponunt audiuiſſe à principali, ſeù
à parte, vel à querelante non probant. d. c. li-
cet ex quadam. ext. de teſt. Gabr. conſ. 3. n. 8.
lib. 1. Hyppol. Riminal. conſ. 222. nu. 31. &
40. lib. 2. nec faciunt inditium ad torturam.
Brun. de indit. & tortu. in 3. q. primæ par. nu.
26. Angel. tract. de malef. in verb. Qui Iudex
ad probationem. col. 2. num. 6. quoniam ab-
ſurdum eſt quod plus credatur copiæ, quam
originali, ideſt quod plus credatur audienti
v. g. ab offenſo, quam ipſi offenſo, cui pœni-
tus non creditur. Crauett. conſ. 6. num. 67. &
conſ. 112. num. 3 Bertaz. conſ. 283. num. 11.
cum eius depoſitio ad eius fauorem tendat.
Vt poſt Angel. quem allegat, tradit Natt.
conſ. 478. num. 17. per Text. quem reputat
23 notabilem in l. miles. §. penult. ff. de adult. Ber
taz. conſ. 251. num. 37. & ſeq. Additur etiam,
quod teſtis de auditu non rogatus, ſed for-
24 tuitus, quando agitur de graui præiudicio
alterius non probat; quia debet rogatus au-
diuiſſe. Ita Gloſ. ſingul. in c. de his. in verb.
audierunt. verſ. & generaliter. 3. q. 9. per
quam Gloſ. ſcribit eleganter Bero. in c. Atſi
clerici. num. 136. de iudic. eſſe mirabile di-
ctum ad elidendum inditium, cui dicto nul-
lus reperitur contradictor. Boſs. tit. de op-
poſit. contra teſt. num. 38. ac etiam ad tol-
lendum omne inditium, etſi eſſet probatum
per teſtes fide dignos. Ita tradit Gloſ. in d. c.
de his. in verb. audierunt. ac etiam teſtes eſ-
ſent conteſtes de loco, & tempore. Ita ſcri-
bit d. Bero. in d. c. Atſi clerici. num. 136. de
iudic. Et vltra ſupradicta dicitur, quod ſi
25 non creditur teſti de auditu, multo minus
credendum eſt teſti de auditu auditus; qui
non ſolum nullum parit inditium; ſed nec
vllam facit præſumptionem. Abb. d. c. ex
quadam. de teſt. Dec. conſ. 82. num. 1.
Gloſ. in d. l. teſtium. C. de teſt. Aret. & Fe-
lyn. plenè in d. c. de his. de teſt. nè plures cre
26 datur copiæ, quam originali. Crauett. conſ.
6. num. 67. quia d. teſti non plus probat,
quam ille, à quo audiuit.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis de viſu vt probet, debet eſſe omni exceptione maior.*

2 *Teſtis qui dicatur omni exceptione maior.*

3 *Teſtis vnicus de viſu vt ſufficiat ad torturã, debet eſſe inuulnerabilis.*

4 *Macula qualibet etiam minima. aut in dicto aut in perſona teſtis, impedit torturæ effectum.*

5 *Teſtis de viſu præfertur omnibus alijs teſtibus.*

6 *Teſtis ſolus de viſu non eſt idoneus teſtis ad torturam.*

7 *Oculus, & manus ſepè falluntur.*

8 *Teſtis de viſu, vt faciat inditium ad torturam, quatuor coppulatiuè concurrere debent.*

9 *Teſtis ſolus de viſu non ſufficit ad torturam, niſi alia concurrant adminicula.*

10 *Teſtes*

Digitized by Google

10 *Teſtis de viſu, vt ſufficiat ad torturam debet deponere directè ſuper maleficio, & nõ ſuper inditio ad maleficium.*

11 *Teſtis de viſu, vt ſufficiat ad torturam, neceſſariò concludere debet.*

12 *Teſtis vt dicatur de viſu, debet deponere, quod actum vidit oculis corporeis, & non ſufficit, quod v.g. voces audierit.*

13 *Teſtis de viſu, quando cõtra ipſum aliqua vrget coniectura, non ſufficit ad torturam.*

14 *Inditia aliqua quando adſunt pro Reo excuſantia, inditia Fiſci contra ipſum debent eſſe vrgentiſſima.*

15 *Teſtis deponens vidiſſe tempore noctis, etiam non interogatus, debet reddere rationem, quomodo viderit.*

16 *Teſtis de viſu non reddens rationem, quomodo viderit, repellitur, & eſt ſuſpectus de falſo.*

17 *Teſtis de viſu deponens vidiſſe tempore noctis quo luna non lucebat, nec lumen aſtabat, habetur pro falſo.*

18 *Recognitio fit de re incerta ad certam, & nõ de ignoto ad ignotius.*

19 *Teſtis deponens vidiſſe tempore noctis, quo luna lucebat ad torturam non ſufficit.*

20 *Teſtis dicens cognouiſſe aliquem, quia erat vicinus, ad torturam non ſufficit, quia non concludit.*

21 *Teſti dicenti v.g. Io lo viddi beniſſimo, ſe bene non luceua la luna, non creditur.*

22 *Teſti affirmanti quod verè non ſcit, non creditur.*

23 *Teſtis, qui non poteſt videre tempore noctis ob obſcuritatem, non probat.*

24 *Teſtis dicens cognouiſſe aliquem, quia luna lucebat nõ eſt omni exceptione maior, quia de facili decipi poteſt.*

25 *Teſtis dicent vidiſſe tempore noctis, qua luna lucebat, non probat ſi non dicat, quod luna lucebat ab illo latere.*

26 *Teſtis reddens rationem inefficacem non probat.*

27 *Teſtis quamuis dicat, quod luna lucebat ità clarè, quod bene vidit, non ſufficit ad torturam.*

28 *Luna habet radios lugubres.*

29 *Teſtis dicens quod per lunam videbatur aliquantulũ, & ipſe vidit rectiſſimè, nõ probat.*

30 *Teſtis deponens vidiſſe tempore noctis quia erat lumen intus domum, plenè nõ probat.*

DISCEPTATIO XV.

De Teſte de Viſu.

1 Teſtis ſolus de viſu nõ ſufficit ad torquẽdum Inquiſitum, niſi ſit omni exceptione maior. Plot. in l.ſi quando nu.879.C. vnde vi. Aym.conſ.6.num.12.Bart.in l. admonendi. C.de iureiur.latè Gram. conſ. 26. num.48.Bal.conſ.41.num.8.lib.5. Idem Bal.
2 in l.Sciant cuncti.C.de probat. Et ille dicitur omni exceptione maior, cui pœnitus aliqua macula, & aliqua exceptio etiam minima opponi non poteſt. Iaſ.conſ.22.accuſatur enim.
3 Et dicit. Bal. conſ. 159. vol. 1. quod vnicus teſtis de viſu, vt faciat inditium ad torturã, debet eſſe inuulnerabilis, ideſt quod ei nihil poſſit opponi. Bart.in l.maritus. ff. de quæſt.
4 Gratt.conſ.35.num.35.Veronen.conſ.11.n. 8. Vnde omnis macula (vt aliàs dictum eſt) ſeù defectus, aut exceptio etiam minima aut in dicto, aut in perſona teſtis non ſolum facit, vt nõ poſſit dici omni exceptione maior, ſed etiam impedit torturæ effectum. Bal.cõſ. 427.lib.5.Menoch.de præſumpt.q.89.nu.2. Rolan.conſ.7.num.3. & 10.& conſ.24.n.2. vol.1. Clar. q. 21.verſ. vnus teſtis.& q.22. verſ. vnum tamen, poſt alios quos allegat.
5 Et quamuis teſtis de viſu præferatur omnibus alijs teſtibus. Ità Bal.in Rubr. C.de pro-
6 bat.col.2.num.1.Natt.conſ.269.nu.5. Idem Bal.in l.contra negantẽ.in fin.C.ad l. Aquil. Azor.in Summ. eo tit. Tamen non eſt ido-
7 neus: Ratio eſt, quia oculus, & manus ſepè falluntur. c. nec aliqua. 27. q. 1. Franc. Marc.deciſ.678.quem refert Baiard.ad Clar.
8 q.4.num.7. Et ideò vt faciat inditium ad torturam, quatuor coppulatiue concurrere debent. Primò quod d.teſtis (vt dictum eſt) ſit omni exceptione maior. Gloſ.in d. l. maritus.ff.de quæſt.Bart.in l.2.§.Idem Cornelio.ff.eo tit.Gram. conſ.1.in princ.& dicit Aym.d.conſ.6.nu.23.Rolan. à Valle comunem dicens d.conſ.37.num.3 & 10.Secun-
9 dò quod alia inditia, ſeù adminicula, concurrant. Iaſ. poſt alios in d. l.admonendi. col.46.ver.x.nu.186.in fin.de iureiur. Marſ. in pract.§.diligenter.num.5. Alex. conſ. 89. viſo n.9.ſeq.vol.3.Farinac.cõſ.65.n.41. Ter-
10 tiò quod deponat de maleficio directè, & immediatè; & nõ de inditio ad maleficiũ (vt
11 aliàs pariter dictum eſt) Quarto quod in ſua

depoſitione neceſſariò concludat; nã deponens v.g. vidiſſe aliquem percuſſiſſe, non cõcludit; quia non ſequitur, quod viderit vulneraſſe; cum multi percutiant, qui tamen nõ vulnerant, vt experientia ipſa docet. Tradit Marſ.conſ.88. num.6. Et ideò non probat. c.in præſentia. Vbi not. omnes de probat.
12 Quarè teſtes debēt videre actũ oculis corporeis, nec ſufficit v.g. quod voces audierint. l.ſi vnus.vbi not. C.de teſtam. Idq; pariter
13 ſciendum, quod quando contra teſtem de viſu aliqua vrget coniectura tunc Iudex non poteſt deuenire ad torturam. Bal. in l. 2. C. quor.appellat.non recip.Caſon.tract.de indit.Rubr.de indit.per viſum.c.1.nu.5.Guid. de Suarez.tit.de indit.& tortu.num.91. Vbi
14 refert rationem; quia quando aliqua inditia ſunt pro Reo excuſantia; tunc inditia contra Reum debent eſſe multum vrgentia, immò vrgentiſſima; vt ſuperent illa, quæ faciunt pro excuſatione Rei.Gram.vot.3. nu. 21.& vot.3.num.31.& vot.34.num.10. Et quoniam in huiuſmodi materia non ſufficit ſupradicta dixiſſe; cum reſtet etiam dicere de teſte, qui vidit tempore noctis; ideò di-
15 citur, quod teſtis deponens vidiſſe tempore noctis, nullum indicium facit, ſi non reddat rationem, quomodo viderit, vel propter lunam lucentem, vel propter lampades ibi aſtantes, ex quarum ſplendore cognoſcere potuiſſet; prout non interogatus in cauſa criminali reddere tenetur.Crott.tract.de teſt. num.175.& 352. Maſcard. de probat. concluſ. 894. num. 7.& concluſ. 1109. num.4. Vbi alios refert, & teſtatur de communi Iaſ. l.ſi non ſpeciali.C.de teſtam.Aret.conſ.194. vol 4.Gram.conſ.58.nu.1. aliàs non ſolum
16 repellitur, ſed etiam redditur ſuſpectus de falſo,& poteſt puniri; cum non dicat, ſi erat lumen lunæ, aut vidit lumine accenſo. Ità Brun. conſ. 115. num. 2. lib.2. diuerſ.etiam. Maſcard.d. concluſ. 1109. Quam rationem etiam non interogatus reddere tenetur; quia deponit in cauſa criminali Bart.& alij; l. 1.ff. ſi cert.per. Et quod ſit ſuſpectus de falſo, & etiam falſus, Tradit. Iaſ. d.l.ſi non ſpeciali. Vbi etiam reprobatur tanquam falſus. Menoch.de arbitrar.qq.lib.2.caſu 279. num.3. Vbi teſtatur de communi. Et Fœlyn.in c. ſicut poſt numerum ſecundum de re iudic.dicit, quod ratione naturali reprobatur tanquã falſus,& pœna pecuniaria punitur. Scripſit.
17 Maſcard. de probat. d. concluſ. Sed dato quod d. teſtis deponat vidiſſe tẽpore noctis, quo luna non lucebat, nec lumen aſtabat, habetur quoq; pro falſo. Bald. & Angel.in l. ſi cũ exceptione.§.in hac.ff. quod met. cau. cum alijs adductis per Gram.d.conſ.58.nu. 1. loquens in proprijs terminis. Farinac. q. 62.nu.39.Iaſ.& Riminal.in l. non minorem C.de tranſact. & in d. l. ſi non ſpeciali. Dec.
18 conſ.426.& 429.num. 15. de communi teſtatur. Recognitio enim fit de re incerta ad certam, & non de ignoto ad ignotius. Bar. l.teſtiũ.ff. de teſt. & eſt communis ſententia
19 Ità vt ſi cognouiſſe aſſerit, quia luna lucebat ad torturam ſatis non eſt. Boſſ.tit.de indit.n 137. Nec facit, ſi dicat, quod v.g. cognouit
20 Rixantes, quia erat vicinus; quoniã iſta ratio non concludit; debet enim deponere, quod erat valdè propinquus. Ità Plot. in Repet.l.ſi quando.fol.301. Baiard. ad Clar. q.21.num.21. Vnde naturali ratione redditur falſus. Fœlyn. d. c. ſicut. Immò ſimilis teſtis punitur pœna pecuniaria. Menoch. de arbitrar.qq.caſu 279. num.4. ſeq. Maſcard.
21 de probat.lib.2.d.concluſ. Et maximè quãdo dicit Io lo viddi beniſſimo, & lo conobbi ſe bene non luceua la luna; quoniam animoſa nimis eſt iſta teſtificatio; ideò redditur ſuſpectus, & falſus, & fides ei non eſt præſtanda.Crauett.conſ.249.num.4.verſ.faltim
22 negari. Vbi ait non eſſe credendum teſti affirmanti quod verè ſcire non poterat. Idem affirmarunt Soc.ſen. conſ.229. col.4.in fin. lib.2.Gram.conſ.12.nu. 14. in criminalibus Idq; eo magis quando nox eſt tenebroſa, & non poteſt quis dignoſci; nam teſtis, qui non poteſt videre tempore noctis ob obſcuritatē
23 non probat.Bal.l.1. & per illum Text. C. de emendat.Iuſtinian. God.& in d.l.ſi non ſpeciali.C.de teſtam. & non intelligitur, quando ſunt tenebræ. Nec etiam valet.ſi d. teſtis dicat, quod cognouit v.g.rixantes ad lumen
24 lunæ, vel quia luna lucebat; tum quia non eſt teſtis omni exceptione maior, quia de facili decipi poteſt. Ità Rolan.conſ.3.n.42.lib. 3. Vbi de communi. Tum etiam quia non probat, ſi non dicat, quod luna lucebat ab illo latere, in quo rixantes manebat: Nam te-
25 ſtes reddentes rationem inefficacem non probant. Not.d.l.teſtium.& l.ſolam.C.de teſt.
26 Nec etiam, probat d.teſtis, ſi non dicat, quod ità clarè luna lucebat, qđ benè vidit. Tradit.
27 Iaſ.in d.l.ſi nõ ſpeciali.n.10. Boſſ. poſt alios, quos allegat tit.de indit.n.172.Immò nec id in cauſa criminali dicere ſufficit, quia nõ cõ-
28 cludit,& ideò nullũ ad torturã facit inditiũ;

quo-

quoniã luna habet radios lugubres. Fœlyn.
d.c.ſicut.num.5. de re iudic. Ità in terminis
ſcripſerunt Boſs.tit. de indit.num.173. Ma-
ſcard.de probat.lib.2.d.concluſ. Vltra quod
ita dicens nimis animosè deponit, & non cõ-
cludit; & cum nimis animosè deponat, fi-
des ei non eſt præſtanda Crauett. conſ.249.
num.4.Soc.ſen.d.conſ.299. col.4.in fin. lib.
2.Gram.d.conſ.12.num.14.in criminalibus.
Verum ſi dicat, quod per lunam videbatur
aliquantulum, & ideò ipſe vidit committere
29 delictum rectiſſimè, iſta duo inſimul repu-
gnãt; vnde reddũt eius dictum falſum ratio-
30 ne naturali.Iaſ.in d.l.ſi non ſpeciali.Nec etiã
valet eius dictum, ſi dicat vidiſſe tempore no
ctis, quia erat lumen intus domum, quia ei
non eſt plenè credendum. Corn. conſ. 217.
col.2.circa med.lib.1.Crauett.conſ.100.n.9.
Vbi quod talis de facili decipitur.

SVMMARIVM.

1 *Minores diuerſæ ætatis plures enumerantur in iure.*

2 *Minor xi. annis non admittitur ad teſtificãdum, & admiſſus nullum parit inditium.*

3 *Minor 14. annis per ſe, vel in caput aliorum non torquetur, ad teſtificandum non admittitur, nec examinari poteſt.*

4 *Impuberis dictum, quamuis examinatus, nullum facit inditium.*

5 *Teſtium dicta nõ iurata nullũ faciũt inditiũ.*

6 *Minor in ſubſidium admittitur in teſtem, quando deponit in tormentis ad tollendũ defectum minoritatis.*

7 *Minor in caput aliorum non poteſt torqueri, ſed tantum terreri, aut ferula cadi.*

8 *Minor poteſt ſolum terreri, vt veritas ſciatur, non autem vt condemnetur, & dicitur de minore infante, non autem de infante.*

9 *Minor quando in ſubſidium admittitur, intelligitur ad inquirendum tantum.*

10 *Minor non eſt teſtis omni exceptione maior.*

11 *Minor quando v.g. eſt pauper, nullum facit inditium.*

12 *Minor facit inditium ad inquirendum generaliter, non autem ſpecialiter.*

13 *Minor non habet neq; nolle, neq; velle.*

14 *Minor quando eſt mendicus, & vilis in totũ repellitur à teſtificando.*

15 *Paupertas, & vilitas dicitur probata ex cõfeſſione ipſius teſtis.*

16 *Minor 20.annis à teſtificando repellitur.*

17 *Minor.20. annis examinatus ſufficit ſolum ad inſtructionem Iudicis.*

18 *Minor 20 annis non poteſt eſſe teſtis ad partis inſtantiam.*

19 *Minor examinatus ex officio facit inditium cum alijs adminiculis.*

20 *Minor 20. annis examinatus facit inditium cum alijs adminiculis ad inqirendũ tãtũ.*

21 *Minor 25. annis ad teſtificandum non admittitur.*

22 *Minori, quando commiſit delictum, dandus eſt Curator, cuius authoritate ſe defendere queat.*

23 *Minor ſine Curatore quicquid dicit, & facit, nullius eſt momenti.*

24 *Minori ſponte confitenti delictum non obeſt eius confeſſio.*

25 *Minor non poteſt reſpondere ſine Curatore.*

26 *Minori, priuſquam reſpondeat accuſationi, dandus eſt Curator.*

27 *Minor antequã iuret, debet adeſſe Curator.*

28 *Minoris Curator poteſt eſſe Aduocatus., ſeù procurator, vel qualibet perſona grauis, non autem Officialis S.Officij.*

29 *Minori, quando non fuit datus Curator, quicquid geſtum fuit, ipſo iure irritum, atq; nullum eſt.*

30 *Minor, ſi confiteatur in tormentis ſine Curatore, eius confeſſio valet ſed ante torturam debet habere Curatorem*

31 *Minoris curator non debet interuenire in actu torturæ, ſeù Confeſſionis.*

32 *Minor ſi non habeat Curatorem, Iudex debet ſupplere connocando conſanguineos.*

33 *Minori non eſt dandus Curator in crimine hæreſis, læſæ maieſtatis, & proditionis, ſed in alijs criminibus manet ius commune in ſuo robore.*

34 *Doctorum antiquorum opinio præualet illi recentiorum pondere, numero, & mẽſura.*

35 *Inter Doctorum varias opiniones illa præferri debet, quæ benignior, & humanior eſt.*

DISCEPTATIO XVI.
De *Minore*.

MInoris depoſitio non ſufficit ad tortu-
ram contra Inquiſitum; Et quia plu-
res Minores diuerſæ ætatis enumerantur in
iure, nempè 11. 14. 20. & 25. annorum
1 ob id dicitur primò quod minor 11. annis
ad teſtificandum non admittitur, & admiſ-
2 ſus nullum ferè facit inditium. c. 2. in fin.4.
q. 2. nam talis ætas, cum ſit à lege repro-

bata, non admittitur in teſtem. l. 3. §. lege Iu-
lia. ff. de teſt. Gram. deciſ. 40. num. 15. vbi ad-
ducit concordantes. Clar. q. 24. in fin. Vbi
quod talis minor non parit inditium ad trã-
ſmittendam inquiſitionem, ſeù citationem:
nam ætas illa, quid agat, ignorat. l. 1. §. im-
pubes verò. C. de falſ. monet. Secundò dici-
3 tur, quod nec etiam minor 14. annis poteſt
ad teſtimonium admitti, nec examinari. eſt
Text. in d. l. 3. §. lege Iulia, ibi qui vè impu-
bes erit. ff. de teſt. Angel. in Auth. de Teſt. §.
Sancimus. Hippol. l. de minore. in princ. nu.
22. ff. de quæſt. Nouell. in pract. car. 75. n. 30.
Gram. d. deciſ. 40. nu. 15. d. c. 2. in fin. 4. q. 2.
Et id eadem ratione, quoniam ætas illa
ignorat, quid agat. d. l. 1. §. impubes verò. C.
de falſ. monet. Alber. in l. teſtimonium. num.
1. ff. de teſt. Igneus in l. 1. ff. ad Sillan. Vbi
4 quod dictum impuberis nullum facit indi-
tium, ſi fuerit examinatus in alio iudicio,
quam in crimine læſ. maieſt. prout ego etiã
dico in crimine hæreſis. d. l. 3. §. lege Iulia.
Vbi adducitur ratio ob lubricum iudicij ſui.
Bart. d. l. 3. & d. §. lege Iulia, in primis verbis.
Clar. q. 24. verſ. Vidi quandoq; dubitari. in
princ. ac etiam quia dicta, teſtium non iura-
5 ta nihil valent. l. ſolam. C. de teſt. Alia quoq;
adeſt ratio, quoniam iudicio caret; & quic-
quid videt, aut audit, ignorat. l. cum prætor.
6 § non autem. ff. de iudic. Nec facit, ſi dica-
tur, d. minorem admittendum eſſe in ſubſi-
dium, ex quo aliter veritas haberi nõ poteſt;
nanq; reſpondetur, quod tunc demum ad-
mittitur, quãdo deponit in tormentis. Gloſ.
& ibi Bal. in d. l. Iulia. verſ. palam. ff. de teſt.
pro quo facit Tex. in l. ob carmẽ. §. 1. eo tit.
de teſt. Marſ. in pract. §. diligenter. n. 83. Et id
ad tolendum defectum minoritatis. d. l. 3. d.
§. lege Iulia. Bart. in l. ex libero. §. ſed minore.
ff. de teſt. Vbi quod minor tormentari debet,
contra nominatum, vt veritas appareat; ſed
7 debet tantum, terreri, ſeù ſaltim ferula cædi
in caput Iquiſiti. Bart. in d. l. de minori. ff.
8 de queſt. Alex. cõſ. 119. n. 8. vol. 7. Et ſolũ fe
rula datur, vt veritas ſciatur, non autem vt
condemnetur. Butr. in d. l. ex libero. & Bal. in
l. fin. C. ad Sillam. Vbi dicit limitando præ-
dicta vnum notabile verbum, quod hoc pro
cedit in minore, minore tamen infante, ſe-
cus autem in Infante ſecundum eum ibidem
Et quando tormentum non fuit adhibitum,
eius dictum non afficit. Fulgos. conſ. 173. n.
2. Marſ. conſ. 109. num. 15. Quinimo dici-
tur, quod non poteſt torqueri per ſe, nec in

caput aliorum. Clar. qui teſtatur de commu-
ni q. 64. verſ. nunquid minores. Et ratione
huius minoris ætatis videmus à tortura ab-
ſtineri. d. l. 1. §. impubes. ff. ad Sillan. Et quan-
9 do in ſubſidium admittitur, eius dictum pro-
deſt ad veritatem indagandam; ideſt ad in-
quirendum tantum. Ità Bal. in l. ſeruos. C.
de teſt. per Gloſ. in l. fin. C. de his, quib. vt in-
dign. Boſs. tit. de inquiſit. nu. 62. Ratio eſt
10 quia non eſt teſtis omni exceptione maior,
& integer. Vt per d. Boſs. tit. de indit. num.
177. verſ. non tamen credas. Rolan. conſ.
24. numer. 66. lib. 1. loquens in termi-
nis de minore; qui, maximè quando eſt
11 pauper, nullum prorſus facit inditium. Vt
poſt multos oſtendit Maſcard. de probat. cõ-
12 cluſ. 1311. num. 15. & 41. lib. 3. Et licet fa-
ciat aliquale inditium ad inquirendũ; tamen
facit inditium ad inquirendum generaliter,
non aut ſpecialiter. Boſs. tit. de inquiſit. n. 62.
Menoch. de præſumpt. lib. 1. q. 88. n. 14. Ber-
13 taz. conſ. 3. num. 5. iuncto. n. 14. lib. 1. Ratio
eſt, quia d. minor non habet neq; nolle, neq;
14 velle, & ideo à teſtimonio repellitur. c. in no
ſtra de teſt. Immo talis minor, quãdo eſt mẽ-
dicus, & vilis, nõ probat; quoniã iſtæ qua-
litates ſimul iunctæ ipſum in totũ à teſtimo-
nio repellunt. De vilitate, & paupertate ſcrip
ſerunt Soc. Iun. conſ. 183. nu. 40. vol. 2. Ber-
15 taz. conſ. 170. nu. 12. Et paupertas, & vilitas
teſtis ſatis dicuntur probatæ ex confeſſione
16 ipſius, quando confitetur, v. g. ſe mecchanicã
artem facere. Tertiò dicitur, quod minor 20.
annis à teſtimonio pariter repellitur. l. teſti-
monium. ff. de teſt. Bertaz. conſ. 3. nu. 5. lib. 1.
Burſatt. conſ. 201. n. 143. lib. 2. Vbi alios re-
17 fert. Natt. conſ. 269. in fin. Et id procedit ẽt
quod veritas aliter haberi non poſſit, & exa
minatus, eſt tantũ ſufficiens ad inſtructionẽ
Iudicis. Bal. d. l. ſeruos. in fin. C. de teſt. Gloſ.
l. fin. C. de his, quib. vt indign. Albert. poſt
Iacob. Butrig. l. teſtimonium. n. 1. verſ. quod
18 intelligo. ff. de teſt. Immo d. minor non poteſt
eſſe teſtis ad partis inſtantiam. d. l. teſtimoniũ
cum ibi not. Sed ſi ex officio fuit examinatus
19 facit inditium cũ alijs adminiculis, vt puta
cum fama. Iacob. Butri. & Guid. de Suz. &
refert Flor. in d. l. teſtimonium, & hoc voluit
Bart. quod examinatus cum alijs adminicu-
20 lis faciat inditium. d. l. 3. §. Impuberes. ff. ad
Sillan. Sed intelligitur ad inquirẽdum tantũ.
21 Quartò dicitur, quod minor 25. annis in cri-
minalibus nec ẽt ad teſtificãdum admittitur.
l. teſtium. ff. de teſt. d. l. teſtimonium. ff. de teſt.

quia

quia non eſt idoneus teſtis.Hippol.conſ.28.
22 n.14. Vbi loquitur in terminis ſodomiæ.Cæ
terum quoad minorem vltra ſupradicta illud
eſt omninò per Iudicem animaduertẽdum ,
quod minor cuiuslibet ætatis non ſolum in
criminalibus ad teſtificandum non admitti-
tur; ſed etiam quãdo aliquod commiſit de-
lictum, eſt ei dandus Curator , cuius autho-
ritate ſe defendere queat , cum non habeat
perſonam ſtandi in iudicio, & non poſſit re-
ſpondere ſine ipſo.l.Clarum.C.de aut.præſt.
& ibi not. lucer. Inquiſit. in verb. minor 25.
annis. & ibi in Addit. nè ex imperitia ſua ,
vel iuuenili calore aliquid dicat, vel taceat ,
quod ſi fuiſſet prolatum, vel nõ expreſſum ,
prodeſſe ei poſſet , & à deteriore calculo eũ
23 eripere. Et quicquid ſine Curatoris authori-
tate cum minoribus actũ fuerit, nullius pror
ſus eſt momenti. d.l. Clarum. C. de author.
pręſtã.Corn.cõſ.198.lib.4.Bertran.cõſ.326.
lib.3. Matthe.ad Afflict. deciſ.208. Simanc.
Enchitid.tit.44. de minoribus.num.1.In tã-
24 tum quod ibi dicit Cyn. & alij ,quod ſi ſpon
tè confiteretur,talis confeſſio ſpontè delictũ
confitenti nõ obeſſet.Quod tene menti,nè er
res, & ne proceſſus tuè poſteà poſſint irrita-
ri.Vnde ad hoc Bart.in l.fin.§.pupillus.ff. de
verb.obligat. Vbi tenet,quod minor non po
25 teſt reſpondere ſine Curatore; & ideo quan-
do habes talem minorẽ in tua poteſtate pro
aliquo delicto,des ei curatorem, antequã re-
26 cipias eius reſponſionem . Et Salyc. dicit in
l.1. de confeſs. quod Iudex criminũ recipiat
cautelam , vt ad videndum iurare minorem
faciat adeſſe Curatorẽ,hæc Angel.in lib.ma-
27 leſ. clauſula Comparuerunt inquiſiti; & cõ-
fitentur totum.col.4.ibi Nee non ſis cautus.
Immo tali minori,antequam accuſationi re-
ſpondeat,dabitur Curator, cuius authorita-
te ratificabit confeſſiones factas , & forma-
28 bitur proceſſus : ſed Curator nõ ſit officialis
s.officij, ſed poteſt eſſe eius Aduocatus , vel
quælibet alia perſona grauis,fidelis,& bonæ
conſcientiæ. lucer.Inquiſit.in Addit. in verb.
Minor.25.annis. nu.1. Et ſi quid cum mino-
ribus geſtum ſit abſq; Curatorum authorita
29 te, id ipſo iure irritum eſt, atq; nullum. d.l.
Clarum. C. de author. præſtan. Corn. conſ.
198. lib.4. Afflict. deciſ.208. incip. Minor.
adultus,elegãter,&copiosè Anton. Gomez.
tom.3. variar.reſolut.c.1.n.64. & Simanc.
de cathol. Inſtit. tit.29. num. 6. Verum ſi d.
30 minor cõfiteatur in tormentis ſine authori-
tatæ Curatoris talis cõfeſſio valet. l.excuſan
tur.§.fin.ff.ad Sillan.l.non omnis.§.à barba-
ris.ff. de re milit. Tamen ſecundum Bal.in l.
1. ff. de confeſs. in Repetitione dicit , quod
ante torturam debet habere Curatorem,qui
pro ipſo alleget , antequam Iudex pronun-
31 ciet eſſe torquendum ; ſed non debet Cura-
tor interuenire in actu torturæ, & confeſſio-
32 nis. Et ſi non habeat curatorem,Iudex debet
ſupplere conuocando conſanguineos. Idem
dicit Bal.tit.de pac.iuram.firm.§.Item ſacrã;
hæc Pariſ.in lib.de Scindic.c.incipiente Of-
ficialis poſuit ad cordam. verſ. an confeſſio
33 adulti. Tamen in crimine hæreſis d. minori
25. annis non eſt dandus curator , cuius au-
thoritate reſpondeat, prout nec etiã eſt dan-
dus in crimine læſæ maieſtatis , & proditio-
nis. Caſon. tract.de torment.c.x. num.x.ſed
in alijs delictis manet ius commune in ſuo
robore.Et quamuis Clar.dicat,quod ridicu-
lum eſt,quando per aliquem Aduocatum di
citur, quod d. minori dandus eſt curator, eo
quia eſt contra communem praxim ; nihilo-
minus huiuſmodi Clari opinio ex mea ſen-
tentia non eſt ſeruanda,cum tot. tantiq; alij
graues, & inſignes DD. contrarium ſentiãt.
Et quod praxim dicitur, quod non quod fit
Romæ v.g.ſeruandum eſt,ſed quidem quod
de iure fieri debet. diſcept. 133.nu. x. Et qñ
inter DD. diuerſæ ſunt opiniones,sẽper opi
nio pro Reo eſt amplectẽda.Diſcept.1.n.28.
Immo probationum conflictu præfertur fa-
uorabilis,ideſt illa, quæ ſtat pro Reo,& poſt
ponitur odioſa. Diſcept.1. num.30. 31.33.
37. & 40.Nec valet,ſi per Iudices noſtri tẽ-
poris dicatur , quod aliqui Doctores recen-
34 tiores cum d. Claro aliter ſentiunt ; quoniã
Doctorum antiquorum opinio præualet il-
li recentiorum pondere, numero,& menſu-
ra. Vt ſcribit Bal.quem refert Alciat.tract.de
præſumpt. Reg.1.præſumpt.45.n.1. Et ma
ximè quando eſt munita legibus, atq; con-
ſilijs , & Doctorum deciſionibus præualere
debet contrariæ opinioni Recentiorum. Vt
poſt multos tradit Menoch. conſ. 18. n.20.
35 ſeq. lib.1.Et inter varias Doctorum opinio-
nes illa præferri debet, quæ benignior eſt,&
humanior.l. benignus. de ff. de legib.cũ alijs
adductis per Natt.conſ.451. num.43.

S V M M A R I V M.

1 *Teſtes qui dicantur inhabiles .*
2 *Teſtes inhabiles,cum nullum faciant inditiũ,*
ad teſtificandum non admittuntur .

3 Teſtes

3 *Teſtes inhabiles etiam ad fauorem fidei non admittuntur ſine tortura.*

4 *Teſtes inhabiles non admittūtur niſi in ſubſidium, & cum tortura.*

5 *Teſtes inhabiles quando in ſubſidium admittuntur, & cum tortura ad fidei fauorem, admittuntur ad præſumptionem faciendā tantū, non autem ad torquēdū, & probādū.*

6 *Teſtes ad torquendum debent eſſe omni exceptione maiores.*

7 *Teſtes inhabiles faciunt ſolum qualem qualē præſumptionem.*

8 *Probatio qualis qualis eſt minus q̃ ſemiplena.*

9 *Teſtis unus inhabilis nec qualem qualem facit præſumptionem. ſed plures.*

10 *Teſtes plures inhabiles admittuntur ad inquirendum tantum; non autem vnus.*

11 *Teſtes duo non omni exceptione maiores loco vnius habētur, quāuis in tortura ratificēt.*

12 *Tortura nō eſt adminiculum, ſed eſt qualitas in illo dicto, ſine qua illud dictum remaneret inane.*

13 *Tortura non poteſt dici adminiculum ad depoſitiones, ità vt ſine alijs adminiculis faciat inditium.*

14 *Teſtes inhabiles non coadiuuantur tortura, nec quibuſuis alijs adminiculis.*

15 *Teſtes inhabiles in delictis occultis, & atrociſſimis, & quando veritas aliter haberi nō poteſt, quomodo intelligantur admitti.*

16 *Probatio in genere qualiter intelligatur, & qualiter in ſpecie.*

17 *Probatio in ſpecie requirit teſtes omni exceptione maiores integri & fide digni.*

18 *Teſtes inhabiles indiſtinctè admittuntur ad inquirendum tantum; ſeu ad aſſumendas informationes.*

19 *Teſtes inhabiles quando ſpeciali iure, & aliqua ratione admittūtur ad teſtificandum, non tamen ſunt omni exceptione maiores, nec per ſe ſunt ſufficientes ad torturam.*

20 *Teſtes inhabiles, quando proceditur per accuſationem, nec etiam admittuntur in caſu difficilis probationis, nec quando veritas aliter haberi non poteſt.*

21 *Teſtes inhabiles nec in ſubſidium admittūtur in delictis atrociſſimis, & difficilis probationis, quādo alij habiles haberi potuerūt.*

22 *Teſtes inhabiles, quando admittuntur in ſubſidium in atrociſſimis delictis, & quando alij habiles haberi potuerunt, tamen nō sūt omni exceptione maiores, nec inditium faciunt ad torturam.*

23 *Teſtes inhabiles admittuntur in ſubſidium, dumodo non ſint partes offenſæ, inimici, nec tractent de ſe exonerando.*

24 *Teſtes inhabiles admittuntur in ſubſidium quando ſunt plures, non autem vnus.*

25 *Teſtes inhabiles quando dicuntur admitti in ſubſidium in exceptis admittuntur ad præſumptionem faciendam tantum.*

26 *Perfectum non poteſt oriri ex imperfecto.*

27 *Teſtes inhabiles quando plures patiūtur exceptiones, nempè paupertatis, vilitatis, &c. etiam in exceptis reddunt teſtimonium omninò inualidum.*

28 *Teſtes inhabiles, quando plures patiuntur exceptiones, nec ad torquendum, nec ad aliquam præſumptionē faciendā admittūtur.*

29 *Adminicula plura ſicut ampliāt probationē, ità plures teſtis defectus illam deſtruunt.*

30 *Tortura ſupplet vnum tantum defectum, non duos, vel plures.*

31 *Teſtes inhabiles non admittūtur, quādo non cōſtat quod veritas aliter haberi nō poteſt.*

32 *Veritas quod aliter haberi nō poteſt, quomodo conſtare poteſt.*

33 *Veritas quod aliter haberi non poteſt, per Fiſcum probari debet.*

34 *Teſtes inhabiles admittuntur, quando delictum de ſui natura eſt occultum, vt eſt cōiuratio, cōſpiratio, hæreſis, adulteriū &c.*

35 *Teſtes inhabiles non admittūtur generaliter, ideſt quando potuerunt interuenire tam habiles, quam inhabiles.*

36 *Veritas quando aliter haberi non poteſt, dicitur caſus meræ neceſſitatis, propter quā receditur à regula iuris communis.*

37 *Teſtes inhabiles non admittuntur, quando delictum prætenditur patratum in loco publico & maximè de die.*

38 *Teſtes inhabiles non admittuntur, quando habiles interuenire potuerunt, licet caſu non interuenerint.*

39 *Teſtes inhabiles tunc admittuntur, quando communi concurſu actu, & habitu alij teſtes habiles non habentur.*

40 *Teſtes inhabiles etiā in occultis, & difficilis probationis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, ſolumodo admittuntur in teſtimonium, quando agitur ciuiliter, non autem criminaliter.*

41 *Teſtes in criminalibus debent eſſe omni exceptione maiores.*

42 *Teſtes inhabiles faciunt inditium ad inquirendum tantum, non autem ad torquēdū.*

43 *Iura an Iudici tranſgredi licet.*

44 *Iura Iudici tranſgredi licet in puniendo, non autem*

Digitized by Google

autem in procedendo.

45 *Teſtes inhabiles admittuntur, quando veritas aliter haberi non poteſt, dumodo deponant de geſtis per alios ſine ipſis, non autẽ de geſtis per ipſos cum alijs.*

46 *Teſtis inhabilis non poteſt ſuppleri per alios teſtes inhabiles.*

47 *Teſtis ſupplens debet eſſe præſtatiſſimæ fidei, & omni exceptione maior.*

48 *Teſtis inhabilis non poteſt ſupplere defectum alterius teſtis inhabilis.*

49 *Imperfecta plura non poſſunt parere vnum perfectum.*

50 *Teſtis idoneus, & alius minus idoneus in crimine hæreſis non coniunguntur.*

51 *Teſtis fides ſuperabundans non ſupplet defectum alterius.*

52 *Probationes in omni caſu debent eſſe claræ, & certæ.*

53 *Probatio debet conſtare per teſtes omni exceptione maiores.*

54 *Teſtes duo ad probandum delictum ex omni parte debent eſſe fide digni, & integri.*

55 *Teſtes in crimine hæreſis, quando non ſunt omni exceptione maiores, Reus pœna extraordinaria puniri poteſt, nè inulta crimina relinquantur.*

56 *Teſtis ſupplementum fit in ciuilibus tantum, non autem in criminalibus.*

57 *Teſtium inhabilium multitudo, quãuis mille, vnus nõ poteſt ſupplere defectũ alterius.*

58 *Teſtium inhabilium multitudo habet locum in ciuilibus non in criminalibus.*

59 *Teſtes inhabiles, qui in totum repellũtur, è magna conteſtis fide, ex adminiculis, & præſumptionibus non ſupplentur.*

DISCEPTATIO XVII.

De Teſte Inhabili.

TOrtura nõ poteſt infligi Inquiſito ad dicta, ſeù depoſitiones teſtium inhabilium, qui ſunt infames, periuri, adulteri, homicidæ, criminoſi, ideſt illi, qui aliqua crimi-
1 na commiſerunt, ſocij criminis, domeſtici, conſanguinei, mulieres, pater, mater, filius, frater, ſoror, maritus, vxor, affines, ſocij, laicus contra clericum, & è contra Clericus contra laicum, & alij minus idonei, & simi-
2 les: Quoniam tales teſtes regulariter, cum nullum faciant inditium, & maximẽ quando ſunt examinati parte opponente. Aret. c. ex parte. nu. 21. de teſt. Fœlin. c. cum dilecti. nu. 13. de accuſat. ad teſtificandum non admittuntur. c. teſtimonium. de teſt. c. teſtes. 2. q. 7. Immo quod magis eſt, nec etiam ad fidei fauorem, niſi cum tortura. Gloſ. 15. q.
3 8. in ſumma. ſiue ſit ſeruus, ſiue vilis perſona; Vel etiamſi ſit liber homo, dumodo ſit criminoſus, infamis, vel obſcurus, aut ignotus. ſequitur Hyppol. Marſ. conſ. 109. incip. Spiritus Sanctus. num. 13. ſeq. in pract. crim. §. diligenter. num. 62. & Bart. in l. cunctos populos. C. de ſumm. Trinit. & fid. cathol. n. 12. eiuſdem ſententiæ eſſe videtur, ſiue teſtes ſint infames infamia facti, ſiue iuris: Nam non
4 admittuntur (inquit) niſi in ſubſidium, & cum tortura. Gondiſal. tract. de hæret. q. 13. num. 15. & Clar. in pract. crim. q. 21. verſ. ſciam etiam. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 604. comm. 113. col. 2. Et quando in
5 ſubſidium, & cum tortura admittuntur ad fauorem fidei, admittũtur ad præſumptionem faciendam tantum, non autem ad torquendum, & probandum. Gloſ. in c. 1. in verb.
6 ad teſtimonium de teſt. in ſexto Prax. Neapolit. in c. 2. pag. mihi 19. n. 10. quoniam teſtes ad probandum; prout ego alias dixi ad torquendum, debent eſſe omni exceptione maiores. Soc. de reg. iur. 425. fallent. lib. 1. Farinac. de indit. & tortu. q. 43. num. 115. ac etiam ſecundum Bal. in l. etiam col. 1. C. de teſt. Ratio eſt, quia tales teſtes non ſunt integræ fidei; & ideò faciunt tantum ſecundum
7 cum qualem qualem præſumptionẽ. Gram. conſ. 59. nu. 12. Boſs. tit. de indit. num. 177. Rolan. conſ. 3. num. 50. lib. 3. Et iſta qualis
8 qualis probatio eſt minus quam ſemiplena. Hyppol. Riminal. conſ. 126. num. 23. lib. eo.
9 Quod procedit, quãdo ſunt plures teſtes inhabiles; ſed quando eſt vnus tantum teſtis, nec qualem qualem facit præſumptionem.
10 Maſcard. de probat. concluſ. 857. nu. 38. ſeq. Additur etiam, quod quãdo ſunt plures admittuntur ad inquirendũ tantum; quia vnus
11 non admittitur. Brun. tract. de indit. & tortu. q. 2. n. 23. in fin. tamen dd. plures, quia nõ sũt omni exceptione maiores, loco vnius habentur. Ita Prob. ad Ioan. Monac. in c. 1. n. 3. de teſt. in ſexto Calcan. cõſ. 110. n. 5. ſeq. Alex. conſ. 128. n. 2. lib. 2. Idq; etiam habet locum, quamuis eorũ dicta ratificent in tortura, quo
12 niam prò nihilo reputantur: Ratio eſt, quia tortura non eſt adminiculum; ſed eſt tantum qualitas in dicto, ſine qua illud dictum remaneret inane. Gram. cõſ. 21. n. 2. & plenius poſt numerum ſextũ, & conſ. 61. n. 1. & conſ. 66.

num.

Digitized by Google

num.6.ſeqq. & conſ.35.n.23. Et ſic tortura
13 non poteſt dici adminiculũ ad depoſitiones; ita vt ſine alijs adminiculis faciat inditium. Ex quibus infertur, quod teſtes inhabiles nõ
14 ſolum in totum non coadiuuantur tortura, ſed nec ẽt quibuſuis alijs adminiculis. Bal. in l. falſas. n.3. C. de furt. Angel. in l. ſi quis ex argentarijs. §. cogẽtur. n.6. ff. de eden. Marſ. ſing.554. memini. Aym. conſ.9.n.12. Natt. conſ.298. n.10. lib.2. Rolan. conſ.98. n.34. vol.4. Farinac. q.43. n.153. Nec valet, ſi dicatur, quod in delictis atrociſſimis, & occultis, ideſt in his, quæ noctu cõmiſſa ſunt, quæ difficilis ſunt probationis, & quando veritas aliter haberi non poteſt tam ad torquendũ, quam ad condemnandũ admittũtur ẽt teſtes
15 inhabiles, quoniam teſtes huiuſmodi in ſimi libus delictis ſemper intelliguntur admitti, &
16 probare in genere, ideſt ad inquirendum tan tum, nempè ad aſſumendas informationes delicti commiſſi; non autem in ſpecie, ideſt contra perſonam Inquiſiti ad ipſum conuincendum, & condemnandũ, ſeu ad torquedũ Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. nu. 171. Farinac. d. q.43. n.113. quia tunc requi
17 runtur teſtes omni exceptione maiores, integri, & fide digni. Muſcatell. in pract. crim. pag. mihi 227. nu.9. & 12. & pag.31. nu.30. ſeq. d. Soc. de reg. iur.425. Fallent. lib. 1. d. Farinac. de indit. & tortu. d. q.43. n.115. Ratio
18 eſt, quia indiſtinctè teſtes inhabiles non niſi ad inquirendum, ſeu ad aſſumẽdas informationes ſufficiunt; Et iſta eſt veritas, prout ſcri
19 bit d. Farinac. q.62. n.79. Nec mirum videri debet, quoniam teſtes natura ad teſtificandũ inhabiles, quando ſpeciali iure, & aliqua ratione admittuntur, non tamen ſunt, & dici poſſunt omni exceptione maiores. Alex. cõſ. 11. n.1. nec etiam ſunt per ſe ſufficientes ad torturam. Boſs. d. tit. de indit. & conſiderat. ad
20 tortu. n.150. Vulpell. conſ.12. n.16. Immò quando proceditur per accuſationem nec ẽt admittuntur in caſu difficilis probationis, & in quo veritas aliter haberi non poteſt. Tradit Angel. in lib. malef. in verb. metitor. col. 1. Innoc. c.l. & A. de re iudic. Nec ſufficit, ſi
21 dicatur, quod teſtes inhabiles in delictis occultis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, poſſunt admitti in ſubſidium, vnde ob id dicuntur teſtes ſubſidiarij. Nanque tales teſtes nec etiam in ſubſidium admittuntur, quando alij multi idonei interuenerunt, ſeu interuenire potuerunt. Iaſ. in l. fin. n.7. C. de his, qui vt indign. Alex. conſ.64. in princ.

22 Alciat. tract. de præſumpt. reg.1. præſumpt. 47. Vulpell. conſ.95. n.7. Et licet etiam admittantur in ſubſidiũ in tali caſu, ex quo habiles haberi non potuerunt: tamen non ſunt integræ fidei, & omni exceptione maiores, nec ad torturam pariunt inditium. Boſs. tit. de indit. num.165. Riminal. conſ.361. n.9. & 45. lib.3. Alex. conſ.64. col.2. verſ. & etiam dicit. vol.1. & conſ.11. col.2. Rolan. cõſ.
23 24. num.66. & 69. lib.1. Et admittuntur in ſubſidium, dumodo non ſint partes offenſæ, inimici, & non tractent de ſe exonerando. Tradit Salyc. in l. ea quidem. verſ. ad quintam. C. de accuſat. refert, & ſequitur Gram. conſ. 45. num. 19. Immo teſtes inhabiles
24 admittuntur in ſubſidium quando ſunt plures, & non vnus, & deponere debent ſuper delicto principali, & non autem ſuper circumſtantijs. Bart. in l. in quæſtionibus. ff. ad l. Iul. maieſt. Dec. conſ.410. num. 15. Immo
25 inquam teſtes inhabiles quando dicuntur admitti in ſubſidium in caſibus exceptis, & in quibus veritas aliter haberi non poteſt, intelliguntur admitti quoad præſumptionem faciendam tantum, non autem quoad probationem; cum teſtes ad probandum (vt dictum eſt) debeant eſſe omni exceptione maiores. d. Soc. de reg. iur. d. Farinac. d. tit. d. q.
26 & nu. Et optima ratione quidem quia perfectum non poteſt oriri ex imperfecto; & nemo dat quod non habet; & quod nihil eſt ſupplementum non recipit. Cæterum vltra ſupradicta illud omninò eſt ſciendum; quod
27 quando dd. teſtes plures patiuntur exceptiones, ſeu defectus, puta paupertatis, vilitatis, inuériſimilitudinis, & huiuſmodi, teſtimonium prorſus reddunt inualidum: nam tunc nec etiam in caſibus, in quibus per alios veritas haberi non poteſt, admittuntur. Boſs. tit. de indit. nu.151. Barbat. conſ.65. lib 4. cum alijs adductis per Gram. cõſ.1. n.62. Marſ. conſ.102. nu.12. Natt. conſ.298. n.6. Bertaz. conſ.3. n.23. & 32. lib.1. Vbi quod iſta con-
28 cluſio omnium cõſenſu recepta eſt. Crauett. conſ.6. nu.55. & 57. Immo omnino dicitur, quod non ſolũ non admittuntur ad torquẽdum, & probandum; ſed nec etiam ad inditium, ſeu præſumptionem faciendã; quoniã prorſus à teſtificando repelluntur. Et hac ẽt
29 ratione quia ſicut plura adminicula ampliãt probationem, & ſupplẽt teſtis inhabilitatẽ; ita pariter plures defectus illã deſtruunt per regulam, quod idem operatur oppoſitum in oppoſito, quod propoſitum in propoſito. l. ſi

vt

vt propoſuis.C.de nupt.Aym.conſ.66.num.
55. & 57. & conſ. 149. num. 11. ſeq. Marſ.
d. conſ. 192.num.12. Natt.d. conſ.298.n.6.
Gabr. tit. de teſt.concluſ.7. n.10. lib.1. Ber-
taz. littera H. Hyppol. Riminal. conſ. 113.
num.32.& conſ.114.num.16.Burſatt. 239.
num.12. lib. 3. Gram. d. conſ.45. num. 22.
in fin. Bertaz. vbi ſupra ampliat etiam cum
30 tortura; quia tortura non ſupplet plures de-
fectus, ſed vnum tantum. Hyppol. Riminal.
d.conſ. 66.num.30. ſeq. Vbi ampliat etiam
cum tortura.lib.3.& conſ.524.n.7.ſeq.lib.5.
& conſ.684. num.33.lib.6. & conſ.664.nu.
15. ſeq. Vbi de communi teſtatur, Maſcard.
de probat. lib.3.concluſ.1359. nu.20.tenuit
Rot. coram Fabio deciſ. 124. nu.4. lib.3.&
coram Illuſtriſſimo D. Paleotto deciſ. 689.
nu.3.ead.par. Farinac.q.62.num.381.ſeq.&
31 eadem q.n. 80. quamuis Baiard. contrarium
teneat, quem impugnant d. Farinac. ibidem,
prout ego etiã impugno. Quibus ſupradictis
omnibus additur etiã, quod teſtes inhabiles
in delictis occultis, & difficilis probationis
non admittuntur, quando non cõſtat, quod
32 veritas aliter haberi non poteſt; nanq; vt con
ſtet probari debet, quod delictum fuit patra-
tum de nocte in loco, vbi non erant, nec actu,
& habitu adeſſe potuerũt alij teſtes niſi inha
biles, ſeu infames: Vel quod fuit in domo,
vel in Eremo, vel in monte, vel in nemore.
Muſcatell.in pract.cri.pag.mihi 81.n.36.ſeq.
Et quãdo non probatur pro parte fiſci quod
aliter veritas haberi nõ poteſt, dd.teſtes inha-
biles nullum faciunt inditium. Hyppol.conſ.
41.num.6.Item ſecundum Boſs.tit.de indit.
n.170. dicitur, quod licet regulariter in caſu
in quo veritas aliter per alios haberi non po
teſt, admittãtur; tamẽ debent admitti, quãdo
delictum eſt de ſe, & de ſui natura occultum,
& difficilis probationis ratione loci, in quo
eſt cõmiſſum, vt puta ſi agatur (vt dictũ eſt)
de commiſſo in Eremo, in nemore, in monte,
aut in loco ſecreto; prout Farinac. in prax.
33 crim.de oppoſit.contra perſon.q.62.n.55. in
quibus alij teſtes idonei à communiter acci-
dentibus nec interuenerint, nec interuenire
potuerint, prout eſt in criminalibus cõiura-
tio, conſpiratio, hæreſis, adulterium, & his ſi-
milia delicta difficilis probationis: ſecus aũt
34 in alijs, in quibus etſi alij teſtes actu non in-
teruenerint, habitu tamen interuenire potue-
runt, prout eſt homicidiũ, violentia, iniuria,
& his ſimilia. Butr.in c.tertio loco, & ibi etiã
Felyn.in 4.notab.Alex.conſ.64.n.5.lib.1. &
conſ.152.n.3.lib.5. Dec.conſ.139.nu. 10.
Gram.conſ.45.n.11. Anton.Gomez.varia.
reſolut.tom.3.c.12. verſ.quæro tamẽ. Boſs.
35 tit.de indit.n.163. Gloſ.1.n.188.Farinac.d.
q.62.n.29.& 62.Itẽ dd.teſtes inhabiles non
admittuntur generaliter, nempè quando po-
tuerunt interuenire teſtes tam habiles, quam
inhabiles; ſed ſolũ vbi non potuerunt inter-
uenire niſi inhabiles. Vt exemplis DD.Boſs.
tit.de indit.& conſiderat.ante tortu.nu.170.
quia tunc dicitur caſus mere neceſſitatis, pro
36 pter quam receditur à regula iuris commu-
nis.l.quæ per neceſſitatem.ff.de reg.iur. Item
37 non admittuntur, quando delictum præten-
ditur patratum in loco publico, ſeu in via pu
blica, per quam ſolent tranſire viatores, &
plures alij ſolent conuerſari, necnon alij ha-
biles actu, & habitu interuenire potuerunt
(vt dictum eſt). Alex.d.conſ.152.n.15.lib.
38 5. Gram.d.conſ.26.n.37.Et eo magis quãdo
ex natura negocij alij teſtes habiles potue-
runt interuenire, licet caſu non interuenerint.
Boſs. d.tit. de indit.& conſiderat.ante tortu.
39 nu. 163. Et maximè quando delictum præ-
tenditur patratum de die; quia non poteſt
dici veritatem aliter haberi non poſſe. Sicq;
concluditur, quod teſtes inhabiles tunc ad-
mittuntur ſolum, quando communi cõcurſu
actu, & habitu alij teſtes habiles non haben-
tur, aliàs ſemper poſſet dici, aliter veritatem
haberi non poſſe. Vt declarat Butr. conſ.24.
col.fin.ante fin. Dec.cõſ.132.n.6. cum alijs
40 adductis per Gram.conſ.45.n.9.ſeq. Deniq;
id eſt potiſſimum animaduertendum, quod
teſtes inhabiles in occultis, difficilis probatio
nis, & quando veritas aliter haberi non po-
teſt, ſolumodo in teſtimonium admittuntur,
quando agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter.
Boſs.tit.de indit.n.175.ſeq.Farinac.conſ.39.
41 n.3. Idem Boſs.poſt Bart.Aret.& alios, quos
allegat d.tit.n.177. Ratio eſt, quia (vt ſupra
dictum eſt) teſtes in criminalibus debent eſſe
omni exceptione maiores, boni viri, probatæ
vitæ, & conditionis, quos veriſimile ſit, non
deierare. Ita dicit Text.c.in litteris.cũ ibi not.
de teſt.Hippol.§.principium.n.10 Inhabiles
verò ſi admittantur in delictis difficilis pro-
bationis, non ſunt integri, & omni exceptio-
ne maiores. Burſatt.d.cõſ.216.n.39. Vbi alijs
relatis atteſtatur de communi opinione. Lu-
42 douic.Peguer.deciſ.crim.17.n.38.in fin.ſeqq.
Et faciunt inditium ad inquirendum tantũ,
non aũt ad torquendum. l.ſeruos. ff. de teſt.
Clar.q.24.verſ.vidi etiã plerunq; Franc.c.1.
n.4.

num.4.de teſt.in ſexto Riminal.conſ.361.n.
9.& 45. lib. 3. Et licet vulgò dici ſoleat,
43 quod in atrociſſimis delictis,& difficilis pro-
bationis licet Iudici iura tranſgredi; ſanctius
tamen eſt, & multo melius faciet Iudex etiã
in atrociſſimis iuris diſpoſitionem adamuſ-
ſim ſeruare, quam iura tranſgredi. Vt benè
tradit Iudoc.in pract.crim.c.55.nu.9.verſ. in
omnibus verò delictis. Marſ. in pract.§.dili-
genter.nu.175.Gram.vot.34.in fin. Rolan.
conſ.12.n.76. Et quatenus etiam ſecundum
vulgi opinionem dicere velimus in atrociſ-
44 ſimis licere Iudici iura tranſgredi (vt aliàs
dictum eſt) id vtiq; intelligendum eſt in pu
niendo,& ſic poſtquam plenè, & verè con-
ſtat de delicto cõmiſſo: Secus autem in pro-
cedendo,& vbi eſt dubiũ, an Reus cõmiſerit
delictum, vel non. Foller. in pract. crim. in
verb. Itam quod ſuffocauit vxorem. n.57.
Boſs. tit.de for. compet.nu.65. Gabr.lib.7.
concluſ.1.n.28.Rolan.conſ.7.n.42.lib.1. &
conſ.12.n.12. ſeq.lib.3.Hieron.Gabriel con
cluſ.170.n.26.lib.1. & eſt cõmunis opinio.
Vt per Maſcard.de probat.concluſ.137.n.5
lib. Inſuper dicitur,quod quãdo teſtes inha-
biles admittuntur, vbi veritas aliter haberi
nõ poteſt, & in criminibus exceptis, ſemper
intelliguntur admitti, dumodo deponant de
45 geſtis per alios ſine ipſis,& non de geſtis per
ipſos ſine alijs; videlicet de illis criminibus,
quæ ipſi cum alijs commiſerunt. Gram. d.
conſ.45.n.24. Monticell.in ſuo Repert. teſt.
verb.Inhabiles.fol.74.col.2.verſ.3. Farinac.
q.62.n.70. Marſ.conſ.102.n.7. Anchar.cõſ.
24.Gram.conſ.59.nu.15. Menoch.de arbi-
trar.qq.caſu 474.poſt numerũ 67.lib.2.Fa-
46 rinac.q.43.n.73.Et parum,aut nihil refert,ſi
dicatur, quod teſtis inhabilis poteſt ſuppleri
per alios teſtes inhabiles;quoniã quod nihil
eſt ſupplementũ non recipit.l. ſed ſi manen-
te.ff.de precar. Rolan. conſ.16.n.18. vol.1.
47 Bertaz.conſ.28.n.3. & conſ.234.nu.1.lib.1.
Et teſtium inhabilitas vt ſuppleatur ex dicto
alterius, requiritur, vt teſtis ſupplens non ſit
inhabilis. Vt per Aym.conſ.99. n.10. Corn.
conſ.172.n.20.lib.2. Gabriel de teſt. cõcluſ.
48 5.n.7. lib. 1. ſeq. Nanq; teſtis inhabilis non
poteſt ſupplere defectum alterius teſtis inha-
bilis. Bertaz.conſ.41.n.2.Cœphal.cõſ.107.
49 n.11.lib.2.Ratio eſt,quia ex pluribus imper
fectis non poteſt oriri perfectum.Aym.de an
tiq.temp.Teſtis quid in lib.officialis.n.17.&
19. Gram.d.deciſ.11.n.2.Becc.conſ.85.nu.
20. poſt alios quos allegat.Immo teſtis ido-
50 neus,& alius minus idoneus etiam in crimi-
ne hæreſis non coniunguntur ad plenã pro-
51 bationem faciendam; quoniã integra, & ſu-
perabundans fides vnius non ſupplet defe-
ctum alterius; cum in huiuſmodi cauſa,& ẽt
52 in quauis alia criminali probationes debeãt
eſſe claræ,& certæ; & requiruntur (vt dictũ
eſt) teſtes omni exceptione maiores.l. ſciant
53 cuncti. C.de probat.Ita Fœlyn.in c.tertio lo
co. in fin.poſt Bal.ibidẽ ext. de probat.quos
ſequitur Diaz.in reg.752. incip.teſtis valdè
54 dignus.in ſecunda limitat.Director.inquiſit.
3.par.q.71.Quarè vt ad dicta duorum teſtiũ
Reus huius criminis condẽnetur;illi ex om-
ni parte fide digni, & integri eſſe debent: Sin
autem aliter res ſe ſe habuerit, pœna ex-
55 traordinaria erit, imponenda, nè propterea
inulta crimina relinquantur;neq; ab hac ſen
tentia diſcrepat Fulcodius in conſultationi
56 bus ad inquiſitores q.15.c.17. Director.In-
quiſit.ibidem.Immo ſupplementum fit in ci-
uilibus non autem in criminalibus. ſcripſit.
Iaſ.Auth.ſi verò contigerit. n.6. C. de iudic.
Marſ.ſingul.477.verſ.limita tamen, & conſ.
109.n.6. Nec aliter dicendum eſt etiamſi te-
57 ſtes ſint plures inhabiles; quia teſtium inha-
bilium multitudo, quamuis mille, in crimi-
58 nalibus vnus non poteſt ſupplere defectum
alterius; & d. multitudo habet locum in ci-
uilibus, non autem in criminalibus. Ita Bal.
in c.ad noſtram.de probat.not.in c.fraterni-
tatis.de teſt. Vltra quod teſtes inhabiles,qui
in totum à teſtificando repelluntur, ex alijs
inhabilibus,ex nimia conteſtis fide, ex admi
niculis,& præſumptionibus nõ ſupplentur.
Farinac.d.q.62.n.341.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Mendax in vno ex ſubſtantialibus non probat,nec in cæteris fidem meretur.*
2 *Mendax non admittitur in teſtem tanquam falſarius.*
3 *Mendaces lex perſequitur.*
4 *Teſtis falſus antiquitus tallionis pœna erat plectendus.*
5 *Falſi pœna ordinaria de iure eſt deportatio cũ publicatione bonorum.*
6 *Falſi pœna in libero homine de iure eſt deportatio cum publicatione bonorum.*
7 *Falſi pœna in ſeruo de iure eſt vltimum ſupplicium.*
8 *Teſtis falſus ſecundum aliquos DD. tanquã homicida punitur, ſi dolo malo deponat.*

Teſti

Digitized by Google

9 *Teſti falſo de iure Authenticorum ſublata eſt publicatio bonorum.*

10 *Teſti falſo de iure Authenticorum loco deportationis imponitur exilium.*

11 *Teſtis falſus tribus perſonis eſt obnoxius.*

12 *Teſtis falſus punitur, quãdo reperitur falſus in interogatorijs.*

13 *Falſum incurrit ille, qui re integra ſe ipſum detulit, tamen mitius punitur.*

14 *Teſtis falſus dicitur ille, qui ſe in alia cauſa falſum dixiſſe fatetur.*

15 *Periurus ſemel, ſemper præſumitur periurus.*

16 *Teſtis falſus dicitur ille, qui in alia accuſatione falſum teſtimonium tulit.*

17 *Teſtes falſi dicuntur, quando vnus v. g. dicit vidiſſe aliquem in aliquo loco, & alius in alio loco diſtanti.*

18 *Teſtis falſus à teſtificando repellitur ratione iuramenti, quod eſt indiuiſibile.*

19 *Teſtis falſus dicitur ille, qui dicit delictum fuiſſe commiſſum ante oſtium alicuius, cũ fuerit commiſſum ante oſtium alterius.*

20 *Teſtis quando eſt falſus in vno in omnibus, & in totum reputatur falſus.*

21 *Teſtis quando eſt falſus in vno capite examinis, falſus cenſetur in alijs.*

22 *Mendax in vno in omnibus dicitur mẽdax, & falſus.*

23 *Dictum teſtis ſi in vno probetur falſum, in omnibus eſt reprobandum.*

24 *Teſtis falſus dicitur, qui mentitur circa ſubſtantialia, & circumſtantias principales negocij, de quo agitur.*

25 *Notarius ſi errauit, vel ſcienter mentitus eſt circa acceſſoria, vel circumſtantias negocij de quo agitur, non ſubſtantiales, tamen Inſtrumentum valet.*

26 *Teſtis falſus in parte redditur periurus, & in totum eius dictum annullatur.*

27 *Mẽdax v.g. ſuper veſtibus fidẽ nõ mœretur.*

28 *Teſtis ſuper appendicibus, vel extrinſecis, nẽpè ſuper veſtibus interogari non debet.*

29 *Teſti aſſerenti ſe falſum teſtimonium tuliſſe ad inſtantiam alicuius non creditur.*

30 *Teſti aſſerenti ſe falſum dixiſſe precibus, & perſuaſionibus alicuius non creditur.*

31 *Teſti dicenti falſum depoſuiſſe, licet non præiudicet ei, pro quo fuit examinatus, quia ſtandum eſt primò dicto, tamen nullo modo eſt credendum.*

32 *Reuocatio dicti facta à teſte non præiudicat inquiſito.*

33 *Teſti dicenti falſum tuliſſe teſtimonium ob promiſſiones ſibi factas ab Inquiſito non creditur.*

34 *Teſtis, qui aſſerit corã amicis ſuis ſe falſum dixiſſe, poteſt pecunia ſine periculo pœnæ induci ad illud propalandum:*

35 *Teſtes quando verum eſſe aſſerunt id, de quo nullam notitiam habent, puniuntur pœna extraordinaria ẽt qđ veritatẽ depoſuerint*

36 *Falſi pœna punitur teſtis, qui prima vice examinatus dixit malefactores non cognouiſſe, poſtea contrarium deponit.*

37 *Teſtis pœna tenetur dicens pecuniam recepiſſe, & reddit ſe criminoſum.*

38 *Teſtis falſus dicitur ille, qui variat in vno iudicio ab eo, quod dixerat in alio.*

39 *Falſi pœna punitur, qui deponit falſum in cauſa capitali, vel contra innocentem.*

40 *Teſtis pecuniam accipiens ab aliquo, vt teſtimonium dicat, quamuis teſtificando dicat verum, tamen de falſo punitur.*

41 *Teſtis pecuniam accipiens ab aliquo, vt teſtimonium dicat de periurio puniri poteſt.*

42 *Teſti non eſt credendum contra eũ cuius precibus & mandato dicit ſe falsũ depoſuiſſe.*

43 *Socius criminis non parit inditium contra conſocium.*

44 *Confeſſo de ſe non creditur contra alium.*

45 *Socius criminis vt faciat inditium ad torturam contra nominatum, aliæ præſumptiones adeſſe debent.*

46 *Socius criminis vt faciat inditium ad torturam contra nominatum requiruntur aliæ præſumptiones, quæ tangant crimen.*

47 *Socij criminis nominatio ſola facit inditium ad inquirendum tantum.*

48 *Teſtes ſi non deponent falſum in ſubſtantialibus. ſed in aliquibus acceſſorijs, non vitiantur eorum dicta.*

49 *Teſtis dicẽs falsũ circa omnino impertinẽtia ad factũ ſuper quo examinatus fuit, nõ punitur. immò in reliquis ſibi fides adhibetur.*

50 *Teſtis ſi dixerit falsũ circa extranea, nõ facit incidiſſe in falsũ illũ, qui ĩ diſtrictè vult uti eo.*

51 *Teſtis dicens falſum circa accidentalia non punitur, ſed eius dictũ ſuper alijs conſiſtit, & maximè ſuper ſubſtantialibus.*

52 *Falſitas circa non ſubſtantialia non eſt in conſideratione.*

53 *Teſtis deponens ſuper inditio remoto non de facto cõſumato, ſed de præambulo ad falſũ, nõ ſufficit quia duo requiruntur teſtes.*

54 *Teſtis quando eius dictum eſt nullum, nunquam punitur de falſo.*

55 *Falſum dici non poteſt. quod eſt nullum.*

56 *Teſtis nec falſi, nec ſtellionatus pœna punitur, ſi abſit dolus.*

57 *Dolus cum ceßat, ſtellionatus crimen ceſſat.*

58 *Falſum ſi quis dicere promiſit, non ſecuto effectu, falſum commiſiſſe non dicitur.*

59 *Teſtis quod veritatem taceat, vel falſum dicat, differunt.*

60 *Teſtis falſus qui in cauſa hæreſis notabiliter non nocuit, vel haud nocere voluit falſo teſtimonio, curia ſeculari non eſt tradendus.*

61 *Teſtis, qui adeò exitioſus non fuit, ſed tantū in obiectorum vel defenſionum probatione peierauit, pœna arbitraria pro qualitate criminis eſt puniendus.*

62 *Falſum vt euitetur, teſtium dicta ſunt benignè intelligenda, non autem cauillanda.*

63 *Falſum vt euitetur ſtricta fieri debet interpretatio.*

64 *Teſtis falſus eadem pœna non punitur, qua debet puniri is, contra quem teſtimonium fertur, ſi ad Rei fauorem depoſuit.*

65 *Teſtis credens homini bonæ cōditionis, & famæ excuſandus eſt, ſi falſum depoſuit.*

66 *Teſtis quādo cōmiſſit falsū in depoſitione nulla ex defectu formæ, ideſt quia ipſi nō fuit datū iuramentū, nō poteſt puniri de falſo.*

67 *Teſtis falſus, etſi regulariter nō probet, tamen probat, quando eſt falſus ſuper eo, quod ſi expreſſiſſet eū à teſtimonio non repelleret.*

68 *Teſtis deponens extra iudicium non poteſt puniri de falſo.*

69 *Falſum quis nō incurrit, ſi prius dixit ſe neſcire, vel nō recordari, poſtea dicat cōtrariū*

70 *Teſtis ſi dicat falſum iuſta credulitate ductus, excuſatur à falſo.*

71 *Falſum non incurrit, qui dixit prius ſe credere, & poſtea dicit ſe non credere.*

72 *Teſtis quarè non incidat in falſum, qui mentitur ſuper generalibus.*

73 *Teſtibus examinatis, & poſtea mortuis, ſi quis eorum depoſitionibus vſus fuerit, non poteſt argui de falſo.*

74 *Teſtis deponens in iudicio contrarium eius, quod dixit extra iudicium, probat, & non punitur de falſo, ſi dictum extraiudiciale non fuit cum iuramento.*

75 *Teſtis deponens in iudicio contrarium eius quod dixit extra iudiciū, punitur de falſo, ſi dictū extraiudiciale fuit cum iuramēto.*

76 *Teſtis deponens ſuper facto principali verū; licet in circumſtantijs mendacium deponat, non poteſt puniri de falſo.*

77 *Teſtis quando dicit verum in dicto, licet dixerit mendacium in redditione cauſæ, non poteſt aliqua pœna puniri.*

78 *Falſum deponens in cauſa ciuili non poteſt puniri de falſo.*

79 *Falſum deponens in cauſa capitali, vel contra innocentem punitur pœna falſi.*

80 *Teſtes, licet vnus deponat pluſquam alter & ſint contrarij in acceſſorijs, nullo modo puniuntur de falſo.*

DISCEPTATIO XVIII.

De Teſte Falſo.

1 TEſtis falſi dictum, ſeù depoſitio ad torturam non ſufficit contra Inquiſitum,
quoniam qui in vno ex ſubſtantialibus in
mendacio deprehenditur non ſolū non probat, ſed etiam in cæteris fidē non mæretur.
Vt docent ſcribentes in c. in noſtra de reſt.
& in l. ex falſis. C. de trāſact. & maximè in facto nocte ſecuto. Iaſ. in l. ſi non ſpeciali. C. de
teſtam. & in l. non minorē. C. de trāſact. Dec.
2 cōſ. 429. n. 13. Vulpell. conſ. 34. n. 5. Immò teſtis mendax non admittitur in teſtem tāquā
falſarius. l. 1. C. de furt. Menoch. conſ. 37. nu.
173. lib. 1. ad not. in l. 1. ff. de falſ. nā leges perſequūtur mēdaces. l. ſi ex modica. ff. quod cū
3 eo. Et teſtis falſus antiquitus tallionis pœna
erat plectēdus, ea videlicet, qua Reus puniendus erat, ſi obiectum crimen plenè probatū
eſſet. Simanc. Enchirid. de falſ. teſt. tit. 38. n. 2.
Deurer. 19. lib. 1. l. 1. ff. de Sicar. c. hæc imago
33. q. 5. Daniellis 13. Verum pœna ordinaria
falſi de iure eſt Deportatio cum publicatio-
4 ne bonorum. l. 1. ad fin. ff. ad legem Cornel.
de Sicar. l. 1. § fin. ff de falſ. Marſ. Rubr. ff. de
falſ. n. 3. & 11. Afflict. deciſ. vlt. n. 19. Caphal. cōſ. 113. n. 17. lib. 1. Gram. vot. 5. Alex.
conſ. 55. lib. 7. Clar. § falſum. verſ. teſtis, qui
5 falsū. Menoch. de arbitrar. caſu 306. in princ.
Immo falſi pœna in libero, homine eſt deportatio, & omnium bonorū publicatio. l. 1. C.
eo. quandoq; flamarū aduſtio. l. 2. C. de falſ.
In ſeruo autem eſt vltimum ſupplicium. l. 1.
6 in §. fin. ff. eo. Et pari pœna puniuntur faciēs,
& fieri faciens. l. filius. in princ. ff. eo. l. 1. §. deieciſſe. ff. de vi, & vi armata. Non deſunt tñ
7 nonnulli DD. qui dicunt, quod teſtis falſus
in criminalibus tanq̄ homicida punitur, ſi dolo malo deponat. Text. egregius in l. 1. poſt
princ. ibi quod falſas teſtationes. Vbi Marſ. ff.
de falſ. quē Text. reputauit ſingularē Bal. in
§ iniuria. ad fin. de pac. iuram. firman. Et antūc puniatur ſimilitudine ſupplicij, & quando deſerit. Rot. deciſ. Pedem. 19. & diſtinguit
quā in Prax. obſeruat Cōſtit. March. Gloſ. D.

num.

num. 1. fol. 294. Cæterum d. bonorum pu-
blicatio fuit ſublata de iure Authenticorum;
9 loco vero deportationis ſucceſſit exilium.
Gloſ.l.exiliũ.ff. de interdict. & relegat. Clar.
10 q.71.verſ. dixi autẽ. Quæ pœna nec per rei-
terationem augetur.Clar.q.84.verſ. Sed hic
videntur, maximè cum ſumus in primis de-
11 lictis.Boer.deciſ.219.col.1.vol.a.Et teſtis fal
ſus tribus perſonis eſt obnoxius.Primũ Deo
cuius præſentiam contemnit. Deinde Iudici,
quem mentiendo fallit.Poſtremo innocenti,
quem falſo teſtimonio lædit.Director.Inqui
ſit.lib.3. Schol.128.ſol.282. Verum vt hu-
iuſmodi materia benè intelligatur, neceſſe
eſt,quod primum dicatur de illis, qui verè
dicuntur falſi,& poſſunt puniri de ſalſo;De-
inde de illis qui non dicuntur falſi, nec poſ-
12 ſunt puniri de falſo. Primo igitur dicitur, ꝙ
de falſo puniri poteſt, qui eſt falſus in inte-
rogatorijs, negans v.g ſe affinem, vel inimi-
cum, & ſimilia,ideo in totum reprobatur,&
reputatur falſus. Farinac.q.67 n.a84.Secun
13 do ille punitur de falſo, qui re integra ſe ip-
ſum detulit;tamen mitius cum eo agendum
eſt, & eo magis ſi participes criminis Iudici
indicauerit: Hoc enim publicè intereſt,& le-
gibus, & exemplis comprobatur. l. 1. C. de
his,qui ſe defen.lib.10.l.1. de deſerto. & oc-
culta.lib.12.l.quis quis §.vlt.C.ad l.Iul.ma-
ieſt. Igneus in l.3 §. ſi ex ſtipulatu.ff. ad Sil-
14 lan.Simanc.Enchirid.de falſ.teſt.tit.38.Ter-
tio dicitur falſus ille teſtis, qui fatetur, ſe in
alia cauſa ſalſum dixiſſe,& in neceſſariã con-
ſequentiam ſe in periurium incediſſe prædi-
cat.prout dixit Text.c.ſicut nobis.in fin.quia
15 ſemel periurus,ſemper præſumitur periurus,
& nullam fidem facit.c.teſtimonuim.de teſt.
Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu.
num.156. propè fin. Vbi apertè dicit,quod
DD. contrarium tenentes non poſſunt reſ-
16 ſpondere huic ratione & fundamento periu-
rij. Prout etiam repellitur, & dicitur falſus
ille, qui falſum teſtimonium tulit in aliqua
accuſatione.Bal.in Rubr.l.qui accuſ.nõ poſs.
Angel.in tract. malef. in verb. & ad quære-
lam Titij.n.33.Ratio eſt propter ſuſpicionẽ,
quia nihil doloſius doloſo. Nouell. in tract.
17 de defenſ.car.84.nu.40. Quarto quod teſtis
vnus dicens v.g.vidiſſe aliquem in aliquo lo
18 co,& alius dicens vidiſſe in alio loco ab ipſo
diſtanti,vterq; eſt ſalſus,& in omnibus repel
litur ratione iuramenti,quod eſt indiuiſibile.
Innoc.in c.ſraternitatis. de hæret. Bart. conſ.
87.col.a.Crauett.conſ.9.n,10.Abb. & in in
c.teſtimonium.nu.3.de teſt.Oldrad.conſ.37.
19 Alex.l.ſi ex falſis.n.15.de tranſact. Dec.cõſ.
105.Soc.Iun.conſ.41.n.12.lib.2. Prout etiã
vnus dicens delictum fuiſſe commiſſum ante
oſtiũ alicuius, cũ fuerit cõmiſſum ante oſtiũ
alterius,nõ probat.Bal.poſt Gloſ.in l.teſtiũ.
C.de teſt.not.c.cũ in cauſa.de teſt. Alex.cõſ.
116.lib.1. Soc.Iun.conſ.86.n.2. & 25. ſeq.
20 Quinto dicitur, quod teſtis falſus, ſeũ men-
dax in vno,in omnibus, & in totũ reputatur
falſus,& mendax,& cõtra Poeta dicẽdũ eſt.

Et crimine ab vno diſce omnes.

not.in d.c.fraternitatis.de hæret.Vulpell.cõſ.
156.n.7. nam perhibẽs teſtimonium falſum
21 in vno capite examinis falſus in alijs cenſe-
tur.Vulpell.cõſ.138.n.5 Et poſt multos An
ton.Gabriel.lib.7.concluſ.4.nec diſſentit Ber
taz.conſ.106.n.14.Menoch.conſ.94. in fin.
22 lib.1.quia in vno mendax (vt dictum eſt) &
falſus in omnibus dicitur mendax, & falſus,
& mẽtiri præſumitur.Crauett.conſ.a82.col.
pen.verſ.Quarto dico Abb.in d.c.teſtin.oniſi
n.3.de teſt.Veronen.cõſ.crim.32.col.4. verſ.
quinta ratio.Boſs.tit.de oppoſit. contra teſt.
n.a2. Et id ratione iuramenti, ꝙ eſt indiuiſi-
23 bile (vt dictũ eſt.) Ex quibus igitur infertur,
quod teſtis dictũ ſi in vno probatur falſum;
non ſolũ in illo; ſed in totum ẽt reprobandũ
eſt.Arg.3.q.9.pura.ff. de Edilit.Edict.cũ eiuſ
dem de vn.diſt.4.c.non liceat.& expreſſius 9
diſtin.ſi ad ſacras. Vbi de hoc, & ibi habetur
dictum Bart.quod ẽt tenuit in c.vener. Quin
24 to Quod verum eſt, qñ Tabellio, ſeù Nota-
rius,vel teſtis mentitur circa ſubſtãtialia, vel
circumſtantias principales negocij, de quo
agitur; puta cum agererur inter contrahẽtes
de boue,Tabellio ſcripſit de Aſino;vel de pe
cunia argentea, & ipſe poſuit de aurea; vel
agebatur inter P. & M. & ipſe ſcripſit inter
G.& D.arg.in eo,quod legitur,& no. de de-
ſcript.ſignificante:Ratio eſt,quia nunquã de
bet Ponere in Inſtrumẽto, vel teſtimonio,niſi
quod in veritate nouit,& iudit. Director.In-
25 quiſit. 1.par.pag.mihi 167.n.3.Nec poteſt in
hoc allegari ignorantia.3.q.9.teſtes, & in c.
hortamur,& c.pura. Si aũt errauit, vel ſcien-
ter mentitus eſt circa acceſſoria, vel circũſtan
tias negocij,de quo agitur,nõ ſubſtantiales,
valet inſtrumentũ, vel dictum teſtis quoad
ſubſtantialia. Vt ſi dicat, contrahentes eſſe de
alia terra, quam ſint, vel conſanguineos, vel
affines aliorũ, quam ſint. Ratio eſt,quia non
conſiſtit in his officium Notarij, vel teſtis;
nihil enim facit ad contractum, vel teſti-

Digitized by Google

monium vndecunq; ſint contrahentes. Di-
26 rector. ibidem num. 4. Et id dicitur ad no-
ſtrum propoſitum, quod Notarius, ſeù teſtis
in parte falſus in ſubſtantialibus redditur
periurus, & in totum eius dictum annullatur.
Ad not. per Innoc. in d. c. fraternitatis de hæ
27 ret. Alex. conſ. 134. num. 9. lib. 2. Sexto
quod teſtis mendax ſuper veſtibus, vel ae-
ris ſerenitate fidem non mæretur. Vulpell.
conſ. 138. num. 10. & teſtis ſuper appendici-
28 bus, vel extrinſecis, nempè ſuper veſtibus
vel aeris ſerenitate, ſeù qualitate, niſi ſuſpe-
ctus ſit, interogari non debet. Guigliel. in
ſpec. tit. de teſt. §. Iam. de interogatorijs. n.
16. Alex. conſ. 5. lib. 1. & conſ. 153. num. 8.
in 5. Vulpell. conſ. 138. num. 10. Septimo
29 quod teſti, qui aſſerit, ſe teſtimonium fal-
ſum tuliſſe ad inſtantiam alicuius, non cre-
ditur. Marian. Iun. conſ. 39. num. 54. vol. 2.
Ruyn. conſ. 15. col. fin. lib. 5. Bero. conſ. 58.
quem omninò vide. Menoch. conſ. 37. num.
30 46. Immo aſſerens ſe falſum dixiſſe preci-
bus, vel perſuaſionibus alicuius non atten-
ditur in præiudicium alterius. Anchar. conſ.
23. Dec. conſ. 189. num. 5. in fin. vol. 1. &
nullum parit inditium, quia dicitur periurus,
contrarius, & infamis. l. qui falſa, vel varia. ff.
31 de teſt. & l. eos. ff. eo. tit. Octauo quod teſti
dicenti falſum depoſuiſſe, licet non præiudi-
cet ei, pro quo examinatus fuit; quia ſtan-
dum eſt primo dicto; tamen quo ad ſe nullo
modo eſt credendum, ſcripſit Fœlyn. c. cum
in tua. de teſt. Bart. & Angel. l. ſi quis in graui.
§. ſi quis moriens. ff. ad Sillan. Abb. c. ſicut no
bis. in tertio notab. de teſt. Quod habet lo-
cum, tam ſi teſtis reuocet extra iudicium.
Bart. l. generaliter. in fin. quam ſi iudicialiter
cum iuramento deponat. Fœlin. d. c. ſicut. in
primo notab. de teſt. Quod procedit, etiamſi
teſtis reuocans, & deponens contrarium eſſet
in articulo mortis conſtitutus. Fœlyn. in c.
litteras. col. pen. de præſumpt. quod ampliat,
etiamſi eſſent plures teſtes. Vt not. in d. c. Si-
32 cut. prout etiam alia ratione d. reuocatio te-
ſtium Inquiſito non præiudicat, quia in caſi-
bus, in quibus reuocatio teſtium poteſt par-
ti præiudicare, pro qua depoſuerunt vti te-
ſtes, & in formam teſtium: Secus ſi depone-
rent vti Rei, & in iudicio contra eos moto;
quia tunc finis accuſationis tendit vti teſtes
puniantur de falſo; non autem vt iudex eo-
rum dicta non ſequatur. Vt declarat Ruyn.
33 conſ. 15. vol. 5. & faciunt tradita per Soc.
conſ. 253. col. 2. vol. 2. Immo teſti dicenti fal
ſum tuliſſe teſtimonium ob promiſſiones ſi-
bi factas ab Inquiſito, non creditur in præiu-
dicium illius, pro quo iam depoſuit. Bart. &
Angel. in l. ſi quis in graui. §. ſi quis mo-
riens. ff. ad Sillan. Abb. in d. c. ſicut nobis. in
34 tertio notab. de teſt. Nono quod teſtis, qui
aſſerit coram amicis ſuis, ſe falſum dixiſſe,
poteſt pecunia ſine periculo pœnæ induci ad
illud propalandum. Boſs. de oppoſit. contra
35 teſt. num. 149 Decimo quod teſtes, quan-
do verum eſſe aſſerunt id, de quo nullam ha-
bent notitiam puniuntur, etiam quod veri-
tatem depoſuerint; tamen pœna extraordi-
naria. Anchar. conſ. 24. Dec. in l. 2. num. 11.
ff. quod quiſque iur. Vulpell. conſ. 75. nu 6.
36 Vndecimo quod teſtis, qui prima vice exa-
minatus dixit, malefactores non cogno-
uiſſe, poſtea contrarium deponēs falſi pœna
punitur. Vulg. l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt.
Vulpell. conſ. 76. num. 1. Bal. conſ. 492. vol.
5. in fin. Ioan. Monac. c. accuſatus. col. 2. nu.
37 7. de heret. in ſexto. Duodecimo quod
teſtis dicens ſe recepiſſe pecuniam pœna te-
netur, & reddit ſe criminoſum. l. 1. ff. de Si-
car. Innoc. in d. c. teſtimonium. de teſt. Deci-
38 mo tertio quod teſtes ſi varient in vno iudicio
ab eo, quod dixerat in alio, ſecundū dictum
non valet, ſed primum, & punitur de falſo;
& id intelligitur, quando variat inter diuer-
ſas perſonas in diuerſis cauſis, & inſtantijs.
39 Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 3. Deci-
mo quarto quod teſtes, quando deponit fal-
ſum in cauſa capitali, vel contra innocentem
punitur pœna falſi. Fœlyn. in d. c. fraternita-
40 tis. in fin. de hæret. Decimo quinto quod te-
ſtis pecuniam accipiens ab aliquo, vt teſtimo
nium dicat, quamuis teſtificando dicat ve-
rum, tamen de falſo punitur. Bart. in l. 1. in
fin. ff. ad l. Cornel. de Sycar. & in l. Diuus.
col. 2. de re iudic. Fœlyn. in c. licet cauſam.
col. 19. de probat. Spec. in tit. de teſt §. 1. verſ.
ſed quid, ſi teſti. & ibi Ioan. Andr. in Addit.
Pariſ. tract. de Scindic. fol. 38. col. 1. Fœlyn.
41 in c. in primis verbis. Immo ne dum de fal-
ſo, ſed etiam de periurio poteſt puniri. Salyc.
in l. ſi quis teſtibus. col. fin. in q. 5. C. de teſt.
42 Decimo ſexto quod teſti, quamuis de falſo
puniri debeat, non eſt credendum contra eū,
cuius precibus, & mādato dicit ſe falſum de-
poſuiſſe. Anchar. conſ. 24. col. 1. & 2. Fulgoſ.
conſ. 107. col. 3. Dec. conſ. 189. n. 8. Ruyn.
43 conſ. 146. n. 8. Ratio potiſſima eſt, quia ſo-
cius criminis non parit inditiū contra cōſo-
44 ciū; & de ſe confeſſo nō creditur contra aliū.

c. 1.

Digitized by Google

c. 1. de confeſs. Et id procedit, etiamſi depo-
ſuiſſet in articulo mortis. Rolan. conſ. 16. in
fin. & conſ. 173. vol. 1. Vbi quod ita fuit iu-
45 dicatum. Et alia ſubeſt ratio, quia vltra dictũ
ſocij criminis debent adeſſe aliæ præſũptio-
nes contra conſocium nominatum, ad hoc
46 vt torturæ ſubijciatur. Vt tradit Gloſ. in c. 1.
de confeſs. Et ſic vult, quod concurrant aliæ
præſumptiones, quæ tamen crimen tangant,
ob illam dictionem Aliæ, quæ eſt relatiua, &
repræſentatiua eiuſdem qualitatis. Gloſ. in l.
47 quidam relegatus. in verb. amicis. ff. de reb.
dub. nanq; ſola nominatio ſocij criminis fa-
cit inditium ad inquirendum tantum, non
autem ad torturam. ſecundum Bal. & Angel.
in l. etſi certus. ff. ad Syllan.

Ex infradicendis teſtes nõ dicuntur falſi, nec poſſunt puniri de falſo.

48 Decimoſeptimo. è contra dicitur, quod qñ
teſtes nõ deponũt falſum in ſubſtantialibus,
ſed in aliquibus acceſſorijs non vitiantur eo-
rum dicta. ſpec. in tit. de teſt. §. 1. ver. Item
quod de ſuo. Ang. conſ. 194. incip. viſo pro-
ceſſu. Bal. in l. de quibus. col. 2. ff. de reb. cre-
dit. Nouell. in pract. crim. tract. de defenſ. car.
49 48. n. 40. Immo teſtis ſi dixerit falſum circa
extrinſeca non facit incidere in falſum illum
qui indiſtinctè vult vti eo. Boſs. tit. de falſ. n.
50 146. n. 159. Decimo octauo quod teſtis di-
cens falſum circa omninò impertinentia ad
factũ, ſuper quo examinatus eſt, quæ aliqui
ex naturalibus accidentalia, ſeù extrinſeca ap
pellant, nè dum non punitur, ſed in reliquis
fides ſibi adhibetur. Vt poſt Bal. in l. ſi ex pla
gijs. verſ. Item domum. C. de tranſact. Boſs.
tit. de falſ. n. 147. & tit. de tortu. teſt. 33. Butr.
& Angel. in l. lucius. ff. de his, qui not. infam.
51 Vulpell. conſ. 138. n. 6. Immo non ſolum nõ
punitur, ſed eius dictum ſuper alijs ſubſiſtit,
& maximè ſuper ſubſtantialibus. Riminal.
52 ſen. conſ. 56. nu. 9. lib. 1. dicens quod falſitas
circa non ſubſtantialia, non eſt in conſidera-
tione. Corn. conſ. 196. in 2. Clar. § fin. q. 53.
53 Decimo nono quod teſtis deponens ſuper
inditio remoto, non de falſo conſumato, ſed
de præambulo ad falſum, non ſufficit ad tor
turam; quia requiruntur duo teſtes. ſcripſit
Riminal. Iun. conſ. 723. n. 28. ſeq. Et tentatus
probat contra tentantem, ſi docuerit ſe tenta
tum, aliàs de facili poſſet quis offendi à teſte
allegando ſe tentatum, quod abſurdum vi-
54 detur. Riminal. Iun. d. conſ. 723. n. 2. Vigeſi-
mo quod teſtis quando deponit falſum, cu-
ius dictum eſt nullum, nunquã poteſt puniri
55 de falſo: Ratio eſt, quia quod nullum eſt, nõ
poteſt dici falſum. l. 4. §. condemnatum. ff. de
56 re iudic. Vigeſimo primo quod teſtis nec fal-
ſi, nec ſtellionatus pœna punitur, ſi abſit do-
lus, & partis præiudicium. Cyn. & Salyc. l. 1.
n. 8. C. de ſepul. violat. Riminal. ſen. conſ. 56.
57 n. 9. lib. 1. Cũ enim ceſſat dolus, ſtellionatus
crimen ceſſat. l. 3. §. 1. de crim. ſtellionatus.
Soc. Iun. conſ. 39. n. 85. cõſ. 41. n. 8. Vulpell.
conſ. 144. n. 5. ſeq. Immo non punitur de fal-
ſo, vbi fieri poteſt, vt non adſit dolus. Boſs.
58 tit. de publicat. proceſs. n. 37. Vigeſimo ſecun
do quod teſtis, qui falſum dicere promiſit, ſi
ipſum pœnituit non ſecuto effectu, falſum cõ
miſiſſe non dicitur, nec aliqua pœna punitur.
59 Bart. l. Diuus. n. 20. ff. de re iudic. Vulpell. cõſ.
103. n. 3. Et quod teſtis veritatem taceat, vel
falſum dicat, differũt. Vulpell. conſ. 104. n. 7.
Vigeſimo tertio quod teſtis falſus, qui nota-
60 biliter non nocuit, aut notabiliter noccre no-
luit falſo teſtimonio in cauſa hæreſis, curiæ
61 ſeculari non eſt tradendus: nã qui adeo exi-
tioſus non fuit; ſed tantum in obiectorum,
vel defenſionum, probatione peierauit, pœ-
na arbitraria pro qualitate criminis eſt puniẽ
dus. Angel. & Iaſ. in l. ſi duo patroni. §. vlt. ff.
de iureiur. Soc. ſen. conſ. 103. cum ſeq. lib. 1.
Ioan. Bernard. in pract. c. 87. Simanc. Enchi-
rid. tit. 38. de falſ. teſt. n. 4. Boſs. tit. de falſ. n.
62 88. Vigeſimo quarto quod teſtium dicta ad
euitandum falſum ſunt benignè intelligenda
& non cauillanda, ſed adiuuanda; etiãſi opor
teat verba improperando, vel ſuadendo. Ad
not. in c. cum tu. de teſt. & per Imol. & DD.
in l. inter ſtipulantem. §. 1. ff. de verb. obligat.
63 Et id vt excludatur falſitas: Sẽper enim ſtri-
cta debet fieri interpretatio. Bal. c. ius gentiũ.
§. quod ferè. ff. de pac. & in l. Imperator. col.
64 3. ff. de ſtat. homin. Gram. conſ. 33. n. 9. Vige-
ſimo quinto quod teſtis dicens falſum ad fa-
uorem Rei à pœna falſi excuſatur. Alex. cõſ.
55. vol. 7. Et ideo ſtatutum dictans, quod te-
ſtis falſus in cauſa criminali deponens punia
tur eadem pœna, qua debet puniri is, contra
quem teſtimonium fertur, non habet locum
in eo, qui depoſuit ad fauorem Rei. Alex. d.
65 conſ. in fi. Vigeſimo ſexto quod teſtis credẽs
homini bonæ conditionis, & famæ excuſan-
dus eſt, ſi falſum depoſuit. Iaſ. l. 1. col. 3. in
princ. ff. de eo. per quem factum erit. Marc.
Mant. conſ. 278. n. 33. Immo teſtis, qui dicit
ſe ſcire id, quod non ſciebat, niſi ab homine

bonæ famæ, non tenetur de falſo. Boſs. tit.
66 de falſ. n. 170. Vigeſimo ſeptimo quod teſtis, quando commiſit falſum in depoſitione nulla ex defectu formæ; quia v.g. ipſi non fuit datum iuramentum, & quid ſimile; non poteſt puniri de falſo. Bart. in l. ſi quis legatum. ff. ad l. Cornel. de falſ. in ver. Vos ſcire debetis, vbi ponit caſum coram Notario dixit ſcribe, quod ego teſtificor, & depoſuit falſum, nihilominus concludit, quod non eſt puniendus: Ratio eſt, quia dictum nullum teſtis ex defectu formæ, ſcilicet iuramenti, ſine quo teſti non creditur, nemini nocere poteſt. l. iuſiurandi. & in l. non ſolā
67 C. de teſt. Vigeſimo octauo quod teſtis falſus, etſi regulariter non probet; tamē probat, quando eſt falſus ſuper eo, quod ſi expreſſiſſet, eum à teſtimonio non repelleret. Bal. l. ſi ex falſis. in fin. C. de tranſac. Maſcard. de
68 probat. concluſ. 1040. num. 4. ſeq. Vigeſimo nono quod teſtis deponens extra iudicium non poteſt puniri de falſo. Boſs. tit. de falſ. n.
69 102. Trigeſimo quod teſtis non incidit in falſum, ſi prius dixit ſe neſcire, vel non recordari, deinde dicat contrarium. Aut ſi prius dixit ſcire, & recordari, & poſtea dixit neſcire, & non recordari. Boſs. tit. de falſ. num. 135.
70 Trigeſimo primo quod teſtis, qui iuſta credulitate ductus dicit aliquod falſum, excuſa-
71 tur à falſo. Boſs. tit. de falſ. n. 137. Trigeſimo ſecūdo quod teſtis, qui prius dixit ſe credere, & poſtea dicit ſe non credere, non incidit in
72 falſum. Boſs. tit. de falſ. num. 136. Trigeſimo tertio quod teſtis, qui mentitur ſuper generalibus, quarè non incidat in falſum. Vide
73 Boſs. tit. de falſ. num. 148. Trigeſimo quarto quod teſtibus examinatis, & poſtea mortuis ſi quis eorum depoſitionibus vſus fuerit, nō poteſt argui de falſo; quia falſitas oſtendi nō poteſt, cum dd. teſtes mortui nō poſſint amplius torqueri. Boſs. tit. de publicat. proceſs.
74 num. 38. Trigeſimo quinto quod teſtis deponens in iudicio contrarium eius, quod dixit extra iudicium, nō probat, & ſtatur dicto in iudicio, ſed diminuitur de fide; tamen non
75 punitur de falſo, ſi dictum extraiudiciale fuit ſine iuramento, quia tunc reperitur inter duo iuramenta contraria, punitur de falſo. Boſs.
76 tit. de oppoſit. contra teſt. n. 3. Trigeſimo ſexto quod teſtis, quando deponit ſuper facto principali verum, licet ſit varius in circumſtantijs, & in illis mendacium deponat, eius dictum non impugnatur, non poteſt puniri de falſo. Butr. c. cū cauſam. de teſt. Alex. cōſ. 24. col. fin. vol. 2. Dec. conſ. 100. Caputaq. deciſ. 270. lib. 3. n. 2. Gabr. commun. concluſ.
77 4. n. 12. de maleſ. Trigeſimo ſeptimo quod, teſtis, quando dicit verū in dicto, licet dixerit mendacium in redditione cauſæ non poteſt aliqua pœna puniri. Hieron. Gabriel conſ. 169. nu. 15. ſeq. lib. 1. Bertaz. conſ. 8. nu. 26. Vbi de comuni & conſ. 140. num. 4. lib. 1. & conſ. 517. n. 10. lib. 2. Vbi firmat hanc opi-
78 nionem pro communi. Trigeſimo octauo quod teſtis, quando deponit falſum in cauſa ciuili non poteſt puniri pœna falſi; ſed rantū
79 punitur pœna falſi, quando deponit falſum in cauſa capitali, vel contra innocentem. Fe-
80 lyn. d. c. fraternitatis. in fin. de hæret. Trigeſimo nono quod teſtes, licet vnus deponat pluſquā alter, & ſint contrarij in acceſſorijs nullo modo poſſunt puniri de falſo. Ità Bal. in l. penult. circa fin. verſ. Item. hæc vera. C. de tranſact. Vbi etiam Salyc. dicens, quod quotidie ità practicatur.

SVMMARIVM.

1 *Fama bona probata Rei omnia purgat inditia ſi qua remanerent contra eum.*
2 *Fama bona tollit illa inditia, quæ erant ſufficientia ad ſemel torquendum Reum.*
3 *Fama bona etſi ſit probata in genere, tollit inditia de delicto in ſpecie.*
4 *Fama bona probata tollit malam famam probatam, quamuis fuerit probata per plures teſtes, & bona fama per pauciores.*
5 *Teſtes pauciores Rei præferūtur pluribus fiſci.*
6 *Fama bona purgat famam malam.*
7 *Fama bona tollit omnem ſiniſtram opinionē, ſeù ſuſpicionem, etiamſi extarent inditia ad torturam.*
8 *Fama bona taliter debilitat inditia contra Reum laborantia, vt ſi aliàs ex illis poſſet iure torqueri ſtante bona fama torquendus non eſt.*
9 *Fama bona elidit inditia, quamuis eſſent ſollemnia, & legitima.*
10 *Fama bona tollit famam malam, delicti præſumptionem, inditium ad torturam, & probationes factas adiuuat.*
11 *Fama bona probata Inquiſiti facit corruere ipſam inquiſitionem.*
12 *Fama bona tollit præſumptionem delicti concurrente præſumptione naturali.*
13 *Fama bona, laudabilis vita, honeſtas, & bona opinio apud bonos viros tollit inditium, quod reſultat ex iuris diſpoſitione.*

14 *Fama*

14 *Fama bona præualet malæ famæ fauore defenſionis.*
15 *Famæ bonæ probatio fidem teſtium minuit.*
16 *Famæ bonæ probatio in ſpecie multum confert, & dicta teſtium multum eneruat, & infringit.*
17 *Famæ bonæ probatio in delictis, quæ à probis uiris cõmitti nõ cõſueuerũt, valdè prodeſt.*
18 *Fama bona præſumptionem violẽtẽ minuit.*
19 *Fama bona facit ceſſare omnẽ culpam v.g. de cadauere reperto in domo, ſi ignoretur occiſor, & non torquetur habitans, ſi eſt bonæ famæ.*
20 *Fama bona probata Rei eſt inditiũ innocẽtiæ ipſius, & quamuis ſit vnum; tamen tollit omnia inditia, etiam indubitata cõtra ipſum exiſtentia.*
21 *Inditio nunquam ſtatur, vbi poſſibile eſt, rem aliter ſe habere, vel eſſe.*
22 *Inditium vnum tollit aliud.*
23 *Præſumptio vna tollit aliam.*
24 *Fama bona probata Rei tollit inditium ad torturam.*
25 *Inditium vnum pro Reo tollit aliud fiſci.*
26 *Coniecturæ contrariæ quando adſunt, illa eſt eligenda, quæ excludit delictum.*
27 *Inditium vnum innocentiæ pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus ipſe torqueri poſſit.*
28 *Probatio Rei quamuis dubia, imperfecta, & non plena taliter offuſcat, & obnubilat probationem Inſtigatoris, quod ſequi debet abſolutio.*
29 *Famæ bonæ probatio, cum dubia ſint inditia prodeſt ad torturam excludendam.*
30 *Famæ bonæ probatio multum operatur, quãdo ſumus in dubio, an inditia ſufficiant ad torturam.*
31 *Beneuolentia Inquiſiti cum venenatis tollit omnem dolum præſumptum.*
32 *Fama bona plenè probata multum operatur ad excludendam falſitatem.*
33 *Fama bona plenè probata Rei tollit inditia ad torturam reſultantia contra ipſum ex dicto ſocij criminis, quamuis ſimus in exceptis, & atrociſſimis delictis.*
34 *Famam bonam probantibus magis creditur, quam malam, maximè quãdo inuериſimilia deponunt.*
35 *Teſtis inhabilis ad fauorem Rei plenè probat.*
36 *Famam bonam duo teſtes ad defenſã inducti plenè probant, & quamuis pauciores præferuntur pluribus deponentibus de mala fama.*
37 *Famam bonam vnicus teſtis plenè probat & maximè quando fuit inductus à fiſco.*

DISCEPTATIO XIX.

De Fama bona Rei.

1 FAma bona Rei quando fuit probata, tor
tura nullo modo poteſt infligi; quoniã
bona fama probata omnia purgat inditia, ſi
quæ remaneant contra eum. Pariſ. conſ. 153.
vol. 4. num. 35. Gratt. conſ. 57. vol. 2. nu. 23.
ſeq. Caſon. de indit. & tortu. tract. 1. c. 2.
Rubr. de fama Reorum. n. 9. Io. Arnon. ſo-
liloq. 37. Vbi atteſtatur de communi. tradit
Hyppol. cõſ. 130. num. 48. Marſ. conſ. 130.
col. fin. num. 48. Et ideo dicit Blanc. in pract.
crim. fol. 128. ſecundum paruam impreſſio-
2 nem num. 27. quod fama bona tollit illa in-
ditia, quæ erant ſufficientia ad ſemel torquẽ-
dum Reum; & quod, etiamſi ſit probata in
3 genere, tollit inditia de delicto in ſpecie Marſ.
poſt multos in §. diligenter. n. 196. & tribus
ſeqq. Cuman. conſ. 135. ad primum col. fin.
4 Veronen. conſ. crim. 39. n. 42. Et hac ratione
quidem quia fama bona probata tollit ma-
lam famam probatam. Card. c. tuæ. in fin. de
ſponſ. Hyppol. conſ. 72. nu. 20. & 24. in fin.
5 Crott. tract. de teſt. par. 4. n. 158. quãuis fue-
rit probata ꝑ plures teſtes, & bona fama per
pauciores; quia pauciores Rei preferuntur
pluribus fiſci. Cuman. d. conſ. 135. col. fin.
6 Gratt. conſ. 45. vol. 2. n. 3. Et d. mala fama nõ
ſolum purgatur per bonam famã. Idẽ Gratt.
7 d. conſ. nec non tollitur omnis ſiniſtra ſuſpi-
cio. Aym. conſ. 145. in fin. Boer. d. deciſ. 165.
in fin. quod procedit, etiamſi extarent inditia
ad torturam. Gram. deciſ. 60. n. 9. & 12. Pa-
riſ. conſ. 151. n. 3. lib. 4. Bart. In l. 3. §. Sed ſi
8 ex improuiſo. ff. de re milit. Iaſ. cõſ. 153. vol.
2. in fin. Soc. Iun. conſ. 39. vol. 2. ſed etiam
taliter inditia contra Reum laborantia debi-
litantur; vt ſi aliàs ex illis poſſet iure torque-
ri, ſtãte bona fama torquendus non eſt. Bal.
conſ. 140. n. 5. vol. 2. Hyppol. Riminal. conſ.
290. nu. 22. ſeq. lib. 3. Farinac. conſ. 23. n. 32.
9 quoniam elidit inditia quamuis eſſent ſollẽ-
nia, & legitima. Marſ. conſ. 130. col. fin. n. 48.
In tantum quod ex inditijs, ſi quæ extarent,
vt ſupra dictum eſt, Reus amplius torqueri
10 minimè poſſet. Iaſ. & alij vbi ſupra. Immo fa
ma bona tollit famam malam, delicti præſũ-
ptionem, inditium ad torturam, & probatio-
nes factas adiuuat. Farinac. q. 47. n. 86. Ba-
iard.

Digitized by Google

11 iard.q.60.nu.86. nec non etiam fama bona
probata Inquiſiti facit corruere ipſam inqui
ſitionem. Vt eleganter tradit Fulgoſ.cõſ.153
incip.ad primum in 2.col.Nouell.in tract.ad
12 defenſ.car.59.n.39.Additur quoq; quod bo
na fama tollit præſumptionem delicti con-
currerente præſumptione naturali.Bal. conſ.
79.n.2. vol.5. Idem Nouell. ibidem.nu.41.
13 Immo fama bona, laudabilis vita, honeſtas,
& opinio bona apud bonos viros tollit indi
tium,quod reſultat ex iuris diſpoſitione.Bal.
Angel.& alij in l.fin.ff.de hæred.inſtit.Hyp-
pol.& Imol.in l.qui falſam. n.116.ff.de falſ.
14 quia fama bona præualet malæ famæ fauore
15 defenſionis. Boſs. tit. de fauoribus defenſ.n.
13.Et famæ bonæ probatio fidẽ teſtium mi-
nuit.Venafr.conſ.vlt.ex prima impreſs.Vul-
16 pell.conſ.11.n.8. Immo famæ bonæ proba-
tio in ſpecie multum confert,& teſtium dicta
multũ eneruat,& infringit. Bart.in l. nõ om
nes.§.à barbaris.de re milit. Dec. conſ.189.
Alex.conſ.14.n.9.in 5.Marſ.conſ.130.& in
17 §. diligenter. n.296. Vulpell.conſ.12. n.15.
Vltra quod famæ bonæ probatio in delictis,
quæ à probis viris committi non conſueue-
runt, valdè prodeſt. Alex.d. conſ.14. lib.3.
Videre eſt præſertim quando inditia ſunt re-
mota, & non proxima. Alex.conſ.77. lib.1.
Natt.conſ.42.n.10.tom.1.Vulpell. cõſ.149.
18 n.6. Immo bona fama præſumptionem vio-
19 lentem minuit.Boſs.tit.de conuict.n.39.facit
ceſſare omnem culpam v.g. de cadauere re-
perto in domo,ſi ignoretur occiſor,non tor-
quetur habitans ſi eſt bonæ famæ. Ita Bal.
in l.1. C.locat.& Rubr.C.depoſit.Nec ab re
20 videri debet, quia fama bona probata Rei,
quæ eſt inditium ipſius innocentiæ, quamuis
ſit vnum tantum inditium; tamen tollit om-
nia inditia etiã indubitata contra ipſum exi-
ſtentia.Iaſ.l.fin.in fin.C.commun. delegat.l.
Diuus.& ibi Bart. ff.de in integr. reſtit. Hinc
21 infertur, quod vbi poſſibile eſt, rẽ aliter ſeſe
habere, vel eſſe, nunquam ſtatur inditio. Ia-
cob.Butr.l.fin.C.de probat.Caſtr.conſ.273.
22 col.1.vol.1.Soc.conſ.8.col.3.vol.1.Et vnũ
inditium tollit aliud.l.Diuus.& ibi Bart.ff.de
23 in integr.reſtit. Et vna præſũptio tollit alias.
c.tuam.& ibi Gloſ. de ſponſal. Adhæc fama
24 bona plenè probata Rei tollit inditiũ ad tor-
turam.Ità Bal.in l.1.in fin. C. locat. Blanc.de
indit.nu. 414. Boſs.tit.de indit. n.52. Cirill.
ſumm.crim.par.3.Rubr.de quæſt.§.9.nu.4.
Vbi quod tale inditium non operatur. Nec
25 eſt nouum,quod vnũ inditiũ Rei tollat aliud

Fiſci. d. l.Diuus. ff. de in integr. reſtit. Marſ.
conſ.109.n.29.Gram.conſ.13.n.9. & deciſ.
18.nu.5.Foller.in pract.in verb. Dantur ca-
26 pitula.n.47. Vbi quod ſi adſunt coniecturæ,
illa eſt eligenda, quæ excludit delictum. Et
27 vnum inditium innocentiæ pro Reo tollit
omnia inditia,ex quibus ipſe torqueri poſſit.
Vt Iaſ. in l. fin. in fin. C. commun. delegat.
Hinc eſt,quod in criminalibus probatio Rei
28 quamuis dubia, imperfecta,& non plena ta-
liter offuſcat,& obnubilat probationem In-
ſtigatoris,quod ſequi debet abſolutio. Corn.
conſ.134.vol.4.col.fin.Iaſ.poſt Bart.in l.nõ
ſolum.§.ſciendum.col.2.ff.de no. ope. nun-
ciat.verſ.ſecunda concluſio Bart.Vnde famæ
29 bonæ probatio, cum dubia ſunt inditia,
ad torturam excludendam non ſolũ prodeſt.
Alex.l.fin.ad Bart.ff.de quæſt.Dec.conſ.188.
30 Cæpol. conſ. 40. Marſ. conſ. 130. Vulpell.
conſ.17. nu.5. Sed etiam multum operatur,
quando ſumus in dubio,an inditia ſufficiant
ad torturam. Idem Vulpell. conſ. 105. quo
ſemper loquitur, quando ſumus in dubio an
Inquiſitus,vel Domeſticus oppoſuerit vene-
num,& conſ.125.n.26.Burſatt.communem
31 dicens conſ.116.n.21.& 34.& etiã 19.lib.1.
Et beneuolentia Inquiſiti cum venenatis tol-
lit omnem dolum præſumptiuè.Dixit Hyp-
pol.l.vnica.n.207.C. de rapt.virg. Gloſ.l.1.
verſ. non occidendi. C. de ſicar. non autem
quando ex ſententia plenam probationem
32 habemus.Deniq; fama bona plenè probata
multum operatur ad excludendam falſitatẽ.
Prout in ſpecie ſcripſit Bal.l.2.C.de falſ. Ve-
ronen.conſ.21.n.24.poſt alios,quos allegat.
Becc.conſ.78.n.26.ac etiam tollit inditia ad
33 torturam reſultantia contra Reum ex dicto
ſocij criminis,quamuis ſimus in exceptis,&
atrociſſimis delictis. Carrer. in pract. crim.in
2.tract.de indit.& tortu.§.octauum Inditium
n.13.ſeq. Grã. cõſ.21.n.10.& cõſ.35.n.25.
49.& 50.& cõſ.62.n.1. & conſ.70.n.7.Vbi
loquitur de dictis duorũ ſociorum criminis.
& deciſ.28.n.17.Pariſ.d.cõſ.151.n.13.lib.4.
Soc.Iun.cõſ.39.n.66.lib.2. Maſcard. de pro-
bat.lib.3.concluſ.1311. Honded. conſ.100.
nu.4.& 20. Et hoc intelligitur, quando in-
ditia dd. duorum ſociorum criminis non ſu-
perant bonam famam. Sed quid multa? il-
lud omninò ſciendum reſtat,quod famã bo-
nam probantibus magis creditur,quã malã.
34 Corrad.in pract. Rubr. perſonas teſtium ag-
grediendo. in princ.ſub.nu.5. fol.74.Rolan.
conſ.14.n.55.lib.1.Menoch.de retinen.poſ-
ſeſs.

Digitized by Google

ſeſs. in tertium remedium.n.722. Farinac.q.
65. n.151. Marſ. conſ.72.nu.20. Natt.conſ.
462.n.10. Crauett. conſ.8.nu.8. Et maximè
quando deponunt inueriſimilia. Vt per Ga-
briel. tit de teſt. concluſ.4. num. 28. Ratio
35 eſt quia etiam teſtes inhabiles probant inno-
centiam Rei,& eius defenſionem. Curt.Iun.
conſ. 343. Suarez.& in commun.opin.verſ.
teſtes in criminalibus pag. mihi 170. col.1.
lib.1. Farinac. conſ.6.n.41. Nec non fauore
36 defenſionis duo teſtes ad defenſam inducti
plenè & optimè probant famam bonã, qui
licet pauciores præferuntur pluribus depo-
nentibus de mala fama. Cuman.d.conſ.135.
37 col. fin. Immo famã bonã teſtis licet vnicus
ſit,plenè probat,& maximè quando fuit in-
ductus à Fiſco. Pariſ.conſ.20.n.1.vol.4.

SVMMARIVM.

1 *Fama mala ſola non ſufficit ad torturam.*

2 *Fama mala non ſufficit ad torturã,niſi teſtes deponant de cauſa,ex qua orta fuit.*

3 *Fama mala, quãdo eius cauſa nõ eſt probata, non facit inditium,nec probationis gradũ.*

4 *Fama mala,vt probetur neceſſe eſt, ut teſtes exprimãt cauſas,& inditia,ex quibus orta fuit.*

5 *Fama mala nõ habens ortum ex aliqua veri ſimili cauſa,ratione & coniectura nullam probationem facit*

6 *Fama mala debet habere originem ex aliqua probabili cauſa,alias eſt vana vox populi, & ideò non attendenda.*

7 *Fama mala non dicitur probata, quando non eſt ſolida,& inconcuſſa*

8 *Fama mala debet habere ortum ex probabilibus cauſis, ex quibus arguatur, ità credendum eſſe.*

9 *Fama mala non dicitur probata, quando teſtes interogati de cauſa, illam ignorant.*

10 *Famam malam,teſtes dicere debent habuiſſe originem in loco commiſſi delicti, alias non probant.*

11 *Fama mala qando non probatur,ex qua cauſa ortum habuit,nil aliud eſt, quam dicta gentium ex imaginaria opinione ſeù credulitate procedens.*

12 *Teſtium credulitas quamuis fide dignorum non condemnat Reum.*

13 *Fama mala vt probetur,cauſæ probabiles neceſſariò adduci debent, quibus populus ad ità credendum adductus fuit.*

14 *Famam malam teſtis non probat, niſi in ſpecie dicat cauſas, cur Reus ſit malæ famæ.*

15 *Fama mala vt probetur, non ſufficit dici,dicitur apud populum,vel auditum eſt à maiori parte populi;ſed teſtes etiam non interogati debent nominare aliquas perſonas bonæ famæ, à quibus audierint.*

16 *Fama mala vt probetur, teſtes dicere debent, quod ità credunt,prout dici audierunt.*

17 *Fama eſt fragilis atq; periculoſa,orta vt plurimum ab his, qui talem ipſam eſſe deſiderãt,quę tãquã falſus rumor obeſſe nõ debet.*

18 *Fama vulgata a pluribus Reo obeſſe nõ debet; quia ad dictum vnius frequenter ſequitur multitudo.*

19 *Fama mala, cum ſit inditium valdè fallax, & plerunq; falſa; ideò etiam quia incertiſſima eſt,ob id ſine alijs adminiculis non eſt ſufficiens ad torturam,quia pondus teſtimonij non habet.*

20 *Fama mala eſt inditium debile,& à crimine remotum, quod ſi coniũgatur cum alijs inditijs non facit plenam probationem.*

21 *Fama mala regulariter non eſt inditium conſiderabile.*

22 *Fama mala quãdo eius circũſtantiæ & qualitates nõ sũt probatæ, nõ dicitur probata.*

23 *Fama mala ſola ſuffi.it ad inquerendum generaliter tantum nõ autem ad capturam.*

24 *Fama mala etiam plenè probata facit minus quam ſemiplenam probationem & iuncta cum una alia ſemiplena non facit plenam.*

25 *Fama mala licet plenè probata nullum facit inditium,ſed ſolũ confirmat alias probationes.*

26 *Fama mala quamuis plenè probata nõ ſufficit ad torturam, immò nullũ facit inditium.*

27 *Famę malę Iudex fidere non debet.*

28 *Fama mala haud legitimè probata non facit conſtare de delicto.*

29 *Fama mala ſi dicatur eſſe in vicinia, ſeù in Caſtro, non ſufficit.*

30 *Teſtes imperſonaliter loqui non debent.*

31 *Famæ authores à teſtibus exprimi debent.*

32 *Fama mala,à quibus ortum habuerit,ſi teſtis non dicat,nihil facit.*

33 *Teſtis in criminalibus etiam non interogatus ſui dicti rationem reddere tenetur.*

34 *Fama mala ortum habens à maleuolis non ſufficit ad inquirendum.*

35 *Fama mala ortum habens ab inimicis non præiudicat Inquiſito.*

36 *Fama mala ortum habens ab offenſis non eſt attendenda.*

37 *Fama mala ortum habens à coniunctis per-*

ſonæ

Digitized by Google

ſonæ offenſæ nõ habetur in conſideratione.

38 Iniuria facta vni de vna familia cenſetur facta omnibus de eius familia.

39 Fama mala vt dicatur probata, teſtes debent aſcendere ad numerum x. hominum quãdo teſtes non exprimunt cauſas, neq; famæ authores.

40 Fama mala licet ex decem hominibus Vniuerſitatis conſtituatur, tamen nõ poteſt dici vehemens fama, quę ad torturam ſufficiat.

41 Fama mala qua ratione, & qualiter probetur

42 Famam malam teſtis probans debet dicere, apud quos Reus eſt infamatus.

43 Teſtis non aſſignans eos qui Reũ infamarũt, non videtur reddere bonã cauſã ſui dicti.

44 Teſtes debent aſſignare cauſam ſufficientem ſuorum dictorum, aliàs non probant.

45 Teſtes debent nominare perſonas, à quibus orta eſt mala fama, vt Iudex intelligat ex qualitate ipſarum, quanta ſit fides adhibendæ famæ.

46 Fama mala probata in genere non ſufficit ad torturam ſed debet probari in ſpecie.

47 Teſtes non probant, niſi in ſpecie dicant cauſas, cur Inquiſitus ſit malæ famæ.

48 Fama mala probata in genere non inducit præſumptionem delicti.

49 Fama ſimplex ſi in genere non probetur, multo minus fama vehemens.

50 Qualitas non dicitur probata, ſi non eſt probata ſubſtantia.

51 Fama mala cum teſtibus nõ iungitur, quãdo de corporali pœna tractatur.

52 Fama mala etſi plenè probata cum vno teſte non iungitur, quamuis ciuiliter agatur.

53 Fama mala etiam plenè probata non coniungitur cum alia ſpecie probationis.

54 Fama mala vt Reum afficiat, debet eſſe in eodem genere mali.

55 Fama mala non eſt attendenda, quando Reus fuit ſolumodo carceratus, & non fuit conuictus, confeſſus, & condemnatus, vt neceſſariò requiritur.

56 Fama mala Inquiſiti de diuerſis criminibus non dicitur probata, quia non iungitur, quando non eſt plenè probata cum alia ſpecie probationis.

57 Fama mala debet probari per teſtes diſcretos, & bonæ famæ.

58 Fama mala non facit inditium ad torturã, quando non eſt in eodem genere delicti.

59 Coniectura non ſumitur ex diſſimilibus.

60 Fama mala in diuerſo genere delicti nullum parit inditium.

61 Fama mala etſi eſſet in eodem genere mali, ſola ſine aliȷs adminiculis nullum ad torturam parit inditium.

62 Famæ diffinitionem teſtes neceſſariò dicere debent.

63 Teſtis non probat, quando ignorat id, de quo deponit.

64 Teſtes deponentes de fama debet cognoſcere effectus, & proprietates ipſius.

65 Fama mala non facit inditium ad torturã. nec dicitur probata, quando habet ortum poſt incoatum proceſſum offenſiuum.

66 Fama mala non dicitur probata, quando habuit ortum poſt querelam.

67 Fama mala non dicitur probata, quando non habuit ortum ab honeſtis uiris, fide dignis. nec ſunt omni exceptione maiores, ſed etiã ſunt pauperes.

68 Fama mala non dicitur probata, quando prouenit à querelantibus.

69 Fama mala quod habuit ortũ à perſonis fide dignis debet probari per Fiſcum.

70 Famam malam probantes debent eſſe ſpectatæ fidei integræ, & optimæ opinionis, & omni exceptione maiores.

71 Mulieres non ſunt teſtes idoneæ.

72 Pauperes non ſunt omni exceptione maiores.

73 Famæ diffinitionem teſtes dicere debent.

74 Famæ authores etiam non interogati ſi teſtes non nominent, non probant.

75 Fama mala de delicto perpetrato non ſufficit, quando delictum à teſtibus oculis videri potuit.

76 Famam malam in crimine hæreſis vt duo teſtes probent, debent eſſe omni exceptione maiores.

77 Super fama mala ſi teſtes diuerſi eſſent aut in nominibus, &c. tamen probãt quamuis non conueniant in cauſa ſcientiæ

78 Fama mala nõ probata ſi teſtes dicãt publicè dici, non probant, niſi etiam dicant dici à maiori parte populi.

79 Fama mala non dicitur probata, ſi teſtes dicant ità eſſe publicam vocem, & famam, ſed debent reddere rationem de eo, quod sẽſu corporeo perceperint.

80 Famæ malæ ſi quis aliàs fuerit & probauerit ſe per trienniũ benè vixiſſe, ac fuerit bonæ vocis, conditionis, & famæ, illa mala fama ei non nocebit.

81 Reus per triẽnij lapſum præſumitur de malo effectus bonus, & emendatus de crimine.

82 Fama mala eſt interrupta, quãdo alius teſtis deponit de bona fama inquiſiti.

83 Famam

83 *Famã bonã Inquiſiti teſtis vnicus plenè probat, præſertim quãdo fuit inductus à fiſco.*
84 *Fama mala Rei difficilè probari poteſt.*
85 *Fama mala Rei nunquam fuit concludenter probata.*
86 *Iura tranſgredi Iudex poteſt ſolum in puniendo, non autem in procedendo.*
87 *Reus quando per triennium ſtetit, quod non commiſit delictum ceſſat illa præſumptio, quod ſemel malus ſẽper præſumitur malus.*

DISCEPTATIO XX.

De Fama mala Rei.

1 TOrtura non poteſt inſtigi Inquiſito ob
ſolam eius malam famam; quoniam
fama mala ſola in criminalibus nõ ſufficit ad
torturam. Clar.q.31.verſ.fama ſola. Crott.
conſ.33.nu.3. Bart.in l. milites. C. de quæſt.
Anton.de Butr.& communiter DD.in c.veniens.
el primo de teſt. Ioan.Andr. in Addit.
ad ſpec.tit.de probat.§ vidẽdum.ad numerũ
19.verb.ſciãt.Auguſt.tract.malef.verſ.quod
fama publica.n.41. Panormit.c.1. nu.vlt.de
purgat.canon. Et hanc opinionem vocat cõ-
munem Marſ. ſingul.97. incip.fama ſola. &
Iaſ.in Repet.l.admonẽdi.n.251.ff.de iureiur.
& cæteri, quos refert Petr. Duenas in reg.
300. incip. in criminalibus. fallent.4. Dire-
ctor.Inquiſit.3.par.pag.mihi 597.cõm.110.
col.1.Sed fallit hæc opinio in crimine hære-
ſis.Director. Inquiſit.ibidem. quãuis in d.3.
par.pag.mihi 592. ſecus dicatur, In alijs ve-
2 rò criminibus non ſufficit; niſi ẽt teſtes depo
nãt de cauſa, ex qua orta fuit huiuſmodi cau
3 ſa. Tradit Gram.vot.34.quoniã quando cau
ſa non eſt probata, fama mala nullum parit
inditium. Foller.in pract.in verb.Dentur ca-
pitula,quod ſuffocauit vxorem. n.28. in fin.
& n.36.Blanc.de indit. n.313.ad med. & ad
fin. Gloſ.eſt notabilis in c. veniens. el primo
de teſt.Bal.in l.2.ff. de excuſat.tuto. & in l.ſi
quis ex argentarijs.§.ff.de eden. Verũ vt me-
lius Rei defenſio fiat, benè aduertat Aduoca
tus,quod in criminalibus, vt Reus ad tortu-
ram adduci poſſit,neceſſariò eſt probanda d.
mala fama concurrentibus cum ipſa alijs re
quiſitis: nanq; ex omnibus infradicẽdis nul-
lo modo cenſetur probata. Primo non dici-
4 tur probata, quando teſtes non exprimunt
cauſas, & inditia, ex quibus orta fuit, prout
exprimere tenentur. Dec.c.veniens.num.31.
de teſt.Clar.q.6.verſ.illud tamen. Vbi teſta-
tur de communi.Bertaz.conſ.548.n.3.lib.2.
Vbi quod omnes vno ore ità concludunt.
5 Ludouic. Peguer. deciſ. crim. 17. num. 26.
aliter mala fama ortum non habens ex ali-
qua veriſimili cauſa, ratione, vel coniectura
nullam probationem facit. Dixit Bart. §.plu
rium. num. 17.ſeq. ff.de minor. Maſcard. de
probat.lib.2.concluſ.748.n.5. Vbi de com-
6 muni. Ratio eſt, quia fama mala, quando
nulla probabilis cauſa redditur, ob quã tra-
xit originẽ,dicitur vana vox populi, & ideò
non attendenda. l. Decurionum. C.de pœn.
cum alijs adductis per Bal.in l. proprietatis.
7 C.de probat.Item non dicitur probata,quã-
dò non eſt ſolida, & inconcuſſa, ſed vaga, &
leuis. Rolan.conſ.3. num. 49.lib. 1.cum or-
8 tum habere debeat ex probabilibus cauſis,
ex quibus arguatur, ità eſſe credendum.
9 Crauett.conſ.260.num.2. Iaſ.col.9.lib 3. Et
tunc maximè non dicitur probata, quando
teſtes interogati de cauſa,ex qua orta fuit,il-
lam ignorat. Ioan. de Amic.conſ.60.nu.12.
& conſ.42.num. 10. quia non ſolum debent
reddere cauſam probabilẽ, vnde ortum ha-
10 buerit; ſed etiam dicere habuiſſe originem
in loco commiſſi delicti; aliàs non ſolum nõ
probant,cum ſit vana vox populi. Bal.in d.l.
proprietatis. C.de probat. Verum etiam nec
vllam confirmant probationem. Gram. d.
11 conſ.42.nu.16. Ratio eſt, quia nil aliud eſt,
quam dicta gẽtium ex imaginaria opinione,
ſeù credulitate procedentia.l.3 §.Idẽ Diuus.
12 ff.de teſt. Vnde tali famæ Iudex credere mi-
nimè debet; cum credulitas teſtium, quam-
uis fide dignorum non condemnet.l.teſtium.
13 ff.de teſt. Item non dicitur probata, quando
cauſæ probabiles non adducuntur, quibus
populus ad ità credendum adductus fuerit,
vel ad ità dicendum, prout neceſſariò requi-
ritur. Alex.conſ.25.in 4. num.5. Clar.§.fin.
lib.5.ſent.verſ.debent.Dec.in c.in præſentia.
num.21.de probat.c. veniens.de teſt. Vena-
fra.conſ.5. Curt. Iun.conſ.52. nu.5. Gram.
conſ.42. Vulpell. conſ 4.nu.4. Immo famæ
14 malæ quem eſſe quando teſtis deponit, non
probat, niſi in ſpecie dicat cauſas, cur ſit
malæ famæ. Aym.conſ.134. nu. 6. Et fama
mala vt probetur, non ſufficit dici, dicitur
15 apud populũ, vel auditum eſt à maiori par-
te populi; ſed teſtes debẽt nominare aliquas
perſonas bonæ famæ, à quibus audierint; de
quo etiã non interogati teſtari debent. Ioan.
Andr.c.cum oporteat. de accuſa. Clar.§ fin.
16 lib. 5. ſent. verſ. ſed debent etiam. Vulpell.
conſ.

conſ.30.n.11.Vltra quod non ſufficit, quod
dicant,quod ità dici audierũt; quia opus eſt,
vt dicant etiã, quod ità ſentiũt. Ità ſcripſerũt
Bart.in l.de minore.§. tormẽta.poſt numerũ
17 19 de quæſt.Natt.cõſ.18.n.12.Et ſupradicta
procedunt,quia fama mala eſt res fragilis,&
pernicioſa,orta vt plurimũ ab his,qui talem
ipſam eſſe deſiderãt,quæ tãquã falſus rumor
obeſſe nõ ſolet. l.fin.ff.de hæred.inſtit.de qua
ſcripſit Quintilianus lib.5.c.3.orat.inſtit.
Sermonẽ eſſe ſine vllo certo Authore diſper-
ſum,cui malignitas initium,credulitas incre-
mentum dedit,quod ẽt innocentiſſimo poſſe
18 accidere fraude inimicorũ falsè vulgantiũ:
Frequẽter.n. ad dictũ vnius ſequitur multi-
tudo. c.cum in iuuentute. de purgat. canon.
19 Et ob id d. fama mala, cũ ſit inditium valdè
fallax; ideo ſine alijs adminiculis nõ eſt ſuf-
ficiens ad torquendum Reum. Tradit poſt
aliosClar.§.fin.q.21.verſ.fama ſola.Ideo ob
ipſam quauis de cauſa nemo torqueri debet;
tum quia incertiſſima eſt, & plerunq; falſa,&
pondus teſtimonij non habet. c. qualiter. 2.
de accuſat.Bart. Hyppol.in §.plurium. Pariſ.
cõſ.153.lib.4.Simanc.Enchirid.de Tormẽt.
20 tit.52.n.19.Tum etiã quia eſt inditiũ debile,
& à crimine remotum.quod ſi cõiũgatur cũ
alijs inditijs, aut ſemiplenis probationibus
in criminalibus nõ faceret plenã probationẽ.
Director.Inquiſit.3. par.pag.mihi.621.cõm.
121. col.1.cũ regulariter nõ ſit inditiũ con-
21 ſiderabile.Clar.in §.fin.q.21.verſ.fama ſola.
Eugen.cõſ.27.nu.42. Farinac.q.47.nu.4.eo
quia iudicatur potius quidam varius rumor
maleuolorũ,vel populi, & ſic nõ eſt habẽda
in conſideratione.Rolan.conſ.3.nu.50.lib.1.
Peguer.decіſ.17.n.21.ſeq.Farinac.q.42. nu.
153.Bart.in d.l. de minore.d.§. tormenta.ad
22 fin.ff.de quæſt.Item non dicitur probata, qũ
non ſunt probatæ circumſtantiæ, & qualita-
tes ipſius, vt requiritur.Vt poſt multos oſten
23 dit Marſ.conſ.14.& conſ.15. Ex quibus om
nibus infertur, quod fama mala ſola ſufficit
tãtum ad inquirendum generaliter, licet non
conſtet, quod ab honeſtis hominibus proue
nerit; non autem ad capturam. Boſs. tit. de
24 Inquiſit. nu.38. Immo fama mala, quando
ẽt eſt plenè probata,facit minus quam ſemi-
plenam probationem; quod eo demonſtra-
tur,quia iuncta cum vna alia ſemiplena non
facit plenam. Gloſ.in d.c. veniens.el primo.
ff.de teſt.quam ibi DD.ſequuntur,& ibi no-
tabile dicit Ioan. de Imol. in l. intereſſe.ff. de
25 acquiren.poſſeſs.Immo etiãſi eſſet plenè pro
bata,tamen ex ea nullum reſultaret inditiũ;
ſed ſolum confirmaret alias probationes.Ita
26 Bart.in tract.de quæſt.col.10.Abb. in c.1.de
purgat.canon.Ideo omnino dicitur,quod nõ
ſolum non ſufficit ad torturam.Bal.l.milites.
C.de quęſt.Clar.q.21.verſ.fama ſola.Crott.
cõſ.33.n.3.Bart.d.l.de minore. §.plurium. n.
27.ff.de quæſt.vbi Marſ. ait iſtam eſſe magis
communem,& æquiorẽ opinionem:ſed nec
ẽt vllum affert inditium; cũ nil aliud ſit (vt
dictum eſt) quam dicta gentium ex imagina-
ria opinione, ſeu credulitate prouenientia .l.
27 3.§.Diuus.ff.de teſt.Et Iudex tali famæ fide-
re non debet; cum credulitas teſtium quan-
tumuis fide dignorum non condemnet. l. te-
ſtium.ff.de teſt.tanto minus vulgi, & populi
iuxta illud, ſcinditur incertum ſtudia in con-
traria vulgus. Et alibi Virgil.Nec eſt mendo
ſa vulgata licentia famæ. Quod iure quoq;
cautum eſt.l.Decurionũ filij.C.de pœn.Vbi
varias voces populi nõ eſſe audiẽdas. Quarè
benè aduertat Iudex, quod quando fama nõ
28 eſt legitime probata,nõ facit conſtare de de-
licto.Bal.in Addit.ad ſpec.tit.de ſent.col.18.
29 in fin.Nec ſufficit,ſi dicatur,quod de Reo eſt
mala fama in Vicinia,ſeù in Caſtro; tũ quia
nõ ob id per teſtes ità deponẽtes dicitur pro-
bata; cum potuerit vnus hoc dixiſſe. Tradit
Bart. d.l.de minore. §.tormenta.ff.de quæſt.
Imol.in l. hæredes palã.in princ.ff.de teſtam.
30 Vbi atteſtatur hanc eſſe cõmunẽ opinionem:
Tum etiã quia dd.teſtes ità dicẽtes imperſo-
31 naliter loquuntur; debent enim deponere, à
quibus dici audierĩt,& famæ authores expri
mere.Crauett.cõſ.260.Rolan.conſ.3.nu.51.
latè Clar.q.6.verſ.dicendum eſt.Et id quidẽ
vt cognoſcatur, an à fide dignis talis fama
ortum habuerit;ideò reo non nocet, & tales
teſtes repelluntur. Bart.d.l.de minore. §.tor-
mẽta.verſ.qualiter probetur fama.ff.de quęſt
Bal.in l.diffamari.ff.de ingenu.& manumiſs.
aliàs(vt dictum eſt) dicitur vana vox populi
non audienda. d.l. Decurionum. C.de pœn.
32 Bart.d.§.tormenta.ad fin.Et quando teſtis nõ
deponit à quibus ortum habuerit,ſed imper-
ſonaliter loquitur,nihil facit. Bart.d.l.de mi-
nore. §. plurium. n.23.ff. de quæſt.& l.3. §.
eius quoq; in fin.ff.de teſt.Imol.c.cum opor
teat. de accuſat. Clar.q.6. verſ. illud tamen.
cum ſeqq. Innoc. c. qualiter, & quando. de
accuſat. in princ. Crauett. conſ. 260. Me-
33 noch.conſ.149.n.4.in fin. Dec.conſ.57.col.
2. in fin. lib.1. Nanq; in criminalibus teſtis
etiam non interogatus rationem reddere te-
netur;

netur, ideſt à quo intellexerit, vt cõſtet, an ab
honeſtis, & ꝓbis viris ortũ habuerit. Bart. &
alij in l. 1. ff. ſi cert. pet. Angel. l. quid ergò. §.
quantum. ff. de his, qui not. infam. Dec. d. cõſ.
34 57. col. 2. in fin. Ratio eſt, quia fama mala,
quãdo cõſtat, habuiſſe ortũ à maleuolis ho-
minibus, nec ẽt ſufficit ad inquirendũ. Boſs.
35 tit. de Inquiſit. n. 39. Immò ortũ habẽs ab ini
micis nullũ inditiũ facit. Bart. d. l. de minore.
§. tormenta. ff. de quæſt. Bal. in d. l. diffamari.
C. de ingen. & manumiſs. latè Natt. conſ. 18.
n. 18. præſertim cũ apud bonos, & graues vi-
ros Rei exiſtimatio læſa nõ eſt. c. cũ in iuuẽ-
tute. c. pen. de purgat. canon. c. Inquiſitiones.
§. vlt. de accuſat. c. qualiter. el 2. de accuſat. l.
3. §. 1. ff. de teſt. Simãc. Enchirid. tit. 54. de pur
gat. canõ. n. 4. Vltra ꝙ fama mala ortũ habẽs
à maleuolis, ſeù inimicis nõ pręiudicat Inqui
ſito. Tradit. Gram. cõſ. 42. n. 8. ſic ẽt qñ ortũ
habuit ab offenſis. Clar. d. q. 6. verſ. illud ta-
36 men cũ quinq; alijs ſeqq. Bocc. tract. de ſtat.
Vrb. præſcript. Gloſ. 8. n. 1. ſeq. Buſatt. cõſ. 20
37 n. 25. Ita pariter quãdo ortũ habuit à coniũ-
ctis perſonæ offenſæ, quoniã ſunt ſuſpecti;
nã iniuria facta vni de vna familia cẽſetur fa
38 cta omnibus de eius familia, aut cognatione.
Bart. in l. lex Cornelia ff. de iniur. Alex. conſ.
24 lib 2. col. 7. quia vidẽtur deponere in cau
39 ſa propria. Cæterũ illud eſt potiſſimũ aduer-
tẽdũ, quod fama mala non dicitur probata,
niſi teſtes aſcendãt ad numerũ decẽ hominũ,
& qui exprimant cauſas, & authores ipſius.
40 Soc. conſ. 54. col. pen. & vlt. not. 3. Item non
dicitur probata, quando ex decem homini-
bus Vniuerſitatis non conſtituitur. ſecundum
Bal. Auth. quod locum. num. 13. C. de colla.
Alex. d. l. de minore. §. plurium. Gram. conſ.
57. num. 3. nam aliàs non poteſt dici vehe-
mens fama, & quæ ad torturam ſufficiat. Pa-
riſ. conſ. 67. num. 3. & nu. 108 Vulpell. conſ.
41 39. num. 9. Verum mala ſama de aliquo qua
ratione probetur, docet Innoc. in c. qualiter,
& quando de accuſatio. his verbis: Hic potes
colligere, qualiter probetur Infamia: Debet
enim teſtis dicere eum, de quo agitur, de tali
42 crimine diffamatum; & ſi queratur ab eo,
apud quos eſt diffamatus, debet reſpondere
apud tales, & niſi eos aſſignet, non videtur
bonam reddere cauſam dicti ſui; quia non
43 poteſt ſciri, an ſint graues, vel maleuoli: Ideò
teſtis debet allegare cauſam dicti ſui ſufficiẽ-
tem, aliàs non probat. Ità dicit Corn. conſ.
44 232. lib. 2. & conſ. 216. lib. 3. Et ità debet
nominare perſonas, vt Iudices intelligant,
ex qualitate perſonarum quanta fides ſit fa-
45 mæ adhibenda. Director. Inquiſit. 3. par. pag.
mihi 424. Comm. 19. col. 2. Ità etiam pract.
Papiens. in forma oppoſitionum actoris.
verb. Item de prædictis omnibus, & ſingulis:
num. 9. Debet inquam deponere à quibus
46 perſonis audierit: Ratio eſt, quia mala fama
probata in genere non ſufficit ad torturam,
quia requiritur illam probari in ſpecie. Car-
tar. tract. de execut. ſent. capto bannito. num.
248. Ità Alex. conſ. 5. vol. 1. quem refert, &
ſequitur. Baiard. ad Clar. q. 60. num. 91. Boſs.
tit. de homic. num. 28. Blanc. de indit. n. 246.
Foller. conſ. 157. num. 9 & 12. diuerſ. crim.
Bal. conſ. 78. col. 2. poſt. med. lib. 1. Et eſt ori-
47 ginale dictũ Salyc. in l. fin. col. fin. n. 7. verſ. Itẽ
dico. C. de quæſt. Vbi quod tales teſtes non
probant, niſi in ſpecie dicant cauſas, cur In-
quiſitus ſit malę famę, aliàs probatio dicitur
48 incerta, & obſcura: Ratio eſt, qui a mala fa-
ma probata in genere non inducit præſum-
ptionem delicti. Alex. conſ. 5. vol. 1. Vbi quod
49 in ſpecie probanda eſt; Et ſi non eſt probata
fama ſimplex, minus eſt probata fama vehe-
mens; quia eſſet probata qualitas ſine ſubſtã-
tia, quod eſſe nõ poteſt. Nec valet ſi dicatur,
50 quod fama mala cum teſtibus ſufficit; quia
cum ipſis non iungitur, quando de corporali
51 pœna tractatur Butr. Abb. Fœlyn. Dec. c. ve-
nies. num. 13. de teſt. Aym. conſ. 134. Anton.
Gabr. tit. de probat. concluſ. 1. limitat. 3. nu.
52 12. Vulpell. conſ. 4. num. 7 Immò fama ma-
la in criminalibus, & ſi plenè probata ſit, ta-
men nullum facit probationis gradum, nec
cum vno teſte coniungitur. Gloſ. notab. in d.
c. veniens. el 1 de teſt. Bart. §. tormenta. verſ.
vltimò principalis torqueri. nec diſſentit.
Bal. in l. 1. ff. de excuſat. tuto: Quod procedit,
ẽtſi de crimine ciuiliter agatur. Butr. & Abb.
in d. c. veniens. ſequitur Bal. in c. tam litteris.
53 verſ. nota, quod vnus teſtis. de teſt. Itaq; dici-
tur, quod quãdo nõ eſt plenè probata multo
minus coniungitur cum alia ſpecie probatio-
nis. Ità Bal. in l. 2. C. de exſcuſat. tuto. Marſ. in
pract. §. diligenter num. 9. Item dicitur, quod
fama mala non dicitur probata, nec Reum
afficit, niſi ſit in eodem genere mali; nam
quando Reus aliàs fuit capturatus alijs de
cauſis, d. mala fama nõ eſt attendẽda. Gram.
conſ. 45. num. 31. Clar. q. 21. verſ. fama ſola.
54 propè fin. Vbi teſtatur de communi. Idq; eo
55 magis dici debet, quando Reus fuit ſolumo-
dò capturatus, & non fuit confeſſus, conui-
ctus, & condemnatus, prout neceſſario requi.

Digitized by Google

ritur ad famam malã per illum Text. l. ictus
fuſtium.C.de Infam.ſpec.tit.de Aduoc.§.ſe-
quitur.circa princ.Gram.vot.30.n.25.Ratio
eſt,quia nõ habetur quis pro tali,niſi ſit pro-
nunciatum eſſe talem.Gram.conſ.45.nu.32.
56 Item fama mala Inquiſiti de diuerſis crimini-
bus non dicitur probata,niſi ſit probata ple-
nè cum alia ſpecie probationis. Vt Bal.in l.
2.C.de excuſat.tuto.Marſ in pract.§.diligen
ter.n 9.Et debet probari per teſtes diſcretos,
& bonæ famæ. Immò vt faciat inditium ad
57 torturam,debet eſſe in eodem genere delicti,
de quo Reus inquiritur ; ſecus ſi de diuerſo.
58 Bal.in l.fin. col.1. verſ. inducitur hæc lex. ff.
de hæred.inſtit. nam ex diſſimilibus non ſu-
mitur coniectura.l.ſpadonũ.§.qui cum mul-
59 ta.ff.de accuſat.tuto.Gram.d.conſ.45. n.31.
Rolan.conſ.64 n.35. Clar.q. 21.verſ. fama
ſola, propè fin. Vbi teſtatur de communi ex
pract.Caſon.fol.16.n.5.Maſcard.de probat.
60 lib.2.concluſ.831.nu.10.in fin. Vltra quod
mala fama in diuerſo genere delicti nullum
parit inditium. Et maximè quando delicta
non ſunt multum horribiliora, & dedecoro-
ſa,de quibus Reus eſt inquiſitus, quam alia
per eum confeſſata;nec etiam poteſt adiuua-
re,& adminiculari delicto, & imputationi d.
Rei.Gram.deciſ.25.n.7. Carrer. in ſua pract.
ad l.obſeruare.nu. 128.fol.36 vol.1. Et de-
clarat optimè Caſſan. conſ. 58.vol.3. verb.
nec in hoc obſtabit.n.16.Vt v.g. quis impu-
tatur de furto,& dum moleſtatur de ipſo, in
ſtigatur ad probandam malam famam ipſius
dicit, quod habet coppulam carnalem cum
aliqua muliere: hæc alia diuerſa conditio nõ
facit inditium. Vt in terminis oſtendit Bal.
in l.fin.col 1.verſ.inducitur hæc lex.ff.de hæ
red.inſtit.Vbi quod mala fama in eodem ge-
nere delicti.Bart.in l.fin.verſ.veniamus ad in
61 diuidua.ff.de quęſt.Quinimò mala fama,etſi
eſſet in eodem genere mali ſola ſine alijs in-
ditijs non parit inditium ad torturã. Blanc.
62 poſt alios quos allegat.de indit.n.250. Item
non dicitur probata d.mala fama, nec vllum
ad torduram facit inditium, ſi teſtes fuerint
interogati, quid ſit fama,prout neceſſariò re
quiritur;& ſi dixerint quod eſt,quod publi-
ce dicitur;dicunt mendacium;quia vnus,vel
duo poſſunt aliquid publicè dicere,nec tamẽ
id erit maiori parti cognitum Bart.in l.3.§.
eiuſdẽ ff.de teſt.Imol.in d.l. heredes palã. in
63 princ.ff.de teſtam.Et clarũ eſt,quod teſtis nõ
probat, quando ignorat id de quo deponit.
Bart.in l.1.col.4.ff.ſi cert.pet.Ideò teſtes de-
ponẽtes de fama debẽt cognoſcere effectus,
64 & proprietates famæ.Ità Butr.in c. nam cõ-
cupiſcientiam de conſtit. Item non dicitur
65 probata mala fama, nec vllum ad torturam
facit inditium,quando habuit ortum poſt in
coatum proceſſum offenſiuum;cũ tamẽ prę-
cedere debuiſſet.c.qualiter,& quãdo.el 2.de
accuſatio.c.Inquiſitionis eo.tit.Hyppol.§.cõ
ſtante.n.12.Hercul.tract.de probat.negat. n.
312.ſeqq.Burſatt.conſ.20.n.27. Quod pro-
66 cedit,etiãſi teſtes probarẽt delictũ. Dec.cõſ.
170.col.1.& conſ.175.col.2.Itẽ non dicitur
probata, quãdo habuit ortũ poſt querelam
Marſ.in pract §.cõſtante.n.12.Crauett.conſ.
260.n.7.quoniã eſt vaga & nõ ſolida,prout
67 eſſe debet.Rolan.conſ.3.n.49.lib.1. Itẽ non
dicitur probata,quando nõ habuit ortum ab
honeſtis viris,& fide dignis,nec ab illis, qui
ſunt omni exceptione maiores;ſed pauperes
viles &c. Vt per Iaſ.in l.admonendi.ff.de iu-
68 reiur.Dec.conſ.105.n.3. Item nõ dicitur pro
bata,quando prouenit à querelantibus.Bur-
ſatt.conſ.20.n.25.& conſ.315. num.5. nam
debet habere originẽ à perſonis fide dignis :
69 Et hæc qualitas debet probari per Fiſcum.
Vt latè Menoch.conſ.149.nu.41.Ratio eſt,
70 quia malam famam probantes debent eſſe
ſpectatæ fidei,integræ,& optimæ opinionis,
ac omni exceptione maiores.Bart.d.l.de mi-
nore.§.plurium n.21.ff.de quæſt.Burſatt. cõ-
munem dicens.conſ.35.num.22 vol.1.Maſ-
card.de probat.lib.2.concluſ. 749.n.37. Vbi
71 propterea poſt Marſ. quem allegat, mulier
culas non eſſe idoneos teſtes affirmat. Petr.
Anton.à Petra tract.de Fideicomm. q.13.n.
109.124.125.132.Et quod teſtes ſint tales,
debet probari per Fiſcũ. Vt latè ſcribit Me-
72 noch.d.cõſ.149.n.41. Et pauperes etiam nõ
73 ſunt õni exceptione maiores. Vt Iaſ.in l.ad-
monẽdi.ff.de iureiur.Dec.d.cõſ.105.n.3. Itẽ
nõ dicitur ꝓbata,niſi (vt dictũ eſt) teſtes ſci-
ant famæ diffinitionẽ,& nominẽt authores,à
quibus ortũ habuit q̃n deponũt ſuper ipſa.
74 Fulgo.cõſ.148.poſt princ.col.3.et cõſ.136.in
fin.col.3.Cumã.cõſ.78.n.22.vol.1.et cõſ.20
n.12.& 41.ſeq.vol.1.& cõſ.31.n.38.et cõſ.41.
n.10.& cõſ.26.n.22.vol.1.Bertaz.cõſ.26.par.
2.n.9.Et id ẽt nõ interogati. Hyppol.cõſ.20.
nu.43.& cõſ.76.num.22.lib.1.Nell.tract.de
teſt.num.172.Bart.d.l.de minore.§.tormen-
ta.ff.de quæſt.Fœlyn.in d.c.veniens.nu. 17.
ff.de teſt. Vbi quod aliter dicitur vana vox
populi. Immò fama mala de delicto per-
petrato non ſufficit, etiam quando delictum
à teſti-

75 à teſtibus oculis videri potuit. Boſſ. tit. de
delict. in prael. Caſon. de malef. c. 1. & de tor-
tu. c. 18. Vulpell. conſ. 147. num. 9. Verum il-
76 lud nullo modo eſt tacendum, quod famam
malam vt duo teſtes probent plenè, ità vt
etiam in crimine hæreſis diffamato ratione
diffamationis canonica poſſit induci purga-
tio, integri eſſe debent, ac omni exceptione
maiores, & non ſufficiunt inimici, & male-
uoli, nec duo teſtes minus idonei: Et licet
duo teſtes boni, & graues ſufficiant ad pœ-
nam ordinariam imponendam, quæ eſt ca-
nonica portio; tamen ſi dd. teſtes fuerint vi-
les, & infames, licet contemnendi non ſint,
ad hoc vt ex dictis eorum procedatur; duo
tamen eorum non videntur ſufficere, ad hoc
vt infamato pœna ordinaria imponatur, ſed
mitius Reus eſt tractandus, nec ad purgatio-
nem ſubeundam eſt cogendus, niſi plenior
probatio accedat, & alia inditia & admini-
cula concurrant cum diffamatione. Ratio
eſt, quia duo teſtes ſolum minus idonei in
cauſis, in quibus ad teſtificandum admittun-
tur, nunquam ſufficiunt ad hoc vt ex dictis
eorum pœna ordinaria imponatur. Direct or.
Inquiſit. 2. par. pag. mihi 384. comm. 82. ſed
ſi ſint plures, & veriſimilia dicant dicitur,
quod ſic, & hoc eſt tutius, & ſecurius. Di-
rector. Inquiſit. 2. par. ſuper q. 57. Et hæc
ſententia tunc maximè procedit; quando
infamia non duxiſſet originem vel à male-
uolis, vel ab infamibus, & vilibus perſonis.
Director. Inquiſit. 3 par. pag mihi 424. cōm.
77 19. col. 2. Sed dato quod teſtes ſuper fama
deponentes diuerſi eſſent, aut in nominibus
perſonarum; quia v. g. vnus diceret, audi-
uiſſe à Titio, & Seio, alius à Marco, & Caio;
aut in tempore, quia vnus diceret audiuiſſe
menſe Aprilis, alius menſe Maij; aut in lo-
co, quia vnus diceret in platea, alius in pa-
latio, nihilominus famam probarēt. Argum.
l. ob carmen §. fin. ff. de teſt. Bart. in d. l. de mi-
nore §. plurium. n. 24. ff. de quæſt. Innoc. d. c.
qualiter, & quando. verb. & fama. de accu-
ſatio. Pract. Papien. in forma oppoſitionum
actoris. verb. Item quod. num. 9. Director.
Inquiſit. ibidem. Et quamuis non conue-
niant in cauſa ſcientiæ, famam probant. Vt
ſi dicant ſcimus, quia à tali audiuimus, vel
quia ob hoc tale ortum eſt ſcandalum in Vi-
78 cinia. d. Pract. Papien. ibidem. & d. Director.
Inquiſit. Ibidem. Sed ſi dicant publicè dici,
niſi dicant à maiori parte populi, non pro-
bant: Director. Inquiſit. ibidem. Gloſ. & ibi
not. in l. 3. §. eiuſdem in verb. fama. ff. de teſt.
Nec ſufficit quod dicant, ita eſſe publicam
vocem, & famam; ſed debent reddere ra-
tionem de eo, quod ſenſu corporeo perce-
perint, vel cauſam ſurgentem ex aliqua ſi-
mili præſumptione. Panor. c. cum oporteat. in
vult. col. not. in c. in noſtra. de teſt. Gloſ. fin.
in c. 1. de præſumpt. lib. 6. Nell. tract. de teſt. n.
76. Berac. par. 2. conſ. 37 num. 8. Vt dignoſci
poſſit, an ortum habuerit à fide dignis, vel à
79 maleuolis. Alex. conſ. 83. col. 2. vol. 2. Cæte-
rum vltra ſupradicta illud eſt menti tenendū,
quod famæ malæ ſi quis aliàs fuerit, & pro-
bauerit ſe per triennium benè vixiſſe, ac fuiſ-
ſe bonæ vocis, conuerſationis, & famæ; illa
mala fama contra eum probata nihil ei no-
cebit; quia cēſetur, quādo elapſum eſt d. triē-
nium, in totum purgata. Salyc. in l. ſi minorē.
poſt n. 2. C. de in integr. reſtet. minor. Rōan.
conſ. 236. concordantes adducit. Nouell. in
tract. ad defenſ. tit. An inditia pro Reo danda
ſint. 5. ſolet communi ſententia dici. nu. 106.
ſeq. de communi teſtatur Gram. quem refert
Clar. in pract. q. 21. verſ. fama ſola. in fin.
Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ. 222. n. 12.
verſ. ſubiunita hanc limitationem, vbi alios
80 adducit. Farinac. q. 23 n. 27. Et quod quis p
triennij lapſum præſumatur de malo effectus
bonus, & nec conēdatus de crimine tradit Go
mez. in Reg. Cancellar. in reg. de triennali. in
fin. verſ. nec minus notum. Illuſtriſs. D. Card.
Albanus in lucubratio. ad Bart. in l. Caſſius.
nu. 17. ſeq. ff. de ſenato. Hieron. laurent. deciſ.
Auinionen. 1. nu. 13 Maſcard. concluſ. 465.
eod. n. 10. ſeq. Et de communi etiam teſtatur
Paul. Gianut. in d. c. tenorem. 23. nu. 16. ſeqq.
Farinac. q. 24. n. 27. Immò Reus quando per
81 triennium ſtetit, quod non commiſit delictū,
& benè, & laudabiliter vixit, ceſſat illa pręſū
ptio, quod ſemel malus, iterum præſumitur
malus. Text. eſt in c. Sancimus. verb. nequaq̄.
& ibi Angel. in Auth. de Monac. ibi trienna-
lis temporis teſtimonium &c. col. 1. Rom. d.
conſ. 236. n. 5. ſeq. & ibi Mandoſ. in Addit. &
Corſeti. ſing. in verſ. pręſūptio. 1. Iaſ. in Rubr.
ff. de iuſt. & iur. n. 7. Boer. in Addit. ad. Dyn. in
Reg. ſemel. de reg. iur. in 6. Curt. Iun. in l. vni-
ca. nu. 36. C. de prohib. ſeq. pec. Alciat. reg. 2.
præſumpt. 7. n. 3. Caſſan. conſ. 60. in c. quidā
Prior. nu. 4. Dec. conſ. 163. nu. 20. Foller. in
pract. crim. verſ. Itē q ſorori ē venenauit n. 28
verſ. 3. quia probabiliter. ex aducrſc. Rolan.
cōſ. 63. n. 12. ſeq. li. 3. et cōclu. n. n. 35. ſeq. vol.
eo. & cōſ. 64. n. 36. lib. 2. Blāc. in pract. crim.

in fin.in 14.cautel.Maſcard.de probat.lib.1.
d.concluſ.222.num.22. Vbi plures adducit
concordantes.& concluſ 1003.nu.14.lib.2.
& concluſ.465.num.10.ſeq.lib.1. Menoch.
in ſuo tract.de præſumpt.lib.1.quæſt.89.nu.
105.lib.5.præſumpt. 32.num.30.Ludouic.
Peguer.deciſ.17.num.14.ſeq. Hieron. Lau-
rent.d.deciſ Aumionen. 1.nu.13. Vbi hanc
probat limitationem minimè probari in d.
§.Sancimus; ſed pro ea allegat Text.in l.Im-
perialis. C.de nupt.& in c.ſertum.50.diſtin.
82 Farinac.q. 23. num.26. Et d.fama mala eſt
interrupta,quando aliquis alius teſtis depo-
83 nit de bona fama Inquiſiti, qui teſtis licet ſit
vnicus fauore defenſionis plenè probat,pre-
ſertim quando fuit inductus à Fiſco. Pariſ.
84 conſ.20.nu.1.vol. 4. Sed quid multa? Fa-
ma mala vt probetur contra Reum, adeò
difficile eſt,vt vix teſtes Iuriſperiti ſufficerēt;
quo fit, vt circumſpecti Iudices famæ malæ
probationem, cum non de inquirendo, vel
torquendo,ſed de condemnando agitur,ferè
pili faciant.Clar.in pract.§ fin.q.6. verſ. po-
85 ſtremò. Vulpell. conſ.4. num.5. ſeq. Et hoc
iure quidem, quoniam famam malam nun-
quam concluderet in quouis proceſſu vidiſ-
ſe probatam contra Reum toto tempore vi-
tæ ſuæ atteſtatur Gram.conſ.42.n.8.Baiard.
ad Clar.in §.fin.d.q.6.num.4.Et §.fin. lib.5.
ſent.verſ.debent etiam. Vulpell.conſ.30.nu.
13. Et hoc ob multa, quæ requiruntur ad
eius probationem Angel. in l.ea quidem col.
14.C.de accuſat.per Text.in l.milites. §. pe-
nult.ff.de adult.quē refert, & ſequitur Natt.
conſ.413.nu.17. Nec facit, ſi dicatur,quod
86 fama mala orta à Vulgo, quæ habet in atro-
ciſſimis licere Iudici iura tranſgredi, dicitur
omninò quod procedit in puniendo, & ſic
quando conſtat de delicto; non autem in
procedendo,& vbi eſt dubium, an Reus de-
liquerit. Ità tradit Foller. in pract. in verb.
Item quod ſuffocauit vxorem.num.52.Boſs.
tit.de for.compet. num.65.& eſt communis
opinio. Vt per Maſcard.de probat.concluſ.
137.num.5.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vnicus ſolus non facit inditium ad torturam.*
2 *Teſti vnico etiam de loco, & tempore non creditur.*
3 *Teſtis vnius vox, vox nullius.*
4 *Teſtis vnicus eſt etiam ſingularis.*
5 *Teſtis vnicus nec etiam in crimine hereſis ſufficit ad torturam, quamuis deponat de ſcientia*
6 *Teſtis vnicus vt faciat inditium ad torturā debet eſſe omni exceptione maior.*
7 *Teſtis vnicus etiam de viſu quando non eſt omni exceptione maior, non facit inditiū ad torturam.*
8 *Teſtis vnicus etiam in crimine hereſis requiritur, vt ſit de viſu, vel ſcientia & omni exceptione maior, quando nulla concurrunt inditia.*
9 *Exceptio qualibet etiam minima, quilibet defectus ſeu macula ſiue in dicto, ſiue in perſona teſtis impedit torturæ effectum.*
10 *Reus quando eſt eius qualitatis, & probitatis, vt facilè delictum præſumi non poſſit, Iudex facile poteſt à tortura abſtinere.*
11 *Teſtis vnicus vt faciat ſemiplenam probationē, neceſſe eſt vt ſit omni exceptione maior*
12 *Teſtis vnicus vt faciat ſemiplenam probationem, requiritur, vt deponat de delicto per viſum, vel alium ſenſum corporeum*
13 *Teſti vnico licet poſſit deferri iuramentum in ſupplementum plenæ probationis; tamē intelligitur ſolum in cauſis modicis, & ſummarijs.*
14 *Teſtis vnicus, niſi alia concurrant adminicula non facit ſemiplenam probationem, ſed inditium tantum.*
15 *Teſtis vnicus per duos reprobatur, & duo per quatuor.*
16 *Teſtis vnicus, quando eſt varius, nullum facit inditium, quando non fuit tortus.*

DISCEPTATIO XXI.

De Teſte vnico.

1 TEſtis vnicus non ſufficit ad torturam
contra Inquiſitū.Bart.& alij in l.fin.ff.
de queſt.Clar.in pract.crim.§.fin.q. 22. verſ.
breuiter,quamuis etiam in tortura depoſue-
rit, & maximè ſi aliquā ēt minimā patiatur
exceptionem.Angel.in l.fin.C.de queſt. Lan
franc.tract.de teſt.num.74.in fin. Ratio eſt,
2 quia teſti vnico etiam de loco, & tempore,
prout habetur in l.iuſiurandi.C.de teſt. non
creditur. Vulg.Text.in c.in omni negotio. de
3 teſt.Vulpell.conſ.19.nu.1. Nam vox vnius
vox nullius.Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt.
4 Et eſt etiā ſingularis.d.l.iuſiurandi.c. veniēs.
5 in fin.c.licet.in fin.eo. tit. Nec etiam ſufficit
ad torturam in crimine hereſis, quamuis de-
ponat

6 ponat de ſcientia. Director. Inquiſit. 3.par.
pag. mihi 592. quoniam vt faciat inditium
ad torturam, requiritur, vt ſit omni exce-
ptione maior, & nullam etiam minimam
patiatur exceptionem. Farinac.q.37.nu.58.
ſeq. & conſ. 39. num. 4. Franc. Becc. conſ.
67.num.15. & conſ.85.nu.3. Bertazz. conſ.
332. num. 5. c. licet de teſt. Dec.conſ.429.
Placius Rubius in allegat.de hęreſi.§.1. Frāc.
Curt.de teſt.num.101. in fin. verſ. premiſſa
clarè præcedunt.num.102.Abb.in c. Inqui-
ſitionis. §. tertij. num. 11. extra de accuſat.
Gram.vot.30.num.31.& deciſ.34.num.28.
Bart.l.maritus.ff.de quæſt. Per Text. in d.l.
maritus.Bal.in l.fin.C.famil.hercifc. & l. ad-
monendi.C.eo.& l.fin.col. 2. C. de probat.
Brun.de indit.& tortu.n.6.&9.q.3.& omnes
7 relati per Clar. q. 21. verſ. vnus teſtis. Et
quando vnicus teſtis etiam de viſu non eſt
omni exceptione maior, non facit inditium
ad torturam ſecundum Boſs.tit. de indit. nu.
8 197.Quod procedit etiam in criminibus ex-
ceptis.Marſ.in pract. §. diligenter. num. 6.&
conſ.102. num. 11. Immò etiam in crimine
læſæ maieſtatis, & ſimoniæ. Alex.conſ.11.
num.1.lib. 1. Nec non vt dictum eſt in cri-
mine hereſis;quia etiam in hoc crimine tam
priuilegiato, requiritur, vt vnicus teſtis ſit
de viſu, vel ſcientia, fide dignus, inuulne-
rabilis, & omni exceptione maior, cui nihil
poſſit opponi, quando nulla concurrunt
inditia.Rom.conſ.451.incip. quędā mulier.
num.4.Clar.in pract.crim.d.q.21.verſ.vnus
teſtis. Et hanc ſententiam vocat comunem
Anton.Gomez.tom.3.varia.reſolut.c.13. n.
9 7.Carrer.in pract.crim. num. 110.verſ. pri-
mò mains inditium. Ratio eſt, quia omnis
macula, & omnis defectus, & exceprio quā-
muis minima aut in dicto, aut in perſona
teſtis impedit torturæ effectum. Vt poſt
multos oſtendit Clar.d.q.21.verſ.vnus teſtis
& q.22.verſ.vnum tamen, poſt alios, quos
allegat Rolan.conſ.7.num. 3. & 10. vol.1.
& conſ.24.num.2.vol.1.Bal.conſ. 427. lib.
5.Menoch.de præſumpt.q.89.num. 2.l.1.§.
Idem Cornelio.l.maritus.Vbi Gloſ.in verb.
illicitā in fin.ff.de quæſt. Non dubito tamen
10 poſſe quandoq; à tortura Iudices abſtinere,
etiamſi adſit vnius teſtis fidelis dictū; quan-
do Reus eſt eius qualitatis, & probitatis, vt
facile delictum præſumi non poſſit.Director.
Inquiſit. 3. par. pag. mihi 596.comm.110.
11 col. 2. Et quamuis vnicus teſtis ſemiplenam
faciat probationem, tamen (vt dictum eſt)
neceſſe eſt, vt ſit fide dignus, & omni exce-
ptione maior, nec non requiritur, vt depo-
nat de delicto per viſū, vel aliū ſenſum cor-
poreum Menoch. de præſumpt.q. 89. nu.7.
Franc. Caſon. tract. de indit. in ſuis qq. c.6.
Rubr. de non torquendo per inditia, niſi le-
gitimè probata.num.8.Et licet in d.l. admo-
nendi.de iureiur.cum ibi not.dicatur; prout
etiam dicit Alex.conſ.53.num.5. ſeq. lib. 1.
12 Caſtrenſ.143.in fin. Quod vnicus teſtis fa-
cit ſemiplenam probationem, & poteſt quo-
que deferri iuramentum in ſupplementum
plenæ probationis; tamen intelligitur tan-
13 tum in cauſis modicis, & ſummarijs. Vt
not.Iaſ.in d.l.admonendi.col.96. Vbi idem
dicit de fam. Marant.in 4.par.5.diſtin. num.
14 191. pag. mihi 184. Immo vnicus teſtis de
maleficio deponens, niſi alia concurrant ad-
minicula nō facit ſemiplenam probationem
ſed inditium tantum ſecundum Boſs. tit. de
indit.& conſiderat.ante tortu.num.6.Deniq;
15 concluditur, quod d. vnicus teſtis in crimi-
nalibus per duos reprobatur, & duo per
quatuor. Vt in c. Ioannes. de fid. inſtrum.
Bal.conſ.492.vol.5. Nouell. in pract. crim.
16 car. 77. num. 53. Et quando etiam caſu d.
teſtis eſt varius, & non integer, nullum fa-
cit inditium, quando non fuit tortus. Not.
Iob carmen. §. ſi ea Rei conditio. ff. de teſt.
Boſs.tit.de part.ſuppoſit.num.19.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes ad condemnandum requiruntur omni exceptione maiores.*

2 *Probatio in criminalibus requiritur arctior, cum de hominis ſalute tractetur.*

3 *Teſtes in criminalibus requiruntur ſine macula.*

4 *Teſtes idonei tantum, & omni exceptione maiores Reum conuincunt.*

5 *Reus ad dictum inhabilis, & infamis non conuincitur.*

6 *Teſtes duo inhabiles, & infames in crimine hæreſis non ſufficiunt ad condemnandum Reum.*

7 *Teſtium nomina, & cognomina in inditiorū copia non publicātur ſed ſupprimuntur in crimine hæreſis.*

8 *Teſtibus duobus vt plenè credatur, debent eſſe omni exceptione maiores.*

9 *Teſtibus duobus plena eſt adhibenda fides, niſi multa alia concurrant.*

10 *Teſtes licet ſint multi; tamen ex eorum nu-*

mero non poſſunt coniungi, & facere ſupplemētū, niſi ſint omni exceptione maiores.

11 *Supplementum non recipit, quod nihil eſt.*

12 *Teſtis integritas non ſupplet vitiū alterius.*

13 *Teſtibus duobus fide dignis magis creditur, quam mille ſceleſtis.*

14 *Teſtes duo non omni exceptione maiores ſufficiunt ad inquirendum tantum, & loco vnius habentur.*

15 *Teſtes ad torquendum debent eſſe omni exceptione maiores.*

16 *Crimen quanto eſt grauius, & atrocius, tanto inditia debent eſſe grauiora, & vrgentiora.*

17 *Criminis atrocitas non debet mouere Iudicem ad condemnandum, ſeù torquendum.*

18 *Præſumptiones, ſuſpiciones, imaginationes, coniecturæ, veriſimilitudines, & inditia non ſufficiant ad torturam.*

19 *Præſumptiones, ſuſpiciones, imaginationes, coniecturæ, viriſimilitudines. & inditia ſufficiunt ad inquirendum, ſeù ad capturam tantum, non autem quoad reliqua*

20 *Teſtes ad torquendum debent deponere directè ſuper maleficio, & non ſuper inditio ad maleficium.*

21 *Tortura vt infligi poſſit, debet liquide conſtare de facti veritate per teſtes omnì exceptione maiores.*

22 *Teſtis ſolus quamuis omni exceptione maior, non facit inditium ad torturam, niſi alia concurrant inditia.*

23 *Teſtes qui dicātur omni exceptione maioree.*

24 *Mulieribus non eſt plenè credendum in criminalibus.*

25 *Teſtis vt dicatur omni exception maior, debet eſſe 20. annorum.*

26 *Teſtis nè dicatur omni exceptione maior, ſufficit qualibet exceptio. & macula & quilibet defectus etiam minimus.*

27 *Teſtis quod ſit omni exceptione maior per fiſcum articulari & probari debet.*

28 *Teſtis an ſit omni exceptione maior per Iudicem conſiderari debet, ſi fortè natura vanus ſit, ſi cum ignominia.*

29 *Teſtis conditio, dignitas, diuitiæ, paupertas &c. per Iudicem conſiderari debet.*

30 *Teſtis quando non eſt fide dignus, nec facit inditium ad formandam Inquiſitionem.*

31 *Teſtis quando eſt varius, niſi fuerit tortus, nullum facit inditium.*

DISCEPTATIO XXII.

De Teſte omni exceptione maiori.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſitio, niſi
contra ipſum ad ſint teſtes omni excep-
tione maiores, integri, indubitati, fide digni,
concludentes, & luce (vt aiunt) meridiana
clariores; quoniam ſicut ad condemnandū
tales requirūtur teſtes. l. ſciant cuncti; quę eſt
final. C. de probat. canonizata 2. q. vlt. c. ſciāt
cuncti. Vbi dū loquitur de probat. teſt. addit
idoneorum; & dum de probatione inditiorū
addit indubitatorum, ac etiam luce meridia-
na clariorum, & ibi not. Gloſ. & cōmuniter
DD. vt notatur ſupra de teſt. c. veniens. 1. in
Gloſ. Sed cum crimen. Boſs. tit. de conuict. n.
9. Bal. in l. fin. col. 2. C. de probat. Gram. cōſ.
ciuil. 59. n. 18. Marſ. §. diligenter. n. 8. Foller.
poſt alios, quos allegat conſ. 76. n. 2. lib. 2. in-
ter conſ. crim. diuerſ. Et hanc adducunt ratio-
nem quia cum in criminalibus de ſalute ho-
2 minis tractetur, ideò arctior requiritur pro-
batio. Bal. in l. fin. n. 4. Boer. deciſ. 164. nu. 1.
Dec. conſ. 189. col. 1. ſeq. conſ. 415. nu. 1. &
conſ. 429. nu. 12. Farinac. q. 86. n. 6. emanata
3 quidem à teſtibus ſine vlla macula. Clar. poſt
alios per eum adductos q. 21. verſ. vnus te-
ſtis. Vbi de cōi. Quod procedit etiam in quo-
libet delicto etiam excepto. Alex. cōſ. 11. n. 1.
ſeq. vol. 1. Pariſ. conſ. 169. nu. 64. ſeq. vol. 4.
cum teſtes tantū idonei, & omni exceptione
maiores Reum conuincāt. Tradit Boſs. d. tit.
de conuict. n. 9. Et dupplici ratione quidem.
4 Prima ratio eſt, quia abſurdū eſt dicere, quod
5 quis conuincatur ex dicto infamis, ſeù inha-
6 bilis. Alia ratio eſt, quia durū videtur, homi-
nem bonæ famæ, & opinionis etiā in crimine
hæreſis ad voces infamiū. v. g. duorū cōdem-
nare; cū ei ordo legitimæ defēſionis denege-
tur, nō publicatis teſtiū nominibus, & cogo-
7 minib⁹. Albert. tract. de agnoſcē. aſſert. q. 18.
c. 2. n. 5. Tabiē. in ſūm. verb. Inquiſitor. §. 37.
Corrad. Brun. lib. 4. de hæret. c. 9. Roias. tract.
de hæret. aſſert. 4. n. 103. Director. Inquiſit. 3.
8 par. pag. mihi 615. cōm. 120. col. 1. Et quāuis
dicatur, quod teſtibus duobus plenè eſt cre-
dendum; tamē opus eſt, vt ſint irrefutabiles,
& omni exceptione maiores, alioquin non
facerent plenam probationem; cum nec etiā
9 duobus ſolis plena ſit adhibenda fides; niſi
multa alia concurrant. Simanc. Enchirid. de
probat. teſt. tit. 34. n. 5. Et quādo nō ſunt inte-
10 gri, & incōfutabiles, fide digni, omni excep-
tione

Digitized by Google

tione maiores,& luce(vt aiũt) meridiana cla
riores,licet ſint multi;tamen non poſſunt eũ
eorũ numero cõiungi,& facere ſupplemẽtũ;
quoniam cum nullus ipſorũ ſit integer, fide
dignus,& c:alterũ ſupplere nõ poteſt. Gram.
deciſ.11.n.2.Rolan.cõſ.98.n.34. Dec.conſ.
133.col.pen.propè fin.Marſ.conſ.288.n.22.
Natt.cõſ.394.n.18.& cõſ.298.lib.2.Bertaz.
cõſ.41.n.20. Gabriel.tit.de teſt.concluſ.7.n.
11 8.quia quod nihil eſt ſupplemẽtũ nõ recipit.
l.ſed ſi manente.ff. de precar. nã ſupplemẽtũ
fit,quando teſtis eſt integræ fidei.Aym.conſ.
99.n.10. Becc.cõſ.85.n.20.poſt alios, quos
allegat.Et ex pluribus imperfectis non poteſt
vnum perfectum reſultare.l.1. C.qui mino.
tutel.Corn.in.l.1.n.35.verſ.tu dicas.C.de te
ſtam.Aym.de antiq. tẽp. ſect.quid in lib. of-
12 ficialis.n.17.in fin.& n.19.Vltra quod teſtiũ
integritas non ſupplet vitium alterius teſtis,
13 qui ſit inhabilis in criminalibus;quamuis te-
ſtibus duobus fide dignis magis credatur,
quam mille ſceleſtis. Boſſ.tit.de oppoſit. cõ-
tra teſt.n.152.ſed teſtes duo nõ omni excep-
14 tione maiores loco vnius habentur;& nõ ad
condemnandum, ſed ad inquirendum tantũ
faciũt inditiũ.Ità Prob.ad Ioan. Monac.c.1.
n.3.de teſt.in ſexto Calcan.coſ.110.n.5.ſeq.
Alex.conſ.128.n.2.lib.2. Ex quibus igitur
omnibus(vt dictum eſt)ſicut ad condemnã-
dum requirũtur teſtes omni exceptione ma-
15 iores;Ità etiam ad torquẽdum.l.qui vltimò.
in fin.ff.de pœn.quam allegat Bart. in l.cun-
ctos populos.& declarat ibi Iaſ.nu.51.in fin.
Farinac.q.56.nu.121.& q.37.n.58. Mantua
conſ.67.nu.37.ſeq. Marſ.conſ. 63.n.13.ſeq.
Quod procedit etiam in occultis, & difficilis
probationis. Clar.q.64.verſ.dixi etiã in fin.
16 Rolan.conſ.361.nu.3. Vbi reddit rationem;
quoniã quãto crimen eſt grauius,& atrocius,
tãto inditia debẽt eſſe grauiora,& vrgẽtiora.
17 c.vbi periculũ.de elect. in ſexto nanq; atro-
citas criminis non debet mouere Iudicem ad
condemnãdum,ſeù torquendũ,niſi legitima
18 adſint inditia.Rolan.conſ.7.n.38.ſeqq.lib.1.
Ob eamq; rem valdè aberrant Iudices, qui
tenent,quod tortura poteſt infligi per præſũ-
ptiones,ſuſpiciones,imaginationes, cõiectu-
ras,veriſimilitudines, & inditia ſemiplenam
ad minus probationem non facientia, cum
ſupradicti teſtes idonei,legales, & omni ex-
ceptione maiores de neceſſitate requirantur.
Tradit Bart.in l.1.cũ ibi not.ff.de quæſt. not.
l.milites. & in l.fin.C.eo tit.Boſſ.tit.de indit.
n.180.Vbi ait,quod dd.præſũptiones, ſuſpi-
19 ciones,imaginationes, cõiecturæ, veriſimili-
tudines, & inditia in criminali ſufficiunt ad
inquirendum tãtum,ſeù ad capturam, & nõ
ad reliqua.Dec.d.conſ.189.col.1.ſeq.prout
ego etiam dico de inditijs crimen non tan-
20 gentibus.Immo dicitur, quod ad infligendã
torturam neceſſariò requiruntur teſtes, qui
directè deponãt ſuper maleficio, & nõ ſuper
inditio ad maleficium. Bal.in l.fin. C. famil.
herciſc.l.fin. ff.de quæſt. Alex.conſ 5. nu.1.
conſ.11.n.4.Dec.c.3.loco.nu.15.de probat.
Gram.vot.22.Vulpell.conſ.35.nu.6. Ratio
21 eſt,quia,vt poſſit ĩfligi tortura,debet liquidè
conſtare de facti veritate per teſtes idoneos,
& omni exceptione maiores. Ariminen. in
Addit. ad Angel. de malef. in verb. Et fama
publica.n.108.in fin Nec mirũ videri debet;
quoniam in criminalibus,vbi de pœna capi-
tali agitur,debẽt eſſe tales.Bal.in Marg. verſ.
inditium.& conſ.41.n 8.in 5. Alex.conſ.14.
n.2.lib.3.& conſ.18.nu.3.lib.2. Ruyn.conſ.
14.n.2.lib.3.& 5. Bal.in l. col.2.nu. 5.verb.
quędã,eſt probatio maior.C.de probat.Dec.
conſ.429 n.12. Maſcard.de probat. concluſ.
459.n.6 & 9.lib.2.& cõcluſ.496.nu.9.lib.3.
& concluſ.1360.nu.4.Farinac.q.61.nu. 22.
Boſſ.tit.de indit.& conſiderat.ante turtu.nu.
22 10. & 197.d.l. Verum hoc omninò eſt ani-
maduertẽdum,quod vnicus teſtis, quamuis
omni exceptione maior, non facit inditium
ad torturam; quoniã neceſſe eſt etiam,quod
alia concurrant adminicula, ſeu inditia. Vt
fama, contumacia,præcedens inimicitia, vel
alia inditia remota. Vt per Cyn.in l.fin.C.de
quæſt.Iaſ.in repet.l.admonendi.n.187.ff.de
iureiur.alleg.Alex.conſ.353.incip.viſo The-
mate anteſcriptæ Inquiſitionis. col.2. Marſ.
in ſing.ſuis.n.242. incip. quando teſtis om-
ni exceptione maior,ꝙ not. Nouell.in pract.
crim.car.77.n.49. Et maximè vbi alia repu-
23 gnant.Boſſ.tit.de indit.& cõſiderat.ante tor-
tu.n.87.Et illi dicuntur omni exceptione ma
iores, quibus nihil poteſt opponi, & ſuperãt
etiam omnem friuolam exceptionem,& nul
lam prorſus patiũtur maculam, ſeu defectũ;
immo & vndiq; ſunt inuulnerabiles,nec vlla
poſſunt exceptione repelli, aliàs ſecus. l.1.§.
Idem Cornelio.l.maritus. Vbi Gloſ.in verb.
illicitè.in fin.ff.de quæſt.Gloſ. notab. in c.1.
in verb. maiores. de conſanguinit. & affinit.
Alex.conſ.180.col.6.vol.6. Soc. Iun. conſ.
39. vol.2.n.59. Gloſ.in c.1.in verb.idoneos
de teſt.Gram.conſ.ciuil.59. n.17. Gloſ.in §.
item verborum.Inſtit.tit. de inutil.ſtipulat.c.

licet

licet ex quadam de teſt. Franc. Curt. Pap.
in tract de teſt.concluſ.34.num.73. Seraph.
de priuileg.iuram.priuileg.33.n.43.ſeq.Maſ
card. de probat. concluſ.1360. n.6. Clai. q.
21. verſ. vnus teſtis. Vbi reprehendit Iudi-
ces, qui de facili ad depoſitionem teſtis in-
habilis reos torquent. Vbi atteſtatur de com-
muni. Crott.tract.de teſt.nu. 10. Pariſ. conſ.
152.vol.4.num.6.Cœpoll.conſ.32. num.2.
ſeq. loquens in proprijs terminis. Burlatt.
24 conſ.20.num.22.lib.1. Vbi quod mulieri-
bus in criminalibus plena non eſt adhiben-
da fides ob magnitudinem præiudicij. Cæ-
phal.conſ.233.num.23. lib.2. Bal.in l.fin.n.
5.verb.Quędam eſt probatio maior. Dec.d.
conſ.429. num. 12. verſ. 4.in criminalibus.
Maſcard.de probat.concluſ.459. nu. 6. & 9.
& concluſ.496.num.9.lib.3.concluſ. 1360.
num.4.Farinac.q.61. num. 22. Et teſtis vt
25 dicatur omni exceptione maior, debet etiam
eſſe 20.annorum: Bertrand. conſ.114.nu. 1.
vol.1. Sed vt non dicatur omni exceptione
26 maior, ſufficit quilibet defectus, quælibet ma
cula, & quęlibet exceptio etiam minima aut
in dicto, aut in perſona ipſius (ſicut dictum
eſt) Vt poſt multos, quos allegat ſcribit Maſ
card.de probat.lib.1.in præfatione.q. 6. nu.
68.ſeq.& lib.2.concluſ.855.num.10. Aret.
in c.litteris.col. 6. verſ. Sed queritur. de teſt.
Iaſ.in l.ſi quis.col.1.ff.ſi quis caut.Et vbi re-
quiritur teſtis omni exceptione maior, de ne-
27 ceſſitate per Fiſcum articulari, & probari de-
bet ipſum eſſe talem; alias probatio non re-
leuat; quia lex hoc non præſumit. Vbert.
Zuccard.l.fin.nu.83.C.de edit.Diu. Adrian.
tollen.Alciat.de præſumpt.in 3.reg.præſūpt.
ſecunda, verſ.& idem puto.Dec.c.dilecti.col.
6.n.14 de appellat.Pariſ.d.conſ.152. vol.4.
28 num. 7. Additur quoq; quod an teſtis ſit
fide dignus, & omni exceptione maior, per
Iudicem conſiderari debet, ſi fortè natura
vanus ſit, ſi leuis, ſi cum ignominia, ſi ſpe,
ſi metu, ſi iracundia, ſi miſericordia impul-
ſus, ſi premio, ſi gratia adductus teſtimo-
29 nium perhibeat. Item ipſius conditio, digni-
tas, diuitiæ, paupertas, amicitia, inimici-
tia, ſexus, ætas, numerus, & id genus alia.
Et his omnibus benè perpenſis Iudex ſcire
poterit, quanta ſit teſti adhibenda fides. l.
2.cum ſeq.ff.de teſt Simanc. Enchitid.tit.35.
num. 1.ſeq.nam quando teſtis non eſt fide
30 dignus nec etiam facit inditium ad forman-
dam Inquiſitionem.c.qualiter, & quando.el
31 2.Farinac.d.q.56.num.188. Immo quando
non eſt integer, & fide dignus, & eſt vnicus,
nullum facit inditium quando non fuit tor-
tus. Not.l.ob carmen §.ſi ea Rei conditio.ff.
de teſt.Boſs.tit.de part.ſuppoſ.num.19.

SVMMARIVM

1 *Teſtes ad inuicem contrarij diſcordes, & diſcrepantes in ſubſtantialibus nullam fidem faciunt.*

2 *Teſtes ad inuicem contrarij nec ad inquirendum faciunt inditium.*

3 *Teſtes ad inuicē cōtrarij sūt ſuſpecti de falſo.*

4 *Teſtes ad inuicem contrarij ſibi ipſis fidem abrogant.*

5 *Teſtes quando dicantur ad inuicem contrarij, diſcordes & inter ſe diſcrepantes.*

6 *Teſtes quando ſe contradicunt, nunquam concordari poſſunt.*

7 *Teſtis vnus ſi contradicat alteri, præfertur dignior, ſi non poteſt fieri concordia.*

8 *Teſtes plures ſi pluribus contradicant, & non poſſit inter eos fieri concordia, attenditur maior numerus eorum, vel præferuntur digniores.*

9 *Teſtes plures ſi contradicāt pluribus vel paucioribus plures vincunt pauciores, ſi non poteſt fieri concordia.*

10 *Teſtes pares, quando aliqui ipſorum ſunt digniores, digniores vincūt, quo ad probādū.*

11 *Teſtes plures pares numero, & cæteris qualitatibus, ſi ad inuicem ſe contradicant, non probant.*

12 *Teſtis vnus ſi contradicat alteri, neuter punitur de falſo.*

13 *Teſtium dicta inter ſe contraria poſſunt ex cauſa concordiæ, & benignitatis ad concordiam reduci.*

14 *Teſtes ad inuicem contrarij non puniuntur de falſo ſi poſsūt aliquo modo cōcordes eſſe.*

15 *Teſtes quando in ſuis dictis habent contrarietatem expreſſam non poſſunt ad concordiam reduci.*

16 *Teſtis vnus, quādo alteri in verborū cortice, & ſubſtantia repugnat, neutri creditur.*

17 *Teſti qui alium dat in teſtem, & ille nihil dicit, non creditur.*

18 *Teſtis deponens in iudicio contrarium eius, quod dixit extra iudicium, probat.*

19 *Teſtis diſcordās cum dicto partis nō probat.*

20 *Teſtis ſi præſumatur falſus, quando de eadem re interogatus cōtraria deponit nō obſtat.*

21 *Teſtes deponentes prima vice per verbum videtur, & ſecunda vice aſſertiuè non dicuntur*

Digitized by Google

cuntur ſibi ipſis contrarij, nec poſſunt puniri de falſo.

22 *Teſtes quando ſunt inter ſe aduerſantes, ſe confundunt, & non probant.*

23 *Teſtes ab eadem parte producti, ſi ad inuicem ſunt contrarij, non probant.*

24 *Teſtibus ſibi ipſis contrarijs nulla eſt adhibenda fides, nec vllum faciunt inditium.*

25 *Teſtium contrarietas magis conſideratur à dicto informatorio ad dictum informiter factum, quam ab informatorio ad informatorium.*

26 *In tortura quando quis dicit contrariũ ab eo, quod dixit prius in examine, per d. torturã non ſanatur d. contrarietas.*

DISCEPTATIO XXIII.

De Teſtibus ad inuicem contrarijs.

INquiſito ad depoſitiones teſtium ad inui-
cem cõtrariorum, diſcordium, repugnan-
tium, ſeu diſcrepantium, in ſubſtantialibus
narratis non poteſt infligi tortura; quoniam
non ſolum non probant. Ioan. Andr. & alij
1 in c. in noſtra. de teſt. Marſ. ſing. 488. Clar.
§ falſum. verſ. conuincitur: Sed nec etiam
vllam faciunt fidem; tum quia ſe confundũt.
l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt. Afflict. deciſ.
72. n. 3. Floren. in pract. crim. in ſecunda par.
ſecundæ par. verſ. Item quod fuit eiuſdem.
nu. 26. Marſ. ſing. 488. Vbi teſtatur de com-
muni. *Boſs.* tit. de falſ. n. 19. ſeq. Alex. qui ãte
præfatos ſecundum hanc concluſionem ſępè
reſpondit. conſ. 18 propè fin. vol. 1. & conſ.
43. col. 5. vol. 4. Gram. conſ. 26 nu. 21. conſ.
35. ante fin. & conſ. 44. n. 10. Dec. conſ. 175.
col. 2 & conſ. 189. num. 8. Vbi quod nec ad
2 inquirendum faciunt inditium. Ruyn. conſ.
146. ſeq. vol. 5. Vide ab Euangeliſta Marco
14. notantur illi falſi teſtes, qui contra Chri-
3 ſtum Dominum falſa dixerunt. Simanc. En-
chirid. de teſt. tit. 35. n. 31. Tum ẽt quia ſunt
ſuſpecti de falſo, quibꝰ minimè creditur. Bal.
in l. fin. C. eo. Gloſ. & Bal. l. 1. qui, & aduer-
4 ſus quos. Fœlyn. c. quia veriſimile. in princ.
col. vlt. de præſumpt. Ratio eſt, quia ſibi ip-
ſis fidem abrogant; ſunt enim eorum teſti-
monia ſe refellentia, & inter ſe collidentia: &
ideò aliquando puniuntur vt falſi. Bal. in c.
licet cauſam de probat. Daniellis 13. c. ex te-
nore. c. cum cauſam. de teſt. Aym. de antiq.
temp. par. 4. §. ſed enim. Simanc. Enchirid.
tit. 37. de teſt. ſingul. nu. 2. Et tunc teſtes di-
cuntur contrarij, diſcordes, repugnantes, &
5 inter ſe diſcrepantes; quando v. g. vnus dicit,
delictum fuiſſe cõmiſſum in domo, alter verò
in porticu. Vel vnus dicit fuiſſe commiſſum
hora ſecunda noctis, & alius hora quarta no-
ctis. Vel quando teſtis vnum deponit, & ex
interuallo aliud teſtificatur. Vel vnus v. g. di-
cit, Petrus eſt altæ ſtaturæ, & alius iuſtæ ſta-
turæ; qui ob id vti diſcrepantes, varij, atq;
diſcordes à teſtificando repelluntur, & nulla
eſt eis adhibẽda fides d. l. qui falſa, vel varia.
ff. de teſt. c. fin. ff. de iureiur. Anchar. conſ. 24.
incip. Viſa Inquiſitione quamuis in tortura
depoſuerit. Dec. conſ. 189. nu. 8. Ruyn. conſ.
146. & 147. in fin Rolan. conſ. 15. in princ.
Cæphal. conſ. 223. in 2. Boſs. tit. de Inquiſit.
6 nu. 42. Clar. d. §. falſum. nu. 4. Vulpell. conſ.
83. nu. 1. Et quando dd. teſtes ſic ſe contradi-
cunt, nunquã concordari poſſunt ad effectũ,
vt probent contra Reum. Fœlyn. in d. c. cũ
7 tu. nu. 16. ext. de teſt. Farinac. q. 65. nu. 106.
Verum dicere non eſt prætermittendũ, quod
ſi vnus teſtis contradicat alteri, præfertur di-
8 gnior, ſi non poſſit fieri cõcordia: Sed ſi plu-
res pluribus contradicãt, & non poteſt inter
eos fieri concordia, attẽditur maior numerus
9 eorum, & præferuntur digniores. Boſs. tit. de
oppoſit. contra teſt. nu. 10. Sed ſi plures con-
tradicũt pluribus, ſeù paucioribus, vel æqua-
libus; plures vincunt pauciores, ſi nõ poteſt
fieri cõcordia, vt euitetur periurium paucio-
10 rum. Pares licet aliqui ſint digniores, dignio-
res vincunt alios quoad probandum; nõ au-
tem vt alij minus digni teneantur de falſo.
Boſs. tit. de oppoſit. contra teſtes nu. 14. Et
11 teſtes plures pares numero, & cæteris quali-
tatibus, ſi ad inuicẽ ſe contradicant, non pro-
bant. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. nu. 15.
tamẽ nõ puniũtur de falſo. Boſs. tit. de tortu.
12 teſt. nu. 35. Et pariter ſi teſtis vnus contradi-
cat alteri; neuter punitur de falſo. Boſs. tit. de
13 falſ. nu. 19. Tamen plurium dicta inter ſe cõ-
traria poſſunt ex cauſa concordiæ, & beni-
gnitatis ad concordiam reduci. Not. in c. cũ
tu fili. de teſt. nè de falſo puniantur. Sicq;
idem ius ſtatui debet, iura ſunt vulgaria, & id
ſolum ad euitandam pœnam falſitatis; non
autem ad victoriam reportandam, ſeù cõſe-
quendam. Tyndar. poſt alios quos allegat.
tract. de teſt. in c. vlt. per totũ: Ratio eſt, quo-
14 niam dd. teſtes ad inuicem contrarij non pu-
niuntur de falſo, ſi poſſunt aliquo modo cõ-
cordes eſſe: Sed ſi non poteſt fieri concordia
inter eos, puniuntur de falſo. Boſs. tit. de op-
poſit.

Digitized by Google

15 poſit.contra teſt.num.11.Tamen quando in ſuis dictis habent contrarietatem expreſſam, non poſſunt reduci ad concordiam. Bart. l. labeo. ff. de ſupellect. legat.nu.8. Vbi quod poteſt puniri de falſo,& loquitur in proprijs
16 terminis in teſte variante in tempore. Cæterum illud omninò ſciendum eſt, quod teſtis vnus,quando alteri in verborum cortice, & ſubſtantia repugnat operatur, vt neutri credatur etiam ad ſemiplenam probationem. Alex.conſ.44.nu.15.lib.4.conſ.126.num.9. lib.7.&conſ.143.in princ.in 2.not.in c.in noſtra. de teſt. Farinac. inter conſ. crim. diuerſ. cōſ.89.n.11.vol.2.magnæ impreſſionis.Vulpell.d.conſ.95.nu. 10. quoniam eo caſu ſeſe contringunt. Alex.conſ.18.n.7. lib.1 Hyppol.conſ.20.n.13.nec non etiam neutri ex ipſis pariter creditur propter eorum contrarietatem, ſi allegauerint coëſtem interfuiſſe in aliquo caſu, in quo ipſe conteſtis depoſuit nullo modo interfuiſſe. Bal.in d.c.cauſam d. c.in noſtra.de teſt.Gram. conſ.26. n.21.Bal.
17 d.conſ. 33. vol.3. Nouell.in pract.crim.car. 70. n.10. Vlta quod quando in ſua depoſitione alium in conteſtem dat,& ille nihil dicit,non probat.c.bonæ. de elect. c.cum dilectus.eo.tit.Marſ.conſ.20.n. 9. Sed quid mul
18 ta? In huiuſmodi materia duo alia ſunt conſideranda, & notanda: Vnum quod teſtis deponens in iudicio contrarium eius, quod dixit extra iudicium, probat, & ſtatur dicto in iudicio,ſed diminuitur de fide;tamen non punitur de falſo,ſi dictum extraiudiciale fuit ſine iuramento: quia tunc reperitur inter duo iuramenta contraria, punitur de falſo. Boſſ.
19 d.tit.de oppo.ſi.contra teſt.nu.3. Secundum quod teſtis diſcordans cum dicto partis non probat.Crauett.conſ.171.n.10.cum alijs relatis.Additur quoq; quod teſtis,ſi præſuma-
20 tur falſus, quando de eadem re interogatus contrarie, & repugnantia depoſuit, non obſtat.Iuxta not.per Bart.l.eos.in princ.ff. ad l. Cornel.de fall.& l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt.quia hæc regula non procedit in varietate tollerabili, quæ cauſa obliuionis temporis cauſatur.Tradit Archid.in c. nihilominus 3.q.9. innoc.c.qualiter,& quando. el 1 de accuſat.Bart.l.qui bona.§.ſi quis ſtipulaturus.ff. de damn.infect.Barbat.conſ.pœn. col.9.verſ.Item iſta eſt veritas.verſ. ſecundo.
21 Et teſtes deponentes prima vice per verb.videtur, ſecunda verò vice aſſertiuè non dicuntur ſibiipſis contrarij, nec poſſunt puniri de falſo,Tindar.tract. de teſt.c.6.ſub nu.2. Sed quando ſunt inuerſe contrarij,& ad inuicem
22 dauertantes nō probant, quia ſe cōfundunt. Marſ.ſing 488. Vbi reſtatur de cōi. Boſſ.tit. de fall.n.19. ſeq. Alex.qui ante præfatos ſecundum hanc concluſionem ſæpè reſpondit conſ.18.propè fin. vol.1. & conſ.43. col.5.
23 vol. 4 Et maximè quando ab eadem parte producti adinuicem ſunt contrarij.Marſ.cōmunē dicēs d.ſing.488. Grā cōſ 26.n.21.&
24 38 Alex.conſ.18. in fin.vol.1. Et ſemper eſt menti tenendum quod teſtes, quādo ſunt ſibi ipſis contrarij, fidem ſibi ipſis abrogant, & nulla prorſus eſt eis adhibenda fides. Dec. conſ.175.col.2.& conſ.189. n.8. Vbi quod nec ad inquirendū facit indicium. Ruyn.cōſ. 146. ſeq. vol.5. Gram.conſ. 35. ante fin.&
25 conſ 44.n.10. Nec non etiam eſt animaduertendum,quod quādo teſtis eſt contrarius ſibi ipſi,non valet,quod fiſcus dicat,vt alias dictum eſt, quod eius contrarietas ſuit ſanata per torturam, ſeu tormentum ſibillorum ei inflictum;nam quando quis ob tormenta variat à primo dicto, nullum parit indicium ob defectum periurij. Gram.vol.34. n.10 ſeq. Dec.conſ.189.nu 8.per totum. Bertaz.conſ. 341.n.27. vol.2. Vbi ait, quod iſto caſu nec ad inquirendum parit inditium. Demiq; dici
26 tur,quod id iudex ſcire debet, quod teſtium contrarietas magis perpenditur a dicto informatorio ad dictum informatiuè factum,quam ab informatorio ad informatoriū.Soc. Dec. & Moderniores in l.1. C. de eden. Vulpell. conſ.103.n.12.

SVMMARIVM.

1 *Stuprata dicto licet ciuiliter poſſet credi, quod eſſet virgo;tamen quando agitur criminaliter in præiudicium alterius nō creditur.*

2 *Puellam fuiſſe ſtupratam aliundè conſtare debet quam ex dicto ipſius.*

3 *Puella ſtuprata non creditur etiamſi eſſet cōſtituta in articulo mortis.*

4 *Puella ſtuprata non creditur, quamuis eius dictum fuerit confirmatum in tortura.*

5 *Puella, ſiue mulieri dicenti ſe vim paſſam, ſeu per vim cognitam non creditur.*

6 *Puella, quando non conſtat ſe vim paſſam, vel per vim cognitam, facit ſe ſociam criminis.*

7 *Socius criminis nullum contra conſocium facit inditium.*

8 *Socij criminis dictum,quamuis per torturam ſanatum,*

ſanatum, & in ea perſiſteretur, non facit inditium ad torturam.

9 *Confeſſis de ſe non creditur contra alios.*

10 *Mulier chriſtiana in materia adulterij non facit inditium contra Ebream.*

11 *Mulier chriſtiana nec ad inquirendum, nec ad capturam facit inditium contra Ebreã.*

12 *Mulieri aſſerenti ſe carnaliter cognitam, non creditur.*

13 *Imperatori non creditur in præiudiciũ tertij.*

14 *Teſti, etiamſi aliter veritas haberi nõ poſſit, non creditur, niſi aliæ adſint coniecturæ*

15 *Puellæ non creditur quia eſſet teſtis in cauſa propria, quod eſſe non poteſt.*

16 *Puellæ non creditur, quia alias ſemper poſſet dicere ſui ſtupratæ, ad hoc vt dotetur, vel in vxorem ducatur.*

17 *Puellæ non creditur, quia eſt accuſatrix, & teſtis.*

18 *Puella non probat quia tractat de eius vituperio & damno euitando.*

19 *Puellæ ſtupratæ non creditur, quando conſequitur aliquod commodum.*

20 *Puellæ non creditur, quando non acclamauit ſeu vociferauit.*

21 *Acclamatio, ſeu vociferatio puellæ facit qualequale inditium.*

22 *Acclamatio ſeu vociferatio infert delictum, non autem delinquentem.*

23 *Stuprum, quando interceſſit mulieris conſuetudo cum ſtuprante, facit præſumi violentiam ceſſare*

24 *Puellæ non creditur, quia deponit turpitudinem ſuam.*

25 *Puellæ offenſæ nec ad inquirendũ creditur.*

26 *Offenſum ſe dicens ab aliquo ſtatim ſe eiuſdẽ profitetur inimicum.*

27 *Bannimenta, cum ſint odioſa, debent regulari ſecundum ius commune.*

28 *Stuprans virginem vilis conditionis non tenetur de ſtupro, ſed actione criminali.*

29 *Stuprum non cadit in vilibus mulieribus ſed ſtuprans tenetur actione criminali.*

30 *Stuprum nõ committitur cum puella, quæ ex fama præſumitur inboneſta.*

31 *Mulier dicitur inboneſta, & adulterata, quæ habet mentem corruptam, etiamſi eſſet corpore intacta.*

32 *Stuprũ non præſumitur, quando adſunt teſtes deponentes de nonnullis actibus obſcenis.*

33 *Vilitas conſideratur ex parte mulieris cognitæ, non autem viri.*

34 *Puellæ ſtupratæ nominanti duos, vel plures ſtupratores non creditur.*

35 *Mendax in vno, mendax in omnibus ratione iuramenti, quod eſt indiuiſibile.*

36 *Teſtis quando nõ probat veritatem ſui dicti, debet condemnari de falſo.*

37 *Ex mendacio præſumitur dolus.*

38 *Puella defloratá nominans aliquem conſanguineum, nè occidatur, non probat.*

39 *Stuprum non cadit, quamuis puella ſuum dictum confirmauerit in tortura.*

40 *Defectus plures in puella ſimul iuncti proſternunt in totum eius dictum.*

41 *Puella ſtuprata nullum ad torturam facit inditium.*

42 *Stuprũ ſeu Inceſtus nõ punitur pœna corporali*

43 *Stuprum leuius eſt crimen, quam adulteriũ, ſeu Inceſtus.*

44 *Adulterium non punitur amplius pœna vltimi ſupplicij.*

45 *Adulteria noſtris temporibus ſoli Deo relinquuntur punienda, dumodo violentia non adſit, vel aliæ qualitates aggregantes.*

46 *Carnis, & naturæ vitium mitius puniuntur.*

47 *Stuprum cum inceſtu commiſſum non videtur punibile pœna vltimi ſupplicij ſed extraordinaria.*

48 *Pœna eſt aucta tantum in adulterio, non autem in inceſtu. & ſtupro.*

49 *Inceſtu, & ſtupro cum non reperiatur aucta pœna remanet pecuniaria.*

50 *Mutatum quod non eſt, non prohibetur ſtare.*

51 *Odioſa ſunt reſtringenda.*

52 *Stuprum non dicitur commiſſum niſi conſtet de preludijs.*

53 *Stuprum non dicitur commiſſum, niſi inter uenerint tactus mamillarum, amplexus, & oſculatio.*

54 *Stuprum vt dicatur commiſſum, neceſſe eſt, vt ſtuprator reperiatur in rebus venereis.*

55 *Stuprum vt dicatur commiſſum, opus eſt, vt exhibeantur linterulæ. vel camiſia ſanguine deturpata.*

56 *Puella debet inſpici non per vnam, ſed per tres ad minus obſtetrices.*

57 *Puella non poteſt dicere ſe ſtupratam, ſi nulibi probetur in proceſſu.*

58 *Adminicula, ſeu inditia ſingula ſunt plenè probanda, ideſt per duos teſtes conteſtes de loco, & tẽpore, & omni exceptione maiores*

59 *Stuprum vt dicatur commiſſum, opus eſt, quod ſtuprator ſeduxerit.*

60 *Stuprum vt dicatur commiſſum. probari debet quod ſtuprator ſtuprauerit.*

61 *Stuprum vt dicatur commiſſum, probari debet, quod ſtuprata erat virgo.*

62 Stu-

62 *Stupratæ dictum non probat.*
63 *Stuprum vt dicatur commiſſum, opus eſt, vt fuerit cum virgine non violata.*
64 *Puella ſtuprata citò debet ſtupratorẽ accuſare*
65 *Tarditas in querelando arguit dolum.*
66 *Stuprũ probari debet per duos teſtes cõteſtes, & omni exceptione maiores.*
67 *Stuprum non probatur præſumptionibus, & præparatorijs.*
68 *Stuprum vt dicatur commiſſum opus eſt, vt virgo tanto tempore retineatur ad vſum carnalem, vt non ex coitu primo, ſed ex vlterioribus filius naſcatur.*
69 *Stuprum vt dicatur commiſſum non ſufficit, quod teſtes dicat vidiſſe N. & N. in publico loco.*
70 *Stuprum debet probari per liquidiſſimas probationes, ideſt per teſtes.*
71 *Probatio liquidiſſima dicitur, quæ fit ex aſpectu vuluæ.*
72 *Probatio ocularis eſt optima, & perlatiua omnium aliarum probationum, & ideò non ſufficit coniecturalis.*
73 *Probatio coniecturalis dicitur imperfecta, & non liquida.*
74 *Inflammatio in natura puellæ poteſt prouenīſſe ex pluribus infirmitatibus.*

DISCEPTATIO XXIIII.

De Puella ſtuprata.

1 STupratori ad ſolum puellæ ſtupratæ dictum non poteſt infligi Tortura; quoniam ſtupratæ dicto licet ciuiliter poſſet credi, quod eſſet virgo; tamen quando agitur criminaliter in præiudicium alterius non creditur. Franc. Roſell. conſ. 12. per totum diuerſ. lib. 2. Alex. conſ. 157. in princ. vol. 5.
2 Boer. deciſ. 319. nu. 7. cum aliunde conſtare debeat fuiſſe ſtupratam. Gratt. viden. conſ. 45. n. 31. ſeq. vol. 2. & conſ. 57. nu. 28. vol. 2. Cæphal. conſ. 140. n. 28. Pariſ. de Put, conſ. 160. n. 24. Burſatt. conſ. 69. n. 16. ſeq. & in
3 cauſa ſe obtinuiſſe ſcribit. Et nõ creditur, etſi eſſet conſtituta in articulo mortis. latè Alex. conſ. 14. n. 34. ſeq. lib. 3. Clar. q. 21. verſ. aſſertio vulnerati dicens hanc eſſe cõmunem
4 opinionem ſcribentium; quamuis etiam eius dictum fuerit confirmatum in tortura, vt requiritur. Rolan. conſ. 73. n. 22. ſeq. lib. 1. Cacheran. deciſ. Pedamon. 79. n. 38. verſ. tertio opponitur. Clar. d. q. 21. verſ. ſcias autem, ꝙ
5 dictum ſocij criminis. Ideò etiam mulieri dicenti ſe vim paſſam, & per vim cognitam nõ creditur. Boer. d. deciſ. 319. n. 7. vol. 2. & cõſ. crim. diuerſ. ibi n. 10. Gratt. d. conſ. 57. n. 28. lib. 2. Alex. cõſ. 167. in princ. vol. 5. Crauett. conſ. 41. n. 2. Gram. conſ. 45. nu. 2. ſeqq. Iaſ.
6 conſ. 72. in princ. Pariſ. conſ. 54. Nam quãdo non conſtat, quod fuerit per vim, facit ſe
7 ſociam criminis, & ideo meritò nullum facit inditium. Hyppol. conſ. 28. col. fin. Pariſ. d.
8 conſ. 163. n. 10. lib. 4. Et ſocij criminis dictũ etiam quod eſſet per torturam ſanatum, & in ea perſiſteretur, & eſſemus in caſibus, in quibus quis de ſocijs interogari poſſet, prout non poteſt. Vt eſt Text. in l. fin. C. de accuſat. Vtiq; contra conſocium nominatum nullum ad torturã faceret inditium. Dixit Gãd. in ſuo tract. maleſ. in Rubr. de quæſt. & tormẽt. §. reſtat autem. verſ. ſed quẽ nunquid. quem refert, & ſequitur Hyppol. conſ. 22. n.
9 23. & Bal. in l. quoniam liberi. n. 2. C. de teſt. Vbi quod non creditur teſtibus de ſe confeſſis cõtra alios per d. l. fin. C. de accuſat. Quod
10 procedit etiam in delictis occultè commiſſis Iaſ. conſ. 22. vol. 1. Vbi in materia adulterij
11 mulier chriſtiana non facit inditium contra Ebream; nec etiam creditur ad inquirẽdum, ſeu ad capturam. Angel. tract. maleſ. verſ. qui Iudex. Dec. conſ. 133. etiam muliere, matre, & marito aſſerentibus in tormentis. Gram. d. conſ. 45 Boer. d. deciſ. 319. n. 7. Brun. de indit. q. 3. primæ par. principalis n. 26. Plot. Repert. l. ſi quando, qui de cõi teſtatur. C. vnde vi. Rep c. Cũ Eccleſia Sutrina. n. 37. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. dicens, quod aſſerenti ſe
12 ab aliquo ſpoliatum non creditur, etiam Imperatori, quando aſſertio continet delictum
13 tertij. Gram. deciſ. 15. n. 13. 64. & 105. Vul-
14 pell. conſ. 30. nu. 1. ſeq. Quod habet locum, etiamſi veritas aliter haberi non poſſit; niſi ta-
15 men aliæ concurrant coniecturæ; quia aliàs ipſa eſſet teſtis in cauſa propria, quod eſſe nequit. l. nullus. ff. de teſt. Nec non ſequeretur
16 etiam abſurdum; quia ſemper mulier poſſet
17 dicere fui ſtuprata, ad hoc vt in vxorem ducatur, aut decenter dotetur; Vltra quod eſſet accuſatrix, & teſtis contra l. omnibus. C. de teſt. Vulpell. conſ. 94. n. 3. ſeq. & tractaret de
18 vituperio, & dedecore euitando, & de eius honore, & bona fama acquirenda, quo caſu nihil probat. Alex. conſ. 86. n. 9. vol. 2. Ruyn.
19 conſ. 153. n. 12. vol. 1. & conſ. 105. n. 6. vol. 4. Et idem eſſet, quando ex eius depoſitione conſequeretur aliquod commodum. Ruyn. conſ. 105. n. 6. Per Text. in d. l. omnibus. C.

de

de teſt. Immò dicitur quoq; quod d.puellæ
tanto magis non creditur; quando non vo-
ciferauit in coppula Hoſtiens. in c. contine-
batur.de deſponſ.Impub.Et vociſeratio mu-
21 lieris violatæ, ſiue puellæ facit quale quale
inditium.Affliꝺ. in Conſtit. De Rapt. virg.
num.24.fol.78.Maſcard.de probat.concluſ.
22 1409 num.27.lib.3. Ratio eſt,quia vocifera
tio, ſiue clamor, aut acclamatio infert deli-
ctum, ſed non delinquentem. Foller. in ſua
prax. crim. verſ. Et capiat informationem.
Marſ.§ principium.num.12.& 19. Verun-
tamen quando poſt prætenſum ſtuprum in-
terceſſit mulieris conſuetudo cum ſtuprante,
23 facit præſumi violentiam ceſſare. Vt in ter-
minis Rom.conſ.167.num.5. Vulpell.conſ.
eo. Immò (inquam) dicitur, quod d.Puellæ
non creditur; tum quia deponit turpitudinẽ
ſuam.l.cum profitearis.C.de reuocat.donat.
l.ſi creditoribus.C. de ſctu. pign. dato Rot.
24 Rom. Veneta Donationis coram R. P. D.
Buratto die veneris Nouembris 1614. Tum
ẽt quia dicit ſe offẽsã & offẽſo nec ad inqui-
rẽdũ creditur.Clar.q.7.verſ.habes.Natt.cõſ.
47.& conſ.407.num.6. Farinac.q.43. nu,5.
Ratio eſt, quia quando quis dicit ſe offen-
ſum ab aliquo, ſtatim etiam ſe eiuſdem pro-
fitetur inimicum. Pariſ.Put.conſ.152,n.41.
vol.4.Rolan.conſ.24.nu.25. ſeq. vol.1. Fa-
25 rinac. q.46. num. 92. Et quamuis dicatur,
quod ſtuprator tenetur ſtupratam dotare,
aut in vxorem ducere, ſi non adſit impedi-
mentum.Caſſan.conſ.40.quem refert, & ſe-
quitur Clar.§ ſtuprum.verſ.ſed quero, quæ
ſit pœna.& Bal.conſ.206. lib.3.num. 1. Et
quod ſtuprans virginem vilis conditionis
non tenetur actione criminali de ſtupro, ſed
ſolum ad eam dotandam; ſic Angel. in l. ſi
vxor. §. ſed & in ea. ff. de adulter. in princ.
26 Crauett.conſ.166.num.6.Theſaur.deciſ.Pe-
damon. 3. num. 3. Et ità etiam Rot. Rom.
Nouus diuerſo.par.1.deciſ.808.num.5.ſeq.
27 Et quamuis etiam per aliquos DD. dicatur,
quod non valet allegare banimenta in con-
trarium; cum d.Rota benè ſciat dd.banimẽ-
ta; quæ cum ſint odioſa debent regulari ſe-
cundum ius comune, quod diſponit, vt Vir-
go ſolum dotetur cum ſit æqualis conditio-
28 nis: Tamen omninò dicitur, quod ſtuprans
virginem vilis conditionis, nempè quæ va-
dit, verbi gratia, ad vindemias colligendo
vuas &c. non tenetur de ſtupro, ſed actione
iniuriarum tantum. l.quæ adulterium. C. de
adult.Paul.Ghirlan.de pœn.omniſat.coitus.
num.7. quæſt. principali. num. 42. Fallent.
29 Alex.conſ.13. nu. 6. vol.7. Et id triplici ra-
tione, Prima ratio eſt, quia ſtuprum non ca-
dit in vilibus mulieribus, ideſt non poteſt agi
ad ſtuprum, quando virgo eſt vilis conditio-
nis, ſed datur actio iniuriarum. Alex. d. conſ.
30 13.num.6.vol.7. Secunda ratio eſt, quia d.
ſtuprum non committitur cum muliere, quę
ex fama preſumitur inhoneſta, vel viſa fuit
præludia facere, & iocari inhoneſtè cum vi-
ris, vel verba inhoneſta proferre. §. Item l.
31 Iul. de adult. quia illa dicitur inhoneſta, &
adulterata, quæ habet mentem corruptam,
etiamſi fuerit corpore intacta. Alex.conſ.77.
num. 1. vol. 7. Per Text. in c.nec ſolo. cum
32 ſeq.32.q. Tertia ratio eſt, quia ſtuprum non
præſumitur, quando adſunt teſtes, qui de-
ponunt de nonnullis actibus obſcenis puel-
læ. Ità in terminis Pariſ.conſ.160.per totum.
vol.4. Et ſic quando fertur ſententia ſuper
iſto capite ſtupri venit reuocanda. Salyc. in
l.cum qui duas.num.2.C.de adult.vbi ponit
pœnam vilis ſtupratoris, limitat non proce-
33 dere in ſtuprante ancillam. Et vilitas con-
ſideratur reſpectu mulieris ſtupratæ, non
autem viri. Paul.Ghirlan.d. q. 7. num.4. Et
d.Salyc.in d.l.cum qui duas. Verum in huiuſ
modi materia ſtupri duo ſunt potiſſimum
34 aduertenda. Primò quod quando mulier
ſtuprata nominat duos, vel plures ſtupra-
tores, non ſolum non eſt ei credendum, ſed
nec vllum parit inditium; quoniam veritas
35 eſt, quod vnus tantum ſtuprauit: Et ideò
cum in vno ſit mendax, in omnibus reijci-
tur eius dictum ratione iuramenti, quod eſt
indiuiſibile.Boſs.tit.de teſt. num.37. & me-
lius tit. de oppoſit.contra teſt.num.18. verſ.
36 quod modo. Vbi niſi probetur veritas ſui
vltimi dicti debet condemnari de falſo In-
noc.c.Fraternitatis.de hæret. Abb. in c. teſti-
monium. num. 3. de teſt. Veronen. conſ.
crim. 32. vol. 4. verſ. quarta ratio Burſatt.
37 conſ. 192. num. 20. ſeq. lib. 1. Ratio eſt,
quia etiam ex mendacio præſumitur do-
lus. l. ſi ſeruus. §. ſi perſuaſerit. ff. de dolo.
Immò ſi nominet aliquem conſanguineum,
38 ne occidatur, quia tractat de eius vitam,
& honorem conſeruando, nihil probat.
Alex. conſ. 86. num. 6. vol. 4. Secundò
39 quod ad d. ſtuprum (vt dictum eſt) nullo
modo agi poteſt, quamuis ſuum dictum
confirmauerit in tortura; quoniam tortura
purgat vnũ tantummodo defectũ, & nõ duos.

vel plures, vt vilitatem puelle, & delictum
40 commiſſum. Fab. Turrett. conſ. 15. n. 52. Qui
defectus ſimul iuncti proſternunt in totum
dictum puellæ. Vt poſt Crauett. & Marſ.
quos allegat, oſtendit Menoch. conſ. 98. nu.
41 15. vol. 1. Sed quid multa? Turtura non
poteſt infligi Stupratori ad dictum ſtupratæ;
quia pro ſtupro, & inceſtu ex conſuetudine
42 totius Italiæ non imponitur pœna corpora-
lis, ſed pecuniaria tantum. Gloſ. & ibi Bart. l.
adulterium. num. 2. ff. de adult. Anan. c. fin.
poſt nu. 11. cum ſtuprum ſit leuius crimen,
43 quam adulterium, c. adulterij. 22. q. 7. Ideò
d. conſuetudo eſt omninò attendenda, & ſer
uanda in impoſitione pœnarum. l. hodie. ff.
44 de pœn. Et quod adulterium non puniatur
amplius pœna vltimi ſupplicij, vt antiqui-
tus fiebat, ſed tantum pœna extraordinaria,
& modica, ideſt pecuniaria, conſuluit poſt
Bal. & Rom. quos allegat. Aym. conſ. 137. n.
45 10. per totũ. Ratio eſt, quia adulteria noſtris
temporibus ſoli Deo relinquũtur punienda,
dumodo violentia, vel aliæ qualitates aggra-
uantes non accedant. Vt latè Brun. tit. de
46 adult. in eius praxi. Alia quoq; adeſt ratio,
quia quoad carnis, & naturæ vitium mitius
agitur. Aym. d. conſ. & num. Tiraquell. de le-
gib. connub. l. 3. nu. 23. Clar. in pract. §. adul-
teriũ. verſ. ſed quero. prope fin. Vulpell. cõſ.
61. n. 8. Et ideò quia motus ad actũ eſt de iu
re naturali. Bal. c. at ſi clerici. §. adulterij. col.
2 de indic. ob id pœna quando eſt minoran-
da, tunc non debet eſſe corporis afflictiua.
Bal. l. data opera. C. qui accus. non poſs. Grã.
conſ. 36. in fin. poſt Marſ. in l. Diuus Adria-
47 nus. de paric. Quibus omnibus additur, quod
ſtuprum cum inceſtu commiſſum non vide-
tur punibile pœna vltimi ſupplicij; ſed alia
extraordinaria; nam licet Gloſ. in l. ſi adulte-
rium cũ inceſtu. ff. de adult. æquiparet pœnã
adulterij, & inceſtus, & dicat, quod in adulte
rio eſt pœna mortis. Vt dicit Text. in l. ſi quis
48 viduã. ff. de quæſt. Tamen pœna ibi eſt aucta
tantum in adulterio. Per l. quamuis. C. de
49 adult. non autẽ in inceſtu. Et cum in illo deli
cto inceſtus non reperiatur alterata pœna, re-
50 manet eadem pecuniaria: Ratio eſt, quia id
quod nõ reperitur mutatũ, non prohibetur
51 ſtare. l. præcipimus. C. de appellat. Idq; eo ma
gis dici debet, quia odioſa ſunt reſtringenda
c. odia. de reg. iur. in ſexto. Ideò æquiparatio,
quam facit Gloſ. procedit de iure. ff. vt indi-
uiduo ſcribit Angel. in d. l. ſi adulterium cum
inceſtu. Sequitur Alex. conſ. 219. col. 2. vol. 6.
Vbi adducit concordantes: Nec diſſentiunt
Bermundus tract. de public. concubi. tit. de in
ceſtu. verſ. ſed aduertendum eſt. nu. 15. affir-
mans hanc eſſe æquiorem, & veriorem opi-
nionem. Theſaurus deciſ. Pedamon. nu. 100.
Et nouiſſime Franc deciſ. 378. per totam, lo-
quens in proprij terminis de eo, qui commi
ſerat ſtuprum cum inceſtu in ſororem ger-
manam. Verum in omnibus dd delictis ex d.
conſuetudine totius Italiæ non imponitur
amplius pœna vltimi ſupplicij, ſed pecunia-
ria tantum. Ceterum nè a propoſita ſtupri
materia diſcedatur, dicitur, quod vt ſtuprum
cognoſcatur, & probetur ſecundum DD. in-
fraſcripta coppulatiuè concurrere debent.
52 Primò quod conſtet de preludijs ad ſtuprũ,
vt conſiderant DD. nempè quod ſtuprator
reperiatur cum ſtuprata, ideſt iuuenis nu-
dus, cum puella nuda, vel ſaltim vnus ipſo-
rum iuxta lectum, & ſolus cum ſola in thala-
53 mo. Secundo quod interueniant tactus mam
54 millarum, amplexus, & deoſculatio. Tertiò
quod ſit rumor, & fama in vicinia. Quartò
ꝙ reperiatur ſtuprator in rebus venereis cum
55 ſtuprata. Quintò ꝙ exhibeantur linteruiæ
ſeù Camiſia ſanguine deturpata, & de iſtis
omnibus adminiculis coniecturis, & preſum
ptionibus tractauerũt DD. & precipuè Pa-
riſ. Put. tract. de Sindic. in verb. Officialis
offenſa. c. 1. num 2. ſeq. fol. mihi 350. tom. di-
uerſ. Foller. in prax. in crim. par. 2. in Rubr.
Capiat informationem. nu. 13. fol. mihi. 17.
Blanc. tract. de indit. num. 64. verſ. facit. fol.
mihi 365. ad ſecundum & latè poſt alios
Maſcard. de probat. lib. 3. concluſ. 1377. fol.
mihi 331. in verb. ſtuprum. alias Inquiſitio
56 tranſmitti non poteſt. Sextò quod Puella
non per vnam, ſed per plures Obſtetrices fue
rit inſpecta. Pariſ. de Put. d. tract. in verb. Tor-
tura. el tertiò c. 6. num. 2. Simanc de cathol.
Inſtit. tit. 54. num. 2. Vbi quod corpus delicti
in ſtupro à tribus fieri debet. Plot. conſ. 132.
num. 22. diuerſ. crim. lib. 1. Foller. in d. Prax.
& dicto verb. num. 20. Clar. q. 4. verſ. quan-
do verò in fin. Vbi quod præcedente d. in-
ſpectione procedi poteſt contra nominatum.
57 Nec facit ſi dicatur, quod fuit per vim ſtu-
prata, ſi nulibi probetur in proceſſu de d.
vi. Et tamen ſingula adminicula, ſeù ſi-
gña ad delictum inferentia plenè ſunt pro-
58 banda, ideſt per duos teſtes idoneos, &
omni exceptione maiores, & conteſtes de
loco, & tempore etiam in crimine here-
59 ſis. Innoc. in c. ſicut. de ſimon. Septimò
quod

60 quod ſtuprator ſeduxerit ſtupratam. Octa-
61 uo quod ſtuprauerit. Nono quod ſtuprata erat virgo. Ità declarat Gratt. viden.conſ. 43.num.31.verſ.his tamen non obſtantibus vol.2. Et prædicta (vt dictum eſt) ſunt probanda aliunde, quam ex dicto Stupratæ: nam
62 iura loquuntur, ſi ſeduxerit, Dictio ſi denotat conditionem, & importat formam: Et ideò qui ſe fundat in dd. iuribus, qualitates in eis requiſitas probare debet. Gratt.d.conſ.
63 43.num.32. & 35. Decimò quod ſtuprum ſit commiſſum cum virgine non violata; nam quando ad virginem violatam ex interuallo reuertitur, & multo minus quando poſt violationem vilis, & famula effecta eſt, non dicitur commiſſum. Boſs. tit. de Coitu
64 damnati.num.36. Vndecimo quod cito ſtuprator à ſtuprata accuſetur; nam, quando v. g. poſt tres menſes à die commiſſi ſtupri porrigitur accuſatio, cenſetur non fuiſſe cō-
65 miſſum ſtuprum; quia tarditas in querelando arguit dolum ex parte querelantis; nam ex tarditate dolus præſumitur. Bal. conſ.37. in fin.lib.1. Aym.conſ.75. nu.9. Boer. deciſ. 42 num.2. Maſcard.de probat.concluſ.531. lib.1. Et maximè in materia ſtupri, cum ſit longum ſilentium in accuſando.l.ſi quis fortè.§.1. ff. de pœn. Vbi nec enim debent accuſatores tam magnam rem tam diù reticere. Bal.d.conſ.37 in fin.lib.1. Aym.conſ. 28. num.6.& conſ.75.num.9.aliàs præſtant indicium innocentiæ Rei. Bal. d. conſ. vol. 3.
66 Duodecimo quod ſtuprum probetur per duos teſtes conteſtes, & omni exceptione maiores, non autem per teſtes ſingulares. Scripſerunt Gratt.conſ. 50. num. 10. vol.2. Ioan.de Amic.conſ.127.num.6. Clar.q.53. verſ.dixi etiam; nec diſſentiunt Ioan. Andr. in c.vt officium.§.1.de hæret.lib.6. Alex.cōſ. 147.col.vlt.vol.7. Alber.in l.turpia.de legat.
67 primo. Decimotertiò quod non probetur præſumptionibus, & præparatorijs. Adden. ad Bart.in l.Capite quinto.num.2.verſ.nota ergo.ff.de adul. Corn.conſ.191.in fin. lib.4. Aym. conſ. 205. num. 20. ſeq. Maſcard.de probat.lib.1.concluſ.59.num.10.& 20. Farinac.conſ.80.num. 10. & 52. Vbi allegat. Gloſ.in c.veniens.el primò. Vbi Abb.num. 4.& Dec.num.8.de teſt. Alciat.conſ.2.num. 41.tom.1. Natt.conſ.299.nu.15.in fin.verſ. quia reſpondet.lib.2. Rot. Rom. in illa Firman. Cappellaniæ die 7.Maij 1571.verſ.effectuatio non obſtat coram Santiſſimo D. N. Clemente VIII. tunc Rotæ Auditore; & in vna Tolten. in vna parochialis die 28.
68 Maij 1593. coram R.P.D. Pamfilio. Decimo quarto. Vt ſtuprum dicatur commiſſum, opus eſt, quod virgo ſtuprata tanto tempore retineatur ad vſum carnalem, vt nō ex primò coitu, ſed exulterioribus filius naſcatur, niſi eam in veram concubinam acceptam eſſet; quia tunc ſtuprum tollitur. Boſs. tit.de coitu damnat.num.35. Decimoquinto
69 quod ad ſtuprum probandum non ſufficit, quod teſtis dicat, vidiſſe N. in loco publico cum N. quia nec illa tam violenta præſumptio ſufficit, cum nudus cum nuda reperitur fuit. Mattheſil.notab.119. quē ſecuti fuerunt Corn.conſ.191. in fin.lib.4. Gratt.conſ.205. nu.10. cum alijs adductis per Menoch. conſ.
70 31.num. 6. ſeq. lib. 1. Decimo ſexto quod neceſſe eſt, vt probetur per liquidiſſimas probationes, vt in omnibus alijs delictis, in qui-
71 bus remanent veſtigia, id eſt. per teſtes. Et probatio liquidiſſima dicitur illa, quæ fit ex aſpectu v.g. vuluæ puellæ ab Obſtetricibus;
72 nam probatio ocularis, ſeù per rei euidentiā eſt optima, & ſuperlatiua omnium aliarum probationum. Ità Bal.in Rubr.C.de probat. col.2. ſequitur Natt.cōſ.269.n.7. Et ideò nō ſufficit probatio per coniecturā. Vt per plura iura, & authoritates oſtēdit Natt.cōſ.29.nu. 3. quoniā probatio coniecturalis dicitur im-
73 plecta, & nō liquida. Vt poſt D.Thom.quē allegat tradit Menoch.cōſ.82.n.95.lib.1. Ceterū nō eſt deniq; tacēdū quod Inflamatio in natura puellæ poteſt proueniſſe ex febre, vel
74 alia inflāmatione, ſeù apoſtemate; id cognoſcitur, ſi inſpectis nimis pudicis tota natura eſt inflamata. Vt docet Thom. Treuiſ.deciſ. crim.13.n.4.lib.2. quem refert, & ſequitur Scaccia tract.de Iudic.ciuil.et crim.c.83.n.13

SVMMARIVM.

1 *Pueri ſubagitati dictum nullum facit probationis gradum, præſertim ad torturam.*

2 *Puer dicens ſe fuiſſe ſubagitatum, vt particeps criminis non probat.*

3 *Puer quamuis dicat ſe fuiſſe per vim cognitum & ideò non eſſe criminis participem, tamen non probat.*

4 *Puer ſubagitatus nō poteſt eſſe teſtis in cauſa ꝓpria, & multo minus accuſator & teſtis*

5 *Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam reddit ſe infamem, & ideò non probat.*

6 *Infamis a teſtimonio repellitur.*

7 *Mulieri dicenti ſe fuiſſe carnaliter cognitam non creditur.*

1 2 8 *Pueri*

8 *Pueri ſubagitati dictum ad torturam nõ præſtat inditium.*

9 Teſtis ſi deponat de ipſo maleficio, & actu proximo, & immediato delicti inditiũ nõ facit ad torturã, niſi ſit ibi exceptione maior.

10 *Puer aſſerens ſe ſuppoſitum per Sodomiam nullum ad torturam facit inditium.*

11 *Pueri ſubagitati dictum, quando nulla concurrat præſumptio vel inditium, non facit inditium ad torturam.*

12 *Pueri ſubagitati dictum non facit inditium, & ſi ferula vt puer caſus fuerit.*

13 *Puer ſubagitatus in tormento ferulæ ſuum dictum confirmare debet, & coppulatiuè alia præſumptio concurrere debet, vt faciat inditium ad torturam.*

14 *Tortura ſola nõ ſufficit pro inditio ad torturã.*

15 Tortura vt inſligi poſſit vltra alia adminicula plura concurrere debent.

16 Falſus, & mẽdax in vno, in omnibus dicitur falſus, & mendax, & mentiri præſumitur.

17 Famę bonę probatio omnem contrariam præſumptionem elidit

18 Socius criminis quando in aliquo ſpeciali caſu tanquam teſtis fidem facere poteſt, id procedit quando concurrentibus alijs inditijs eſt talis quod accuſator & teſtis eſſe poteſt & non aliter.

19 Socius criminis admittitur ad teſtificandũ, quando ei ſolum obijcitur, quod eſt ſocius criminis, & alia exceptione nõ repellitur.

20 Puer ſubagitatus quando alias patitur exceptiones nullam fidem facit.

21 Puer quando eſt minor 14. annis, ex defectu ætatis non probat.

22 Puer quando eſt periurus à teſtificando repellitur

23 Puer quãdo eſt ſibi ipſi cõtrarius nõ probat.

24 Puer ſubagitatus quando cum iuramento falsò aſſerit fuiſſe retentum in cubiculo v. g. per tres dies poſt cognitionem carnalem non eſt attendendus.

25 Puer quando per teſtes conuincitur de mendacio, vti periuro non creditur.

26 Puer quando eſt inimicus nullam ad torturam facit fidem, & inimicus dicitur, quando deponit fuiſſe percuſſum.

27 Teſtes vt à teſtimonio repellãtur cõſtare debet de cauſa inimicitiæ, vt de percuſſionibus.

28 Tortura non poteſt purgare plures exceptiones ſed vnam tantum.

29 Tortura purgat ſolum infamiam reſultãtem ex eo, quod quis facit ſe ſocium criminis, non tamen alios defectus.

30 *Pueri ſubagitati anus quando non fuit inſpectus, non dicitur conſtare de corpore delicti.*

31 Tarditas, ſeù longum ſilentium in querelando arguit dolum.

32 *Inditium legitimum non procedit ex dicto pueri, quando ex eius depoſitione nulla reſultat fides.*

33 *Iudex quamuis habeat liberum arbitrium procedendi ſine legitimis inditijs nõ poteſt inſligere torturam.*

34 *Puer quando eſt minor 14. annis non eſt locus torturæ, quia ad teſtimonium non admittitur.*

35 *Aetas puerilis quid agat ignorat.*

36 *Minor 25. annis in criminalibus non admittitur ad teſtificandum.*

37 *Pueri ſubagitati dictum in tormentis ſibillorum ſine allijs adminiculis ad torturam non parit inditium.*

38 *Sodomiæ crimine neceſſe eſt, vt conſtet de corpore delicti, nec ſufficit quod dicatur, linteolum fuiſſe repertam ſanguine deturpatam vel alijs immunditijs*

39 *Sodomiæ crimen excluditur, quando immunditiæ proueniunt ex morbo morroidorum, quo laborat puer, vel ex alia cauſa.*

40 *Pueri ſubagitati anus neceſſariò inſpici debet per Chirurgos, an tota ani corona ſit inflammata.*

41 *Pueri ſubagitati confeſſio non probat ſubagitationem, nec corpus delicti.*

42 *Puer deponens turpitudinem ſuam non eſt audiendus.*

43 *Puer ſubagitatus non eſt audiendus, quando non conſtat de fractura ani ipſius.*

44 *Ani fractura quamuis appareat, poteſt tamen proueniſſe ex alia cauſa.*

45 *Anus pueri ſi ſit ruptus & fuerint adhibita medicamenta & id conſtet ex depoſitione Chirurgi nihil refert, quando teſtes deponunt, quod potuit proueniſſe ex inflamatione, & non ſubagitatione.*

46 *Ani ruptura quãdo potuit prouenìſſe ex alia cauſa, præſumi debet ex inflammatione, & non ex ſubagitatione.*

47 *Puer ſubagitatus, ſi dicat, quod exiuit ſanguis ex eius ano, & id etiam deponat Chirurgus, nihil refert.*

48 *Puero ſeù Chirurgo deponenti de ani fractura non eſt credendum, quia opus eſt, vt aliunde probetur.*

49 *Puellæ ſtupratæ dicenti, quod fuit ab aliquo cognita, non creditur.*

50 Vulcer in ano pueri ſubagitati Chirurgis ſiù puerò

puero non creditur proueniſſe ex ſubagitatione.

51 *Sodomia crimen vt excludatur, dicendum eſt quod vulcer extitit ãte ſubagitationẽ.*

52 *Sodomię crimen vt dicatur commiſſum, requiritur, vt probetur, ſemen agentis eſſe immiſſum in anum patientis, vel ſaltem membrum in partes pudendas.*

53. *Sodomia crimen in propria ſpecie non erit, ſed quædam extraordinaria pollutio, quãdo non probatur ſemen fuiſſe immiſſum, vel ſaltim membrum virile in anũ pueri.*

54 *Sodomita quando non confitetur non de perfectione actus ſed de pollutione extra clauſtra, extraordinaria pœna punitur.*

55 *Qualitas aggrauans delictum conſtare debet in actis.*

56 *Sodomita quando fatetur ſubagitaſſe puerũ extra clauſtra, animo tamen ſubagitandi intra clauſtra, non punitur pœna mortis naturalis.*

57 *Affectus non punitur eadem pœna etiam in atrociſſimis non ſecuto effectu.*

58 *Propoſitum cum actu imperfecto mitius punitur.*

59 *Sodomita quando confeſſus fuit ſubagitaſſe alios pueros intra clauſtra, nihil facit, quia eius ſpontanea confeſſio verificari debet.*

60 *Confeſſio ſpontanea verificari debet, quando Reus fatetur delictum in ſpecie.*

61 *Confeſſio Rei non ſufficit ad condemnandum, niſi cum confeſſione concurrant partis querela.*

62 *Sodomia crimen quod committatur cum puero x. aut xii. annorum non eſt veriſimile.*

63 *Amplexus, & oſcula capienda eſt coniectura, quod licito amore nõ libidine facta fuerũt.*

64 *Minori 18 annis pœna minoranda eſt.*

65 *Minori officio Iudicis minor pœna ĩponitur.*

66 *Adoleſcentia proprium, & peculiare eſt vitiorum irritamentum.*

67 *Adoleſcens ſi peccet magis ætatis vitio aſcribitur quam malitiæ & improbitati.*

68 *Adoleſcentem emendatiorem, vitiaq; cum adoleſcentia depoſiturum ſpes eſſe debet.*

69 *Adoleſcenti, cum pœna imponitur, vt emendetur, vtiq; nõ debet eſſe mortis naturalis.*

70 *Puer ſubagitatus ab vno non poteſt interogari an fuerit ſubagitatus ab alio.*

71 *Puer ſubagitatus, quando fuit interogatus, an fuerit ſubagitatus ab alio, contra quem nulla precedebant inditia, ſententia redditur nulla.*

72 *Inflammatio in ano pueri poteſt euenire ex pluribus infirmitatibus.*

DISCEPTATIO XXV.

De Puero Subagitato.

1 AD ſolum dictum pueri ſubagitati, di-
centis ſe ab Inquiſito ſuppoſitum per
Sodomiam nullo modo poteſt infligi tortu-
ra. Per Vulg. Reg. Actore non probante Reus
abſoluitur, etiam quod nihil præſtiterit, &
ſimus in cauſa criminali. l. qui accuſare. C. de
Eden. & ibi DD. Et id triplici ratione qui-
dẽ, Prima ratio eſt, quia d. puer ſubagitatus
nullum facit probationis gradũ; nam depo-
nens ſe fuiſſe ſubagitatum, facit ſe participẽ
2 criminis; & particeps criminis contra aliũ nõ
probat. l. quoniam liberi. C. de teſt. l. fin. C. de
accuſat. l. ſi filiũ. C. de lib. cauſa. Et quãuis d.
3 puer dicat, ſe per vim fuiſſe cognitũ & ita nõ
fuiſſe participem criminis; non tamen ità
dicere ſufficit, niſi & eius dictum probetur.
d. l. accuſare. & in propoſito Marſ. in pract.
crim. §. diligenter. n. 37. Rolan. à Valle conſ.
4 14. num. 8. lib. 4. Secunda Ratio eſt, quia d.
puer porrigens querelam ſuper huiuſmodi
Sodomiæ vitio contra conſocium nõ poteſt
eſſe teſtis in cauſa propria; quoniam iura
abhorrent; quod quis in cauſa propria ſit
accuſator, & teſtis. Gloſ. in l. is, qui in iudicio
ff. de accſat. Gand. in tract. malef. in Rubr. qui
accuſ. poſſ. Marſ. conſ. 33. num. 3. ſeq. & in
5 terminis Sodomiæ Tiber. Decian. conſ. 83.
num. 16. vol. 3. Tertia Ratio eſt, quoniam d.
puer deponens ſe ſuppoſitum per Sodomiã,
reddit ſe infamem. Vt habetur in Auth. Vt
non luxur. contra natur. & in l. cum vir nubit
in fœminam. C. de adulter. Vt in c. Clerici. de
6 exceſſ. Prelat. Et infamis à teſtimonio repel-
litur. c. imprimis. 2. q. 1. per tuas. de Simon.
7 Spec. tit. de teſt. teſt. §. 1. num. 28. Quibus ra-
tionibus DD. dicunt, non eſſe adhibendam
fidem mulieri, deponenti ab aliquo fuiſſe
carnaliter cognitam, maximè ſi ipſa quere-
lam porrexit. Alex. conſ. 157. in princ. lib. 3.
Gram. conſ. crim. 45. in princ. Gratt cõſ. 57.
num. 28. lib. 2. Boer. deciſ. 310. num. 7. Cra-
8 uett. conſ. 41. in princ. lib. 1. Et ſi pueri dictũ
nullam facit fidem (vt dicunt DD. in allega-
tis locis, multo minus ad torturam conſti-
tuit inditium, vt ipſi ſentiunt; & in ſpecie
de inditio ad torturam loquuntur Crauett.
& Gratt. in dd. locis: Id quod concludentiſ-

9 ſima ratione comprobatur ; nanq;ſi vnus
teſtis deponens de ipſo maleficio, & actu
proximò,& immediato delicti inditium non
facit ad torturã, niſi ſit omni exceptione ma-
ior.Bart.in l.maritus.num.1.ff de quæſt.Bal.
conſ.259.num 5.lib.1.Crauett.conſ.99. nu.
4.lib.1.Ruyn.ex communi conſ.147.nu.3.
lib.5.cum alijs vt per Clar.lib.5.tent. q.21.
verſ.vnus teſtis: ſic nec d.puer facit inditium
ad torturam, cũ non ſit per ſupradicta omni
10 exceptione maior, & maximè quando eſt
accuſator. Et in terminis quod d. puer, qui
aſſerit ſe ſuppoſitum per Sodomiam non fa-
ciat iditium ad torturam, firmat Marſ. conſ.
28.num.18.ſeq.Pariſ.conſ.163.num.8.ſeq.
11 lib.4. Riminal. Iun. conſ.290. num.9.lib.3.
Quod tanto magis dicendum eſt, quando
cum dicto pueri nulla alia concurrit præſum
12 prio, vel inditium. Vnde eius depoſitio
non facit inditium ad torturam, etſi; ferula
vt puer cæſus fuerit; quoniam requiritur,
quod copulatiuè alia concurrat præſum-
13 ptio, vel inditium, & ſocius confirmet in
tortura dictum ſuum:nanq;ſola tortura non
14 ſufficit pro inditio ad torturam. Salyc. in l.
fin.C.de accuſat.Alex.conſ.89.num.2.lib.3.
conſ.128.col.1.in fin.lib.4. Marſ.conſ.2.nu.
28.verſ. 15. numer. 5. Boer. ex communi d.
deciſ 319.num.1.Rolan.à Valle conſ.16.nu.
17.lib.1.Clar.d.q.21.verſ.Sed.& verſ.ſeqq.
Bertaz.conſ.crim.39.num. 13. & conſ. 234.
nu.1.ſeq.lib.1. & in ſpecie Boſs. tit. de indit.
15 & conſiderat.ante tortu.nu.160. Immò di-
citur, quod ad hoc vt poſſit infligi tortura
vltra adminicula, & coniecturas requiritur,
vt appareat, vel ex numero teſtium; vel ex
qualitate deponẽtium; vel ex perſona eorũ,
contra quos ſoccius deponit, veriſimile ſit,
ſocium criminis non mentiri. Aret.in c. cum
P.Manconella.nu.22.de accuſat.Marſ.conſ.
74.num.12 Gram.conſ. crim. 38.num. 26.
Rolan à Valle conſ.73.nu.2. lib. 1. Burſatt.
conſ.201.num. 60. lib. 2. & Tiber. Decian.
conſ.18. num. 64. lib. 1. qui alios allegant.
Quæ quidem veriſimilitudo in huiuſmodi
caſu nullo modo deducitur, nec deduci po-
teſt: Non enim probatur ex depoſitionibus
aliorum teſtium; cum nullus adſit preterq̃
ipſe puer: Nec ex qualitate perſonæ ipſius
pueri reſultat præſumptio, quod non men-
tiatur, ſed oppoſitum, quia ætatis annorum
v.g.12.Pariſ.in terminis d.cõſ.163.Tũ ẽt quia
periurus nõ ſemel,ſed pluries, vt in facto de
ducitur,& ſatis conſtat ex depoſitionib⁹ ſuis
16 ſibi contrarijs. Et in vno mendax, & falſus
in omnibus dicitur mẽdax,& falſus,& mẽti-
ri præſumitur. Abb.in c.teſtimonium.n.3. de
teſt.Cœpoll.conſ.crim.32.col.4.verſ.quarta
ratio: Et minus ẽt ex qualitate perſonæ d. In
quiſiti de ſodomia elicitur præſumptio veri-
tatis depoſitorum per d. puerum, ſed contra-
rium dicendum eſt; quando probatum fuerit
conſocium ab ipſo nominatum eſſe virũ bo-
17 næ conditionis,& famæ: Quæ ſanè probatio
omnem contrariam præſumptionem elidit;
vt pro inculpato de ſodomia cõſiderat Pariſ.
d.conſ.163. n.16.lib.4. & Riminal. Iun. d.
18 conſ.290. n.3.lib.3.Verũ quando in aliquo
ſpeciali caſu de iure cauetur teſtem ſociũ cri
minis fidem aliquam facere, id procedit, qñ
concurrentibus alijs inditijs, ſeu coniecturis
teſtis eſt talis, quod accuſator & teſtis eſſe
poſſit,& non aliter.Ruyn.conſ 7.in fin.lib.5.
19 Rolan.à Valle conſ. 73. nu. 18. ſeq.lib.1. Et
ſic quando ei ſolum obijcitur, quod eſt ſo-
cius criminis, ſed alia exceptione non repel-
litur, aliàs nullam fidem facit, ſed in totum
repellitur. Vt ex doctrina Angel. in l. qui in
iudicio.ff.de accuſat. quem ſecutus eſt Marſ.
cõſ.34.n.23.Gram.conſ.crim. 38.n.9.&cõſ.
35.n.9.& 27.vol.4.Rolan.à Valle conſ.3.n.
49. lib.3. & ex cõi Riminal. Iun. conſ. 114.
nu.17.ſeqq.conſ.120.nu.21. lib.2. Burſatt.
20 conſ.192.nu.20.ſeq. lib. 2. Cæterum quãdo
puer aliàs patitur exceptiones nullam fidem,
nec vllum facit inditium; & maxime quãdo
eſt minor, vt annorum 14. &c. quia ex de-
21 fectu ætatis non probat, vt diximus. In ter-
minis Pariſ. d. conſ.163. Item non probat,
22 quãdo eſt periurus,vt etiã diximus v.g.non
ſolum quando eſt ſibi ipſi contrarius in de-
23 poſitionibus cõtra Inquiſitum, quem incul-
24 pauit, & non eſſe verum, quod ab eo fuit
ſuppoſitus: Sed etiam quando falſo aſſerit
cum iuramento fuiſſe v.g. retentum poſt co-
gnitionem carnalem per tres dies in aliquo
25 cubiculo; Et ideò ipſi vti periuro nulla de-
bet adhiberi fides.c.ſicut de teſt.& ibi DD.c.
teſtimonium.co.tit. Bal.in l. falſis. de trãſact.
Crauett.conſ.6.n.14.lib.1.Dec.conſ.198.n.
26 12.in fin. Item quando eſt inimicus; & ini-
micum ſe facit puer, quando deponit v g.ab
Inquiſito fuiſſe percuſſum,& verberatum;&
ideo in totum à teſtimonio repellitur.c.repel
luntur,& c.cum P.& c.cum oporreat.de accu
ſat.Marſ.ſing.178. Crauett. conſ.9.n. 6.n.1.
Et in ſpecie de ſocio criminis, qui eſt inimi-
cus, quod nõ facit inditium.Gram.conſ.38.

cum,

Digitized by Google

27 n.13 Riminal.Iun.conſ.114.n.22.ſeq.lib.2.
Nec obſtat, ſi d.puer dicat, ſe non eſſe inimi-
cum, & odioſum ex dd.percuſſionibus; quia
ſatis eſt ad repellendos teſtes conſtare de cau
ſa, & ſic de percuſſionibus, ex quibus reſultet
præſumptum odium, ſecundum Innoc.in c.
cum I.& A.in fin.de re iudic. Abb.d.c.repel-
lātur, & in d.c.cū oporteat.de accuſat. Gram.
28 conſ.58.nu.5. & 8.& alij vtrq; . Et quando
puer plures patitur exceptiones vltra illam,
quod facit ſe ſocium criminis, tortura non
29 poteſt tot defectus purgare; licet purgare ſo-
leat infamiam reſultantem ex eo, quod quis
facit ſe ſocium criminis; non autem purgat
alios defectus prædictos, tum ratione ætatis,
tum periuriorum, tum contrarietatum, tum
inimicitiæ, & odij, Crauett.conſ.6.n.16.47.
48.54. ſeq.lib 1. Rolan.à Valle conſ. 3. nu.
48.ſeqq.lib.3.Burſatt.conſ.192.n.22, lib.2.
& conſ.20.n.61.conſ.79 nu.11.lib.1. conſ.
201.n.67.lib.2.Tob.Noni.cōſ.99. n.5. ſeqq.
30 Nec dicere prætermittendum eſt, quod in hu
iuſmodi crimine in primis conſtare debet de
corpore delicti, de quo non conſtat; quando
pueri non fuit inſpectus anus; prout conſue-
tū eſt fieri in ſimili delicto, ideo procedi nul-
lo modo poteſt. Vulg l.1.§. Item illud.ff.ad
31 Sillan. Et eo magis quando fuit porrecta que
rela v.g. poſt quinq; menſes à die commiſſi
delicti; & iſtud longum ſilentium in quere-
lando arguit dolum tam conſanguineorum,
32 quam prætenſi pueri ſubagitati. Ita Bal. cōſ.
37.lib.1. Cum igitur nulla reſultet fides, nul
lumq; inditium per ſupradicta ex pueri dicto
ſequitur, quod non eſt locus torturæ, quia
nullum legitimum præcedit inditiū. l. ſi quis
alium Vbi Gloſ.& DD. C.ad l.Iul.maieſt.ex
cōi Riminal.Iun.cōſ.88.n.57.ſeq.lib.1. Etiāſi
33 Iudex liberum procedēdi haberet arbitrium,
& ſecundum ſuam conſcientiam, & volunta
tem, Iaſ.in l.milite .C.de milit. teſtam.Gratt.
conſ.74.n.5.vol.2.Marſ 25.n.5. Bero. conſ.
170.n.13.vol.3.Rolan.à Valle conſ.17. n.9.
34 conſ.12.n.95. vol.3.& conſ.57.n.13. vol.4.
Nec etiā eſt locus torturæ, quando v.g. puer
eſt minor 14.annis, quia nullo pacto ad teſti
35 ficandum admittitur. c.2. in fin.4.q.2. Ratio
eſt, quia illa ætas, quid agat ignorat, l. 1. §.
impubes verò.C.de falſ.monet.præſertim in
36 criminalibus. Vbi minor 25.annis non ad-
mittitur.l.teſtium.ff.de teſt.cū alia requiran-
tur adminicula. Boer.d.deciſ.319.nu.1. Vbi
de cōi. Rolan.d.conſ.16.n.17. lib.1. Gram.
vot.6.n.7.Clar.q.21.verſ.Sed quid in crimi
nalibus exceptis. Maſcard.de probat. cōcluſ.
37 1311. nu.12.lib.3. Immo ſubagitati dictum
in tormentis ſibillorum, ſeu quando vti puer
ferula cæditur, non parit inditium ad tortu-
rā ſine alijs adminiculis. Boer.d. deciſ. 319.
n.ſeqq. Vbi de cōi.Boſs.tit.de indit.& conſi-
derat.ante tortu.n.149. Vbi quod ita ſequun
tur DD.& quotidiè practicatur. Idem Boſs.
eo.tit.n.160. Bertaz.conſ.71.n.66. lib. 1. cū
(vt dictum eſt) ætas illa ignorat, quid agat:
38 Vltra quod vt tortura in nefandiſſimo ſodo-
miæ crimine poſſit infligi, neceſſe eſt, quod
conſtet de corpore delicti, & vt conſtet, non
ſufficit, quod dicatur, linterulā fuiſſe repertā
ſanguine, ſeu alijs immunditijs deturpatam,
ex quibus prætendat Fiſcus, puerum fuiſſe
ſubagitatum; quando immunditiæ proue-
niunt ex morbo morroidorum, quo laborat
39 puer; & ita præſumi debet ad excludendum
huiuſmodi delictum.l.meritò.ff.pro Soc. Sed
neceſſariò per Chirurgos debet inſpici anus
40 pueri, an tota ani corona ſit inflammata. Vt
egregiè ſcripſerunt Thom.Treuiſan. deciſ.4.
lib.2.& deciſ.13.n 4.11.& 26.lib.2.Scaccia
tract.de indit.ciuil.& criminal.c.8.nu.3. & c.
83.n.13.Clar.q.4.verſ.quando verò, in fin.
Plot.conſ.132.n.2.& 22.lib.1.diuerſ.Nec fa
41 cit, ſi per Fiſcum dicatur, quod de corpore
delicti conſtat, quando adeſt pueri ſubagita-
ti confeſſio, quia d.confeſſio nō probat ſub-
agitationem. Vt communem dicens atteſta-
tur Honded.conſ.100.n.5.in fin. & conſ.98.
n. 15. Nec etiam valet, ſi dicat puer, ſe fuiſſe
ſubagitatum per vim (vt dictum eſt) & itá
non fuiſſe participem criminis; quoniam
non ſufficit ita dicere, niſi etiam probetur di-
ctum l.qui accuſare.C. de eden. & in propo-
ſito Marſ.in pract. crim.§. diligenter.nu.32.
Rolan.à Valle cōſ.14.n.8. lib.4. Vltra quod
non eſt audiendus, quia deponit turpitudi-
42 nem ſuam .c. inter dilectos. de donat. & ibi
Gloſ. adducit alia iura concordantia. Hyp-
pol.in his terminis conſ.28.n.19.l.cum pro-
fitearis. C. de reuocat. donat. l. ſi Creditori-
bus.C.de ſeru.pign.dato.Mantic.de tacit.lib.
13.tit.37. n.5.verſ. hoc autem Rot. Veneta
donationis coram R P. D. Burſatto die Ve-
neris 7. Nouembris 1614. Fallit hæc Regu-
la. Vbi vertitur periculū animæ. Vt ibi per
Gloſ. & approbatur in c. lator. & in c. con-
ſanguinei.de re. iudic. Vbi ponitur exemplū,
alias fallētias tradit Hyppol. in his terminis,
d.conſ.28.n.19. Poliant.in verb. Allegans.
43 Nec etiam eſt audiendus, quando non con-
ſtat

ſtat in actis de fractura ani ipſius; ſed præſup
poſito quod appareret, potuit ex alia cauſa
eueniſſe; Et hoc dicitur pro excluſione deli-
cti, prout præſumendum eſt, d. l. merito. ff.
45 pro ſoc. Immo ſi pueri anus ſit ruptus, &
fuerint ei adhibita medicamenta, & id cõſtet
ex depoſitione Chirurgi, nihil refert, quando
teſtis deponit, quod vel ex morbo potuit
46 proueniſſe; vel ex inflammatione, & non ex
ſubagitatione. Vnde cum d. ruptura potuit
proueniſſe ex alia cauſa, quam ex ſubagita-
tione; præſumi debet ex inflammatione pro
ueniſſe, quod pro excluſione delicti præſu-
47 mendum eſt. d. l. merito. ff. pro ſoc. Nihil pa-
riter refert, ſi ſubagitatus dicat, quod exiuit
ſanguis ab eius ano; Et deponat quoq; ali-
quis Chirurgus ſeù Barbitõſor electus à Fi-
48 ſco de aliqua ani fractura, quoniam ipſi non
eſt credendum: Sed opus eſt, vt aliunde pro-
betur d. fractura. Bocr. d. deciſ. 319. num. 7.
49 loquens in puella ſtuprata; affirmat ei non
eſſe credendũ, quod fuerit ab aliquo cognita:
nec etiam creditur d. ſubagitato; tum quia eſt
minor; tum etiam quia facit ſe ſocium cri-
minis, & maximè qñ non concurrunt alia ſi-
gna, ſeù inditia: Et ideò eius nominatio non
facit inditium ad torquendum prætenſum
ſubagitantem. Gram. deciſ. 28. num. 17. Clar.
50 q. 21. verſ. quæro nonquid. in fin. Quinimò
nec etiam refert, ſi dicatur vulcer in ano ſu-
bagitati proueniſſe ex ſubagitatione, ſi in
51 proceſſu non conſtet de tempore ſubagita-
tionis, & ad excluſionem, delicti dicendum
eſt, quod vulcer extitit ante ſubagitationem.
52 d. l. merito. ff. pro Soc. His ſupradictis addi-
tur, quod vt dicatur, Sodomiæ crimen fuiſſe
commiſſum, requiritur, vt probetur, ſemen
agentis eſſe immiſſum in anum patientis, vel
ſaltim membrum virile in partes pudendas,
& in anum impoſitum, licet ſemen non emi-
53 ſiſſet; nam aliàs non erit in propria ſpecie
delictum ſodomiæ, ſed quædam extraordina
ria pollutio; & proinde non intrat pœna or-
dinaria, ſed extraordinaria, cum fiat ſolumo-
do attentatio. Clar. § ſodomia. in fin. & per
plura exempla oſtendit Baiard. q. 89. num. 7.
per totum. Menoch. caſu 360. num. 32. Vbi
ad ſaturitatem. Soc. Iun. conſ. 7. nu. 1. vol. 3.
quem refert, & ſequitur. Idem Menoch. de
arbitrar. Iud. caſu 286. num. 18. Muſcatel. in
pract. crim. pag. mihi 221. num. 28. Et dato
54 quod ſodomita confiteretur non de perfe-
ctione actus, ſed tantum de pollutione extra
clauſtra, non ordinarià pœna, ſed extraordi-
naria puniri deberet citra mortem. Vt dicit
Afflict. in Conſtit. Regni legum aſperitate
ſub Rubr 42 de Adult. & Lenoc. col. fin. nu.
15. & Gram. conſ. 36. num. 16. ſeq. & pro-
batur in l. 1 § fin. ff. de extraord. crim. & ha-
betur per Clar. in d. § Sodomia. verſ. quæro
55 nunquid. cum ſimil. Et qualitas aggrauans
delictum conſtare debet in actis. Angel. in
l. 1. §. ſi quis neget. ff. quemad. teſtam. aper.
Veronen. conſ. 58. cum alijs adductis per
56 Marſ. conſ. 87. Et dato etiam quod d. ſodo-
mita fateretur ſubagitaſſe puerũ extra clau-
ſtra; animo tamen ſubagitandi intra clau-
ſtra, non videretur puniendus pœna mortis
naturalis; quoniam etiam in atrociſſimis
affectus non punitur eadem pœna non ſecu-
57 to effectu. l. 1. ff. de extraord. crim. l. ſi fugiti-
ui. C. de ſeru. fugit. Vbi quoq; Gloſ. Aequi-
58 tas enim dictat propoſitum cum actu imper-
fetto mitius puniri, quam cum actu perfecto.
Bal. c. vlt. col. 2. de conſuet. Iaſ. l. 1. §. hæc
verba. ff. quod quiſq; iur. Vbi etiam Angel.
59 ait eſſe notabile. Nec facit, quando etiam
ſpontè d. Sodomita faſſus fuit ſubagitaſſe
alios pueros intra clauſtra; quoniam ſpon-
tanea eius confeſſio verificari debet, ad hoc
60 vt quis puniri poſſit. Et id quando Reus
fatetur delictum in ſpecie. Boſs. tit. de delict.
num. 15. verſ. quia eo caſu. Bal. l. cum proba-
tio. ff. de probat. Clar. q. 55. verſ. quomodo
61 autem dicatur conſtare. Vbi quod ſola Rei
confeſſio non ſufficit ad condemnandum: vt
dici poſſit conſtare de delicto, niſi cum con-
feſſione concurrat pariter partis querela.
Boſs. tit. de delict. nu. 19. Gram. conſ. 16. nu.
4. ſeq. Et illud in huiuſmodi materia potiſſi-
mum eſt animaduertendum, quod haud ve-
riſimile eſt, quod huiuſmodi crimen com-
mittatur cum puero x. aut 12. annorum con-
62 ſiderata eius parua ætate. Pariſ. d. conſ. 163.
num. 10. Vbi loquitur id procedere; etiamſi
amplexus, ſiue oſcula probarentur; nanq;
63 capienda eſt conicctura, quod licito amore,
non autem libidine tales actus facti fuerũt.
Argum. d. l meritò ff. pro Soc. Cæterum cum
pro nunc multa fuerint dicta in defenſionem
ſubagitantis; aliqua etiam videntur dicenda
in defenſionem ſubagitati, qui ſit minoris
ætatis, nempè 18. annorum; prout per plu-
ra iura benè ex aſpectu probatur ætas. Ità
64 Natt. conſ 269. in fin. Nemini enim dubium
eſſe debet quod pœna ob minorem ætatem
mitiganda eſt. Plac. in Epithom. delict. c. 32.
num. 13. Aſinius conſ. 110. num. 11. diuerſ.
lib. 2.

Digitized by Google

lib. 2. Caccialupus conſ. 92. num. 3. ſeq. di-
uerſ. lib. 1. Vbi refert plures caſus, & inter
alios itá fuiſſe ſeruatum Ferrariæ in minore
25. annis Reo falſæ monetæ damnato in pœ
nam ignis, miſeratione ætatis fuit minorata
pœna. Nec dicatur in huiuſmodi nefandiſ-
ſimo crimine minorem ætatem non ſuffra-
gari; nenq; eadem ratio militat in hoc cri-
mine, que in alijs militat: Ideo idem ius ſta-
tui debet, cum plures rationes deducantur.
65 Prima ratio eſt, quia delictum dolo commiſ-
ſum per minorem ob infirmitatem animi iu-
uatur, ex quo Iuueni minor pœna officio Iu-
dicis imponitur. l. aut facta. ſ. 1. ff. de pœn.
Bart. viden. in l. 1. §. quandoq; minor. C. ſi
66 aduerſ. delict. Secunda ratio eſt, quia ado-
leſcentiæ proprium, & peculiare eſt vitiorum
irritamentum; ideò ſi peccet adoleſcens ma-
gis ætatis vitio aſcribitur, quam malitiæ, &
67 improbitati; cum huic ætati non ſit plenum
rationis iudicium. Teſte Ariſtot. lib. Polit.
primo c. vlt. quod & idem affirmat Cic. lib. 1.
officiorum, ſcribens; Adoleſcentiæ ineſſe
maximam imbecillitatem conſilij. & I. C.
in l. 1. ff. de minor. ait Fragile, & infirmum
eſſe huiuſmodi ætatis conſilium; Et minori-
bus ſit Prætor illo Edicto pollicitus. Tertia
68 Ratio eſt, quia eſt ſpes, adoleſcentem emen-
datiorem, vitiaq; cum adoleſcentia depoſitu-
rum: Et cum pœna imponitur, vt emendetur,
vtiq; nō debet eſſe mortis naturalis, ſed alia
mitior: Et ita fieri puto, quando vertitur cau
ſa coram humaniſſimo Iudice Deniq; vt ad
rē redeamus illud aliud eſt animaduertendū,
quod ſubagitatus ab vno, non poteſt intero-
gari, an fuerit ſubagitatus ab alio, de quo nō
extant inditia: Et ſententia redditur nulla,
quando puer ſubagitatus fuit interogatus de
Inquiſito, contra quem prorſus nulla prece-
debant inditia, ſeù nulla prorſus extabat præ
ſumptio; ideſt quod v. g. non fuit captus in
ſocietate ipſius. Gloſ. fin. C. de accuſat. col.
2. & 3. Et ità etiam prohibet Conſtitutio
Pauli tertij in prima parte Bullarij in ordine
58. verſ. Item Iudices vbi ait, quod Iudices
ſeruare teneātur iuris communis diſpoſitionē
tam in his, quam in alijs occurrentijs: Nec
eſt curandum, ſi per Fiſcum dicatur, quod eſt
inflammatio in ano pueri; quia poteſt pro-
ueniſſe ex febre, ſeù alia inflammatione, aut
apoſtemate; id quod cognoſci poteſt, ſi in-
ſpecta ani corona tota eſt inflammata. Vt dò-
cet Thom. Treuiſ. deciſ. crim. 13. nu. 4. lib. 2.
quem refert. Scaccia tract. de indit. ciuil. &
criminal. cap. 83. num. 13. Vt ſupra dictum
eſt.

SVMMARIVM.

1 *Furti cauſa vt quis torqueatur ſex concur-rere debent.*
Primo, quod conſtet de amiſſione rerum.
Secundo, quod conquerens ſit bonæ famæ.
Tertio, quod Reus fuerit alias ſuſpectus furta commiſiſſe.
Quarto, quod veriſimile ſit, quod Reus auferre potuiſſet res pñſas derobatas.
Quinto, quod furtum ſit magnum.
Sexto, quod conſtet de corpore delicti.
2 *Furtum modicum non exigit torturam, quia dicitur leue delictum.*
3 *Furta tria parui valoris nō exigunt torturā.*
4 *Pœna debet eſſe conformis delicto.*
5 *Furti quando pro modica re agitur, non datur actio de dolo.*
6 *Inimicitia non oritur ob modicā rem ablatā.*
7 *Furtum repertum penes aliquem, vt torqueatur, non debet eſſe parui momenti.*
8 *Furtum non exigit torturam, vbi pœna corporalis non ſolet imponi.*
9 *Reus grauius punitur ex modo probandi, quā ex modo condemnandi.*
10 *Iuditium medij, & finis idem eſſe debet.*
11 *Prohibitum fieri immediatè, mediate fieri non poteſt.*
12 *Furtum quando non dicatur magnum.*
13 *Res derobata ad hoc vt conſtet de corpore delicti, probari debet, quod erat v. g. in domo, vbi dicitur ablata.*
14 *Res derobata, quando non conſtat, quod erat vbi fuit ablata, Inquiſitio contra Reum formata non tenet.*
15 *Furtum vt dicatur commiſſum, requiritur, vt in illis locis, in quibus prætenditur res ſublata, ſeu ſubtracta, fuerit viſa.*
16 *Furtum vt dicatur commiſſum, duo requiruntur, ideſt qualitas ipſius inter aliquā rem, & fractura ipſius rei.*
17 *Furti non poteſt agi, quando neutrum dictorum probatur.*
18 *Furtum non probatur per fracturam v. g. domus, parietis, oſtiorum, capſa, vel ſimiliū.*
19 *Furtum nō probatur, niſi probetur per Fiſcū, in domo, capſa, &c. tempore commiſſi furti extitiſſe v. g. pecunias.*
20 *Diſpoſitio non procedit niſi verificetur id, ſuper quo fundatur.*
21 *Teſtis non probat, quando non concludit, v. g.*

quia

quia deponit vidiſſe capſam in cubiculo, & non dicit quod intus erat res, quæ prætenditur derobata.

22 Furtum non dicitur commiſſum, ſi teſtes dicant, quod viderunt bona v. g. in capſa nō extare, non autem erepta eſſe quia non cōcludunt præciſe.

23 Furti non datur actio, quando v. g. dicitur, quod famulus habebat claues aulæ fractæ, ubi erat capſa.

24 Inditium non oritur ad torturam contra famulū, niſi res derobata in capſa viſa fuerit

25 Inditium ad torturam non oritur, quando non conſtat, famulum eſſe malæ vitæ.

26 Furtum non dicitur probatum, niſi pro parte Fiſci probetur, pecunias ſaltem ſemel fuiſſe viſas in capſa.

27 Coniecturæ, præſumptiones, & ſuſpiciones non ſufficiunt ad probandum furtum.

28 Coniecturæ, præſumptiones, & ſuſpiciones ſufficiunt ad capturam, non autem ad torquendum, & condemnandum.

29 Delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi conſtet illud fuiſſe patratum.

30 De corpore delicti quāuis conſtet, tamen non torquetur Reus; niſi appareant inditia contra eum.

31 Inditia remota probari debent per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore.

32 Inditium vnum remotum non ſufficit ad torturam.

33 Inditia remota, etſi plenè probata, non ſuffitiunt ad torturam.

34 Mendacium dictum, quod v. g. luxit in coquina domus, non autem in camera non faciunt inditium ad torturam, cum non ſit ſuper delicto.

35 Negatio rei illius, cuius affirmatio non eſt in conſideratione non facit inditium ad torturam.

36 Furtum factum in domo, quamuis reddat habitantes, & cōuerſantes in ea ſuſpectos, tamen non ſufficit ad torturam.

37 Furtum non eſt inditiū ſufficiens ad torquendum hominem bonæ famæ, niſi ſit adminiculatum.

38 Habitantes in domo non torquentur ob furtū, niſi ſint malæ famæ.

39 Fama mala Rei probari debet per Fiſcum.

40 Furtum repertum penes aliquem non ſufficit ad torturam, niſi ſit ſolitus furari.

41 Furtum poteſt eſſe penes aliquem, & ipſe innocens.

42 Furtum repertum penes aliquem non facit ipſum conuictum, ſed inditiatum ad torturam, niſi oſtendat à quo habuerit.

43 Furtum non eſt opus probari per fiſcum, ſed ſatis eſt probari; Reum facere quæ pertinet ad crimen auaritiæ.

44 Furtum repertum penes aliquem non ſufficit ad torturam, ſi in eo non ſit ſupplicio, quod ſit ſolitus res furtiuas emere.

45 Iudex poteſt à tortura abſtinere, quādo adeſt grauitas, & honeſtas perſonæ inquiſitæ.

46 Iudex poteſt à tortura abſtinere, ſi pro Reo adſint aliqua inditia.

47 Inditia vt ſufficiant ad torquendum Reum, debent eſſe magis ſufficiētia, & fortia, quā illa, quæ ſunt pro eo.

48 Inditia, & præſumptiones furti poſſunt elidi ex alijs inditijs, & præſumptionibus.

49 Reus ſi oſtendat à quo furtum habuit, vel eſt bonæ famæ non poteſt torqueri.

50 Præſumptio vna aliam tollit.

51 Furtum debet probari à perſonis legalibus, nō autem Tabernarijs, & ſimilibus.

52 Furtum requirit legalitatem derobati.

53 Querela, accuſatio, & conqueſtus derobati nō probant furtum.

54 Furtum vt probetur non ſufficit bona fama, & acclamatio derobati.

55 Furti receptator non tenetur ad pœnam, niſi ſcienter receptauerit.

56 Scientia debet eſſe verā, & certa non autem præſumpta ad pœnam inducendam.

57 Receptator, vt furti teneatur, debet eſſe particeps ipſius, & nō ſufficit voluiſſe amico inſeruire, & poſtea ipſum reſtituere.

58 Receptator ſi ſit in dolo nō tenetur pari pœna cum fure, ſed mitiori, & extraordinaria.

59 Receptator non poteſt puniri, niſi appareat, id ſcienter feciſſe.

60 Requiſita plura quando requiruntur in aliquo caſu, alterum interuenire non ſufficit.

61 Scientia non præſumitur, ſed probari debet.

62 Furtum receptans opem furi preſtare non dicitur, quando ſcienter non receptauit, & celauit.

63 In furto receptare, & celare coppulatiuè requirūtur, & alterū interuenire nō ſufficit.

64 Furtum non dicitur quis commiſiſſe, quando palam vendit rem furtiuam.

65 Furtum occultum non poteſt aſcribi alicui, niſi probetur, quod ſit malæ famæ.

66 Furtum repertum penes hominem bonæ famæ non facit inditium, etiamſi non doceat à quo habuerit.

67 Furti pœna quo caſu locum habeat propter multi-

Digitized by Google

multiplicationem. quando ſtatutum reſpicis incorrigibilitatem.

68 *Furti pœna in d caſu non habet locum, quando ſtatutum reſpicit conſuetudinē furandi.*

69 *Furandi frequentia, non autem magnitudo rei derobatæ eſt attendenda.*

70 *Fur ſecundum Vrbis ſtatutum pro tribus furtis ſolumodo ſuſpenditur.*

71 *Fures quando ſunt puniendi, debent attendi ſtatuta locorum.*

72 *Furti pœna eſt extraordinaria, ideſt arbitraria.*

73 *Pœna extraordinaria non ſe extendit ad mortem.*

74 *In furto non aggrauatur pœna, qundo non fuit patratum in loco religioſo, nec de pecunijs deputatis ad honorem Principis, vel in tempore hebdomade Sanctæ.*

75 *Furtum cum oſtiorum, parietis, &c fractura licet augeat pœnam, tamen id procedit ſolum in furtis capitalibus, nempè quando de ſui natura meretur pœnam vltimi ſupplicij.*

76 *Pœna quæ ob reiterationem delictorum dicitur aggrauari ad capitalem, de conſuetudine non videtur ſeruari.*

77 *Furti ſolumodò tenetur ille, qui multis vicibus furatur, ideſt hodie vnam rem, cras alTam.*

DISCEPTATIO XXVI.

De Furto.

1 FVrti cauſa inquiſito nō poteſt infligi tor-
tura, niſi ſex adſint requiſita. Primo
quod conſtet de amiſſione rerum. Secundo
quod conquerens ſit bonæ famæ. Tertio
quod Reus fuerit aliàs ſuſpectus ſimilia com
miſiſſe. Quarto quod veriſimile ſit, quod
Reus auferre potuiſſet res pñſas deprobatas.
Maſcard. poſt alios, quos allegat concluſ.
2 822. nu. 2. & 8. Quinto quod furtum ſit magnum & non modicum; nam furtum modi-
cum non exigit torturam. Brun. tract. de in-
dit. & tortu. par. 2. q. 3. Vbi furtum in re par-
3 ua dicit leue delictum. Clar. §. furtum. verſ.
quæro an furtum. Vbi dicit de cōmuni prout
4 nec etiam furta rtis parui valoris. Ratio eſt,
quia pœna debet eſſe conformis delicto, &
non maior; vt pro paruis parua, & pro mi-
noribus grauior pœna inferatur. c. vt clerico-
rum. el ſecūdo de homic. Grilland. de pœn.
5 verſ. quinto verò. Alia quoq; adeſt ratio,
quia quando furti pro modica re agitur, non
datur actio de dolo. l. ſi oleū §. fin. & ll. ſeqq.
ff. de dol. & faciunt notata in §. gallinarum.
& ibi Ioan. Faber. Inſtit. de rerum diuis. l.
6 ſcio. ff. de reſtit. in integr. latè Marſ. in l. vlt.
col. 2. ff. de ſicar. Hinc eſt, quod licet inimici-
tia oriatur ob rem ablatam; id tamen non
procedit, quando res ablata eſt minima. not.
in c. accedens. el ſecundo Vt lit. non conſtet.
7 Blanc. de indit. nu. 97. Vnde dicitur, quod
quando res furtiua eſt reperta penes aliquē,
& torquendus eſt Reus, res non debet eſſe
parui momenti; Vbi pœna corporalis non
8 ſolet inferri. l. editum. & l. Diuus. & ibi Bart.
9 & Alex. ff. de quæſt. quoniam ex modo pro-
bandi grauius punitur Reus, quam ex modo
10 condemnandi: Ratio eſt, quia medij, & finis
idem debet eſſe iudicium. Dec. in Rubr. de
iudic. col. 9. verſ. an autem iſtud tale, & finis
v.g. cauſæ concluditur ſine pœna corporali,
idem debet eſſe in medio cauſæ, in qua ceſſare
11 debet pœna corporalis. Et ideo prohibitum
fieri immediatè, mediatè fieri non poteſt. l.
Aui. §. Titia. ff. de condit. & demonſtrat.;
alias medium, per quod ad finem deuenitur,
excederet ipſum finem. Contra Text. in l. etſi
non ſint. § perueniamus. ff. de aur & argent.
12 legat. Verum furtum nō poteſt dici magnū,
quando non fuit factum in rebus magni va-
loris; nec poteſt dici graue delictum, quando
valor rei derobatæ eſt exiguus. Abb. conſ. 25.
nu. 1. in fin. lib. 1. Clar. §. furtum verſ. quæro
an furtum. Nec etiam dicitur magnum, quā-
do Inquiſitus ipſum non commiſit cum vio-
13 lentia, nec vulnerauit, nec percuſſit derobatū.
Sexto quod cōſtet de corpore delicti; & fur-
tum ad hoc vt conſtet de corpore delicti, &
probetur eſſe cōmiſſum, debet cōſtare, q res,
quæ dicuntur furto ſubtractæ, erant in loco,
vel in domo, Vbi dicitur furtum cōmiſſum.
Bart. & alij l. ſi quando. in fin. C. vnde vi. l. 1.
§ hē illud. ff. ad Syllan. Bart. l. ſi quis ex argen
tarijs. §. an hæredi. ff. de eden. d. l. ſi quando.
Gram. conſ. 41. num. 2. Natt. in indiuiduo
14 conſ. 407. nu. 3. aliàs Inquiſitio contra Reum
formata non tenet. Rolan. conſ. 51. num. 17.
Bart. l. fin. in 1. & 2. col. ff. de quæſt. & in l. 1.
§. qui quæſtionem. ff. de. quæſt. Clar. q. 4. verſ.
quando verò. in fin. Maſcard. de probat. cō-
cluſ. 892. num. 4 ſeq. Brun. tract. de indit. col.
15 vlt. Hyppol. conſ. 8. num. 5. Item furtum vt
dicatur commiſſum; nec non vt de ipſius cor-
pore conſtet, debet conſtare vt dictum eſt
quod in illis locis, in quibus prætenditur
ſub-

ſubtractũ aliàs fuerit viſum. Bart.d. l. ſi quis
ex argentarijs.§.an hæredi.ff.de.Eden.& d.l.
ſi quando. refert. Gram.conſ.14.num.1.ſeq.
aliàs nõ dicitur cõſtare de furto,& per conſe
quens non poteſt procedi. Rolan. à Valle d.
16 conſ 51.n.18. Item furtum vt dicatur com-
miſſum duo ſunt ante omnia probanda; ideſt
qualitas pecuniæ intus aliquam rem: Alterũ
fractura ipſius rei. Clar. d.q.4.verſ.quando
verò in fin. Föller. in pract. in verb. Capiat
informationem. nu.17.Marſ.conſ.8.num.4.
Rolan.d.conſ.num.17.ſeq. vol.1. Maſcard.
de probat.lib.2.concluſ.829.nu.4.ſeq. Et in
proprijs terminis ſcripſit Natt.conſ.407.nu.
17 3. Et quando neutrum probatur,nullo mo-
do procedi poteſt.l.1.§.Item illud.& ibi Bart.
18 ad Sillan. Immo furtum non probatur per
fracturam parietis, oſtij, capſæ,& ſimilium;
niſi probetur per Fiſcum in capſa tempore
19 commiſſi furti extitiſſe pecunias. Marſ. d.
conſ.8.nu.4.ſeq. Rolan.d.conſ.51.num.17.
20 ſeq.vol.1. Bart.in d.l. ſi quando.C.vnde vi.
Ratio eſt, quia diſpoſitio non procedit niſi
verificetur id,ſuper quo fundatur. Gloſ.in l.
mancipia. in verb.aduocandum. C. de ſeru.
fugit.quam ità not. omnes.in l. Diuus. ff. de
teſtam. milit. & ſic non poteſt conſtare de
corpore commiſſi delicti. Vulg.& famoſa l.
1.§. Item illud.ff.ad Sillan. Foller.in pract.in
verb. Capiat informationem. nu. 17.& 19.
Brunor. a ſole in ſuo vnico conſ. num. 13.
21 Immo teſtis quando non concludit v.g.quia
deponit vidiſſe capſam in cubiculo, & non
dicit,quod intus aderant veſtimenta, vel alia
bona,prout neceſſariò requiritur, ad hoc vt
de furto dicatur conſtare,non probat furtum
22 Bart.in d.l.ſi quãdo Gram.conſ 24.n.2.Item
furtum non dicitur commiſſum,ſi teſtes ſolũ
deponant, quod viderunt bona in capſa non
23 extare,non autem erepta eſſe, quia non con-
cludunt præcisè,& ideo ipſis nulla eſt adhi-
benda fides. Vt per plura iura oſtendit. Ber-
trand.conſ.114.nu 5.vol.2. Et ad propoſitũ
dicitur,quod ſi v.g. Famulus haberet claues
24 puta aulæ fractæ, ex qua ingrediebatur ad cu
biculum, ibi erat capſa, vt conſtet de furto,
neceſſe eſt, vt res derobata ibi fuerit viſa,alias
25 non oritur inditium ad torturam contra fa-
mulum; & maximè quando non apparet fa
mulum eſſe malæ vitæ. Vt v.g.Naute,& ſta-
bularij, contra quos vrget præſũptio malæ:
At in viro probo, & diligenti ceſſat contra
eum d.præſumptio.Ita Bal.in l.1.C.locat. &
26 vna præſumptio aliã tollit,c.litteras.de præ-
ſumpt. Itẽ furtũ nõ dicitur probatũ, niſi pro
parte fiſci probetur, prout neceſſariò requiri-
tur,pecunias fuiſſe viſas ſaltem ſemel v.g. in
capſa. Gratt. reſponſo 94.n.26.verſ.vltimo
non obſtat,& n.27.lib.2. & conſ.97.n.8.cũ
alijs adductis per Maſcard.de probat.d.con-
cluſ.829.n.20. Vbi teſtatur de cõi opinione.
Sequitur Card. Tuſcus in pract.in verb. fur-
27 tum concluſ.558. n.5.Hinc eſt,quod conie-
cturæ,præſumptiones,& ſuſpiciones nõ ſuf-
ficiunt ad probandum furtum, niſi ſit proba-
tum; quod in loco, vbi prætenditur furtum
commiſſum, fuerint viſæ pecuniæ. Bart.in d.
28 l. ſi quando. Marſ.conſ.8.n.4. ſeq. Sed con-
iecturæ,præſumptiones, & ſuſpiciones ſuffi-
ciunt ad capturam tantum non autem ad tor
quendum,& condemnandum. Boſs. tit.de in
dit. & conſiderat.ante tortu. n.180. cũ alijs
adductis per Vulpell.conſ.274.nu.7.Nec eſt
nouum,quod diſpoſitio non procedat (vt di
ctum eſt) niſi verificetur id ſuper quo funda-
tur. Gloſ.in d l.mancipia.in verb.aduocandũ
29 C.de ſeru.fugit.Vbi not.omnes.Bart.in l.Di
uus.ff. de teſtam.milit.quia non poteſt alicui
aſcribi delictum,niſi conſtet illud fuiſſe patra
tum. Ita in proprijs terminis Natt.in d.conſ.
30 407.nu 3. Quinimo ſi conſtaret de corpore
31 delicti,Inquiſitus non eſt torquendus, ſi non
apparerent inditia,tamen inditia remota v.g.
venditi ſunt ſcarpelli, &c. probari debẽt per
32 duos teſtes conteſtes de loco, & tempore.
Gloſ.in l.fin.C.famil. herciſc. Et vnum indi-
tium remotum non ſufficit ad torturam, ſed
duo requiruntur. Bart. in l. fin. ff. de quæſt.
Bal.in l.congruit.ff. de offic.Præſul. cũ vulg.
33 Immo inditia remota,etiamſi ſint plenè pro-
bata,non ſufficiunt ad torturam. Gram.vot.
34 6.col.pen.Boer.deciſ.163.col.fin. Nec etiam
mendacium dictum,quod v.g. luxit in coqui
na, non autem in camera, facit inditium ad
torturam; cum non ſit ſuper delicto. Vt be-
nè adnotat Blanc. in l.fin. n. 263. Carrer. in
35 ſua prax.n.119.Vbi de cõi.Idq; eo magis di-
ci debet, cum negatio illius rei, cujus affir-
matio non eſt in conſideratione non faciat
36 inditium ad torturam. Marſ. conſ 51.n.67.
Et in hac materia illud nullo modo eſt tacen
dum, quod furtum factum in domo, quam-
uis reddat omnes habitantes, domeſticos, &
conuerſantes in ea ſuſpectos. c. ſæpè contin-
git. 2.q.4. quia ipſi præſumuntur perpetraſ-
ſe d. furtum. Boſs.tit.de indit.n.52.& 67.Et
etiam famuli; namq; famulus, quia famulus,
ergo fur. Vt ait Gloſ. notabilis in l. Julia-
nus.

nus. in verb. quanto minoris. ff. de act. empt. & vendit. Vbi ꝙ famulus, ſi aliud nō poteſt ſurripere à Domino, cinerē ſurripit. Et maximè præſumitur patratū ab eo, qui habet particularē cognitionē domus, in qua furtū factū fuit. Ità Bart. in l. Dominus horreorum. Marſ. conſ. 52. n. 41. Et eo magis quando eſt homo aſtutus. Vt ſcribunt DD. relati per Menoch. de arbitrar. lib. 2. caſu 57. Refert, & ſequitur Boniſat. tract. de furt. §. eſt nu.
37 32. Tamen non eſt inditium ſufficiens ad torquendum, quando non eſt adminiculatum, ex quo eſt inditium remotum. Bart. & Marſ. in l. fin. ff. de quæſt. refert, & ſequitur Menoch. de arbitrar. q. 270. num. 22. Et maximè contra famulum bonæ famæ, cum quilibet præſumatur bonus. l. merito. ff. pro ſoc. Ideò nichil operatur, quod quis ſit famulus, ſeù domeſticus. Boſs. tit. de indit. n. 52. Farinac. tract. de furt. q. 176. num. 59. Ità Bal. Rubr. C. depoſit. & in l. 1. col. 2. C. locati. Anchar. conſ. 246. Iaſ. in l. actio-
38 nibus. col. pen. ff. de in lit. iuran. Et in domo habitare non ſufficit ad torturam, niſi habitans ſit malæ famæ. Ità Bal. in d. l. Dominus horreorum. ff. locat. Bertaz. conſ. 213.
39 num. 2. Vbi adducit concordantes: Et quando non eſt probata iſta qualitas pro parte fiſci, quod habitans ſit malæ famæ, ceſſat illud inditium habitationis, quia qualitas perſonæ multum attenditur in furto. Cæphal.
40 conſ. 352. num. 30. Gabriel conſ. 169. nu. 8. Nec facit, ſi per Fiſcum dicatur, furtum fuiſſe repertum penes aliquem; quoniam licet ſit aliqua præſumptio contra eum; tamen ex hoc ſolo non parit torturam; niſi accedat etiam, quod ſit ſolitus furari, & ſimilia facere. Bal. & alij in l. in ciuilem C. de furt. Bal. & Imol. in l. fin. ff. de hered. inſtit. Alex. conſ. 5. in 2. col. vol. 1. incip. in cauſa Inquiſitionis formatæ. Et iſtud videtur contra omnem ſcribentium in vtroq; iure opinionem; quæ ponitur in c. cum in contemplatione. de reg. iur. & in l. fin. C. de quæſt. quod ex vno inditio remoto ab ipſo negotio non peruenitur ad torturam, quod fieret, ſi ex hoc ſolo quod ꝑ furtū factū in domo domeſtici traherentur in queſtionem, prout etiam illi, pe-
41 nes quos furtum repertum eſt: Ratio eſt euidens, quia poteſt eſſe, quod res ſit furtiua, & poſſeſſor innocens. Gloſ. Bal. & alij d. l. in ciuilem. C. de furt. Sed tunc ſolum parit inditium, ſi eſt malæ famæ. Bal. & Angel. d. l. fin. ff. de hæred. inſtit. Et ſi malæ vitæ qualitas requiritur in eo apud quem res furtiua reperitur, & ſic in caſu proximò ad furtum, multo magis requiri debet, vbi tantum inuenitur furtum factum in domo, & ſic ſumus in actu magis remoto à delicto.
42 Verum furtum repertum penes aliquem non facit ipſum conuictum de furto, ſed inditiatum ad torturam, ſi non oſtendat à quo habuit. Not. l. fin. ff. de quæſt. Hyppol. poſt alios per eum adductos conſ. 52. num.
43 40. Nec opus eſt, quod fiſcus probet, Reum eſſe ſolitum furari; cum ſatis ſit probare ipſum eſſe ſolitum perpetrare; quæ pertinent ad crimen auaritiæ. Ità Bal. in l. 1.
44 col. 5. C. locat. Nec facit, ſi per Fiſcum dicatur, quod res furtiua reperitur penes d. Reum, ſecundum d. l. in ciuilem. C. de furt. quia vt dicunt DD. requiritur, quod cum hoc concurrat ſiniſtra ſuſpicio ex qualitate perſonæ conſuetæ forſan res furtiuas emere, vel conſuete furari, quia tunc poterit ad tor-
45 turam deueniri; ſi Iudici videbitur propter grauitatem, & honeſtatem perſonæ. Argum. l. non omnes. §. a barbaris. ff. de re milit. Ità dicit Bal. in d. l. in ciuilem; de quo etiam per eundem. Et Cyn. in l. fin. C. de hered. inſtit. & per d. Cyn. in l. fin. C. de quæſt.
46 Nec mirum videri debet, quia vt dicit Bart. in l. 1. §. 1. ff. de quæſt. per illum Text. licet reperiantur inditia ſufficientia ad torturam contra aliquem; tamen ſi pro eo ſunt aliqua
47 inditia, opus eſt, quod illa inditia ad torquendū ſint magis ſufficientia, & fortia: Et ſic iſtæ præſūptiones, & inditia poſſunt elidi ex alijs
48 inditijs, & præſūptionibus v. g. ſi ille penes quem res furtiua reperitur, eſt bonę conditio-
49 nis, & famæ, vel ſi oſtendit eum à quo ha-
50 buit. Vt d. l. in ciuilem. C. de furt. Et hoc eſt generale, vt ipſe dicit in omnibus alijs inditijs; nec ab re, quia vna præſumptio
51 aliam tollit, Vt l. Diuus. ff. de integr. reſtit. Cæterum ab omnibus in cauſa furti ſemper menti tenendum eſt, quod furtum debet probari à perſonis legalibus tantum; non autē à Tabernarijs, & ſimilibus, quorū genus fura-
52 ciſſimū eſt. Vt ſcribit Clar. §. furtū. in fin. et eſt deſcript. in tit. Naut. Caup. Taber. Nec nō et requirit legalitatē deprobati. ſcripſerūt Foller. in pract. crim. verſ. capiat informationē. n. 17. ſeq. refert, & ſequitur Baiard. ad Clar. §. furtū
53 n. 76. nec diſſētit Boniſat. de furt. §. eſt. n. 2. Et ideò furtum non probant querela, acclamationes, & conqueſtus, quæ fiunt ad vicinos nocte, vt veniant, & ſuccurrant propter

Digitized by Google

aduentum furum. l. metum. C. quod met.
cauſ. Alioquin multæ poſſent compingi frau
des, quibus per Iudicem omni cura obuian-
dū eſt. Spec. in tit. de pignor. §. 1. col. 5. Natt.
54 conſ. 407. num. 3. & 6. lib. 2. Nec etiam ſuf-
ficit bona ſama derobati, & acclamatio, ad
torquendum furem. Ità in indiuiduo ſcribit
ſpec. d. tit. verſ. & nota, quod ſi creditur. n. 5.
Vbi quod acclamationes non probant fur-
55 tum. Natt. d. conſ. n. 4. ſeq. Sed quid multa?
Veniamus nūc ad furtorum Receptatorem;
Furti Receptator ipſe pariter non tenetur ad
pœnam, niſi ſcienter receptauerit. Rolan. à
Valle conſ. 45. col. 1. nu. 11. Gram. conſ. 37.
nu. 22. Gloſ. & Alex. ad Bart. in l. 1. ff. de rece
ptatoribus. Plot. in Repetit. l. ſi quando. num.
56 859. in fin. Et ſcientia debet eſſe certa, & ve-
ra, & non ſufficit generalis; & præſumpta ad
57 pœnam inducendam. Arer. & Ariminen. Im-
mo vt quis per receptationem rei furatæ te-
neatur debet eſſe particeps furti; nec ſatis eſt
voluiſſe in ſeruire amico, & poſtmodum re-
58 ſtituere. Et in omnem caſum non tenetur
pari pœna cum fure, ſed mitiori, & extraordi
naria; cum ſit auxilium poſt delictum, ſeù
maleficium commiſſum. Bart. in l. in furto. §.
ope. ff. de furt. Arer. & Auguſtin. de Arimin.
in verb. etiam veſtem. ſub. nu. 21. Marſ. conſ.
59 30. nu. 20. ſeq. & conſ. 51. ſeqq. Item furtum
receptans, ſeù cælans puniri non poteſt, niſi
60 appareat id ſcienter feciſſe: Ratio eſt, quia
quando coppulatiuè duo requiruntur, alte-
rum interuenire non ſufficit. §. præterea. In-
ſtit. de obligat. quæ ex quaſi delict. Iaſ. verſ.
61 ſuſceperit. Not. l. eos. C. de furt. Hinc. eſt, quod
ſcientia non præſumitur, ſed probari debet.
Hyppol. conſ. 122. in fin. Dec. conſ. 62. verſ.
& quando qualitas ſcientiæ Immo furtum
62 receptans opem furi præſtare non dicitur,
63 quando ſcienter non receptauit, & celauit. Et
iſta duo ſcilicet, quod receptauerit ſcienter,
& celauerit coppulatiuè requiruntur; quia
(vt dictum eſt) alterum interuenire non ſuf-
ficit. Ità probat Text. in §. præterea. Inſtit. de
obligat. quæ ex quaſi delict. naſc. ibi ſuſcepe-
64 rit. Quibus omnibus additur, quod furtum
non dicitur quis commiſiſſe, quando palam
vendit rem furtiuam; ſeù palam tenet; nec
etiam contra eum poteſt oriri ſuſpicio. Tra-
65 dit Clar. q. 21. in fin. Et ob id furtum occul-
tum non poteſt aſcribi alicui, niſi probetur,
quod ſit malæ famæ. Tradit Bal. in proprijs
terminis. l. 1. col. 2. C. locat. Iaſ. l. in actioni-
66 bus ff. de in lit. iuran. Quare res derobata re-
perta penes hominem bonæ famæ nullum
facit inditium. Rolan. d. conſ. 45. num. 41.
Clar. qui teſtatur de communi. §. fin. q. 21.
verſ. ſi res furata. Vbi dicitur, id procedere;
etiamſi detinens non doceat, à quo habue-
67 rit. Deniq; in hac materia quoad furti pœ-
nam dicitur, quod quando ſtatutum pro-
68 pter multiplicationem reſpicit incorigibili-
tatem, vt locum habeat, requiritur, quod
fur pro tribus furtis fuerit correptus; ſecus
quando d. ſtatutum furandi conſuetudinem
69 reſpicit. Vulpell. conſ. 146. num. 8. Et illud
omninò eſt aduertendum, quod furandi fre-
quentia; non autem magnitudo rei deroba-
tæ eſt attendenda. Auguſt. de Arim. in Addit.
ad Angel. de maleſ. in verb. Et veſtem cœ-
leſtem. col. 4. Bonifac. tract. de furt. §. quod ſi
iure naturali num. 58. Et nouiſſimè ità fuit
ſeruatum apud Illuſtriſſimum D. Guberna-
torem Vrbis in vna Romana furti ſcutorum
mille cum ruptura Capſæ; Delinquens fuit
70 damnatus ad triremes. Et in Vrbe extat
ſtatutum, quod quis pro tribus furtis ſu-
71 ſpendatur; Et in puniendis furibus atten-
duntur ſtatuta locorum. Ità Clar. in §. fur-
tum. verſ. ſcias tamen. Et eo magis debet
attendi ſtatutum Vrbis, cum ſit confirma-
tum à Gregorio XIII. anno eius nono
cum clauſulis ampliſſimis, & Decreto irri-
tanti. ideò dicitur ſtatutum papale. Ità
Bal. in l. ex placito. C. de rerum permutat.
Et ità dicunt nonnulli DD. celeberrimi
72 relati Boer. per in illa ſua aurea Deciſ. 173.
num. 9. Verum furti pœna eſt extraordi-
naria. Ità Gloſ. fin. in verb. ſubtracto.
C. de furt. ideſt arbitraria. Vt atteſtatur
Cœpoll. in Auth. de nouo iure. num. 64.
C. de ſeru. fugit. Et nouiſſimè Bonifac. de
73 furt. §. quod iure naturali. nu. 72. Et pœ-
na extraordinaria non ſe extendit ad mor-
tem. Vt poſt multos oſtendit Clar. q. 83.
74 verſ. Sed quero. Vbi quod iſta eſt magis
tuta, & mitior opinio. Et in furto non ag-
grauatur pœna, quando non fuit patratum
in loco religioſo, nec de pecunijs deputatis
ad honorem Principis; tum etiam ratione
75 temporis, ſi fuiſſet commiſſum in hebdo-
mada ſancta. Ità argumentatur Abb. conſ.
25. num. 2. lib. 1. Et quamuis per aliquos
DD. dicatur, quod furtum cum oſtio-
rum, & parietis, &c. fractura auget pœ-
nam; tamen id ſolum procedit in delictis, ſeù
furtis capitalibus; nempè quando delictū de
ſui natura mereretur pœnā vltimi ſuplicij; &

illa

Digitized by Google

illa aſperitas legum dicentium pœnam ex reiteratione aggrauari ad capitalem, de con-
76 ſuetudine nõ ſeruari videtur. Vt benè ſcribit
77 Gram.deciſ.16. ad fin. Immo furti ſolumodo tenetur ille, qui multis vicibus furatur, ideſt hodie vnã rẽ, cras aliã. Vt poſt Bal. quẽ allegat tradit Iaſ. in §. ex maleficijs. nu. 11. Inſtit. tit. de act. & nouiſſimè Caball. caſu 19. nu. 9.

SVMMARIVM.

1 *Falſi crimine vt quis torqueri poſſit, probationes exactiores, & magis concludẽtes requiruntur, quam in alijs delictis.*

2 *Falſitas nunquam præſumitur, quando probationes non concludunt.*

3 *Falſitatis crimine probationes per neceſſe, nõ autem per probabile concludere debent.*

4 *Falſi crimine probatio itã concludere debet, vt aliter eſſe non poſſit.*

5 *Prẽſũptiones, quẽ in ciuilibus admittũtur, ad torquẽdum, & condemnandũ nõ ſufficiũt.*

6 *Falſi crimen vt probetur, requiruntur teſtes omni exceptione maiores.*

7 *Falſitas vt puniatur tria coppulatiuè requiruntur, ſcilicet mutatio veritatis, dolus malus verus, & non præſumptus, & nocumentum ſiue præiudicium.*

8 *Falſi crimine requiritur vera cõmutatio veritatis, quia preparatio nõ mutat veritatẽ.*

9 *Falſum non punitur ſi non compleatur.*

10 *Veritas ſi mutetur iniquè & iniuſtè nõ animo cõmittẽdi falsũ nulla pœna imponitur.*

11 *In dubio sẽper præſumitur bonus intellectus.*

12 *Dolus euidentiſſimè probari debet.*

13 *Dolus nõ ſolet cõmitti cõtra perſonã beneuolã.*

14 *Dolus ceſſat ceſſante cauſa commodi.*

15 *Falſitas ſine lucrãdi animo cõmitti nõ ſolet.*

16 *Falſitatis præſumptio ceſſat in eo, vbi nullum emolumentum, ſeù commodũ conſequitur.*

17 *Delictũ nõ præſumitur commiſſũ ſine cauſa.*

18 *Falſum præſumitur commiſſum per errorem, non autem per dolum, quando nulla cauſa delinquendi deducitur.*

19 *De errore quando preſumptiuè conſtat, Reus nulla pœna punitur.*

20 *Dolo ceſſante omnis pœna etiam extraordinaria ceſſare debet.*

21 *Reus ex ſimplicitate erraſſe cenſetur.*

22 *Falſitas vt excludatur, magis præſumitur error, quam malitia.*

23 *Falſitas vt excludatur in dubio potius ignorantia, quam dolus præſumitur.*

24 *Falſitas vt excludatur, præſumitur diuerſitas loci, temporis, & actus. & poſſibili veritate in eſſe poſita ceſſat falſitas.*

25 *Falſitas vt excludatur, ſubtilis fit interpretatio*

26 *Falſitas à Iudice de facili non eſt præſumẽda*

27 *Falſitatis præſumptio ceſſat in homine in dignitate cõſtituto, & bonẽ cõditionis, & famæ*

28 *Veritatis occultatio, quæ exigit pœnam falſi non habet locum in perſona bonæ conditionis & famæ.*

29 *Falſitas nõ nocibilis, nec nocitura nõ punitur.*

30 *Falſitas ſi delictum dici poteſt, eſt potius temeritas, quæ non punitur.*

31 *Temeritas non punitur.*

32 *Falſitas vbi nemini nocet, ceſſat actio ciuilis, & criminalis de dolo ꝓpter deficiẽs ĩtereſſe*

33 *Falſitas, quæ nemini præiudicat, vel nullum inditium inducit, non eſt punibilis.*

34 *Falſitas, quæ nemini nocere poteſt, nulla pœna punitur.*

35 *Falſitatem non nocibilem committens de mẽdacio non tenetur.*

36 *Falſitas non committitur in ſcriptura non probante.*

37 *Falſitas, quæ nullum producit effectum, non punitur.*

38 *De falſi ſubſtantia eſt nocumentum, ſiue præiudicium.*

39 *Falſum etiam ex lata culpa committẽs, ſi abſit dolus, non punitur.*

40 *Veritatis immutatio non punitur, ſi non ſit damnoſa.*

41 *Falſi crimen ceſſat, deficiente vno ex tribus requiſitis, nempè veritatis mutatione, doloſa immutatione, & immutatione nociua.*

DISCEPTATIO. XXVII.

De Falſitate.

1 INquiſito ob prætenſam falſitatem ab ipſo cõmiſſã ex leuibus inditijs nõ poteſt infligi tortura; quia propter huiuſmodi delictũ infamiã, & grauitatẽ, qñ criminaliter agitur, requirũtur probationes multo exactiores, & magis cõcludẽtes, quã in alijs delictis. Gloſ. approbata ab omnibus, & Bal. in l. Iuris gentiũ. §. 9. ferè. ff. de pact. Gram. cõſ. 19. nu. 3. & conſ. 30. nu. 3. Tadit poſt alios, quos allegat
2 Dec. cõſ. 189. n. 2. l. fin. C. de prę bat. Nec mirũ videri debet; quia falſitas nunq̃ præſumitur, quando probationes non concludunt. Caſtrenſ. conſ. 371. col. 2. vol. 1. Boſſ. tit. de falſ. num. 49. prout per neceſſe, & non pro-
3 babile, concludere debent. l. neque natales.

C.de probat. Bal. l. Imperator. col.3. C. de
ſtat.homin. Dec.conſ.175. & conſ.102. nu.
32. inter conſ.crim.diuerſ.Boſſ.d.tit.de falſ.n.
4 49.ſeq.& num.134. Quinimò probationes
in d crimine falſi ita de neceſſitate conclude-
re debent, vt aliter res non poſſit ſe ſe habe-
re. d. Gloſ. communiter approbata in d. §.
quod ferè.Gram.d.conſ.19.nu.3.13. & 33.
Cæphal.conſ.230.nu.21.lib.2. Maſcard. de
probat.concluſ.1221.num.22. Vbi de com-
5 muni. Hinc infertur, quod præſumptiones,
quæ in ciuilibus admitterentur, in crimina-
libus ad torquendum, ſeu condemnandum
non ſufficiunt.Bal.in d.l.Iuris gentium. Abb.
c.fin.de præſcript. Aym. conſ. 56. num. 20.
Natt.conſ.633.Suarezz.in Theſaur.in verb.
falſitas.Vbi de communi num. 16. ſeq. Ga-
briel de communi.tit.de maleſ. concluſ. 6.n.
6 12. Et teſtes debent eſſe omni exceptione
maiores, alias non admittuntur.Foller.conſ.
80.num.7.inter conſ.crim.diuerſ. Et qui ſe-
cus prætendit, debet probare per neceſſe, non
autem per probabile (vt dictum eſt) Bertaz.
conſ. 8. num. 11. Quibus additur, quod d.
Inquiſitus non ſolum ob dictum falſitatis
crimen non poteſt torqueri; ſed nec etiam
puniri, niſi tria coppulatiuè concurrant,
7 ſcilicet mutatio veritatis, Dolus malus ve-
rus, & non præſumptus; & Nocumentum,
ſiue preiudicium. Vulg.l.quid ſit falſum.ff.de
falſ.Vulpell.conſ.75.num.1. Scribentes pro-
bant Gloſam in l.Damus.C.de falſ.Gabriel.
8 conſ.69.num.14.vol.1. Commutatio veri-
tatis requiritur in crimine falſi, vt puniatur.
Grauett.conſ. 46. nam præparatio non mu-
tat veritatem: Immò ſi ad actum facti deue-
niatur, & non compleatur falſum, non pu-
10 nitur.l.qui falſum.C. de falſ. Immò ſi mute-
tur veritas iniquè, & iniuſtè, non tamen ani-
mo committendi falſum, nulla imponitur
poena.Bertaz.conſ.140.num.13.vol.1.Et in
11 dubio ſumitur bonus intellectus pro Inquiſi-
12 to.Vulg.l.meritò.ff.pro Soc. Dolus euiden-
tiſſime probari debet.Gabriel conſ.169. nu.
13 17 quia non ſolet cõmitti dolus contra per-
14 ſonam beneuolam. Grauett.conſ.75.nu.18.
Ac etiam vbi non eſt cauſa commodi ceſſat
dolus. Grauett. eo loci. Bertazz. conſ. 156.
num. 23. Et ceſſante cauſa commodi ceſſat
dolus, nec oritur falſitas.Marſ.conſ 41.Vul-
15 pell.conſ.138.nu.2.ſeq.Ratio eſt, quia fal-
ſitas ſine lucrandi animo committi non ſolet
Corn.conſ.63. col. 3. circa fin. verſ. ex quo
actum fuit. lib.3. & probat, Marſ. conſ.77.
16 col.2.Rube.conſ.15.ex pluribus.nu.3. verſ.
ſuadet, qui dicit ceſſare præſumptionem do-
li, & falſitatis in eo, qui nullum emolumen-
tum facit, & ſequitur Grauett. conſ.25. ac-
cuſatur de falſo col.4 num.27. verſ.ſed ma-
gis in terminis.lib.1.10.Cæphal.conſ.75.Cũ
Illuſtris col.3.num.22.verſ.ſicut & falſitatis
præſumptio ceſſat.lib.1.Rolan.à Valle conſ.
38.n.38.lib.1.Et quod nõ cõmittatur ſine lu-
cro dicit. Bal.in l.2.nu.4 C. de falſ. Grauett.
d.cõſ.56.n.14.& cõſ.75.n.16. Cæphal.conſ.
652.num.30. Vbi multos concordantes ad-
ducit; Et iſta ratio pro lege allegari debet;
17 cum nemo præſumatur deliquiſſe ſine cauſa.
Vt per plura iura oſtendit Bart.conſ.8 nu.8.
diuerſ.criminal.lib.1.c.accedens & ibi Gloſ.
de falſ.Grauett.conſ.75.num.16.Marſ.conſ.
77.col.2.Alex.cõſ.73.col.2.lib.1. latè Grã.
18 deciſ.60.num.6. Vbi quod præſumitur quis
depoſuiſſe per errorem, non autem per do-
lum; cum nulla cauſa delinquendi deduci-
tur, & ceſſat in eo intereſſe. Per Text. in l.
19 quoties.§.1.& ibi Bart.ff.de hæred.inſtit. Et
quando præſumptiuè conſtat de errore, nul-
la pœna Reus puniri debet, ſed abſoluendus
eſt; quia errans non delinquit, & ceſſante
20 dolo omnis pœna etiam extraordinaria ceſ-
ſare debet.Corn.conſ.182.lib.4.nu.6. in fin.
cum alijs adductis per Becc.conſ 78.nu.15.
21 Quinimò ex ſimplicitate erraſſe cenſetur, vn-
de ei ignoſcendum eſt. c. ad audientiam, &
22 ibi DD.num. 3.de appellat.Et vt excludatur
falſitas, magis præſumitur error, quam ma-
litia. Bart. in d. l. quoties. ff.de hæred. inſtit.
23 Dec.conſ.175.& conſ.189.col.4. Immò in
dubio potius ignorantia, quam dolus præ-
ſumitur.Bart.d.l.quoties.Bal.l.1.col.fin.verſ.
quorum not.ff.de legibus.Aret.conſ.47.col.
24 5.Itẽ vt pariter excludatur d. falſitas, pſumi-
tur diuerſitas loci, tẽporis, & actus; & poſſibi
li veritate in eſſe p... ſita ceſſat falſitas.Boſſ. in
tit.De defẽſor.Rei ... n.70.Franc.Becc. conſ.
78.num.2.poſt Bal.c.1.§ notandum de no-
25 tis fœud. Immò vt excludatur, ſubtilis ſit
interpetratio. Foller. in ſua prax. crim. ſuper
Gloſ.Item quod cõmiſit falſitatem.pag. mi-
hi 180.n.13.Alex.ſtyat.conſ.117.n.38.ſeqq.
inter cõſ.crim.diuerſ.lib.1.magnæ in preſſio
26 nis.Et Iudex nõ debet eſſe facilis ad præſumẽ
dã falſitatem. Barbat.in Apoſtill.ad Bart.d.l.
quoties.§.1.in Apoſtilla magna.col.2.ãte fin.ff.
27 de hæred inſtit.Et tãto magis in pſona homi
nis in dignitate poſiti, & optimæ qualitatis, &
famæ.Rube.d.cõſ.15.videtur, qui dicit pœnã
occul-

Digitized by Google

occultantis veritatem, quæ eſt pœna falſi, non habere locum in perſona bonæ conditionis, & famæ, & ibi per eum, & plenius per Iacob.leonard.inter conſ.Soc. Iun. conſ.39. perſpectis.n.25.ſeq.vſq; ad numerũ 32. lib.
29 2.Vulpell. conſ. 129. num. 23. Nocumentum requiritur, quia falſitas non nocibilis, nec nocitura non eſt punibilis, nec etiam punitur.Corn.conſ.107.vol.4. Marſ.conſ.3.n. 16.Riminal.Iun.conſ.344.num.69. vol.3.l. quod ſi falſum.ff.de falſ. Text. cum Glo. & ibi Cyn.Bart.& Bal.& per ea, quæ tradit Salyc.in d.l.Damus.C.de falſ.Idem tenet Gãd. de maleſ.tit.de falſ.Natt.conſ.588.& in terminis Caſtrens.cõſ.130.vol.1.nouę impreſſionis.Bart.in l.1.§. qui in rationibus.ff.ad l. Cornel.de falſ. Alex.conſ. 70.nu 2. vol.1.& conſ.221.num.7.vol.7.Anchar. conſ. 23.n. 24 Vbi adducit bonam rationem, quoniam ſicut non intereſt partis, ei non competit actio ciuilis; ità nec Curiæ, nec Fiſco actio criminalis.Per.Text. in l.qui nomine. C. de falſ.Soc.cõſ.62. in princ. & melius cõſ.186. col.vlt.vol.2. Et ſi delictum dici poteſt, eſt
30 potius temeritas, quæ non punitur.l.famoſi. verſ.quanq̃.ff.ad l.Iul maieſt. Crauett.conſ. 46.nu.10.verſ.immò temeritas.Sicq; omninò dicendũ eſt, quod falſitas vbi nemini no-
31 cet, ceſſat actio ciuilis de dolo propter defi-
32 ciens intereſſe; & per conſequens criminalis.l. qui nomine. ff de falſ. Nec diſſentiunt
33 Anan.in c.1.de crim.falſ. Alex. conſ.70.col. pen.lib 1.& conſ 78.eod.lib.Immò falſitas, quæ nemini præiudicat, vel nullam probationem, aut inditium adducit, non eſt punibilis.Bart.l.ſi quis legatum.in princ. de falſ. Tyndar.tract.de teſt.lib.2.c.3.num.5. Vltra quod d. falſitas, quæ nemini nocere poteſt,
34 nulla pœna punitur. Vulg. Glo.in d.l.Damus.C.de falſ.Vbi Bart. & alij ſcribentes di-
35 cunt, quod nec quidem de mendacio tenetur, ex his, quæ tradit.Caſtr.conſ.130.incip.
36 videtur dicendum. lib. 1. Id quod procedit etiam in ſcriptura nihil probante. Alex. d. conſ.70.num.11.& conſ.74.num. 10.lib.1. conſ.145.num.3.lib.3. Et maximè in ſcriptura, qua quis vſus non fuit.Barbat.conſ.52. Iaſ.conſ.133.lib.1.nu.15. Afflict. decil.29. num.12.Aym.conſ.46.num.10.Marſ.l.1.§. præterea. de ſicar. Gram. conſ.36. Clar. in pract.verb.falſum.num.44 verſ. Item excuſatur.Abb.conſ.5.num.51.Vulpell.conſ.12.
37 n.1.ſeqq Quinimò falſitas, quæ nullum producit effectum, non punitur. Riminal. Iun.
38 conſ.344.num.69.vol.3. Namq; de ſubſtãtia falſi eſt nocumentum; & vbi parti non datur actio ciuilis (vt dictum eſt) nec etiam Fiſco datur actio criminalis.Marſ.d.conſ.35. num.14. Ex quibus igitur omnibus infertur, quod etiam falſum ex lata culpa com-
39 mittens, ſi abſit dolus, non punitur. Vt de communi Iaſ.in l. In actionibus. num. 26. & 28.ff in lit.iuran. Vbi etiam quamuis concurreret immutatio veritatis cum dolo; ta-
40 men non eſt locus pœnæ, ſi deficiat tertium requiſitum, quod ſcilicet immutatio veritatis non ſit damnoſa. Vt ex vulg. Gloſ.in d.l. Damus.in verſ.priuatus C de falſ.Eſt communis opinio.Soc.conſ.104. poſt numerum tertium verſ.tertius caſus.lib.3.Alciat. conſ. 14.trium Inquiſitionum.col. 2. nu.23. verſ. ſicut etiam videmus, quod Notarius. lib. 7.
41 num.2. Ità quod vno ex tribus requiſitis, nempè veritatis immutatione, doloſa immutatione, & immutatione nociua deficiẽte deficit crimen falſi, & omnis pœna. Vulpell.conſ.129.num.20.

SVMMARIVM.

1 *Comparatio ſola litterarum non facit inditiũ ad torturam.*
2 *Ex comparatione litterarum delictum immediatè non inſurgit.*
3 *Comparatio litterarum ad torturam nõ ſufficit, quando adeſt bona fama Inquiſiti.*
4 *Comparatio litterarum plenè, & legitimè probata adhibitis ſollennitatibus, & legitimis requiſitis nõ facit inditiũ ad torturã*
5 *Comparatione litterarũ non ſufficit quod teſtes dicant habere notam manũ Inquiſiti.*
6 *Comparatione litterarum requiritur, quod teſtes dicant, quod viderunt Inquiſitum ſcribere & quod erant præſentes.*
7 *Comparatione litterarũ de facili ob litterarũ ſimilitudinem teſtes decipi poſſunt.*
8 *Comparatio litterarum neceſſariò fieri debet coram Iudice, non autem coram Notario.*
9 *Comparationis litterarum actus à Iudice nõ poteſt alteri committi, quia ſenſus viſus requiritur.*
10 *Comparatio litterarum non poteſt fieri Inquiſito non citato.*
11 *Comparatione litterarum debet deponi quod omnes litteræ ſunt ſimiles, & non aliquæ tantum.*
12 *Comparationis litterarum iudicium eſt multum fallax.*

13 *Comparatione litterarũ debet præſumi, quod quis de facili poteſt alienas manus contrafacere.*

14 *Comparatione litterarum non ſufficit dici, quod litteræ quadam ſunt ſimiles, ſed à teſte debet reddi ratio, quomodo id cognoſcat.*

15 *Comparatio litterarum fit ex teſtimonio teſtium, ſed non ſufficit ad torturam.*

16 *Comparatio litterarum nullo modo fieri poteſt, quando agitur de ſcriptura priuata.*

17 *Comparatio litterarum à iure non admittitur in litteris maiuſculis.*

18 *Comparatione litterarũ debet à peritis conſiderari corpora litterarum, tractus, & tam litteras ſimplices, quam groſſas, tam ſimplices quam dupplicatas, ſtylũ, ligaturas, & modum trahendi, & dictandi.*

19 *Comparatio litterarum non poteſt fieri in litteris groſſis, & diſligatis.*

20 *Comparatione litterarum teſtes debent habere notum characterem, perſonam Inquiſiti, & debet ſeruare formam in §. his verò verſ. ſi verò abſint, & in. §. ſi verò moriantur. Auth. de inſtrum. auct.*

21 *Comparatione litterarum accuſator iurare debet aliam probationem non habere, quã per litterarum comparationem.*

22 *Comparatio litterarum à peritis fit partium conſenſu.*

23 *Comparatione litterarum requiruntur ſcriptores. & in arte ſcribendi periti.*

24 *Comparatio litterarum fit Reo preſente.*

25 *Comparatio litterarum ex breui ſcriptura fieri non poteſt.*

26 *Comparatio litterarum ex ſui natura eſt perdifficilis.*

27 *Comparatio litterarum non fit vbi ſcriptura eſt inualida*

28 *Comparationis accidens quod nullum eſt in ſubſtantia non requirit.*

29 *Comparatio litterarum debet fieri cum ſcriptura publica.*

30 *Per comparatione litterarum probatio libelli famoſi non eſt potens ad denuo capturandum Inquiſitum relaxatũ ſub fideiuſſione.*

31 *Sub fideiuſſione relaxatus non poteſt de nouo ob eãdem cauſam capturari, ex quo eſt noua veteris inditij probatio.*

32 *Inditia ſuperuenientia debent eſſe talia per ſe quod ſufficiant ad torturam.*

33 *Comparatione litterarum dato quod ſcriptura, quæ continet libellum famoſum, eſſet plenè probata per dictã comparationem, adhuc non oritur inditium ad torturam.*

34 *Manus alterius de facili poteſt à quouis fingi.*

DISCEPTATIO XXVIII.

De comparatione litterarum.

1 OB ſolam litterarum comparationem
Inquiſito non poteſt infligi tortura.
Ex doct. Bart. communiter recepta in l. ad-
monendi. ff. de iureiur. num. 116. Purpur.
conſ. 187. col. 3. niſi alia concurrant; puta
mala fama. Baiard. ad Clar. in §. falſum. nu.
108. Aym. tract. de antiq. tempor. 1. par. verſ.
non omitto. Gram. deciſ. 34. num. 14. quo-
2 niam non propter ſolam litterarum compa-
rationem inſurgit delictum. Et quando non
concurrit mala fama, ſed quidem bona, v ſi
3 ſola comparatio ad torturam vrgeret, ex ea
ità eliderettur, vt torturæ locus eſſe non poſ-
ſet. Alex. conſ. 14. num. 9. lib. 3. Vulpell. conſ.
4 135. num. 14. Et ideò dicitur, quod com-
paratio litterarum dato quod plenè proba-
ret, & fuerit facta legitimè, ideſt adhibitis
ſollemnitatibus, & requiſitis, de quibus latè
per Menoch. de arbitrar. caſu 114. per totũ
nullum facit inditium. Vt poſt Bai. quem al-
legat, oſtendit Marſ. in pract. §. ſecunda. num.
77. cum duobus ſeqq. & maximè ad torturã.
Vt aduertunt omnes ſcribentes in d. l. admo-
nendi. Et ſignanter ibi Purpurat. num. 187.
& Curt. Iun. num. 116. Thomas Triuiſanus
deciſ. 52. n. 28. Grã. d. deciſ. 34. n. 14. Vulpell.
5 d. cõſ. 35. n. 5 & cõſ. 135. n. 14. Nec valet, ſi
dicatur, quod in cõparatione litterarũ teſtes de-
bent dicere, quod habent notam manum ali-
cuius; quoniam neceſſario requiritur etiam,
quod deponant, quod viderunt eum ſcribe-
re folium. Bart. in l. nuda. col. 2. C. de donat.
et in l. admonendi. ff. de iureiuran. Butr. in c.
2. de fid. inſtrũ. & in terminis ità fuiſſe deci-
ſum teſtatur Afflict. deciſ. 181. in fin. nec nõ
quod erant præſentes tẽpore, quo ipſe ſcrip-
ſit. Per Text. in Auth. ſi quis igitur. de in-
ſtrum. caut. & fid. & plenè DD. poſt Bart. in
d. l. admonendi. & in l. ſcripturas. C. qui pot.
6 in pign. hab. Alex. conſ. 150. col. 7. vol. 5. Et
optima ratione quidem quia teſtibus dicen-
tibus ſe habere notam manum illius, qui
ſcripſit; non creditur; quoniã vt dicit Bart.
in Auth. etſi cõtractus. col. 2. in verb. oppon.
C. de fit. inſtrum. & DD. in c. de fid. inſtrum.
7 teſtes poſſunt de facili decipi propter ſimili-
tudi-

tudinē litterarū. & quia poteſt quis de facili
litteras alienas cōtrafacere; & idē in particu-
lari cōſuluit. Ber.coſ.140.incip.locario, & Ar
rēdamētū V.u.vo. Grā.deciſ.84.n.1.ſeq.Fa-
rinac.cōſ.crim.70. Etquantum de facili poſ-
8 ſit alterius manus imitari, docet. Riminal.
Iun.conſ.236.n.14. ſeq. Verum d.litterarum
comparatio neceſſariò debet fieri coram Iu-
dice, non autem coram ſubſtituto Fiſcali, ſeu
Notario, alias nullum facit inditium. Gloſ. &
ibi Bart.§.ſed etſi. Auth.de inſtrum.caut. Nec
poteſt ab ipſo Iudice dd.ſubſtituto fiſcali, &
9 Notario committi; cum ſenſus viſus requira
tur, qui eſt inſeparabilis. Tradit Bal.Auth.ſed
nouo iure.n.8. C.ſi cert.pet. Angel.l.Conſpi
10 rationes.C.eo.n.4. Vulpell.conſ.135.nu.5.
Item non poteſt fieri Inquiſito non citato;
cum in quolibet actu præiudiciali requiratur
partis citatio, nè ignorantia facti perperam
quis iudicetur. Dec.in c.dilecti filij.nu.4. de
iudic. & conſ.416.nu.24.ſeq. Iaſ.conſ.147.
col.pen.in princ.lib.2. Et quando Inquiſitus
non fuit citatus ad videndum iurare, & reci-
pi teſtes, ipſorum relatio redditur nulla. Vt
per plures authoritates oſtendit Farinac.cōſ.
11 70.n.15.ſeq. latè Dec.c.propoſuiſti.n.39.de
probat. Item debet deponi, & reddi ratio, ꝙ
omnes litteræ ſunt ſimiles v.g. ſubſcriptioni,
& non aliquæ tantum. Ità Curt.Sen.in l.ad-
monendi.nu.118.ff. de iureiuran. & ibi Pur-
12 purat.n.72. & 172. alias ipſas recognoſcens
non probat. l.Comparationes. C. de fid.in-
ſtrum. Et Iudex benè aduertere debet, quod
iudicium comparationis eſt multum fallax,
& indirectum non tangens delictum, vt expe
rientia docet. Aret.conſ.64. Gram.deciſ.84.
Et teſtes ſuper recognitione deponentes de
facili decipiuntur, & errant. Alciat.deciſ.181.
13 Vulpell.conſ.35.n.4. Gram.d.deciſ.106.nu.
34 Ideo non ſufficit ad torturā. Ita Maſcard.
de probat.cōcluſ.331.n.27. Vltra quod dd.
teſtibus nulla eſt adhibenda fides; quamuis
dicant, quod fuerunt præſentes, quando d.
Inquiſitus ſcripſit, & propterea benè reco-
gnoſcunt ipſius manū; quia debet præſumi,
quod quis de facili poteſt alienas manus con-
trafacere. Nec facit ſi dicatur, quod litteræ
14 ſunt ſimiles. Natt.conſ.632.num.6. Vulpell.
d.conſ.135.num.9. Vt ſupra dictum eſt. Et
id etiam habet locum, quamuis d.compara-
tio fuerit facta ex teſtimonio teſtium. Aret.
15 conſ.64. Dec.conſ.615.col.2. nu. 3. Tamen
bene aduertat Iudex, quod d. litterarū com-
16 paratio nullo modo fieri poteſt, quando agi-
tur de priuata ſcriptura carente ſubſcriptio-
17 ne trium teſtium. Angel.l.ſi quis vult.cautè.
C.qui pot.in pignor.habe. Nec etiam admit-
titur à iure in litteris maiuſculis diſligatis;
cum certiſſimi iuris ſit, quod periti in com-
18 paratione litterarum non ſolum debent in-
ſpicere, & conſiderare corpora litterarum;
Sed etiam elementorum tractus, ſigna, accen
tus, ſtylus, & his ſimilia. Bal.Salyc.d.l.Com-
parationes. C.eo. Menoch. tit. de arbitrar.
caſu 114.num.37. nec non etiam tam litte-
ras ſimplices, quam groſſas, tam ſimplices,
quam dupplicatas, modum trahendi, & di-
ctandi, & cætera neceſſaria, quæ non poſ-
19 ſunt vllo pacto à dd.peritis conſiderari ſolū
in litteris groſſis, & diſligatis. Bal.in d.l. Con
ſpirationes.num.17. & ibi Salyc.num.19.C.
de fid.inſtrum.Lanfranc. de Oriano in Repe-
tit.l.admonendi.num.52. verſ.quod diſſimi-
litudo litterarum.ff.de iureiuran. Rolan. cōſ.
26.num.25.lib.1. Vulpell. d.conſ. 135.n.8.
ſeq.Menoch.de arbitrar.qq.lib.2.nu.31.caſu
114. Vnde omnino dicendum eſt, quod re-
quiritur, vt per omnia ſit ſimilitudo; ità vt
non ſufficiat (vt dictum eſt,) quod litteræ
quædam ſint ſimiles. Angel.d.§.ſi quis igitur.
Natt. conſ.632.n.6. Et quando d.litterarum
comparatio non conſtat ex dictis peritorum
de totali ſimilitudine, non poteſt cenſeri pro-
20 bata, & legitimè facta. Natt. d.cōſ.632.n.6.
Idem etiam Vulpell. d.conſ.135.nu.9. Nec
ſupradicta dixiſſe ſufficit, quia requiritur
etiam, quod in comparatione litterarum te-
ſtes characterem, & perſonam Inquiſiti no-
tam habeant. Item a Iudice ſeruari debet for
ma in §. ſi verò moriantur. & in §. his verò.
verſ. ſi verò nihil. Auth. de inſtrum. caut.
21 Iuſtin. præſcripta. Nempè quod Accuſator,
ſiue Inſtigator de neceſſe tenetur iurare, ſe
non habere aliam probationem litterarum
comparatione excepta. §.ſi verò nihil. Auth.
de iſtrum. caut. & fid. Gloſ. & Salyc. in d.l.
Comparationes. C.de fid.inſtrū.col.3. verſ.
oppono ſexto Ità vt eiuſmodi defectus iura-
mento calumniæ non abſtergatur. Gloſ.in d.
l. Comparationes. verſ. omnes. in verb. ab
his. Salyc.d.l.comparationes.C.eo Curt.ſen.
d. vulg. l. admonendi. ff. de iureiuran. Me-
noch. d.tit. de arbitrar. caſu. 114. num. 34.
Ità vt hac forma non ſeruata comparatio ſit
ipſo iure nulla. Bal. in d. l. Comparationes.
22 col.2. oppon.3. Bero.conſ.86.num.8.lib.3.
Natt. d. conſ. 632. num. 5. Additur etiam,
quod d.litterarum comparatio à peritis fieri
debet

debet partium conſenſu. Curt. d. l. admonendi. num. 114. Farinac. conſ 70. num. 16. Maſcard. de probat. concluſ. 1034. num. 19. Menoch. d. tit. de arbitrar. caſu. 114. nu. 26.
23 Vulpell. d. conſ. 135. n. 4. ideſt a ſcriptoribus & in arte ſcribendi peritis. Gloſ. in d. l. Comparationes. in verb. ab his, & ibi Cyn. nu. 10. Angel. n. 4. Odofred. nu. 4. verſ. Item debent vocari. Paul. de Caſtr. n. 10. Fulgoſ. col. pen. in fin. & Ioan. Sicard. n. 4. C. de fid. inſtrum. Et dd. ſcriptores, ſeu periti de partium conſenſu electi debent examinari, ſeu reperi parte citata, alias nullum prorſus faciũt inditiũ. ad Text. in c. 2. & ibi Abb. n. 14. Aret. nu. 1. primo notab. Ioelyn. n. 3. Dec. n. 54. Vbi de
24 cõi. de teſt. Immo ẽt fit Reo præſente. Natt. conſ. 632. n. 5. Vulpell. d. conſ. 135. n. 4. Sed
25 non poteſt fieri ex breui ſcriptura. Vulpell. d. conſ. 135. n. 7. Quo fit, vt comparationi maior fides in rationum libro adhiberi ſoleat, quam in breui apoca, quæ paucis litteris cõſtet, hac ratione vtitur Bart. in l. nulla ratio. n. 9. C. de donat. Caſtrenſ. conſ. 88. lib. 2. in no. Angel. n. 10. Salyc. l. Comparationes. C. eo. in tit. Purpurat. d. l. admonendi. ff. de de iureiur. n. 212. Vulpell. d. conſ. n. 8. Tamen ſem
26 per infraſcripta ſunt menti tenenda. Primo quod litterarum comparationes ex ſui natura ſunt periculoſæ; adeo eas, vix eſt, quod Iuſtin. omninò non aboleuerint. d. §. ſi verò moriantur; ibi neq; eas modis omnibus interdicimus, quandoquidem facile eſt, vt ſaltim in breui ſcriptura aliorum charactcres
27 imitari. Secundo quod litterarum Comparatio nõ fit, vbi ſcriptura eſt inualida tanquã ſine die. Bart. Bal. Caſtrenſ. Alex. Aret. Iaſ. l.
28 ſi vnus. C. de teſtam. Vulpell. d. conſ. nu. 10. Et ideo comparationis accidens, quod nullũ eſt in ſubſtantia, non recipit. Angel. d. l. Comparationes. Bero. d. conſ. 86. nu. 6. Rolan. d. conſ. 26. n. 3. lib. 1. Et hoc intelligitur in ſcri-
29 ptura minus publica; quoniam quando eſt facienda d. Comparatio, debet fieri cum ſcriptura publica. d. l. Comparationes. cũ vulg. Vulpell. d. conſ. n. 12. Et quando Reus faſſus fuit litteras, cum quibus facta fuit Comparatio, eius manu confectas, quando eius cõfeſſio acceptata non fuit, nec illi pars præſens aſtitit. Vt in terminis requiri ſcribit Rolan. d. conſ. 26. n 7. ſeq. lib. 1. nihil ei obeſt.
30 Tertio quod per litterarum Comparationẽ probatio etiam libelli famoſi; etiamſi eſſet formiter, & legitimè facta, non eſt potens ad denuo capturandum Inquiſitum relaxatum ſub fideiuſſione, ex quo eſt noua vete-
31 ris iudicij probatio, quæ non ſufficit. Debet enim differre à primis inditijs ſpecie, & ſubſtantia, non autem eadem, quæ coadiuuarentur teſtibus de nouo. Ita Boſs. tit. de tortu. num. 42. verſ. quod verò. Clar. q. 64.
32 verſ. vltimò videndum eſt. Petr. Cauall. caſu 93. num. 43. ſeqq. Et iſta inditia superuenientia debent eſſe talia per ſe, quod ſufficiant ad torturam. Franc. deciſ. 577. in fin. par 4.
33 Boſs. tit. de ſent. num. 61. Tob. Non conſ. 103. num. 1. Quarto quod ſcriptura, quæ continet libellum famoſum, quamuis ſit plene probata per d. Comparationem, adhuc dicitur, quod ex d. comparatione non oritur inditium ad torturam, ex quo eſt inditiũ multum fallax, & indirectum non tangens directe crimen (vt dictum eſt) Ideò non ſufficit ad torturam, maxime in perſona non
34 vili, nec ſuſpecta. Ità Maſcard. de probat. d. concluſ. 331. num. 27. Et quantum poſſit de facili alterius manus imitari docet Riminal. Iun. conſ. 236. n. 14. ſeqq. (Vt dictũ eſt).

SVMMARIVM.

1 *Monetam falſam tonſuratam, vel prohibitã receptans nulla pœna punitur, quãdo oſtẽdit, a quo habuit.*

2 *Momentaneum in criminalibus, & odioſis non eſt in conſideratione.*

3 *Monetam falſam, ſeù tonſuratam ſatis eſt probare habuiſſe ab alio, licet non nominet perſonam.*

4 *Monetam tonſuratam expendens non præſumitur ſcienter expendiſſe.*

5 *Pœna corporalis, ſeù pecuniaria vt euitetur, ſemper præſumitur ignorantia.*

6 *Pœna contra expendentem monetam tonſuratam, ſeù falſam non ligat ignorantem, quia non contemnit.*

7 *Excommunicatus ignarus non tenetur petere abſolutionem, ex quo ob ignorantiam non contemnit.*

8 *Monetam tonſuratam dicens à quo habuit nulla pœna punitur.*

9 *Monetam tonſuratam ſeu falſam expendens ſi eſt bonæ famæ, non torquetur, etiã quod non doceat, à quo habuit.*

10 *Lucrum ſi aſcendat ad ſcuta ſex, monetã falſam ſeù tonſuratam expendens nõ punitur*

11 *Lucrum modicum conſiderari debet, vt excludatur pœna.*

12 *Ignorantia ſola craſſa, & ſupina nõ excuſat.*

13 *Mone-*

Digitized by Google

13 *Monetam falſam, ſeu tonſuratam aſportans de loco ad locum pecuniaria tantum pœna punitur.*

14 *Monetam falſam, ſeù prohibitam retinens torqueri non poteſt.*

15 . *Monetam falſam fabricans, quando eſt modici valoris, quæ aſcendit v g. ad ſcuta tria, non comprehenditur ſub ſtatuto fabricantis falſam monetam.*

16 *Argentum dans pro auro, ſeù vnam rem pro alia tenetur pœna ſtellionatus.*

17 *Venditio alicuius rei habentis aliquam partem auri tenet, licet non ſit tota pura auri.*

18 *Moneta quando eſt tota falſa, illam auro pingens, tenetur pœna falſi.*

19 *Moneta quando non eſt tota falſa, ſed eſt argentum bonū. illam auro tingens punitur pœna pecuniaria.*

20 *Monetam falſam cudens vltimo ſupplicio nō ſubijcitur ſi eam non formauit.*

21 *Delictis etiam atrociſſimis quis pœna ordinaria non punitur, niſi effectu perfectè conſumato.*

22 *Monetæ fabricatio non eſt officium muliebre, ſed virile.*

23 *Monetam falſam fabricans tunc ſolum pœna vltimi ſupplicij punitur, quando cuditur ſub nomine & forma Summi Pontificis, ſeù Imperatoris.*

24 *Pœna capitis interpretatur ciuilis, quia deportatur.*

25 *Monetam falſam fabricans non ſub effigie & forma Summi Pontificis, ſeù Imperatoris; ſed alterius Principis inferioris non poteſt verè dici Reus criminis læſe maieſtatis.*

26 *Monetam falſam fabricans inferioris Principis Papa, & Imperatore punitur tātum pœna extraordinaria.*

27 *Odioſa ſunt ſtrictè intelligenda.*

28 *Monetam falſam videns inferioris Principis non punitur pœna vltimi ſupplicij.*

29 *Extenſio non fit in correctorijs, & pœnalibus; etiamſi adeſſet identitatis ratio.*

30 *Extenſio ex idētitate rationis non fit in materià exorbitanti, niſi ratio ſit expreſſa.*

31 *Delicta cū ſint inæqualia, inæqualis quoq; debet eſſe pœna.*

32 *Extenſio debet fieri ratione æqualitatis ſeruandæ, quando id fieri poteſt.*

33 *Pœnalibus lex non debet extendi extra caſū in iure expreſſum.*

34 *Monetam falſans, cū ſit argentea, eam auro pingendo, vel è cōtra Delictū leue cōmiſſit, quando moneta nō aſcendit ad ſcuta tria.*

35 *Monetam falſans tunc tenetur pœna falſi, quando eſt tota falſa.*

36 *Moneta quando non eſt tota falſa puta quando eſt munita argēto bono, ipsā auro tingens, tenetur pœna pecuniaria.*

37 *Monetam tonſurans, quando non eſt modici valoris, ideſt quod lucrum eſt ſcutorū triū, & nō fuit effecta inexpēdibilis, leuiſſima pœna punitur.*

38 *Monetam tonſurans, quando adeſt modicum lucrum, nulla pœna punitur.*

39 *Reus quando eſt honeſta perſona, & ſemel tantum deliquit, in omni caſu habetur in conſideratione.*

40 *Reum pro vno delicto punire, obnoxium eſt.*

41 *Reus, qui ſemel deliquit, magis eſt expectandus & corripiendus, quam puniendus.*

42 *Reum. qui eſt laudabilis vitæ pro vno delicto commiſſo punire, eſt ſcandalum.*

DISCEPTATIO XXVIIII.

De falſa Moneta.

Tortura an poſſit infligi Inquiſito, eo
quia monetam falſam, tōſuratam, atq;
prohibitam receptauit, ſeù expendit, vel de
loco ad locum aſportauit, ſiue fabricauit, aut
falſauit, vel tonſurauit; ex infradicendis ap-
1 patebit: Et primo qui ipſam receptauit, non
ſolum non poteſt torqueri; ſed nec etiam ali-
qua pœna puniri; quando ideo oſtendit à
quo habuit, quia probatur eius bona fides.
Cyn. & alij l. maiorem. C. de falſ. Hyppol. l.
qui falſum. num. 97. ff. de falſ. quod ſufficere
exiſtimauit Bart. conſ. 51. col. 4. lib. 3. &
2 maxime quando per modicum tempus re-
ceptauit: nanq; mometaneum in criminalibus,
& odioſis non eſt in conſideratione,
nec vllum operatur effectum. Dixit Iaſ. in l.
inter ſtipulantem. §. ſacram. ff. de verb. oblig.
3 Bal. l. 1. §. in nouiſſimo. C. de caduc. tollen.
& in c. Epiſcopum, vel Abbatem c. 1. 9. qui
etiam. Et ſatis eſt probare per teſtes d. mone
tam habuiſſe ab alio, licet non nominet per-
ſonam. Ità ſcribit Iacob. de Butr. in d. l. mino
rem. nec diſſentiunt Angel. ibi, & Barbat.
conſ. 51. col. 4. verſ. præterea facit Text.
4 Qui vero monetam tonſuratam expendit,
non præſumitur illam ſcienter expendiſſe;
5 quia ad euitandam pœnam corporalem, &
pecuniariam ſemper preſumitur ignorantia.
Crauett. conſ. 244. num. 4. Gram. conſ. 21.
num. 4. in criminali; nā ignorans vere deli-
quiſſe

6 quiſſe non dicitur. l. ex maleficiorum . ff. de
act. & obligat. Et pœna contra expendenté
talem monetam non ligat ignorantem, quí
non contemnit. Abb. in c. cum ſit in fin. de
7 appellat. Bellamen. Deciſ. 540. Vbi ignarũ
excommunicatum non teneri petere abſolu-
tionẽ, ex quo ob ignorantiam nõ contemnit.
8 Immo dicitur, quod d. monetam expendens
ignoranter, & docens à quo habuit, nulla
punitur pœna, ſed excuſatur. Muſcatell. in
pract. crim. pag. mihi 74. n. 50. quia neſciens
eſſe falſam, quando credit eſſe realem, excu-
ſatur; quoniam ignorantia ipſum excuſat ab
omni pœna, & corporali, & pecuniaria. Ita
in terminis ſcripſerunt Marſ. in l. qui falſam.
num. 65. ſeq. ff. ad l. Cornel. de falſ. Crauett.
9 conſ. 224. nu. 4. Bal. conſ. 155. in princ. lib. 3.
Et maxime quãdo expendens eſt bonę vitę,
& famæ, & non conſuetus ſimilia facere;
quia tunc non torquetur, etiam quod non
doceat, à quo monetas habuerit. Ità in termi-
nis ſcribit Marſ. conſ. 52. num. 40. ſeq. quem
refert, & ſequitur Petr. Cabal. caſu. 199. nu.
10 11. Vinc. Frãch. deciſ. 401. in fin. Vltra quod
ſecundum DD. in caſu iſto ſi lucrum aſcen-
dit ad ſcuta ſex, non punitur. Ita in terminis
ſcripſerunt Marſ. conſ. 71. num. 9 10. ſeq. Iul.
Scarlatt. conſ. 115. in fin. diuerſ. lib. 1. Vbi pa
11 riter pro excluſione pœnæ conſiderat modi-
cum lucrum receptum. Boſs. tit. de pœn. nu.
18. Vinc Franch. deciſ. 521. per totam. Vbi
quod ſola ignorantia craſſa, & ſupina non
excuſat. Per Text. in c. 2. in princ. de conſtitut.
12 in ſexto. Qui verò d. monetam de loco ad
locum aſportauit, nempè de aliquo loco ad
13 Statum Eccleſiæ non punitur pœna corpo-
rali, ſed pecuniaria tantum; nempè pro quo-
libet ſcuto prohibito perſoluantur ſcuta de-
cem; prout in banno emanato per Illuſtriſ-
ſimum D. Card. Vaſtauillanum tunc tẽpo-
tis Camerariũ ſub die 30. Maij 1567. Vnde
14 cum pœna ſit pecuniaria, & non corporalis
contra retinentes quatrenos falſos, & prohi-
bitos; vtiq; nullo modo deueniri poteſt ad
rigoroſum examen contra aliquẽ Inquiſitũ;
cum agatur de commodo pecuniario tãtum.
l. Diuus. & l. ex libero ff. de quęſt. Clar. in pro
prijs terminis q. 64. verſ. præterea debet Iu-
15 dex. Qui autem d. monetã fabricauit, qua n-
do eſt modici valoris, quæ aſcendit v. g. ad
ſcuta tria, non comprehenditur ſub ſtatu to
fabricantis falſas monetas. Ita Alex. d. conſ.
204. num. 7. lib. 1. Et in Addit. ad Bart. in l.
eleganter. §. qui reprobos. ff. de pignorat. act.

Ratio eſt, quia non poteſt afferre magnum
præiudicium his, ad quorum manus perue-
nit. Ita Alex. conſ. 121. num. 5. lib. 7. Altera
16 ratio eſt, quia dans vnam rem pro alia, vt
Aes pro auro tenetur crimine ſtellionatus,
non autem falſi, licet dans affirmet aurum
eſſe l. 1. §. fin. ff. de pignorat. act. Vbi not. om-
nes. Oldrad. conſ. 14. 24. 74. Vbi quod pro
17 tali delicto imponitur parua pœna. Tertia
ratio eſt, quia cum venditur res habens ali-
quam partem auri, licet tota nõ ſit pura auri,
vendino tenet. l. quod tamẽ. ff. de contrahen.
18 empt. Moneta aũt quando eſt tota falſa, tunc
illam pingens tenetur pœna falſi. Curt. Iun.
19 conſ. 277. ſed quando non eſt tota falſa, cum
ſit argentum bonum, illam tingens tenetur
pœna pecuniarla. Ità Bart. in l. Cornelia. in
princ. de falſ. Per Text. in l. Saccularij. ff. de
extraordi. crim. Veronen. conſ. 77. num. 5.
20 Additur etiam quod monetã falſam cudens
vltimo ſupplicio non ſubijcitur, ſi eam non
21 formauit: Ratio eſt, quia etiam in atrociſſi-
mis delictis quis non punitur pœna ordina-
ria, niſi effectu perfectè conſumato. d. l. qui
falſam. & ibi Hyppol. col. 2. ff. ad l. Cornel.
de falſ. quod delictum enormiſſimum appel-
22 latur. l. 1. C. de falſ. Et falſæ monetæ fabrica-
tio, ſeu tõſuratio, non eſt officium muliebre,
ſed virile. Caball. d. caſu 199. num. 24. verſ.
23 & præmiſſa data ſunt. His quoq; additur,
quod monetam falſam fabricans tunc ſolũ
pœna vltimi ſupplicij punitur, quando cudi
tur ſub nomine, & forma Summi Pontificis,
ſeù Imperatoris; quia hoc caſu intrat crimen
læſę maieſtatis. Gloſ. cum ibi not. in l. 2. C.
24 de falſ. monet. Vbi pœna capitis interpreta-
tur ciuilis, quia deportatur. Not. omnes in c.
4. de iureiur. Marſ. in d. l. qui falſam. nu. 52. ff.
de falſ. & conſ. 71. nu. 11. Cæterũ fabricans
25 ſub effigie, & forma non Summi Pontificis,
ſeù Imperatoris, ſed alterius Principis infe-
rioris non poteſt dici verè, & propriè Reus
criminis læſę maieſtatis. Vt poſt. Bart. tradit
Dec. conſ. 410. ſub nu. 30. nec differrit Abb.
in d. c. 4. num. 7. de iureiuran. Et falſam mõ-
netã fabricãtibus inferioris Principis Papa,
26 & Imperatore imponitur pœna pecuniaria
tantum; quia odioſa ſtrictè, ſunt intelligẽda.
27 Auth. quas actiones. C. de ſacroſanct. Eccleſ.
Immo contra falſam monetam cudentes in-
28 ferioris Principis nõ facit, quod aliqui DD.
29 extendant pœnam vltimi ſupplicij; quia
errant; Ratio eſt, quia in correctorijs, & pœ-
nalibus nõ fit extenſio; etiamſi adeſſet iden-

titatis

Digitized by Google

30 titatis ratio; quæ quandoq; extat l. fin. C.
de interdict.matrim.Calcan.conſ.21.col.fin.
Et ideò in materia exorbitanti non fit exten-
ſio ex idẽtitate rationis, niſi ratio ſit expreſ-
ſa. Dec.in l. qui ſe patris. C. vnde lib. quo-
31 niam ex iſta extentione ſeruaretur inæqua-
litas in puniendis delictis. Et cum delicta ſint
32 inæqualia, inæqualis debet eſſe pœna; cum
extenſio fiat ratione æqualitatis ſeruandæ,
33 quando id fieri poteſt. §. illud. Inſtit. tit. pro
Soc. Et ideo in pœnalibus durum eſt legem
extendere extra caſum in iure expreſſum. la-
34 tè Gram.deciſ.27. nu.8. Qui autem monetã
falſauit, eam v.g. cum ſit argentea, auro pin-
gendo, vel è contra, delictum leuè commiſit;
quando ideò moneta non aſcendit ad ſcuta
tria. Alex.d.conſ.104. n 7. lib. 1. Ratio eſt,
quia (vt dictum eſt) non poteſt afferre ma-
gnum præiudicium his, ad quorum manus
peruenit. Idem Alex.d. conſ.121. nu.5. lib.7.
Oldrad. conſ. 74. Vbi quod iſto caſu impo-
nitur pœna parua, & ideo non poteſt deueni
35 ri ad torturam, cum imponatur pœna ſtellio
natus. Et tunc ſolum tenetur pœna falſi, qñ
eſt tota falſa. Ita Curt. Iun. d.conſ. 237. At
quando non eſt tota falſa, puta quando eſt
36 munita argento bono, ipſam tingens auro
tenetur pœna pecuniaria. Bart.in d.l.Corne-
lia.in princ.ff. de falſ. Veronen.conſ.77. n.5.
37 Idq; eo magis dici debet, quando moneta
non fuit expenſa. Qui vero d. monetam ton-
ſurauit, quando eſt modici valoris, videli-
cet, quod percipitur modicum lucrum v.g.
ſcutorũ trium, & non fuit effecta inexpendi-
bilis, leuiſſima pœna tenetur. Marſ.in d.l. qui
falſam monetã.ff.de falſ. Iul. Scarlatt. conſ.
116. per totum, lib.1. diuerſ. loquens in for-
tioribus terminis de eo, qui tonſurauit mone
tam auream, fuit ei impoſita leuiſſima pœna
Et poſt Bal. tradit. Natt.conſ.269. in fin. cum
monetæ tonſuratæ vitia non poſſint cogno-
ſci niſi cum magna experientia, & diligentia.
Vt ſcribit Cœpoll.in l.1 §. labeo ſcribit. 5.q.
ff.de Edilit. edict. præſumitur enim ignoran-
38 tia vitiorum latentium. l. queritur. §. ſi nomi-
natũ, & ibi Cœpoll.ff.de Edilit. edict. Immo
quando adeſt modicus valor, ſeu lucrũ, ope-
ratur, quod tonſurans nulla pœna puniri de
beat. Ratio eſt, quia talis moneta (vt dictum
eſt) non poteſt magnum præiudicium affer-
re, his, ad quorũ manus peruenit. Alex.d.cõſ.
121. ſub n.5. lib.7. nec diſſentit Marſ.d. cõſ.
71. n.1. Idem Alex. d.conſ.104. nu 7. lib.1.
Boſſ. tit.de falſ. monet. n.4. prout dicitur de

vulnuſculo, & febricula, quæ omnia non
ſunt in conſideratione. Et an res ſit magna,
vel parua, aut minima, debet conſiderari qua
litas loci attenta multitudine populi, & am-
plitudine Vrbis. Vt in indiuiduo ſcripſerunt
Marſ.d.conſ.71. n.9. Alex.d. conſ. 104. n.7.
lib.1. & in Addit. ad Bart. in d.l. eleganter. §.
qui reprobos. in Apoſtilla magna circa fin.
ff.de pignorat.act. Et hoc eſt arbitrarium Iu-
dicis, quæ dicatur magna, vel parua cauſa.
39 Abb.in c.1. n.7. de dilat. Et ſemper in huiuſ-
modi caſu habetur in conſideratione Reus,
quando eſt honeſta perſona, & ſemel tantũ
deliquit. Gand.tract.de maleſ. Rubr. Vtrum
pœna poſſit augeri. Per Text. in l. ſeuerior.
C.de infam. Idem tenet Patiſ. de put.in tract.
40 de Scindic.in verb. compoſito. col.2. Vbi q̃
obnoxium eſt, Reum ſaltem pro vno deli-
41 cto punire; quia magis eſt expectandus, &
corripiendus, quam puniendus. c. licet. diſtin.
45. Et ſub col.5. ait punire Reum, qui & lau
42 dabilis vitæ pro vno delicto commiſſo eſt
ſcandalũ. Per text. in c. rurſus. 11. q.3. refert,
& ſequitur Natt.conſ.458. in fin.

SVMMARIVM.

1 *Offenſi, inſultati, percuſſi, iniuriati vel dam-
niſicati dictum nullum ad torturam facit
inditium.*
2 *Offenſus percuſſus, vel iniuriatus nullum fa-
cit probationis gradum.*
3 *Offenſi, ſeù damnificati dictũ nec in articulo
mortis probationem facit.*
4 *Offenſi ſeù iniuriati dictum, quãuis per duos
teſtes probatum, nullum facit inditium.*
5 *Offenſi, vel percuſſi dictum ſufficit tantum
ad Inquiſitionem formandam.*
6 *Offenſi dictum non inducit præſumptionem,
quæ ſit species probationis, ſed quandam
aliam vilem præſumptionem.*
7 *Præſumptio vilis excuſat accuſantem à ca-
lumnia ex neceſſitate, nõ autẽ ex volũtate.*
8 *Offenſus nullum facit inditium, quia eſſet te-
ſtis in cauſa propria.*
9 *Offenſus ſimul ac ſe dicit offenſũ, ſtatim etiã
ſe offendentis profitetur inimicum.*
10 *Ex offenſione, & atroci iniuria grauis, &
atrox oritur inimicitia.*
11 *Tortura requirit teſtem omni exceptione
maiorem.*
12 *Offenſo non creditur etiã in articulo mortis.*
13 *Offenſi aſſertio leuem facit ſuſpicionem ad in-
quirendum tantum.*

14 *Offenſi*

Digitized by Google

14 *Offenſi ſeù iniuriati dictum non ſufficit ad torturam niſi alia concurrant inditia.*

15 *Offenſus percuſſus, vel damnificatus, aut iniuriatus examinandus eſt ad inſtrutionem tantum.*

16 *Sententia lata ex dicto offenſi, quia inimici, non exequitur.*

17 *Sententia lata ex dicto offenſi etiam confirmato in tortura non exequitur.*

18 *Inimicitia non purgatur per torturam.*

19 *Accuſatio, ſeù querela offenſa facta alicui data per tetriam perſonam non attenditur.*

20 *Accuſatio ſeù querela data per tertiam perſonam non ſufficit ad capturam, quamuis examinaretur vt teſtis.*

21 *Offenſus quādo plures habet inimicos, oritur præſumptio ad fauorem offenſoris.*

22 *Temporis diuerſitas arguit diuerſitatem facti, & delicti.*

23 *Accuſatio, ſeù querela data diù poſt offenſionem, ſeù iniuriam calumnioſa præſumitur*

24 *Dolus ex tarditate præſumitur.*

DISCEPTATIO XXX.

De Offenſo, inſultato, percuſſo, ſeù iniuriato.

1 OFfenſi, percuſſi, inſultati, iniuriati, ſeù
damnificati dictum non ſufficit ad tor-
turam; quoniam ipſius aſſertio, non ſolū non
ſufficit ad torturam. Aret. in l. 1. §. ſi quis filiſ.
ff. de carbo. in l. ſeya. in prin. ad Velle. & vi-
detur caſus in ſimili in c. ſicut, de teſt. Facit
quod not. Cyn. in l. 1. C. quæ accuſ. non poſſ.
2 Sed nec etiam ad inquirendum. Clar. q. 7.
verſ. habes. Natt. conſ. 47. & conſ. 407. n. 6.
Farinac. q. 46. num. 96. nec ad capturā. Fari-
nac. q. 43. num. 5. & d. q. 46. num. 93. Immo
3 nec vllum facit probationis gradum. Caſus
eſt apertus in l. ſi quis in graui. ff. ad Sill. §. ſi
quis moriens. Quod procedit, quamuis eſſet
in articulo mortis. Vt d. §. ſi quis moriens.
niſi tamen vltra dictum offenſi concurrant
alia adminicula; vt puta fama, inimicitia,
fuga, &c. Vt dicunt omnes DD. relati per
4 Gratt. conſ. 57. num. 15. Et d. iniuriati, ſeù
offenſio aſſertio non facit inditium, quamuis
5 probaretur per duos teſtes. Itā vidi egregiè
cōſultum per quoſdam: Credo tamen quod
benè ſufficiat ad formandam Inquiſitionem.
Per ea, quæ not. Bal. & Dyn. in d. §. ſi quis
moriens. Et per ea, quæ not. Gloſ. & Bal. in
6 l. 2. C. de calum. Vbi notabiliter dicit, quod
licet in articulo mortis cōſtitutus dicat, quod
aliquis fecit occidi eum; tamen iſta verba nō
inducunt præſumptionem, quæ ſit ſpecies
7 probationis, quoniam excuſat à calumnia
accuſantem ex neceſſitate, non autem ex vo-
luntate. Pro hoc facit l. noſtris. in ratione ſui.
& in l. quoniam probaſſe. & in l. fin. eo. tit.
de calum. Nec mirum videri debet, ſi dica-
tur, quod offenſi, vel iniuriati viuentis dictum
8 non facit inditium ad torturam; tum quia
eſſet teſtis in cauſa propria contra Text. in l.
nullus. ff. de teſt. & in l. omnibus. C. eo tit.
9 Tum etiam quia eo ipſo quod dicit ſe offen-
ſum ab altero, ſtatim quoq; ſe eiuſdem ini-
micum profitetur. Franc. Caſon. de indit. &
tortu. tract. 8 c. 1. Rubr. de dicto offenſi, &
querelantis. num. 5. verſ. limitando tamen.
Pariſ. conſ. 152. num. 41. vol. 4. Rolan. conſ.
24. n. 25. ſeq. vol. 1. Ioan. Turrius inter conſ.
crim. diuerſ. conſ. 81. nu. 26. ſeq. n. 2. Bertaz.
conſ. 3. num. 2. ſeq. & n. 33. & conſ. 8 nu. 42.
ſeq. Vbi latè, & pluribus hanc probat con-
cluſionem. & conſ. 167. nu. 8. & conſ. 235.
num. 2. lib. 1. Hieron. Magon. deciſ. lucen.
89. num. 2. Maſcard. de probat. lib. 3. concluſ.
1129. num. 1. & pluribus ſeqq. Vbi & iuri-
bus & rationibus, & DD. authoritatibus hāc
exornat concluſionem, eamq; communem,
10 ac etiam vſu receptam eſſe teſtatur: Ratio
eſt, quia ex atroci offenſione, & iniuria oritur
pariter atrox, & grauis inimicitia. Bart. in l.
3. §. fin. ff. de adimen. legat. Farinac. tit. de in-
11 dit. & tortu. q. 46. num. 12. Et ideò nullum
ad torturam facit inditium; cvm ad torturā
requiratur teſtis omni exceptione maior. Fa-
rinac. q. 37. num. 58. & q. 56. num. 151. l. qui
12 vltimò. ff. de poen. Et verum dicit Maſcard.
Si enim non creditur offenſo exiſtenti in ar-
ticulo mortis, quo caſu minus præſumitur
mentiri, multo minus credendum eſt ei, qui
alium inculpat de iniuria, & offenſione ſibi,
vel bonis illata non exiſtens in articulo mor-
13 tis. Quaquidem ex re omninò dicitur, quod
d. iniuriati, ſeù offenſi aſſertio facit leuem ſu-
ſpicionem ad inquirendum tantum, & non
ſufficit ad torturam, niſi alijs concurrentibus
14 adminiculis. Dec. cōſ. 362. Bal. in tit. de pace
Cōſtantiæ. in verb. Vaſſalli. Nouell. in pract.
15 crim. car. 39. num. 14. Immo ob d. aſſertionē
iniuriatus, aut offenſus ad inſtrutionem tan-
tum eſt examinandus, & non ad vllam pro-
bationem d. l. nullus. ff. de teſt. d. l. omnibus.
C. eo. Vulpell. conſ. 99. num. 16. Ratio eſt,
quia (vt dictum eſt) eſſet teſtis in cauſa pro-
pria, quod nullo modo eſſe poteſt. Et id pro-

cedit

Digitized by Google

cedit (vt pariter dictum eſt) etiamſi depo-
neret in articulo mortis.latè Gram. conſ.70.
16 n.2.ſeq.Marſ.§.diligenter.nu.123.in fin.Im-
mo etiam dato quod ſententia lata eſſet ex
dicto offenſi contra offendentem,quia inimi-
ci,non exequitur. Plot.conſ.57.n. 10. & cõſ.
72.diuerſ.lib.2.Cartar.capto bannito. c. fin.
17 n.75.Id quod etiam habet locum , etiamſi d.
offenſus confirmaſſet eius dictum in tortura.
l.1.Vbi latè Marſ.ff.de queſt.Alex.cõſ. 174.
col.5.vol.7.Vulpell.conſ.30.n.5.ſeqq. Ber-
taz.conſ.8.nu.44.lib.1.quoniam inimicitia
18 non purgatur per torturam. Boſs. tit. de in-
quiſit.nu.2.Farinac.d.q.46.nu.100.nec non
etiam quod feciſſet, vt tertia perſona dediſſet
19 accuſationem,ſeù querelam ſuæ offenſionis.
Bertaz.d.conſ.8.n.43. Natt.d. conſ.407.n.6.
20 Nanq; talis accuſatio, ſeù querela nec etiam
ſufficit ad capturam , etiam quod examina-
21 retur vt teſtis.Farinac.d.q.46.n.96.Et maxi-
mè quando plures habet inimicos,quia tunc
oritur præſumptio ad fauorem pāſi offenſo-
ris , quod ipſe non deliquerit. Anton. Ga-
leaz.conſ.110.n.28.lib.1.Foller.in ſua prax.
crim.in verb.Recepiantur defenſiones Reo-
rum.n.2.in fin.Caſon.de indit.tract.7.c. 1.n.
12.in fin. Immo non oritur inditium ad tor-
turam,& ad inquirendum, quādo eſt varius
circa tempus,quia periurus. Crauett.conſ 6.
num.16. Dec.conſ.189.col.6. verſ.non ob-
ſtat.Boſs.tit.de Inquiſit.num. 46. in fin. cum
22 alijs adductis per Bertaz.conſ.157.n.14. Et
temporis diuerſitas arguit diuerſitatē facti ,
& delicti . Vt per plura iura oſtendit Natt.
conſ.135.n.2. Vltra quod offenſo , quando
querelat multo minus creditur , ſi diù poſt
23 offenſionem factam,& iniuriam illatam que-
relam aut accuſationē porrexerit; tunc enim
valdè calumnioſa præſumitur ; cum ex tar-
24 ditate dolus preſumatur.Bal.conſ.37. quidā
Tabellio.in fin.lib.1.Caſon. de indit. & tor-
tu.tract.8.n.1.Rubr.de dicto offenſi, & que-
relantis.nu.9.Boer. deciſ.42.num.20. Aym.
conſ.75.Marſ.in pract §.diligenter.nu. 201.
Foller.in pract.crim.in verb.Item quod com
miſit falſitatem.n.18.Igne.in l.ſi quis in gra-
ui.§.ſi quis moriens.nu.3.ff.ad ſillan.Plot.de
in lit.iuran.§.ſi.nu.11.Corrad.in pract.tit. de
accuſ.nu.13.verſ.Vt accuſator moroſus.fol.
30.col.2.Bar. Teguer. in ſuo tract.crim.par.
13.ſeq.lib.2.Vulpell.conſ.49.nu.5.Cæphal.
cõſ.187.n.13.lib.2.Maſcard.de probat.lib.1.
concluſ.531.n.59.Farinac.d.q.46.n.103.

SVMMARIVM.

1 *Vulnerati dictum ad torturam non ſufficit.*
2 *Vulnerati dictum etiam in tortura emanatū
contra vulnerantem ad torturam nullum
facit inditium.*
3 *Teſtis de auditu à Vulnerato facit tantum
inditium ad inquirendum,& carcerandū.*
4 *Vulnerati dictum habetur loco denunciatio-
nis,& querelæ.*
5 *Vulnerati dicto non creditur ad tranſmit-
tendam Inquiſitionem.*
6 *Vulnerati exculpatio facit , vt incuſatus ex
inditijs torqueri non poſſit.*
7 *Vulnerati exculpatio non excuſat in morti-
ferè vulnerato . & inditia ſunt pluſquam
ſufficientia ſed ſolū quando vix ſufficiunt.*
8 *Vulneratus ad mortem non præſumitur di-
cere mendacium , nec immemor eſſe pro-
priæ ſalutis.*

DISCEPTATIO XXXI.

De Vulnerato.

1 VVlnerati dictum non ſufficit ad tortu-
ram contra vulnerantem. Vt poſt Ni-
co. Neapol.in l.ſi quis in graui.§.ſi quis mo-
riens. ff. ad ſillan. Per Text. ibi Angel. in l.
maior.C.de calum.Scripſit. Alex.conſ. 14.
num.3.Iaſ.lib.1.num 8. de eo , per quem fa-
ctum erit.Marſ.conſ.20.nu. 14. Gram. conſ.
22.num.7 Blanc.l.fin.num.390.ff. de quæſt.
Alciat.tract.de præſ.reg.3. præſ.44. Vulpell.
2 conſ.72.num.1. Immo nec etiam in tortura
emanata. Vulpell.conſ.30.nu.5.ſeq. Bertaz.
conſ.8.num.44.lib.1.Brun.de indit.& tortu.
in 3.q. primæ par. num. 26. Sed tantum ad
detinendum Boſs.tit.de tortu.accuſat. ſub n.
3 4. Quod procedit etiam in dicto teſtis de
auditu à vulnerato ; ſed benè facit inditium
4 ad inquirendum,& carcerandum. Idē Brun.
Vbi ſupra : Ratio eſt,quia Vulnerati dictum
habetur loco denūciationis,& querelę.Clar.
in pract.q.21.verſ.aſſertio vulnerati. & ſuper
5 eo nōn poteſt de iure procedi ad tranmitten-
dam Inquiſitionem. Maſcard. de probat.lib.
3.concluſ.1129.num. 17. Menoch. de præ-
ſumpt.q.88.nu.15.Farinac.q.1.nu.45.ſeqq.
6 Et maximè quādo adeſt d. Vulnerati excul-
patio,quæ efficit, vt incuſatus ex inditijs tor
queri minimè poſſit.Bal.& Iaſ.l.1.C.de lega.
7 Verum non excuſat, cū inditia ſunt adeò vr-
gentia,vt cōtraria præſūptione ex ipſius Vul-
nerati atteſtatione oriēte , nō obſtāte ad huc

Digitized by Google

ſufficientia remaneat. Alcia. tract. de præſũpt. reg. 3. præſu. 4. num. 8. Procedit quoq; dictũ Bal. quando inditia vix ſufficiunt, non autem quando ſunt pluſquam ſufficientia, & non in mortiferè tantum vulnerato, qui cum vtrunq; pedem in ſepulcro habeat, mendaciũ dicere, & propriæ ſalutis immemor non præſumitur. l. fin. cum vulg. C. ad l. Iul. repetund. Vulpell. conſ. 125. num. 27.

SVMMARIVM.

1 *Defenſio, ſeù inditiorũ copia Reo nõ poteſt denegari.*

2 *Defenſio, & inditiorum copia etiam in atrociſſimis delictis, & difficilis probationis Reo neceſſario eſt concedenda.*

3 *Defenſiones ſi Iudices denegent Reis, malè faciunt.*

4 *Defenſio Reo non eſt deneganda quamuis ad torturam præceſſerint inditia.*

5 *Defenſio Reo concedi debet non obſtante confeſſione emanatà per torturam.*

6 *Defenſio Reo nõ poteſt denegari, quamuis de delicti corpore conſtet.*

7 *Defenſionibus denegatis quicquid contra Reũ ſequutũ eſt, et ſequi poteſt cẽſetur reuocatũ*

8 *Inditiorum copia ſi Reo denegata fuerit, proceſſus eſt ipſo iure nullus.*

9 *Defenſionibus denegatis à Iudice ſub prætextu facultatum ipſi conceſſarum Reus torqueri non poteſt.*

10 *Inditiorum capia eſt danda Reo anteꝗuam ſubijciatur torturæ.*

11 *Defenſio quod poſſit denegari Reo nulla eſt Conſtitutio*

12 *Decretũ irritans operatur, quod quicquid fit contra pro infecto habeatur, & nullum ipſo iure.*

13 *Defenſione etiam in cauſa hæreſis pluribus modis iuſtè poteſt ſe tueri Reus.*

14 *Defenſiones legitimæ Inquiſitis de hæreſi nõ ſunt denegandæ.*

15 *Defenſio iuſta eſt de iure naturæ.*

16 *Defenſio etiam non petita eſt Reo per Iudicẽ decernenda.*

17 *Defenſio Rei etiam non petita per Iudicem inquirenda eſt.*

18 *Inditium non eſt adeò indubitatum, quin aduerſus illud poſſit probari contrarium.*

19 *Defenſiones ſunt dandæ; etiamſi Reus eſſet malæ famæ.*

20 *Defenſio Reo quantumcunq; crimino ſo non poteſt denegari.*

21 *Defenſio regulariter Reis debet quæri à Iudice non ſolum ante publicationem proceſſus, ſed poſt, & poſt concluſum in cauſa.*

22 *Defenſio ſemper, & quandocunq; à Reo fieri poteſt.*

23 *Defenſio de iure naturali nè dum competit hominibus ſed etiam brutis animalibus.*

24 *Defenſio eſt permiſſa omni iure, naturali, gentium, & ciuili.*

25 *Defenſio naturalis nõ tollitur, nec tolli poteſt.*

26 *Defẽſionibus Reus nullo modo renũciare poteſt*

27 *Defenſio nec etiam eſt deneganda Reo ſpontè confeſſo*

28 *Defenſio non poteſt denegari à Iudice, quamuis habeat arbitrium ex forma ſtatuti,*

29 *Defenſio nemini eſt deneganda ante impoſitionem pœnæ*

30 *Defenſio, & probatio poteſt fieri vſq; ad ſententiam*

31 *Defenſiones & poſt ſententiam fieri poſſunt.*

32 *Defẽſionibus datis Reus ad largũ poni debet.*

DISCEPTATIO. XXXII.

De defenſione Rei.

1 DEfenſiones, & inditiorum copiæ niſi prius fuerint date, Inquiſito nõ poteſt
inſligi Tortura. Grã. vot 30. n. 2 & 31. Vbi loquitur de crimine veneni, et parricidij, quonia
d. tortura de iure nõ inſligitur inaudito Reo.
Clem. paſtoralis. de re iudic. c. 1. de cauſ. poſ-
ſeſſio. l. defenſionis facultas. C. de iure fiſci.
lib. 10 Simanc. de torment. tit. 52. n. 9 & idẽ.
Simanc. in ad notat in Zanchinũ. c. 3. dixit. q
quidam Iuriſperitiſſimus non imperitè dixit,
quod defenſionis facultas nec etiam Diabo-
2 lo eſſet deneganda. Et id procedit etiã in oc-
cultis, & difficilis probationis. Hieron. laurẽt
3 deciſ. Auinionen. 15. n. 3. Et Iudices contra iſ
fauentes malè faciunt. Rolan. conſ. 12. num.
61. ſeq. lib. 3. quia non debent eſſe ſeueriores
lege. Id quod habet etiam locum in crimi-
ne læſæ maieſtatis. Dixit Gigas de crim. læſ.
maieſt. lib. 1. tit. qualiter in crim. læſ. maieſt.
procedatur. q. 19. num. 30. Etiam in crimine
Aſſaſinij. Tradit. Carrer. tract. de indit. & tor-
tu. §. quintum, nu. 16. Quamuis ad torturam
4 legitima præceſſerint inditia. Hyppol. conſ.
95. num. 7. & 10 Hieron. laurent. d. deciſ. per
totam, Vbi atteſtatur non obſtante confeſ-
ſione emanata per Reum in tortura illata de-
negatis defenſionibus fuiſſe abſolutũ à cõfeſ
ſatis criminalibus, & quod de illorũ corpore
conſtaret; & quod talis confeſſio admini-
culata confeſſione duorum aliorum Socio-
rum criminis vrgeret. Vnde dicitur, confeſ-
ſionem

ſioncm prædictam cum omnibus inde ſecu-
tis non valere.d.Clem.paſtoralis. de ſent. &
re iudic. Ibi ipſoſq; Iudices nihilominus qua
tenus proceſſerunt de facto ; & quicquid ex
7 eis ſequutum, vel in poſterum ſequi irritum
reuocamus &c. Angel. in verb. quod fama
8 publica præcedente.num.37. Vbi ait, quod
ſi inditiorum copia Reo denegata fuerit,
9 proceſſus eſt ipſo iure nullus. Nec ſub præ-
textu facultatum alicui Iudici conceſſarum
Reus torqueri poteſt denegatis defenſioni-
bus; quoniam nulla Conſtitutio id dicit, &
quod lex non dicit, nec nos dicere debemus.
Quinimò contrarium apparet per Conſtitu-
tionem Pauli Tertij, quæ eſt in ordine Con-
10 ſtitutio.58.verſ.Captum verò.Vbi habetur,
quod antequã Reus captus ſubijciatur tor-
turæ, debet dari inditiorum copia, & audiri
in ſuis defenſionibus. l.2. ff. de appellat.non
recip.Et poſt d. Conſtitutionem nulla appa-
ret facultas conceſſa alicui Iudici, nec Vrbis
11 Gubernatori, quod poſſint eius locumtenen
tes criminales torquere denegatis defenſio-
12 nibus. Et Decretum irritans appoſitum in
d.Conſtitutione Pauli Tertij operatur, quod
quicquid fit contra, pro infecto habeatur, &
dicitur nullum ipſo iure.c. pen de preben. in
ſexto. Ratio eſt, quia defenſione etiam in
13 crimine hæreſis iuſtè ſe Reus tuetur, ſi pluri-
bus, & melioribus teſtibus probare potue-
rit, ſe id eo loco, quod obijcitur, & eo tem-
pore non dixiſſe, vel non eo modo, aut eiſ-
dem verbis, aut eiuſmodi circumſtantijs;
ſed alijs, quibus crimen ex toto diluatur; aut
certè magna ex parte minuatur. Fœlyn.in c.
tertio loco.de probat.Ruyn.conſ.145.lib.5.
Dec.cõſ.94.& in l.t.C.de bono.poſſes.ſecũ-
dæ Tabulæ.Rip.in l.in illa. ff. de verb. obli-
gat.Simanc Enchirid.tit.47. De defenſ.n.6.
14 Immo defenſiones legitimæ Inquiſitis de hæ
reſi ſunt concedendæ, nec ſunt pretermitten-
dæ.Director. Inquiſit.3. par.pag. mihi 583.
15 q.55. quoniam iuſta defenſio eſt de iure na-
turæ; & ideò nullo modo poteſt, & debet
denegari.l. vt vim. Et ibi communiter DD.
ff.de iuſt & iur.l.quoties.C.de præcib.Impe-
rat.offerendis.d.Clem.paſtoralis §.Cæterum
defectus. De ſent. & re iudic. Imol.in Clem.
ſæpè.de verb.ſignif.ſuper Gloſ.in verb. De-
fenſiones.& Bernard. Comes.in lucer. verb.
Defenſio.§.2.Director.Inquiſit.3. par.pag.
16 mihi 447.comm.28.col. 1. Quinimò De-
fenſio etiam non petita, ſeù allegata per Iu-
dicem non ſolum decernenda, ſed etiam in-
17 quirenda eſt.l.ſi non defendantur.ff.de pœn.
Ratio eſt, quia nullum inditium eſt adeò in-
dubitatum, quin aduerſus illud poſſit proba-
18 ri contrarium.Boer deciſ.165.num.1. quarè
defenſiones ſunt dandæ, etiamſi Reus ſit ma-
19 læ famæ.Boſſ.tit.de indit.n.75.verſ nec ẽt &
verſ.ſic ẽt.Vbi reddit rationẽ; quoniã poſſet
quis probare contrarium. Rolan. conſ.17.n.
55. Vnde quantumcunq; criminoſo non eſt
20 deneganda defenſio. Hieron. laurent. deciſ.
Auinionem.15.num.5. verſ. Etiamſi agere-
21 tur contra homines malæ famæ. Immo De-
fenſio regulariter quæri Reis à Iudice; & ſup
pleri poteſt in facto non ſolum ante publica-
tionem proceſſus; ſed etiam poſt, & poſt con
cluſum in cauſa. Boſſ.tit.de confeſſ.num.12.
22 Immo ſemper, & quandocunq; fieri poteſt.
23 Quinimò de iure naturali ne dum competit
hominibus, ſed etiam brutis animalibus. Vt
habetur in l. 1. §. cum arietes. ff. ſi quadrup.
paup.feciſſe dicatur.Bart.in l.Defenſionis fa
cultas.C.de iur.fiſci.lib.10. Oldrad.conſ.43.
verſ.quæritur vtrum citatio. Aym.conſ.177.
in facto proponitur.Plac.c.28. nu. 20. Dec.
d.l.vt vim.num.17.d.Clem. paſtoralis. verſ.
Cæterum. de ſent.& re iudic. latè Natt. conſ.
24 348.n 4.Vbi quod inſtrumentum debet oſtẽ
25 di parti intimatæ cum dimiſſione copiæ. Itẽ
defenſio eſt permiſſa omni iure, naturali, gẽ-
tium, & ciuili.d.l.vt vim de iuſt.& iur.Et de-
fenſio naturalis non tollitur, nec tolli poteſt.
Boſſ.tit.de indit.& conſiderat. ante tortu.n.
26 78. Et illud optimè ab omnibus eſt ſciẽdũ;
quod Reus defenſionibus renunciare nullo
modo poteſt.Gloſ. ſingul. in l. pactum inter
heredem.ff.de pact.Itaq; Defenſio nec ẽt eſt
27 deneganda ſpontè cõfeſſo.l.1.§.ſi quis vltrò
ff.de quæſt. Vbi Text. diſponit, non eſſe fidẽ
adhibendam ẽt Confeſſioni vltrò factæ, ſeù
ſpontè, aut coactè emanatæ. Et plus dicitur,
quod etiam ſpontè confeſſo non eſt denegã-
da Defenſio ad probandum de iure ſuo, &
innocẽtia ſua Alle.in l.1.§.ſi quis vltro. ff.de
28 quæſt.Quinimò plus dicitur, quod quamuis
Iudex haberet arbitrium ex forma ſtatuti, in
talibus non poteſt denegari defenſio; & idẽ
voluit Gãdin.in ſuo tract.malef.in verb. Itẽ
quęro, nunquid Poteſtas, qui habet arbitriũ.
Idem voluit Alex.conſ.66. in 1. & 2. col in
1.vol.Incip.ſi ꝓcedẽtibus inditijs. Vbi tamẽ
limitat multũ ſingulariter, niſi Reus ſimplici-
citer peteret copiam inditiorum cum termi-
no ad probandum, & non diceret qualem
defenſionem haberet; ſed ſolũ diceret, indi-

tia illa non eſſe vera, ſed falſa: nam ſecun-
dum cum ad hoc vt concedatur Defenſio, &
differatur Tortura; opus eſt quod allegetur
talis defenſio, quæ probata, tortura ceſſaret:
Sed in caſu propoſito, ſi teſtes depoſuiſſent,
& affirmaſſent inditia non eſſe vera, ſed fal-
ſa non releuarent, tanquam deponentes ſu-
per mera Negatiua, ergo &c. Idem videtur
fuiſſe de mente Pauli, Eliaza in c. graues. in
verb. Quid ſit torquendus quærit in vult. col.
Secundò limitat Alex. in conſ. alleg. ſuo mo-
do multum ſingulariter, quando Poteſtas
denegaret defenſionem cum conſilio Iudicis
maleficiorum, non poteſt, & non tenetur in
Scindicatu per doctrinam Bal. in Rubr. C. de
pœna Iudic. in verb. quero nunquid Poteſtas
&c. Salyc. in l. fin. co. tit. quod eſt notandum
ab illo, qui vadit per officia, & ſi non intelli-
git, ſemper faciat de conſilio Iudicum qui
tamen ſunt Doctores habentes inſtrumentũ
ſuæ approbationis in ſtudijs generalibus, vel
quod talis Iudex ſit ipſi datus per ſuperiorẽ;
nam erit excuſatus faciendo cum tali conſi-
lio ſecundum Salyc. in d. l. fin. & Alex. in d.
conſ. 66. in 2. col. quod conſilium ſecundum
Brun. eſt repertum in 2. vol. de verbo ad ver-
29 bum. Alex. in ordine ibi quarti incip. Vt ſu-
pra dixi. Cæterum defenſionis facultas ne-
mini eſt deneganda ante impoſitionem pœ-
næ. Alle. l. vnius. §. fin. in verb. quocunq;
tempore poſtulante ergo. de quæſt. & l. facul
tas. C. de iur. fiſci. l. x. & in l. fin. in verb. data
copia. C. de bon. vac. Deniq; dicitur, quod
defenſio, & probatio poſſunt fieri vſq; ad
ſententiã. l. ſi quis iurciur. C. de re. ci. edil. indi-
tia. C. de proba. Anchar. cõſ. 22. in 3. col. in-
30 cip. Verũ cõfeſſio cõtra iniuſtũ &c. Vbi dicit,
ſe de facto obtinuiſſe, ꝙ quis poteſt reuocare
cõfeſſionẽ ſuã, licet ſecundũ eum Iudices ſe
in hoc difficiles, & rigoroſos exhibeãt c. cedẽ-
tes vileſcere in cõſpectu hominũ per abſolu-
tionẽ. contra l. abſentem. ff. de pœn. Immò
31 defenſiones pro Reo sẽper, & quandocunq;
fieri poſſunt etiam poſt ſententiam. per ea,
quæ not. Bal. in l à præcedente. C. de delat. c.
cum dilecti. Vbi Butr. & Abb. de accuſa. Vn-
de dicit Spec. tit. de confeſſ. §. fin. verſ. Cæte-
terum. quod ſi tui confeſſus me occidiſſe ho-
minem, nunc probo eum viuere admittitur
ad reuocandam illam confeſſionem. l. Inde
Neratius §. fin. ff. ad l. Aquil. & ibi in Addit.
dicit. Ioan. Andr. quod ſi quis vulnerauit
aliquem, quem fortè credidit occidiſſe, & ca-
ptus ſic confeſſus eſt; etiam amici debent ad
mitti ad probandum eum viuere Aret. c. cũ
dilecti. in vlt. verbis de accuſ. Boſ. in tit. de
confeſſ. nu. 6. & in tit. de defenſ. Reorum. n. 4.
Et multa, quæ contra confeſſionem deduci
poſſunt, ponit Clar. in §. fin. q. 55. Conſtit.
32 March. Gloſ. G. n. 1. fol. 196. Quibus omni-
bus additur, & Iudex menti tenere debet,
quod defenſionibus datis Reus ad largam
poni poteſt, & debet, aliter eius confeſſio cor
ruit. c. paſtoralis. in fin. de ſent. & re iudic.
Marſ. conſ. 95. n. 7. & 10. Vbi ait, id procede-
re, etiamſi inditia legitima præceſſerint. Hie-
ron laurent. deciſ. Auinionem. 15. per totam.
Vbi non obſtante confeſſione emanata per
Reum in tortura non datis defenſionibus te
ſtatur illum fuiſſe abſolutum.

S V M M A R I V M.

1 *Inimicus à teſtificando repellitur.*
2 *Inimico non creditur ẽt in mortis articulo.*
3 *Inimico non creditur, quamuis cum tortura depoſuerit.*
4 *Inimicus nec in caſibus priuilegiatis, occultis & difficilis probationis admittitur.*
5 *Inimicitiæ cauſa non creditur illi qui ſe dicit inimicum.*
6 *Odioſo, & maleuolo non creditur.*
7 *Odium priuatum eſt familiare, & carnale.*

DISCEPTATIO XXXIII.

De Inimico

1 INimici dictum, ſeù depoſitio contra In-
quiſitum non ſufficit ad torturam; quia
Inimicus à teſtificando repellitur, nec vllum
quoq; ad inquirendum parit inditium. l. 1. §.
præterea. Vbi Gloſ. Bart. & alij. ff. de quæſt.
2 Immò nec ei creditur in mortis articulo. Bal.
in tit. de pace Conſtan. in verb. Vaſſalli veſtri
in fin. ſic in terminis argumentatur Alex. cõſ.
14. n. 3. vol. 3. Natt. conſ. 354. n. 1. ſeq. vol. 2.
Gram. conſ. 70. lib. 3 Rolan. conſ. 37. n. 10.
ſeq. lib. 3. Anton. Gomez. var. reſolut. tom. 3.
c. 12. Rubr. de tortu. reorũ. n. 16. Franc. Becc.
3 cõſ. 85. n. 4. ſeq. Vbi benè ad fin. verſ. hĩc quia
reputatur inimicus capitalis. Farin. c. q. 46.
4 n. 12. Nec etiam quamuis in tortura depoſue
rit; quia Inimicitia non purgatur per torturã
Boſs. tit. de Inquiſit. n. 2. Farina. in prax. crim.
tit. de indit. & tortu. q 46. n. 100. Prout nec in
caſibus priuilegiatis, vt in delictis occultis. &
difficilis ꝓbationis, vel vbi aliàs veritas habe
ri nõ poteſt. Vt per Text. in l. conſenſu. C. de
repud. in l. non omnes § à Barbaris. ff. de re
milit. Anton. Gomez. c. 12. de probat. delicti,
num.

num. 12. verſ. Item adde. Farinac. q. 53. num.
5 3. & ſeq. Quinimo nec illi pariter creditur, qui ſe dicit inimicum alicui. Boſs. tit. de op-
6 poſit. contra teſt. num. 64. Sed nec illi, qui ſe dicit odioſum, & malevolum; quia v. g. non recepit eum in ſocium in molendino. §. ſi quis vltro dicat odioſum. Auth. de teſt. Natt. conſ. 412. num. 24. Oſaſc. conſ. 66. nu. 12. & 26. Maſcard. de probat. lib. 3. concluſ. 1127. nu. 6. ſeq. Gig. de crim. læſ. maieſt. lib. 2. Rubr. Quomodo, & per quos. crim. læſ. maiaſt. prob. q. 2. num. 30. § ſi quis verò dicat
7 odioſum, in Auth. de Teſt. Nec facit, ſi dicatur, quod odium eſt priuatum. c. quoties. verſ. priuato odio. de teſt. nanq; odium priuatum dicitur familiare, & carnale Abb. d. c. quoties. D. Campegg. de teſt. reg. 23. in 9. Fallent.

SVMMARIVM.

1 *Inimicitia ſola capitalis nō ſufficit ad torturā*
2 *Inimicitiæ noua præſumptio quando vrget contra aliquem non ſufficit ad formādam, Inquiſitionem.*
3 *Inimicitia eſt inditium remotum à maleficio, & ex ea non oritur inditium ad torturam niſi ſit adminiculatum.*
4 *Inimicus quamuis in tortura deponat contra aliquem, nec ad torturam, nec ad inquirendum facit inditium.*
5 *Inimicitia non purgatur per torturam.*
6 *Inimicus omninò à teſtimonio repellitur.*
7 *Inimicus repellitur ēt in caſibus priuilegiatis*
8 *Inimicus repellitur in criminibus exceptis.*
9 *Inimicus repellitur quamuis inimicitia proceſſerit a cauſa minus probabili.*
10 *Inimicitia vt contrahatur, non attenditur an iuſtè vel iniuſtè proceſſerit cauſa.*
11 *Inimicitia oritur non ſolum ex facto inhoneſto, ſed etiam honeſto.*
12 *Inimicus non ſolum verus, & ſuſpectus: ſed etiam præſumptus à teſtimonio repellitur.*
13 *Inimicus præſumptus, & ignotus etiam in quibuſcumq; exceptis repellitur,*
14 *Inimicus occultus à teſtificando repellitur.*
15 *Inimicus reconciliatus, non antiquitus, ſed de recenti à teſtificando repellitur.*
16 *Inimicus etiam antiquitus reconciliatus, etiam quod non fuerit noua inimicitia, à teſtimonio reijcitur.*
17 *Inimicus capitalis ēt in notorijs eſt repellēdus*
18 *Inimicitiæ capitalis, & non capitalis plura capita*

DISCEPTATIO. XXXIV.

De Inimicitia.

1 OB inimicitiam capitalem, niſi alia concurrant adminicula, Inquiſito nō poteſt infligi tortura. Clar. q. 21. verſ. inimicitia
2 vrgens. Boſs tit. de indit. num. 47. in fin. Vbi quod Inquiſitio formari non debet contra eum, contra quem vrget noua inimicitiæ præſumptio. Imol. in l. fin. ff. de hered. inſtit. Gram. vot. 30. nu. 20. Vbi quod DD. communiter tenent. Angel. tract. malef. in verb. fama publica. Vbi quod iſta opinio tanq̃ communis, & æquior ſeruari debet in pra-
3 ctica. Marſ. conſ. 72. num. 11. ſeq. Vbi quod inimicitia eſt inditium remotum à maleficio, & ex ea non oritur inditium ad torturam, niſi ſit adminiculatum: Alioquin poſſet tertius committere v. g. homicidium, poſtmodū Curia capturare inimicum, & ex confeſſione ob tormenta extorta condemnare ipſum innocentem, contra Text. in l. ſancimus. C. de pœn. Hyppol. §. diligenter. num. 70. Carter. in pract. in 2. tract. de indit. §. quartum inditium, nu. 4. Vbi de communi. & ſecundum
4 Boſs. vbi ſupra ità practicatur. Quod procedit, quamuis inimicus deponat in tortura contra alium ſuum inimicum; quia etiam tunc nec ad torturam, nec ad inquirendum
5 facit inditium; quoniam inimicitia non purgatur per torturam. Boſs. tit. de Inquiſitio. num. 2. & Farinac. in prax. crim. tit. de indit.
6 & tortu. q. 46. num. 100. Et illud præcipuè eſt ſciendum, quod inimicus à teſtimonio ſemper eſt repellendus. Vt probant plura iura tam ciuilia, quam canonica. Vt in l. 3. Vbi vel an et inimicus ſit aduerſus quem teſtimonium fert, & ibi Gloſ. Odofted. Bal. Salyc. Fulgos. Iacobin. de Sancto Georgeo, & communiter DD. omnes. ff. de teſt. l. 1. §. præterea. ff. de quæſt. 4. ſi verò quis dicat. in Auth. de teſt. collat. 7. Auth. ſi teſtis productus. C. de teſt. l. ſi quis teſtibus. C. eo. c. repellantur. extra de accuſat. c. cùm P. Manconella. meminimus: & c. cum oporteat. lib. 2. Marſ. per illum Text. in l. 1 §. præterea. in princ. ff. de quæſt. Gram. conſ. 38. nu. 11. ſeq. & conſ. 54. num. 17. per totum. Bertaz. conſ. 8. num. 44. Farinac. q. 53. num. 10. Item inimicus repellitur etiam in caſibus priuilegiatis verbi gratia in delictis, & factis occultis, & difficilis probationis,

Digitized by Google

vel vbi alias veritas haberi non poteſt. Vt per Text. in l. conſenſu. C. de repud. in l. nõ omnes.§ à barbaris.ff.de re milit. Anton. Gomez.c.12.de probat.delict.num.21.verſ. Item adde. Aufrer.in tract. de reprobat. teſt. nu.56.verſ.Item verum eſt. Anton. Gomez. var. reſolut. tom. 3. c. 12. Rubr. de reprobat. delict. num. 21. in fin verſ. aduertendum tamen. Bertaz. conſ. 528. num. 6. lib. 2.& eſt communis opinio.Farinac.q.53.nu.
8 3.5. & 7. Item repellitur in criminibus exceptis vt v. g. in crimine læſæ maiſtatis. Vt per Text. in c. per tuas. vbi Ioan. de Anan. & communiter alij èxt. de Simon. ſpec. in tit.de accuſa.§. 1.in fin.Barr.in l.in queſtionibus.ff.eo Gram.conſ.46.nu.8.Clar.in pract. §.fin.q.24.verſ.Item quero. Marſ. conſ. 65. nu.20.Rolan.conſ.24.nu. 30. lib. 1. & conſ. 95.num.28.lib.1.Alciat.lib.1.de verb.ſigni-
9 ficat.fol.12.Vulpelli conſ.12.num.11. Item repellitur, etiam quod inimicitia proceſſerit, & ortum habuerit à cauſa minus probabili, quoniam ad contrahendam inimicitiam nõ attenditur, an iuſtè, vel iniuſtè proceſſerint
10 cauſæ; ſed an ex eis quis ſe ad odium commouerit,c. non eſt crudelis.23. q. 5. Et ini-
11 micitia oritur non ſolum ex facto inhoneſto, ſed etiam honeſto.l.1.cum ibi not. ff. de his, quib.vt indig.Gloſ. in l. ſororem.C. eo Fa-
12 rinac. d. q.53. num. 20. Item inimicus non ſolum verus,& ſuſpectus; ſed etiam præſumptus à teſtimonio repellitur. Alb. de Maler. Bal. & Innoc. in locis per eos relatis tract. de teſt. par.1.c.2.num. 7. verſ. ſubdit tamen Bart.in l.3. ſub littera D,incip. item aduerte. ff de teſt. Alex.conſ.99 n.3. lib. 1. Maſcard. de probat.lib.2.concluſ 899. nu.3.Farinac. in prax.crim.tit.de oppoſit.d.q.53. num.24. Gloſ.notab.in c.Adrianus.63.diſtin. Crott.
13 tract. de teſt. num. 99. in fin. Et verum eſt, quod inimicus præſumptus, & ignotus in quibuſcunq; exceptis repellitur; dumodo adſit cauſa inimicitiæ. Gram.conſ.17.& 45. num.17.conſ.3. num. 15. Alex.conſ.126 in
14 fin.lib.4. Item inimicus occultus à teſtimonio repellitur. Fœlyn. c. quoties. num. 3.de teſt. & fol.101.col.1.Farinac.d.q.53.nu.26.
15 Item inimicus reconciliatus non antiquitus, ſed de recenti, & quod poſt reconciliationẽ orta ſit noua cauſa inimicitiæ, & quod non probetur reconciliatio, quia neceſſe eſt vt probetur à teſtificando repellitur.Farinac.d.
16 q.53. num. 60. ſeq: Cęterum in omni caſu etiam quod antiquitus fuerit reconciliatus, etiam quod non fuerit noua inimicitia, vel quod non probetur reconciliatio,non poteſt dici omni exceptione maior. Farinac. d.q. 53. nu.63. Deniq; inimicus capitalis etiam in notorijs eſt repellendus. Eymeric.in l.teſtium.ff.de teſt.& Rom.conſ.323. Et ſi ple-
17 nè in caſu cognitum fuerit de inimicitia capitali omnium, vel aliquorum, qui conſilio plurium reputantur inimici capitales, repelli debent. Director. Inquiſit.par. 3.ſchol.73. lib.3.Rom.conſ.324.incip. in propoſita cõſultatione. in fin.in 4. Per Text. ſingularem. in c.nonnulli Epiſcoporum.in fin.3.q.5.Vbi idem tenet. Vgo Card. Hieron. ad Angel. in verb. Et ad querelam.num.37.

Inimicitiæ quæ ſint capitales, quæ non, vt melius cognoſcãtur, ad faciliorem Reorum defenſam infraſcripta ipſarum capita à pluribus preſtantiſſimis DD. percepta ponuntur. Cap. I.

1 Inimicitia capitalis oritur, quando quis v.g. occidit meum conſanguineum. Ità Bart.in l.4 §.fin.de adimen. legat. Hyppol. & Marſ. in l.§ præterea.ff.de.quæſt. Per Text in l.lex Cornelia.ff.de iure iur.addit. Soc.in c. repellantur.de accuſat. num. 14. non ſolum eſſe effectum mihi inimicum capitalem; qui conſanguineum meum interfecit; ſed etiamſi tantum dedit operam, vt interficeretur.

2 Inimicitia capitalis oritur, quoties quis conatus eſt occidere eum, contra quem vult teſtificari.Eymeric.3.par.num.118.

3 Inimicitia capitalis oritur ex ſolis minis de occidendo. Gloſ.in l.licet.ff.de recept.arbitr. verb.capitalis.Alex.con.14.num.3.lib.3.Riminal. Iun.conſ.211.nu.22. Gram. conſ.57. nu.8. Abb.in c.repellantur num. 4. de accuſatio. Marſ.conſ.2.num.12.Rolan.conſ.24. n.28.Vbi quod tales teſtes repelluntur.Idem tenet Iaſ.in l.procurator. in fin. C. de procurat.Vbi Ioan. Anan.num.7.optimè dicit hoc totum procedere ſecundum Bal.in l. metum. C.de eo,quod met.cauſ. quando is, qui minatur,eſt potens ad id faciendum, quod minatur, aut eſt ſolitus minas ſuas executioni mandare.Vt in l.1.C.vnde vi.& l.vt vim.ff. de iuſt.& iur.quod refert, & ſequitur Marſ. in d.l.1.§.præterea ff.de quæſt.

4 Inimicitia capitalis oritur ex inſidijs paratis vitæ eius,contra quem is, qui parauit, vult teſtificari.Gloſ.in §.inimicitiæ. verb.ſi capitales.Inſtit.de accuſat.tuto. Eymeric.3.par.nu. 118.

Digitized by Google

1 18. verſ. repellit igitur, ibi ſeù ea, quæ ſunt ad mortem induciua, atq; via, tales enim ſunt inſidiæ.

5 Inimicitia capitalis oritur ex eo, quod quis accuſauit aliquem de cauſa capitali, Vt v.g. de homicidio, crimine læſę maieſtatis, rapina, crimine nefando veneris præpoſteræ, adulterio, ſeù quolibet alio delicto, ex quo naſcitur infamia, quod ſi fuiſſet probatum, impoſita fuiſſet pœna mortis, abſciſſionis membri, aut publicationis omnium bonorum, vel maioris partis bonorum, & exilij. Bart. in l. 4 §. fin. ff. de admen. legat. Gloſ. in l. 3. verb. capitales. ff. de recept. arbitr. Gloſ. mulier, & aptior. in §. inimicitiæ. verb. ſi capitales. Inſtit. de accuſat. tutor. Abb. in c. accedens. & lit. non conteſt. & in c. repellantur. nu. 4. de accuſat. Zabar. in c. cum oporteat. nu. 12. de accuſat. Ratio eſt, quia accuſans aliquem de crimine capitali efficitur inimicus capitalis accuſati. Gloſ. in l. licet autem. in verb. capitalis. ff. de recept. arbitr. Bart. in l. non ſolum. num. 3. & in l. filio. §. itia. n. 1. ff. de admen. legar. Gram. decil. 33. num. 5. l. ſi inimicitiæ. ff. de his, quibus indign. Angel. in tract. malef. in verb. & ad querelam. n. 71. & Auguſtin. ibidem.

6 Inimicitia capitalis oritur, quoties, licet non accuſauerit aliquem de crimine capitali, tamen ſponte depoſuit in cauſa criminali contra eum. Abb. Ioan. Anan. Soc. & alij in c. cũ P. Manconella. de accuſatio. faciunt tradita per Gloſ. Bart. & DD. in l. 3. de teſt. & per ſpec. tit. de teſt. §. 1. in princ. Adde omninò. Gram. conſ. 46. num. 4 ſeq. Et maximè quãdo ex dicto ipſius teſtis quis capturatur. d. c. cum P. & Blanc. de indit. nu. 155.

7 Inimicitia capitalis oritur ex eo, quod aliquis eum, qui modo cõtra ſe teſtificatur, detinuit in vinculis. Fœlyn. in c. repellantur. de accuſatio. num. 5 verſ. Adde, quod ſi tenuit re. Gram. cõſ. 46. incip. in cauſa magni Triſtani. num. 1. ſeq quæ tunc magis creſcit, quando carceratus tortui æ eſt ſuppoſitus. Et hæc inimicitia ſemper durare præſumitur, niſi contrarium probetur. Bal. in l. non ignorabit. ad exhibeñ.

8 Inimicitia capitalis oritur inter Inquiſitum, & Inſtigatorem, quãdo Inſtigator procurat criminaliter contra Inquiſitum, vel vadit cum berroarijs ad effectum, vt capturetur; quia efficitur Inquiſiti inimicus capitalis. l. 3. verſ. an ei inimicus ſit. ff. de teſt. Aufrer. de reprobat. teſt. num. 89. Gabriel tit. de teſt. concluſ. 12. num. 4. verſ. contrarium. Mandoſ. ad Roman. conſ. 420. littera A. verſ. ſed contrariũ tenet. Maſcard. de probat. lib. 3. cõcluſ. 1317. num. 11. ſeq. Et is, qui iuuat inimicum meũ, dicitur inimicus meus. Maſcard. de probat. lib. 2. concluſ. 898. num. 28. Quod procedit etiam in delictis, & factis occultis, & difficilis probationis, vel vbi aliter veritas haberi non poteſt. Bertaz. conſ. 528. num. 6. lib 2.

9 Inimicitia capitalis oritur ex ſola iniuriarum prolatione. Bal. in c. veniens. circa fin. de iureiur. quem ſequitur Iaſ. in l. procuratoribus. C. de procurat. Marſ. in l. 1. §. præterea. ff de queſt. Vbi itaq; quandoq; fuiſſe iudicatum teſtatur. Idem Marſ. conſ. 2. & 3. Gram. vot. 6 num. 4. ſeq. Rolan. conſ. 24. num. 38. lib. 1. Exempla talia eſſe poſſunt, appellare virum coniungatum cornutum; ſiue eius vxorem meretricem; Virum honeſtum, ebrium; Monachum, apoſtatam à ſua religione; præſbiterum ſimoniacum; Aduocatum, impoſtorẽ; procuratorem, cauillatorem; Iudicẽ, acceptatorem perſonarum; Tabellionem, Falſarium; mercatorem, monetarium, ſeù pecunias tondentem; & his ſimilia. Et vt vno verbo dicam verbum iniurioſum dicitur; cum ſiue in genere, ſiue in ſpecie delictum aliquod commiſſum, licet commiſſum non ſit, alicui improperatur. Vt not. Bart. Bal. & communiter DD. in l. 3. ff. de lib. & poſthum. Faber. Aret. Ioan. de Platea, & alij in §. 2. Inſtit. de iniurijs.

10 Inimicitia capitalis oritur, quando dicitur alicui, mentiris. Tradit Bart. in l. quis extraneus. ff. de acquit. hæredit. Idem dicẽdũ eſt, quãdo alicui dicitur, tu es ſpurius, quamuis re vera ſpurius non ſit. Gram. decil. 37. quæ tamen ſi quis effuggere velit, poſtquã probata sũt, obſeruet cautelam 39. quam tradit Thom. Ferrarius.

11 Inimicitia capitalis oritur ex eo, quod quis alterius vxorem tenet inuito marito reclamante, & repugnante. Anton. de Butr. Bal. & alij in c. accedens. el. ſecundò vt lit. non conſter. quos ſequitur Marſ. in l. 1. §. præterea. ff. de quæſt. num. 23. & idem eſt intelligendum de eo, qui terram alicuius tenet, quod intellige etiã per vim; Vt Villas, agros, prata, domos, & ſimilia, ex quarum fructibus commodum ſuſcipiat.

12 Inimicitia capitalis oritur, qundo Iudex in aliqua cauſa fuit allegatus ſuſpectus ob eius denegatam iuſtitiam, ac etiam alijs de cauſis, & ideò nõ poteſt amplius d. cauſam cognoſcere; quia appellans à ſententia Iudicis, ſeù à dene-

à denegata iuſtitia apertè demonſtrat, ſe grauatum a d. Iudice; & è contra d. Iudici fit iniuria, cum eius imperitia arguatur: Et ex hac cauſa d. Iudex poteſt vti inimicus allegari ſuſpectus. Vt per Imol. & Dec. in c. Ad hæc de appellat. Et benè declarat Decian. in ſuis tract. criminalibus par. prima lib. 3. c. 25. nu. 61. verſ. Quod ſi Reus condemnatus appellauerit. Et quando d. Iudex fuit appellatus ſuſpectus, apertè fuit etiam appellatus & inimicus per d. iniuriam ipſi factam. Abb. in d. c. accedens. vt lit. non conſtet. Et d. ſuſpicio eſt adeò fauorabilis pro appellante, ſeù allegante, quod non ceſſat, etiamſi Iudex eſſet notoriè vir timoratus, & honeſtæ vitæ; quia vbi agitur de præiudicio tertij, ceſſat illa præſumptio, quod quis præſumitur bonus. Vt poſt Abb. quem allegat, tradit Natt. conſ. 174. num. 9.

13 Inimicitia capitalis oritur ex eo, quod quis inuitis parētibus, reclamātibus, atq; repugnantibus tenet ſorores, & alias fœminas ipſis cōiunctas, quorum honor, vel infamia illos plurimū poteſt afficere, quarum pudicitia ſi attentata ſolum fuerit, ipſis infertur iniuria. Per Text. in §. 2. Inſtit. de Iniur. Concordat Text. in l. Item apud labeonem. §. ſi quis virgines. ff. de iniur. quoniam ex his factis inhoneſtis, & impudicis infamia generatur, & iniuria infertur; & inde inimicitia inter viros honeſtos, & probos naſcitur. l. 1. cum ibi not. ff. quib. vt indign. Gloſ. in l. ſororem. C. eo. tit. Ioan. Anan. in c. cum oporteat. num. 6. èxt. de accuſatio.

14 Inimicitia capitalis oritur, ſi quis alteri mouet queſtionem ſtatus, aſſerens videlicet eum eſſe libertum, non ingenuum natum, aut eſſe ſeruum. Iuxta Text. in §. item is. Inſtit. de accuſa. tuto. Gloſ. ibidem. verb. Pupillorum. Item Accurſius in §. inimicitiæ. verb. ſi capitales. Inſtit. de accuſat. tuto. Argum. Text. in c. frequenſ. de inſtitutio. ſpoliat. Gloſ. in Auth. de teſt. § ſi quis verò. verb. queſtionis. Bal. in l. Athletæ §. dat remiſſionem. ff. de acuſa. tuto

15 Inimicitia capitalis oritur per offenſionem corporis non ſolum propriæ perſonæ ſed etiam alterius. Bart. & alij l. 1. § prętcrea ff. de quęſt.

16 Inimicitia capitalis oritur, quando quæſtio eſt de magna quantitate pecuniarū, ſeù quādo quis bona temporalia eripere conatur. Vt voluit Bart. in l. 3. ff. de teſt. ad quod facit Bal. in l. parentes. C. de teſt. Vbi cauſam ciuilem magnam æquìparant cauſæ criminali, quos ſequitur Marſ. in l. 1. §. præterea. nu. 23. ff. de quæſt. Sed d. Inimicitia capitalis non poteſt dici orta, quando agitur ſolum de bonis modici valoris. Maſcard. de probat. concluſ. 898. num. 26. Vbi poſt multos cōcordantes ait iſto caſu non oriri inimicitiam capitalem. Quod idem affirmat Vulpell. conſ. 5. num. 3. Cæterum quoniam vulgò bona appellant ſecundum hominis ſanguinem. Vulpell. cōſ. 1. num. 24. Immo bona temporalia vita hominis dicuntur. Vt not. in l. Aduocati. C. de Aduocat. diuerſ. Iud. & ideò qui ea eripere conantur alicui, ſiue ſuper ipſis quæſtionem mouent, inimici capitales euadunt.

17 Inimicitia capitalis oritur, quādo per aliquem cauſatur ſpoliatio, vel perditio vnius magnę rei tantum. c. Item cum quis. de reſtit. ſpoliat. facit c. accedens. el ſecundo vt lit. non cōſtet. tenet nominatim Ioan Anan. in c. cum oporteat. num. 6. de accuſat.

18 Inimicitia capitalis oritur, cum quis alium offendit in perſona, vel in rebus. De rebus proximè dictum eſt. De perſona aſſerit Bal. in l. in his. ff. ſolut. matrim. quem ſequitur Marſ. in l. 1. § preterea. ff. de queſt. Quod docuit etiam elegāter oppoſitis exemplis Eymeric. 3. par. num. 118. Ibi vel vulnera grauia, vel læthalia; quæ tunc inprimis procedunt, cum inhoneſto modo aliquis corporalem pertulit iniuriam; vt ſi cui pugnus, ſeù alapha ſit inflicta, aut fuſtibus ſit pulſatus, ſeù canna. Quod genus iniuriæ magnā hominum opinione affert infamiam, & dedecus. Per Text. ſingularem in §. 2. Inſtit. de iniur. & docet copioſè Anton. Gomez. tom. 3. varia. reſolut. c. 6. num. 1. ſeq.

19 Inimicitia capitalis oritur, quando quis alterū in facie vulnerauit, præſertim ſi turpis in vultu remaneat cicatrix. Alex. conſ. 99. quem ſequitur Marſ. in l. 1 § pręterea. ff. de quæſt.

20 Inimicitia capitalis contrahitur ex accuſatione criminali. c. meminimus. de accuſat. iuncto c. de his. eo. tit. & contrahitùr inimicitia capitalis tam reſpectu eius, cui mouetur lis criminalis, quam reſpectu mouentis. Marſ. in l. 1. num. 56. ff. de quæſt. Gram. conſ. 46. num. 4. Et accuſatio, quando ortum habuit ab inimico, non eſt attēdenda. c. qualiter, & quando. de accuſat. Foller. in terminis, in verb. Dentur capitula. num. 36. Eugen. conſ. 27. num. 44. Vbi de cōmuni alioquin plus crederetur copiæ, quam originali; quod non eſt dicendum. Crauett. conſ. 6. num. 67. Abb. in c. de his. de accuſat. Vbi adducit concordantes. Ideò accuſator omninò a teſtimonio repellitur.

pellitur. l. 3. in princ. ff. de teſt. cum alijs adductis per Crott. tract. de teſt. num. 97. Blanc. de indit. num. 115. Inimicus verò nec cum tortura admittitur, Aret. communem dicens in c. cum opporteat num. 19. de accuſat. Clar. q. 24. verſ. Item quæro.

21 Inimicitia capitalis eſt inter deſcendentes ab inimico capitali, quoniam ipſi etiam præſumuntur inimici; & ideò à teſtimonio repelluntur. l. Athletæ. §. dat remiſſionem. ff. de accuſat. tuto. Vbi id notant Bal. & communiter DD. quos ſequitur Anton. Gomez. loco proximè citato. Eadem pariter ratione Collaterales vſq; ad quartum gradum reputantur inimici. Argumento Text. in l. lex Cornelia. §. 1. ff. de iniur. & ità tenet Bal. in § præterea num. 103. ff. de quæſt. Huc ſpectant quæ docet Fœlyn. in c. repellantur. de accuſatio. num. 4. verſ. Item Adde dum ait, Si ego contraxi inimicitiam cum vno de vna familia, præſumitur, quod omnes de familia ſua ſiat mihi inimici vſq; ad quartum gradũ incluſiuè. Et voluit Bal. in l. ſi Vaſallus, el primo in tit. ſi de fœud. fue. contro. Hæc Fœlyn. tenet quoq; Angel. conſ. 248. Alex. cõſ. 24. lib. 2. Gram. conſ. 13.

22 Inimicitia capitalis oritur inter expulſum, & expulſorem de Domo, quando fuit per vim, & cum armis. Argum. l Lutius Titius, & ibi not. Bal. de legat. ſecundo Marſ. l. 1. §. præterea ff. de quæſt. Decian. in ſuis tractat. criminalibus lib. 3. c. 25. num. 41. Blanc. de indit. num. 100. poſt alios, quos allegat. Secus verò eſt, quando quis eſt expulſus via iuris. ſcripſerunt Hyppol. d. §. præterea. num. 56. Maſcard. de probat. concluſ 898. num. 38.

23 Inimicitiæ capitales etiam indubitatè à teſtimonio teſtes repellunt. Vt dicit Gloſ. in verb. Capitales. c. per tuas. de Simon. & facit l. 3. de quæſt. & d. Gloſ. in verb inimicos. c. cum oporteat. de accuſat. c. cum dilectus. de accuſat.

24 Inimicitia capitalis repellit teſtẽ à teſtimonio, à quocunq; proceſſerit, ſiue à teſtibus, ſiue à partibus. Abb. & alij in c. cum dilectus. de appellat. Per Text. in c. quia diuerſitatem. de conceſs. Prælat. Gloſ. in l. Athletæ. §. dat remiſſionem. in verb. facta. ff. de accuſat. tuto. latè Marſ. l. 1. §. cum quis latrones. ff. de quæſt. quia ſatis eſt, quod adſit inimicitia. ſcripſit. Marſ. l. 1. §. cum quis latrones. num. 11. ff. de quæſt. Innoc. in c. cũ I. & A. in fin. de re iudic.

25 Inimicitia capitalis omninò repellit quem à teſtimonio etiam in quibuſcunq; exceptis, quamuis ſit cauſata ex cauſa minus probabili, & iniuſta. Alex. conſ. 99. num. 3. lib. 1. Gram. conſ. 12. Rolan. conſ. 24. nu. 46. lib. 1.

26 Inimicitia capitalis oritur inter me, & illum, qui iuuat inimicum meum, quia is, qui iuuat inimicum meũ, dicitur inimicus meus. Maſcard. de probat. lib. 2. concluſ. 898. num. 28. Quod procedit etiam in delictis & factis occultis, & difficilis probationis, & vbi aliter veritas haberi non poteſt. Bertaz. conſ. 528. num. 6. lib. 2.

27 Inimicitia capitalis contrahitur, quando quis altercatus fuit cum aliquo, & ideò à teſtificando repellitur, quia effectus eſt eius inimicus. c. cum P. Manconella. de accuſat. Hyppol. l. 1. §. præterea ff. de quæſt.

28 Inimicitia capitalis habet etiam locum, ſi contracta eſſet culpa eius, contra quẽ deponitur. Vt communiter DD. in c. repellantur. de accuſatio. Gloſ. ſingul. in l. Athletæ. §. dat remiſſionem. ff. de accuſat. tuto. quam ſequitur Gomez. tom. 3. var. reſolut. c. 12. num. 14. Gram. vot. 24. num. 1.

29 Inimicitiæ capitales, conſpirationes, & ſubornationes, & aliæ generis huiuſmodi etiam in cauſa hæreſis omninò teſtium fidem refellunt. c. per tuas. 1. de Simon. c. repellantur. c. cum oporteat. c. cum dilectus. de accuſat. c. conſpirationes. 3. q. 4. Simanc. Enchirid. tit. 35. num. 23. de teſt.

30 Inimicitia capitalis oritur ex teſtimonio prolato in aliquem in aliquo iudicio. c. cum P. Manconella. de accuſat. Vbi not. omnes. Idq; eo magis, quando ex dicto teſtis quis grauatur. Blanc. de indit. num. 155.

31 Inimicitia capitalis cauſatur, quando aliquis capitur à alicuius facit, effectuat, vel procurat, & ideo non dicitur omni exceptione maior, & ſimilia faciens à teſtimonio repellitur. l. teſtium. in princ. ff. de teſt. l. 1. § præterea. ff. de quæſt. Clar. in pract. crim. §. fin. q. 24. verſ. Item quæro. Vbi de communi. In mo

32 Inimicitia capitalis habet locum, etiamſi eſſet cauſata culpa illius, cõtra quem producitur. Marſ. dicit hanc opinionem veriorem. in l. 1. §. cum quis latrones. num. 27. ff. de quæſt. Rolan. conſ. 24. num. 46. Maſcard. de probat. concluſ. 857. num. 2. Quæ concluſio etiam procedit non ſolum in inimico, ſed etiam in odioſo, & maleuolo. Alex. conſ. 99. ſub. nu. 2. Facit quod not. vol. 1. cũ Add. per Maſcard. de probat. concluſ. 1127. num. 6.

33 Inimicitia capitalis contrahitur per carcerationem cauſatam alicui. Bal. per illum Text. in

l. ip-

l.ipſius. in ſecundo notab. C.famil. herciſc. Fœlyn. in c. repellantur. num. 3. de accuſat. cum alijs adductis per Marſ. in l.1.§.præterea.num.55. ff.de quæſt.

34 Inimicitia contrahitur, quando quis bis depoſuit contra aliquem; quia ex ſecunda depoſitione contrahitur inimicitia capitalis inter Inquiſitum, & teſtem. c.2.§.in criminali.4.q.3. Blanc. de indit. num. 156. Vbi adducit concordantes.

35 Inimicitia ſiue capitalis, ſiue non etiam leuis in criminalibus repellit teſtem; cum teſtes debeant eſſe omni exceptione maiores. Frãc. Curt.de teſt. n. 101. in fin.ver.præmiſſa clarè præcedunt.& num. 102. Abb. c. Inquiſitionis.§.tertij. num. 11. èxt.de accuſat. Grãm. deciſ.34. num.28. Et quamuis leuis inimicitia non repellat aliquem à teſtificãdo, tamen admiſſus non dicitur fide dignus. Farinac.q. 53. num. 54.

36 Inimicitia ſola non eſt inditium ſufficiens ad torturam, ſed coadiuuat alia debilia inditia: Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tortu. num. 47.

37 Inimicitia non eſt inditium generale ad omnia delicta; ſed tantum ad ea, quæ fiunt ad alterius iniuriã. Boſs.tit.de indit.ante tortu.n.48.

38 Inimicitia ſatis dicitur probata, ſi ſubdit cauſa, & ſuſpicio in genere. Boſs. tit. de mandato ad homicid.num. 38.

39 Inimicitiæ quando ſunt grauiſſimæ, & proueniunt à grauiſſimis offenſionibus, illæ attendi debent. Franc.Marc.deciſ.423.num.27. Foller.in pract.in verb. Recipiãtur defenſiones.

40 Inimicitia contrahitur ex ſola hominum opinione. Blanc. in l. fin. num. 139. in fin. ff.de quæſt. cum ſimil. & Bal. in l.ex perſona. C. de probat. cum alijs.

41 Inimicitia ex contumelijs mutuis nulla oritur; quia non probat hoc eſſe, quod contingit abeſſe. l.neq; natales. C.de probat. Io.Turrius conſ.81.num.36. inter conſ.crim. diuerſ.lib. 2. loquens in proprijs terminis.

42 Inimicitia ſemper præſumitur durare. ſecundum Petr. Surd. conſ. 40. num.3.cum.ſeqq. Vbi num.4. dicit procedere etiam in inimico reconciliato. Crauett. conſ. 9. nu.6.ad relat. per Brunor.à ſole in ſuo conſ.num.22, cum ſeqq. plur.

43 Inimicitia non præſumitur, niſi expreſſe probetur. Bal.l.ſi quis teſtibus.col.fin. C.de teſt.

44 Inimicitia nè dum eſt probanda, ſed etiã qualitas ipſius, & cauſa in ſpecie. Gram. poſt alios deciſ.34.num.21.ſeq.Bal.l.ſi quis teſtibus.col.fin.C. de teſt.& l.1.col.3. C.de ſeru. fugit. Farinac.de indit.& tortu.q.49.n.127.

45 Inimicitia oritur, quando quis non ſalutat, nec alloquitur eum, quem prius ſalutare, & alloqui ſolebat, quia tunc præſumitur inimicus. Not. in c. cum.ſuper. de offic. delegat.

46 Inimicitia ſola non ſufficit ad præſumendum tractatum, ſed alia requiruntur. Dixit Gloſ. c.cum ad ſedem. verb. interdictum de reſtit. ſpoliat. Boſs.tit.de mandat.ad homic. nu.52.

47 Inimicitia eſt inditium remotum; & turpe eſt dicere, quod ex vno inditio remoto oriatur inditium ſufficiens ad torquendum. Ità in terminis tradit Marſ.conſ.72.num. 11.ſeqq. Clar.q.21. verſ. Inimicitia. Gram.vot. 20.& ità practicari teſtatur Boſs.tit.de indit.nu.47.

48 Inimicitia ex lite ſimplici, quæ non ſit omniũ, vel maioris partis bonorum, non oritur. Scripſit Hyppol.l.1.§.præterea.nu. 55.verſ. Item inimici dicuntur.ff.de quæſt. Et ideò ex ſimplici inimicitia ratione bonorum non poteſt præſumi delictum fuiſſe commiſſum. Scripſit Vulpell. conſ.5 num.3. Immo

49 Inimicitia cauſa litis non eſt attendenda, quãdo agitur de parua quantitate pecuniarum: nam regulare eſt, quemlibet modicum damnum perferre.c.tertulas. 12 q.2. nec lex paruam offenſionem conſiderat. Blanc.de indit. num. 130. ſeqq.

50 Inimicitia quælibet etiam leuis repellit teſtem à teſtificando. Franc.Curt.tract.de teſt.n.101.

51 Inimicitiæ cauſam ſubeſſe ſufficit, licet ignoretur, & licet non conſtet de odio, & inimicitia, ſed tantum de cauſa. Bart. l.1.nu.5. ff.de his, quibus vt indign. Marſ. ſingul. 178. Gram. vot. 24. num. 1. Crott. tract. de teſt. par. 3. num.190. Creſcen. de teſt.deciſ.3.

52 Inimicitia, ex qua delictum præſumatur, debet eſſe capitalis, vel ſaltem grauis, & non leuis, & talis, quæ in ſimplicem indignationẽ tranſeat. Bal.Auth.n.2. Vulpell.conſ.5.n.2.

53 Inimicitia non conſideratur ratione bonorum tantum. Alciat.conſ.19.n.9.lib.7.in no. Vulpell.conſ.5.n.2.

54 Inimicitia etiam quãtumcunq; grauis ſola ad torturam non ſufficit. Iaſ.in l. 1. C.de ſeru.fugit. Marſ.§ diligenter. n.70. in prax. Blanc.l. fin.n.44.de quæſt. Vulpell.conſ.5.n.4.

55 Inimicitiæ cauſa ad repellendum quempiam à teſtimonio ſatis eſt. Alex.conſ.99.in 1.cõſ. 127.in 4. Ita vt ſi aliquis diceret, ſe aliquem actum ad iniuriam nõ reuocare, ipſi non creditur. Alex.d.conſ.99. Marſ. ſingul. 178. & conſ.2. & 43. Vulpell.conſ.33.num.4. ſeq.

Abb.

Digitized by Google

Abb.Fœlyn.c.repellantur.num. 5.& 6. cum oporteat.de accuſa. Iaſ.l. apertis. C.de iudic. Gram.deciſ.33. Blanc. l.fin. num. 160.ff. de quæſt. Etiamſi teſtis diceret eum inimicum non habere. Alex. d. conſ. 99. in princ. & d. conſ. 127. in 4.d. Blanc.d. l. fin.d.num. Vulpell.conſ.14.num.10.

56 Inimicitæ cauſa ſi ſubeſt, teſti non creditur, etiã quod palam ſe inimcium quis non profiteatur. Alex.d.conſ.99. Marſ.ſing. 178.& conſ. 2.& conſ.43. Vulpell. d. conſ.33.num.5.

57 Inimicitiæ cauſam habens non eſt idoneus teſtis. Abb.Fœlyn.c.cum oporteat, & c.repellantur.de accuſ. Vulpell.conſ.106.nu.2.

58 Inimicitia quando eſt probata in genere, & non in ſpecie, nec ipſius qualitas demonſtratur; plenè, & perfectè non dicitur probata, prout requiritur. Ità Bal. in l. ſi quis. C. de teſt. Iaſ. in l. 1. C. de teſtam. Quod eo magis dici debet, quando non apparet in proceſſu, quod proceſſerit offenſa; quia tunc non poteſt præſumi inimicitia. Ita in terminis ſcribit Anton. Galeat. Maluatice. conſ.130.nu. 26. diuerſ. criminal.

59 Inimicitia capitalis non oritur ex contumelijs, ſed quidem leuis inimicitia; vnde ex ea ſola non poteſt oriri inditium ad torturam etiam in delicto occulto, & difficilis probationis. Clar.q. 21.verſ.inimicitia vrgens. in fin. refert,& ſequitur Riminal. conſ. 302. num. 8. ſeq. lib. 3.

60 Inimicitia capitalis non oritur inter viles, & infames perſonas, ſi ſe ad inuicem iniuria afficiunt. Vt in terminis ſcribit Maſcard. de probat. concluſ. 898. num.25.

61 Inimicitijs multum animaduertendum eſt, & conſiderandum circa perſonarum qualitatem: ſepè enim contingit, vt illa cauſa, quę ſufficiens eſt ad producendam inimicitiam capitalem inter aliquos, in alijs non ſufficiat. Contra verò ſunt multi ſuapiè natura, & ingenio iniqui, & maleuoli; vt ex leui cauſa ingentes cõcipiãt inimicitias aduerſus alios, quos cum non poſſint, aut non audeant palã offendere, clam moliuntur aduerſus eos omnia iniquitatum genera. Et tales imprimis reperiſtur in Curijs magnorum Principum, quos interdum alterius fœlicitas abſq; vlla alia cauſa in inimicitiam excitent: Et ideò à Iudicante diligẽtiſſimè eſt animaduertẽdum. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 608. comm. 116. col. 5.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vnicus in crimine hæreſis, neceſſe eſt, vt ſit de viſu, vel ſcientia, & omni exceptione maior, quando nulla alia concurrunt inditia.*

2 *Exceptio qualibet, quilibet defectus, & macula etiam minima impedit torturæ effectum.*

3 *Teſtis vnicus in cauſa hæreſis non ſufficit ad torturam.*

4 *Teſtis vnicus de viſu, & ſcientia in crimine hæreſis non ſufficit ad torturam.*

5 *Teſtis vnius fidelis dictum in crimine hæreſis, quando Reus eſt eius qualitatis, & probitatis, vt facilè delictum non poſſit præſumi, poteſt Iudex à tortura abſtinere.*

6 *Inditium vnum tantum in crimine hæreſis non ſufficit ad torturam.*

7 *Inditium vnum tantum in crimine hæreſis non ſufficit ad torturam, quamuis Reus torqueatur cum proteſtatione.*

8 *Tortura in crimine hæreſis non infligitur propter ſolam variationem, & vacillationem Rei.*

9 *Inditia in crimine hæreſis debent eſſe propinqua, probabilia, certa, & clara.*

10 *Hæreſis crimen quamuis ſit tam priuilegiatum, non eſt priuilegiatum quoad torturã.*

11 *Inditia qualia requiruntur in alijs criminibus, talia eſſe debent in crimine hæreſis.*

12 *Hæreſis crimen quia grauiſſimum eſt, ideo cautius in eius probatione agendum eſt.*

13 *Hæreſis crimine cum facultas defenſionum manca quodamodo Reo concedi ſoleat, ideo probationes luce meridiana clariores neceſſaria ſunt.*

14 *Crimen quanto eſt grauius, & atrocius, tanto inditia grauiora, & vrgentiora eſſe debent.*

DISCEPTATIO XXXV.

D Teſte in crimine hæreſis.

1 IN cauſa hæreſis, vt Inquiſito poſſit infligi tortura ad depoſitionem vnius teſtis tantum, requiritur (vt nonnulli DD. dicunt) vt d.teſtis ſit de viſu, vel ſcientia, nec non ſit omni exceptione maior, cui nihil prorſus poſſit opponi, ac nullam patiatur exceptionem. Farinac.q.37.num.58.ſeq.& conſ.39. nu.4. Franc.Becc.conſ.67.num.15,& conſ.85.nu. 3.Ber-

3. Bertaz. conſ. 332. num. 5. c. licet. de teſt.
Dec. conſ. 429. Placius Rubius in allegat. de
hæreſi. §. 1. Franc. Curt. de teſt. num. 101. in
fin. verſ. præmiſſa clarè præcedunt. nu. 102.
Abb. in c. Inquiſitionis §. tertij. num. 11. ext.
de accuſat. Gram. deciſ. 34. num. 28. Bart. l.
maritus. ff. de quæſt. Gram. vot. 30. num. 31.
Per Text. in l. maritus. ff. de quæſt. Bal. in l.
fin. C. famil. hærciſc. & l. admonendi. C. eo
Brun. de indit. & tortu. num. 6. & 9. q. 3. n. 3.
2 Bal. l. fin. col. 2. C. de probat. Ratio eſt, quia
(vt aliàs dictum eſt) omnis macula, omnis
defectus, & quælibet exceptio etiam minima
ſiue in dicto, ſiue in perſona teſtis impedit
torturæ effectum. Vt poſt multos oſtendit
Clar. q. 21. verſ. vnus teſtis. Rolan. conſ. 7.
num. 3. & 10. vol. 1. & conſ. 24. nu. 2. vol. 1.
Bal. conſ. 427. lib. 5. Menoch. de præſumpt.
q. 89. nu. 2. d. Clar. q. 22. verſ. vnum tamen.
poſt alios, quos allegat l. 1. § Idem Cornelio.
3 l. maritus. Vbi Gloſ. in verb. Illicitè. in fin.
ff. de quæſt. Immo d. vnicus teſtis non ſufficit
ad torturam. Bart. & alij in l. fin. ff. de quæſt.
4 Clar. in pract. §. fin. q. 22. verſ. breuiter. Quã-
uis de viſu, & ſcientia. Director. Inquiſit. 3.
par. pag. mihi 592. niſi tamen alia concurrãt
adminicula, ſeù inditia. Rolan. conſ. 451.
incip. quædam mulier. num. 4. Clar. in pract.
crim. d. q. 21. verſ. vnus teſtis. & hanc ſenten-
tiam vocat communẽ Anton. Gomez. tom.
3 var. reſolut. c. 13. num. 7. Carrer. in pract.
crim. num. 110. verſ. primo maius inditium;
quibus omninò ſubſcribendum duxi: non
5 dubito tamen, poſſe aliquando Iudices à tor-
tura abſtinere; etiamſi adſit vnius teſtis fide-
lis dictum; quando tamen Reus eſt eius qua-
litatis, & probitatis, vt facile delictũ præſumi
non poſſit. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi
6 596. comm. 110. col. 2. Verum illud quoq;
eſt ſciendum, quod tortura in crimine hære-
ſis nullo modo poteſt infligi, quando adeſt
ſolumodo vnũ inditium. Director. Inquiſit.
7 3. par. pag. mihi 594. ſeq. comm. 110. Quini-
mo non poteſt quis torqueri ſuper vno indi-
tio, etiamſi torqueretur cum proteſtatione;
quoniam tortus cenſetur tortus ſuper om-
nibus inditijs, quamuis Iudex haberet liberũ
arbitrium. Bertaz. poſt multos cõſ. 145. vol.
1. quem refert, & ſequitur Baiard. ad Clar. q.
8 64. num. 100. Nec etiam poteſt Reus tor-
queri ob ſolam eius variationem, ſeù vacil-
lationem, & hanc ſententiam vocat commu-
nem Carrer. in pract. crim. num. 119. verſ.
quintum inditium eſt. Vbi aſſerit ſolam va-
riationem, ſeù mendacium, aut pallorem, ti-
tubationem, trepidationẽ, & alia huiuſmodi,
quæ coram Iudice fiunt, non facere inditium
ad torturam, ſed quãdam ſuſpicionem; cum
hoc ſit inditium remotum: Idem tenet Marſ.
in pract. crim. §. diligenter. Idem conſ. 51.
Gram. deciſ. 34. incip. In præſenti. Ioan. de
Amic. conſ. 134. & alij, quos ibi Carrer. Et
9 optima ratione quidẽ, quia in hoc crimine re
quiruntur inditia propinqua, probabilia, cer-
ta, clara, &c. Corrad. in pract. tit. de negat.
crim. & torment. c. 1. nu. 8. nanq; ob inditia
10 leuia, remota, obliqua, & æquiuoca non po-
teſt, quis torqueri: Ratio eſt, quia hæreſis cri
men quamuis ſit tam priuilegiatum; tamẽ
11 non eſt priuilegiatum quoad torturam infe-
rendam: nam qualia inditia requiruntur in
alijs criminibus, talia etiam in crimine hære-
ſis, et quod ſaltim probentur per teſtes om-
ni exceptione maiores. Muſcatell. in pract.
12 crim. pag. mihi 33. num. 39. Nec mirum vi-
deri debet, quoniam hæreſis crimen, quia
grauiſſimum eſt, ideò cautius in eius proba-
tione agẽdum eſt, quã in cæteris criminibus;
præſertim cum facultas defenſionem manca
13 quodamodo Reo concedi ſoleat, quo fit, vt
probationes luce meridiana clariores neceſ-
ſariæ ſint. l. vlt. C. de probat. Oldrad. conſ.
210. Anchar. in c. accuſatus. in princ. de heret.
lib. 6. Simanc. Enchirid. tit. 34. de probat. n.
14 1. Nec ab re quia crimen quantò eſt grauius,
& atrocius, tãto inditia debent eſſe grauiora,
& vrgentiora. c. Vbi periculum. de elect. in
ſexto Rolan. conſ. 361. nu. 32. vol. 3.

SVMMARIVM.

1 *Leno teſtis nullum facit inditium.*
2 *Leno dicitur particeps criminis.*
3 *Leno tanquã infamis à teſtificãdo repellitur.*
4 *Leno eſt adeo deteſtabilis, & infamis, vt ſit peior Diabolo.*
5 *Lenoni maxima eſt conſtituta pœna.*
6 *Lenocinij pœna ex conſuetudine nõ eſt mortis naturalis.*
7 *Pœna certa conſuetudinaria quando eſt conſtituta ab ea non eſt recedendum.*
8 *Pœnæ impoſitione non debet Iudex venire contra conſuetudinem.*
9 *Pœnam imponens vltra conſuetam dicitur modum excedere.*
10 *Delictum de ſui natura non capitale ob aliquam qualitatem adiectam non fit capitale.*

11 *Pœna*

Digitized by Google

11 *Pœna ordinaria ob reiteration ẽ delictorum non augetur.*

12 *Lenocinij delictum, cum de ſui natura non ſit atrociſſimum ratione loci, non poteſt imponi pœna mortis naturalis.*

13 *Locus nõ ſanctificat habitantes, ſed habitãtes benè viuentes ſanctificant locum.*

14 *Lenocinij pœna ſecundum Conſtitutionem Sixti V. eſt mortis naturalis in Vrbe tantum.*

15 *Lenocinij pœna ſecũdum Conſtitution ẽ Sixti V. intelligitur quando leno eſt publicus.*

16 *Lex quæ nõ dicit, nec nos dicere debemus.*

17 *Conſtitutio quando eſt pœnalis, extenſio fieri non debet.*

18 *Lenocinij pœna non poteſt imponi, niſi concurrat lucrum.*

19 *Lenocinium non dicitur commiſſum, niſi leno recipiat pecuniam*

20 *Qualitas quando in aliquo delicto eſt appoſita, illa probari debet.*

21 *Mulieris ſuppoſitio, quando non ſit cauſa lucri, non dicitur doloſa.*

22 *Dolus non committitur ſine animo lucrandi.*

23 *Lenoni, quando non reiterauit delictum, nec aliquid recepit non imponitur pœna mortis naturalis.*

24 *Qualitates aggrauantes delictũ quando non ſunt probatæ pro parte Fiſci, ceſſat diſpoſitio § preconizamus.*

25 *Verba legis cui non conueniunt, nec etiam cõuenit ipſa lex*

26 *Conſuetudo attenditur, & valet, quando eſt rationabilis.*

27 *A conſuetudine, quæ interpretata fuere, non ſunt immutanda.*

28 *Auxiliator, vel Conſulens nõ punitur, eadẽ pœna, vt delictum committens.*

29 *Auxiliator non debet eadem pœna puniri.*

30 *Auxilium præſtans homicidio non punitur eadem pœna, ſicut committens homicidium.*

31 *Leno, quando cauſa lenocinij lucratus eſt aliquam paruam quantitatem pecuniæ, non habetur in conſideratione.*

32 *Lucrum modicum non eſt in conſideratione.*

DISCEPTATIO. XXXVI.

De Lenone.

1 LEnonis, ſeù lenæ dictum non ſufficit ad torturam contra Inquiſitum, quoniam
leno, ſiue lena teſtis nullum facit inditium. l.
1. in princ. l. athletas. § ait Prætor. ff. de his,
qui not. infam. Maſcard. de probat. lib. 3.
concluſ. 1356. num. 12. Farinac. conſ. 38. nu.
2 13. Bal. d. l. Athletas. §. 1. Ratio eſt, quia eſt
particeps criminis. Ioan. Andr. in Nouellis. c.
præterea. col. 1. in princ. verſ. dicit Hoſtienſ.
3 de teſt. Et ideò tanquam infamis à teſtificando
repellitur. Gloſ. l. Athletas. §. 1. ff. de
infam. Iacob. Butrigar. tract. de teſt. num. 3.
Et optima ratione quidem, quia eſt adeò
deteſtabilis, & infamis, vt ſit peior Diabolo.
4 Ioan. Neuiz. in ſilua Nuptial. num. 42. Ob
5 eamq; rem iure eſt ei maxima conſtituta pœna;
nempè quod mitratus fuſtigetur, vel alia
pœna citra mortẽ. Vt ſcribit Iodoc. in pract.
c. 91. num. 8. nec diſſentiunt Clar. q. 68. verſ.
lenones. Peguer. deciſ. 15. num. 13. Caball.
caſu 171. num. 6. & d. Iodoc. in ſua prax. c.
89. num. 43. dicit, quod lenocinij pœna ex
6 conſuetudine non eſt mortis naturalis. Suarez.
in ſuis commun. opin. in verb. lenones.
7 num. 133. Et quando impoſita eſt certa pœna
conſuetudinaria, non licet ab ea recedere;
nec eſt locus arbitrio Iudicis. l. ſi quis Reum
ff. de cuſto. Reor. Butr. & alij c. de cauſis. de
8 offic. delegat. Abb. in c. inter cæteros. col.
vlt. de reſcript. Vbi dicit, 9 in impoſitione
pœnæ Iudex non debet venire contra conſue
9 tudinem; & ideò imponens aliam, quam cõſuetam
dicitur modum excedere. Butr. c. 1.
col. pen. de cõſtit. Nec facit, ſi dicatur, ratione
loci eſſe augendam ad pœnam mortis natu-
10 ralis; quia delictum, quod de ſui natura non
eſt capitale, nunquam ob aliquam qualitatem
adiunctam ſit capitale; prout in fortioribus
terminis loquuntur DD. in ſolito delinquente,
ſi delicta de eorum natura non
11 ſunt capitalia ob reiterationem pœna ordinaria
non augetur. Gram. deciſ. 161. num. 7.
Clar. poſt alios, quos allegat q. 84. verſ. Sed
hoc incidenter quero. Vbi quod Iudex vel
quod torturam acrius inferat, vel extraordinariè
eius arbitrium acrius extendat. Alia
quoq; adeſt ratio, quia lenocinij delictum
12 de ſui natura non eſt atrociſſimum ratione
loci, nec d. de cauſa poteſt imponi pœna
mortis naturalis; quia locus non ſanctificat
13 habitantes; ſed habitantes benè viuentes
ſanctificant locum. c. multi. 40. diſtin. Et quãuis
lenocinij cauſa Conſtitutio edita à Sixto
Quinto contra lenones loquatur de pœna
mortis naturalis; tamen loquitur tantum
de delictis lenocinij commiſſis in

Digitized by Google

Vrbe Roma, vt expreſsè cantant verba d.
Conſtitutionis, ibi in hac Vrbe noſtra dum-
taxat, quæ dictio limitat, & reſtringit ad ca-
ſum expreſſum tantum Bart. & alij .l. r. ff. ſi
15 quis ius dicet. Inſuper loquitur de publico
16 lenone, non autem occulto: Ideò intrat con-
cluſio, quod quæ lex non dicit, nec nos dice-
re debemus. l. ſi ſeruum. verſ. non dixit Præ-
tor. ff. de acquir. hæredit. Vbi etiam Gloſ. l.
17 illam. C. de Collat. Et cum ſit Conſtitutio
pœnalis, nemini dubium eſt, quod extenſio
fieri non poteſt. Alex. l. ſororem. C. de his.
quib. vt indign. Rip. Rubr. de Iud. n. 21. poſt
Bart. & alios Auth. Quas actiones. C. de ſacro
18 ſanct. Eccleſ. Verum lenocinij pœna nõ po-
teſt imponi mulieri conducenti alias mulie-
res, ſeù viros, niſi concurrat lucrum. Ità Iuſti-
nian. in Auth. de leno. ibi nephandorum in-
19 uenire lucrorum. Quod idem ſcribit Ludou.
Peguer. deciſ. 15. nu. 3. Nam lenocinium non
dicitur commiſſum niſi à muliere, quæ aliam
alicui ſupponẽs recipiat pecunias: Ratio eſt,
quia agens tendit ad finem, & finis lenocinij
eſt recipere pecunias, ergò non recipiens &c.
20 Ideò cum non recipiat, ceſſat dolus, & ceſsã-
te dolo quis non punitur; eo quia quando
qualitas eſt oppoſita in aliquo delicto, illa
per Curiam probari debet. Angel. in l. 1. §. ſi
quis neget. ff. queádm. teſtam. aper. Veronẽ.
conſ. 59. Alex. conſ. 11 lib. 1. & alibi ſæpè cõ
21 gerit Matſ. conſ. 54. ſeqq. Et quando mulie-
rum ſuppoſitio non fit cauſa lucri, nõ poteſt
dici doloſa; quia ſine animo lucrandi non
22 committitur dolus. Ità Corn conſ. 63. vol. 3.
circa fin. verſ. Ex quo autem fuit lib. 3.
quem refert, & ſequitur Crauett. conſ. 75. n.
13. Inſuper dicitur, quod lenocinium quã-
muis ſit peſſimum crimen, non tamen puniri
debet pœna mortis naturalis; ſed cum mitra
leno flagellari debet, & ità conſuetudine tra-
ditum fuit. Vt atteſtatur Nonius Xelos Cor-
regidores. fol. mihi 204. Iodoc. d. c. Et in ter-
ris Hiſpaniæ ità practicatur, & poſt multos
teſtatur d. Ludou. Peguer. d. deciſ. Ità in facti
contingentia ſeruari vidit. ſequitur Clar. l. q.
68. Idem Suarez. vt ſupra. Et ideo magis di-
ci debet, quando leno non reiterauit (vt di-
23 ctum eſt) nec minus aliquid recepit. Quibus
concurrentibus imponitur ipſi pœna mortis
naturalis. Ad Text. in §. præconizamus. in
24 Auth. de lenonibus. Sed quando qualitates
prædictæ aggrauantes delictum non ſunt
probatæ pro parte Fiſci, vtiq; ceſſat diſpo-
ſitio d. § Præconizamus. l. Prætor. §. hæc au-
tem ratio. ff. de vi. bon. rapt. Dec. conſ. 392.
25 verſ. præterea: Tritum eſt enim, quod cui
non conueniunt verba legis, nec cõuenit ip-
ſa lex. l. 4. §. quoties. ff. de damn. infect. Qui-
nimo etiamſi prædicta ceſſarent, immutanda
26 non ſunt, quæ a conſuetudine interpretata
27 fuere. l. maximè. ff de legib. Quod procedit,
etiamſi conſuetudo ſit contra ius. c. 1. de
conſtit. in ſexto. Vbi quod attenditur, & va-
let, quando eſt rationabilis: non enim debet
28 puniri eadem pœna perſuadens, & conſulens
ad delictum committendum, ſicut commit-
tens, maximè in caſu, vbi agitur de ſtrage
plurium; quando alij qui principales delin-
quentes veniunt puniendi pœna mortis na-
turalis; vtiq; nemini dubium eſt, quod ſeue-
29 ritati detrahi debet. Auxiliator non debet
eadẽ pœna puniri. Angel. in l. his, qui opem.
ff. de furt. per Text. quem allegat in l. pen. ff.
de ſicar. Nec diſſentiunt Gloſ. in l. aut facta. ff.
30 de pœn. Salyc. in l. 1. C. de rapt. virg. Et ideò
præſtans auxilium homicidio non punitur
eadem pœna, qua punitur homicida, ſed me-
dia pœna. Gand. Rubr. de homic. col. 2. verſ.
Item pone, quod Titius. Et ideò dixit Bal. in
l. ob hec verba. nu. 2. ff. de infam. & in l. data
opera. col. 13. C. qui accuſ. nõ poſs. Vbi quod
multo minus eſt perſuadere, conſulere, opem
ferre ad delictum committendum, quam ip-
31 ſum delictum committere. Nec obſtat, ſi di-
catur, quod leno cauſa lenocinij lucratus eſt
aliquam paruam quantitatem pecuniæ v. g.
32 teſtonum, vel quid ſimile; quoniã modicum
lucrum non eſt in conſideratione. Bal. in l. ſi.
prædium. C. de edict. Afflict. deciſ. 129. in fin.
l. quamuis. ff. de condit. & demonſtrat.

S V M M A R I V M.

1 *Pauper nõ eſt teſtis idoneus, integer, & omni exceptione maior.*
2 *Paupertas teſti de fide detrahit.*
3 *Ob Paupertatem actum teſtis debilitatur.*
4 *Teſtis idoneus non eſt. qui egeſtate laborat.*
5 *Paupertas ſatis dicitur probata, quando ipſe teſtis dicit.*
6 *Paupertas dicitur probata etiam per famam, & publicam vocem ortam in vicinia inter cognoſcentes.*
7 *Teſtis, qui extrema inedia laborat, à teſtimonio repellitur.*
8 *Ex paupertate oritur in teſte præſumptio mẽdacij, & corruptionis.*
9 *Pauper eſt omninò inhabilis, & in teſtem nõ admittendus.*
10 *Pauper ĩ cauſa criminali nõ admittitur ĩ teſtẽ*

11 *Pau-*

Digitized by Google

11 *Pauper ſi ſit legalis, & fide dignus, à teſtificando non repellitur.*
12 *Paupertas non eſt de genere malorum.*
13 *Vitæ integritas, & legalitas non ex diuitijs ſed ex morum honeſtate inducitur.*
14 *Teſtibus pauperibus bonis plena eſt adhibenda fides.*
15 *Teſtis quod ſit vir honeſtus, & bonæ vitæ probari debet per Fiſcum, quando agitur contra Reum.*
16 *Pauper quando non coſtat de honeſtate, & legalitate vitæ non admittitur in teſtem.*
17 *Teſtis quando admittitur cum aliqua qualitate de illa qualitate conſtare debet.*
18 *Pauper tunc maximè à teſtificando repellitur, quando eſt vilis.*
19 *Pauper, & vilis à teſtificando pœnitus repellitur.*
20 Pauper, *& vilis, quando deponit de delicto commiſſo in via publica, & de die, à teſtimonio repellitur.*
21 *Teſtis pauper, & vilis nullum parit inditiũ.*
22 *Paupertas, & vilitas ſimul iunctæ omninò teſtes à teſtificando repellunt.*
23 *Teſtis pauper, & vilis à teſtificando repellitur, etiam in caſu, in quo non requiruntur teſtes omni exceptione maiores.*
24 *Pauper. & vilis tũc maximè repellitur, quãdo eſt inhoneſtæ vitæ, & famæ.*
25 *Paupertas cum inhoneſtate vitæ coniuncta in totum teſtem repellit.*

DISCEPTATIO. XXXVII.

De Teſte paupere.

1 TEſtis pauperis dictũ non ſufficit ad torturam contra Inquiſitum, quia pauper
non eſt teſtis idoneus, integer, & omni exce-
ptione maior; cum paupertas multum ei de
2 fide detrahat. Sic enim per Text. in l. 3. in
princ. ff. de teſt. canonizata in c. ſi teſtes. § te-
ſtium fides. 4. q. 3. Ibi an locuplex, vel egens
ſit. & in c. in primis. 2. q. 1. Ibi an inopes ſint.
3 Roman. l. 2. n. 3. ff. qui ſatis dar. cogant. Vbi
quod ob paupertatem dictum teſtis debilita-
tur. Alex. conſ. 237. num. 4. lib. 6. Natt. conſ.
315. nu. 7. Marſ. conſ. 25. nu 20. & conſ. 28.
num. 2. Hanc regulam firmauerunt Bal. in c.
ſi qui teſtium. num. 5. in princ. iuncto verſ.
ſi autem nullius eſt famæ ext. de teſt. Vbi
4 notabiliter dixit, non eſt idoneus teſtis, qui
egeſtate laborat. l. qui ſatis dare. ff. de fide-
iuſſor. l. ſi creditores. ff. de priuileg. credit.
5 l. ſi verò §. 1. ff. qui ſatisdar. cogant. Et pau-
pertas ſatis dicitur probata, quando ipſe pau
per dicit. Brunor. tract. de ceſſion. bono. q. 25.
6 n. 4. Immò dicitur etiã probata per famam,
& publicam vocẽ ortam in vicinia inter co-
noſcentes. Gloſ. & Cyn. in l. Vbi adhuc. c. de
iur. dot. Bart. & alij in l. ſi conſtante. ff. ſolut.
matrim. & ita ſeruatur in practica. Vt ibidem
7 teſtatur Brunor. nu. 9. in fin. Et quando quis
extrema inedia laborat, à teſtimonio repelli-
tur. d. Gloſ. §. ſi verò abſint. verb. ſubſtantiã.
Auth. de hered. & falcid. pro qua Rom. d. l.
2. Alex. conſ. 15. in 3. Angel. ꝟ. hinc nobis in
d. Auth. Crott. l. ſi conſtante. n. 16. qui de cõ-
muni teſtatur. Hæc regula eſt comuniter re-
cepta: Ratio benè exprimitur in d. l. 3. in
8 princ. Vbi vt lucri cauſa quid facilè admit-
tat. ff. de teſt. Per quem Text. paſſim, & vbiq;
comuniter DD. exclamant ex paupertate
oriri in teſte præſumptionem mendacij; &
corruptionis. Vt videre eſt apud Gloſ. in C.
d. l. 3. in verb. egens. Gloſ. in c. teſtes. ꝟ. teſtiũ
fides. verb. locuplex. 4 q. 3. Vbi refert dictum
Salamonis dicentis, Paupertates nè dederis
mihi, ne periurem nomen Domini. Farinac.
9 q. 57. num. 1. & 3. Itaq; dicitur, quod pauper
eſt omninò inhabilis, & non admittendus in
teſtem. Probat Tex. in l. nonnulli. C. de accu-
ſat. Farinac. d. q. nu. 16. quamuis nu. 20. dicat,
quod cum tortura purgat illam ſuſpicionẽ,
10 quod lucri cauſa ſit falſum dicturus. Et ma-
ximè non admittitur in teſtem in cauſa cri-
minali ardua, & graui. d. l. 3. in princ. ff. de te-
ſt. Bal. in c. ſi qui teſtium. nu. 5. de teſt. Vbi
quod non eſt idoneus teſtis, qui egeſtate la-
borat. Alex. conſ. 237. n 4. vol. 6. Nat. d. cõſ.
315. nu. 7. Aufred. tract. de teſt. num. 7. & 9.
Spec. tit. de teſt. verſ. Item quod eſt pauper.
Nell. tract. de teſt. num. 30. Alex. d conſ. 15.
vol. 3. Crott. tract. de teſt. nu. 23 in 3 par. Et
11 licet ea crebrior ſit ſententia, quod quando
pauper ſit legalis, & fide dignus non repella-
tur, quam probat Guigliel. in Spec. tit. de te-
ſt. verſ. Item quod eſt pauper. Clar. q. 14. verſ.
ſed hic etiam quæro & comuniter DD. d. c. ſi
qui teſtium de teſt. Dicentes, quod pauper-
12 tas non eſt de genere malorum. c. illa in fin.
15. q. 1. illis. Director. Inquiſit. 2. par. pag.
mihi 182. num. 1. Alber. de Malet. tract. de
13 teſt. c. 5. num. 25. Et hac ratione quia vitæ
integritas, & legalitas non ex diuitijs;
ſed ex morum honeſtate inducitur. l. ſiue
oportet. ꝟ. cum quis. ff. de tuto. & curato.
dat ab his. cum alijs adductis per Crott.

Digitized by Google

14 tract.de teſt.par.4.nu.133.verſ.præterea. Et
ideò teſtibus pauperibus plena eſt adhiben-
da fides.Marſ.poſt. Aret,quem allegat conſ.
13.vol.2.ſequitur Maſcard.in addit.adCrott.
de teſt.n. 24. littera. C.in verb.plenè proba-
tũ:Tamen ex mea ſententia ſemper intelligi
tur, quando teſtis eſt vir honeſtus, & bonæ
15 vitæ, Et quod ſit talis,quando agitur cõtra
Reum,neceſſariò debet à Fiſco,ſeù producẽ-
te capitulari.Alex.conſ.65.in 1.conſ.82.in 1.
conſ.237.Iaſ.vulg.l.admonendi.n.297.Vul-
pell.conſ.99.n.18.Dec.conſ.37.incip.in cau
ſa rigoroſæ accuſationis.Vulpell.conſ.26.n.
16 3.ſeq. Et quando non conſtat de d.honeſta-
te,& legalitate vitæ, non admittitur in teſtẽ.
17 Ratio eſt, quia quando permittitur aliquid
admitti cum aliqua qualitate,de illa qualita-
te,cõſtare debet.l.ſi fortè. Vbi Bart.ff.de Ca-
ſtrens.pecul.Verum illud eſt omninò ſciẽdũ,
18 quod pauper, tunc maximè eſt à teſtificãdo
repellendus,quando etiam eſt vilis.§.Sanci-
mus.& ibi Gloſ.in verb.ignobiles. ponit exẽ
plum in Carpentarijs. Spec. in tit. de teſt. §.
1.n.66.verſ.Item quod eſt artifex. Aym.cõſ.
249.nu.12.verſ.Accedit etiam vilitas.Rolã.
cõſ.63.n.34.Pariſ.cõſ.54.n.57. Farinac.cõſ.
78.n.9.in fin.Rot.deciſ.679.lib.3.nu.3.Dec.
conſ.310.nu.5. Ioan.de Amic.conſ.78.n.9.
19 conſ. 87. num. 8. ſeq. Vbi quod talis teſtis
pœnitus repellitur. Vt in indiuiduo Rolan.
conſ.24.num.64.ſequ. Alex.conſ.136.num.
4.vol.5. Marſ.conſ.28. num.20. Natt.conſ.
315.num.7. Corrad.in pract.tit.de teſt.verb.
pauper. Virc.commun. opin.in verb. Teſtis,
propter ſolã paupertatem.Bonacoſs.in com-
mun. opin. crim. par. 1. verſ. teſtes viles, &
pauperes. qui omnes teſtantur de communi
20 opinione; Et præcipuè quando deponit de
delicto commiſſo in via publica, & de die,
& ſic poterant actu, & habitu haberi teſtes
21 idonei. Immò teſtis vilis, & pauper nullum
parit inditium; quia teſtes debent eſſe omni
22 exceptione maiores. Vt poſt multos oſten-
dit Cuman.conſ.131.Ratio eſt,quia pauper-
tas, & vilitas ſimul iunctæ repellunt omni-
nò teſtes. Ruyn. conſ. 130. num. 10. lib.4.
Rolan.conſ.63.num.4.Vbi teſtatur.de com-
muni opinione. Menoch. de arbitrar. lib. 2.
23 caſu.96. num. 6. ſeq. Vbi ait, id procedere
etiam in caſu, in quo non requiruntur teſtes
omni exceptione maiores: nam quando
teſtis patitur aliquam exceptionem, ſeù de-
fectum vltra paupertatem, non admittitur.
24 Rom.conſ. 382. num. 5. Bertaz. conſ.170.
num. 23. lib.1. Et præcipuè quando eſt in-
honeſtæ vitæ,& malæ famæ.Farinac.de op-
poſit.cõtra perſon.teſt.q.58.n.19 poſt alios
ibi adductos.Gram.conſ.26. num. 23. Vbi
ad id allegat plura iura canonica, & ciuilia,
25 concludit etiam extra ſtatum Eccleſiæ. Ra-
tio eſt, quia paupertas cũ inhoneſtate vitæ
iuncta in totum teſtem repellit.c.luit.de for.
compet.c. teſtimonium de teſt. latè Gram.
conſ.38.num.8.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui dicit ſe ſubornatum, nec contra propriũ ſubornatorem, nec contra alios probationem facit, quamuis in tortura deponat, niſi multa concurrant.*

2 *Teſtis qui prima vice ſe ſubornatum dicit ſecũda vice facilius in ſubornationẽ incidet.*

3 *Teſtis ſubornatus nec ad inquirendum facit inditium, quamuis arctatus ſit.*

4 *Teſtis ſubornatus nec ad formandam Inquiſitionem ſufficit.*

5 *Teſtis ſubornatus eſt periurus, & facit ſe ſocium criminis, ideò eius dictum non nocet.*

6 *Teſtis ſubornatus, ſeductus, aut inſtructus dicitur quãdo ſubornari & inſtrui paſſus eſt*

7 *Teſtis ſubornatus non dicitur, quando ab ipſo ſubornare volenti fuit denegatus aſſenſus.*

8 *Teſtis ſubornatus dicitur, quamuis effectus non fuerit ſubſecutus.*

9 *Subornationes, conſpirationes, & inimicitiæ capitales etiam in cauſa hæreſis teſtes à teſtimonio repellunt.*

10 *Subornatio teſtiũ nõ eſt de caſibus exceptis, de quibus poſſit quis interogari de conſocijs.*

11 *Subornatio teſtium non eſt de caſibus, de quibus ob penuriam probationum Socius criminis admittitur.*

12 *Subornatio teſtium eſt crimen ſimile crimini falſi.*

13 *Subornatio teſtium tria coppulatiuè requirit, ideſt mutationẽ veritatis, dolum malũ verum nõ præſumptum, & nocumentum.*

14 *Subornationis crimen ceſſat in teſte, quando ex ſua depoſitione nullum reportauit commodum.*

15 *Subornationis crimen ceſſat in perſona nobili quia habet præſumptionem pro ſe.*

16 *Teſtis ſubornatus non dicitur, qui fuit rogatus ab aliquo de veritate dicenda.*

DISCEPTATIO XXXVIII.

De Teſte Subornato.

TEſtis, qui dicit ſe ſubornatum, ſeductũ,
aut inſtructum Inquiſito nõ parit tor-
turam: quoniam d. teſtis nec contra pñſum
1 Subornatorem, nec contra alios probationẽ,
vllam facit. c. ſicut. de teſt. ponderantur per
DD. illa verba Aliquant. admitten. Vt Foe-
lyn. ibi in vlt. notab. Ruyn. conſ. 146. nu. 5.
vol. 5. Anchar. conſ. 24. incip. Viſa inquiſitio
ne; niſi multa concurrant, quæ Iudicis ani-
mum mouere poſſunt; etiamſi in tortura de-
poneret. Dec. conſ. 189. n. 8. Ruyn. conſ. 147.
num. 5. Rolan. conſ. 16. nu. 1. Boſſ. tit. de In-
quiſit. num. 42. Clar. in prax. crim. §. falſum.
2 nu. 4. Et qui primà vice ſe ſubornatum di-
cit, magis à teſtificando repellitur; nam veri-
ſimile eſt, quod ſicut prima vice ſubornari
paſſus eſt; ita quod ſecunda vice ad ſuborna
tionem facilior fuerit. Vulg. Regula ſemel
malus &c. Vt probauerunt Dec. d. conſ. 189.
3 nu. 8. Vulpell. conſ. 76. nu. 10. Immo nec etiã
ad inquirendum eſt ei adhibenda fides. d. c.
ſicut. & eſt communis opinio. Ità Boer. deciſ.
319. n. 5. Dec. conſ. 254. col. fin. Ruyn. d. cõſ.
146. & d. conſ. 147. Mattha. conſ. 298. vol. 2.
Rolan. qui de cõi teſtatur, d. conſ. 16. n. 7. vol.
4 1. Vbi ſubdit nu. 9. Idem eſſe, etiamſi ſit arcta
tus: Quinimò nec etiam facit inditium ad for
mandam Inquiſitionem. Rolan. d. conſ. 16. vi
5 detur. Additur etiam, quod eſt periurus, &
facit ſe ſocium criminis, & ideò eius dictũ
nõ nocet. l. fin. & ibi cõiter õnes DD. C. de ac
cuſat. Burſatt. conſ. 34. nu. 2. Guigliel. in ſpec.
tit. de teſt. verſ. Item quod eſt Socius. Bero.
6 q. 58. in princ. Vulpell. conſ. 10. n. 1. Et teſtis
ſubornatus, ſeductus, et inſtructus dicitur, qñ
7 ſubornari, & inſtrui paſſus eſt; quamuis effe-
ctus ſubſecutus non fuerit; non autem quan-
8 do ſubornare volenti ab ipſo fuit denegatus
aſſenſus. Vt apud Quintil. lib. 2. c. 5. ibi Ora-
tionum lectione ſuſpectos à ſe diſcipulos ĩn-
ſtruxerit; & apud Cic. pro Roſcio ibi falſum
ſubornauit teſtẽ Cluuium: Non enim ex cõi
loquendi vſu teſtes qui ſubornaſſe dicitur,
niſi & ipſi subornari paſſi fuerint. Et in hoc
ſenſu eiuſmodi verba maiores noſtri in praxi
conſueuere. Vt apud Iaſ. multos referentem
in l. ſeruum fugitiuum. C. de ſeru. fugit. de In
ſtigatore, Inflammatore, Conſulente, & ſolli
citatore ad delicta perpetrãda videre eſt. Vul
9 pell. conſ. 21. nu. 1. Cæterum vt ab omnibus
huiuſmodi ſubornationis, vitium, ſeù crimen
enitetur quã diligenter, dicitur, quod ſubor-
nationes, Conſpiratione, & inimicitiæ capi-
tales etiam in exceptis, etiam in cauſa hæreſis
teſtes pœnitus à teſtificãdo repellunt, & fidẽ
teſtiũ omninò refellũt. Director. Inquiſit. 3.
par. pag. mihi 448. cõm. 28. c. per tuas. 1. de
Simõ. c. repellãtur. c. cum oporteat. c. cũ dile-
ctus. de accuſatio. c. Cõſpirationes 3. q. 4. Si-
10 manc. Enchirid. de teſt. tit. 35. nu. 23. Et quã-
uis ſubornatio teſtium non ſit de caſibus
exceptis, de quibus quis poſſit interogari de
conſocijs. Fulgos. conſ. 173. in cauſa In-
quiſitionis Dec. conſ. 189. col. 4. verſ. ſimili-
ter non obſtat. Ruyn. cõſ. 146. n. 8. Rolã. cõſ.
16. n. 5. cũ. ſeq. Nec ẽt ſit de caſibus, de quib⁹
11 ob penuriã probationũ ſocius criminis ad-
mittatur. Dec. d. cõſ. 189. verſ. ſimiliter nõ ob-
ſtat: Tamẽ ẽſt crimẽ ſimile crimini falſi. Bœr.
12 deciſ. 58. nu. 1. Quod vt falſum puniatur tria
13 coppulatiuè requirit, nẽpè mutationẽ verita
tis; dolũ malũ verũ, & nõ præsũptũ; & No-
cumẽtũ. Gabriel. cõſ. 169. n. 14. Verũtamen
14 huiuſmodi crimẽ ceſſat in teſte, qñ ex ſua de-
poſitione nullũ reportauit cõmodũ. Ad tra-
15 dita per Marſ. cõſ. 77. col. 2. Crauett. cõſ. 75.
n. 17. Immo ẽt ceſſat in pſona nobili, quia ha
bet præſũptionẽ pro ſe. Gabriel. cõſ. 169. n. 8.
Paleth. conſ. 7. n. 8. Riminal. Iun. cõſ. 18. n. 34.
16 diuerſ. vol. 1. Sed ſubornatus nõ dicitur, qui
fuit rogatus ab aliquo de veritate dicẽda; nã
id fieri poteſt. Abb. c. 1. num. 1. de teſt. Alex.
conſ. 69. col. 4. in fin. vol 2.

S V M M A R I V M.

1 *Crimino∫us quis dicatur.*

2 *Crimino∫us vt faciat inditium ad torturam contra con∫ocium plura concurrere debent.*

3 *Crimino∫us de con∫ocijs debet interogari in ca∫u, in quo de iure interogari pote∫t.*

4 *Crimino∫us nõ põt in ∫pecie de cõ∫ocijs, ĩterogari ni∫i in ∫pecie ad∫it aliqua legitima p∫ũptio.*

5 *Interogatio facta Reo in ∫pecie e∫t potius ∫ugge∫tio, quam exqui∫itio veritatis.*

6 *Interogatio debet fieri generaliter ab∫q; nomine, ni∫i inditia ∫int cõtra certam, & ∫pecialem per∫onam.*

7 *Interogatio pote∫t fieri in ∫pecie, qñ inditia ∫ũt contra aliquã certam, & ∫pecialẽ per∫onã.*

8 *Interogatio ∫i ∫iat alicui de ∫e confe∫∫o contra eius con∫ocium, contra quem nulla e∫∫et legitima præ∫umptio, & ille confiteatur, non pote∫t deueniri ad torturam.*

9 *Interogatio ∫i ∫iat alicui de ∫e confe∫∫o de aliquo con∫ocio, contra quem nulla e∫∫et legitima præ∫umptio, & ille confiteatur faciet inditium ad inquirendum tantum.*

10 *Criminoſus non admittitur ſine tortura.*
11 *Interogatio debet fieri generaliter non deſcendendo ad ſpeciem, & ad nominationẽ certæ perſonæ.*
12 *Interogatione ſi deſcendatur ad ſpeciem non eſt querere, ſed potius ſuggerere.*
13 *Reus quãdo ſua ſpontè, & nõ interogatus aliũ nominat, d. nominatio ſuſpecta habetur.*
14 *Teſtis ſpontè ſe offerens examini ſuſpectus à iure habetur.*

DISCEPTATIO XXXIX.

De Criminoſo.

CRiminoſi de ſocijs confeſſi dictum non
eſt ſufficiens ad torquendum Inquiſi-
tum nominatum, qui criminoſus dicitur ho-
1 micida, maleficus, fur, ſacrilegus, raptor,
falſarius, ſortilegus, concubinarius, adulter,
inceſtum committens, veneficus, periurus,
2 leno, & ſimilis. Et id niſi pluribus concur-
rentibus; nempè quod d. criminoſus confeſ-
ſus interogatus fuerint in caſu, in quo de
3 iure potuerit interogari. Item quod fuerit
interogatus in ſpecie contra conſocium, &
4 non in genere. Item quod contra conſocium
eſſet in ſpecie aliqua legitima præſumptio;
Verum quod debeat interogari in ſpecie cõ-
tra conſocium, ad hoc vt faciat inditium ad
5 torturam, non eſt credendum: Immo ex do-
ctrina Gloſ. Cyn. & Bart. illa interogatio in
ſpecie contra conſociũ eſt potius ſuggeſtio,
quam exquiſitio veritatis; quæ non eſt tali-
6 ter facienda (vt dictum eſt) & ideò puto,
Interogatio debet fieri generaliter abſq; ali-
cuius nominatione, niſi aliqua inditia ſint
contra certam, & ſpecialem perſonam; quia
tunc etiam ſpecialiter poterit de aliquo inte-
7 rogari, & faciet inditium ſua confeſſio, ſi cũ
ea concurrat alia legitima præſumptio. Et ità
poteſt intelligi etiam Gloſ. in l. fin. ff. ad ex
8 hiben. Vbi autem de ſe confeſſus interoge-
tur de alijs ſocijs, & ille confiteatur contra
aliquem, contra quem nulla eſſet legitima
præſumptio, vel interogetur in caſu à iure
nõ permiſſo; ſic licet nõ faciat inditiũ ad tor
9 turã, tñ facit inditiũ ad inquirẽdũ cõtra nomi
natũ; & ità intelligendũ dictũ Oldradi, quẽ
Bal. refert, & ſequitur in l. ſi certum. in princ.
ad Sillan. Vbi etiam per Angel. & creditur
quantum ad inquirendum, ſed non quantũ
ad puniendum ſecundum eos ibi; & ità etiã
dicit Domin. de Sancto Gemin. quem ibi ſe-
quitur Capra. c. clericos. de ſent. excomm. in
ſexto. Sed quæro quomodo opponitur con-
tra teſtem, qui eſt Socius criminis, ne ex illa
oppoſitione videatur oppones fateri crimen.
Vide ſpec. tit. de accuſ. in 4. col. in verb. caue
10 tamen. Veruntamen d. criminoſus non ad-
mittitur ſine tortura. Bal. in l. præſbiteri. nu. 1.
verſ. licet ergò, C. de Epiſc. & Cler. Præpoſ.
in c. 3. Item ſi reſ. ante numerum primum
verſ. item nota, quod teſti criminoſo. 4. q. 3.
Archid. in d. c. præſbiteri. n. 1. poſt. med. verſ.
in Gloſ. cõtra. 5. q. 6. Mõticell. in Repert. teſt.
Rubr. An, & quando examin. teſt. ſinè tortu.
fol. 160. col. 1. verſ. 5. Farinac. q. 79. n. 78. Ve-
rum vltra ſupradicta Interogãdi modus qua
11 lis eſſe debeat. not. Gloſ. in l. ſi prius. ad Sillã.
& Cyn. in l. fin de accuſ. quæ debet fieri ge-
neraliter, non deſcendendo ad ſpeciem, & ad
nominationẽ certæ perſonæ; quia ſi ad ſpe-
ciem deſcenderetur, non eſſet quærere (vt di-
12 ctum eſt) ſed potius ſuggerere, quod fieri nõ
debet. l. 1. §. qui queſtione. ff. de quæſt. quod
intellexit, niſi contra aliquem (vt pariter di-
ctum eſt) in ſpecie ſit legitima præſumptio.
Vt ſentit Gloſ. in d. l. fin. & facit l. 1. C. de
13 quæſt. ſecundũ Bart. in d. l. fin. Vbi plus ſub-
dit, quod quando ſua ſponte non interoga-
tus alium nominat, nominatio ſuſpecta ha-
betur à lege rationibus allegatis, ibi in Text.
ſicut aliàs diximus in teſte ſe offerente ſpõtè,
14 quia eſt ſuſpectus. Vt not. Gloſ. & Bart. in l.
poſt legatũ. §. his ver. ff. de his, qui vt indign.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis inueriſimilia deponens non probat.*
2 *Minori inueriſimilia deponenti nõ creditur, & maximè qñ in pluribus eſt ſuſpectus.*
3 *Teſtis inueriſimilia deponens non probat, niſi etiam non interogatus aſſignet rationem.*
4 *Inueriſimile non eſt credibile.*
5 *Inueriſimile dicitur falſitatis imago.*
6 *Inueriſimile pro falſo reputatur.*
7 *Veriſimile in iudicijs multum eſt attendendum à Iudice.*
8 *Veriſimilius præferri debet.*
9 *Veriſimilibus Iudex fidem præſtare debet.*
10 *Veriſimile quod eſt, magis inſpici debet, quã quod eſt poſſibile.*
11 *Præſumptio non poteſt fundari ſuper inueriſimili.*
12 *Inueriſimile eſt, quando aliquis dicit, alium commiſiſſe delictum in loco publico.*
13 *Inueriſimile eſt aliquẽ voluiſſe aggredi alium aſſocia-*

Digitized by Google

aſſociatum cum duobus alijs armatis.

14 *Inuériſimile eſt, quod quis voluerit confiteri alicui delictum nulla exiſtente coniunctione ſanguinis, vel ſtricta amicitia.*

15 *Inueriſimile eſt, quod puer ſit aptus ad coeundum.*

16 *Inueriſimile eſt, quod deuiat à iure cõmuni.*

17 *Inueriſimile eſt, quod quis voluerit communicare delictum mulieri.*

18 *Inueriſimile eſt, quando filia dicit ſe à patre ſupratam.*

19 *Inueriſimile eſt, quod quis voluerit in eodem cubili ad faciem aliorum dormire cum ſua Amaſia animo poſtea negandi coitum.*

20 *Inueriſimile eſt, quod teſtes dicant vidiſſe aliquem oſtio Thalami aperto coire cum muliere.*

21 *Actus carnales ex natura inſtinctu ſecretè, & occultè fieri ſolent.*

DISCEPTATIO XXXX.

De Teſtibus inueriſimilia deponentibus.

TEſtis inueriſimilia deponens contra Inquiſitum nõ ſufficit ad torturam; quia
1 d. teſtis non probat. Gabriel conſ. 159. n. 14.
Rolan. conſ. 7. num. 17. vol. 1. Burſatt. conſ.
346. num. 12. vol. 4. Maſcard. de probat. lib.
4. concluſ. 1358. num. 1. ſeq. Caputaq. deciſ.
267. num. 7 par. 3. Farinac. q. 65. num. 147.
& conſ. 39. num. 13. l. ob carmen. §. fin. ff. de
teſt. Anchar. cõſ. 277. c. præterea. c. in litteris.
2 de teſt. c. quia veriſimile. de præſumpt. Et
maximè teſtis minor, & in pluribus ſuſpectus. Vulpell. conſ. 95. num. 12. Marſ. conſ.
74. num. 13. Gram. conſ. 35. num. 49. licet
non conuincatur de falſo. Mand. à Baltea
poſt alios, quos allegat conſ. 70. num. 8. Non
3 probat (inquam) inueriſimilia deponens,
niſi aſſignet rationem, etiam nõ interrogatus.
Boſs. tit. de plur. violent. num. 94. Ratio eſt,
quia eſt ſuſpectus de falſo, & ei non eſt credendum. Vt per plura iura oſtendit Marſ.
Rubr. de probat. num. 108. cum pluribus
ſeqq. Natt. conſ. 310. num. 10. 14. & 663.
Mand. conſ. 224. num. 10. qui in d. conſ. loquitur in puncto, & in indiuiduo in teſtibus
4 deponentibus ſuper negatiua; nam inueriſimile non eſt credibile. l. hac conſultiſſima. in
5 fin. C. qui teſtam. fac. poſſ. Aym. conſ. 75. n.
19. Et inueriſimile quod eſt, dicitur falſitatis
imago. Bal. l. 1. col. 4. C. de ſeru. fugit. Marſ.
l. 1. §. ad quæſtionem. num. 32. ff. de quæſt.
Vulpell. conſ. 12. num. 13. & ideò præſumi
non debet. not. in d. c. quia veriſimile. de præ-
6 ſumpt. Vulpell. d. conſ. 12. n. 14. Nec mirum
videri debet, quia inueriſimile pro falſo reputatur. Franc. Curt. in tract. de teſt. concluſ.
16. num. 39. verſ. illud enim, quod non eſt
veriſimile, & concluſ. 23. nu 69. Boſs. tit. de
oppoſit. contra teſt. nu. 94. Crauett. conſ.
crim. diuerſ. 116. n. 16. ſeq. lib. 2. Ob eamq;
7 rem in iudicijs multum à Iudice attendendũ
eſt veriſimile. Aret. conſ. 9. col. 2. Crauett.
conſ. 61. nu. 9. Riminal. Iun. conſ. 309. lib. 3.
8 & alibi paſſim per DD. Immo veriſimilius
præferri debet. Soc. conſ. 253. col. 2. vol. 2.
Bal. in l. ſcripturæ. C. de fid. inſtrum. cum mille ſimilibus, quæ congerit Tiraquell. l. ſi vnquam in princ. verſ. ſed etiam ni fallor. n. 37.
C. de reuocat. donat. Vulpell. conſ. 6. num. 8.
9 Vnde Iudex veriſimilibus fidem præſtare debet, & his quæ nature rei, quæ geritur, apta
videntur. d. l. ob carmen. §. fin. ff. de teſt. An-
10 char. conſ. 25. nec non quod eſt veriſimile,
magis inſpicere debet, quam quod eſt poſſibile. Bal. in l. ſcriptura. C. de fid. inſtrũ. Vul-
11 pell. d. conſ. 12. n. 13. Nec ab re videri debet,
quia ſuper inueriſimili non poteſt fundari
præſumptio; cum ei non adaptetur. Iaſ. in l.
ſi extraneus. col. 2. ff. de condit. ob caus. Bal.
in l. fin. vlt. notab. C. de hæred. inſtit. Aym.
12 conſ. 8. nu. 6. ſeq. Bal. in l. 1. col. 4. C. de ſeru.
fugit. Verum vt iſtud veriſimile benè intelligatur, dicitur, quod inueriſimile eſt, quando
aliquis dicit, alium commiſiſſe graue delictũ
in loco publico, quod non, aut difficile com-
13 mittitur in loco ſecreto. Item inueriſimile eſt,
aliquem ſolum voluiſſe alium aggredi aſſociatum cum alijs duobus armatis. Item in-
14 ueriſimile eſt, quod quis voluerit confiteri
alicui delictum nulla exiſtente coniunctione
15 ſanguinis, vel ſaltim ſtricta amicitia. Item inueriſimile eſt, quod puer ſit aptus ad coeun-
16 dum. Item inueriſimile eſt, quod deuiat à iure communi; vt quando quis deponit impuberem cum muliere habuiſſe rem carnalem.
17 Item inueriſimile eſt, quod quis voluerit cõmunicare delictum mulieri. Item inueriſimi-
18 le eſt, quando filia dicit, ſe à patre ſtupratã,
19 & ſimilia. Item inueriſimile eſt, quod quis
voluerit in eodem cubili ad faciem aliorum
dormire cum ſua Amaſia, animo poſtea negandi coitum. d. l. hac conſultiſſima. in fin. C.
qui teſtam. fac. poſſ. Aym. d. conſ. 75. n. 19.
20 Item inueriſimile eſt, quod teſtes deponant,
voluiſſe aliquem oſtio Thalami aperto coire
cum

Digitized by Google

cum muliere ; cum huiuſmodi delictum fieri ſoleat in abſcondito ; cum etiam id publicæ
21 meretrices non ſoleant facere. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. nu. 96. nam actus carnales, ſeu fornicationis ex naturæ inſtinctu ſecrete, & occultè fieri ſolĕt. Muſcatell. in pract. crim. pag. mihi 225. num. 1. Quibus omnibus, & alijs quamplurimis, immo infinitis inueriſimilibus Iudex fidem præſtare non debet. Aym. conſ. 267.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis deponere debet de certo tempore commiſſi delicti.*
2 *Teſtis dicens aliquid fuiſſe factum vno tempore, illud præciſè probare tenetur.*
3 *Teſtis non deponens de certo tempore cōmiſſi delicti nullum prorſus parit inditium.*
4 *Teſtis non deponens de certo tempore cōmiſſi delicti eſt ſingularis.*
5 *Teſtis deponere tenetur de certo tēpore, quando tempus eſt de ſubſtantia probationis.*
6 *Temporis exceptio quādo ſumitur, illud probari debet.*
7 *Tempus propriè eſt de ſubſtantia probationis.*
8 *Reus quando vult probare negatiuam, tēpus eſt de ſubſtantia probationis.*
9 *Tempus neceſſariò probari debet ob magnitudinem præiudicij.*
10 *Teſtis ſi prima vice dicit tres anni in circa, ſecunda vice duo anni in circa ſunt, eſt varius & ſibi contrarius circa tempus.*
11 *Clauſula in circa non deſignat certum tēpus.*
12 *Temporis excuſatio, ſi fiat per Fiſcum, non valet.*
13 *Temporis excuſatio admittitur ſuper circumſtantijs, non autē ſuper negocio principali.*
14 *Mendaces oportet eſſe memores.*
15 *Teſtis quando deponit de certo tempore, ſeù de certa die, ceſſat præſumptio obliuionis.*
16 *Tempus quando eſt fundamentū intentionis Fiſci, illud probari debet pro eius parte.*
17 *Teſtis quando non concludit de tempore, non probat.*
18 *Temporis diuerſitas arguit diuerſitatem facti, ſeù delicti.*
19 *Tempus cōmiſſi delicti neceſſariò attēdi debet*
20 *Teſtis non deponens de quo tempore nec admittitur ad probandum confeſſionem extraiudicialem.*
21 *Teſtis non ſolum deponere debet de certo tempore ſed etiam de certo loco, de quibus in accuſatione.*
22 *Tempus quomodo probetur Vide Boſs.*
23 *Teſtis deponens de diuerſo loco, & tempore eſt ſingularis.*
24 *Teſtis deponens de diuerſo loco & tempore non eſt attendendus.*
25 *Teſtis deponens de diuerſo loco, & tempore in criminalibus non coniunguntur.*
26 *Teſtes deponentes de certo tempore, & non de certo loco non probant.*
27 *Teſtes, non ſufficit quod dicant in genere ſuper Inquiſitione contenta eſſe vera, quia non videntur deponere de loco, & tempore.*

DISCEPTATIO XXXXI.

De Tempore commiſſi delicti.

AD dictum teſtis, qui non depoſuit de certo tempore commiſſi delicti, In-
1 quiſito non poteſt infligi tortura ; quoniam teſtes deponere tenētur de certo tempore. Gloſ. & ibi not. l. teſtium. ff. de teſt. & l. ob carmen. §. fin. ff. eo. tit. l. matrem. C. de probat. Ruyn. conſ. 92. num. 8. lib. 3. Obeamq; rem
2 qui dicit, aliquid fuiſſe factum vno tempore, illud præciſè probare tenetur, ſiue ſit actor, ſiue Reus, ſiue teſtis, ſiue Iudex. Vt egregiè ſcribit Bart. in l. non ſolum. §. ſed vt probari. ff. de no. op. nunciat. per illum Text. Idem tenet Angel. in d. l. matrem. C. de probat. qui dicit, quod pūctualiter probare debet, eſſe factum illo tempore, ſuper quo fundatur, & maxime in cauſa ardua criminali. Gloſ. in d. l. ob carmen. §. fin. ff. de teſt. Bart. in l. Celſus.
3 ff. de Vſu ap. Butr. in c. cum cauſam. nu. 22. de teſt. Immo quando teſtis contra Reum non deponit de certo tempore commiſſi delicti, nullum prorſus parit inditium. Abb. c. ex tenore, num. 3. de teſt. cogen. Iaſ. l. 1. n. 48.
4 ff. de eden. Butr. in d. c. cum cauſam. num. 22. de teſt. quia eſt ſingularis, & ideò nō probat. Gloſ & notab. in d. l. ob carmen. & Bart. in d. l. Celſus. ad fin. Crott. tract. de teſt. num. 324.
5 Et tanto magis tenetur, quando tempus eſt de ſubſtantia probationis. Gloſ. in d. l. ob
6 carmen. Imol. conſ. 202. col. 2. Et quando contra teſtem iſta temporis exceptio ſumitur, illud probari debet. Soc. conſ. 87. nu. 2.
7 vol. 4. quoniam tempus propriè eſt de ſubſtantia probationis. Gloſ. not. d. l. ob carmen. & d. l. Celſus. ad fin. maximè quando Reus
8 vult probare negatiuam. Innoc. in c. qualiter, & quando, el ſecundo de accuſatt. refert, & ſequitur Baiard. ad Clar. q. 12. num. 9. Quinimò

9 nimò d. tempus neceſſariò, & præciſè probari debet ob magnitudinem præiudicij. Vt per Bal. conſ. 420. lib. 4. & conſ. 353. circa fin. lib. 5. & Crauett. conſ. 9. num. 19. Nam
10 ſi teſtis prima vice dicat tres ãni in circa ſunt, & ſecunda vice duo anni in circa ſunt: Vltra quod eſt varius, eſt etiã ſibi contrarius circa tempus, quod in criminalibus præciſè expri-
11 mi debet; nam Clauſula in circa nõ deſignat certum tempus. Alex. in l. Et ſi poſt tres. col. 2. ff. ſi quis caut. cum alijs adductis per DD. in d. l. nõ ſolum. §. ſed vt probari. ff. de no. op.
12 nunciat. Nec valet, ſi per Fiſcum dicatur, quod temporis variatio non debet eſſe in cõſideratione, dicens quod incertitudo excuſat quem, & memoria eſt habilis; & hac eius quidem ratione; quia quando veritas habet ortum ab obliuione, nõ nocet ſecundum Bart. in l. qui bona. §. ſi quis ſtipulaturus. ff. de damn. infect. Et ideò dicit d. Fiſcus, quod teſtis in tali caſu varius nõ poteſt aliqua pœna puniri ſecundum Alex. l. duobus. § Pomponius. ff. de iureiur. Dec. conſ. 62. num. 8.
13 Gram. deciſ. 60. num. 3. nam quod dicit Fiſcus, intelligitur, quando quis variat ſuper circumſtantijs; non autem ſuper negocio principali. Butr. d. c. cũ cauſam. in fin. de teſt.
14 quoniam ſuper negocio principali mendaces oportet eſſe memores, & benè memores, & eo magis ſi ſuſpicio ſubſit de teſtimonio falſo Fœlyn. in c. cum in tua. de teſt. Boer. deciſ.
15 108. Vulpell. conſ. 71. num. 4. Et qando teſtis deponit de certo tẽpore, ſeù de certa die; quamuis poſt curſum quatuor annorum, ceſſat preſumptio obliuionis. Gloſ. in l. furtum. ff. de Vſucapion. Innoc. in c. ex litteris. de iureiur. Crauett. conſ. 134. num. 31. Vbi quod iſta ſine lege ipſo rerum experimẽto patent.
16 Et illud ab omnibus eſt omnino ſciendum, quod quando tempus eſt fundamentum intentionis Fiſci, illud probari debet pro eius parte. l. eum actum. cum ibi not. ff. de negat. geſt. d. l. matrem. C. de probat. Ruyn. conſ. 92. nu. 8. lib. 3. Maſcard. de probat. concluſ.
17 994. num. 2. Et quando teſtis d. Fiſci non concludit de tempore, nihil probat. Fabian. de Monte tract. de empr. & vendit. q. 5. n. 21. Bertian. conſ. 1. num. 21. par. 1. Monticell.
18 in Repet. teſt. fol. 271. col. 1. verſ. 2. Ratio eſt, quia temporis diuerſitas arguit diuerſitatem facti, ſeù delicti. Vt per plura iura oſtendit Natt. conſ. 135. num. 2. & ideò d. tempus cõ-
19 miſſi delicti neceſſariò oſtendi debet. Gloſ. l. 3. §. ſi dux. in verb. non eadem. ff. de carbon. Vbi not. etiam Bart. in l. 1. §. ſi ſeruus. ff. de
20 quæſt. Vltra quod teſtis non deponens de quo tempore, non admittitur ad probãdum etiam confeſſionem extraiudicialem. Gloſ. not. d. l. ob carmen. §. fin. ff. de teſt. Bart. d. l.
21 Celſus. ad fin. ff. de Vſucap. Cæterum illud quoq; eſt animaduertendum, quod d. teſtis nõ ſolum deponere tenetur de certo tẽpore; ſed etiam de certo loco, de quibus in accuſatione, ſiue Inquiſitione, aliàs non probat. Boſs. tit. de confeſſ. nu. 44. & tit. de Inquiſit. num. 102. Farinac. q. 66. num. 20. Bagarott. tract. de teſt. num. 63. Crott. tract. de teſt. nu.
22 324. Et quomodo probetur tempus, Vide Boſs. tit. de oppoſit contra teſt. num. 40.
23 Et teſtes deponentes de diuerſo loco, & tempore sũt ſingulares. latè Foller. in pract. crim. 2. par. 3. par. verſ. Et ſi confitebuntur. nu. 1. Veronen. conſ. crim. 32. n. 16. Gomez. varia. reſolut. in tit. de tortu reorum. ſub n. 18.
24 Vbi de communi. Et non ſunt attendendi. Carrer. in pract. crim. in 2. tract. de indit. §. ſeptimum inditium. num. 8. Foller. in pract. in verb. Et ſi confitebuntur. par. 2. num. 2. Vui. opin. 138. num. 6. Burſatt. conſ. 166. n.
25 20. ſeq. lib. 2. Vbi de communi Et non coniunguntur in cauſa criminali. Curt. Iun. l. admonendi. num. 62. ff. de iureiur. Pariſ. conſ. 153. num. 29. poſt alios, quos allegat. Barth. Gratt. conſ. 160. num. 13. inter conſ. crim.
26 diuerſ. num. 1. Imò teſtis deponens de certo tempore, & non de certo loco non probat. Bal. conſ. 399. lib. 1. & conſ. 420. lib. 4. &
27 conſ. 353. circa fin. lib. 5. Bart. conſ. 172. col. 2. circa fin. in ſeptimo dub. & conſ. 177. Et non ſufficit, quod dicat in genere ſuper Inquiſitione, contenta in ea eſſe vera; quia non videtur deponere de loco, & tempore; & quomodo hoc, & ſimilia intelligantur. Vide Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 41.

S V M M A R I V M.

1 *Teſtis deponens per verbũ videtur nõ probat; quia illud verbum ad iudicium, non ad aſſertionem facti verificatur.*
2 *Teſti affirmanti quod verè ſcire non poteſt, non eſt credendum.*
3 *Teſtium munus non eſt iudicare ſed per ſenſũ corporeum eſt deponere.*
4 *Teſtis iudicare non debet ſuſpicionis arbitrio.*
5 *Teſtis deponere debet de his quæ certitudinaliter nouit.*
6 *Deus eſt ſcrutator cordium; ideò nemo noſcit*

homi-

Digitized by Google

hominis voluntatem Deo excepto.

7 *Teſti deponenti per verbum uidetur, quia nimis animosè deponit, non eſt credendum.*

8 *Teſtis deponens de iudicio ſuo, quãuis rationem reddat, nihil probat.*

9 *Teſtis iudicare non debet.*

10 *Teſti deponenti per verbũ Credo nõ creditur.*

11 *Teſtis deponens pre verbum Credo non poteſt vocari teſtis.*

12 *Teſtis de credulitate non valet quia debet deponere de his, quæ certitudinaliter nouit.*

13 *Teſtis deponere poteſt per verbum videtur de tempore, & plenè probat.*

DISCEPTATIO: XXXXII.

De Teſtibus deponentibus per verbum Videtur.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura ad depoſitionem teſtis deponentis per verbum videtur; quoniam illud verbum ad iudiciũ, non ad aſſertionem facti verificatur, & ideò non probat. Argum. l. quod tamen. § 1. ff. de arbitr. Nell. tract. de teſt. nu. 164. Alex. conſ. 147. col. 5. vol. 2. loquens in proprijs terminis. Marſ. conſ. 20. n. 36. Curt. Iun. conſ. 165. n. 17. Vbi cumulat concordantes. Dec. conſ.
2 459. n. 10. & conſ. 169. Crauett. conſ. 249. n. 4. Vbi non eſſe credendum teſti affirmanti quod vere ſcire non poteſt. Boſſ. tit. de oppoſit. contra teſt. n. 43. Bart. in tract. de teſt. col. 4
3 verſ. teſtis ſuper hoc depoſuit. Ratio eſt, quia teſtium munus non eſt iudicare, ſed eſt deponere per ſenſum corporeum in materia, quæ ſenſu corporis percipi, & cognoſci poteſt. Bart. & alij in d. l. quod tñ. Pariſ. conſ. 104. n. 37. & idem Bart. l. is, qui. §. fin. ff. de tuto. & curato. dat. ab his. & l. qui teſtamento. ff. de
4 teſtam. Menoch. cõſ. 31. n. 27. ſeq. lib. 1. quoniam teſtis iudicare non debet ſuſpicionis arbitrio. 2. q. 1. dic vt ibi. Director. Inquiſit. 2. par. pag. mihi 200. n. 2. quia non conuenit teſti. Bart. d. l. quod tamen. & d. l. qui teſtamento. Et in indiuiduo ſcribit Alex. d. conſ. 147. col. 5. vol. 2. quem refert, & ſequitur Marſ.
5 d. conſ. 20. nu. 36. Sed deponere debet, quæ certitudinaliter nouit. c. relatum. q. 2. c. teſtes. 3. q. 8. Corn. conſ. 251. vol. 1. n. 3. Fœlyn. c. quoties. n. 7. de teſt. Rot. Rom. deciſ. Paleotti 679. in princ. 3. par. nouiter impreſs. Nell. tract. de teſt. n. 164. Hippol. conſ. 4. n. 9. vol.
6 1. Non autem per verbũ Iudico, vel de eius iudicio: Eſt enim eius depoſitio nimis animoſa, & incogitata. Quis enim nouit voluntatem hominis, Deo excepto, qui eſt ſcrutator cordium? c. de occidendis. Vbi Gloſ. 23.
7 q. 5. Angel. in l. plagij. col. 1. C. de plagia. Et cum nimis animosè deponat, ipſi non eſt credendum. Idẽ ſcripſit Soc. Sen. conſ. 220.
8 col. 4. in fin. lib. 2. Gram. conſ. 12. n. 14. in criminali. Immo deponens de iudicio ſuo, quãuis rationem reddat, nihil prorſus probat.
9 Alex. conſ. 132. n. 25. verſ. nam teſtis iudicare non debet. col. 5. Brun. conſ. crim. diuerſ. 115. num. 40. lib. 1. fol. 10. Olaſc. deciſ. Pedamon. 122. num. 1. Maſcard. de probat. cõ-
10 cluſ. 458. num. 7. lib. 1. Ità pariter dicendum eſt de teſtibus deponentibus per verbũ Credo, quibus nullo modo eſt credendum; quia pariter nimis animosè, & incogitatè deponunt. Crauett. conſ. 249. nu. 4. Cyn. l. teſtium. C. de teſt. nor. l. 2. §. Item labeo. ff. de aqua
11 plu. arcen. Marſ. conſ. 4. num. 9. Immo tales teſtes. non poſſunt vocari teſtes, ex quo de-
12 ponunt de credulitate. Butr. c. quoties. de teſt. Bal. in l. ſolã. de teſt. nam (vt dictũ eſt) debet deponere de his, quæ certitudinaliter nouit, & non de credulitate: Poteſt tamen d. teſtis per verbum videtur deponere de tempore, & plenè probat ſecundum Alex. conſ. 54. col. pen. vol. 5. & conſ. 249. col. 2. vol. 1. refert, & ſequitur Boſſ. tit. de teſt. num. 40.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis dubitatiuè, & titubãter deponens nullũ parit inditium.*

2 *Teſtis ſi non ſe firmat conſtanter in omnibus ſuis dictis non concludit.*

3 *Teſtis dubietas augetur in illis verbis, ſe bene me ricordo quia verè non recordatur.*

4 *Teſtis debet de neceſſitate præciſa concludere, aliàs non probat.*

5 *Teſtes dubitantes pro ignorantibus habentur.*

6 *Ignorantium, & dubitantium dicta æquiparantur.*

DISCEPTATIO XXXXIII.

De Teſtibus dubitatiuè deponentibus.

1 DVbitatiuè, & titubanter ſi teſtis deponat, Inquiſito non poteſt infligi tortu-
2 ra; nam ſi teſtis non ſe firmat conſtanter in omnibus ſuis dictis, nihil concludit, nec vllum prorſus parit inditium; cum obſcurè, & ambiguè deponat. Franc. Curt. tract. de iuteiur. n. 7. Ruyn. conſ. 33. nu. 3. vol. 4. Caſtrenſ. conſ.

conſ.25.n.3.lib.1. & conſ.26.n.3.lib.1. Cæ-
phal.conſ.77. n. 26. lib.1. Vbi adducit con-
3 cordantes. Iaſ. in l. etſi per teſtes.col.3. verſ.
pro limitatione. ff. ſi quis caut. Et teſtis du-
bietas augetur v.g. in illis verbis, ſe bene me
ricordo, quia ingenuè, & indubitanter non
recordatur, propterea eius dictum non atten
4 ditur tanquam non aptum; nam teſtis debet
de neceſſitate præciſa concludere, aliàs non
probat. Gram.conſ.65. n.8. in ciuil. Fœlyn.
5 in c.quoties n.7. de teſt. Ratio eſt, quia non
deponit, nec ſcit certitudinaliter. Bart. in l.
6 quid tamen §.ſi arbiter.ff.de arbitr.Alex.cõſ.
109.col.1.loquentes in proprijs terminis de
teſt. deponentibus per verbum videtur. Alia
quoque adeſt ratio, quia dubitantes pro igno
rantibus habentur. l.fin.ff.de condit. indebit.
nec non quia dubitantium, & ignorantium
dicta æquiparantur. Crauett.conſ.6. n.124.
Soc.Iun.conſ.62.n 4.

SVMMARIVM.

1 *Berroarÿs ob eorum infamiam & vilitatem nulla prorſus eſt adhibenda fides*
2 *Berroarÿs, quando v. g. dicunt homicidium fuiſſe commiſſum in eorum præſentia, non creditur, quia iniuria ipſis facta cenſetur.*
3 *Berroarÿs non creditur, quia deponunt in cauſa propria.*
4 *Berroariorum dicta recipiuntur ad inſtructionem tantum, vt ex illis ad capturam, & ad inquirendum procedi poſſit.*
5 *Berroarÿs non creditur, quamuis ſe dicant offenſos, ſeu vulneratos in captura.*
6 *Berroarÿs non creditur, quando dicunt ſe vulneratos, quia ſunt principales, & accuſatores, & deponunt in cauſa propria.*
7 *Berroarÿs, qui ſe dicunt offenſos, nec cum tortura creditur, etiamſi eſſent in mortis articulo.*
8 *Berroarÿ etiam in grauiſſimis delictis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, à teſtimonio repelluntur.*
9 *Berroarÿ à teſtificando repelluntur, quando non fuerunt confrontati ad faciem inquiſiti, quia non poſſunt vocari teſtes.*
10 *Berroarÿ ſtante eorum infamia, & vilitate non poſſunt teſtificari in cauſa capitali, niſi in tortura.*
11 *Berroariorum depoſitiones ſufficiunt ad inquirendum tantum.*
12 *Berroarÿs non tortis multo minus creditur.*

DISCEPTATIO XXXXIII.

De Berroarÿs.

AD Berroariorum dicta affirmantium
v.g. de reſiſtentia, & exemptione ab
eorum manibus, aut dicentium homicidium
fuiſſe commiſſum in eorum præſentia, In-
1 quiſito non eſt infligenda tortura; tum quia
ob eorum infamiam, & vilitatem nulla eis
adhibetur fides. Bal.l.fin.q.8.C.de Edict.Diu.
Adriã.tollẽ.n.47.Clar.q.7.verſ.habes igitur.
in fin. Plenè etiam oſtendit Boſs.in tit.de de-
nunt.num. 12. ſeq. Vbi iure, & rationibus id
comprobat. Maſcard.de probat.lib.2.cõcluſ.
2 8. tum etiam quia iniuria ipſis facta cenſetur;
ideò non probant. Gloſ.in l.apud labeonem.
§.tenetur.& ibi Angel.in §.comitem.ff.de in-
iur. Boſs.ibidem. Vbi quod apud ipſum nul-
lam hoc habet difficultatẽ. Maſcard. de pro-
3 bat.concluſ. 1115. lib. 2. num. 8. Ratio eſt,
quia videntur deponere in cauſa propria.
Veronen.conſ.crim.92.num.7. Gram.deciſ.
4 25 num.1. ſeq. Et eorum dicta recipiuntur ad
inſtructionem tantum, vt ex illis ad capturam,
& ad inquirendum procedi poſſit. Boſs. tit.
de denunciat.n.12. Afin.in pract § 9.c.3.n.5.
in fin. Lugd. in pract.crim. c.15. tit. de citat.
reali.ideſt pœna capturæ.n.3.nec diſſẽtit Cæ
phal.conſ.241. nu. 71. lib 2. Et id quamuis
etiã plures ſint; quia nec vllum quoq; faciũt
inditium, niſi ad inquirendum generaliter, &
ſic ad ſummẽdam informationem. Alciat.
de præſumpt.reg.3. præſumpt. 14.n.7. Boſs.
d.tit. Farinac.in tract.de teſt. nu. 56. & 376.
ſeq. & in tit. de carceribus, & carceratis.q.
5 33.nu.80. ſeqq. Immo d. tortura Inquiſito
non poteſt infligi, quamuis dd. Berroarij di-
cant ſe fuiſſe offenſos, ſeu vulneratos in ca-
6 ptura, quoniam ſunt principales, & accuſa-
tores, & deponunt in cauſa propria. c. accu-
ſatores. 3.q.5.c.forus. § in omni.de verb.ſi-
gnificat. ſpec.in tit.de teſt.§.1.num.39.verſ.
Item quia ipſe eſt accuſator, & teſtis. Gabriel
tit.de citat.lib.2.concluſ.4. num. 3. Cæphal.
7 conſ.241.num. 69. lib.7. Immo (inquam)
dd. Berroarijs dicentibus ſe offenſos, cum
ſint accuſatores, teſtes, & inimici nec cum
tortura creditur, etiãſi eſſent in articulo mor-
tis conſtituti. Gram. conſ.38. num.11. ſeq.
Boſs. tit.de inquiſit. num. 52. ſeq. Marſ.in l.
1. §.præterea.ff.de quæſt. Baiard.q.24.n.18.
8 Item quia dd. Berroarij à teſtificando repel-
luntur etiam in grauiſſimis delictis, & etiam
quando

Digitized by Google

quando veritas aliter haberi nō poteſt. Boſs.
tit. de denunt. n. 10. propè fin. Vbi teſtatur
de communi. Clar. q.7.verſ. habes igitur. in
fin. Burſatt. conſ. 331. num. 44. loquens in
capto cum paruo tormento, ſeù archibuſio
9 berroarijs non eſſe credendum, & maximè
quando non fuerunt conſrontati ad faciem
Inquiſiti, & ſic non poſſunt vocari teſtes,
10 & ſunt nullius momenti. de teſt. Quinimo
non poſſunt in cauſa capitali teſtificari niſi in
tortura ſtante eorum infamia, & vilitate;
11 ideò eorum depoſitiones ſufficiunt ad inqui-
rendum tantum (vt dictum eſt) Boſs. d. tit.
de denunt. num. 12. Iodoc. in pract. crim. c.
15. Rubr. de citat. reali in captura. num. 31.
Cæphal. conſ. 24. nu. 7. lib. 2. Iaſ. poſt Bart.
in l. cunctos populos. num. 47. C. de ſumm.
Trinit. & fid. cathol. Farinac. de oppoſit. con-
12 tra teſt. q. 56. nu. 396. Vbi quod Berroarijs
non tortis multo minus creditur.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis in repetitione non poteſt ſe referre ad priora eius examina.*
2 *Teſtis nō poteſt ſe referre ad priora eius examina quādo militat præſumptio falſitatis.*
3 *Teſtis nō poteſt ſe referre ad priora eius examina, ſed debet per Iudicem ſuper negocio principali & omnibus circumſtantijs ſubtiliter interogari.*
4 *Teſtis nō poteſt ſe referre ad priora eius examina, quando ipſi lecta ſunt prout ſibi legi petere poteſt propter magnitudinem præiudicij.*
5 *Teſtis nō poteſt ſe referre ad priora eius examina ſed interogatoria euacuare, & facti ſeriem narrare tenetur.*
6 *Teſtis in criminalibus debet ſpecifice factum, vel eius ſubſtantiā narrare, & non ſe referre ad aliud examen.*
7 *Mendaces oportet eſſe memores.*
8 *Teſtis quia memoria eſt habilis, faciat vt ſibi legantur priora ſua dicta; & dicat, quod ſi in ſecundo examine dixit aliud, quod dixit in primo, tunc corrigit ſuum ſecundum dictum, & redigit ad primum.*
9 *Teſtes, quādo non fuerunt repetiti & ſi plenè probarent, à teſtificando repelluntur.*

DISCEPTATIO XXXXV.

De Teſtibus ſe referentibus ad priora eorum examina.

1 TEſtes, ſi in repetitione ſe referāt ad prio
ra eorū examina diffugientes ſubſtan-
tiam facti narrare; quia non probant, & eo-
rum dicta inconſiderabilia redduntur, Inqui-
ſito nō poteſt infligi tortura. Aret. in l. legata
inutiliter. col. 1. de legat. primo Bal. in l. fin. in
2 fin. C. de teſt. Caſtrenſ. conſ. 168. col. 1. in 2.
dub. Quod maximè procedit, quando mili-
tat præſumptio falſitatis, & ſubornationis,
attenta potentia Inſtigatoris, tum ob varie-
tates, & contrarietates, tum etiam ob apertā
inimicitiam, ſeù odium cum Inquiſito; ob
quam ſuſpicionem non poſſunt ſe referre ad
priora eorum examina. Bal. in d. l. fin. Alex.
3 conſ. 91. vol. 4. num. 9. Dec. & Cagnol. l. ea
eſt natura. ff. de reg. iur. Sed bebent per Iudi-
cem ſuper negocio principali, & omnibus
circumſtantijs etiam à facto principali extra-
neis ſubtiliter interogari. Bal. d. l. fin. Dec.
4 & Cagnol. vbi ſupra. Additur quoq; quod
non poſſunt in criminalibus ad priora eorū
dicta ſe referre, quando ipſis lecta ſunt ob
5 magnitudinem præiudicij; ſed interogatoria
euacuare, & iterū facti ſeriem, ſeù ad minus
ſubſtantiam narrare tenētur; aliàs nihil pro-
bant, & eorum depoſitiones inualidæ, nullæ,
& inconſiderabiles redduntur. Aret. in termi
nis in d. l. legata inutiliter. col. 1. de legat. pri-
mo Bal. in d. l. fin. & in l. iuſiurandi. col. 1. C. de
teſt. Caſtrenſ. conſ. 168. Farinac. q. 66. n. 51.
ſeq. Marſ. in pract. §. ſecunda. Fœlyn. c. cum
6 in tua. col. 1. C. de teſt. Ratio eſt, quia teſtes
in criminalibus debent clarè, & ſpecificè fa-
ctum narrare, & non per relationem ad aliud
7 examen. Caſtrenſ. d. cōſ. 168. vol. 1. in ſecūdo
dub. Et optima ratione quidem, quia men-
daces oportet eſſe memores, & eo magis ſi
ſuſpicio ſubſit de teſtimonio falſo. Fœlyn. in
d. c. cum in tua. de teſt. Boer. deciſ. 108. Vul-
pell. conſ. 71. n. 4. Verum vt teſtis cautius ſe
gerat; cum (vt dictum eſt) memoria homi
nis ſit habilis, poteſt petere, antequā reſpon-
8 deat, vt ſibi dictum ſuum legatur, & ad il-
lud ſe referre. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt.
n. 8. Et vtcunq; res ſe ſe habeat, debet appo-
nere hæc verba; quod deponit, prout nunc
ſibi videtur, & ſi apparuerit, aliud dixiſſe in
primo eius examine, ex nūc corrigit hoc ſuū
ſecūdum dictum, & redigit ad primum, cum
eo tem-

Digitized by Google

eo tempore melius recordaretur. Bart. in l.
eos. verſ. quero pro declaratione. ff. de falſ.
Alex. conſ. 56. col. 2. ſic euitat variationem.
9 Boſs. tit. de examinibus Reorum. num. 3. Ta-
men illud omnibus eſt menti tenendum,
quod quando teſtes non fuerunt repetiti, &
ſi plenè probarent, à teſtimonio repelluntur.
Vt poſt Bal. quem allegat; oſtendit Marſ. in
pract. in d. §. ſecunda. n. 78.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis incontinenti, non autem ex interuallo ſuum dictum corrigere poteſt.*
2 *Teſtis incontinenti dicitur corrigere ſuum dictum quando non dum exiuit è conſpectu Iudicis, vel quando exiuit non dum erat partem allocutus, nec examen & publicatum, aut antequam ſe ſubſcribat examini*
3 *Teſtis quando incontinenti ſe corrigit, debet probare cauſam erroris alias vti varius punitur de falſo*
4 *Teſtis ſi incontinentì ſe corrigit, & allegat iuſtam cauſam erroris, nõ dicitur varius.*
5 *Teſtis quando cum parte alloqui potuit, ſuum dictum corrigere non poteſt.*
6 *Teſtis quando cum parte alloqui potuit, ſubornatus præſumitur*
7 *Teſtis poteſt ex interuallo corrigere ſuum dictum, vt euitet pœnam falſi, tamen in tormentis.*

DISCEPTATIO XLVI.

De Teſte ſuum dictum corrigere volente.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad
dictum teſtis, qui ex interuallo ſuum
dictum correxit; quoniam teſtis ſolumodo
incontinenti, non autem ex interuallo cor-
1 rigere poteſt c. præterea. de teſt. cogen. Gloſ.
in l. quando verò. in Gloſ. magna circa med.
2 in Auth. de teſt. Et teſtis incontinenti ſuum
dictum corrigere poteſt, quando non dum
exiuit è conſpectu Iudicis; vel quando exiuit
non dum eſt partem allocutus, aut examen
non eſt publicatum. Bart. & Angel. l. ſi poſtu-
laſti. §. ſed etſi negauerit. ff. de adult. Tindar.
in tract. § 4. nu. 3. Capic. deciſ. 142. Gloſ. §.
quia verò in Auth. de teſt. Bal. Abb. Fœlyn.
d. c. preterea. de teſt. cogen. Bart. Angel. Albe.
in c. ſi poſtulauerit. §. ſed ſi non negauerit. ff.
de adult. Brun. tract. de indit. q. 4. nu. 16. niſi
tamen aliud qualitas perſonæ ſuadeat. Boſs.
tit. de tortu. teſt. n. 26. aut antequam ſe ſubſcribat
3 examini. Farinac. q. 66. nu. 229. & 231. Ve-
runtamen quando incontinenti ſe corrigit,
debet probare cauſã erroris, alias vti varius
punitur de falſo. Boſs. tit. de publicat. proceſs
4 nu. 28. Et ſi incontinenti ſe corrigat, allegan-
do iuſtam cauſam erroris, & ità Iudici videa
tur, non dicitur varius. Boſs. tit. de tortu. teſt.
5 num. 23. Quando verò teſtis cum parte allo-
qui potuit, eius dictum corrigere non poteſt.
Bal. Abb. Fœlyn. d. c. præterea. de teſt. cogen.
Gram. conſ. ciuil. 79. nu. 4 Capic. deciſ. 142.
6 quia facile ſubornatus præſumitur. Clar. §.
fin. q. 53. Vulpell. conſ. 76. nu. 9. & conſ. 79.
7 nu. 6. Poteſt etiam ſuum dictum ex interual-
lo corrigere, vt euitet pœnam falſi, tamen in
tormentis. Tradit Tydar. tract. de teſt. c. 3. nu.
5. & c. 4. verſ. eſt notandum.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis qui plures patitur defectus, nullũ parit inditium, nec vllam facit probationem.*
2 *Quãuis ſimus in delictis occultis, difficilis probationis & veritas per alios haberi nõ poſſit*
3 *Quamuis cum tortura depoſuerit.*
4 *Teſtium plures defectus in totum proſternunt ipſorum fidem.*
5 *Teſtes plures patientes defectus nec in ſubſidium poſſunt admitti.*
6 *Teſtes plures patientes defectus repelluntur, quia non ſunt idonei. nec vnus poteſt alium ſupplere.*
7 *Teſtis inhabilis alter alterum iuuare non poteſt.*
8 *Teſtis vnus, vt ſuppleat defectum alterius, debet eſſe benè idoneus.*
9 *Teſtes plures patientes defectus quãuis mille, vnus non poteſt ſupplere defectum alterius*
10 *Teſtium inhabilium multitudo habet locum in ciuilibus, non in criminalibus.*

DISCEPTATIO XLVII.

De Teſtibus patientibus plures defectus.

TEſtis dictum plures patientis defectus
non eſt ſufficiens ad torquendum In-
1 quiſitum; quoniam cum in totum à teſtimo-
nio repellatur, nullum parit inditium, nec
vllam prorſus facit probationem. Gram.
conſ. 45. num. 23. Ioan. Turr. conſ. 81. n. 61.
Anton. Gabriel lib. 1. tit. de teſt. concluſ. 7.
lim. 11. 5. num. 10. Gratt. conſ. 59. col. 2. vol. 2.
Marſ. ſingul. 385. Crauett. conſ. 6. num. 55.
& 57. Rolan. conſ. 24. num. 61. lib. 1. Soc.

2 conſ. 118. Quamuis ſimus in delictis occultis, & difficilis probationis, vel aliàs in caſu, in quo per alios veritas haberi non poteſt.
3 Quamuis etiam cũ tortura depoſuerit. ſcripſerunt Aym. d. conſ. & conſ. 149. nu. 11. ſeq. Gram. d. conſ. nu. 22. in fin. Gratt. reſpon. 59. nu. 41. lib. 1. Burſatt. conſ. 135. nu. 2. Vbi de communi Pariſ. conſ. 2. n. 85. lib. 4. Cæphal. conſ. 65. nu. 27. ſeq. Marc. Anton. Eugen. conſ. 25. n. 66. Bertaz. conſ. 3. nu. 32. lib. 1. Vbi quod iſta concluſio ab omnibus approbata, & recepta eſt. Natt. conſ. 298. n. 6. Gabriel d. tit. de teſt. lib. 1. Marſ. conſ. 102. cum alijs infinitis adductis per Bertaz. d. conſ. n. 31. Rolan. conſ. 54. nu. 61. lib. 1. Menoch. conſ. 98. nu. 15. Vbi poſt Crauett. & Marſ. quos
4 allegat: Nam dd. defectus teſtium in totum proſternunt eorum fidem. Gram. d. conſ. 45.
5 Gratt. d. conſ. 59. Et faciunt etiam, quod nec in ſubſidiũ poſſint admitti. Barbat. conſ. 65. col. 4. lib. 4. Gram. d. conſ. 45. num. 24. Menoch. d. conſ. 98. quoniam nihil omninò
6 probant. Pariſ. conſ. 53. num. 36. Et quando teſtes plures patiuntur defectus, ſeu exceptiones, nec corũ aliquis eſt integræ fidei, repelluntur, nec vnus aliũ supplere poteſt ſcripſerunt Bertaz. conſ. 41. num. 20. Dec. conſ. 133. col. pen. prope fin. Marſ. conſ. 288. n. 22. Natt. conſ. 394. nu. 18 & conſ. 166. num. 11. Siluan. conſ. 91. nu 32. Cæphal. conſ. 107. n. 11. lib. 2. Alex. conſ. 93. col. 3. ..eſt. nec poteſt
7 dici. lib. 6. Ratio eſt, quia (vt dictum eſt) teſtis, inhabilis alter alterum iuuare non poteſt; nanq; nemo dat, quod non habet. Et te-
8 ſtis vnus, vt ſuppleat defectũ alterius, requiritur, vt ſit benè idoneus, integer, valdè dignus, nec non præſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maior. Alex d. cõl. 93. nec diſſentit Corn. conſ. 172. col. pen. n. 20. lib. 2. Aym. d. conſ. nu. 10. Gabriel d. tit. concluſ. 5 nu. 7. lib. 1. quoniam teſtes, quamuis mille quando plures patiuntur defectus, vnus non poteſt ſupplere defectum alterius nam multitudo teſtium inhabilium habet locum in ciuilibus, non autem in criminalibus. Ità Bal. in c. ad noſtrã. de probat. not. in c. fraternitatis. de teſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes infraſcripti nullum ad torturã faciunt inditium.*
2 *Teſtes examinati parte nõ citata, nõ repetiti, non confrõtati, nec habiti pro rectè, & ritè examinatis nullum pariunt inditium, nihil probant, fumum non faciunt, nec teſtiũ nomen mærentur.*
3 *Nec etiam coram Iudicibus habentibus poteſtatem procedendi non ſeruato iuris ordine.*
4 *Nec in cauſis, vbi omittitur ſollemnitas iuris.*
5 *Nec vbi proceditur per Informationes.*
6 *Teſtium huiuſmodi defectus in totum proſternunt eorum fidem.*

DISCEPTATIO XLVIII.

De Teſtibus examinatis parte non citata, non confrontatis, non repetitis, nec pro rectè, & ritè examinatis habitis

AD teſtium depoſitiones, qui fuerunt examinati parte non citata, nec poſtea repetiti, nec cum Reo negante obiecta crimi-
1 na confrontati, nec ab eodem Reo habiti pro rectè, & ritè examinatis Inquiſito non poteſt infligi tortura. Bart. l. fin. in fin. poſt numerũ octauum ff. de quæſt. Brun. de indit. & tortu. par. 1. q. 2. nu. 8. ſeq. quoniam ſecundũ verã,
2 & communem opinionẽ nullum de iure pariunt inditium, nihil probant, nec nomen teſtium mœrentur. c. 2. verſ. nullius momenti. Vbi not. omnes de teſt. l. ſi quando. §. & cum oporteat. in fin. C. eo Vulg. l. de vno quoq; de re iudic. Alex. conſ. 130. in princ. Vulpell. conſ. 95. nu. 2. Clar. q. 11. verſ. Item quæro. propè fin. Afflict. ſuper ſecunda par. Conſtit. Regni. Rubr. 2. nu. 20. Clar. poſt alios, quos citat. in pract. crim. § fin. q. 45. n. 15. & diſponit Text. cum Gloſ. & ibi not. per DD. in d. l. ſi quando. C. de teſt. & docet Bart. in d. l. fin. in vult. q. & in l. ſi quis adulterij. C. de adult. & in l. Cuſtodias. ff. de publ. Iudic. & tradit Angel. de malef. in verb. fama publica. col. 4. & alij quos refert, & ſequitur Gram. deciſ. 11. ſub nu. 7. Et ità in pract. ſeruari teſtatur Boſs. tit. de Delinquente. num. 5. poſt. cum Clar. vbi ſupra. & d. q. 11. num. 2. Vbi dicit hanc eſſe communem opinionem omnium, & ità ſeuari in pract. poſt Blanc. Gomez. & alios, quos citat, & q. 50. ſub. n. 4. poſt Innoc. c. bone. de elect. Ità dicit practicari in toto mundo. Farinac. q. 72. tract. de teſt. tit. de oppoſit. contra examen teſt. num. 92. ſeq.
3 Etiam coram iudicibus habentibus poteſtatem procedendi nullo ſeruato iuris ordine, & citra, ac contra ius, cum quibuſcunque ampliſſimis facultatibus. Idem Farinac.

ibi-

4 ibidem num. 98. Etiam in cauſis vbi emit-
titur ſollemnitas iuris. Boſs.tit.de oppoſit cō-
5 tra teſt.num.34.Et etiam vbi proceditur per
Informationes.Idem Boſs.d.tit.num.36. Et
adeſt Conſtitutio Pauli Tertij 58. in prima
par. Bullarij. verſ. captum verò. Immo dd.
teſtes nec etiam adminiculum faciunt. c. 2.
Vbi Abb.num.14.Aret.num.1. in primo no-
tab.de teſt.Burſat.conſ.20.num.65. Vbi at-
teſtatur de magis communi opinione, cano-
nizata etiã à Rota Rom.viui.opin.931. Vbi
6 quod nec fumum faciunt. Et huiuſmodi de-
fectus in totum proſternunt eorum dicta.Me
noch.d.conſ.98.num.15.lib.1.poſt Marſ. &
Crauett. quos allegat.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis in ſua depoſitione non concludens non probat.*
2 *Teſtis dicens vidiſſe v g. Tamburrum in cubiculo & non dicens, quod intus vidit veſtimenta, non concludit, nec inditium ad inquirendum facit.*
3 *De furto quando dicatur conſtare.*
4 *Teſtis concludit, quando dicit aliquem feciſſe v g homicidium ad ſui defenſionem.*

DISCEPTATIO. XLVIIII.

De Teſte in ſua depoſitione non concludente.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad
dictum teſtis in ſua depoſitione nō cō-
cludentis; nam teſtis in cauſa criminali, & ma
ximè ardua debet bene, & de neceſſitate præ
1 ciſa, & non præſumptiuè concludere, alias
non probat, & omninò à teſtificando repel-
litur.l.neq; natales.C.de probat.c.in præſen-
tia.eo tit. Vbi Dec.in decimò tertiò notab.n.
58.l.non hoc.C.vnde cognat.l.nullum.C.de
teſt.l.teſtiũ.l.ſolã.eo.tit. Abb.in d.c. in præ-
ſentia.& in c. auditis.col.4. de præſcript. Barr.
& alij in l.ſi quando.in fin.C. vnde vi.Marſ.
conſ.65.num.33. Bertrand.conſ.114. n.5.&
conſ.147.num.3.vol.2. Alber.tract. de teſt.
par.1.num.3.Tyndar.tract.eo.par.1.c.12 n.
8.tom.13.Boſs.de oppoſit. contra teſt. n.47.
& 79.Gram.conſ.54.n.5.vol.2. Bal. in d.l.
ſolam.C.de teſt.Crauett.conſ.2.n.4.Vbi ad-
ducit concordantes.Nell.de S.Geminiano in
tract.de teſt.par.2.n.29 Bertran.conſ.91.nu.
3.lib.2. Vbi quod teſtis debet neceſſariò vel
2 de neceſſitate preciſa, & non præſumptiuè
concludere.Vt v.g. ſi dicat, quod quis con-
ducebat frumentum extra ſtatum Eccleſiæ
verſus ſtatum Vrbini, & non dicit vidiſſe il-
lud introductum in d.ſtatum Vrbini, nō con
3 cludit. Vel v. g. ſi dicat vidiſſe Tamburrũ in
cubiculo, ſi nō dicat etiã, quod intus aderant
veſtimenta, ſeù alia bona, prout neceſſariò
requiritur, ad hoc vt dicatur de furto conſta-
re, non probat, nec etiam ad inquirendũ parit
inditium.d.c.in præſentia.de probat.d.l.neq;
natales.eo.tit.latè Bertrand.d.conſ.114.n.5.
4 vol.2.Tamen d.teſtis concludit abſq; alia ra-
tione, ſi deponat aliquem v.g.feciſſe homici-
dium ad ſui defenſionem.Boſs.tit. de defenſ.
Reorum.num.30.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis non cognoſcens, nec nominans Reum nomine, & cognomine non probat.*
2 *Probatio teſtium, non autem inſtrumentorum in delictis attenditur.*
3 *Teſtes fiſci poſſunt petere, vt eis exhibeatur Reus accuſatus ad effectũ ipsũ recognoſcēdi*
4 *Teſtis de neceſſitate præciſa debet concludere, quod Inquiſitus eſt ille met, deſignando effigiem, & perſonam per nomē, & cognomē*
5 *Teſtis quando non dat ſigna de effigie, & veſtimētis ad recognoſcēdũ deliquētē, nō afficit.*
6 *Teſtis in deſignando perſonam delinquentis, quãdo dicit quod v g habet barbã nigrã, & tamē habet barbam rubeam reijcitur.*
7 *Teſtis debet deſignare idētitatem perſonæ.*
8 *Teſtis non dans ſigna in ſpecie, cuius v g effigiei ſit delinquens, nihil probat.*
9 *Teſtis non cognoſcens delinquentem debet per certa ſigna ipſum deſcribere.*
10 *Teſtis obſcurè deponens tenetur de falſo.*
11 *Teſtium verba obſcura poſſunt intelligi tã de vno, quam de alio, & idcò non probant.*
12 *Depoſitio teſtis, quando criminaliter agitur non debet eſſe obſcura, & dubia.*
13 *Obſcuritas depoſitionis facit teſtes ſuſpectos de falſo.*
14 *Identitas perſonæ probari debet per nomen, & cognomen.*
15 *Identitas perſonæ, non dicitur probata per ſolam nominationem nominis proprij.*
16 *Pro identitate perſonæ vltra nomen propriũ aliæ requiruntur demonſtrationes.*
17 *Teſtis à principio non nominans Inquiſitũ. ſed in vltimis ſuis conſtitutis, eius dictum non attenditur.*
18 *Teſtis etiam in tormentis non nominans*

N 2 *In-*

Digitized by Google

Inquiſitum, prout requiritur ad tollendã maculam infamia, non probat.

19 *Teſtis quando non cognoſcit Inquiſitum nomine, & cognomine, debet fieri confrontatio cũ tribus vel quatuor, quãtũ fieri poteſt ſimilibus d. Inquiſito, aliàs non probat.*

DISCEPTATIIO L.

De Teſte Reum non cognoſcente.

INquiſitum non poteſt infligi tortura ad dictum teſtis ipſum non cognoſcentis; quoniã teſtis, niſi cognoſcat, & nominet Reũ
1 nomine, & cognomine, nõ probat. l. ita fidei & l. nõ intelligitur. ff. de iur. fiſci. Crauett. cõſ. 169. nu. 4. vbi cumulat concordantes. Boſs. tit. de falſ. in princ. nu. 3. & Bal. per plura iura oſtendit in l. fin. §. cum igitur. num. 17. verſ. in
2 maleficijs. C. de iur. deliberan. Vbi reddit rationem, quia in delictis attenditur probatio teſtium, non autem inſtrumentorum, & iſta
3 eſt communis opinio. Vt teſtatur Alex. in d. l. fin. nu. 9 C. de iur. deliberan. Hinc eſt, quod teſtes Fiſci poſſunt petere, vt exhibeatur eis Reus accuſatus ad effectum ipſum recognoſcendi. Ità Bart. in l. eum ſi exhibuiſſent. ff. de publican. & vectigal. Gloſ. in l. fin. Vbi per Bart. nu. 4. in verb. cognoſcunt. C. de iur. deliberan. Vt eſt communis opinio. Ità Alex. ibi nu. 9. laurent. ab Oua. conſ. 60. nu. 16. diuerſ.
4 lib. 2. Ratio eſt, quia de neceſſitate præciſa teſtis debet concludere, quod Inquiſitus eſt illemet, deſignando effigiem, ac etiam perſonã per nomen, & cognomen, ad hoc vt probet identitatem perſonæ. Vt per plura iura oſtendit Bertrand. conſ. 114. num. 5. lib. 2. c. in præſentia. de probat. l. non hoc. C. vnde cognat.
5 Verũ qñ nõ dat ſigna, prout tenetur, de effigie, & veſtimẽtis ad recognoſcẽdũ delinquentẽ, eius dictũ non afficit. Foller. in pract. crim. in verb. Capiat informatione. n. 46. Bart. l. 1. C.
6 de medic. valid. lib. 11. Et quãdo in deſignando perſonam delinquentis dicit, quod v. g. habet barbam nigram, & tamen habet barbam rubeã, reijcitur. Dec. conſ. 101. col. pen.
7 Abb. c. cũ Ioannes. de fid. inſtrũ. Vbi quod talis teſtis debet deſignare idẽtitatẽ pſonę; ſed
8 non dans ſigna in ſpecie, cuius v. g. ſit effigiei delinquens nihil probat; quoniam ſi teſtis
9 non cognoſcat d. delinquentem, debet per certa ſigna ipſum deſcribere. Vt tradit Clar. q. 45. verſ. id in propoſito quero. propè fin. aliter obſcurè deponẽs tenetur de falſo. Bart.
10 l. ea, quæ ff. de cõtrahen. empt. Ratio eſt, quia
11 teſtium verba, ſeù dicta obſcura poſſunt intelligi tam de vno, quam de alio; Et ideò nõ probant. l. ità fidei. & l. non intelligitur. ff. de iur. fiſci. Alex. con. 238. num. 10. lib. 6. Natt. conſ. 177. n. 4. lib. 1. Nec totum depoſitiones vllo modo adaptari poſſunt in perſonam ali-
12 cuius. Vnde non ſolum nõ debet eſſe obſcura, & dubia depoſitio teſtis; ſed etiam de neceſſitate concludere debet, vbi præſertim criminaliter agitur. Boſs. tit. de oppoſit. contra
13 teſt. nu. 45 Nanq; obſcuritas deponendi facit teſtes ſuſpectos de falſo. Bal. l. data opera. nu. 31. C. qui accuſ. non poſs. quoniam clarum eſt in iure, quod identitas perſonarum probari debet per nomina, & cognomina. l. demonſtratio falſa. ff. de condit. & demonſtrat. Dec. cõſ. 36. col. 3. verſ. nõ obſtat, quod talis. Et d.
14 identitas perſonæ non dicitur probata ex ſola nominatione nominis proprij. Clarè oſtẽdit Corn. conſ. 143. col. 2. poſt. med. vol. 2.
15 Vbi quod vltra nomen proprium pro identitate perſonæ requiruntur etiam aliæ demõ-
16 ſtrationes. Immò quando teſtis in principio non nominauit Inquiſitum, ſed in vltimis
17 conſtitutis ſuis, eius dictum non attenditur. Natt. cõſ. 298. n. 7. ſeq. in fin. Dec. cõſ. 89. n. 8 Bertaz. cõſ. 28. n. 4. & cõſ. 39. n. 13. lib. 1. ſed
18 huiuſmodi caſus potius cõuenit Reo. Quinimò dicitur, quod teſtis ẽt in tormẽtis nõ nominas Inquiſitum, prout requiritur ad tollendã infamiæ maculam, vtiq; nõ probat. l. ob carmen. ff. de teſt. Hyppol. §. diligenter num. 83.
19 Clar. q. 25. in princ. Deniq; dicitur, quod adeò eſt neceſſaria cognitio, & nominatio perſonę per nomen, & cognomen, quod quando d. teſtis non cognoſcit nomine, & cognomine Inquiſitum, ad ſubter fugiendam ſubornationem confrontari debet cum tribus, vel quatuor, quantum fieri poteſt. ſimilibus d. Inquiſito, alias eius depoſitio nõ valet. Dixit. Clar. loquens in terminis q. 45. verſ. Sed inquiſitio. in fin.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis examinatus ſine iuramento nullum facit probationis gradum, quamuis probatiſſimus, & grauiſſimus foret.*

2 *Teſtis etiam in cauſa fidei ſine iuramento nõ probat.*

3 *Teſtis iurare debet ſuper ſcriptura, aut ſuper euangelijs.*

4 *Teſtis non ſufficit, quod iuret intra terminũ, niſi etiam depoſuerit in termino.*

5 *Teſtis*

Digitized by Google

5 *Teſtis iurare debet parte præſente, quæ eum produxit.*
6 *Teſtis depoſitio nõ debet præcedere iuramẽtũ.*
7 *Princeps non poteſt concedere, vt credatur teſti non iurato.*
8 *Teſtis depoſitio ex duobus conſtituitur, nempè ex ipſius dictis, & iuramento, nec vnum valet ſine altero.*
9 *Iuramẽtũ non poteſt præſumi fuiſſe præſtitũ.*
10 *Iuramentum eſt quedam ſollemnitas, quę nõ præſumitur, ſed probari debet.*
11 *Iuramentum probari debet, etſi procederetur sũmariè, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij.*
12 *Teſtes omnes iurare coguntur.*
13 *Teſtis dictum non probat, quando non fuit redactum per aliquem publicum Notariũ.*

DISCEPTATIO. LI.

De Teſte ſine iuramento examinato.

1 TEſtis dictum ſine iuramento examinati
contra Inquiſitum non ſufficit ad torturam; quia d. teſtis nullum facit probationis gradum. l. ſolam. & l. iuſiurandi. C. de teſt.
Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. n. 81. etiamſi
grauiſſimus, & probatiſſimus foret. c. hortamur. 3. q. 9 c. nuper. & c. fraternitatis. Vbi
2 Gloſ. in verb. iuramentis. ext. de teſt. Id quod
procedit etiam in cauſa fidei. Eymeric. 3. par.
3 num. 82. §. quelibet horum. Tamen iurare
debet ſuper ſcriptura, vel ſuper euangelijs.
Boſs. d. tit. de oppoſit contra teſt. num. 83. Et
4 non ſufficit iurari facere intra terminum, niſi
etiam depoſuerit in termino. Bal. & alij in l.
5 Aufidius. in princ. ff. de acquir. hæredit. Immò debet quoq; iurare parte preſente, quæ
eum produxit. Boſs. tit. de oppoſit. contra
6 teſt. num. 37. Et depoſitio non debet præcedere iuramentum, quia non valeret. Ideò in
omnibus cauſis principaliter eſt attendendũ
iuramentum, quod eſt adeò de ſubſtantia in
7 probationibus teſtium, quod Princeps non
poteſt concedere, vt credatur teſti non iura-
8 to. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. n. 82. Nam
teſtis depoſitio ex duobus conſtituitur, ideſt
ex ipſius dictis, & ex iuramento; nec vnum
valet ſine altero. c. fraternitatis. de teſt. l. iuſiu
9 randi. Vbi not. omnes C. de teſt. Nec dici poteſt, præſumi fuiſſe præſtitum; quia Iuramẽ-
10 tum eſt quædam ſollemnitas extrinſeca, quę
non præſumitur, ſed probari debet. Abb. in c.
11 tuis. in fin. de teſt. Et id habet locum, etiamſi
procederetur ſummariè, & ſine ſtrepitu, &
figura iudicij, quoniam omnes teſtes cogun-
12 tur iurare. Abb. & alij c. teſtimonium. de teſt.
13 Spec. eo. tit. §. 4. Et teſtis nullam probationẽ
facit, quando eius dictum iuratum non fuit
per aliquem publicum Notarium redactum,
prout requiritur. Not. in c. quoniam contra. de probat. Foller. in pract. crim. in verb. Et ſi
comparent ante contumac.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis plenè, ideſt in ſpecie factum non deponens nullam facit probationem.*
2 *Teſtis in criminalibus debet clarè, & ſpecificè factum narrare.*
3 *Teſtis deponens ſuper diuerſo facto coniecturam inferente, debet etiã deponere ad quẽ effectum illud factum fuit executum.*
4 *Puella, quando dicitur, quod fuit euacuatus ſanguis è pedibus, debet dici ad quẽ effectũ.*
5 *Partus vt dicatur aſperſus, teſtis dicere debet, quod puella fuit è pedibus extractus ſanguis pro aſperſione partus.*
6 *Teſtis non attenditur, quando dicit, quod factum Rei habet admixtum factum partis.*

DISCEPTATIO LII.

De Teſte plenè factum non deponente.

1 INquiſito ad dictum teſtis plenè factũ non
deponentis, ideſt in ſpecie nullo modo
poteſt infligi tortura; quoniam d. teſtis nullã
prorſus facit probationẽ. Gloſ. in l. Iutius. in
verb. debeant. ff. de infam. Natt. poſt Bal. quẽ
2 allegat conſ. 177. n. 6. Ratio eſt, quia teſtis in
criminalibus debet clarè, & ſpecificè factum
narrare, & non v. g. per relationem ad aliud
examen ob magnitudinẽ præiudicij. Caſtrẽs.
conſ. 168. vol. 1. in ſecundo dub. & eleganter
3 ſcribit Bal. in d. l. Iutius. nu. 5. ff. de infam. Et
quando deponit ſuper diuerſo facto coniecturam inferente, debet etiam deponere ad
quem effectum illud factum fuit executum
alias non concludit: Ratio eſt, quia (vt aliàs
4 dictum eſt) debet teſtis in criminalibus de neceſſitate præciſa concludere, aliàs nõ probat.
Bertrand. conſ. 114. n. 5. par. 2. Gram. cõſ. 65.
nu. 8. in ciuil. Et ad maiorem intelligentiam
huiuſmodi datur caſus; Quando teſtis dicit,
quod puellæ fuit euacuatus ſanguis è pedibus; vt concludat dicere etiam debet, quod ſan-
5 guis fuit extractus pro aſperſione partus, aliàs
partus non dicitur aſperſus. Immò etiam dicitur, quod quando teſtis dicit, quod factum Rei

Digitized by Google

habet admixtum factum partis, d. teſtis non
attenditur. Zuccard. poſt Iaſ. quem allegat
in l.fin.in Gloſ.in verb.vitiatum.in fin.num.
293. de Edict. Diu. Adrian. tollen.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis rationem, ſeù cauſam ſui dicti non red-*
dens, vt tenetur, non probat.
2 *Ratio eſt illa, quæ dat eſſe teſtimonijs.*
3 *Teſtis debet reddere rationem, quomodo v.g.*
ſcit, & cognoſcit Titium eſſe vulnerantē.
4 *Teſtis ſi in criminalibus non reddat rationē,*
quomodo v.g. ſciat, quod ille qui deliquit,
ſit Titius, non probat.
5 *Teſtis ſi in ciuilibus tenetur reddere rationē*
cognitionis, ergo & in criminalibus, etiā
non interogatus.
6 *Teſti debet eſſe notus ille, de quo deponit.*
7 *Teſtis non reddens rationem ſui dicti, prout*
neceſſario requiritur, vti ſuſpectus de fal-
ſo puniri poteſt.
8 *Teſtis non interogatus de ratione ſui dicti an*
probet.
9 *Teſtis non tenetur reddere rationem in ijs,*
quæ ſenſu corporeo percipi poſſunt.
10 *Teſtis debet deponere per ſenſum corporeum.*
11 *Teſtis non tenetur reddere rationem in ijs,*
quæ ſunt facti ſenſibilis, quæ intuitiuè
compræhenduntur.
12 *Teſtis tenetur reddere rationem ſui dicti in*
ijs, quæ ſunt iuris, in quibus ratio debet
eſſe coniuncta cum ſenſu de neceſſitate.
13 *Teſtes reddentes rationem præualent teſtibus*
eam non reddentibus.
14 *Redditio vnia vera cauſæ præponderat cauſæ*
præſumptiuè
15 *Ex teſte in ijs, in quibus concluditur ſolum*
per viam iuris, & rationis, & non per ſen
ſum verum corporeum ſine redditione cau
ſæ non reſultat probatio.

DISCEPTATIO LIII.

De Teſte rationem ſui dicti non reddente.

DEpoſitio teſtis non reddentis bonam ra
tionem, ſeu cauſam ſui dicti, prout ne-
1 ceſſariò tenetur, contra Inquiſitum non eſt
ſufficiens ad torturam; quia non probat.
Bart. l.cum hi. §. vltimo igitur. n.3. de tran-
ſact. Salyc. in l. Solam. de teſt. C. de teſt. in
3. par.nu.1. Muſcatell. in pract. crim. pag.
2 mihi 110.n.20. Marant. tract. de teſt. n.9. in
fin. Ratio eſt, quia d. ratio eſt illa, quæ dat
3 eſſe teſtimonijs. Bal.tract. de teſt. par.3. n.1.
Et vt melius intelligatur, dicitur, quod teſtis
debet reddere rationem, quomodo ſcit, &
cognoſcit v.g. Titium eſſe vulnerantē; quo-
4 niam in criminalibus niſi reddatur ratio, quo
modo teſtis ſciat, quod ille qui deliquit, ſit
d. Titius, licet dicat vidiſſe Titium tale deli-
5 ctum facere, non probat. Tradit Bart. tract.
teſtimoniorum. in verſ. rem aliquam. Etſi in
ciuilibus tenetur teſtis reddere rationem co-
gnitionis, ergò & in criminalibus etiam non
interogatus. Hyppol. §. diligenter. n.81. tra-
dit. Gloſ. l.3. §. ideò. ff. de teſt. Salyc. l. fin. C.
de probat. propterea à teſtimonio repellitur,
Bart. d. l. cum hi §. vltimo igitur n.3. de tran-
6 ſact. Afflict. deciſ.361. n.34. Et ideo teſti de-
bet eſſe notus ille, de quo deponit. Et non
7 reddens rationem ſui dicti, prout neceſſariò
requiritur, vti ſuſpectus de falſo repellitur,
& puniri poteſt. Bal. in l. Arethuſa. col.1. verſ.
& nota. ff. de ſtat. homin. cum alijs adductis
per Brun. conſ.115. n.2. diuerſ. lib.2. Et quā-
8 uis per aliquos DD. dicatur, quod teſtis, vbi
poteſt, debet reddere rationem, & cauſam
ſui dicti, ſi ſit interogatus, aliàs eius depoſi-
tio valet ſine redditione cauſæ. Vt Gloſ. 4.
q.3 §. Itē ſolam. & l. de pupillo. § qui opus,
ibi idcirco non exigitur. ff. de no. op. nunciat.
9 & Bart. in Auth. de teſt. §. & licet. n.5. Tamē
hoc ex mea ſententia verum in his, quæ ſen-
ſu corporeo percipi poſſunt; puta ſi teſtis di-
cat, Titium dominum talis rei, tunc nō pro-
10 bat, niſi reddat cauſam dicti ſui, poſito, quod
de cauſa non interogetur: Ratio eſt, quia te-
ſtis debet deponere per ſenſum corporeum.
Vt Bart. in d. Auth. de teſt. §. & licet. nu.6. al-
leg. l. qui in te, in fin. de teſtam. col.1.2. reſpō.
ff. de his, quæ in teſtam. del. facit quod nos.
in l. teſti. C. de teſt. & ibi per DD. Sed cum
teſtis dicit, talis eſt Dominus, non percipit
id ſenſu corporeo, ſed per intellectum, & tūc
teſtificetur de eo, quod eſt ius non de eo, q
conſiſtit in facto. Vt Bart. in d. §. & licet. in
d. Auth. de teſt. Ità determinauit Innoc. in c.
cum cauſam. ext. de teſt. & ſpec. in tit. de teſt.
§. nunc tractandum. verſ. vt autem pleniuſq;
ad verſ. porrò teſtimonium, ſeu probato-
11 rium non requirit cauſam, ſi teſtis non inte-
rogetur de cauſa in his, quæ ſenſu facti ſen-
12 ſibilis, quæ intuitiuè comprehenduntur. Nō
dico in his, quæ ſenſu iuris, in quibus ratio
debet eſſe coniuncta cū ſenſu de neceſſitate,
13 aliàs non fit probatio. Vt d. Innoc. in d. c.
cauſam

Digitized by Google

cauſam. Hic tamen notandũ eſt, quod duo teſtes reddẽtes legitimam rationẽ pręualent, & prępónderant totidem teſtibus dicentibus vera eſſe, tamen non interogatis de cauſa.
14 Vna vera redditio cauſæ præponderat cauſæ præſumptiuæ. In ijs autẽ in quibus concluditur ſolum per viam iuris, & rationis, & nõ per ſensũ verũ corporeũ, eſt certũ, quod ſine redditione cauſæ nõ reſultat teſtiũ probatio. Vt Innoc. in d.c. cauſã Ioann. Mille. in pract. crim. in verb. quartus teſtis. num. 23. vſq; ad numerũ vigeſimũ octauum pagamuli 35.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis allegans, detegens, ſeù deponens turpitudinem ſuum non eſt audiendus.*

2. *Teſtis non tenetur reſpondere interogatorijs turpitudinem ſuam continentibus.*

3. *Teſtis tenetur reſpondere interogarijs eius inhabilitatẽ ad teſtimoniũ cõtinentibus.*

4 *Teſtis non tenetur reſpõdere ſi ſit peccata ſua confeſſus, vel non.*

5 *Teſtis ſi confiteatur crimen credetur ipſi.*

6 *Teſtis non tenetur reſpondere interogatorijs impertinentibus, incongruis, ſuperfluis, & extra articulos.*

7 *Interogatoria in dubio ſunt iudicanda non impertinentia.*

8 *Teſtis ſi ſit ſuſpectus poteſt interogari etiam de circumſtantijs non ſubſtantialibus.*

9 *Iudex vtcunq; modis poteſt inquirere veritatem, vt teſtem mẽdacijs, & contrarietatibus intercipiat.*

10 *Teſtis, qui ſit ſuſpectus, Iudicis arbitrio remittitur.*

11 *Interogatoria an ſint impertinentia, ante omnia diſcuti debet.*

12 *Interogatoria non poſſunt remitti ſaluo iure impertinentium.*

13 *Interogatoria in aliquibus Tribunalibus, antequam præſententur, per Aduocatum Fiſcalem reuidentur.*

DISCEPTATIO LIII.

De Teſte ſuam turpitudinem detegente.

Tortura non poteſt infligi Inquiſito ad dictum teſtis allegantis, ſeù detegentis
1 turpitudinem ſuam; quia talis teſtis non eſt audiendus. Lcum profiteatis. C. de reuocat. donat. l. ſi creditoribus. de ſeruo pigno. dat. Mantic. de tacit. lib. 13. tit. 37. nu. 5. verſ. hoc autem. Rot. Rom. Veneta donationis coram R. P. D. Burſatto die Veneris 7. Nouembris 1614. c. inter dilectos. de dona. & ibi Gloſ.
2 adducit alia iura concordantia. Et ideò dicitur, quòd teſtis, quando examinatur, non tenetur reſpõdere interogatorijs eandem turpitudinem continentibus, vt eſt crimen, infa-
3 mia, excommunicatio, & ſimilia; Sed ſi contineãt eius inhabilitatem ad teſtimonium, tenetur reſpondere; vt eſt paupertas, conſanguinitas, ſeruilis conditio, & ſimilia; Et hæc
4 communis opinio DD. Nec etiam tenetur reſpondere, ſi ſit cõfeſſus peccata ſua, vel nõ.
5 Farinac. de teſt. q. 13. nu. 54. Si tamen teſtis confiteatur crimen, credetur ipſi. Fœlyn. in c. cũ causã. de teſt. Præterea nõ tenetur teſtis
6 reſpondere interogatorijs impertinentibus, incongruis, ſuperfluis, & extra articulos; & ſi dicat, ſe neſcire, talis depoſitio non vitiatur Spec. tit. de teſt. §. Iam de interogatorijs.
7 Farinac. vbi ſupra late num. 84. In dubio autem Interogatoria iudicanda ſunt non impertinentia. Franc. in c. præſentium. §. 1. de
8 teſt. in ſexto. Si tamen teſtis eſſet ſuſpectus poteſt interogari de circumſtantijs non ſub-
9 ſtantialibus, & quibuſcunq; modis inquirenda eſt veritas per Iudicẽ, qui laborare debet, vt teſtem mendacijs, & contrarietatibus in-
10 tercipiat. Gloſ. in d. c. cum cautam. Et Iudicis arbitrio remittitur, qui teſtis ſit ſuſpectus
11 ſecundum Bal. ibi Farinac. num. 52. Et interogatoria an ſint impertinentia ante omnia
12 diſcuti debet, & non poſſunt remitti ſaluo iure impertinentium. Fœlyn. in c. per tuas de
13 teſt. Et in Curia Archiepiſcopali Neapol. antequam præſentẽtur reuidentur per Aduocatum Fiſcalem, nec fiunt ſuper articulis repulſæ, & qui illa dat, tenetur ſoluere mercedem Notario. Vt patet ex ritu d. Curiæ Archiepiſcopalis Pract. Archiepiſcopale Neapol. c. 27. pag. mihi 31. num. 12.

SVMMARIVM.

1. *Teſtis non deponens directè ſuper maleficio, ſed ſuper inditio ad maleficium nõ ſuffiçit ad torturam.*

2 *Teſtis deponens ſuper circumſtantijs delicti, & non ſuper delicto non facit inditium ad torturam.*

3 *Teſtis vnicus etiam in tortura immediatè deponenſ ſuper delicto non facit inditium ad torturam, ſi aliquam etiam minimam patiatur exceptionem.*

DISCEPTATIO LV.

De Teſte non deponente directè ſuper maleficio.

1 TEſtis, qui nō deponit directè ſuper ma-
leficio, ſed ſuper inditio ad maleficium,
eius depoſitio non ſufficit ad torquendum
Inquiſitum. Bart. l. fin. C. famil. hærciſc. col.
fin. ff. de quæſt. Alex. conſ. 1. num. 3. conſ. 5.
n. 1. conſ. 11. in 4. conſ. 180. in 2. Dec. c. tertio
2 loco num. 15. de probat. Gram. vot. 22. Vul-
pell. conſ. 35. num. 6. Nam deponens ſuper
circumſtantijs delicti; & non ſuper delicto,
vel facto non facit inditium ad torturam.
Clar. q. 21. verſ. mendacium. Rolan. qui alios
3 citat, conſ. 3. nu. 53. vol. 3. Imò dicitur, quod
teſtis vnicus etiam in tortura immediatè ſu-
per delicto deponens non facit inditium ad
torturam, ſi aliquam etiam minimam patia-
tur exceptionem. Angel. l. fin. C. de quæſt.
Lanfranc. tract. de teſt. num. 74. in fin.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis non poteſt deponere cum Clauſula, ſeù dictione In circa.*

2 *Teſtis debet deponere clarè, & ſpecificè, & non ambiguè.*

DISCEPTATIO LVI.

De Teſte deponente cum clauſula In circa.

INquiſito non poteſt infligi tortura ad di-
ctum teſtis deponentis cum clauſula, ſeù
1 dictione In circa, quoniam nullum prorſus
facit inditium. Butr. c. fin. de deſponſal. Im-
puber. Curt. Iun. conſ. 144. num. 4. Bertaz.
conſ. 461. n. 10. Ratio eſt, quia debet clarè,
ſpecificè deponere, & non ambiguè. ſpec. tit.
de teſt. §. 1. verſ. Item quod teſtes sūt varij.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis impersonaliter loquens non probat.*

2 *Fama debet habere originē ab honeſtis perſonis.*

DISCEPTATIO LVII.

De Teſte imperſonaliter loquente.

AD depoſitionem teſtis imperſonaliter
loquentis Inquiſito non poteſt infligi
1 tortura; nam teſtis deponens v. g. audiuiſſe
in Vicinatu, cum imperſonaliter loquatur,
non probat. Dixit Bart. l. de minore. §. plu-
rium quoq; num. 25. ff. de queſt. reddit ibi
rationem, quia fama debet habere originem
ab honeſtis perſonis, & non poteſt ſciri, niſi
manifeſtentur perſonæ. Allegat Innoc. in c.
qualiter, & quando de accuſat. Natt. conſ.
18. num. 12.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui ob reuerentiam à teſtificando repellitur, etiam examinatus nullum parit inditium.*

2 *Filius deponens contra patrem, matrem &c. non facit inditium.*

3 *Laicus ob reuerentiam, quam debet ſacerdoti, à teſtificando contra ipſum repellitur.*

DISCEPTATIO LVIII.

De Teſte, qui ob reuerentiam à teſtimonio repellitur.

1 QVi ob reuerentiam à teſtificando re-
pellitur, etiam examinatus contra In-
quiſitum, nullum ad torturam parit inditiū.
Allegatur Text. in l. 1. §. Diuus. el primo ff.
de quæſt. Dec. c. Atſi clerici. nu. 67. de teſt.
2 v. g. ſi quis filius deponit contra patrem, ma-
trem, vel Vitricum l. parentes. C. de teſt.
Imol. c. dilectorū. de teſt. cogen. Blanc. tract.
3 de indit. num. 345. Prout idem quoq; dici-
tur de laico, qui ob reuerentiam, quam debet
Sacerdoti, à teſtificando repellitur.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis inebriari ſolitus à teſtimonio repellitur, quamuis tēpore teſtimonij nō ſit ebrius*

2 *Ebrius reputatur vilis, & infamis.*

3 *Ebrius ad teſtificandū inductus nihil probat*

4 *Ebrius neſcit quid loquatur, & furioſo, & ignoranti æquiparatur.*

5 *Ebrius reputatur alienus à mente.*

6 *Ebrius dicitur blandus Demon.*

7 *Ebrius eſt īmunis à delicto ēt in cauſa hereſis*

8 *Ebrius poteſt excuſari, quod delictum cōmiſſit inſciè & inuitè.*

9 *Ebrius nec ad querelandum admittitur.*

10 *Accuſatio, & teſtificatio æquiparantur.*

11 *Ebrius à teſtificādo, & accuſando repellitur.*

DI-

DISCEPTATIO LVIIII.

De Teſte inebriari ſolito.

1 TEſtis inebriari ſoliti depoſitio contra Inquiſitum nullum ad torturam facit inditium; quoniam à teſtificando repellitur, ét quod tempore teſtimonij non ſit ebrius. Fa-
2 rinac.q.56.n.436. Ratio eſt, quia tale genus hominum reputatur vile, & infame. Anton. Gomez.varia.reſolut.tom.3.c.12. Rubr. de probat.delict.nu.18.in fin. Per Text. quem allegat in §. fin Inſtit. tit. de ſucceſs. ſublat.
3 Immo Ebrius etiam ad teſtificandũ inductus nihil probat. Dec. c. placuit.nu.8 de teſt. D. Campeg.tract.de teſt.reg.117.in fin. Vbi red-
4 dit rationem, quia Ebrius neſcit, quid loquatur, & furioſo, & ignoranti æquiparatur.l.1. §.furioſus.ff.de act.& obligat.c.ſanè.15.q.1. Abb. in c. à crapula. de vit. & honeſt. Cler. Idem Abb.in c.fin.nu. 6.de maledict. Et non
5 ſolum reputatur alienus à mente, ſed etiam vilis, & infamis. Tiraquell. tract. de pœn. temperan. cauſ.6.n. 8. D. Campeg. d. tract. Maſcard.de probat.concluſ.579.lib.2.nu.1. & concluſ.1358.num.8.lib.3. Vbi alios cō-
6 cordantes refert. Et iure optimo quidem ad teſtificandũ non poteſt admitti; quia Ebrius dicitur blandus Demon. Teſte Diuo Auguſtino ad ſacram Virginem. Quibus quidem
7 de cauſis d. Ebrius eſt immunis a delicto etiā in cauſa hæreſis; ſecus erit, ſi prorſus non erit ebrius.c.ſanè.c.inebriauerunt. 15.q.1.l.omnes.§ per vinum.ff.de re milit. l.reſpiciendũ. § delinquunt.de pœn. Simanc. Enchirid.tit.
8 47.de Defenſio num.14. Vnde ex Euripidis ſententia poteſt excuſari, quod delictum cō-miſit inſcié, & inuité. Vulpell. conſ.23.n.3. Quarè non ſolum ad querelandum non ad-
9 mittitur. Corrad. in pract. de accuſat.nu.14. Vbi quod accuſatio, & teſtificatio æquiparantur, ſequitur Farinac.tit.de accuſat.n.37. q.12. ſed nec ad teſtificandum. Dec.d.c.placuit. Monticell.in ſuo Repert.in verb.Ebrius Idem dici debet de ebrio accuſatore.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes duo minus idonei etiam in cauſa hæreſis plenam non faciunt fidem.*

2 *Teſtes duo minus idonei in cauſa hæreſis ſufficiunt ſolum ad præſumptionem, vel ad aliqualem probationem faciendam, ſeu ad pœnam extraordinariam imponendam.*

3 *Socij duo criminis nunquam ſufficiunt ad pœnam ordinariam imponendam.*

4 *Teſtes inhabiles, ſeu minus idonei etiam in cauſa hæreſis non ſufficiunt ad pœnam ordinariam, ſed ad aliam mitiorem arbitrio Iudicantis.*

5 *Teſtes duo minus idonei, ſeu inhabiles ad torturam non ſufficiunt.*

DISCEPTATIO LX.

De Teſtibus duobus minus idoneis.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad depoſitiones duorum teſtium minus idoneorum etiam in cauſa hæreſis, vt ſunt excommunicati, periuri, Socij criminis, infames, ac aliàs inhabiles, & minus digni; quo-
1 niam plenam non faciunt fidem: Nec etiam in alijs criminibus exceptis; cum non ſuffi-
2 ciant ad plenam probationem faciendam, vel ad pœnam delicti ordinariam imponendam, ſed ad præſumptionem tantum, vel aliqualem probationem faciendam, aut pœnā extraordinariam imponendam. Abb. c. per tuas.num.4. de Simon. Fœlyn.in c.teſtimonium.num.22.de teſt. Iaſ. in l. 4.§. ſi tibi ob inditium. num. 4. ff.de condit. ob turp. cauſam. Marſ.in pract.crim.§.diligenter.nu. 56. Gondiſal.Inſtit.tit.64. num. 36. Ioan. Roias ſingul.189 num.11. Aret.c.fin.in fin.de teſt. Alber.de agnoſcen.aſſert.q.34.nu.3 Clar.in pract.crim.§.fin.q.21.verſ. Sed pone. Vbi in multis alijs delictis ità ſeruatum teſtatur: nunquam enim ob dicta duorum ſociorum criminis pœnam ordinariam impoſitā dicit.
3 Ex quibus infertur, quod duo teſtes inhabiles, & minus idonei etiam in crimine hæreſis
4 non faciunt plenam probationē; ac proinde Reus non punitur pœna ordinaria, ſed alia mitiori arbitrio Iudicantis. Quod nō obſcure videtur iudicari in c. in fidei fauorem. dum ait, Ex numero teſtium, quaſi diceret ex multitudine teſtium. Director. Inquiſit. 3. par.
5 pag.mihi 306.cōm.113.col.1.& 2. Sed ego aliter ſentio quoad torturam; tum quia ad ipſam infligendam non ſolum requiruntur etiam in huiuſmodi crimine teſtes omni exceptione maiores (vt aliàs dictum eſt) ſicut ad condemnandum. l.qui vltimò.in fin.ff.de pœn.quam allegat Bart.in l.cūctos populos, & declarat ibi Iaſ.num.51.in fin. Farinac.q. 37.num.58.& q.56.num.121. Mantua.cōſ. 67.num.37.ſeq. Marc.conſ.63.nu. 13. ſeq.

Sed

Sed etiam quia quanto crimen eſt grauius, & atrocius, tanto inditia debēt eſſe grauiora, & vrgentiora. c. Vbi periculum. de elect. in ſexto Rolan. conſ. 361. nu. 32. vol. 3. Vltra quod defectus quilibet, aut macula, ſeù exceptio etiam minima (vt aliàs dictum eſt) aut in dicto, aut in perſona teſtis impedit torturæ effectum. Rolan. conſ. 7. nu. 3. & 10. & conſ. 24. num. 2. Clar. q. 21. verſ. vnus teſtis. & q. 22. verſ. vnum tamen, poſt alios quos allegat. l. 1. ſ. Idem Cornelio. l. maritus. Vbi Gloſ. in verb. illicitè. in fin. ff. de quæſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis perpetuò inhabilis, ſeù infamis nunquam, nec in quibuſuis delictis exceptis ad teſtificandum admittitur.*

2 *Teſtis non perpetuò inhabilis, ſed ſimpliciter inhabilis in occultis, & quando veritas aliter haberi non poteſt ad teſtificandum admittitur.*

3 *Teſtis, qui omninò à teſtificando repellitur, quamuis examinatus, & veritas aliter haberi non poſſit, ad torturam non parit inditium.*

4 *Teſtis præfatus etiam in mortis articulo non ſemper præſumitur dicere verum.*

5 *Teſtis quamuis in mortis articulo præſumatur dicere verum, id non procedit in præiudicium tertij.*

DISCEPTATIO LXI.

De Teſte perpetuò inhabili ſeù infami.

AD dictum teſtis perpetuò inhabilis, ſeù infamis; prout v.g. eſt bannitus, qui armauit in campanea in comitiua aliorum
1 bannitorum, vel ſolus, Inquiſito non poteſt infligi tortura; quoniam vti homicida, vel tanquam perpetuò infamis à teſtificando repellitur. Vt cantat Conſtitutio Pij Quinti in Bullario par. 2 fol. 937. quæ loquitur etiā quoad homicidas per viam gratiæ, vel iuſtitiæ remiſſos. Quo caſu ſubintrat Conſtitutionis diſpoſitio Sixti Quinti 6. in ordine, de qua in Bullario par. 2. fol. 375. quæ declarat præfatos tanquam reos criminis læſę maieſtatis rebelles, & infames perpetuò fore &
2 eſſe. Nec valet, ſi dicatur, quod ſumus in crimine occulto, in quo aliàs veritas haberi non poteſt. & ideò teſtes inhabiles, & infames eſſe admittendos; quia non ſumus in teſtibus ſimpliciter inhabilibus, & infamibus, ſed in teſtibus, qui omninò à teſtificando repelluntur. Quo caſu etiam quod examinati, & ve-
3 ritas aliter haberi non poſſit, non pariunt inditium ad torturam. Fœlyn. in c. cum dilecti. num. 10. ſeq. de accuſat. Riminal. conſ. 361. nu. 9. & 45. lib. 3. Marſ. ſingul. 197. poſt med.
4 Nec etiam valet, ſi dicatur, præfatos teſtes in eorum dictis perſeueraſſe vſq; ad mortem; quia non ſemper præſumitur quis dicere verum in mortis articulo. Gram. deciſ. 42. ſub
5 num. 9. & deciſ. 56. nu. 12. Et quatenus præſumatur quis dicere verū in mortis articulo, id non procedit in præiudicium tertij. Bart. l. ſi quis. ſ. ſi quis moriens. ff. ad Sillan. Menoch. conſ. 39. num. 44. vol. 1. Cæphal. conſ. 276. num. 34. ſeq. lib. 2.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes venientes contra Inſtrumentū Notarij debent eſſe omni exceptione maiores.*

2 *Præſumptio iuris cum ſit pro Notario, liquidè debet conſtare de falſitate contra eum.*

3 *Præſumptio iuris, cum ſit contra iſcum, & dd. teſtes, ideò fortiores pro Curia probationes requiruntur contra Notarium.*

4 *Teſtes contra Notarium debent torqueri maximè quando ſunt viles, & ſuſpecti de falſitate.*

5 *Teſtes non debent eſſe inferioris conditionis, quam ſit Notarius.*

6 *Teſtis inſtrumentarius ſi neget, ſe fuiſſe præſentem inſtrumēto, nec Notarius, nec teſtis poſſunt puniri; Sed ambo ſunt abſoluendi.*

7 *Teſtes inſtrumentarij debent examinari pro inſtrumēto, aliàs ſumus in dubio, an eſſent probaturi, vel non.*

8 *Teſtes inſtrumentarij deponentes contra inſtrumentum, quando probatur contrarium per duos, nihil faciunt.*

9 *Teſtes extra inſtrumentum reprobantes illud in aliqua parte, opus eſt, vt deponat ſuper toto eius tenore.*

10 *Teſtes præfati ſi de toto Inſtrumenti tenore nō recordantur, videtur obliuiſci de alijs eius partibus.*

11 *Teſtes non deſcripti in inſtrumento ſi cōtradicant, non præiudicant ſi adſint alij duo pro inſtrumento in quibus fides ipſius cōſiſtit, quia Inſtrumentum habet debitum numerum teſtium.*

DI-

DISCEPTATIO LXII.

De Teſtibus contra Inſtrumentum Notarij.

NOtarius non eſt torquendus ad depoſi-
tiones teſtium venientiũ contra Inſtru
mentum ab ipſo rogatum: nam vt dd. teſtes
poſſint reprobare d. Inſtrumentum infraſcri-
1 pta requiruntur. Primo quod ſint omni ex-
ceptione maiores. l. optimã. C. de contrahen.
& committen. ſtipulat. Alex conſ. 53. col. 1.
2 lib 7. & conſ. 43. vol. 4. col. 5. Accedente ma-
ximè iuris preſumptione pro Notario, adeò
quod liquidiſſimè conſtare debet de falſitate
contra eum. Gloſ. & DD. in l. iuris gentium.
§ quod ferè. ff. de pact. Iaſ. in l. ſingularia. col.
20. verſ. cõfirmo etiam prædicta. ff. ſi cert. pet.
3 Et cum præſumptio iuris ſit contra Fiſcum,
& dd. teſtes, [illegible] pro Curia requiruntur
probationes contra Notarium, quam aliàs eſ-
ſent neceſſariæ ceſſante iſta præſumptione. &c.
quia veriſimile. Vbi Abb. in ſecundo notab.
de præſumpt. Crauett. conſ. 75 num. 12.
4 Secundo quod dd. teſtes torquentur, maxi-
mè quando [illegible] viles, & ſuſpecti de falſitate.
Bal. conſ. 37. lib. 1. loquens in proprijs termi-
nis. Per Text. in l. vbi. C. de falſ. refert, & ſe-
5 quitur Natt. conſ. 391. n. 5. Tertio quod non
ſint inferioris conditionis, quam ſit Notarius
d. l. optimam. Abb. c. tertio loco. de probat.
& in c. cum Ioannes. per illum Text. de fid.
inſtrum. latè Iaſ. conſ. 135. verſ. duodecimo fa
6 cit. lib. 2. Quarto quod teſtis inſtrumentarius
non neget, ſe fuiſſe preſentem inſtrumento,
quia ſi neget, nec Notarius, nec teſtis puniri
poſſunt, ſed ambo ſunt abſoluendi, quando
criminaliter agitur. Clar. communem dicens
in §. falſum. verſ. pone, teſtis negat; nec diſ-
ſentiunt Rom. in l. 1. §. eadem. n. 17. & plur.
ſeqq. ff. de verb. obligat. Fœlyn. in d. c. cũ Io-
annes. nu. 45. de fid. inſtrum. Alex conſ. 65.
per totum lib. 2. Capic. deciſ. 94. num. 3.
7 Quinto quod teſtes inſtrumentarij exami-
nentur pro inſtrumento, aliàs ſi non exami-
nentur, ſumus in dubio, an eſſent probaturi
inſtrumentum, vel non. Ità Bal. conſ. 228.
lib. 2. Eſſet enim abſurdum, quod illa præ-
ſumptio, quam habet illud inſtrumentum ex
illis teſtibus expreſsè non contradicentibus
habeat eandem vim, quam clara probatio,
8 quæ fit per teſtimonia expreſſa. Sexto quod
tres teſtes inſtrumentarij qui deponunt con-
tra inſtrumentum, quando probatur contra-
rium per duos, nihil faciunt, nam plus credi-
tur duobus ad fauorem inſtrumenti, quam
mille facientibus contra. Vt per Iaſ. conſ. 20.
num. 8. lib. 1. & conſ. 178. nu. 1. lib. 2. Boer.
deciſ. 23. num. 93. ſeq. & deciſ. 100. num 5.
9 Septimo quod teſtes extra inſtrumentum,
quando neſciunt contenta in eo, nec formam
illius, volẽtes ipſum reprobare in aliqua par-
te deponant ſuper toto eius tenore, alias ni-
hil probant. Ità Bal. cõſ. 21. col. 2. lib. 4. Alex.
conſ. 33. col. fin. verſ. & etiam tertius teſtis.
lib. 3. Per Text. cum Gloſ. in l. Lutius. ff. de
10 infam. Aliàs enim, ſi de toto tenore non re-
cordantur, ità vidẽtur obliuiſci de alijs par-
11 tibus inſtrumenti. Verum benè aduertat Iu-
dex, quod dd. teſtes non deſcripti in inſtru-
mento, ſi ipſi contradicant, non præiudicant,
ſi in dicto inſtrumẽto adſint alij duo, in qui-
bus fides ipſius conſiſtit, quia d. inſtrumentũ
habet debitum numerum teſtium. l. Vbi nu-
merus. C. de fid. inſtrum. Alij autẽ qui ſunt
ſupra numerum contradicentes non eneruãt
fidem inſtrumenti. Ità Bart. in l. 1. §. ſi quis
neget. col. 1. & in l. cum Tabulæ. ff. de ſecũdis
Tabulis. Dec. conſ. 101. num. 2.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vilis à teſtimonio repellitur.*
2 *Teſtis vilis non dicitur idoneus teſtis.*
3 *Teſtis vilis quando in aliqua cauſa ardua admittitur, non admittitur ſine tortura.*
4 *Vilitas perſonæ eſt iuſta cauſa torquẽdi teſtẽ.*

DISCEPTATIO LXIII.

De Teſte vili.

INquiſitus non poteſt torqueri ad depoſi-
tionem teſtis vilis, obſcuri, & vilem artẽ
1 exercentis; quoniam à teſtimonio repellitur,
& maximè in exceptis, & in cauſa ardua, &
capitali. Argum. l. affini [illegible] ff. de inius voc.
Abb. de Maleſ. in tract. de teſt. n. 36. Vulpell.
conſ. 13. nu. 9. § ſancimus. de teſt. Alex. conſ.
238. vol. 6. in princ. Vulg. Gloſ. in §. ſi verò
abſint. in verb. ſubſtantiam. in Auth. de hęred.
& Falcid. Vulpell. conſ. 99. num. 17 cõſ. 237.
vol. 6. in princ. Dec. conſ. 310. nu. 5. Bal. in l.
fin. col. pen. in 4. q. C. de Edict. Diu. Adrian.
Tollen. Alex. poſt alios, quos allegat. conſ.
507. vol. 6. in princ. Ioan. de Amic. conſ. 87.
nu. 8. ſeq. Vbi quod talis teſtis pœnitus repel-
litur, & in indiuiduo ſcribit Rolan. conſ. 24.
2 num. 64. ſeq. quia non dicitur idoneus teſtis.
Bal.

Digitized by Google

Bal.in l.etiam.col.fin.in fin. C.de teſt.d. Bal.
in Auth.ſi dicatur.col.fin.C.de teſt.& in l.mi
lites. C. de quæſt. Gram. deciſ. 11.num. 4.
Et quando in aliqua cauſa eſt admittendus,
3 non admittitur ſine tortura, ſi aliàs non ſit
honeſtæ vitæ.Text.in l.ob carmen.§.ſi ea Rei
conditio. ff.de teſt. Cyn.in l.fin.nu.5. verſ.ſi
queratur.C.de quæſt.Bal.in d.l.milites.nu.5.
ad fin.verſ. ſed vt torqueatur teſtis.C.eo.di-
xit,quod iuſta cauſa torquendi teſtes, eſt vi-
litas perſonæ. Alber.de Malet. tract. de teſt.
num.69. Iaſ.l.cunctos populos.num. 47. in
ſecunda lectura. C. de ſumm. Trinit. & fid.
cathol. Zabar.poſt numerum nonum verſ.ſi
verò in alios. Farinac. q.79 num.33.

SVMMARIVM.

1 *Tranſactio cum ſit de iure, non dicitur quis ob ipſam fateri crimen.*
2 *Tranſactio cum ſit de iure, ex ea non oritur confeſſio, nec ſucceſſiuè inditium.*
3 *Tranſactio non dicitur confeſſio expreſſa, nec tactta nec præſumpta.*
4 *Tranſigens in caſibus à iure permiſſis non videtur fateri crimen.*
5 *Tranſactio nullũ ad torturã facit inditium.*
6 *Ex trãſactione in caſibus vetitis facile oritur confeſsio cum quo tranſigere videtur.*
7 *Tranſigens quãuis confiteatur promiſiſſe pecuniam pro obtinenda pace, ad torturã ſibi non facit inditium.*
8 *Tranſigens vt ſe à moleſtijs Curia eximat non fatetur delictum.*

DISCEPTATIO LXIIII.

De Tranſactione facta de crimine.

OB tranſactionem ab Inquiſito de crimi
ne factam eidẽ non poteſt infligi tor-
1 tura; quia eſt permiſſa de iure; & non dicitur
ob ipſam d. Inquiſitus fateri crimen.l.tranſi-
gere. Vbi not. omnes. C. de tranſact. Vnde
2 cum tranſactio ſit de iure conceſſa, ex ea non
oritur confeſſio, nec ſucceſſiuè inditiũ, quod
3 eſt eius pars: Nec dicitur confeſſio expreſſa,
nec tacita, nec præſumpta ſecundũ DD.opi-
nionem. De qua per Cyn.Bal.Caſtren.Alex.
& Ioan. Fabr. in l.tranſigere. C. de tranſact.
cum alijs per Gabriel. lib.7.concluſ.23.n.1.
ſeq.Foller.in pract.crim.in verb. Et ſi confi-
4 tebuntur.lib.1.nu. 145. Quinimò tranſigens
in caſibus à lege permiſſis nõ videtur crimen
5 fateri, nec ex eo ad torturam inſurgit inditiũ.
In caſibus verò vetitis facilè oritur cõfeſſio,
6 cum quo tranſigere videtur. Clar.lib.5.ſent.
§.fin. verb. Pax. num.27. Vbi de communi
teſtatur Nouell.tract.de defenſ.nu.120. Bal.
l.furti.§.pactus.ff.de infam.Boſs.in pract.tit.
de pace.nu.23.cum Bal.c.1.§.iniuria.nu.15.
de pace, iuram. firman. Ex quorum dictis ca
crebrior elicitur ſentẽtia quandocunq; oria-
tur inditiũ, vel probatio, niſi cum in caſibus
vetitis pecunia interueniente ſit tranſactio:
Sed Vulpell.concludere videtur, quod tran-
ſactio in vetitis caſibus, aut pax ſuper certo
delicto facta ad condemnationem ſufficiat.
In delictis verò, & in generali pace, in qua
ad ſpecies non ſit deuentum, ad torturã non
facit inditiũm, quod vltimum, ſi pacem pre-
cedat diffamatio, magis equidem probarem
iuxta ſentẽtiam Iodoc.Brug.in Enchir.crim.
de pace. nu.9 & pluries in facto ſeruatũ fuit.
7 Vulpell. q.27.num.1. Ego verò dico, quod
tranſigens, quamuis confiteatur promiſiſſe
pecuniam pro obtinenda pace, non ob id ad
torturã facit inditium; quia potuit id feciſſe
animo redimendæ vexationis. Bal. c.1.§. in-
iuria.nu.15. de pace iuram. firman. Vulpell.
8 q.27.nu.4. Prout etiam dicitur de tranſigẽte
cum Fiſco, vt ſe eximat à moleſtijs Curiæ, &
à longo carcere, non fatetur delictum.l.furti.
§. pactus. ff. de his, qui not. infam. Alex. &
alij in l. tranſigere. C. de tranſact. Blanc. de
indit.num. 309.

SVMMARIVM.

1 *Minæ cum non habeantur pro iniurijs non poſſunt trahi ad pœnam.*
2 *Minæ vilium perſonarum non attenduntur, maximè quãdo nõ ſunt ſoliti illas exequi.*
3 *Linguæ lubricum facilè non debet trahi ad pœnam.*
4 *Offenſio non dicitur facta alicui ob aliqua minatoria verba.*
5 *Minæ quando fuerũt factæ ab aliquo, excuſantur ob ignorantiam ipſius.*
6 *Iracundiæ calor excuſatur, quando prouenit ex iuſta perturbationis cauſa.*
7 *Verba minatoria, quando per iram ſunt prolata, nullius ſunt momenti.*
8 *Verba iniurioſa non prolata in ſpecie non concludunt.*
9 *Minarum inditium, cum ſit remotum à delicto, vt ſufficiat ad torturam, debet probari per duos teſtes.*

10 *Minæ*

10 *Minarum inditium non ſufficit probari per vnicum teſtem.*

11 *Minarum inditium, vt ſufficiat ad torturã, opus eſt, vt minans ſit homo potens, & ſolitus minas exequi.*

12 *Minarum inditium, vt ſufficiat ad torturã, plura concurrere debent.*

DISCEPTATIO LXV.
De Minis.

VErba minatoria ab Inquiſito prolata
non ſufficiunt ad ipſum torquẽdum,
1 quamuis per teſtes idoneos probata. Blanc.
de indit.num,187.in fin. Anton. Gomez. de
delict.c.12. Rubr.de tortur. Reorum.nu.11.
verſ. Et idem eſt,& verſ.Vnde neceſſariò ſe-
quitur.Peguer.deciſ.crim.17. num.11. verſ.
vnde neceſſariò;cum nõ habeantur pro iniu-
rijs,non poſſunt trahi ad pœnam, maximè
prolata à ruſticis,& vilibus perſonis. Vt be-
nè exemplificat Io: Doc. Damhoud. in ſuo
Enchirid.rerum criminalium.c.136.de iniu-
rijs verborum.nu.13.ſeq. Bert. 2. conſ.176.
2 num.6. Hinc eſt, quod minæ vilium perſona
rum non attenduntur, maximè quando non
ſunt ſolliti illas exequi.l.1.C.ſi quis Impera-
tori maledixerit.Blanc.de indit num.183. Ità
etiam tenet ſpec.tit. de præſumpt. §. 1. verſ.
ſed pone.quẽ ſequitur ibi Ioan.Andr. Gand.
de maleſ.tit. de alij quæſt. verſ. queſtionem.
Pariſ.de Put.de Scindic.verb & ſi quis dixe-
rit.Per Text.in l.1.C.ſi quis Imperatori ma-
3 maledixerit.Ratio eſt,quia linguæ lubricum
facilè non debet trahi ad pœnam. l.famoſi.
ff.ad l.Iul.maieſt.Imol.in l.fin.ff.de hæred.in-
ſtit. Vbi allegat illud vulgare dictum: Sæpè
minas faciunt homines,qui magna minãtur.
Poſt Ruyn. ſcribit Natt. conſ.42. num. 2. &
ſubdit, quod ità communiter tenetur, & id
eſſe verum,experientia,quæ eſt rerum magi-
ſtra,docet; cum multi reperiantur,qui verba
minatoria proferunt ex conſuetudine; & nil
aliud gerere ſciunt, niſi ſe terribiles verbis
4 oſtendere; Et pro aliquibus verbis prolatis
à iure nulla reperitur pœna impoſita; quia
non dicitur facta offenſio alicui. Bart. in l.li-
citatio. §. quod licitè. ff. de publica. num.4.
5 Soc. Iun.conſ.103.n.9.vol.3. Vnde quando
ſunt prolata à vilibus perſonis,quæ per ſim-
plicitatem potius, quam dolo talia verba
proferunt, excuſantur ob ignorantia.Bart.in
l.nõ fatentur.§.fin.n.12.ff.de confeſs.Gram.
conſ.58.n.4. Horat.lut.conſ.162.n.6.ſeqq.
diuerſ.crim.tom.1.Aſin.cõſ.13.n.11.tom.2.
Et maximè quando fuerunt abſque cauſa
graui facta; cũ nemo præſumatur ſine cauſa
6 velle delinquere. Bart.conſ.8.inter cõſ.crim.
diuerſ.lib.1. Conuerſit etiam aliquando ira-
cundiæ calor proueniens ex iuſta perturba-
tionis cauſa, & iſta cauſa excuſat etiam Gu-
bernatores, & Iudices ſecundũ Decian.conſ.
4.n.54.& conſ.14 n.108.quem refert,& ſe-
quitur Claud. ad Bertaz. conſ. 135.in G. B.
7 verſ. ira. Et quando verba per iracundiam
prolata ſunt,& linguæ lubricum,v.g. quãdo
dicitur alicui. Ti caſtigarò ben'io, non ſunt
attendenda,nullius ſunt momenti. l.3. & ibi
Gloſ.ff.de diuort.nec vllum ad torturam fa-
ciunt inditium. Carter.poſt Marſ. & Afflict.
quos allegat,ſecundo tract.de indit.§.duode-
cimum inditium. num. 1. in fin. verſ. &
maximè ſi calore iracundiæ. Quod eo magis
8 dici debet, quando ſunt prolata in genere,
& non in ſpecie; tum quia intelligi poſſunt,
& de facto, & de iure; tamen vt delictum
excludatur, intelligi debet mediante iuſtitia.
Vt poſt Gabriel. de Cum. tradit Natt. conſ.
42. num. 8. Tum etiam quia quando non
fuerunt prolata in ſpecie non concludunt,
prout neceſſariò,& præciſè cõcludere debẽt.
Bertrand.conſ.114.nu.5.vol.2. Gram.conſ.
9 65.nu.8.in criminalibus. Et iſtud minarum
inditium,cum ſit remotum à delicto,vt ſuffi-
ciat ad torturam, per duos teſtes conteſtes
probari debet.Bertaz.conſ.116.n. 18. Ità in
terminis ſcripſerunt Carter.in pract. §. duo-
decimum inditium.n.4. Nouell. tract.de de-
10 fenſ.n.78. Et nõ ſufficit, ꝙ probetur per vni-
cum teſtem. Maſcard.de probar.cõcluſ 462.
11 n.18.ſeq. Farinac.q.37.n.16. Et tũc ẽt facit
inditiũ ad torturã, quando eſt potens exequi
minas,& eſt malæ famæ in eodem genere
mali, vel ſolitus minas executioni mandare.
Et maximè inquam) ſi poſt minas ſtatim re-
peritur commiſſum delictum Add.ſecundã
12 Bal.de Bartolinis de Peruſio in l. licet Impe-
rator.de legat. primo quod quãdo etiã plura
concurrant, videlicet præcedens inimicitia,
Item ipſæ minæ. Item percuſſio ſequens.Itẽ
quod ſine magno interuallo fuit percuſſus.
Tunc fortè ex his non ſolũ poterit torqueri;
Sed etiam condẽnari ex contiguitate actuũ.
Per id ꝙ habetur in l.3.in § bonis ff.de priui-
leg.credit.& ꝙ in ſimili not. Bart. in l.1.in fin.
ff.ſi quis ie.li.eſſe.iu.fue.Brũ.tract.de indit.&
tortu.q.3.primę par.licet Bal.cõtrariũ ſenſe-
rit conſ. 289. ad euidentiam. lib. 1. quem

referт, & ſequitur Alex.conſ. 179. in cauſa Angelorū.col.2.circa med.lib.2. Marſ.in ſua prax.§ diligenter.nu.85.ſeq.Conſtit.

SVMMARIVM.

1 *Vxor non poteſt cogi ad teſtificandum contra ſuum virum.*
2 *Vxor non poteſt eſſe teſtis contra ſuum virū tum propter reuerentiam . quam ei debet, tum etiam quia eſt vna,& eadem caro.*
3 *Vxoris dictum quamuis in tortura confirma tum non afficit maritum inquiſitum.*
4 *Vxor, & maritus ſunt diuina, & humana domus.*
5 *Vxor non tenetur reuelare delictum ſui viri.*
6 *Vxor ſi reuelaret delictum ſui viri, eſſet ſibi magnum dedecus & maxima ignominia, ſi tam ſibi coniunctum proderet.*

DISCEPTATIO LXVI.

De Vxore contra Maritum.

MArito ad depoſitionem ſuæ Vxoris nō
poteſt inſligi tortura,quia Vxor non
1 poteſt cogi ad teſtificandum contra ſuum vi-
rum. Cyn. in l.2. in fin.C. de teſt.ſpec.tit.de
teſt.§. de teſtium compulſione. Abb. in c. in
litteris.de teſt.Bal.l.etiam. C. de teſt. Alber.
de Malet.tract.de teſt.num.15.c.2.& 6. Et id
dupplici de cauſa, tum propter reuerentiam,
quam ei debet.l.in alia in fin.ff.ſolut.matrim.
2 Hyppol.conſ.22.nu.5. Tum etiam quia eſt
vna,& eadem caro. Crott. qui alios adducit
tract.de teſt.pat.5.nu.197. Gomez.varia re-
ſolut.tom.3.c.12.Rubr. de probat.delict.nu.
24. Vbi atteſtatur de communi.Iodoc.de re-
3 probat.teſt.nu.9. Immo vxoris dictum quā-
uis in tortura confirmatum, non afficit ma-
ritum inquiſitum, quia eſt vxor, & ſic diui-
næ,& humanę domus.l.aduerſus.C.de crim.
4 expillat.hæredit.& reputatur eadem caro cū
viro.Gram.poſt.Bart.quem allegat,deciſ.34
num.17.Et ideò dixit Cyn.in l.2.in fin.C.de
teſt.quod vxor (vt dictum eſt) non poteſt
cogi ad teſtificandum contra ſuum virum;
& multo minus quando depoſitio eſt facta
ſpontè; quoniam Vxor non tenetur reuela-
5 re delictum ſui viri. Ità dicunt omnes in l.
in ciuile C.de furt.Rom.Singul.794.l.ſolēt.
ff.de præſcript. verb. Et id ſtante coniunctio-
ne ſanguinis; cum (vt dictum eſt) vir, &
vxor ſint eadem caro, & ſi illud indicaret,
& denunciaret,eſſet magnum dedecus,& ma
xima ignominia, ſi tam ſibi coniunctum
proderet.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis qui contra Inquiſitum habet conſimilē cauſam nullam facit fidem.*

DISCEPTATIO LXVII.

De Teſte habente contra aliquem conſimilem cauſam.

TOrtura nō poteſt inſligi Inquiſito addi
ctū teſtis habentis cōtra ipſum conſimi
1 lē cauſam; quia nullā prorſus facit fidem.
Text.in c.perſonas.èxt. de teſt. 4. q. 3. liberi
teſtes.& c.veniens.èxt.de confeſs. Spec.in §.
1.verſ.Item quod habet.eo.tit.Albert.de Ma
let.tract.de teſt.c.4.num.1.ſeq. Rolan. conſ.
98.num.31.lib.4. Vbi quod in totum talis
teſtis à teſtificando repellitur.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis manifeſto odio ob aliquam cauſam cō-citato deponens contra aliquem nullam fa cit fidem.*
2 *Odioſus, & inimicus à teſtificando repellitur.*
3 *Odioſus, & inimicus præſumptus à teſtificando repellitur.*

DISCEPTATIO LXVIII.

De Teſte odioſo.

TEſtis manifeſto odio ob aliquā cauſam
concitato deponens contra Inquiſitū,
1 cum nullam faciat fidem, haud ad torturam
parit inditiū.c.quoties.èxt.de teſt.& c. ſicut.
4.q.2.§.Itē teſtiū.& l.quos.C.de teſt.Nepos
de Monte Albano in tract.de teſt.n.137. Et
2 eo magis quando non ſolum eſt odioſus,ſed
etiam inimicus.l.1.§.præterea.& ibi Marſ. ff.
de quęſt.Alex.conſ.174.col.4.circa med.vol.
2.Gram.conſ.38.nu.11.ſeq.Vbi quod ſuffi-
cit interueniſſe verba iniurioſa, vnde eo ma-
gis quando interuenerunt facta.v.g. tortura,
3 pœna pecuniaria &c. Immo quoq; odioſus,
& inimicus præſumptus à teſtimonio repel-
litur.Natt.conſ.412.n.24.Butr.in c.quoties.
nu.5.& 8.de teſt.Marſ.in l.1.§.præterea.nu.
12.ff.de quæſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis culpata vita, ſeù mala fama à teſtificando repellitur.*

2 *Teſtis culpata vita,& vilis ſubornatus præſumitur.*

3 *Teſtis diffamatus de aliquo crimine non admittitur in teſtem.*

4 *Teſtis etiam de vno crimine diffamatus teſtimonium ferre non poteſt.*

DISCEPTATIO LXIX.

De Teſte,qui ſit culpata vita.

1 DEpoſitio Teſtis, qui ſit culpatæ vitæ, ſeù malæ famæ contra Inquiſitum nõ ſufficit ad torturam, quia talis teſtis à teſtificando repellitur l. 3. verſ.culpatæ vitæ. ff.de teſt.Alex.conſ.11.vol.1.conſ.140.col.3.vol.5.& conſ.150.num.4 poſt alios, quos allegat.Crott.tract.de teſt.num.46. Gram.conſ.
2 20.num.26.c.teſtimonium.de teſt. Inmò quando teſtis eſt culpatæ vitæ, & vilis præſumitur ſubornatus.Bal.conſ.253.vol.2. Bonacoſſ.de præſumpt. in littera I. verſ.teſtes viles,pag.mihi 312. Ratio eſt,quia quando quis eſt diffamatus de aliquo crimine non
3 admittitur in teſtem. Tradit Gram.vot.34.
4 num.11. Immo quamuis de vnico crimine. d.c.teſtimonium.in princ.de teſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſti nimis animosè, ſeù apertè, vel audacter deponenti nulla eſt præſtanda fides.*

2 *Teſtis nimis animosè deponit,quando v.g.dicit Io credo, ouero tengo per certo, che la coſa ſtia coſi.*

3 *Teſti nimium procaci non creditur.*

4 *Teſti ità iudicanti non creditur.*

5 *Teſtibus affirmantibus quod verè ſcirè non poterant,nulla eſt habenda fides.*

6 *Teſtium munus eſt , quod viderunt teſtificari.*

DISCEPTATIO LXX.

De Teſte nimis animosè deponente.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad dictũ teſtis nimis animosè,ſeù apertè, aut audacter deponentis; quoniam ipſi nulla eſt præſtanda fides,Crauett. conſ.249.nu.4.
2 verſ.ſaltim negari non poteſt. Et hoc intelligitur, quando v.g. d. teſtis dicit, Io credo, ouero,Io tengo per certo,che la coſa ſtia coſi
3 Nanq; teſti nimium procaci non creditur. l. quæ omnia.ff.de procu.§.pen. Inſtit.de ſubſtit.ruto.Alex.conſ.13.n.3.Vulpell.conſ.76.
4 nu. 13. Et teſti ità iudicanti non adhibetur fides.Bart.& alij in l.quod tamen.§.ſi arbiter ff.de arbitr.Boſs.tit.de oppoſit. contra teſt.n. 25.Ruyn.conſ.27.in fin. Gram.conſ.12.nu. 14.in ciuilibus.Soc.ſen. conſ. 229. col.4. in
5 fin. Nec etiam teſtibus affirmantibus quod verè ſcire nõ poterant.Crauett.d.conſ. Idem ſcripſerunt Soc.ſen.d.conſ. & Gram. pariter
6 d.conſ.Ratio eſt,quia eorũ munus eſt, quod viderunt teſtificari.Bart.in d. l. quod tamen. §.ſi arbiter.ff.de arbiter.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui bis ſe examinauit contra aliquem à teſtificando reijcitur.*

2 *Teſtis quando bis ſe examinauit contra aliquem,non poteſt amplius repeti.*

3 *Non poteſt amplius repeti ob timorem ſubornationis.*

DISCEPTATIO LXXI.

De Teſte bis examinato contra aliquem.

AD depoſitionem teſtis,qui bis ſe examinauit contra Inquiſitum , eidem non poteſt infligi tortura,quia d.teſtis à teſtificãdo repellitur ; cum ex ſecunda depoſitione
1 orta ſit inimicitia capitalis inter ipſum & Inquiſitum.c.2.§.in criminali.4.q.3. Blanc. de
2 indit.nu.156.Vbi adducit concordantes.Immo quando aliquis teſtis bis ſe examinauit contra aliquem non poteſt amplius repeti. Dec.conſ.189.col.pen. Fulgoſ. conſ. 134.
3 col.2.Et eo magis quãdo eſt publicatus proceſſus, & delicta ſunt teſtificata, & id ob timorem ſubornationis. l. per hanc.C.de tẽp. appellat.

SVMMARIVM.

Ignobilis teſtis à teſtimonio repellitur.

DISCEPTATIO LXXII.

De Teſte ignobili.

INquiſito nõ poteſt infligi tortura ad dictũ teſtis ignobilis;quia ignobilis , cũ non ſit õni exceptione maior,à teſtimonio repellitur

Brun.de indit.par.1.q.2.n.11.verſ.quādoq; teſtis,poſt Bal.& alios quos allegat, ſequitur Abb.c.in litteris.nu.3.de teſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui à teſtimonio laudem reportat, non probat.*

DISCEPTATIO LXXIII.

De Teſte laudem à teſtimonio reportante.

TEſtis qui ab eius teſtimonio laudem reportar contra Inquiſitum non ſufficit
1 ad torturam; quia non probat. Zuccard. poſt. Iaſ. quem allegat in l. fin. in Gloſ. in verb. vitiatū. in fin. n. 293 C. de Edict. Diu. Adrian. tollen. Strac. qui alios citat in tract. de Proxenetis. §. illa etiam num. 8.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui contra alterum teſtem deponit, nullam fidem facit.*

DISCEPTATIO LXXIV.

De Teſte contra alterum teſtem.

TOrtura non poteſt infligi teſti ad dictum alterius teſtis contra ipſum teſtimoniū
1 perhibentis; quoniam præſumitur eius inimicus. Ità Marſ. in l. 1. §. preterea, poſt numerum vndecimum ff. de quæſt. nec diſſentit Paul. Merend. conſ. 89. nu. n. 28. diuerſ. lib. 2.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis inſanus, vir ſimplex, malitia & culpa carens nullum ad torturam parit inditiū.*

DISCEPTATIO LXXV.

De Teſte inſano.

INquiſitus non poteſt torqueri ad dictum teſtis, qui eſt vir ſimplex, & inſanus, mali-
1 tia, & culpa carens, licet faciat aliquando aliqua ſigna prudentiæ, & loquendo videatur ſanæ mentis; quoniam non tamen deſinit eſſe ſtultus, & inſanus. Vt poſt multos oſtendit Pariſ. conſ. 87. nu. 44. lib. 3.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis examinatus vti ſecretus Denunciator à teſtificando repellitur, cum ſit accuſator, & teſtis.*

DISCEPTATIO LXXVI.

De teſte examinato vti ſecreto Denunciatore.

AD dictum teſtis, qui ſe examinauit vt ſecretus denunciator, Inquiſito non
1 poteſt infligi tortura; quoniam ſuccedit loco Accuſatoris; & cum ſit accuſator, & teſtis nullum facit probationis gradum. c. forus. §. in omni. de verb. ſignif. Fœlyn. in c. licet Hely. num. 6. de Simon.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis deponens ad ſui exonerationem nullā fidem facit.*

DISCEPTATIO LXXVII.

De Teſte deponente ad ſui exonerationem.

TOrqueri non poteſt Inquiſitus ad depoſitionem teſtis deponentis ad ſui exo-
1 nerationem, ſeù tendentis ad ſe exculpandū; quoniam nullam fidem facit. Boſs. tit. de denunt. num. 12. Menoch. de arbitrar. lib. 2. caſu 112. num. 12. Bart. & alij in l. deferre. §. Item decreuerunt. ff. de iur. Fiſci. Dec. conſ. 256. num. 7.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui per prius aliquod commiſit delictum, nunquam eſt ſtandum.*

DISCEPTATIO LXXVIII.

De Teſte, qui per prius commiſit delictum.

REus nunquam eſt torquendus ad depo-
1 ſitionem teſtis, qui per prius aliquod commiſit delictum, & maximè capitale; quoniam quamuis ſimus in crimine occulto, & excepto; tamen ipſi nunquam eſt ſtandum. Hyppol. conſ. 74. n. 23. Gram. cōſ. 61. col. 2.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis dicens aliquem cognouiſſe ad vocem, nec ad capturam facit inditium.*

2 *Teſtis*

2 *Teſtis præfatus non deponens de ſtricta amicitia, & continua conuerſatione eſt ſuſpectus de falſo.*

DISCEPTATIO LXXIX.

De Teſte dicente cognouiſſe aliquem ad vocem.

INquiſito non poteſt infligi tortura ad dictum teſtis deponentis ipſum cognouiſſe ad vocem; quia nullum prorſus facit inditiũ,
1 nec etiam ad capturam; quoniam hæc cognitio eſt multum fallax, cum nonnulli ſint, qui conſimilem habent vocem. Hyppol. cõſ. 88. nu. 16. refert, & ſequitur Paul. Merend. conſ. 92. nu. 8. lib. 2. inter conſ. crim. diuerſ. Marſ. conſ 88. nu. 16. Abb. in c. cum cauſam. nu. 9.
2 de teſt. Et maximè quando non deponit de ſtricta amicitia, & continua conuerſatione; prout neceſſariò deponere tenetur, eſt ſuſpectus de falſo, cum inueriſimile deponat Abb. in c. cũ inueriſimile. circa fin. de præſumpt. cũ alijs infinitis adductis per Crauett. conſ. 28. nu. 1. Sed tunc forſan aliquod faceret inditium, ſi adeò notam alicuius vocem haberet nempè ob longam amicitiam, & practicam, vt decipi non poſſet. Alex. conſ. 99. nu. 5. lib. 3. Clar. §. fin. q. 21. verſ. ſed. quid ſi teſtes.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vacillantis teſtimonium ineptum cenſetur.*
2 *Teſtis vacillantis teſtimonium non ſolum, eſt nullum, ſed etiam ipſe punitur.*

DISCEPTATIO LXXX.

De Teſte vacillante.

1 TOrquẽdus nõ eſt Reus ad dictum teſtis vacillantis in ſua depoſitione; quoniã ipſius teſtimonium ineptum cenſetur; cum de eadem re contraria proferat modo aien-
2 do, modo negando. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 605. comm. 114. col. 2. Et non ſolum teſtimonium eſt nullum ſed etiam ipſe punitur. Boſſ. tit. de Tortu. nu. 17.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis accuſatus pendente accuſatione non poteſt dici teſtis integri ſtatus.*
2 *Teſtis accuſatus dicitur infamis infamia facti*

DISCEPTATIO LXXXI.

De Teſte accuſato.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad depoſitionem teſtis accuſati pendente accuſatione ſuper eius delicto; quoniam non poteſt dici teſtis integri ſtatus. Ità Abb. c.
2 fin. in princ. de teſt. Et talis accuſatus dicitur infamis infamia facti. Boſſ. tit. de ſent. n. 89. Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ. 27. n. 1.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſuper confeſſione extraiudiciali debet eſſe idoneus, & legalis.*
2 *Teſtis ſuper d. confeſſione debet eſſe rogatus, & non quod fortuitu audierit.*

DISCEPTATIO LXXXII.

DEpoſitio teſtis non idonei, & legalis ſuper confeſſione extraiudiciali facta nõ
1 ſufficit ad torturam contra Inquiſitum. Tradit Bero c. Aſi Clerici. nu. 137. & debet d. teſtis eſſe rogatus, non autem quod fortuitu audierit. Gloſ. c. de his. in verb. audierunt. 3. q. 9. Quod eſt mirabile dictũ ad excludendũ
2 inditium confeſſionis extraiudicialis ſecundum d. Bero. ibi dicentem, quod ab iſta opinione Gloſ. non eſt recedendum, quando agitur de graui præiudicio, puta in criminalibus

SVMMARIVM.

1 *Teſtis in nõ denuntiando aduentum Banniti vti criminoſus à teſtificando repellitur.*
2 *Silentium longum in querelando arguit dolum & querelam calumnioſam.*

DISCEPTATIO LXXXIII.

De Teſte deponente aliquem conuerſatum fuiſſe cum Bannito.

TEſtis deponens Inquiſitum conuerſatũ fuiſſe v.g. cũ Bannito quatriennio iam
1 elapſo non ſufficit ad torturam contra ipſum quoniam vti criminoſus in non denuntiando Curiæ ſtatim, prout tenebatur in vim Conſtitutionis Gregorij Decimi tertij & Sixti V. ipſo iure a teſtificãdo repellitur. l. 3. verſ. an culpatæ vitæ. ff. de teſt. c. 1. & c. ſuper eo de teſt. Et ſilentium trium, vel quinq; mẽ-
2 ſium in querelando arguit dolum. Bal.

conſ.37.num.2 lib.1.Aym.conſ.75.nu.9. Immo etiam & querelā calumnioſam.Boer. deciſ.42.nu.20.Crauett.d.conſ.75.n.9. Vulpell.conſ.94.nu.5. Baliard.ad Clar.in §. ſtuprum.num.4.in fin. loquens in proprijs terminis ſtupri. Maſcard. de probat.lib.1.concluſ.537.nu.59.Cæphal.conſ.187.n.13. lib.2.Oldrad.conſ.183.col.3.refert, & ſequitur Crauett.conſ.149.in fin.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis in vno reprobatus in omnibus reijcitur.*

DISCEPTATIO LXXXIIII.

De Teſte in vno reprobato.

1 Tortura non poteſt infligi Inquiſito ad depoſitionem teſtis in vno reprobati; quoniam in vno reprobatus in omnibus reijcitur.Innoc.c.fraternitatis.de hęret.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes informatorij niſi formiter repetantur, non probant.*

DISCEPTATIO LXXXV.

De Teſtibus informatorijs.

Tortura non poteſt infligi Inquiſito ad dicta teſtium informatoriorum, niſi formiter repetantur,nam aliter non probant. Angel.verb.fama publica.Brū.tract. de indit. 2.q.pri.par.num.1.Ruyn.conſ.46.in 4.Vulpell.conſ.12.num.7.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes non probant, quorum à teſtificando repelluntur authores.*

2 *Scriptura priuata pro ſcribente nullam fidem facit.*

3 *Relatio impoſſibilis iudicatur deſtructo antecedenti.*

DISCEPTATIO LXXXVI.

De Teſtibus, quorum Authores repelluntur.

Ad depoſitiones teſtium, quorum Authores repelluntur, nempè illi à qui-
1 bus audierunt.Inquiſito nō poteſt infligi tortura.c.fraternitatis.de hæret.in l.admonendi.
2 ff.de iureiur.Vbi quod ſcriptura priuata pro ſcribente nullam fidem facit; quoniam ſicut non creditur viuę voci ſcribentis pro ſe, ità nec ſcripturæ eius, nè plus credatur copiæ, quam originali, vt dicere conſueuerat Aym.
3 conſ.41. Deſtructo enim antecedenti relatio impoſſibilis iudicatur. Bal. in l. etiam. in 4. oppo.C.de falſ.cau.deiect.leg. Vulpell.conſ. 27.num.7.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Vicinitas non parit inditium ad torturam, ſed cōuerſatio,& habitatio cū ipſa Vicina.*

2 *Conuerſatio debet eſſe ſtricta.*

3 *Vicinitas non nocet ad torturam, niſi alia concurrant.*

DISCEPTATIO LXXXVII.

De Vicina.

Vicino Inquiſito, qui habeat cōuerſationem cum aliqua muliere eius vicina, non poteſt infligi tortura;quoniam vicinitas
1 non parit inditium ad torturam, ſed conuerſatio,& cohabitatio cum ipſa Vicina. Gram. conſ.35.nu.16. ex doctrina Bal. quē allegat conſ.95.lib.1.Gram.vot.6.num.3. Et con-
2 uerſatio debet eſſe ſtricta. Aym.conſ.220.n.12.verſ.amplius ex conuerſatione præſumitur.Maſcard.de probat.concluſ.451.num.9.
3 Immò Vicinitas non nocet ad torturam, niſi alia cōcurrant inditia, puta inhoneſtatis &c. Et ita Bart.interpretatur à Iaſ.in l.in actionibus.de in lit.iuran.Boſs.de fur.nu.64.Rolan. cōſ.45.n.42.lib.1. Vulpell.cōſ.149.n.7.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Vicino pro furto non poteſt infligi tortura, niſi alia concurrant.*

2 *Vicino non infligitur tortura, niſi ſit ſolitus furari,vel in ſpecie ſit mala conditionis,& fama.*

DISCEPTATIO LXXXVIII.

De Vicino pro furto Inquiſito.

1 Vicino pro furto ex ſola vicinitate, niſi alia concurrant, non infligitur tortu-
2 ra,puta quia furari conſueuit,vel in ſpecie ſit malę conditionis,& famę Iaſ.in l. in actioni-

bus.

bus. col. pen. ff. de in lit·iuran. Boſs.d.tit.de fur.n.64. Vulpell.conſ.65.nu. 2. & cõſ.149. num.3.

SVMMARIVM.

1 *Vicinus accuſator non admittitur in teſtem pro eius Vicino.*
2 *Vicini ſunt loco parentum, ideò non ſunt idonei teſtes pro vicino.*
3 *Vicinitas dicitur vniuerſitas parua, & ſeparata ab alijs habitatoribus.*

DISCEPTATIO LXXXIX.

De Vicino Accuſatore.

1 VIcini accuſatoris dictum ad fauorē alterius vicini contra Inquiſitū, quando eſt magna ſecum familiaritate coniunctus, non ſufficit ad torturam; quoniam Vicinus
2 nō admittitur in teſtem pro Vicino. c. nullus. de teſt. Ratio eſt, quia Vicini ſunt loco parentum; ideò non ſunt idonei teſtes pro d. Vicino. Vt poſt Gloſ. quam allegat, Oſtendit Alber. de Malet. tract. de teſt. c. 4. num. 74.
3 Vltra quod Vicinitas dicitur Vniuerſitas parua, & ſeparata ab alijs habitatoribus. Gloſ. in l. aut aliter. §. ſi fortè. ff. quod vi, aut clam. d. Alber. de Malet. d. tract. de teſt. c. 4. nu. 74.

SVMMARIVM.

1 *Vſurarius eſt infamis.*
2 *Vſurarius efficitur infamis ipſo iure.*
3 *Vſurarius eſt omninò inhabilis ad teſtificandum.*

DISCEPTATIO LXXXX.

De Vſurario.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura ad dictum vſurarij; quoniam Vſurarius eſt infamis. l. improbum. & ibi DD. omnes. C.
2 ex quibus cauſ. infam. irroget. Immo efficitur infamis ipſo iure. Gloſ. in d. l. improbam. in Gloſ. fin. & eſt communis opinio. Vt per Couar. var. reſolut. lib. 3. c. 3. num. 2.
3 & ideò eſt omninò inhabilis ad teſtificādum. Corrad. in pract. in Rubr. de teſt. §. perſonas teſtium aggrediendo. nu. 10. & 12. pag. mihi 77. Farinac. q. 56. num. 353.

SVMMARIVM.

1 *Pater non poteſt cogi ad teſtificandum contra filium.*
2 *Pater quod dicit contra filium redditur inueriſimile, & non attenditur.*
3 *Pater plus diligit filium, quam ſeipſum.*
4 *Pater non præſumitur velle filium pati.*
5 *Pater magis terretur in filio, quam in ſemetipſo.*
6 *Pater, quando coactus deponit contra filium, nullum parit inditium.*
7 *Pater etiam volens non admittitur ad teſtificandum contra filium.*

DISCEPTATIO LXXXXI.

De Patre contra filium.

FIlio non poteſt infligi tortura ad depoſitionem patris, qui non poteſt cogi ad
1 teſtificandum contra ipſum. l. parentes. Vbi not. omnes. C. de teſt. & maximè in illis, quæ
2 vitam adimunt; Et quod contra filium dicit, redditur inueriſimile, & non attenditur. An-
3 char. conſ. 24. nu. 4. Nam abhorret Natura; cum pater plus diligat filium, quā ſe ipſum. l. iſti quidem in fin. ff. quod met. cauſ. Et ideò
4 non præſumitur velle ipſum pati. l. qui vno. §. qui filium. ff. de re milit. quoniam magis
5 terretur in filio, quam in ſemetipſo. Vulg. l. iſti quidem. Vulpell. conſ. 39. num. 3. Et
6 quando coactus deponit, nullum parit inditium. Ità expreſsè tradit Bal. in l. ſeruos. C. de teſt. Bart. in l. 1. §. ſi ſeruus. ff. de quæſt.
7 Immo pater etiam volens non admittitur ad teſtificandum contra filium. d. l. parentes.

SVMMARIVM.

1 *Filius non poteſt cogi ad teſtificandum contra patrem.*
2 *Iudex non poteſt infringere hanc prohibitionē, quod filius poſſit teſtificari cōtra patrē.*
3 *Filius non poteſt teſtificari contra patrem ob reuerentiam, & ius naturale.*
4 *Teſtis dictum qui non debet examinari, nihil operatur.*

DISCEPTATIO LXXXXII.

De Filio contra Patrem.

PAtri non poteſt infligi tortura ad dictum filij, quia non poteſt cogi ad teſtificādū contra

1 contra ipſum. l. parentes. Vbi not. omnes. C. de teſt. Albert. de Malet. tract. de teſt. par. 1. c.
2 1. nu. 5. Vbi ait, quod Iudex non poteſt infringere hanc prohibitionem, quod filius
3 poſſit teſtificari contra patrem; quoniam eſt interdictum ex quadam reuerentia, & iure
4 quodam naturali, quibus non poteſt per Iudicem derogari. Anton. Gomez. tom. 3. c. 12. Rub. de probat, delict. Et dictum teſtis, qui non debet examinari, nihil operatur. Bal. l. 1. nu. 2. C. de quæſt. Pariſ. conſ. 18. n. 25. vol. 4.

SVMMARIVM.

1 *Frater contra fratrem ob coniunctionem ſanguinis non admittitur in teſtem.*

2 *Frater contra fratrem teſtificari non poteſt; quod etiam pacto, & ex voluntate ipſorum tolli non poteſt.*

3 *Frater contra fratrem in magnis delictis teſtificari non poteſt, ſecus autem in leuibus.*

4 *Soror non poteſt venire cõtra ſuum fratrem.*

DISCEPTATIO XCIII.

De Fratre contra fratrem.

Fratri nõ poteſt infligi tortura ad dictum alterius fratris, & id propter cõiunctio-
1 nem ſanguinis ſecundum Bal. in Rubr. C. qui accuſ. non poſſ. quæ eſt immutabilis. l. iura
2 ſanguinis. ff. de reg. iur. quod etiam pacto, & ex voluntate partium tolli non poteſt. Vt l.
3 ius agnationis. ff. de pac. Et id intelligitur in magnis delictis. Angel. tract. maleſ. in verb.
4 & ad Querelam. num. 22. Prout nec etiam Soror poteſt venire contra ſuum fratrem. Nell. in tract. ad d. ſenſ. car. mihi 46. num. 28. Secus autem in leuibus criminibus, & quãdo ſuam, vel ſuorum proſequitur iniuriam. Vt idem num. 29. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Conuicto de crimine non debet dari tortura, aliàs Iudex fatuus haberetur.*

2 *Conuicto, qui neget, ſi infligatur tortura, eſt abſoluendus.*

3 *Conuicto ſi priuſquã torqueatur fiat à Iudice proteſtatio, eſt condemnandus pœna pecuniaria.*

4 *Conuicto ſi infligatur tortura & per iniuriã, & ingorantiam Iudicis omittatur proteſtatio, tunc abſoluendus eſt.*

5 *Conuicto etiam ex inditijs indubitatis, & vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus pœna minuitur, & temperatur.*

6 *Inditia indubitata non ſufficiunt ad imponendam pœnam ordinariam.*

7 *Conuictus vt quis dici poſſit in criminalibus, exiguntur probationes luce meridiana clariores.*

8 *Conuictus quis dici non poteſt, niſi habeat cõtra ſe teſtes idoneos, legales, & per omnia conteſtes.*

DISCEPTATIO XCIIII.

De Reo conuicto.

1 Conuicto de crimine non poteſt dari tortura, aliàs Iudex fatuus habetur. Alber.
2 l. Edictum. ff. de quæſt. Et ipſe Reos cõuictus, ſi neget, eſt abſoluendus: Sed ſi à Iudice fiat
3 proteſtatio, tunc eſt condemnandus pœna pecuniaria. Cœpol. conſ. 32. col. 8. qui ſequitur Alber. in d. l. Edictum Diui Auguſt. de quæſt. Boſs. tit. de ſent. n. 70. Sin autem pro-
4 pter iniuriam, & ignorantiam Iudicis omittatur d. proteſtatio, tunc abſoluendus eſt rebus ſic ſtantibus, prout ſtant. Boſs. tit. de ſent. nu.
5 71. Ex mea tamen ſententia illud ab omnibus eſt ſciendum, quod Conuicto etiam ex inditijs indubitatis, vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus pœna minuitur, & tẽperatur. Ità Boer. deciſ. 164. nu. 6. Garm. deciſ 42. n. 1. Clar. q. 20. verſ. ſcias. tamen. Ioan. Andr. in Addit. ad ſpec. tit. de probat. §. fin.
6 Vbi pro inditijs indubitatis Iudex non poteſt imponere pœnam ordinariã; pro alijs verò probabilibus deuenitur ad torturam. Iuxta
7 Text. in l. milites. C. de quæſt. Et vt cõuictus quis dici poſſit in criminalibus, exiguntur probationes luce meridiana clariores. l. fin. C. de probat. Ità vt vix etiã ipſe ea, quæ commiſerat, negare ſufficiat. l. qui ſententiã. in fin. C. de pœn. Boſs. tit. de conuict. n. 9. Vbi quod hoc omnes ſciunt; ſed teſtes debẽt eſſe omni exceptione maiores. Vt poſt Bart. & Marſ. tradit Nouell. in pract. tit. de teſt. in mater. criminal. nu. 12 Carter. in pract. in princ. nu.
8 165. Immo Conuictus dici non poteſt, qui non habet contra ſe teſtes idoneos, legales, & per omnia cõteſtes, & conformes. Et hanc ſententiam ſequuntur viri inſignes Caiet. apud S. Thom. 2. 2. q. 70. art. 2. Sot. lib. 5. de iuſt. & iur. q. 7. art. 2. ad primum Argum. Ioan. Roias tract. de hæret. par. 2. aſſert. 6. num. 146. ſeq.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Tortura non poteſt infligi, niſi prius conſtet de corpore delicti.*

2 *De corpore delicti debet ſaltim conſtare per coniecturas.*

3 *De corpore delicti quando non conſtat, proceſſus eſt nullus.*

4 *Diſpoſitio non procedit, niſi verificetur id, ſuper quo fundatur.*

5 *Delictum fuiſſe patratum, niſi cõſtet, nec Rei ſatis eſt vt torqueatur, ſeù damnetur, etiã ſpontè facta confeſſio.*

6 *De corpore delicti aliunde conſtare debet, quam per confeſſionem Rei.*

7 *De corpore delicti quando non conſtat, non poteſt ad inquiſitionem deueniri.*

8 *Delicti præſumptio vt currat contra aliquem debet cõſtare Iudici delictũ fuiſſe cõmiſſũ.*

9 *Delictum patens eſſe debet, antequã aduerſus aliquem procedatur.*

10 *Corpus delicti non ſufficit probari per coniecturas, & inditia, ſed probatio debet eſſe liquida & plena.*

11 *Delictum fuiſſe commiſſum debet conſtare per probationes liquidiſſimas.*

12 *Delictum fuiſſe cõmiſſum debet conſtare ante Inquiſitionem, ne dum ante torturam.*

13 *Immo etiam ante capturam, & ante accuſationem.*

14 *Delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi conſtet fuiſſe patratum.*

15 *Probatio delicti non debet eſſe in genere, ſed debet deueniri ad indiuiduum.*

DISCEPTATIO XCV.

De Corpore delicti.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura, niſi
prius conſtet de corpore delicti. l. 1. §.
Item illud. ff. ad Syllan. l. proinde. la ſecunda
cum ibi not. per Gloſ. ff. ad l. Aquil. Idq; ſal-
2 tim per coniecturas; Vt quia oſtium fractum,
& ſimilia. Tradit Bart. l. ſi quis ex argentarijs
§. an verò. ff. de eden. & in terminis tenet Ber
tran. conſ. 257. verſ. & quamuis, vol. 3. Pariſ.
conſ. 153. verſ. antequam. lib. 4. Boſs. latè tit.
3 de delict. in princ. Et quando non conſtat de
corpore delicti, proceſſus eſt nullus, Gaſon.
poſt alios tract. de torment. c. 18. n. 7. d. l. 1. §.
Item illud. ff. ad Sillan. d. l. proindè. la ſecũda
cum ibi not. per Gloſ. ff. ad l. Aquil. Bal. &
Paul. de Caſtr. in Auth. Sed nouo iure. C. de
4 furt. Ratio eſt, quia diſpoſitio non procedit,
niſi verificetur id, ſuper quo fundatur. Gloſ.
in l. mancipia. in verb. ad notandũ. C. de ſeru.
fugit. quam not. ibi Caſtrenſ. & Salyc. Vul-
pia. in l. 1. §. Item illud. ff. ad ſenat. conſult.
Silla. Bart. Bal. & ſcribentes d. §. Item illud.
Auth. nouo iure. verſ. Sed pone. C. de
Seru. fugit. Vulpell. conſ. 147. numer. 3.
Bertran. conſ. 257. tom. 3. Natt. conſ. 407.
tom. 2. Angel. tract. de maleſ. verſ. cœleſtem
veſtem abſtulit. Guid. Papa deciſ. 339. Dec.
c. dilecti. de iudi. Marſ. conſ. 8. Brun. tract. de
indit. 4 prin. q. num. 11. Blan. de quæſt. n. 18.
Boſs. tit. de delict. in pref. Vnde dicitur, quòd
5 quando non conſtat, delictum fuiſſe patratũ,
nec Rei ſatis eſt, vt torqueatur, ſeù damnetur,
etiam ſpontè facta confeſſio. Bertran. d. cõſ.
257. num. 2. tom. 3. & iuxta not. in d. l. 1. ff. ad
Sillan. & in l. fin. C. de proba. cum vulg. Vul-
pel. conſ. 44. nu. 1. Bal. in Addit. ad ſpec. tit. de
ſent. col. 15. Marſ. multos allegans. conſ. 35.
num. 3. Vulpell. conſ. 57. nu. 6. Et de delicti
6 corpore aliundè conſtare debet, quam per
confeſſionem Rei. Alex. conſ. 19. col. 1. lib. 7.
quia d. confeſſio ipſi non præiudicat. Immo
7 quando non conſtat de corpore delicti, ma-
nus Iudicis ſunt ligatæ, nec poteſt ad inquiſi-
tionem deueniri. l. neceſſarios. §. non alios. ff.
ad Sillan. l. ſi is, qui Ti. uni. ff. de furt. Bart. l.
fin. col. 1. ff. de quæſt. Vltra quod delicti præ-
8 ſumptio, vt currat contra aliquem, debet cõ-
ſtare Iudici, delictum fuiſſe commiſſum quo-
modocunq; vel per teſtes, vel facti euiden-
tiam. Muſcatell. in pract. pag mihi 12. n. 39.
Et iure optimo quidem quia delictũ patens
9 eſſe debet, priuſquam aduerſus aliquem pro-
cedatur. l. 1. §. occiſorum. verſ. Itèm illud. ff.
ad ſenat. conſult. Silla. Ita vt nec quidẽ Rei
confeſſio ſatis foret. Gram. conſ. 60. Brun.
tract. de indit. 4. q. prin. n. 11. Caſſo. de maleſ.
c. 1. Vulpell. conſ. 5. n. 1. Quinimò delicti cor-
10 pus nõ ſufficit probari per coniecturas & in-
ditia; ſed probatio debet eſſe liquida, & ple-
na. Brunor. à ſole in ſuo vnico conſ. n. 200.
Vbi quod de delicto commiſſo debet cõſtare
11 per teſtes, & probatione, liquidiſſimas: Nec
non d. delictum debet conſtare ante Inquiſi-
tionem, nè dum ante torturam. Boſs. tit. de de
lict. n. 14. ac etiam ante capturam, & accuſa-
12 tionem. idem Boſſ. eo. tit. num. 53. quoniam
delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi con-
13 ſtet fuiſſe patratum Vulg. d. l. 1. §. Item illud.
14 ff. ad Silla. Et ipſius probatio non debet eſſe
15 in genere, Sed debet deueniri ad indiuiduum.

Bart.

Digitized by Google

refert, & ſequitur Alex.conſ. 179. in cauſa Angelorũ.col.2.circa med.lib.2. Marſ.in ſua prax.§ diligenter.nu.85.ſeq.Conſtit.

SVMMARIVM.

1 *Vxor non poteſt cogi ad teſtificandum contra ſuum virum.*
2 *Vxor non poteſt eſſe teſtis contra ſuum virũ tum propter reuerentiam. quam ei debet, tum etiam quia eſt vna, & eadem caro.*
3 *Vxoris dictum quamuis in tortura confirmatum non afficit maritum inquiſitum.*
4 *Vxor, & maritus ſunt diuina, & humana domus.*
5 *Vxor non tenetur reuelare delictum ſui viri.*
6 *Vxor ſi reuelaret delictum ſui viri, eſſet ſibi magnum dedecus & maxima ignominia, ſi tam ſibi coniunctum proderet.*

DISCEPTATIO LXVI.

De Vxore contra Maritum.

MArito ad depoſitionem ſuæ Vxoris nõ
poteſt infligi tortura, quia Vxor non
1 poteſt cogi ad teſtificandum contra ſuum vi-
rum. Cyn. in l.2. in fin.C. de teſt.ſpec.tit.de
teſt.§. de teſtium compulſione. Abb. in c. in
litteris.de teſt.Bal.l.etiam. C. de teſt. Alber.
de Malet.tract.de teſt.num.15.c.2,& 6. Et id
dupplici de cauſa, tum propter reuerentiam,
quam ei debet.l.in alia in fin.ff.ſolut.matrim.
2 Hyppol.conſ.22.nu.5. Tum etiam quia eſt
vna,& eadem caro. Crott. qui alios adducit
tract.de teſt.par.5.nu.197. Gomez.varia re-
ſolut.tom.3.c.12.Rubr. de probat.delict.nu.
24. Vbi atteſtatur de communi.Iodoc.de re-
3 probat.teſt.nu.9. Immo vxoris dictum quã-
uis in tortura confirmatum, non afficit ma-
ritum inquiſitum, quia eſt vxor, & ſic diui-
næ,& humanę domus.l.aduerſus.C.de crim.
4 expillat.hæredit.& reputatur eadem caro cũ
viro.Gram.poſt.Bart.quem allegat, deciſ.34
num.17.Et ideò dixit Cyn.in l.2.in fin.C.de
teſt.quod vxor (vt dictum eſt) non poteſt
cogi ad teſtificandum contra ſuum virum;
& multo minus quando depoſitio eſt facta
ſpontè; quoniam Vxor non tenetur reuela-
5 re delictum ſui viri. Ità dicunt omnes in l.
in ciuile C.de furt.Rom.Singul.794.l.ſolet.
ff.de præſcript. verb. Et id ſtante coniunctio-
ne ſanguinis; cum (vt dictum eſt) vir, &
vxor ſint eadem caro, & ſi illud indicaret,
& denuntiaret, eſſet magnum dedecus, & ma
6 xima ignominia, ſi tam ſibi coniunctum
proderet.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui contra Inquiſitum habet conſimilẽ cauſam nullam facit fidem.*

DISCEPTATIO LXVII.

De Teſte habente contra aliquem conſimilem cauſam.

TOrtura nõ poteſt infligi Inquiſito addi
ctũ teſtis habentis cõtra ipſum conſimi
1 lẽ cauſam; quia nullã prorſus facit fidem.
Text.in c.perſonas.èxt. de teſt. 4. q. 3. liberi
teſtes.& c.veniens.èxt.de confeſs. Spec.in §.
1.verſ.Item quod habet.eo.tit. Albert.de Ma
let.tract.de teſt.c.4.num.1.ſeq. Rolan. conſ.
98.num.31.lib.4. Vbi quod in totum talis
teſtis à teſtificando repellitur.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis manifeſto odio ob aliquam cauſam cõcitato deponens contra aliquem nullam facit fidem.*
2 *Odioſus, & inimicus à teſtificando repellitur.*
3 *Odioſus, & inimicus præſumptus à teſtificando repellitur.*

DISCEPTATIO LXVIII.

De Teſte odioſo.

TEſtis manifeſto odio ob aliquã cauſam
concitato deponens contra Inquiſitũ,
1 cum nullam faciat fidem, haud ad torturam
parit inditiũ.c.quoties.èxt.de teſt.& c. ſicut.
4.q.2.§.1īč teſtiũ.& l.quos.C.de teſt.Nepos
de Monte Albano in tract.de teſt.n.137. Et
2 eo magis quando non ſolum eſt odioſus, fe•l
etiam inimicus.l.1.§.præterea.& ibi Marſ. ff.
de quęſt.Alex.conſ.174.col.4.circa med.vol.
2.Gram.conſ.38.nu.11.ſeq.Vbi quod ſuffi-
cit interueniſſe verba iniurioſa, vnde eo ma-
gis quando interuenerunt facta.v.g. tortura,
3 pœna pecuniaria &c. Immo quoq; odioſus,
& inimicus præſumptus à teſtimonio repel-
litur.Natt.conſ.412.n.24.Butr.in c.quoties.
nu.5.& 8.de teſt.Marſ.in l.1.§.præterea.nu.
12.ff.de quæſt.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Teſtis culpata vita, ſeù mala fama à teſtificando repellitur.*

2 *Teſtis culpata vita, & vilis ſubornatus præſumitur.*

3 *Teſtis diffamatus de aliquo crimine non admittitur in teſtem.*

4 *Teſtis etiam de vno crimine diffamatus teſtimonium ferre non poteſt.*

DISCEPTATIO LXIX.

De Teſte, qui ſit culpata vita.

1 DEpoſitio Teſtis, qui ſit culpatæ vitæ,
ſeù malæ famæ contra Inquiſitum nõ
ſufficit ad torturam, quia talis teſtis à teſtificando repellitur l. 3. verſ. culpatæ vitæ. ff. de teſt. Alex. conſ. 11. vol. 1. conſ. 140. col. 3. vol. 5. & conſ. 150. num. 4 poſt alios, quos allegat. Crott. tract. de teſt. num. 46. Gram. conſ.
2 20. num. 26. c. teſtimonium. de teſt. Immò
quando teſtis eſt culpatæ vitæ, & vilis præſumitur ſubornatus. Bal. conſ. 253. vol. 2. Bonacoſs. de præſumpt. in littera I. verſ. teſtes viles, pag. mihi 312. Ratio eſt, quia quando quis eſt diffamatus de aliquo crimine non
3 admittitur in teſtem. Tradit Gram. vot. 34.
4 num. 11. Immò quamuis de vnico crimine.
d. c. teſtimonium. in princ. de teſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſti nimis animosè, ſeù apertè, vel audacter deponenti nulla eſt præſtanda fides.*

2 *Teſtis nimis animosè deponit, quando v.g. dicit Io credo, ouero tengo per certo, che la coſa ſtia coſi.*

3 *Teſti nimium procaci non creditur.*

4 *Teſti ità iudicanti non creditur.*

5 *Teſtibus affirmantibus quod verè ſcirè non poterant, nulla eſt habenda fides.*

6 *Teſtium munus eſt, quod viderunt teſtificari.*

DISCEPTATIO LXX.

De Teſte nimis animosè deponente.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad dictũ teſtis nimis animosè, ſeu apertè, aut audacter deponentis; quoniam ipſi nulla eſt præſtanda fides. Crauett. conſ. 249. nu. 4.
2 verſ. ſaltim negari non poteſt. Et hoc intelligitur, quando v.g. d. teſtis dicit, Io credo, ouero, Io tengo per certo, che la coſa ſtia coſi.
3 Nanq; teſti nimium procaci non creditur. l.
quæ omnia. ff. de procu. §. pen. Inſtit. de ſubſtit. tuto. Alex. conſ. 13. n. 3. Vulpell. conſ. 76.
4 nu. 13. Et teſti ità iudicanti non adhibetur
fides. Bart. & alij in l. quod tamen. §. ſi arbiter ff. de arbitr. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. n. 25. Ruyn. conſ. 27. in fin. Gram. conſ. 12. nu. 14. in ciuilibus. Soc. ſen. conſ. 229. col. 4. in
5 fin. Nec etiam teſtibus affirmantibus quod
verè ſcire nõ poterant. Crauett. d. conſ. Idem ſcripſerunt Soc. ſen. d. conſ. & Gram. pariter
6 d. conſ. Ratio eſt, quia eorũ munus eſt, quod
viderunt teſtificari. Bart. in d. l. quod tamen. §. ſi arbiter. ff. de arbiter.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui bis ſe examinauit contra aliquem à teſtificando reijcitur.*

2 *Teſtis quando bis ſe examinauit contra aliquem, non poteſt amplius repeti.*

3 *Non poteſt amplius repeti ob timorem ſubornationis.*

DISCEPTATIO LXXI.

De Teſte bis examinato contra aliquem.

AD depoſitionem teſtis, qui bis ſe examinauit contra Inquiſitum, eidem non poteſt infligi tortura, quia d. teſtis à teſtificãdo repellitur; cum ex ſecunda depoſitione
1 orta ſit inimicitia capitalis inter ipſum & In-
quiſitum. c. 2. §. in criminali. 4. q. 3. Blanc. de
2 indit. nu. 156. Vbi adducit concordantes. Im-
mo quando aliquis teſtis bis ſe examinauit contra aliquem non poteſt amplius repeti. Dec. conſ. 189. col. pen. Fulgoſ. conſ. 134.
3 col. 2. Et eo magis quãdo eſt publicatus pro-
ceſſus, & delicta ſunt teſtificata, & id ob timorem ſubornationis. l. per hanc. C. de tẽp. appellat.

SVMMARIVM.

Ignobilis teſtis à teſtimonio repellitur.

DISCEPTATIO LXXII.

De Teſte ignobili.

INquiſito nõ poteſt infligi tortura ad dictũ teſtis ignobilis; quia ignobilis, cũ non ſit õni exceptione maior, à teſtimonio repellitur

Brun.de indit.par.1.q.2.n.11.verſ.quādoq; teſtis,poſt Bal.& alios quos allegat,ſequitur Abb.c.in litteris.nu.3.de teſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui à teſtimonio laudem reportat, non probat.*

DISCEPTATIO LXXIII.

De Teſte laudem à teſtimonio reportante.

TEſtis qui ab eius teſtimonio laudem reportat contra Inquiſitum non ſufficit
1 ad torturam; quia non probat. Zuccard.poſt. Iaſ.quem allegat in l.fin.in Gloſ.in verb. vitiatū.in fin.n.293 C.de Edict. Diu. Adrian. tollen.Strac. qui alios citat in tract. de Proxenetis.§.illa etiam num.8.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis,qui contra alterum teſtem deponit,nullam fidem facit.*

DISCEPTATIO LXXIV.

De Teſte contra alterum teſtem.

TOrtura non poteſt infligi teſti ad dictum alterius teſtis contra ipſum teſtimoniū
1 perhibentis; quoniam præſumitur eius inimicus.Ità Marſ.in l.1.§.præterea,poſt numerum vndecimum ff. de quæſt. nec diſſentit Paul. Merend.conſ.89.nu.n.28.diuerſ.lib.2.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis inſanus,vir ſimplex,malitia & culpa carens nullum ad torturam parit inditiū.*

DISCEPTATIO LXXV.

De Teſte inſano.

INquiſitus non poteſt torqueri ad dictum teſtis,qui eſt vir ſimplex,& inſanus,mali-
1 tia,& culpa carens,licet faciat aliquando aliqua ſigna prudentiæ, & loquendo videatur ſanæ mentis; quoniam non tamen deſinit eſſe ſtultus,& inſanus, Vt poſt multos oſtendit Pariſ.conſ.87.nu.44.lib.3.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis examinatus vti ſecretus Denunciator à teſtificando repellitur, cum ſit accuſator, & teſtis.*

DISCEPTATIO LXXVI.

De teſte examinato vti ſecreto Denunciatore.

AD dictum teſtis, qui ſe examinauit vt ſecretus denunciator, Inquiſito non
1 poteſt infligi tortura; quoniam ſuccedit loco Accuſatoris; & cum ſit accuſator, & teſtis nullum facit probationis graduum.c.forus.§. in omni.de verb.ſignif. Fœlyn.in c. licet Hely.num.6.de Simon.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis deponens ad ſui exonerationem nullā fidem facit.*

DISCEPTATIO LXXVII.

De Teſte deponente ad ſui exonerationem.

TOrqueri non poteſt Inquiſitus ad depoſitionem teſtis deponentis ad ſui exo-
1 nerationem,ſeu tendentis ad ſe exculpandū; quoniam nullam fidem facit.Boſſ.tit.de denunt.num.12.Menoch.de arbitrat.lib.2.caſu 112.num.12.Bart.& alij in l.deferre.§. Item decreuerunt. ff. de iur.Fiſci. Dec. conſ. 256. num.7.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui per prius aliquod commiſit delictum, nunquam eſt ſtandum.*

DISCEPTATIO LXXVIII.

De Teſte,qui per prius commiſit delictum.

1 REus nunquam eſt torquendus ad depoſitionem teſtis, qui per prius aliquod commiſit delictum,& maximè capitale; quoniam quamuis ſimus in crimine occulto, & excepto; tamen ipſi nunquam eſt ſtandum. Hyppol.conſ.74.n.23. Gram.cōſ.61.col.2.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis dicens aliquem cognouiſſe ad vocem nec ad capturam facit inditium.*

2 *Teſtis*

2 *Teſtis præfatus non deponens de ſtricta amicitia, & continua conuerſatione eſt ſuſpectus de falſo.*

DISCEPTATIO LXXIX.

De Teſte dicente cognouiſſe aliquem ad vocem.

INquiſito non poteſt infligi tortura ad di-
ctum teſtis deponentis ipſum cognouiſſe
ad vocem; quia nullum prorſus facit inditiũ,
1 nec etiam ad capturam; quoniam hæc cogni
tio eſt multum fallax, cum nonnulli ſint, qui
conſimilem habent vocem. Hyppol. cõſ. 88.
nu. 16. refert, & ſequitur Paul. Merend. conſ.
92. nu. 8. lib. 2. inter conſ. crim. diuerſ. Marſ.
conſ. 88. nu. 16. Abb. in c. cum cauſam. nu. 9.
2 de teſt. Et maximè quando non deponit de
ſtricta amicitia, & continua conuerſatione;
prout neceſſariò deponere tenetur, eſt ſuſpe-
ctus de falſo, cum inuériſimile deponat Abb.
in c. cũ inuériſimile. circa fin. de præſumpt. cũ
alijs infinitis adductis per Crauett. conſ. 28.
nu. 1. Sed tunc forſan aliquod faceret indi-
tium, ſi adeò notam alicuius vocem haberet
nempè ob longam amicitiam, & practicam,
vt decipi non poſſet. Alex. conſ. 99. nu. 5. lib.
3. Clar. §. fin. q. 21. verſ. ſed. quid ſi teſtes.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vacillantis teſtimonium ineptum cenſetur.*

2 *Teſtis vacillantis teſtimonium non ſolum, eſt nullum, ſed etiam ipſe punitur.*

DISCEPTATIO LXXX.

De Teſte vacillante.

1 TOrquẽdus nõ eſt Reus ad dictum teſtis
vacillantis in ſua depoſitione; quoniã
ipſius teſtimonium ineptum cenſetur; cum
de eadem re contraria proferat modo aien-
2 do, modo negando. Director. Inquiſit. 3. par.
pag. mihi 605. comm. 114. col. 2. Et non ſo-
lum teſtimonium eſt nullum ſed etiam ipſe
punitur. Boſs. tit. de Tortu. nu. 17.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis accuſatus pendente accuſatione non poteſt dici teſtis integri ſtatus.*

2 *Teſtis accuſatus dicitur infamis infamia facti*

DISCEPTATIO LXXXI.

De Teſte accuſato.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad
depoſitionem teſtis accuſati pendente
accuſatione ſuper eius delicto; quoniam non
poteſt dici teſtis integri ſtatus. Ità Abb. c.
2 fin. in princ. de teſt. Et talis accuſatus dicitur
infamis infamia facti. Boſs. tit. de ſent. n. 89.
Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ. 27. n. 1.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſuper confeſſione extraiudiciali debet eſſe idoneus, & legalis.*

2 *Teſtis ſuper d. confeſſione debet eſſe rogatus, & non quod fortuitu audierit.*

DISCEPTATIO LXXXII.

DEpoſitio teſtis non idonei, & legalis ſu-
per confeſſione extraiudiciali facta nõ
1 ſufficit ad torturam contra Inquiſitum. Tra-
dit Bero c. Aſi Clerici. nu. 137. & debet d.
teſtis eſſe rogatus, non autem quod fortuitu
audierit. Gloſ. c. de his. in verb. audierunt. 3.
q. 9. Quod eſt mirabile dictũ ad excludendũ
2 inditium confeſſionis extraiudicialis ſecun-
dum d. Bero. ibi dicentem, quod ab iſta opi-
nione Gloſ. non eſt recedendum, quando agi
tur de graui præiudicio, puta in criminalibus

SVMMARIVM.

1 *Teſtis in nõ denuntiando aduentum Banniti vti criminoſus à teſtificando repellitur.*

2 *Silentium longum in querelando arguit dolum & querelam calumnioſam.*

DISCEPTATIO LXXXIII.

De Teſte deponente aliquem conuerſatum fuiſſe cum Bannito.

TEſtis deponens Inquiſitum conuerſatũ
fuiſſe v.g. cũ Bannito quatriennio iam
1 elapſo non ſufficit ad torturam contra ipſum
quoniam vti criminoſus in non denuntian-
do Curiæ ſtatim, prout tenebatur in vim
Conſtitutionis Gregorij Decimi tertij &
Sixti V. ipſo iure a teſtificãdo repellitur. l. 3.
verſ. an culpatæ vitæ. ff. de teſt. c. 1. & c. ſuper
eo de teſt. Et ſilentium trium, vel quinq; mẽ-
2 ſium in querelando arguit dolum. Bal.

Digitized by Google

conſ.37.num.2 . lib.1.Aym.conſ.75.nu.9. Immo etiam & querelā calumnioſam.Boer. deciſ.42.nu.20.Crauett.d.conſ.75.n.9. Vulpell.conſ.94.nu.5. Baliard.ad Clar.in §. ſtuprum.num.4.in fin. loquens in proprijs terminis ſtupri. Maſcard. de probat.lib.1.concluſ.537.nu.59.Cæphal.conſ.187.n.13. lib. 2.Oldrad.conſ.183.col.3.refert, & ſequitur Crauett.conſ.149.in fin.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis in vno reprobatus in omnibus reijcitur.*

DISCEPTATIO LXXXIIII.

De Teſte in vno reprobato.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad depoſitionem teſtis in vno reprobati; quoniam in vno reprobatus in omnibus reijcitur.Innoc.c.fraternitatis.de hęret.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes informatorij niſi formiter repetantur, non probant.*

DISCEPTATIO LXXXV.

De Teſtibus informatorijs.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad dicta teſtium informatoriorum, niſi formiter repetantur,nam aliter non probant. Angel.verb.fama publica.Brū.tract. de indit. 2.q.pri.par.num.1.Ruyn.conſ.46.in 4.Vulpell.conſ.12.num.7.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes non probant,quorum à teſtificando repelluntur authores.*

2 *Scriptura priuata pro ſcribente nullam fidem facit.*

3 *Relatio impoſſibilis iudicatur deſtructo antecedenti.*

DISCEPTATIO LXXXVI.

De Teſtibus, quorum Authores repelluntur.

AD depoſitiones teſtium, quorum Authores repelluntur, nempè illi à qui-
1 bus audierunt.Inquiſito nō poteſt infligi tortura.c.fraternitatis.de hæret.in l.admonendi.
2 ff.de iureiur.Vbi quod ſcriptura priuata pro ſcribente nullam fidem facit; quoniam ſicut non creditur viuę voci ſcribentis pro ſe, ità nec ſcripturæ eius, nè plus credatur copiæ, quam originali, vt dicere conſueuerat Aym.
3 conſ.41. Deſtructo enim antecedenti relatio impoſſibilis iudicatur. Bal. in l. etiam. in 4. oppo.C.de falſ.cau.deiect.leg. Vulpell.conſ. 27.num.7.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Vicinitas non parit inditium ad torturam; ſed cōuerſatio,& habitatio cū ipſa Vicina.*

2 *Conuerſatio debet eſſe ſtricta.*

3 *Vicinitas non nocet ad torturam, niſi alia concurrant.*

DISCEPTATIO LXXXVII.

De Vicino.

VIcino Inquiſito, qui habeat cōuerſationem cum aliqua muliere eius vicina, non poteſt infligi tortura; quoniam vicinitas
1 non parit inditium ad torturam, ſed conuerſatio,& cohabitatio cum ipſa Vicina. Gram. conſ.35.nu.16. ex doctrina Bal. quē allegat conſ.95.lib.1.Gram.vot.6.num.3. Et con-
2 uerſatio debet eſſe ſtricta. Aym.conſ.220.n. 12.verſ.amplius ex conuerſatione præſumitur.Maſcard.de probat.concluſ.451.num.9.
3 Immò Vicinitas non nocet ad torturam, niſi alia cōcurrant inditia, puta inhoneſtatis &c. Et ita Bart.interpretatur à Iaſ.in l.in actionibus.de in lit.iuran.Boſs.de fur.nu.64.Rolan. cōſ.45.n.42.lib.1. Vulpell.cōſ.149.n.7.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Vicino pro furto non poteſt infligi tortura, niſi alia concurrant.*

2 *Vicino non infligitur tortura, niſi ſit ſolitus furari,vel in ſpecie ſit mala conditionis,& famæ.*

DISCEPTATIO LXXXVIII.

De Vicino pro furto Inquiſito.

1 VIcino pro furto ex ſola vicinitate, niſi alia concurrant, non infligitur tortu-
2 ra,puta quia furari conſueuit,vel in ſpecie ſit malę conditionis,& famę Iaſ.in l. in actioni-
bus.

bus. col. pen. ff. de in lit. iuran. Boſs. d. tit. de fur. n. 64. Vulpell. conſ. 65. nu. 2. & cõſ. 149. num. 3.

SVMMARIVM.

1 *Vicinus accuſator non admittitur in teſtem pro eius Vicino.*
2 *Vicini ſunt loco parentum, ideò non ſunt idonei teſtes pro vicino.*
3 *Vicinitas dicitur vniuerſitas parua, & ſeparata ab alijs habitatoribus.*

DISCEPTATIO LXXXIX.

De Vicino Accuſatore.

1 VIcini accuſatoris dictum ad fauorẽ alterius vicini contra Inquiſitũ, quando
eſt magna ſecum familiaritate coniunctus,
non ſufficit ad torturam; quoniam Vicinus
2 nõ admittitur in teſtem pro Vicino. c. nullus.
de teſt. Ratio eſt, quia Vicini ſunt loco parentum; ideò non ſunt idonei teſtes pro d.
Vicino. Vt poſt Gloſ. quam allegat, Oſtendit
Alber. de Malet. tract. de teſt. c. 4. num. 74.
3 Vltra quod Vicinitas dicitur Vniuerſitas parua, & ſeparata ab alijs habitatoribus. Gloſ.
in l. aut aliter. 5. ſi fortè. ff. quod vi, aut clam.
d. Alber. de Malet. d. tract. de teſt. c. 4. nu. 74.

SVMMARIVM.

1 *Vſurarius eſt infamis.*
2 *Vſurarius efficitur infamis ipſo iure.*
3 *Vſurarius eſt omninò inhabilis ad teſtificandum.*

DISCEPTATIO LXXXX.

De Vſurario.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura ad dictum vſurarij; quoniam Vſurarius eſt
infamis. l. improbum. & ibi DD. omnes. C.
2 ex quibus cauſ. infam. irroget. Immo efficitur infamis ipſo iure. Gloſ. in d. l. improbam. in Gloſ. fin. & eſt communis opinio.
Vt per Couar. var. reſolut. lib. 3. c. 3. num. 2.
3 & ideò eſt omninò inhabilis ad teſtificãdum.
Corrad. in pract. in Rubr. de teſt. §. perſonas
teſtium aggrediendo. nu. 10. & 12. pag. mihi
77. Farinac. q. 56. num. 353.

SVMMARIVM.

1 *Pater non poteſt cogi ad teſtificandum contra filium.*
2 *Pater quod dicit contra filium redditur inueriſimile, & non attenditur.*
3 *Pater plus diligit filium, quam ſeipſum.*
4 *Pater non præſumitur velle filium pati.*
5 *Pater magis terretur in filio, quam in ſemetipſo.*
6 *Pater, quando coactus deponit contra filium, nullum parit inditium.*
7 *Pater etiam volens non admittitur ad teſtificandum contra filium.*

DISCEPTATIO LXXXXI.

De Patre contra filium.

FIlio non poteſt infligi tortura ad depoſitionem patris, qui non poteſt cogi ad
1 teſtificandum contra ipſum. l. parentes. Vbi
not. omnes. C. de teſt. & maximè in illis, quæ
2 vitam adimunt; Et quod contra filium dicit,
redditur inueriſimile, & non attenditur. An-
3 char. conſ. 24. nu. 4. Nam abhorret Natura;
cum pater plus diligat filium, quã ſe ipſum.
l. iſti quidem in fin. ff. quod met. cauſ. Et ideò
4 non præſumitur velle ipſum pati. l. qui vno.
§. qui filium. ff. de re milit. quoniam magis
5 terretur in filio, quam in ſemetipſo. Vulg. l.
iſti quidem. Vulpell. conſ. 39. num. 3. Et
6 quando coactus deponit, nullum parit inditium. Ità expreſsè tradit Bal. in l. ſeruos. C.
de teſt. Bart. in l. 1. §. ſi ſeruus. ff. de quæſt.
7 Immo pater etiam volens non admittitur ad
teſtificandum contra filium. d. l. parentes.

SVMMARIVM.

1 *Filius non poteſt cogi ad teſtificandum contra patrem.*
2 *Iudex non poteſt infringere hanc probibitionẽ, quod filius poſſit teſtificari cõtra patrẽ.*
3 *Filius non poteſt teſtificari contra patrem ob reuerentiam, & ius naturale.*
4 *Teſtis dictum qui non debet examinari, nihil operatur.*

DISCEPTATIO LXXXXII.

De Filio contra Patrem.

PAtri non poteſt infligi tortura ad dictum filij, quia non poteſt cogi ad teſtificãdũ
contra

Digitized by Google

1 contra ipſum. l. parentes. Vbi not. omnes. C.
de teſt. Albert. de Malet. tract. de teſt. par. 1. c.
2 1. nu. 5. Vbi ait, quod Iudex non poteſt infringere hanc prohibitionem, quod filius
3 poſſit teſtificari contra patrem; quoniam eſt interdictum ex quadam reuerentia, & iure
4 quodam naturali, quibus non poteſt per Iudicem derogari. Anton. Gomez. tom. 3. c. 12. Rub. de probat. delict. Et dictum teſtis, qui non debet examinari, nihil operatur. Bal. l. 1. nu. 2. C. de quæſt. Pariſ. conſ. 18. n. 25. vol. 4.

SVMMARIVM.

1 *Frater contra fratrem ob coniunctionem ſanguinis non admittitur in teſtem.*

2 *Frater contra fratrem teſtificari non poteſt; quod etiam pacto, & ex voluntate ipſorum tolli non poteſt.*

3 *Frater contra fratrem in magnis delictis teſtificari non poteſt, ſecus autem in leuibus.*

4 *Soror non poteſt venire cõtra ſuum fratrem.*

DISCEPTATIO XCIII.

De Fratre contra fratrem.

FRatri nõ poteſt infligi tortura ad dictum alterius fratris, & id propter cõiunctio-
1 nem ſanguinis ſecundum Bal. in Rubr. C. qui accuſ. non poſſ. quæ eſt immutabilis. l. iuta
2 ſanguinis. ff. de reg. iur. quod etiam pacto, & ex voluntate partium tolli non poteſt. Vt l.
3 ius agnationis. ff. de pac. Et id intelligitur in magnis delictis. Angel. tract. maleſ. in verb.
4 & ad Querelam. num. 22. Prout nec etiam Soror poteſt venire contra ſuum fratrem. Nell. in tract. ad d. ſenſ. car. mihi 46. num. 28. Secus autem in leuibus criminibus, & quãdo ſuam, vel ſuorum proſequitur iniuriam. Vt idem num. 29. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Conuicto de crimine non debet dari tortura, aliàs Iudex fatuus haberetur.*

2 *Conuicto, qui neget, ſi infligatur tortura, eſt abſoluendus.*

3 *Conuicto ſi priuſquã torqueatur fiat à Iudice proteſtatio, eſt condemnandus pœna pecuniaria.*

4 *Conuicto ſi infligatur tortura, & per iniuriã, & ingorantiam Iudicis omittatur proteſtatio, tunc abſoluendus eſt.*

5 *Conuicto etiam ex inditijs indubitatis, & vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus pœna minuitur, & temperatur.*

6 *Inditia indubitata non ſufficiunt ad imponendam pœnam ordinariam.*

7 *Conuictus vt quis dici poſſit in criminalibus, exiguntur probationes luce meridiana clariores.*

8 *Conuictus quis dici non poteſt, niſi habeat cõtra ſe teſtes idoneos, legales, & per omnia conteſtes.*

DISCEPTATIO XCIIII.

De Reo conuicto.

1 COnuicto de crimine non poteſt dari tortura, aliàs Iudex fatuus habetur. Alber.
2 l. Edictum. ff. de quæſt. Et ipſe Reus cõuictus, ſi neget, eſt abſoluendus: Sed ſi à Iudice fiat
3 proteſtatio, tunc eſt condemnandus pœna pecuniaria. Cæpol. conſ. 32. col. 8. qui ſequitur Alber. in d. l. Edictum Diui Auguſt. de quæſt. Boſſ. tit. de ſent. n. 70. Sin autem pro-
4 pter iniuriam, & ignorantiam Iudicis omittatur d. proteſtatio, tunc abſoluẽdus eſt rebus ſic ſtantibus, prout ſtant. Boſſ. tit. de ſent. nu.
5 71. Ex mea tamen ſententia illud ab omnibus eſt ſciendum, quod Conuicto etiam ex inditijs indubitatis, vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus pœna minuitur, & tẽperatur. Ità Boer. deciſ. 164. nu. 6. Garm. deciſ. 42. n. 1. Clar. q. 20. vert. ſciàs tamen. Ioan. Andr. in Addit. ad ſpec. tit. de probat. §. fin.
6 Vbi pro inditijs indubitatis Iudex non poteſt imponere pœnam ordinariã; pro alijs verò probabilibus deuenitur ad torturam. Iuxta
7 Text. in l. milites. C. de quæſt. Et vt cõuictus quis dici poſſit in criminalibus, exiguntur probationes luce meridiana clariores. l. fin. C. de probat. Ità vt vix etiã ipſe ea, quæ commiſerat, negare ſufficiat. l. qui ſententiã. in fin. C. de pœn. Boſſ. tit. de conuict. n. 9. Vbi quod hoc omnes ſciunt; ſed teſtes debẽt eſſe omni exceptione maiores. Vt poſt Bart. & Marſ. tradit Nouell. in pract. tit. de teſt. in mater. criminal. nu. 12 Carrer. in pract. in princ. nu.
8 165. Immo Conuictus dici non poteſt, qui non habet contra ſe teſtes idoneos, legales, & per omnia cõteſtes, & conformes. Et hanc ſententiam ſequuntur viri inſignes Caiet. apud S. Thom. 2. 2. q. 70. art. 2. Sot. lib. 5. de iuſt. & iur. q. 7. art. 2. ad primum Argum. Ioan. Roias tract. de hæret. par. 2. aſſert. 6. num. 146. ſeq.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Tortura non poteſt inſtigi, niſi prius conſtet de corpore delicti.*

2 *De corpore delicti debet ſaltim conſtare per coniecturas.*

3 *De corpore delicti quando non conſtat, proceſſus eſt nullus.*

4 *Diſpoſitio non procedit, niſi verificetur id, ſuper quo fundatur.*

5 *Delictum fuiſſe patratum, niſi cõſtet, nec Rei ſatis eſt, vt torqueatur, ſeù damnetur, etiã ſpontè facta confeſſio.*

6 *De corpore delicti aliunde conſtare debet, quam per confeſſionem Rei.*

7 *De corpore delicti quando non conſtat, non poteſt ad inquiſitionem deueniri*

8 *Delicti præſumptio vt currat contra aliquem debet cõſtare Iudici delictũ fuiſſe cõmiſſũ.*

9 *Delictum patens eſſe debet, antequã aduerſus aliquem procedatur.*

10 *Corpus delicti non ſufficit probari per coniecturas, & inditia, ſed probatio debet eſſe liquida & plena.*

11 *Delictum fuiſſe commiſſum debet conſtare per probationes liquidiſſimas.*

12 *Delictum fuiſſe cõmiſſum debet conſtare ante Inquiſitionem, ne dum ante torturam.*

13 *Immo etiam ante capturam, & ante accuſationem.*

14 *Delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi conſtet fuiſſe patratum.*

15 *Probatio delicti non debet eſſe in genere, ſed debet deueniri ad indiuiduum.*

DISCEPTATIO XCV.

De Corpore delicti.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura, niſi
prius conſtet de corpore delicti. l. 1. §.
Item illud. ff. ad Syllan. l. proinde. la ſecunda
cum ibi not. per Gloſ. ff. ad l. Aquil. Idq; ſal-
2 tim per coniecturas; Vt quia oſtium fractum,
& ſimilia. Tradit Bart. l. ſi quis ex argentarijs
§. an verò. ff. de eden. & in terminis tenet Ber
tian. conſ. 257. verſ. & quamuis, vol. 3. Pariſ.
conſ. 153. verſ. antequam. lib. 4. Boſs. latè tit.
3 de delict. in princ. Et quando non conſtat de
corpore delicti, proceſſus eſt nullus. Caſon.
poſt alios tract. de torment. c. 18. n. 7. d. l. 1. §.
Item illud. ff. ad Sillan. d. l. proindè. la ſecũda
cum ibi not. per Gloſ. ff. ad l. Aquil. Bal. &
Paul. de Caſtr. in Auth. Sed nouo iure. C. de
4 furt. Ratio eſt, quia diſpoſitio non procedit,
niſi verificetur id, ſuper quo fundatur. Gloſ.
in l. mancipia. in verb. ad notandũ. C. de ſeru.
fugit. quam not. ibi Caſtrenſ. & Salyc. Vul-
pia. in l. 1. §. Item illud. ff. ad ſenat. conſult.
Silla. Bart. Bal. & ſcribentes d. §. Item illud.
Auth. nouo iure. verſ. Sed pone. C. de
Seru. fugit. Vulpell. conſ. 147. numer. 3.
Bertran. conſ. 257. tom. 3. Natt. conſ. 407.
tom. 2. Angel. tract. de maleſ. verſ. cœleſtem
veſtem abſtulit. Guid. Papa decif. 339. Dec.
c. dilecti. de iudi. Marſ. conſ. 8. Brun. tract. de
indit. 4 prin. q. num. 11. Blan. de quæſt. n. 18.
Boſs. tit. de delict. in pref. Vnde dicitur, quod
5 quando non conſtat, delictum fuiſſe patratũ,
nec Rei ſatis eſt, vt torqueatur, ſeù damnetur,
etiam ſpontè facta confeſſio. Bertran. d. cõſ.
257. num. 2. tom. 3. & iuxta not. in d. l. 1. ff. ad
Sillan. & in l. fin. C. de proba. cum. vulg. Vul-
pel. conſ. 44. nu. 1. Bal. in Addit. ad ſpec. tit. de
ſent. col. 15. Marſ. multos allegans. conſ. 35.
num. 3. Vulpell. conſ. 57. nu. 6. Et de delicti
6 corpore aliundè conſtare debet, quam per
confeſſionem Rei. Alex. conſ. 19. col. 1. lib. 7.
quia d. confeſſio ipſi non præiudicat. Immo
7 quando non conſtat de corpore delicti, ma-
nus Iudicis ſunt ligatæ, nec poteſt ad inquiſi-
tionem deueniri. l. neceſſarios. §. non alios. ff.
ad Sillan. l. ſi is, qui Titium. ff. de furt. Bart. l.
fin. col. 1. ff. de quæſt. Vltra quod delicti præ-
8 ſumptio, vt currat contra aliquem, debet cõ-
ſtare Iudici, delictum fuiſſe commiſſum quo-
modocunq; vel per teſtes, vel facti euiden-
tiam. Muſcatell. in pract. pag mihi 12. n. 39.
Et iure optimo quidem quia delictũ patens
9 eſſe debet, priuſquam aduerſus aliquem pro-
cedatur. l. 1. §. occiſorum. verſ. Item illud. ff.
ad ſenat. conſult. Silla. Ita vt nec quidẽ Rei
confeſſio ſatis foret. Gram. conſ. 60. Brun.
tract. de indit. 4. q. prin. n. 11. Caſſo. de maleſ.
c. 1. Vulpell. conſ. 5. n. 1. Quinimò delicti cor-
10 pus nõ ſufficit probari per coniecturas & in-
ditia; ſed probatio debet eſſe liquida, & ple-
na. Brunor. à ſole in ſuo vnico conſ. n. 200.
Vbi quod de delicto commiſſo debet cõſtare
11 per teſtes, & probatione, liquidiſſimas: Nec
non d. delictum debet conſtare ante Inquiſi-
tionem, nè dum ante torturam. Boſs. tit. de de
lict. n. 14. ac etiam ante capturam, & accuſa-
12 tionem. idem Boſſ. eo. tit. num. 53. quoniam
delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi con-
13 ſtet fuiſſe patratum Vulg. d. l. 1. §. Item illud
14 ff. ad Silla. Et ipſius probatio non debet eſſe
15 in genere, Sed debet deueniri ad indiuiduum.

Bart.

Bart.conſ.65.nu.2. Alex. conſ.3.nu.1.lib.3. Boſs. tit. de delict. in princ.

SVMMARIVM.

1 *Tortura in delictis occultis, exceptis, atrocibus, atrocioribus palã cõmiſſis, & leuibus non poteſt infligi tortura, niſi legitima præcedant inditia.*

2 *Delicta occulta, & difficilis probationis quæ dicantur.*

3 *Delicta excepta quæ dicantur.*

4 *Delicta grauia, & atrocia quæ dicantur.*

5 *Delicta atrociora, & grauiſſima quæ dicãtur.*

6 *Delicta palam commiſſa quæ dicantur.*

7 *Delicta leuia quæ dicantur.*

8 *Inditia legitima requiruntur ad Reum torquendum.*

9 *Inditia legitima debent eſſe talia ad Reum torquendũ, vt delictũ vix denegari poſſit.*

10 *Inditia ad torqueudũ debent eſſe talia, quod Iudex ſit quaſi certus de delinquente.*

11 *Inditia ad torquẽdum debẽt eſſe probabilia, propinqua, certa, & clara; nam ob leuia, obliqua, & remota Reus torqueri nõ poteſt.*

12 *Delicta ſingula ſunt probanda ad minus per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore.*

13 *Iura poſſunt à Iudice tranſgredi ſolũ in condemnando, & puniendo; non autem in procedendo.*

14 *Mandatarius non facit inditium contra mandantẽ ſine tortura, & non concurrentibus alÿs inditÿs.*

15 *Tortura facilè infligitur in ſecretis tractatibus, & delictis occultè commiſſis ſolum ad inueniendum delinquentes.*

16 *Tortura vbi inuenti ſunt Delinquentes ad inquirendum nõ proceditur tãta facilitate.*

17 *Seruus, & Mandatarius non faciunt inditiũ contra Seruum, & Mandantem, maximè ſi varÿ ſint.*

18 *Præſumptionibus, & coniecturis non eſt ſtandum contra alios.*

19 *Criminibus grauibus efficaciores requirũtur probationes.*

20 *Criminis atrocitas non facit vt Iudex poſſit deuenire ad torquendum, ſeù condemnandum, niſi legitima præcedant inditia.*

21 *Crimen quanto eſt grauius, & atrocius; tanto inditia debent eſſe grauiora, & vrgentiora.*

22 *Criminis atrocitas non facit, vt Iudex poſſit iura tranſgredi.*

23 *Arbitriũ Iudicis debet regulari ſecũdũ leges.*

24 *Arbitrio Iudicis remittitur quod à iure non eſt præfinitum.*

25 *Iudex arbitrari debet inditia non eſſe ſufficientia.*

26 *Opinio benignior ſemper eſt tenenda pro Reo.*

DISCEPTATIO XCVI.

De delictis occultis, grauibus, exceptis, & difficilis probationis.

1 IN Delictis occultis, vel difficilis probationis, in exceptis, ſiue exceptuatis, in
atrocibus, in atrocioribus, ſeù atrociſſimis,
in delictis palam commiſſis, nec non in delictis leuibus Inquiſito non poteſt infligi tor-
2 tura, niſi legitima præcedant inditia. Delicta
occulta, & difficilis probationis ſunt fraus,
ſimulãtio, partus ſuppoſitus, incẽdium, adulterium, ſodomia, dolus, furtũ tractatus, mandatum, conſpiratio, ſubornatio teſtium, venenatio, falſitas, falſa moneta, & ſimilia; Et dicuntur occulta, quia ſunt commiſſa in loco,
in quo nec actu, nec habitu teſtium copia haberi poteſt; vel quia clandeſtina, ideſt de no-
3 cte commiſſa. Farinac. q.86.nu. 35. Delicta
excepta ſunt crimen hæreſis, crimen læſę maieſt. crimen ſimoniæ, crimin ſacrilegij, crimen
falſificationis monetæ, crimen aſſaſinij, ac
etiam in caſu difficilis probationis, in quo aliter veritas haberi non poteſt. Farinac. q. 12,
4 num. 13. Delicta atrocia, & grauia ſunt infra
ſcripta, nempè Rebellionis, læſę maieſtatis,
homicidÿ ex propoſito commiſſi, falſæ monetæ, tertÿ homicidÿ cõmiſſi ab eo, qui alia
duo prius commiſiſſet, etiamſi pro eis condemnatus non fuiſſet; vulneris illati proditoriè, & ſi mors non ſequatur; Raptus Virginis honeſtæ, vſus Veneris cũ Sacra Virgine,
Sodomiæ, famoſorũ latronum in vÿs graſſatorum, falſificationis ſigilli Principis. Muſcatell. in pract. crim. pag. mihi 186. n. 10. ſeq.
Et delicta atrocia dicuntur ea, pro quibus
imponitur, ſimpliciter pœna mortis naturalis, ſeù ciuilis triremium perpetuò. Delicta
5 atrociora, ſeù atrociſſima dicuntur illa, pro
quibus imponitur grauior pœna, quam ſimplicis mortis in ipſo genere mortis. Vt puta
quia Rei codẽnati inſuuntur culeo, vel igne
comburuntur, vel in fruſta ſcinduntur, ſeù
rota inferuntur, ſeù trahuntur ad caudã equi,
& huiuſmodi. Monticell. in d. pract. crim. pag.
6 mihi 186. nu. 13. Delicta palam commiſſa
grauiora reputantur, & atrocius puniuntur,

vti

Digitized by Google

vti maioris, & perniciosioris exempli. l. 3. §.
Sed ex Senatu conſulto. ff. ad l. Cornel. de
7 Sicar. Delicta leuia dicuntur crimen abigea-
tus, furtum domeſticum, & leuis iniuria ver-
bo illata ſecundum ſpec. tit. de exe. ſen. §. nūc
dicendum. ver. 43. Vbi vide. Hæc refert, &
ſequitur Mar. Sozi. in c. 1. de libell. obla. in
47. fallent. Item Angel. in l. leuia. ff. de accu-
ſatio. dicit, quod delicta leuia ſunt, quando
leuis pœna imponitur, non attento quod
ſint aliàs de iure leuia, vel grauia. Vide Gloſ.
in c. cum illorum. de ſent. excomm. in verb.
dicantur crimina leuia vel non. Quam Gloſ.
probat Auguſt. de Arim. in Addit. in tract.
8 malef. in Gloſ. in verb. Hæc eſt quædam In-
quiſitio. col. 15. Pro quibus omnibus delictis
niſi legitima præcedant inditia, nullo modo
poteſt infligi tortura. Bal. & alij l. ſi quis ali-
cui. C. ad l. Iul. maieſt. Angel. de malef. in
verb. Quod tradiſti tuam patriam. in princ.
Hippol. l. quæſtionis habendæ. nu. 24. ff. de
quæſt. Oſaſc. deciſ. pedamon. 70. nu. 55. verſ.
nec obſtat. & n. 56. Marſil. l. 1. in princ. ff. de
quæſt. Capic. deciſ. 176. n. 4. Marſ. conſ. 120.
vol. pen. n. 35. verſ. quinimo etiā in crimine
læſ. maieſtatis. & in pract. § diligenter. n. 175
Gram. vot. 34 in fin. Foller. in pract. crim. in
verb. Quod ſuffocauit vxorem. n. 53. & 58.
lib. 1. & latius conſ. 361. n. 31. lib. 3. Rolan.
9 conſ. 7. n. 38. ſeq. Cacheran. deciſ. 79. nu. 6.
Oſaſc. d. deciſ. dicit, quod in delictis occultis,
& difficilis probationis non ſolum requiri
inditia; Sed illa debere eſſe certa, & talia, vt
vix poſſit negari delictum; & ſic legitima, &
10 ſufficientia vt in alijs delictis. Immo etiam
in dd. delictis inditia ad torquendum debent
eſſe talia, quod Iudex ſit quaſi certus de de-
11 linquente. Bal. cōſ. 77 col. 1. lib. 3. Quinimò
vt aliquis torqueri poſſit, requiruntur inditia
probabilia, propinqua, certa, & clara; nam ob
leuia, obliqua, & remota nō poteſt torqueri.
Gloſ. l. fin. ff. de quæſt. Corrad. in pract. tit. de
12 negat. crim. & torment. nu. 26. Et ſupradicta
delicta ſunt ſingula probanda ad minus per
duos teſtes idoneos, & conteſtes de loco, &
tempore. l. fin. & ibi Gloſ. in verb. vel inditijs
C. famil. hærciſc. quam dicit eſſe comuniter
approbatam Boer. deciſ. 163. num. 3. Nec
13 facit, ſi per aliquos Iudices dicatur, quod in
ſimilibus delictis licet Iudici iura tranſgredi;
quoniam in omnibus delictis licet Iudici iura
tranſgedi, quando conſtat inculpatum deli-
quiſſe, & ſic in condemnando, & puniendo;
non autem in procedendo, Vbi eſt dubium,
an Reus cōmiſerit delictum, an non. Foller.
in pract. in verb. Quod ſuffocauit vxorem.
n. 57. Boſs. tit. de for. compet. nu. 65. Gabriel
lib. 7. concluſ. 1. n. 38. Rolan. conſ. 7. nu. 42.
lib. 1. & conſ. 12. num. 72. ſeq. lib. 3. Et eſt
communis opinio, vti atteſtatur Maſcard. de
probat concluſ. 137. nu. 5. lib. 1. Marſ. conſ.
74. nu. 34. ſeq. Gram. vot. 34. in fin. Vbi de-
clarat, quod in enormibus licet iura tranſgre-
di non in procedendo, quia non dum notum
eſt, an inculpatus ſit culpabilis; ſed in con-
demnando, & puniendo. Carrer. in ſua pract.
crim. in l. obſeruare. nu. 181. circa. fin. verſ.
amplia etiam in criminibus exceptuatis; &
paulo ſupra verſ. amplia vt ne dum requi-
rantur inditia, Sed legitima inditia, & ideò
dicit Afflict. quem refert, & ſequitur Gram.
conſ. 21. num. 4. in princ. ſub num. 13.
14 Quod Mandatarius non facit inditiū ad tor-
turam contra Mandantē ſine tortura, & non
concurrentibus alijs inditijs, & adminiculis
15 etiam in crimine læſę maieſtatis: Quod dici-
tur in ſecretis tractatibus, & delictis occultè
commiſſis facillimè deueniri ad torturam:
16 Hoc verum eſt ad inueniendum delinquen-
tes: Sed vbi inuenti ſunt Delinquentes, ad
inquirendum demandantibus non procedi-
tur tanta facilitate; licet huiuſmodi mandata
17 non ſoleant dari niſi occultè; Sed aliæ iuris
regulæ ſeruantur; quibus dicitur, quod ſer-
uus, & Mandatarius non faciunt inditium
contra ſeruum, & mandantem, vt proximè
dictum fuit, maximè ſi varij ſint, & ex alijs
18 delictis infames; non eſt amplius ſtandum
in præſumptionibus, & coniecturis contra
alios. Caſſan. conſ. 58. num. 16. verſ. Item
prædicta. Et plutibus quidem rationibus.
19 Prima ratio eſt, quia criminibus grauibus,
cum grauiſſimam cauſam habeant, efficacio-
res requiruntur probationes. l. vlt. C. de pro-
20 bat. Dec. conſ. 429. nu. 9. ſeqq. Secunda Ra-
tio eſt, quia quanto crimen eſt grauius, &
atrocius, tanto inditia debent eſſe grauiora,
& vrgentiora. c. Vbi periculum. de elect. in
ſexto Rolan. conſ. 361. num. 23. lib. 3.
21 Tertia Ratio eſt, quia criminis atrocitas non
facit vt Iudex poſſit iura traſgredi; Et licet
22 inditia ad torquendum ſint arbitraria; tamen
Iudicis arbitrium debet regulari ſecundum
23 leges, & debet iuri, rationi, & æquitati eſſe
conſonum. Rom. conſ. 376. Alex. conſ. 217.
24 num. 5. lib. 2. Vltra quod Iudicis arbitrio re-
mittitur, quod à iure non eſt præfinitū. l. 1. ff.
25 de iur. deli. l. hodie. ff. de pęn. l. 1. ff. de effracto.

Et

Digitized by Google

Et in dubio Iudex debet arbitrari inditia non
eſſe ſufficientia ad torturam. Boſs. tit. de indit.
num. 72. Cacheran. d. deciſ. 79. num. 58. ſeq.
26 Ratio eſt, quia in criminalibus ſemper tenen-
da eſt opinio benignior pro Reo. l. interpre-
tatione. ff. de pœn. Iaſ. in l. 2. num. 40. in fin. ff.
ſi quis in ius voc. non ierit.

SVMMARIVM.

1 *Exculpatio offenſi efficit, vt offendens nullo modo poſſit torqueri.*
2 *Exculpationi offenſi non ſolum eſt ſtandum, ſed etiam omninò credendum.*
3 *Mandans excuſatur, ſi Mandatarius v. g. dicat, homicidium comiſiſſe ob propriam inimicitiam.*
4 *Exculpatio adeò eſt efficax, quod prodeſt etiã ad abſolutionem.*
5 *Inditia innocentiæ quæ ſint.*
6 *Præſumptio quando adeſt in proceſſu pro Reo, tollit præſumptionem Fiſci.*
7 *Præſumptio vna aliam tollit.*
8 *Præſumptio quando eſt conſona veritati, plenam pro Reo facit probationem.*
9 *Præſumptio dicitur conſona veritati, quia Natura dicat neminem delinquere velle.*
10 *Maleficium pugnat contra naturam.*
11 *Natura abborret illud quod eſt cõtra ipſam.*
12 *Natura cognationẽ quandam inſtituit inter homines.*
13 *Delictum fuiſſe cõmiſſum nũquã preſumitur.*
14 *Præſumptiones pro Reo præferuntur præſumptionibus Fiſci.*
15 *Præſumptiones quando ſunt hinc inde nempè pro Reo & pro Fiſeo Fiſci intentio confunditur, & eſt locus abſolutioni Rei.*
16 *Inditium vnum tollit aliud.*
17 *Præſumptio illa ſola eſt amplectenda, quæ tendit ad excluſionem delicti.*
18 *Præſumptio pro Reo eſt quod excuſat.*
19 *Inditia inditijs tolluntur contrarijs.*

DISCEPTATIO LXXXXVII.

De Exculpatione Offenſi.

1 OFfenſi exculpatio adeò prodeſt Incul-
pato, quod exiſtente tali inditio inno-
centiæ pro ipſo nullo modo poteſt torqueri.
Tradit Bal. in l. 1. col. fin. verſ. pone, quod te-
ſtator. n. 32. C. commun. delegat. Alex. conſ.
2 24. col. 5. nu. 15. lib. 2. Et d. offenſi exculpa-
tioni non ſolum eſt ſtandum, ſed omninò eſt
credendum. Gram. deciſ. 56. nu. 11. Hippol.
conſ. 61. nu. 35. ſeqq. Gloſ. notab. l. pen. C.
de fideicomm. ſingulariter dixerunt Alex. &
Alber. in l. ſi. quis in graui. §. ſi quis moriens.
ff. ad Sillan. & Bal. in d. l. 1. in vlt. col. in verb.
pone teſtator. nu. 33. C. commun. delegat.
Nouell. tract. ad defenſ. car. mihi 65. nu. 90.
Gram. vot. 24. n. 14. Vulpell. conſ. 113. n. 8.
3 Prout excuſatur v. g. Mandans, ſi Mandata-
rius dixerit commiſiſſe homicidium propter
propriam inimicitiam, & non de mandato
ipſius Mandantis. Bal. c. 1. §. iniuria. col. 8.
verſ. ſi Titius. de pact. iuram. firman. Et adeò
4 iſta Exculpatio prodeſt, quando in proceſſu
adſunt ſigna, ſeù inditia innocẽtiæ Rei, quod
prodeſt etiam ad abſolutionem. Bertac. conſ.
246. nu. 10. lib. 1. Menoch. de præſumpt. q.
5 90 num. 3. Gram. conſ. 56. nu. 11. Et inno-
centiæ inditia ſunt, quando quis eſt inermis,
extra vllum intereſſe, & nulla inimicitia ſal-
tim cõſiderabili exiſtente, & cum Mandante
ſaltem mane non ſit allocutus. Vulpell. cõſ.
6 95. nu. 11. Immo quando in proceſſu adeſt
præſumptio aliqua pro Reo tollit præſum-
7 ptionem Fiſci; quia præſumptio vna tollit
aliã c. accedens. ibi Gloſ. de crim. falſ. latè
Marſ. in l. 1. §. Diuus Adrianus. nu. 78. C. de
Sicar. c. accedens. & ibi Gloſ. de ſpõſal. Bart.
l. Diuus. C. de in integer. reſtit. Cyn. l. ſi non
dotem §. transgerdiamur. ff. de ſolut. matrim.
8 Et maximè quando præſumptio eſt cõſona
veritati, plenã pro Reo facit probationem.
Soc. Iun. conſ. 3. col. 2. num. 6. poſt alios.
9 Et veritati conſona dicitur præſumptio;
quia Natura dictat neminem delinquere vel-
le. Bal. c. cum in iuuentute. de præſumpt.
10 Vbi ſubdit, quod omne maleficium pugnat
contra naturam; & Natura abhorret illud,
11 quod pugnat contra ipſam; quoniam Na-
tura cognationem quandam inſtituit inter
12 homines. c. charitas el ſecundo de pœnit. di-
ſtin. 2. Ob eamq; rem haud mirũ, ſi aliquis
bonus non vult nocere alteri; ideò nunquã
13 præſumitur fuiſſe commiſſum delictum ab
aliquo, quando non adeſt cauſa. Ita Barr.
conſ. 8. num. 8. inter conſ. crim. diuerſ. lib. 1.
Quod ſufficit pro lege hanc naturalem ratio-
nem allegare. l. cum ratio. ff. de bon. damn.
14 Cæterum illud præcipuè eſt animaduerten-
dum, quod præſumptiones pro Reo præfe-
runtur præſumptionibus Fiſci. Fœlyn. c. in
noſtra. col. fin. de teſt. Quinimò quando eſ-
15 ſent præſumptiones hinc inde, nempè pro
Reo, & pro Fiſco, Fiſci intentio confunditur,
16 & eſt locus abſolutioni Rei; quia vnum in-
ditium

ditium tollit aliud (vt proximè dictum eſt)
17 Vltra quod illa præſumptio ſola attenditur, & eſt amplectenda, quæ tendit ad excluſionẽ delicti. Vulg. l. merito. ff. pro Soc. cum his, quæ latè docet Alciat. tract. de præſumpt. reg. 3. præſ. 1. Vulpell. conſ. 38. nu. 4. Fulgoſ. conſ. 198. col. 2. Gram. conſ. ciuil. 59. n. 31.
18 Ioan. de Amic. conſ. 53. nu. 7. Ratio eſt tum quia præſumptio eſt pro eo, quod excuſat. Bal. l. præcibus. col. 7. C. de impuber. & alijs
19 ſubſtit. Tum etiam quia inditia inditijs tolluntur contrarijs. l. pen. ff. de reſtit. in integr. Et ità in proprijs terminis tradunt Bal. & Salyc. in l. in ciuilem. C. de furt. Menoch. q. 462. num. 10. Vbi adducit infinitos concordantes.

SVMMARIVM.

1 *Homo liber, niſi varius, atque contrarius depræbendatur, vel eiuſdem criminis particeps ſit, torqueri non poteſt.*
2 *Homini libero pro teſtimonio non vacillanti torturam infligi non oportet.*
3 *Hominem liberum veritatem dicere lex præſumit.*
4 *Seruus torqueri poteſt, ſi vacillet, ac etiam teſtis ſi ſit ſeruus.*

DISCEPTATIO LXXXVIII.

De Homine libero.

TOrtura homini libero non infertur, niſi varius, atque contrarius depræhen-
1 datur, vel eiuſdem criminis particeps ſit. l. ex libero. ff. de quæſt. Alciat. tract. de præ-
2 ſumpt. reg. 2. præſ. 29. Vulpell. conſ. 30. num. 6. Immo homo liber pro teſtimonio non torquetur; quia lex præſumit homi-
3 nem liberum dicere veritatem ex ſe abſq; tortura. Caliſtratus l. ex libero. ff. de quæſt. Vulpell. conſ. 30. num. 5. Boſs. tit. de indit.
4 & conſiderat. ante tortu. num. 95. Secus autem ſeruus; ac etiam ſi teſtis ſit ſeruus, & vilis, ac vacillet, nec non præſumatur ſcire id, quod negat. Boſs. tit. de tortu. teſt. num. 8.

SVMMARIVM.

1 *Obliuio præſumitur poſt curſum duorum annorum.*
2 *Memoria hominis eſt labilis.*

DISCEPTATIO XCIX.

De Obliuione.

OB obliuionem tortura non poteſt infligi, quando obliuio eſt poſt curſum
1 duorum annorum; quoniã hominis memoria eſt labilis. Vt tradit Vbert. de Rob. tract. de depoſit. num. 38. Gram. conſ. 47. nu. 13.
2 Et de facili non diuturna. l. ſi arbiter. ff. de probat. Specul. tit. de locat. § 6. Vbi quod de facili poteſt quis de præterito obliuiſci, etiã quod ipſemet fecit. Et de lapſu biennij, quod præſumatur obliuio, ſcripſerũt Gram. conſ. 41. num. 5. Bertaz. conſ. 140. nu. 24.

SVMMARIVM.

1 *De delicto, ſeù facto liquidè conſtare debet, vt poſſit infligi tortura.*
2 *Tortura non datur ad liquidandũ factum, ſed perſonam.*
3 *De delicto legitimè non dicitur conſtare, niſi illius corpus Iudicis occulis ſubijciat.*

DISCEPTATIO. C.

De Delicto liquidè conſtare debet.

DE Delicto, ſeù facto quando in aliqua cauſa liquidè non conſtat, Inquiſito
1 non poteſt infligi tortura. Ariminen. in Addit. ad Angel. de malef. in verb. Et fama publica. num. 108. in fin. Vbi ſecundum Bal. quem allegat in l. 3 §. eiuſdem. ff. de teſt. Ra-
2 tio eſt, quia tortura non datur ad liquidandum factum, ſed perſonam. Idem tenet Brun. tract. de indit. par. 2. q. 5. num. 10. Muſcatell. in pract. crim. pag. mihi 16. num. 58.
3 Clar. q. 4. verſ. quando verò. Vbi quod non dicitur legitimè conſtare de delicto, niſi Iudicis oculis illius corpus ſubijciat. Idem tradit Blanc. in pract. num. 3. Vbi quod Iudex debet eſſe certus v. g. de homine mortuo.

SVMMARIVM.

1 *Contumacia ſola non ſufficit ad torturam.*
2 *Tortura quando infligatur ob contumaciam.*
3 *Homini bonæ famæ, & illi, qui non ſit ſolitus delinquere non infligitur tortura.*

conſ.37.num.2 & lib.1.Aym.conſ.75.nu.9. Immo etiam & querelā calumnioſam.Boer. deciſ.42.nu.20.Crauett.d.conſ.75.n.9. Vulpell.conſ.94.nu.5. Baliard.ad Clar.in §. ſtuprum.num.4.in fin. loquens in proprijs terminis ſtupri. Maſcard. de probat.lib.1.concluſ.537.nu.59.Cæphal.conſ.187.n.13. lib. 2.Oldrad.conſ.183.col.3.refert, & ſequitur Crauett.conſ.149.in fin.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis in vno reprobatus in omnibus reijcitur.*

DISCEPTATIO LXXXIIII.

De Teſte in vno reprobato.

1 Tortura non poteſt infligi Inquiſito ad depoſitionem teſtis in vno reprobati; quoniam in vno reprobatus in omnibus reijcitur.Innoc.c.fraternitatis.de hęret.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes informatorij niſi formiter repetantur, non probant.*

DISCEPTATIO LXXXV.

De Teſtibus informatorijs.

Tortura non poteſt infligi Inquiſito ad dicta teſtium informatoriorum, niſi formiter repetantur,nam aliter non probant. Angel.verb.fama publica.Brū.tract. de indit. 2.q.pri.par.num.1.Ruyn.conſ.46.in 4.Vulpell.conſ.12.num.7.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes non probant,quorum à teſtificando repelluntur authores.*

2 *Scriptura priuata pro ſcribente nullam fidem facit.*

3 *Relatio impoſſibilis iudicatur deſtructo antecedenti.*

DISCEPTATIO LXXXVI.

De Teſtibus, quorum Authores repelluntur.

Ad depoſitiones teſtium, quorum Authores repelluntur, nempè illi à qui-
1 bus audierunt.Inquiſito nō poteſt infligi tortura.c.fraternitatis.de hęret.in l.admonendi.
2 ff.de iureiur.Vbi quod ſcriptura priuata pro ſcribente nullam fidem facit; quoniam ſicut non creditur viue voci ſcribentis pro ſe, ità nec ſcripturæ eius, nè plus credatur copiæ, quam originali, vt dicere conſueuerat Aym.
3 conſ.41. Deſtructo enim antecedenti relatio impoſſibilis iudicatur. Bal. in l. etiam, in 4. oppo.C.de falſ.cau.deiect.leg. Vulpell.conſ. 27.num.7.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Vicinitas non parit inditium ad torturam, ſed cōuerſatio,& habitatio cū ipſa Vicina.*

2 *Conuerſatio debet eſſe ſtricta.*

3 *Vicinitas non nocet ad torturam, niſi alia concurrant.*

DISCEPTATIO LXXXVII.

De Vicina.

Vicino Inquiſito, qui habeat cōuerſationem cum aliqua muliere eius vicina, non poteſt infligi tortura;quoniam vicinitas
1 non parit inditium ad torturam, ſed conuerſatio,& cohabitatio cum ipſa Vicina. Gram. conſ.35.nu.16. ex doctrina Bal. quē allegat conſ.95.lib.1.Gram.vot.6.num.3. Et con-
2 uerſatio debet eſſe ſtricta. Aym.conſ.220.n. 12.verſ.amplius ex conuerſatione præſumitur.Maſcard.de probat.concluſ.451.num.9.
3 Immò Vicinitas non nocet ad torturam, niſi alia cōcurrant inditia, puta inhoneſtatis &c. Et ita Bart.interpretatur à Iaſ.in l.in actionibus.de in lit.iuran.Boſſ.de fur.nu.64.Rolan. cōſ.45.n.42.lib.1. Vulpell.cōſ.149.n.7.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Vicino pro furto non poteſt infligi tortura, niſi alia concurrant.*

2 *Vicino non infligitur tortura, niſi ſit ſolitus furari,vel in ſpecie ſit mala conditionis,& fama.*

DISCEPTATIO LXXXVIII.

De Vicino pro furto Inquiſito.

1 Vicino pro furto ex ſola vicinitate, niſi alia concurrant, non infligitur tortu-
2 ra,puta quia furari conſueuit,vel in ſpecie ſit malę conditionis,& famę Iaſ.in l. in actionibus.

bus. col. pen. ff. de in lit-iuran. Boſs.d.tit.de fur.n.64. Vulpell.conſ.65.nu. 2. & cõſ. 149. num.3.

SVMMARIVM.

1 *Vicinus accuſator non admittitur in teſtem pro eius Vicino.*

2 *Vicini ſunt loco parentum, ideò non ſunt idonei teſtes pro vicino.*

3 *Vicinitas dicitur vniuerſitas parua, & ſeparata ab alijs habitatoribus.*

DISCEPTATIO LXXXIX.

De Vicino Accuſatore.

1 Vicini accuſatoris dictum ad fauorẽ alterius vicini contra Inquiſitũ, quando eſt magna ſecum familiaritate coniunctus, non ſufficit ad torturam; quoniam Vicinus 2 nõ admittitur in teſtem pro Vicino. c.nullus. de teſt. Ratio eſt, quia Vicini ſunt loco parentum; ideò non ſunt idonei teſtes pro d. Vicino. Vt poſt Gloſ.quam allegat, Oſtendit Alber. de Malet. tract. de teſt. c. 4. num. 74. 3 Vltra quod Vicinitas dicitur Vniuerſitas parua, & ſeparata ab alijs habitatoribus. Gloſ. in l.aut aliter.§. ſi fortè.ff. quod vi, aut clam. d.Alber. de Malet.d. tract. de teſt.c.4. nu.74.

SVMMARIVM.

1 *Vſurarius eſt infamis.*

2 *Vſurarius efficitur infamis ipſo iure.*

3 *Vſurarius eſt omninò inhabilis ad teſtificandum.*

DISCEPTATIO LXXXX.

De Vſurario.

1 Inquiſito non poteſt infligi tortura ad dictum vſurarij; quoniam Vſurarius eſt infamis. l.improbum. & ibi DD. omnes. C. 2 ex quibus cauſ. infam. irroget. Immo efficitur infamis ipſo iure. Gloſ. in d. l. improbam. in Gloſ. fin. & eſt communis opinio. Vt per Couar. var.reſolut.lib.3.c. 3.num.2. 3 & ideò eſt omninò inhabilis ad teſtificãdum. Corrad.in pract.in Rubr. de teſt.§. perſonas teſtium aggrediendo.nu.10.& 12. pag.mihi 77. Farinac. q. 56. num.353.

SVMMARIVM.

1 *Pater non poteſt cogi ad teſtificandum contra filium.*

2 *Pater quod dicit contra filium redditur inuerisſimile, & non attenditur.*

3 *Pater plus diligit filium, quam ſeipſum.*

4 *Pater non præſumitur velle filium pati.*

5 *Pater magis terretur in filio, quam in ſemetipſo.*

6 *Pater, quando coactus deponit contra filium, nullum parit inditium.*

7 *Pater etiam volens non admittitur ad teſtificandum contra filium.*

DISCEPTATIO LXXXXI.

De Patre contra filium.

Filio nõn poteſt infligi tortura ad depoſitionem patris, qui non poteſt cogi ad 1 teſtificandum contra ipſum. l. parentes. Vbi not.omnes.C.de teſt.& maximè in illis, quæ 2 vitam adimunt: Et quod contra filium dicit, redditur inuerisimile, & non attenditur. An3 char.conſ.24.nu.4. Nam abhorret Natura; cum pater plus diligat filium, quã ſe ipſum. l.iſti quidem in fin.ff quod met. cauſ. Et ideò 4 non præſumitur velle ipſum pati. l.qui vno. §. qui filium. ff. de re milit. quoniam magis 5 terretur in filio, quam in ſemetipſo. Vulg.l. iſti quidem. Vulpell. conſ. 39. num. 3. Et 6 quando coactus deponit, nullum parit inditium. Ità expreſsè tradit Bal.in l. ſeruos. C. de teſt. Bart. in l.1. §. ſi ſeruus. ff. de quæſt. 7 Immo pater etiam volens non admittitur ad teſtificandum contra filium. d. l. parentes.

SVMMARIVM.

1 *Filius non poteſt cogi ad teſtificandum contra patrem.*

2 *Iudex non poteſt infringere hanc prohibitionẽ, quod filius poſſit teſtificari cõtra patrẽ.*

3 *Filius non poteſt teſtificari contra patrem ob reuerentiam, & ius naturale.*

4 *Teſtis dictum, qui non debet examinari, nihil operatur.*

DISCEPTATIO LXXXXII.

De Filio contra Patrem.

Patri non poteſt infligi tortura ad dictum filij, quia non poteſt cogi ad teſtificãdũ contra

1 contra ipſum.l.parentes. Vbi not. omnes. C.
de teſt.Albert.de Malet.tract.de teſt.par.1.c.
2 1.nu.5. Vbi ait, quod Iudex non poteſt in-
fringere hanc prohibitionem, quod filius
3 poſſit teſtificari contra patrem; quoniam eſt
interdictum ex quadam reuerentia, & iure
4 quodam naturali, quibus non poteſt per Iu-
dicem derogari. Anton.Gomez.tom.3.c.12.
Rub.de probat, delict. Et dictum teſtis, qui
non debet examinari, nihil operatur. Bal.l.1.
nu.2.C.de quæſt. Pariſ.conſ.18.n.25.vol.4.

SVMMARIVM.

1 *Frater contra fratrem ob coniunctionem ſanguinis non admittitur in teſtem.*

2 *Frater contra fratrem teſtificari non poteſt; quod etiam pacto, & ex voluntate ipſorum tolli non poteſt.*

3 *Frater contra fratrem in magnis delictis teſtificari non poteſt, ſecus autem in leuibus.*

4 *Soror non poteſt venire cōtra ſuum fratrem.*

DISCEPTATIO XCIII.

De Fratre contra fratrem.

FRatri nō poteſt infligi tortura ad dictum
alterius fratris, & id propter cōiunctio-
1 nem ſanguinis ſecundum Bal.in Rubr.C.qui
accuſ. non poſs. quæ eſt immutabilis. l. iura
2 ſanguinis.ff.de reg.iur. quod etiam pacto, &
ex voluntate partium tolli non poteſt. Vt l.
3 ius agnationis. ff. de pac. Et id intelligitur in
magnis delictis. Angel. tract. maleſ. in verb.
4 & ad Querelam. num. 22. Prout nec etiam
Soror poteſt venire contra ſuum fratrem.
Nell.in tract.ad d. ſenſ.car.mihi 46.num.28.
Secus autem in leuibus criminibus, & quādo
ſuam, vel ſuorum proſequitur iniuriam. Vt
idem num.29. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Conuicto de crimine non debet dari tortura, aliàs Iudex fatuus habetur.*

2 *Conuicto, qui neget, ſi infligatur tortura, eſt abſoluendus.*

3 *Conuicto ſi priuſquā torqueatur fiat à Iudice proteſtatio, eſt condemnandus pœna pecuniaria.*

4 *Conuicto ſi infligatur tortura & per iniuriā, & ingorantiam Iudicis omittatur proteſtatio, tunc abſoluendus eſt.*

5 *Conuicto etiam ex inditijs indubitatis, & vehementiſſimis, & luce meridiana clarioribus pœna minuitur, & temperatur.*

6 *Inditia indubitata non ſufficiunt ad imponendam pœnam ordinariam.*

7 *Conuictus vt quis dici poſſit in criminalibus, exiguntur probationes luce meridiana clariores.*

8 *Conuictus quis dici non poteſt, niſi habeat cōtra ſe teſtes idoneos, legales, & per omnia conteſtes.*

DISCEPTATIO XCIIII.

De Reo conuicto.

1 COnuicto de crimine non poteſt dari tor
tura, aliàs Iudex fatuus habetur. Alber.
2 l.Edictum. ff.de quæſt. Et ipſe Reos cōuictus,
ſi neget, eſt abſoluendus: Sed ſi à Iudice fiat
3 proteſtatio, tunc eſt condemnandus pœna
pecuniaria. Cœpol.conſ.32.col.8.qui ſequi-
tur Alber. in d. l. Edictum Diui Auguſt. de
quæſt. Boſs.tit. de ſent.n.70. Sin autem pro-
4 pter iniuriam, & ignorantiam Iudicis omit-
tatur d.proteſtatio, tunc abſoluēdus eſt rebus
ſic ſtantibus, prout ſtant. Boſs.tit.de ſent.nu.
5 71. Ex mea tamen ſententia illud ab omni-
bus eſt ſciendum, quod Conuicto etiam ex
inditijs indubitatis, vehementiſſimis, & luce
meridiana clarioribus pœna minuitur, & tē-
peratur. Ità Boer.deciſ.164.nu.6. Garm.de-
ciſ. 42.n.1. Clar.q.20.verſ.ſcias.tamen.Ioan.
Andr. in Addit. ad ſpec. tit.de probat. §. fin.
6 Vbi pro inditijs indubitatis Iudex non poteſt
imponere pœnam ordinariā; pro alijs verò
7 probabilibus deuenitur ad torturam. Iuxta
Text.in l.milites.C.de quæſt. Et vt cōuictus
quis dici poſſit in criminalibus, exiguntur
probationes luce meridiana clariores.l.fin.C.
de probat. Ità vt vix etiā ipſe ea, quæ com-
miſerat, negare ſufficiat.l.qui ſententiā.in fin.
C.de pœn.Boſs.tit.de conuict.n.9. Vbi quod
hoc omnes ſciunt; ſed teſtes debēr eſſe omni
exceptione maiores. Vt poſt Bart. & Marſ.
tradit Nouell. in pract. tit. de teſt. in mater.
criminal.nu.12 Carter.in pract.in princ.nu.
8 165. Immo Conuictus dici non poteſt, qui
non habet contra ſe teſtes idoneos, legales,
& per omnia cōteſtes, & conformes. Et hanc
ſententiam ſequuntur viri inſignes Caiet.
apud S. Thom. 2.2.q.70.art.2. Sot.lib.5.de
iuſt. & iur. q. 7. art. 2. ad primum Argum.
Ioan. Roias tract. de hæret. par. 2. aſſert. 6.
num. 146. ſeq.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Tortura non poteſt infligi, niſi prius conſtet de corpore delicti.*
2 *De corpore delicti debet ſaltim conſtare per coniecturas.*
3 *De corpore delicti quando non conſtat, proceſſus eſt nullus.*
4 *Diſpoſitio non procedit, niſi verificetur id, ſuper quo fundatur.*
5 *Delictum fuiſſe patratum, niſi cõſtet, nec Rei ſatis eſt, vt torqueatur, ſeù damnetur, etiã ſpontè facta confeſſio.*
6 *De corpore delicti aliunde conſtare debet, quam per confeſſionem Rei.*
7 *De corpore delicti quando non conſtat, non poteſt ad inquiſitionem deueniri.*
8 *Delicti præſumptio vt currat contra aliquem debet cõſtare Iudici delictũ fuiſſe cõmiſſũ.*
9 *Delictum patens eſſe debet, antequã aduerſus aliquem procedatur.*
10 *Corpus delicti non ſufficit probari per coniecturas, & inditia, ſed probatio debet eſſe liquida & plena.*
11 *Delictum fuiſſe commiſſum debet conſtare per probationes liquidiſſimas.*
12 *Delictum fuiſſe cõmiſſum debet conſtare ante Inquiſitionem, nè dum ante torturam.*
13 *Immo etiam ante capturam, & ante accuſationem.*
14 *Delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi conſtet fuiſſe patratum.*
15 *Probatio delicti non debet eſſe in genere, ſed debet deueniri ad indiuiduum.*

DISCEPTATIO XCV.

De Corpore delicti.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura, niſi prius conſtet de corpore delicti. l. 1. §. Item illud. ff. ad Syllan. l. proinde. la ſecunda cum ibi not. per Gloſ. ff. ad l. Aquil. Idq; ſal-
2 tim per coniecturas; Vt quia oſtium fractum, & ſimilia. Tradit Bart. l. ſi quis ex argentarijs §. an verò. ff. de eden. & in terminis tenet Bertran. conſ. 257. verſ. & quamuis, vol. 3. Pariſ. conſ. 153. verſ. antequam. lib. 4. Boſs. latè tit.
3 de delict. in princ. Et quando non conſtat de corpore delicti, proceſſus eſt nullus, Gaſon. poſt alios tract. de torment. c. 18. n. 7. d. l. 1. §. Item illud. ff. ad Sillan. d. l. proindè. la ſecũda cum ibi not. per Gloſ. ff. ad l. Aquil. Bal. & Paul. de Caſtr. in Auth. Sed nouo iure. C. de
4 furt. Ratio eſt, quia diſpoſitio non procedit, niſi verificetur id, ſuper quo fundatur. Gloſ. in l. mancipia. in verb. ad notandũ. C. de ſeru. fugit. quam not. ibi Caſtrenſ. & Salyc. Vulpia. in l. 1. §. Item illud. ff. ad ſenat. conſult. Silla. Bart. Bal. & ſcribentes d. §. Item illud. Auth. nouo iure. verſ. Sed pone. C. de Seru. fugit. Vulpell. conſ. 147. numer. 3. Bertran. conſ. 257. tom. 3. Natt. conſ. 407. tom. 2. Angel. tract. de malef. verſ. cœleſtem veſtem abſtulit. Guid. Papa deciſ. 339. Dec. c. dilecti. de iudi. Marſ. conſ. 8. Brun. tract. de indit. 4. prin. q. num. 11. Blan. de quæſt. n. 18. Boſs. tit. de delict. in pref. Vnde dicitur, quòd
5 quando non conſtat, delictum fuiſſe patratũ, nec Rei ſatis eſt, vt torqueatur, ſeũ damnetur, etiam ſpontè facta confeſſio. Bertran. d. cõſ. 257. num. 2. tom. 3. & iuxta not. in d. l. 1. ff. ad Sillan. & in l. fin. C. de proba. cum. vulg. Vulpel. conſ. 44. nu. 1. Bal. in Addit. ad ſpec. tit. de ſent. col. 15. Marſ. multos allegans. conſ. 35. num. 3. Vulpell. conſ. 57. nu. 6. Et de delicti
6 corpore aliundè conſtare debet, quam per confeſſionem Rei. Alex. conſ. 19. col. 1. lib. 7. quia d. confeſſio ipſi non præiudicat. Immo
7 quando non conſtat de corpore delicti, manus Iudicis ſunt ligatæ, nec poteſt ad inquiſitionem deueniri. l. neceſſarios. §. non alios. ff. ad Sillan. l. ſi is, qui Titium. ff. de furt. Bart. l. fin. col. 1. ff. de quæſt. Vltra quod delicti præ-
8 ſumptio, vt currat contra aliquem, debet cõſtare Iudici, delictum fuiſſe commiſſum quomodocunq; vel per teſtes, vel facti euidentiam. Muſcatell. in pract. pag mihi 12. n. 39. Et iure optimo quidem quia delictũ patens
9 eſſe debet, priuſquam aduerſus aliquem procedatur. l. 1. §. occiſorum. verſ. Item illud. ff. ad ſenat. conſult. Silla. Ita vt nec quidẽ Rei confeſſio ſatis foret. Gram. conſ. 60. Brun. tract. de indit. 4. q. prin. n. 11. Caſſo. de maleſ. c. 1. Vulpell. conſ. 5. n. 1. Quinimò delicti cor-
10 pus nõ ſufficit probari per coniecturas & inditia; ſed probatio debet eſſe liquida, & plena. Brunor. à ſole in ſuo vnico conſ. n. 200. Vbi quod de delicto commiſſo debet cõſtare
11 per teſtes, & probatione, liquidiſſimas: Nec non d. delictum debet conſtare ante Inquiſitionem, nè dum ante torturam. Boſs. tit. de delict. n. 14. ac etiam ante capturam, & accuſa-
12 tionem. idem Boſſ. eo. tit. num. 53. quoniam delictum non poteſt aſcribi alicui, niſi con-
13 ſtet fuiſſe patratum Vulg. d. l. 1. §. Item illud.
14 ff. ad Silla. Et ipſius probatio non debet eſſe
15 in genere, Sed debet deueniri ad indiuiduum.

Bart.

Bart.conſ.65.nu.2. Alex. conſ.3.nu.1.lib.3. Boſs. tit. de delict. in princ.

SVMMARIVM.

1 *Tortura in delictis occultis, exceptis, atrocibus, atrocioribus palā cōmiſſis, & leuibus non poteſt infligi tortura, niſi legitima præcedant inditia.*
2 *Delicta occulta, & difficilis probationis quæ dicantur.*
3 *Delicta excepta quæ dicantur.*
4 *Delicta grauia, & atrocia quæ dicantur.*
5 *Delicta atrociora, & grauiſſima quę dicātur.*
6 *Delicta palam commiſſa quæ dicantur.*
7 *Delicta leuia quæ dicantur.*
8 *Inditia legitima requiruntur ad Reum torquendum.*
9 *Inditia legitima debent eſſe talia ad Reum torquendū, vt delictū vix denegari poſſit.*
10 *Inditia ad torqueudū debent eſſe talia, quod Iudex ſit quaſi certus de delinquente.*
11 *Inditia ad torquēdum debēt eſſe probabilia, propinqua, certa, & clara; nam ob leuia, obliqua, & remota Reus torqueri nō poteſt.*
12 *Delicta ſingula ſunt probanda ad minus per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore.*
13 *Iura poſſunt à Iudice tranſgredi ſolū in condemnando, & puniendo; non autem in procedendo.*
14 *Mandatarius non facit inditium contra mandantē ſine tortura, & non concurrentibus alijs inditijs.*
15 *Tortura facilè infligitur in ſecretis tractatibus, & delictis occultè commiſſis ſolum ad inueniendum delinquentes.*
16 *Tortura vbi inuenti ſunt Delinquentes ad inquirendum nō proceditur tāta facilitate.*
17 *Seruus, & Mandatarius non faciunt inditiū contra* [illegible]*eruum, & Mandantem, maximè ſi varij ſint.*
18 *Præſumptionibus, & coniecturis non eſt ſtandum contra alios.*
19 *Criminibus grauibus efficaciores requirūtur probationes.*
20 *Criminis atrocitas non facit vt Iudex poſſit deuenire ad torquendum, ſeù condemnandum, niſi legitima præcedant inditia.*
21 *Crimen quanto eſt grauius, & atrocius; tanto inditia debent eſſe grauiora, & vrgentiora.*
22 *Criminis atrocitas non facit, vt Iudex poſſit iura tranſgredi.*
23 *Arbitriū Iudicis debet regulari ſecūdū leges.*
24 *Arbitrio Iudicis remittitur quod à iure non eſt præfinitum.*
25 *Iudex arbitrari debet inditia non eſſe ſufficientia.*
26 *Opinio benignior ſemper eſt tenenda pro Reo.*

DISCEPTATIO XCVI.

De delictis occultis, grauibus, exceptis, & difficilis probationis.

1 IN Delictis occultis, vel difficilis probationis, in exceptis, ſiue exceptuatis, in atrocibus, in atrocioribus, ſeù atrociſſimis, in delictis palam commiſſis, nec non in delictis leuibus Inquiſito non poteſt infligi tortura, niſi legitima præcedant inditia. Delicta
2 occulta, & difficilis probationis ſunt fraus, ſimulātio, partus ſuppoſitus, incēdium, adulterium, ſodomia, dolus, furtū tractatus, mandatum, conſpiratio, ſubornatio teſtium, venenatio, falſitas, falſa moneta, & ſimilia; Et dicuntur occulta, quia ſunt commiſſa in loco, in quo nec actu, nec habitu teſtium copia haberi poteſt; vel quia clandeſtina, ideſt de no-
3 cte commiſſa. Farinac. q.86.nu. 35. Delicta excepta ſunt crimen hæreſis, crimen læſę maieſt. crimen ſimoniæ, crimin ſacrilegij, crimen falſificationis monetæ, crimien aſſaſinij, ac etiam in caſu difficilis probationis, in quo aliter veritas haberi non poteſt. Farinac. q.12,
4 num.13. Delicta atrocia, & grauia ſunt infra ſcripta, nempè Rebellionis, læſę maieſtatis, homicidij ex propoſito commiſſi, falſæ monetæ, tertij homicidij cōmiſſi ab eo, qui alia duo prius commiſiſſet, etiamſi pro eis condemnatus non fuiſſet; vulneris illati proditoriè, & ſi mors non ſequatur; Raptus Virginis honeſtæ, vſus Veneris cū Sacra Virgine, Sodomiæ, famoſorū latronum in vijs graſſatorum, falſificationis ſigilli Principis. Muſcatell. in pract.crim.pag.mihi 186.n.10.ſeq. Et delicta atrocia dicuntur ea, pro quibus imponitur, ſimpliciter pœna mortis natura-
5 lis, ſeù ciuilis triremium perpetuò. Delicta atrociora, ſeù atrociſſima dicuntur illa, pro quibus imponitur grauior pœna, quam ſimplicis mortis in ipſo genere mortis. Vt puta quia Rei codēnati inſuuntur culeo, vel igne comburuntur, vel in fruſta ſcinduntur, ſeù rota inferuntur, ſeù trahuntur ad caudā equi, & huiuſmodi. Monticell. in d. pract. crim. pag.
6 mihi 186. nu. 13. Delicta palam commiſſa grauiora reputantur; & atrocius puniuntur, vti

vti maioris, & perniciosioris exempli. l. 3. §.
Sed ex Senatu conſulto. ff. ad l. Cornel. de
7 Sicar. Delicta leuia dicuntur crimen abigea-
tus, furtum domeſticum, & leuis iniuria ver-
bo illata ſecundum ſpec. tit. de exe. ſen. §. nūc
dicendum. ver. 43. Vbi vide. Hæc refert, &
ſequitur Mar. Sozi. in c. 1. de libell. obla. in
47. fallent. Item Angel. in l. leuia. ff. de accu-
ſatio. dicit, quod delicta leuia ſunt, quando
leuis pœna imponitur, non attento quod
ſint aliàs de iure leuia, vel grauia. Vide Gloſ.
in c. cum illorum. de ſent. excomm. in verb.
dicantur crimina leuia vel non. Quam Gloſ.
probat Auguſt. de Arim. in Addit. in tract.
8 malef. in Gloſ. in verb. Hæc eſt quædam In-
quiſitio. col. 15. Pro quibus omnibus delictis
niſi legitima præcedant inditia, nullo modo
poteſt infligi tortura. Bal. & alij l. ſi quis ali-
cui. C. ad l. Iul. maieſt. Angel. de malef. in
verb. Quod tradiſti tuam patriam. in princ.
Hippol. l. quæſtionis habendæ. nu. 24. ff. de
quæſt. Oſaſc. deciſ. pedamon. 70. nu. 55. verſ.
nec obſtat. & n. 56. Marſil. l. 1. in princ. ff. de
quæſt. Capic. deciſ. 176. n. 4. Marſ. conſ. 120.
vol. pen. n. 35. verſ. quinimo etiā in crimine
læſ. maieſtatis. & in pract. §. diligenter. n. 175
Gram. vot. 34 in fin. Foller. in pract. crim. in
verb. Quod ſuffocauit vxorem. n. 53. & 58.
lib. 1. & latius conſ. 361. n. 31. lib. 3. Rolan.
9 conſ. 7. n. 38. ſeq. Cacheran. deciſ. 79. nu. 6.
Oſaſc. d. deciſ. dicit, quod in delictis occultis,
& difficilis probationis non ſolum requiri
inditia; Sed illa debere eſſe certa, & talia, vt
vix poſſit negari delictum; & ſic legitima, &
10 ſufficientia vt in alijs delictis. Immo etiam
in dd. delictis inditia ad torquendum debent
eſſe talia, quod Iudex ſit quaſi certus de de-
11 linquente. Bal. cōſ. 77 col. 1. lib. 3. Quinimò
vt aliquis torqueri poſſit, requiruntur inditia
probabilia, propinqua, certa, & clara; nam ob
leuia, obliqua, & remota nō poteſt torqueri.
Gloſ. l. fin. ff. de quæſt. Corrad. in pract. tit. de
12 negat. crim. & torment. nu. 26. Et ſupradicta
delicta ſunt ſingula probanda ad minus per
duos teſtes idoneos, & conteſtes de loco, &
tempore. l. fin. & ibi Gloſ. in verb. vel inditijs
C. famil. hærciſc. quam dicit eſſe comuniter
approbatam Boer. deciſ. 163. num. 3. Nec
13 facit, ſi per aliquos Iudices dicatur, quod in
ſimilibus delictis licet Iudici iura tranſgredi;
quoniam in omnibus delictis licet Iudici iura
tranſgedi, quando conſtat inculpatum deli-
quiſſe, & ſic in condemnando, & puniendo;
non autem in procedendo, Vbi eſt dubium,
an Reus cōmiſerit delictum, an non. Foller.
in pract. in verb. Quod ſuffocauit vxorem.
n. 57. Boſs. tit. de for. compet. nu. 65. Gabriel
lib. 7. concluſ. 1. n. 38. Rolan. conſ. 7. nu. 42.
lib. 1. & conſ. 12. num. 72. ſeq. lib. 3. Et eſt
communis opinio, vti atteſtatur Maſcard. de
probat concluſ. 137. nu. 5. lib. 1. Marſ. conſ.
74. nu. 34. ſeq. Gram. vot. 34. in fin. Vbi de-
clarat, quod in enormibus licet iura tranſgre-
di non in procedendo, quia non dum notum
eſt, an inculpatus ſit culpabilis; ſed in con-
demnando, & puniendo. Carrer. in ſua pract.
crim. in l. obſeruare. nu. 181. circa. fin. verſ.
amplia etiam in criminibus exceptuatis; &
paulo ſupra verſ. amplia vt ne dum requi-
rantur inditia, Sed legitima inditia, & ideò
dicit Afflict. quem referr. & ſequitur Gram.
conſ. 21. num. 4. in princ. ſub num. 13.
14 Quod Mandatarius non facit inditiū ad tor-
turam contra Mandantē ſine tortura, & non
concurrentibus alijs inditijs, & adminiculis
15 etiam in crimine læſę maieſtatis: Quod dici-
tur in ſecretis tractatibus, & delictis occultè
commiſſis facillimè deueniri ad torturam:
16 Hoc verum eſt ad inueniendum delinquen-
tes: Sed vbi inuenti ſunt Delinquentes, ad
inquirendum demandantibus non procedi-
tur tanta facilitate; licet huiuſmodi mandata
17 non ſoleant dari niſi occultè; Sed aliæ iuris
regulæ ſeruantur; quibus dicitur, quod ſer-
uus, & Mandatarius non faciunt inditium
contra ſeruum, & mandantem; vt proximè
dictum fuit, maximè ſi varij ſint, & ex alijs
18 delictis infames; non eſt amplius ſtandum
in præſumptionibus, & coniecturis contra
alios. Caſtan. conſ. 58. num. 16. verſ. Item
prædicta. Et pluribus quidem rationibus.
19 Prima ratio eſt, quia criminibus grauibus,
cum grauiſſimam cauſam habeant, efficacio-
res requiruntur probationes. l. vlt. C. de pro-
20 bat. Dec. conſ. 429. nu. 9. ſeqq. Secunda Ra-
tio eſt, quia quanto crimen eſt grauius, &
atrocius, tanto inditia debent eſſe grauiora,
& vrgentiora. c. Vbi periculum. de elect. in
ſexto Rolan. conſ. 361. num. 23. lib. 3.
21 Tertia Ratio eſt, quia criminis atrocitas non
facit vt Iudex poſſit iura traſgredi; Et licet
22 inditia ad torquendum ſint arbitraria; tamen
Iudicis arbitrium debet regulari ſecundum
23 leges, & debet iuri, rationi, & æquitati eſſe
conſonum. Rom. conſ. 376. Alex. conſ. 217.
24 num. 5. lib. 2. Vltra quod Iudicis arbitrio re-
mittitur, quod à iure non eſt præfinitū. l. 1. ff.
25 de iut. deli. l. hodie. ff. de pœn. l. 1. ff. de effracto.

ditium tollit aliud (vt proximè dictum eſt)
17 Vltra quod illa præſumptio ſola attenditur, & eſt amplectenda, quæ tendit ad excluſionē delicti. Vulg. l. merito. ff. pro Soc. cum his, quæ latè docet Alciat. tract. de præſumpt. reg. 3. præſ. 1. Vulpell. conſ. 38. nu. 4. Fulgoſ. conſ. 198. col. 2. Gram. conſ. ciuil. 59. n. 31.
18 Ioan. de Amic. conſ. 53. nu. 7. Ratio eſt tum quia præſumptio eſt pro eo, quod excuſat. Bal. l. præcibus. col. 7. C. de impuber. & alijs
19 ſubſtit. Tum etiam quia inditia inditijs tolluntur contrarijs. l. pen. ff. de reſtit. in integr. Et ità in proprijs terminis tradunt Bal. & Salyc. in l. in ciuilem. C. de furt. Menoch. q. 462. num. 10. Vbi adducit infinitos concordantes.

SVMMARIVM.

1 *Homo liber, niſi varius, atque contrarius deprehendatur, vel eiuſdem criminis particeps ſit, torqueri non poteſt.*
2 *Homini libero pro teſtimonio non vacillanti torturam infligi non oportet.*
3 *Hominem liberum veritatem dicere lex præſumit.*
4 *Seruus torqueri poteſt, ſi vacillet, ac etiam teſtis ſi ſit ſeruus.*

DISCEPTATIO LXXXXVIII.

De Homine libero.

Tortura homini libero non infertur, niſi varius, atque contrarius deprehen-
1 datur, vel eiuſdem criminis particeps ſit. l. ex libero. ff. de quæſt. Alciat. tract. de præ-
2 ſumpt. reg. 2. præſ. 29. Vulpell. conſ. 30. num. 6. Immo homo liber pro teſtimonio non torquetur; quia lex præſumit homi-
3 nem liberum dicere veritatem ex ſe abſq; tortura. Caliſtratus l. ex libero. ff. de quæſt. Vulpell. conſ. 30. num. 5. Boſs. tit. de indit.
4 & conſiderat. ante tortu. num. 95. Secus autem ſeruus; ac etiam ſi teſtis ſit ſeruus, & vilis, ac vacillet, nec non præſumatur ſcire id, quod negat. Boſs. tit. de tortu. teſt. num. 8.

SVMMARIVM.

1 *Obliuio præſumitur poſt curſum duorum annorum.*
2 *Memoria hominis eſt labilis.*

DISCEPTATIO XCIX.

De Obliuione.

Ob obliuionem tortura non poteſt infligi, quando obliuio eſt poſt curſum
1 duorum annorum; quoniā hominis memoria eſt labilis. Vt tradit Vbert. de Rob. tract. de depoſit. num. 38. Gram. conſ. 47. nu. 13.
2 Et de facili non diuturna. l. ſi arbiter. ff. de probat. Specul. tit. de locat. § 6. Vbi quod de facili poteſt quis de præterito obliuiſci, etiā quod ipſemet fecit. Et de lapſu biennij, quod præſumatur obliuio, ſcripſerūt Gram. conſ. 41. num. 5. Bertaz. conſ. 140. nu. 24.

SVMMARIVM.

1 *De delicto, ſeù facto liquidè conſtare debet, vt poſſit infligi tortura.*
2 *Tortura non datur ad liquidandū factum, ſed perſonam.*
3 *De delicto legitimè non dicitur conſtare, niſi illius corpus Iudicis occulis ſubijciat.*

DISCEPTATIO. C.

De Delicto liquidè conſtare debet.

De Delicto, ſeù facto quando in aliqua cauſa liquidè non conſtat, Inquiſito
1 non poteſt infligi tortura. Ariminen. in Addit. ad Angel. de malef. in verb. Et fama publica. num. 108. in fin. Vbi ſecundum Bal. quem allegat in l. 3 §. eiuſdem. ff. de teſt. Ra-
2 tio eſt, quia tortura non datur ad liquidandum factum, ſed perſonam. Idem tenet Brun. tract. de indit. par. 2. q. 5. num. 10. Muſcatell. in pract. crim. pag. mihi 16. num. 58.
3 Clar. q. 4. verſ. quando verò. Vbi quod non dicitur legitimè conſtare de delicto, niſi Iudicis oculis illius corpus ſubijciat. Idem tradit Blanc. in pract. num. 3. Vbi quod Iudex debet eſſe certus v. g. de homine mortuo.

SVMMARIVM.

1 *Contumacia ſola non ſufficit ad torturam.*
2 *Tortura quando infligatur ob contumaciam.*
3 *Homini bonæ famæ, & illi, qui non ſit ſolitus delinquere non infligitur tortura.*

DISCEPTATIO CI.

De Contumacia Rei.

1 EX ſola contumacia Inquiſito non in-
fligitur tortura. Ita tradit Blanc. tit. de
indit. n.293. verſ. contumacia. Gram. conſ.
2 45. nu. 27. Nec valet, ſi dicatur, Inquiſitum
torqueri poſſe ob ſolam eius contumaciam,
prout videtur tenere Bal. l. 1. C. de hæred. in-
ſtit. Reſpondetur, quod Bal. ibi dicit inſpecta
qualitate perſonæ poteſt quis ſubijci tormen
3 tis, ſed non vir bonæ famæ, & qui non ſit
ſolitus delinquere. Vt poſt Bal. tradit Blanc.
ibidem. Accedit, quod dictum Bal. procedit
in eo, qui legitimè reputatur contumax.
Tradit poſt alios Hyppol. conſ. 51. verſ. quia
reſpondeo. Vide plura inferius ſub eodem
tit. Diſcept. 135.

SVMMARIVM.

1 *Tortura non infligitur, quando crimen eſt plenè probatum.*

2 *Ad torturam recurritur, vbi aliter veritas haberi non poteſt.*

3 *Torturæ non eſt locus, vbi de crimine ſatis liquet.*

4 *Teſtes non poſſunt torqueri, vbi plene probant.*

5 *Probationes vbi extant, non infligitur tortura, ſed vbi veritas aliter haberi non poteſt.*

6 *Delictum ſi aliter quam per torturam probari poteſt, non infligitur tortura.*

7 *Tortura infligitur in defectum aliarum probationum.*

DISCEPTATO CII.

De Crimine plenè probato.

1 CRrimen quando eſt plenè probatum,
Inquiſito non infligitur tortura. Bal. in
ſua pract. de quæſt. cir. tortu. q. 25. quoniam
2 ad torturam recurritur, vbi aliter veritas ha-
beri non poteſt. l. edictum. l. Diuus. & l. quo-
ties. ff. de quæſt. Et Iudex aliter faciens tene-
tur in Scindicatu. Bal. l. milites. & l. fin. C. de
quæſt. Conſtit. Prouinc. March. Immo tortu-
3 ræ non eſt locus, vbi de crimine ſatis liquet.
l. quoties, C. de quæſt. Vulpel. conſ. 125. n.
4. Boſs. tit. de tortu. teſt. n. Nec etiam torque-
4 ri poſſunt teſtes, vbi plenè probant, licet qua
litates adſint, quæ aliàs illos torqueri face-
rent. Boſs. tit. de tortu. teſt. nu. 41. Itaque Iu-
5 dex ſemper menti teneat, quod tortura non
infligitur, vbi extant probationes, ſed quan-
do veritas aliter haberi non poteſt. Boſs. tit.
6 de indit. & conſiderat. ante tortu. n. 129. quo
niam ad torturam non eſt accedendum, ſi de-
lictum aliter quam per torturam probari
7 poteſt; cum regulariter non deueniatur ad
ipſam, niſi in defectum aliarum probatio-
num. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 593.
comm. 110.

SVMMARIVM.

1 *Tortura non infligitur pro habendis alijs delictis, quando ſuper eis nullum adeſt inditium.*

2 *Opinio mala quando habetur; poteſt infligi tortura pro habendis alijs delictis.*

3 *Diffamatio de delictis parit torturam pro habendis ipſis delictis.*

4 *Interogari non poteſt Reus de delictis, de quibus nulla extant inditia.*

DISCEPTATIO CIII.

De Tortura pro habendis alijs delictis.

PRO habendis alijs delictis, ſeù furtis,
quando ſuper eis nullum prorſus adeſt
1 inditium, nec vlla vrget diffamatio, Inquiſi-
to non poteſt infligi tortura. Ruyn. de indit.
ſecunda par. q. 5. n. 66. Vbi in proprijs termi
nis ſic diſtinguit Marſ. l. repeti. nu. 47. ff. de
quæſt. Gram. vot. 13 n. 14. Boſs. tit. de indit.
2 & conſiderat. ante tortu. n. 138. Vbi quan-
do habetur mala opinio de eo. Diaz. pract.
crim. canon. c. 117. num. 3. Vbi limitando
3 quod eſſet diffamatio, quod eſſet magnus
latro. Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ.
353. num. 3. Vbi refert Carrer. in tract. de
indit. & tortu. §. circa quartum. num. 74.
Vbi loquitur de publicè diffamatis. Vltra
4 quod Conſtitutio Pauli Tertij ad fauorem
carceratorum edita prohibet, omnes Iudices
poſſe interogare Reos ſuper his, de quibus
inditia aliqua non habent, & multo minus
torqueri; ſed iuris diſpoſitionem ſeruari de-
bere; quam Conſtitutionem refert Cartar.
tract. Reorum interogandorum. c. 1. n. 9.

SVMMARIVM.

1 *Torturæ qui ſe offert velle ſtare cum alio, non poteſt à Iudice talis oblatio acceptari.*

2 *Homo liber non eſt Dominus membrorum ſuorum.*

3 *Torquendi poteſtas, & authoritas eſt meri imperij.*

4 *Per-*

4 *Percuſſio non poteſt ab aliquo alteri committi, vt ipſi fiat.*
5 *Tortura non poteſt inſligi à Iudice alicui, qui ſe offert torqueri.*
6 *Iudex quando quid facit contra terminos iuris, habetur vti priuatus.*
7 *Tortura ſi à Iudice inſligatur volenti, non excuſatur à pœna.*
8 *Tortura ſi à Iudice inſligatur volenti, excuſatur ab actio ne iniuriarum, & ab intereſſe.*
9 *Iniuria non fit volenti.*

DISCEPTATIO CIIII.

De Offerente velle ſtare ad torturam cum alio.

Accuſator ſi offerat Iudici velle ſtare cũ Reo torturæ, d. tortura non poteſt inſligi, quoniam talis oblatio non poteſt acce-
1 ptari, nec propter hoc erit Accuſatus ſubijciendus torturæ. Brun. de indit. & tortu. par. 2. q. 7. num. 9. Maſcard. de probat. lib. 3. concluſ. 1129. nu. 18. ſeq. Farinac. q. 46. nu. 101.
2 Ratio eſt, quia liber homo non eſt Dominus membrorum ſuorum. l. liber. homo. ff. ad l. Aquil. Gloſ. ſing. c. cum homo. 23. q. 5. Bal. Rubr. C. res inter ali. act. Iaſ. Vbi fuſius in l. de quibus. num. 57. cum ſeq. ff. de legi. & in §. actiones. nu. 69. Inſtit. de actio. Vulpell. conſ. 2. num. 7. Et ideò nemo poteſt ſe obligare
3 ſub pœnis corporalibus. Alia ratio eſt, quia torquendi poteſtas, & authoritas eſt meri imperij. Vt l. Defenſores. C. de Defens. ciui. Et tenet Brun. d. tract. de indit. & tortu. cuius verba ſunt infraſcripta, allegãs. Guil. de Cic. in l. imperium. ff. de iu. omn. Iud. ſed ea quæ ſunt meri imperij, non poſſunt pacto priuatorum concedi. l. priuatorum. C. de iu. omn.
4 iud. Tertia ratio, eſt; quia quis non poteſt committere alteri, vt ipſum percutiat. l. 1. §. vſq; adeò. ff. de iniur. & hoc tenuit Bart. in l. pen. ff. de condi. ob cau. & l. interdum. §. qui furem & ibi Gloſ. contrarium ſenſerit. ff. de fur. Et licet Gloſ. & Bart. loquantur, quando committat ſe ad torturam priuato; tamen d. Brun. idem dicit, ſi cõmittat ſe Iudici; quo-
5 niam vt Iudex in caſu iſto torquere non poteſt: quia habetur vti priuatus, quando quid facit contra terminos iuris. l. prohibitum. C.
6 de iur. Fiſci. cum ſim. Et propterea quando
7 Iudex in caſu prædicto torqueret aliquem volentem, non excuſaretur à pœna prædicta
8 applicanda Fiſco: Sed excuſaretur ab actione iniuriarum, & ab intereſſe; quoniam volenti nulla fit iniuria. l. 1. §. adeò, & ibi Bart.
9 ff. de iniur. & per Bart. in l. quamuis in fin. ff. de in ius voc. Et dicit idem Brun. d. tract. quod ex his deciditur alia quæſtio, quæ ſepè occurrit: nam aliquis inculpat alium de delicto; & quia non habet veras probationes, neq; inditia ſufficientia ad torturam, dicit Domine Gubernator ponatis me, & ipſum ad torturam, multi Iudices putant hoc poſſe, & debere fieri per d. Gubernatorem ſed per ſupradicta eſt contrarium in perſona volentis, ergò multo minus in perſona illius, qui nollet.

SVMMARIVM.

1 *Tortura quando ab aliquo plura fuerunt commiſſa delicta, ſolummodo ſuper principali delicto debet inferi.*

DISCEPTATIO. CV.

De pluribus delictis commiſſis.

1 Tortura, quando plura fuerunt commiſſa delicta ab Inquiſito, ſolummodo ſuper principali delicto poteſt inferri. Boſs. tit. de requiren. Reis Bertaz. conſ. 119. n. 24. Vide plura in ſeq. Diſcept.

SVMMARIVM.

1 *Tortura à Iudice debet haberi ratio inditiorum, & robuſtitatis corporis Inquiſiti.*
2 *Tortura debet Iudex multum conſiderare qualitatem, & fragilitatem perſonæ.*
3 *Confeſſio in tortura extorta ex nimia fragilitate nullius debet eſſe conſiderationis.*

DISCEPTATIO CVI.

In Tortura debet haberi ratio Inditiorum.

Tortura vt dicatur iuſtè inflicta, debet à Iudice haberi ratio inditiorum, & ro-
1 buſtitatis corporis. Vt ait Gabriel Rubr. de quæſt. & tormen. num. 4. & 20. Burſatt. conſ. 201. num. 86. vol. 2. Vbi ſtatur de
2 communi. Ita dicit Text. in l. 1. §. qui queſtioni. ff. de queſt. Et ideò debet d. Iudex & multum conſiderare qualitatem, & fragilitatem perſonæ; quoniam multi valdè tor-
3 turam timent. Vnde confeſſio in ipſa ex nimia fragilitate extorta nullius debet eſſe conſiderationis. Tradit Salyc. l. interpo-

P 2 ſitas.

Digitized by Google

ſitas nu.6.verſ.Itē adde.C. de tranſat. Hyppol.poſt alios,quos allegat conſ. 8.n. 15.& d.l.1.§.quæſtioni.ff.de quæſt.

SVMMARIVM.

1 *Tortura non poteſt indebitè dari,nec poteſt Iudex modum excedere.*
2 *Tortura in ſe habet iniuriam.*
3 *Pœna quæ ſit imponenda Iudici excedenti modum in torquendo Reum.*

DISCEPTATIO CVII.

De Tortura indebitè data.

1 TOrtura non poteſt indebitè dari,nec poteſt Iudex modum excedere,aliter ſequentia nulla ſunt. Boſſ. tit. de mandato ad homic.num.32.ſeq.Ratio eſt, quia Tortura
2 in ſe habet iniuriam, quod eſt valde notabile à Criminaliſtis. Brun.tract.de indic.& tor-
3 tu.q.3.primæ par.num.3. Verum in huiuſmodi caſu nonnulla veniunt dicenda,nempè quod aut Iudex, qui fecit torquere Reum eſt in dolo: Aut in aliqua culpa: Aut tortus moritur caſu: Aut eſt dubium. Primo caſu dicitur, quod ſi d.Iudex, vel eius officialis ſit in dolo, ſcilicet quod odio, vel gratia alterius puta inimici, vel corruptus fuerit pecunia, & non præcedentibus inditijs exceſſerit modum, & moriatur tortus ſecundum Amodeum,quo ſuo tempore nullus fuit magis practicus in criminalibus in ſuo tract. Scindic. in Gloſ. ſuper verb. Item quod in eo,quod Poteſtas & officialis capi, detineri, carcerari, & torqueri &c. col.3.in 7. quæſt. ipſe cum ſuo officiali tenetur pœna capitis. l.Cornel.de ſicar. in princ. & l.aut damna.§.1.de pœn.& eſt Text. in l. item apud labeonem §.quæſtionis.in l.fin.ff. de iniur. Quod etiam ſecundum Brun.habet locum,quando ſine nouis inditijs facit reponi ad torturam illum,qui fuerit ſemel tortus ſufficienter; quo caſu ſi moriatur d. tortus, tenetur pœna capitis. Vt dixit Bal.in l.milites. C. de quæſt. Ratio eſt quia eo ipſo quod Iudex modum excedens fingitur priuatus, & non Iudex, ſicut tutor non rectè adminiſtrando.& tenetur tanquam quilibet.l.tutor.ff.de furt. fundum.§ ſi tutor.pro emp. Argũ.l.generaliter. C. de Epiſc. & Cler. quoniam nimia ſeuitia Iudicis aſcribitur culpæ. ff. ad l. Aquil.l. ſi quemcunq;.§.ſi magiſter.ff.de iniur. Secundò caſu dicitur, quod ſi non eſt in dolo, ſed in aliqua culpa, puta quia non præcedebant inditia ſufficientia,vel modum exceſſit, & immoderatè per ignorantiam, & imprudentiã, vel per laſciuam cauſam mortis præbuit torturam,& lædit tortum in corpus,ſeù torquẽdo,aut aliter debilitando,vel occidi faciendo in publico, puniri debebit extra ordinem arbitrio Scindicorum. Ità dixit Bart. in l. vlt. de adul.in q. de bannito occiſo. Probatur in l.lex Iuliana.§ fin.ff.ad l.Iul.reper.l.enim Cornelia directa requirit verum dolum. Et ſi fuit in culpa leuiſſima mitius punitur,quam in leui. Tertio caſu dicitur, quod quando tortus moritur ſine dolo,vel culpa Iudicis, ideſt caſu. Vt innuit Text.in d.l.vt damna.§.1.ff.de pœn.tunc d.Iudex, vel eius officialis non tenetur aliqua pœna. Vt not.Bart.in l.queſtionis.ff.de quæſt.quia qui facit lege permittente, pœnam non meretur. l. Gracchus. C. de adult.& ibi hoc firmat Cyn. quod intelligitur,quando præcedebant legitima inditia,& non exceſſit modum;cum ille nõ fecerit animo occidendi,ſed veritatis eruendę,& nemo delinquit, niſi habeat animum delinquendi. l.ſæpè.in fin.ff.de verb.ſignif.quia animus,& propoſitũ diſtinguũt maleficia.l. qui in iure. ff.de fur.& l.1 § 1.ff.de ſicar.& l.ſi is,qui cũ telo.C.eo tit.Quarto caſu dicitur,quando eſt dubium an dolo,& culpa,vel caſu moriatur, dicendum eſt,quod ſi Iudex doceat legitima inditia,& appareat eum,qui fuit tortus fuiſſe ætatis maturæ,& rubuſtæ,præſũptio eſt pro Iudice,vel eius officiali.l.Herennius.§.gaya. ff.de eui. Præſumit enim princeps omnẽ bonum de officialibus ſuis,niſi manifeſtè appareat contrarium.l.1 §.fin.ff.de offic.Præſid.facit l.cum creditor.ff.de fur.& l.iniuriarum.§. 1.ff.de min.& l.acquirenda.ff.de acquir. poſſeſſ.& l.3.§.1.ff.de li.ho.ex. Et qui allegat, ꝙ Iudex fuit in dolo, vel culpa,id probare tenetur.l.quoties.§.qui dolo.ff.de probat.& l.1. & ibi not.C.de ſicar.& l.2. ff.de probat.& l. actor.C.eo.tit.& not.Bart.in l.argentarijs.§. fin. de eden. In dubio enim ſi non appareat, quo animo fecerit, præſumitur feciſſe zelo iuſtitiæ,& iuſtè.l.2.§.ſi publicamus.ff. vi.bo. rapt.& l.minus.C.de acquir.poſſeſ. & l. meritò.ff.pro Soc.facit l.2.C.qui accuſ.nõ poſſ. Hæc omnia dicit Brun.

SVM-

Digitized by Google

S V M M A R I V M.

1 *Confeſſio non verificata non præiudicat Inquiſito.*

DISCEPTATIO CVIII.

De Tortura immoderatè illata.

1 TOrtura cum immoderatè fuerit illata, & tortus ſit varius in circumſtantijs, confeſſio non verificata non præiudicat. Paris. Put. de ſcindic. verſ. confeſſio. nu. 5. ſeq.

S V M M A R I V M.

1 *Tortura quibus perſonis non poſſit inſligi in crimine hæreſis.*

DISCEPTATIO CVIIII.

De non torquendis in crimine hæreſis.

IN crimine hæreſis illis perſonis non poteſt
inſligi tortura, quæ ob ætatem, ſenectutem, vel partus periculum ſini torqueri pro-
1 hibitæ. Vt optimè tradit Anton. Gomez. tom. 3. var. reſolut. c. 13. n. 3 Director. Inquiſit. 3. par. pag. michi. 595. comm. 110.

S V M M A R I V M.

1 *Tortura non poteſt inſligi ex ſolis inditijs, ſed requiritur etiam diffamatio.*
2 *Inditia ſola non ſufficiunt ad torturam.*
3 *Diffamatio de aliquo delicto ſi non præceſſerit ante formatam Inquiſitionem, omnia inde ſecuta non tenent.*
4 *Diffamatio non ſufficit probari in genere, ſed debet probari in ſpecie, alias non poteſt inſligi tortura.*
5 *Diffamatus vt quis dici poſſit de aliquo delicto, opus eſt, vt fuerit confeſſus, ſeù conuictus, aut per ſententiam condemnatus.*
6 *Scandaloſus quis dicatur.*

DISCEPTATIO CX.

De Tortura non inſligenda ex ſolis inditÿs.

EX ſolis inditijs Inquiſito non poteſt inſligi tortura, ſed debet etiam concur-
1 rere diffamatio ipſius. Tradit Andr. de Iſernia in Conſtit. Regni, ſi damna clandeſtina.
2 col. 2. Gram. conſ. 15. num. 5. Verum d. diffamatio de aliquo delicto ſi non præceſſerit
3 ante formatam Inquiſitionem, omnia inde ſecuta non tenent. c. qualiter, & quando. el ſecundò de accuſat. c. Inquiſitionis. eo. tit.
4 Hyppol. §. conſtante. num. 12. Quod procedit, etiamſi teſtes probarent delictum. Dec. conſ. 170. col. 1. & conſ. 175. col. 2. Vltra quod d. Diffamatio non ſufficit probari in genere, ſed debet probari in ſpecie, aliàs non poteſt inſligi d. tortura. Cartar. tract. de execut. ſent. Capro bannito. num. 248. Boſs. tit. de homic. num. 28. Et fuit originale dictum Salyc. in l. fin. col. fin. num. 7. verſ. Item dico. C. de quæſt. Blanc. de indic. num. 246. Foller.
5 conſ. 157. num. 9. & 12. diuerſ. crim. lib. 1. Et vt Diffamatus quis dici poſſit de aliquo crimine ſeù ſcandaloſus, neceſſe eſt, quod fuerit
6 confeſſus, ſeù conuictus, aut per ſententiam condemnatus. Not. omnes per illum Text. l. ictus fuſtiū. C. de infam. Gram. vol. 30. n. 25.

S V M M A R I V M.

1 *Delicta de nocte commiſſa non ſuffi iunt ad torturam legitimis non extantibus inditijs.*
2 *Delictis occultis & difficilis probationis inditia ad torturam debent eſſe legitima & ſufficientia.*
3 *Delictis occultis &c inditia debent eſſe talia, vt denegari vix poſſit delictum.*

DISCEPTATIO. CXI.

De delicti noctu commiſſis.

SVb prætextu quod Delictum fuit de nocte commiſſum, & ſic quod eſt difficilis
1 probationis, Inquiſito non poteſt inſligi tortura; quoniam in ſimilibus delictis quis non torquetur ſine legitimis inditijs. Burſatt. cõſ. 166. nu. 33. vol. 2. Vbi quod in delictis oc-
2 cultis, & difficilis probationis inditia debent eſſe legitima, & ſufficiētia (vt in alijs. Oſaſc.
3 Deciſ. Pedamont. 79. nu 55. ſeq. verſ. obſtat. Vbi quod in dd. delictis inditia debent eſſe talia, vt vix poſſit denegari delictum.

S V M M A R I V M.

1 *Tortura non poteſt inſligi Inquiſito ſuper præciſa reſponſione habenda.*
2 *Tortura non poteſt inſligi ſuper præciſa reſponſione, niſi concurrat veriſimilitudo, & curſus modicis temporis.*

Tortura non poteſt infligi illi ſuper præciſa reſponſione, contra quem ſuper delicto principali nulla extant inditia.

DISCEPTATIO CXII.

De præciſa reſponſione habenda à Reo.

1 TOrtura nõ poteſt infligi Inquiſito ſuper preciſa reſponſione habenda, quando veriſimiliter non recordatur de eo, de quo interogatur; cũ v.g. elapſi fuerint plures anni. Clar.q.45.verſ. ſed pone, quod Reus. Maſcard.de probat.concluſ.1122.nu. 26.& 31.
2 Vbi tunc demum torquetur Reus, quando concurrit veriſimilitudo, & curſus modici temporis. Vltra quod etiam non debet eſſe in poteſtate Iudicis ſub prætextu non præciſæ reſponſionis torquere illum, contra quem ſuper delicto principali nulla adſunt inditia. Idem Clar.d.q.45.

SVMMARIVM.

1 *Mulier pregnans non eſt torquenda propter periculum partus.*

DISCEPTATO CXIII.

De Muliere pregnante.

1 MVlieri pregnanti propter periculum partus, quia ex terrore, & comminatione poſſet ſequi abortus, non poteſt infligi tortura. Expectanda igitur eſt, donec pariat, ſi veritas aliter quam per torturam, aut terrorẽ haberi non poſſit. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 483. comm. 39.

SVMMARIVM.

1 *Tortus varians in repetitione torturæ à primò dicto nominans aliquem nullum facit inditium ob defectum periurij.*

DISCEPTATIO CXIIII.

De Torto variante in repetitione ob tormenta.

INquiſito non poteſt infligi tortura, quando aliquis tortus ob tormenta variando
1 in repetitione à primò dicto nominat ipſum; quia ob defectum periurij nullum parit inditium. Gram. vot. 34. nu. 10. ſeq. Dec. conſ. 189. per totum. Bertaz. conſ. 341. nu. 27. vol. 1. Vbi ait, quod iſto caſu nec ad inquirendum facit inditium.

SVMMARIVM.

1 *Tortura non poteſt infligi alicui, qui ſe abſentauit à loco commiſſi delicti.*
2 *Mulier ac ſui natura eſt valde timida.*
3 *Comparitio ſpontanea tollit inditium fugæ.*
4 *Abſenti per plures menſes à patria poſt commiſſum delictum non poteſt infligi tortura.*
5 *Abſentia à patria non infert delictum.*
6 *Abſentia ſemper præſumitur in bonam partem.*
7 *Fuga nunquam facit inditium ad torturam.*

DISCEPTATIO CXV.

De Abſentante ſe à loco commiſſi delicti.

1 INquiſito, qui ſe abſentauit à loco commiſſi delicti, non poteſt infligi tortura; idq; eo magis ſi agatur de muliere, quæ de ſui
2 natura eſt valdè timida. Dixit Plot. conſ. 65. nu. 22. inter conſ. crim. diuerſ. lib. 1. Bertaz. conſ. 146. num. 12. Et maximè quando
3 ſpontè ſe conſtituit in carceribus; quoniam per ſpontaneam comparitionem tollitur inditium fuge è manibus Curiæ. Bart. l. ſi quis ſit fugitiuus. §. 1. ff. de Edilit. edit. Immo d.
4 tortura Inquiſito non poteſt infligi, qui fuit abſens per plures menſes à patria poſt commiſſum delictum; nanq; abſentia à patria nõ infert delictum, cum ſit præſumptio remotiſ-
5 ſima. Vt per plures authoritates oſtendit Marſ. conſ. 43. nec diſſentit Galeat. Maluat. conſ. 110. num. 36. lib. 1. diuerſ. crim. Vltra
6 quod abſentia alicuius ſemper præſumitur in bonam partem. Ita Bal. in l. bonæ fidei. C. de iniciur. Marſ. in pract. §. diligenter. nũ. 43.
7 Vbi quod fuga nõ facit inditium ad torturã.

SVMMARIVM.

1 *Acclamationes derobati non probant furtum.*

DISCEPTATIO CXVI.

De Acclamatione derobati.

FVri non poteſt infligi tortura ob acclamationes Derobati, ſeù ob eius querelam; quamuis bonæ famæ. Ità in indiuiduo ſcribit Spec. tit. de pignor. § 1. col. 5 verſ.
1 Et nota, quod ſi creditor. Vbi quod Acclamationes non probant furtum; alioquin fecerunt multæ fraudes, nec diſſentit Natt. conſ. 407. n. 4. ſeq.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Accuſatoris offenſi dictum etiam in tortura emanatum nec ad inquirendum ſufficit.*
2 *Accuſatoris offenſi dict.m nec ad capturam ſufficit.*
3 *Accuſatori multo minus creditur ſi diù poſt offenſionem ſibi illatam accuſationem porrexit.*
4 *Tarditas in querelando arguit dolum.*
5 *Inimicitia non purgatur per torturam.*
6 *Accuſatoris offenſi dictum facit tantum inditium ad detinendum.*

DISCEPTATIO CXVII.

De Accuſatore offenſo.

INquiſito ad depoſitionem Accuſatoris ab ipſo offenſi non poteſt inflgi tortura; 1 quia eius dictum nec ad inquirēdum ſufficit, etiam quod in tortura emanauerit. Farinac. q.46. Clar.in pract.§.ſi q.7.verſ. habes igitur.l.ſi quis in graui. §. ſi quis motiens. & ibi Angel.no.ff.ad Sillan.Brun.de indi.& tortu. in 3 par.nu. 26. Vulpell. conſ. 30. n.5. ſeq. 2 Immo ipſius dictum nec etiam ſufficit ad capturam. Farinac.q.43.nu.5. Bertaz. conſ. 8. 3 num.44.lib.1. Et multo minus d.Accuſatori creditur, ſi diù poſt offenſionem ſibi illatam, & iniuriam factam porrexerit accuſationem. 4 Tunc enim valdè calumnioſa præſumitur; cum ex tarditate dolus præſumatur. Bal. conſ.37 in fi 1.lib. 1. Boer.deciſ 42.num.20. Aym.conſ. 75. Marſ. in pract. §. diligenter. num.201.Maſcard.de probat.lib. 1.concluſ. 531. num. 59. Farinac. q. 46. num. 103. 5 Et hac ratione eius dictum haud facit inditium; quoniam inimicitia contracta propter d. offenſionem non purgatur per torturam. Boſs. tit. de inquiſit. num. 52. Vbi adducit concordantes. d. l. ſi quis in graui. §. ſi quis motiens. & ibi Angel. not. ff. ad Sillan. d. 6 Brun. ibidem. Sed facit tantum inditium ad detinendum. Farinac. d. q.

SVMMARIVM.

1 *Accuſator non facit inditium ad torturam.*
2 *Accuſator non admittitur ad faciendum inditium.*
3 *Accuſator debet ſuam accuſationem plenè probare.*
4 *Accuſator ſi non probauerit ſuam accuſationem Reus abſoluitur.*
5 *Accuſator, & teſtis quis eſſe non poteſt.*
6 *Accuſator, quamuis ſit examinatus vt teſtis non probat.*
7 *Accuſator non attenditur, quāuis in tortura depoſuerit.*

DISCEPTATIO CXVIII.

De Accuſatore.

1 ACcuſatoris depoſitio non ſufficit ad torquendum accuſatum. c.forus.§. in omni.de verb. ſignif. Spec. in tit.de teſt.§. 1. verſ. Item quod ipſe eſt accuſator, & teſtis. Fœlyn.in c.licet Hely. nu.6. de Simon. Lanfranc.in tract.de teſt.num. 118. Barth. Gritt. inter conſ.crim. diuerſ.conſ.73.num.10.ſeq. lib. 3. Iacob. Port. Imolen. conſ. 94. nu.33. 2 Bertaz.conſ.8. num.42.lib.1. Imò d. Accuſator non admittitur ad faciendum inditium. Salyc.l.fin.nu.12.C.de accuſa. Gram. deciſ. 3 28. num.23. ad fin. Sed debet ſuam accuſationē plenè probare. Vt l.ſciant.C.de probat. l.qui ſententiam laturus eſt. de pœn. Vel ſaltem ſimpliciter. & per vnum teſtem fide dignum, vel per violenta indicia. Vt ſupra not. & l. qui accuſ. C. de eden. l. ſi quis. C.ad l. 4 Iul. maieſt. Et ſi non probauerit accuſationē, Reus venit abſoluendus. d.l.qui accuſare.C. de eden. l.actor.de probat. Simanc.in Enchirid. tit 47. de Defenſionibus. num. 1. Ratio 5 eſt, quia accuſator, & teſtis quis eſſe non poteſt. Abb.c. ſignificaſti.ex eo Text.de Adult. Alex.conſ.157. nu.5. Iaſ. conſ. 22. in princ. Boer.deciſ. 319.n.7. Gram.inter conſ. ciuil. 45. Vulpell. conſ. 27. num. 1. Barth. Gritt. inter conſ.diuerſ. conſ. 160. num.3.lib. 1. ſic etiam in terminis Rolan. conſ.37. n.10. ſeq. 6 lib.3.Bertaz.d.conſ.8.Nec facit, quod ſit examinatus vt teſtis; quia modus non attenditur, ſed effectus. l.3. & ibi Bal. C.de inſtit. & ſubſtit.l.quoties.§.ſi quis nouem.& ibi Imol. cum alijs per eum adductis. ff. de hæred. in- 7 ſtit. Quinimò etiamſi cum tortura depoſuerit. Vulpell. conſ. 30. num. 5.ſeq. Bertaz. d. conſ. 8. num. 44. quoniam inimicitia non purgatur per torturam. Boſs. tit. de Inquiſit. num. 2.

SVMMARIVM.

1 *Allocutionis ſiue colloquij inditiū leuiſſimū reputatur.*
2 *Allocutio, ſiue colloquium ſtante incertitudine ipſius præſumitur potius in bonam quā in malam partem.*
3 *Actus dubius, & equiuocus non facit inditiū ad torturā.*
4 *Allocutio etiam ad aures facta non facit inditiū contra loquentem, niſi alia concurrant inditia.*

DISCEPTATIO CXIX.

De Allocutione Secreta.

OB ſecretam allocutionē, ſiue colloquiū
inter aliquos ad inuicem habitum,
etiamſi eſſet plenè probatum, non poteſt in-
1 fligi tortura: Et triplici ratione quidē, Prima
ratio eſt, quia allocutionis inditium leuiſſimū
reputatur. Bal. in l. non hoc. ad fin. C. vnde
cogn. Ioan. de Amic. conſ. 134. num. 4.
2 Secunda ratio eſt, quia ſtante incertitudine
eius, ſuper quo habetur, præſumitur potius
3 in bonam, quam in malam partem. Tertia
ratio eſt, quia ex actu dubio, & equiuoco nō
oritur inditium ad torturam; cum inditia
debeant eſſe certa, & concludentia; non autē
4 dubia, & equiuoca. Immo ex ſola allocutio-
ne etiam facta ad aures nunquam oritur in-
ditium contra loquentem, puta quod de ho-
micidio futuro tractauerit, niſi alijs concur-
rētibus inditijs, nempè inimicitia capitali in-
ter mandantem, & offenſum, ſecreta allocu-
tione, & quod incontinenti ſequutum fuerit
delictum. Bal. l. 1. col. 3. verſ. & ille dicitur
mandare. C. de ſeru. fugit. Bal. in l. 1. nu. 10.
& ibi Iaſ. num. 30. verſ. intellige tribus con-
currentibus. ff. de priuil. credit. Marſ. conſ.
31. num. 12. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Arbitrium Iudicis in criminalibus regulatur ſecundum ius commune, & circa aliqua leuia, non autem in cauſa capitali.*

2 *Ad tormenta Iudex procedere non debet prætextu arbitrij, ſed legitimis inditijs.*

3 *Inditia etiam in atrociſſimis delictis probabilia, & veriſimilia eſſe debent.*

4 *Arbitrium Iudicis in iudicijs regulatur ſecundum leges, & debet eſſe iuri & rationi conſonum.*

5 *Iudex in dubio arbitrari debet, inditia ad torturam non eſſe ſufficientia.*

6 *Arbitrium ſi conceſſum eſt Iudici ſuper maleficijs inquirendis procedendo & puniendo, non poterit Reum ponere ad torturam ſine inditijs.*

7 *Reus ſi confeſſus fuerit, Iudex illum damnare, & punire non poterit ſine inditijs.*

8 *Iudex licet habeat arbitrium, iura tamen ſeruare tenetur.*

9 *Per arbitriū nō intelligitur derogatū ſollemnitati legum.*

10 *Iudex ad torturā procedere non poteſt ſine inditijs, ſiue præſumptionibus ſiue probationibus.*

11 *Quæſtio cum ſit quid facti eſt in poteſtate legis, nō autem in arbitrio Iudicis.*

12 *Ex arbitrio licet Iudex poſſit ex iuris ſollemnitate aliquid omittere, non tamen ex toto debet ſubuertere, vel iuris ordinem & ſollemnitatem ommittere.*

13 *Per arbitrium non poteſt Iudex rationis modū excedere.*

14 *Iudex in ferenda ſententiā iura ſeruare tenetur.*

15 *Iudex ſecundum probata & non ſecundum conſcientiam iudicare debet.*

16 *Probationes in criminalibus debent eſſe luce meridiana clariores.*

17 *Arbitrium datum debet reduci ad arbitrium boni viri; ideſt Iudicis.*

18 *Iudex debet iudicare ſecundum probata.*

19 *Arbitrium Iudici conceſſum aut dicit Ad libitum merū; Aut ad purum arbitrium; Aut ad ſolum arbitrium.*

20 *Primo caſu Iudex non tenetur ſeruare ſollemnitatē iuris, ſi non vult.*

21 *Secundo caſu ſic.*

22 *Tertio caſu debet tantum in quolibet caſu cauſa cognita procedere.*

23 *Arbitrio non poteſt Iudex vti in pœnalibus, quia in ipſis non debet ſine lege procedere.*

24 *In arbitrium Iudicis non venit pœna mortis, vel abſciſſionis membri.*

25 *Arbitrio Iudicis conceſſa ſunt, quæ in facto conſiſtunt, non quæ in authoritate iuris.*

26 *Arbitrium datum Iudici torquendi Reum intelligitur moderatè, & arbitrio boni viri.*

27 *Arbitrio Iudicis remittitur, quod à iure non præfinitur.*

28 *Arbitrium ſi detur Iudici ſuper maleficijs inquirendis puniendo & procedendo pro ſuo arbitrio, & hoc poſt maleficium commiſſum, non poterit illo vti, & ſecundum illud procedere.*

29 *Arbitrium non ſe extendit ad præterita, Sed ad futura tantum, niſi fortè illud eſſet expreſsè datum.*

30 *Conceſſum in præiudicium alterius lite pendente non trahitur ad præterita.*

DISCEPTATIO CXX.

De Arbitrio Iudici conceſſo.

ARbitrij prætextu Inquiſito non poteſt
1 infligi tortura; quoniam Iudicis arbi-
trium in procedendo in criminalibus regula-
tur ſecundum ius commune, & circa aliqua
leuia; non autem in cauſa capitali. Et ità te-
nent communiter DD. vt atteſtatur Albert.
in 3. part. ſtatut. q. 32. num. 1. refert, & ſequi-
tur Clar. q. 31. verſ. arbitrio, & balia. & q. 64.
2 verſ. dixi etiam Vbi ait, quod Iudices cauere
debent nè prætextu arbitrij procedāt ad tor-
3 menta ſine legitimis inditijs, prout de iure re-
quiritur; cum etiam in atrociſſimis delictis
debeant eſſe probabilia, & veriſimilia. l. mili-
tes. §. oportet. C. de quæſt. non autem leuia,
& perfunctoria, & equiuoca. Bal. conſ. 229.
col. 1. ad fin. lib. 3. Innoc. c. fraternitatis. de
4 hæret. Immo Iudicis arbitriū in iudicijs regu
lariter ſecundū leges, & debet eſſe iuri, & ra-
tioni conſonū. Alex conſ. 217. n. 5. lib. 2. In
terminis Marſ. conſ. 15. nu. 17. & conſ. 20. n.
5 54. ſeq. Et in dubio Iudex debet arbitrari in-
ditia

Digitized by Google

ditia ad torturam nõ eſſe ſufficientia. Vt poſt
Boſ. quem allegat, tradit Cacheran. conſ. 79.
6 nu. 98. ſeq. Quinimò ſi arbitrium conceſſum
eſt Iudici ſuper maleficijs inquirendis pu-
niendo, & procedendo, quando aliquis cap-
tus eſt, & ducitur ad ipſum, & v.g. dicitur,
quod eſt latro, vel malefactor; tamen non
7 poterit illum ſine alijs inditijs ponere ad tor
turam; & ſi confeſſus fuerit, non poteſt con-
demnare, & punire; quoniam licet Iudex ha
8 beat arbitrium; tamen iura ſeruare tenetur;
nanq; per arbitrium non intelligitur deroga
tum ſollemnitati legum. l. Si quando. C. de
9 ino. teſt. l. ſi procu. §. Celſus. ff. de condi in-
de. l. creditor. §. lucius. ff. man. l. lucius. §. Im-
perator. ad munic. Gloſ. ſing. in Clem. ſepè.
in verb. defenſionem. de verb. ſignif. Bal.
Imol. in l. filius fam. ff. de do. per DD. in c. de
conſtit. & Alex. conſ. 65. col. 2. verſ. ne præ-
textu. in 1. vol. Parſ. de Neap. intra ſing. ad
ver. torturam. § an de repetitione. col. 3. ver.
An Poteſtas. & in §. ſtetur. col. 5. ver. licet Iu-
10 dex. Ergò non poteſt ad torturam procedere
ſine inditijs, ſiue probationibus, aut præſum-
ptionibus. Vt l. milites. C. de quæſt. & l. 1. ff.
11 eo. Immo queſtio, cum ſit quid facti, eſt in
poteſtate legis, non autem in arbitrio Iudicis.
l. 1. & 2. ff. ad Turpill. l. ordine. ad munci.
12 Nam licet Iudex poſſit ex arbitrio ex iuris
ſollemnitate aliquid omittere in proceden-
do; vel dilationes abreuiare; non tamen ex
toto debet ſubuertere, vel iuris ordinem, &
ſollemnitatem omittere. Vt d. l. ſi quando.
13 Nec poteſt etiam rationis modum excedere.
Vt l. hodie in fin. ff de pœn. l. aliud. ff. de verb.
ſignif. & l. ſi qua pœna. eo. tit. Ibi igitur ſimul
14 atq; &c Quinimò ſemper in ferenda ſen-
tentia iura ſeruare debet. Vt in Auth. de man.
15 Princip. §. omnis autem Iudex. Et ſecundum
probata, & non ſecundum conſciẽtiam iudi-
care debet. Vt l. illicitas. § veritas. ff. de offic.
Præſid. c. 1. Vbi de hoc no. ext. de of. or. Ve-
rumtamen cum minoribus probationibus,
vel inditijs poteſt probare, procedere, & iu-
dicare. Vnde ſi habet vnum teſtẽ de veritate
fide dignum, & vnum inditium cum fama
publica ſaltim per duos teſtes; tunc ſi habe-
ret conſcientia de maleficio commiſſo, poſſet
ad condemnationem procedere; quod non
poſſet aliàs, ſi non haberet inditium; quoniã
16 in criminalibus probationes debent eſſe luce
meridiana clariores. Vt l. ſciant cuncti. C. de
17 probat. l. qui ſententiam. ff. de pœn. Item ar-
bitrium datum debet reduci ad arbitriũ boni
viri, idest Iudicis. l. libertis. ff. de ope. liber. l.
18 continuus. ff. de verb. obligat. Et Iudex debet
iudicare ſecundum probata (vt dictum eſt)
19 & hoc verius videtur. Nec refert, vtrum di-
cat; Ad libitum merum: Aut purum arbitriũ:
20 vel ſolum arbitrium. Primo caſu nõ tenetur
ſeruare ſollemnitatem iuris, ſi non vult.
21 Secundo caſu ſic. l. fideicommiſſa. §. quan-
22 quam ff de legib. Tertio caſu debet tantum
in quolibet caſu cauſa cognita procedere.
23 Vt l. 1. §. 1. & ſeq. ff de effra. & expi. Imò Iudex
in pœnalibus non debet ſine lege procedere.
Argum. l. illam. C. de collat. l. quid ergò. §.
pœna grauior. ff. de his, qui not. infam. Vbi
24 Bart. & alij. Quinimò in Iudicis arbitrium
non venit pęna mortis, vel abſciſſionis mem
bri. Alex. conſ. 3. in princ. conſ. 65. num. 3.
conſ. 13. num. 15. in 7. Gram. conſ. 36. Vul-
pell. conſ. 61. num. 7. Afflict. deciſ. 276. poſt
numerum ſextum. Gram. cõſ. 48. Bon. deciſ.
317. num 3. Quæ opinio eſt vera, & ab ea
in iudicando non eſt recedendum. Clar. q.
25 83. verſ. ſed quæro qua pœna. Verum arbi-
trio conceſſa ſunt, quæ in facto conſiſtunt,
non autem quæ in authoritate iuris. Simon.
26 de Petiſ. conſ. 202. num. 2. Vbi plura in his
terminis adducit. Imò arbitrium datum ali-
cui Iudici torquendi intelligitur moderatè,
& arbitrio boni viri. Brun. tract. de indit. &
27 tortu. q. 9. Secunda par. Et iudicis arbitrio
remittitur quod à iure non præfinitur. l. 1. ff.
de iur. delib. d. l. hodie. ff de pœn. l. 1. ff. de ef-
28 fracto. Nec dicere prætermittendum, quod ſi
arbitrium detur Iudici ſuper maleficijs in-
quirendis puniendo, & procedendo pro eius
arbitrio, & hoc poſt maleficium commiſsũ,
non poterit illo vti, & ſecundum illud proce-
29 dere; quia non extendit ſe ad præterita, ſed
ad futura tantũ; niſi illud fortè eſſet expreſsè
datum. Vt l. leges C. de legib. & in Auth.
Vt non de ap. cog. §. 1. c. 1. ex. de conſtit. Vl-
30 tra quod illud, quod conceditur in præiudi-
cium alterius lite pendente non trahitur ad
preterita. vt habetur d. c. fin.

SVMMARIVM.

1 *Ob armorum prohibitorum delationem non poteſt infligi tortura quando ceſſat dolus.*

2 *Archibuſettum paruæ menſuræ deferens ſine dolo nulla pœna punitur.*

3 *Ob armorum prohibitorum delationem qualibet cauſa, & credulitas etiam leuis & iuſta excuſat à dolo.*

4 *Armorum prohibitorum delatio nullum parit inditium, quando deferens habet licentiam ſuperioris.*

5 *Armo-*

5 *Armorum prohibitorum delatio tunc præſumitur mali animi quādo concurrit mala qualitas deferentis arma.*
6 *De Armorum longitudine ſi teſtis non deponat, non probat.*
7 *Teſti dicenti Io hò viſto beniſſimo l'Archibuſetto, quia nimis animosè deponit non creditur.*
8 *Teſti affirmanti quod verè ſcire non poteſt non probat.*
9 *Teſtis non probat quando arma, ſeu archibuſettum non menſurauit.*
10 *Teſtium munus eſt deponere, & teſtimonium ferre, quod oculis viderunt.*

DISCEPTATIO CXXI.

De Armorum delatione.

1 OB armorum delationem, quando ideò
ceſſat dolus, Inquiſito non poteſt in-
fligi tortura. Vt in terminis tradunt Burſatt.
conſ. 77. num. 6. in fin. & num. 13. & conſ.
141. num. 7. & ſeqq. Bertaz. conſ. 46, num. 11.
& conſ. 175. num. 3. lib. 1. & conſ. 38. nu. 19.
Quod eo magis conſiderant DD. dolum re-
quiri, quando extant bannimenta, & Conſti-
2 tutiones apoſtolicæ: Nam ſi quis ſine dolo
detuliſſet Archibuſettum paruæ menſuræ, nō
eſt locus pœnæ. Vt in proprijs terminis ſcrip
ſerunt Burſatt dd. conſ. 77. num. 7. in fin. &
conſ. 141. num. 7. ſeqq. Bertaz. dd. conſ. 46.
3 num. 11. & conſ. 173. num. 3. lib. 1. Et in de-
latione armorum prohibitorum quælibet
cauſa, & credulitas etiam leuis, & minima ex-
cuſat a dolo. Burſatt. dd. conſ. 77. nu. 15. ſeq.
& conſ. 141. num. 14. Bertaz. dd. conſ. 175.
4 num. 5. & conſ. 46. nu. 11. Verum armorum
delatio tunc præſumitur mali animi, quando
concurrit mala qualitas deferentis arma.
Ità Barr. in l. 1. ff. ad l. Iul. de vi. publ. & tunc
facit inditium ad torturam. Ita Bart. in l. ven-
5 tri. ff. de priuileg. credit. Tamen quando quis
habet licentiam ſuperioris, & cum dd. armis
fuit captus. d. armorum delatio nullum parit
inditium. Placa in Epithom. delict. c. 8. n. 17.
6 lib. 1. Pauſ. conſ. 171. n. 18. lib. 4. Et quando
teſtis de armorum longitudine non deponit,
non probat. Burſatt. conſ. 331. nu. 28. in fin.
7 ſeqq. lib. 3. num. 46. & ſeqq. Et teſtis dicens
Io hò viſto beniſſimo l'Archibuſetto, & ſon
ſicuro non potermi gabbare, & ſimilia; repel-
litur; quia nimis animosè deponit: Ideò ipſi
nulla eſt adhibenda fides. Crauett. conſ. 249.
in 4 verſ. falſi non negari non poteſt. Vbi re-
8 ſpondit, quod non eſt credendum teſti affir-
manti, quod verè ſcire non poteſt, nec diſſen-
tit Soc. ſen. conſ. 229. col. 4. in fin. lib. 2. Brun.
conſ. 27. in fin. Gram. conſ. 12. num. 14. in
9 criminalibus. Augetur exceptio, quia iudi-
cat; nam ex quo non menſurauit d. archibu-
ſettum, non poterat tam audacter iudicare
10 v. g. eſſe vnius palmi cum dimidio; cum mu-
nus teſtium ſit deponere, & teſtimoniū ferre,
quod oculis viderunt. Bart. & alij in l. quod
tamen. § ſi arbitri. ff. de arbitr. clarè poſt alios
multos oſtendit Curt. Iun. conſ. 165. nu. 17.

SVMMARIVM.

1 *Pro armata facta in campanea quis torqueri non poteſt, niſi tria concurrant.*
2 *Primo quod homines ſint quatuor, & non pauciores.*
3 *Secundo quod ſint diffamati pro furoſcitis, & hominibus malæ vitæ.*
4 *Tertio quod ſint armati armis furoſcitorum, vt puta ſcopettulo, pugione, &c.*
5 *Armatorum congregatio, vt ſit punibilis, neceſſè eſt, vt fuerit facta ad malum finem.*
6 *Armatæ caput vt quis appellari, torqueri, & puniri poſſit ex ſupradictis tribus probari debet.*

DISCEPTATIO CXXII.

De Armata facta in Campanea.

1 TOrtura non poteſt infligi Inguiſito pro-
pter prætenſam armatam ab ipſo mo-
re Furoſcitorum factam in Campanea, niſi
infraſcripta tria coppulatiuè concurrant.
2 Primo quod homines fuerint quatuor, &
3 non pauciores. Secundo quod fuerint diſ-
famati pro furoſcitis, & hominibus malæ
4 vitæ. Tertio quod fuerint armati armis Fu-
roſcitorum, vt puta cum ſcopettulo, pugio-
ne, &c. Et ſi prædictæ qualitates non concur-
rant, pœnæ ob d. armatam impoſitæ non ha-
bent locū. Muſcatell. in ſua pract. crim. pag.
5 mihi 164. num. 47. ſeq. Ratio eſt, quia ne-
ceſſe eſt, vt armatorum congregatio, ad hoc
vt ſit punibilis, fuerit facta ad malum finem.
Vulpian. in l. Prætor ait. § homines coactos.
ff. vi bo. rapt. Bal. conſ. 319. lib. 2 Alex. conſ.
224. num. 9. in 2. Vulpell. d. conſ. 106 nu. 4.
6 Et armatæ caput vt quis appellari poſſit, ex
ſupradictis tribus probari debet; alias pro
armata torqueri, & puniri non poteſt. An-
char. conſ. 217. col. fin. Vulpell. d. conſ. nu. 5.

SVMMARIVM.

1 *Artificis dictum vilem artē exercentis, obſcuri. & ignoti non ſufficit ad torturam contra Inquiſitum, quando contra ipſum in teſtimonium admittitur.*

Artifex

Digitized by Google

2 *Artifex vilis in tribus caſibus torqueri poteſt.*
3 *Primo ſi vacillet.*
4 *Secundo ſi conuincatur de mendacio.*
5 *Tertio ſi ſpontè vadat ad teſtificandum.*
6 *Tortura quando teſtibus pluribus eſt inferenda, ſufficit torqueri duos, vel tres factum ſcientes.*
7 *Tortura ſemper eſt refrenanda.*

DISCEPTATIO CXXIII.

De Artifice vili.

1 ARtificis dictum vilem artem exercẽtis,
obſcuri, & ignoti non ſufficit ad tortu
ram contra Inquiſitum, quando contra ipſũ
in teſtimonium admittitur; quoniam ei non
2 eſt adhibenda fides ſicut alijs. Vt l. 3. ff. de
teſt. in princ. Poteſt tamen ipſe torqueri in
3 tribus caſibus Primo ſi vacillet. Vt l. ex libe-
ro. ff. de quæſt. & in Auth. de teſt. §. ſi verò
ignoti. Secundo ſi conuincatur de mendacio.
4 Vt l. vnius. §. teſtes de quæſt. Tertio ſi ſpontè
vadat ad teſtificandum. Vt d. §. ſi vero ignoti.
in verb. feſtinantes; Et probatur 5. q. 5 §. his,
5 qui ità. Dicit Bart. & in d. l. ex libero. Illud ta-
men eſt benè notandum, quod Vbi teſtes
plures veniunt torquendi, ſufficit torqueri
6 duos, vel tres factum ſcientes: Nam tortura
eſt refrenanda. l. quoties. de naufra. lib. 11.
7 Ità dicit Bal. in l. data opera. C. qui accuſ.
non poſs.

SVMMARIVM.

1 *Auxiliator tunc poteſt torqueri, quando conſtat, quod fuit auxiliator, & auxilium præſtitit.*
2 *Auxiliator, quando nullum auxilium præſtitit, & nullus fuit offenſus non poteſt torqueri.*
3 *Auxiliator non poteſt torqueri, quando plenè, & verè non conſtat de principali delinquente.*
4 *Auxiliator non poteſt torqueri, etiamſi principalis eſſet per contumaciam condemnatus.*

DISCEPTATIO CXXIIII.

De Auxiliatore.

AVxiliatori non poteſt infligi tortura,
quãuis dicatur, quod in dubio poteſt
torqueri: Vt per Clar. q. 90. verſ. aut verò;
quoniam loquitur, quando conſtat, quod
1 quis fuit auxiliator, & auxilium preſtitit:
Tunc enim poteſt torqueri ſuper tractatu prę
habito; ſecus ſi nullum auxilium præſtitit, &
2 nullus fuit offenſus. Immo etiam auxiliator
non poteſt torqueri, quando plenè, & verè
3 non conſtat de principali Delinquente. Bart.
in l. is, qui rem, §. tu Titium. in fin. ff. de furt.
Sequitur Fœlyn. in c. ſicut dignum. num. 3.
4 de homic. Vbi ampliat id procedere, etiamſi
principalis eſſet per contumaciam condem-
natus. Boſs. tit. de delict. num. 34. Paril. conſ.
171. n. 10. col. 4. Vbi atteſtatur de communi.

SVMMARIVM.

1 *Baiulo, ſiue Balyo, quando eſt in ſocietate Berroariorum offenſorum, non creditur.*
2 *Offenſa facta vni ex ſocijs dicitur etiam facta alijs cum eo exiſtentibus.*

DISCEPTATIO CXXV.

De Baiulo, ſeù Balyo.

1 INquiſito ad dictum Baiuli, ſeù Balyi non
infligitur tortura, qui eſt in ſocietate Ber-
roariorum; quando dd. Berroarij offenduntur;
quoniam d. Baiulo non creditur; nam
2 offenſa facta vni ex ſocijs dicitur facta alijs
cum eo exiſtentibus. Angel. in l. Item apud
labeonem. §. Comitem. ff de iniur.

SVMMARIVM.

1 *Blaſphemator non eſt teſtis omni exceptione maior.*
2 *Infidelis Deo non poteſt eſſe fidelis hominibus.*

DISCEPTATIO CXXVI.

De Blaſphematore.

1 NVllum contra Inquiſitum Blaſphema-
toris dictum ad torturam facit inditiũ;
quoniam non eſt teſtis omni exceptione ma-
ior. Farinac. q. 56. nu. 414. vol. 5. Lanfranc.
in Repetit. c. quoniam cõtra. in verb. teſtium.
2 col. 41. de probat. Ratio eſt, quia qui eſt infi-
delis Deo non poteſt eſſe fidelis hominibus.
Bal. in c. cum Ioannes. de fid. inſtrum. Franc.
Curt. conſ. 55. col. 2.

SVMMARIVM.

1 *Buffones & Hiſtriones à teſtimonio repelluntur, quia ſunt infames.*

DISCEPTATIO CXXVII.

De Buffone, & Hiſtrione.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad
depoſitiones Buffonum, & Hiſtrionũ;
1 quia cum ſint infames, à teſtimonio repellun
tur. Farinac. q. 56. num. 439.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Cadauer repertum iuxta domum alicuius non eſt inditiũ ſufficiens contra eum, niſi cõcurrat inimicitia capitalis*
2 *Quod procedit etiam quando non reperitur Homicida.*
3 *Habitans non præſumitur occiſor, ſi non eſt ſolitus ſimilia facere.*

DISCEPTATIO CXXVIII.

De Cadauere reperto iuxta domum alicuius.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura, quando Cadauer eſt repertum iuxta domum
ipſius; quoniam non eſt inditium ſufficiens
contra eum, niſi concurrat inimicitia capitalis. Rom. in l. 1. §. ſi quis in Villa. & ibi Igne.
col. 2. ſub num. 3. in fin. ff. ad Sillan. Quod
2 etiam procedit, quando non reperitur homicida. Ità loquitur Spec. in tit. de præſumpt.
3 §. 1. & Igne. vbi ſupra. Idem dicitur, quando
cadauer repertum eſt in ſtrata ante oſtium
habitantis, quia non præſumitur ab eo occiſum, ſi habitans non ſit ſolitus ſimilia facere.
Ità in terminis decidit Rom. in l. 1. §. hoc reſcriptum. ff. ad Sillan. quem refert, & ſequitur
Mari, in pract. §. diligenter. num. 107.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa grauis, & non leuis requiritur ad torturam.*
2 *Ex cauſa leui non præſumitur quis velle occidere hominẽ.*
3 *Cauſa debet eſſe veriſimilis.*

DISCEPTATIO CXXIX.

De Cauſa graui, & non leui ad torturam.

1 DElicti cauſa niſi ſit grauis, non poteſt infligi tortura. Scribit Caſon. de indit.
2 tract. 2 c 3. num. 8. ſeqq. Ratio eſt, quia nemo
præſumitur ex leui cauſa v. g. velle occidere
hominem. Maſcard. de probat. lib. 2. concluſ.
3 904. n. 21. Vbi quod talis cauſa debet etiam
eſſe veriſimilis.

SVMMARIVM.

1 *Tortura non infligitur in cauſis ciuilibus, & pecuniarijs hominibus liberis.*
2 *Homo liber non torquetur in cauſa pecuniaria.*

DISCEPTATIO CXXX.

De Tortura non infligenda in cauſis ciuilibus, & pecuniarijs.

1 HOminibus liberis non poteſt infligi tortura in cauſis ciuilibus, & pecuniarijs,
ſed tantum ſeruis. Vt l. Edictum. ff. de quæſt.
& l. ſi quis Decurio. & l. Vbi falſi. C. de falſ.
2 Et hoc dicitur, quia in cauſa pecuniaria liber
homo de iure non torquetur in ſe. Vt dicit
Bart. in alium benè torquetur, ſi vacillet. Vt
l. ex libero. in princ. ff. de quæſt. Vide Brun.
tract. de indit. & tortu. q. 3. & 4. ſecundę par.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ſola Rei non ſufficit ad torturam, nec ad aliquã aliam condemnationem.*
2 *Confeſſio delicti verificari debet, ex inditijs, & coniecturis.*

DISCEPTATIO CXXXI.

De Coitu damnabili.

1 INquiſito in Coitu damnabili ad ſolã eius
confeſſionem non ſolum non poteſt infligi tortura; ſed nec etiam poteſt contra ipſum ad aliquam aliam condemnationem de-
2 ueniri; quoniam confeſſio facta delicti verificari debet ex inditijs, & coniecturis. ſcripſerunt Boſs. in tit. de delict. n. 19. & 23. in fin.
Vbi generaliter loquitur in omni caſu damnabili. Plot. conſ. crim. diuerſ. 132. n. 22. lib. 1.
Vbi in terminis loquitur in ſtupro commiſſo
in puerum. Foller. in pract. crim. in verb. Capiat informationem. n. 2. Vbi etiam in ſpecie loquitur in crimine ſodomiæ. Maſcard.
de probat. lib. 2. concluſ. 830. num. 7.

SVMMARIVM.

1 *Conditio mala alicuius in diuerſo genere delicti nullum parit inditium.*

DISCEPTATIO CXXXII.

De Conditione mala alicuius.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ob malam eius conditionẽ in diuerſo ge-
1 nere delicti; quoniam d. mala conditio nullum parit inditium: Vt v. g. imputatur quis
de furto, & dum moleſtatur de ipſo infligitur ad probandam malam famam ipſius, dicitur, quod habet coppulam carnalem cum
aliqua muliere. Hęc alia conditio nullum facit inditium. Vt in terminis oſtendit Bal. in l.
fin. col. 1. verſ. inducitur hæc lex. ff. de hæred.
inſtit. Vbi quod mala fama in eodem genere
delicti, &c. Bart. in l. fin. verſ. veniamus ad indiuiduum. ff. de quæſt.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo non dicitur introducta in aliqua Vrbe ſi non ſit confirmata conſenſu Principis.*
2 *Conſuetudo vt dicatur introducta tria requirit.*
3 *Teſtes deponere debẽt de viſu actu, cuius cõſuetudo allegatur.*
4 *Teſtes deponere debent actus tales fuiſſe factos ità, & taliter, quod appareat interueniſſe tacitum populi conſenſum, vel ſaltim maioris partis populi.*
5 *Conſuetudo quando non eſt rationabilis, & eſt contra ius, non valet.*
6 *Conſuetudini quando lex eſt contraria, d. conſuetudo non eſt ſeruanda.*
7 *Factum in Prætorio non debet attendi, ſed potius id, quod de iure fieri debet.*
8 *Conſuetudo omnis, ſeù obſeruantia non tollit ius.*
9 *Conſuetudo mala eſt extinguenda, ſeù melius extirpanda.*
10 *Romæ quod fit nõ eſt ſeruandũ, ſed ꝙ de iure fieri debet.*

DISCEPTATIO CXXXIII.

De conſuetudine ſeruata in aliqua Vrbe.

SVB prætextu cuiuſdam Conſuetudinis
ſeruatæ in aliqua Vrbe Inquiſito nõ po-
1 teſt infligi tortura; quoniam d. conſuetudo
non dicitur introducta in aliquo loco, ſi non
ſit confirmata conſenſu Principis. Iaſ. l. cun-
ctos populos. n. 52. C. de ſũm. Trinit. & fid Ca
2 thol. Aym. cõſ. 96. n. 6. Imò vt d. Cõſuetudo
dicatur introducta, tria requirit vt probetur.
Primò vſum populi. Secundò frequentiam
3 actuũ. Tertiò tẽporis diuturnitatẽ. Hinc dice-
bat Dec. conſ. 483. n. 25. & conſ. 538. n. 9. ꝙ
teſtes deponere debent de viſu actus, cuius
conſuetudo allegatur, & quod deponant de
frequentia, & temporis diuturnitate; & actus
tales fuiſſe factos ità & taliter, quod appa-
reat interueniſſe tacitum populi cõſenſũ, vel
4 ſaltim maioris partis populi. Allegat Cyn. in
l. 2. col. 12. verſ. ſed quero, deponũt teſtes. C.
5 quæ ſit lõga cõſuetudo. Tamẽ nec ſupradi-
cta ſufficiũt, nec ipſa conſuetudo valet qñ eſt
cõtra ius, & nõ eſt rationabilis. c. 1. de cõſtit.
6 in ſexto Alex. cõſ. 196. n 13. vol. 2. Nã qñ lex
eſt cõtraria, d cõſuetudo nõ eſt ſeruãda, quia
nõ valet. Ità ſcribit Dec. in c. auaritiæ. n 9. de
præben. poſt. ſpec. in tit. de appellat. §. de offi-
7 cio. n. 14. Menoch. cõſ. 51. n. 36. lib 1. Hinc in-
fertur, ꝙ nõ debet ſimpliciter attẽdi, quod fa-
ctũ fuit in Prætorio; ſed potius id, ꝙ de iure
fieri debuit, quoniã nõ omnis cõſuetudo, ſeù
8 obſeruãtia tollit ius. c. fin. de cõſuet. & in l. 2.
9 C. quæ ſit lõga cõſuetudo. Nã ſi mala cõſue-
tudo extaret, eſt extinquẽda, ſeù (vt melius
dicã) extirpãda. c. cõſuetudo. 8. diſtin. Abb. in
c. cũ cauſã. n. 4. ſeq. de Elect. Et quamuis ali-
qui DD. dixerint, ꝙ v. g. ad Socij criminis di
ctum Reus de cõſuetudine torqueri debeat;
tamẽ huiuſmodi cõſuetudo nõ eſt ſeruanda.
Text. in l. ſed licet. ff. de Offic. Præſid. Vbi ha-
betur, quod nõ id quod fit Romæ; ſed ꝙ de
iure fieri debet ſeruãdũ eſt. Bertaz. conſ. 225.
poſt n. 19. lib. 1. & cõſ. 556. n. x. in fin. ſeq. lib. 2

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſi in modico ſe contradicit, non cenſetur varius, aut falſus.*

DISCEPTATIO CXXXIIII.

De Contrarietate modica.

TEſtis ob modicam eius contrarietatem
non poteſt infligi tortura; quia d. con-
1 trarietas non habetur in conſideratione: nam
ſi teſtis in modico ſibi contradicit, non cenſe-
tur varius, aut falſus. Vt Butr. quem allegat,
oſtendit Alex conſ. 24. & conſ. 105. Iaſ. in l. ſi
ex falſis. C. de tranſact.

SVMMARIVM.

1 *Contumacia ſola parit inditium ad torturam contra viles, infames, & ignobiles perſonas; non autem contra nobiles, honeſtas & bonæ famæ.*
2 *Quod procedit in eo, qui fuit legitimè citatus.*
3 *Contumacia ſola non ſufficit ad torturam, niſi cum ea cõcurrat mala qualitas inquiſiti*
4 *Contumacia non facit inditium, quando Reus non fuit ritè, & rectè condemnatus.*
5 *Contumacia non facit inditium, quando non fuit formata Inquiſitio valida.*
6 *Inditia etiam ad inquirendum requiruntur legitima.*
7 *Contumax non dicitur qui non fuit legitimè citatus.*
8 *Pro cõdemnato nõ habetur, qui fuit nulliter cõdemnatus.*
9 *Contumax fictus ex ſola ficta contumacia non poteſt torqueri.*
10 *Condemnatus ex contumacia dicitur is, qui verè eſt contumax.*
11 *Contumax fictus dicitur ille, qui non eſt citatus perſonaliter, ſed per diligentiam.*

DISCEPTATIO CXXXV.

De Contumacia.

COntumacia ſola Inquiſiti nõ ſufficit ad
ipſũ torquẽdũ; & quamuis d. cõtuma
cia parit inditiũ ad torquendũ, prout Bal. in
l. 1. C. de hæred. inſtit. tamen parit inditium
contra viles, infames, & ignobiles perſonas,
1 non autem contra honeſtas, nobiles, &
2 bonæ famæ. Et id procedit in eo, qui legi-
time reperitur contumax. Tradit. Hyppol.
conſ. 51. verſ. quia reſpondeo. Et ità contra

Digitized by Google

Motus proprius Pij V. contra contumaces
editus, & Modern. Rom. inter. conſ. crim.
3 diuerſ.lib.2.conſ.60. num. 18. Contumacia
(inquam) ſola non ſufficit ad torturam, niſi
cum ea concurrat mala qualitas Inquiſiti. d.
4 Bal.d.l.1. num. 13. nec etiam facit inditium
ad torturam, quando Reus non fuit ritè, &
rectè condemnatus.l.4. §.condemnatum. ff.
5 de re iudic. Quinimò nec quando non eſt
formata Inquiſitio valida. Marſ. poſt multos
conſ. 117. num. 36. Vbi quod ex proceſſu
inualido nullus validus poteſt reſultare effe-
6 ctus; & ad inquirendum legitima requiruntur
inditia. Veruntamen contumax nõ poteſt
7 dici, qui non fuit legitimè citatus. Curt. ſen.
conſ.60.num.38. Gram.conſ.37. num. 2. &
8 deciſ 79.num.10. Et nulliter condemnatus
habetur pro non condemnato.d.l.4. §. con-
demnatum. ff. de re iudic. Et talis exceptio
contra bannum poteſt opponi etiam poſt
9 30. annos. Vbi poſt Bal. tradit Boſs. de ban-
ni. nullit. num. 2. Nec dicere prætermitten-
dum eſt, quod etiam Contumax fictus ex ſo-
la ficta contumacia nec etiam poteſt tor-
10 queri. Gram.conſ.45 num.27. Et ideò dicit
Bal.in l. Diuus col.2. ff. de in integr. reſtit. quod
condemnatus ex contumacia dicitur is, qui
verè eſt contumax, ideſt quod perſonaliter
11 fuit citatus, ſed contumax fictus dicitur ille,
qui non fuit citatus perſonaliter, ſed per dili-
gentiam. Bart. in prealleg. l. Diuus. Guglel.
de Benedict. in Repet. c. Raynundus. de te-
ſtã. Vide plura ſuperius ſub eo tit. Diſcept. 101

SVMMARIVM.

1 *Conuerſatio cum malis eſt inditium adminiculatiuum; tamen de per ſe ſola non ſufficit ad torturam.*
2 *Conuerſatio cum malis eſt inditium remotum à delicto.*
3 *Inditium remotum debet probari per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore.*
4 *Conuerſatio, & habitatio cum delinquente, quando eius delicta ſunt occulta, non faciunt inditium ad torturã.*
5 *Conuerſatio, ſiue amicitia eſt de ſe bona.*
6 *Ex Bono non debet præſumi malum.*
7 *Conuerſatio cum facinoroſis hominibus non parit iditiũ ad torturam.*
8 *Malus ideò viuit, vt corrigatur; aut per eum bonus exerceatur.*
9 *Conuerſatio cum aliquo non arguit velle cum eo delinquere, & alium odio proſequi.*
10 *Conuerſatio debet eſſe ſtricta, & continua, vt arguat aliquem velle delinquere.*

DISCEPTATIO CXXXVI.

De Conuerſatione cum malis hominibus.

CONuerſatio, ſeù familiaritas, quã habet
Inquiſitus cũ malis, licet ſit inditiũ ad-
miniculatiuum; tamen de per ſe non eſt ſuf-
1 ficiens ad torturã, cũ ſit remotũ à delicto; ſed
2 alia cõcurrere debẽt. Carrer. in ſua pract. crim
in princ. n. 139. verſ 25. inditiũ. Brun. cõſ. 115.
n.70. ſeq. inter. cõſ. crim. diuerſ. lib. 2. Menoc.
de præſũpt. lib. 1. q. 89. n. 125. Bal. l. 1. col. 4.
C. de ſeru. fugit. Bertaz. cõſ. 548. n. 16. lib. 2.
3 Et debet probari per duos teſtes conteſtes de
loco, & tẽpore ad effectũ adminiculãdi Clar.
q. 22. n. 1. Hõded. cõſ. 87. n. 120. vol. 2. Vbi de
cõi. Anton. Gomez. tit. de delict. c. 13. n. 18. &
in indiuiduo poſt Blãc. quẽ allegat, oſtendit
Brun. d. cõſ. 115. n. 70. diuerſ. criminal. lib. 2.
Et id procedit et in criminibus exceptis. Ro-
lan. cõſ. 73. n. 25. vol. 1. Eugen. cõſ. 76. n. 91.
4 Immo Cõuerſatio, ſeù habitatio cũ delinquẽ
te, qñ eius delicta sũt occulta, nõ afficit, nec
ad torturã parit inditiũ. Ità Bertaz. d. cõſ. 548
5 Vbi allegat cõcordãtes. Ratio eſt, quia Con-
uerſatio, vel amicitia eſt in ſe bona. Ideò ab
6 ſurdum eſt, ex bono præſumi malum. Natt.
loquẽs in proprijs terminis cõſ. 298. nu. 3.
verſ. ſed in propoſito. & n. 4. vol. 2. Alioquin
ſẽper dictũ ſocij criminis faceret inditiũ ad
torturã cõtra nominatũ; quia ſẽper ferè no-
minãs cognoſcit nominatũ. Vnde Cõuerſatio
cũ Bannitis, & facinoroſis hominibus nõ pa-
7 rit inditiũ ad torturã. Hoc fuit originale di-
ctũ Bal. in l. 1. col. 4. C. de ſeru. fugit. quẽ re-
fert, & ſequitur Carrer. in pract. in l. obſerua-
re. n. 139. C. quor. appellat. nõ recip. Bertaz.
cõſ. 548. n. 16. & nouiſſimè Caualcan. tract.
de Brachio regio. par. 3. n. 85. Vbi quod talis cõ-
uerſatio cũ aliquibus alijs adminiculis gene
rat aliqua inditia. Hinc eſt, quod inquit D. Augu
ſtin. ſup Pſalm. 54. quod in officio hebdomodæ
ſãctæ legitur feria Quinta in Cœna Dñi. Vbi
8 quod omnis malus viuit, aut corrigatur, aut per
eum bonus exerceatur. Ignoramus enim an
malus vſq; in finẽ ſit perſeueraturus. Qua de
re ſi ex nuda cõuerſatione cũ Bãnitis, vel fa-
cinoroſis hominibus ſine alijs adminiculis
quis torqueri nõ poteſt, multo minus poterit
ex illa puniri pœna mortis naturalis. Auth.
multo magis. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Et ità
Iudices criminales in his caſibus debent ſer-
uare diſpoſitionem iuris communis. Ità de-
ponit Conſtitutio fe: re: Pauli Tertij ad fauo
rem carceratorum edita: Ratio eſt, quia Cõ-
9 uerſatio cum aliquo non arguit, velle cũ eo
delinquere, & aliũ odio proſequi, niſi cõcurrat
longa habitatio. l. pen. §. in factum. ff. naut.
caup. & ſtabul. Ioan. Andr. & alij c. repellan-
tur. de accuſat. Maſcard. de probat. concluſ.
459. num. 9.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Cultellus ſanguinolentus repertus penes Cadauer quãdo faciat inditium.*

DISCEPTATIO CXXXVII.

De Cultello ſanguinolento reperto penes Cadauer.

1 CVltellus Sanguinolentus quando fuit
repertus penes cadauer, & ſic dicendũ
eſt de ſimilibus fertis, Inquiſito non poteſt
infligi tortura; immo nec poteſt ei tranſmitti
ſpecialis Inquiſitio; quoniam infiniti ſunt
Cultelli ſimiles, & DD. propterea dicunt,
tunc demum id facere inditium quando penes
homicidam reperitur vagina vacua apta
ad recipiendum d.cultellum repertum. Tradit
Boer.deciſ.166.ſub.n 5.Carrer. in pract.
crim in primò tract. de indit. in Trigeſimum
ſextum indit.verſ.aut ſeruius inculpat.

SVMMARIVM.

1 *Cuſtos carcerum deponens in tortura ſe fuiſſe corruptũ mediante pecunia nullum contra corrumpentem facit inditium, quia cum ſit berroarius, eſt viliſſima perſona.*
2 *Vilis contra aliquem in teſtimonium non admittitur.*
3 *Cuſtos carcerum ſolet carcerem apertum relinquere, timore nè occidatur.*
4 *Teſtis vbi agitur de reprehenſione, dedecore, & vituperio euitando a teſtimonio repellitur.*
5 *Cuſtos carcerum tenetur diligenter cuſtodire carceres, & carceratos fugientes capere, & in fortijs Curiæ præſentare*
6 *Cuſtos carcerum, quando ſecus fecit, tenetur de dolo, & culpa.*
7 *Cuſtos carcerum deponens de vi videtur ſe exeuſare ad eius vtilitatem, ideò non eſt idoneus teſtis.*
8 *Teſtis ſe ex culpans, & exonerans nullum facit inditiũ.*
9 *Cuſtos carcerum dicens ſe corruptum pecunia facit ſe criminis participem.*
10 *Socius criminis ſine alijs adminiculis nullum facit probationis gradum.*
11 *Periurium non purgatur per torturam,*
12 *Tortura purgat vnum tantumodo defectum non duos, vel plures.*

DISCEPTATIO CXXXVIII.

De Cuſtode carcerum dicente ſe pecunia corruptum.

INquiſito non poteſt infligi tortura ad de-
poſitionem Cuſtodis carcerum deponẽ-
tis cum tortura, ſe ab ipſo fuiſſe corruptum
1 mediante pecunia; idq; ex pluribus. Primò
quia d.Cuſtos eſt Berroatius, & ſic viliſſima
perſona. Bal. in l. fin. col. pen. in 4. q.C.de
Edict.Diui Adrian.tollen. Et huiuſmodi vi-
liſſima perſona non recipitur contra alium.
Alex.poſt alios, quos allegat conſ.507.vol.
2 6.in princ. Et dicta de cauſa non dicitur ido-
neus teſtis.Bal.in l.etiam in fin. col. 1. C.de
3 teſt. Secundò quia ſolet in tali caſu carcerẽ
apertum rèlinquere, timore ne occidatur:
Vnde debet, nè dum reprehendi, ſed etiam
4 puniri. Vltra quod ipſi reſultat magnum
dedecus, & vituperium. Et vbi agitur de re-
prehenſione, dedecore, & vituperio euitan-
5 do teſtis non eſt idoneus. Dec.conſ.256.n.7.
Tertiò quia tenebatur diligenter cuſtodire
carceres, & carceratos, & vbi aufugerunt, te-
netur eximentes capere, & in fortijs Curiæ
6 præſentare. Et quando ſecus fecit, tenetur
de dolo, & culpa.Not.in l.cum ità. §. ſpecies.
7 de legat.ſecundò. Nec facit, quod talis Cu-
ſtos deponar de vi, ſeù violentia ipſi facta
quia videtur ſe exculare ad eius vtilitatem,
ideò non eſt idoneus teſtis. Gratt. conſ. 24.
8 num. 12. vol. 2. Et quia etiam tendit ad ſe
exculpandum ſeù exonerandum.Not.in l.de
ferre.§.Idem decreuerũt.ff.de iur.fiſci. Quar-
9 tò facit ſe eiuſdem criminis participem atte-
ſtans ſe mediante pecunia carceris oſtium re-
10 liquiſſe apertum.Et Socius criminis ſine alijs
adminiculis nullum ad torturam patit indi-
tium; quamuis eius dictum fuerit confirma-
tum in tortura, maximè quando eſt varius,
& periurus.quoniam in criminalibus periurũ
non purgatur per torturam. Dec. conſ.189.
11 num.8.ſeq. Additur etiam, qud d.Cuſtodis
depoſitio non valet, etiam quod fuerit con-
firmata in tormentis; quia tortura purgat
vnum tantumodo defectum, & non duos, vel
12 plures, quibus ipſe laborat.Crauett.cõſ.6.n.
57.Gram.cõſ.35.n.24.Rolan.cõſ.57.n.38.

SVMMARIVM.

1 *Delinquens ſemper eſt querendus, & inueniendus*
2 *Auxiliator criminaliter moleſtari non poteſt, niſi conſtet de delicto principali.*
3 *Auxiliator vt puniri poſſit, Iudex debet oſtendere. quis ſit principalis, & certi hominis factum argui debet.*

DISCEPTATIO CXXXVIIII.

De Delinquente incerto.

1 DElinquens quando non reperitur, qui
ſemper eſt querendus, & inueniendus,
v.g.Auxiliator non poteſt torqueri. l. in hoc
iudicio, & ibi Bart.& alij.ff.de ſeru. corrupt.
2 Et qñ nõ cõſtat de delicto principali, nõ po-

Digitized by Google

teſt. procedi contra d. Auxiliatorem. Ità Bart. in l. is, qui rem. § ſi tu Titium. ff. de furt. Alex. conſ. 15. num. 10. vol. 1. Pariſ. conſ. 171. nu. 10. vol. 4. Vnde incertitudo quando verſatur circa perſonam delinquentis, benè conuenit, quod ſi Iudex vult punire aliquem vti Auxiliatorem, debet oſtendere, quis ſit principalis; & certi hominis factum argui debet. l. licet. §. poſtumus. ff. naut. caup. ſtabul.

SVMMARIVM.

1 *Corrupio promiſſione impunitatis Iudicis, quamuis in tortura emanauerit, nulla eſt præſtanda fides.*

DISCEPTATO CXL.

De Denunciante proprium delictum.

COnſocio ad dictum Denunciantis proprium delictum non poteſt infligi tor-
1 tura; quia corruptus promiſſione impunita-
tis Iudicis, quamuis in tortura emanauerit; tamen ei nulla eſt præſtanda fides nec vllum contra conſocium facit inditium. l. nõ omnes §. fin. ff. de re milit. quẽ Text. in terminis ponderauit Boſ. tit. de oppoſit. contra teſt. n. 21.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio facta vi tormentorum nullum facit inditium, nec vlla eſt ei præſtanda fides.*
2 *Confeſſio detenti in carceribus, cui Iudex facit dare ad cõmedendum carnes valdè ſalitas, vt ſiti moriatur, vel in turri, aut in hieme, & facit ſtare nudum, vel in alio cruciatu, nulla eſt.*

DISCEPTATIO CXLI.

De Confeſſione facta vi tormentorum.

INquiſitus quando v. g. in tortura dicit. Se volete, ch'io io dica, lo dirò; ma me lo fate dire per forza; quoniam facit proteſtationem, & declarationem animi ſui, quaſi cogatur dicere vi tormentorum; ideò ipſius dictum non ſolum non facit inditium ad tor-
1 turam, Sed nec ei vlla eſt præſtanda fides.
Vt in l. pupillo. §. ſi quis Prætori. ff. no. op. nunciat. Bart. in l. non ſolum § morte. in materia proteſtationis declaratoriæ. Sicq; pariter dicendum eſt de eo, qui detentus eſt in carceribus, cui facit Iudex dare ad commedendum carnes valdè ſalitas, vt ſiti moriatur; quia torqueri dicitur, & ſi confiteatur, eius confeſſio nulla eſt, tanquam facta in
2 tormentis. Ita quoq; dicitur de illo, qui tenetur in Turri, vel in hieme, & facit eum d. Iudex ſtare nudum, vel in aliquo alio cruciatu. l. Item apud labeonem. §. quæſtionis, ibi malam manſionem &c. ff. de iniur. Bart. in l. 1. §. Diuus. ff. de queſt. Aret. in ſuo tract. maleſ. in verb. fama publica præcedente. in verb. quæro quid, ſi eſt tale delictum. Vbi arguit contra Iudices ignorantes, & crudeles, qui quando non poſſunt torquere, dant carnes valdè ſalitas ad commedendum malefactori, & non bibere; nam ſecundum eum dd. Iudices dicuntur torquere, & tenentur in ſcindicatu, de quo etiam vide per Abb. in c. fin. in 5. col. ext. de confeſs.

SVMMARIVM.

1 *Notario potius error, quam dolus aſcribendus eſt, vbi locus vnus pro alio ſcriptus eſt, & vna dies pro alia.*
2 *Dies quando fuit adnotatus per Notarium à tergo ſtandum eſt d. adnotationi.*
3 *Notarius ſine incurſu pœna poteſt extendere clauſulas ſolitas apponi in inſtrumentis, inſtrumenti alterius Notarij.*
4 *Notarius quando poſſit in inſtrumento apponere clauſulas conſuetas*
5 *Notarius omittens apponere clauſulas conſuetas in Inſtrumento an puniatur de falſo.*
6 *Notarius poteſt ſuum errorem emendare, antequam copia Inſtrumenti data ſit, vel de falſo ſit accuſatus.*
7 *Notarius poteſt à ſe ipſo corrigere Inſtrumentum, etiamſi errauerit in facto, vel ſi fuerit plus dictum, quam ſcriptum*
8 *Notarij negligentia non debet obeſſe parti, quando conſtat de ſubſtantia actus.*
9 *Notarij error non poteſt nocere partibus.*
10 *Conditio iniqua alteri per alterum inferri non debet.*

DISCEPTATIO. CXLII.

De Notario.

1 NOtario non poteſt infligi tortura, quando vna dies pro alia ab eo ſcripta eſt. Docet Bal. & Angel. in l. Imperator. ff. de ſtat. homin. quando vis non eſt in die, pura quod de hypotecaria nõ tractatur, vel quod actus magis vna die valeat, quam alia; quoniam potius error, quam falſitas præſumitur; qui error à d. Notario, antequam copia parti data ſit, vel ſit de falſo accuſatus, corrigi poteſt. Vt aiunt ſcribentes, & Lanfranc. tract. de fid. inſtrum. num. 6. Et multo magis quando v. g. non de loci omiſſione, ſed de errore tractatur, cuius defectus minor eſt. Ex Dyn. Bart. & Dec. in l. ſi librarius. ff. de reg.

2 reg.iur.Vulpell.conſ.47.nu.3.ſeq. Et quan-
do dies fuit adnotatus per Notariũ à tergo,
ſtandum eſt annotationi.Alex.conſ. 110. in
fin.& 152.vol.2. Afflict. deciſ.245. num.9.
3 Ratio eſt, quia Notarius poteſt etiam ſine
incurſu pœnæ extendere clauſulas ſolitas
apponi in iſtrumentis, Inſtrumenti alterius
Notarij non mutata tamen ſubſtantia nego-
tij.Bal. Rubr. C. de fid.inſtrum.nu.22.verſ.
quarto queritur.Bertrand.conſ. 44.nu.9.lib.
2.nam ea, quæ pro maiori declaratione ad-
duntur,dicuntur virtualiter ineſſe,& compre
hendi ſub ea diſpoſitione,cui fit additio,ideò
dicitur licitè fieri.l.ſi donatè.§. ſi ſponſus.ff.
de donat.inter vir.& vxor. Bal. c. 1.in princ.
4 de fid.inſtrum. Tamen quando poſſit in In-
ſtrumento ponere clauſulas conſuetas, vide
Farinac.conſ.59. in fin. additionum, prout
etiam ibidem An Notarius omittens appo-
5 nere dd.clauſulas puniatur de falſo. Verum
clarum eſt,quod poteſt ſuum errorem emẽ-
dare; prius tamen quod copia Inſtrumenti
6 ſit data parti,vel ſit de falſo accuſatus. Lan-
franc.tract.de fid.Inſtrum. num:6. Vulpell.
7 d.conſ.47.nu.4. Nec non etiam poteſt à ſe
ipſo corrigere Inſtrumentum; etiamſi erra-
uerit in facto, vel ſi fuerit plus dictum quam
ſcriptum.Angel.poſt.Cyn.l. Imperator.ff.de
ſtat.homin.Bal.in Rubr. C.de fid.inſtrum.n.
8 25. Nec ab re videri debet;quia non ſolum
Notarij negligentia non debet obeſſe parti
circa ius, quod babet per d. Inſtrumentum.
Bart. in l. ſolent. §. non verò col. 2. verſ. &
quod Conuentio.ff.de offic.Præſid Sed nec
9 etiam eius error. l.Imperator. ff. de ſtat.ho-
min.& l.ſi librarius.ff.de reg.iur. Aym.conſ.
147. num.5. & poſt Purpurat. quem allegat
tradit Menoch.conſ.42.num.36.lib.1.Gloſ.
in l.fin. C.de fideiuſſ. Bal.in l.ſi cum ante. C.
de donat.ante nupt. Et maximè quando con-
ſtat de ſubſtantia actus. Purpurat.in l.admo-
10 nendi.num.237. ff. de iureiur. ſequitur Me-
noch.d.conſ.42.num.36 Ratio eſt, quia ini-
qua conditio alteri per alterum inferri non
debet.c.alteri.de reg.iur.in ſexto Alber. in l.
vlt.ff.ad Velleian.l.vult.& ibi Gloſ.C. de fi-
deiuſſ.Iaſ.in l.errore.num.6.C.de teſtam. Et
ideò non inmerito Bal.conſ.5.lib.2.conqui-
ritur Notariorum imperitiam mundum de-
ſtruere, & bonorum virorum conſcientias
in periculum ponere. Nec diſſentiunt Angel.
conſ.250.Rip.in l.ſi vnq̃ nu.43. C.de reuo-
cat.donat.Et plura Neuiz.cōſ.28.n.11. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Diſceſſus Inquiſiti è Palatio ſinè licentia Iudicis purgatur per iuramentum ipſius.*
2 *Diſcedens è Palatio & breui tempore rediens, & ſpontè ſe conſtituens in carceribus, non dicitur habuiſſe animum recedendi.*

DISCEPTATIO CXLIII.

De diſceſſu Inquiſiti è Palatio ſine licentia Iudicis.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito, quã-
do v.g. diſceſſit è Palatio ſiue licentia
1 Iudicis; quoniam huiuſmodi diſceſſus purga
tur per iuramentum ipſius, ob quam cauſam
diſceſſerit. Cyn. in l. fin. C. de requir. Reis.
quod dictum reputat ſingulare Corn. conſ.
58.vol.2. Et quando breui tempore redibit,
2 & ſponte ſe conſtituit in carceribus non di-
citur habuiſſe animum recedendi. l. nihil in-
tereſt.Vbi Bart.ff. de capt. & poſtlim.reuerſ.
& fugit.

SVMMARIVM.

1 *Diſtans à loco commiſſi delicti per 20. paſſus non præſumitur præſtitiſſe auxilium.*
2 *Diſtantia tollit omnem ſuſpicionem auxilij, & aſſociationis.*
3 *Diſtantia à loco delicti innocentiæ præſtat inditium.*

DISCEPTATIO CXLIIII.

De Diſtantia a loco delicti.

INquiſito, quando v.g. prætenditur per fi-
ſcum, quod ipſe aſtiterit homicidio, &
1 auxilium præſtiterit homicidæ non poteſt
infligi tortura; nam quando fuit diſtans à lo
co delicti per 20. paſſus, in quo patratum
fuit delictum, ſeù homicidium, non præſu-
mitur preſtitiſſe auxilium; quoniam d. diſtã-
2 tia tollit omnem ſuſpicionem auxilij, ſeù
aſſociationis. Luc. de Penna l.3. col. 3. C.de
3 verſ. publici. lib. 12. Immo diſtantia à deli-
cto innocentiæ præſtat indiium; ſicut præ-
ſentia arguit ſuſpicionem. Idem luc de Pen-
na ibidem.

SVMMARIVM.

1 *Delicta, quorum poſt factum nulla remanent veſtigia quæ ſint.*

2 *Confeſſio ſola dictorum delictorum non ſufficit ad torquendum, ſeù condemnandum, niſi confeſſatum delictum verificetur.*
3 *De Delicto conſtare debet per teſtes, & probationes liquidiſſimas.*

DISCEPTATIO CXXXXV.

De Delictis, quorum poſt factum nulla remanent veſtigia.

OB delicta, quorum poſt factum nulla
remanent veſtigia, prout eſt inſultus,
1 percuſſio facta manu vacua, adulterium, ſeù
alia fornicatio, vel omnes alij coitus carnis,
ſeù carnales, qui ſine fractura committuntur,
furtum ſine fractura, percuſſiones, quæ
fiunt alapha, vel baculo ſine liuore, iniuriæ
verbales, & ſimilia; Inquiſito non poteſt infligi
torrura. Muſcatell. in pract. crim. pag.
2 mihi 8. num. 22. quoniam ſola confeſſio non
ſufficit ad condemnandum, ſeù torquẽdum;
niſi confeſſatum delictum verificetur ſaltim
ex inditijs, & per Curiam delicti corpus ſubijciatur.
Clar. q. 4. verſ. quando verò, & ante
eum ſcripſit Blanc. in pract. in princ. nu. 3.
3 Et conſtare debet per teſtes, & probationes
liquidiſſimas. Brunor. à ſole in ſuo vnico cõſ.
num. 200. Scripſerunt etiam Boſs. in tract. de
delict. num. 19. & 23. in fin. Vbi generaliter
loquitur de omni actu damnabili. Plot. conſ.
crim. diuerſ. 132. num. 22. lib. 1. Vbi loquitur
in terminis Sodomiæ. Maſcard. de probat.
lib. 2. concluſ. 830. nu. 7.

SVMMARIVM.

1 *Delictum non ſufficit probari in genere, ſed debet probari in ſpecie.*
2 *Delictum non ſufficit allegare in genere, ſed ſpecialiter eſt probandum.*
3 *Delictum eſt concludenter probandum.*

DISCEPTATIO, CXLVI.

De Delicto non probando in genere, ſed in ſpecie.

DElictum quando fuit tantum probatum
in genere, Inquiſitus non poteſt tor-
1 queri; quoniam debet probari in ſpecie, aliter
non dicitur probatum. Not. DD. in c. cũ
oporteat. de accuſat. Caſon. de indit. tract. 2.
2 c. 2. n. 5. ſeq. Nec etiam ſufficit d. delictum allegari
in genere, ſed ſpecialiter eſt probandũ.
Bart. cõſ. 65. n. 2. Alex. cõl. 3. n. 1. lib. 3. Ratio
3 eſt, quia delictum concludenter probari debet.
Crauett. conſ. 21. nu. 4. Vbi adducit concordantes.

SVMMARIVM.

1 *Domeſticus nõ poteſt torqueri in eũ, cuius eſt domeſticus.*
2 *Domeſtici qui dicantur.*
3 *Teſti torquendo ſi aliquæ exceptiones obſtent, ipſæ debẽt examinari, & diſcuti, antequam teſtes torqueantur.*
4 *Teſtis de maleficio ſi eſſet vnus tantum qui ſciret veritatem Rei, & ille non eſſet omni exceptione maior, quid agendum.*

DISCEPTATIO CXXXXVII.

De Teſte domeſtico ſeù familiari.

DOmeſtico in eum, cuius eſt domeſticus,
& familiaris non poteſt infligi tortura.
1 Vt l. maritus. ff. de quæſt. & l. 1. §. ad quęſtionem.
eo. tit. facit lex pen. ff. de teſt. Et qui di-
2 cantur domeſtici, not. in l. etiam. C. de teſt. &
l. pridem. C. de quæſt. cum ſim. Tamen Domeſticus
dicitur ille, qui non ſolum ſubeſt ratione
patriæ & dominicæ poteſtatis; ſed etiã
qui cohabitat, ſeù alio modo eſt inferior, ſeù
ſubiectus capiti familiæ; vt eſt mercennarius
& ſimiles. Tradit Bal. l. 2. C. de teſt. & d. l. etiã
col. 5. Fœlyn. in c. in litteris de teſt. Cyn. d. l.
etiam. Et maximè ille dicitur domeſticus,
qui vidit expenſis Domini, & habitat in eius
domo Soc. conſ. 17. lib. 1. Immo Domeſticus
dicitur ille, qui cum Domino cohabitat
in eodem tecto, & viuit ad vnum panem, &
ad vnum vinum. Farinac. q. 55. num. 17. ſeq.
Item Domeſticus dicitur ille, qui cum aliquo
habitat ſub eodem tecto, & viuit ad vnum
panem, & ad vnum vinum, vt dicitur, in camerata;
ſeù habitat in domo illius, cui operas
ſuas locat. Farinac. ibidem, ad tradit. per
Pariſ. conſ. 101. nu. 159. vol. 1. & conſ. 55. n.
36. vol. 4. Beluis. conſ. 85. nu. 12. Gram. vot.
16. nu. 19. & tenet Ferret. conſ. 138. n. 27. lib.
3 2. Sed aduerte notanter, quod ſi aliquæ exceptiones
obſtant teſti torquendo, vt ipſius
infringant legalitatem, dd. exceptiones debẽt
examinari, & diſcuti, anteq̃ teſtis torqueatur
ne ſuper vacuo, & abſq; cauſa torqueatur,
Caſus eſt ſecundum Bart. ibi l. 1. §. ſi quis dicatur.
ff. de quæſt. Et ideò ſi de maleficio eſſet
vnus teſtis tantum, qui ſciret veritatem
rei, & ille non eſſet omni exceptione maior,
& ſic non faceret inditium; etiamſi plenè
probaret in caſu, quo aliàs teſtis deberet torqueri,
iſte non torqueretur, cum tortus non
faciat inditium.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Seruus, quando plures patitur defectus, non poteſt deponere in his, quæ prætenduntur facta in domo etiã cum tortura, etiam in caſu difficilis probationis.*
2 *Seruorum, & famulorum dictis etiam in crimine hæreſis modica eſt habenda fides.*
3 *Serui Dominis ſuis infeſtiſſimi eſſe ſolent.*

DISCEPTATIO CXXXXVIII.

De Seruo ad teſtificandum inhabili.

NOn poteſt torqueri Inquiſitus ad de-
poſitionem Serui ipſius ad teſtifican-
1 dum inhabilis; quoniã propter plures exce-
ptiones, & defectus, non poteſt deponere in
his, quæ domi prætenduntur facta: nanque
plures inhabilitates ipſius dictum in totum
repellunt. Gram. conſ. 45. num. 22. in fin.
Bertaz. conſ. 3. num. 32. Vbi quod iſta con-
cluſio omnium conſenſu recepta eſt. Claud.
ad Bertaz. conſ. 71. in littera H. Vbi ampliat,
etiamſi cum tortura depoſuiſſet; quoniam
tortura non ſupplet plures defectus, ſed vnũ
tantum, ſequitur id Anton. Eugen. conſ. 27.
2 num. 66. Vbi loquitur in caſu difficilis pro-
bationis, & vbi veritas aliter haberi nõ poteſt.
Quinimò Seruorũ, & famulorũ dictis etiam
in crimine hæreſis modica eſt habenda fides;
3 cum Dominis ſuis infeſtiſſimi eſſe ſoleant.
Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 606.
comm. 115. col. 2.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſpontè vadens ad examen contra aliquem, quia ſuſpectus eſt, nihil probat.*
2 *Teſtis ſpontè vadens ad examen in cauſa ardua, & capitali efficitur inimicus capitalis.*
3 *Teſtis ſpontè vadens ad examen contra aliquem non admittitur ſine tortura.*
4 *Teſtis ſpontè vadens ad examen non afficit, quamuis dictum confirmauerit in tortura.*
5 *Teſtis ſpontè vadens ad examen contra aliquem nunquam ad torturã facit inditiũ, quia præſumitur eius inimicus.*

DISCEPTATIO CXLIX.

De Teſte ſpontè ſe offerente examini.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad
dictum illius, qui ſpontè contra ipſum
1 ſe obtulit examini, quoniam ſuſpectus eſt.
Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. nu. 21. & 29.
Ratio eſt, quia teſtis ſpontè ſe ſubijciens exa
mini in cauſa ardua, & capitali contra aliquẽ
2 efficitur eius inimicus capitalis. Bart. l. poſt
legatum. §. his verò. ff. de his, quib. vt indign.
Blanc. de indit. num. 152. c. cum P. verſ. quia
in teſtimonium illius cauſæ fuerat. Vbi not.
omnes. de accuſat. Gram. conſ. 46. num. 4.
poſt alios, quos allegat Maſcard. de probat.
concluſ. 898. num. 17. Immo tanquam ini-
micus præſumptus. Bal. in d. c. cum P. in fin.
de accuſat. Alex. in l. 3. ff. de teſt. nihil probat,
maximè etiam offenſus, vel iniuriam paſſus.
Gloſ. Bart. & alij d. l. poſt legatum. §. his ve-
rò. ff. de his, quib. vt indign. cum alijs relatis
per Menoch. de arbitrar. caſu 474. num. 57.
lib. 2. & de præſumpt. pariter in 2. lib. præ-
ſumpt. 55. nu. 1. Text. eſt in §. ſi verò ignoti.
ibi veritatem corrumpere feſtinantes. & ibi
Gloſ. in verb. feſtinantes. in Auth. de teſt. Fa-
rinac. q. 46. num. 94. & q. 80. num. 1. Immo
3 ad examen ſpontè vadens contra aliquem
non admittitur ſine tortura. Bart. in l. ex li-
bero. in princ. col. 2. in fin. verſ. tertio quãdo
ſpontè vadunt. ff. de quæſt. Et ibi Marſ. n. 4.
& 14. Et eſt Text. in Auth. de teſt. d. §. ſi verò
ignoti. Vbi veritatem corrumpere feſtinantes
poſſe eos verberibus ſubiacere. Et ibi Gloſ.
in verb. feſtinantes. & in verb. verberibus.
4 Farinac. q. 79. num. 38. Nec facit, ſi dicatur,
depoſitionem d. teſtis fuiſſe confirmatam in
tortura ad faciem Inquiſiti; quia inimicitia
capitalis non purgatur per torturam. Boſs.
tit. de inquiſit. num. 2. Vulpell. conſ. 30. nu. 5.
5 ſeq. Bertaz conſ. 8. num. 44. lib. 1. Quinimò
non ſolum non facit inditium ad torturam;
ſed omninò repellitur; quia tunc præſumi-
tur inimicus. Aym. in l. quæ omnia. ff. de pro-
cur. Facit c. cum in tua. de ſpon. hæc Panor.
in c. cum P. Manconella de accuſa. in fin.

SVMMARIVM.

1 *Reo non poteſt infligi tortura ob alia pretenſa delicta, ſi de ipſis non fuit accuſatus, nec extant inditia.*
2 *Reus confeſſus non torquetur ſuper dd. delictis, ſi de ipſis non ſit diffamatus.*
3 *Diffamatio quando adeſt vltra confeſſionem, Reus torqueri poteſt.*

DISCEPTATIO CL.

De Delictis, de quibus Reus non fuit accuſatus.

OB prætenſa Delicta non poteſt tor-
queri Inquiſitus, ſi de ipſis non fuerit
accuſa-

Digitized by Google

1 accuſatus, nec vlla extēt inditia; licet aliquādo ob aliquam malam conſuetudinem contrarium fuerit ſeruatum: nanq; daretur nimis magna poteſtas Iudicibus vexandi homines ſecundum Boſs. tit. de examin. Reorum. n. 6. loquentem de Iudicibus examinātibus Reos ſine inditijs: Et ſic in fortioribus terminis multo minus torquere, quod eſt maius præ-
2 iudicium. Verum Reus torquetur, quando fuit confeſſus de dd. alijs pretenſis delictis de conſuetudine; ſi ideò ſit diffamatus v. g. pro magno fure, ſeù magno falſario. Marſ. in l. Reperi num. 41. ff. de quæſt. Gram. vot. 13. num. 3. ſeq. Lancellot. Conrad. in ſuo Repert. tit. de negat. crim. & torment. Bertaz. conſ.
3 40. num. 8. Et iſta dicitur laudabilis conſuetudo, quando vltra confeſſionem concurrit diffamatio. Et benè explicat Brun. tract. de indit. q. 5. 2. par. nu. 65. Vbi quod iſto caſu Iudex debet abſtinere ab interogatione, & per conſequens à tortura: Fallit tamen in aliquibus caſibus, prout alibi dictum eſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui non debuit examinari ob eius inhabilitatem, examinatus nullum ad torturam facit inditium.*
2 *Teſtis, qui non debuit examinari, examinatus in caſibus, in quibus admittitur, non eſt omni exceptione maior.*

DISCEPTATIO CLI.

De Teſte qui non debuit examinari.

AD dictum teſtis examinari, qui ob eius inhabilitatem non debuit examinari,
1 non poteſt torqueri Inquiſitus. Ità Bart. in l. 1. §. ſi cum quis. ff. de quæſt. Bal. in l. Impera-
2 tor. ff. de ſtat. homin. Et examinatus in caſibus, in quibus admittitur, non eſt omni exceptione maior. Vt tradit Cœpol. conſ. 32. n. 2. Marſ. conſ. 5. col. 5. verſ. vario modo.

SVMMARIVM.

1 *Habitator, ſi eſt bonæ famæ non debet torqueri.*
2 *Fama bona Rei tollit inditium ad torturam.*
3 *Inditium vnum Rei tollit aliud Fiſci.*
4 *Coniectura illa eſt eligenda, quæ excludit delictum.*
5 *Inditium vnum pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus ipſe Reus torqueri poſſit.*
6 *Probatio Rei quamuis dubia, imperfecta, & non plena taliter offuſcat probationem Inſtigatoris, quod ſequi debet abſolutio.*

DISCEPTATO CLII.

De Habitatore.

1 HAbitatori non poteſt infligi tortura, ſi ſit bonæ famæ, in caſu v. g. quod igno-
2 ratur occiſor; quoniam d. bona fama tollit inditium ad torturam. Irà Bal. in l. 1. in fin. C. locat. Blanc. de indit. nu. 414. Boſs. tit. de indit. nu. 52. Citill. in ſumm. crim. par. 3. Rubr.
3 de quæſt. §. 9. nu. 4. Vbi quod tale inditium non operatur. Nec eſt nouum, quod vnum inditium Rei tollat aliud Fiſci. l. Diuus. ff. de in integr. reſtit. Marſ. conſ. 109. n. 29. Gram. conſ. 13. num. 9. & deciſ. 18. num. 5. Foller.
4 in pract. in verb. Dantur capitula. num. 47. Vbi quod ſi adſunt coniecturæ, illa eſt eligenda, quæ excludit delictum. Et vnum in-
5 ditium innocentiæ pro Reo tollit omnia alia inditia, ex quibus ipſe Reus torqueri poſſit. Vt Iaſ. in l. fin. in fin. C. commun. delegat.
6 Hinc eſt, quod in criminalibus probatio Rei, quamuis dubia, imperfecta, & non plena taliter offulcat, & obnubilat, ſeù obumbrat probationem Inſtigatoris, quod ſequi debet abſolutio. Corn. conſ. 134. vol. 4. col. fin. Iaſ. poſt Bart. in l. non ſolum. §. ſciendum. col. 2. ff. de no. op. nūciat. vel ſ. ſecūda cōcluſio Bart.

SVMMARIVM.

1 *Inditia diuerſi generis, & maximè quando vnumquodq; non eſt plenè probatum, non coniunguntur ad faciendum inditium ad torturam.*

DISCEPTATIO CLIII.

De Inditijs diuerſi generis.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito, quando Fiſcus conatur afferre contra ipſum plura pretenſa inditia diuerſi generis, quādo omnia ſunt remota, & vnumquodq; non plenè probatum; quoniam non poſſunt in cauſa criminali coniungi ad faciendum inditium ad torturam. Dec. c. cum cauſam. num. 14. ſeq. de probat. Marſ. poſt Bart. l. 1. §. Idem Cornelio. in fin. ff. de quæſt.

SVMMARIVM.

1 *Fiſonomia mala & turpe nomen niſi aliud concurrat inditium non ſufficit ad torturam.*

DI-

DISCEPTATIO CLIIII.

De Fiſionomia mala.

1 FIſionomia mala, & turpe nomen Inquiſiti non ſufficit ad ipſum torquendum; niſi aliquod aliud concurrat inditium. Salyc. in l. fin. vlt. col. verſ. quæro an ſufficiat. C. de quæſt. Gand. in tract. malef. ſub rubr. de præſumpt. verb. tenementi. Bal. in l. 2. C. quomodo appell. non recip. Nouell. in pract. crim. cap. 20. num. 56.

SVMMARIVM.

1 *Fuga ſola Rei non ſufficit ad torturam.*
2 *Fuga ab aliquo loco, quando poteſt aſcribi alicui cauſæ non parit inditium.*
3 *Fugæ cauſa quamuis non probetur; tamen ſi fama eſt probabilis, ſtatur illius aſſertioni, qui fugam attentauit.*
4 *Fugæ cauſa quando eſt rationabilis, excuſatur fugiens, etiam quod formata ſit Inquiſitio.*
5 *Fugiens præſumitur diſceſſiſſe ob aliam cauſam.*
6 *Fugæ cauſa quod euenerit propter delictum, per Fiſcum probari debet.*
7 *Fugæ cauſa eſt rationabilis, quando fugiens eſt in periculo vitæ.*
8 *Fuga ſemper præſumitur in bonam partem.*
9 *Fugæ cauſa eſt, quando Delinquens ſuſpicatur, nè contra eum formetur proceſſus.*
10 *Fugæ cauſa eſt quando Delinquens eſt forenſis.*
11 *Fugæ cauſa eſt quando Delinquens aufugit, nè caperetur*
12 *Captura cõtinet præiudiciũ irreparabile, & infamiã capti*
13 *Fugæ cauſa eſt, quando ſocius criminis, vel alius fuit carceratus.*
14 *Fuga ſola non inducit confeſſionem.*
15 *Delictum nihil commune habet cum fuga, ſeù carceris effractione.*
16 *Fuga quamuis ſit plenè probata; tamen ex eo non poteſt deueniri ad condemnationem aliquam.*
17 *Fuga non præiudicat, quando Inquiſitus aliàs ob aliquod delictum non fuit ſolitus aufugere.*
18 *Fuga ante citationem, ſeù præceptum emanatum nullum parit inditium; ſed leuem quandam præſumptionem.*
19 *Fuga præſumitur facta metu, & nõ animo fugiẽdi. quãdo quis diſceſſit ab aliquo loco ex aliqua probabili cauſa.*
20 *Fuga facta metu fugientem excuſat.*
21 *Fuga poſt commiſſum delictum non probat delictum.*
22 *Fuga facta ob ſæuitiam Iudicis nullum facit inditium.*
23 *Fuga poſt commiſſum delictum nullum parit inditium.*
24 *Fuga ſocij criminis ſiue ante, ſiue poſt conſocij carcerationem nullum ad torturam parit inditium.*
25 *Fugæ inditium ceſſat, quando Delinquens redijt ad locum patrati delicti.*
26 *Fuga in hoc caſu nec leue facit inditium.*
27 *Fuga purgatur per ſpontaneam comparitionem.*
28 *Fuga dicitur purgata per ſpontaneam conſtitutionem in carceribus.*
29 *Fuga ſicut præſtat inditium contra fugientem; ità nõ fuga facit inditium delicti excluſiuum pro non fugiente.*
30 *Fugæ ſuſpicio purgatur iuramento Inquiſiti ob quam cauſam diſceſſit.*
31 *Fuga dicitur purgata, quãdo Delinquens facit copiã ſui.*
32 *Loco vicino qui ſtat non habetur pro recedente.*
33 *Fuga alicuius non operatur in præiudicium tertij.*
34 *Fuga vnius non præiudicat alteri, quando ſumus in delicto diuiduo.*
35 *Fuga poſt capturam alterius dat iuſtam cauſã timoris.*
36 *Fuga non afficit, quando Inquiſitus ſæpè facit copiam ſui, eo quia ſemper manet in Ciuitate.*
37 *Fuga non præiudicat, quando quis vadit Romam, quamuis ibi captus fuerit.*
38 *Confugens ad ſuperiorem non dicitur aufugere.*
39 *Itineris arreptio ad ſuperiorem habet vim appellationis.*
40 *Fugiens è carceribus ad ſuperiorem non habetur pro confeſſo, nec pro conuicto.*
41 *Fugiens ob ſæuitiam Iudicis dicitur diſcedere ex iuſta, & rationabili cauſa.*
42 *Confugere ad Principem dicitur ire ad fontem, à quo debet iuſtitia emanare.*
43 *Fugere non dicitur, qui ſemper manet in Ciuitate, & ſui copiam ſemper facit.*
44 *Fugere non dicitur, qui ſui accuſandi poteſtatem facit.*
45 *Fugere non dicitur, qui vadit ad Dominum vel ad amicũ, quando imminet periculum, pro implorando auxilio.*
46 *Fugere non dicitur, qui vadit ad Vrbem recta via.*
47 *Fugiſſe non dicitur, qui diſceſſit, & poſtea redijt ad locũ iuris, & iudicij.*
48 *Fugiſſe non dicitur, qui redijt ad locum, vbi fuit condemnatus, & ſtetit carceratus licet nõ acceſſerit ad Iudices*
49 *Fugiſſe non dicitur, quamuis latitet ſe, qui non manet in Vrbe, & facit copiam ſui permittendo ſe capturari.*
50 *De fuga ſaltem conſtare debet per duos teſtes, ſicut de quolibet alio inditio.*

DISCEPTATIO CLV.

De Fuga Rei.

1 INquiſito ob eius fugam non poteſt infligi
tortura; quoniam ſola fuga non ſufficit
ad torturam. Dixit Plot. conſ. 65. num. 22.
inter conſ. crim. diuerſ. lib. 1. Bertaz. conſ.
416. num. 12. Idq; eo magis ſi agatur de mu
liere, quæ de ſui natura eſt valdè timida; cum
quis alijs de cauſis fugere poſſit. c. Accedens.
2. vt lit. non conſtet. Bal. in l. bonæ fidei. C.
de reb. credit. Blanc. in l. vlt. ff. de quæſt. nu.
2 285. Et quando d. fuga poteſt aſcribi alicui
cauſæ, tunc non parit inditium. Carrer.
in ſua prax. crim. num. 112. in princ. qui ſub-
3 dit, quod etiamſi non probetur cauſa; tamen
ſi fama eſſet probabilis, ſeù veriſimilis, ſtatur
aſſertioni illius, qui fugam attentauit. Ma-
ſcard. de probat. cõcluſ. 819. n. 11. poſt Bal. quẽ
4 allegat. Et hoc procedit, etiam quod ſit for-
mata Inquiſitio. Vt ſcribit Rom. in l. lege
Cornelia. ff. ad Sillan. Ideò præſumitur diſ-
ceſ-

Digitized by Google

5 ceſſiſſe ob aliam cauſam.c.cum contumacia.
Vbi Gloſ.de hæret. in ſexto Archid. in c. ni-
6 hilminus 3.q.9.Inferēs ꝓpterea, Fiſcū teneri
probare, quod Reus cauſa delicti receſſerit.
7 Soc.conſ.4.col.pen.lib.3. Cauſa rationabilis
fugæ eſt, quando fugiens eſt in periculo vitę.
Ità Carter.in pract.crim.in l.obſeruare.num.
8 112. & illa ſemper præſumitur in bonam
partem. Ità Bal. in l.bonæ fidei. C. de iure-
9 iuran. Alia cauſa eſt, quando Delinquens
ſuſpicatur, nè contra eum formetur proceſ-
ſus. Rom.in d.l. lege Cornelia. ff. ad Sillan.
10 quem ſequitur Dec. conſ.434.num. 3. Alia
cauſa eſt, quia fugiens eſt forenſis; Vnde in
loco commiſſi criminis locus ei non eſt tu-
tus, vel propter offenſum, vel propter
eius conſanguineos; & ideò iſto caſu fu-
ga nullum parit inditium. Vt per Carter.
in pract. crim. in d. l. obſeruare. num. 112.
11 Alia cauſa eſt, quādo delinquens ſe retraxit,
ſeù aufugit, ne caperetur. Gram, vot. 10 n. 1.
Menoch. conſ. 94. nu. 36. lib. 1. quoniam
12 Captura continet præiudicium irreparabile,
& infamiam facti. Vt dicunt omnes in l. 4.
13 §. condemnatum. ff. de re iudic. Alia cauſa
eſt, quia d. fuga poſt carcerationem alicuius
ſocij criminis, ſeù alterius carcerati iuſtè in-
ducit timorem carcerationis, & ſic ex tali fu-
ga nullum reſultat inditium. Ioan. de Amic.
conſ.7.num. 18. Ideò fugit Alcibiades Pro-
uerbium illud adijciens; Vitæ diſcrimen nè
matri quidem committendum: Fieri enim
ignorantia poſſe, vt nigrum pro albo ferat la
pillum. Vt Plutarcus in Alcibiade: Et Aelia-
nus lib. 13. variæ hiſtoriæ authores ſunt.
Simanc. Enchirid. de torment.tit.52.nu.16.
Fugit etiam Demoſthenes & Epiſtola ſe-
cunda de ſuo reditu inquit: Iam ob diſceſſum
meum iure iraſci mihi non poteſtis; nec enim
ideò abij, quod aut de vobis deſperarem,
aut vſpiam aliò reſpicerem; Sed primum
carceris ignominiam animo ferebam graui-
ter, deinde propter ætatem afflictionem illam
corporis perpeti nō poterā. Simanc.eo tit.nu.
17. Verum vt huiuſmodi fugæ materia me-
lius intelligatur, ac plenius, & clarius tracte-
tur, dicitur, quod d. fuga Rei à Iudice parum
14 in conſideratione eſt habenda; nanq; fu-
ga ſola non inducit confeſſionem delicti:
Et hæc ſententia eſt veriſſima etiam in cauſa
hæreſis. Vt rectè docet Ioan. Roias tract. de
15 hæret.par.2.aſſertio. 15. Nihil enim cōmune
habet delictum cum fuga, vel carceris effra-
ctione. Pennia in Annotat.ſuper lucer.Inqui-
16 ſit.in tract. de Contumace. nu. 2. Idq; etiam
procedit, quamuis ſit plenè probata, tamen
ex ea non poteſt deueniri ad cōdemnationē
aliquam. Foelyn. communem dicens. c.nul-
17 lus.nu. 1. ſeq. de præſumpt. Item quia fuga
non præiudicat, quando Inquiſitus aliàs ob
aliquod delictum non fuit ſolitus aufugere:
Ita Bal.in l. in lege. ff. ad Sillan. refert, & ſe-
quitur. Marc.de Peruſ.conſ.32.nu. 2.diuerſ.
18 lib. 1. Item quia fuga ante citationem, ſeù
præceptum emanatum nullum parit inditiū,
ſed leuem quandam præſumptionem. Vt
poſt Dec.Marſ.& Vulpell.quos allegat, oſten
dit Claud. ad Bertaz. conſ. 133. in littera B.
19 Item quia fuga præſumitur facta metu, & nō
animo fugiendi; quando ex aliqua proba-
bili cauſa diſceſſit ab aliquo loco. v. g. quia
fuit verberatus, vel minatus. Vt in indiuiduo
ſcribit Gram.vot. 10.num.28. ſeqq. Et quā-
20 do quis metu aufugit excuſatur à fuga. Boer.
decis.215.nu. 27. ſeq. Gram.conſ.ciuil. 66.
21 num. 70. ſeqq. Item quia fuga poſt com-
miſſum delictum nō probat ipſum delictum.
l.lege Cornelia. ff.ad Syllan.& ibi Bart. n. 1.
22 quoniam poteſt eſſe, quod quis aufugiat ſe-
uitiam Iudicis, & ſic ob nimiam carceratio-
nē, ſi nō diſcedat. Put.tract de ſcindic.in verb
Fuga Officialis.cap.2.An Iudex, & officialis.
nu.3. Vbi quod iſto caſu ſufficit ſaltem pro-
babiliter timere, etiamſi non iuſtè. Iaſ. in l.
admonendi. num. 169. ff. de iureiur. Et ma-
ximè quando accedit ad ſuperiorem; & qui
vadit ad ſuperiorem, non dicitur aufugere.
Ità Boſs. tit. de carcerat. fideiuſs. committ.
23 num.45.ſeq. Immo quia fuga poſt commiſ-
ſum delictum nullum parit inditium; nam
forſan delinquens ſuſpicatur, nè contra eum
formetur proceſſus; Et iſto caſu nullum facit
inditium. Rom. in d. l. lege Cornelia. ff. ad
Sillan.quem ſequitur Dec.conſ.434.num.3.
24 Vt proximè nu.9. dictum eſt. Item quia fuga
v.g. ſocij criminis ſiue ante, ſiue poſt cōſocij
carcerationem nullum ad torturam facit in-
ditium contra d. ſocium. Farinac.q.48.n.25.
25 Item quia fugæ inditium ceſſat, quando de-
linquens redijt ad locum patrati delicti, quia
tunc non conſideratur fuga, cum in ea non
perſeuerauerit. Ioan. de Amic. conſ.7.n.19.
Clar. q. 21. verſ. fuga Delinquentis. in fin.
26 Vbi quod nec etiam leue inditium facit, &
quod de hoc nulla eſt dubitatio. Idem Ioan.
de Amic.num. 9. Maſcard. de probat. lib. 3.
27 concluſ. 1330. num. 3. Item quia fuga pur-
gatur per ſpontaneā comparitionē. Bart.in l.

quis

quis ſit fugitiuus.§.1.ff.de Edilit.edict. Bal. in
l.1.col.5.verſ.quæro, quid de errore. C. de
ſeru.fugit. Natt.conſ. 407.num. 10. Et ideò
non omnis, qui recedit dicitur fugere: Idem
Natt. conſ. 430. num. 21. Et quando quis
ſponte redijt in locum iuris, & iudicij non
dicitur habuiſſe animum recedendi. l. nihil
intereſt. Vbi not. Bart.ff.de capt. & poſt lim.
28 reuerſ. Immo fuga dicitur purgata per ſpon-
taneam conſtitutionem in carceribus. Bart.
in l.quis ſit fugitiuus.§.1.& ibi Cœpoll. nu.
15. ff.de Edilit. Edict. Plot. conſ.65. nu.25.
29 ſeqq. lib.1.inter conſ.diuerſ.crim. Ratio eſt,
quia ſicut fuga præſtat inditium ad delictum,
& inducit ſuſpicionem contra fugientem, &
non ſui copiam facientem. Bart.l. lege Cor-
nelia.ff.ad Sillan. d. Bart.per illum Text.in l.
Impuberibus.§. præterea.ff de ſuſpect. tuto.
Ita non fuga operatur præſumptionem ad
non delictum; vt ſic operetur oppoſitum in
oppoſito, quod propoſitum in propoſito. §.
plus autem inſtituta. de act. l. ſi vt proponis.
C.de nupt. Clar.q 21.verſ. Fuga Delinquen-
tis. in fin. Vbi quod iſto caſu nec leue indi-
tium facit, atteſtans de communi. Imò fugæ
inditium totum reſoluitur contra fugiĕtem,
& non comparentem,& non contra non fu-
gientem. Bal.in l.voluntatis.col.fin. C.de fi-
30 deicomm. Gram. vot 6. num. 9. Item quia
fugæ ſuſpicio dicitur purgata iuramento In-
quiſiti ob quam cauſam diſceſſit. Ità Cyn.in
l.fin. C.de requir.reis. quod dictum reputa-
uit ſingulare. Corn. 58.vol.2. Nec diſſentit
Boer.deciſ.215.num.27. Peguer. deciſ. 17.
num.35. ſeq. Marſ. in pract.§. diligenter.nu.
31 43.ſeqq. Dicitur etiam purgata, quando In-
quiſitus poſt patratum delictum faciat copiã
ſui; eo quia parum diſtabat ab vrbe; nam
32 qui ſtat in loco vicino, non habetur pro rece-
dente. c.præſenti.de probat.in ſexto Cuman.
conſ.175.circa med. Natt.conſ.407.num.9.
33 Et illud animaduertendum eſt; quod fuga
alicuius non operatur in præiudicium tertij,
34 ſed tantum contra ſe ipſum fugientem. Vt
Boer.d. deciſ.215 nu. 25. Immo fuga vnius
non præiudicat alteri, quando ſumus in deli-
cto diuiduo, ideſt quod duo in ſimul delictũ
commiſerunt. Vt benè explicat Farinac. q.
38. num. 24. Vbi atteſtatur id ſæpius audi-
uiſſe à quodam doctiſſimo viro eius amico;
35 & maxime quando aufugit poſt capturam
alterius; quia iuſtè potuit timere eius carce-
rationem. Bertaz. poſt Bart. quẽ allegat cõſ.
36 27.num. 10. lib. 1. Vbi quod fuga non præ-
iudicat tertio. Item quia fuga non afficit,
quando Inquiſitus ſepè fecit copiam ſui.Cu-
man.conſ.175.circa med. Vbi quod non di-
citur aufugere is, qui facit copiam ſui, & cap
turandi poteſtatem facit Nec diſſentit Natt.
d.conſ.407. num. 9. Eo quia ſemper manſit
in Ciuitate, & iuit per vias apertas,& paſſus
eſt ſe capturari. Iaſ.in l.admonendi.col.19.ff.
de iureiur.nec diſſentit Bertaz.conſ.468.n.6.
37 ſeqq. Item quia fuga non præiudicat, quãdo
Delinquens acceſſit ad Vrbem Romanam,
quamuis ibi captus fuerit; quia habens re-
curſum ad Principem excuſatur. Boer.deciſ.
215.num.28. Petr. Duen.conſul.393.verſ.
38 fugiens. tertia limit. & nullo modo dicitur
aufugere. Vt per Boſs.tit.de carcerat.fideiuſs.
39 committen. num. 45.ſeqq.quoniam Itineris
arreptio habet vim appellationis. Bal. in l.
Sed & ſi per Prætorem.§ fin.ff. ex quib.cauſ.
maior.Boer.d.deciſ.215.num.28. Vbi quod
40 iſto caſu fugiens etiam è carceribus non ha-
betur pro confeſſo, nec pro conuicto, nec vti
carcerum effractor punitur. Gram. vot. 39.
cum alijs adductis per Veronen.in l. quis ſit
fugitiuus. num. 21. ff. de Edilict. Edict. Vbi
quod ità alias fuit ſeruatum. Et maximè
quando à ſuo Iudice eſt male tractatus longo
41 carcere: Et aufugiens ob ſeuitiam Iudicis
dicitur dukcedere ex iuſta,& probabili cauſa.
Put.in tract.de Scindic.in verb. fuga officia-
lis.c.2.nu.3. Vbi quod iſto caſu ſufficit pro-
babiliter timere, etſi non iuſtè.l.rectè.ff.quod
met.cauſ. Iaſ.in l.admonendi.num.169. ff.de
42 iureiur. Vltra quod confugiens ad Prin-
cipem dicitur ire ad fontem, à quo iuſti-
tia debet emanare.l. meminerint. C.vnde vi
& eſt ſpecies appellationis.c.dilecti.de appel
43 lat. Item quia fuga non præiudicat, quando
Delinquens ſemper manſit in ciuitate,& aſ-
ſiduè ſui copiam facit. Ità Cuman.conſ.175.
44 circa med. Item fuga non afficit, quando ſui
accuſandi poteſtatem facit,& præſens habe-
tur, qui eſt in foro, vel in Vrbe. Cuman. d.
45 conſ.175. Item quia fuga non præiudicat,
quando Reus propter imminens periculum
vadit ad Dominum, vel ad amicum pro im-
plorando auxilio. Boſs. tit. de carcerat. fide-
46 iuſs.committen.nu.46.Item quia fugere non
dicitur, qui ad Vrbem per rectam viam vadit.
Bart.in l.quis ſit fugitiuus.§. apud labeonem,
47 ff.de Edilict. edict. Item quia fugiſſe non di-
citur, qui diſceſſit, & poſtea redijt ad locum
iuris,& iudicij. Plot.conſ.65.num.23.ſeq.l.
inter conſ.crim.diuerſ.lib.1. Iaſ. & alij in l.
admo-

Digitized by Google

admonendi.ff.de iureiur. Vbi loquitur de carcerato aufugiente de carcere, ſeù de manibus
48 Berroariorum. Item quia fugiſſe non dicitur, qui rediјt ad locum, vbi fuit cōdemnatus, & ſtetit carceratus, & habitat, licet non acceſſerit ad Iudices. Boer. deciſ.215. num. 2. cum non poſſit dici fugitiuus; qui ad ſuos lares rediјt. Iaſ. poſt Cyn. in d.l. admonendi.ff.de
49 iureiur. Item quia fugiſſe non dicitur, quãuis latitet ſe, qui non manet in Vrbe, & facit copiam ſui, permittendo ſe capturari. Ità Cuman.conſ.175.circa med. refert, & ſequitur Natt.conſ 407.num.9. loquens in proprijs. c.præſenti.de probat. Tamen illud omnibus patere debet, quod de fuga debet conſtare per duos teſtes, ſicut de quolibet alio inditio; ſecundum quod dicitur per Glo. in l.fin. C. famil.hercisc. voluit etiam Cyn. in l.fin.C.de requir. reis. Sed quid multa? illud denique dicitur, quod quando fuga obijcitur alicui tanquam crimen, tunc probata fuga eſt probatum crimen (Vt quidã Iuriſperitus dixit) l.deſertorem.ff.de re.milit. C.de deſerto.l. 1. & 2.lib. 12. ſecundum Oldrad. & hoc etiam tenet Iacob. de Aret. Cyn. Bart. Bal. Angel. & omnes. Quandoq; fuga obijcitur pro alterius criminis probatione, non vt ſit de per ſe crimen; Et tunc aut eſt tale crimen, ad cuius probationem, & condemnationem ſufficit ſola ſuſpicio, & tunc ſola fuga ſufficit, quia facit quem ſuſpectum. Vt l.in publicis. §.præterea.ff.de ſuſpect.tuto.& in hoc etiam concordant omnes. Aut eſt tale crimen, ad cuius condemnationem requiritur plena probatio de ipſo facto, & non de ſuſpicione tantum: Et tunc aut quis fugit ante formatum proceſſum, aut poſt. Primo caſu aut fugit timore familiæ, ne capiatur, & poſtea vocatus ad iuditiũ reuertitur, & comparet, & tunc fuga nullum contra eum facit inditium; nec ſibi in aliquo præiudicat. Vt not. Bart. in l.quis ſit fugitiuus.§.ſcienti.de Ædilic.edict. & ideò dicit Bal. in l.1.C.de ſeru. fugit. Quod ſtatutũ puniens fugientem de carcere, non includit illos, qui exiuerunt animo reuertendi. Argũ Inſti.de rerum diuiſione.in § pauonum: Sed ſi citò reuertatur, ſecus ſi non reuertatur, & ità intelligitur Glo. in d.l. 1. ad hoc. ff.de re milit. in §. emanſor. & in l. qui cum vno. §. Edictum germani. ſecundum eum. Si verò poſtea vocatus ad iudicium non veniat, & non comparet, & tunc fuga facit inditium, & præſumptionem contra fugientem, & intelligitur. Bart. in d.l. fin. de queſt. Aut non fugit timore familiæ Gubernatoris ſed ex cauſa probabili, puta quia timet ratione partialitatis, nè propter mortem vnius hominis interfecti, ipſe etiam occidatur, vel quod ab aduerſa parte aliàs de delicto inculpetur, propter quod non eſt ei locus tutus; Et tunc propter fugam non reſultat inditium ſufficiens ad torturam. Et ita loquitur Bal. in l.bonæ fidei. C. de iureiuran. Et propter hoc quidam conſuluerũt, quod ſi fuga poteſt ab aliqua rationabili, & probabili cauſa velari, & colorari non facit inditium. Vnde ſi quis propter homicidium factum de aliquo aufugit, nè conſanguinei occiſi ipſum interficiant, non propter hoc redditur ſuſpectus de homicidio; nam aduerſus periculum naturalis ratio permittit ſe defendere. l. itaq; ff. ad l. Aquil. ſecundum eos. Item conſuluerunt quidam alij ſi ſolitus tranſcurrere ratione mercantiarum per diuerſas ciuitates, & loca ſtatim cõmiſſo homicidio de aliquo ipſe recedit, & allegat ſe pro mercantijs emendis, vel vendendis receſſiſſe; nam per eius receſſum non fit inditium ſufficiens ad torturam. allegat. l. ſi eum § ex iuſta. ff. de fideicommiſ. Et ad hoc benè facit; quia in hac re dubia, ſcilicet ex qua cauſa receſſit interpretamur in meliorem partem. l. non omnes. §. a barbaris. Et hanc ſententiam tenebat etiam Lud. de Vr. in l. admonendi.ff.de iureiur. Secundo verò caſu quando quis fugit propter proceſſum initiatum, & tunc aut ad inditium faciendum allegatur ſola fuga, & illa non facit inditium, & ita loquitur Bart. in l. 1. ff. de bon. eorum, qui mor. ſi. conſci: Aut allegatur fuga cum alijs adminiculis aliquid ſuſpicionis inferentibus cõtra fugientem, & ita ſimul iuncta faciunt inditium. Argum.l. 1. cum ibi no.C. qui numero tut. & ita dicit lud.de vrbe. in l. lex Cornelia, qui etiam limitat dictum Bart. in l. 1. C. de bon. eo.qui mor. ſi. niſi Iudici fuerit porrectus libellus minatorius de accuſando, licet accuſatio nõ interuenerit ad hoc; quia de hoc reſultat in multis caſibus idem effectus, qui reſultaret ex libello accuſatorio. Vt eſt Text. in l.miles §.ſicubi.ff. de adulter; qui etiam limitat Tertio dictum Bart. ibidem niſi poſt accuſationem inſtitutam quis fractis carceribus aufugerit; nam tunc fuga plenam probationem facit, & facit eum haberi pro confeſſo de eo, de quo prætendebatur contra eum. l. in eos. & l. fin. de cuſto.reo. & in d.l. lex Cornelia. Quod eſt verum, niſi aufugerit oſtio carceris exiſtente aperto; quia tunc non

hg-

habetur pro confeſſo, nec fuga facit probationem criminis ſecundum Guil. de Cu. & Bal. in l. ſuccurritur. ff. ex quib. cauſ. maior. Item idem Bal. in d. l. admonendi limitat illud verum, quando quis aufugerit de publico carcere; ſecus ſi de Palatio Gubernatoris allegat etiam Guil. in d. l. ſuccuritur. Vbi hoc tenet. De eo autem, qui aufugit fractis cippis Bal. in d. l. contra ipſum tanquam ſi confeſſus fuiſſet, quaſi nihil interſit, an parietibus, an compedibus teneatur. Dixit tamen Bart. in d. l. Cornelia, quod quamuis fuga deducta ad probationem criminis non plenè probet; tamen inditium facit ad torturam. Quod maximè habet locum, quando eſt adminiculata. l. vnica. C. de rapt. virg. licet. Curt. Iun. d. l. admonendi. num. 49. ſi q. ff. de iureiur. ibi dicat, quod parit qualem qualem præſumptionem tantum. Quamuis alij DD. dicant, quod fuga operatur vires ſuas, quando patrato delicto quis citatus aufugit, vel citatus nõ vult comparere. Vt per Bart. & alios in d. l. lege Cornelia. ff. ad Sillan. Plot, conſ. 65. nu. 22. diuerſ. lib. 1. Aut in d. fuga perſeuerat, quia tunc dicunt, quod facit inditium probabile ad torturam. Boſs. tit. de indit. num. 49. verſ. aliud inditium. Nec non quod inducit præſumptionem, & inditium; quod omninò eſt menti tenendum, & alios ſuos operatur effectus, quando eſt certa, & manifeſta ſaltem per vehementem præſumptionem; quod ſe illa de cauſa abſentauerit. Archid. qui ità ſignanter notauit. 3 q. 8. c. nihilhominus & in c. cum contumacia. de hæret. in ſextò. Item aduertendum eſt, quod fuga non inducit inditium ſufficiens, quando fugiens per prius reputabatur bonæ vitæ, & famæ ſecundum Archid. in c. decernimus. 3. q. 9. & fuit de mente Baldi in d. l. bonæ fidei. C. de iureiuran. Vbi dicit, quod abſentia alicuius in dubio præſumitur in bonã partem, & formam, vt ſuperius dictum eſt. Tamen fugiens ſtatim commiſſo delicto, & ante formatam Inquiſitionem dat certitudinem deſcendentem ab inditijs, & coniecturis apparentibus humana lege, & probatis ratione, quod ipſe, & non alius v. g. occiderit. Et quando materia eſt talis, in qua certitudo haberi non poteſt niſi ex coniectura, illa fugæ coniecturalis certitudo ſufficit. Bal. in l. 1. ſ. debebit ff. de bon. agno ſcen. Dec. in c. ad hec in beato. n. 17. ſeqq. de poſtular. Prælat. Et ideò euidens probatio dicitur illa, quę ex coniectura colligitur. Vt per plura iura oſtendit Ioan. de Imol. in c. quia queſitum. de offic. deleg. Hinc eſt, quod iſta fuga parit inditium veriſimile, & accuſat fugientem. §. ſi verò. Auth. de exhiben. introt. rei. propterea delictum probatur, etiam præſumptiuè. l. 3. §. interdũ ff. de his, quis deiec. & effud. quem Text. ſic intelligit Gloſ. in l. 1. ſ. fin. de probat. Abb. in c. 3. loco. col. fin. de præſumpt. Verum ex mea ſententia fuga probatur in genere ideſt ad inquirendum tantum non autem in ſpecie cõtra perſonã Inquiſiti.

SVMMARIVM.

1 *Fugiens è carcere ob aliquam cauſam, puta quia malè tractabatur, vel quia timebat ſeuitiam Iudicis, & ad ſuperiorem confugiens non punitur.*

2 *Itineris arreptio ad ſuperiorem habet vim appellationis.*

3 *Fugiens è carcere non habetur pro confeſſo, nec vti carcerum effractor punitur.*

4 *Fugiens eo quia timet ſeuitiam Iudicis non habetur pro confeſſo, & ſufficit probabiliter timere.*

5 *Fuga quando cauſatur culpa, & facto Iudicis non punitur, quamuis adſit cautio de non diſcedendo, quia tunc dicitur ſublata cautio.*

6 *Delictum vnum dupplici pœna non poteſt puniri.*

7 *Fuga è carceribus non attenditur, quando non conſtat Reum deliquiſſe.*

8 *Fugiens è carcere iniuſtè detentus non punitur, quia licet ei carceres effrangere.*

9 *Fugiens è carcere animo reuertendi, & ſtatim rediens non dicitur carceris effractor.*

10 *Fugiens è carceribus non carceres rumpens, ſed quia oſtium ab alijs inuenit apertum, non poteſt puniri de effractione carceris.*

11 *Fugiens è carcere timens potentiam aduerſariorum, ſeù Iudicis nequitiam, vel ob aliam probabilem cauſam, non ideò eſt torquendus.*

12 *Fugiens è carcere facit ſibi aliquod inditium, verum inditium eliditur ſi cito reuertatur.*

13 *Fugiens è carceribus, quia iniuſtè tortus fuerat, non punitur, quia poteſt fugere timens, nè iterum iniuſtè torqueatur.*

14 *Fugiens è carceribus abſq; conſpiratione, & fractura nõ punitur pœna capitis.*

15 *Fugiens ad Eccleſiam non poteſt ab ea extrahi etiam ob crimen læſæ maieſtatis.*

16 *Fugiens ad Eccleſiam citari debet verbotenus.*

17 *Fugiens ad Corpus Chriſti an poſſit extrahi Vide Boſs. tit. de captura num. 29*

18 *Fugiens ad domum præsbiteri quæ ſit citra 30. paſſus propè Eccleſiam quando ſecurus ſit, & non poſſit extrahi.*

19 *Fugiens poſt formatam inquiſitionem & accuſationem præſumitur fugere timore moleſtiarum, & vexationũ.*

20 *Fugiens oſtio carceris exiſtente aperto non habetur pro confeſſo, nec fuga facit probationem criminis.*

DISCEPTATIO CLVI.

De Fugiente è carcere.

1 CArcerato ob eius fugam è carcere non poteſt infligi tortura, quando probabilem aliquam habet cauſam; puta quia malè tractabatur, vel quia timebat ſeuitiam Iudicis, ſeù nequitiam, & ad ſuperiorem con-
2 fugit; quia tunc itineris arreptio habet vim appellationis. Vt in l.ſed etſi per Prætorem.§.fin.& ibi Bal.ff.ex quib.cauſ.maior.
3 Quapropter ſic effugiens nec habetur pro confeſſo, nec vti carcerum effractor punitur. Hoſtien. in c. Vt dilectus. ext. de appellat. Pariſ.de Put.in tract.de Scindic.in verb.fuga officialis.c.2.incip. An Iudex, vel officialis. nu.4.fol.mihi 190.à tergo. Iacob. de Sancto Georgeo in l.1.num.9.C.de ſeru.fugit Ioan. de Amic.conſ.7.nu.20.Boer. deciſ. 215. qu. 28.Gram.vot.39.num.12.Cœpoll.in l.quis ſit fugitiuus. in princ. num. 21. ff. de Edilit. Edit. Paul.Ghirlan.tract.de relaxat. carcerat. Rubr.de fuga Incarcerat.nu.10.ſeq. Caccialupus in tract.de Debitore ſuſpecto,& fugit. q.1.n.2.inter tract.ãtiquos tom.16.fol. mihi 181.Maſcard.de probat.lib.2. concluſ. 820. num.13.Farinac.q.30.num. 171. Carrer.in pract.crim.in 2. tract. de indit. § tertium eſt inditium.num.38.Foller.in pract. crim. par. 4.in verb. Etſi confitebuntur.nu. 57. Pariſ. de Put.tract.de ſcindic.in verb.An Iudex, vel officialis fol.mihi.140. Vbi timens ſeuitiam
4 Iudicis, ob fugam à loco, vbi permanet Iudex, non habetur pro confeſſo, & ſufficit probabiliter timere, etſi nõ iuſtè.l.rectè. ff. quod met.cauſ.Boer.deciſ.215.nu.27.in fin. Immo
5 fuga quando cauſatur culpa, & facto Iudicis iniuſtè punitur, quamuis adſit cautio de non diſcedendo, dicitur ſublata d.cautio.Bal.l.fin.
6 C.de nouat.Foller.Vbi ſupra.Ratio eſt, quia pro vno pretenſo delicto quis duppliti pœna affici non debet.Gloſ.l.qui de crimine. in verb.plurima.C.de accuſat.Clar.q. 84. verſ.
7 alius caſus eſt. Et quando non conſtat.Reũ in aliquo deliquiſſe, fuga è carceribus nõ eſt
8 attendenda.Mar.conſ.18.num.34. Brunor. à Sole in ſuo vnico conſ.crim.num.13.Boſs. tit.de delict.n.53. Et maximè quando iniuſtè detinetur, licet et carceres effrangere, & aufugere abſq; incurſu pœnæ. l. vis eius. & ibi Bart.C.de probat.Clar.q.21.verſ.3 autẽ
9 modo.Immo quando fugit animo redeundi, & ſtatim redit, carceris effractor non dicitur. Alex.ad Bart.in l.1.ff.de effract.Vulpell.cõſ.
10 139.num.5. Et eo magis quando carceres non rumpit; ſed quidem quia ab alijs oſtium carceris inuenit apertum, non poteſt puniri de effractione carceris. Bart.tract. de carcer. propè fin. verſ. Sed iuxta prædicta quæro, quod ſi oſtium carceris erat apertum. Franc. Becc.conſ.44.num.2 10.& 36. Rip. l.admo-
11 nendi.nu.170.ff.de iureiur. Vbi ait hanc eſſe communem opinionem. Et quando accidit, quod fugiens è carcere, eo quia veritus eſt ſeuitiam Iudicis, aut potẽtiam aduerſariorum, vel ob aliam probabilem cauſam nec etiam eſt torquendus.c.accedens.2.Vt lit.non conteſt.Bal.in l.bonæ fidei.C.de reb.credit.Blãc. in l.vlt.ff.de quæſt.num.285.Simanc.eo tit.
12 num.17. Et quamuis aliquod ſibi faciat inditium.Bal.in l.1, num.4.C.de Edilit.act.c. vulgaris §.diuortium. de pœni. d.p. & in c. præſenti.de preben.in ſexto tamen d.inditiũ eliditur, ſi illicò reuertitur. Vt Alex.in conſ. 144.n.2.Bart.in l.quis ſit fugitiuus.§.ſicut.ff. de Edilit.edict. Bal. in l.1. C. de ſeru. fugit. Nouell.in tract.ad defens.num.102.ſeq.car.
13 mihi 67.Quibus quoq; additur, quod fugiẽs è carceribus eo quia iniuſtè fuerat tortus, nõ punitur.l.in eos.ff. de cuſto. reo. quia poteſt fugere, timens nè iterum iniuſtè torqueatur. Gloſ.in Clem.paſtoralis.verſ.per violentiã, ibi cõmuniter recepta de re iudic.Ioan.Andr. ad ſpec.Rubr.de iureiur.Anc.reg. peccatum. 3.q.de reg.iur.in ſexto. Etſi carceris fractura præceſſerit.Ex congeſtis ex Didac.lib. 1. reſolut.c.2.nu.11.Bal.conſ.7.nu.41.in 1.Plac. lib.1.Epit.delict.c.23.nu.6.Clar.lib. 5. ſent. §.fin.q.21.verſ.3.autem.n.17. qui de cõi teſtatur.Vulpell.conſ.21.n.7. Quinimò fugiẽs quia iniuſtè tortus pro confeſſo non habetur. Vulpell.ibidẽ.n.8 Idq; ẽt præcipue in huiuſ-
14 modi materia eſt aduertendũ, quod fugienti è carceribus abſq; conſpiratione, & fractura, capitis pœna nullo modo puniri poteſt.Albe in l.inter eos.ff.de cuſto.reo. Angel.l.1. ff.de effract.Comen.cõſ.106.Clar §.fin.q.21.verſ. 3.autẽ,modo, & ità ſeruari teſtatur in praxi.
15 Vulpell.cõſ 70,n.1.Et quãdo fugiens è carcere, vel alias confugit ad Eccleſiã nec ẽt ob crimen leſæ maieſt.ab ea extrahi poteſt:Boſs.
16 tit.de captura.n.32. Et qñ eſt citandus, citari
17 debet verbotenus.Boſs.d.tit.nu 28. Sed fu-
18 giẽs ad Corpus Chriſti, an poſſit extrahi.Vide d.Boſs. d. tit. num. 29. ità pariter fugiens ad domum præsbiteri quæ ſit intra 30. paſſus propè Eccleſiam quando ſecurus ſit & non poſſit à Iudice extrahi. Vide d. Boſs.

19 Boſs.d.tit.num.30.Verum dato quod quis è
carcere fugiat poſt Inquiſitionem formatã,
& accuſationem, in omnibus caſibus timo-
re moleſtiarum, & vexationum fugere præ-
ſumitur, quæ ex carceratione proueniunt,
quas non omnes ſubire volunt, etiam quod
innocentes ſint.Dixit Bart. per illum Text.l.
30 1.num.1.ff.de bon.eorum.Deniq. dicere nõ
eſt prætermittendum, quod fugiens oſtio
carceris exiſtente aperto non habetur pro
confeſſo, nec fuga facit criminis probatio-
nem ſecundum Guil. de Cu. & Bal.in l. ſuc-
curritur.ff. ex quib. cauſ. maio. Item idem
Bal. in l. admonendi. limitat illud verum,
quando quis aufugerit de publico carcere,
ſecus ſi de Palatio Gubernatoris allegat etiã
Guil.in d.l.ſuccuritur. Vbi hoc tenet.Deco
autem, qui aufugit fractis cippis.Bal. in d.l.
ſuccurritur. per illum Text.tenet idem quod
ſi fregiſſet carceres, & ſine fuga probat con-
tra ipſum, tanquam ſi confeſſus fuiſſet, qua-
ſi nihil interſit, an parietibus, an compedi-
bus quis teneatur. Dixit tamen Bart.in l. le-
ge Cornelia.ff.ad ſillan quod quamuis fuga
deducta ad probationem criminis non plenè
probet, tamen inditium, facit ad torturam.
Cæterum vt melius huiuſmodi materia in-
telligatur, ac plenius de ipſa tractetur, dici-
tur quoq; quod Attentantes fugam è carce-
ribus eos frangentes cum effectu fugæ; licet
l.1.ff.de effracto carcere dicatur puniri debe-
re pœna capitis; tamen non intelligitur de
21 naturali, ſed de ciuili. Gloſ. in l. 1. in verb.
capitali.C.ne chriſtianum mancip. & in l. vt
frumentum. Vbi Bal.& Salyc. C. quæ res
vend.non poſs.cum alijs, quę pluribus, quos
ibidẽ adducit Petr.Duen.in ſuis reg.vtriuſq;
iuris.in reg.393. incip. fugiens fractis carce-
22 ribus. limit. 8. Vbi probat hanc eſſe comu-
nem. Quando verò non ſequitur fuga, tunc
non ſtatuitur pœna, niſi quod habeatur pro
confeſſo, & conuicto de criminibus, pro
quibus detinetur, vel in arctiores carceres
detrudatur.Per l.in eos.ff.de custo. reo. Vbi
ità declarant Alberic. & Angel. cum alijs,
quos refert Boſs. in ſua prax. tit. de carcere.
num. 5. & tit. de effractoribus carcerum.nu.
23 1. Sed hoc etiam recipit limitationem; nam
ſi quis attentauerit fugam, & carcerum fra-
cturam ex ſe ipſo non facta conſpiratione
cum Socijs, tunc ceſſat diſpoſitio d.l.in eos,
& non habetur pro confeſſo.Ità Bal. notan-
ter conſ.32.lib.3. num.1. verſ. aut detinetur
pro inquiſitione, & cum alijs adductis per
eundem Petr.Duenam reg.393. limit.6. Et
vt dicit Alber.in d.l.in eos.vel debet talis at-
tentans detrudi in carceres arctiores, vel
haberi pro confeſſo, & conuicto,& ſequitur
24 Boſs.d.tit.de carcere.num.5.Et ſic cum pœ-
na ſit poſita alternatiuè, Iudex, vel Fiſcus
eligendo vnam pœnam, alteri renunciauit;
quia (vt dictum eſt) nemo debet dupplici
pœna puniri. l. plura delicta. ff. de actio. &
oblig. Et Inſtit. de oblig. quæ ex delicto na-
ſcuntur. §. quæ de fullone cum ibi traditis
25 per DD. Et aufugiens è carceribus rupto
pariete carcerum, ſi plebeius eſt operis pu-
blici; ſi autem nobilis ſit, relegationis pœ-
na tenetur. Per Text.in l. 1. in fin. de effract.
Vbi omnes. Et quamuis Bart.in d.l.eos. quẽ
ibi omnes ſequuntur. ff. de custo. & exhib.
reo. dicat, quod Reus frangens carceres, &
aufugiens puniatur pœna criminis, pro quo
detinebatur; ac ſi verè illud commiſiſſet, &
habeatur pro conuicto, & confeſſo. Per d.
Text.in l.in eos. apertiſſimè colligitur id eſſe
contra Text.expreſſum in d. l. 1. in fin. ff.de
effracto. Vbi expreſſa pœna eſt aufugientis
ruptis carceribus (vt ſupradictum eſt) vt nõ
puniatur pœna criminis, ſed de carcerum ef-
fractione, alias effractor carcerum pœna deli-
cti puniretur non de fracto carcere. Vt Text.
eſt in l.in eos.declarat Boer.decif 215. num.
22. verſ. & ad ſextum. Et notabiliter Ioan.
Igne.in l.3 §.ſubuenitur.num. 65.vſq; ad nu.
83.93 94.cum alijs ſeqq.ff.de ſenat.conſul.
Syllan. Nec quiſq; moueri debet, quod
Bart.opinio d.l. in eos videatur communis,
vt atteſtatur Clar. in pract. crim. § fin.q.21.
verſ. 3. Et propterea à communi opinione
nec in conſulendo, nec in iudicando receden-
dum videatur. Per Text.in l.1. § ſanè. ff. de
offic.quæſt. Vbi ſcribentes & in §.maximum
vitium. §. nam hoc corrigentes.C.de lib.pręte-
rit. Et vtrobiq; ſcribentes, & videatur non
ſani capitis recedens à communi. Vt per
Rim.conſ.86.verſ. vltimò hoc ſequitur quo
niam difficillimum eſt maiorum Senten-
tias reuoluere. Per Text. in c. veniam. 35. q.
9. Vbi Gloſ. & ſcribentes Rip.in l.dies 9.hoc
autem iudicium. nu.106. ff de damn.infect.
Tamen in pluribus fallit concluſio iſtà. Pri-
mò quando extat Text.in contrariũ de quo
in communi opinione nulla habetur conſide
ratio, & ad quem ſequentes communem nõ
aduerterunt, vt reſpondit ſiluan.in cõſ. 10.n.
16.vol.1.cum alijs ibi per eum congeſtis. Et
quia Textũ in hoc caſu nõ habemus declarã

tem pœnam effractoribus carcerum irrogan. de quo Bart. mentionem non facit in d. l. in eos.ergò. Secundò fallit quando contraria opinio eſt melioribus, & fortioribus rationibus fulcita; Tunc enim opinio plurium non attenditur. Vt per Text. expreſſum in d.l.1.§. ſed neq; ex multitudine. Vbi Gloſ. & ſcriben. C.de veter.iur. enuclean. Text. in l.qui folium.§.ſabinus.verſ.Imperator. ff. ad ſenat. conſult. Trebell. Opinio Boer. in d. deciſ.215.Et Ioan.Igne.in d.l 3.d.§. ſubuenitur. num. 63. 64. 65. cum alijs ſeqq.contra communem opinionem videtur eſſe melioribus rationibus comprobata. Vt plenè ibi per Igne.Ideò à communi opinione tanquã erronea, quod tantorum patruum venia dixiſſe volui, diſcedendum putauit, per ea, quæ idem Ioan.Igne.reſpondit in d.§.ſubuenitur.num.64.ſeq.Text eſt in c.Nicena. Vbi Gloſ & ſcribentes 31. diſtea. Fœlyn. in c.1. num.102.& ſeq.extra de conſtit. opinio illa ex duabus ſpectan.eſt ſequenda,quæ ex melioribus oritur rationibus.Rolan. Valle cõſ. 100.num. 49. vol. 2. Parl.conſ.722 num.
26 41.vol. 1. Quæ concluſio procedit etiamſi opinio contra communem ſit tantum vnius Doctoris,etiam deterioris.Per Text.in d.l.1. §.ſed neq; ex multitudine.C.de veter.iur.enucl.Fœlyn.in c. 1. num. 1. extra de re iudic. Et quando duæ opiniones ſunt in cauſa criminali,quarum vna communis, & ſeuerior, altera non communis & mitior, eſt amplectenda.Vt reſpondit Rolan.à Valle conſ. 51. num.44.vol. 1. & conſ. 64. num.31. vol.2. Sed ſemper requiritur, quod fuerit ſecuta conſumatio delicti.

SVMMARIVM.

1 *Hæretici dictum contra fidelem, & catholicum ad torturam non facit inditium.*
2 *Hæretici dictum contra catholicum Inquiſitores contemnere non debent.*
3 *Hæreticus non eſt teſtis omni exceptione maior.*
4 *Infidelis qui eſt Deo non poteſt eſſe fidelis hominibus.*
5 *Hæretici dictum non facit ſemiplenam probationem, vt poſſit ad capturam deueniri*
6 *Hæretici dictum facit inditium ad inquirendum tantum.*

DISCEPTATIO CLVII.

De Hæretico contra Catholicum.

1 HOmini fideli, qui pro vero fideli, & catholico reputatur, non eſt infligenda tortura, quando hereticus crimen hereſis ei imponit, ſiue cum dicat Socium crimi-
2 nis, ſiue non: Et quamuis Inquiſitores ipſius vocem contemnere nõ debeant; tamen quia non eſt omni exceptione maior, plena non
3 eſt ei adhibenda fides, prout adhibetur teſtibus integris, & omni exceptione maioribus:
4 Tum quia qui eſt infidelis Deo, non poteſt eſſe fidelis hominibus.c.non poteſt.2.q 7.& tenet.Petr.de Anchar.conſ.317. Tum etiam
5 quia hoc in caſu hæreſis certum eſt, quod ipſius dictum non facit ſemiplenam probationem, vt ad capturam poſſit deueniri; ſed
6 ad inquirendum tantum facit inditium; quod ſi cum alijs coniecturis veriſimilibus, & adminiculis coniungatur, tunc ad cætera parat viam. Et ab hac ſententia credo non eſſe recedẽdum Director.Inquiſit.3.par.pag. mihi 611.comm.117.col.1.ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Iudeus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum etiam in exceptis.*
2 *Infidelis teſtimonium ferre non poteſt contra Chriſtianũ.*
3 *Iudeus eſt adeò incapax teſtimonij contra chriſtianum, quod Chriſtianus huic priuilegio renũciare non poteſt.*
4 *Iudeus ſicut eſt infidelis Deo, ità & chriſtiano.*
5 *Iudei quia ſunt in ſuperſtitione reprobata, dicuntur eſſe ſemper in delicto.*
6 *Iudei non ſunt liberi, ſed ſeruilis conditionis chriſtianorum ob eorum delictum.*
7 *Iudei, quia teſtimonia diuina contemnunt, humani teſtimonij pondus perdiderunt.*
8 *Iudeus in cauſa hæreſis contra chriſtianũ ferre nõ poteſt.*

DISCEPTATIO CLVIII.

De Iudeo contra Chriſtianum.

1 CHriſtiano ad depoſitionem Iudei non poteſt infligi tortura; quoniam Iudeus non poteſt teſtimonium ferre contra Chriſtianum.c.ſi hereticus.& c.non poteſt.2.q.7. Gloſ.in c.Iudeis. Vbi not. omnes de teſt. l.
2 quoniam.C.de hæret.Afflict.deciſ.214.Idq; etiam dicitur de Infideli, qui pariter contra Chriſtianum teſtis eſſe non poteſt. Director. Inquiſit. pag. mihi 144. Eymeric. 3. par.q. 68.Ratio eſt, quia (vt alias dictum eſt) qui

eſt

eſt infidelis Déo, non poteſt eſſe fidelis ho-
minibus.d.c.non poteſt.2.q.7. tenet Petr. de
Anchar. conſ. 317. Quod procedit etiam in
crimine excepto. Gloſ.no rab.in c. Pagani.2.
q.7. Idem tenet Ioan. Andr. & Butr. c. 1. de
3 teſt. Quoniam Iudeus eſt adeò incapax teſti-
monij contra chriſtianum, quod Chriſtiani
huic priuilegio renunciare non poſſunt. Fœ-
lyn.c. Iudei. de teſt. Alber.l. quoniam. C. de
4 hæret. Et optima ratione quidem nam ſicut
eſt infidelis Deo, ità & chriſtianis. Vt per
Plot. in l.ſi quando. num. 363. C. vnde vi.
5 Nec mirum eſſe debet, ſi d. iudeus non po-
teſt eſſe teſtis; quia cum ſit in ſuperſtitione
reprobata, ideò ſemper eſt in delicto. Not.
6 in l.non erit.§. Diuus. ff. de iureiur. Additur
etiam quod Iudeus non poteſt eſſe teſtis cõ-
tra chriſtianum dupplici ratione.Prima ratio
eſt,quia non eſt liber,ſed ſeruilis conditionis
chriſtianorum ob eius delictum. Secunda
7 ratio eſt, quia cum diuina teſtimonia con-
temnat,humani teſtimonij pondus perdidit.
c. ipſa pietas. 23.q.4.d.l.quoniam.C.de hæ-
8 ret. Cæterum Iudeus contra chriſtianum te-
ſtimonium ferre poteſt in crimine hæreſis.
4.q.3.placuit. Director. Inquiſit.2. par. pag.
mihi 209. col. 2. Sed ego puto ad præſum-
ptionem faciendam, ſeù ad inquirendum
tantum, cum non ſit omni exceptione ma-
ior.

SVMMARIVM.

1 *Neophitus non admittitur ad teſtificandum contra chri-
ſtianum.*

DISCEPTATIO CLVIIII.

De Neophito contra Chri-ſtianum.

CHriſtiano ad dictum Neophiti non po-
1 teſt infligi tortura; quoniam Neophi-
tus cum nuper ſit ad fidem conuerſus, non
admittitur ad teſtificandum contra chriſtia-
num. c.2.48. diſtin. Crott.tract.de teſt.num.
136. Roman. ſingul. 672. Maſcard.de pro-
bat.lib. 3. concluſ. 944. num. 3. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Homicidio de nocte commiſſo qui præſens fuit,non poteſt
torqueri vti veriſimilibus informatus.*

DISCEPTATIO. CLX.

De Præſente homicidio de nocte commiſſo.

IN caſu homicidij de nocte commiſſi In-
quiſito non poteſt infligi tortura; quam-
uis fuiſſet præſens; quoniam verè non po-
1 teſt deponere vidiſſe interfectorem, nec vti
veriſimiliter informatus poteſt ſuper ipſo
torqueri; nanque falſo id deponeret. Vt in
proprijs terminis tradit. Bal. in l. ſi cum. §.
in hoc. ff. quod met. cauſ. Iaſ. in l. non mi-
norem. num. 4. C. de tranſact. Dec. conſ.
163. col. 3.

SVMMARIVM.

1 *Homicidio qui præſens eſt, & non obuiat, licet obuiare
poſſit,non eſt torquendus.*
2 *Quod procedit,etiamſi videret hominem corã ſe interfici.*
3 *Procedit etiãſi clamore obuiare,& hominẽ euadere poſſit.*
4 *Homicidio opem præſtare non dicitur,qui non iuuat eum
qui occiditur.*
5 *Homicidio quis obuiare tenetur duobus concurrentibus.*
6 *Quis non dicitur poſſe prohibere,niſi commodè poſſit.*
7 *Homicidio qui præſens fuit,non tenetur credere, ſocium
voluiſſe committere d. homicidium; cum nemo præſu-
matur delinquere velle.*
8 *Homicidio qui non tenetur obuiare,non obuians non te-
netur aliqua pœna.*
9 *Homicidio qui præſens eſt ſecundum aliquos tenetur ob-
uiare,& ſi non obuiet,eſt puniendus.ſi facere poteſt,&
ſi non poteſt opere,ſaltem clamore.*
10 *Homicidio qui præſens eſt,tenetur obuiare ſecundum ali-
quos.ſi eſt officialis.ſecus ſi priuata perſona.*
11 *Homicidio qui præſens fuit in dubio ſecũdũ aliquos caſua-
liter, & ex accidẽti, & non ſtudioſè adfuiſſe præ-
ſumitur.*
12 *Homicidio qui præſens fuit, illud non dicitur commiſiſſe,
niſi probetur,quod opem dedit.*
13 *Homicidio qui præſens fuit, non poteſt inquiri tanquam
particeps criminis.*
14 *Tractatus ad homicidium probari debet.*
15 *Homicidio qui præſens fuit non tenetur de aſſiſtentia,niſi
conſtet de auxilio,& tractatu.*

DISCEPTATIO CLXI.

De eo, qui Homicidio præſens eſt, non obuiat.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura ſub
prætextu quod opem dedit homicidæ,
eo quia homicidio præſens fuit, & non
obuiauit, cũ obuiare poſſet; quoniam nemo
obuiare tenetur. Bal. in l. 1. §. ſi in eo. ff. ad

2 Silan. Quod procedit, etiamſi videat hominẽ corã ſe interfici Caſtren. l. fin. in fin. C. de his, quib. vt indign. nec non etiamſi clamore
3 obuiare, ac hominẽ euadere poſſit. Bal. l. vt vim q. 8. ff. de iuſt. & iur. Dec. c. 1. col. 4. n. 6. de offic. delegat. Nanq; nõ dicitur preſtare opẽ,
4 qui non iuuat eum, qui occiditur. Bal. l. 1. col. 3. verſ. ex perſonis deniq; C. de ſeru. fugit. Quod habet locum etiã de iure canonico, vt in foro contentioſo nulla pœna teneatur, licet in foro pœnitentiali peccaret. Iaſ. l. vt vim. col. pen. ff. de iuſt. & iur. Barbat. c. 1. col. 10 num 64. de offic. delegat. Vt v. g. Ego ſciui, quia Titius mihi dixit velle occidere Caium; non tamen dolo meo, vel culpa permiſi, d. Caium fuiſſe occiſum; ſed potui prohibere, & non prohibui, & de hoc fui accuſatus; nulla pœna ſum puniendus, licet quoad Deum peccarem. Argum. ext. de hæret. c. 2. & 2. q. 7. negligere cum poſſis ext. de hæret. c. cum ex iniuncto. Iuxta illud Diliges
5 proximum tuum ſicut te ipſum. Nec ab re videri debet, quoniam in omnibus caſibus, in quibus quis tenetur obuiare delicto ad eius preſentiam cõmiſſo intelligitur ſemper. duobus concurrentibus. Primo quod ſciat delinquentem delinquere velle. Secundo prohibere poſſit, aliàs imputari non poteſt. Alex. l. non ſolum. §. ſi quis ipſi Pretori. ſuper 30 q. col. 6. l. in omnibus. cũ l. ſeq. ff. de noxal. act. & in l. ſcientiã in princ. ff. ad l. Aquil. Bart. in 1. col. ff. de no. op. nunciat. & ibi etiam Iaſ. & eſt Text. in l. qui omnibus cum l. ſeq.
6 ff. de noxal. act. Et ille ſolus dicitur poſſe obuiare, qui commodè poteſt l. Nepos proculo. ff. de verb. ſignificat. Fœlyn. c. quanto. col. 1. de ſent. excomm. Cagnol. l. culpa. caret
7 in princ. de reg. iur. Veruntamen non tenetur credere, Socium voluiſſe homicidium committere; cum nemo præſumatur delinquere velle. Bal. c. cum in iuuentute. de præſumpt.
8 Sed qui non tenetur obuiare, non obuians nulla pœna tenetur. Tradit Bart. l. 1. §. ſi in eo. ff. ad Sillan. Sunt autem qui dicunt, quod tenetur, & eſt puniendus, ſi non prohibet, ſi fa-
9 cere poteſt. Caſus eſt in l. qui ſcientiam. ff. ad l. Aquil. d. l. in omnibus. de noxal. act. & facit 33. q. 3. non inferenda vltimò. Quod ſi non poteſt opere ſaltim clamore. l. 2. § hoc autẽ.
10 ff. ad Sillan. Alij dicũt, quod ſi eſt officialis tenetur, ſecus ſi priuata perſona. Et de hoc not. c. quartæ præſumptionis. ext. de ſent. excõm.
11 c. ſicut. ext. de homic. §. 1. ibi etiam nota contrariũ. Bonifa. Rubr. quid ſit accuſatio. n. 41.

Verum homicidio, ſeù delicto quando quis interfuit, in dubio caſualiter, & non ſtudioſè adfuiſſe præſumitur. Tradit. Fœlyn. c. ſicut dignum. ſub num. 5. verſ. & iſta omnia limita de homic. quem ſequitur poſt alios, quos allegat. Hyppol. l. fin. num. 28. ad l. Cornel. de Sicar. quoniam qui delicto præſens fuit, non
12 dicitur cõmiſiſſe delictum, niſi probetur dediſſe opem delicto. Angel. in tract. malef. Auguſt. de Arimino in Addit. ad Angel. in Gloſ. præcedent. quia ex Bal. (vt dictum eſt) præſumitur caſu interfuiſſe, & ex accidenti potius, quam ex propoſito, cum alijs adductis
13 per Bertaz. conſ. 516. num. 3. ſeq. Et iſte talis non ſolum non poteſt inquiri tanquam particeps criminis. Paris. conſ. 152. num. 33.
14 vol. 4. niſi probetur tractatus. Bart. Teg. in tract. iuis criminal. num. 12. pract. num. 10.
15 verſ. 4. Sed nec etiam tenetur de aſſiſtentia, niſi conſtet de eius conſilio & tractatu. Burſ. conſ. 65. num. 11. Claud. in pract. crim. regal. 207. num. 2. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Aſſocians aliquem, qui homicidium commiſiſſe prætenditur, non torquetur, nec aliqua pœna tenetur quando non vadit animo committendi homicidium.*
2 *Homicida quis fuerit, quando non conſtat, aſſocians non eſt torquendus.*
3 *Inditia quando non extant non minus contra vnum, quã contra alium quid agendum.*
4 *Innocens pro nocente torqueri non debet.*
5 *Homicidium commiſſum de nocte magis incertum reddit illum qui occidit.*
6 *Aſſociantes, & aſſiſtentes quod deliberatè acceſſerint, per fiſcum probari debet.*
7 *Aſſociantes, & aſſiſtentes etiam armati non puniuntur, niſi deliberatè homicidio aſtiterint.*
8 *Aſſociantes, & aſſiſtentes quod non deliberatè acceſſerunt; ſtatur ipſorum iuramento.*

DISCEPTATIO CLXII.

De Vocato ab amico vt arma capiat, & ipſum aſſociet.

NOn ſolum tortura, ſed nec etiam alia pœna poteſt infligi Inquiſito vocato
1 ab amico, vt arma capiat, & ipſum aſſociet ad aliquem locum; ſi d. amicus obijcitur inimico, & ipſum occidat; Ratio eſt, quia non iuit animo committendi homicidium. Ità Marſ. in l. vnica. num. 81. C. de rapt. virg. Et quod nulla pœna ſit puniendus aſſocians ſcribit Cephal. conſ. 97. num. 75. Iob. Non. conſ.

conſ. 101. num. 15. ſeqq. Bal. in l. ob hæc
1 verba ff. de his, qui not. infam. Quinimò in huiuſmodi caſu etiamſi non conſtaret de cer-
2 to interfectore, adhuc dicitur aſſociantem nec ſuper pretenſa aſſiſtentia, nec ſuper pretenſis
3 percuſſionibus non eſſe torquendum; quoniam quando inditia extant non minus contra vnum, quam contra alium, Iudex prudens
4 non permittet, vt Innocens pro nocente torqueatur. Boſs. tit. de homic. num. 28. Blanc. de indit. num. 227. & num. 246. cum alijs adductis per Burſatt. conſ. 36. num. 10. ſeqq. lib 3. Et eo magis quando homicidium fuit
5 commiſſum de nocte; quoniam homicidium commiſſum de nocte magis incertum reddit illum, qui occidit, niſi aliter conſter. Irà Burſatt. d. conſ. 216. numer. 13. ſeqq. lib. 1.
6 Et ideò aſſiſtentes etiam armati non puniuntur, niſi deliberatè acceſſerint; & quod deliberatè acceſſerint, tenetur fiſcus probare.
7 Text. eſt expræſſus. in l. 3. §. homines. ff. de vi bon. rapt. Marſ. in pract. §. conſtante. nu. 60. latè Carrer. in pract. crim. §. homicidium. nu. 48. ſeqq. Crauett. conſ. 124. num. 5 Et iſto caſu ſtatur iuramento ipſorum, quod non deliberatè acceſſerunt. Gram. deciſ. 25. num. 5. Ruyn. conſ. 1. num. 3. in fin. ſeq. lib. 5.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium commiſſum in aliquo loco non poteſt aſcribi alicui ſub prætextu quod per d. locum eſt ſolitus tranſire, & conuerſari, quando maleficia non eſt ſolitus perpetrare.*

DISCEPTATIO CLXIII.

De Homicidio commiſſo in loco, per quem aliquis eſt ſolitus tranſire.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ob homicidium commiſſum in loco, per quē erat ſolitus tranſire, & conuerſari; quando maleficia non eſt ſolitus perpetrare. Argum. l. ſi cui. §. hiſdem. ff. de accuſat. & in l. ſi ità §. fin. ff. de fun. inſtru. Et iſtud puto per ea, quæ in ſimili not. Gloſ. & Bal. in l. fin. ff. de hæred. inſtit. Et de hoc habetur per Iud. in l. 1. §. ſi quis vllam. ff. ad Sill. Vbi inducit illū Text. quod ſi ante oſtium domus. N. reperitur corpus mortuum, præſumitur à d. N. interfectum; quod etiam limitandum puto, vt proximè dixi, de quo per Bart. in l. Ediles ſinè quid in via publica.

SVMMARIVM.

1 *Mandatarij dictum nullum ad torturam facit inditium contra mandantem ſine alijs adminiculis.*

2 *Mandatarius non parit inditium ad inquirendum contra mandantem.*

3 *Mandatario ſi daretur fides, facilè poſſet impius accuſare virum bonum.*

4 *Quod procedit quamuis Mandatarius diceret, ſe non acceptaſſe mandatum.*

5 *Mandatarij depoſitio quando non fuit incontinenti, ſed poſt aliquos annos, non officit Mandantem.*

6 *Mandatarius per acceptationem mandati facit ſe ſocium criminis.*

7 *Mandatarius pretenſus, & ſuſpectus ſi non confiteatur habuiſſe mandatum tamen ſuſpicatur habuiſſe, nullum ex hoc oritur inditium contra Mandantem.*

8 *Mandatum probari debet, quando delictum prætenditur patratum de mandato alterius.*

9 *Mandatum in delicto non præſumitur ex ſanguinis coniunctione, familiaritate, vel amicitia.*

10 *In mandato quando Fiſcus ſe fundat, debet illud probare, cum ſit fundamentum ſuæ intentionis.*

11 *Facta non præſumuntur, ſed probanda ſunt.*

12 *Delictum ab aliquo factum intelligitur à me factum, ſi ille opera mea, & tractatu intentauerit.*

13 *Filius ſi homicidium commiſit, non dicitur commiſiſſe de mandato patris.*

14 *Ratihabitione delicti per alium commiſſi, vt quis teneatur, duo requiruntur, ità vt vnū tantū ſufficit interueniſſe.*

15 *Primum quod ſit nomine meo geſtum, aliàs non teneor.*

16 *Secundum eſt, quod illuc approbem tanquam nomine meo geſtum.*

17 *Mandato, ſeù Ratihabitione non comparatur gaudium, ſeù dolor.*

DISCEPTATIO CLXIV.

De Mandatario contra Mandantem.

1 MAndanti ad depoſitionem, ſeù dictum Mandatarij ſine alijs adminiculis nō poteſt infligi tortura: Vt per Salyc. in l. fin. C. de accuſat. & ibi Gloſ. & Imol. in c. 1. de confeſſ. Alex. conſ. 137. vol. 4. poſt alios, quos allegat. Gram. vot. 34. num. 1. ſeq. loquentes omnes in terminis homicidij. Imò
2 nec etiam d. Mandatarius contra Mandantē ad inquirendum parit inditium. Marſ. §. dili-
3 genter. num. 39. Vbi quod ſi ei fides adhiberetur, facilè poſſet impius accuſare virum bonum, referr, & ſequitur Menoch. conſ. 98.
4 num. 20. lib. 1. Quod procedit, etiamſi Mandatarius diceret mandatum non acceptaſſe. Clar. §. fin. q. 21. vſ. & hac concluſione. Hieron. de Monte q. 16. num. 20. F[illegible]
5 44. num. 16. ſeq. Et maximè [illegible] q. Mandatarij depoſitio non [illegible] quando Man[illegible] fuit incont[illegible]inenti, ſed per

6 per aliquot annos poſt commiſſum delictũ,
ſeù homicidium factum. Gram.deciſ.28 nu.
26. Rolan.conſ.14.num.7. lib.4. Farinac.d.
q num.17. Ratio eſt, quia Mandatarius per
acceptationem mandati fecit ſe ſocium cri-
minis. Eugen.conſ.27.num.47. Bertaz.conſ.
crim. 116.num.23.lib.1. Farinac. d.q.nu.2.
7 Sed dato quod aliquis pretẽſus, & ſuſpectus
Mandatarius non confiteatur habuiſſe man-
datum v. g. ad aliquem occidendum; ſed
tantum ſuſpicatur illud habuiſſe, eo quia d.
pretenſus & ſuſpectus Mandatarius eſt v. g.
conſanguineus, ſeù famulus pretenſi Man-
dantis; tamen nullum ex hoc poteſt oriri in-
8 ditium contra pretenſum Mandantem; quo-
niam mandatum probari debet, quando de-
lictum prætenditur patratum de mandato al
9 terius. Hinc eſt, quod ſanguinis coniunctio,
ſeù familiaritas non ſufficit ad præſumẽdum
mandatum in delicto. Bal.in l.1.C. de Epiſc.
10 & Cler. Et quando Curia fundat ſe in man-
dato, habet hoc probare; cum ſit fundamen-
tum ſuæ intentionis. Et quoniam mandare,
11 & tractare conſiſtunt in facto; Facta non præ
ſumuntur, ſed probanda ſunt. l.in bello.§.fa-
cta. ff. de capt. Et ideò dixit Bal. in l. vnica.
12 col.1.C. de Rect.prouinc. Ita demum quod
fit ab alio Delinquente, intelligitur à me fa-
ctum, ſi opera mea, & tractatu intentauerit.
13 Idem ſcribit Franc.de Curt.conſ.41.Vbi vo-
luit, quod ſi filius commiſit homicidium, non
dicitur feciſſe de mandato patris. Non ob-
ſtat, ſi dicatur teneri ſaltem de Ratihabitione
delicti, quaſi ratum habuerit d. homicidium
14 patratum: Nam ad hoc vt quis teneatur de
Ratihabitione delicti per alium cõmiſſi duo
requiruntur; ità quod vnum non ſufficit in-
15 teruenìſſe. Primum quod v. g. ſit nomine
meo geſtum, aliàs non teneor. l. ſi ſeruus. ff.
16 de prec. Alterum eſt, quod illud approbem,
tanquam nomine meo geſtum. Glo.in l. 1.
§. ſed ſi quis. ff.de vi, & vi armata. Vbi Gloſ.
ex hoc Secundo infert, quod poſſum dolere
de aliquo vti facto nomine meo, & gaudere,
quod ſit factum eodem nomine; nec illud
17 gaudium comparatur mandato, aut Ratiha-
bitione, & ità etiam ſentit Bal. ibi.

SVMMARIVM.

...endicus in cauſa ardua à teſtificando repellitur ...
... eſſe idoneus, & legalis.
1 *...ſtis de...*
2 *T...*

DISCEPTATIO CLXV.

De Mendico.

1 Mendici dictum non ſufficit ad torquẽ-
dum Inquiſitum; quoniam Mendi-
cus in cauſa ardua à teſtificando repellitur.
Alex.conſ.236.num.4.vol.5. Marſ.conſ.28.
2 num.20. Natt.conſ.315. num. 7. Ratio eſt,
quia teſtis deſuper deponens debet eſſe ido-
neus, & legalis. Ità Bero. in c. Atſi Clerici.
num.137. de Iudic. Viui. commun. opin. in
verb. teſtis propter ſolam paupertatem. in
fin. Clar.q.24. verſ. quæro etiam nunquid.
Rolan. conſ. 63.num.34.lib.2. Ioan. Andr.
& alij c. ſi quis teſtium. de teſt. l.3. in princ.
ff. eo. tit. Alia ratio eſt, quia facilius cor-
rumpitur.

SVMMARIVM.

1 *Mercemnarius vel quod habitet, vel non in domo, dum-
modo domum frequentet, vt laborator, dicitur domeſti-
cus, & ideo à teſtificando repellitur.*
2 *Mercemnarius nullum parit inditium.*

DISCEPTATIO CLXVI.

De Mercemnario.

1 Mercemnarij dictum non ſufficit ad tor
quendum Inquiſitum; quoniã Mer-
cemnarius vel quod habitet, vel non habitet
in domo, dũmodò domum frequẽtet, vt la-
borator, dicitur domeſticus; & ideò non ſo-
lum non admittitur ad teſtificãdum. Gabriel
tit. de teſt. concluſ. 10. num. 4. Maſcard. de
probat. lib. 1. concluſ. 533. ſub. num.5. ſeq.
& lib 3. concluſ. 1358. num.7. Roman.conſ.
420. Marſ.in l.1.§. idem nuncio. num. 4. ff.
de quæſt.ſpec.tit.de teſt. §. 1. num. 12. verſ.
ſunt etiam domeſtici Caſtrenſ. l. etiam. nu.1.
in fin. C. de teſt. Sed nec etiam vllum parit
inditium. l. reſpiciendum. §. furta. ff. de pœn.
& l. ſi libertus. §. furti.

SVMMARIVM.

1 *Meretrix cum ſit infamis nec in ciuilibus, nec in crimina-
libus poteſt eſſe teſtis.*
2 *Meretrix quamuis deſierit meritricari, quia adhuc repu-
tatur infamis, non poteſt eſſe teſtis.*
3 *Meretrix non ſolum quæ facit, ſed quod facere deſijt, le-
ge notatur.*
4 *Turpitudo non aboletur, quæ poſtea intermiſſa eſt.*
5 *Meretrix quamuis examinata nullam facit probationis
gra-*

Digitized by Google

gradum ob eius malam vitam, maximè in cauſa ardua.
6 Fides caret quando vita bona deeſt.
7 Iuſtitia non poteſt cum ſceleratis mulieribus habere commercium.

DISCEPTATIO CLXVII.

De Meretrice.

1 AD Meretricis dictum non poteſt torqueri Inquiſitus, quoniam cum ſit infamis. Text. in l. palam. §. non ſolum. ibi lege notatur. ff. de rit. nupt. & in l. Athletas. §. ait prætor. ff. de his, qui not. infam. Gloſ. in l. 3. §. lege Iulia. Ibi quæ vel palam quæſtum faceret, & ibi Gloſ. verb. palam. ff. de teſt. Nepos de Monte Albano in tract. de teſt. nu. 17.
2 Farinac. q. 56. nu. 138. ſeq. Nec in ciuilibus, nec in criminalibus poteſt eſſe teſtis; etiam quod deſierit meretricari; quia adhuc reputatur infamis. d. Text. in l. palam. §. non ſolũ:
3 Non ſolum autem inquit Vulpianus ea quæ facit, ſed quæ facere deſijt lege notatur:
4 Neque enim aboletur turpitudo, quæ poſtea intermiſſa eſt. Immo etiam quamuis examinata nullum facit inditium, ſeù proba-
5 tionis gradum ob eius malam vitam. Alex. conſ. 11. vol. 1. maximè in cauſa ardua. Pariſ. conſ. 54. num. 49. ſeqq. & conſ. 67 nu. 80. lib. 1. Crott. tract. de teſt. num. 46. Idem Alex. conſ. 237. nu. 4. lib. 6. Natt. conſ. 315. nu. 7. l. 3. in princ. & in l. lege Iul. ff. de teſt.
6 Ratio eſt, quia quando bona vita deeſt, caret
7 fides: non enim poteſt Iuſtitia cum ſceleratis mulieribus habere comercium. c. ſolus. in fin. de verb ſignif. Maſcard. de probat. lib. 2. concluſ. 1063. num. 4.

SVMMARIVM.

1 Monachus non poteſt eſſe teſtis contra Laicum.
2 Monachus deponens ſine licentia ſuperioris coram Iudice laico nullum parit inditium.
3 Licentia ſuperioris quando requiritur in aliquo caſu, tunc illa præcedere debet.

DISSCEPTATIO CLXVIII.

De Monacho contra Laicum.

1 LAico ad dictum Monaci non poteſt infligi tortura; quoniam Monachus non poteſt eſſe teſtis contra ipſum. c. teſtimonium. cum ibi not. 11. q. 1. Abb. c. de cætero. In primo notab. de teſt. Quod eo magis dicendum videtur, quando deponit coram Iudice laico
2 ſine licentia eius ſuperioris; quia tunc ipſius dicta non tenent, nec aliquod pariunt inditium. c. quanquam 14. q. 2. Albert. Auth. ſi
3 dicat. C. de teſt. Et quando in aliquo caſu requiritur licentia ſuperioris, tunc illa præcedere debet. Tradit. Bart. l. ſi autem. ff. de aqua pluuial. arcen.

SVMMARIVM.

1 Murator, ex quo aſcendit cum periculo vitæ cacumina, & tecta ædificiorum, efficitur infamis.
2 Murator in totum à teſtificando repellitur.

DISCEPTATIO CLXIX.

De Muratore.

1 OB Muratoris dictum non poteſt torqueri Inquiſitus; quoniam Murator, ex quo pro modico lucro aſcendit ſingulis horis cum periculo vitæ cacumina, & tecta ædificiorum, efficitur infamis, & nulla eſt ei adhibenda fides. Angel. in l. 1. §. beſtijs. de
2 poſtul. & ibi Alber. Vbi quod in totum à teſtificando repellitur.

SVMMARIVM.

1 Conſanguinei, & affines nec in caſu difficilis probationis, occulto, & in quo veritas per alios haberi non poteſt, admittuntur.
2 Conſanguinei & Affines computantur inter inimicos, & non inter teſtes inhabiles.
3 Inimicorum depoſitio reſpicit odium, rancorem, & inimicitiam accuſati, & offenſi.

DISCEPTATIO CLXX.

De Conſanguineis, & Affinibus.

1 OB depoſitiones Conſanguineorum, & Affinium v. g. Offenſi non poteſt torqueri inquiſitus; quoniam pater, mater, frater, ſoror, conſanguinei, affines non computantur inter teſtes inhabiles, qui prætenduntur poſſe admitti in caſu difficilis probationis, occulto, & in quo veritas aliter haberi
2 non poteſt; Sed computantur inter inimicos propter honorem, & dedecus, ac etiam propter intereſſe, quo caſu omninò repelluntur. Vt poſt Alex. optima ratione tenet Curt. Iun. viden. conſ. 27. ſub. num. 4. lib. 1. Ratio affertur a Gomez. in tract. de delict. tom. 3. c. 11. in tit. de probar. delict. num. mihi 14.
3 quia particulariter depoſitio inimicorum reſpicit odium, rancorem, & inimicitiam accuſati, & Inquiſiti, ob quæ reſultat veriſimilis

timor

timor falſitatis, & ideò meritò à teſtificando repellantur.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui in primo examine dicit non recordari, quomodo factum præceſſerit, & in ſecundo recordatur; impoſſibile, ſeu falſum non dicit, maxime ſi eſt ruſticus, & idiota.*
2 *Teſtis, qui heri dixit non credo, hodie poteſt credere, & qui dixit heri neſcire; hodie poteſt ſcire.*
3 *Falſitas nulla neceſſariò ſequitur poſſibili veritate in eſſe poſita.*
4 *Teſtis poteſt vno tempore recordari, & alio tempore non recordari, vel è conuerſo.*
5 *Obliuio in teſte non eſt lata culpa, maximè quando eſt longum tempus poſt commiſſum delictum.*
6 *Obliuio ob longum tempus facilè inducitur.*
7 *Teſtis ex temporis curſu, ſeu tractu poteſt quodamodo fidem variare.*
8 *Memoria hominum eſt labilis, & de facili non diuturna.*
9 *Teſtis de facili poteſt de præterito obuiniſci de eo, etiam quod ipſemet fecit.*
10 *Teſtis in ſimili caſu nec inditium facit ad inquirendum, quia iterum falſum iurare præſumitur.*
11 *Teſtis vt falſi pœnam euitet, ſatis eſt, quod dicat, ſe in primo examine recordatum non fuiſſe.*
12 *Obliuio poſt biennium præſumitur etiam in facto proprio.*
13 *Teſtis in ſimili caſu non dicitur incidiſſe in aliquam pœnã, nec poteſt dici periurus, licet veritas ſit in contrarium.*
14 *Iurans aliquid eſſe verum iuſta credulitate ductus non punitur de periurio, licet veritas ſit in contrarium.*
15 *Credulitas vehemens habetur pro certitudine.*
16 *Obliuio poteſt cadere in quantumcunque bonis & perfectis viris.*
17 *Obliuio non ſolum annorum ſed etiam menſis cadit in teſte*
18 *Obliuio de facili cadit in teſte de re aliqua non geſta.*
19 *Reminiſcentia nunquam conſiderari poteſt.*
20 *Reminiſcentia non cadit ſuper non ente.*
21 *Teſtis quando allegat nouam cauſam ſuæ memoriæ; cur potuit nouiter recordari alicuius rei, non poteſt dici varius, & ſibi ipſi contrarius.*

DISCEPTATIO CLXXI.

De Teſte dicente in primo examine non recordari, & in ſecundo recordari.

1 TEſti, qui in primo eius examine dixit non recordari, quomodo factum præceſſerit, & in ſecundo recordatur, non poteſt infligi tortura; quoniam impoſſibile, ſeu falſum non dicit. Ita Bart. l. quæ bona. §. ſi quis ſtipulatus. ff. de damno. infect. Bal. in c. 1. §. ſi enim. num. 3. quid ſit inueſtitura. Alex. conſ. 4. num. 7. conſ. 47. in 2. & conſ. 56. num. 7. in 2. & maximè in ruſtico, & idiota. Vulpell.
2 conſ. 71. num. 1. Et ideò dixit Bal. in c. 1. §. notandum. de notis Fœud. quod teſtis, qui dixit heri non credo, hodie poteſt credere; & qui heri dixit neſcire, poteſt hodie ſcire. Iacob. de Aret. in l. 2. §. quod obſeruari. C. de iuram. calum. quem ſequitur Bal. d. tit. de notis Fœud. Nell. tract. eo. §. qualiter. num. 11.
3 Boſs. tit. de falſ. num. 135. quoniam poſſibili veritate in eſſe poſita nulla neceſſariò ſequitur falſitas, nec poteſt dici periurus. Tradit Bal. l. de tutela. C. de in integr. reſtit. minor. Angel. l. quidam Tabula. ff. de furt. nec poteſt l. Cornelia plecti. Iacob. de Aret. in d. l. 2. §. obſeruari. C. de iuram. calumn. Vulpell. cõſ.
4 29. num. 9. quia poteſt vno tempore recordari, & alio tempore non recordari, vel è conuerſo. Gloſ. c. cum cauſam, de teſt. nec incidit in falſum. Boſs. tit. de falſ. num. 135.
5 Nanque obliuio in teſte non eſt lata culpa. Innoc. in c. qualiter, & quando de accuſat. Bal. in l. præſbiteri. C. de Epiſc. & cler. Et ma-
6 ximè quando adeſt longum tempus poſt commiſſum delictum, ſeu homicidium: nam ob longum tempus facilè inducitur obliuio. Crauett. conſ. 171. n. 9. verſ. quæſito itaque, latè Ruyn. conſ. 10. num. 6. & conſ. 2. nu. 10.
7 lib. 2. Ratio eſt, quia ex curſu, ſeu tractu temporis poteſt quodamodo variare fidem. l. 3. §. duæ autem ſunt cauſæ. ff. de carbo Edict.
8 cum hominum memoria ſit labilis, & de facili non diuturna. l. 2. C. de veter. iur enuclean. Gram. in proprijs terminis conſ. 47. num. 14. poſt alios, quos allegat ſtante curſu
9 longi temporis. l. ſi arbiter. ff. de probat. ſpecul. tit. de locat. § 6. Vbi quod de facili po-
10 teſt quis de præterito obliuiſci de eo etiam, quod ipſemet fecit. Sed vt d. teſtis euitet
11 pœnam falſi, ſatis eſt, quod dicat, ſe in primo examine recordatum non fuiſſe. Bal. in d. c. 1. §. ſi enim. tit. quid ſit inueſtitura. nu. 7. Vul-
12 pell. conſ. 71. num. 5. Et hac ratione quidem quia obliuio præſumitur etiam in facto proprio poſt biennium cum memoria ſit labilis, & de facili non diuturna (vt dictum eſt)
13 Ideò rebus ſic ſtantibus non dicitur teſtis incidiſſe in aliquam pœnam, nec periurus dici poteſt, licet veritas ſit in contrarium. Itã notabiliter ſcribit Bal. in d. l. 2. § quod obſeruari. Innoc. in c. fin. poſt med. Vbi iurans ali-
14 quid eſſe verum iuſta credulitate ductus non punitur de periurio, licet veritas ſit in con-
15 trarium; quoniam vehemens credulitas habetur pro certitudine. Et d. obliuio poteſt
16 etiam cadere in quantumcunque bonis, & perfectis viris. Bal. in l. fin. C. de teſt. Immo
17 d. obliuio non ſolum annorum, ſed etiã menſis

ſis de facili cadit in teſte. Vt per Farinac. cõſ.
18 44 num. 5. Et eo magis obliuio cadit in teſte,
quando deponit de re aliqua non geſta ; ſed
ſolum puta de cognitione alicuius; quoniam
19 nunquam conſiderari poteſt Reminiſcentia.
Riminal. Iun. conſ. 213. num. 11. lib. 2. Vbi
quod ità omnes DD. loquuntur, refert, &
ſequitur Additio ad Magon. deciſ. lucen. 42.
20 in litterà B. in fin. Ratio eſt, quia ſuper non
ente non cadit reminiſcentia. Et quando te-
ſtis allegat nouam cauſam ſuæ memoriæ, cur
potuit nouiter recordari alicuius rei, nemini
dubium eſt, quod non poteſt dici varius, nec
ſibi contrarius. Crauett. conſ. 75. num. 33.
Fœlyn. in c. præterea. col. fin. de teſt. cogen.
Crott. tract. de teſt. num. 340. in 2. & 5. caſu.

SVMMARIVM.

1 *Senex qui habet iuris præſumptionẽ ad ſui fauorẽ torqueri non poteſt.*
2 *Senex habens pro ſe iuris præſumptionem, dicitur habere intentionem fundatam quod non delinquat.*
3 *Senex ſexagenarius cenſeri debet impotens ad res venereas, vel non ſuſpectus.*
4 *Senex non præſumitur abiecisse iugum Domini fœtorem libidinis amplectendo.*
5 *Sene cõſiderata eius ætate ceſſat omnis ſuſpicio incõtinẽtiæ.*
6 *Senex poteſt retinere in domo mulieres etiam extraneas abſque aliqua venerea ſuſpicione.*
7 *Senex ſexagenarius tanquam ad generãdum non idoneus lege Pompeia Poppia vxorem ducere non poteſt.*
8 *Senex ſexagenarius verè dicitur ſenex.*
9 *Seni incipit deficere intellectus quando annum quinquageſimum ſecundum excedit.*
10 *Senex ſicut puer ignorat, quid agat.*
11 *Senex ſi puerum amat, non eſt trahendum ad malum.*
12 *Senex mirè delectatur pueris, quarè ſimilis ad ſummum amorem propenſus repuereſcere dicitur.*
13 *Inditium vnum innocentiæ quando extat pro Reo, tollit omnia alia inditia etiam indubitata.*
14 *Indicio nunquam ſtatur, vbi poſſibile eſt rem aliter ſe habere, vel eſſe.*
15 *Inditium vnum tollit aliud.*
16 *Præſumptio vna tollit alias.*
17 *Senex cum habeat præſumptionem naturalem pro ſe, illa tollit omnem aliam contrariam opinionem.*
18 *Sene inditium quod non committat delictum attenta ſenectute, facit, quod torqueri non poſſit.*
19 *Præſumptiones vbi militant hinc inde, nempè inter Curiam, & Reum, ceſſat quæſtio.*
20 *Senex imprudenter delinquens nullatenus punitur.*
21 *Senex decrepitæ ætatis, ſi quid impium dixerit, excuſatur velut puer.*
22 *Senex delinquens non punitur, quando inaduertenter aliquid mali fecit.*
23 *Senex intellectu & ſenſu caret, & puero æquiparatur.*
24 *Senes, & pueri excuſatur à pœna.*
25 *Senibus parcendum eſt, nè queſtionibus ſubijciantur.*
26 *Senex amator ad breuius tempus quam adoleſcens eſt relegandus.*
27 *Senis ætati, & imprudentiæ in pœnalibus ſuccurrẽdũ eſt.*

DISCEPTATIO CLXXVII.

De Sene.

1 SEni non poteſt infligi tortura, cum ha-
beat in ſui fauorem iuris præſumptio-
nem. l. ſi de talibus. Vbi expreſsè tenet Bal.
2 ff. de fid. inſtrum. Et cum habeat iuris præ-
ſumptionem pro ſe, dicitur habere eius inten
tionem fundatam, ideſt quod non delinquat.
l. generaliter § ſi peritum. in fin. ff ſi fideicom.
libert. Dec. conſ. 400. vol. 3. verſ. & ratio
manifeſta. Cæphal. poſt alios, quos allegat
conſ. 4. num. 32. & maximè quod non delin-
3 quat in rebus venereis: Nam ſenex ſexage-
narius cenſeri debet impotens ad res vene-
4 reas, vel ad minus non ſuſpectus, Tum quia
non præſumitur abiecisse iugum Domini
Fœtorem libidinis amplectendo. Ait Text. in
5 c. cum iuuentute. de præſumpt. Tum etiam
quia conſiderata eius ætate ceſſat omnis ſu-
ſpicio incontinentiæ. c. ad apoſtolicam. de
6 conuerſ. coniugat. Vnde poteſt retinere in
domo mulieres etiam extraneas abſque ali-
qua venerea ſuſpicione. Abb. c. 1. de cohabit.
7 cler. & mulier. Et ideò l. Pompeia Poppia
conſtitutum fuit ſexagenarium tanquam ad
generandum minimè idoneum vxorem du-
cere non poſſe. l. ſi pater. § vlt. de adopt.
8 Quarè qui eſt ſexagenarius, verè dicitur ſe-
nex. ſcripſit Gram. deciſ. 34. nu. 4. poſt Gloſ.
c. 1. de celebrat. miſſarum. Tiraquel. de pœn
temperan. aut minuer. cauſ. 8. num. 3. quam-
9 uis ipſi intellectus deficere incipiat, quando
annum quinquageſimum ſecundum excedit.
Ariſtot. in Politicis, quem refert Menoch.
10 conſ. 72. num. 183. lib. 1. Et ſicut puer igno-
rat, quid agat. l. 1. §. infans. C. de falſ. monet.
11 Itaque dicendum eſt, quod ſi ſenex amat ali-
quem puerum, non eſt trahẽdum ad malum:
12 nanque ſenex mirè delectatur pueris, quarè
ſimilis ad ſummum amorem propenſus, &
repuereſcere dicitur ex Luciani ſententia in
13 ſaturnalibus, quaſi iterum in pueritiam reuer
ſus. Quæ cum ita ſint, dicitur, quod vbi pro
Reo extat vnum innocentiæ inditium, &
tollit omnia inditia, quamuis indubitata. Iaſ.
l. fin. in fin C. commun. delegat. l. Diuus. &
ibi Bart. ff. de in integr. reſtit. Hinc eſt, quod
vbi poſſibile eſt, rem aliter ſe habere, vel eſſe,
nunquã ſtatur indicio. Iacob. Burr. l. fin. C. de

pro-

probat. Caſtr.cõſ. 273.col.1.vol.1.ſoc.conſ.
15 8.col.3.vol.1.Et vnum inditium tollit aliud.
16 d. l. Diuus. & ibi idem Bart. Et vna præ-
ſumptio tollit alias. c. tuam. & ibi Gloſ. de
ſponſal. Vlterius dicitur, quod cum ſenex
17 habeat pariter præſumptionem naturalem
pro ſe, illa tollit omnem aliam contrariam
opinionem. Bal. l. cum qui. C. de Epiſc. &
18 Cler. Et inditium, quod non committat de-
lictum attenta ſenectute, facit, quod torqueri
non poſſit. Alex. conſ.180. col. 3. num. 20.
Boer.decif. 165. in fin. Vbi atteſtatur de cõ-
muni opinione, & ità pluries fuiſſe iudicatũ.
19 Et vbi hinc inde, nempè inter Curiam, &
Reum militant præſumptiones, ceſſat quæ-
20 ſtio. Immo ſenex imprudenter delinquens
nullatenus punitur. Gand. tit. de pœn. reorũ
poſt numerum 30. verſ. Item in ſene, quem
refert, & ſequitur Farinac. tit. de pœn. tempe-
21 ran. q. 82. num. 28. Quinimò ſenex decrepitè
ætatis ſi quid impium dixerit, excuſatur velut
puer, cum debilitate nimia confectus ſit. Vt
Caſſiodorus lib. de anima. c. tanta nequitia
86. diſtin. l. ſi quis ingraueſcente. §. ignoſcitur.
ff. ad Sillan. Simanc. Enchirid. tit. 47. De
Defenſio. num. 12. Nec eſt nouum, quod
ſenex Delinquens non puniatur, quãdo ina-
22 duertenter aliquid mali facit: Ratio eſt, quia
intellectu, & ſenſu caret, & puero æquipara-
tur iuxta illud Plauti in Mercatore. Senex
qui exemplo eſt, nec ſentit, nec ſapit. Plato
lib. 1. de Republ. & lib. 1. de legib. refert di-
23 ctum Grecorum Bis pueri ſenes poſt alios
concordantes, quos refert, Titaquel. tract. de
pœn. legum &c. cauſa 8. Et ob id excuſan-
24 tur à pœna i. à ſenes, & pueri. Et clarè proba-
tur in l. ſi quis in graui. §. ignoſcatur. ff. de
25 his, quib. ut indign. Vbi Vulpianus cenſuit,
ſenibus parcendum eſſe, nè teneantur pœna
illius ſenat. conſulti, nè queſtionibus ſubij-
ciantur Vt in l. 2. ff. de termino moto. Vbi ſe-
26 nem amatorem ad breuius tempus, quam
adoleſcentem relegandum eſſe. Ob id ſcribit
Paul. I. C. in l. fetè. in omnibus ff. de reg.
27 iur. In pœnalibus iudicijs etiam ætati, & in-
prudentiæ ſuccurrendum eſt ob eorum de-
crepitatem.

SVMMARIVM.

1 *Solitus delinquere quod quis ſit, ſub iſto prætextu tantum, non poteſt torqueri.*

2 *Solitus delinquere quis dici non poteſt, qui ſemel tantum deliquit.*

3 *Solitus delinquere vt quis dici poſſit, neceſſe eſt, vt bis deliquerit ante vltimum prætenſum delictum.*

4 *Solitus delinquere quis non dicitur, niſi in proceſſu appareat ipſum fuiſſe alias cõdẽnatũ in eodẽ genere delicti.*

5 *Solitus delinquere vt quis dicatur debet eſſe in eodem genere mali.*

6 *Solitus delinquere ille dicitur, qui per tres vices deliquit.*

7 *Delinquentem ſemel tanquam ſolitum punire abſurdum eſt.*

8 *Solitum delinquere ſi à tribus annis citra appareat, non deliquiſſe, mala eius fama purgata cenſetur.*

9 *Solitum delinquere ſi à tribus annis citra appareat non deliquiſſe, ceſſat illa præſumptio ſemel malus ſemper præſumitur malus &c.*

10 *Solitus delinquere quando non apparet aliàs v.g. commiſiſſe falſum, ex aduerſis delictis non poteſt inferri ad iſtud falſi ità vt ſubiciatur torturæ.*

11 *Malus ſemel ad hoc vt ſemper præſumatur, intelligitur in eadem qualitate delicti.*

12 *Malus ſemper quis dici non poteſt, quando non eſt malus in eadem qualitate delicti.*

13 *Exemplo non eſt iudicandum.*

14 *Similibus non eſt iudicandum, cum diuerſi ſint termini.*

15 *Ex diuerſis argumentari non licet.*

16 *Malus quando per triennium ſtetit, quod non commiſit delictum, & benè & laudabiliter vixit, ceſſat illa præſumptio, quod ſemel malus ſemper præſumitur malus.*

DISSCEPTATIO CLXXIII.

De Reo ſolito delinquere

1 INquiſito, ſub prætextu tantum quod ſit
ſolitus delinquere non poteſt inſligi
tortura. Vt poſt multos, quos allegat, oſten-
dit Mar. in pract. §. diligenter. num. 39.
nec diſſentit Blanc. de indit. num. 246. cum
2 pluribus ſeqq. Et ſolitus delinquere quis di-
ci non poteſt, quando ſemel tãtum deliquit;
3 quia neceſſe eſt, quod bis deliquerit ante vl-
timum pretenſum delictum. Bal. in l. 3. nu. 5.
4 C. de Epal. Audien. Immo ſolitus delinquere
quis non dicitur, quando in proceſſu non
apparet, ipſum fuiſſe aliàs condemnatum in
eodem genere delicti. Vt per Alex conſ. 5. n.
5 3. lib. 1. Natt. conſ. 42. num. 6. Et propterea
debet eſſe in eodem genere delicti. Vt per
plura iura oſtendit Natt. conſ. 59. num. 18.
6 Quinimo ſolitus delinquere dicitur ille, qui
per tres vices deliquit. luc. de Penna in l.
1. C. de ſuper exact. lib. 10. Alioquin quid
7 abſurdius, quam punire ſemel delinquen-
tem tanquam ſolitum? Ità Bal. in l. 3.
numer. 5. C. de Epiſc. & Cler. in vlt. notab.
dum dicit, quod qui fecit duo furta dici-
tur conſuetus furari, & pro tertio furto

mit-

mittitur ad furcas. Cæterum ſi d. ſolitum delinquere à tribus annis citrà appareat non commiſiſſe delictum, non ſolum eius mala fama cenſetur purgata. Iaſ. in l. ſi prius. col. 143. ff. de no. op. nunciat. Rom. conſ. 236. col. 3. Nouell. in tract. ad defenſ. car. 67. num.
9 106. Sed etiam ceſſat illa præſumptio, quod ſemel malus ſemper præſumitur malus; Nanq. d. præſumptio procedit in eo, qui apparet, quod fuit malus in eodem genere mali. Bart. & alij in l. Caſſius. ff. de Senat. Bal. in l. fin. ff.
10 de hered. inſtit. Vnde quando non apparet, inquiſitum aliàs comiſiſſe v.g. falſum, non poteſt ex aduerſis delictis inferri ad iſtud falſi ità vt ſubijciatur torturæ. Alex. in terminis conſ. 5. lib. 1. ſequitur Natt. d. conſ. 42. nu. 5.
11 Ratio eſt, quia d. Regula ſemel malus ſemper præſumitur malus, intelligitur in eadem
12 qualitate delicti: Et quando non ſumus in eadem qualitate delicti, non intrat d. Regula. Bal. in l. fin. ff. de hæred. inſtit. Gram. deciſ. 25. num. 7. Nec eſt verum quod Argumentum à ſimili, licet non ſit omninò ſimile, ſit vali-
13 dum; quoniam ex exemplis non eſt iudicandum, nec ſimilibus; cum diuerſi admodum ſint termini, tale argumentum facilè proſternitur vna adducta ſimilitudine. not. in c. tranſlato. de conſtit. Et ex diuerſis argumentari
14 non licet. l. vlt. C. de calumniat. cum ſimili-
15 bus. Immo dicitur, quod malus, quando per
16 triennium ſtetit, quod non commiſit delictum, & benè, & laudabiliter vixit, ceſſat d. præſumptio, quod ſemel malus, item præſumitur malus. Text. eſt in §. Sancimus. verb. nequaquam & ibi Angel. in Authen. de Monach. ibi triennalis termini teſtimonium. col. 1. Rom. conſ. 263. nu. 5. ſeq & ibi Mandoſ. in Addit. letera. Et Corſett. ſign. in verb. præſumptio. 1. Iaſ. in Rubr. de iuſt. & iur. num. 7. Boer. in Addit. ad Dyn. in Reg. ſemel. de reg. iur. in ſexto Curt. Iun. in l. vnica. num. 36. C. de prohib. ſeq. pec. Alciat. reg. 2. preſumpt. 7. num. 3. Caſon. conſ. 60. in c. Quidam Prior. num. 4. Dec. conſ. 163. nu. 2. Foller. in pract. crim. verſ. Item quod ſororem venenauit. nu. 28. verſ. quia probatur ex aduerſo. Rolan. conſ. 63. num. 12. ſeq. lib. 3. & conſ. 11. num. 35. ſeq. eo. vol. & conſ. 64. n. 36. lib. 2. Blanc. in pract. crim. in fin. nu. 14. cautela. Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ. 222. num. 22. Vbi plures adducit cócordantes. Et cóclus. 1003. num. 41. lib. 2. & concluſ. 465. num. 10. ſeq. lib. 1. Menoch. in ſuo tract. de præſumpt. lib. 1. quæſt. 89. num. 105. lib. 5. præſumpt. 32. num. 30. Ludou. Peguer. deciſ. crim. 17. num. 14. ſeq. Hieron. Laurent. deciſ. Auinionen. 1. num. 13. Vbi probat hanc limitationem. minimè probari in d. § Sancimus; ſed pro ea allegat Text. in l. Imperialis. C. de nupt. & in c. ferrum. 50. diſtin. Farinac. q. 23. nu. 26.

SVMMARIVM.

1 *Spurius, cum ſit infamis infamia facti non admittitur in teſtem.*

2 *Iuramentum ſuppletorium probationis non defertur probanti per vnum teſtem illegitimè natum.*

DISCEPTATIO CLXXIV.

De Spurio.

1 SPurij dictum, ſeù depoſitio non ſufficit ad torturam contra Inquiſitum; quoniam Spurius, cum ſit infamis infamia facti non admittitur in teſtem. Croit. poſt alios, quos allegat tract. de teſt. num. 165. ſeqq. Fa-
2 rinac. q. 56. num. 401. Hinc infertur, quod probanti per vnum teſtem illegitimè natum, non defertur iuramentum ſuppletorium probationis. Rom. l. admonendi ff. de iureiuran.

SVMMARIVM.

1 *Tabernarius, ſeù hoſpes, cum ſit de genere predonum, lex malè ſentit de ipſo.*

2 *Tabernarius, ſeù hoſpes tanquam infamis à teſtificando repellitur.*

DISSCEPTATIO CLXXV.

De Tabornario, ſeù Hoſpite.

1 TAbernarij, ſeù hoſpitis depoſitio nõ ſufficit ad torquendum Inquiſitum; tum quia continuò bibit, & commedit; tum etiã quia, cum ſit furaciſſimum genus hominum, ſeù de genere predonũ. l. 1. § 1. ff. naut. caup. ſtabul. lex malè ſentit de ipſo. Vt ait Clar. § furtum. verſ. pro completo. Alex. in l. 1. in fin.
2 C. de eden. Maſcard. de probat. concluſ. 1356. nu. 28. Et ideò tanquam infamis à teſtificando repellitur. Rolan. conſ. 34. num. 5. lib. 2. Nepos de Monte Albano tract. de teſt. nu. 18. Vbi in argumentum allegat Text. in l. humilem. C. de incert. nupt.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Temerario non infligitur tortura.*
2 *Temeritati in totum parcitur, quamuis ſit commiſſa in Principem ſeù ſuperiorem*
3 *Temeritas in criminalibus non punitur.*

DISCEPTATIO CLXXVI.

De Temerario.

1 TEmeratio nõ poteſt infligi tortura, quoniam temeritati in totum parcitur. c. ſi quis pœnituit. §. totandum in fin. 2. q. 3. l. fa-
2 moſi. verſ. quanquam. ff. ad l. Iul. maieſt. Vbi loquitur, quando temeritas committitur immediatè contra Principem, ſeù ſuperiorem. Idq; eo magis dici debet de temeritate com miſſa in priuatã perſonam. Auth. multo ma-
3 gis. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Et ideo temeritas in criminalibus non punitur. l. 1. §. queri poſſit. ff. ad Turpill. que lex eſt canonizata in c. fin. § ſi autem interloquendo. 2. q. 3. Innoc. in c. in princ. de maled. Menoch. conſ. 145. n. 13. poſt alios, quos allegat. conſ. 46. nu. 10.

SVMMARIVM.

1 *Teſtimonium factum contra aliquem parit inimicitiam capitalem.*
2 *Teſtis, qui vna vice ſe examinauit contra aliquem, alia vice contra eundem nõ poteſt ſe examinare, quia præſumitur eius inimicus.*

DISCEPTATIO CLXXVII.

De Teſte, contra quem alias Inquiſitus ſe examinauit.

1 AD depoſitionem teſtis contra quẽ Inquiſitus alias ſe examinauit, d. Inquiſito non poteſt infligi tortura; quoniam ex tali teſtimonio contracta fuit inimicitia capitalis Farinac. q 53 num. 47. ſeq. vſq; ad numerum 50. prout non poteſt infligi tortura alicui in vna cauſa criminali ad depoſitionẽ Inquiſiti contra quem in alia cauſa criminali d. Inquiſitus teſtificatus eſt; quoniam ex primò teſtimonio præſumitur eius inimicus; ſed intelligitur, quando ſpontè ſe obtulit examini; ſecus ſi coactus. Verum in omni caſu non poteſt dici teſtis omni exceptione maior. Farinac. q. 53. num. 47. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis ſuſpectus de eodem crimine, quo laborat Inquiſitus ad teſtificandum non admittitur.*
2 *Teſtis ſuſpectus de eodem crimine modica exceptione vitiatur.*

DISCEPTATIO CLXXVIII.

De Teſte ſuſpecto de eodem crimine, quo laborat Inquiſitus.

1 INquiſito non poteſt infligi tortura ad dictum teſtis, qui eſt ſuſpectus de eodem crimine, quo laborat ipſe Inquiſitus; quoniam ad teſtificandum non admittitur. Gloſ. in l. 3. §. lege. Iulia. ff. de teſt. Spec. tit. de teſt. §. 1. verſ. Item quod accuſatus. ſub num. 90.
2 Et quando teſtis eſt ſuſpectus de eodem crimine, vt ſunt famuli &c. modica exceptione vitiatur. Ruyn. conſ. 149. nu. 30. vol. 2. Natt. conſ. 315. num. 10. ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis amicus inimici mei non eſt omni exceptione maior.*
2 *Teſtis amicus inimici mei reputatur inimicus meus.*
3 *Amicitia diminuit teſtem de fide, & facit, vt non ſit omni exceptione maior.*

DISCEPTATIO. CLXXIX.

De Teſte amico inimici mei.

1 INquiſito ad dictum teſtis, qui ſit valdè amicus, ſocius, vel domeſticus, aut cõfederatus inimici eius, non infligitur tortura, quia non eſt omni exceptione maior. Farinac. q. 53. num. 37. ſeqq. Et ideò à teſtimonio re-
2 pellitur; nam ipſe quoq; reputatur inimicus eius. Gloſ. in l. 1. § cum patronus. in verb. cũ inimicus. ff. de offic. Præfect. Vib. Bart. in l. ſciendum. §. 1. ff. de legatio. Cyn. & Bal. in l. ſi quis. C. de teſt. Farinac. d. q. num. 36. Ratio
3 eſt, quia teſtis amicus inimici mei, qui quotidie mecum commedit, & conuerſatur in domo repellitur; nam amicitia diminuit teſtem de fide, & facit, vt non ſit omni exceptione maior. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 102. in princ. Vbi de comuni.

SVMMARIVM.

1 *Teſti propter ſolam affectionem in cauſa nulla adhibetur fides.*

2 *Teſtis*

Digitized by Google

2 *Teſtis propter ſolam affectionem in cauſa, etiam in exce-
ptis à teſtificando repellitur.*
3 *Teſtis, quando agitur de annexa commoditate, puta de
iuriſditione, de paſcuis, de pecunijs, & ſimilibus à teſti-
ficando repellitur.*
4 *Vniuerſitas quando paſcua prætendit, teſtes de d. Vniuer-
ſitate à teſtificando reppelluntur.*
5 *Teſtis affectionis ratione, nempè quod eſt filius, frater
&c. repellitur.*
6 *Affectionis, & familiaritatis exceptiones ad reppellen-
dum teſtem à iure inter principales inhabilitates con-
numerantur.*

DISCEPTATIO CLXXX.

De Teſte habente magnam affectionem in cauſa.

1 TEſtis dictum, qui habet magnam affe-
ctionem in cauſa non ſufficit ad tor-
quendum Inquiſitum; nanq; propter ſolam
affectionem non ſolum ei non creditur, ideſt
quando v.g. dicit ſe gerere negocia alicuius,
vel eſſe amicũ l. 10. ff. de teſt. Bart. in l. omni-
bus. C. de teſt. Clar. in pract. q. 32. in princ.
2 Sed etiam in criminalibus omnino a teſtifi-
cando repellitur. Farinac: q. 60. num. 29.
etiam in criminibus exceptis. num. 30. etiam
3 quando agitur de annexa commoditate pu-
ta de iuriſditione, de paſcuis, de pecunij·, &
4 ſimilibus. Vbi quis, vel vniuerſitas ea preten-
dit, cum alibi ſupradicta commodè habere
non poſſit. Scripſit. Bal. viden. c. cum nũcius.
ante numerum primum quem refert, & ſe-
quitur Fœlyn. c. inſuper. nu. 5. Cæpol. tract.
5 de ſeruit. iur: paſcen. ſub. num. 18. Item repel-
litur quoq; ratione affectionis, nempè quan-
do eſt filius, frater &c. quæ affectio valde
2 conſideratur in teſte. l. parentes. C. de teſt.
ſpec. tit. de teſt §. 1. Et huiuſmodi exceptio-
nes affectionis, & familiaritatis ad repellen-
dum teſtẽ à iure inter principales connume-
rantur inhabilitates. Farinac. q. 55. nu. 57.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis deponens ex obrupto abſq; aliqua Iudicis interoga-
tione contra aliquem præſumitur ſuſpectus.*

DISCEPTATIO CLXXXI.

De Teſte deponente ex obrupto abſq; Iudicis Interogatione.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad dictum teſtis, qui contra ipſum ex obrupto abſq; aliqua Iudicis interogatione depoſuit, quia præſumitur ſuſpectus. Ruyn. conſ. 146. num. 1. vol. 5. Gram. conſ. 66. nu. 1. in criminalibus.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis inſtructus à parte, ſeù ab Aduocato nihil probat.*
2 *Teſtis inſtructus, & ſuſpectus preſumitur eo ipſo, quod
ante examen allocutus fuerit partem.*

DISCEPTATIO CLXXXII.

De Teſte inſtructo à parte.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad depoſitionem teſtis, qui fuerit inſtructus à parte, ſeù ab Aduocato, quoniam talis teſtis nihil probat. Farinac. q. 67. nu. 284. & maximè ſi pars, ſeù Aduocatus ei ſchedulam dederit Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. num. 31. & 50. Et inſtructus, & ſuſpectus, præſumitur, eo ipſo quod ante examen allocutus fuerit partem. Farinac. q. 67. n. 285.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis habens intereſſe cum inquiſito non eſt idoneus.*
2 *Particeps in Societate non probat.*
3 *Teſtis tractans, ſeù deponens pro eius intereſſe omninò
repellitur.*
4 *Teſtis intereſſatus in aliqua cauſa nullum facit inditium*
5 *Teſtis quoquo modo habens intereſſe in cauſa dicitur de-
ponere in cauſa propria.*

DISCEPTATIO CLXXXIII.

De Teſte habente intereſſe cum Inquiſito.

1 NOn poteſt infligi tortura Inquiſito ad
depoſitionem teſtis, qui cum ipſo ha-
beat intereſſe v. g. in fundico, vel in aliquo
alio negotio, quoniam d. teſtis non eſt ido-
neus. l. quoniam. Vbi not. C. de teſt. Dec.
2 Genue. conſ. 71. nu. 9. Vbi quod particeps
3 in Societate non probat. Et teſtis tractans,
ſeù deponens pro eius commodo, & intereſ-
ſe omninò repellitur. Bal. in l. dicentibus. nu.
3 C. de teſt. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt.
num. 45. Quod maximè procedit in crimi-
nalibus ad condemnandum. Crauett. conſ. 6.
5 num. 102. & conſ. 63. num. 4. Immò teſtis
intereſſatus in eadem cauſa nullum facit in-
ditium. Dec. conſ. 56. nu. 4. Crauett. conſ. 37.
num. 30. Odofred. l. omnibus. C. de teſt l. nul-
5 lus. ff. eo. tit. Ratio eſt quia teſtis habẽs quo-
quo modo intereſſe in cauſa, dicitur depo-

nere in cauſa propria.l.1.ſ. in propria cauſa.
ff quomodo appellandum ſit.Bart.in l.deferre.§.idem decreuerunt.num.2.ff.de iur. Fiſc.
Curt.tract.de teſt.concluſ.38.num.81. Crauett.conſ.99.num.1.&q.Bal.in l.diſtantibus.
num 4.C.de teſtam. Claud. ad Bertaz.conſ.
236. littera, C. Vbi teſtatur de communi.
Quod maximè procedit in criminalibus.
Crauett.d.conſ.6.nu.102.& conſ.73.nu.34.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis deponens per eũdem . præmeditatumq; ſermonem ſuſpectus eſt quod ante coniurauerit.*
2 *Teſtis deponens per eundem premeditatumq; ſermonem ſuſpectus eſt de falſo.*

DISCEPTATIO CLXXXIV.

De Teſte deponente per eundem, premeditatumq; ſermonem.

1 TEſtis deponens cum alijs per eundem, premeditatumq; ſermonem nullũ contra Inquiſitum ad torturam facit inditium; quoniam perhibens eiſdem verbis teſtimonium ſuſpectus eſt, quod antea coniurauerit l.3 §.1.ff. de teſt.Dec.conſ.627. Paris. conſ. 55.lib.4. Farinac.conſ.5. num. 63. & in Addit.littera B.Oldrad.conſ.210.col.2.Bal cõſ. 455. lib.4. Crauett. conſ.78. in fin. Boſs. de
2 oppoſit.contra teſt.nu 24. Immo ſuſpectus eſt de falſo, quia videri poteſt ad perhibendum eiſdem verbis teſtimonium antea coniuraſſe. Ob eamq; rem Theologi,& Iuriſperiti eam ſuſpicionem dignam eſſe notatione docent. Chriſto. homil. in Mattheum & illic.Theophilactus.in fin.exordij. Thom.2. 2.q.70.Dec.conſ.627.Simanc.Enchirid. tit. 35.de teſt.num 33.

SVMMARIVM.

1 *Artifex mecchanicam artem exercens à teſtificando repellitur.*

DISCEPTATIO CLXXXV.

De Artefice mecchanicam artem exercente.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad dictum Artificis mecchanicam artem exercentis, quia in criminalibus talis teſtis repellitur.Farinac.conſ.78.num.9.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis tractans de ſe exculpando, & alium inculpando nullam fidem facit nec in teſtem admittitur.*
2 *Teſtis deponens pro ſua exoneratione nec in occultis, nec cum tortura probat.*
3 *Teſtis reprobatur factum proprium in depoſitione habens crimen admixtum cum alio.*
4 *Tortura proprij intereſſe vitium non ſuplet.*
5 *Teſtis tractans de ſuo vituperio euitando, & de bona fama acquirenda non probat.*

DISCEPTATIO. CLXXXVI.

De Teſte, qui tractat de ſe exculpando.

1 TEſtis, qui tractat de ſe exculpando, ſeù exonerando, & alium inculpando, cõtra alium nullum ad torturam facit inditium; quoniam fidem non mæretur. Alex. conſ.128.in 4.Fulgos.conſ.173. Marſ. Rubr.ad l Cornel.de Sycar.in pract. ſ. diligenter.num.39.Vulpell.conſ.34.nu.3.nec etiam admittitur in teſtem.Alber.tract. de teſt.c.4. num.15.Viui.commun. opin.in verb. Teſti
2 deponenti pro ſua exoneratione. Vbi de cõmuni teſtatur; Sed etiam nihil probat etiam in occultis,& in tortura; quia dicitur deponere in cauſa propria.l.nullus.& ibi Alber.ff. de teſt.Bart.in l.deferre.ff.de iur.fiſci. Abb.c. inſuper.num.8.de teſt.Guid.Papa conſ.133. col.2.Paril.conſ.15.n.29.vol.2. Aym.conſ.
3 99.num.2.conſ.110. num. 12. Gram. conſ. 35.nec etiã in occultis. Decil.Pedamon. 79. num.42. Vbi ſemper reprobatur teſtis factũ proprium in depoſitione habens crimen admixtum cum alio. Aym. conſ. 73. num.37. Menoch caſu 99.nu.6. Farinac.conſ. 60. nu.
4 54. Etiamſi atteſtaretur cum tortura, quæ licet omnem quaſi defectum purget; proprij tamen intereſſe vitium non ſuplet. Vt tradit. Boſs. tit. de Inquiſit.num.52. Tiraquell. de
5 pœn.remitten.caſu 51.num.65. Immo teſtis tractans de ſuo vituperio, & damno euitando, & de bona fama, & honore acquirendo nihil probat. Alex.conſ. 86.num. 9. vol. 2. Ruyn.conſ.153.num.12. vol.1. per Text.in l.omnibus.C.de teſt.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis allegans mortuum in teſtem contra aliquem minus vera dixiſſe cenſetur.*

Digitized by Google

DISCEPTATIO CLXXXVII.

De Teſte mortuum contra aliquem allegante.

1 TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad
dictum teſtis, qui contra ipſum mor-
tuum in teſtem allegat; quia talis teſtis minus
vera dixiſſe cenſetur. Ad tradit. per Aym. cõſ.
28. num. 7. Neuiz. conſ. 8. num. 62. conſ. 27.
num. 15. Menoch. de arbitrar. qq. lib. 2. caſu
187, num. 44. Deciſ. Pedam. 117. nu. 10.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis dicens ſe multa dixiſſe contra veritatem vi tormentorum non attenditur.*
2 *Proteſtatio de mentiendo vi tormentorum attendi debet.*
3 *Tormenta plerunq; cogunt ad mentiendum.*

DISCEPTATIO CLXXXVIII.

De Teſte dicente multa dixiſſe contra veritatem.

1 INquiſito ad depoſitionem teſtis, qui in
tortura dixit, ſe multa dixiſſe contra veri-
tatem, non poteſt infligi tortura; quoniam
hac eius declaratione, ſeù proteſtatione ani-
mi ſui dicendum eſt, ſe vi tormentorum con-
tra veritatem ipſum nominaſſe. Tradit. Bart.
l. non ſolum. §. morte. in materia proteſtatio-
nis declaratoriæ. Et in l. pupilli. §. ſi quis Præ-
2 tori. ff. de no. op. nunciat. Quæ proteſtatio,
ſeù declaratio de mentiendo vi, ſeù formi-
dine tormentorum eo magis attendi debet;
quoniam experientia docet, & iure quoq;
cautum eſt, tormenta plerunq; cogere ad mẽ-
tiendum. l. 1. §. in cauſa. ff. de quæſt. Vbi. it
Vulpian. torturam eſſe rem fragilem, & pe-
riculoſam, & quæ veritatem fallat; cum alij
ſint tanta impatientia, vt in alios mentiri,
quam pati tormenta velint.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis deponens de certa ſcientia tenetur reddere rationem in d. cauſa ſcientiæ.*
2 *Ratio bona ſicut iuſtificat dictum teſtis, ſic mala elidit.*
3 *In Scientia cauſa ſtat effectus.*
4 *Teſtis dictum à ratione pendet.*

DISCEPTATIO CLXXXIX.

De Teſte Deponente de certa ſcientia.

1 NOn eſt torquendus Inquiſitus ad di-
ctum teſtis deponentis de certa ſcien-
tia delicti, niſi reddat rationem, prout red-
dere tenetur, in cauſa ſcientiæ: nam ſicut
2 bona ratio iuſtificat dictum teſtis, ſic mala
elidit; quia in cauſa ſcientiæ ſtat effectus.
3 Bal. in l. 1. ff. ſi cert. pet. Bart. & alij in l. ſi ſe-
ruus legatus. §. quis quis. de legat. primò
4 Alex. conſ. 120. num. 6. lib. 5. Vbi quod di-
ctum teſtis à ratione pendet.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis de vna Ciuitate non plenè probat contra alium de alia Ciuitate, quando adeſt differentia inter dd. Ciuitates.*
2 *Delictũ probari debet per teſtes fide dignos, & honeſtos.*

DISCEPTATIO CXC.

De Teſte de vna Ciuitate deponente contra alium de alia Ciuitate.

TEſti de vna Ciuitate non eſt infligenda
Tortura ad depoſitiones teſtium de
1 alia Ciuitate, quando adeſt differentia inter
dd. Ciuitates, puta confinium; quoniam non
plenè probant; nanq; delictum probari de-
2 bet per teſtes fide dignos, & honeſtos; non
autem per ſuſpectos, & maleuolos. Tradit.
Brun. conſ. 115. num. 45. tom. 2. inter conſ.
crim. diuerſ.

SVMMARIVM.

1 *Teſti dicenti ſe Iudicem corrupiſſe non creditur, quia tractat de ſe exonerando.*
2 *Teſti dicenti ſe Iudicem corrupiſſe non creditur, quia eſt Socius criminis.*
3 *Corruptela debet probari per teſtes omni exceptione maiores.*

DISSCEPTATIO CXCI.

De Teſte dicente ſe Iudicem corrupiſſe.

1 IVdici non poteſt infligi tortura ad dictum
teſtis dicentis ſe ipſum corrupiſſe, & ad
eum pecuniam detuliſſe; non ſolum quia
2 tractat de ſe exonerando; Sed etiam quia di-
citur ſocius criminis. Boſſ. tit. de oppoſit. cõ-
tra teſt. num. 58. nam teſtis ad corruptelam

Digitized by Google

probandam debet eſſe omni exceptione maior; quia lex multum præſumit de officiali. Gram. viden. conſ. 35. num. 38.

SVMMARIVM.

1 Socius criminis etiam in exceptis nullum contra conſocium facit inditium ſine alijs inditijs.
2 Socij criminis nominatio cum talibus inditijs ſufficit ad inquirendum tantum.
3 Moribundus in alterius præiudicium non præſumitur dicere verum, etiam quod in ſuo dicto perſeuerauerit vſq; ad mortem.
4 Socij criminis nominatio, vt faciat aliquam fidem, opus eſt vt fuerit confirmata in tortura.
5 Socius criminis ex proprio delicto efficitur infamis.
6 Infamia in criminalibus non purgatur per torturam.
7 Infamia facti tollitur per ſollum Deum.
8 Socij criminis nominatio facta in tortura nihil operatur.
9 Socius criminis vti criminoſus, & infamis nullum contra conſocium parit inditium.
10 Socio criminis, quia eſt teſtis in cauſa propria, non creditur.
11 Accuſator, & teſtis, quando facit ſe ſocium criminis tanquam infamis ad accuſandum non admittitur.
12 Mulieres à teſtificando repelluntur.
13 Mulieres, quando ſunt malæ, ſeù culpatæ vitæ non attenduntur.
14 Mulieres, quando deponunt turpitudinem ſuã, non ſunt audiendæ.
15 Præſumptiones etiam violentiſſimæ nempè ſolus cum ſola nudus cum nuda non ſufficiunt ad torturam.
16 Adulterium non probatur præſumptionibus etiam violentiſſimis.
17 Actus publicè factus caret omni ſuſpicione mali.
18 Præſumptionibus non probatur illud delictum, quod cõſiſtit in facto.
19 Factum non præſumitur, ſed per teſtes probari debet.
20 Ex præſumptionibus Iudex bonus, & chriſtianus torquere, ſeù condemnare non debet.
21 Præſumptiones ſufficiunt ad pœnam pecuniariam tantũ.
22 Teſtes ad probandum delictum requiruntur omni exceptione maiores.
23 Teſtes ſicut ad probandum requiruntur omni exceptione maiores ſic etiam ad torquendum.
24 Tortura antequam infligatur, liquidè conſtare debet de facti veritate.
25 Tortura non datur ad liquidandum factum, ſed perſonã.
26 Præſumptiones
27 Veriſimilitudines
28 Coniectura
29 Inditia.
} ſufficiunt ſolum ad torquendum, ſeù condemnandum, quando lex expreſsè diſponit ea haberi loco probationis.
30 Præſumptiones
31 Veriſimilitudines
32 Coniectura &
33 Inditia
} probant ſolum delictum in genere, id eſt ad inquirendum; & non in ſpecie, id eſt contra perſonam Inquiſiti; cum ad torquendum, & condemnãdum requirantur teſtes omni exceptione maiores.
34 Inditia non ſufficiunt ad torquendum, ſeù condemnandum, quia requiruntur teſtes omni exceptione maiores.
35 Inditium non eſt probatio, ſed eſt ſignum alicuius maleficij commiſſi ad veritatem habendam.
36 Inditium eſt adminiculum demoſtratorium ad veritatem inducendam.
37 Inditium eſt minus quam ſemiplena probatio.
38 Tortura, vt infligi poſſit, requirit ad minus ſemiplenam probationem.
39 Tortura non poteſt inferri per ſemiplenam probationem, niſi ſit confirmata alijs adminiculis.
40 Probatio ſemiplena eſt præſumptio fortiter mouens animum Iudicis ad aliquid credendum, ſeù diſcredendum.
41 Inditium eſt minima præſumptio hominis boni, ſeù diſtans argumentum à ſpecie veræ probationis.
42 Inditium eſt pars probationis.
43 Inditium non eſt pars probationis, ſed eſt ſpecies ipſius.
44 Signum indicat, ſed non probat identitatem facti.
45 Perfectum non poteſt oriri ex imperfecto.
46 Pœna pecuniaria quando venit imponenda, non poteſt infligi tortura.
47 Præſumptio eſt minus quam inditium.
48 Crimen quanto eſt grauius & atrocius; tanto probationes debent eſſe grauiores & vrgentiores.
49 Criminis atrocitas, & probationis difficultas facere non poſſunt, vt ſine legitimis probationibus Reus torqueri poſſit.
50 Præſumptiones in nullo caſu ſufficiunt ad torturam, ſeù condemnationẽ in pœnam aliquam niſi in caſu, in quo lex ipſa preſumit.
51 Inditium quando non adeſt præſumptio iuris, & de iure, non oritur adeò indubitatum, quin quãdam ſollicitã recipiat dubitationem.
52 Inditium nullum eſt adeò indubitatum, quin aduerſus illud poſſit probari contrarium.
53 Inditia indubitata debent eſſe talia, quod non ſolum nullã habeant difficultatem etiam minimam ſed opus eſt vt crimen tangant, vt ſufficiant ad torturam.
54 Teſtis vnus de viſu non ſufficit ad torturam niſi tria copulatiuè concurrant.
55 Teſtis vnicus debet eſſe omni exceptione maior.
56 Teſtis vt ſufficiat ad torturam, debet deponere ſuper maleficio directè, non autem ſuper inditio ad maleficium.
57 Teſtis vnicus non ſufficit ad torturam, niſi alia concurrant adminicula.
58 Oculus
59 Manus
} ſepè falluntur.
60 Inditia ſingula ſunt plenè probanda per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore idoneos Ac etiam circumſtantiæ delicti ſunt planè probandæ.
61 Inditia leuia ſufficiunt ad probandum quem hæreticum, quando ſunt plenè probata.
62 Sodomiæ
63 Stupri
} crimen non erit delictum in propria ſpecie, ſi ſemen agentis non fuit immiſſum in anum patientis vel ſaltum membrum intus anum impoſitum.
66 Qualitas aggrauans delictum debet conſtare in actis per teſtes idoneos.
67 Teſtis in ſua depoſitione neceſſariò, & non præſumptiuè concludere debet.
68 Teſtis non concludens nec inditium facit ad inquirendum.

69 Teſtis

69 *Teſtis deponens de certa ſcientia delicti tenetur reddere rationem in cauſa ſcientiæ.*

70 *Ratio bona iuſtificat dictum teſtis.*

71 *Ratio mala elidit dictum teſtis.*

72 *Teſtis dictum à ratione pendet.*

73 *Teſtis debet deponere ſuper delicto per vnum ex quinque ſenſibus.*

74 *Tortura non poteſt infligi alicui, niſi inditia ſint legitimè probata.*

75 *Teſtium munus non eſt iudicare, ſed quod oculis vidit teſtimonium ferre.*

76 *Teſti affirmanti, quod vere ſcire nõ poteſt nõ eſt credẽdũ.*

77 *Teſtis debet deponere de facto conſumato, quia non ſufficit deponere de circumſtantiis, vel inditiis remotis.*

78 *Teſtis deponens ſuper circumſtantiis delicti, & non ſuper delicto nullum ad torturam facit inditium.*

79 *Teſtis, quando non deponit de facto conſumato non erit in propria ſpecie ſodomia ſed quædam extraordinaria, & turpis pollutio.*

80 *Pollutio, quamuis probata per teſtes omni exceptione maiores pœna extraordinaria punitur.*

81 *Pœna extraordinaria debet intelligi de pecuniaria, non de corporali.*

82 *Pœna extraordinaria ſuccedit loco pœnæ, & proprie pene*

83 *Attentatum pœnam extraordinariam exigit.*

84 Sodomiæ } *crimen, vt puniri poſſit, requirit conſu-*

85 *ſtupri.* } *mationem actus, non ſufficit attentatio.*

86 *Crimine atrociſſimo non ſufficit actus imperfectus, & non conſumatus.*

87 *Pœna corporalis requirit actum conſumatum.*

88 *Pœna, quæ imponitur ipſo iure, vel ipſo facto nunquam imponitur pro actu imperfecto, ſed pro conſumato.*

89 *Attentatum & non conſumatum nulla pœna punitur.*

90 *Delictum, quando non perficitur, eo quia quis non vult, ceſſat pœna.*

91 *Delictum non conſumatũ eſt incõſiderabile & impunibile.*

92 *Delictum ſi non fuit conſumatum eo quia delinquens voluit, ſed benè potuit & tunc per eum ſtetit non punitur.*

93 *Affectus non punitur, niſi ſequatur effectus.*

94 *Attentatum de conſuetudine totius Italiæ non punitur.*

95 *Delictum quod fuerit conſumatũ per Fiſcũ probari debet.*

96 *Actus obſceni conſtare debent.*

97 *Præſumptio illa tam violenta, nempè quod vir fuerit repertus cum muliere per Fiſcum probari debet.*

98 *Corpus delicti in coppula carnali eſt exibere linteulam, ſeù camiſiam ſanguinolentam, ſeù deturpatam.*

99 *Colloquium ſecretum* } *ad aures ad inuicem habitum,*
Alloentio ſecreta. } *ſeù habita, & ſi eſſet plenè probata non facit inditium ad torturam.*

100 *Actus dubius, & æquiuocus non parit inditium ad torturam.*

101 *Actus alicuius ambiguus, & multipliciter intelligibilis in dubio ſemper bonus ſumi debet.*

102 *Locus indecens nullum facit inditium.*

103 *Locus non ſãctificat homines, ſed homines bene viuentes ſanctificant locum.*

104 *Tactus mamillarum* } *cum verbis laſciuis non faciunt in-*

105 *Oſculum, ſeù* } *ditium ad torturam.*

106 *Deoſculatio.*

107 Preludia } *non ſufficiunt ad delictum, quia in ſimili-*

108 *Attentata.* } *bus requiritur conſumatio ipſius.*

109 Preparatoria

110 *Oſculum, ſeù* } *quamuis per vim mulieri inferatur, ta-*

111 *Deoſculatio* } *men punitur ſolum pœna extraordinaria*

112 *Proſternens in terram mulierem, ſeù virginem non debet pœna capitis puniri.*

113 *Oſcula, &* } *quamuis in puerũ minorem coniecturan-*

114 *Amplexus.* } *dum eſt, quod potius licito amore, quam libidine fiant.*

115 Prælud*ia* }

116 *Preſumptiones* } *non probant coppulam carnalem.*

117 *Preparatoria* }

118 *Amplexus, &* } *de per ſe nõ faciũt inditiũ ad torturã.*

119 *Deoſculatio*

120 *Actus obſceni capiendi ſunt quod licito amore, & non libidine facti fuerint.*

121 *Actus indifferens ad amorem, & non amorem, prout etiam ad delictum, & non delictum, potius præſumendus eſt ad bonum, quam ad malum.*

122 *Riſus* }

123 *Iocus* } *ſunt leuia adminicula, quæ non ſufficiunt*

124 *Conuiuia* } *ad torturam.*

125 *Choreæ* }

126 *Actus indifferens ad amorem, & non amorem, & ad delictum, & non delictum quis ſit.*

127 *Raptus mulieris vicinæ, ſeù amicæ non eſt capiendus ad malum.*

128 *Dependens ab animo iuramento probatur.*

129 *Actus quilibet per duos teſtes omni exceptione maiores probari debet.*

130 *Conuiuia, ſeù* }

131 *Commedere* } *non facit inditium ad torturam.*

132 *Conuerſatio hominis, & mulieris non facit inditium ad torturam.*

133 *Conuerſatio cum malis mulieribus tunc ſolum parit inditium, quando eſt ſtricta, continua, ſeu continuata, non autem interpellata.*

134 *Conuerſatio ſtricta & continua illa dicitur, quæ fuit per duennium continuata.*

135 *Habitare in dom. nullum prorſus parit inditium.*

136 *Fama mala Rei per Fiſcum probari debet.*

137 *Qualitas perſonæ multum attenditur in delictis.*

138 *Veriſimilitudo facti non ſufficit ad torturam.*

139 *Veriſimilitudo debet conſtare per probationes, non per præſumptiones & coniecturas.*

140 *Veriſimilitudo debet eſſe tanto potentior, quanto ipſa tortura auget partem contrariæ depoſitionis.*

141 *Similibus non eſt iudicandum.*

142 *Veriſimilitudo non eſt ipſa veritas, ſed eſt aliquale ſimile, ſeù ſignum aut demonſtratio veritatis.*

143 *Tortura vt infligi poſſit, debet conſtare de facti veritate per teſtes omni exceptione maiores.*

144 *Veriſimilitudines ſufficiunt ad torquendum, ſeù condemnandum, quando lex diſponit.*

145 *Veriſimilitudo dicitur probatio in genere, non autem in ſpecie.*

146 *Probatio delicti vt faciat inditium ad torturam debet eſſe in ſpecie, non in genere.*

147 *Delictum debet concludenter probari.*

148 *Inditia remota non ſufficiunt ad torturam.*

149 *Inditium remotum non probatur per vnum teſtem quamuis omni exceptione maiorem.*

DI-

DISCEPTATIO CXCII.

De Muliere dicente aliquem ea abſuſum fuiſſe venere.

TOrtura non poteſt infligi Inquiſito ad nominationem mulieris dicentis ipſum
1 ea abuſum fuiſſe venere; quoniam d. mulier,
cum ſit ſocia criminis in delicto ſine alijs adminiculis, ſeù inditijs nec etiam in exceptis contra conſocium ad d. torturam facit inditium. Carrer. in pract. in 2. tract. de indit. & tortu. §. octauum inditium. num. 27. ad fin. Cram. conſ. 21. num. 6. conſ. 35. nu. 22. in fin. & conſ. 65. num. 1. in fin. & decil. 28. n. 11.
2 Verum talis nominatio ſuper delicto cum talibus inditijs ſufficit ad inquirẽdum tantum, ſiue ad aſſumendas informationes. Dec. conſ. 18 poſt numerum 63. lib. 1. Ludou. Peguer. deciſ. crim. 5. num. 30. verſ. & hanc vltimam opinionem. Farinac. q. 43. num. 190. ſeq.
3 Et d. mulier non facit inditium ad torturam
etiam quod in d. nominatione perſeuerauerit vſque ad mortem, licet morti proximus, ſeù moribundus mentiri non præſumatur, & immemor eſſe ſaluris æternæ. Text. eſt in l. fiu. C. ad l. Iul. repetund. & in c. ſancimus. 1. q. 7. Gloſ. in l. 1. C. de falſ. cau. detec. Bal. conſ. 25. vol. 1. & conſ. 162. num. 4. in fin. vol. 2. quoniam morti proximus non præſumitur eſſe S. Ioannes Bapriſta, vel Euangeliſta, & ſic non ſemper præſumitur dicere verum in mortis articulo, & maximè quando adeſt præiudicium tertij. Bart. in l. ſi quis §. ſi quis moriens. ff. ad Sillan. Menoch. conſ. 39. num. 44 & 63. vol. 1. Farinac. q. 43.
4 num. 28. & 30. Et nominatio ſocij criminis ad hoc vt faciat aliquam fidem, requiritur, vt fuerit confirmata in tortura; cum ſocius criminis ex proprio delicto fuerit eff ectus infamis. Clar. §. fin. q. 21. verſ. ſcias etiam.
5 Verum Chaſs. ſuper conſ. Burgund. fol. 44. poſt numerum 14. & Simanc. de hæreſ. c. 62 num. 6. contrarium tenent, dicentes, quod nec etiam ſufficit quamuis fuerit confirmata in tortura; quibus nimirum ego libenter
6 aſcribo: Ratio eſt, quia infamia in cauſis criminalibus non purgatur per torturam, ſed quidem in ciuilibus. Dec. conſ. 189. num. 1. ad fin. conſ. 94. num. 17. & conſ. 95. num. 15. ſeq. vol. 4. Vbi atteſtatur de communi.
7 Honded. conſ. 106. num. 29. Nec mirum videri debet, quoniam huiuſmodi infamia facti tollitur per ſolum Deum. Gloſ. in c. ex
tuarum. in verb. abſoluas. de purgat. canon.
8 Polyant. in verb. Infamia. Immo nominatio Socij criminis facta in tortura, poſtquam de ſe ipſo fuit confeſſus, regulariter nihil operatur, cum potius præſumatur facta, vt liberet ſe a carceribus, quam quod verum dicat. Dixit Caſon. in ſua prax. crim. tit. de
9 tormen. c. 17. Vltra quod vti criminoſus, & infamis nullum parit inditium. l. 3. §. 1. ff. de teſt. Et maximè quia eſt quoque teſtis in cauſa propria, cui ob id minimè creditur. l. nullus. ff. de teſt. l. omnibus. C. eo. tit.
10 Quinimo etiam quia non ſolum eſt teſtis in
11 cauſa propria, Sed etiam quia eſt accuſator, & teſtis ſimul; qui quando facit ſe ſocium criminis, vt in caſu de quo agitur, tanquam infamis ad accuſandum non admittitur. d. l. nullus. c. forus. §. in omni. de verb. ſignif. Spec. tit. de teſt. §. 1. verſ. Item quod ipſe eſt teſtis, & accuſator. Fœlyn. in c. licet. lib. 6. de Simon. Lanfranc. tract. de teſt. num. 118. l. ſi filium. C. de lib. cauſ. Spec. tit. de accuſ.
12 §. 1. verſ. Item repellitur, quia fuit ſocius. Additur etiam quod d. mulier nullum facit inditium; cum mulieres de iure canonico à teſtificando repellantur; & probatur in c. mulierem. ibi nec teſtis eſſe, & ibi Gloſ. in verb. nec teſtis. 33. q. 5. & in c. forus. in fin. ibi ſi vir, non fœmina, & ibi Gloſ. in verb. fœmina. de verb. ſignif. Idem Gloſ. in c. quoniam. in verb. mulieres. verſ. illud ſic intelligi debet. èxt. de teſt. Farinac. q. 59. nu. 3.
13 Et maxime quando ſunt culpatæ, ſeù malæ vitæ. l. 3. verſ. culpatæ vitæ. ff. de teſt. Alex. conſ. 11. vol. 1. Crott. tract. de teſt. num. 46.
14 nec non in earum depoſitionibus allegant, ſeù deponunt turpitudinem ſuam, vt d. mulier; quoniam tunc nullo modo ſunt audiendæ. l. cum profitearis. C. de reuocat. donat. l. ſi creditoribus. C. de ſeruo pign. dato. Mantic. de tacit. lib. 13. tit. 37. n. 5. verſ. Hoc autem Rot. Rom. veneta donationis coram R. P. D. Burlatto die veneris 7. Nouembris 1614. Additur quoque in huiuſmodi caſu
15 nec etiam poteſt infligi tortura, quamuis adeſſet illa tam violenta præſumptio; nempè ſolus cum ſola, nudus cum nuda in talamo clauſo repertus, & vir habet caligas ſolutas, & mulier recuſet aperire oſtium clauſum, & reperiatur cum veſtibus dormire cum d. muliere in eodem lecto; quoniam d. præſumptio non facit inditium coppulæ carnalis conſumatæ. Ità Boſs. in terminis tit. de oppoſit. contra teſt. num. 96. Matthefila. notab. 119.

Corn.

Corn. conſ. 192. in fin. lib. 4. Crauett. conſ.
205. num. 20. vbi poſt Anton Roſell. Adul-
16 terium non probari ex eo, quod quis ſolus
cum ſola, nudus cum nuda, &c. Gratt. conſ.
205. n. 10. cum alijs adductis per Menoch.
conſ. 31. num. 6. ſeq. lib. 1. Et ſi quidam fra-
ter, qui per biennium in eodem lecto iacue-
rat cum ſorore ſua fuit defenſus à Crauett.
in ſuo aureo conſ. 321. prout refert Clar. in
§. inceſtus. in princ. multo magis ceſſat præ-
ſumptio, ſeù ſuſpicio coitus, quando adeſt
caſus, quod vir, & mulier iacent in lecto cum
veſtibus de die, & oſtio aperto. Auth. multo
17 magis. C. de ſacroſanct. Eccleſ. quia ea, quæ
publicè fiunt, carent omni ſuſpicione mali.
Clar. q. 21. in fin. Ceſſat (inquam) d. præ-
ſumptio; quia coitus cum conſiſtat in facto
18 per teſtes probari debet; nanque delictum,
quod conſiſtet in facto non probatur per præ-
ſumptiones; quia factum non præſumitur. l.
in bello. § facti. ff. de capt. Alciat. conſ. 40.
19 num. 6. lib. 6. Et id iure optimo quidem, quo
niam poteſt eſſe quod quis maneat cum mu-
liere ſolus, & nudus in lecto cum oſtio clau-
ſo, & non veniat ad conſumationem cop-
pulæ carnalis, vel propter impotentiam ad
coitum, vel quia delectatur ſolum in eam
amplectendo, tangendo, deoſculando, & ſi-
20 miles alios actus carnales faciendo. Qua qui-
dem ex re ex præſumptionibus Iudex bonus,
& chriſtianus Reum torquere, ſeù condem-
nare non debet; quoniam ipſius iudicium de-
bet conformari cum iudicio Dei. c. 1. de re
iudic. lib. 6. Sed Deus non fallit per præſum-
ptionem. c. nouit. de offic. delegat. Ita &
Iudex chriſtianus tenetur ſequi veritatem, &
non iudicare, & condemnare ex præſum-
ptionibus, quæ non reddunt rem claram, vt
requiritur: Et ideò iudicare ſecundum appa-
rentiam extrinſecam non eſt tutum. Vt ſcri-
bit Caualcan. in tract. de Brachio regio. in
verb. iudicare ſecundum apparentiam extrin-
ſecam. Nec facit ſi per Fiſcum dicatur, quod
quando adeſt tam violenta præſumptio, po-
21 teſt per Iudicem contra Inquiſitum procedi
ad torturam; quoniam præſumptiones ſuf-
ficiunt ad pœnam pecuniariam tantum. Boſs.
tit. de conuict. num. 35. Bart. in l. 1. cum ibi
not. ff. de quæſt. not. in l. milites. & l. fin. C.
eo tit. Idem Boſs. poſt alios, quos allegat.
tit. de indit. num. 180. Vbi ait, præſumptio-
nes in criminalibus ſufficiunt ad capturam
tantum, non autem quo ad reliqua. Ideò
omninò dicendum eſt, quod nec præſum-
22 ptiones, Immo nec etiam inditia ſufficiunt
ad probandum delicta; ſed teſtes requiruntur
omni exceptione maiores, luce meridiana
clariores, & benè concludentes. Text. eſt in
l. ſciant cuncti, quæ eſt final. C. de probat.
canonizata 2. q. vlt. c. ſciant cuncti Vbi dum
loquitur de probat. teſt. addit idoneorum; &
dum de probat. inditiorum addit indubita-
torum, ac etiam luce meridiana clariorum.
Et ibi not. Gloſ. & communiter DD. Dec.
23 conſ. 189. col. 1. Itaque ſicut ad probandum
delictum, ſeù ad condemnandum Inquiſitum
requirũtur teſtes omni exceptione maiores:
Ità pariter ad torquendum. l. qui vltimò. in
fin. ff. de pœn. quam allegat Bart. in l. cunctos
populos, & declarat ibi Iaſ. num. 51. in fin.
Farinac. q. 37. num. 58. & q. 56. num. 121.
Mantua. conſ. 67. num. 37. ſeq. Marſ. conſ.
24 63. num. 13. ſeq. Ob eamque rem omninò
dicitur, quod neceſſe eſt, vt per dd. teſtes li-
quidè cõſtet de facti veritate, antequam tor-
tura infligatur. Ariminen. in Addit. ad Angel.
de malef. in verb. & fama publica. num. 108.
in fin. Vbi ſecundum Bal. quem allegat in l.
25 3 §. eiuſdem. ff. de teſt. Ratio eſt, quia tortura
non datur ad liquidandum factum, ſed per-
ſonam. Ità tenet Brun. tract. de indit. par. 2.
q. 5. num. 10. Clar. q. 4. verſ. quando verò.
Alia quoque adeſt ratio, quia reperitur ſcriptũ
in iure ſcriptum, quod Veriſimilitudines,
præſumptiones, & coniecturæ in omnibus
26 caſibus criminalibus; prout ego etiam dico
de inditijs ſecundum Brunor. à ſole in ſuo
27 vnico conſ. num. 200. Vbi quod de delicto
commiſſo conſtare debet per teſtes, & pro-
28 bationes liquidiſſimas; non autem per præ-
ſumptiones, coniecturas, & inditia; quæ ſuf-
ficiunt ad torquendum, ſeù condemnan-
29 dum, quando lex expreſsè diſponit dd. Ve-
riſimilitudines, præſumptiones, & coniecturas
haberi loco probationis. Alex. l. licet de le-
gat. primo Marſ. in l. fin. num. 4. ad l. Cornel.
de Sicar. & in Rubr. de probat. nu. 113. ſeq.
30 Et hac quidem ratione quoniam probatio
delicti per veriſimilitudines, præſumptiones,
& coniecturas dicitur probatio in genere;
31 & tamen vt probatio ſufficit ad torturam;
32 ſeù condemnationem debet eſſe in ſpecie cõ-
33 tra perſonam Inquiſiti per teſtes omni exce-
ptione maiores; alias non dicitur delictum
idonee, & concludenter probatum. Not. in
c. cum oporteat. de accuſat. Caſon. de indit.
tract. 2. num. 25. ſeq. Bart. conſ. 65. nu. 2.
Alex. conſ. 3. num. 1. lib. 3. Crauett. conſ. 21.
num.

num. 4. Vbi adducit concordantes. Nec ab
34 te videri debet, ſi dicatur, quod ad proban-
dum, & torquendum requiruntur teſtes, &
non ſolum non ſufficiunt præſumptiones,
coniecturæ, &c. ſed nec etiam, quod magis
35 eſt, inditia; quoniam clarè conſtat, quod In-
ditium non eſt probatio, ſed eſt ſignum ali-
cuius maleficij commiſſi ad veritatem haben
dam. Gand. tract de malef ſub. Rubr. de præ-
ſumpt. & indit. Ioan. Andr. in addit. ad ſpec.
in tit. de probat. §. fin. in verb. Item per indi-
tia. Paul. de Liaza. in c. grauius. de oppoſit.
36 in vlt. car. dicit, quod Inditium eſt Admini-
culum demonſtratorium ad veritatem indi-
candam. Per Text. l ſi quis adulterium. C. de
adult. & c. præterea. de teſt. & c. tua. §. adulte-
rium. de homic. Bart. in l. 2. ff. de excuſ. tuto.
37 Et diffiniēdo dicit, quod inditium eſt minus,
quam ſemiplena probatio. & idem dicit Bal.
in l. cum probatio. ff de probat. in Addit. ſuis
dicens nulibi clarius id probari quam in illa
38 lege. Et quando non adeſt ad minus ſemi-
plena probatio delicti, reus torqueri minimè
39 poteſt. Clar. §. fin. q. 62. in princ. Immo ſi
non eſt confirmata alijs adminiculis nec
40 etiam ſufficit ad torturam; quia ſecundum
Bal. in l. ea quidem. num. 4. de accuſ. ſemi-
plena probatio eſt ſolumodo præſumptio
fortiter mouens animum Iudicis ad aliquid
credendum, ſeù diſcredendum. & Bal. ſequun
41 tur omnes Criminaliſtę. Et idē Bal. in Rubr.
C. de probat. dicit, quod Inditium eſt minima
præſumptio hominis boni, ſeù diſtans argu-
mentum à ſpecie veræ probationis, & non
42 eſt totalis probatio, Sed pars probationis.
Gand. in d. tract. in Rubr. quæ præcedere de-
beant quæſtionem. in verb. Quæ, & qualia
43 eſſe debeant iſta inditia. Quinimò dicitur,
quod Inditium non eſt pars probationis, ſed
ſpecies ipſius. Per not. per Bal. in l. fin. C. pro
bat. Ex quibus igitur infertur, quod ſi Indi-
44 tium eſt ſignum alicuius maleficij ad verita-
tem habendam, non poteſt dici probatio;
quoniā ſignum indicat, ſed non probat iden-
titatem facti. Vt per Bart. & alios tradit Cra-
uett. conſ. 169. num. 4. Si eſt Adminiculum
demonſtratorium ad veritatem indicandam,
nec etiam eſt probatio; quoniam quod de-
moſtratur, non probatur, ſi eſt minus quam
ſemiplena probatio non ſufficit ad torturam;
quia ad ipſam inſligendam ad minus requiri-
tur ſemiplena probatio. Clar. in d. §. fin. q.
62. in princ. & Bal. in d. l. ea quidem. dicit,
quod nec etiam ſufficet ſemiplena, niſi ſit pro
bata alijs adminiculis (vt dictum eſt) ſi eſt
minima præſumptio, non ſufficit, quia præ-
ſumptio, ſufficit ad pœnā pecuniariam tantū,
ſeù ad capturā. Boſs. d. tit. de cōuict. n. 35. &
tit. de indit. num. 180. ſi eſt diſtans Argumen-
tum à ſpecie veræ probationis, non ſufficit,
quoniam non per diſtantia, & remota argu-
menta; ſed per propinqua proceditur in cri-
minalibus ad infligendam torturam. Gloſ. l.
fin. in verb. vel inditijs. C. famil. hærciſc.
Corrad. in pract. tit. de negat. crim. & tormēt.
num. 26. Vbi ait id procedere etiam in cri-
mine hæreſis. Caſon. tract. de torment. c. 1.
num. 8. Si denique eſt ſolum pars probatio-
nis, non poteſt dici totalis, plena, & perfecta
45 probatio, ſed imperfecta. Et tamen ex imper-
fecto non poteſt oriri perfectum. Aym. de
antiq. temp. verſ. teſtis quid in lib. officialis.
num. 17. & 19. Si non eſt probatio, ſed tan-
tum probationis ſpecies, non ſufficit ad tor-
turam; quoniam à quo remouetur genus re-
mouetur quælibet eius ſpecies. C. de vſur. re.
iu. ff. de fund. inſtru. l. fundi. Qua igitur de re
concluditur, quod ad torquendum, proban-
dum, & condemnandum requiruntur teſtes
omni exceptione maiores; non autem indi-
tia, præſumptiones, & coniecturæ, quæ (vt
dictum eſt) ad pœnam pecuniariam tantum
46 ſufficiunt. Quæ nimirum quando venit impo
nenda, non poteſt infligi tortura. Clar. q. 64.
verſ. præterea debet. Burſatt. conſ. 368. num.
34. vol. 4. Etiam quod extarent inditia. Go-
mez. varia. reſolut. tom. 3. c. 13. de tortura
reorum. num. 2. vbi teſtatur de communi.
Vulpell. conſ. 24 num. 13. & conſ. 95. nu. 17.
Cartar. in pract. reorum examinand. lib. 4.
c. 1. num. 17. ſeq. Peguer. deciſ. 16. per totam.
Boſs. tit. de indit. num. 92. Ratio eſt, quia ab-
ſurdum eſt, quod ordinatum eſt ad vnum fi-
nem, non reguletur iuxta naturam illius finis
contra Text. in l. eiſi non ſint §. perueniamus.
ff. de aur. & argent. legat. Crauett. conſ. 337.
47 num. 10. & 12. Alia quoq; adeſt ratio, quia
præſumptio eſt minus quam inditium. Barr.
in l. fin. ff. de quæſt. Vbi quod mendacium
eſt maxima præſumptio contra Reum; at
præſumptio eſt minus quam inditium, quod
requiritur ad torturam. Ità oſtendit Alex.
conſ. 89. col. 1. verſ. reſtat ergò. lib. 3. Vnde
ſicut ex inditio non poteſt torqueri Reus
ſicut non poteſt torqueri Reus (vt proxi-
mè dictum eſt) requiruntur teſtes omni ex-
ceptione maiores. d. l. qui vltimò. ff. de pœn.
Farinac. q. 37. num. 58. & q. 56. num. 121.

ſic

ſic multo minus ex præſumptione. Natt.
conſ. 362. num. 6. Vbi ait hanc eſſe com-
munem opinionem ſcribentium in vtroque
iure. Franc. Perſonal. tract. de indit. numer.
96. Vbi teſtatur de magis commune opinio-
48 ne. Quod procedit etiam in occultis,& dif-
ficilis probationis. Clar. q. 64. verſ. dixi etiã
in fin. Rolan. conſ. 361. col. 3. Vbi reddit
rationem ; quia quanto crimen eſt grauius ,
& atrocius ; tanto probationes debent eſſe
grauiores, & vrgentiores : nam cum in cri-
minalibus de ſalute hominis tractetur ; ideò
arctior, & vrgentior requiritur probatio.
Boet. deciſ. 164. num. 1. Dec. conſ. 415.
49 num. 1. Farinac. q. 86. num. 6. Et id etiam
in atrociſſimis delictis ; quoniam criminis
atrocitas, & probationis difficultas facere
non poſſunt, vt ſine legitimis probationibus
Reus torqueri poſſit. Foller. in pract. in verb.
Quod ſuffocauit vxorem. num. 58. Rolan.
conſ. 7. num. 38. vol. 1. & conſ. 12. num. 89.
lib. 3. Hyppol. Riminal. conſ. 89. num. 57.
lib. 1. & latius conſ. 361. num. 32. ſeq. lib. 3.
50 Et id iure quidem, quia ex præſumptionibus
in nullo caſu poteſt procedi ad torturam,
ſeù ad condemnationem in pęnam aliquam,
niſi in caſu in quo lex ipſa præſumit, & ſuper
præſumpto diſponit (vt dictum eſt) de com-
muni teſtatur Boſs. in tit. de indit. num. 34.
verſ. veritas tamen eſt, & communis opinio,
de qua ante ipſum teſtatur Gand. in tit. de
præſumpt. & indit. §. nunc reſtat. n. 12. in fin.
51 Ratio eſt, quia vbi non eſt præſumptio iuris,
& de iure non oritur inditium adeò indubi-
tatum, quin quandam ſollicitam dubitatio-
nem recipiat. Vt poſt Gand. tradit idem Boſs.
d. tit. num. 45. Quinimò etiam dicitur, quod
nullum reperitur inditium, adeò indubita-
52 tum, quin aduerſus illud poſſit probari con-
trarium. Boer. deciſ. 165. num. 1. Debet
itaque audiri Reus, antequam ponatur ad
quæſtionem. l. 2. ff. de appellat. recip. Immo
quoque dicitur, quod tam præſumptiones
violentiſſimæ, quam inditia indubitata non
ſufficiunt ad torturam, quamuis nullam ha-
beant difficultatem, quin delictum fuerit
53 commiſſum. Et dato, & non conceſſo quod
ſufficiant; tamen debent eſſe talia, quod non
ſolum nullam habeant difficultatem etiam
minimam. Boſs. tit. de indit. ante tortu. num.
37. Bertaz. conſ. 60. num. 8. lib. 1. Vbi de
communi ; ſed etiam opus eſt, quod crimen
tangant. Gloſ. in c. 1. de confeſs. Ob illam Di-
ctionem Aliæ, quæ eſt relatiua, & repreſen-
tatiua eiuſdem qualitatis. Gloſ. in l. quidam
relegatus. in verb. amicis. ff. de reb. dub.
54 Quibus quoque additur, quod non ſolum
dd. præſumptiones, & inditia; Sed nec etiam
vnicus teſtis quamuis de viſu ſufficit ad tor-
turam, niſi tria coppulatiuè concurrant.
55 Primo quod d. teſtis ſit omni exceptione
maior. Plot. in l. ſi quando. nu. 879. C. vnde
56 vi. Aym. conſ. 6. num. 12. Secundo quod
deponat ſuper maleficio directè, & non ſu-
per inditio ad maleficium. Bal. l. fin. C. famil.
hærciſc. l. fin. ff. de quæſt. Alex. conſ. 5. nu. 1.
conſ. 11. num. 4. Dec. c. tertio loco. nu. 15.
de probat. Gram. vot. 22. Vulpell. conſ. 35.
57 num. 6. Tertio quod alia concurrant admi-
nicula ; cum de per ſe d. teſtis non ſufficiat.
Iaſ. poſt alios in l. admonendi. col. 46. verſ. x.
num. 186. in fin. ff. de iureiur. Marſ. in pract.
§. diligenter. nu. 5. Alex. conſ. 89. viſo. nu. 9.
ſeq. vol. 3. Farinac. conſ. 65. numer. 41.
58 Nec mirum videri debet, quia d. teſti non eſt
omninò credendum, quamuis ſit omni ex-
59 ceptione maior; nam oculus, & manus ſæpè
falluntur. c. nec aliqua. 22. q. 1. Franc.
March. deciſ. 678. quam refert, & ſequitur
Baiard. ad Clar. q. 4. num. 7. Verum in ſupra-
dictis omnibus, nec etiam ſufficit quod vltra
60 d. teſtem concurrant alia adminicula, præ-
ſumptiones, & inditia, niſi quoque ipſa, &
circumſtantiæ ſingulę ſint plenè probatę per
duos teſtes conteſtes de loco, & tempore ido
neos, atque legales. Afflict. c. 1. §. Sacra-
menta de conſuet. rec. feu. Gomez. tit. de de-
lict. c. 13. num. 18. ſeq. Bart. & cæteri. in l.
vlt. ff. de quæſt. Gratt. conſ. 59. num. 34.
vol. 2. Hyppol. in pract. §. diligenter. Gloſ.
communiter approbata & Bart. in d. l. fin. ff.
de quæſt. & in l. vlt. in verb. vel inditijs. C.
61 famil. hærciſc. Ità etiam voluit Innocc. in c.
ſicut. de Simon. Vbi dicit, quod leuia indi-
tia ſufficiunt ad probandum quem hæreti-
cum, ſed opportet illa plenè probari, ideſt
per duos teſtes idoneos. Ità refert Bal. in d. l.
fin. C. famil. hærciſ. Brun. tract. de indit. &
tortu. q. 1. par. 1. Simanc. Enchirid. de tor-
ment. tit. 52. numer. 6. Clar. q. 22. in princ.
Vbi quod iſta opinio non ſolum eſt com-
munis, ſed quod nullam habet difficultatem,
& contradictionem. Blanc. de indit. numer.
206. Carrer. quos allegat Bertaz. conſ. 559.
Ioſeph. Ludouiſ. in ſuis commun. opin. con-
cluſ. 45. verſ. Inditium autem remotum.
Honded. conſ. 87. num. 120. vol. 2. Vbi de
communi Brun. conſ. 115. num. 70. ſeq. di-
uerſ.

uerſ. criminal. lib. 2. Natt. conſ. 6. num. 7.
& conſ. 42. num. 6. Vbi atteſtatur de com-
muni. Nec ſupradicta omnia in tali caſu di-
xiſſe ſufficit; ſed dicitur quoque quod ad in-
figendam torturam de neceſſitate requiri-
tur, vt non ſolum per aliquem teſtem de
viſu omni exceptionem maiorem, & con-
cludentem; cum ipſe ſolus non ſufficiat;
prout nec etiam præſumptiones, & inditia;
62 Sed etiam per multa alia adminicula probe-
tur, pollutionem, ſeù ſemen Inquiſiti agen-
63 tis eſſe immiſſum in anum ipſius mulieris
patientis, vel ſaltem membrum in partes pu-
dendas, & intus anum impoſitum licet ſe-
men d. Inquiſitus non emiſiſſet; aliàs non
64 intrat pœna ordinaria, ſed extraordinaria,
65 cum fiat ſolummodo attentatio, & ſic quæ-
dam extraordinaria, & turpiſſima, ſeù enor-
miſſima pollutio. Clar. §. ſodomia. in fin.
Soc. Iun. conſ. 7. num. 1. vol. 3. quos refert,
& ſequitur Menoch. de arbitrar. Iud. caſu
66 286. num. 18. Et qualitas aggrauans de-
lictum conſtare debet in actis. Angel. in l. 1.
§. ſi quis neget. ff. quemad. teſtam. aper. Ve-
ronen. conſ. 58 cum. alijs adductis per Marſ.
67 conſ. 87. Ratio eſt, quia teſtis in ſua depo-
ſitione neceſſariò concludere debet, & non
concludens non afficit, & eſt omninò repel-
lendus. Abb. in c. in præſentia. de probat.
quoniam teſtis debet neceſſariò, & non præ-
ſumptiuè concludere. Vt v. g. ſi dicat
Giouanni fù ripreſo da. N. mà non sò ſe
gli diſpiacque. Vel ſi dicat v. g. vidiſſe Tam-
burrum in cubiculo, ſi non dicit etiam, quod
intus aderant veſtimenta, ſeù alia bona, vt
neceſſariò requiritur, ad hoc vt dicatur con-
ſtare de furto. Bart. in l. ſi quando. in fin. C.
vnde vi. Gram. conſ. 54. num. 2. Marſ. conſ.
65. num. 33. l. teſtium. & l. ſolam. C. de
teſt. Bertrand. conſ. 147. num. 3. vol. 3. Vel
v. g. ſi dicat, vidiſſe ſudarium, & non pecu-
niam in eo: Vel quod vidit aliquem fugien-
tem, & non dicat, quis fuit ille fugiens: nan-
68 que non concludens nec parit inditium ad
inquirendum. c. in præſentia. & d. l. neque
69 natales. Imò teſtis deponens de certa ſcien-
tia delicti, tenetur reddere rationem in cauſa
ſcientiæ v. g. quomodo vidit delictum fuiſſe
patratum, & conſumatum; quoniam ſicut
70 bona ratio iuſtificat dictum teſtis, ſic mala
71 elidit, quia in cauſa ſcientiæ ſtat effectus.
Bal. in l. 1. ff. ſi cert. pet. Bart. & alij in l. ſi
ſeruus legatus. §. quis quis. de legat. primo
Alex. conſ. 120. numer. 6. lib. 5. Vbi quod
72 dictum teſtis à ratione pendet. Immo teſtis
neceſſariò deponere debet ſuper delicto,
73 nempè per vnum ex quinque ſenſibus.
Franc. Caſon. tract. de indit. in ſuis qq. c. 6.
Rubr. de non torquendo per inditia, niſi
74 legitime probata. num. 8. Ratio eſt, quia
munus teſtium non eſt iudidicare; ſed quod
75 oculis vidit, teſtimonium ferre. Bart. & alij
l. quod tamen. § ſi arbiter. ff. de arbitr. latè
Curt. Iun. d conſ. 165. num. 17. Crauett.
76 conſ. 249. num. 4. Vbi non eſt credendum
77 teſti affirmanti, quod vere non ſit. Immo te-
ſtes in criminalibus, debent deponere de fa-
cto conſumato, & non ſufficit, quod deponat
de circumſtantijs, vel inditijs remotis, ſeù
attentationibus, aut præludijs ad actum ve-
nereum. Boſs. tit. de conuict. num. 21. quo-
78 niam teſtis deponens ſuper circumſtantijs
delicti, & non ſuper delicto, vel facto con-
ſumato non facit inditium ad torturam.
Clar. q. 21. verſ. mendacium. Rolan. qui
alios citat conſ. 3. num. 53. vol. 3. Nam
79 alias in caſu, de quo agitur non erit in pro-
pria ſpecie delictum Sodomiæ; ſed potius
80 quædam extraordinaria pollutio, quæ ſi eſſet
probata per duos teſtes conteſtes de loco, &
tempore omni exceptione maiores, d. agens
non ſodomiæ pœna ordinaria, ſed alia mi-
81 tiori; ideſt extraordinaria teneretur. Mu-
ſcatell. in pract. crim. pag. mihi 221. nu. 28.
Et d. pœna extraordinaria ſemper debet in-
telligi de pecuniaria, non autem de corpo-
rali. l. qui ædes. & ibi Gloſ. ff. de incend.
ruin. & naufrag. & eſt Text. in l. fin. ff. de
iniur. Bal. l. data opera. col. 2. in fin. C. qui
accuſ. non poſs. Soc. conſ. 104. lib. 1. in fin.
Boſs. tit. de falſ. num. 86. Petr. Cabal.
caſu 288. num. 6. Surd. conſ. 132. num. 14.
quos refert, & ſequitur Guaz. defenſ. 33. c.
82 14. num. 14. Quæ pœna extraordinaria ſuc-
cedit loco pœnæ, & propriæ pœnæ delicti.
Bertaz. conſ. 70. num. 36. inter conſ. crim.
diuerſ. lib. 2. Hyppol. §. quoniam. num. 32.
ſeq. & in l. 1. §. Diuus. ff. de Sicar. & conſ.
24. num. 36. & conſ. 30. num. 19. Gratr.
conſ. 26. in fin. Bal. in l. addictos. C. de
83 Epiſcopal. Audien. Et intrat d. pœna extra-
ordinaria, quia fit ſolummodo attentatio.
Clar. §. ſodomia. in fin. Soc. Iun. conſ. 7.
num. 1. vol. 3. quos refert, & ſequitur Me-
noch. de arbitrar. Iud. caſu 286. num. 18.
84 Nec mirum videri debet, quia delictum ſo-
domiæ, vt puniri poſſit, requirit conſuma-
85 tionem actus, & non ſufficit præparatio, ſeù
atten-

Digitized by Google

attentatio.Bart.in l. 1. §. Diuus. ff. de Sicar. Crauett. conſ. 46.n.2. Vbi adducit cōcordātes.Salyc.in l.is, qui cum telo. in tertio no-
86 tab. C.de ſicar. Alex. conſ. 15.lib. 1. Quod procedit etiamſi ageretur de delicto, ſeù crimine atrociſſimo, in quo non ſufficit actus imperfectus, & non conſumatus. Not. in c. præterea de elect. in ſexto & tradit Bal. in d. l.data opera.C.qui accuſ non poſs. Vbi ait,
87 quod vbi venit imponenda pœna corpora-
88 lis, requiritur actus conſumatus. Hinc eſt, quod pœna, quæ imponitur ipſo iure, vel ipſo facto, nunquam imponitur pro actu imperfecto, ſed pro conſumato, licet per conantem non ſteterit. Ioan. Andr. in d.c.pię
89 terea. Quinimò pro delicto attentato, & non conſumato, etſi prætendatur deuentum fuiſſe ad actum facti, ex quo nullus fuit ſecutus effectus, Rto nulla poteſt imponi pœ-
90 na; etiamſi ſimus in atrociſſimis. Gram. deciſ.74. Ioſeph. Ludouiſ. deciſ. lucem. 15. num.
91 30. Vbi atteſtatur de comuni. Quinimò delictum quando non perficitur, eo quia quis non vult, ceſſat pœna. l.qui falſa. ff. de falſ. Imò delictū nō cōſumatū eſt incōſiderabile, & impunibile. Bal. & alij in l.quicunq. C. de ſeru. fugit. Quinimò delictum ſi non
92 fuit conſumatum, eo quia delinquens noluit, ſed benè potuit; & tunc quoniam per
93 eum ſtetit, non punitur; nec hoc caſu punitur; affectus, niſi ſequatur effectus. Et propterea derogatum eſt legibus loquentibus de delictis puniendis; quoniam hodie de totius Italiæ conſuetudine non fit punitio delicti non conſumati, non per-
94 fecti non præfinit. Angel. & Caſtren. l. 1. ff. quod quiſq; iur. Afflict. deciſ. 21.
95 Gram. deciſ. 21. num. 8. 9. 13. & 16. Et quod delictum fuerit conſumatum, perfectum, & præfinitum à fiſco probari debet per duos teſtes conteſtes de loco, & tempore omni
96 exceptione maiores: Ratio eſt quia actus obſceni.] conſtare debent, & pariter illa tam violenta præſumptio, nempè quod vir fue-
97 rit repertus cum muliere. Ità DD. & Pariſ. de Put. tract. de ſcim. dic. in verb. Officialis offenſa.c. 1. ſub num. 2. ſeq. Foller. in pract. in verb. capiat informationem. num. 13. Maſcard. de probat. concluſ. 1377. in verb. ſtuprum. lib. 3. Et ſic non poteſt transmitti Inquiſitio; quando non conſtat; & maximè quando mulier non exhibuit linterulam, ſeù
98 camiſiam ſanguinolentam, ſeù deturpatam, quod eſt corpus delicti; quoniam querela

præſumitur calumnioſa. Ità per Bal. conſ. 37. lib. 1. Nec valet, ſi per Fiſcum dicatur, quod contra Inquiſitum adeſt inditium ad torturam; eo quia inter ipſum, & mulierem multa interuenerunt v.g. Colloquium ſecretum, ſeù Allocutio ſecreta ad aures; In loco indecenti; Tactus mamillarum, ſeù pudendorum; Amplexus; Deoſculatio; ſeù Oſculum; conuiuiam; choreæ; Iocus; Riſus; conuerſatio; munera, literæ amatoriæ; habitatio &c. Nanq;
99 Colloquium ſecretum; ſeù allocutio ſecreta ad aures ad inuicem habita, etiamſi eſſent plenè probata ſtante incertitudine eius, ſuper quo ſermo habitus fuit, non facit inditium ad torturam; ſed præſumitur potius in bonam, quam in malam partem. c. abſit. & ibi Gloſ. 11. q. 3. l. me-
100 ritò. ff. pro Soc. quoniam ex actu dubio, & equiuoco non oritur inditium ad torturā; nam ex ſola allocutione non oritur inditium contra loquentem, puta quod de delicto, ſeù coitu futuro cum muliere fuerit contractum. Vt p plura iura, & authoritates oſtendit Hyppol. conſ. 21. ſeq. niſi alijs concurrentibus inditijs, & coitu incontinenti ſecuto. Bal. in l. 1. num. 10. & ibi Iaſ. ſub num. 30. verſ. quinto mirabiliter limita. C. de ſeru. fugit. Anan. conſ. 59. num. 2. verſ. intellige tribus concurrentibus. Farinac. conſ. 37. num. 23. Ità etiam per plura iura, & authoritates oſtendit Marſ. conſ. 12. ſeq.
101 Et actus alicuius, quando eſt ambiguus, & multipliciter intelligibilis, in dubio ſemper bonus ſumi debet, quo delictum cuitetur. d. l. meritò. ff. pro Soc. Alex. conſ. 185. num. 6.
102 Locus indecens in caſu coppulæ carnalis nullum pariter ad torturam facit inditium; quoniam etiam in poſtribulo habitant quandoq; homines, & mulieres honeſtæ vitæ: Et locus non ſanctificat ho-
103 mines, ſeù habitantes: Sed homines, ſeù habitantes benè viuentes ſanctificant locum. c. illud & c. multi. 40. diſtin. Natt. conſ. 637. num. 49. ſicq; ex loco non poteſt oriri inditium v. g. adulterij, lenocinij, & ſimilium criminum.
104 Tactus mamillarum, ſeù pudendorum, & oſculatio, ſiue oſculum cum verbis
105 laſciuis non faciunt inditium ad torturam; quoniam ſimilia ſunt tantummodo
106 præludia, ſeù attentata, aut præparatoria ad coitum, quæ non ſolum ſufficiunt ad delictum.

T

107 ctum. Ità Bart. in l. 1. §. Diuus. ff. ad l. Cor-
nel. de Sicar. Salyc. in l. is, qui cum telo in
108 Tertio notab. C. de Sicar. cum alijs adductis
109 per Crauett. conſ. 46. num. 2. Sed ceſſat
quoque omnis ſuſpicio coitus carnalis. Vt
per Burſatt. conſ. 283. numero 24. vol. 2.
Vbi cumulat plures concordantes; quoniam
in ſimilibus requiritur conſumatio delicti.
Gloſ. 3. l. ait lex. & ibi Bart. ff. de adult. &
idem Bart. in l. 1. ff. de var. & extraord. crim.
Idem Bart. l. 2. §. fin. & in l. capite quinto. ff.
de adult. Dec. in Rubr. de iudic. Vbi conſi-
derat etiam locum turpitudini valdè accom-
110 modatum. Quo verò ad oſculum, ſeù deo-
ſculationem dicitur, quod quamuis per vim
111 mulieri inferatur; tamen (vt dictum eſt) pu-
nitur ſolum pœna extraordinaria. Vt per
Afflict. deciſ. 276. Cuman. conſ. 95. dixit
112 de eo, qui proſtrauit in terram mulierem,
ſeù virginem, & conatus eſt, illam carnaliter
cognoſcere quod propter hoc non debet pœ-
na capitis damnari, quem refert, & ſequitur
Dec. in l. ſi fugitiui. num. 46. C. de ſeru. fu-
git. Conſtit. Prouinc. March. Gloſ. A. nu. 1.
fol. 302. Boſs. tit. de extraord. crim. num. 3.
Clar. §. fin. q. 83. verſ. Oſculum. Vulpell.
conſ. 34. num. 8. Et quod pœna extraordi-
naria ad vltimum vſque ſupplicium ſit aucta,
potius credendum eſt violentia accedente,
quam pro ſimpli oſculo volenti dato, pro
quo ſi capitalis pœna imponeretur, breui vt
apud Ouidium.

Periere Cupidinis arcus.
Contemptæq; forent, & ſine luce faces.

113 Immo oſcula, & Amplexus, quãuis in pue-
rum minorem, qui prætendatur ſubagitatus;
114 tamen coniecturandum eſt, quod licitò po-
tius amore, quam libidine huiuſmodi actus
fiant. Argum. l. meritò. ff. pro ſoc. Et d.
pœna extraordinaria debet eſſe pecuniaria,
non autem corporalis (vt dictum eſt) Et
huiuſmodi actus plenè conſtare debent. Ità
DD. & pariter quod vir fuerit repertus cum
muliere (vt quoque dictum eſt) Illudque
115 omninò ſciendum eſt, quod preſumptiones
præludia, & præparatoria, quando agitur
116 criminaliter, non probant coppulam carna-
117 lem. Adden. ad Bart. in l. capite quinto. nu.
2. nota ergò. ff. de adult. Mattheus ſing.
119. Corn. conſ. 191. in fin. lib. 4. Aym.
conſ. 205. numero 20. ſeq. Maſcard.
de probat. lib. 1. concluſ. 59. num. 10. &
20 ſeq. Farinac. conſ. 80. numero x. 52.
Rota in illa Firman. Cappellaniæ die 7. Maij
1572. verſ. effectuatio non obſtat coram
Sanctiſſimo D. N. Clemente octauo tunc
Rotæ Auditore. Et in vna Tollen. paro-
chialis die 28. Maij 1593. coram R. P. D.
Pamphilio.
118 Amplexus, & Deoſculatio mulierum, ſeù
puerorum, quamuis probentur, de per ſe
119 non faciunt præſumptionem, ſeù inditium
ad torturam contra oſculantem, & ample-
ctentem, & in bonam partem accipi debent,
& maxime quãdo oſculans, ſeù amplectens
120 eſt vir bonæ conditionis, & famæ. Vt in
proprijs terminis ad excludendam præſum-
ptionem vitij ſodomitici tradit Pariſ. conſ.
121 163. col. 3 in princ. qui videatur. Immo
tales actus capiendi ſunt, quod licito amore,
& non libidine facti fuerint. Argum. d. l.
meritò. ff. pro ſoc. Gloſ. c. abſit. in verb. ſini-
ſtrum. 11. q: 3. Ratio eſt, quia (vt dictum
eſt) actus indifferens ad amorem, & non
amorem, prout etiam ad delictum, & non de
122 lictum potius præſumendus eſt ad bonum,
123 & non ad malum. Alex. conſ. 186. vol. 6.
Fœlyn. in c. litteris. num. 3. in princ. Vbi
124 Ritus, locus conuiuia, choreæ, & ſimilia ſunt
125 leuia adminicula in his delictis carnis; cum
(vt pariter dictum eſt) ſint tantummodo
quædam leuia præparatoria, & præſum-
ptiones ad amorem, quæ in criminalibus
non ſufficiunt ad torturam. Rolan. conſ. 7.
num. 38. ſeq. Marſ. conſ. 20. num. 48. Bru-
126 nor. in ſuo vnico conſ. num. 79. Et actus
indifferens dicitur, quando Amaſius com-
medit cum Amaſia, choreas ducit, ridet
iocatur, blanda verba dicit, loquitur in via,
litteras amatorias ſcribit, vel aliquid mu-
neris proijcit d. Amaſiæ, ac amorem ad
inuicem tenentur; cum non ſint actus pro-
pinqui fornicationi. Abb. c. tertio loco.
num. 4. poſt princ. & in d. c. litteris. num: 1.
inquit Imol in d. c. litteris. num. 3. poſt med.
d. l. meritò. ff. pro Soc. l. Item apud labeo-
nem. §. communem. de iniur. l. omnimodo
C. de inoffic. teſtam. Abb. in c. 1. num. 16. de
præſumpt. Cæphal. conſ. 75. num. 9. alios
citat, & ſequitur Menoch. de præſumpt.
præſ. 2. num. 1. ſeq. Bertaz. conſ. 452. num.
127 19. lib. 2. Et dd. actus non ſunt in con-
ſideratione, quando fiunt in loco publi-
co, & inter vicinos, & amicos, inter quos
id

id ſæpe accidit ex honeſta cauſa: Et pro-
pterea non ſunt capiendi ad malum, prę-
128 ſertim Raptus. Fœlyn. vbi ſupra. quo-
niam iudicandi ſunt potius liciti, quam
illiciti. Alciat. tract. de præſumpt. Tertia
regula Prima præſumpt. ſequitur Bertaz.
conſil. 385. numero. 10. Et cum hoc ſit
quoddam dependens ab animo iuramen-
129 to probatur. §. Alie. Inſtit. de actio. Im-
mo ad probandum quemlibet actum duo re
quiruntur teſtes omni exceptione maiores.
Abb. & Fœlyn. relati à Maſcard. concluſ.
65. num. 37.

130 Conuiuia, ſeù commedere non faciunt in-
ditium ad torturam; quoniam non ſunt ca-
131 pienda ad malū; etiam ſi fiant in domo mœ-
retricis; nanq; commedere in domo meretri-
cis nō eſt de genere prohibitorum. Ità in in-
diuiduo ſcribit Marſ. conſ. 15. nu. 15. & conſ.
51. n. 67. cum fruſtra expectetur illud, cuius
euentus nihil operatur. Vt in iuribus vulga-
ribus Mant. 213. propè fin. lib. 1. Vbi quod
iſta eſt veriſſima opinio. Ratio eſt, quia ta-
lia nō pertinent, nec inferunt delictum. Boſſ.
tit. de indit. ãte tortu. n. 36. verſ. tale mẽdaciū.

132 Conuerſatio hominis, & mulieris non facit
inditium ad torturam; nam cū pariter ſit in-
differens ad delictum, & non delictum, in
dubio ſemper dici debet, eos nō animo adul-
terandi acceſſiſſe. Argum. l. merito. ff. pro ſoc.
133 Alex. d. conſ. 185. vol. 6. Menoch. conſ. 82.
num. 18. Immo conuerſatio cum malis mu-
lieribus tunc ſolum parit inditium, quando
eſt ſtricta, & continua; ſecus ſi interpellata,
quo caſu non attenditur. Vt poſt Angel. &
Caſtrens. quos allegat, tradit Maſcard. de
probar. lib. 1. conſ. 451. num. 9. Aym. conſ.
220. num. 12. Et ſtricta, & continua dicitur
134 illa, quæ fuit per decennium continuata. l. 2.
C. de in col. lib. 10. Cæphal. cōſ. 83. n. 3. lib. 1.

135 Habitare in domo nullum prorſus parit in-
ditium, niſi concurrat mala fama habitantis.
136 Ità Bal. in l. Dominus horreorū. ff. locat. Boſſ
tit. de indit. num. 52. Bertaz. conſ. 213. nu. 2.
137 Vbi adducit concordantes. Et quando non
eſt probata iſta qualitas pro parte fiſci, nem-
pè quod habitans ſit malæ famæ, ceſſat illud
138 inditium habitationis; quoniam qualitas
perſonæ multū attẽditur in delictis. Cæphal.
conſ. 352. n. 3. Gabriel. conſ. 169. num. 8.

Nec valet, ſi per fiſcum dicatur, quod in ſi-
milibus valdè eſt attendẽda veriſimilitudo;
nanq; ad torturam infligendam non poteſt
ſe fundare ſuper facti veriſimilitudine; quæ
quamuis ſit valdè attendenda in probatio-
nibus. l. 3. verſ. tu magis. ff. de teſt. Bal. in l. te-
ſtium. ſub num. 5. C. eo. tit. Silueſter Aldo-
brandinus conſ. 127. num. 2. lib. 2. Crauett.
conſ. 61. num. 9. conſ. 75. num. 2. & conſ.
139 135. num. 37. Tamen debet conſtare per
probationes, non autem per Veriſimilitudi-
nes, ſuſpiciones, & coniecturas. Bal. conſ. 78.
140 vol. 3. Et veriſimilitudo debet eſſe tanto
potentior, quanto ipſa tortura auget fidem
contrariæ depoſitionis. Gram. vot. 3. num. 7.
141 Aym. conſ. 75. num. 17. in fin. Ratio eſt,
quia Veriſimilitudo non eſt ipſa veritas, ſi-
cut ſimile non eſt idem cui eſt ſimile. l. actio-
142 nis verbo. §. 1. cum Gloſ. de act. & obligat.
Bart. & alij l. quod Nerua. ff. depoſ. Alber.
Rubr. de Duob. Reis num. 14. Sed eſt ali-
143 quale ſimile, ſeù ſignum, aut quid demon-
ſtratorium veritatis, & ideò non poteſt ob
ipſam infligi tortura; quoniam ad ipſam
infligendam (vt proximè dictum eſt,) de-
bet liquidę conſtare de facti veritate per te-
ſtes omni exceptione maiores. Ariminen. in
Addit. ad Angel. de malef. in verb. & fama
publica. num. 108. in fin. vbi ſecundum Bal.
quem allegat in l. 3. §. eiuſdem. ff. de teſt.
Ideò ſemper eſt omninò menti tenendum,
quod ſolumodo reperitur in iure ſcriptum,
quod veriſimilitudines, præſumptiones, &
coniecturæ in omnibus caſibus criminali-
bus ſufficiunt ad torquendum, & con-
demnandum, quando lex expreſsè diſpo-
144 nit dd. veriſimilitudines, præſumptiones,
& coniecturas haberi loco probationis.
Alex. l. licet. de legat. primo Marſ. in l. fin.
num. 4. ad l. Cornel. de Sicar. & in Rubr. de
145 probat. num. 113. ſeq. Ratio eſt, quia pro-
batio delicti per veriſimilitudines, coniectu-
ras &c. (vt dictum eſt) dicitur probatio in
genere; & tamen vt probatio faciat indi-
146 tium ad torturam debet eſſe in ſpecie, ideſt
per teſtes omni exceptione maiores, alias
delictum non dicitur idoneè probatum, nec
etiam concludenter. Not. in c. cum oporteat.
de accuſat. Caſon. de indit. tract. 2. & 5. ſeq.
Bart. conſ. 65. num. 2. Alex. conſ. 3. num. 1.
147 lib. 3. Nec ab re videri debet; quia delictum
debet concludenter probari. Crauett. conſ.
21. num. 4. Vbi adducit concordantes.

148 Deniquę dicitur, quod cum ſupradicta
omnia ſint inditia remota à delicto non
faciunt inditium ad torturam. Burſatt. com-
munem dicens conſ. 29. num. 43. Boſſ.
tit. de indit. & conſiderat. ante tortu-

Digitized by Google

num. 17. DD. & omnes in l.fin.ff.de quæſt. Gand.de malef.rit. de quæſt. verſ. ſed quero finaliter, & ità tenet Apoſtill. ad Angel. de malef.verſ.quod fama publica.verſ. quero, quod ſi reperiatur. Pariſ. de Put. de ſcindic. Conſtit. Prouinc. March. Gloſ. A. num.79. fol. 243. Ioſeph. Ludouiſ. in ſuis commun. opin.concluſ.45.verſ.inditium autem remotum. Vbi quod vnus teſtis, quamuis omni exceptione maior non probat inditium remotum. Marſ.§.plurium.num.93.Director. Inquiſit. 3.par. pag. mihi 424. Immo nec etiam in cauſa hæreſis.Idem Director.Inquiſ. d.3.par.pag.mihi 594.comm.110.

CON-

CONSILIVM PRIMVM.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes inhabiles etiam in quolibet grauiſſimo crimine, in quo veritas aliter haberi non poteſt, admittuntur ad inquirendum tantum.*

2 *Teſtes inhabiles admittuntur ad inquirendum tantum, quamuis coadiuuentur adminiculis.*

3 *Teſtes tam ad torquendum, quam ad probandum, & cõdemnandum debent eſſe omni exceptione maiores.*

4 *Probatio in criminalibus quia de hominis vita tractatur, arctior eſſe debet.*

5 *Quod requiritur etiam ad conuincendum hæreticum.*

6 *Crimen quanto eſt grauius, & atrocius, tanto inditia debent eſſe grauiora, validiora, & vrgentiora.*

7 *Teſtes nè dicantur omni exceptione maiores, ſufficit quilibet defectus, quelibet macula, aut exceptio etiam minima.*

8 *Teſtes illi dicuntur omni exceptione maiores, quibus nihil poteſt opponi.*

9 *Iudex de facili ad dictum teſtis inhabilis Reum torquere non debet.*

10 *Mulieribus ob magnitudinem præiudicij in criminalibus plenè non creditur.*

11 *Teſtes inhabiles, quando per DD. dicuntur admitti, admittuntur tantum quando de crimine agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter.*

12 *Teſtes inhabiles ſi in criminalibus admittuntur, non ſunt omni exceptione maiores.*

13 *Iudex etiam in atrociſſimis ſanctius, & multo melius facit, ſi adamuſſim iuris diſpoſitionem ſeruat, quam ſi iura transgreditur.*

14 *Inditia etiam in atrociſſimis legitima præcedere debent.*

15 *Iura tranſgredi etiam in atrociſſimis licet Iudici ſolum in puniendo non autem in procedendo.*

16 *Teſtium inhabilium numerus ſupplet defectum teſtis minus idonei in ciuilibus tantum; non autem in criminalibus.*

17 *Supplementum non recipit, quod nihil eſt.*

18 *Teſtes inhabiles, quamuis in atrociſſimis non omnes ad inquirendum admittuntur; quia ſolummodo admittuntur illi, qui ſunt ſimpliciter inhabiles, non autem qui ſunt perpetuo inhabiles.*

19 *Mulieres omnes ex iuris diſpoſitione ad teſtificandum ſunt perpetuò inhabiles.*

20 *Ius canonicum ſeruatur in terris Eccleſiæ.*

21 *Mulieres cum ſint inhabiles ad Sacerdotium, nõ poſſunt deponere contra Sacerdotem.*

22 *Mulieres de earum natura ſunt fallaces, mendaces, periuræ, doloſæ, corruptibiles, & mutabiles.*

23 *Mulieres ſunt verboſæ.*

24 *Mulieres in dubio præſumuntur malæ.*

25 *Mulier nulla in toto corpore iuris reperitur appellata bona.*

26 *Mulieres etiam examinatæ nullum faciunt inditium.*

27 *Mulier varium & mutabile cor habet, & mutabile ſemper teſtimonium producit.*
Fœmina nulla bona, quia ter mutatur in hora.

28 *Mulieres ob paupertatem faciliores ſunt ad amandum, & faciliores ad peierandum.*

29 *Mulieres à mollitie mentis, & inconſtantia dictæ ſunt inſtabiles.*

30 *Mulieres ſunt plenæ rimarum, & ſolummodo celare ſolent, quæ ignorant.*

31 *Mulieribus in teſtimonio ferendo (vt videatur) quod nulla poteſt adhiberi fides, legendum eſt Alphabetum S. Antonini.*

32 *Mulieres quomodo in ſubſidium admittantur ad teſtificandum.*

33 *Mulieres in crimine excepto admittuntur ad accuſandum, ſeù denuntiandum tantum.*

34 *Mulieres non admittuntur ad torquendum, & probandum, quia non ſunt omni exceptione maiores.*

35 *Mulieres etiam in exceptis non ſunt omni exceptione maiores.*

36 *Mulierum dicta ſufficiunt ad præſumptionem faciendam, non ad torquendum.*

37 *Teſtes ad torquendum, & probandum debent eſſe omni exceptione maiores.*

38 *Teſtes ſubſidiarij, vt ſunt mulieres, non admittuntur ad teſtimonium vt integri.*

39 *Teſtes ſubſidiarij quamuis plures non admittuntur, vt integri.*

40 *Teſtes ſubſidiarij quamuis cum tortura eo magis non attenduntur, quando ſunt infames infamia facti.*

41 *Mulieres pauperes, viles, inhoneſtæ, culpatæ vitæ atq; ſtatus, famæ, honoris, & perſonæ patientes defectum, aut modicum faciunt inditium, aut penitus repelluntur.*

42 *Mulieres ob ſolam paupertatem repelluntur, cum non dicantur omni exceptione maiores.*

43 *Paupertas ſola repellit mulieres, quia non dicuntur idoneæ*

44 *Teſtes vt poſſint dici omni exceptione maiores debent ſuperare omnem etiam friuolam exceptionem.*

45 *Mulieres quando iuxta Conſtit. prouinciæ Marchiæ in quolibet maleficio admittuntur, ſemper intelliguntur admitti, dumodo non ſint infames, nec alium patiantur defectum.*

46 *Mulieres quando in ſubſidium admituntur, quando ſunt idoneæ & omni exceptione maiores.*

47 *Mulierum teſtimonio an ſit habenda fides, Iudex multum conſiderare debet.*

48 *Mulieres quando non ſunt nobilee, & magnæ authorita-*

tes nullam faciunt præſumptionem, nec vllum conſtituunt teſtimonij punãs.

49 Mulieres quamuis ſint nobiles, & magnæ authoritatis, honeſtæ, & bonæ famæ, tamen admittũtur ad præſumptionem faciendam tantum.

50 Mulieres contra Clericos, & maximè contra Sacerdotes ſaltim de iure canonico non admittũtur ad teſtificãdũ.

51 Sacerdotij dignitas ſiue ordo non mediocrem in criminalibus facit præſumptionem excluſiuam delicti.

52 Teſtes etiam in crimine occulto, graui, & quando per alios veritas haberi non poteſt, quando repelluntur, nullum faciunt inditium, quamuis cum tortura depoſuerint.

53 Teſtes quando repelluntur, non poſſunt ex aliorum numero ſuppleri.

54 Teſtes quando repelluntur, adminicula non reddunt eos habiles.

55 Teſtes qui volunt ſupplere, requiritur, vt ſint integræ & præſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maiores.

56 Inditia indubitata & non leuia requiruntur ad Reum condemnandum pœna ordinaria.

57 Inditia indubitata requiruntur ad Reum torquendum. Immo nec etiam ipſa ſufficiunt.

58 Inditia ad torquendum debent eſſe talia, vt vix delictum denegari poſſit.

59 Mulieres nobiles, honeſtæ, & bonæ famæ in criminalibus ſolumodo aliqualem faciunt præſumptionem.

60 Mulieres ruſticæ, viliſſimæ conditionis, & defectum ſtatus, honoris & famæ patientes, cum haud qualem qualem faciant præſumptionem, nullo modo ad teſtificandum debent admitti.

61 Ratio eſt, quia nullum conſtituunt probationis gradum.

62 Mulieres quamuis admittantur ad præſumptionem faciendam; tamen ex ipſa ſola non torquetur Reus.

63 Teſtis quando dicatur ſingularis.

64 Teſtes illi dicuntur ſingulares, quando ſunt diuerſi, & diſcordes de loco, & tempore, quamuis de eadem re deponant.

65 Teſtes ſingulares non probant, nec ex eorum dictis ad pœnam criminis imponendam eſt accedendum.

66 Teſtes ſingulares dicuntur illi, qui in eorum depoſitionibus alios teſtes ſibi met ipſis non habent per omnia conteſtes.

67 Teſtes dicuntur ſingulares, quando vnus deponit de vno actu & alter de alio ideo in criminalibus non probãt.

68 Teſtes mille ſingulares tantum probant quantum vnus.

69 Singularitatis exceptio per aliorum teſtium numerum non ſuppletur.

70 Teſtes ſingulares prorſus diuerſi & ſi plures ſint, pro vno ſolo habentur, quia vnus dumtaxat de re qualibet teſtificatur.

71 Teſtes ſingulares quamuis mille minus probant, quam vnus.

72 Teſtis vnus ſingularis debilitat dictum alterius.

73 Teſtes ſingulares, quamuis dicantur admitti ad probandum quid in genere, ideſt ad inquirendum; tamen non admittuntur ad probandum quid in ſpecie, nempè contra perſonam Inquiſiti; quia exiguntur teſtes conteſtes, ac omni exceptione maiores.

74 Teſtium ſingularitas diuidit, & lacerat teſtimonia.

75 Teſtes vario modo loquentes auferunt verum ſenſum ſuarum depoſitionum.

76 Singularitas vbi eſt, ibi eſt etiam varietas.

77 Dictum, ſiue vox vnius, dictum nullius.

78 Teſtis vnus ſingularis non poteſt ſupplere alium.

79 Teſtibus ſingularibus vt non credatur lege diuina, pontificia, & cæſarea ſtatutum eſt.

80 Teſtes patientes plures defectus nec etiam in exceptis vllum faciunt inditium.

81 Teſtibus ſingularibus nec etiam in cauſa hæreſis tam priuilegiata creditur.

82 Teſtes ſingulares ſi in alijs criminibus non probant, multo minus in crimine hæreſis probabunt; cum in eo vberiores deſiderentur probationes.

83 Hæreſis ſpecies niſi ſit plene probata: ideſt per duos teſtes cõteſtes & idoneos nec quis probatur hæreticus.

84 Singularitas diuerſificatiua dicitur, quando teſtes diuerſi ſunt in loco, & tempore, quia videntur deponere de diuerſis actibus.

85 Temporis diuerſitas diuerſitatem factorum, ſeù actuum inducit.

86 Teſtes dicuntur ſingulares, quando vnus eſt teſtis in facto ſuo proprio & alius in factis aliorum.

87 Singularitas obſtatiua eſt quando ex dictis teſtium naſcitur repugnantia, & contrarietas obſtans, & repugnas veritati.

88 Teſtis ſingularis obſtat alteri teſti, quando deponit de facto proprio, quod eſt diuerſum à factis aliorum, vel deponit de diuerſo facto in diuerſo loco, & tempore ab alio facto, & non habet alium teſtem ſibi met ipſi conteſtem

89 Singularitas Cumulatiua, ſeù Adminiculatiua non dicitur, quando plures teſtes ſunt, & quiſq; ipſorum deponit in facto proprio; quia non poteſt ſe ipſum adminiculari, & ſupplere, cum teſtes non ſe ipſum ſed aliũ adminiculari, & ſupplere poſſit.

90 Teſtis vnus vt alium ſupplere, & adminiculari poſſit, opus eſt vt ſit præſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maior.

91 Teſtis vnus inhabilis non poteſt ſupplere dictum alterius.

92 Perfectum non poteſt oriri ex pluribus imperfectis.

93 Supplementum, ſiue adminiculatio teſtium inhabilium fit in ciuilibus, non in criminalibus.

94 Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt omnes teſtes deponant ſuper eodem facto, & non vnus de vno, & alius de alio facto.

95 Factorum diuerſitate teſtium intentiones, & probationes remanent dubiæ, & incertæ.

96 Singularitas adminiculatiua vt habeat locum, opus eſt, vt vnus ſit teſtis in facto alterius.

97 Teſtium munus non eſt iudicare, ſed quod oculis viderunt teſtimonium ferre.

98 Teſti affirmanti, quod verè ſcire non poteſt, non eſt credendum.

99 Ex diuerſis pluribus non poteſt oriri integrale.

100 Probationes diuerſæ, & imperfectæ non coniunguntur in criminalibus.

101 Teſtes ſingulares validum aliquod non faciunt inditium.

102 Teſtium ſingularium dicta non poſſunt dici dilucidæ, & claræ probationes.

103 Conuictus dici non poteſt, qui non habet contra ſe teſtes idoneos, & legales ac per omnia cõteſtes & cõformes.

104 Offenſus contra offendentem non probat, quia eſſet teſtis in cauſa propria.

105 Offen-

105 *Offenſum qui ſe dicit ab aliquo, ſtatim ſe eiuſdem declarat inimicum capitalem.*

106 *Inimicus capitalis nec in exceptis ad accuſandum admittitur.*

107 *Crimina excepta ſunt crimen hæreſis, læſæ maieſtatis, ſimoniæ & ſimilium.*

108 *Offenſio, ſiue iniuria atrox atrocem, & grauem parit inimicitiam.*

109 *Offenſi, & querelantis dictum nec ad inquirendum, nec ad capturam facit inditium.*

110 *Offenſus quando querelas non ad probationem, ſed ad inſtructionem tantum eſt examinandus.*

111 *Offenſo etiam in articulo mortis exiſtenti non creditur.*

112 *Denuncians delictum commiſſum ab aliquo poſt tres menſes præſumitur calumnioſus.*

113 *Silentium longum in querelando, ſeù denuntiando arguit dolum & querelam calumnioſam.*

114 *Denuncians delictum poſt aliquos annos euadit criminoſus.*

115 *Criminoſus à teſtificando repellitur.*

116 *Criminoſus quando ad teſtificandum admittitur, non admittitur ſine tortura.*

117 *Accuſatio criminalis parit inimicitiam capitalem.*

118 *Inimicitia capitalis contrahitur, quando mouetur lis criminalis tam reſpectu mouentis, quã illius, cui mota eſt.*

119 *Accuſatio quando ortum habuit ab inimico, non eſt attendenda.*

120 Copie, non eſt plus credendum quam originali.

121 *Inimicus nec cum tortura admittitur.*

122 *Teſtis vilis, & pauper ſimul, quamuis ſuum dictum confirmauerit in tortura; nec in delictis occultis, Difficilis probationis, & quando veritas per alium haberi non poteſt admittitur.*

123 *Teſtis plures patiens defectus nihil omninò probat.*

124 *Tortura purgat vnum tantummodo defectum non duos, vel plures.*

125 *Teſtis vilis ignotus, obſcurus, ac vilem artem exercens non admittitur ſine tortura.*

126 *Teſtis vilis, obſcurus, ignotus, ac vilem artem exercens maximè in cauſa capitali, & ardua non admittitur ſine tortura.*

127 *Teſtis vilis, obſcurus, & vilem artem exercens à teſtificando repellitur.*

128 *Mulier ruſtica, vilis, & pauper modo vnam domum, modo aliam frequentans, & ad ciuitatem ad res vendendas, aut emendas vadens meretrix præſumitur.*

129 *Odioſus contra alium nullam fidem facit.*

130 *Odioſus, & inimicus præſumptus à teſtimonio repellitur.*

131 *Odium licet non probetur, tamen vt quis à teſtificando repellatur, ſatis eſt conſtare de inimicitia, & odij cauſa.*

132 *Inimicitia capitalis oritur, ex prolatione iniuriarum.*

133 *Inimicitia capitalis oritur, quando quis altercatus fuit cum aliquo.*

134 *Teſtes deponentes per eundem premeditatumq; ſermonẽ ſuſpecti ſunt, quod antea coniurauerint, & ſubornati fuerint.*

135 *Teſtes reddentes eandem cauſam, & rationem preſumuntur ſubornati.*

136 *Teſtis tractans de ſe exculpando, & alium inculpando etiam in occultis, etiam cum tortura non probat.*

137 *Teſtis reprobatur, etſi cum tortura atteſtaretur, factum propriũ in depoſitione habens crimen admixtũ cũ alio.*

138 *Tortura proprij intereſſe vitium non ſupplet.*

139 *Teſtis tractans de ſuo vituperio, & damno euitando, & de bona fama, & honore acquirendo, non probat.*

140 *Teſtis habens contra Inquiſitum conſimiles cauſas nullã facit fidem.*

141 *Teſtis deponens contra Sacerdotem non ſolum debet eſſe omni exceptione maior; ſed etiam a macula animæ, & corporis abeſſe debet.*

142 *Sacerdos ſemper præſumitur bonus, & verax.*

143 *Teſtis ſpontè ſe ſubijciens examini non probat, quia Inquiſiti euaſit inimicus.*

144 *Inimicus præſumptus à teſtimonio repellitur.*

145 *Teſtis nimis animosè, & audacter deponens à teſtificando repellitur.*

146 *Teſtimonium procaci non creditur.*

147 *Teſtis ſolum quæ audiuit teſtificari poteſt, non autem quæ non audiuit.*

148 *Mulier ſe examinans ſub ſpe reportandi pudicitiæ, & caſtitatis laudem non probat.*

149 *Teſti quoties poteſt aſcribi laus, ſeù vituperium in cauſa, in qua deponit repellitur, quia non eſt idoneus.*

150 *Teſtis bis ſe examinãs contra aliquem repellitur, quia ex ſecunda depoſitione euaſit eius inimicus.*

151 *Laicus contra Sacerdotem in cauſa criminali nullum parit inditium.*

152 *Laicus non eſt par Clerico gradu & dignitate.*

153 *Teſtis vbi ob reuerentiam repellitur, examinatus nullum parit inditium*

154 *Laicus contra Clericum tribus de cauſis teſtimonium ferre non poteſt.*

155 *Teſti inueriſimilia deponenti non creditur, quia falſum depoſuiſſe præſumitur.*

156 *Veriſimile multum eſt attendendum à Iudice.*

157 *Inueriſimile quod eſt, habet falſitatis imaginem.*

158 *Inueriſimile quod eſt, non eſt credibile.*

159 *Sacerdos Magiſtratibus præponitur.*

160 *Inditia ſingula ſunt plenè probanda; ideſt per duos teſtes conteſtes, & idoneos.*

161 *Inditia leuia etiam in cauſa hæreſis nec ad carceratione͂, nec ad torturam; ſed ad ſolã præſumptione͂ ſufficiunt.*

162 *Inditia ad torturam debent eſſe veriſimilia, probabilia, non leuia, equiuoca, vel perfunctoria; ſed grauia, vrgentia, propinqua, certa, clara, & luce meridiana clariora.*

163 *Tortura vt infligi poſſit, Iudex etiam in occultis, & difficilis probationis, non ſolum debet eſſe quaſi certus de delicto commiſſo; ſed etiam vt nil aliud ſibi deſit, quam delinquentis confeſſio.*

164 *Inditia tanto debent eſſe grauiora, & vrgentiora, quanto crimen eſt grauius, & atrocius; cum de graui agatur præiudicio.*

165 *Inditium vnum etiam in crimine hæreſis non ſufficit ad torturam, ſed plura requiruntur.*

166 *Inditia plura leuia ſimul iuncta in criminalibus non ſufficiunt ad torturam.*

167 *Inditia ſingula in ſuo genere imperfecta, quamuis plura, non poſſunt iungi ad faciendum vnum inditium perfectum ad torturam.*

168 *Inditia imperfecta quæ dicantur.*

169 *Tortura etiam in atrociſſimis non poteſt inferri, niſi legitima adſint inditia, quamuis in ſimilibus Iudex debet eſſe promptior ad eam infligendam.*

70 In-

Digitized by Google

170 *Inditia quando non ſunt indubitata, ſed ſunt quædam hominis præſumptiones, ad aliquam præſumptionem deueniri non poteſt.*

171 *Inditia indubitata ad pœnam pecuniariam tantum ſufficiunt.*

172 *Inditium nullum eſt adeò indubitatum, quin aduerſus illud poſſit probari contrarium.*

173 *Teſtis de auditu nunquam eſt ſtandum.*

174 *Teſtis de auditu nullam præſumptionem facit.*

175 *Teſtis deponenti audiuiſſe ab offenſo minus creditur.*

176 *Teſtis de auditu auditus nihil prorſus probat.*

177 *Mulier quando forma eſt turpis, ceſſat præſumptio, quod quis cum ea carnaliter deliquerit.*

178 *Infamis ille verè dicitur, qui propria oris confeſſione fatetur delictum.*

179 *Infamis ſine tortura contra alium non poteſt admitti.*

180 *Infamis contra alium etiam cum tortura non poteſt admitti.*

181 *Infamia non in criminalibus, ſed in ciuilibus purgatur per torturam.*

182 *Infamia facti tollitur per ſolum Deum.*

183 *Teſtes inhabiles, quando veritas aliter haberi non poteſt, admittuntur in ſubſidium, ſed ad inquirendum tantũ.*

184 *Infamis caret fide, & quia teſtimonij fundamentum eſt fides, ideo non probat, cum eius ſtatus ſit maculatus iuris diſpoſitione.*

185 *Infames non ſupplentur numero, ſed omnes à teſtimonio repelluntur.*

186 *Infames admittuntur in crimine occulto, graui, & quando aliter veritas haberi non poteſt, quando agitur ciuiliter, non autem criminaliter.*

187 *Socius criminis infamis, criminoſus, vilis, & qui plures patitur exceptiones etiam in exceptis contra conſocios nullum parit inditium.*

188 *Confeſſis de ſe non creditur in alios niſi ad inquirendum.*

189 *Socius criminis ad teſtificandum non admittitur, quia eſſet teſtis in cauſa propria.*

190 *Teſti ſibi ipſi contrario nulla eſt adhibenda fides.*

191 *Teſtis vnum deponens, ſi ex interuallo aliud teſtificetur; etiam in tortura, nullam facit fidem.*

192 *Teſtis iudicare non debet ſuſpicionis arbitrio.*

193 *Teſtis deponere debet de his, quæ certitudinaliter nouit.*

194 *Teſti nimis animosè deponenti nullo modo eſt ſtandum.*

195 *Varietas in teſte facit, vt ſine aliò inditio poſſit condemnari de falſo.*

196 *Varietas in teſte facit, vt ſine alio inditio torqueri poſſit.*

197 *Periurus tam in exceptis, quam in non exceptis omninò à teſtificando repellitur.*

198 *Periurus etiam quod cum tortura depoſuerit, in criminalibus non admittitur.*

199 *Periurium non purgatur per torturam.*

200 *Periurium vbi eſt, nulla iuramenti religio in eo conſiderari poteſt.*

201 *Periurus eſt infidelis Deo, & qui eſt infidelis Deo, hominibus fidelis eſſe non poteſt.*

202 *Mendax in vno mendax in omnibus, & in totum reputatur falſus & mendax.*

203 *Iuramentũ eſt indiuiſibile.*

804 *Attentatum, ſiue conatus nec in atrociſſimis punitur, niſi ſequatur effectus.*

205 *Verba, quando eſt dubium, an inferant inhoneſtatem contra mulieres, ſemper ſunt interpretanda, vt nullam inhoneſtatem inferant.*

206 *Verba quando poſſunt accipi tu bonum, & in Malum, nunquam ſunt interpretanda in damnum proferentis, ſed ſecundum illius mentem.*

207 *Verba quando ſunt dubia, ambigua, & multipliciter intelligibilia, in dubio ſenſus bonus accipi debet, quo delictum euitetur.*

208 *Verba dubia regulariter interpretantur ad fauorem proferentis.*

209 *Verba laſciua v. g. Core mio, bene mio, non denotant delictum, quia eſt dubium an quis ad malum, vel ad bonum protulerit, & in dubio in bonam accipi debent.*

210 *Sermo; qui habet dupplicem ſenſum, ideſt quod accipi poteſt in bonũ, & in malũ ſenſũ bonus, accipi debet.*

211 *Verba dubia, & multipliciter intelligibilia ſemper ſunt interpretanda contra Fijenm & inſtigatorem.*

212 *Inimicitiam qui contrahit cum vno de vna familia, præſumuntur et inimici omnes de dicta familia.*

213 *Tortura ſi quis variat a primò dicto, eius variatio non dicitur ſanata per d. torturam.*

214 *Offendens aliquem in perſona oritur inter eos inimicitia capitalis.*

215 *Sacerdot. oſcula, & ſimilia capienda ſunt in bonam partẽ.*

216 *Mendaces oportet eſſe memores.*

217 *Inimicitia capitalis oritur ex ſola iniuriarum prolatione.*

218 *Famæ bonæ probatio omnia purgat inditia contra Reum exiſtentia.*

219 *Famæ bonæ probatio in genere tollit inditia de delicto in ſpecie.*

Famæ bonæ probatio elidit inditia, quamuis eſſent ſollemnia, & legitima.

220 *Famæ bonæ probatio tollit inditia ad torturam redundantia etiã in atrociſſimis, ex dictis ſocciorũ criminis.*

CONSILIVM I.

IN defenſionem. N. iniuſtè querelati; quod áliquas mulieres, ſingulas tamen diuerſis locis, & temporibus non ſolum pluries ad turpia, & inhoneſta ſollicitauerit, ſed etiam ipſarum nonnullas carnaliter cognouerit; illud omninò dicendum cenſeo, quod malè ſentiunt DD. illi, qui dicũt, quod in delictis grauibus, occultis, difficilis probationis, & quando per alios veritas haberi non poteſt, tã ad torquẽdũ, quã ad probandum, & condemnandum admittuntur, & probant etiam teſtes inhabiles, vt ſunt dd. mulieres contra ipſum examinatæ, quia ex
a mea ſententia ſecus eſt: Nanque in quolibet grauiſſimo crimine dd. teſtes quando dicuntur admitti, & probare, admittuntur, & probant in genere, ideſt ad præſumptionem faciendam, aut ad inquirendum, nempè ad aſſummendas informationes delicti commiſſi; non autem in ſpecie, ideſt contra

per-

Digitized by Google

perſonã Inquiſiti, videlicet ad ipſum conuincendum, torquendum, & condemnandum. l. ſeruos.ff.de teſt.Clar.q.24. verſ. vidi ẽt plerũq; Frãc. c.1.n. 4.de teſt. in ſexto Riminal. conſ. 361. num.9.& 45.lib.3. Muſcatell. in pract. crim. pag. mihi 222. num. 9. & 12.

2 Et id quamuis coadiuuentur adminiculis. Bal.in l. falſas.num.3.C. de furt. Angel. in l. ſi quis ex argentarijs. §. cogantur.num.6.ff. de eden. Marſ.ſing.554. memini. Aym.conſ. 9.& 12. Natt.conſ.298. num. 10.lib.2.Rolan.conſ. 98 num.34. vol.4. Farinac.q.43.

3 num.153. Ratio eſt, quia teſtes ad probandum, & condemnandum debent eſſe integri, fide digni, omni exceptione maiores, & luce (vt aiunt) meridiana clariores; prout etiam ad torquendum. l. qui vltimò in fin.ff.de pœn. quam allegat Bart. in l. cunctos populos, & declarat ibi Iaſ. num. 51. l. ſciant cuncti. C. de probat. canonizata 2.q.vlt.c. Sciant cuncti. Vbi loquitur de probat. teſt. addit idoneorum; & dum de probat. inditiorum addit indubitatorum, & ibi not. luce meridiana clariorum. Farinac.q.56. num.121.& q.43. num. 115. Soc. Iun. de reg. 425. in 1. fal-

4 lent. Gloſ. & communiter DD. Et hanc adducunt rationem, quia cum in criminalibus de hominis ſalute tractetur, ideò arctior requiritur probatio. l. qui accuſare. C. de probat. Boer. deciſ. 164 num.1. Dec.conſ.415. Farinac. q. 86. num. 6. Boſſ. tit. de conuict. num.9 11.& 13. Vulpell. conſ. 12. num. 8.

5 Quod procedit etiam ad conuincendum hæreticum. l. vlt. C. de probat. Oldrad. conſ. 210. Anchar. in c.accuſatus. in princ.de hæret.lib. 6. Simanc. Enchirid. tit. 34. de pro-

6 bat. num. 1. Alia quoque adeſt ratio, quia quanto crimen eſt grauius, & atrocius (vt aliàs dictum eſt) tanto inditia debent eſſe grauiora, validiora, & vrgentiora. c. Vbi periculum de elect. in ſexto Rolan.conſ. 361. num. 32. vol.3.

7 Et nè teſtes dicantur omni exceptione maiores, ſufficit quilibet defectus, quælibet macula, & quælibet exceptio etiam minima aut in dictis, aut in perſonis ipſorum. Vt poſt multos, quos allegat, ſcribit Maſcard. de probat. lib.1. in præfatione. q. 6. num. 68. ſeq.& lib.2. concluſ. 855.num. 10. Aret. in c.litteris.col. 6. verſ. ſed ſequitur.de teſt.Iaſ.

8 in l.ſi quis. col.1. ff. ſi quis caut. Vnde omninò dicendum, quod illi teſtes dicuntur omni exceptione maiores, quibus nihil poteſt opponi, & ſuperant etiam omnem ſiniſtram exceptionem, & nullam pœnitus patiuntur maculam; imò & vndiq; ſunt inuulnerabiles, aliàs ſecus. l. 1. §. Idem Cornelio. l. maritus. Vbi Gloſ. in verb. illicitè. in fin. ff.

9 de quæſt. Clar. q.21. verſ. vnus teſtis. Vbi reprehendit Iudices, qui de facili ex depoſitione teſtis inhabilis Reos torquent. Vbi atteſtatur de communi. Alex. conſ.180.col.2. vol.6. Gram.conſ.ciuil.59.num.17.& conſ. 35.num.35. Soc. Iun.conſ.39.vol.2.nu.59. Bart.in l.maritus. ff.de quæſt. Gloſ.in § Item verborum. Inſtit. tit.de inutil. ſtipul. Crott. tract. de teſt. num. 10. Gloſ. notab.in c.1. in verb. maiores. de conſanguinit. & affinit. Pariſ conſ. 152. vol. 4. nu. 6. Cœpol. conſ. 32. num. 2. ſeq. loquens in proprijs termi-

10 nis. Burſat.conſ. 20.n 22. lib. 1. Vbi quod mulieribus plenè non creditur in criminalibus ob magnitudinem præiudicij. Cæphal. conſ. 233 num. 23. lib. 2. Dec. conſ. 429. num. 12. verſ. quarto in criminalibus. Maſcard.de probat. concluſ. 459. num. 6. & 9. lib. 2. & concluſ. 1360. num. 4. Farinac. q. 61. num. 22.

Illudque dd. DD. apprimè ſcire debent, q̃ñ in crimine occulto, & difficilis proba-

11 tionis teſtes inhabiles dicũtur admitti, & probare, admittitur, & probant tantũ, quãdo de crimine agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter. Ità Boſſ. poſt Bart. Aret. & alios, quos allegat in tit. de indit. num. 177. Ratio eſt, quia (vt dictum eſt) in criminalibus teſtes de-

12 bent eſſe omni exceptione maiores: Inhabiles verò, ſi ad mittantur, non ſunt omni exceptione maiores. Burſati. conſ. 216. num. 39. Vbi alijs relatis atteſtatur de communi opinione. Ludou. Peguer. deciſ. crim. 17.

13 num. 38. in fin. & ſeqq. Et licet vulgò dici ſoleat, quod in atrociſſimis licet Iudici iura tranſgredi; Sanctius tamen eſt, & multo melius facit Iudex, etiam in atrociſſimis iuris diſpoſitionem adamuſſim ſeruare, quam iura tranſgredi. Vt benè tradit Iodoc. in pract. crim.c. 55. num. 9. verſ. in omnibus verò delictis. Marſ. in pract. §. diligenter. num. 175. Gram. vot. 34. in fin. Rolan.conſ. 12. nu.76.

14 lib.3. Imò etiam in atrociſſimis ad torquendum Reum legitima præcedere debent inditia. Rolan. d. conſ. num. 89. Riminal. conſ.

15 361. num. 32. ſeq. lib.3. Et quatenus ſecundum vulgi opinionem dicere velimus, in atrociſſimis licere Iudici iura tranſgredi; id vtique intelligitur in puniendo, & ſic poſtq̃ plenè, & verè conſtat de delicto commiſſo;

ſecus

Digitized by Google

ſecus autem in procedendo, vbi eſt dubium,
an Reus commiſerit delictum, vel non. Fol-
ler. in pract. crim. in verb. Item quod ſuffo-
cauit ſororem. num. 57. Boſs. tit. de for. com-
per. num. 65. Gabr. lib. 7. concluſ. 1. num. 28.
Rolan. conſ. 7. num. 42. lib. 1. & conſ. 12.
num. 72. ſeq. lib. 3. Hieron. Gabri. concluſ.
170. nu. 26. lib. 1. & eſt communis opinio.
Vt per Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ.
137. num. 5.
16 Nec facit, ſi per dd. DD. dicatur, quod te-
ſtium inhabilium numerus ſupplet defe-
ctum alterius teſtis minus idonei; quo-
niam id procedit (vt dictum eſt) in ciuilibus,
non autem in criminalibus. Iaſ. in Auth. ſi
verò contigerit. C. de Iud. Marſ. ſing. 477.
verſ. limita tamen. & conſ. 109. n. 6. Hyppol.
ſing. 477 verſ. limita tamen. Ruyn. conſ.
149. num. 11. lib. 2 Burſatt. conſ. 32. num. 13.
17 lib. 3. Ratio eſt, quia quod nihil eſt ſupple-
mentum non recipit. l. ſed ſi manente. ff. de
preuar. Rolan. conſ. 16. num. 18. vol. 1. Ber-
taz. conſ. 28. num 3. & conſ. 234. nu. 1. lib. 1.
Vbi atteſtatur de communi. Dec. conſ. 133.
vol. 4. Gram. conſ. 45. Farinac. conſ. 6.
num. 19.
18 Cæterum vt dd. DD. pœnitus à ſua rece-
dant opinione, dicitur, quod nec etiam omnes
teſtes inhabiles admittuntur ad d. præſum-
ptionem faciendam, ſeu ad inquirendum;
quoniam in delictis atrociſſimis ſolummodo
poſſunt teſtificari illi, qui ſunt ſimpliciter in-
habiles, non autem qui ſunt perpetuò inha-
biles, veluti dd. mulieres: Nanque cantat
Conſtitutio Pij Quinti in Bullario par. 2. fol.
mihi 137. & ſubintrat quoque diſpoſitio
Conſtitutionis Sixti Quinti 6. in ordine de
qua in Bullario. par. 2. fol. mihi 375. non-
nullos delinquentes, qui ſunt declarati per-
petuò inhabiles, etiam quod veritas aliter
haberi non poſſit, & agatur de crimine atro-
ciſſimo teſtificantes nulum pœnitus facere in
ditium, & maximè ad torturam. Fœlyn. in
c. cum dilecti. num. 10. ſeq. de accuſ. Rimi-
nal. conſ. 361. n. 9. Marſ. ſing. 197. poſt med.

Quæ cum ità ſint, illud firmiſſimè aſſero,
quod non ſolum dd. mulieres in hac crimi-
19 nali cauſa examinatæ; Sed etiam omnes aliç,
cum ex iuris canonici diſpoſitione ad teſtifi-
candum ſint perpetuo inhabiles, omninò ſint
repellendæ. Probatur in c. mulierem. ibi nec
teſtis eſſe, & ibi Gloſ. in verb. nec teſtis. 33.
q. 5. & in c. forus. in fin. ibi ſi vir, non fœ-
mina. Et ibi Gloſ. in verb. Fœmina. de verb.
ſignificat. Item Gloſ. in c. quoniam. in verb.
mulieres. verſ. iſtud ſic intelligi debet ext. de
teſt. Farinac. q. 59. num. 3. Et quando te-
ſtes ad teſtificandum ſunt perpetuò inhabi-
les, nullo modo attenduntur. Ioan. Andr. in
ſummario. Anan. num. 1. Bal. in ſummario.
Abb. num. 1. Fœlyn. & Aret in ſummario.
Monticell. in ſuo Reperto. teſt. verb. laicus
contra Clericum. fol. 47. col. 1. verſ. 2. ſeq.
Maſcard. de probat. concluſ. 962 lib. 2. nu. 1.
Et ità cantant ſupradictę Conſtitutiones Pij
Quinti. & Sixti V. Et maximè quñ dd. Mulie-
res deponũt in cauſa capitali graui. Ioã. Andr.
ad Spec. tit. de teſt. §. 1. Alex. conſ. 11. nu. 2.
Cœpoll. conſ. 32. Marſ. conſ. 22. Gram. conſ.
20 24. In terris verò Eccleſiæ ſeruatur Ius ca-
nonicum. Horat. Lut. conſ. 161. num. 17.
lib. 1. Hyppol. Riminal. conſ. 217. num. 2.
lib. 2. Et eſt receptiſſima ſententia, quod in
terris Eccleſiæ mediatè, & immediatè ſubie-
ctis mulieres non admittantur ad teſtifican-
dum. Ioan. Andr. conſ. 17. Petr. Duena reg.
315. Clar. lib. ſent. §. fin. q. 24. verſ. iure ca-
21 nonico. Vulpell. conſ. 1. num. 7. Et iure qui-
dem optimo in criminalibus repelluntur;
tum quia, cum ſint inhabiles ad Sacerdo-
tium, non poſſunt deponere contra ſacerdo-
tem. 2. q. 7. c. ipſi Apoſtoli. col. 3. c. accuſatio
22 Epiſcoporum. 2. q. 7. Tum etiam de earum
natura ſunt fallaces, mendaces, periuræ, do-
loſæ, mutabiles, corruptibiles. Vt ſcribit Al-
ber. in l. qui teſtamento. §. mulier. num. 1. ff.
de teſtam. nec diſſentit Ariſtot. lib. 9. de
animalibus. c. 1. Barbat. conſ 54 num. 2. lib.
1. Tiraquell. ff. connubial. l. noua. num. 45.
ſeqq. reaſſumit Maſcard. de probat. concluſ.
762. num. 3. Farinac. d. q. 59. num. 4. Gram.
23 conſ. 42. Et D. Paul. ad Thimot. primo c. 5.
Mulieres verboſas appellat.
24 Repelluntur etiam, quia in dubio fœminæ
ſemper præſumuntur malæ. Vt ſcribit Bart.
in l. Pater Seuerinam. §. Socrus. ff. de condit.
25 & demonſtrat. Et quidam aiunt in toto cor-
pore iuris non reperiri mulierem aliquam
(ſanctis mulieribus exceptis) ſemel bonam
appellatam. Et plura contra Fœminas alle-
legata leguntur in Sylua Nuptiali lib. 1. in
princ. num. 8. ſeqq. quod citra iniuriam di-
ctum ſit. Hinc eſt, quod de iure canonico d. c.
forus. de verb ſignificat. Gram. conſ. 43. n. 3.
26 nec etiam examinatæ aliquod faciunt indi-
tium. Bart. in l. 1. §. ſi cum quid. ff. de quæſt.
27 Alia quoque adeſt ratio, quoniam fœmina
varium, & mutabile cor habet, & varium, &
mu-

mutabile teſtimonium inducit, d. c. forus. §. teſtes. de verb. ſignificat. Et ibi Gloſ. in verb. Varium adducit verſum. Quid leuius fumo? Flamen. Quid flamine? ventus. Quid vêto? Mulier. Quid muliere? Nihil. Vnde benè alius verſus. Fœmina fallere, falſaque dicere, quando carebit Beccaria piſcibus, & Mare fluctibus tumque carebit. Et alibi Fœmina nulla bona, quia ter mutatur in hora.

Additur etiam, quod mulieres pluribus alijs de cauſis à teſtificando ſunt repellendæ.

28 Prima cauſa eſt, quia ob paupertatem faciliores ſunt ad amandum, & faciliores ad peierandum. Burſatt. conſ. 346. num. 13. vol. 4. Vbi quod iſta opinio eſt maximè æquitati conſona, nec diſſentit Riminal. conſ. 217.

29 num. 2. lib. 2. Secunda cauſa eſt, quia mulieres à molitie mentis, & inconſtantia ſunt di-

30 ctæ inſtabiles. 23. q. 7. c. propoſuiſti. Tertia cauſa eſt, quia ſunt plenæ rimarum, & ſolummodo celare ſolent, quod ignorãt, vt faciunt pueri. Et Cato in omnem vitam pœnituit, ſe arcani quicquam mulieri crediſſe: Quo circa Ariſtoteles lib. 5. Politico. c. 11. ſcribit inter multa, quibus diutius imperium Tirannis conſtruuatur, illud eſt, cum facultas datur mulieribus vagandi per domos, ex quo ſecreta pandeant. Et S. Antonius in ſua 3. par. contra Mulieres infraſcriptum recitat Alphabetum.

Mulier eſt

31 *Auidum animal*,
Beſtiale Baratrum,
Concupiſcentia carnis,
Damnoſum Duellum,
Eſtuans Aeſtus,
Falſa fides,
Garrulum Guttur,
Hernus armata
Inuidioſus ignis,
Kalumniarum Kaos,
Lapida lues,
Monſtruoſum mendacium,
Naufragi Notrix,
Opifex odij,
Prima peccatrix,
Quietis quaſſatio,
Ruina regnorum,
Silua ſuperbiæ,
Truculenta Tyrannis,
Varietas varietatum,
Xantia Xerſis,
Tmago Tdolorum,
Zelus Zelotipius.

Itaque cum mulieres tot, tantoſque patiantur defectus, parum, aut nihil refert, ſi per dd. DD. dicatur illas in atrociſſimis in ſubſidium

32 eſſe admittendas; quoniam id procedit, quando actu, & habitu, & ex natura negotij alij teſtes habiles haberi non poſſunt: Verum quando delictum prætenditur patratum in via publica, de die, & ſic habiles poſſunt haberi,

33 ſecus. Et quando in ſubſidium dicuntur admitti in crimine excepto, admittuntur ad accuſandum, ſeù ad denuntiandum tantum. Gloſ. in d. c. forus. in verb. Fœmina;

34 non autem ad torquendum, probandum, & condemnandum; quoniam non dicuntur omni exceptione maiores, prout requiritur in cauſis criminalibus (vt dictum eſt) l. ſciant cuncti. C. de probat. d. l. qui vltimò. ff. de pœn. Boſs. tit. de conuict. & poſt Parid. de Put. quem allegat, tradit Bertaz. d. conſ. 116. numero 19.

Cæterum quid multa? illud omninò dicitur, quod mulieres omnes in omnibus, & per omnia regulariter non ſunt omni exceptione maiores. Cœpoll. conſ. 32. col. 2. Crauett.

35 conſ. 99. nu. 5. Immo nec etiam in exceptis; immo ex ſolis earum dictis non dicuntur teſtes omni exceptione maiores, prout in cauſa capitali, & ardua requiritur. Veronen. conſ. 32. col. 2. Alex. conſ. 99. lib. 1. & conſ. 176. lib. 2. quem refert, & ſequitur Dec. l. 2. col. 4.

36 verſ. & caſu quo. ff. de reg. iur. Sed earum dicta ſufficiunt ſolum ad faciendum modicam præſumptionem; non autem ad torquē-

37 dum, & probandum: Ratio eſt, quia (vt dictum eſt) ad torquendum, & probandum teſtes debent eſſe omni exceptione maiores. Soc. de reg. iur. 425. lib. 1. fallent. Farinac. de indit. & tortu. q. 43. num. 115. Cæphal. conſ. 32. Rolan. conſ. 24. num. 63. lib. 1.

38 Et eſt regulare, quod teſtes ſubſidiarij, vt sūt dd. mulieres, non admittuntur in cauſis vt integri. Butr. conſ. 24. in fin. Alciat. reg. 1. præſumpt. 39. num. 5. Boſs. de indit. n. 176.

39 Et id quamuis eſſent plures; quia etiam tunc nec ad torquendum, nec ad condemnandum ſufficiunt. Ità Bal. in l. cunctos populos. C. de ſumm. Trinit. & fid. cathol. & in l. 1. ff. de quæſt. quem refert, & ſequitur Gram. conſ.

40 32. num. 14. Et maximè quando ſunt infames infamia facti. Vulpell. conſ. 95. nu. 5. Vbi quod iſto caſu nec in ſubſidium admittuntur, quamuis etiam cum tortura. Per ea, quæ tradit Boſs. in tit. de tortu. teſt. num. 3. Igneus in l. 1. §. ſerui appell. num. 79. cum plu-

pluribus ſeqq. ff. ad Sillan. Marſ. conſ. 102. num. 15. præſertim quando pluribus ſcatent morbis. Soc. conſ. 118. in princ. Dec. l. fœminæ. ff. de reg. iur. Vulpell. d. conſ. 9. nempè quando ſunt pauperes, viles, inhoneſtæ, culpatæ vitæ, atque ſtatus, famæ, honoris, & perſonæ patiuntur defectum; quoniam tunc modicum faciunt inditium, aut pœnitus repelluntur. Gram. conſ. 59. vol. 2. latè Rolan. d. conſ. 24. num. 63. lib. 1. l. 3. verſ. culpatæ vitæ. ff. de teſt. Alex. conſ. 11. vol. 1. Crott. tract. de teſt. num. 46. c. licet. de for. compet.
42 latè Gram. conſ. 38. num. 8 Immo ſola paupertas ipſas repellit, cum non dicantur idoneæ, prout requiruntur in criminalibus. Bal. l. ſi
43 quis teſtium. num. 5. de teſt. Et quando teſtes requiruntur omni exceptione maiores,
44 debent ſuperare etiam omnem friuolam exceptionem. Alex. conſ. 180. vol. 6. col. 2. Gram. conſ. 59. num. 17. in criminalibus.

45 Et quamuis iuxta Conſtitutionem Prouinc. March. lib. 4. recipiantur in teſtimonium in quolibet maleficio; ſemper tamen intelligun tur recipi, dumodo non ſint infames, nec alium patiantur defectum. Vulpell. d. conſ. 95. num. 5. Vbi quod iſto caſu mulier nec in ſubſidium admittitur (vt dictum eſt) Marſ. d. conſ. 102. num. 15. Quam Conſtitutionem refert Farinac. tract. de oppoſit. contra
46 teſt. q. 59. num. 16. & dicit tantum habere locum, quando ſunt idoneæ, dignæ, & omni exceptione maiores. Ioan. de Amic. conſ. 87. num. 8. ſeq. lib. 1. Dec. conſ. 310. nu. 5. Rolan à Valle d. conſ. 24. num. 64. ſeq. lib. 1.

47 Et Iudex multum conſiderare debet, an mulierum teſtimonio ſit habenda fides, nec nè, ac illarum qualitates pariter conſiderare debet. Ità eleganter ſcribit Iodoc. in pract. crim. c. 50. Rubr. de probat. teſt num. 25. Et eo magis repelluntur, quando tam ratione loci, quam temporis poſſunt haberi teſtes habiles; puta quia de die, & in via publica prætendi-
48 tur commiſſum delictum: Ratio eſt, quia mulieres quando non ſunt nobiles, & magnæ authoritatis non admittuntur in teſtimoniũ. Tradit Caſtren. l. lucius. ff. de infam. Blanc.
49 tract. de indit. num. 367. Immo etiam quamuis ſint nobiles, magnæ authoritatis, honeſtę, & bonæ famæ, admittuntur tantum ad præſumptionem faciendam, ex qua ſola Reus torqueri, & condemnari minimè poteſt. Et maximè Sacerdos. Iacob. Leoniſſa conſ. crim. diuerſ. lib. 1. conſ. 55. numero 12.

50 Nec ab re videri debet; quoniam mulieres contra Clericos, & maximè Sacerdotes ſaltim de iure canonico non admittuntur ad teſtimonium. d. c. mulierem. q. 5. d. c. forus. §. fin. de verb. ſignificat. c. quoniam. & ibi Gloſ. & communiter DD. de teſt. Spec. in tit. de teſt. §. 1. num. 83. verſ. ſecundum Canones autem. Alber. in d. l. qui teſtamento. §. mulier. num. 4. verſ. de iure autem canonico. & ibi Paul. de Caſtr. & Innoc. ff. de teſtam. Rolan. d. conſ. 24. num. 13. lib. 1. Farinac. d.
51 conſ. 38. num. 11. Ratio eſt, quia ſacerdotij dignitas, ſiue ordo non mediocrem in criminalibus de ſe facit præſumptionem excluſiuam delicti, ex quo habet pro ſe iuris præſumptionem; Et volens probare contrarium, clariores, & lucidiores debet deducere probationes. Dec. conſ. 175. num. 15. Cæphal. d. conſ. 138. num. 18. lib. 1. Et hæc iuris pręſumptio dicitur liquidiſſima probatio. l. licet Imperator. & ibi Alex. & Iaſ. de legat. primo Gloſ. in l. tutor petitus. C. de petit. tuto. In tantum quod Reo ad reportandam victoriã ſufficit probatio per ſimilem præſumptionẽ. Angel. in l. 1. ſecundo notab. C. de teſtam.
52 Ioe yn Rubr. de Reprobat. col. 2. Et quando teſtes repelluntur, nullum ferè faciunt inditium, quamuis cum tortura depoſuerint. Aym. conſ. 66. num. 55. & 57. Gratt. conſ. 45. num. 22. in fin. Cæphal. conſ. 65. num. 27. ſeq. lib. 1. Burtatt. conſ. 135. num. 2. Vbi atteſtatur de communi ſcripſerunt id procedere etiam in crimine occulto graui, & alias in caſu in quo per alios veritas haberi non poſſit. Fœlyn. d. c. cum dilecti. num. 10. ſeq. de acculat. Hyppol. conſ. 361. nu. 9. &
53 27. Nec poſſunt ex aliorum numero ſuppleri. Gram. deciſ. 11. num. 20 Natt. conſ. 298. num. 10. lib. 2 Gabriel tit. de teſt. conclul. 7. num. 8. Rolan. conſ. 98. num. 34. Franc. Bec. conſ. 85. num. 19. lib. 1. quoniam adminicula non reddunt eos habiles. Vltra quod
54 teſtes, qui volunt ſupplere, requiritur, vt ſint non ſolum integri, ſed præſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maiores. Aym. conſ. 99. num. 10. Corn. conſ. 172. n. 2. lib. 2. Gabriel. tit. de teſt. concluſ. 5. num. 4. ſeq. lib. 1. Franc. Becc. conſ. 45. num. 20. l. ſciant cuncti. C. de probat. Boſſ. tit. de conuict. Et poſt Parid. de Pu. quem allegat, tradit Bertaz. conſ. 116. num. 19.

Cæterum quid multa ? illud omninò dicitur, quod mulieres omnes iute optimo à teſtifi-
55 cando repelluntur: Ratio eſt, quia ad Reum condemnandum pœna ordinaria requirun-

tur

tur inditia indubitata, non autē leuia, vt ſunt inditia ipſarum contra Inquiſitum examinatarū. Bal. in l. fin. in fin. C. de probat. nec diſſētit Clar. q. 20. verſ. ſcias tamen, loquens de Reo grauato inditijs indubitatis, & violentiſſimis; quæ nimirum nec etiam ad torturam ſufficiunt, quamuis nullam habeant difficultatem, quare delictū fuerit commiſſum. Ratio eſt, quia inditia indubitata ad pœnam pecuniariam tantum ſufficiunt. Boſs. tit. de con-
57 vict. nu. 35. Nec ab re videri debet, quoniam nullum inditium eſt adeò indubitatum, quin aduerſus illud poſſit probari contrariū. Boer. deciſ. 165. n. 1. Et dato, & non conceſſo quod ſufficiant; tamen debent eſſe talia, quod non ſolum nullam habeant difficultatem ēt minimam. Boſs. de indit. ante tortu. n. 37. Bertaz. conſ. 60. n. 8. lib. 1. Vbi de cōi; ſed etiam opus eſt, vt crimen tangant. Gloſ. in c. 1. de cōfeſs. ob illam dictionem Aliæ, quæ eſt relatiua, & repræſentatiua eiuſdem qualitatis. Gloſ. in l. quidam relegatus. in verb. amicis. ff. de reb. dub. Quod maximè à Criminaliſtis, & in criminalibus eſt notandū. Angel. l. conditiona-
58 liter. C. de quæſt. Veronen. cōſ. crim. 39. n. 8. Immò inditia debent eſſe talia, vt vix poſſit denegari delictum. Oſac. deciſ. 79. nu. 55. ſeq.
59 Quæ quidē inditia cū de iure nec ēt poſſint parere mulieres nobiles, honeſtæ, & bonę famæ, quæ ſolumodò in criminalibus aliqualē faciunt præſumptionem. Gram. conſ. 59. vol. 2. multo minus facere poſſunt mulieres contra Inquiſitum examinatæ; cum ſint ruſticæ, viliſſimę conditionis, & defectum ſtatus, honoris, & famæ, quod citra iniuriam dictū ſit,
60 patiātur; Vnde cum nec etiam qualem qualem faciant præſumptionem, nullo modo ad teſtificandum potuerunt admitti, latè Rolan.
61 d. conſ. 24. n. 63. lib. 1. Quinimò quod magis eſt, nec mulieres nobiles, magnę authoritatis, honeſtæ, & bonæ famæ (vt dictum eſt) nullā faciunt præſumptionem, nec vllū conſtituūt ꝓbationis gradū Tradit Caſtrens. l. lutius. ff. de infā. Blāc. tract. de indit. n. 367. Sed dato,
62 & nō cōceſſo, ꝙ admittātur ad d. præſūptionē faciēdā; tamē ex ipſa ſola nemo poteſt torqueri, aut damnari, & maximè Sacerdos. Iacob. leoniſſa cōſ. cri. diuerſ. lib. 1. & cōſ. 55. n. 12 Additur quoq; quod dd. mulieres ex pluribus alijs infradicendis in hac criminali cauſa pro
63 bant. Primò quia omnes ſunt ſingulares in earum depoſitionibus. cum. N. Inquiſitū diuerſis locis, & temporibus eas carnaliter cognouiſſe, atq; ad turpia & inhoneſta ſollicitaſſe depoſuerint c. licet cauſā. Vbi not. ōnes de probat. l. iuſiurandi. C. de teſt. Viui. commun. opin. in verb. ſingularis, & ideò nō ſunt attendendæ. Carrer. in pract. in 2. tract. de indit. §. ſeptimum inditiū. nu. 8. Foller. in pract. in verb. Et ſi confitebuntur. nu. 2. par. 2. Viui opin. 138. num. 6. Burſatt. conſ. 166. num. 20. ſeq. lib. 2. Vbi de comuni. Bagarott. tract. de teſt. n. 63. Crott. tract. de teſt. n. 324. Ratio eſt,
64 quia teſtes de loco, & tempore diuerſi, & diſcordes; quamuis de eadem re deponant, tamen ſingulares ſunt, ideò non probant, neq;
65 ex talium dictis ad pœnam criminis imponendam vllo modo eſt accedendū. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 618. ſeq. cōm. 121.
66 col. 1. ſeq. Et illi teſtes ſingulares dicūtur, qui in eorū depoſitionibus alios teſtes ſibi metipſis nō habent per omnia cōteſtes, & cōformes, ſeù concordes. Vt optimè ſcribit Pract. Papiēs. in forma oppoſita cōtra teſt. verſ. ſūt etiā ſingulares. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 616. cōm. 161. col. 2. Imo teſtes dicūtur
67 ſingulares, qñ vnus deponit de vno actu, & alter de alio, put in caſu de quo agitur; ideò nō ꝓbāt, nec in criminalibus debent admitti. Clar. q. 3. verſ. dixi ēt. Bertaz. conſ. 273. n. 5. ſeq. vbi alios refert, & cōſ. 452. n. 16. ſeq. Vbi de magis cōmuni, & veriori. Director. Inquiſit. par. 3. cōm. 121. verſ. poſtremò. Vnde Bal: in d. l. iuſiurandi. col. 3. nu. 4. verſ. deinde nota rationē, dicit tātū probare mille teſtes ſingu-
68 lares, quātū vnus; tū quia nume. nō ſupplet hāc exceptionē ſingularitatis. Idē Bal. ibidē.
69 Fœlyn. in c. licet ex quadā. n. 2. col. 3. verſ. vnde tātū ꝓbāt mille. ēxt. co. Dec. in c. licet cauſā. n. 61. de probat. Iaſ. in l. admonēdi. n. 256. & ibi etiā Caccialupus poſt num. 84. ff. de iureiuran. Alex. conſ. 21. nu. 2. lib. 4. Farinac. q. 64. n. 37. nec diſſentit Gabriel tit. de teſt. concluſ. 2. in princ. poſt Marſ. & alios, quos alle-
70 gat: Tum etiā quia teſtes ſingulares prorſus diuerſi, vt sūt dd. mulieres etſi plurimi ſint, ꝓ vno tamē ſolo habētur; quoniā vnus dūtaxat de re qualibet teſtificatur. c. nihilominus 3. q. 9. Bal in l. iuſiurādi. C. de teſt. Dec. cōſ. 649. Simāc. Enchirid. tit. 37. de teſt. ſingul. nu. 3.
71 Imò teſtes ſingulares, quāuis eſſent mille, minus probāt, quā vnus. Idē Bal. in l. de quibus. col. ātepen. verſ. ſed nūquid teſtis. ff. de legib.
72 Vbi ꝙ de teſt. ſingularibus vnus debilitat dictum alterius, nec diſſentit Dec. conſ. 534.
73 nu. 11. ſeq. Et licet aliqui DD. dicant, teſtes ſingulares admitti ad probandū quid in genere, ideſt ad aſſumendas informationes,

tis nullam faciunt præſumptionem, nec vllum conſtituunt teſtimonij pondus.

49 *Mulieres quamuis ſint nobiles, & magnæ authoritatis, honeſtæ, & bonæ famæ, tamen admittũtur ad præſumptionem faciendam tantum.*

50 *Mulieres contra Clericos, & maximè contra Sacerdotes ſaltim de iure canonico non admittũtur ad teſtificãdũ.*

51 *Sacerdotij dignitas ſiue ordo non mediocrem in criminalibus facit præſumptionem excluſiuam delicti.*

52 *Teſtes etiam in crimine occulto, graui, & quando per alios veritas haberi non poteſt, quando repelluntur, nullum faciunt inditium, quamuis cum tortura depoſuerint.*

53 *Teſtes quando repelluntur, non poſſunt ex aliorum numero ſuppleri.*

54 *Teſtes quando repelluntur, adminicula non reddunt eos habiles.*

55 *Teſtes qui volunt ſupplere, requiritur, vt ſint integræ & præſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maiores.*

56 *Inditia indubitata & non leuia requiruntur ad Reum condemnandum pœna ordinaria.*

57 *Inditia indubitata requiruntur ad Reum torquendum. Immo nec etiam ipſa ſufficiunt.*

58 *Inditia ad torquendum debent eſſe talia, vt vix delictum denegari poſſit.*

59 *Mulieres nobiles, honeſtæ, & bonæ famæ in criminalibus ſolumodo aliqualem faciunt præſumptionem.*

60 *Mulieres ruſticæ, viliſſimæ conditionis, & defectum ſtatus, honoris & famæ patientes, cum haud qualem qualem faciant præſumptionem, nullo modo ad teſtificandum debent admitti.*

61 *Ratio eſt, quia nullum conſtituunt probationis gradum.*

62 *Mulieres quamuis admittantur ad præſumptionem faciendam; tamen ex ipſa ſola non torquetur Reus.*

63 *Teſtis quando dicatur ſingularis.*

64 *Teſtes illi dicuntur ſingulares, quando ſunt diuerſi, & diſcordes de loco, & tempore, quamuis de eadem re deponant.*

65 *Teſtes ſingulares non probant, nec ex eorum dictis ad pœnam criminis imponendam eſt accedendum.*

66 *Teſtes ſingulares dicuntur illi, qui in eorum depoſitionibus alios teſtes ſibi met ipſis non habent per omnia conteſtes.*

67 *Teſtes dicuntur ſingulares, quando vnus deponit de vno actu & alter de alio ideo in criminalibus non probãt.*

68 *Teſtes mille ſingulares tantum probant quantum vnus.*

69 *Singularitatis exceptio per aliorum teſtium numerum non ſuppletur.*

70 *Teſtes ſingulares prorſus diuerſi & ſi plures ſint, pro vno ſolo habentur, quia vnus dumtaxat de re qualibet teſtificatur.*

71 *Teſtes ſingulares quamuis mille minus probant, quam vnus.*

72 *Teſtis vnus ſingularis debilitat dictum alterius.*

73 *Teſtes ſingulares, quamuis dicantur admitti ad probandum quid in genere, ideſt ad inquirendum; tamen non admittuntur ad probandum quid in ſpecie, nempè contra perſonam Inquiſiti; quia exiguntur teſtes conteſtes, ac omni exceptione maiores.*

74 *Teſtium ſingularitas diuidit, & lacerat teſtimonia.*

75 *Teſtes vario modo loquentes auferunt verum ſenſum ſuarum depoſitionum.*

76 *Singularitas vbi eſt, ibi eſt etiam varietas.*

77 *Dictum, ſiue vox vnius, dictum nullius.*

78 *Teſtis vnus ſingularis non poteſt ſupplere alium.*

79 *Teſtibus ſingularibus vt non credatur lege diuina, pontificia, & cæſarea ſtatutum eſt.*

80 *Teſtes patientes plures defectus nec etiam in exceptis vllum faciunt inditium.*

81 *Teſtibus ſingularibus nec etiam in cauſa hæreſis tam priuilegiata creditur.*

82 *Teſtes ſingulares ſi in alijs criminibus non probant, multo minus in crimine hæreſis probabunt; cum in eo vberiores deſiderentur probationes.*

83 *Hæreſis ſpecies niſi ſit plene probata; ideſt per duos teſtes cõteſtes & idoneos nec quis probatur hæreticus.*

84 *Singularitas diuerſificatiua dicitur, quando teſtes diuerſi ſunt in loco, & tempore, quia videntur deponere de diuerſis actibus.*

85 *Temporis diuerſitas diuerſitatem factorum, ſeù actuum inducit.*

86 *Teſtes dicuntur ſingulares, quando vnus eſt teſtis in facto ſuo proprio & alius in factis aliorum.*

87 *Singularitas obſtatiua eſt quando ex dictis teſtium naſcitur repugnantia, & contrarietas obſtans, & repugnas veritati.*

88 *Teſtis ſingularis obſtat alteri teſti, quando deponit de facto proprio, quod eſt diuerſum à factis aliorum, vel deponit de diuerſo facto in diuerſo loco, & tempore ab alio facto, & non habet alium teſtem ſibi met ipſi conteſtem*

89 *Singularitas Cumulatiua, ſeù Adminiculatiua non dicitur, quando plures teſtes ſunt, & quiſq; ipſorum deponit in facto proprio; quia non poteſt ſe ipſum adminiculari, & supplere, cum teſtes non ſe ipſum ſed aliũ adminiculari, & ſupplere poſſit.*

90 *Teſtis vnus vt alium ſupplere, & adminiculari poſſit, opus eſt, vt ſit preſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maior.*

91 *Teſtis vnus inhabilis non poteſt ſupplere dictum alterius.*

92 *Perfectum non poteſt oriri ex pluribus imperfectis.*

93 *Supplementum, ſiue adminiculatio teſtium inhabilium ſit in ciuilibus, non in criminalibus.*

94 *Singularitas adminiculatiua vt locum habeat, opus eſt, vt omnes teſtes deponant ſuper eodem facto, & non vnus de vno, & alius de alio facto.*

95 *Factorum diuerſitate teſtium intentiones, & probationes remanent dubiæ, & incertæ.*

96 *Singularitas adminiculatiua vt habeat locum, opus eſt, vt vnus ſit teſtis in facto alterius.*

97 *Teſtium munus non eſt iudicare, ſed quod oculis viderunt teſtimonium ferre.*

98 *Teſti affirmanti, quod verè ſcire non poteſt, non eſt credendum.*

99 *Ex diuerſis pluribus non poteſt oriri integrale.*

100 *Probationes diuerſæ, & imperfectæ non coniunguntur in criminalibus.*

101 *Teſtes ſingulares validum aliquod non faciunt inditium.*

102 *Teſtium ſingularium dicta non poſſunt dici dilucidæ, & claræ probationes.*

103 *Conuictus dici non poteſt, qui non habet contra ſe teſtes idoneos, & legales, ac per omnia cõteſtes, & cõformes.*

104 *Offenſus contra offendentem non probat, quia eſſet teſtis in cauſa propria.*

105 *Offen-*

105 Offenſum qui ſe dicit ab aliquo, ſtatim ſe eiuſdem declarat inimicum capitalem.
106 Inimicus capitalis nec in exceptis ad accuſandum admittitur.
107 Crimina excepta ſunt crimen hæreſis, læſæ maieſtatis, ſimoniæ & ſimilium.
108 Offenſio, ſiue iniuria atrox atrocem, & grauem parit inimicitiam.
109 Offenſi, & querelantis dictum nec ad inquirendum, nec ad capturam facit inditium.
110 Offenſus quando querelas non ad probationem, ſed ad inſtructionem tantum eſt examinandus.
111 Offenſo etiam in articulo mortis exiſtenti non creditur.
112 Denuncians delictum commiſſum ab aliquo poſt tres menſes præſumitur calumnioſus.
113 Silentium longum in querelando, ſeù denunciando arguit dolum & querelam calumnioſam.
114 Denuncians delictum poſt aliquos annos euadit criminoſus.
115 Criminoſus à teſtificando repellitur.
116 Criminoſus quando ad teſtificandum admittitur, non admittitur ſine tortura.
117 Accuſatio criminalis parit inimicitiam capitalem.
118 Inimicitia capitalis contrahitur, quando mouetur lis criminalis tam reſpectu mouentis, quã illius, cui mota eſt.
119 Accuſatio quando ortum habuit ab inimico, non eſt attendenda.
120 Copie, non eſt plus credendum quam originali.
121 Inimicus nec cum tortura admittitur.
122 Teſtis vilis, & pauper ſimul, quamuis ſuum dictum confirmauerit in tortura; nec in delictis occultis, Difficilis probationis, & quando veritas per alium haberi non poteſt. admittitur.
123 Teſtis plures patiens defectus nihil omninò probat.
124 Tortura purgat vnum tantummodo defectum non duos, vel plures.
125 Teſtis vilis ignotus, obſcurus, ac vilem artem exercens non admittitur ſine tortura.
126 Teſtis vilis, obſcurus, ignotus, ac vilem artem exercens maximè in cauſa capitali, & ardua non admittitur ſine tortura.
127 Teſtis vilis, obſcurus, & vilem artem exercens à teſtificando repellitur.
128 Mulier ruſtica, vilis, & pauper modo vnam domum, modo aliam frequentans, & ad ciuitatem ad res vendendas, aut emendas vadens meretrix præſumitur.
129 Odioſus contra alium nullam fidem facit.
130 Odioſus, & inimicus præſumptus à teſtimonio repellitur.
131 Odium licet non probetur, tamen vt quis à teſtificando repellatur, ſatis eſt conſtare de inimicitia, & odij cauſa.
132 Inimicitia capitalis oritur, ex prolatione iniuriarum.
133 Inimicitia capitalis oritur, quando quis altercatus fuit cum aliquo.
134 Teſtes deponentes per eundem premeditatumq; ſermonẽ ſuſpecti ſunt, quod antea coniurauerint, & ſubornati fuerint.
135 Teſtes reddentes eandem cauſam, & rationem preſumuntur ſubornati.
136 Teſtis tractans de ſe exculpando, & alium inculpando etiam in occultis, etiam cum tortura non probat
137 Teſtis reprobatur, etſi cum tortura atteſtaretur, factum propriũ in depoſitione habens crimen admixtũ cũ alio.
138 Tortura proprij intereſſe vitium non ſupplet.
139 Teſtis tractans de ſuo vituperio, & damno euitando, & de bona ſama, & honore acquirendo, non probat.
140 Teſtis habens contra Inquiſitum conſimiles cauſas nullã facit fidem.
141 Teſtis deponens contra Sacerdotem non ſolum debet eſſe omni exceptione maior; ſed etiam à macula animæ, & corporis abeſſe debet.
142 Sacerdos ſemper præſumitur bonus, & verax.
143 Teſtis ſponte ſe ſubijciens examini non probat, quia Inquiſiti euaſit inimicus.
144 Inimicus præſumptus à teſtimonio repellitur.
145 Teſtis nimis animosè, & audacter deponens à teſtificando repellitur.
146 Teſtimonium procaci non creditur.
147 Teſtis ſolum quæ audiuit teſtificari poteſt, non autem quæ non audiuit.
148 Mulier ſe examinans ſub ſpe reportandi pudicitiæ, & caſtitatis laudem non probat.
149 Teſti quoties poteſt aſcribi laus, ſeù vituperium in cauſa, in qua deponit repellitur, quia non eſt idoneus.
150 Teſtis bis ſe examinãs contra aliquem repellitur, quia ex ſecunda depoſitione euaſit eius inimicus.
151 Laicus contra Sacerdotem in cauſa criminali nullum parit inditium.
152 Laicus non eſt par Clerico gradu & dignitate.
153 Teſtis vbi ob reuerentiam repellitur, examinatus nullum parit inditium
154 Laicus contra Clericum tribus de cauſis teſtimonium ferre non poteſt.
155 Teſti inuerisimilia deponenti non creditur, quia falſum depoſuiſſe præſumitur.
156 Veriſimile multum eſt attendendum à Iudice.
157 Inueriſimile quod eſt, habet falſitatis imaginem.
158 Inueriſimile quod eſt, non eſt credibile.
159 Sacerdos Magiſtratibus præponitur.
160 Inditia ſingula ſunt plenè probanda; ideſt per duos teſtes conteſtes, & idoneos.
161 Inditia leuia etiam in cauſa hæreſis nec ad carceratione͂, nec ad torturam; ſed ad ſolã præſumptione͂ ſufficiunt.
162 Inditia ad torturam debent eſſe veriſimilia, probabilia, non leuia, equiuoca, vel perſunctoria, ſed grauia, vrgentia, propinqua, certa, clara, & luce meridiana clariora.
163 Tortura vt inſligi poſſit, Iudex etiam in occultis, & difficilis probationis, non ſolum debet eſſe quaſi certus de delicto commiſſo; ſed etiam vt nil aliud ſibi deſit, quam delinquentis confeſſio.
164 Inditia tanto debent eſſe grauiora, & vrgentiora, quanto crimen eſt grauius, & atrocius; cum de graui agatur præiudicio.
165 Inditium vnum etiam in crimine hæreſis non ſufficit ad torturam, ſed plura requiruntur.
166 Inditia plura leuia ſimul iuncta in criminalibus non ſufficiunt ad torturam.
167 Inditia ſingula in ſuo genere imperfecta, quamuis plura, non poſſunt iungi ad faciendum vnum inditium perfectum ad torturam.
168 Inditia imperfecta quæ dicantur.
169 Tortura etiam in atrociſſimis non poteſt inferri, niſi legitima adſint inditia, quamuis in ſimilibus Iudex debet eſſe promptior ad eam inſligendam.

70 In-

170 *Inditia quando non ſunt indubitata, ſed ſunt quædam hominis præſumptiones, ad aliquam præſumptionem deueniri non poteſt.*

171 *Inditia indubitata ad pœnam pecuniariam tantum ſufficiunt.*

172 *Inditium nullum eſt adeò indubitatum, quin aduerſus illud poſſit probari contrarium.*

173 *Teſti de auditu nunquam eſt ſtandum.*

174 *Teſtis de auditu nullam præſumptionem facit.*

175 *Teſtis deponenti audiuiſſe ab offenſo minus creditur.*

176 *Teſtis de auditu auditus nihil prorſus probat.*

177 *Mulier quando forma eſt turpis, ceſſat præſumptio, quod quis cum ea carnaliter deliquerit.*

178 *Infamis ille verè dicitur, qui propria oris confeſſione fatetur delictum.*

179 *Infamis ſine tortura contra alium non poteſt admitti.*

180 *Infamis contra alium etiam cum tortura non poteſt admitti.*

181 *Infamia non in criminalibus, ſed in ciuilibus purgatur per torturam.*

182 *Infamia facti tollitur per ſolum Deum.*

183 *Teſtes inhabiles, quando veritas aliter haberi non poteſt, admittuntur in ſubſidium, ſed ad inquirendum tantū.*

184 *Infamis caret fide, & quia teſtimonij fundamentum eſt fides, ideo non probat, cum eius ſtatus ſit maculatus iuris diſpoſitione.*

185 *Infames non ſupplentur numero, ſed omnes à teſtimonio repelluntur.*

186 *Infames admittuntur in crimine occulto graui, & quando aliter veritas haberi non poteſt, quando agitur ciuiliter, non autem criminaliter.*

187 *Socius criminis infamis, criminoſus, vilis, & qui plures patitur exceptiones etiam in exceptis contra conſocium nullum parit inditium.*

188 *Confeſſis de ſe non creditur in alios niſi ad inquirendum.*

189 *Socius criminis ad teſtificandum non admittitur, quia eſſet teſtis in cauſa propria.*

190 *Teſti ſibi ipſi contrario nulla eſt adhibenda fides.*

191 *Teſtis vnum deponens, ſi ex interuallo aliud teſtificetur; etiam in tortura, nullam facit fidem.*

192 *Teſtis iudicare non debet ſuſpicionis arbitrio.*

193 *Teſtis deponere debet de his, quæ certitudinaliter nouit.*

194 *Teſti nimis animosè deponenti nullo modo eſt ſtandum.*

195 *Varietas in teſte facit, vt ſine alio inditio poſſit condemnari de falſo.*

196 *Varietas in teſte facit, vt ſine alio inditio torqueri poſſit.*

197 *Periurus tam in exceptis, quam in non exceptis omninò à teſtificando repellitur.*

198 *Periurus etiam quod cum tortura depoſuerit, in criminalibus non admittitur.*

199 *Periurium non purgatur per torturam.*

200 *Periurium vbi eſt, nulla iuramenti religio in eo conſiderari poteſt.*

201 *Periurus eſt infidelis Deo, & qui eſt infidelis Deo, hominibus fidelis eſſe non poteſt.*

202 *Mendax in vno mendax in omnibus, & in totum reputatur falſus & mendax.*

203 *Iuramentū eſt indiuiſibile.*

204 *Attentatum, ſiue conatus nec in atrociſſimis punitur, niſi ſequatur effectus.*

205 *Verba, quando eſt dubium, an inferant inhoneſtatem contra mulieres, ſemper ſunt interpretanda, vt nullam inhoneſtatem inferant.*

206 *Verba quando poſſunt accipi in bonum, & in Malum, nunquam ſunt interpretanda in damnum proferentis, ſed ſecundum illius mentem.*

207 *Verba quando ſunt dubia, ambigua, & multipliciter intelligibilia, in dubio ſenſus bonus accipi debet, quo delictum euitetur.*

208 *Verba dubia regulariter interpretantur ad fauorem proferentis.*

209 *Verba laſciua v. g. Core mio, bene mio, non denotant delictum, quia eſt dubium an quis ad malum, vel ad bonum protulerit, & in dubio in bonum accipi debent.*

210 Sermo; *qui habet dupplicem ſenſum, ideſt quod accipi poteſt in bonū, & in malū ſenſū bonus, accipi debet.*

211 *Verba dubia, & multipliciter intelligibilia ſemper ſunt interpretanda contra Fiſcum & inſtigatorem.*

212 *Inimicitiam qui contrahit cum vno de vna familia, præſumuntur ei inimici omnes de dicta familia.*

213 *Tortura ſi quis variat a primò dicto, eius variatio non dicitur ſanata per d. torturam.*

214 *Offendens aliquem in perſona oritur inter eos inimicitia capitalis.*

215 *Sacerdot. oſcula, & ſimilia capienda ſunt in bonam partē.*

216 *Mendaces oportet eſſe memores.*

217 *Inimicitia capitalis oritur ex ſola iniuriarum prolatione.*

218 *Famæ bonæ probatio omnia purgat inditia contra Reum exiſtentia.*

219 *Famæ bonæ probatio in genere tollit inditia de delicto in ſpecie.*
Famæ bonæ probatio elidit inditia, quamuis eſſent ſollemnia, & legitima.

220 *Famæ bonæ probatia tollit inditia ad torturam redundantia etiā in atrociſſimis, ex dictis ſocciorū criminis.*

CONSILIVM I.

IN defenſionem. N. iniuſtè
querelati; quod aliquas mu
lieres, ſingulas tamen di-
uerſis locis, & temporibus
non ſolum pluries ad tur-
pia, & inhoneſta ſollicita-
uerit, ſed etiam ipſarum nonnullas carnali-
ter cognouerit; illud omninò dicendum cen-
ſeo, quod malè ſentiunt DD. illi, qui dicūt,
quod in delictis grauibus, occultis, difficilis
probationis, & quando per alios veritas ha-
beri non poteſt, tā ad torquēdū, quā ad pro-
bandum, & condemnandum admittuntur, &
probant etiam teſtes inhabiles, vt ſunt dd.
mulieres contra ipſum examinatæ, quia ex
1 mea ſententia ſecus eſt: Nanque in quoli-
bet grauiſſimo crimine dd. teſtes quando di-
cuntur admitti, & probare, admittuntur, &
probant in genere, ideſt ad præſumptionem
faciendam, aut ad inquirendum, nempè ad
aſſummendas informationes delicti com-
miſſi; non autem in ſpecie, ideſt contra

per-

perſonā Inquiſiti, videlicet ad ipſum conuincendum, torquendum, & condemnandum. l. ſeruos. ff. de teſt. Clar. q. 24. verſ. vidi & plerũq; Fräc. c. 1. n. 4. de teſt. in ſexto Riminal. conſ. 361. num. 9. & 45. lib. 3. Muſcatell. in pract. crim. pag. mihi 222. num. 9. & 12.
2 Et id quamuis coadiuuentur adminiculis. Bal. in l. falſas. num. 3. C. de furt. Angel. in l. ſi quis ex argentarijs. §. cogantur. num. 6. ff. de eden. Marſ. ſing. 554. memini. Aym. conſ. 9. & 12. Natt. conſ. 298. num. 10. lib. 2. Rolan. conſ. 98 num. 34. vol. 4. Farinac. q. 43.
3 num. 153. Ratio eſt, quia teſtes ad probandum, & condemnandum debent eſſe integri, fide digni, omni exceptione maiores, & luce (vt aiunt) meridiana clariores; prout etiam ad torquendum. l. qui vltimò in fin. ff. de pęn. quam allegat Bart. in l. cunctos populos, & declarat ibi Iaſ. num. 51. l. ſciant cuncti. C. de probat. canonizata 2. q. vlt. c. Sciant cuncti. Vbi loquitur de probat. teſt. addit idoneorum; & dum de probat. indiciorum addit indubitatorum, & ibi not. luce meridiana clariorum. Farinac. q. 56. num. 121. & q. 43. num. 115. Soc. Iun. de reg. 425. in 1. fal-
4 lent. Gloſ. & communiter DD. Et hanc adducunt rationem, quia cum in criminalibus de hominis ſalute tractetur, ideò arctior requiritur probatio. l. qui accuſare. C. de probat. Boer. deciſ. 164 num. 1. Dec. conſ. 415. Farinac. q. 86. num. 6. Boſſ. tit. de conuict. num. 9 11. & 13. Vulpell. conſ. 12. num. 8.
5 Quod procedit etiam ad conuincendum hæreticum. l. vlt. C. de probat. Oldrad. conſ. 210. Anchar. in c. accuſatus. in princ. de hæret. lib. 6. Simanc. Enchirid. tit. 34. de pro-
6 bat. num. 1. Alia quoque adeſt ratio, quia quanto crimen eſt grauius, & atrocius (vt aliàs dictum eſt) tanto inditia debent eſſe grauiora, validiora, & vrgentiora. c. Vbi periculum de elect. in ſexto Rolan. conſ. 361. num. 32. vol. 3.
7 Et nè teſtes dicantur omni exceptione maiores, ſufficit quilibet defectus, quælibet macula, & quælibet exceptio etiam minima aut in dictis, aut in perſonis ipſorum. Vt poſt multos, quos allegat, ſcribit Maſcard. de probat. lib. 1. in præfatione. q. 6. num. 68. ſeq. & lib. 2. concluſ. 855. num. 10. Aret. in c. litteris. col. 6. verſ. ſed ſequitur. de teſt. Iaſ.
8 in l. ſi quis. col. 1. ff. ſi quis caut. Vnde omninò dicendum, quod illi teſtes dicuntur omni exceptione maiores, quibus nihil poteſt opponi, & ſuperant etiam omnem friuolam exceptionem, & nullam pœnitus patiuntur maculam; immo & vndiq; ſunt inuulnerabiles, aliàs ſecus. l. 1. §. Idem Cornelio. l. maritus. Vbi Gloſ. in verb. illicitè. in fin. ff.
9 de quæſt. Clar. q. 21. verſ. vnus teſtis. Vbi reprehendit Iudices, qui de facili ex depoſitione teſtis inhabilis Reos torquent. Vbi atteſtatur de communi. Alex. conſ. 180. col. 2. vol. 6. Gram. conſ. ciuil. 59. num. 17. & conſ. 35. num. 35. Soc. Iun. conſ. 39. vol. 2. nu. 59. Bart. in l. maritus. ff. de quæſt. Gloſ. in § Item verborum. Inſtit. tit. de inutil. ſtipul. Crott. tract. de teſt. num. 10. Gloſ. notab. in c. 1. in verb. maiores. de conſanguinit. & affinit. Pariſ. conſ. 152. vol. 4. nu. 6. Cœpol. conſ. 32. num. 2. ſeq. loquens in proprijs termi-
10 nis. Burſat. conſ. 20. n. 22. lib. 1. Vbi quod mulieribus plenè non creditur in criminalibus ob magnitudinem præiudicij. Cæphal. conſ. 233 num. 23. lib. 2. Dec. conſ. 429. num. 12. verſ. quarto in criminalibus. Maſcard. de probat. concluſ. 459. num. 6. & 9. lib. 2. & concluſ. 1360. num. 4. Farinac. q. 61. num. 22.

Illudque dd. DD. apprimè ſcire debent, quod in crimine occulto, & difficilis proba-
11 tionis teſtes inhabiles dicũtur admitti, & probare, admittitur, & probant tantũ, quãdo de crimine agitur ciuiliter, ſecus ſi criminaliter. Ità Boſſ. poſt Bart. Aret. & alios, quos allegat in tit. de indit. num. 177. Ratio eſt, quia (vt dictum eſt) in criminalibus teſtes de-
12 bent eſſe omni exceptione maiores: Inhabiles verò, ſi admittantur, non ſunt omni exceptione maiores. Burſatt. conſ. 216. num. 39. Vbi alijs relatis atteſtatur de communi opinione. Ludou. Peguer. deciſ. crim. 17.
13 num. 38. in fin. & ſeqq Et licet vulgò dici ſoleat, quod in atrociſſimis licet Iudici iura tranſgredi; Sanctius tamen eſt, & multo melius facit Iudex, etiam in atrociſſimis iuris diſpoſitionem adamuſſim ſeruare, quam iura tranſgredi. Vt benè tradit Iodoc. in pract. crim. c. 55. num. 9. verſ. in omnibus verò delictis. Marſ. in pract. §. diligenter. num. 175. Gram. vot. 34. in fin. Rolan. conſ. 12. nu. 76.
14 lib. 3. Imò etiam in atrociſſimis ad torquendum Reum legitima præcedere debent inditia. Rolan. d. conſ. num. 89. Riminal. conſ.
15 361. num. 32. ſeq. lib. 3. Et quatenus ſecundum vulgi opinionem dicere velimus, in atrociſſimis licere Iudici iura tranſgredi; id vtique intelligitur in puniendo, & ſic poſtq̃ plenè, & verè conſtat de delicto commiſſo; ſecus

ſecus autem in procedendo, vbi eſt dubium,
an Reus commiſerit delictum,vel non. Fol-
ler. in pract. crim. in verb. Item quod ſuffo-
cauit ſororem.num. 57. Boſs.tit.de for.com-
pet.num.65. Gabr.lib.7.concluſ.1.num.28.
Rolan.conſ.7. num.42. lib. 1. & conſ. 12.
num.72.ſeq. lib. 3. Hieron. Gabri.concluſ.
170.nu. 26.lib. 1. & eſt communis opinio.
Vt per Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ.
137. num. 5.
16 Nec facit, ſi per dd. DD. dicatur, quod te-
ſtium inhabilium numerus ſupplet defe-
ctum alterius teſtis minus idonei ; quo-
niam id procedit (vt dictum eſt) in ciuilibus,
non autem in criminalibus. Iaſ. in Auth. ſi
verò contigerit. C.de Iud. Marſ. ſing 477.
verſ.limita tamen.& conſ.109.n.6.Hyppol.
ſing. 477 verſ. limita tamen. Ruyn. conſ.
149.num.11.lib.2. Burſatt.conſ.32.num.13.
17 lib.3. Ratio eſt, quia quod nihil eſt ſupple-
mentum non recipit. l. ſed ſi manente. ff. de
precar. Rolan.conſ.16.num.18.vol.1.Ber-
taz.conſ.28.num 3.& conſ.234. nu.1.lib.1.
Vbi atteſtatur de communi. Dec. conſ. 133.
vol. 4. Gram. conſ. 45. Farinac. conſ. 6.
num. 19.
18 Cæterum vt dd. DD. pœnitus à ſua rece-
dant opinione,dicitur,quod nec etiam omnes
teſtes inhabiles admittuntur ad d. præſum-
ptionem faciendam, ſeù ad inquirendum ;
quoniam in delictis atrociſſimis ſolummodo
poſſunt teſtificari illi, qui ſunt ſimpliciter in-
habiles, non autem qui ſunt perpetuò inha-
biles, veluti dd. mulieres : Nanque cantat
Conſtitutio Pij Quinti in Bullario par. 2. fol.
mihi 137. & ſubintrat quoque diſpoſitio
Conſtitutionis Sixti Quinti 6. in ordine de
qua in Bullario. par. 2. fol. mihi 375. non-
nullos delinquentes, qui ſunt declarati per-
petuò inhabiles, etiam quod veritas aliter
haberi non poſſit, & agatur de crimine atro-
ciſſimo teſtificantes nulum pœnitus facere in
ditium, & maximè ad torturam. Fœlyn. in
c.cum dilecti. num. 10. ſeq. de accuſ. Rimi-
nal.conſ.361.n.9. Marſ.ſing.197.poſt med.
Quæ cum ità ſint, illud firmiſſimè aſſero,
quod non ſolum dd. mulieres in hac crimi-
19 nali cauſa examinatæ; Sed etiam omnes alię,
cum ex iuris canonici diſpoſitione ad teſtifi-
candum ſint perpetuo inhabiles,omninò sũt
repellendæ. Probatur in c.mulierem. ibi nec
teſtis eſſe, & ibi Gloſ.in verb. nec teſtis. 33.
q.5. & in c. forus. in fin. ibi ſi vir, non fœ-
mina. Et ibi Gloſ.in verb. Fœmina.de verb.
ſignificat. Item Gloſ.in c.quoniam. in verb.
mulieres. verſ. iſtud ſic intelligi debet èxt.de
teſt. Farinac. q. 59.num. 3. Et quando te-
ſtes ad teſtificandum ſunt perpetuò inhabi-
les,nullo modo attenduntur. Ioan. Andr. in
ſummario. Anan.num. 1. Bal.in ſummario.
Abb. num.1. Fœlyn. & Arct in ſummario.
Monticell. in ſuo Reperto. teſt. verb. laicus
contra Clericum.fol.47. col. 1. verſ. 2. ſeq.
Maſcard.de probat. concluſ.962 lib.2.nu.1.
Et ità cantant ſupradictę Conſtitutiones P. j
Quinti. & Sixti V. Et maximè q̃ñ dd. Mulie
res deponũt in cauſa capitali graui.Ioã.Andr.
ad Spec.tit.de teſt. §. 1. Alex.conſ. 11.nu.2.
Cœpoll.conſ.32. Marſ.conſ.22.Gram.conſ.
20 24. In terris verò Eccleſiæ ſeruatur ius ca-
nonicum. Horat. Lut. conſ. 161. num. 17.
lib.1. Hyppol. Riminal. conſ. 217. num. 2.
lib. 2. Et eſt receptiſſima ſententia, quod in
terris Eccleſiæ mediatè, & immediatè ſubie-
ctis mulieres non admittantur ad teſtifican-
dum. Ioan. Andr.conſ.17. Petr. Duena reg.
315. Clar.lib.ſent. §. fin.q. 24. verſ. iure ca-
21 nonico, Vulpell.conſ.1.num.7. Et iure qui-
dem optimo in criminalibus repelluntur ;
tum quia, cum ſint inhabiles ad Sacerdo-
tium, non poſſunt deponere contra ſacerdo-
tem. 2.q.7.c. ipſi Apoſtoli.col.3.c.accuſatio
22 Epiſcoporum. 2.q. 7. Tum etiam de earum
natura ſunt fallaces, mendaces, periuræ, do-
loſæ, mutabiles, corruptibiles. Vt ſcribit Al-
ber.in l.qui teſtamento. §. mulier. num. 1. ff.
de teſtam. nec diſſentit Ariſtot. lib. 9. de
animalibus.c. 1.Barbat.conſ 54 num.2. lib.
1. Tiraquell.ff. connubial. l. noua. num. 45.
ſeqq. reaſſumit Maſcard.de probat. concluſ.
762. num.3. Farinac. d.q.59.num.4. Gram.
23 conſ.42. Et D. Paul. ad Thimot. primo c.5.
Mulieres verboſas appellat.
24 Repelluntur etiam, quia in dubio fœminæ
ſemper præſumuntur malæ. Vt ſcribit Bart.
in l.Pater Seuerinam.§. Socrus. ff.de condit.
25 & demonſtrat. Et quidam aiunt in toto cor-
pore iuris non reperiri mulierem aliquam
(ſanctis mulieribus exceptis) ſemel bonam
appellatam. Et plura contra Fœminas alle-
legata leguntur in Sylua Nuptiali lib. 1. in
princ. num. 8. ſeqq. quod citra iniuriam di-
ctum ſit. Hinc eſt, quod de iure canonico d.c.
forus.de verb ſignificat. Gram. conſ.43.n.3.
26 nec etiam examinatæ aliquod faciunt indi-
tium. Bart. in l. 1.§. ſi cum quid. ff. de quæſt.
27 Alia quoque adeſt ratio, quoniam fœmina
varium,& mutabile cor habet,& varium, &
mu-

Digitized by Google

mutabile teſtimonium inducit, d. c. forus. §. teſtes. de verb. ſignificat. Et ibi Gloſ. in verb. Varium adducit verſum. Quid leuius fumo? Flamen. Quid flamine? ventus. Quid vēto? Mulier. Quid muliere? Nihil. Vnde benè alius verſus. Fœmina fallere, falſaque dicere, quando carebit Beccaria piſcibus, & Mare fluctibus tumque carebit. Et alibi Fœmina nulla bona, quia ter mutatur in hora.

Additur etiam, quod mulieres pluribus alijs de cauſis à teſtificando ſunt repellendæ.

28 Prima cauſa eſt, quia ob pauperratem faciliores ſunt ad amandum, & faciliores ad peierandum. Burſatt. conſ. 346. num. 13. vol. 4. Vbi quod iſta opinio eſt maximè æquitati conſona, nec diſſentit Riminal. conſ. 217.
29 num. 2. lib. 2. Secunda cauſa eſt, quia mulieres à molitie mentis, & inconſtantia ſunt di-
30 ctæ inſtabiles. 23. q. 7. c. propoſuiſti. Tertia cauſa eſt, quia ſunt plenę rimarum, & ſolummodo celare ſolent, quod ignotāt, vt faciunt pueri. Et Cato in omnem vitam pœnituit, ſe arcani quicquam mulieri crediſſe: Quo circa Ariſtoteles lib. 5. Politico. c. 11. ſcribit inter multa, quibus diutius imperium Tirannis conſtruuatur, illud eſt, cum facultas datur mulieribus vagandi per domos, ex quo ſecreta pandeant. Et S. Antonius in ſua 3. par. contra Mulieres infraſcriptum recitat Alphabetum.

Mulier eſt

31 *Auidum animal,*
Beſtiale Baratrum,
Concupiſcentia carnis,
Damnoſum Duellum,
Eſtuans Aeſtus,
Falſa fides,
Garrulum Guttur,
Herinus armata,
Inuidioſus ignis,
Kalumniarum Kaos,
Lapida lues,
Monſtruoſum mendacium,
Naufragi Notrix,
Opifex odij,
Prima peccatrix,
Quietis quaſſatio,
Ruina regnorum,
Silua ſuperbiæ,
Truculenta Tyrannis,
Varietas varietatum,
Xantia Xerſis,
Ymago Ydolorum,
Zelus Zelotipius.

Itaque cum mulieres tot, tantoſque patiantur defectus, parum, aut nihil refert, ſi per dd. DD. dicatur illas in atrociſſimis in ſubſidium
32 eſſe admittendas; quoniam id procedit, quando actu, & habitu, & ex natura negotij alij teſtes habiles haberi non poſſunt: Verum quando delictum prætenditur patratum in via publica, de die, & ſic habiles poſſunt ha-
33 beri, ſecus. Et quando in ſubſidium dicuntur admitti in crimine excepto, admittuntur ad accuſandum, ſeù ad denunciandum tantum. Gloſ. in d. c. forus. in verb. Fœmina:
34 non autem ad torquendum, probandum, & condemnandum; quoniam non dicuntur omni exceptione maiores, prout requiritur in cauſis criminalibus (vt dictum eſt) ſciant cuncti. C. de probat. d. l. qui vltimò. ff. de pœn. Boſſ. tit. de conuict. & poſt Parid. de Put. quem allegat, tradit Bertaz. d. conſ. 116. numero 19.

Cæterum quid multa? illud omninò dicitur, quod mulieres omnes in omnibus, & per omnia regulariter non ſunt omni exceptione maiores. Cœpoll. conſ. 32. col. 2. Crauetr.
35 conſ. 99. nu. 5. Immo nec etiam in exceptis; immo ex ſolis earum dictis non dicuntur teſtes omni exceptione maiores, prout in cauſa capitali, & ardua requiritur. Veronen. conſ. 32. col. 2. Alex. conſ. 99. lib. 1. & conſ. 176. lib. 2. quem refert, & ſequitur Dec. l. 2. col. 4.
36 verſ. & caſu quo. ff. de reg. iur. Sed earum dicta ſufficiunt ſolum ad faciendum modicam præſumptionem; non autem ad torquē-
37 dum, & probandum: Ratio eſt, quia (vt dictum eſt) ad torquendum, & probandum teſtes debent eſſe omni exceptione maiores. Soc. de reg. iur. 425. lib. 1. fallent. Farinac. de indit. & tortu. q. 43. num. 115. Cæphal. conſ. 32. Rolan. conſ. 24. num. 63. lib. 1.
38 Et eſt regulare, quod teſtes ſubſidiarij, vt sūt dd. mulieres, non admittuntur in cauſis vt integri. Butr. conſ. 24. in fin. Alciat. reg. 1. præſumpt. 39. num. 5. Boſſ. de indit. n. 176.
39 Et id quamuis eſſent plures; quia etiam tunc nec ad torquendum, nec ad condemnandum ſufficiunt. Ità Bal. in l. cunctos populos. C. de ſumm. Trinit. & fid. cathol. & in l. 1. ff. de quæſt. quem refert, & ſequitur Gram. conſ.
40 32. num. 14. Et maximè quando ſunt infames infamia facti. Vulpell. conſ. 95. nu. 5. Vbi quod iſto caſu nec in ſubſidium admittuntur, quamuis etiam cum tortura. Per ea, quæ tradit Boſſ. in tit. de tortu. teſt. num. 3. Igneus in l. 1. §. ſerui appell. num. 79. cum plu-

Digitized by Google

plutibus ſeqq. ff. ad Sillan. Marſ. conſ. 102.
num. 15. præſertim quando pluribus ſcatent
moibis. Soc. conſ. 118. in princ. Dec. l. fœ-
minæ. ff. de reg. iur. Vulpell. d. conſ. 9. nempè
quando ſunt pauperes, viles, inhoneſtæ, cul-
patæ vitæ, atque ſtatus, famæ, honoris, &
perſonæ patiuntur defectum; quoniam tunc
modicum faciunt inditium, aut pœnitus re-
pelluntur. Gram. conſ. 59. vol. 2. latè Rolan.
d. conſ. 24. num. 63. lib. 1. l. 3. verſ. culpatæ
vitæ. ff. de teſt. Alex. conſ. 11. vol. 1. Crott.
tract. de teſt. num. 46. c. licet. de for. compet.
42 latè Gram. conſ. 38. num. 8 Immo ſola pau-
pertas ipſas repellit, cum non dicantur ido-
neæ, prout requiritur in criminalibus. Bal. l. ſi
43 quis teſtium. num. 5. de teſt. Et quando te-
ſtes requiruntur omni exceptione maiores,
44 debent ſuperare etiam omnem friuolam ex-
ceptionem. Alex. conſ. 180. vol. 6. col. 2.
Gram. conſ. 59. num. 17. in criminalibus.
45 Et quamuis iuxta Conſtitutionem Prouinc.
March. lib. 4. recipiantur in teſtimonium in
quolibet maleficio; ſemper tamen intelligun
tur recipi, dumodo non ſint infames, nec
alium patiantur defectum. Vulpell. d. conſ.
95. num. 5. Vbi quod in caſu mulier nec
in ſubſidium admittitur (vt dictum eſt) Marſ.
d. conſ. 102. num. 15. Quam Conſtitutio-
nem refert Farinac. tract. de oppoſit. contra
46 teſt. q. 59. num. 16. & dicit tantum habere
locum, quando ſunt idoneæ, dignæ, & omni
exceptione maiores. Ioan. de Amic. conſ.
87. num. 8. ſeq. lib. 1. Dec. conſ. 310. nu. 5.
Rolan à Valle d. conſ. 24. num. 64. ſeq. lib. 1.
47 Et Iudex multum conſiderare debet, an mu-
lierum teſtimonio ſit habenda fides, nec nè,
ac illarum qualitates pariter conſiderare de-
bet. Ità eleganter ſcribit Iodoc. in pract. crim.
c. 50. Rubr. de probat. teſt num. 25. Et eo
magis repelluntur, quando tam ratione loci,
quam temporis poſſunt haberi teſtes habiles;
puta quia de die, & in via publica prætendi-
48 tur commiſſum delictum: Ratio eſt, quia mu
lieres quando non ſunt nobiles, & magnæ
authoritatis non admittuntur in teſtimoniū.
Tradit Caſtren. l. lutius. ff. de infam. Blanc.
49 tract. de indit. num. 367. Immo etiam quam-
uis ſint nobiles, magnæ authoritatis, honeſtę,
& bonæ famæ, admittuntur tantum ad præ-
ſumptionem faciendam, ex qua ſola Reus
torqueri, & condemnari minimè poteſt.
Et maximè Sacerdos. Iacob. Leoniſſa conſ.
crim. diuerſ. lib. 1. conſ. 55. numero 12.
50 Nec ab re videri debet; quoniam mulieres
contra Clericos, & maximè Sacerdotes ſal-
tim de iure canonico non admittuntur ad
teſtimonium. d. c. mulierem. q. 5. d. c. forus.
§. fin. de verb. ſignificar. c. quoniam. & ibi
Gloſ. & communiter DD. de teſt. Spec. in
tit. de teſt. §. 1. num. 83. verſ. ſecundum Ca-
nones autem. Alber. in d. l. qui teſtamento. §.
mulier. num. 4. verſ. de iure autem canonico.
& ibi Paul. de Caſtr. & Innoc. ff. de teſtam.
Rolan. d. conſ. 24. num. 13. lib. 1. Farinac. d.
51 conſ. 38. num. 11. Ratio eſt, quia ſacerdotij
dignitas, ſiue ordo non mediocrem in crimi-
nalibus de ſe facit præſumptionem excluſi-
uam delicti, ex quo habet pro ſe iuris præ-
ſumptionem; Et volens probare contrarium,
clariores, & lucidiores debet deducere pro-
bationes. Dec. conſ. 175. num. 15. Cæphal.
d. conſ. 138. num. 18. lib. 1. Et hæc iuris prę
ſumptio dicitur liquidiſſima probatio. l. licet
Imperator. & ibi Alex. & Iaſ. de legat. primo
Gloſ. in l. tutor petitus. C. de petit. tuto. In
tantum quod Reo ad reportandam victoriā
ſufficit probatio per ſimilem præſumptionē.
Angel. in l. 1. ſecundo notab. C. de teſtam.
52 Fœlyn. Rubr. de Reprobat. col. 2. Et quando
teſtes repelluntur, nullum ferè faciunt indi-
tium, quamuis cum tortura depoſuerint.
Aym. conſ. 66. num. 55. & 57. Gratt. conſ.
45. num. 22. in fin. Cæphal. conſ. 65. num.
27. ſeq. lib. 1. Buriatt. conſ. 135. num. 2.
Vbi atteſtatur de communi ſcripſerunt id pro
cedere etiam in crimine occulto graui, &
alias in caſu in quo per alios veritas haberi
non poſſit. Fœlyn. d. c. cum dilecti. num. 10.
ſeq. de accuſati. Hyppol. conſ. 361. nu. 9. &
53 27. Nec poſſunt ex aliorum numero ſupple-
ri. Gram. deciſ. 11. num. 20 Natt. conſ. 298.
num. 10. lib. 2 Gabriel tit. de teſt. concluſ. 7.
num. 8. Rolan. conſ. 98. nnm. 34. Franc.
Bec. conſ. 85. num. 19. lib. 1. quoniam admi-
54 nicula non reddunt eos habiles. Vltra quod
teſtes, qui volunt ſupplere, requiritur, vt ſint
non ſolum integri, ſed præſtantiſſimæ fidei,
& omni exceptione maiores. Aym. conſ. 99.
num. 10. Corn. conſ. 172. n. 2. lib. 2. Gabriel.
tit. de teſt. concluſ. 5. num. 4. ſeq. lib. 1. Franc.
Becc. conſ. 45. num. 20. l. ſciant cuncti. C. de
probat. Bolſ. tit. de conuict. Et poſt Parid. de
Pu. quem allegat, tradit Bertaz. conſ. 116.
num. 19.

Cæterum quid multa? illud omninò dicitur,
quod mulieres omnes iure optimo à teſtifi-
55 cando repelluntur: Ratio eſt, quia ad Reum
condemnandum pœna ordinaria requirun-
tur

tur inditia indubitata, non autẽ leuia, vt ſunt
inditia ipſarum contra Inquiſitum examina-
tarũ. Bal. in l. fin. in fin. C. de probat. nec diſsẽ
tit Clar. q. 20. verſ. ſcias tamen, loquens de
Reo grauato inditijs indubitatis, & violen-
tiſſimis; quæ nimirum nec etiam ad torturam
ſufficiunt, quamuis nullam habeant difficul-
tatem, quare delictũ fuerit commiſſum. Ra-
tio eſt, quia inditia indubitata ad pœnam pe-
cuniariam tantum ſufficiunt. Boſs. tit. de con-
57 vict. nu. 35. Nec ab re videri debet, quoniam
nullum inditium eſt adeò indubitatum, quin
aduerſus illud poſſit probari contrariũ. Boer.
decif. 165. n. 1. Et dato, & non conceſſo quod
ſufficiant; tamen debent eſſe talia, quod non
ſolum nullam habeant difficultatem ẽt mini-
mam. Boſs. de indit. ante tortu. n. 37. Bertaz.
conſ. 60. n. 8. lib. 1. Vbi de cõi; ſed etiam opus
eſt, vt crimen tangant. Gloſ. in c. 1. de cõfeſs.
ob illam dictionem Aliæ, quæ eſt relatiua, &
repræſentatiua eiuſdem qualitatis. Gloſ. in l.
quidam relegatus. in verb. amicis. ff. de reb.
dub. Quod maximè à Criminaliſtis, & in cri-
minalibus eſt notandũ. Angel. l. conditiona-
58 liter. C. de quæſt. Veronen. cõſ. crim. 39. n. 8.
Immò inditia debent eſſe talia, vt vix poſſit
denegari delictum. Oſac. deciſ. 79. nu. 55. ſeq.
59 Quæ quidẽ inditia cũ de iure nec ẽt poſſint
parere mulieres nobiles, honeſtæ, & bonę fa-
mæ, quæ ſolumodò in criminalibus aliqualẽ
faciunt præſumptionem. Gram. conſ. 59. vol.
2. multo minus facere poſſunt mulieres con-
tra Inquiſitum examinatæ; cum ſint ruſticæ,
viliſſimę conditionis, & defectum ſtatus, ho-
noris, & famæ, quod citra iniuriam dictũ ſit,
60 patiãtur; Vnde cum nec etiam qualem qua-
lem faciant præſumptionem, nullo modo ad
teſtificandum potuerunt admitti. latè Rolan.
61 d. conſ. 24. n. 63. lib. 1. Quinimò quod magis
eſt, nec mulieres nobiles, magnę authoritatis,
honeſtæ, & bonæ famæ (vt dictum eſt) nullã
faciunt præſumptionem, nec vllũ conſtituũt
ꝓbationis gradũ Tradit Caſtrens. l. lutius. ff.
de infã. Blãc. tract. de indit. n. 367. Sed dato,
62 & nõ cõceſſo, ꝙ admittãtur ad d. præſũptio-
nẽ faciẽdã; tamẽ ex ipſa ſola nemo poteſt tor
queri, aut damnari, & maximè Sacerdos. Ia-
cob. Ieoniſſa cõſ. cri. diuerſ. lib. 1. & cõſ. 55. n. 12
Additur quoq; quod dd. mulieres ex pluribus
alijs infradicendis in hac criminali cauſa pro
63 bant. Primò quia omnes ſunt ſingulares in
earum depoſitionibus. cum. N. Inquiſitũ di-
uerſis locis, & temporibus eas carnaliter co-
gnouiſſe, atq; ad turpia & inhoneſta ſollici-
taſſe depoſuerint c. licet cauſã. Vbi not. õnes
de probat. l. iuſiurandi. C. de teſt. Viui. com-
mun. opin. in verb. ſingularis, & ideò nõ ſunt
attendendæ. Carrer. in pract. in 2. tract. de in-
dit. §. ſeptimum inditiũ. nu. 8. Foller. in pract.
in verb. Et ſi confitebuntur. nu. 2. par. 2. Viui
opin. 138. num. 6. Burſatt. conſ. 166. num. 20.
ſeq. lib. 2. Vbi de comuni. Bagarott. tract. de
teſt. n. 63. Crott. tract. de teſt. n. 324. Ratio eſt,
64 quia teſtes de loco, & tempore diuerſi, & di-
ſcordes; quamuis de eadem re deponant, ta-
men ſingulares ſunt, ideò non probant, neq;
65 ex talium dictis ad pœnam criminis impo-
nendam vllo modo eſt accedendũ. Director.
Inquiſit. 3. par. pag. mihi 618. ſeq. cõm. 121.
66 col. 1. ſeq. Et illi teſtes ſingulares dicũtur, qui
in eorũ depoſitionibus alios teſtes ſibi met-
ipſis nõ habent per omnia cõteſtes, & cõfor-
mes, ſeù concordes. Vt optimè ſcribit Pract.
Papiẽs. in forma oppoſita cõtra teſt. verſ. sũt
etiã ſingulares. Director. Inquiſit. 3. par. pag.
mihi 616. cõm. 161. col. 2. Imo teſtes dicũtur
67 ſingulares, qñ vnus deponit de vno actu, &
alter de alio, ꝓut in caſu de quo agitur; ideò
nõ ꝓbãt, nec in criminalibus debent admitti.
Clar. q. 3. verſ. dixi ẽt. Bertaz. conſ. 273. n. 5.
ſeq. vbi alios refert, & cõſ. 452. n. 16. ſeq. Vbi
de magis cõmuni, & veriori. Director. Inqui-
ſit. par. 3. cõm. 121. verſ. poſtremò. Vnde Bal:
in d. l. iuſiurandi. col. 3. nu. 4. verſ. deinde nota
rationẽ, dicit tãtũ probare mille teſtes ſingu-
68 lares, quãtũ vnus; iũ quia nume. nõ ſupplet
hãc exceptionẽ ſingularitatis. Idẽ Bal. ibidẽ.
69 Fœlyn. in c. licet ex quadã. n. 2. col. 3. verſ. vn-
de tãtũ ꝓbãt mille. ext. eo. Dec. in c. licet cau
ſã. n. 61. de probat. Iaſ. in l. admonẽdi. n. 256.
& ibi etiã Caccialupus poſt num. 84. ff. de iu
reiuran. Alex. conſ. 21. nu. 2. lib. 4. Farinac. q.
64. n. 57. nec diſſentit Gabriel tit. de teſt. con-
cluſ. 2. in princ. poſt Marſ. & alios, quos alle-
70 gat: Tum etiã quia teſtes ſingulares prorſus
diuerſi, vt sũt dd. mulieres etſi plurimi ſint, ꝓ
vno tamẽ ſolo habẽtur; quoniã vnus dũtaxat
de re qualibet teſtificatur. c. nihilominus 3.
q. 9. Bal in l. iuſiurãdi. C. de teſt. Dec. cõſ. 649.
Simãc. Enchirid. tit. 37. de teſt. ſingul. nu. 3.
71 Imò teſtes ſingulares, quãuis eſſent mille, mi-
nus probãt, quã vnus. Idẽ Bal. in l. de quibus.
col. ãtepen. verſ. ſed nũquid teſtis. ff. de legib.
72 Vbi ꝙ de teſt. ſingularibus vnus debilitat di-
ctum alterius, nec diſſentit Dec. conſ. 534.
73 nu. 11. ſeq. Et licet aliqui DD. dicant, teſtes
ſingulares admitti ad probandũ quid in ge-
nere, ideſt ad aſſumendas informationes,

V ideſt

Digitized by Google

ideſt ad inquirendum ; tamen quando agi-
tur de probando quid in ſpecie, ideſt contra
perſonam Inquiſiti ; exiguntur teſtes conte-
ſtes, non autem ſingulares. latè Fœlyn. in d.
c.licet ex quadam col.pen.in fin.de teſt.

Nec ab re videri debet, ſi dicatur, dd.teſtes ſin-
gulares non probare; quoniam teſtium ſin-
gularitas diuidit, & lacerat teſtimonia. Bal.
conſ.25.col.1.in fin.lib.3. Crauett. conſ.41.
74 col. fin. Ideò dicit Bal. in d. l. iuſiurandi,
quod ſingularitas teſtium arguit dolum. Ra-
75 tio eſt quia teſtes vario modo loquentes au-
ferunt verum ſenſum ſuarum depoſitionum.
Fœlyn.in princ.Gloſ.ſuper Prohem.Decret.
num.1.Sicq; ob id nullum faciunt probatio-
nis gradum.c.in omni negotio. de teſt.c.cum
dilecti. de elect. Vbi enim eſt ſingularitas,
ibi eſt varietas; quoniam quilibet eſt ſolus
76 in ſuo dicto. Et contra ius diuinum, & hu-
manum eſt, quod credatur dicto vnius tan-
tum.Aym.poſt alios, quos allegat conſ.75.
77 num.5. Nanq; dictum,ſiue vox vnius;vox
nullius.Boſſ.tit. de oppoſit contra teſt. Vl-
tra quod vnus non poteſt alium ſupplere.
78 Marſ.ſing.554. verſ. Sed iſta omnia limita.
Aym.conſ.9.num.12.Rolan.conſ.98. num.
79 34.lib.4. Immo, & lege diuina ita eſſe ſta-
tutum, quod nullo modo credatur teſtibus
ſingularibus, ignorat nemo. Deuter.c. 19.
Non ſtabit vnus teſtis contra aliquem,quic-
quid ille peccati, aut facinoris fecerit; ſed in
ore duorum, vel trium ſtabit omne verbum
Matthei c.18. Et id lex Pontificia, & Cæ-
ſarea comprobarunt.c. in omni negocio. &
c.licet cauſam in fin.de teſt.d.l.iuſiurandi.C.
de teſt. Et huic regulæ ſtandum eſt, donec
de exceptione, & fallentia conſtet.Bart.in l.
2.num.1.ff.ſi quis in ius voc.non ierit. Idq;
maximè in caſu, de quo agitur, procedit;
cum dd. mulieres vltra ſingularitatem non
ſint omni exceptione maiores;tum quia ſunt
mulieres, quæ (vt ſupra dictum eſt) tanquã
perpetuò inhabiles ad teſtificandum non ad-
80 mittuntur; tum etiam quia plures patiuntur
exceptiones; prout in infradicendis appare-
bit. Et ideò etiam in criminalibus exceptis
nullum prorſus pariunt inditium, & maximè
ad torturam. Boſſ.tit.de indit. & conſiderat.
ante tortu.n.197.Marſ.in pract..§.diligenter
num.6.& conſ.162.num.11.& conſ.78.nu.
14.Gram.conſ.66.num.3.

Et cur in quolibet grauiſſimo crimine non cre-
datur teſtibus ſingularibus, pulcherrima à
Soto traditur ratio lib.5. de iuſt.& iur. q. 7.
81 art.2. Nam cum Reus(inquit) ſit ſuæ vitæ,
& bonorum poſſeſſor,& melior ſit conditio
poſſidentis, vnius Actoris affirmatio non
putatur ſufficiens ad pellendum ipſum de
82 ſua poſſeſſione. Aliqui DD.hanc aliam ad-
ducunt rationem, quod ſi in alijs criminibus
teſtes ſingulares non probant, multo minus
in atrociſſimo crimine probabunt;cum in eo
vberiores, & validiores deſiderentur proba-
tiones. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi
83 616.comm. 121. col. 2. Alij hanc tradunt
rationem, quia niſi ſpecies delicti plenè ideſt
per duos teſtes conteſtes,concordes, & ido-
neos probata ſit, nec quis probatur delin-
quens.Bal.conſ.394.lib.2.Salyc.in l.teſtium
C.de teſt.Alex.conſ.72.lib.1. Dec. in c.licet
cauſam.de probat.Simanc. Enchirid. tit.37.
de teſt.num.5.

Et nullus quidem dubitare debet, quin in has
mulieres teſtes contra d.N.examinatas cadat
ſingularitas Diuerſificatiua, vt plenè decla-
rat Crauett.in tract.de antiq.temp.par.4.nu.
84 157. Nam ex quo in earum depoſitionibus
ſingulæ ſunt diuerſæ in loco,& tempore tam
circa dd. copulas carnales, quam circa dd.
ſollicitationes ad turpia, & inhoneſta, vt ab
ipſis prætenditur,factam à d.Inquiſito, viden
85 tur omninò loqui de actibus diuerſis: Diuer-
ſitas enim temporis diuerſitatem factorum,
ſiue actuum inducit, & per conſequens red-
dit teſtes ſingulares. Ità Anton. de Butr. &
communiter DD.in c.cũ cauſam.de teſt.Cyn.
in l.teſtium.q.6.& ibidem Bal.C.de teſt. Ar-
chid.in c. Nihilhominus 3.q. 9. Abb. conſ.
98.incip.in queſtionibus.lib.2.Bal.conſ. 39.
incip. pponitur.§.quia teſtes.lib.4. Anchar.
conſ.64.incip.in cauſa.Idem conſ.147. incip.
ſuper alia,Caſtrens.conſ. 137.incip.in cauſa
queritur.in fin.lib. 2. Iaſ. conſ. 131. lib. 1.&
alij propè infiniti, quos libenter omitto. Et
hanc ipſam ſententiam apertiſſimè probare
videtur Text.in d.c nihilminus 3.q.9.Vbi de
hac re ferè differens Leo Papa ità ſanciuit;
Nec eorum voces tanquam plurium admit-
tuntur, quos temporum quidem diuerſitas
ſimul interfuiſſe prohibuit, hæc ibi Et facit
Text.in c. De parentela el ſecundo 35. q. 6.
Placius Rubius in allegat in materia hæreſis
in.§.12.incip.reſtat modo.Ex quibus omni-
bus conſequitur, periculoſum eſſe ad voces
talium teſtium ſingularium quempiam con-
demnare. Et Suſannæ exemplum Daniellis.
13.ſatis eſſe oſtendit, ſingulares eſſe cenſen-
dos, nec propterea eis eſſe adhibendam fidẽ.

Ità

Ita Ioan. Roias tract.de hæret. allegat.6.nu. 145. Director.Inquiſit.3.par.pag.mihi 618. ſeq. comm.121.col.1. ſeq.

Immo nullus etiam dubitare debet, quod dd.
86 mulieres, cum omnes ſint ſingulares ; eo quia vnaqueq; ipſarum eſt tantummodo teſtis in facto ſuo proprio ; non ceciderint in ſingularitatem obſtatiuam ; cum ſingula, vti teſtis, deponat etiam in coppulis carnalibus, & ſollicitationibus aliarum, in quibus non interuenit ; prout ſingulæ non interueniſſe
87 fatentur. Vnde earum dicta ſunt inter ſe obſtantia, & collidentia, nec non veritati repugnantia, ob id nullo modo ſunt attendenda. Vt ſingulariter, & verè dicit Bal. in c. licet cauſam num.11.de probat.in l.teſtium. C.de teſt.nu.9.& 14.apertius Crauett. tract. de antiq.temp.par.4 num.157 Albertin. in c.quoniam.de hæret.lib.6.nu.38. Director. Inquiſit.3.par. pag. mihi 616. comm. 121.
88 col.1. Et quod dd. mulierum dicta ſint verè inter ſe obſtantia, ad inuicem aduerſantia, & veritati repugnantia, ex hoc etiam clariſſimè colligitur; quoniam ſingulæ in earum depoſitionibus ſunt tam ſibi ipſis, quam alijs mulieribus contrariæ, quarè nullo modo ſunt attendendæ.

Nec facit, ſi per Fiſcum dicatur, quod in caſu,
89 de quo agitur, intrat ſingularitas teſtium cumulatiua, ſeù adminiculatiua; eo quia dd. mulieres, quamuis ſingulares ; tamen cum omnes ſuper pretenſis coppulis carnalibus, & ſollicitationibus deponant ; ad eundem finem tendunt ; & ideò vna adminiculatur alteri ; vna aliam ſupplet, comprobat, & coadiuuat, & ſic Inquiſiti plenè teſtar probatum delictum : quoniam ſecus eſt, nam ex quo vnaquæq; ipſarum eſt ſolummodo teſtis in facto proprio, non poteſt alias ſupplere, comprobare, coadiuare, & adminiculari in ijs, in quibus non eſt teſtis, & multo minus ſe ipſam ; cum nullus teſtis ſe
90 ipſum ſupplere, & adminiculari poſſit. Vltra quod vnus teſtis vt alteri adminiculari poſſit, neceſſe eſt, quod ſit præſtantiſſimæ fidei, & omni exceptione maior (vt dictum eſt) prout non ſunt dd.mulieres.Bal.& Angel. in l.ſi quis ex argentarijs.§.1.ff.de Eden.Gram. deciſ.28. num.17. Aym.conſ. 99. num. 10. Becc.conſ. 85.num.20. poſt alios quos alle-
91 gat. Vnde firmiter dicendum eſt, quod vnus teſtis inhabilis non poteſt ſupplere defectum alterius inhabilis. Bertaz. conſ.41. num.2.
92 Cæphal.conſ.107. num.11.lib.2. Ratio eſt, quia ex pluribus imperfectis (vt pariter dictum eſt) non poteſt oriri perfectum. Aym. de antiq. temp. teſtis quid in lib. officialis.
93 num.17.& 19. Additur etiam, quod teſtium inhabilium adminiculatio, ſiue ſupplementum fit in ciuilibus tantum, non autem in criminalibus . Scripſit Iaſ. Auth. ſi verò contigerit.numero 6. C. de iudic. Marſ. ſingul. 477. verſ. limita tamen. & conſ. 109. numero 6.

Nec dicere prætermittendum eſt, quod huiuſmodi ſingularitas vt habeat locum, neceſſe
94 eſt, quod omnes teſtes deponant de vno, eodemque facto, & non vnus de vno, & alter de alio, prout in caſu de quo agitur; quoniam ex tali diuerſitate factorum intentiones, &
95 probationes ipſorum remanent dubiæ, & incertæ, & conſequenter nullius momenti . l.
96 non hoc. C. vnde legit. Itē d. vt ſingularitas habeat locum, opus eſt, vt vnus teſtis ſit teſtis in facto alterius, id quo fieri non potuit in caſu noſtro, eo quia (vt dictum eſt) vna mulier non vidit coppulam carnalem, nec audiuit ſollicitationem ad turpia, & inhoneſta d. Inquiſiti in perſonas aliarum mulierum. Vnde ſi non vidit, nec audiuit quomodo poteſt eſſe teſtis ? Et ſi non eſt teſtis, quomodo poteſt vna alteri adminiculari, & vna alteram ſupplere, comprobare, & coadiuuare ? Certè quod nullo modo, quia nemo poteſt eſſe teſtis, niſi deponat ſuper delicto per vnum ex quinque ſenſibus. Franc. Caſon.tract.de indit.in ſuis queſt.c.6. Rubr. De non torquendo per inditia ; niſi legitimè probata. num.8. Iaſ. conſ.167.num.9.in fin.
97 lib. 4. Nec mirum videri debet, quia munus teſtium non eſt iudicare, ſed quod oculis viderint, aut auribus audiuerint teſtimonium ferre. Bart. & alij l.quod tamen.§ ſi arbiter. ff.de arbitr.latè Curt.Iun.conſ.165.num.17.
98 Crauett. conſ. 249. numero 4. Vbi non eſt credendum teſti affirmanti, quod verè non ſcit.

Qua quidem ex re omninò dicendum, quod dd. mulieres, cum omnes ſint ſingulares, & deponant ſuper diuerſis factis, nempè vnaquæque ipſarum in facto proprio ; non ſolum non poſſunt coniungi, ſeu vna alteri
99 adminiculari ; Tum quia ex pluribus diuerſis non poteſt oriri integrale. l. Sancimus. §. ſi quis autem. C. de donat. l. vſuræ. C.
100 de vſur. Tum etiam quia probationes diuerſæ, & imperfectæ in criminalibus non coniunguntur. Gloſ. ſingularis in verb.

Digitized by Google

illorum. in c. veniens. ẽl primò de teſt. Bart.
in l. ſi quis ex argentarijs. §. 1. de Eden. Al-
bertin. de agnoſcen. aſſert. q. 25. num. 21.
& alij. Et hæc eſt communis opinio Si-
manc. Enchirid. tit. 34. numero 3. Ro-
ias tract. de hæret. par. 2. aſſert. ſexta
num. 147. Anton. de Butr. in d. c. veniens.
Marſ. in Rubr. C. de probat. Clar. in pract. q.
63. verſ. tu ſcis. ſed etiam cum ſint ſingulares,
& non conteſtes, & conformes, prout iura
requirunt, validum aliquod contra N. Inqui-
ſitum non faciunt inditium. c. bonę. ẽl primò
de elect. c. cum dilecti. eo. tit. Clar. q. 3. verſ.
dixi etiam. Bertaz. conſ. 273. num. 5. ſeq. Vbi
alios refert, & conſ. 452. num. 15. ſeq. lib. 2.
Vbi de magis communi, & veriori. Director.
Inquiſit. par. 3. comm. 121. verſ. poſtremò.
Idem ſancitum fuit in conc. Bitterrenſi. c. 21.
101 Idem in Conc. Narbonenſi. nu. 23. Ratio eſt,
quia ex pluribus imperfectis (vt dictum eſt)
nō poteſt oriri perfectum. l. vnica. C. qui ma-
tutelæ ſe excuſ. Aym. de antiq. temp. in verb.
teſtis quicquid in lib. officialis. nu. 17. & 19.
Natt. conſ. 298. num. 10. lib. 2. Gabriel tit. de
teſt. concluſ. 7 num. 8. lib. 1. Rolan. conſ. 98.
num. 34. Bertaz. conſ. 28. nu. 3. & conſ. 234.
lib. 1. Vbi de communi. Marſ. ſing. 477. Dec.
conſ. 133. vol. 4. Gram. conſ. 45. Farinac. cōſ.
6. num. 19. Quibus confert ſingulare illud,
& obſeruatione digniſſimum Guidonis Ful-
godij in conſultationibus ad Inquiſitores. q.
102 15. c. 17. Vbi de propria facti ſpecie loquens
ait: Et niſi teſtes plenè, & planè in omnibus
concordauerint, melius eſt vobis ſententiam
differre, quam damnare. Nanq; clarum eſt,
teſtium ſingularium dicta ſecundum regulas
iuris non poſſe dici dilucidas, claras, integras,
& apertas probationes. Huc ſpectat c. 1. 2.
103 q. 1. cuius verba ſunt: Nos in quenquam ſen-
tentiam ferre non poſſumus, niſi aut conui-
ctum, aut ſponte confeſſum. Conuictus dici
non poteſt, qui non habet contra ſe teſtes
idoneos, legales, & per omnia conteſtes, &
conformes. Et hanc ſententiam ſequuntur
viri inſignes Caiet. apud S. Thom. 2. 2. q. 70.
art. 2. Sotus lib. 5. de iuſt. & iur. q. 7. art. 2. ad
primum Argum. Ioan. Roias tract. de hæret.
par. 2. aſſert. 6. nu. 146. ſeq.

Secundò Dictæ mulieres non probant, quia
cum in earum depoſitionibus propter dd.
coppulas carnales, & ſollicitationes ad tur-
pia, & inhoneſta ſe dicant offenſas, & iniu-
104 ria affectas à d. Inquiſito, inditium contra
ipſum non faciunt ad torturam; tum quia
dicuntur teſtes in cauſa propria contra Text.
in l. nullus. ff. de teſt. & l. omnibus. C. eo. tit.
Tum etiam quia eo ipſo quod quis ſe dicit
105 offenſum ab aliquo; ſtatim etiam ſe eiuſdem
declarat inimicum capitalem. Franc. Caſon.
de indit. & tortu. tract. 8. c. 1. Rubr. de dicto
offenſi, & querelantis. num. 5. verſ. limitan-
dum tamen. Pariſ. conſ. 152. num. 41. vol. 4.
Rolan. conſ. 4. num. 25. ſeq. vol. 1. Ioan. Tu-
tius inter conſ. crim. diuerſ. conſ. 81. nu. 26.
ſeq. Bertaz. conſ. 3. num. 2. ſeq. & num. 33. &
conſ. 8. num. 42. ſeq. Vbi latè, & pluribus
authoritatibus hanc probat concluſionem,
& conſ. 167. num. 8. & conſ. 235. nu. 2. lib.
1. Hieron. Magon. deciſ. lucen. 89. nu. 2. Ma-
ſcard. de probat. concluſ. 1129. nu. 1. & plu-
ribus ſeqq. Vbi & iuribus, & rationibus,
ac DD. authoritatibus hanc exornat conclu-
ſionem; eamq; communem, & vſu receptam
106 eſſe teſtatur. Et inimicus capitalis nec etiam
in caſibus exceptis ad accuſandum admitti-
tur; nempè læſæ maieſtatis, hereſis, ſimoniæ,
107 & ſimilium, vbi non habiles admittuntur
ad accuſandum. Iſta eſt ſententia aurea Spec.
tit. de accuſ. in 1. par. in verb. fin. in fin. quia
ità dicit per Text. in c. per tuas. de ſimon. de
qua doctrina facit magnum feſtum Angel.
in l. qui accuſ. ff. de accuſ. Et idem firmauit
Spec. in tit. de accuſ. in 3. par. §. 2. verſ. 1. Au-
guſt. ad Angel. tract. maleſ. in verb. Et ad que
relam n. 37. Et id iure optimo quidem cū ex
108 atroci offenſione, & iniuria oriatur pariter
atrox, & grauis inimicitia. Bart. in l. 3. §. fin.
ff de adimen. legat. Farinac. tit. de indit. &
109 tortu. q. 46. num. 12. Immo dd. mulierum
offenſarum dicta non ſolum non faciunt in-
ditium ad torturam, ſed nec etiam ad inqui-
rendum. Clar. in pract. §. ſi q. 7. verſ. habes igi-
tur. Natt. conſ. 407. num. 6. Farinac. q. 46. nu.
96. Quinimò nec etiam ſufficiunt ad captu-
110 ram. Idem Farinac. q. 43. num. 5. Et illud eſt
ſemper menti tenēdum, quod offenſus, quā-
do querelat, non ad probationem, ſed ad
inſtructionem tātum eſt examinandus. l. nul-
lus. ff. de teſt. l. omnibus. C. eo. Vulpell. conſ.
99. num. 16. Ratio eſt, quia eſſet teſtis in cau-
ſa propria (vt dictum eſt) cui ob id nullo mo
111 do eſt credendum. Et verum dicit. Maſcard.
vbi ſupra, quod ſi non creditur offenſo exi-
ſtenti in articulo mortis, quo caſu minus
præſumitur mentiri, multò minus creden-
dum eſt ei, qui alium inculpat de offenſio-
ne, vel iniuria ſibi illata non exiſtens in mor-
tis articulo. Farinac. q. 46. nu. 92.

Tertiò

Digitized by Google

Tertiò Non probant, quia præſumũtur calumnioſè, cum tam diù ſteterint ad denunciandum Curiæ dd. pretenſas coppulas carnales,
112 & ſollicitationes: Et verè calumnioſus præſumitur ille, qui poſt tres mẽſes denũciat delictũ ab aliquo cõmiſſũ. l. 2. §. ſi quis. ff. ſi quis caut. Bal. conſ. 37. in fin. lib. 1. Caſon. de indit. & tortu. tract. 8. c. 1. Rubr. de dicto offenſi, & querelantis. nu. 9. Foller. in pract. crim. verb. Item quod commiſit falſitatem. num. 18. Boer. deciſ. 42. num. 2. Aym. conſ. 75. num. 9. Plot. de in lit. iuran. §. ſi n. 11. Cæphal. conſ. 287. num. 13. Vulpell. conſ. 94. num. 15. Farinac. conſ. 42. num. 13. & q. 46. num. 103. Maſcard. de probat. concluſ. 532. nu. 59. Vnde ob id d. denunciatio, ſiue accuſatio poſt
113 tres menſes inſtituta parum eſt attendenda; quoniã iſtud longũ ſilẽtiũ in querelando ſeù in denunciando delictum arguit dolum, & querelam calumnioſam. Ità Bal. d. conſ. 37. in fin. lib. 1. Boer. d. deciſ. 42. nu. 20. Crauett. conſ. 75. num. 9. Ratio eſt, quia d. dictio Diù verificatur in d. tempore, ac etiam vltra d. tempus, pro cuius veritate vide Abb. in c. cum Eccleſia num. 3. de cauſ. poſſ. ac etiam Vocabularium iuris in d. dictione Diù; ſed ſemper eſt reſtringenda ad fauorem Rei. Immò dd. mulieres ſunt pariter repellẽdæ; quia cum non denunciauerint ſtatim dd. coppulas carnales, & ſollicitationes, prout tenebantur iuxta plures ſummorum Pontificũ Conſtitutiones, ſed poſt plures annos, euaſerunt
114 criminoſæ; prout dicitur de illo, qui ſtatim non denunciauit aliquem, qui practicauit cũ
115 bannito. Vt in Conſtitutione Sixti Quinti continetur. Et Criminoſus à teſtificando repellitur. c. teſtimoniũ. de teſt. Gram. vot. 22. num. 2. & 7. & conſ. 26. num. 23. & conſ. 35. num. 29. Maſcard. de probat. lib. 1. concluſ.
116 464. num. 1. Immò Criminoſus, quando ad teſtificandum admittitur, non admittitur ſine tortura. Bal. in l. præsbiteri. num. 1. verſ. licet ergò C. de Epiſc. & Cler. Prepoſ. in c. 3. Item ſi res. ante num. 1. verſ. Item nota, quod teſti criminoſo 4. q. 3. Archid. in c. Præſbiteri. nu. 1. poſt med. verſ. in Gloſa contra 5. q. 6. Monticell. in Repert. teſt. Rubr. An, & quando examin. teſt. ſine tortu. fol. 160. col. 1. verſ. 5. Farinac. q. 79. num. 28.

Nec dicere prætermittendum eſt, quod pariter ſunt repellendæ, quia ipſarum denunciatio,
117 ſiuè accuſatio criminalis de dd. coppulis carnalibus, & ſollicitationibus peperit inimicitiam capitalem inter ipſas & d. Inquiſitum. c. meminimus. de accuſat. iuncto. c. de his. eo.
118 tit. Et d. inimicitia capitalis contracta fuit tam reſpectu Inquiſiti, cui mota fuit huiuſmodi lis criminalis, quam reſpectu dd. mulierum, quæ d. litem mouerunt. Marſ. in l. 1. num. 56. ff. de queſt. Gram. conſ. 46. num. 4.
119 Et accuſatio quando ortum habuit ab Inimico, prout ſunt dd. mulieres propter offenſionem, & iniuriam, quam dicunt recepiſſe à d. Inquiſito (vt ſupra dictum eſt) non eſt attendenda. c. qualiter, & quando. de accuſat. Foller. in terminis in verb. Dentur capitula.
120 num. 36. Eugen. conſ. 27. num. 44. Vbi de comuni, alioquin plus crederetur copiæ, quam originali, quod non eſt credendum. Crauett. conſ. 6. num. 27. Abb. in c. de his. de accuſat. Vbi adducit concordantes. Ideò accuſator, ſeù denunciator à teſtimonio omninò repellitur. l. 3. in princ. ff. de teſt. cum alijs adductis per Crauett. tract. de teſt. num. 97.
121 Blanc. de indit. num. 115. Inimicus verò nec cum tortura admittitur. Aret. communem dicens in c. cum oporteat. nu. 19. de accuſat. Clar. q. 24. verſ. Item quæro.

Quarto Non probant, cum ſint mulieres ruſticæ, viles, & pauperes; nanque teſtis quando eſt vilis, & pauper ſimul, & ſic plures patitur exceptiones, ſeù defectus; quamuis ſimus
122 in delictis occultis, & difficilis probationis, vel aliàs in caſu, in quo per alios veritas haberi non poteſt, inditium non facit ad torturam, licet in tortura ſuum dictũ emanauerit. ſcripſerunt Aym. conſ. 6. nu. 55. ſeq. & conſ. 149. num. 11. ſeq. Gram. conſ. 45. n. 22. in fin. Gratt. reſpon. 59. n. 4. lib. 1. Burlatt. cõſ. 135. nu. 2. Vbi de comuni. Pariſ. conſ. 2. n. 85. lib. 4. Cæphal. conſ. 65. n. 27. ſeq. Eugen. cõſ. 25. n. 66. Bertaz. cõſ. 3. n 32. lib 1. Vbi q̃ iſta concluſio ab omnibus approbata, & recepta eſt.
123 Natt. conſ. 298. nu. 6. Gabriel tit. de teſt. concluſ. 7. nu. 10. lib. 1. Immo teſtes, in quibus plures concurrunt inhabilitates, & defectus nihil omninò probant. Pariſ. conſ. 53. nu. 36. vol. 4. Quinimò in criminalibus omninò repelluntur. §. ſancimus & ibi Gloſ. in verb. ignobiles, ponit exemplum in carpentarijs. Aym. conſ. 249. num. 12. Accedit etiam vilitas. ſpec. tit. de teſt. §. 1. num. 66. verſ. Item quod eſt artifex. Rolan. conſ. 63. nu. 34. Pariſ. conſ. 54. num. 57. lib. 4. Farinac. conſ. 78. num. 9. in fin. Ratio eſt, quia tortura purgat vnum tantumodo defectum, non
124 duos, vel plures. Idem Farinac. conſil. 79. nu. 10. Burſatt. conſ. 192. nu. 21. ſeq.

Digitized by Google

Et ſupradicta quoq; ꝓcedunt, quãuis teſtis eſſet
125 ſolumodo vilis, obſcurus, ignotus, & vilem artem exercens, nanq; talis non admittitur in teſtem ſine tortura. Text. in l. ob carmen. §. ſi ea Rei conditio. ff. de teſt. Cyn. in l. fin. num. 5. verſ. ſi queratur. C. de quæſt. Bal. in l. milites. nu. 5. ad fin. verſ. ſed vt torqueatur teſtis. C. eo. tit. dicit, quod iuſta cauſa torquendi teſtes eſt vilitas perſonæ. Alber. de Malet. tract. de teſt. num. 69. Iaſ. l. cunctos populos. nu. 47. in ſecunda lectura. C. de ſumm. Trinit. & fid. Cathol. Zabar. poſt. nu. 9. verſ. ſi verò in alios. Farinac. q. 79. num. 33. Et
126 maximè non admittitur in cauſa capitali, & ardua. §. Sancimus. da teſt. Alex. conſ. 238. vol. 6. in princ. Vulg. Gloſ. in §. ſi verò abſint in verb. ſubſtantiam. In Auth. de hæred. & fal cid. Vulpell. conſ. 99. num. 17. Dec. conſ. 310. num. 10. Ioan. de Amic. conſ. 87. nu. 8. ſeq. Vbi quod talis teſtis pœnitus repellitur. Et
127 in indiuiduo ſcribit Rolan. à Valle d. conſ. 24. num. 64. ſeqq. Bal. l. fin. in fin. col. pen. in 4. q. C. de Edict. Diu. Adrian. tollen. Alex. poſt alios, quot allegat. conſ. 507. vol. 6. in princ. Ratio eſt, quia cum ſit vilis, non eſt idoneus teſtis. Bal. in l. etiam in fin. col. 1. de teſt. d. Bal. in Auth. ſi verò dicatur. col. fin. C. de teſt. & in l. milites. C. de quæſt. Gram. deciſ. 11. num. 4.

Quintò Non probant, quia cum ſint ruſticæ, viles, & pauperes modo vnam domum, modo aliam in Caſtro, ſeù Villa frequentant, & ſolæ ad res vendendas, ſeù emendas
128 ad Ciuitatem vadunt. Vnde iuris præſumptione meretrices præſumuntur; quoniam mulier, ſi ſoleat ingredi modo vnam domũ, modo aliam, meretrix præſumitur. Vt poſt Angel. & Firman quos allegat, tradit Bonacoſſ. de præſũpt. in littera M. verſ. meretrix, & multo magis præſumitur meretrix, quando ſola vadit ad Ciuitatem à Villa, ſeù Caſtro diſtantem.

Sexto Non probant, quia, vt ipſæ depoſuerunt, ob pretenſam iniuriam ſemper d. N.
129 Inquiſito fuerunt odioſæ. Et quando quis eſt odioſus alicui, nullam fidem facit. c. quoties. ext. de teſt. & c. ſicut. 4. q. 2. §. in teſtium. & l. quos. C. de teſt. Nepos. de Mõte Albano in tract. de teſt. num. 137. Nanq; Odioſus vt
130 inimicus præſumptus à teſtimonio repellitur. l. 1. §. præterea. & ibi Marſ. ff. de quæſt. Alex. cõſ. 174 col. 4. circa med. vol. 2. Gram. conſ. 38. num. 11. ſeq. Vbi quod ſufficit, interueniſſe verba iniurioſa, vnde multo magis quando interuenerunt facta.

Septimò Non probant, quia d. N. Inquiſitus non ſolum dd. mulieribus, ſed etiam earum Conſanguineis ſæpè multa verba iniurioſa dixit ob damna data ab ipſis in ſuis bonis, & paſcuis, vt conſtat per plures mulieres examinatas. Vnde ob id ram dd. mulieres, quam dd. earum Conſanguinei ipſum Inqui
131 ſitum tanquam inimicum odio habuerunt. Et teſtis vt à teſtimonio repellatur, ſatis eſt conſtare de cauſa odij, ſeù inimicitiæ, licet non probetur odium, ſeù inimicitia. Innoc. in c. cum I. & A. in fin. de re iudic. Abb. in c. repellantur. c. cũ oporteat. de accuſat. Gram.
132 conſ. crim. 58. num. 5. 8. ſeq. Vltra quod ex ſola iniuriarum prolatione oritur inimicitia capitalis Bal. in c. veniẽs. circa fin. de iureiur. quem ſequitur Iaſ. in l. procuratoribus. C. de procurat. Marſ. in l. 1. §. præterea. ff. de quæſt.
133 Vbi quod ità quandoq; fuiſſe iudicatum teſtatur. Idẽ Marſ. cõſ. 2. & 3. Gram. vot. 6. n. 4. Rolan. cõſ. 24. n. 38. lib. 1. Immo inimicitia capitalis oritur, qñ quis altercatus fuit cũ aliquo, & ideò à teſtificãdo repellitur, quoniam effectus eſt eius inimicus. c. cum P. Mãconella. de accuſat. Hyppol. l. 1. §. præterea. ff. de quæſt.

Octauò Non probant, quia omnes ſuper dd. pretenſis coppulis carnalibus, & dd. ſollici-
134 tationibus deponunt per vundem, præmeditatumq; ſermonem; ideò ſunt ſuſpectæ, quod ante coniurauerint perhibentes eiſdem verbis teſtimonium. l. 3. ff. de teſt. Dec. conſ. 627. Pariſ. cõſ. 55. n. 4. Farinac. cõſ. 5. n. 63. &
135 in Addit. littera B. Immo præſumi debet, q fuerint ſubornatæ, & maximè cũ eãdẽ cauſã reddant, & rationem. Vt not. Spec. tit. de teſt. §. 1 verſ. Item quod teſtes. Bart. in l. 3. §. ideoq; ff. de teſt. Alex. conſ. 137. vol. 2. col 3. Ob eamq; rem Theologi, & Iuriſperiti hanc ſuſpicionem notatione dignam eſſe dicunt. Chriſtoſ. homel. 1. in Mattheũ. & illic. Theophilactus in fine exordij. S. Thom. 22 q. 70. d. l 3 §. 1. ff. de teſt. Dec. conſ. 627. Simanc. Enchirid. tit. 35. de teſt. num. 33.

Nono Non probant, quia in earum depoſitionibus tractauerunt de ſe exculpando, & d. Inquiſitum inculpando; nanq; teſtis, qui tra-
136 ctat de ſe exculpando, & alium inculpando, nihil probant etiam in occultis, etiam in tortura, quoniã dicitur deponere in cauſa ꝓpria l. nullus. & ibi Alber. ff. de teſt. Bart. in l. defer re. ff. de iure fiſci. Abb. in c. inſuper. num. 8. de teſt. Guid. Papa. conſ. 133. col. 2. Pariſ. conſ.

Digitized by Google

conſ. 15. num. 29. vol. 2. Aym. conſ. 99. nu.
2. conſ. 110. num. 12. Gram. conſ. 35. Ber-
taz. poſt multos conſ. 225. nu. 12. ſeq. lib. 1.
137 Vbi quod eius dictum nom facit inditium
ad torturam. Immo nec etiam in occultis
Deciſ. Pedmon. 79. num. 42. Vbi ſemper
reprobatur teſtis factum proprium in depo-
ſitione habens crimen admixtum cum alio.
Aym. conſ. 73. num. 37. Menoch. caſu 99.
138 in. 6. Quinimò etiamſi atteſtaretur cum tor-
tura, quæ licet omnẽ defectum purget, pro-
prij tamen intereſſe vitium non ſupplet. Vt
tradit Boſs. de inquiſit. num. 52. Tiraquell.
de pœn. remitten, caſu 51. num. 65. Farinac.
conſ. 60. num. 54. Immo non admittitur in
teſtem. Alber. tract. de teſt. c. 4. num. 15.
Viui. in commun. opin. in verb. teſti depo-
nenti pro ſua exoneratione. Vbi teſtatur de
communi opinione. Et admiſſus non facit
inditium. Vt per Farinac, tract. de teſt. & tit.
de oppoſit, contra examin. teſt. q. 60. am-
pliat. 3. n. 5 & 19. ſeq. Immo etiamſi ſit arbi-
trium Iudicis repellere teſtes à teſtificando
propter affectionem ipſius teſtis. Dicitur nõ
eſſe arbitrarium Iudicis, ſed expeditum eſſe
in iure, vt à teſtimonio repellatur. Vt per eun
139 dem. num. 12. Immo tractans de ſuo vitu-
perio, & damno auitando, & de bona fama,
& honore acquirendo, nihil probat. Alex.
conſ. 86. num. 9. vol. 2. Ruyn. conſ. 153.
num. 12. vol. 1. Per Text. in l. omnibus. C.
140 de teſt. Quinimò teſtis habens conſimiles
cauſas contra accuſatum nullam pœnitus fa-
cit fidem. Text. in c. perſonas. de teſt. 4. q. 3.
§. liberi teſtes. & c. veniens. èxt. de confeſs.
Spec. in §. 1. verſ. Item quod habet. eo. tit.
Rolan. conſ. 98. num. 31. lib. 4. Vbi quod
in totum à teſtificando repellitur.

Decimo Non probant, quia non habent requi-
141 ſita; nanque teſtes, qui deponunt contra
Sacerdotem, non ſolum debent eſſe idonei,
& omni exceptione maiores, nec non habiles
ad Sacerdotium; Sed etiam à macula animę,
& corporis abeſſe, aliàs repelluntur. Abb. c.
1. num. 4. de except.

Vndecimo Non probant, quia ipſis non
ſolum in hac criminali cauſa, ſed etiam in
quauis alia non eſt credendum; cum (vt ſu-
pra dictum eſt) ſint fallaces, mendaces, do-
loſæ, verboſæ; Verum d. Inquiſito omninò,
142 & plenè eſt credendum; quoniam cum
ſit Sacerdos præſumitur bonus, & verax. c.
principium. de pœnit. diſtin. 3. Et in termi-
nis tradit Soc. ſen. cõſ. 15. verſ. Itẽ quæro. lib. 1.

Duodecimo Non probant, quoniam contra d.
Inquiſitum ſpontè ſe obtulerunt examini,
143 vnde euaſerunt eius inimicæ capitales. c. cum
P. verſ. quia in teſtimonium illius cauſæ fue-
rat. Vbi not. omnes. de accuſat. Gram. cõſ.
46. nu. 4. poſt alios, quos allegat. Maſcard.
de probat. concluſ. 898. num. 17. Bart. l.
144 poſt legatum. §. his verò. ff. de his, quib. vt
indign. Blanc. de indit. num. 152. Et ideò
tanquam inimicæ præſumptæ omninò à te-
ſtificando repelluntur. Bal. in c. cum P. in
fin. de accuſ. Alex. l. 3 ff. de teſt. l. 1. §. pre-
terea. & ibi Marſ. ff. de quæſt. Alex. conſ.
174. col. 4. poſt med. vol. 2. Gram. conſ. 38.
num. 11. ſeq. Nec faceret, ſi ipſarum depo-
ſitiones fuiſſent confirmatæ in tortura ad fa-
ciem d. Inquiſiti; quoniam inimicitia non
purgatur per torturam. Boſs. tit. de Inquiſit.
num. 2. Vulpell. conſ. 30. num. 5. ſeq. Ber-
taz. conſ. 8. num. 44. lib. 1.

Decimo tertio Non probant, quoniam vt
in earum depoſitionibus apparet, nimis ani-
mosè, & audacter contra d. Iquſitum depo-
ſuerunt; & ideò eis nulla eſt adhibenda fides.
145 Crauett. conſ. 249. num. 4. Vbi ait non eſſe
credendum ſimilibus. Idem ſcripſerunt Soc.
ſen. conſ. 229. col. 4. in fin. lib. 2 Gram. conſ.
12. num. 14. In criminalibus. Boſs. de op-
poſit. contra teſt. num. 25. Ratio eſt, quia
146 teſtimonium procaci minus creditur l. quæ
omnia. ff de procu. §. pen. Inſtit. de ſuſpecta
tuto. Alex. conſ. 13. num. 3. Vulpell. conſ.
147 76. num. 13. Alia quoque adeſt ratio, quia
earum munus erat ſolum, quæ audierant te-
ſtificari, cum (vt ſpra dictum eſt) non vi-
derint dd. coppulas carnales, & audierint dd.
ſollicitationes. Bart. l. quod tamen. §. ſi arbi-
ter. ff. de arbitr. Soc. ſen. conſ. 229. col. 4. lib. 2.
Ruyn. conſ. 24. in fin. Gram. conſ. 12. n. 14.
In criminalibus. Vt eſt in crimine difficilis
probationis. Crauett. conſ. 249. num. 4. verſ.
ſaltem negari.

Decimo quartò Non probant, quoniam ſe
examinauerunt contra d. Iquiſitum ſub ſpe
reportandi ex earum examinibus pudicitiæ,
148 & caſtitatis laudem. Et quando teſtis à teſti-
monio reportat laudem, non prbat. Zuc-
card. poſt Iaſ. quem allegat in l. fin. Gloſ.
in verb. vitiatum. in fin. num. 293. C. de
Edict. Diu. Adrian. Tollen. Strau. qui alios
citat in tract. de Proxenetis. §. illa eſt. num.
149 8 Et teſtibus quoties poteſt aſcribi laus, ſeù
vituperium in cauſa, in qua deponunt, ſem
per repelluntur. Abb. & alij in c. inſuper. de
teſt.

teſt. Alex. conſ. 85. col. pen. vol. 2. & conſ.
86. col. 2. num. 9. Fœlyn. c. à noſtris. nu. 12.
de teſt. Boſs. tit. de oppoſit. contra teſt. Ruyn.
conſ. 153. num. 12. vol. 1. Immo quoties
teſtes poſſunt reportare laudem, & vitupe-
rium ex eorum examinibus, non ſunt idonei.
Curt. ſen. l. ſanum. C. de tranſact.

Decimò quinto Ipſarum plures non probant,
quoniam bis in hac criminali cauſa ſe exa-
150 minauerunt contra d. Inquiſitum. Et teſtis,
qui bis ſe examinauit contra aliquem repel-
litur; quia ex ſecunda depoſitione orta fuit
inimicitia capitalis inter ipſum, & Inquiſitũ.
c. 2. §. in criminali. 4. q. 3. Blanc. de indit. nu.
156. Vbi adducit concordantes.

Decimò ſexto Non probant; tum quia ſunt
mulieres laicæ; tum etiã ob ipſarũ irreuerentiã
151 erga Sacerdotem; nam laicus in cauſa crimi-
nali non parit inditium contra præsbiterum.
c. teſtimoniũ. 11. q. 1. c. veniens. de teſt. ſpec.
152 tit. de teſt. §. 1. verſ. Item quod eſt laicus. Marſ.
§. expedita. num. 80. Ratio eſt, quia laicus
non eſt par Clerico gradu, & dignitate; &
iſta ratio reſpicit reuerentiam, qua laicus Cle-
ricum proſequi debet. Tradit Aret. c. cum de
153 cætero. de teſt. Et vbi quis repellitur ob re-
uerentiam, examinatus nullum parit inditiũ.
Text. in l. 1. §. Diuus. el primo ff. de quæſt.
ſequitur Dec. c. Atſi Clerici. num. 67. de teſt.
154 Et hoc tribus de cauſis. Prima cauſa eſt pro-
pter reuerentiam, quam laicus debet Clerico,
qui Dei legatione fungitur. c. accuſati. in fin.
2. q. 7. c. quis dubitet. & c. duo ſunt. 96. Di-
ſtin. Secunda propter antiquam inimicitiam,
quæ intercedit inter laicos, & clericos; prout
Boſs. in tit. de oppoſit. contra teſt. num. 91.
cum laici ſint Clericis infeſti. c. laici. & c. lai-
cus. 2. q. 7. Tertia quia ſicut Clericus contra
laicum teſtimonium fere non poteſt; ità ra-
tione æqualitatis ſeruandæ nec id poterit
laicus contra Clericum, & multo minus con
tra Sacerdotem. Oldrad. conſ. 145. num. 3.
Vbi de communi Clar. q. 24. verſ. propterea
quæro. Vbi de communi Farinac. conſ. 78.
num. 8. & in prax. crim. tit. de oppoſit. con-
tra perſon. q. 61. num. 98. ſeqq.

Decimo ſeptimò Non probant, quia inueriſi-
milia depoſuerunt; nam haud veriſimile eſt,
quod d. Inquiſitus eas de turpibus, & inho-
neſtis requiſiuerit maximè cum ſint viliſſimę
mulieres. Mand. à Baltea poſt alios, quos
155 allegat, conſ. 70. num. 8. Et talibus teſtibus
deponentibus contra veriſimilia non ſolum
non creditur, ſed præſumitur, eos dixiſſe fal-
ſum. Mand. conſ. 24. num. 10. Marſ. conſ.
74. num. 13. Gram. conſ. 35. num. 49. Franc.
Curt. in tract. de teſt. concluſ. 16. num. 39.
Boſs. de oppoſit. contra teſt. numero 94.
156 Et in Inditijs veriſimile multum eſt atten-
dendum à Iudice. Aret. conſ. 9. col. 2. Cra-
uett. conſ. 61. nu. 9. Riminal. Iun. conſ. 309.
157 lib. 3. & alibi paſſim per DD. Et quod non
eſt veriſimile, habet falſitatis imaginem. Bal.
l. 1. C. de ſeru. fugit. Vulpell. conſ. 12. n. 13.
Marſ. l. 1. §. ad quæſtionem. num. 32. ff. de
158 quæſt. Immo Inueriſimile non eſt credibile.
l. hac conſultiſſima. in fin. C. qui teſtam fac.
poſs. Aym. conſ. 75. num. 19.

Decimò octauo Non probant, quoniam cum
d. Inquiſitus ſit vir nobilis, & maximè quia
eſt ſacerdos, qui ideò Magiſtratibus præpo-
nitur. l. 1. §. 1. de iuſt. & iur. pro eo, & non
159 pro viliſſimis mulieribus eſt præſumendum.
Soc. Iun. conſ. 39. num. 27. ſeqq. Crott.
conſ. 22. num. 37. Quæ præſumptio adeò
præualet; vt, etiamſi vrgerent coniecturæ ali-
cuius imputati ſceleris contra ipſum; illa ta-
men præfertur. Bal. conſ. 402. num. 4. vol. 5.
Becc. conſ. 102. num. 23.

Decimò nono Non probant, quia dd. mulie-
rum inditia non ſunt ſingula plenè probata,
prout neceſſariò requiritur, ideſt per duos te-
ſtes conteſtes, & idoneos. Afflict. c. 1. §. ſa-
160 cramenta. de conſue. rec. feu. Ma ch. Blanc.
tract. de indit. num. 46. tom. 15. Franc. c. 1.
col. 3. verſ. & intellige. Bart. & cæteri. in l.
vlt. ff. de quæſt. Hyppol. in pract. §. diligen-
ter. Gloſ. communiter approbata. in l. vlt. C.
famil. hæreiſc. Simanc. Enchirid. tit. 52. De
Torment. num. 6 Sed quia dd. Inditia non
poſsũt plenè probari, cum agatur de auditis,
& factis ſine vlla interuentione teſtium; ideò
nullo modo ſunt attendenda.

Vigeſimo Non probant, quoniam dd. mulie-
rum inditia ſunt leuia, cum ab ipſis mulieri-
bus teſtibus inhabilibus, & non fide dignis
161 emanauerint: Vnde nec ad torturam, nec ad
carcerarionem vllum faciunt inditium; ſed
ſolum ſuſpicionem pariunt, etiam in cauſa
hæreſis. l. 2. C. de præſumpt. §. nos verò. in
princ. Director. Inquiſit. 2. par. pag. mihi
197. num. 7. Director. Inquiſit. 3. par. pag.
mihi 597. comm. 119. col. 1. Et Innocentij
ſententia eſt falſa, qui ſecus tenet. Placius
Rubius in allegat. de hæret. §. 12. nam indi-
tia, ſiue præſumptiones non ſufficiunt ad
torquendum, ſeu condemnandum. Director.
Inquiſit. 2. par. pag. mihi 205. numero 7.

Ratio

162 Ratio eſt, quia inditia ad torturam debent
eſſe veriſimilia, probabilia; non leuia, equi-
uoca, vel præſunctoria; ſed grauia, vrgentia,
propinqua, certa, clara, & (vt aiunt) luce
163 meridiana clariora. In tantum vt Iudex ſit
non ſolum quaſi certus de delicto cõmiſſo;
Sed vt nil aliud ſibi deſit, quam Delinquen-
tis confeſſio. Text. eſt in l. 1. in princ. ff. de
quæſt. ibi, & in l. milites. §. oportet. C. de
quæſt. Bal. in conſ. 259. num. 4. vol. 1. &
conſ. 515. num. 4. lib. 5. Bal. in l. 1. num. 10.
& Iaſ. ſub. num. 3. verſ. quinto mirabiliter
limita, C. de ſeru. fugit. Farinac. q. 37. nu. 8.
Text. in l. conditionaliter. C de quæſt. Co-
pol. conſ. crim. 39 num. 38. Alex. conſ. 33.
vol. 7. num. 11. ſeq. Et id procedit etiam in
occults, & difficilis probationis. Clar. q. 64.
verſ. dixi etiam in fin. Rolan. conſ. 361. n. 32.
164 Vbi reddit rationem; quia quanto crimen
eſt grauius, & atrocius; tanto magis inditia
debent eſſe grauiora, & vehementiora; cum
de graui agatur prçiudicio. c. Vbi periculum.
165 de elect. in ſexto. Sicq; dicitur, quod indi-
tium vnum in quoliber facto, prout in caſu,
de quo agitur, & maximè non plenè proba-
tum, non eſt ſufficiens ad torturam; ſed plura
alia requiruntur. Bart. in l. fin. num. 9. ff. de
quæſt. Burſatt. conſ. 336. num. 1. vol. 3.
March' Anton. Eugen. conſ. 27. num. 20. Vbi
teſtatur de communi nec diſſentit Alex. conſ.
77. num. 12. lib. 3. Immo non ſufficit etiam
in crimine hæreſis. Director. Inquiſit. 3. par.
pag. mihi 592.

Nec valet ſi dicatur, quod inditia leuia, ſi ſint
plura; tamen ſimul iuncta ad torturam ſuf-
ficere debent, per regulam, quod quæ non
proſunt ſingula, multa colecta iuuant. Gloſ.
in l. cum ſimus. C. de Agric. & Cenſit. lib. 11.
166 Quoniam d. Regula procedit in ciuilibus,
non autem in criminalibus. Marſ. conſ. 20.
num. 48. Brunor. in ſuo vnico conſ. num. 79.
167 Ratio eſt, quia ſingula inditia in ſuo genere
imperfecta, vt ſunt iſta; ex quo à mulieribus
inhabilibus teſtibus proueniunt; nec non
quia non ſunt ſingula plenè probata, ideſt
per duos teſtes conteſtes, & idoneos (vt di-
ctum eſt) non poſſunt iungi ad faciendum
vnum inditium perfectum ſufficiens ad tor-
turam. Alex. conſ. 13. & conſ. 15. verſ. &
ideo num. 19. lib. 1. & conſ. 180. num. 6.
lib. 2. Marſ. d. conſ. 20. num. 50. cum ſeqq.
168 Et inditia imperfecta dicuntur, quando teſtes
plures patiuntur exceptiones, ſeu defectus
(vt dd. mulieres) aut non adeſt, niſi vnus
teſtis, qui ea probet. Galeat. Maluaticen. conſ.
crim. 100. num. 10. lib. 1. Marſ. d. conſ. 20.
num. 47. Gabriel. conſ. 183. in princ. Iaſ. in
l. admonendi. num. 25. ff. de iureiuran. The-
ſaurus deciſ. 23. num. 11. laurent. ab Oua
conſ. 60. num. 64. lib. 2. conſ. crim. diuerſ.

Nec facit, ſi dicatur, quod ex quo ſumus in
enormi delicto d. Inquiſitus poteſt torqueri
ad eruendam veritatem, etiam quod contra
eum non exrent inditia ità plena, prout in
alijs delictis exiguntur. Vt in terminis tra-
dunt. Rolan. conſ. 7. lib. 1. num. 5. Brunor.
d conſ. vnico num. 1. & 8. quoniam Reſpon-
169 detur, quod licet Iudex in tali caſu debeat
eſſe promptior ad torturam; non tamen de-
bet illam inferre non exiſtentibus legitimis
inditijs. Rolan. d. conſ. 7. num. 38. 39. ſeqq.

Vigeſimo primò Non probant dd. Mulieres,
quia ex earum depoſitionibus non adſunt
inditia indubitata, prout requiritur, quoniã
quando quis ex inditijs eſt condemnandus,
170 ſeù torquendus, indubitata, clara, & perfecta
eſſe debent. Gram. deciſ. 42. num. 1. Boſs. in
tit. de coniectur. num. 26. ſeq. Marſ in reg. de
probat. num. 242. ſeqq. cum alijs, de quibus
per Farinac. q. 86. num. 55. Et quando indi-
tia non ſunt talia; ſed ſunt quædam hominis
præſumptiones, ad aliquam condemnatio-
nem non eſt deueniendum. Menoch. q. 94.
num. 2. & q. 97. num. 16. lib. 1. de præſun pt.
171 Farinac. conſ. 75. num. 104. Immo dato, &
non conceſſo quod Inditia indubitata adeſ-
ſent; tamen ad pœnam pecuniariam tantum
ſufficerent. Boſs. tit. de conuict. numero 35.
172 Ratio eſt, quia nullum inditium eſt adeò in-
dubitatum, quin aduerſus illud poſſit pro-
bari contrarium. Boer. deciſ. 165. numero 1.

Vigeſimo ſecũdo Nõ probãt plures dd. mulierũ,
quia deponũt de auditu Et teſti de auditu de-
173 ponenti non eſt ſtandum. c. per inquiſitionẽ.
èxt. de elect. & c. cum in noſtris. in fin. èxt. de
teſt. & in Auth. de hæred. & falcid. §. ſi verò
abſint. col. 1. l. teſtium. ff. de teſt. c. licet ex
quadam. de teſt. Rolan. conſ. 24. num. 86.
lib. 1. Menoch. conſ. 98. num. 55. lib. 1. Qui-
nimò teſtis de auditu non ſolum non parit
inditium, ſed nec præſumptionem aliquam
facit. Marſ. conſ. 20. num. 5. & 10. Menoch.
174 conſ. 144. num. 24. lib. 2. Ratio eſt, quia
qui ea dicunt, quę ab alijs audierunt, non ipſi
teſtes ſunt, ſed aliorum afferunt voces. Si-
manc. Enchirid. de teſt. tit. 35. numero 20.
175 Idq; maximè procedit, quando d. teſtis de-
ponit audiuiſſe ab offenſo, vt dd. Mulieres,
cui

cui minus creditur; Crauett.conſ.6.num.67.
& conſ. 112. nu.3. Bertaz.conſ.283.nu.11.
176 Et præcipue minus probat ille, qui deponit
de auditu auditus; nanq; teſtis de auditu au-
ditus nihil prorſus probat, & minus quam
ille, à quo audiuit, nè plus credatur copiæ,
quam originali. Crauett. conſ. 6. num. 67.
Vigeſimo tertio Non probant, quoniam om-
nes ſunt forma turpiſſimæ; nam mulier,
quando non eſt pulcra, minus præſumitur,
quod quis cum ea carnaliter deliquerit. Bart.
in l. fur in princ. ff. de fur. Et plura ad pro-
poſitum tradit Sylua Nuptial. lib.2. num.85.
ſeq. nanque in probationibus multum atten-
ditur veriſimilitudo. Crauett. conſ. 75. n. 24.
Vbi adducit concordantes.

*Cæterum omiſſis ſupradictis generalibus Exceptioni-
bus, quæ in defenſionem d. Inquiſiti faciunt,
nunc ad ſpeciales exceptiones quæ
contra dicta; & perſonas
dd. Mulierum faciunt,
aggrediar.*

PRima Teſtis N. in proceſſu informatiuo
tribus vicibus examinata; cum dixerit
pluries ſe rem carnalem habuiſſe cum. N.
Inquiſito, pluribus de cauſis à teſtificando
177 repellitur. Prima cauſa eſt, quia non ſolum
per d. coppulam carnalem ſe declarauit cri-
minoſam; vnde ad teſtificandum ſine tortura
non potuit admitti. Bal. in l. præsbiteri. nu. 1.
verſ. licet ergò. C. de Epiſc. & Cler. Præpoſ.
in c. 3. Item ſi res. ante numerum 1. verſ.
Item nota, quod teſti criminoſo 4 q. 3. Ar-
chid. in c. præsbiteri. num. 1. poſt med. verſ.
in Gloſa contra. 5. q. 6. Monticell. in Repert.
teſt. Rubr. An, & quando examin. teſt. ſine
tortu. fol. mihi 160. col. 1. verſ. 5. Farinac.
178 q. 79. num. 28. Sed etiam Infamem. Et infa-
mis ille verè dicitur, qui propria oris con-
feſſione ſuum fatetur delictum. l. quid. §. ex
promiſſo. ff. de his, qui not. infam. l. palam.
ff. de rit. nupt. Gram. vot. 30. num. 25. ſeq.
poſt alios, quos allegat. Quod cum ità ſit,
ſine tortura contra alium non poteſt admitti.
c. illi, qui. 5. q. 5. Cœpoll. conſ. 61. col. 2. Me
noch. de arbitrar. q. 474. num. 50. ſeq. Text.
eſt in l. ob carmen. §. ſi ea Rei conditio. ff. de
179 teſt. cuius verba ſunt hæc: Si ea Rei condi-
tio ſit, vbi arenarium teſtem, vel ſimilem per-
ſonam admittere cogimur, ſine tormentis
eius teſtimonio credendum non eſt. Et ibi
hæc not. Bal. in ſummario. Alber. in verſ. ad
teſtimonium autem. Odofred. in princ. Ful-
goſ. in ſummario. Gloſ. in l. 3. §. lex Iulia. in
verb. palam. verſ. Item fallit contra pariter
infamem. ff. de teſt. Bal. in l. non ſolum. col.
2. in princ. verſ. & idem eſt. Et ideò facit ge-
neralem concluſionem, eſſe ſilicet torquen-
dos eos omnes teſtes, quibus ſine tortura
non creditur. C. ad l. Iul. de adult. Text. eſt
in c. 3 § ſi autem ea Rei conditio 4. q. 3. de
teſt. & ibi Gloſ. in verb. arenarium. Farinac.
180 q. 79. nu. 23. Immo Infamis in criminalibus
nec etiam cum tortura admittitur; quia Tor-
tura in criminalibus non poteſt purgare in-
181 famiam, ſed quidem in ciuilibus. Dec. conſ.
189. nu. 10. ad fin. Rolan. conſ. 94. nu. 17.
& conſ. 95. num. 15. ſeq vol. 4. Vbi atteſta-
tur de communi. Honded. conſ. 106. nu. 29.
Vbi alios plures concordantes refert. Fari-
182 nac. q. 45. num. 23. Et huiuſmodi infamia
facti tollitur per ſolum Deum. Gloſ. in c. ex
tuarum in verb. abſoluas de purgat. canon.
Cæterum illud eſt ſciendum, quod Infamis ſo-
lummodo admittitur, quando aliâ, ſeu aliter
veritas haberi non poteſt; quoniam hoc caſu
admittuntur teſtes, quamuis non ſint omni
exceptione maiores, nempè inhabiles, infa-
mes; ſed admittuntur ſolum in ſubſidium,
183 ideſt ad inquirendum. Et quod admittantur
tantum ad inquirendum, & non ad condem-
nandum; ratio eſt euidens; quia perfectum
non poteſt oriri ex imperfecto. Aym. de an-
tiq. temp. in verb. quicquid. in lib. officialis.
num. 17. & 19. Natt. conſ. 298. num. 10.
lib. 2. Gabriel tit. de teſt. concluſ. 7. num. 8.
lib. 1 Rolan. conſ. 98. num. 34. Bertaz. conſ.
28. num. 3. & conſ 234. num. 1. lib. 1. Vbi de
communi opinione teſtatur. Marſ. ſing. 477.
Dec. conſ. 133. vol. 4. Gram. conſ. 45. Fari-
184 nac. conſ. 6. num. 19. Et quia etiam teſti-
monij fundamentum eſt fides, & Infamis
caret fide, cum eius ſtatus ſit maculatus iuris
diſpoſitione. l. iuſta. ff. de manu. vindict. Abb.
c. teſtimonium. num. 6. Fœlyn. 161. nu. 10.
de teſt. Vltra quod abſurdum eſt, quod quis
conuincatur ex dictis infamium. Immo Te-
185 ſtes infames, ſeù inhabiles non ſupplentur
numero, ſed omnes à teſtimonio repellun-
tur. Gram. deciſ. 11. num. 2. Becc. conſ. 85.
num. 19. lib. 1. Ratio eſt, quia quod nihil
eſt ſupplementũ non recipit. l. ſed ſi manente.
ff. de precat. Et nemo dat, quod non habet, &
ex pluribus imperfectis in ſua ſpecie non po-
teſt vnum perfectum reſultare. l. 1. C. minor.
tutel. Immo teſtes infames, quando admit-
tuntur, non admittuntur vt integri. Butr.
conſ.

conſ. 24. in fin. Alciat. Reg. 1. præſumpt. 39. num. 5. Boſs.tit. de indit. num. 176. Et maximè quando dd. teſtes plures patiuntur exceptiones, vt d. prima teſtis, quę eſt vetula, turpiſſima, & ruſtica viliſſimæ conditionis.
186 Gram. conſ. 45. num. 24. Additur etiam, quod Infames, ſeù inhabiles admittuntur in crimine occulto, & difficilis probationis, & quando veritas aliter haberi non poteſt, quando de crimine agitur ciuiliter, non autem quando agitur criminaliter. Ità Boſs. poſt Bart. & Aret. & alios, quos allegat in tit. de indit. num. 177. Ratio eſt, quia (vt ſopra dictum eſt) in criminalibus teſtes debent eſſe omni exceptione maiores: Vnde meritò infames omninò à teſtimonio repelluntur. l. 3. § l. Iulia. ff. de teſt. c. præterea. de teſt. cogen. Farinac. tit. de indit. & tortu. q. 43 num. 13. Et teſtes, qui omninò à teſtimonio repelluntur, etiam quod veritas per alios haberi non poſſit, nullum prorſus parit inditium. Fœlyn. c. cum dilectus. 10. & qq. de accuſat. Hyppol. conſ. 361. num. 9. & conſ. 45. lib. 3. & ideò quamuis etiam in tortura emanauerit. l. 1. ff. de his, qui not. infam. & l. Atheletas. in l. furti. §. mandati. ff. de teſtam. Dixit Barbat. tract. de teſt. c. teſtimonium. par. 2. num. 15. verſ. & ideò
187 Bart. Secunda cauſa eſt, quia, cum ob d. coppulam carnalem ſe declarauerit ſociam criminis, nulla ei eſt adhibenda fides: nanq; ſocius criminis infamis, criminoſus, vilis, abiectus, & qui plures patiuntur exceptiones, & defectus, vt ipſa, ne etiam in exceptis facit inditium ad torturam contra conſocium. Vt ex not. in l. fin. C. de quęſt. vt dixit Gand. in ſuo tract. maleſ. in Rubr. de quæſt. & tormen. § reſtat autem. verb. ſed quem nunquid. quem refert, & ſequitur Hyppol. conſ. 22. num. 23. tradit Bal. in l. quoniam liberi. num. 2. C. de teſt. Vbi quod non creditur teſtibus de ſe confeſſis in alios Per l. fin. C. de accuſat. Et tales teſtes probant ſolum ad in-
188 quirendum. Gram. conſ. 61. poſt numerum 1. Natt conſ. 298. num. 9. in fin. l. quoniam liberi. C. de quæſt. Hyppol. conſ. 74. nu. 4.
189 vol. 1. Nec mirum, quia ſi ſocij criminis dictum admitteretur ad faciendum inditium ad torturam, ſequeretur, quod eſſet teſtis in cauſa propria, quod minimè eſſe poteſt. l. nullus. ff. de teſt. Tertia cauſa eſt, quia eſt ſibi ipſi contraria in ſuis depoſitionibus; & teſti ſibi ipſi contrario nulla eſt adhibenda fides. Dec. conſ. 175. col. 2. & conſ. 189. num. 8.
190 Vbi quod nec ad inquirendum facit inditium. Ruyn. conſ. 146. ſeq. vol. 5. Gram. conſ. 35. ante fin. & conſ. 44. num. 10. Anchar.
191 conſ. 24. incip. Viſa inquiſitione. Immo teſtis vnum deponens, ſi ex interuallo aliud teſtificetur, nullam meretur fidem, etiam quod in tortura deponat. Dec. conſ. 189. num. 8. Rolan. conſ. 15. in princ. Cæphal. conſ. 223. in 2. Boſs. tit. de Inquiſit. nu. 42. Clar §. falſum. nu 4. Vulpell. conſ. 83. nu. 1. Vltra quod illis verbis Giudico voleſſe hauere da fare con me, non deponit certitudi-
192 naliter, & ideò nihil probat, quoniam nemo iudicare debet ſuſpicionis arbitrio. 2. q. 1. Director. Inquiſit. 2. par. pag. mihi 200. nu. 2.
193 nam teſtis deponere debet de his, quæ certitudinaliter nouit. c. relatum. q. 2. c. teſtes. 3. q. 8. l. ex yr. c. quotics. num. 7. de teſt. Rot. decis. Pacor. 679. in princ. 3. par. nouiter
194 impreſs. Additur quod eius depoſitio eſt nimis animoſa. Quis enim nouit hominis voluntatem, Deo excepto, qui eſt ſcrutator cordium? c. de occidendis. Vbi Gloſ. 23. q. 5. Angel. l. plagij. col. 1. C. de plagia. Et cum nimis animosè deponat, ei nullo modo eſt credendum. ſcripſerunt Socin. conſ. 220. col. 4. in fin. lib. 2. Gram. conſ. 12. num. 14. in criminal.
Additur etiam, quod d. Teſtis à teſt ficando repellitur; tum quia inueriſimilia deponit, & quod non eſt veriſimile, non eſt credibile, & habet falſitatis immaginem per iura ſuperius allegata in exceptionibus generalibus ad numerum decimum ſeptimum Tum etiam quia toties variauit in ſuis depoſitionibus. Et teſtis varius nullo modo ad teſtificandum admittitur. l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt. Capic. decis. 142. nu. 7. Gram. vot. 31. n. 19. Ita Boſs. tit. de tortu. teſt. num. 37. & melius tit. de oppoſit. contra teſt. nu. 18. verſ. quid
195 modo. Vbi niſi probetur veritas ſui dicti, debet condemnari de falſo. Immo etiam variatio teſtis facit, vt poſſit ſine aliquo inditio
196 torqueri. Vt habetur in l. ex libero, & ibi Gloſ. ff. de quæſt. Bal. in l. milites. C. eo tit. Idem Bal. in l. nullum. & ibi Salyc. C. de teſt. Marſ. in ſuis ſingul. num. 103. & conſ. 15. Nouell. in pract. crim. car. 27. numero 63. Quarta cauſa eſt, quia d. prima teſtis habuit quoque in ſuis examinibus iuramentum de
197 veritate dicenda; & cum in vno examine vnum dixerit, in alio verò illud idem tacuerit, eſt periura. Et periurus teſtis tam in exceptis, quam in non exceptis omninò à teſtifi-

cando

cando repellitur, & nullum prorſus facit in-
ditium. Gloſ. in c. per tuas. in verb. Adulteri.
ext. de Simon. Gig. de crim. læſ. maieſt. prob.
q. 11. num. 1. cum alijs. Clar. in pract. §. periu-
rium. verſ. repellitur etiam periurus. Anton.
Gomez. varia. reſolut. tom. 3. c. 12. Rubr. de
probat. delict. num. 15. Olaſc. deciſ. Peda-
mon. 72. num. 7. eſt Text. in c. ſi quis conui-
ctus. in c. paruuli. 22. q. 5. in c. quicunque.
6. q. 1. & in c. teſtimonium. de teſt. Farinac.
q. 43. num. 183. & quæſt. 56. nu. 186. Fœ-
lyn. in c. ſicut. in vlt. notab. de teſt. Gram. vot.
6. num. 16. c. ex parte. & ibi Gloſ. in verb.
de periurio. Vbi Abb. nu. 3. & Fœlyn. nu. 4.
198 de teſt. Immo periurus in criminalibus non
admittitur, etiam quod cum tortura depoſue
rit: Quinimò etiam periurus, quamuis tor-
tus, nullo modo poteſt admitti in teſtem.
Vt per Ruyn. conſ. 146. numero 4. Crauett.
conſ. 16. num. 16. 46. ſeqq. Gram. vot. 6.
num. 16. Alciat. in tract. præſumpt. 10. Dec.
d. conſ. 189. lætatus ſum. col. 6. verſ. ad di-
199 ctum Corrad. dicentis, quod infamia periu-
rij in criminalibus non purgatur per torturã.
Soc. conſ. 39. perſpectus. vol. 2. Vbi ampliat
ſi pœnitentiam agent. Imol. in c. teſtimonium.
num. 15. ſeq. & ibi Barbat. de teſt. Vulpell.
conſ. 76. num. 5. Burſatt. conſ. 201. num. 62.
vol. 2. Fab. Turrett. conſ. 9. num. 24. Vbi
alios cumulat. Dec. d. conſ. 189. numero 8.
Vbi quod non facit inditium ad inquirendũ.
Rolan. conſ. 94. num. 17. & conſ. 95. nu. 15.
200 ſeq. vol. 4. Vbi teſtatur de communi: Ratio
eſt, quia ſtante periurio eadem videtur ratio
ſiue deponat in tortura, ſiuè extra torturam:
nam vbi eſt periurium, nulla iuramenti reli-
gio in eo conſiderari poteſt. l. ob carmen. §.
penult. ff. de teſt. §. ſi verò. in Auth. eo tit.
Aym. in c. 6. num. 16. 47. ſeq. Rolan. conſ.
16. num. 21. & conſ. 95. vol. 4. Vbi de com-
muni. Maſcard. de probat. concluſ. 1169.
num. 12. & 15. Dec. d. conſ. 189. num. 13.
Cæphal. conſ. 234. num. 18. ſeq. Ruyn. conſ.
146. num. 2. & 4. lib. 5. Farinac. d. q. 56.
num. 194. Idem. conſ. 20. num. 3. l. qui falſa,
vel varia. ff. de teſt. Bart. quem allegat. conſ.
201 6. num. 15. Vltra quod qui eſt periurus eſt
infidelis Deo, & qui eſt infidelis Deo, homi-
nibus fidelis eſſe non poteſt. Bal. in c. cum Io-
annes. de fid. inſtrum. Franc. Curt. conſ. 55.
col. 3.

Et parum refert, quod dicta teſtis dixerit, quod
Inquiſitus eam ſodomiticè ſubagitare tenta-
uerit; cum in ſuis depoſitionibus tot men-
202 dacia dixerit: Et mendax in vno, mendax
in omnibus, & in totum reputatur falſus, &
mendax, atq; repellitur ratione iuramenti,
203 quod eſt indiuiſibile. Innoc. in c. fraternitatis.
de hæret. Aym. conſ. 9. num. 10. Oldrad.
conſ. 37. Alex. l. ſi ex falſis. num. 15. de tran-
ſact. Dec conſ. 105. Soc. Iun. conſ. 41. nu.
12. lib. 2. Sed dato, & non conceſſo, quod ità
204 fuerint; tamen omninò dicitur, quod huiuſ-
modi attentatum, ſiue conatus ex generali cõ
ſuetudine totius Italię, etiam in atrociſſimis
non punitur, niſi ſequatur effectus. Bal. conſ.
361. in fin. lib. 1. Angel. conſ. 14. numero 3.
Vbi quod iſta conſuetudo eſt approbata per
totum mundum, & ſic generalis non indiget
probatione. Cathald. de ſcindic. q. 98.

Quibus ſic ſtantibus dicta prima Teſtis cum tot,
tantaſque patiatur exceptiones, & defectus
nullo modo eſt attendenda per iura allegata.

Secunda Teſtis à teſtificando repellitur, tum
quia, vt ipſa fatetur, ad ſecundum Interoga-
torium eſt pauperrima, & viliſſimę conditio-
nis, cum ſit ſerua cuiuſdam Ciuis Sancti Se-
uerini per iura ſuperius allegata in exceptio-
nibus generalibus ad numerum quartum.
Tum etiam quia dicit, quod d. Inquiſitus ei
dixit aliqua verba, quæ ei non placuerant.
Verum dato & non conceſſo, quod per Fi-
ſcum dicatur, quod dicta verba ſunt trahen-
da ad malum, & non ad bonum; tamen di-
citur, quod quando ſunt talia, qualia ipſa di-
xit, trahenda ſunt ad bonum, & non ad malũ:
205 Nam verba, quando eſt dubium, an inferant
inhoneſtatem contra mulieres, ſemper ſunt
interpretanda, vt nullam inferant inhoneſta-
tem. Vt in propoſito ſcribit Bart. conſ. 108.
col. fin. Marſ. conſ. 2. numero 7. Ruyn. latè
206 conſ. 145. num. 23. ſeqq. vol. 5. Immo non
ſunt interpretanda in damnum proferentis,
ſed ſecundum illius mentem l. penult. ff. de
exhiben. Et ſubiecta materia ſuadet, quod
verba prolata debent accipi in bonam partẽ,
ſecundum quam materiam, ideſt ſermonem,
qui factus fuit, accipi debent. l. proculus. ff.
de vſufruct. Et tunc perfectè enunciamus,
cum loquimur ſecundum ſubiectam mate-
riam. Vt poſt Ariſtot. quem allegat, tradit
Bal. in l. data opera. col. 9. C. qui accuſ. non
poſſ. Et dd. præſenſa verba Inquiſiti eo ma-
gis in bonam partem accipi debent, cum di-
cta ſecunda Teſtis deponat in Proceſſu Re-
petitionis; Che non sà ſe lo diſſe con mali-
207 tia, ò ſemplicemente. Et quando verba ſunt
dubia, ambigua, & multipliciter intelligibilia,
in du-

Digitized by Google

in dubio ſenſus bonus accipi debet, quo delictum euitetur. l. meritò. ff. pro Soc. Et ità D. Auguſtin. in lib. de Concordia ſcribit. Barr. in l. non ſolum § ſed vt probari. ff. no. op. nunciat. not. in c. in præſentia. de probat. Dec. conſ. 189. nu. 14. Crauett. conſ. 51. num. 18.
208 Quinimò verba dubia regulariter interpretātur ad fauorē proferentis. Bart. l. is, qui Reus. col. pen. ff. de publ. iudic. Soc. Iun. conſ. 39. n.
209 70. vol. 2. Immo etiam verba laſciuia, & inhoneſta v. g. quando dicitur Amaſiæ Core mio, bene mio, non denotant delictum, quia ſunt dubia, an ad malum, vel ad bonum quis protulerit; & in dubio præſumi debet protuliſſe ad bonum, & non ad malū. Dixit Alex.
210 conſ. 185. vol. 6. Sicq; concluditur, quod ſermo, qui habet, ſeu continet dupplicē ſēſum, ideſt quod poteſt accipi, ſeu interpretari in bonum, & malum ſenſum, melior eſt accipiēdus; Dubia enim in meliorē partē interpretari d. benius. Albertin. tract. de agnoſcē. aſſert. q. 34. n 48 quē refert, & ſequitur Ioā. Roias tract. de hæret. par. 1. n. 201. ſeq. Pennia in Annotat. ſuper lucer. Inquiſiti. in verb. Præſum-
211 ptio. n. 7. Quinimò dicitur, quod verba dubia, & multipliciter intelligibilia, ſēper ſunt interpretāda contra Fiſcū, & Inſtigatorē, ſuper quibus ſe fūdāt. l. veteribus. ff. de pact. Hyppol. Rimina'. cōſ. 134. n. 51 diuer ſ. crim. lib. 1.
Quarta Teſtis in proceſſu informatiuo tribus vicibus examinata eſt filia N. inimici capitalis d. Inquiſiti ex cauſis ab ipſo expreſſis in eius depoſitione, repellitur: Nec valet, ſi dicatur per Fiſcum, quod ſi d. N. eius pater eſt inimicus d. Inquiſiti, non eſt inimica d. quarta Teſtis eius filia; quoniā quando quis con-
212 traxit inimicitiam cum vno de vna familia, præſumuntur etiā ei inimici omnes de ipſius familia vſq: ad quartum gradum incluſiuè. Foe'yn. in c. repellātur. de accuſatio. n. 4 verſ. Item adde. Bal. in l. ſi Vaſſallus, ē l primo in tit. ſi de feudo ſue controu. Angel. conſ. 248. incip. in ſplendidiſſima Ciuitate, & Alex. conſ. 24. in 2. vol. verſ. non obſtat. Gram. cōſ. 13. Et ideò omnes deſcendentes de illa familia repelluntur à teſtimonio. l. Athletas §. dat remiſſionem. ff. de accuſat. tuto. Vbi not. Bal. & alij DD. quos ſequitur Anton. Gomez. tom. 3. varia. reſolut. c. 12. num. 14. Eadem etiam ratione Collaterales vſq; ad quartum gradum reputantur inimici. Argum. Text. in l. Cornelia. §. 1. ff. de iniur. Ità tenet Bal. in d. §. dat remiſſionem. Marſ. in l. 1. §. præterea. num. 103. ff. de quæſt. Item d. Teſtis repellitur etiam quia variauit in ſua depoſitione, nec valet ſi per Fiſcum dicatur, quod
213 eius variatio, ſiue contrarietas fuit ſanata per tormentum ſibillorum ei inflictum: nam quando quis ob tormenta variat à primò dicto nullum parit inditium ob defectum periurij. Gram. vot 34. num. 10. ſeq. Dec. conſ. 189. nu. 8 per totum. Bertaz. conſ. 341. num. 27. vol. 2. Vbi ait, quod iſto caſu nec ad inquirendum parit inditium.
Quinta Teſtis in Proceſſu Informatiuo duabus vicibus examinata nullo modo eſt attendenda; tum quia dicit ſe inimicam d. Inquiſiti N. ideò per iura ſuperius allegata contra quartā Teſtē repellitur; tū etiā quia nō depoſuit ſe fuiſſe à d. Inquiſito carnaliter cognitā, nec d turpia, & inhoneſta ſollicitatam.
Sexta Teſtis à teſtificādo repellitur, cum dicat, quod d. N. Inquiſitus alapha ipſam percuſſit; nam quando quis alium offendit in perſo-
214 na, oritur inter eos inimicitia capitalis. Bal. in l. in his. ff. ſolut. matrim. quem ſequitur Marſ in l. 1. §. præterea. ff. de quæſt. Quod docuit etiam eleganter appoſitis exemplis Eymeric. 3. par. num. 118. Ibi vel vulnera grauia, vel lethalia; quæ tunc in primis procedunt, cum inhoneſto modo aliquis corporalem pertulit iniuriam; vt ſi cui pugnus, ſeu alapha, aut fuſtibus ſit pulſatus, ſeu canna. Quod genus iniuriæ magnā hominum opinione affert infamiam, & dedecus. Per Text. ſingularem in §. 2 Inſtit. de iniur. & docet copioſè Anton. Gomez. varia reſolut. c. 6. n. 1. ſeq. Nec facit, cum dicat, quod d. Inquiſitus eam deoſculatus fuit, quia ſecus eſt: Sed dato & non conceſſo quod fuerit; tamen nō
215 poteſt trahi ad malum; quoniam Sacerdotis oſcula, & ſimilia ſunt capienda in bonam partem. Vt in c. abſit, & ibi not 11. q. 3. Farinac. 35. num. 46. Deniq; à teſtificando repellitur, quia de ijs, quæ in primò examine depoſuit, dicit, ꝙ nō recordatur; & tamē Mē-
216 daces debēt eſſe memores, & eos magis ſi ſuſpicio ſubſit de teſtimonio falſo Fœlyn. c. cū in tua de teſt. Boer. deciſ. 108. Vulp. cōſ. 71. n 4
Octaua Teſtis à teſtificando repellitur, quoniā d. N. Inquiſito eſt inimica propter verba iniurioſa, quæ ei dixit; quoniam inimicitiam capitalis oritur ex ſola iniuriarum prolatio-
217 ne. Bal. in c. veniens. circa fin. de iureiur. quē ſequitur Iaſ. in l. procuratoribus. C. de procurat. Marſ. in l. 1. §. præterea. ff. de quæſt. Vbi irà quādoq; fuiſſe iudicatum teſtatur Gram. vot. 6. nu. 4. ſeq. Rolan. conſ. 23. nu. 36. lib. 1.

Cæterum vt multis, quæ in defenſionem d.N. Inquiſiti poſſunt adduci, finem imponã, dicitur, quod ſufficit, fuiſſe probatum per plures teſtes fide dignos in proceſſu Defenſiuo examinatos, ipſum eſſe bonæ conditionis, & famæ. Quæ ſanè probatio omnia purgat inditia, ſi quæ extant contra ipſum, quod nõ creditur. Pariſ.conſ.153.vol.4.nu,35.Gratt. conſ.52.num.23.vol.2.Boſs.tit. de oppoſit. contra teſt.num.75. In tantum quod ex dd. inditijs torqueri minimè poteſt. Iaſ.in l.1.in in fin.C.cõmũ delgat.Calon.de indit.& tort. tract.1 c.2.Rubr.de fama reorum.n.9.Ioan. Andr.Soliloq 37.Vbi atteſtaĩ de cõni, ꝙ procedit etiamſi probata ſit in genere, tollit inditia de delicto in ſpecie. Marſ. poſt multos §.diligenter.num.196.& tribus ſeqq.Immo elidit inditia, quamis eſſent ſollemnia, & legitima.Marl.conſ.130.col.fin.nu.48. Quinimò tollit inditia ad torturam redundantia ex dictis ſociorum criminis, quamuis ſimus in exceptis, & atrociſſimis delictis. Carrer.in pract.crim.in 2.tract.de indit.& tortu.§ 8.inditium.n.13.ſeqq.Gram.cõſ.21. n.10.& cõſ. 35.n.25.& 49.& conſ.70.n.7.Vbi loquitur de inditijs duorũ ſociorũ criminis.Maſcard. de probat. lib. 3.cõcluſ.1311.Pariſ.cõſ.163. n.16. lib.4. Riminal.Iun.cõſ.290.n.3.lib.3.

Quæ cum ità ſint humiliter ſupplicatur. D.S. Illuſtriſſimæ vt iuris medio dignetur à moleſtijs Fiſci, & dd. Mulierum procacitatibus liberare d.N.inquiſitum & iniuſtè carceratũ, nè in poſterum aliæ malæ mulieres audeant bonos Sacerdotes malitijs inculpare, & vexare, quod ſingulari gratia reportabitur.&c.

Quarè &c.

SVMMARIVM.

1 *Accuſatio non poteſt fieri in cauſa adulterij, ſtupri, inceſtus, niſi à Conſanguineis in gradu à iure expreſſo.*

2 *De delicti corpore quando dicatur conſtare in cauſa ſtupri.*

3 *De delicti corpore quando non conſtat, proceſſus eſt nullus.*

4 *Diſpoſitio non procedit, niſi verificetur id ſuper quo diſpoſitio fundatur.*

5 *De delicti corpore quãdo non conſtat, manus Iudicis ſunt ligatæ, & non poteſt ad Inquiſitionem deueniri.*

6 *Delicti corpus non ſufficit conſtare per coniecturas, & inditia, ſed probatio debet eſſe liquida & plena.*

7 *Stuprũ vt probetur debet cõſtare de præludijs*

8 *Item requiritur, quod ſtuprator fuerit repertus cũ ſtuprata ideſt nudus cũ nuda &c.*

9 *Item quod conſtet de aliqua vi.*

10 *Puella quando eſt doli capax ceſſat præſumptio violentiæ.*

11 *Vis eſt probãda pro parte pñſe puellæ ſtupratę*

12 *Adminicula ad delictum inferentia ſunt plene probanda.*

13 *Puellæ dicenti ſe vim paſſam, nõ eſt credẽdũ.*

14 *Puella vt credatur ſtuprata, opus eſt quod rumor ſit in vicinia.*

15 *Item quod ſtuprator ſeduxerit ſtupratam.*

16 *Itẽ quod probetur, quod ſtuprata erat virgo.*

17 *Stupratæ nõ creditur, qñ agitur criminaliter.*

18 *Deflorationis actum perfectè fuiſſe conſumatum teſtes probare debent.*

19 *Teſtium munus non eſt iudicare, ſed quod oculis vident, deponere.*

20 *Teſtibus affirmantibus, quod verè ſcire non poſſunt, non eſt credendum.*

21 *Deflorationis actum, ſi teſtes non deponant, fuiſſe conſumatum, non concludunt in eorum depoſitionibus.*

22 *Teſtes debent clare, & nõ præſumptiuè neceſſariò concludere; ideſt narrare quomodo factum ſteterit.*

23 *Deflorationis actum quomodo viderint fuiſſe conſumatum teſtes deponere debent.*

24 *Defloratione puellæ quando teſtes non deponunt actum fuiſſe cõſumatum intra ipſius vas naturale, irrat pœna extraordinaria.*

25 *Qualitas aggrauãs. delictum conſtare debet in actis.*

26 *Præiudicium tertij iura valdè abhorrent.*

27 *Iudex debet ſubtiliter teſtes interogare ſuper omnibus circumſtantijs etiam à facto principali extraneis.*

28 *Accuſator, & teſtis in cauſa propria nemo eſſe poteſt.*

29 *Puella tractans de ſua inhoneſtate, & dedecore euitando & de bona fama, & honore acquirendo non probat*

30 *Puella quãuis fuerit examinata vt teſtis, nihil facit, quia modus nõ attẽditur ſed effectus.*

31 *Puella contrahit inimicitiam cum ſtupratore, quando deponit contra ipſum.*

32 *Puellæ deflorata contra deflorantem nulla eſt præſtanda fides.*

33 *Puella dicens ſe ab aliquo defloratam, reddit ſe infamem.*

34 *Infamis à teſtimonio repellitur.*

35 *Infamia non purgatur per torturam.*

36 *Tortura purgat vnum tantummodo defectum non duos vel plures.*

37 *Infamia illa ſola purgatur per torturã, quę reſultat*

ſultat ex eo, ꝙ quis ſe facit Sociũ criminis.

38 *Vilitas, & paupertas non purgantur ſimul cum infamia.*

39 *Puellæ dictum proſternitur in totum per plures defectus in ea ſimul iunctos.*

40 *Teſtis deponẽs de ipſo maleficio, & actu proximo, & immediato delicti inditium contra alium non facit, ſi non ſit omni exceptione maior.*

41 *Puella deflorata non facit inditinm ad torturam, cum ſit ſocia criminis.*

42 *Socius criminis admittitur contra conſocium ad præſumptionem faciendam tantum.*

43 *Teſtes ad torquendum, & probandum requiruntur omni exceptione maiores.*

44 *Teſtes omni exceptione maiores dicuntur illi, qui ſuperant etiã omnem friuolã exceptionem, & nullam patiuntur maculam.*

45 *Stuprator non tenetur dotare, nec in vxorẽ ducere puellam vilis conditionis; ſed tenetur tantum actione iniuriarum.*

46 *Vilitas in coppula carnali conſideratur reſpectu mulieris cognitæ non autem viri.*

47 *Conſanguinei à teſtificando repelluntur.*

48 *Stuprator quod voluerit per vim puellam ſtuprare de die, & domo aperta, & cui ſunt aliæ domus contiguæ, non eſt veriſimilæ.*

49 *Inueriſimile quod eſt, non eſt credibile.*

50 *Inueriſimile qnod eſt, falſum reputatur.*

51 *Coppulla carnalis vt præſumatur non ſufficit illa tam violenta preſumptio ſolus cum ſola, nudus cum nuda &c.*

52 *Adulterium non cenſetur probatum ex eo, quod ſolus cum ſola, nudus cum nuda &c.*

53 *Coppulæ carnalis inditium nullũ oriri poteſt, quando vir, & mulier viſi ſunt dormire veſtibus induti cum oſtio domus aperto.*

54 *Actus palã facti carẽt omni ſuſpicione mali.*

55 *Actus palam facti excludunt dolum.*

56 *Actus carnales ex naturæ inſtinctu occultè, & ſecretè fieri ſolent.*

57 *Obſtetricibus referentibus puellam non eſſe virginem, non eſt credendum.*

58 *Oculus, & manus ſæpè falluntur. Ideò Obſtetricium iudicium circa deflorationem puellæ eſt multum fallax.*

59 *Obſtetrices cum non poſſint videre clauſtra pudoris puellæ, non poſſunt teſtificari de virginitate, & non virginitate.*

60 *Teſtibus affirmantibus quod verè ſcire & videre nõ poſſunt, non eſt credendum.*

61 *Periti in arte deponere debent de his, quæ certitudinaliter noſcunt.*

62 *Puellæ defloratio poteſt proueniſſe ab Obſtetricibus per immiſſionem earum manuum intra vas naturalæ puellæ.*

63 *Obſtetricis dictum cum ſit vnica, non plenè probat ſtuprum. Ideò*

Puella quando inſpicienda eſt, Iudex debet deputare honeſtas, & prudẽtes Matronas.

64 *Puella quando apponit digitos ſuos in naturam, committit vitium ſodomiticum.*

65 *Fama probatio tollit omnia alia inditia.*

66 *Fama probatio in genere tollit inditia de delicto in ſpecie, & elidit inditia, quamuis legitima, & ſollemnia.*

CONSILIVM II.

QVod Donna Oruntia Oriſtilla fuerit deflorata ab Orgilandro Corſino, prout per querelã Florindi Olidauri in actis Curiæ apparet, credi minimè debet; cũ puellæ virginitas, ſeù defloratio vt certis notis cognoſci poſſit, ad eò per difficilis, tantiq; momenti ſit ſecundũ Excellentiſſimos Medicos, peritiſſimoſq; Anatomicos; vt nec ſciẽtia, nec arte, nec inſpectione, nec experientia id tuto ſit affirmandum. Qua quidem ex re vt rei veritas magis eluceſcat, probabiliores huic inde (ſi quæ ſunt) rationes veniunt in medium adducendæ.

Sciendũ itaq; primò eſt, corpoream virginitatẽ in fœminis à Sacris Theologis, præſertim à D.Thom. ſic diffiniri videlicet eſſe carentiam cuiuſcunq; voluntariæ ſeminis emiſſionis. Veruntamen in caſu de quo agitur, hoc modo non venit perpendenda; cum omnes ſic acceptam virginitatem in nullo ſexu certè cognoſci poſſe fateantur. Dicamus igitur quemadmodum comuni quadam notione homines definire conſueuerunt; nempè eſſe abſtinentiam perfecti viri congreſſus cũ fœmina; adeò vt tunc deuirginatio, ſeù defloratio ea verè dicatur; quando irà Mas, & fœmina congrediuntur, vt inde fieri conceptio queat: quam quidem virginitatem in quadã naturali labiorũ vteri conſtrictione, ac ſymhiſi conſiſtere nonnulli ſcribunt.

Sed melius dicamus nos iuxta Galeni ſententiã lib. de Anatomia viuorum cap. de vtero. Vbi in prima defloratione inquit, dilatatur collũ matricis, & rumpuntur quædam venæ ſubtiles, quæ ſunt in dextera parte ipſius Colli, & exit inde ſanguis, adeò vt facilè ſit ex hoc ipſam virginitatẽ cognoſcere: Habetur enim in Exodo apud Hebreos lege fuiſſe conſtitutum, vt panni cruentati primi congreſſus conſeruarentur, & poſtulante vſu Iudicibus repræſentarentur, ne cui liceret malis artibus

Vxoris deflorationem accuſare. Hinc colligitur quod quaſi neceſſe ſit, primò coitu clauſtris vuluæ effractis ſáguinē profundi, ac ꝑinde certū eſſe ipſius virginitatis argumētū.

Adſunt ēt & alia tū corporis, tum animi ſigna, quibus Defloratio cognoſci poſſe videatur; quemadmodū à Laertiò relatum venit Democritū illum maximi iudicij philoſophum quadam die puellam conſpicatū virginē appellaſſe, ſequenti autem die non amplius virginem, ſed mulierem; quod ſolo aſpectu cognouiſſet, eā antecedēte nocte viiatā fuiſſe.

Legimus præterea apud Catullū antiquū fuiſſe morē, vt cum primò virgo cū viro concumbere debebat, filo collū circundarent, deinde mane ad explorādū, nunquid eſſet deflorata, eodē filo collū mēſurarent; ſi autē collū amplius effectum erat, & fili mēſuræ nō reſpondebat, iam defloratam fuiſſe autumabant.

His accedit, quod dum virgines vitiantur, pudorē illū à poetis virgineum appellatū penitus amittunt, & ob id defloratę impudibūdæ redduntur, atq; vocātur: Sed quod maius nobis eſſe debet, virginitatis argumētū illud eſt, quod virginibus ante os vteri à Natura fabricatū eſt mēbranoſū quoddā velamē, ſiue mēbrana, Hymen à Græcis dicta; quæ niſi frangatur, ingredi virile mēbrū minimè poteſt: Et propterea virginitas, donec d. membrana integra ſit, conſeruatur, atq; fruitur; quarè indubitatū videtur virginitatis ſignū, & omnis videtur iam ablata difficultas.

Verū etſi ſimplices amātes, & cōcūbētes poſsēt vuluæ ſtrictura falli, & vitiatas puellas integras habere; haudquaquā falli poſſunt Excellentiſſimi Medici, & diligentes, periteq; Obſtetrices, cū liceat ipſis manibus, & oculis explorare, dictamq; mēbranā integrā, vel deſciſſam cōtrectādo iudicare. Ex quibus omnibus ſatis apparere videtur, quod ſi datur occaſio doctiſſimis Iuriſperitis talia iudicandi, poſſunt per relata ſigna verū, ac tutū iudiciū proferre, ac ſuam inde ſententiā pro occaſione propalare.

Verū enim verò animaduertant quæſo dd. Excellentiſſimi Iuriſperiti, ſeu Iudices, animaduertant obſecro; nā rationes dictæ alicuius nec exigui videntur eſſe momenti; nec tanti ſunt roboris, quin multas recipiant contrarietates, & confutari meritò non poſſint. Vt ex modo aſſerendis vnicuiq; facilè innoteſcet.

Pro veritate igitur non eſt ignorandum, certiſſimum eſſe, eouſq; fœminarum malitias noſtris hiſce temporibus peruenisſe; vt non ſolum poſſint, & valeant vuluam cōſtringere; verum etiam cruoris profuſionem itā in cōgreſſu prouocare, aut fluentibus menſtruis cōcūbere, vt nō ſolū Concūbētes, ſed alios ēt decipere, atq; fallere poſſint, quemadmodum ſcorta iuniora ad illaqueādū ſimpliciū hominū animos plerunq; facere ſolēt; & itā à ſacro medicinæ fonte multa ſibi ad ementiēdā virginitatē parare; quemadmodū ad eādē obſcurandā aliquo ſibi propoſito fine, talibus circa partes muliebres vti, vt ſepiſſimè fūr in cauſa, ꝙ vndequaq; petitiſſimi Medici, perſpicaciſſimeq; obſtetrices adeò decipiantur, vt eas quas nō deberent, defloratas affirment, & eas, quæ deflorationem multis menſibus, vel etiam annis paſſe fuerint, non culpatas exiſtiment, atq; deponant.

Quarè ad ſingulas rationes ſuperius allegatas reſpōdēdo dicimus; quod ſi Hebrei antiqui legē illā fecērūt, cū in modū ꝓpterea feciſſe, ſeu ſāciſſe exiſtimādū eſt, ꝙ nullā firmiorē rationē ad cōprimēda virorū ſcelera haberēt:

Ad illud Democriti dicimus, ſuſpicandum eſſe, ipſū forsā aliorū relatione, vel proprio aſpectu certā ſciētiā habuiſſe, ꝙ virgo primū à ſe appellata, ſubſequenti nocte fuiſſet cōpreſſa; & propterea ꝙ aſtutiæ fuerat, ſibi pro iudicij vi, atq; peritia attributū fuiſſe. Nec argumēta illa ex Collo, & pudore certū eſſe poſsūt inditiū, cūm alijs ēt de cauſis id euenire poſſit; quæmadmodū & in primis cōgreſſibus, vel impedimēto naturæ, vel ligaturis colli dilatatio, poſſit inhiberi, ſicuti de vſu, & ratione nō eſt alienū, ſagaces fœminas, tūc multo magis pudorē effingere, cum deflorationē capiunt occultare.

Nec argumētū ex mēbrana illa inuincibile videtur; cum nō ſatis inter Anatomicos cōſtet, an in cūctis puellis velamē illud inueniatur. Immo inter celeberrimos Recētiores nō defuerunt, qui litteris mādauerunt; aut in pauciſſimis, aut in nullis mēbranā illā inueniri; & eo magis, cum nullum vſum effatu dignum mēbrana hūdi habere videatur; nā ea, quę ad ſalutē, & tutelā vſum habēt, in cunctis à Natura ꝓduci ſolēt: Sed ēt ſi cōcederetur, talē mēbranā in cunctis eſſe, & vſum ad tutelā à puluere habere (vt nonnulli dixerunt) fieri nihilominus poteſt, vt queadmodum doctiſſimi Anatomici referūt, poſſit illa vel ſpōte in pueritia frāgi, vel paulatī exiccari, et hiſcere, vel ēt digitis ꝓprijs, vel aliquo alio inſtrumēto formā penis ſubſtinēte, vel copioſo, & admodū acri mēſtruorum cōfluxū, vel morbo aliquo diſcen-

diſcindi; atq; conſumi; vt poſtmodum quæ violatæ ſunt, defloratæ videantur: ſicuti ex altera parte fieri etiam poteſt, vt mulier talis ſit conditionis, & naturæ; vt naturaliter os ceruicis vteri vaſtum, amplumq; habeat, vel etiam arte eouſq; dilatatum, vt membro virili ſic redditum falſo videri queat, & ſic etiam abſq; defloratione penem aliquantulum exilem ſine ruptura, & ſanguinis profuſione admittat.

Addendum quoq; eſt, quod Virgo pariter ipſa ſic edocta pati virum chlunes retrahens mẽbranã frangi prohibere apta eſt: Quod ſimiliter ad ſtrictorijs medicamẽtis facere poteſt membranam illam condenſando, duramq; reddendo, eandemq; fractu difficillimam præſtando.

Nec inconueniens eſt cogitare, vt ab ortu naturæ ſit adeò denſum huiuſmodi velamen, atq; contumax effectum, quod non modo abſq; fractura vlla patiatur fœmina exiguũ virilis membri ingreſſum; verum etiam per foramen exiguum illius velaminis ſemen intra vterum trahat, ſicq; concipiat; quo enim caſu non ſolum partum difficilem reddi, verũ & parturiẽtiũ necẽ ſubſequi Medici õnes cognouerunt. Quarè veriſſimum eſt illud, quod legitur apud S. Thom. in quolib. Vbi ſcribit, mulierem poſſe concipere membrana illa virginea nõ effracta, ſed minimè poſſe parentem eſſe. Vnde ex his ſatis apparet, & patet, quod neq; colli vteri dilatatio, neq; circumſitarum venarum diſruptio, neq; ſanguinis ab eiſdem emanatio, neq; velaminis diſciſſio adeò certum ſint primę deflorationis ſignum; quin eadem etiam ad falſam quandam & apparentem violationem vitreo, ligneo, vel ferreo aliquo, & conſimili inſtrumento formam virilis membri repreſentante ab ipſis mulieribus ſibimet inductam ſubſequi poſſint: ſicq; pariter ſi quæ alia ſunt, & eſſe poſſunt tentamenta pro defloratione deprehendenda, eaſdem, vel ſimiles patiuntur difficultates, tum ex natura rei, tum ex artificioſa fœminarum malitia petitas, quibus ipſa potius contingentia, quam neceſſaria redduntur.

Et pro confirmatione huius veritatis tacendũ non eſt, quod ex ſupradictis omnibus certũ eſt, quod & Concumbentes, & Medici, & Obſtetrices non ſemel falluntur in vera mulierum virginitate deponenda. Vnde inferre non licet aliquam puellam eſſe defloratam, quod velamine careat, locoſq; latos habeat, neq; virginem eſſe, quod membrana illa integra in ipſa reperiatur. Quarè ſi hoc aſſequi nequeunt, quis profectò non videt, eis multo magis denegari certum, & præciſum violationis tempus? Et qua obſecro ratione illud certo innoteſcet? Dicent forſam recentem deflorationem ex partibus colli vteri, & pudendi, veluti laxis, & diſruptis cognoſcemus? Progreſſam verò ex eiſdem veluti induratis diſtinguemus, atq; deniq; conſumatã ex ipſis met collo obductis depræhẽdemus? Cum hæc ea ſint, cum aliunde quam à virga virili (vt cum ſatis dictum eſt) prouenire poſſint; profectò, omninò credendum, tutam virginitatem, indubiam violationem, ſeù deflorationem certumq; deflorationis tẽpus aſtruere tũ Medicis, tum Obſtetricibus, niſi diuino ſpiritu ſuffultis fuiſſe denegatum, vel ſaltem non aliunde cognoſci poſſe autumandum eſt, niſi quorundam Indorum populorum exemplo, vt qui res indicas ſcripſerunt, enarrant. Illi enim puellis ſtatim enatis vuluam conſuunt, nec à quoquam diſſolui conceditur, niſi à marito, cum primum ea vſurus eſt: Cum verò apud nos nullum ſit certitudinis ſignum, nec pro, nec contra. Et hæc poſita ſunt iuxta ſententiam cuiuſdam peritiſſimi Medici. Caueant igitur Medici, & obſtetrices in referendo, & Iudices præſertim in iudicando; multæ enim in eorum libris fallaciſſimæ reperiuntur rationes. Et quia res eſt tanti ponderis, tantiq; momenti (vt iam diximus) caueant tandem, nè in perditionem animarum ſuarum ſibimetipſis iudicium in iudicando iudicent æternum.

Cæterum cum per ſupradicta iuxta Excellentiſſimorum Medicorum, & Anatomicorum opiniones probauerimus, puellæ deflorationem nullo modo poſſe cogniſci, nunc quoq; per iura, & doctiſſimorum DD. Iuris peritorum authoritates non ſolum idem, verum & querelam per Florindam in actis Curiæ cõtra Orgilãdrũ, quod Donnã Oruntiã deflorauerit, porrectam infraſcriptis de cauſis nullam, & abolendam eſſe probabimus.

Prima cauſa eſt, quoniã d. Florindus nõ potuit Orgilãdrũ querelare, cũ nõ ſit cõſanguineus d. Oruntię: nã in cauſa ſtupri quis nõ poteſt alium accuſare priuatim, vel publicè, niſi ſit pater, mater, Auus, vel Auia, Filij, & Nepotes vtriuſquæ ſexus vſquę ad ſecundum gradum, fratres, & ſorores, & filij fratrum, & ſororum; qui prænominati ſolum ad prędictã accuſationem admittuntur;

Digitized by Google

quoniam domus,& generis ſui quodamodo
proſequuntur iniuriam. Aegid.Conſtit.pro-
uinc.March.tit.de Rapt.mulierum, Adulte-
rio,Inceſtu,& ſtupro.c.69.lib.4. Et iſtud ac-
cuſandi ius ad proximiorem ſanguinis per-
tinet, qui quidem proximior omnibus alijs
eſt preferēdus.l.ſi verò.§.hæc actio.ff.de his,
qui deiece.& effu. Petr.à Plac.lib.1.Epit.de-
lictorum.c.45.nu.3 Vulpell.q.11.

Secunda cauſa eſt, quia non conſtat de corpore
delicti, cum camiſia, ſeù interulæ ſanguine
deturpatæ,quæ ſunt corpus delicti, non fue-
2 rint in actis exhibitæ. Vnde teſtium dicta
preſumuntur calumnioſa.Bal.conſ.37.lib.1.
Et d. camiſia, ſeù interulę erant neceſſariò
exhibendæ;nam in crimine ſtupri, ad hoc vt
conſtet de corpore delicti, non ſufficit ſola
puellæ pretenſæ defloratæ confeſſio;cū nul-
lo modo deflorationem probet. Vt commu-
nem dicens atteſtatur Honded.conſ.98.nu.
3 15.& conſ.100.nu.5.in fin.vol.1. Et quan-
do non conſtat de corpore delicti, non ſolū
Inquiſitus non poteſt puniri, ſed etiam pro-
ceſſus eſt nullus.l.1 §.Item illud.ff ad Sillan.
l.proinde. la ſecunda cum ibi not. per Gloſ.
4 ff.ad l.Aquil. Ratio eſt, quia diſpoſitio non
procedit,niſi verificetur id, ſuper quo d. diſ-
poſitio fundatur. Gloſ.in l.mācipia.in verb.
ad notandum.C. de ſeru. fugit. quam notat
ibi.Caſtrenſ. & Salyc. Immò quando non
5 cōſtat de corpore delicti, manus Iudicis ſunt
legatæ, & non poteſt ad Inquiſitionē deue-
niri.l.neceſſarios.§.non alios.ff.ad Sillan. l.ſi
6 is, qui Titium. ff. de furt. Et id eſt omninò
animaduertendum, quod delicti corpus non
ſufficit conſtare per coniecturas, & indiția;
ſed probatio debet eſſe liquida, & plena.
Brunor. à Sole in ſuo aureo conſ.num.200.
Vbi quod de delicto commiſſo debet conſta-
re per teſtes,& probationes liquidiſſimas.

Tertia cauſa eſt, quia non fuerunt probata in-
fraſcripta requiſita; & tamen ad ſtuprū pro-
bandum eadem neceſſario requiruntur pro-
7 bata. Primo quod conſtet de preludijs ad
ſtuprum. Vt conſiderant DD.nēpè de tactu
mamillarum, de oſculis; de muneribus &c.
ſecundò quod ſtuprator reperiatur nudus
iuxta lectum cū ſtuprata.Parid. de Put.tract.
de Scindic.in verb.Officialis offenſa.c.1. ſub
8 nu.2.& 3.Foller.in pract.in verb. capiat in-
formationem.num. 13. Maſcard.de probat.
concluſ.1377. in verb. ſtuprum. lib. 3. alias
9 Inquiſitio tranſmitti non poteſt. Tertiò
quod conſtet de aliqua vi illata puellæ; ſed
10 quando eſt doli capax, ceſſat præſumptio
11 violentiæ. Et d. vis eſt probanda pro parte
pretēſæ ſtupratæ puellæ. Ità ſcripſerūt Boſs.
tit.de con:damnat. & punib. num. 68. Petr.
12 Caball.caſu 29.nu.9. Ratio eſt,quia admi-
nicula, ſeù ſigna ad delictum inferentia ſunt
plenè probanda. Innoc.c. ſicut de Simon.
13 Verum illud omitti non debet, quod d. puel-
lę dicenti ſe vim paſſam non creditur in prę-
iudicium alterius. Alex. conſ. 157. in princ.
lib.3. Gram.conſ.crim.45.in princ. Cravett.
conſ.41.in princ. lib.1. Franc. Roſell. conſ.
12. per totum. diuerſ. criminal. lib. 2. Boer.
deciſ.319.nu.7.vol.2. Gratt.conſ.57.nu.28.
14 lib. 2. Quarto quod ſit rumor in vicinia.
15 Maſcard. vbi ſupra. Quinto requiritur iuxta
Text. in c. 1. & 2. de adult. quod ſtuprator
16 ſeduxerit ſtupratam. Sextò quod verè ſtu-
prauerit. Septimò quod ſtuprata erat virgo.
Ità declarat idem Gratt. viden. conſ.43. nu.
31. verſ. his tamen non obſtantibus. vol. 2.
Quæ tamen omnia ſunt probanda aliunde,
quam ex dicto ſtupratæ: nam ſupradictus
Text. loquitur, ſi ſeduxerit. Dictio, ſi denotat
conditionem, & importat formam, & ideò
qui ſe fundat in d. Text. qualitates in eo re-
quiſitas probare debet. Gratt. d. conſ.43. &
45. Verum quando agitur ciuiliter, licet for-
ſan ſtetur dicto ſtupratæ, quod erat virgo;
17 tamen quando agitur criminaliter, ſibi præ-
iudicium alterius (vt ſupra dictum eſt) non
creditur. Franc. Roſell. d. conſ. 12.

Quarta cauſa eſt, quia teſtes in proceſſu exami-
nati non deponunt vidiſſe actum pretenſæ
18 deflorationis fuiſſe perfectè conſumatum: Et
cum teſtium munus non ſit iudicare, ſed
19 quod oculis vident deponerè, ideò non pro-
bant. Bart.& alij in l.quod tamē.§.ſi arbiter.
20 ff.de arbitr. Curt. Iun.conſ.105.nu.17 Dec.
conſ.459.num.10.& conſ.249.num.4. Vbi
non eſt credendum teſtibus, quod verè ſcire,
& videre non potuerunt.c.teſtes.3.q.8. Rot.
deciſ.Paleot.679.in princ.3.par.nouiter im-
preſſæ.Soc.Sen.conſ.229.lib.2. Ruyn.conſ.
21 27.in fin. Gram conſ.12.num.14. Vt in cri-
mine difficilis probationis. Et cum teſtes
in cauſa, de qua agitur, non depoſuerint d.
actum ab Orgilandro intra vas naturale d.
Oruntiæ fuiſſe conſumatum, non concludūt
ab ipſo fuiſſe defloratam. Abb.in c.in præſen
22 tia de probat. Et tamen teſtes debent ne-
ceſſariò clarè & non præſumptiuè conclu-
dere, ideſt narrare, quomodo factum ſteterit.
dicto. capit. in præſentia lege. non hoc. C.
vnde

vnde cognat. Abb. in c. auditis col. 4. de præ-
23 ſcript. l. neq; natales. C. de probat. Immo in hac criminali cauſa nec etiã id ſufficit; quoniam debent clarè, & ſpecificè deponere, nempè quomodo viderunt d. actum intra d. vas fuiſſe conſumatum. Gloſ. in l. lutius. in verb. debeant. ff. de iniam. Natt. poſt Bal. quem allegat conſ. 177. num. 6. Aret. l. legata inutiliter. col. 1. co. tit. Et id ob magnitudinem præiudicij contra d. Orgilandrum. Ca-
24 ſtren. conſ. 168. vol. 1. in 2. dub. Ratio eſt, quia quando in defloratione puellæ teſtes non deponunt actum conſumatum intra ipſius vas naturale, non intrat pœna ordinaria, ſed extraordinaria, ideſt pecuniaria, cum ſit ſolummodo d. florationis attentatio, & non conſumatio. Clar. §. Sodomia. in fin. Soc. Iun. conſ. 7. num. 1. vol 3. quos refert, & ſequitur. Menoch. de arbitrar. Iud. caſu 286.
25 num. 18 Nec mirum videri debet, quoniam qualitas aggrauans delictũ conſtare debet in actis. Angel. in l. 1 §. ſi quis neget. ff. quemad. teſtam. aper. Veronen. conſ. 58. cum alijs adductis per Marſ. conſ. 87. Et quia iura val-
26 dè abhorrent præiudicium tertij; Iudex debet ſubtiliter, & cum maxima diligentia te-
27 ſtes interogare ſuper omnibus circumſtantijs etiam à facto principali extraneis. Bal. in l. fin. C. de teſt. Alex. conſ. 91. vol. 4. ſeq. Quod eo magis dici debet, quando præſumptio militat falſitatis, vt in caſu de quo agitur. Bal. & Alex. ibidem.

Nec facit, ſi dicatur, quod d. Oruntia d. Orgilandrum prætenſum ſocium criminis querelauit, quia eſt teſtis in cauſa propria, quod
28 nullo modo eſſe poteſt; nam abſurdum eſt, quod quis in cauſa propria ſit accuſator, & teſtis. Bart. Gritt. inter conſ. ci in diuerſ. conſ. 160. num. 3. lib. 1. Rolan. conſ. 37. num. 10. ſeq. lib. 1. Vulpell. conſ. 17. num. 1. & conſ. 92. num. 3. ſeq. Berraz. conſ. 8. num. 42. lib. 1. Gloſ. in l. iſ, qui in iudicio. ff. de accuſat. Gand. in tract. malef. Rubr. qui accuſ poſs. Marſ. conſ. 33. num. 3. ſeq. Tiber. Decian. conſ. 83. num. 16. vol. 3. nec ab re quia ſequeretur inconueniens; nam puella ſemper poſſet dicere ſui ſtupratã; ad hoc vt ducatur
29 vel in vxorem accipiatur. Additur etiam, quod non poteſt eſſe teſtis, quia de eius inhoneſtate, & dedecore euitando tractat, & de eius bona fama, & honore acquirendo. Alex. conſ. 86. num. 9. vol. 2. Ruyn. conſ. 153. nu. 12. vol. 1.

Nec valet, ſi dicatur, quod d. Oruntia fuit exa-minata vt teſtis; quia modus non attenditur,
30 ſed effectus. l. 3. & ibi Bal. C. de inſtit. & ſubſtit. l quoties. §. ſi quis nouem. & ibi Imol. cum alijs per eum adductis ff. de hę ed. inſtit. Immo etiamſi cum tortura depoſuerit. Vulpell. conſ. 30. num. 5. ſeq. Ratio eſt, quia tunc non habetur pro examinata. Rolan. conſ. 3. nu. 49. lib. 3. Riminal. Iun. conſ. 75. nu. 8.
31 lib. 2. Alia quoq; adeſt ratio, quia ex depoſitione facta contracta fuit inimicitia capitalis inter ipſam, & d. Orgilandrum. Farinac. q. 53. num. 47. ſeq. Et inimicitia capitalis non purgatur per torturam. Boſſ. tit. de Inquiſit. num. 2 Idem Farinac. in prax. crim. tit. de indi. & tortu. q. 46. num. 100.

Augetur exceptio, quod d. Oruntiæ deponenti
32 ſe ab Orgilandro fuiſſe carnaliter cognitam, nulla prorſus eſt adhibenda fides. Alex. conſ. 15. in princ. lib. 3. Gram. conſ. crim. 45. in princ. Gratt. conſ. 57. num. 28. lib. 2. Bocr. deciſ. 319. num. 7 Crauett. conſ. 41. in princ.
33 lib. 1. Et hac ratione quidem, quia cum deponit, ſe fuiſſe defloratam, reddit ſe infamem. Vt habetur in Auth. Vt non fiaxur. contra natur. in §. cum vit. in bit. in fœminam. C. de adult. in c. Clerici. de exceſſ. Prælat. l. nullus. ff. de teſt. c. totus. §. in omni. de verb. ſignif.
34 Et infamis à teſtimonio repellitur. c. in primis. 2. q. 1. c. per tuas. de ſimon. Spec. tit. de
35 teſt. §. 1. num. 28. Etiam quod cum tortura depoſuerit, quoniam in criminalibus teſtis infamia non purgatur per torturam, ſed in ciuilibus tantum. Dec. conſ. 89. num. 10. ad fin. Rolan. conſ. 94. num. 17. & conſ. 95. num. 15. ſeq. vol. 4. Vbi atteſtatur de communi. Hondd. conſ. 106. num. 29. Farinac. d. q. 45.
36 num. 23. Immo tortura purgat vnum tantumodo defectum, & non duos vel plures. Burſatt. conſ. 192. Ad litteram H. Idem Farinac. q. 43 num. 178. circa med. nempè ſo-
37 lam infamiam reſultantem ex eo, quod quis ſe facit ſocium criminis. Crauett. conſ. 6. nu. 16. 47. 48. 57. ſeq. lib. 1. Rolan. conſ. 3. nu. 48. ſeqq. lib. 3. Tob. Noni. conſ. 99. num. 5.
38 ſeqq non autem v. g. vilitatem, & paupertatem ſimul cum d. infamia. Fab. Turret.
39 conſ. 15. n. 52. Vbi alios refert: nam dd. defectus ſimul iuncti proſternũt in totum puellæ dictum. Vt per Crauett. & Marſ. quos allegat, oſtendit Menoch. conſ 58 nu. 15. vol. 1.

Ob eamq; tẽ omninò dicẽdũ, q̃ d. Oruntię dictũ p̃ ſupradicta cõtra Orgilãdrũ nullã facit fidẽ, minus ad torturã cõſtituit inditium. Vt DD. ſẽtiũt; & in ſpecie de inditio ad torturã loquun-

loquuntur Crauett. & Gratt. in locis ſupra
citatis. Id quod concludentiſſima ratione
40 comprobatur: Nam ſi quis deponens de ip-
ſo maleficio, & actu proximo, & immediato
delicti inditium non facit ad torturam, niſi ſit
omni exceptione maior. Bart. in l. maritus.
nu. 1. ff. de quæſt. Bal. conſ. 259 nu. 5. lib. 1.
Crauett. conſ. 99. num. 4. lib. 1. Ruyn. ex
communi conſ. 147. nu. 3. lib. 5. ſic d. Orun-
41 tia non facit inditium ad torturam, cum non
ſit omni exceptione maior, ſtante quod vl-
tra ſuam magnam vilitatem, & paupertatem
ſit ſocia criminis. Firmat Marſ. conſ. 28. nu.
18. ſeq. Pariſ. conſ. 163. nu. 8. ſeq. lib. 4. Ri-
minal. Iun. conſ. 290. num. 9. lib. 3.

Et quando per DD. dicitur, quod vnus, vel plu-
42 res ſocij criminis admittuntur contra conſo-
cios, intelligitur, quoad præſumptionem fa-
ciendam tantum; cum ad torquendum, &
probandum teſtes debeant eſſe (vt pluries
dictum eſt) omni exceptione maiores. l.
ſciant cuncti. verſ. teſtium idoneorum. C. de
probat. l. qui vltimò. in fin. ff. de pœn. quam
43 allegat Bart. de reg. 425. in 1. fallent. Ratio
eſt, quia in criminalibus requiruntur proba-
tiones luce meridiana clariores; nam abſur-
dum eſt dicere, quod quis conuincatur ex di-
44 cto ſocij criminis infamis. Et teſtes omni
exceptione maiores dicuntur illi, quibus ni-
hil prorſus poteſt opponi, & ſuperant om-
nem friuolam exceptionem, nullam patiun-
tur maculam, & vndiq; ſunt inuulnerabiles,
aliàs ſecus. l. 1. §. Idem Cornelio. l. maritus.
Vbi Gloſ. in verb. illicitè. in fin. de quæſt.
Clar. q. 21. verſ. vnus teſtis. Vbi reprehendit
Iudices, qui de facili ex depoſitione teſtis
inhabilis reos torquent, ſeù condemnant. Vbi
teſtatur de communi. Alex. conſ. 180. col. 2.
vol. 6. Bart. in d. l. maritus. Gloſ. in §. Item
verborum. Inſtit. de inutil. ſtipulat. Crott.
tract. de teſt. Gloſ. notab. c. 1. in verb. maiores.
de conſanguinit. & affinit.

Quinta cauſa eſt, quia d. Orgilandrus iuit ad
domum d. Oruntiæ de eius conſenſu, ideſt
ductus ab ipſa, prout in proceſſu apparet.
45 Vnde dato, & non conceſſo, quod ipſam de-
floraſſet, non ſolum contra ipſum non poſſet
agi ad ſtupri crimen. Vt per Diaz. in pract.
crim. ſcribit Baiard. in §. ſtuprum. num. 28.
Sed nec etiam poſſet cogi ad ipſam dotandã,
ſeù in vxorem ducendam: cum d. Oruntia ſit
vilis conditionis, pauperrima, ac etiã (quod
citra iniuriam dictum ſit) natu infamis; ſed
tenetur tãtum actione iniuriarum. l. qui adul-
terium. C. de adult. Paul. Ghirland. tract. de
pœn. omniſ. coit. in ſeptima q. principal.
num. 4. in 2. fallent. Alex. conſ. 13. num. 6.
vol. 7. Vnde quando ſententia fertur in huiuſ
modi caſu contra aliquem, venit omninò re-
uocanda, Salyc. in l. cum qui duas. num. 2.
46 C. de adult. Vbi ponit pœnam vilis ſtupra-
toris, limitat non procedere in ſtuprante an-
cillam; nanque vilitas conſideratur reſpectu
mulieris cognitæ, non autem viri. Ghirlan.
& Salyc. Vbi ſupra.

Sexta cauſa eſt, quoniam teſtes examinati non
ſolum ſunt d. Oruntiæ conſanguinei, qui
propterea à teſtificando repelluntur. c. ſimi-
liter, 3. q. 5. c. abſens. el ſecundo 3. q. 9. Ga-
briel tit. de teſt. concluſ. 13. num. 1. Clar. q.
24. verſ. quæro modo nunquid. Farinac. q.
53. num. 4. & 23. Sed etiam quia omnes
ſunt viles, & pauperes ruſtici, prout in Pro-
ceſſu defenſiuo apertiſſimè conſtat. Ioan. de
Amic. conſ. 78. Corrad. in pract. tit. de teſt.
verb pauper. Viui. in commun. opin. in verb.
teſtis propter ſolam paupertatem. Bonacoſſ.
in commun. opin. crim. par. 1. verb. teſtes vi-
les, & pauperes, qui omnes teſtantur de com-
muni opinione. Clar. q. 25. verſ. Sed quæro
nunquid. in fin. Nam vilitas iuncta pauper-
tati non ſolum teſti diminuit; verum etiam
facit eum tam in ciuilibus, quam in crimina-
libus reputari non idoneum. Scripſerunt
Alex. d. conſ. 15. num. 7. Anton. Gomez. tit.
de del. &c. 12. num. 18. Vbi teſtatur de com-
muni. Itaq; nec ob fidem pauper dicitur ido-
neus teſtis. l. creditores. ff. de priuileg. credit.

Nec obſtat, ſi dicatur, quod d. Orgilandrus à
dd. teſtibus fuit repertus ſolus in domo cum
d. Oruntia, quoniam iuit de die (vt dictum
eſt) malitioſe ductus ab ipſa; vnde non eſt
48 veriſimile, quod de die, & in domo aperta,
& cui ſunt etiã contiguæ, prout in d. proceſſu
49 multæ aliæ domus habitatæ à conſanguineis
ipſius mulieris; nec non etiam à diuerſis fa-
milijs aliorum ruſticorum, per vim voluerit
deflorare d. Oruntiam. Et quod non eſt ve-
riſimile, non eſt credibile. l. hac conſultiſſima.
in fin. C. qui teſtam. fac. poſſ. Aym. conſ. 75.
50 num. 19. Et quando per teſtes inueriſimilia
deponuntur, falſa reputantur, & non pro-
bãt. l. ob carmen. §. fin. ff. de teſt. Gabriel. cõſ.
195. num. 14. Maſcard. de probat. lib. 4. con-
cluſ. 1358. num. 1. ſeqq. Bal. l. 1. C. de ſeru.
fugit.

Additur quoq; quod quamuis d. Orgilandrus
fuerit ſolus repertus in domo cum d. Orun-
tia;

tia;tamen nullo modo poteſt præſumi,quod ipſam deflorauerit,quoniam ad probandam coppulam carnalem. Vt ſcribit Matthefil. notab. 119. nec etiam ſufficit illa tam violenta præſumptio ſolus cum ſola, nudus cum nuda cum thalamo clauſo repertus, & vir habeat calligas ſolutas,& mulier recuſet aperire oſtium clauſum. Idem ſcripſerunt Corn. conſ. 192. in fin. lib. 4. Crauett. conſ. 205.
52 num.20. ſeq. poſt Anton. Roſell.qui ſcribit adulterium non cenſeri probatũ ex eo,quod
53 ſolus cum ſola, & nudus cum nuda. Immo omninò dicitur,quod coppulę carnalis inditium nullum oriri poteſt,quando vir,& mulier viſi ſunt dormire veſtibus induti in domo cum oſtio aperto. Ità Boſs. in terminis
54 tit.de oppoſit.contra teſt. n. 96. Ratio eſt, quia quæ palam fiunt,& ab alijs videri poſſunt, ſuſpicione, fraude, & dolo carere cenſentur, l. non intelligitur. §. ſi quis palam. ff.de rit.nupt. Clar.d.q.21.in fin. Immo ex-
55 cludunt dolum. Abb.conſ.68. num. 3.ſeq.
56 vol. 1. Pariſ.conſ. 171. num.16.lib.4. Alia quoque adeſt ratio, quia actus carnales ex naturæ inſtinctu ſecretè, & occultè fieri ſolent. Muſcatell.in pract. crim.pag. nihi 225. num. 1.

Et ſi ſupradicta tam violenta præſumptio cum nudus cum nuda, &c. non ſufficit,multo magis ceſſare debet ſuſpicio coitus; cum d. Orgilandrus fuerit repertus in domo veſtibus indutus de die, & cum oſtio aperto. Auth. multo magis. C.de ſacroſanct. Eccleſ. Et ſi quidam frater qui per biennium in eodem lecto cum ſorore ſua iacuerat, fuit defenſus à Crauett. in ſuo aureo conſ. 32 1. prout refert Clar.in §. Inceſtus.in princ.multo magis defenditur ille, qui veſtibus indutus de die, & oſtio domus aperto ſtetit cum aliqua muliere in eius domo. Et iure quidem optimo quia poteſt eſſe,quod quis maneat cum muliere ſolus, & nudus cum oſtio clauſo, ac etiam dormiat cum ipſa in lecto, & ipſam carnaliter non cognoſcat, vel propter impotentiam ad coitum, vel quia vult delectari ſolum in eam amplectendo, deoſculando, tangendo, & ſimiles alios actus carnales faciendo.

Sed quid multa? In huiuſmodi cauſa benè aduertat D. Iudex,& non credat,quamuis ipſi dicatur,quod d. Oruntia fuit viſa,& ab Ob-
57 ſtetricibus reperta deflorata; quoniam Obſtetricibus referentibus puellam non eſſe vir
58 ginem,non eſt credendum; nam oculus, & manus ſæpe falluntur. c.nec aliqua. 27. q. 1. Franc. March. deciſ. 678. quem refert Baiard. q.4.n.7. qui etiam teſtatur,in facti contigentia eueniſſe caſum in Ciuitate Spoleti, Obſtetrices retuliſſe falſum,& ſe excuſarunt,
59 quod illud iudicium eſt multum fallax; & hac quidem ratione; quia cum in ſimili caſu
60 non poſſint intra vas naturale videre clauſtra pudoris puellæ; ideò non poſſunt teſtificari
61 de virginitate,& non virginitate ipſius. Dec. d.conſ. 459.n.10. & conſ.249.n.4. Vbi non eſt credendum teſtibus affirmantibus quod
62 vere ſcire,& videre non poſſunt: Ratio eſt, quia periti in arte deponere debent, de his, quæ certitudinaliter noſcunt. d.c. teſtes.3.q. 8. Rot. d.deciſ. Paleotti 679.in princ.3. par. nouiter impreſſæ.

Qua quidem ex re nè indebitè d. Orgilandrus moleſtetur, illud credendum eſt, quod prætenſa defloratio Oruntiæ; quatenus ideò deflorata fuerit,poteſt proueniſſe vel ab Obſtetricibus per immiſſionem earum manuum,
63 aut digitorum: Vnde ſemper debet D. Iudex,quando inſpicienda eſt aliqua puella deputare honeſtas,prouidas,ac prudentes Matronas. Vt ad litteram probat Text.in c. vlt. de probat. loquens in proprijs terminis Obſtetricium. Idem ſcripſerunt Pacia. de probat.c.2. lib.2. n. 16. Fatinac. de delict. carn. q. 47. nu. 143. Vel potius proueniſſe prius per immiſſionem digitorum, d. Oruntiæ intra ſuum vas naturale. Vt benè exẽplificant DD. Vltra quod Obſtetricis dictum circa ſtuprum puellę nõ probat plenè d.ſtuprum; cum ſit vnica in ſua depoſitione; prout ante omnia de eo conſtare debet. l. 1. § Item illud ff. ad Sillan. l. proindè. la ſecunda cum ibi not.per Gloſ.ff.ad l. Aquil. Rolan.conſ.51.
64 num.9, lib. 1. Et quando puella à ſemetipſa apponit, ſiue immitit digitum in ſuam naturam, appellatur vitium ſodomiticũ. Vt poſt D. Auguſtin.ſcribit Bonacoſs.in quæſt.crim. in prima par.in verb. ſodomia.vel etiam per immiſſionem alicuius inſtrumenti vitrei, lignei,ferrei,aut alius conſimilis formam virilis membri repreſentantis.

Cæterum vt multis,quæ in d.Orgilandri defenſione poſſunt adduci, finem imponam, dicitur, quod ſufficit fuiſſe probatum, ipſum eſſe adoleſcentem honeſtum,& bonæ condi-
65 tionis, & famæ: Quæ ſanè probatio omnia purgat inditia, ſi quæ extant contra ipſum, quod non creditur. Pariſ. conſ. 153. vol. 4. nu. 35. Gratt. conſ. 52. n.23.vol.2. Boſs.de oppoſit.

oppoſit.contra teſt. nu.75. In tantum quod ex inditijs torqueri minimè poteſt. Iaſ.in l. 1. in fin. C. commun. delegat. Caſon. tract. de indit.& tortu.tract. 1.c.2. Rubr.de fama reorum nu. 9. Quod procedit, quamuis ſit probara in genere, tollit inditia de delicto in ſpecie. Marſ. poſt multos. §.diligenter.nu. 196. Immo inditia elidit, quamuis eſſent ſollemnia, & legitima. Marſ. conſ. 130. col. ſin. num. 48.

Quibus ſic ſtantibus ſupplicatur D. S. Illuſtriſſimæ mandare dignetur, d. Orgilandrum excarcerari, & amplius in futurum pro huiuſmodi cauſa non moleſtari. Quod ſingulari gratia reportabitur, &c.

Quarè, &c.

SVMMARIVM.

1 *Socius criminis contra conſocium non probat.*

2 *Confeſſio de ſe non creditur contra alium.*

3 *Confeſſo de ſe non creditur in caput aliorum, etiam in articulo mortis, in quo nemo præſumitur mentiri, & eſſe immemor ſalutis æternæ.*

4 *Moribundus non ſemper præſumitur dicere verum.*

5 *Moribundo non creditur, qñ agitur de præiudicio tertij.*

6 *Teſtis vltrò ſe offerēs examini, ſuſpectus à iure reputatur*

7 *Teſtis vltrò ſe offerēs examini inimicus capitalis efficitur.*

8 *Puer dicens ſe per vim fuiſſe ſubagitatum nihil probat.*

9 *Vis per fiſcum probari debet.*

10 *Adminicula, ſeu ſigna ad delictum inferentia plenè ſunt probanda etiam in exceptis.*

11 *Mulieri dicenti ſe per vim ab aliquo fuiſſe cognitam, nō creditur.*

12 *Accuſator, & teſtis quis eſſe non poteſt*

13 *Socius criminis quamuis dicatur per fiſcum, quod fuit examinatus vt teſtis, nihil probat. licet in tortura depoſuerit, quia non modus attenditur, ſed effectus.*

14 *Socius criminis contrahit inimicitiam capitalem, quando deponit contra conſocium.*

15 *Inimicitia non purgatur per torturam.*

16 *Puer deponens ſe ſuppoſitum per ſodomiam, reddit ſe infamem.*

17 *Infamis à teſtificando repellitur.*

18 *Infamia in criminalibus nō purgatur ꝑ torturā ſed forsā.*

19 *Puer deponens turpitudinem ſuam non eſt audiendus.*

20 *Mulieri dicenti ſe ab aliquo carnaliter cognitam, non eſt præſtanda fides.*

21 *Teſtis vnus deponens de maleficio, & actu proximo, & immediato delicti non facit inditium ad torturam, niſi ſit omni exceptione maior.*

22 *Puer dicens ſe ſuppoſitum per ſodomiam inditium non facit ad torturam contra inquiſitum.*

23 *Socius criminis in criminalibus admittitur contra conſocium ad præſumptionem tantum.*

24 *Probationes in criminalibus debent eſſe omni exceptione maiores.*

25 *Socius criminis cum ſit infamis conſocium non conuincit.*

26 *Teſtes omni exceptione maiores qui dicantur.*

27 *Sodomiæ crimine vt ipſius actus probetur perfectè conſumatus, neceſſariò per teſtes dici debet, ipſos vidiſſe ſubagitantis membrum eſſe immiſſum intra anum ſubagitati.*

28 *Teſtium munus non eſt iudicare, ſed quod oculis viderunt deponere.*

29 *Teſtibus affirmantibus quod verè ſcire, & videre non potuerunt, non probant.*

30 *Teſtes non deponentes vidiſſe membrum virile immiſſum in anum ſubagitati non concludunt.*

31 *Teſtes neceſſario clarè, & non præſumptiuè concludere debent.*

32 *Sodomiæ crimine teſtes clarè, & ſpecificè deponere debēt, quomodo viderunt membrum virile intra anum ſubagitati immiſſum.*

33 *Membrum virile, & ſemen ſubagitantis non conſtat fuiſſe immiſſa intra anum ſubagitati, non intrat pœna ordinaria, ſed extraordinaria, ideſt pecuniaria.*

34 *Qualitas aggrauans delictum conſtare debet in actis.*

35 *Iura valde abhorrent præiudicium tertij.*

26 *Iudex debet ſubtiliter, & maxima cū diligentia interogare teſtes, maximè quando militat præſumptio falſitatis.*

37 *Inuerisſimile eſt quod quis de die, oſtio cameræ aperto, in qua plures manebant, voluerit alium ſubagitare.*

38 *Actus carnales ex naturæ inſtinctu ſecretè, & occultè fieri ſolent.*

39 *Inuerisſimile, quod eſt, non eſt credibile.*

40 *Inuerisſimilia quando per teſtes deponuntur, falſa reputantur.*

41 *Macula quælibet, ſeu exceptio etiam minima, aut in dicto, aut in perſona teſtis impedit torturæ effectum.*

42 *Teſtibus de viſu plena non eſt adhibenda fides.*

43 *Sodomiæ actus non dicitur conſumatus, & probatus per teſtes, qui ſolummodo dicunt vidiſſe aliquem in camera ſtante ſupra puerum.*

44 *Coppula carnalis vt probetur, non ſufficit illa tam violenta præſumptio, nempe ſolus cum ſola, nudus cum nuda.*

45 *Adulterium non cenſetur probatum ex eo, quod quis ſolus cum ſola, nudus cum nuda reperitur.*

46 *Coppula carnalis non cenſetur probata ex eo, quod vir & mulier viſi ſunt dormire veſtibus induti in domo cum oſtio aperto.*

47 *Actus, qui palam fiunt, & ab alijs videri poſſunt, ſuſpicione fraude & dolo carere cenſentur.*

48 *Coppula carnalis inditium ceſſat, quando inquiſitus manet in Camera veſtibus indutus de die, & oſtio aperto.*

49 *Coppulæ carnalis inditium quomodo excludi poſſit.*

50 *Puer ſubagitatus non purgat ſuam infamiam, quamuis in tortura deponat.*

51 *Tortura pro inditio ad torturam non ſufficit, ideſt tortura non parit torturam.*

52 *Tortura data ſocio criminis, vt pariat inditium ad torturā contra conſocium, quæ concurrere debeant.*

53 *Veriſimilitudo non deducitur ex qualitate ſubagitati, quando eſt 14. annorum, quia non reſultat præſumptio quod non mentiatur.*

54 *Veriſimilitudo non deducitur ex qualitate Inquiſiti de ſodomia, nec elicitur præſumptio veritatis depoſitorū contra ipſum, quando eſt vir inſignis, honeſtus, & probus.*

55 *Vir inſignis habet præſumptionem excluſiuam delicti*

56 Sacer-

56 *Sacerdotij dignitas non mediocrem in criminalibus de ſe facit præſumptionem excluſiuam delicti.*

57 *Famæ bonæ probatio Rei omnia purgat inditia, ſi quæ extant contra ipſum.*

58 *Teſtis vnicus plenè probat ad defenſam Rei.*

59 *Fama bona Rei quamuis in genere probata purgat inditia de delicto in ſpecie, licet legitima & ſollemnia; quod etiam habet locum in crimine ſodomiæ.*

60 *Puer ſubagitatus inimicum conſocij ſe facit, quando dicit ſe ab ipſo percuſſum.*

61 *Socius criminis inimicus ad torturam non facit inditium contra conſocium.*

62 *Inimicitia quamuis non conſtet ſatis eſt, quod conſtet de eius cauſa.*

63 *Inimicitia capitalis contrahitur tam reſpectu eius cui mouetur lis criminalis quam reſpectu mouentis.*

64 *Inimicus capitalis nec in exceptis ad teſtificandum admittitur.*

65 *Tortura purgat vnum tantumodo defectum, non duos, vel plures.*

66 *Tortura purgat ſolumodo defectum, ex quo Reus effectus eſt ſocius criminis.*

67 *Sodomiæ crimine quando non conſtat de corpore delicti, ideſt quod non fuerunt in actis exhibitæ linterulæ ſanguine deturpatæ ſeù alijs immundities non proceditur.*

68 *De delicti corpore quando non conſtat, teſtium dicta præſumuntur calumnioſa.*

69 *Sodomiæ crimen vt conſtet, ſtatim ſubagitati anus per Chirurgos inſpici debet.*

70 *Sodomiæ crimen vt conſtet Chirurgus deponere debet inſpexiſſe totam ani coronam ſubagitati.*

71 *Pueri ſubagitati confeſſio non probat ſubagitationem.*

72 *De delicti corpore quando non conſtat, Inquiſitus non poteſt puniri & proceſſus eſt nullus.*

73 *Delicti corpus non ſufficit conſtare per coniecturas, ſed debet conſtare per probationes liquidiſſimas.*

74 *Pueri ſubagitati anus quando per Chirurgos fuit inſpectus v. g. poſt aliquos annos Inquiſito non obſtat.*

75 *Silentium longum in querelando arguit dolum.*

76 *Chirurgos dicens eſſe in ano ſubagitati fracturam & non dicens eueniſſe certè ob ſubagitationem, non obſtat.*

77 *Periti in arte deponere debent de his, quæ certitudinaliter noſcunt.*

78 *Chirurgus quando dicit quod in anum aliquando deſcendit quædam humorum mordacitas, quæ cauſat fracturam tollitur omne ſodomiæ inditium.*

79 *Delictum in dubio non eſt præſumendum.*

80 *Delicti excluſiua interpretatio in dubio ſemper eſt ſumenda.*

81 *Litterarum recognitione non ſufficit, quod recognoſcens dicat habere notam manum alicuius ſed opus eſt, vt dicat quod vidit eum ſcribere.*

82 *Teſtes de facili propter characterum ſimilitudinē decipi poſſunt.*

83 *Litterarum recognitione peritus rationem reddere debet, quomodo d. manum recognoſcit.*

84 *Verba habentia dupplicem ſenſum, ſeù multiplicem ſenſum vt delictum excludatur in bonum ſumi debent.*

85 *Leno nullum parit inditium.*

86 *Leno eſt adeò deteſtabilis, & infamis, vt ſit peior Diabolo.*

87 *Leno non probat, quia eſt particeps criminis.*

88 *Leno tanquam infamis à teſtificando repellitur.*

89 *Leno cum mitra flagellari debet.*

90 *Teſtis ſibi ipſi contrarius a teſtificando repellitur, & de falſo conuincitur.*

91 *Mendax in vno, mendax in omnibus.*

92 *Vilis, & pauper non eſt idoneus teſtis.*

93 *Vilitas iuncta paupertati teſti fidē diminuit, & facit eum reputari non idoneum.*

94 *Pauper nec ob fidem dicitur idoneus teſtis.*

95 *Querela ſola criminalis parit inimicitiam capitalem.*

96 *Teſtis ſibi ipſi contrarius nihil probat.*

97 *Mendaces oportet eſſe memores.*

98 *Teſtis de auditu nullum parit inditium, nec præſumptionem aliquam facit.*

99 *Teſtis de auditu non poteſt dici teſtis, quia aliorum affert voces.*

100 *Serui contra eorum dominos ad teſtimonium non admittuntur, & admiſſi nihil probant.*

101 *Serui contra eorum dominos etiam in cauſa hæreſis modicam faciunt fidem.*

102 *Serui expulſi è domo à dominis ſunt ipſis expulſoribus exoſi.*

103 *Carceratio parit inimicitiam capitalem.*

104 *Inſtigatores ad teſtificandum non admittuntur, quia efficiuntur inimici capitales.*

105 *Criminoſi a teſtificando repelluntur, etiam ſi in tortura depoſuerint.*

106 *Teſtis culpatæ vitæ à teſtificando repellitur; Imò Quando eſt culpatæ vitæ & vilis ſubornatus præſumitur.*

107 *Teſtes deponentes ſub promiſſione impunitatis, etiamſi legitima præcedant inditia, non probant.*

108 *Impunitatis promiſſio à Iudice facta eſt contra publicam vtilitatem.*

109 *Homines illaqueare non licet.*

110 *Impunitatem ſi Iudex promittat, doloſè agit.*

111 *Ex impunitatis promiſſione, quam Iudex facere nō poteſt, Inquiſitus nullo modo condemnari debet.*

112 *Teſtes nimis animoſè deponentes non probant.*

113 *Teſtes deponentes per eundem, premeditatumq; ſermonē ſuſpecti ſunt quod antea coniurauerint.*

114 *Quod procedit quando eandem cauſam, & rationem reddunt.*

115 *Teſtes infames, ſeù inhabiles, quamuis admittantur in delictis occultis, & difficilis probationis; tamen admittuntur ad præſumptionem faciendam, ſeù ad inquirendum; non autem ad probandum, & torquendum.*

116 *Teſtes ad torquendum, ſeù probandum debent eſſe omni exceptione maiores.*

117 *Teſtibus detrahendum eſt de eorum fide propter eorum inhabilitatem.*

118 *Perfectum non poteſt oriri ex imperfecto.*

119 *Teſtimonij fundamentum eſt fides.*

120 *Infames, & inhabiles carent fide, quia eorum ſtatus maculatus eſt iuris diſpoſitione.*

121 *Infames non ſupplentur numero, ſed omnes à teſtimonio repelluntur.*

122 *Supplementum non recipit quod nihil eſt.*

123 *Infamis in criminalibus alium infamem iuuare minimè poteſt.*

124 *Nemo dat quod non habet.*

125 *Infames quando admittuntur, non admittuntur vt integri etiam in occultis & difficilis probationis, ac etiam quod fuerint ad funam adducti.*

CON-

CONSILIVM III.

Contra Illuſtrem D.N. conſpirauerunt, & ſe examinauerunt Bernardinus, Ioſeph, Lelius, & Nuntius olim ipſius famuli, prout in proceſſu cauſæ, de qua agitur, ſub falſo quidem prætextu, quod pluries nephandiſſimum ſodomiæ crimen in perſonas dd. Bernardini, & Lelij, nec non aliorum patrauerit. Verum vt ipſorum falſitas, & impia, ac iniuſta perſecutio omnibus apertiſſimè pateat; In primis iuribus, ac DD. authoritatibus ſingulos hos ingratiſſimos, & impudentiſſimos famulos, vnum poſt alium repellendo; deinde generaliter ipſorũ exceptiones, & defectus proponendo, vel detegendo Illuſtris D. mei innocentiam omnibus patefcere faciam.

Et primò quo ad Bernardinum dicitur, quod nullum prorſus facit probationis gradum contra Illuſtrem D. N. quoniam dicens ſe pluries, ac pluries per tres annos continuos fuiſſe ſubagitatum ab ipſo, eo quia aliquando fuit vocatus à d. Ioſepho, & aliquando ſpontè acceſſit, prout in Proceſſu Informatiuo apparet, facit ſe eiuſdem criminis partici-
1 pem: Et tamen particeps criminis contra alium nõ probat. l. quoniam liberi. C. de teſt. l. fin. C. de accuſat. l. ſi filium. C. de lib. cauſ.
2 Nec mirum videri debet, quia de ſe confeſſo non creditur contra alium. c. 1. de confeſs. ibi de reatu proprio confitentis periculoſa confeſſio non eſt aduerſus quemlibet admittenda. & in c. memini. 15. q. 2. cuius verba ſatis clara ſunt, dum ibi dicitur, Nemini pręterquam in crimine lęſę maieſtatis de ſe confeſſo credi poteſt ſuper crimen aliorum, quoniam eius, & omnis Rei confeſſio periculoſa eſt, & admitti aduerſus quemlibet non debet. Ità etiam tenet Spec. tit. de teſt. §. 1. verſ. Item quod eſt ſocius criminis. n. 37. Pariſ. conſ. 52. num. 15. vol. 4. Bal. conſ. 95. regula. lib. 1. Marſ. in l. ſi fortè. num 15. ſeq. ad l. Cornel. de Sicar. Maſcard. de probat, lib. 1. concluſ. 466. num. 1. & concluſ. 1311. nu. 1.
3 Quod etiam militat, etiamſi depoſuerit in articulo mortis, in quo nemo pręſumitur mentiri, nec immemor eſſe ſalutis æternæ. Text. in l. fin. C. ad l. Iul. Repetund. & in c. ſancimus. 1. q. 7. Ratio eſt, quia morti proximus non præſumitur eſſe S. Ioan. Baptiſta, aut
4 Euangeliſta; & ſic non præſumitur ſemper dicere verum. Bal. in tit. de pace Conſtan. in verb. Vaſſalli. èl primo in vſibus Fœud. Et
5 quatenus pręſumatur dicere verũ, nõ habet locum, quando agitur de pręiudicio alterius. Bart. in l. ſi quis. §. ſi quis moriens. ff. ad Sillan. Menoch. conſ. 39. nu. 44. & 68. vol. 1. Quod eo magis procedit, cum d. Bernardinus ſpontè ſe examinauerit contra d. Illuſtrem D.
6 N. inquiſitum: Ratio eſt, quia teſtis vltrò ſe offerens examini, ſuſpectus à iure reputatur. l. poſt legatum. § his verò. ff. de his, quib. vt indign. Salyc. in l. fin. num. 11. C. de accuſat. Gram. deciſ. 28. nu. 10. ſeq. Boſs. tit. de opposit. contra teſt. nu. 21. Marſ. conſ. 2. n. 41.
7 Immo inimicus capitalis efficitur. Bart. d. l. poſt legatum. Blanc. de indit. n. 152.

Nec valet, ſi d. Bernardinus dicat, prout in d. proceſſu, quod prima vice fuit per vim ſuba-
8 gitatus, ſeù carnaliter cognitus, & ità nõ fuit particeps criminis; quia (vt ſupra dictũ eſt) depoſuit ſe alijs pluribus vicibus fuiſſe ſuba-
9 gitatum; prout in d. proceſſu. Vltra quod ità dicere non ſufficit, niſi per ipſum, vel per Fiſcum probetur d. vis. l. qui accuſare. C. de eden. & ibi DD. & in propoſito Mar. in pract. crim. §. diligenter. num. 37. Rolan. à
10 Valle. conſ. 14. lib. 4. Ratio eſt, quia adminicula, ſeù ſigna ad delictum inferentia plenè ſunt probanda etiam in crimine lęſę maieſtatis. Tradit Innoc. in c. ſicut de Simon. Et aliunde ſunt probanda, quam ex dictis ſocio-
11 rum criminis. Calcan. conſ. 110. col. 2. & in ſimili nec mulieri creditur, dicenti ſe ab aliquo fuiſſe per vim cognitam. Alex. conſ. 157. in princ. lib. 3.

Additur etiam, quod d. Bernardinus, cum de ſodomiæ crimine d. Illuſtrem D. N. Inquiſitum prætenſum ſocium criminis querelauerit, & teſtis in cauſa propria, quod eſſe non
12 poteſt; quoniam iura valdè abhorrent, quod quis in cauſa propria ſit accuſator, & teſtis. Bart. Gritt. inter conſ. crim. diuerſ. conſ. 160. num. 3. lib. 1. Rolan. à Valle conſ. 37. num. 10. ſeq. lib. 3. Vulpell. cõſ. 17. n. 1. & conſ. 92. n. 3. ſeq. Bertaz. conſ. 8. num. 42. lib. 1. Gloſ. in leg. is qui in iudicio ff. de accuſat. Gand. in tract. malef. in Rubr. qui accuſ. poſs. Marſ. cõſ. 33. n. 3. ſeq. & in terminis ſodomiæ Tiber. Decian. conſ. 83. num. 16. vol. 3. nec
13 obſtat ſi dicatur, quod fuit examinatus vt teſtis; quoniam modus non attenditur, ſed effectus l. 3. & ibi Bal. C. de inſtit. & ſubſtit. l. quoties. §. ſi quis nouem. & ibi Imol. cũ alijs per eũ adductis. ff. de hæred. inſtit. Imò etiamſi cum tortura depoſuerit. Vulpell. cõſ.
14 30. nu. 5. ſeq. Ratio eſt, quia ex depoſitione

facta,

facta, contracta fuit inimicitia capitalis inter
ipſum,& D.Inquiſitum.Farinac.q.53.n.47.
15 ſeq.Et inimicitia non purgatur per torturam.
Boſs.tit. de inquiſitio. n.2. Farinac. in prax.
crim. tit. de indit.& tortu. q. 46. n. 100.

Illud quoq;eſt animaduertendum,quod d.Ber-
nardinus, dum deponit ſe ſuppoſitũ per ſo-
domiam, reddit ſe infamem. Vt habetur in
16 Auth. Vt non luxur. contra natur. in l.cum
vir nubit in fœminam. C. de adulter. & in c.
Clerici. de exceſs. Prælat. l. nullus. ff. de
teſt. c. forus. § in omni. de verb. ſignif. Et
17 infamis à teſtimonio repellitur. c. in primis.
2. q. 1. per tuas. de ſimon. ſpec. tit. de teſt.
18 §. 1. num. 28. Etiam quod cum tortura
depoſuerit; quia in criminalibus teſtis in-
famia non purgatur per torturam; ſed in
ciuilibus tantum. Dec. conſ. 189. numer.
10. ad fin. Rolan. conſ. 94. num. 17. &
conſ. 95. num. 15. ſeq. vol. 4. Vbi at-
teſtatur de communi. Honded. conſ. 106.
num. 29. Farinac. q. 45. num. 23. Ad-
19 ditur pariter, quod nullo modo eſt au-
diendus, quia depoſuit turpitudinem ſuam
c. inter dilectos. de donat. & ibi Gloſ. Hyp-
pol.conſ.28.num.19.

Qua quidem ex re DD. dicunt, non adhi-
bendam fidem mulieri deponenti ſe ab ali-
quo fuiſſe carnaliter cognitam, & id non
ſolum iuribus ſupra allegatis, ſed etiam
20 per Alex. conſ. 157. in princ. lib. 3. Gram.
conſ. crim. 45. in princ. Gratt. conſ. 57.
num. 28. lib. 2. Boer. deciſ. 319. num.7.
Crauett. conſ. 41. in princ. lib. 1. Vnde
omninò dicendum eſt, quod Bernardini
dictum per ſupradicta nullam facit fidem,
nec ad torturam conſtituit inditium. Vt
21 DD. ſentiunt; & in ſpecie de inditio ad
torturam loquuntur Crauett. & Gratt. in
locis citatis; id quod concludentiſſima ra-
tione comprobatur; nam ſi vnus teſtis de-
ponens de ipſo maleficio, & actu proxi-
mò, & immediato delicti inditium non
facit ad torturam, niſi ſit omni exceptio-
ne maior, ſtante maximè cum ſit ſocius
22 criminis. Et in terminis quod dictum
ipſius, qui aſſerit ſe ſuppoſitum per ſo-
domiam non faciat inditium ad torturam
firmat Marſ. conſ. 28. num. 18. ſeq. Pa-
riſ.conſ. 163.num.8.ſeq.lib.4. Riminal.Iun.
conſ.290.num.9. lib.3.

Et quando per DD. dicitur, quod vnus,
vel plures ſocij criminis admittuntur con-
23 tra conſocios, intelligitur quoad præſum-
ptionem faciendam tantum; cum ad tor-
quendum, & probandum teſtes debeant
eſſe omni exceptione maiores. l. qui vlti-
mò. ff. de pœn. quam allegat Bart. in l.
cunctos populos. & declarat ibi Iaſ. num.
51. Farinac. q. 56. num. 121. & q. 43.
num. 115. Soc. Iun. de reg. 425. in pri-
ma fallent. l. ſciant cuncti. verſ. teſtium
24 idoneorum. C. de probat. Ratio eſt, quia
in criminalibus requiruntur probationes
luce meridiana clariores; quoniam abſur-
25 dum eſt dicere, quod quis conuincatur
ex dicto ſocij criminis infamis. Et teſtes
26 omni exceptione maiores dicuntur illi,
quibus nihil prorſus poteſt opponi, & ſu-
perant etiam omnem friuolam exceptio-
nem, nullam patiuntur maculam, & vn-
diq; ſunt inuulnerabiles, alias ſecus. l. 1.
§. Idem Cornelio. l. maritus. Vbi Gloſ. in
verb. illicitè in fin. ff. de quæſt. Clar. q.
21. verb. vnus teſtis. Vbi repræhendit Iu-
dices, qui de facili ex depoſitione teſtis
inhabilis Reos torquent, ſeù condem-
nant. Vbi teſtatur de communi. Alex.conſ.
180. col. 2. vol. 6. Bart. in d. l. mari-
tus. Gloſ. in §. Item verborum. Inſtit. de
inutil. ſtipulat. Crott. tract. de teſt. Gloſ.
notab. in c. 1. in verb. maiores. de con-
ſanguinit.& affinit.

Nec facit, ſi per Fiſcum dicatur, quod vl-
tra dictum Bernardini adſunt etiam depo-
ſitiones duorum aliorum teſtium, nempè
Ioſephi, & Lelij, qui prout in d.Proceſ-
ſu Informatiuo dicunt vidiſſe de die in ca-
mera oſtio exiſtente aperto d. Illuſtrem D.
N. Inquiſitum caligis ſolutis ſtantem pro-
pè lectum ſupra d. Bernardinum, ipſum
ſubagitando. Quorum quidem depoſitio-
nes in hac cauſa nullam faciunt fidem,
quoniam per eorum iudicium d. pretenſam
ſubagitationem deponunt; cum ſolumo-
do dicant, quod ex oſtio cameræ vide-
27 runt d. D. Inquiſitum ſtantem ſupra d Ber-
nardinum, & non dicant, quod verè vi-
derunt membrum virile d. D. Inquiſiti in-
tra anum ipſius, prout neceſſariò dicen-
dum eſt, ad probandum, quod d. ſuba-
gitationis actus perfectè fuit conſumatus:
28 Ratio eſt, quia teſtium munus non eſt
iudicare, ſed quod oculis vident, depo-
nere, alias non probant. Bart. & alij in l.
quod tamen. §. ſi arbiter. ff. de arbitr. Curt.
Iun.conſ.165.nu.17. Dec.conſ.459.nu. 10.
& conſ.349.num.4. Vbi non eſt credendum

Digitized by Google

29 teſtibus affirmantibus, quod verè ſcirè, &
videre non potuerunt. c. teſtes. 3. q 8. Rot.
deciſ. Paleotti 679. in princ. 3. pat. nouiter
impreſſæ. Soc. Sen. conſ. 229. col. 4. lib. 2.
Ruyn. conſ. 27. in fin. Gram. conſ. 12. nu. 14.
30 Vt eſt in crimine difficilis probationis. Et cũ
non viderint membrum virile intra anum
immiſſum, non concludunt d. D. Inquiſitum
ſubagitaſſe d. Bernardinum; Abb. in c. in præ-
31 ſentia. de probat. Et tamen teſtes neceſſariò
clarè, & non præſumptiuè concludere debẽt,
quomodo factum ſteterit. d. c. in præſentia. l.
non hoc. C. vnde Cognat. Abb. in c. auditis.
col. 4. de præſcript. l. neq; natales. C. de pro-
32 bat. Immo in criminalibus nec etiam id ſuf-
ficit, quia debent etiam clarè, & ſpecificè fa-
ctum deponere, nempè quomodo viderunt
mẽbrum virile intra anum immiſſum. Gloſ.
in l. Iurius. in verb. debeant. ff. de infam. Nart.
poſt Bal. quem allegat conſ. 177. nu. 6. alias
eorum dicta nulla redduntur. Aret. l. legata
inutiliter. col. 1. de legat. primo Bal. in l. fin. in
fin. C. de teſt. & in l. iuſiurandi. col. 1. eo. tit.
Fœlyn. c. cum in tua. col. 1. eo. tit. Et id ob
magnitudinẽ præiudicij. Caſtren. conſ. 168.
vol. 1. in ſecundo dub.

Nec ab re videri debet, quia quando membrum
virile, & ſemen intra anum ſubagitati per ſu-
bagitantem non fuerunt immiſſa non intrat
pœna ordinaria, ſed extraordinaria, idest
33 pecuniaria; cum fiat ſolummodò attentatio.
Clar. §. ſodomia. in fin. Soc. Iun. conſ. 7. nu. 1.
vol. 3. quos refert, & ſequitur Menoch. de ar-
34 bitrar. Iud. caſu 286. num. 18. Et qualitas
agrauans delictum conſtare debet in actis.
Angel. in l. 1. §. ſi quis neget. ff. quemadm. te
ſtam. aper. Veronen. conſ. 58. cum alijs ad-
35 ductis per Marſ. conſ. 87. Et quia iura, &
DD. valdè abhorrent præiudicium tertij, Iu-
dex debet ſubtiliter, & cum maxima diligẽ-
36 tia teſtes interrogare etiam ſuper omnibus
circumſtantijs etiam à facto principali extra
neis. Bal. d. l. fin. Alex. conſ. 91. vol 4. num. 9.
Dec. & Cagnol. in l. ea eſt natura. ff. de reg.
iur. Gram. deciſ. 34. num. 4. ſeqq. Quod eo
magis dici debet, quando præſumptio mili-
tat falſitatis, vt in caſu de quo agitur. Bal. in
d. l. fin. Alex. d. conſ. 91.

Quibus ſupradictis omnibus rationibus non
ſolum dd. teſtes à teſtificando repelluntur;
37 Sed etiam quia inueriſimilia depoſuerunt;
nanq; inueriſimile eſt, quod Illuſtris D. In-
quiſitus de die, & camera aperta, in cuius
oſtio ipſi manebant ad cuſtodiam, prout in
d. Proceſſu voluerit ſubagitare d. Bernardi-
num; cum actus carnales ex naturæ inſtin-
38 ctu ſecretè, & occultè fieri ſoleant. Muſca-
tell. in pract. crim. pag. mihi 225. num. 1. Et
39 quod eſt inueriſimile, non eſt credibile. l.
hac conſultiſſima. in fin. C. qui teſtam. fac.
poſs. Aym. conſ. 75. num. 19. Et quando
40 per teſtes inueriſimilia deponuntur, falſa
reputantur, & non probant. l. ob carmen. §.
fin. ff. de teſt. Gabriel. conſ. 195. num. 14. Ma-
ſcard. de probat. lib. 4. concluſ. 1385. num. 1.
ſeq. Bal. l. 1. col. 4. C. de ſeru. fugit.

Nec Fiſco ſunt præbendæ aures, ſi dicat, quod
ſupra dd. teſtibus plenè eſt credendum, cum
deponant de viſu; quoniam etiam teſtibus
de viſu ad torturam non creditur, niſi ſint
omni exceptione maiores; prout non ſunt
41 iſti: Ratio eſt, quia omnis macula, ſeù de-
defectus, aut exceptio et minima aut in dictis
aut in pſonis teſtiũ impedit torturæ eff. ctũ.
Bal. conſ. 427. lib. 1. Menoch. de præſumpt.
q. 89. num. 2. Rolan. conſ. 7. num. 3. & 10. &
conſ. 24. num. 2. vol. 1. Clar. q. 21. verſ. vni-
cus teſtis. & q. 22. verſ. vnum tamen. Vltra
42 quod teſtibus de viſu nec etiam plena eſt ha-
benda fides, quia oculi hominum ſæpè fal-
luntur. c. nec aliqua. 27. q. 1. Franc. Marc.
deciſ. 678. quem refert Baiard. ad Clar.
q. 4. num. 7.

Sed dato, & non conceſſo, quod dd. teſtes
43 viderint d. Illuſtrem D. Inquiſitum ſtan-
tem in camera ſupra d. Bernardinum ha-
bentem caligas ſolutas, tamen non pro-
44 bãt d. ſubagitationis actũ; cõſumatũ quoniã
ad probandam coppulã carnalem, vt ſcribit
Mattheſit. notab. 119. nec etiam ſufficit illa
tã violenta præſumptio ſolus cum ſola, &
nudus cum nuda cum thalamo clauſo re-
pertus, & vir habeat caligas ſolutas, &
mulier recuſet aperire oſtium clauſum.
Idem ſcripſerunt Corn. conſil. 192. in
fin. lib. 4. Crauett. conſil. 205. num. 20.
45 ſeq. poſt. Anton. Roſell. qui ſcribit adul-
terium non probari ex eo, quod ſolus
cum ſola, & nudus cum nuda. Immò
omninò dicitur, quod coppulæ carnalis
inditium nullum oriri poteſt, quando
vir, & mulier viſi ſunt dormire veſtibus
46 induti in domo cum oſtio aperto. Ità
Boſs. in terminis tit. de oppoſit. contra
teſt. numer. 96. Ratio, eſt quia quæ
palam fiunt, & quæ ab alijs videri poſſunt,
47 ſuſpicione, fraude, & dolo carere cenſentur.
l. non intelligitur. §. ſi quis palam. ff. de rit.
nupt.

48 nup.Clar. q.21. in fin. Et ſi ſupradicta tam
violenta præſumptio cũ nudus cũ nuda &c.
non ſufficit, multo magis ceſſare debet ſuſpi-
cio coitus; ſi d.Illuſtris D.Inquiſitus manſit
in camera veſtibus indutus de die, & cum
oſtio aperto. Auth.multo magis.C.de ſacro-
ſanct. Eccleſ. Et ſi quidam frater, qui per
biennium in eodem lecto cum ſorore ſua ia-
cuerat, fuit defenſus à Crauett. in ſuo aureo
conſ.321.prout refert.Clar.in §. Inceſtus in
princ.multo magis defenditur ille, qui veſti-
bus inductus de die, & oſtio aperto ſtetit
cum aliquo in camera, & maximè viſus ab
49 alijs. Et iure optimo quidem quia poteſt
eſſe, quod quis maneat cum muliere ſolus,
& nudus cum oſtio clauſo, ac etiam dormiat
cum ipſa in lecto, & non fornicetur, vel pro-
pter impotentiam ad coitum, vel quia dele-
ctatur ſolum in eam amplectendo, deoſculã-
do, tangendo, vel alios ſimiles actus carna-
les faciendo.

Idq; potiſſimum eſt animaduertendum, quod
quamuis dd.teſtes depoſuerint contra d. D.
50 Inquiſitum, & d.Bernardinus ad purgandam
eius infamiam ſuum dictum confirmauerit
51 in tortura; ta nen huiuſmodi adminicula pro
inditio ad torturam non ſufficiunt; ſed requi-
ritur etiam, quod appareat, vel ex qualita-
52 te. Deponentis, vel ex perſona eius, contra
quem ſocius criminis depoſuit, veriſimile
ſit ipſum ſocium non mentiri. Aret.in c. cum
P.Mãconella.n.2.de accuſat.Marſ.cõſ.74.n.
12.Grã.cõſ.crim.38.n.26.Rolã.à Valle cõſ.
73.n.25.lib.1.Burſatt.conſ.201.n.60.lib 1.
Tiber.Decian.conſ.18.num.64.num.1. qui
alios allegat. Quæ quidem veriſimilitudo
in huiuſmodi caſu nullo modo deducitur,
nec deduci poteſt. Non enim ex qualitate
perſonæ Bernardini reſultat præſumptio,
quod non mentiatur, ſed oppoſitum; quia
erat tunc temporis annorum 14. Paris.in ter-
53 minis d.conſ.163. Et quia etiam plures alios
patitur defectus (prout ſupra dictum eſt) &
melius ex infradicendis apparebit. Et minus
54 ex qualitate d.Illuſtris D. Inquiſiti de ſodo-
mia dicitur præſumptio falſitatis depoſito-
rum per d. Bernardinum, & dd. teſtes. ſed
contrarium dicendum eſt; tum quia eſt vir
55 inſignis, & Illuſtris & magnæ ætatis, vnde
clariores, & efficaciores requiruntur proba-
tiones.Bart.in l.1.§ penult.ff.de re milit.Bal.
in l.vlt.col.vlt.C.de probat. Ratio eſt, quia
agitur de probando factum minus probabi-
le, credibile, & veriſimile.l.vlt.ff.de eo.quod
met.cauſ.Abb.c.quia veriſimile.2.notab. de
præſumpt. Iaſ.l. ſi extraneus. 6. notab. ff. de
56 condit. ob cauſ. Tum etiam quia eſt ſacer-
dos, & magna authoritate Eccleſiaſtica inſi-
gnitus; cuius dignitas nõ mediocriẽ in crimi-
nalibus de ſe facit præſumptionem, excluſi-
uam delicti, ex quo habet pro ſe iuris præ-
ſumptionem, & volens probare contrarium;
clariores, & lucidiores debet deducere pro-
bationes. Dec conſ.175.nu.5. Cæphal.conſ.
138.num.18.lib.1.

Additur etiam, quia probatum fuit, ipſum eſſe
57 bonæ conditionis, & famæ, prout depoſuit
58 Nuntius teſtis Fiſci in proceſſu. &c. qui
quamuis vnicus tamen plenè probat ad de-
fenſam d.D.Inquiſiti.Crauett.conſ 2.nu.16.
Natt.conſ.412.num.23.Boſs.tit.de oppoſit.
contra teſt. num. 75. Vltra quod alij ſunt
teſtes ad ipſius defenſam examinati, qui d.
bonam famam probant, prout in proceſſu
Defenſiuo. Quæ ſanè probatio omnia pur-
gat inditia, ſi quæ extant contra ipſum.Pariſ.
conſ.153.vol.4.nu.35.Gratt.conſ 52. vol.1.
num.23. In tantum quod ex dd.inditijs tor-
queri minimè poteſt.Iaſ.in l.1.in fin.C.com-
mun.delegat.Caſon.de indi.& tortu.tract.1.
c.2.Rubr.de fama Reurum.n.9. Ioan. Andr.
59 Soliloq.37. Vbi atteſtatur de comuni. Quod
procedit etiamſi probata ſit in genere, tollit
inditia de delicto in ſpecie.Marſ.poſt multos.
§.diligenter.num.196. & tribus ſeqq. immo
inditia elidit quamuis eſſent ſollemnia, & le-
gitima.Marſ.conſ.130.col.fin.nu.48. Qui-
nimò tollit inditia ad torturam reſultantia ex
dicto ſocij criminis, quamuis ſimus in exce-
ptis, & atrociſſimis delictis. Carrer. in pract.
crim.in 2.tract.de inditijs, & tortu §.Octauũ
inditium.num.13.ſeq. Gram.conſ. 21.n.10.
& conſ.35.num.25.& 49.& conſ.70. nu.7.
Vbi loquitur de dictis duorum ſociorum cri-
minis. Maſcard. de probat. lib. 3. concluſ.
1311. Et pro inculpato de ſodomia conſide-
rant.Pariſ.d.conſ.163.nu.16.lib 4 Riminal.
Iun.conſ.290.num.3.lib.3.

Cæterum in hac cauſa d.Bernardinus contra d.
D. Inquiſitum à teſtificando quoq; repelli-
60 tur, quia eſt ei inimicus, & inimicum ſe fecit,
quando depoſuit ſe ab ipſo fuiſſe percuſſum,
& verberatum, prout in Proceſſu Informa-
tiuo.Marſ.ſing.178.Crauett.conſ.9.num.6.
61 lib.1.Et in ſpecie de ſocio criminis, qui eſt ini
micus, quod nullũ facit inditium. Gram.cõſ.
38. num. 13 Riminal. Iun.conſ. 114.num.
22.ſeq. lib. 2. Nec valet, ſi d. Bernadi-

nus dicat, ſe non eſſe inimicum, & odioſum
ex dd. pcuſſionibus quoniã ſatis eſt ad repel
lendos teſtes conſtare de cauſa, & ſic de per-
cuſſionibus ex quibus reſultat præſumptum
63 odium. Innoc. in c. 1. & A. in fin. de re iudic.
Abb. in c. repellantur. & in c. oporteat. de ac-
cuſat. Grã. cõſ. crim. 58. n. 58. ſeq. Additur. &
quod eſt inimicus; quia d. Illuſtris D. Inqui-
ſitus fecit capturare eius matrem ob concu-
binatum cum Ioanne habitum, prout in
64 proceſſu apparet. Et inimicitia capitalis con-
trahitur tam reſpectu eius, cui mouetur lis
criminalis, quam reſpectu mouentis. Marſ.
in l. 1. num. 56. ff. de quæſt. Gram. conſ 46.
nu. 4. Et inimicus capitalis nec etiam admit-
titur in caſibus exceptis, nempè læſæ ma-
ieſtatis, hereſis, ſimoniæ, & ſimilium. Iſta
eſt ſententia aurea Spec. tit. de accuſ. in 1. par.
in verb. fin. in fin. quia ita dicit per Text. in
c. per tuas. de Simon. De qua doctrina facit
magnum feſtum Angel. in l. qui accuſ. ff. de
accuſ. Immo inimicus capitalis nec etiam
admittitur cum tortura. Aret. communem
dicens in d. c. cum oporteat. n. 19 de accuſat.
Clar. q 24. verſ. Item quero.

Et quia d. Bernardinus vltra d. exceptionem,
quod ſe facit Socium criminis, ſupradd.
alias plures patitur exceptiones; ac etiam
aliàs, prout ex infradicẽdis apparebit, tortu-
65 ra ipſi inflicta non potuit tot defectus purga-
re; cum vnum tantummodo purget, & non
duos, vel plures Burſatt. conſ. 192. ad litte-
ram H. Farinac. q. 43. num. 158. circa med.
66 nempè infamiam purgit ſolum reſultantem
ex eo, quod quis ſe facit ſocium criminis.
Crauett. conſ 6 num. 16. 47 48. 54 ſeq. lib.
1. Rolan. à Valle conſ. 3. num. 48. ſeq. lib. 3.
Tob. Noni conſ. 99. nu. 5. ſeq.

Ob eamq; rem dicere non eſt prætermitten-
67 dum, quod d. D Inquiſitus omninò ab im-
putatis fauorab liter venit abſoluendus, &
multo magis quia in hac cauſa non conſtat
de corpore delicti; rum quia prætenſæ linte-
rulæ ſanguine, ſeù alijs immunditijs deturc-
patæ in actis non fuerunt exibitæ, prout ne-
ceſſario requirebatur; cum ſint corpus deli-
68 cti: Vnde teſtium dicta præſumuntur ca-
69 lumnioſa. Bal. conſ. 37. lib. 1. Tum etiam
quia ſtatim poſt prætenſam ſubagitationem
per Chirurgos non fuit inſpectus Bernardi-
ni Anus, vt conſuetum eſt fieri in ſimili deli-
cto. Clar. q. 4. verſ. quod verò. in fin. Plot.
conſ. 132. num. 2. & 22. vol. 1. Et ideò con-
tra D. Inquiſitum iure procedi nullo modo
potuit. Vulg. l. 1. § Item illud. ff. ad Sillan. In ò
nec etiam id ſufficit, quoniam neceſſariò re-
70 quirebatur quoq; quod dd. Chirurgi depo-
nerent inſpexiſſe totam ani coronam, ad hoc
vt dici poſſet conſtare de corpore delicti. Vt
benè adnotauit Scacc. tract. crim. q. 83. num.
3. Thom. Treuiſan. deciſ. 13. nu. 4. 11. & 26.
71 lib. 1. Ratio eſt, quia in Sodomiæ crimine ad
hoc vt conſtet de corpore delicti, non ſufficit
ſola prætenſi ſubagitati confeſſio; quia talis
confeſſio non probat ſubagitationem. Vt
communem dicens atteſtatur Honded. conſ.
98 num. 15. & conſ. 100 & conſ. 200 num.
72 5. in fin. vol. 1. Et quando non conſtat de
corpore delicti, non ſolum Inquiſitus
non poteſt puniri, ſed etiam proceſſus eſt
73 nullus. l. 1. §. Item illud. ff. ad Sillan. l. proinde,
la ſecunda cum ibi notat. per Gloſ. ff. ad l.
Aquil. Ratio eſt, quia diſpoſitio non pro-
cedit, niſi verificetur id, ſuper quo funda-
tur. Gloſ. in l. mancipia. in verb. ad notandũ.
C. de ſeru. fugit. quam notat. ibi Caſtrens. &
Salyc. Immo quando non conſtat de cor-
pore delicti, manus Iudicis ſunt ligate, nec
poteſt ad inquiſitionem deueniri. l. neceſſa-
riò § non alios. ff. ad Sillan. l. ſi his, qui Ticiũ
74 ff. de furt. Et delicti corpus non ſufficit con-
ſtare per coniecturas, & inditia, ſed de delicto
commiſſo conſtare debet per teſtes, & pro-
bationes liquidiſſimas.

Non obſtat, ſi dicatur, quod d. Bernardini anus
tempore ſuæ d. poſitionis per Chirurgos fuit
75 inſpectus; quoniam fuit poſt ſex annos à
76 die pretenſæ ſubagitationis; Et iſtud lon-
gum ſilentium in querelando arguit dolum.
Ita Bal. conſ. 37. lib. 1. Aym. conſ. 75. num. 9.
Maſcard. de probat. concluſ. 531. lib. 1. Vltra
quod dd. Chirurgi dicentes, quod in eius
ano erat fractura, & non dicentes d. fractu-
ram certe eueniſſe propter ſubagitationem,
77 nihil probant; quia periti in arte deponere
debent de his, quæ certitudinaliter noſcunt
d. c. teſtes. 3 q. 8. Rot. d. deciſ. Paleotti 679. in
princ. 3 par. nouiter. impreſſæ. Soc. ſen. conſ.
229. col. 4. lib. 2. Reyn. conſ. 27. in fin. Imò
dicunt, quod non poſſunt pro veritate di-
cere, quod d. fractura euenit propter d. ſub-
agitationem; eo quia aliquando etiam eue-
nit, vt vulgari ſermone ipſorum verba ex-
78 primatur: Perche cala qualche morda--
cità d'humori in quella parte, che fa il
medemo effetto, deponunt ad fauorem d.
D. Inquiſiti; quia in dubio delictum non
eſt præſumendum. Bart. in l. non ſolum.

§. ſed

§. ſed vt probari. de nò. op. nunciat. cum
vulg. l. neq; natales. C. de probat. Vulpell.
80 cõſ.38.n.3. Alia quoq; adeſt ratio, quia deli-
cti excluſiua interprætatio in dubijs ſemper
eſt ſumẽda.l.meritò.ff.pro Soc. Alciat.tract.
de præſumpt.reg.3.præſumpt.1.Bal.l.preci-
bus.col.7.C.de impuber.& alijs ſubſtit.
Et vt totalis Fiſci tollatur præſumptio, dicitur,
quod litteræ ad Ioannem directæ, quæ manu
d.Illuſtris D. Inquiſiti vidẽtur ſubſcriptæ,&
in quibus de d. ſubagitatione à Fiſco tracta-
ri prætenditur, ſub his formalibus verbis: Se
Bernardino non haueſſe promeſſo eſſere cõ-
ſtante alli guſti miei, hauerei menato voi,&
non lui; nullum contra d.D. Inquiſitum fa-
ciunt inditium, cum nunquam eas ſcripſerit.
81 Et quamuis d. Bernardinus deponat eas benè
recognoſcere,& eſſe ſubſcriptas manu d. D.
Inquiſiti; tamen nulla ei eſt præſtanda fides;
tum quia non potuerunt recognoſci ab ipſo
inimico; tum etiam quia in recognitione li-
terarum non ſufficit, quod teſtis dicat, quod
habet notam manum alicuius, vt ipſe dixit,
ſed requiritur etiam, quod deponat, quod
vidit eum ſcribere, & quod erat preſens,
quando ſcripſit: Ratio eſt, quia, vt dicit Bart.
in Auth. Et ſi contractus.col.2.in verb. op-
pon.C. de fid. inſtrum. Bal. Auth. ſed nouo
iure.num.9.in fin.C.ſi cert. pet. Alciat. deciſ.
181.Dec.poſt.Abb.& Fœlyn.c.2.nu. 7. eo.
tit.& DD.in c.de fid.inſtrum.teſtis poteſt de
82 facili decipi propter characterum ſimilitu-
dinem;& quia etiam poteſt quis de facili alie
nas manus contrafacere; id quod per teſtes
ad fauorem d. D. Inquiſiti examinatos pro-
batur; quia apertiſſimè dicunt, quod ſunt
aliqui in eorum Ciuitate, qui ad vnguẽ d. D.
Inquiſiti manum contrafaciunt. prout in pro
83 ceſſu Defenſiuo patet. Immo in recognitio-
ne litterarum non ſufficit dicere ſolum, quod
habet notam manum; ſed debet reddi ratio,
quomodo d. manum recognoſcat; nempè
quomodo ſingula elementa, elementorum
tractus, ſigna, accentus, ſtylum, & his ſi-
milia d.D. Inquiſitus formabat, & ducebat.
Bal Salyc.in l.Comparationes. C. de fid. in-
ſtrũ.Menoch.tit.de arbitrar.caſu 114.n.37.
Nec valet, ſi per Fiſcum dicatur, quod verba in
dd.litteris contenta: Se Bernardino non ha-
ueſſe promeſſo eſſere coſtante alli guſti miei
&c. ſonant d. ſobagitationem; quia ſecus eſt,
cum verè,& indubitatè nil aliud ſonant, quã
actualem, honeſtam, & gratam ſeruitutem,
quam debet facere ſeruus Domino ſuo. Sed
dato, & non conceſſo quod d. D. Inquiſitus
ſcripſiſſet dd. litteras non ob id poſſet aliqua
pœna puniri, cum dd. verba non ſonent in-
honeſtatem, nam verba habentia dupplicem
ſenſum, ſeù multiplicem ſenſum, ideſt quod
poſſunt accipi in bonum,& in malum], ſem-
per ſunt accipienda in bonum,& non in ma
lum; quoniam dubia, & multipliciter intel-
ligibilia in meliorem partem, ſeù ſenſum
ſunt interpretanda, quo delictum euitetur. l.
84 meritò. ff. pro Soc. Not. in c. in præſentia.de
probat. l. veteribus ff. de pac. & ita D. Au-
guſtin. in lib. de concordia ſcribit. Bart. in l. is,
qui Reus.col. pen. ff. publ. iud. Soc Iun. conſ.
39. nu.70. vol.2. Idem Bart. in l. non ſolum.
§. ſed vt probari. ff. no. op. nunciat. Dec.
conſ.189. num.14. Crauett. conſ.51. nu.18.
Hyppol. conſ. 134. nu.51. diuerſ. criminal.
lib.1. Albertin. tract. de agnoſcen. aſſert. q.
34. num.48. quem refert, & ſequitur Ioan.
Roias tract. de hæret. par. 1. num. 101. ſeq.
Pennia in Annotat. ſuper lucern. Inquiſito-
rum. in verb. Præſumptio. n.7.
Quoad Ioſephum dicitur, quod ex pluribus in
hac criminali cauſa eſt repellendus. primò
quia dicens quod pluries, ac pluries ad d. Il-
luſtrem D. Inquiſitum Bernardinum ſubagi-
tandum conduxit, prout in proceſſu Infor-
matiuo, Lenonem ſe facit, id quod etiam de-
ponit d. Bernardinus ſub his formalibus ver-
bis, N. ſi ſeruiua di lui a fare tali
85 poltronarie, prout in d. proceſſu. Et leno te-
ſtis nullum facit inditium. l. 1. in princ. & l.
Athletas. §. at. prætor. de his, qui not. infam.
Maſcard. de probat. lib. 3. concluſ. 1356. nu.
12. Farinac. conſ. 38. n. 13. Bal. in d. l. Athle-
86 tas. §. 1. Immo leno eſt adeò deteſtabilis, &
infamis, vt ſit peior Diabolo. Io Neuiz. in
87 Syl. nuptiali. num. 42. Vltra quod eſt etiam
particeps criminis. Ioan. Andr. in nouell. c.
præterea. col. 3. in princ. verſ. dicit Hoſtiens.
88 de teſt. Ideò tanquam infamis à teſtimo-
nio repellitur. Gloſ. d. l. Athletas. ff. de
infam. Iacob. Butricar. tract. de teſt. num.
3. Et etiam per alia iura allegata vt ſupra
89 contra Bernardinum: Vnde cum mitra
flagellari poteſt, & ità conſuetudine in-
troductum fuit. Vt teſtatur Nonius De-
los Corregidores fol. 204. Iodoc. in pract.
c. 89. numero 43. ſequitur Calcan. q.
68. verſ. Lenones. Secundo quia eſt
ſibi ipſi contrarius, cum dicat, Ch'a parole
di Giouanni andò à chiamare vn d. B.
, & lo menò da l' N. che detto
Y 3 Gio-

Giouanni le diſſe, che ſe n'andaſſe via, & che reſtò il frate, & che penſa che N. lo ſupponeſſe, prout in d. proceſſu Informatiuo; poſtea dixit Quanto hò detto del B., l'ho inteſo da Bernardino, &
90 da Don Letio, & da Don Mutio. Qua quidem ex re cum ſit ſibi ipſi contrarius in eius dicto iurato non ſolum à teſtimonio repellitur; ſed etiam de falſo conuincitur. Abb. in c. cũ in tua. col. vlt. de teſt. Bart. l. eos. in princ. C. de teſt. Farinac. q. 66. num. 13. Tertio quia eſt mendax, cum dicat, quod quãdo d. D. Inquiſitus ſodomitabat Bernardinum, ipſe & D. Lelius erant eius famuli, prout in proceſſu &c. Et tamen illo tempore non erant eius
91 famuli, prout in proceſſu Defenſiuo &c. Vnde mẽdax in vno mẽdax in omnibus ratione iuramẽti, quod eſt indiuiſibile. Innoc. in c. fraternitatis de hæret. Abb. in c. teſtimoniũ. n. 3 de teſt. Veronen. conſ. crim. 32. col. 4. verſ. quar-
92 ta ratio. Quarto quia eſt vilis, & pauper, cum eius pater eſſet Macellarius, prout in proceſſu &c. Ideò in hac capitali cauſa non eſt idoneus teſtis. Ioan. de Amic. conſ. 78. n. 9. Corrad. in pract. tit. de teſt. verb. pauper. Viui. in commun. opin. in verb. teſtis propter ſolam paupertatem. Bonacoſs. in commun. opin. par. 1. verſ. teſtes viles, & pauperes, qui omnes teſtantur de commun. opinione. Clar.
93 q. 25. verſ. Sed quæro nunquid. in fin. nam vilitas iunctas iuncta paupertati non ſolum teſti diminuit, ſed etiam facit eum reputari non idoneum tam in ciuilibus, quam in criminalibus ſcripſerunt Alex. conſ. 15. num 7, Anton Gomez. tit. de delict. c. 12. num. 18.
94 Vbi teſtatur de comuni; itaq; nec ob fidem pauper dicitur idoneus teſtis. l. Creditores. ff. de priuileg. credit.

Quoad Donnum Lelium dicitur, quod ipſe pariter pluribus de cauſis à teſtificando repellitur. Prima cauſa eſt, quia eſt inimicus capitalis d. D. Inquiſiti, eo quia fuit querelatus
95 ab ipſo, prout in proceſſu &c. Et quod ſola querela criminalis pariat inimicitiam capitalem eſt Text. in c. meminimus. de accuſat. ſũ. ſtro c. de his. eo. tit. Abb. d. c. de his vbi adducit concordantes. Gloſ. in l. licet autẽ. in verb. capitalis. ff. de recept. arbitr. Bart. in l. non ſolum. num. 3. & in l. filio. § ſeia. num. 1. ff. de adimen. legat. Gram. deciſ. 33. num. 5. Vnde quia inimicus à teſtificando repellitur per iura ſupradd. contra Bernardinum allegata
96 Secunda cauſa eſt, quoniam in ſuis depoſitionibus eſt varius, & mendax; quia primo deponit de viſu, quod d. D. Inquiſitus Sodomitabat Bernardinum, prout in proceſſu &c. Deinde dicit, quod audiebat, quod ipſum ſubagitaret, prout in dicto proceſſu &c. Vltra quod eſt etiam varius, & mendax; quia dicit, quod quando ipſe, & D. Ioſeph viderunt d. illuſtrem D. Inquiſitum ſubagitantẽ Bernardinum erant eius famuli; & tamen clarè conſtat, quod illo tempore, ſeù anno, nempè 1608. non erant eius famuli, prout in proceſſu defenſiuo &c. Ideò per ſupradd. non ſolum repellitur; Sed etiam per l. qui falſa, vel varia. ff. de teſt. & vt ait Gram. vot. 31. num. 18. ſeq. poſt alios quos allegat, de
97 falſo conuincitur. Tertia cauſa eſt, quia interogatus de multis, prout in proceſſu Informatiuo ſemper reſpondit non recordari; & tamen Mendaces oportet eſſe memores, & eo magis ſi ſuſpicio ſubſit de teſtimonio falſo Fœlyn. in c. cũ in tua. de teſt. Boer. deciſ. 108. Vulpell conſ. 71. num 4.

Quo verò ad illa, quæ deponit de Donno Mauro Præsbitero 40. annorum ætatis ſuæ pretenſo ſubagitato a d. D. Inquiſito, nullum
98 quippe faciunt indicium; cum omnia deponat de auditu ab ipſo. c. per inquiſitionem. ext. de elect. & c. cum in noſtris. in fin. ext. de teſt. & in Auth. de hæred. & falcid. §. ſi verò abſint. col. 1. l. teſtium. ff. de teſt. c. licet ex quadam. de teſt. Rolan. conſ. 24. num. 86 lib. 1. Menoch. conſ 144 num. 24. lib. 2. Ratio eſt, quia auditiones, ſiue ſermones ab alijs relati nullam faciunt fidem; quia qui ea dicunt, quæ ab alijs audierunt, non ipſi teſtes ſunt, ſed aliorũ aſſerunt voces. Simanc. Enchirid.
99 de teſt. tit. 35. num. 2. Immò teſtis de auditu non poteſt dici teſtis Abb. c. tam litteris. num. 5. verſ. nam talis, & ibi etiam Fœlyn. num. 2. ante fin. de teſt. Butr. c. quoties. in fin. & ibi etiam Abb. num 7. eo tit.

Quoad Nuntium dicitur, quod cum ipſe pariter omnia de auditu deponat, dd. iuribus omninò repellitur.

Caeterum cũ adhuc ſingularibus ſupradd Teſtibus particulares ſeù ſpeciales fuerint datæ exceptiones; vt clarius d. Illuſtri D. Inquiſiti innocentia, & iniuſta aduerſariorum perſecutio appareant, nunc ad generales eorundem exceptiones pateſaciendas aggrediar.

Supradicti Bernardinus, Ioſeph, Donnus Lelius, & Donnus Nuntius ex pluribus alijs quoq;

Digitized by Google

quoq; à teſtificando ſunt repellendi. Primò
quia fuerunt d. Illuſtris D. Inquiſiti famuli,
prout in proceſſu Informatiuo; Et famuli
100 contra eorum Dominos non admittuntur,
& admiſſi nihil probant. Text.eſt in l. etiam.
& ibi not..omnes. C. de teſt. Item Text. in l.
1. §. ad quæſtionem. & ibi poſt alios Marſ.
ff. de quæſt. Maſcard. de probat. lib. 2. con-
cluſ. 533. n. 1. & concluſ. 1357. n. 46. lib.
Et eſt communis opinio. Et per plura iura,
& authoritates oſtendit etiam Gram. vot. 6.
101 num. 19. Immo in crimine hæreſis tam pri-
uilegiato modica eius adhibetur fides, cum
ſuis Dominis infeſtiſſimi eſſe ſoleant, iuxta
dictum Euangeliſtæ Matthei. c. 10. Et Mi-
chæ. 7. Inimici hominis Domeſtici eius.
Director. inquiſit. 3. par. pag. mihi 606.
comm. 115. col. 2. Immo nec etiam cum tor-
mentis admittuntur. Marſ. in d. l. 1. §. ad quę-
ſtionem, quem refert, & ſequitur Maſcard.
de probat. lib. 4. concluſ. 533 num. 9. Fari-
102 nac. q. 55. num. 20. Qod eo magis procedit,
quando fuerunt expulſi è domo, vt fuerunt
ipſi, prout in proceſſu &c. Ratio eſt, quia
ſunt exoſi Dominis expulſionibus. Vt per
Bal. & alios. in l. lutius Titius. §. lutius Ti-
103 tius. de legat. ſecundo. Secundo quoniam a
d. D. Inquiſito pluries pro diuerſis delictis
fuerunt carcerati, put in proceſſu, &c. Et car-
ceratio parit inimicitiam capitalem. Bal. per
illum. Text. in l. ipſius. in ſecundo notab. C.
famil. hærciſc. Fœlyn. in d. c. repellantur n. 3.
de accuſat. cum alijs adductis per Marſ. in l. 1
§. præterea. n. 55. ff. de quæſt. Vnde quia ini-
mici per ſupradicta contra Bernardinum al-
legara à teſtificando repelluntur. Tertio quia
à d. D. Inquiſito fuerunt accuſati prout con-
ſtat in Romana Curia per proceſſum fabri-
catum per Reuerendiſſimum D. Epiſcopum
N. Delegatum Apoſtolicum, eo quia malè
percuſſerunt Vic. generalem. Et accuſatio cri
minalis cauſat pariter inimicitiam capitalem
iuribus ſupra allegatis contra Donnum Le-
lium: Vnde tanquã inimici à Sacra Cõgrega-
tione fuerunt facti exempti à Iuriſditione d.
Illuſtris D. Inquiſiti, prout in proceſſu
Defenſiuo, &c. Et quia inimici non admit-
tuntur contra ipſum iuribus ſupra allegatis.
104 Quarto quia ſunt Inſtigatores in hac cauſa
contra d. D. Inquiſitum, quod conſtat per
quoddam mandatum in actis productum.
Et Inſtigatores ad teſtificandum non ad-
mittuntur, quia efficiuntur inimici capita-
les Inquiſiti. l. 3. verſ. an inimicus ſit. ff. de teſt.
Aufrer. de reprobat. teſt nu. 89. Gabriel tit
de teſt. concluſ. 12. nu. 4. verſ. contrarium.
Mandos. ad Roman. conſ. 420. litteram A.
verſ. Sed contrarium tenet. Maſcard. de pro-
bat. lib. 3. cõcluſ. 1317. n. 11. ſeq. Quod pro-
cedit ẽt in delictis occultis, & difficilis proba
tionis, vel vbi aliàs veritas haberi nõ poteſt.
Bertaz. cõſ. 528. n. 6. lib. 2. Quĩtò quia sũt cri
minoſi; nanque ob furta frumenti, & ordei;
quæ derobauerunt d. D. Inquiſito, nec
non quia derobauerunt quoque, & occide-
runt quandam vitulam, fuerunt inquiſiti, &
carcerati in Tribunali Audientiæ Trani, prout
105 in proceſſu Defenſiuo. Et criminoſi à teſti-
ficando repelluntur. c. teſtimonium. de teſt.
c. conſtituimus. 3. q. 5. Abb. in d. c. teſtimo-
nium. Gram. vot. 22. nu. 2 & 7 & conſ. 26.
106 num. 23. Et maximè cum alijs etiam de
cauſis prout in proceſſu Informatiuo, &c.
ſint malæ, & culpatæ vitæ. l. 3. verſ. culpatæ
vitæ. ff. de teſt. Alex. conſ. 11. vol. 1. Crott.
tract. de teſt. num. 46. c. teſtimonium. Immo
cum ſint culpatæ vitæ, & viles præſumuntur
ſubornati. Bal. conſ. 253. vol. 2. Bonacoſs.
de præſumpt. in litrera T. verſ. teſtes viles.
pag. mihi 312. Qua de re nullam faciunt fi-
dem, etiamſi in tortura depoſuerint. Dixit
Barbat. tract. de teſt. & d. c. teſtimonium. par.
107 2. num. 15. verſ. & ideò Bart. Sexto quia
ſupradd. prætenſa crimina depoſuerunt ſub
ſpe impunitatis ipſis promiſſæ à Iudice ſub-
ſtituto ad fabricandum proceſſum in parti-
bus; prout in proceſſu Defenſiuo, &c. Ideò
eorum depoſitiones non ſolum non præiu-
dicant d. D. Inquiſito ad condemnationem;
108 Sed etiam huiuſmodi impunitatis promiſſio
eſt contra publicam vtilitatem. Boſs. tit. de
109 examinat Reorum. num. 16. & 18. Ratio eſt,
quia homines malitijs illaqueare non licet. l.
Item ſi precio. §. fin ff. locat. c. ſanè. de renunt.
110 Quod procedit etiamſi legitima præcederent
inditia: Nec ab re quia Iudem hoc modo
dolosè agit promittendo impunitatem, vt
111 alliciat teſtes ad falſum deponendum: Et ſic
impunitatis promiſſione, quam Iudex pro-
mittere non poteſt, Inquiſitus condemnari
nullo modò valet. Ità expreſsè teſtatur
Suarez. in Addit. ad Anton. Gomez. varia.
reſolut. tom. 3. c. 12. Rubr. de probat. delict.
112 num. 6. Septimò quia nimis animosè depo-
ſuerunt. Crauett. conſ. 249. numero 4.
113 Octauo quia per eundem, præmeditatumq;
ſermonem depoſuerunt; vnde ſuſpecti ſunt,
quod antea coniurauerint. l. 3. §. 1. ff. de teſt.

Dec.

Digitized by Google

Dec.conſ.627. Pariſ.conſ.55.lib.4. Farinac.
114 conſ.5.n.63. Immo quia eandem referunt
cauſam,atq; rationem,præſumi debet,quod
fuerunt ſubornati. Vt not. Spec. tit. de teſt.
§.1.verſ.Item quod teſtes.Bart.in l.3.§.ideo-
115 que.ff.de teſt. Alex.conſ.137. vol.2. Nono
quia omnes ſunt infames, ideò à teſtimonio
repelluntur iuribus ſupra contra Bernardinũ
allegatis. Et quamuis teſtes infames, ſeu in-
habiles admittantur in crimine occulto, &
difficilis probationis, & quando per alios ve
ritas haberi non poteſt; tamen ſemper intel-
liguntur admitti ad præſumptionem facien-
116 dam tantum, aut ad inquirendum, ideſt ad
aſſumendas informationes,non autẽ ad pro-
bandum;cum ad probandũ debeant eſſe om-
ni exceptione maiores, prout etiam ad tor-
quendum. l. ſciant cuncti. verſ. teſtium ido-
neorum. C.de probat. l. qui vltimo in fin. ff.
de pœna.quam allegat Bart. in l. cunctos po-
pulos. & declarat ibi Iaſ.nu. 51. Farinac. q.
56.nu.121. & q.43 n.115. Socin.iun.de reg.
117 425. in 1. fallent. Nec mirum videri debet,
quia ſemper detrahendum eſt de eorum fide
propter eorum inhabilitatem. Boſ. tit.de in-
dit.n.165.ad fin.& 177.verſ.non tamen cre-
118 das: Ratio eſt euidens,quia perfectũ non po-
teſt oriri ex imperfecto. Aym.de antiq.temp.
in verb.teſtis quicquid. in lib.officialis.n.17.
& 19. Natt.conſ.298. nu.10. lib. 2. Gabriel
tit.de teſt.concluſ.7.nu.8.lib.1. Rolan conſ.
98.nu.34. Bertaz.conſ.28.n.3 & conſ.234.
nu.1.lib.1. Vbi de communi opinione teſta-
tur. Marſ. ſing 477. Dec. conſ. 133. vol.4.
Gram. conſ.45. Farinac. conſ.6. num. 19
119 Alia quoq; accedit ratio, quia fundamentum
120 teſtimonij eſt fides; Infamis verò caret fide,
cum eius ſtatus ſit maculatus iuris diſpoſi-
tione. l.iuſta.ff. de manu. vindit. & Abb. c.
teſtimonium.nu 6 Fœlyn ibi nu. 10.de teſt.
Et quidem abſurdum eſt dicere, quod quis
conuincatur ex dictis infamium. Et eo ma-
gis quando plures patiuntur exceptiones,
& defectus, vt hi; nanque tortura purgat
vnum tantummodo defectum (vt pluries
dictum eſt) & non duos vel plures. Burſatt.
cõſ.71. ad litteram N. Farinac.q.43.nu.178.
circa med.& conſ.79.nu.10. Quare omninò
dicendum eſt,quod ad Reum conuincendum
requiruntur teſtes idonei, & omni exceptio-
ne maiores. Tradit Boſſ. tit.de conuict. n.9.
Et ad propoſitum faciunt alia iura allegata
contra Bernardinum.

Nec facit,ſi dicatur,quod hi teſtes contra d. D.
Inquiſitum examinati ſunt quatuor, quoniã
121 Infames non ſupplentur numero,ſed omnes
à teſtimonio repelluntur. Gram. deciſ.11.n.
122 2. Becc. conſ.85.n.19.lib. 1. Ratio eſt, quia
quod nihil eſt, ſupplementum non recipit. l.
123 ſed ſi manente. ff. de precar. Et ex pluribus
imperfectis in ſua ſpecie non poteſt vnum
124 perfectum reſultare. l.1 C. minor.tutel. Vltra
quod etiam Infamis in criminalibus aliũ in-
125 famem iuuare non poteſt; Ratio eſt,quia ne-
mo dat quod non habet. Quinimò quando
Infames admittuntur, non admittuntur vt
integri. Butr. conſ. 24. in fin. Alciat. reg. 1.
præſumpt.39. nu.5. Boſſ.tit.de indit.n.176.
etiam quod fuerint ad funem adducti. d. l.
ſciant cuncti.verſ. teſtium idoneorum. C.de
probat. & id quamuis in delicto occulto, &
difficilis probationis ſcripſerunt Aym conſ.
6. num.55.ſeqq. & conſ. 149. num. 11.ſeq.
Et iſta concluſio ab omnibus approbata, &
recepta eſt. Natt. conſ.298. num.6.

Quibus ſic ſtantibus humiliter ſupplicatur D.
S. Illuſtriſſimæ ac Reuerendiſſimæ d. Illu-
ſtrem D. Inquiſitum iuris medio liberare di-
gnetur, a tam iniqua, & iniuſta perſecutione
ſuorum ingratiſſimorum famulorum; quod
ſingulari gratia reportabitur, &c.

Quare, &c.

DE CONFESSIONE REI CONTRA FISCVM.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio iudicialis quid ſit?*
2 *Vt præiudicet quot & quæ requiratur, & n. 4.*
3 *Quot modis fiat in iure.*
5 *Iudex debet ſedere pro tribunali.*

CAPVT I.

De confeſſione iudiciali in genere.

1 CONFESSIO iudicialis eſt certa, & clara aſſertio, ideſt reſpõſio eius de quo queritur in Iure coram legitimo Iudice facta, & ad hoc vt præiudicet, debet
2 habere, quæ in his verſibus continentur, videlicet, Maior, ſponte, ſciens, contra ſe ius ſit, & hoſtis. Nec natura neget, fauor, & lis, iusue repugnet. Vide hæc in allegationibus ſingulorum in Gloſ. c. Nos in quemquam 2. q. 1. in verb. confeſſum, Hoſt. in ſumm. de
3 confeſs. n. 1. Et fit in Iure tripliciter, ſcilicet, ore, facti euidentia, & interpretatiuè, ideſt contumacia. c. nullus dubitat, de præſumpt.
4 & præiudicat dum fit in Iure, ſcilicet, in iudicĩo coram Iudice competente, & Aduerſario præſente; quod intelligitur per dictionem hoſtis ſupra poſitam; item fit per litis conteſt. nec fit contra naturam, vt cum occidiſſe, qui viuit ſecundum Ber. in gloſ. præalleg. Azz.
5 in ſumm. C. de confeſs. Sed vtrum neceſſe ſit quòd fiat coram Iudice pro tribunali ſedente, Marant. in ſuo ſpec. in 5. actu 2. par. iudic. nu. 30. teſtatur de magis communi, quod ſic, in cauſis requirentibus plenam cauſæ cognitionem.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio extraiudicialis quid ſit.*
2 *Quando faciat inditium ad torturam.*
3 *Quis dicatur omni exceptione maior.*
4 *Ratio quare confeſſio probata per vnum teſtem non omni exceptione maiorem non faciat inditium ad torturam.*
5 *Etiam in cauſa læſæ maieſtatis etiam de viſu, & ſcientia, etiam in crimine hæreſis.*
6 *Quando etiamſi teſtis ſit fidelis Iudex poſſit abſtinere à tortura.*
7 *Teſtis ſolus non facit inditium & num. 10.*
8 *Ratio.*
9 *Standum eſt regulæ quouſque non conſtet de exceptione.*
11 *Quo caſu non faciunt inditium etiam in omni exceptione maiores; niſi ſint conteſtes de loco, & tempore.*
12 *Ratio.*
13 *Confeſſio extraiudicialis vt præiudicet, coram quibus facta eſſe debeat.*
14 *An coram rogatis.*
15 *An duo teſtes ſingulares faciunt ſemiplenam probationem.*
16 *An etiam plenam.*
17 *An inditium veritatis.*
18 *Confeſſio extraiudicialis geminata plenè præiudicat.*
19 *Etiam non geminata de æquitate canonica, etiam parte abſente.*
20 *Authoris opinio eſt quod teſtes ſingulares nihil probent.*
Quod ſint ſuſpecti de falſo.
21 *Confeſſio extraiudicialis etiã probata per dd. teſtes idoneos, & veriſimilis non præiudicat, nec facit inditium niſi concurrant mala fama, aut aliqua ſuſpicio.*
23 *Vt præiudicet debet eſſe probabilis.*
24 *Emanata in carcere non afficit.*
Ratio.
25 *In tormentis iterata ratificari debet. Etiam in cauſa hæreſis.*
Ratio.

26 Con-

36 *Confeſſio extraiudicialis non ex propoſito facta non facit inditium ad torturam.*
27 *Idem coram inboneſtis mulieribus.*
28 *Idem ſi eſt probata per teſtes pauperes.*
29 *Confeſsio extraiudicialis facit, vt quis dicatur tantum inditiatus.*

CAPVT II.

De Confeſsione extraiudiciali.

1 Confeſſio extraiudicialis eſt, quæ non fit
in iudicio, nec coram Iudice, Maran.
loco citato nu. 2. & de ſe multa exigit dicen-
2 da. Primo, quod probata per vnum teſtem
nullum in cauſa criminali ad torturam parit
inditium, niſi d. teſtis ſit integer, idoneus, in-
uulnerabilis, & omni exceptione maior, vt
dicunt omnes relati per Clar. q. 21. verſ. vnus
teſtis, Bald. conſ. 41. in fin. lib. 5. Farinac. q.
37. nu. 58. & ſeq. Franc. Becc. conſ. 67. n. 15.
& conſ. 67. nu. 15. & conſ. 85. nu. 3. Bertaz.
conſ. 332. nu. 5. idem Farinac. conſ. 39. nu. 4.
c. licet de teſt. Dec. conſ. 429. Placius Rubeus
in allegation. de hæreſi §. 1. Franc. Curt. de
teſt. n. 101. in fin. verb. præmiſſa clarè præ-
cedunt ſeq. Abb. in c. inquiſitionis §. tertij n.
11. extra de accuſat. Gramm. deciſ. 34. n. 28.
Bart. l. maritus. ff. de quæſt. Gram. vot. 30. n.
31. per text. in d. l. maritus. Bal. in l. fin. C. fa-
mil. herciſc. & l. admonendi. C. eo. Brun. de
indit. & tortur. num. 69. & 25. q. 3. Bal. l. fin.
3 vol. 2. C. de probat. & ille dicitur omni ex-
ceptione maior, cui nihil poteſt opponi, ſu-
perās etiam omnem friuolam exceptionem,
& nullum prorſus patitur defectum, ſeù ma-
culam, imò & vndique eſt inuulnerabilis,
alias ſecus. Gloſ. in §. item verborum. inſtit.
de inutil. ſtipul. tradit Bero. c. At ſi clerici. n.
136. & ſeq. de iudic. Fel. c. olim nu. 8. verſ.
fallit, de reſcipt. Alex. conſ. 180. col. 2. lib. 6.
Gram. conſ. crim. 59. n. 17. lib. 1. §. item Cor-
nelio. Gloſ. in d. l. maritus. in verb. illicitè in
fine. ff. de quæſt. Clar. d. q. 21. vbi refert te-
4 ſtantes de communi omnium, & reprehendit
Iudices, qui de facili ex depoſitione teſtis
inhabilis Reos torquent. Ratio eſt, quia om-
nis macula, quilibet defectus, & exceptio
etiam minima ſiue in dicto, ſiue in perſona
teſtis impedit torturæ effectum, vt poſt mul-
tos oſtendit idem Clar. d. q. 21. Rolan. conſ.
5 7. nu. 3. & 10. vol. 1. Et quod vnus teſtis niſi
ſit omni exceptione maior non ſufficiat ad
torturam etiam in cauſa læſæ maieſtatis, vel
ſimoniæ, tenet Alex. conſ. 21. num. 1. lib. 1.
Quamius ſit de viſu, & ſcientia. Immò nec
etiam ſufficit in crimine hæreſis. Director. In-
quiſit. 3. par. pag. mihi 592. comm. 10. quan-
do tamen nulla alia concurrant inditia. Ro-
man. conſ. 45. incip. quædam mulier. num. 4.
Clar. d. q. 21. & hanc ſententiam vocat com
munem, vt dictum eſt, Anton. Gomez. tom.
3. var. reſolut. c. 13. num. 7. Carrer. in pract.
crim. num. 110. verſ. 1. maius inditium, qui-
6 bus omninò ſcribendum. Non dubito tamen
poſſe quādoque Iudices à tortura abſtinere,
etiam ſi adſit vnius teſtis fidelis dictū, quan-
do Reus eſt eius qualitatis, & probitatis, vt
facile dictum præſumi non poſſit. Director.
Inquiſit. 3. par. cōm. 10. pag. mihi 596. col. 2.
7 Et ideo teſtis vnicus nullum prorſus facit in
ditium, quia dictum vnius, dictum nullius,
& eſt etiam ſingularis l. iuſiurandi. C. de
teſt. cap. veniens in fin. de elect. c. licet. in fin. de
teſt. & quod teſtis ſingularis nullam faciat
probationem vide c. bonæ. de elect. c. in om-
ni negotio. de teſt. cap. cum dilect. de elect.
cap. licet cauſam. vbi not. omnes. & probat.
8 Ratio eſt, quia ſingularitas teſtium diuidit, &
lacerat teſtimonia, cum omne diuiſum ſit la-
cerum. Bal. conſil. 25. col. 1. in fin. lib. 3.
Crauett. conſ. 41. in fin. & ideo dicit Bal. in
d. l. iuſiurandi. col. 3. quod ſingularitas te-
ſtium arguit dolum; Idque a Iure diuino ſta-
tutum eſſe ignorat nemo, Deuteron. c. 19.
non ſtabit teſtis vnus contra aliquem quic-
quid ille peccati aut facinoris fecerit, ſed in
ore duorum, vel trium ſtat omne verbum; &
id lex Pontificia, & Cæſarea comprobarunt
d. c. in omni negocio, d. c. licet in fin. de teſt.
9 & d. l. Iuſiurandi, & huic regulæ ſtandum eſt
donec de exceptione, & fallentia non con-
ſtet Bart. in l. 2. nu. 1. ff. ſi quis in ius vocat.
Dec. in l. 1. n. 77. de reg. iur. Menoch. conſ.
10 98. nu. 15. lib. 1. Additur etiam, quod vnus
teſtis nullum facit inditium, quia cum con-
feſſio extraiudicialis ſit inditium à remotis in
eo duo requiruntur teſtes. Gloſ. & ibi Bart.
in l. fin. C. famil. herciſc. Blanc. de indit. nu.
207. d. l. fin. C. famil. herciſc. Ruyn. conſ.
72. n. 4. Caſtr. conſ. 109. verſ. qui teſtis, &
conſ. 143. nu. 3. lib. 2. Hercula. de probanda
negatiua nu. 98. verſ. is fallit, Crauett. conſ.
11 252. nu. 16. verſ. te ire videmus, Immo nec
ſufficiunt duo teſtes etiam omni exceptione
maiores, niſi ſint conteſtes de loco, & tempo-
re d. Gloſ. d. l. fin. Brun. de indit. num. 206.
12 vbi adducit concordantes, Ratio eſt, quia in
indi-

Digitized by Google

inditijs remotis teſtes non conteſtes de loco,
& tempore dicuntur ſingulares, ideo, vt ſu-
pra dictum eſt, nullum pariunt inditium, nec
alicui præiudicare poſſunt, Gloſ. in d. l. fin.
in verb. vel inditijs. C. famil. herciſc. quam
communiter approbatam teſtatur Boſſ. tit. de
indit. num. 18. & ſeq. Clar. q. 22. in princip.
Farinac. q. 82. n. 44. & ſeq. Nec abs re videri
debet, quia per teſtes ſingulares non proba-
tur inditium d. l. fin. vbi Gloſ. notab. in d.
verb. vel inditijs. Curt. Iun. communem
dicens conſ. 309. n. 7. & ſeqq vol. 3. Alexand.
d. conſ. 180. nu. 5. lib. 1. Pariſ. de ſcindic. fol.
13 301. verſ. quia communiter. Secundo, quod
confeſſio prædicta vt præiudicet, debet fieri
non ſolum coram idoneis, & legalibus teſti-
bus, ſed requiritur etiam, quod dicti teſtes
ſint honeſti viri, l. quæro. §. fin. de ædilict.
edict. Ea ratione, quia confeſſio non infert
delictum quando ineſt ſuſpicio falſitatis, &
doli, notat omnes in l. 1. C. de ſuffrag. Natt.
conſ. 438. nu. 9. Tertio, quod dicta confeſſio
eſt probanda a teſtibus, qui fuerint rogati ad
ipſam audiendam, & non quod fortuitu au-
diuerint, Gloſ. c. de his. in verb. audierunt, 3.
q. 9. quod eſt mirabile dictum ad excluden-
dum inditium confeſſionis extraiudicialis, &
ad excludendam torturam. Et id ſecundum
14 Bero. poſt d. Gloſſ. quam allegat in d. c. At
ſi Clerici. num. 136. de iudic. vbi dicit quod
ab iſta opinione Gloſæ non eſt recedendum
quando agitur de graui præiudicio, vt puta
in criminalibus, quod not. omnes in d. l. 1. C.
de ſuffrag. & not. vbi ſupra, & nullus reperi-
tur contradictor, aliàs talis confeſſio eſſet in-
uer ſimilis, & informis, non autem certa, &
qualificata, prout eſſe debet, & ideo non eſt
attendenda Brun. de indit. par. 3. num. 15.
15 Carrer. pract. crim. num. 120. Quarto, quod
confeſſio extraiudicialis per duos teſtes ſin-
gulares probata ſemiplenam inducit proba-
tionem quandò dicti teſtes deponunt fuiſſe
emanatam in parte præſente, l. cum de indebito.
§. fin. de proban. l. quoniā iuncta gloſſ. de his
qui not. infam. ità tradunt Bart. Alex. Iaſ. &
Rip. in l. admonendi. de iureiurand. Butr. &
Imol. in c. fin. de iureiur. Alex. conſ. 24. n. 40.
lib. 2. & Ioan. de Graſſ. in tract. arbitr. iudiciar.
§. alia Gloſſa & Abb. in c. fin. de ſucceſſ. ab
inteſt. Alex. conſ. 39. nu. 8. lib. 5. Corn. conſ.
113. n. 6. lib. 1. Afflict. deciſ. 12. n. 2. & deciſ.
337. n. 6. vbi de communi, & maximè quan
do inter illos adeſt Religioſus teſtis Caſtren.
conſ. 143. circa fin. verſ. tum quia. par. 2.

Quamuis Gloſ. l. ob carmen. §. fin. de teſt.
cum alijs allegatis per Surd. conſil. 49. dicat
16 quod d. confeſſio cum ſit actus reiterabilis
plenè per teſtes ſupradictos parte preſente
emanata probat, quia omnes coniunguntur
ad plenam probationem conſtituendam, cū
ad eundem finem tendant, Aym. conſ. 207.
num. 6. Rolan. conſ. 82. num. 45. lib. 2.
Alex. cōſ. 53. n. 4. lib. 1. & cōſ. 24. n. 42. Socin.
Iun. conſ. 99. n. 15. lib. 2. Ac etiam dicat, quod
ſi Iudici ſcrupulus remaneret, poteſt iuramē-
tum in ſupplementum deferre. Alex. d. conſ.
53. nu. 5. & ſeq. lib. 1. Caſtren. d. conſ. 143.
in fin. par. 2. vbi quod ab iſta opinione tam
in iudicando, quam in conſulendo non eſt
recedendum. Nec mirum videri debet, ſi
ſupradicti DD. talem habeant opinionem,
quia alij etiam dicunt, quod dicta confeſſio
quando fuit probata per dictos teſtes, quam-
uis parte abſente emanata, ſemiplenam indu-
cit probationem; prout Ioann. Crot. conſ.
85. nu. 10. quod etiam exornat Petr. Duen.
in reg. 4. & reg. 120. Marant. in 6. par. in tit.
de confeſſ. §. quintus actus. circa princ. Lu-
dou. deciſ. 9. nu. 1. Immo etiam alij dicunt,
17 quod non ſolum ſemiplenè probat, ſed etiā
facit inditium veritatis, vt Socin. Iun. conſ.
32. nu. 17. lib. 1. & conſ. 8. num. 20. lib. 2. &
conſ. 89. nu. 2. eo. lib. Cephal. conſ. 297. n. 2.
lib. 2. Afflict. d. deciſ. 337. num. 5. Felin. in c.
ſi cautio. de fide inſtrum. & idem Ludouic.
ibidem nu. 2. hac quidem ratione quod talis
geminata confeſſio æquiparatur confeſſioni
iudicali, tradit Marant. vbi ſupra nu. 15. verſ.
tertio limita. Iaſ. in l. triticum. nu. 10. de verb.
obligat. Dec. conſ. 163. num. 2. Iaſ. in l. admo
nendi. de iureiuran. nu. 149. verſ. pro iſta opi-
18 nione, vbi dicit, quod iſta geminata confeſſio
plene præiudicat ſicut confeſſio ipſa iudicia-
lis, quem ſequutus eſt Petr. Pthol. num. 110.
19 Imo dicit, quod etiam ſi non fuerit geminata,
ſed ſimplex, tamen de æquitate Canonica
plenè probabit, etiam parte abſente; tradit
quoque Cephal. d. conſ. 297. nu. 5. Marant.
vbi ſupra Iaſ. in l. tale pactum col. 2. de pact.
Ioſeph. Ludou. d. deciſ. 9. nu. 4. & ſeqq. Se-
raph. deciſ. 486. nu. 6. & eo magis ipſum di-
cunt probare, cum ſimus in ſtatu Eccleſiæ,
vbi d. ius Canonicum eſt omnino ſeruandū
per tradita à Bart. in l. priuilegia, verſ. vt lo-
quitur in temporalibus, C. de ſacroſanct.
Eccleſ. & Dec. cōſ. 542. n. 6. verſ & iſta æqui-
tas. Et quod dicta æquitas ſit ſeruanda aſſe-
runt Anton. de Butr. & Felin. in d. c. ſi cautio,
de fid.

de fid.inſtrum.in 7. col. verſ. fallit ſecundo,
vbi allegant gloſ.in 1.q.7.cap. quoties cor-
dis oculus, & idem admittit Caccial. in d. l.
20 admonendi nu. 190. Tamen vt mea opinio
fert, confeſſio extraiudicialis per dictos teſtes
probata nec præſente, nec abſente parte ema-
nata vti inueriſimilis Reo non præiudicat,
Blanc. de indit. nu. 207. & teſtes deſuper de-
ponentes nihil probant, immo dicuntur ſu-
ſpecti de falſo, Abb. per illum text. in c. quia
veriſimile in fin. de præſumpt. refert, & ſe-
quitur Iaſ. l. ſi extraneus in 4. notab. ff. de con-
tit. ob turp. cauſ. Dec. conſ. 93. col. 2. & conſ.
110. col. 5. Et Iudex ex cauſa poteſt nullam
adhibere fidem dictis teſtibus; & iuſta cauſa
21 nõ credẽdũ eſt, quia deponunt inueriſimile,
namq; inueriſimile eſt, quod Reus voluerit
confiteri delictum teſtibus vel parte præſẽte,
vel abſente nulla exiſtente coniunctione ſan-
guinis, ſeu ſaltem magna cum eis familiari-
tate, Felin. c. auditis, col. 3. de præſcript. quẽ
refert, & ſequitur Curt. Iun. conſ. 17. col. 2.
poſt med. & conſ 52. col. 3 verſ. puto igitur
poſt Bart. l. Lutius in fin. ff. de his, qui not.
infam. quod eo magis dicendum puto, quã-
do præfati teſtes de aſſerta confeſſione ex ab-
rupto, & incidenter facta deponunt, Domin.
c. ſciendum 29. diſtinct. Natt. conſ. 6. num. 4.
22 Immo d. confeſſio extraiudicialis etiam ſi eſ-
ſet veriſimilis, & probata per dd. teſtes ido-
neos, & legales adhuc non præiudicat, nec
vllum ad torturam parit inditium, quando
cum ea non concurrit mala fama, aut aliqua
ſuſpicio, Blanc. de indit. nu. 36. & 207. Viu.
opin. 138. nu. 7. Immo requiritur, quod ſit
probata non ſolum per duos teſtes idoneos,
ſed etiam quod dd. teſtes ſint conteſtes, & d.
confeſſio ſit coarctata de loco, & tempore,
quia quando non ſunt conteſtes de loco, &
tempore, dicũtur ſingulares, vt ſupra dictum
eſt, qui non probant confeſſionem extraiudi-
cialem, quæ eſt inditium remotum à dicto
delicto, Gloſs. & Bart. in d. l. fin. C. famil. her-
ciſc. Blanc. de indit. nu. 206. Burſatt. conſ.
166. nu. 20. & ſeq. lib. 2. Bertaz. conſ. 559. &
conſ. 494. num. 5. & ſeq. Vltra quod confeſ-
ſio extraiudicialis emanata ſimpliciter ſine
loco & tempore, quia eſt informis, & ſim-
plex, nõ dicitur probata per teſtes ſingulares,
Diaz. in terminis homicidi reg. 125. in prin a
limit. verſ. ſublimita num. 4. Marſ. in l. de mi-
nore, num. 36. in fin. ff. de quæſt. Ludou. Pe-
guer. deciſ. crim. 17. nu. 3. & ſeq. vbi de com-
23 muni. Quinto, quod confeſſio prædicta vt
præiudicet, debet eſſe probabilis, alias non
attenditur, nec vllum ad torturam parit indi-
tium. Iaſ. in l. magiſtratibus nu. 7. ff. de iuriſd.
omn. iud. Foller. in pract. crim. in verb. & ſi
confitebuntur, vbi nu. 5. & 7. inuehit contra
Iudices aliter facientes, Maſcard. de probat.
24 concluſ. 350. nu. 18. vbi alios refert. Sexto,
quod dicta confeſſio emanata in carcere non
afficit, quando non fuit probata per duos te-
ſtes conteſtes de loco, & tempore, vt poſt
Blanc. & Carrer. quos allegat, oſtendit Bertaz.
25 conſ. 396. num. 8. Septimo quod confeſſio
extraiudicialis quamuis in tormentis iterata,
tamen ratificari debet etiam in cauſa hæreſis,
tum quia ius generaliter diſponit confeſſionẽ
factam in tormentis ratificandam; tum etiã
quia cum confeſſio ſupradicta iam ſit ſuum
effectum operata, videlicet quod reus ex ea
torqueri poſſit, non debet alium effectũ ope-
rari, vt ſcilicet non requiratur ratificatio. Ita
aſſerit, & bene Anton. Gomez. tom. 3. variar.
reſolut. nu. 8. verſ. 2. Director. Inquiſit. par.
26 3. pag. mihi. 599 col. 1. Octauo, quod dicta
confeſſio abſque propoſitio facta, quamuis
concludenter probata, tamen non facit indi-
tium ad torturam, Iaſ. in l. magiſtratibus. nu.
27 7. ff. de iuriſd. omn. iud. Nono, quod eadem
confeſſio quando fuit facta coram inhone-
ſtis mulieribus non præiudicat inquiſito, l.
quæro. §. fin. ff. de ædilit. edict. vbi dicitur quod
credendum eſt cõfeſſioni extraiudiciali factæ
per ſeruum coram honeſtis perſonis, Felin.
28 c. olim, nu. 8. verſ. fallit, de reſcript. Decimo,
quod prædicta confeſſio non debet probari
per teſtes pauperes, & viles, ita Bero. in c. at
29 ſi Clerici, nu. 137. de iudic. Vndecimo, quod
confeſſio extraiudicialis ſola non facit, vt
quis dicatur conuictus, ſed tantum inditiatus,
vt tradit Curt. Iun. conſil. 309. num. 6. vo-
lum. 3. Blanc. tract. de indit. num. 204.

CAPVT III.

De Confeſſione iudiciali ambigua.

COnfeſſio iudicialis ambigua debet in-
telligi, & regulari ſecundum confiten-
tis intentionem; text. in l. ſi quis intentione
ff. de iud.

SVMMARIVM.

1 *Quis dicatur ſponte confeſſus.*
2 *Confeſſus in carceribus non dicitur ſponte.*

3 *Nec*

3 *Nec ſupplet defectum corporis delicti.*
4 *Etiamſi ſit de delicto particulari.*
5 *Corpus delicti debet aliunde conſtare, quam ex confeſſione Rei.*
Ratio.
6 *Requiritur perſeuerantia, vt ſequatur condemnatio.*
Ratio.
7 *Debet pluries ratificari in criminalibus.*
8 *Confeſsio nulla interrogatione Iudicis facta eſt nulla.*
Ratio.
9 *Confeſsio præſumitur potius ob metum.*
10 *Maximè à capto ſine inditÿs.*
11 *Quando poſsit reuocari.*
12 *Reus, qui reuocauit confeſsionem errore pro bato non poteſt vt varius torqueri.*
13 *Ratio quare cõfeſsio ſpõtanea poſsit reuocari.*
14 *Confeſsio ſpontanea non dicitur probatio.*
15 *Confeſsiõ ſpontanea etiam ratificata in tortura ſine aliÿs adminiculus de graui delicto non præiudicat.*
Ratio.
16 *Confeſſus ſponte debet mitius puniri.*
17 *Referenti ſe Fiſco priuſquam per alium deferatur eſt ignoſcendum.*

CAPVT IV.

De confeſsione iudiciali ſpontanea.

1 QVoad confeſſionem ſpontaneam, dicitur quod ille ſponte dicitur confeſſus, qui in primo examine nulla precedente inter rogatione liberè delictum fatetur, etiam ꝙ vocatur, & citatus exiſtat Bero. in c. At ſi clerici, extra de iudic. ad idem adduco Anan. in c. de hoc, num. 4. & ſeq. quem refert, & ſequitur Felin. num. 5. verſ. in ea Gloſ. extra de ſimon. vbi dixit, quod ſponte eum confeſſum credit, qui ſtatim tractus ad iudicium confitetur; vide etiam Tiraquell. cauſ. 30. de pœn. n. 10. & ſeqq. vbi cum Bart. Bal. & alijs ibi per eum relatis concludit, quod ſponte confeſſus non ſolum dicitur ille, qui tractus ad iudicium ſtatim interrogatus antequam teſtes recipiantur fatetur, ſed etiam ille, qui poſt negationẽ ſtatim confitetur, dummodo Accuſator, vel Iudex ex illa negatione non fuerint onerati probandi neceſſitate, quod & idem voluit Hippol. Riminal. conſ. 245. nu.
2 59. & ſeq. lib. 3. Illum tamen animaduertendum eſt, quod ſponte confeſſus non dicitur ille, qui confeſſus eſt in carceribus, quia tunc dicitur, quod metu tormentorum confeſſus fuit: tradit Anchar. conſ. 120. Barbat. cõſ. 70. vol. 4. Cæterum vtcumque ſit huiuſmodi cõfeſſio non ſufficit ad condemnationem, niſi conſtet de delicto, Gram. conſ. 60. Brun. de indit. 4. q. principali num. 11. Caſlo. de malefic. c. 1. Vulpell. conſ. 5. num. 1. & conſ. 147. num. 5. Farinac. tit. de inquiſit. nu. 15. Blanc. de quæſt. nu. 18. Boſſ. tract. de delict. in princ.
3 Immo nec etiam ſupplet defectum corporis delicti, Bart. l. Diuus ff. de milit. teſtam. Bald. l. vnica C. de confeſſ. Gram. deciſ. 2. num. 28. Franc. Becc. conſ. 70. nu. 2. & ſeqq. lib. 1. vbi ampliat id procedere non ſolum in confeſſio ne generali emiſſa per carceratum ſe plura commiſiſſe delicta, ſed etiam in ſpeciali de
4 aliquo delicto particulari, nãque de delicto, ſeu eius corpore conſtare debet: tradit Hip-
5 pol. conſ. 8 nu. 2. Immo & aliunde conſtare debet, quam ex confeſſione Rei, Alex. conſ. 19. col. 1. vol. 1. Ratio eſt, quia non eſt in poteſtate alicuius cum ſua confeſſione facere de lictum, vbi non eſt delictum, Aym. conſ. 82. num. 119. vol. 1. & conſ. 262. num. 3. & ſeq. vol. 2. Et ſi aliter diceretur quis eſſet dominus membrorum ſuorum contra l. liber
6 homo, ff. de l. Aquil. Vltra quod ad condemnandum requiritur quod Reus perſeuerauerit per text. in l. 1. §. ſi quis vltro. ff. de quæſt. Nam quando confeſſio nõ eſt perſeuerata, non nocet confitenti, Hippol. §. poſt quam n. 22. allegat rationem, quia ſpõte cõfitens delictum, de quo vertitur pœna ſuæ vitæ, non videtur in plenitudine ſui intellectus ob metũ Iudicis, ſed potius videtur delirare, & nõ eſſe ſanæ mẽtis, refert, & ſequitur Paul. Merend. conſ. 91. n. 50. lib. 2. Inter. conſ. crim. diuerſ. Quare cautius eſt ꝙ ratificetur Corrad. in pract. tit. de cõfeſſ. crim. n. 4. Mõtecell. reg. 29. n. 2. Put. de ſyndic. in verb. tortus c.
7 1. n. 13. vbi quod cõmuniter receptũ. Imò in criminalibus debet pluties ratificari, alioquĩ nõ præiudicat, Raphael Cuman. cõſ. 158. col.
8 2. Marſ. in pract. §. poſtquã n. 22. Nec abs re, quia cõfeſſio ſpontanea Rei nulla præcedẽte interogatione Iudicis emanata redditur nulla & non attenditur, Gloſſ. & ibi Bart. in l. poſt legatũ, §. his vero, ff. de his, quibus vt indign. Bal. in Auth. ſed nouo iure, 2. notab. C. ſi cert. pet. Nõ enim veriſimile eſt, ꝙ quis vltro con fiteatur, ꝙ vitã adimit, ꝙ abhorret natura, ꝙ conſeruari deſiderat, mortem vero deuiat. Ita formaliter ſcribit Anchar. in celebrato conſ. 24. nu. 4. Hinc infertur, quod confeſſio

ſpontanea ob metum dicitur facta, cum nemo contra ſe confiteri præſumatur, argum. l. fin. C. arbitr. tuttel. l. generaliter, C. de non numer. pec. Claud. ad Bertaz. conſ. 29. in littera

10 C. vbi adducit concordantes. Et maximè præſumitur facta ob metum quando emanauit ab aliquo capto abſque inditijs, Boſs. tit. de carceribus nu. 22. ad med. verſ. & ideo ſi detentus, & Alex. quem allegat conſ. 52. nu.

11 168. vbi de communi. Et quamuis aliqui DD. dicant, quod Reus docendo de erronea eius confeſſione poſſit ipſam reuocare, Aret. c. cum dilecti. in vlt. verb. de accuſat. Bart. in l. non fatetur. ſub n. 10. verſ. ſi verò in iudicio, ff. de confeſſ. l. de ætate, §. fin. ff. de interrogat. act. Brun. de indit. num. 7. q. 6. Tamen id dicitur in aliquibus caſibus, nempe quando eſt generalis, & incerta, quia efficax non eſt ad integram probationem: Vrgere tamen Reus poteſt, & debet, vt verum fateatur, l. certum, ff. de confeſſ. Item quando fuit facta per minorem, nam minor 25. annis reſtitutione in integrum petita ſi læſus fuerit iniuſta confeſſione, eam reuocare poterit, d. l. certum, §. vlt. de confeſſ. Item quando Reus aliquid per errorem confeſſus fuit, namque errore poſito confeſſionem reuocare poterit, non enim fatetur qui errat, l. ſi per errorem ff. de iuriſd. omn. iud. & qui probabili errore deceptus, eſt, & poſtea plenius inſtructus retractare poteſt confeſſionem d. l. non fatetur. ff. de

12 cõfeſſ. d. l. de ætate, §. vlt. de cõfeſſ. l. Vnde Neratius, §. vlt. ff. ad l. Aquil. l. 1. §. ſi quis vltro. ff. de quæſt. Simanc. Enchirid. tit. 25. de confeſſ. num. 5. & ſeqq. Item quando perſuaſione Aduerſarij, & ſub ſpe veniæ fuit facta, tenet Alex. conſ. 47. nu. 16. lib. 1. Hippol. d. l. 1. §. quæſtioni, num. 12. ff. de quæſt. vbi dicit, quod ſicut iuramentum, (vt inferius etiam dicetur) doſo extortum nocere non debet iuranti. ita etiam confeſſio dolo extorta non debet nocere confitenti. Item quando d. confeſſio emanata incontinenti reuocatur, non requiritur erroris probatio Boſs. tit. de confeſſ. num. 63. Immo Reus poteſt ipſam reuocare ſi metu tormentorum fuit facta. Item quando dicta confeſsio non continet locum, & tẽpus, ſicut inquiſitio, & accuſatio poteſt reuocari. Boſſ. tit. de confeſſ. nu. 43. Et quando Reus ipſam reuocauit errore probato, nõ poteſt vti varius torqueri Boſs. d. tit. nu. 63.

13 Nec ab re dicitur confeſsionem ſpontaneam reuocari poſſe, quia confeſsiones non ſunt habendæ pro exploratis facinoribus, facit text. in d. l. 1. §. Diuus, ff. de quæſt. Immo

14 dicta confeſſio nõ dicitur propriè probatio, Boſs. tit. de conuict. num. 8. Sed quidem delicti relatio, vnde non debet attendi, & hac potiſſimum ratione, quia in criminalibus probationes debent eſſe luce meridiana clariores, l. ſciant cuncti, C. de probat. Immo Reus poteſt illam reuocare etiam non docto de errore, Iaſ. in d. l. magiſtratibus, col. 2. ff. de iuriſd. omn. iud. Petraſancta ſingul. 67. Brun. tit. de indit. fol. 3. verſ. ſed ſi confeſſio, Ioan. de Arnon. ſingul. 49. Ratio eſt, quia in criminalibus non poteſt reus renunciare defenſionibus ſuis, Gloſ. ſingul. in l. pactum inter hæredem, ff. de pact. Et quia dicta confeſſio eſt nudi facti ſ' error. ff. de iur. & facti ignor. Immo etiam in tortura ratificata ſine alijs

15 adminiculis de aliquo graui delicto confitenti non præiudicat. Non enim veriſimile eſt, quod quis vltro confiteatur quod vitam adimit, vt ſupra dictum eſt, & ideo d. confeſſio tanquam non veriſimilis non valet, nec præiudicat. Ita formaliter ſcribit Anchar. d. conſ. 24. nu. 4. tum quia ratificatio prouenit ex d. confeſſione ſpontanea, cui nulla prorſus eſt adhibenda fides, tum etiam quia prouenit ex tortura in eum illata, quam multum timebat, & ratificatio meticuloſa nõ attẽditur, vt poſt multos oſtendit Menoch. conſ. 1. nu. 286. & in hoc caſu bene debent animaduer-

16 tere Iudices, quod ſponte confitens delictũ mitius puniri debet, quam conuictus, text. in c. non dicatis 12. q. 1. ibi ſi hoc vltro confitetur parcetur illi, & oretur pro illo. facit etiam text. in l. quiſquis. §. ſanè, C. ad l. Iul. maieſt. Boſs. tit. de examinibus reorum nu. 16. Tiraq. de pœn. temperan. cauſ. 30. num. 1. Abb. in c. at ſi clerici, de iudic. num. 8. & ibi etiam Aret. num. 9. in c. qui admiſſi 25. q. 8. in c. in primis 2. q. 1. & in c. innotuit, de elect. in l. 1. C. ne tut. & curat. vectig. conduct. Dec. in d. c. at ſi clerici, in 6. notab. Felin. nu. 2. Bero. nu. 20. & 87. verſ. contrarium colligitur, & num. 88. in princ. & verſ. prima opinio, & verſ. ſeq. vbi teſtatur de veteriori, & communi opinione, & verſ. cæterum, & ſeqq. vbi pariter teſtatur de communi, & reſpondet contrarijs extra de iudic. Tiraq; de pœn. cauſ. 30 nu. 1. & ſeqq. vbi & iuribus, & rationibus, & DD. & Theologorum, & Sacræ Scripturæ auctoritatib. hanc. probant opinionem, & cõcluſionem, Simanc. trac. de hæret. c. 55. nu. 6. vbi de communi Bertaz. cõſ. 37. verſ. cæterũ dato n. 3. lib. 1. vbi amplius per text. in l. e dicto,

ſto,in princ.ff.de iur.Fiſci,& in l.1.C. de his
qui ſe deter. lib. 10. facit generalem concluſionem, quod deferenti ſe Fiſco, antequam
17 cauſa ſit per alium Fiſco delata ignoſcendũ
eſt, quia non dicitur confeſſus metu probationum nanque confeſſus metum probationum dicitur ille, qui primò negat, poſtea dubitans conuinci fatetur,& ſic poſt litis cõteſtationem Bero.loco præcitato.

S V M M A R I V M.

1 *Qua confeſsio dicitur qualificata.*
2 *Confeſsio qualificata non admittit pœnam ordinariam.*
Ratio.
3 *Confeſsio cum qualitatibus excuſatorijs ſuper proceſſu informatiuo non inducit litis conteſtationem.*
4 *Cõfeſsio qualificata, & ſpõtanea admittitur.*
5 *Nec præiudicat.*
6 *Si eſt præſumptio pro qualitate ſtatur qualitati confeſsionis.*
7 *Fiſcus debet probare contra qualitatem.*
8 *Quando aliter non conſtat de delicto eſt ſtandum qualitati confeſsionis.*
9 *Confeſsio, offendi ſed ad mei defenſionem vtrum ſit diuidua.*
10 *Quid ſi cũ clauſula non aliter,nec alio modo.*
11 *Quid ſi confeſſus fuerit quis ſe adulterium commiſiſſe cum volente.*
12 *Confeſsio non verificata in ſuis qualitatibus non ſufficit ad condemnandum.*
13 *Qualitas confeſsionis poteſt probari per vnũ teſtem.*
14 *Confeſſus quando ſtetit cum bannitis, ſed per vim non punitur ordinaria pœna.*
Quando dicatur per vim, & metum, & quãdo dicatur durare.

C A P V T V.

De Confeſsione qualificata.

Circa confeſſionem qualificatam infra-
1 ſcripta ſunt cõſideranda. Primo, quod
confeſſio qualificata dicitur illa, quæ exponit v.g. delictum fuiſſe commiſſum, quia quis
fuit prouocatus, vel cauſa honoris, vel ob acceptum damnum, ſeù iniuriam, vel quid ſi-
2 mile. Secundo, quod dicta confeſſio quando ſolum conſtat de delicto per inditia non
exigit pœnam ordinariam delicti, Hippol.
Riminal.conf.83.nu.16. & ſeqq. inter conſ.
crim.diuerſ.lib.2.magnæ impreſsionis Calepin.de Calep.cõſ.52.col.pe.Deciſ.Pedẽ.n.9.
vbi teſtatur de communi, etiam quod dicta
confeſsio habeat contra ſe iuris,& facti præſumptiones, & ſimus in his quæ ſunt de genere prohibitorum,Surd.conſ.173.nu. 166.
lib.2. Ratio eſt, quia nunquam fit coniunctio imperfectarum probationum ad pœnã
mortis. Immo dicitur, quod quæuis alia
confeſsio qualificata nec etiam infligit pœnam ordinariam delicti,Abb.in c. auditis nu.
33.de præſcript.Angel. conſ. 27. col.2. poſt
alios quos recenſet Riminal. d. conſ.83. nu.
14 & ſeq.Maſcard.de probat.lib.2. concluſ.
867.num.8.vbi quod iſta opinio vti æquior
amplecti debet,Bertaz.conſ.27.num.2.lib.1.
& conſ.122.num.15.Burſatt.conſ.27. n. 18.
& 25.vbi omnes atteſtantur de communi
3 DD.opinione. Tertio,quod confeſsio cum
qualitatibus excuſatorijs in accuſatione, vel
inquiſitione ſuper proceſſu informatiuo non
inducit litis conteſtationem,Bart.in l.1.n.12.
4 C.de confeſs.Vulpell.conſ.1.nu.4. Quarto,
q̃ dicta confeſſio quamuis ſpontanea admittitur, vt v. g. quando aliquis dicit ſe denunciaſſe Poteſtati aduentum banniti, & quod
volebat cum ipſo concedere, & quod de ordine dicti Poteſtatis fuit receptus in eius domo,Boſs.tit.de confeſſ.num. 36. quod enim
fit iuſſu poteſtatis, & ſic Superioris, non eſt
5 punibile. Quinto,quod confeſſione ſpontaneæ cum qualitate factæ ab aliquo ipſi nõ
præiudicãt,cũ ſint qualificatę quia ſtatur qualitati adiectæ,nõ autẽ cõfeſſioni,tradit Salic.
lib.1.verſ.4.exponitur,ff.de cõfeſs. Hippol.
conſ.138.n.31.vbi atteſtatur de cõi,Bal.l.nec
Codicillos,verſ. etiam quæro.ff. de codicill.
6 Sexto, quod quando confeſsioni adeſt præſumptio pro qualitate annexa, qualitati annexa ſtatur.Tradit. Alciat.l.1. §. ſi quis ſimpliciter, ff. de verb. oblg. refert, & ſequitur
Anton.Gabriel.concluſ.19.num. 14.lib.7.&
iſta qualitas dicitur v.g.quando aliquis confitetur,quod fuit captus à Bannitis ſine armis
& inſeruiuit ipſis vi pro aliquo eorum ſeruitio, ex quo infertur, quod non ſponte, ſed
7 coactè ipſis inſeruiuit. Septimo,quod prædicta confeſſio non ſolum recipi debet cum
ſuis qualitatibus, ſed ẽt quod tunc pro parte
Fiſci cõtrarium probari debet; immo quod
quãdo dicta cõfeſſio nõ eſt clara, nitida, vt
requiritur in criminalibus nõ poteſt ex ea imponi pœna delicti,ſed alia mitior, vt p plura
iura oſtẽdit Marſ.in pract.§ quoniam n. 24.

Digitized by Google

8 Octauo, quod confeſſio qualificata quando non conſtat aliunde de delicto, quam per cōfeſſionem inquiſiti, debet recipi cum qalitate adiecta, & ipſi qualitati ſtandum eſt, nec diuidi poteſt, vt verbi gr. inquiſitus dicit, quod Archibuſium ex ſe ipſo ſe exonerauit, c. audi tis de præſcript. Immo etiam confeſſiones qualificatæ, quamuis qualitas adiecta iuſtificetur alijs probationibus aliunde, nec diuiduntur, Alex. conſ. 30. col. fin. vol. 7. Gabr. tit. de criminalibus lib. 7. concluſ. 16. nu. 11. nec diſſentit Vulpell. conſ. 94. num. 10. Hieron. de Monte q. 16. nu. 18. & ſeq. Maſcard. de probat. concluſ. 867. num. 6. Gram. deciſ.
9 107. n. 3. Nono, quod dicta confeſſio qualificata quod v. g. ipſe offendit, ſed ad ſui defenſionem non eſt attendenda, quia potius negari, quam fateri videtur, ex quo eius confeſſio remouet culpam ab actu, Bal. d. l. Codicillos, C. de codicill. & in l. 2. num. 30. C. de donat. ante nupt. quam ſequitur Salyc. in l. 1. num. 8. C. de confeſs. Alex. conſ. 87. Iaſ. in §. item ſi quis, nu. 25. inſtit. de actio. Vulpell. conſ. 44. n. 5. ſed Sarniēt. lib. 1. Select. interpr. c. 1. num. 11. quem ſequitur Fachin. controu. iuris lib. 1. cap. 27. Inquit, hanc quæſtionem ex facti, & perſonarum circunſtantijs diffiniendam eſſe, quia ſi is, qui hominem occidit fuit vir probus ſuffragatur ei iſta confeſſio qualificata, vt nō poſſit puniri pœna capitis. ſi è contra occiſus probus, & occiſor improbus nihil prodeſt quin puniatur pœna capitis, ſi verò ceſſarent coniecturæ omnes pu-
10 niri pœna ordinaria exiſtimat ſacturi. Decimo, quod dicta confeſſio cum clauſula, non aliter, nec alio modo, &c. & cætera negauit, operatur quod Fiſcus vel cogitur integram reſponſionem acceptare, vel inquiſitionem pro negata habere, vt docet Gloſ. & Bal. l. ſi quidem num. 3. C. de except. Iaſ. §. item ſi quis num. 26. inſtit. de actio. Boſs. tit. de confeſs. n. 19. in quinta declaratione, Socin. conſ. 251. col. 4. verſ. poſtremo, Dec. conſ. 61. num. 2.
11 Vulpell. conſ. 91. num. 1. Vndecimo, quod confeſſio qualificata, quod v. g. quis adulterium commiſit cum muliere volente non diuiditur, & reus vel violentiam ceſſaſſe probare tenetur, vel ſuper ea qualitate torqueri poteſt, quia dicta confeſſio vnico verborum contextu prolata diuidi non poteſt; Vnde vel debet in totum acceptari, vel in totum reſpui. Bart. in l. Aurelius, §. item quæſiuit, ff. de lib. leg. & diſtin. Dec. in c. ad hæc nu. 4. de poſtul. præl. Rom. conſ. 167. Ratio eſt, quia huiuſmodi confeſſioni natura non repugnat, ſed ad ſtipulatur, quod maxime dicendum eſt quando concurrunt præſumptiones vitæ inhoneſtæ mulieris, Vulpell. cōſ. 94.
12 num. 10. Duodecimo, quod confeſſio non verificata in ſuis qualitatibus non ſufficit ad condemnandum, Soc. in c. qualiter & quando, il 2. n. 475. de accuſ. Decimotertio, quod confeſſio ſi ſit qualificata debet capitulari, & probari qualitas, Boſſ. tit. de confeſſ. reor. n. 2. & confeſſionis qualitas probari poteſt per vnum teſtem, vt elidat probationem quere-
14 lantis, vt Boſſ. eo. tit. nu. 3. Decimoquartò, quod dicta confeſſio qualificata, quod quis v. g. per vim ſteterit cum bannitis, facit, quod Reus non pœna vltimi ſupplitij, ſed alia mitiori puniri debeat, Ioſeph. Ludou. deciſ. Lucen. 3. par. 1. Maſcard. de probat. cōcluſ. 867. num. 8. lib. 2 Bertaz. conſ. 27. nu. 2. lib. 1. vbi atteſtatur de magis communi opinione. Nec facit, quod à principio reus negauerit delictum, & deinde in tormentis cum qualitate faſſus fuerit, ſcilicet quod per vim; quia in pœnam nihilominus mitiorem condemnati debet, Gram. vot. 2. nu. 4. Bertaz. d. conſ. 27 nu. 3. lib. 1. vbi Rei negantes delictum, poſtea in tortura illud confitentes cum qualitate nō poſſunt niſi in pœnam extraordinariam dānari, Clar. q. 60. verſ. quæro modo, vbi de cōmuni. Et quando extat præſumptio pro qualitate annexa confeſſioni qualificata non diuiditur, Alciat. in d. l. 1. §. ſi quis ſimpliciter. Gabr. de criminal. concluſ. Bertaz. d. conſ. 27. num. 10. & ſeq. lib. 1. Immo dicta confeſſio nec etiam diuidi poteſt, quando non per modum confeſſionis, ſed excuſationis factum proponitur Dec. d. c. ad hæc. n. 14. de poſtul. prælat. Vulpell. conſ. 44. & quando dicitur, quod quis per vim v. g. ſteterit cum bannitis, metus præſumitur inſtare in detentis, vt ſupra dictum eſt, licet irent per campaneam, Marſ. conſ. 48. n. 28. & metus durare præſumitur quouſque durat eadem poteſtas Marſ. conſ. 32. n. 5. Nec facit ſi dicatur, quod poterat aufugere, ex quo nō iret legatus, quia eſt in manifeſto vitæ periculo & qui tali periculo ſe ſupponit propriam ſalutem deſpicere dicitur, vt in Auth. in medio litis, verſ. ſed ſi quis Additur etiā, quod confeſſus cum qualitate adiecta clauſula; vt ſupra dictum eſt, non aliter, nec alio modo, &c. niſi acceptetur qualitas, habetur pro negante, Boſs. tit. de confeſſ. nu. 26.

SVM-

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio nuda quæ dicatur.*
2 *An admittatur, & præiudicet.*
Ratio.
3 *Non creditur, nec meretur nomẽ confeſsionis.*
4 *Non facit indicium ad torturam.*
Ratio.
5 *Non verificata confeſſione non debet quis damnari.*
Ratio.
6 *Talis qualificata eſt recipienda cum ſua qualitate.*

CAPVT VI.

De Confeſsione nuda.

Confeſſio nuda, ſiue ſola, ſeù vnica di-
1 citur illa, quæ eſt ſine adminiculis, vel abſque inditijs, quæ licet ſpontanea non
2 admittitur, not.c. quia veriſimile de præſũp. Caſon.tract.de indit.q.6.par.2.num.19. not. l.2. ff. de cuſto. reo. & facit textus in l. 1. §. diuus, ff.de quæſt. immo talis confeſsio non præiudicat Anchar.cõſ.24.n.2.in fin. & reus confitens ad aliquam pœnam non perſtringitur, Rom.conſ.167.n.4. Ratio eſt, quia talis confeſsio non videtur emanata ab habente rectitudinem intellectus, ſed potius à delirante: ideo debet ſæpius reus interrogari, an perſeueret in tali confeſſione, ita formaliter ſcribit Marſ.§.poſtquam n.22.poſt Cuman. quem allegat conſ.138. col.1. & idem tenet Gloſ.l.vnica.C.de confeſs.per tex.in l.1.§.ſi quis vltro, ff. de quæſt. & maximè quando emanauit metu tormentorum, inditijs non extantibus, propterea ei non eſt credendum, etiamſi perſeueratum fuerit, quia cum ſit in-
3 ualida non operatur vires confeſſionis, nec eius nomen meretur l.4.§.condemnatum, ff. de re iudic.l.quoties, ff. qui ſatiſd. cogan. idẽ Anchar.d.conſ.24.nu.4. ob eamq; rem illud Iudex potiſsimũ animaduertere debet, quod ob talem confeſſionẽ ſine inditijs nullo mo-
4 do d.confitentem poteſt adducere ad torturam, Boſſ.tit.de indit.num.160.& 166. verſ. ita tamen, ratio eſt, quia dicitur extorta. idem Boſ.tit.de mandat.ad homic.num.28. immo etiam quando cum d.confeſſione non conſtat de delicto non afficit, l.1.§.itẽ illud, ff.ad Syllan.Imol.l.quis filio, §.his autem, ff. de iniuſt.nupt.& irrit.teſtam.not.cap.auditis de preſcript. Ratio eſt, quia ob ſolam Rei confeſſionem à Iudice pœna iniungi non po-
5 teſt, Caſon.tract.de torment.c.20. vbi quod exemplo perniciofum eſt aliquem damnare non verificata confeſſione. Nec valet ſi dicatur, quod ſumus in ſponte confeſſo, quia etiam in iſto caſu non afficit, niſi conſtito prius de delicto, ſaltem per aliquod inditium vt l.inde Neratius.§.ſi quis hominem viuum ff.ad l.Aquil.Boſs.tit.de delict. num. 15. vbi quod nullam habet difficultatem. Immo dicta confeſſio nuda Rei nõ præiudicat, quãuis agatur de delicto difficilis probationis, & de quo nulla remanent veſtigia, Clar. q. 55. verſ.poteſt etiam, & verſ. quomodo autem, quia ſi Iudex de nuda inquiſitorum confeſſione poſſet aliquem damnare, ſequeretur ꝙ quis ex ſua confeſſione poſſet facere delictũ, vbi non extat, & efficeretur Dominus membrorum ſuorum contra l.liber homo, ff.ad l.
6 Aquil. Immo confeſſio nuda Rei ſi eſt qualificata debet recipi cum ſuis qualitatibus not. d.c.auditis, de præſcrip. immo dicta confeſſio nuda Rei ipſi non præiudicat, etiamſi ipſe delicti corpus fateretur; tradit poſt alios, quos allegat ex communi omnium ſententia Hippol.conſ.8.col.2.& de delicti corpore aliunde conſtare debet, quam per confeſſionem ipſius Rei.Alex.conſ.19.col.1.lib.7.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio inueriſimilis quæ. Et an attendẽda.*
2 *Iudex inueriſimilibus non debet adhibere fidem.*
3 *Ex quibus reddatur confeſsio inueriſimilis.*
4 *Quando dicatur veriſimilis.*

CAPVT VII.

De Confeſsione inueriſimili.

Confeſſio inueriſimilis eſt illa, quæ ex
1 contrarijs inditijs, & præſumptionibus conſtat, & ideo non attenditur, & nullũ parit inditium, & Reus per ipſam damnari minimè poteſt, etiam quod ſit millies ratificata, Boſs.tit.de confeſs.nu.45.in fin. & ſeq. Maſcard. de probat. lib.1.concluſ.344.n.5. Bal.in l.ſi quis in hoc genus, C. de Epiſc. & Cler.idẽ Bal.cõſ.497.n.2.lib.5 Gram.deciſ. 596.n.9.& deciſ.2.n.41.Menoch.conſ.65.n. 26.lib.1.Tiraquel.l.ſi vnquã n.40.C.de reuo cat.donat.Anchar.conſ.24.num.4. & maxi-

Z 3 mè

mè quando confitens eſt ſimplex, & iuuenis, ita tex.in l.2. ff. de in ius vocat. Immo quamuis ſponte, ſiue per torturam emanauerit, nihil operatur. Bal.d.conſ.479.num.2. lib.5.Boſs.d.tit.num.46.Iaſ. in l. magiſtratibus nu.7.ff. de iuriſd.omn.iud.vbi quod nec ad torturam ſufficit; illudque eſt animaduertēdum, quod inueriſimile eſt, quod quis cōfiteatur quod vitam adimit, & ſtatum eius, & formam minuit, id enim natura abhorret, ita formaliter ſcribit Anchar.d. conſ.24. & ſicut confeſſio contra naturam non valet, l.ſi is,§.vlt.ff.de interrogat.act.c. quia veriſimile de præſump.Simanc.Encher.tit.29. de confeſs. num.3. ità pariter confeſſio contra præſumptionem eius, quod eſt ſecundum naturam, ideſt ſe ipſam cōſeruare mortemq; & pernicem euitare, refert & ſequitur Paul. Merend.cōſ.91.n.45. inter conſ.crim.diuerſ.
2 lib.2.Anchar.d.conſ.24.nu.4. Ideo Iudex inter ſimilibus non debet adhibere fidem idem
3 Anchar.conſ.267. Illudq; dicitur, quod cōfeſſio redditur inueriſimilis ratione loci, dū v.g. Reus fatetur commiſiſſe delictum in Palatio aperto de die vbi quotidie ingrediuntur homines ad frequentandum, ſeù videndum dictum Palatium, ratio eſt, quia actus perniciosus ſic publicè fieri non præſumitur, Soc.conſ.277.Crauet.conſ.75.nu.18. Ideo aſſerenti inueriſimile non creditur, Marſ.in l. 1.§.ad quæſtionem num.32. de quæſt. additur etiam, quod inueriſimile eſt, quod graue delictum ibi committatur, cum in loco multo, & ſecreto commitri ſoleat. Vnde huiuſmodi confeſſio vti improbabilis, & inueriſimilis non præiudicat ad condemnandum. Bal.d.l. ſi quis hoc genus, C. de Epiſc. & Cler.Hippol.l.1.num.35.ff.de quæſt. poſt alios quos allegat, & eo magis redditur inueriſimilis ratione loci, quando fatetur per plures vices ibi commiſiſſe delictum. Prout etiam inueriſimile eſt, quod homo v.g. voluerit committere graue delictum, & illud poſtea ſimplici mulieri communicare, quæ, vt prouerbio dici ſolet, vt faciunt pueri quod ignorāt; & mulierem verboſam appellat D. Paulus ad Timot. c. 1. ſeù S. Virorum enim ſecreta pandet, teſte Ariſt.lib.1.polit.c.11.& quod inueriſimile eſt habet falſitatis imaginem, Bal.l.1.C. de ſeru.fugit. Vltra quod etiam confeſſio dicitur inueriſimilis quādo eſt ſpōtanea, prout ſupra dictum eſt, qua quidem ex re aduertat Iudex, quod confeſſio, vt veriſimilis dici poſſit, oportet vt cauſa non leuis præceſſerit, quæ confidentem mouerit ad delinquendum, Bal.in c.1.poſt.Gloſ.num.4. de confeſs. vbi quod Iudex omnino perquirere debet cauſam v.g. offenſionis; nec diſſen-
4 rit Gram.deciſ.2.num.47. Immo tunc veriſimilis dicitur quando cum ea concurrit fama, vel alia ſuſpicio, Marſ.in l. repeti nu. 19. ad fin.ff.de quæſt. Maſcard.de probat.lib. 1. concluſ.35.num.18.

S V M M A R I V M.

1 *Confeſsio erronea quæ.*
2 *Confeſsionis error quomodo probetur.*
3 *Iudex ex officio debet abſoluere rerum repertum innocentem.*
4 *Reuocans confeſsionem erroneam non poteſt vt varius torqueri.*
5 *Confeſsio cum incontinenti reuocatur, non requiritur erroris probatio.*
6 *Quando poſsit reuocari.*

C A P V T VIII.

De Confeſsione erronea.

1 COnfeſſio tunc dicitur erronea, quando conſtat ſe aliter habere, Gloſs.l.de ætate,§.vlt.ff.de interrogat.act.Iaſ.l. ſi quis poſt diuiſionem. num.3. C.de iur. & fact. ignor. Soc.Iun.conſ.25.num.3.& conſ.33.num.5.
2 lib.4.& confeſſionis error, vt eruatur, contraria probatione induci debet, d. l. ſi poſt diuiſionem, Cyn.l.vnica in fin.de confeſs.cæterū ſi confeſſionis error non allegetur à Rèo, Iudex ſi ipſi cōſtet de innocētia, debet eū abſol
3 uere etiam poſt ſententiam, quæ in iudicatū tranſierit, Boſs.tit.de confeſs.num. 71. ſed ſi d.Iudici non conſtet de innocentia, ſeù errore, confeſsionis reuocatio non admittitur, niſi docto de errore, etiam quod ſit ſponte facta d.l.de ætate, Brun.de indit.num.7.q.6.
4 ſecundæ par.principalis. Verum probato errore confeſſionem reuocans non poteſt vti varius torqueri, Boſs.tit.de confeſs.num.60. tamen admittitur ipſius confeſſionis reuocatio, idem Boſs.tit.eo.num. 49. Et ſi dicta re-
5 uocatio incontinenti facta fuerit non requiritur erroris probatio, Boſs.d. tit. nu.63. Quibus ſupradictis omnibus additur quod
6 d.confeſſio poteſt etiam reuocari, ſi metu tormentorum emanauerit, idem Boſs.d.tit.n.23. nec non ēt quando perſuaſione aduerſarij, & ſub ſpe veniæ fuit facta. Tenet Alex.cōſ.47. num.

nu 16. lib. 1. Hippol. l. 1. §. quæſtioni nu. 12. ff. de quæſt. vbi dicit, quod ſicut iuramentũ dolo extortum non poteſt nocere iuranti, ita eadem ratione confeſſio dolo extorta non debet nocere confitenti.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio intricata, & vaga, qua.*
2 *An & quomodo praiudicet.*

CAPVT IX.

De Confeſſione intricata, & vaga.

1 Confeſſio intricata, ſeu vagans dicitur, quando Reus modo ait, modo negat, & tunc tam confeſſio, quam ratificatio, quia non ſunt nitidæ, claræ, puræ, & ſimpliciter
2 emanatæ d. Reo non præiudicant ad condemnationem, l. 1. §. Diuus Seuerus, vbi Bart. ff. de queſt. l. 3. C de exhiben. reis, Franc. Maria de Plot. conſ. 65. n. 12 inter conſ. crim. diuerſ. lib. 1. Iudex tamen d. Reum, quo vario modo faſſus eſt delictum in tormentis magis ſpecifice interrogare poteſt ſtante dicta varietate, tradit Boher. q. 136. refert Bonacoſ. in verb. ratificans delictum. Ob quam quidem varietatem quamuis perſeueret tamen non poteſt damnari pœna ordinaria delicti, ſed pena extraordinaria, vt per Gomez. var. reſol. tit. de delict. c. 3. ſub. n. 26. Hippol. in §. quoniam nu. 24. Bero. q. 126.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio obſcura, qua.*
2 *Non nocet.*
Ratio.

CAPVT X.

De Confeſſione obſcura.

1 Confeſſio obſcura dicitur illa, quæ non declarat locum particularem, & tempus commiſſi delicti, prout etiam declarare debet
2 accuſatio, & inquiſitio, & ideo non nocet cõfitenti, ita Boſs. tit. de confeſs. n. 43. & ſeqq. vbi adducit concordãtes, & reddit rationem, quia reus ignorans locum particularem, & tempus, confeſſio redditur inuerſimilis, & ipſa non poteſt ex ea condemnari ratio eſt, quia confeſſio debet eſſe certa, & veriſimilis reſpectu loci, & temporis, & naturæ rei, tradit poſt alios Carrer. in l. obſeruate in princ. nu. 121. C. quorum appellat. recep.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio obumbrata.*
2 *Confeſſio in tortura debet eſſe inuulnerabilis.*

CAPVT XI.

De Confeſſione obumbrata.

1 Confeſſio ne dicatur obumbrata debet eſſe clara ſicut Sol, ad hoc, vt ex illa poſſit deueniri ad condemnationem, Boſs. in tit. de confeſs. per tortur. nu. 12. Bertaz. conſ.
2 29. num. 17. vbi quod confeſſio etiam emanata in tortura debet eſſe inuulnerabilis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio dubia ad fauorẽ Rei interpretatur.*

CAPVT XII.

De Confeſsione dubia.

1 Confeſſio dubia regulariter interpretatur ad fauorem confitentis, ita Bart. in l. ſi is qui reus col. pen. ff. de public. Iudic. Socin. conſ. 39. num. 70, vol. 2. dicit notandum Marant. in ſuo ſpeculo in § actu, 2. par. iudic. nu. 32. quia in aliis actibus, & probationibus contrarium dicitur, Marſil. ante eum in prax. crim. §. poſtquam nu. 25.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio generica, qua ſit.*

CAPVT XIII.

De Confeſsione generica.

1 Confeſſio generica eſt illa, quę ambiguitatem parit, & non eſt nitida, & clara Rom. conſ. 455. nu. 4.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio ficta qua dicatur.*

CAPVT XIV.

De Confeſsione ficta.

1 Confeſſio ficta dicitur illa, quæ non nocet alteri, Boſs. tit. de confeſs. n. 97. ac

etiam

etiam dicitur illa, quę v.g. reſultans ex banno non operatur, quia non eſt fundata ſuper proceſſu valido, Foller. in pract. in verb. & ſi confitebuntur nu. 6. Immo dicitur illa, quæ reſultans ex contumacia vigore Bullarum intelligitur reſpectu dicti principalis, non autem reſpectu qualitatum aggrauātiū, Gram. conſ. 1. num. 56. Curt. ſen. l. 2. §. quod obſeruari ſub. nu. 29. C. de iuram. calumn.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio geminata qua dicatur.*

CAPVT XV.

De Confeſsione geminata.

1 Confeſſio geminata dicitur illa, quæ efficacem producit obligationem. Bart. in l. cum ſimus in fin. C. de agric & cenſit. lib. 9. Ial. in l. triticum n. 10. in fin. ff. de verb. oblig.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio calore iracundiæ non eſt attendenda. Niſi adſit perſeuerantia.*
2 *Ratio.*
3 *Iracundiæ effectus.*

CAPVT XVI.

De Confeſsione irati.

1 Confeſſio calore iracundiæ facta, ſiue irati hominis nullo modo eſt attēdenda, nec etiam præiudicat, niſi adſit perſeuerantia. Panor. in c. ex litteris. de diuort. lucer. inquiſit. in verb. confeſſio nu. 3. Gloſ. in d. c. ex litteris, cum alijs adductis per Natt. conſ. 6. num. 2.
2 Ratio eſt, quia ira eſt ſubita animi tempeſtas, quæ dum inordinatè corruit, cor hominis ad inſaniam protrahit, vt l. ſi adulterium, §. Imperatores, ff. de adult. Paul. de Caſt. conſ. 192, Aret. 165. col. vlt. Marſ. in l. 1. limit. 10. ff. de ſicar. Felin. in c. dilecti, de excep. allegat tex. in l. lex Iulia, in fine, ff. ad l. Iul. repetund. Bald. in l. addictos C. de Epiſc. & Cleric. Panor. in c. 1. de incurr. Nouell. in tract. de defenſ. car. 24. num 60.
3 Vnde iuſtè, & benè dicitur, quod iracundia commotus non eſt in plenitudine intellectus, Bal. c. 1 §. 1. in fin. de pac. iur. for. Nec mirum videri debet cum ira ſit inimica conſilij, & impediat animum ne poſſit cernere verum, Bal. in c. 1. §. ſi quis vltro, de pac. iur. form. vbi quod non habet deliberandi conſilium quem ira iam corripuit.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio incidenter facta quæ.*
2 *Non poteſt ſic confeſſus ordinariè puniri.*
3 *Nec talis confeſſio ſufficit ad condemnationem.*

CAPVT XVII.

De Confeſsione incidenter facta.

1 Confeſſio facta incidenter dicitur illa, quæ fuit facta ab aliquo quando fuit captus, & carceratus alia de cauſa, vnde ex ea non poteſt quis pœna ordinaria puniri, ita Foller. in pract. crim. 1. par. ſecundę par. n. 2 1.
3 Immo d. confeſſio nec etiam ſufficit ad condemnationem, ſecus ſi principaliter Boſs. tit. de confeſs. nu. 41.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio per ſuggeſtionem quæ.*
2 *Non ſufficit ad condemnandum.*
3 *Ratio.*
4 *Nec nocet alijs.*
5 *Nec ſi ratificata.*

CAPVT XVIII.

De Confeſsione per ſuggeſtionem.

1 Confeſsio per ſuggeſtionem extorta dicitur illa, quæ fuit extorta tam in tortura, quam extra, & ante eam, quæ quidem nullo modo ſufficit ad condemnandum, & omnia inde ſequuta ipſo iure nulla redduntur text. eſt in l. 1. §. qui ad quæſtionem, & ibi Bar. & Marſ. ff. de quæſt. Salic. in l. fin. num. 8. C. de accuſat. Marian. in cap. qualiter, & quando il 2. num. 1103. verſ. habet tamen Iudex de accuſat. Ang. de malefic. in verb. quando fama publica. nu. 118. & ibi Auguſt. in addit. Carrer. in pract. in 2. tract. de indit. §. in teſtem ibi formidine tormentorum. nu. 16. Boſs. in tit. de examin. reo. nu. 12. verſ. & illa confeſſio, Anton. Gomez. var. reſolut. tom. 3. rubr. de tortur. reor. num. 23. in fin.
3 Ratio eſt, quia ſuggeſtio eſt prohibita nō ſolum in damnum Rei, ſed etiam in damnum Fiſci, Farinac. de indit. & tort. q. 83. nu. 84.
4 Immo confeſſio extorta per ſuggeſtionem non

non ſolum non nocet confitenti, ſed nec etiã alijs, Carrer. in pract. in tract. de indit. & tortur. §. in reſtem, ibi formidine tormentorum num. 16. Gram. vot. 34. & faciunt quæ dixit Farinac. in ſimile de ſocio criminis in d. tit. de indit. & tortur. q. 93. nu. 95. Immo etiam confeſſio extorta per ſuggeſtionem interpoſitæ perſonæ, nempe alicuius qui fuit poſitus
5 in carceribus ad perſuadendum carcerato, vt fateatur, & euitet tormenta, quamuis rat ficata non nocet confitenti, Carrer. in pract. in 2. trac. de indit. & tortur. in tex. ibi formidine tormentorum, nu. 16. quia eſt ipſo iure nulla, l. 1. §. qui ad quæſtionem, vbi not. ff. de quæſt.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio ſuaſione Iudicis, & promiſsione veniæ eſt contra publicam vtilitatem, & reo non præiudicat ad condemnationem.*
2 *Ratio.*
3 *Etiamſi fuiſſent legitima inditia.*
Ratio.
4 *Vt ſequatur condemnatio debet ratificari.*
5 *Contrarium.*
6 *Quid ſi concurrant coniecturæ commiſsi criminis.*
7 *Quid in crimine hæreſis.*

CAPVT XIX.

De Confeſsione Iudicis ſuaſione, & venia promiſsione.

1 CONfeſſio facta in examine Iudicis ſuaſu, ideſt extorta cum maxima perſuaſione, & promiſſione ſub ſpe veniæ, & impunitatis, prout eſſe poteſt ſub verbis huiuſmodi: fateatur veritatem, & iudex curabit ne aliquid mali d. conſtitutio eueniat, non ſolum ipſi Reo non videtur ad condemnationem præiudicare, ſed etiam huiuſmodi impunitatis promiſſio eſt contra publicam vtilitatem,
2 Boſs. tit. de exam. reor. n. 16. & 18. Ratio eſt, quia homines maleficiis illaqueare non licet, l. item ſi precio, §. fin. ff. locari, c. ſane de remunc. & iſto caſu videtur potius inquiſitum ſub ſpe impunitatis, quam pro veritate falſa fuiſſe. not. in l. error. C. de iur. & fact. ignor. Magalot. tract. de saluoconduc. par. 2. verſ.
3 ſecundo caſu ſi reus. quod procedit etiamſi procederent legitima inditia. Ratio eſt, quia hoc modo Iudex doloſè agendo promittendo impunitatem allicit reum ad falſum deponendum, & ſic ex ſola impunitatis promiſſione, quam Iudex promittere nõ poteſt, dicta confeſſio ad condemnandum non ſufficit, ita expreſsè teſtatur Suarez in addit. ad Anton. Gomez. var. reſolut. tom. 3. c. 12. rubr. de probat. delict. num. 6. & hoc poriſſimum procedit, quando Reus in d. confeſſione non perſeuerauit, prout neceſſario requirebatur, quando eſt obumbrata, & non clara vt Sol, prut requiritur l. ſciant cuncti, C. de probat. Boſs. tit. de confeſs. per tort. nu. 14. ideo dicta de cauſa non poteſt ſequi aliqua condemnatio ſaltem ordinaria, quia d. confeſſio Iudicis dolo facta videtur, nec poteſt iudicari ſpontanea, ita Anton. Gomez. vbi ſupra tom. 3. c. 12. nu. 6. Hieron. Cuchalon. apud Dec. in l. eſt natura, ff. de reg. iur.
4 Et ideo neceſſe eſt, vt Reus d. confeſſionem ratificet, vt condemnari poſſit, quia etiam talis confeſſio, vt ſingulariter docuit Imol. in conſ. 109. comparatur ei, quę facta eſt in tormentis, quod ſequitur Marſil. in l. 1. §. quæſtioni, ff. de quæſt. verſ. modo redeundo, & latiſſimè in ſingul. 207. incip. In confeſſum, Pegna in director. inquiſit. comm. 23. par. 2. pag. mihi 437. col. 2. Immo d. confeſſio etiãſi procederent inditia, vt dictum eſt, nihil valet & etiam mille perſeuerantiæ interueniſſent, Boſs. tit. de confeſs. per tort. num. 8. Immo confeſſio præcedente promiſſione impunitatis facta per Iudicem, qui inſtet, vt fateatur, & fateri quę non commiſit, quia non ſit alius modus euadendi, dicitur extorta dolo malo Boſs. eo. tit. num. 16. Itaque tutiſſima eſt hęc ſententia, quæ tũc magis vera erit, cum Reus confeſſionem ita factam reuocauerit. Nam hoc caſu inhumanum erit, & quaſi à iuſtitię tramite, & rectitudine alienum reum pœna criminis ordinaria punire; ſed alia mitior
6 pœna arbitraria imponenda erit, verum ſi cum tali confeſſione concurrant aliæ coniecturæ, inditia, & præſumptiones commiſſi delicti non erit ab æquitate alienum hunc reum ordinaria pœna punire; cum his coniecturis tandem vera eius confeſſio acceſſerit, Couar. lib. 1. c. 2. var. reſolut. num. 16.
7 At in crimine hęreſis, vt conſentanea tradantur, tutius, & ſecurius eſt, vt Reus ratificet confeſſionem, quia ita ratificata, & ſi aliæ accedant coniecturæ, quas abeſſe frequenter contingit, ſemper erit leuius puniendus, & ordinaria criminis pœna temperanda ne Inquiſitor datæ à ſe fidei, & promiſſæ gratiæ deeſſe

Digitized by Google

deeſſe videatur, cum tuto poſſit eam facere prædictis modis. Director. inquiſit. 3. par. pag. mihi 437. com. 23. vol. 2. Cæterum nullis præcedentibus inditijs, ſed præcedente promiſſione impunitatis à Iudice facta, ſi reuocauerit confeſſionẽ mitius torqueri debet, Boſſ. tit. de confeſs. per tort. nu. 15.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ob doloris impatientiam non nocet. Etiam ſocio inculpato.*

CAPVT XX.

De Confeſſione ob doloris impatientiam.

1 Confeſſio emanata ob doloris impatiẽtiam in immoderata tortura, ſicut non nocet inquiſito, ita nec etiam ſocio inculpato, Gram. vot. 34. ſub nu. 10. vbi depoſitiones teſtium abſque inditijs tormentorum nõ valere, nec inditium facere contra eos, contra quos deponunt.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio adulterij cum muliere volente non poteſt diuidi.*

2 *Ratio.*

CAPVT XXI.

De Confeſſione adulterij cum muliere volente.

1 Qvoad confeſſionem factam ſuper crimine adulterij cum muliere volente dicitur, quod iſta qualitas voluntatis d. mulieris, vt ſupra dictum eſt, non poteſt diuidi, & Reus, vel violentiam ceſſaſſe probare tenetur, vel ſuper dicta qualitate torqueri poteſt, quia vt pariter dictum eſt, ea confeſſio vnico uerborum contextu prolata diuidi non poteſt. Vnde debet per Fiſcum vel in totum acceptari, vel in totum reſpui, Bart. in l. Aurelius, §. item quæſiuit, ff. de lib. leg. & Dec. in c. ad hæc nu. 4. de poſtul. præl. Rom. conſ. 2 167. & ea ratione adduci poſſe videtur, quia huiuſmodi confeſſioni natura non repugnat, ſed adſtipulatur, quod maxime etiam dicendum eſt, quando vitæ inhoneſtæ mulieris cõcurrunt præſumptiones Vulpell. conſ. 94. num. 10.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio de delicto non interrogato non nocet quoad condemnationem.*

Ratio.

CAPVT XXII.

De confeſſione ſuper delicto non interrogato.

1 Circa confeſſionem emanatam de delicto non interrogato, dicitur quod Reus non videtur ex eo poſſe damnari, quia talis confeſſio præſumitur ſuſpecta, Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tort. nu. 140.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ſuper incerto non parit inditium.*

Ratio.

CAPVT XXIII.

De Confeſſione ſuper incerto.

1 Confeſſio ſuper incerto nullum parit inditium, quia cõfeſſio cadit ſuper certo, non autem incerto l. 1. C. vt omnes cauſæ tam ciuiles, quam criminales, Auth. vt Iudices ſine quoque ſuffrag. §. neceſſitas, Foller. in pract. crim. num. 4. par. 3. verſ. & ſi confitebuntur nu. 56. & confeſſio debet eſſe certa, & veriſimilis reſpectu loci, temporis, & naturæ rei, docet poſt alios Carrer. in l. obſeruare in princ. n. 121. C. quorum appell. non recept.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio contra pluritatem perſonarum non probat.*

Ratio.

2 *Fallit.*

CAPVT XXIV.

De Confeſſione contra pluritatem perſonarum.

1 Confeſſio facta contra pluritatem perſonarum non probat delictum ratione
2 incertitudinis delinquentis, & ideo exequi non debet niſi probato delicto, Bal. l. ſi ideo, in princ. ff. de cunct. & in l. tranſigere, C. de tranſact.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio coram incompetente non valet.*

2 *Nec*

Digitized by Google

2 *Nec incopetens poteſt recipere probationes.*
3 *Amplia ne dum incompetẽte reſpectu perſonæ, verum etiam materia.*

CAPVT XXV.

De Confeſsione coram incompetente.

1 Confeſſio facta coram Iudice incompetente, & iuriſditione carente non valet, Boſs.tit.de confeſs. nu.47. c. at ſi clerici,
2 de iudic. Vbi quod Iudex incompetens non poteſt recipere probationes ſuper eo, de quo cognitionem non habet, imò confeſſio facta coram Iudice competente reſpectu perſonæ,
3 ſed incompetente reſpectu materiæ nec etiã valet, idem Boſs. eo. tit. num. 49. ita pariter non valet confeſſio clerici primæ tonſuræ tãtum coram Iudice ſeculari, etiamſi clericus fateatur ſe laicum, Boſs.d.tit. nu.51.

CAPVT XXVI.

De Confeſſione rei feriata non valente.

Confeſſio facta die feriata non valet, Boſs.tit. de confeſs. nu. 47. Vide Marant.in 10. actu in 2.quæſt.

CAPVT XXVII.

De Confeſſione prægnantis non valente.

Confeſſio facta à muliere prægnante quamuis extorta per torturam non valet, Brun. poſt Bald. trac.de indit. q. 4. 2. par. nu.3. Baiard.q.64.num.75.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio contra filium quãdo faciat inditium, & noceat filio.*
2 *Ratio.*
3 *Et è contra.*

CAPVT XXVIII.

De Confeſſione contra filium, vel patrem.

1 Confeſſio facta à Patre contra filium, & ſic è contra ex abrupta abſque aliqua Iudicis interrogatione nullum parit inditiũ, & quando adimit vitam filio redditur inuerisimilis, & non nocet filio, ita formaliter ſcribit Anchar. conſ. 24. num. 4. Hoc enim natura abhorret, cum pater magis diligat filium, quam ſe ipſum, l. iſti quidem in fin. ff. quod met. cauſ. §.fin.inſtit.de noxal.act. & eo magis nullum contra filium parit inditiũ quando coactus deponit, ita expreſſe tradit Bal.in l.ſeruos, C.de teſt.Bart.in l. 1. §.ſi ſer-
2 uus, ff. de quæſt. Ratio eſt, quia Pater nunquam præſũditur velle offendere filium, cum magis crucietur in perſona filij, quam ſui ipſius d. §. fin.d.l. iſti quidem, vt poſt Cephal. quem allegat, tradit Bonacoll. trac. de præ-
3 ſump. in verb. Pater non præſumitur; ſic è contra dicitur, quod confeſſio vera filij non poteſt nocere Patri, Bart. l.is qui reum, ff. de fur. Vulpell.conſ. 118.n.22. Ratio eſt, quia non poteſt venire contra iura ſanguinis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio minoris viginti quinque ann. etiam in tortura ſine curatoris præſentia non facit inditium.*
2 *Cum minore actum ſine curatore vacillat.*
3 *Minor non poteſt reſpondere ſine curatore.*
4 *Ratio.*
5 *Reſtitutio minori datur contra confeſſionem, etiam non probato errore.*
6 *Etiam ſi ſit ſpontanea.*
7 *Ratio.*
8 *Minor in capitalibus renuncians defenſionibus ſibi non præiudicat.*
Ratio.
9 *Confeſſioni ſpontaneæ minoris non credendum.*
Ratio.

CAPVT XXIX.

De Confeſſione minoris.

1 Confeſſio minoris 25. annis etiã in tortura extorta ſine præſentia Curatoris nullum prorſus parit inditium, quia in quauis cauſa criminali etiam graui omnino ipſi eſt dandus Curator, cuius auctoritate ſe defendere queat, ne, & imperitia ſua, vel iuuenili calore aliquid dicat, vel taceat, quod ſi fuiſſet probatum, vel nõ expreſſum prodeſſe ei poſſet, & à deteriori calculo eum eripere.
2 Et quicquid ſine Curatoris auctoritate cum Minore actum fuerit, nullius prorſus eſt momenti, l. Clarũ, C.de author.præſtan.Corn. conſil.598. lib.4. Bertran. conſ. 326. lib. 3. Afflict. decif. 208. Simanc. Enchirid.tit 44. de Minorib. num. 1. Et ex his, quæ poſt Cyn.

Cyn.in d.l. Clarum, Aret. tract. malef. verſ.
comparuerunt dicti inquiſiri, verſ.nec ſit cau-
tus, vide etiam ad hoc Bart. in l.fin. §. pupil-
3 lus, ff.de verb.oblig. vbi tenet, quod Minor
non poteſt reſpondere ſine Curatore, & ideo
quando Iudex habet talem Minorem in ſua
poteſtate pro aliquo delicto, det ei Curatorē,
antequam recipiat eius reſponſionem, & Sa-
lic. in l.1.de confeſs. dicit, quod Iudex cri-
minum recipiat cautelam, & ad videndum
iurare Minorem faciat adeſſe curatorē com-
muni calculo probat, etiam in confeſſione iu-
rata Marſ.conſ.130.Gram.cōſ.16. Vulpell.
4 conſ.34.Ratio eſt, quia cum non habeat per-
ſonam legitimam ſtādi in iudicio, non poteſt
reſpondere ſine Curatore Lucer. Inquiſit. in
verb.minor 25.annis, & ibi quoque Pegna
5 in addit. Immo confeſſio minoris ipſi non
præiudicat, & aduerſus illam reſtitui debet
abſque probatione alicuius erroris, Ang. l.
certum in pupillo, ff.de confeſs.de quo dicto
exclamat Alex.conſ. 115.nu. 3. Nec facit ſi
dicatur, quod fuit ſpontanea, quia ipſa etiam
reuocari poteſt. & maxime quando agitur de
puniendo minorem graui pœna, quia tunc
requiritur expreſſa ratificatio confeſſionis cū
præſentia Curatoris, Marſ.in pract. §. quo-
niam nu.20.& ſeq. Namq. Minori datur re-
ſtitutio in integrum, etiā non docto de errore.
6 Ratio eſt, quia d. reſtitutio fit aduerſus iudi-
ciū, & confeſſionem, non autem aduerſus de-
lictum, ita Bald. conſ. 310.lib. 1. Honded.
conſil. 102. num. 50. vbi de communi.
7 Alia quoque ratio eſt, quia talis confeſſio
Minoris non præſumitur vera; vt poſt Bald.
quem allegat, oſtendit Natt.conſ.558.prope
8 fin. Hinc eſt, quod Minor in cauſis capitali-
bus, etiam quod renunciauerit defenſionibus
ſibi non præiudicat d. confeſſio, l.non tan-
tum, ff.de appell. quia præſumitur deliraſſe,
Cuman.conſ. 138. num. 4. Anchar. in cele-
9 brato conſ.24. num.4. vbi quod confeſſioni
Minoris etiam ſpontanæ non ſit credendum,
quia natura abhorret, quod quis confiteatur,
quod vitam adimit, & ideo talis confeſſio
non præiudicat l.1. §. Diuus, ff. de quæſt. &
in proprijs terminis de minore confitente nō
probati ſcelus firmat Gram.cōſ.16.in princ.

CAPVT XXX.

De Confeſsione ſuper venenatione.

Confeſſio emanata ſuper venenatione ali
cuius ſi nō adfuerit recognitio ſignorū
non nocet Muſcatell. pag.mihi 79.nu.25.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio ſuper latrocinio an verificanda, & quomodo.*
2 *Iudex neminem debet condemnare non verificato delicto.*

CAPVT XXXI.

De Confeſsione ſuper latrocinio.

1 Confeſſio emanata ſuper latrocinio om-
nino verificari debet per emptores, ſeu
detentores rerum derobatarum, ſcripſerunt
Brun.de indit.q.6.ſecundæ par.nu.13.refert,
& ſequitur Calon.tract.de torment.c.20.vbi
quod exemplo pernicioſū eſt aliquem con-
2 demnare non verificata confeſſione, Et hoc
facere tenetur Iudex, ne ex ſola confeſſione
non verificato aliter facto condemnet, immo
ſecundum Muſcatell.pag.mihi 165.nu. 51.
dicitur, quod ſine particulari cognitione de-
licti in genere non ſufficit confeſſio ſola ad
condemnandum, quia conſtare debet de cor-
pore delicti, ſcilicet de rebus derobatis, l.1.§.
item illud ff.ad Syllan.tradit in proprijs furti
Rolan. à Valle conſ.52.nu.9. vol. 1.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio ſuper damnato congreſſu non ſufficit ad condemnandum ſine inditijs, & coniecturis.*

CAPVT XXXII.

De Confeſs. ſuper damnato concubitu.

1 Circa confeſſionem emanatam ſuper ne-
fando Sodomiæ crimine, ſtupro, ince-
ſtu, & in omni coitu damnabili, dicitur, quod
ſola rei confeſſio non ſufficit ad condemnan-
dum, quia confeſſatum delictum verificari
debet ex inditijs, & cōiecturis ſenſerūt Boſs.
in tit.de delict.num.19. & 23. in fin. vbi ge-
neraliter loquitur in omni coitu damnabili,
Plot.conſ. crim.diuerſ.132.nu.22.lib.1. vbi
in terminis loquitur in ſtupro commiſſo in
puerum, Foller.in pract.crim.in verb. capiat
informationem nu.2. vbi etiam in ſpecie lo-
quitur in crimine Sodomię, Maſcard.de pro-
bat. lib. 2.concluſ. 830. nu. 7.

Digitized by Google

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio paſsi non cauſat interrogationem super agente.*

CAPVT XXXIII.

De Confeſsione paſsi:

1 QVoad cõfeſſionẽ factã ab aliquo, quod v.g. fuit ſubagitatus, dicitur quod nõ poteſt interrogari an fuerit ſubagitatus ab aliquo quando non extant inditia, Clar. poſt alios quos allegat, q. 64. verſ. ſucceſſiuè quæro.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio delicti, cuius non remanent veſtigia ſine coniecturis, non ſufficit ad cõdemnationem.*

CAPVT XXXIV.

De Confeſsione ſuper delicto non imprimente veſtigium.

1 COnfeſsio ſola emanata in delictis, quorum poſt factum nulla remanent veſtigia, prout eſt inſultus, percuſſio facta cum manu vacua, adulterium, ſeu alia fornicatio non ſufficit ad condemnandum, niſi confeſſatum delictum, ſeu carnalis coppula verificetur ſaltem ex inditijs, & coniecturis, cenſuerunt Boſs. tit. d. delict. nu. 19. & 23. vbi generaliter loquitur, vt ſupra dictum eſt in omni caſu damnabili, Plot. d. conſ. cum diuerſ. 132. n. 22. lib. 1. vbi in terminis loquitur de ſtupro commiſſo in puerum, Foller. in prac. crim. in verb. capiat informationem n. 2. vbi etiam in ſpecie loquitur Sodomię Maſcard. de probat. lib. 2. concl. 830. n. 7.

CAPVT XXXV.

De Confeſſo capto ſine inditijs torquendo.

COnfeſſio facta non præcedentibus capturæ inditijs, remanet eliſa, & hoc caſu potius torquendus eſt Reus, quam condemnandus Boſs. tit. de confeſs. n. 76.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio facta vi, & metu tormentorum inualida.*
2 *Quando talis dicatur. & num. 8.*
3 *Ratio.*
4 *Vt præiudicet requiritur ratificatio, & perſeuerantia.*
5 *Conſuetudo quod condemnatus metu tormentorum confeſsus non valet.*
6 *Quando dicatur ratificari.*
7 *Confeſsio metu tormentorum, & per tormenta par eſt.*

CAPVT XXXVI.

De Confeſsione vi, & metu tormentorum.

1 COnfeſſio facta vi, & metu tormentorũ
eſt inualida Boſs. tit. de tortu. nu. 3. &
2 confeſſio metu tormẽtorum extorta dicitur,
quando quis in loco torturæ ſpoliatus fuit
ſine vinculis, & minis, idem Boſs. tit. de tortu.
n. 22. & ſi confeſſio metu tormentorum imminentium
extorqueatur, nihil Reo nocebit.
3 Ratio eſt, quia metus omnium rerum horribilium
maximè animos perterret, l. nouiſſimè,
ff. quod falſo tuto. auth. l. 2. C. quorum
appellat. non recip. Simanc. Enchirid. tit. 52.
de torment. nu. 36. cæterum animaduertendũ
4 eſt, quod etiam ratificatio, & perſeuerantia
requiruntur, Gloſ. in l. auxilium, §. in delictis,
in verb. fateatur, ff. de minor. Cartar. in pract.
interrogan. Reorũ c. 1. lib. 4. n. 139. & ſeqq.
5 nam ex tali confeſsione peſsimum eſt vt ſupra
dictum eſt, quemquam iudicare, & conſuetudo
contraria eſt iniuſta, & ab omni humanitate
aliena. 15. q. 6. c. 1. Gloſs. Hippol.
& alij in l. 1. §. Diuus Seuerus, ff. de qæſt.
Simanc. Enchirid. tit. 52. de torment. nu. 34.
6 Et quando quis proteſtatur confeſſionem à
ſe factam ratificare vi, & metu tormentorũ,
vt ſupra dictum eſt, non poteſt dici fuiſſe ratificatam,
quia perſeuerare is dicitur in cõfeſſione,
quando eſt libera metu tormentorum,
Bart. in l. 1. §. Diuus, ff. de quæſt. l. nouiſſimè
in princ. ibi ſi compulſus, vel metu compelleretur,
& ibi Bart. & Bal. ff. quod falſ. tutor.
7 Cæpol. conſ. 39. n. 52. Illud quoque animaduertendum,
quod confeſſio facta per tormenta,
ſeu metu tormentorum par eſt. Bal.
d. l. nouiſſimè in princ. & talis confeſſio non
debet nocere Inquiſito ad cõdemnãdũ, ſed bene
ad torquẽdũ Boſs. tit. de cõfeſs. n. 76. & in

mè quando confitens eſt ſimplex, & iuuenis, ita tex.in l.2. ff. de in ius vocat. Immo quamuis ſponte, ſiue per torturam emanauerit, nihil operatur.Bal.d.conſ.479.num.2. lib.5.Boſs.d.tit.num.46.Iaſ.in l. magiſtratibus nu.7.ff. de iuriſd.omn.iud.vbi quod nec ad torturam ſufficit; illudque eſt animaduertẽdum, quod inueriſimile eſt, quod quis cõfiteatur quod vitam adimit, & ſtatum eius, & formam minuit, id enim natura abhorret, ita formaliter ſcribit Anchar.d. conſ.24. & ſicut confeſſio contra naturam non valet, l.ſi is,§.vlt.ff.de interrogat.act.c. quia veriſimile de præſump.Simanc.Enchet.tit.29. de confeſs. num.3. ità pariter confeſſio contra præſumptionem eius, quod eſt ſecundum naturam, ideſt ſe ipſam cõſeruare mortemq; & pernicem euitare, refert & ſequitur Paul. Merend.cõſ.91.n.45. inter conſ.crim.diuerſ. lib.2.Anchar.d.conſ.24.nu.4. Ideo Iudex

2 inter ſimilibus non debet adhibere fidem idem

3 Anchar.conſ.267. Illudq; dicitur, quod cõfeſſio redditur inueriſimilis ratione loci, dũ v.g. Reus fatetur commiſiſſe delictum in Palatio aperto de die vbi quotidie ingrediuntur homines ad frequentandum, ſeù videndum dictum Palatium, ratio eſt, quia actus perniciosus ſic publicè fieri non præſumitur, Soc.conſ.277.Crauet.conſ.75.nu.18. Ideo aſſerenti inueriſimile non creditur, Marſ.in l. 1.§.ad quæſtionem num.32. de quæſt. additur etiam, quod inueriſimile eſt, quod graue delictum ibi committatur, tum in loco multo, & ſecreto committi ſoleat. Vnde huiuſmodi confeſſio vti improbabilis, & inueriſimilis non præiudicat ad condemnandum, Bal.d.l. ſi quis hoc genus, C. de Epiſc. & Cler. Hippol.l.1.num.35.ff.de quæſt. poſt alios quos allegat, & eo magis redditur inueriſimilis ratione loci, quando fatetur per plures vices ibi commiſiſſe delictum. Prout etiam inueriſimile eſt, quod homo v.g. voluerit committere graue delictum, & illud poſtea ſimplici mulieri communicare, quæ, vt prouerbio dici ſolet, vt faciunt pueri quod ignorãt; & mulierem verboſam appellat D. Paulus ad Timot. c. 1. ſeù S. Virorum enim ſecreta pandet, teſte Ariſt.lib.1.polit.c.11.& quod inueriſimile eſt habet falſitatis imaginem, Bal. l. 1. C. de ſeru.fugit. Vltra quod etiam confeſſio dicitur inueriſimilis quãdo eſt ſpõtanea, prout ſupra dictum eſt, qua quidem ex re aduertat Iudex, quod confeſſio, vt veriſimilis dici poſſit, oportet vt cauſa non leuis præceſſerit, quæ confidentem mouerit ad delinquendum, Bal.in c.1.poſt. Gloſ.num.4. de confeſs. vbi quod Iudex omnino perquirere debet cauſam v.g. offenſionis; nec diſſen-

4 tit Gram.deciſ.2.num.47. Immo tunc veriſimilis dicitur quando cum ea concurrit fama, vel alia ſuſpicio, Marſ.in l. repeti nu. 19. ad fin.ff.de quæſt. Maſcard.de probat.lib.1. concluſ.35.num.18.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio erronea quæ.*

2 *Confeſſionis error quomodo probetur.*

3 *Iudex ex officio debet abſoluere rerum repertum innocentem.*

4 *Reuocans confeſſionem erroneam non poteſt vt varius torqueri.*

5 *Confeſſio cum incontinenti reuocatur, non requiritur erroris probatio.*

6 *Quando poſſit reuocari.*

CAPVT VIII.

De Confeſſione erronea.

1 Confeſſio tunc dicitur erronea, quando conſtat ſe aliter habere, Gloſs.l.de ætate,§.vlt.ff.de interrogat.act.Iaſ.l. ſi quis poſt diuiſionem. num.3. C.de iur. & fact. ignor. Soc.Iun.conſ.25.num.3.& conſ.33.num.5.

2 lib.4.& confeſſionis error, vt eruatur, contraria probatione induci debet, d. l. ſi poſt diuiſionem, Cyn.l.vnica in fin.de confeſs. cæterũ ſi confeſſionis error non allegetur à Reo, Iudex ſi ipſi cõſtet de innocẽtia, debet eũ abſol

3 uere etiam poſt ſententiam, quæ in iudicatũ tranſierit, Boſs.tit.de confeſs.num. 71. ſed ſi d.Iudici non conſtet de innocentia, ſeù errore, confeſsionis reuocatio non admittitur, niſi docto de errore, etiam quod ſit ſponte facta d.l.de ætate, Brun.de indit.num.7.q.6.

4 ſecundæ par.principalis. Verum probato errore confeſſionem reuocans non poteſt vti varius torqueri, Boſs.tit.de confeſs.num.60. tamen admittitur ipſius confeſſionis reuocatio, idem Boſs.tit.eo.num. 49. Et ſi dicta re-

5 uocatio incontinenti facta fuerit non requiritur erroris probatio, Boſs.d. tit. nu.63. Quibus ſupradictis omnibus additur quod

6 d.confeſſio poteſt etiam reuocari, ſi metu tormentorum emanauerit, idem Boſs.d.tit.n.23. nec non ẽt quando perſuaſione aduerſarij, & ſub ſpe veniæ fuit facta. Tenet Alex.cõſ.47. num.

nu 16. lib. 1. Hippol. l. 1. §. quæſtioni nu. 12. ff. de quæſt. vbi dicit, quod ſicut iuramentū dolo extortum non poteſt nocere iuranti, ita eadem ratione confeſſio dolo extorta non debet nocere confitenti.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio intricata, & vaga, qua.*
2 *An & quomodo præiudicet.*

CAPVT IX.

De Confeſſione intricata, & vaga.

1 Confeſſio intricata, ſeu vagans dicitur, quando Reus modo ait, modo negat, & tunc tam confeſſio, quam ratificatio, quia non ſunt nitidæ, claræ, puræ, & ſimpliciter
2 emanatæ d. Reo non præiudicant ad condemnationem, l. 1. §. Diuus Seuerus, vbi Bart. ff. de quæſt. l. 3. C. de exhiben. reis, Franc. Maria de Plot. conſ. 65. n. 12 inter conſ. crim. diuerſ. lib. 1. Iudex tamen d. Reum, quo vario modo faſſus eſt delictum in tormentis magis ſpecifice interrogare poteſt ſtante dicta varietate, tradit Boher. q. 136. refert Bonacoſ. in verb. ratificans delictum. Ob quam quidem varietatem quamuis perſeueret tamen non poteſt damnari pœna ordinaria delicti, ſed pęna extraordinaria, vt per Gomez. var. reſol. tit. de delict. c. 3. ſub. n. 26. Hippol. in §. quoniam nu. 24. Bero. q. 126.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio obſcura, qua.*
2 *Non nocet.*
Ratio.

CAPVT X.

De Confeſſione obſcura.

1 Confeſſio obſcura dicitur illa, quæ non declarat locum particularem, & tempus commiſſi delicti, prout etiam declarare debēt
2 accuſatio, & inquiſitio, & ideo non nocet cōfitenti, ita Boſs. tit. de confeſs. n. 43. & ſeqq. vbi adducit concordātes, & reddit rationem, quia reus ignorans locum particularem, & tempus, confeſſio redditur inueriſimilis, & ipſa non poteſt ex ea condemnari ratio eſt, quia confeſſio debet eſſe certa, & veriſimilis reſpectu loci, & temporis, & naturæ rei, tradit poſt alios Carrer. in l. obſeruare in princ. nu. 121. C. quorum appellat. recep.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio obumbrata.*
2 *Confeſſio in tortura debet eſſe inuulnerabilis.*

CAPVT XI.

De Confeſſione obumbrata.

1 Confeſſio ne dicatur obumbrata debet eſſe clara ſicut Sol, ad hoc, vt ex illa poſſit deueniri ad condemnationem, Boſs. in tit. de confeſs. per tortur. nu. 12. Bertaz. conſ.
2 29. num. 17. vbi quod confeſſio etiam emanata in tortura debet eſſe inuulnerabilis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio dubia ad fauorē Rei interpretatur.*

CAPVT XII.

De Confeſſione dubia.

1 Confeſſio dubia regulariter interpretatur ad fauorem confitentis, ita Bart. in l. ſi is qui reus col. pen. ff. de public. Iudic. Socin. conſ. 39. num. 70. vol. 2. dicit notandum Marant. in ſuo ſpeculo in § actu, 2. par. iudic. nu. 32. quia in alijs actibus, & probationibus contrarium dicitur, Marſil. ante eum in prax. crim. §. poſtquam nu. 25.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio generica, qua ſit.*

CAPVT XIII.

De Confeſſione generica.

1 Confeſſio generica eſt illa, quę ambiguitatem parit, & non eſt nitida, & clara Rom. conſ. 455. nu. 4.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ficta qua dicatur.*

CAPVT XIV.

De Confeſſione ficta.

1 Confeſſio ficta dicitur illa, quæ non nocet alteri, Boſs. tit. de confeſs. n. 97. ac etiam

etiam dicitur illa, quę v.g. reſultans ex banno non operatur, quia non eſt fundata ſuper proceſſu valido, Foller. in pract. in verb. & ſi confitebuntur nu. 6. Immo dicitur illa, quæ reſultans ex contumacia vigore Bullarum intelligitur reſpectu dicti principalis, non autem reſpectu qualitatum aggrauãtiũ, Gram. conſ. 1. num. 56, Curt. ſen. l. 2. §. quod obſeruari ſub. nu. 29. C. de iuram. calumn.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio geminata quæ dicatur.*

CAPVT XV.

De Confeſsione geminata.

1 CONfeſſio geminata dicitur illa, quæ efficacem producit obligationem. Bart. in l. cum ſimus in fin. C. de agric & cenſit. lib. 9. Iaſ. in l. triticum n. 10. in fin. ff. de verb. oblig.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio calore iracundiæ non eſt attendenda. Niſi adſit perſeuerantia.*
2 *Ratio.*
3 *Iracundiæ effectus.*

CAPVT XVI.

De Confeſsione irati.

1 CONfeſſio calore iracundiæ facta, ſiue irati hominis nullo modo eſt attẽdenda, nec etiam præiudicat, niſi adſit perſeuerantia. Panor. in c. ex litteris. de diuort. lucer. inquiſit. in verb. confeſſio nu. 3. Gloſ. in d. c. ex litteris, cum alijs adductis per Natt. conſ.
2 6. num. 2. Ratio eſt, quia ira eſt ſubita animi tempeſtas, quæ dum inordinatè corruit, cor hominis ad inſaniam protrahit, vt l. ſi adulterium, §. Imperatores, ff. de adult. Paul. de Caſt. conſ. 192, Aret. 165. col. vlt. Marſ. in l. 1. limit. 10. ff. de ſicar. Felin. in c. dilecti, de excep. allegat tex. in l. lex Iulia, in fine, ff. ad l. Iul. reperund. Bald. in l. addictos C. de Epiſc. & Cleric. Panor. in c. 1. de incurr. Nouell. in
3 tract. de defenſ. car. 24. num. 60. Vnde iuſtè, & benè dicitur, quod iracundia commotus non eſt in plenitudine intellectus, Bal. c. 1 §. 1. in fin. de pac. iur. for. Nec mirum videri debet cum ira ſit inimica conſilij, & impediat animum ne poſſit cernere verum, Bal. in c. 1. §. ſi quis vltro, de pac. iur. form. vbi quod non habet deliberandi conſilium quem ira iam corripuit.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio incidenter facta quæ.*
2 *Non poteſt ſic confeſſus ordinariè puniri.*
3 *Nec talis confeſſio ſufficit ad condemnationem.*

CAPVT XVII.

De Confeſsione incidenter facta.

1 CONfeſſio facta incidenter dicitur illa, quæ fuit facta ab aliquo quando fuit captus, & carceratus alia de cauſa, vnde ex ea non poteſt quis pœna ordinaria puniri, ita Foller. in pract. crim. 1. par. ſecundę par. n. 21.
3 Immo d. confeſſio nec etiam ſufficit ad condemnationem, ſecus ſi principaliter Boſs. tit. de confeſs. nu. 41.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio per ſuggeſtionem quæ.*
2 *Non ſufficit ad condemnandum.*
3 *Ratio.*
4 *Nec nocet alijs.*
5 *Nec ſi ratificata.*

CAPVT XVIII.

De Confeſsione per ſuggeſtionem.

1 CONfeſsio per ſuggeſtionem extorta dicitur illa, quæ fuit extorta tam in tortura, quam extra, & ante eam, quæ quidem nullo modo ſufficit ad condemnandum, & omnia inde ſequuta ipſo iure nulla redduntur text. eſt in l. 1. §. qui ad quæſtionem, & ibi Bar. & Marſ. ff. de quæſt. Salic. in l. fin. num. 8. C. de accuſat. Marian. in cap. qualiter, & quando il 2. num. 1103. verſ. habet tamen Iudex de accuſat. Ang. de malefic. in verb. quando fama publica. nu. 118. & ibi Auguſt. in addit. Carter. in pract. in 2. tract. de indit. §. in teſtem ibi formidine tormentorum. nu. 16. Boſs. in tit. de examin. reo. nu. 12. verſ. & illa confeſſio, Anton. Gomez. var. reſolut. tom. 3. rubr. de tortur. reor. num. 23. in fin.
3 Ratio eſt, quia ſuggeſtio eſt prohibita nõ ſolum in damnum Rei, ſed etiam in damnum Fiſci, Farinac. de indit. & tort. q. 83. nu. 84.
4 Immo confeſſio extorta per ſuggeſtionem

Digitized by Google

non ſolum non nocet confitenti, ſed nec etiã alijs, Carrer. in pract. in tract de indit. & tortur. §. in teſtem, ibi formidine tormentorum num. 16. Gram. vot. 34. & faciunt quæ dixit Farinac. in ſimile de ſocio criminis in d. tit. de indit. & tortur. q. 93. nu. 95. Immo etiam confeſſio extorta per ſuggeſtionem interpoſitæ perſonæ, nempe alicuius qui fuit poſitus
5 in carceribus ad perſuadendum carcerato, vt fateatur, & euitet tormenta, quamuis rat ficata non nocet confitenti, Carrer. in pract. in 2. trac. de indit. & tortur. in tex. ibi formidine tormentorum, nu. 16. quia eſt ipſo iure nulla, l. 1. §. qui ad quæſtionem, vbi not. ff. de quæſt.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ſuaſione Iudicis, & promiſſione veniæ eſt contra publicam vtilitatem, & reo non præiudicat ad condemnationem.*
2 *Ratio.*
3 *Etiamſi fuiſſent legitima inditia.*
Ratio.
4 *Vt ſequatur condemnatio debet ratificari.*
5 *Contrarium.*
6 *Quid ſi concurrant coniectura commiſſi criminis.*
7 *Quid in crimine hæreſis.*

CAPVT XIX.

De Confeſſione Iudicis ſuaſione, & veniæ promiſſione.

1 CONfeſſio facta in examine Iudicis ſuaſu, ideſt extorta cum maxima perſuaſione, & promiſſione ſub ſpe veniæ, & impunitatis, prout eſſe poteſt ſub verbis huiuſmodi; fateatur veritatem, & iudex curabit ne aliquid mali d. conſtitutio eueniat, non ſolum ipſi Reo non videtur ad condemnationem præiudicare, ſed etiam huiuſmodi impunitatis promiſſio eſt contra publicam vtilitatem,
2 Boſs. tit. de exam. reor. n. 16. & 18. Ratio eſt, quia homines maleficiis illaqueare non licet, l. item ſi precio, §. fin. ff. locati, c. ſane de renunc. & iſto caſu videtur potius inquiſitum ſub ſpe impunitatis, quam pro veritate falſa fuiſſe. not. in l. error. C. de iur. & fact. ignor. Magalot. tract. de ſaluoconduc. par. 2. verſ.
3 ſecundo caſu ſi reus. quod procedit etiamſi procederent legitima inditia. Ratio eſt, quia hoc modo Iudex doloſè agendo promittendo impunitatem allicit reum ad falſum deponendum, & ſic ex ſola impunitatis promiſſione, quam Iudex promittere nõ poteſt, dicta confeſſio ad condemnandum non ſufficit, ita expreſsè teſtatur Suarez in addit. ad Anton. Gomez. var. reſolut. tom. 3. c. 12. rubr. de probat. delict. num. 6. & hoc potiſſimum procedit, quando Reus in d. confeſſione non perſeuerauit, prout neceſſario requirebatur, quando eſt obumbrata, & non clara vt Sol, prut requiritur l. ſciant cuncti, C. de probat. Boſs. tit. de confeſs. per tort. nu. 14. ideo dicta de cauſa non poteſt ſequi aliqua condemnatio ſaltem ordinaria, quia d. confeſſio Iudicis dolo facta videtur, nec poteſt iudicari ſpontanea, ita Anton. Gomez. vbi ſupra tom. 3. c. 12. nu. 6. Hieron. Cuchalon. apud Dec. in l. eſt natura, ff. de reg. iur.
4 Et ideo neceſſe eſt, vt Reus d. confeſſionem ratificet, vt condemnati poſſit, quia etiam talis confeſſio, vt ſingulariter docuit Imol. in conſ. 109. comparatur ei, quę facta eſt in tormentis, quod ſequitur Marſil. in l. 1. §. quæſtioni, ff. de quæſt. verſ. modo redeundo, & latiſſimè in ſingul. 207. incip. In confeſſum, Pegna in director. inquiſit. comm. 23. par. 2. pag. mihi 437. col. 2. Immo d. confeſſio etiã ſi procederent inditia, vt dictum eſt, nihil valet & etiam mille perſeuerantiæ interueniſſent, Boſs. tit. de confeſs. per tort. num. 8. Immo confeſſio præcedente promiſſione impunitatis facta per Iudicem, qui inſtet, vt fateatur, & fateri quę non commiſit, quia non ſit alius modus euadendi, dicitur extorta dolo malo Boſs. eo. tit. num. 16. Itaque tutiſſima eſt hęc ſententia, quæ tũc magis vera erit, cum Reus confeſſionem ita factam reuocauerit. Nam hoc caſu inhumanum erit, & quaſi à iuſtitię tramite, & rectitudine alienum reum pœna criminis ordinaria punire; ſed alia mitior
6 pœna arbitraria imponenda erit; verum ſi cum tali confeſſione concurrant aliæ coniecturæ, inditia, & præſumptiones commiſſi delicti non erit ab æquitate alienum hunc reum ordinaria pœna punire; cum his coniecturis tandem vera eius confeſſio acceſſerit, Couar. lib. 1. c. 2. var. reſolut. num. 16.
7 At in crimine hęreſis, vt conſenianea tradantur, tutius, & ſecurius eſt, vt Reus ratificet confeſſionem, quia ita ratificata, & ſi aliæ accedant coniecturæ, quas abeſſe frequenter contingit, ſemper erit leuius puniendus, & ordinaria criminis pœna temperanda ne Inquiſitor datæ à ſe fidei, & promiſſæ gratiæ

deeſſe

deeſſe videatur, cum tuto poſſit eam facere prædictis modis. Director. inquiſit. 3. par. pag. mihi 437. com. 23. vol. 2. Cæterum nullis præcedentibus inditijs, ſed præcedente promiſſione impunitatis à Iudice facta, ſi reuocauerit confeſſionē mitius torqueri debet, Boſſ. tit. de confeſs. per tort. nu. 15.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ob doloris impatientiam non nocet. Etiam ſocio inculpato.*

CAPVT XX.

De Confeſsione ob doloris impatientiam.

1 Confeſſio emanata ob doloris impatiētiam in immoderata tortura, ſicut non nocet inquiſito, ita nec etiam ſocio inculpato, Gram. vot. 34. ſub nu. 10. vbi depoſitiones teſtium abſque inditijs tormentorum nō valere, nec inditium facere contra eos, contra quos deponunt.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio adulterij cum muliere volente non poteſt diuidi.*

2 *Ratio.*

CAPVT XXI.

De Confeſsione adulterij cum muliere volente.

1 Quoad confeſſionem factam ſuper crimine adulterij cum muliere volente dicitur, quod iſta qualitas voluntatis d. mulieris, vt ſupra dictum eſt, non poteſt diuidi, & Reus, vel violentiam ceſſaſſe probare tenetur, vel ſuper dicta qualitate torqueri poteſt, quia vt pariter dictum eſt, ea confeſſio vnico uerborum contextu prolata diuidi non poteſt. Vnde debet per Fiſcum vel in totum acceptari, vel in totum reſpui, Bart. in l. Aurelius, §. item quæſiuit, ff. de lib. leg. & Dec. in c. ad hæc nu. 4. de poſtul. præl. Rom. conſ.
2 167. & ea ratione adduci poſſe videtur, quia huiuſmodi confeſſioni natura non repugnat, ſed adſtipulatur, quod maxime etiam dicendum eſt, quando vitæ inhoneſtæ mulieris cōcurrunt præſumptiones Vulpell. conſ. 94. num. 10.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio de delicto non interrogato non nocet quoad condemnationem.*

Ratio.

CAPVT XXII.

De confeſsione ſuper delicto non interrogato.

1 Circa confeſſionem emanatam de delicto non interrogato, dicitur quod Reus non videtur ex eo poſſe damnari, quia talis confeſſio præſumitur ſuſpecta, Boſs. tit. de indit. & conſiderat. ante tort. nu. 140.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ſuper incerto non parit inditium.*

Ratio.

CAPVT XXIII.

De Confeſsione ſuper incerto.

1 Confeſſio ſuper incerto nullum parit inditium, quia cōfeſſio cadit ſuper certo, non autem incerto l. 1. C. vt omnes cauſæ tam ciuiles, quam criminales, Auth. vt Iudices ſine quoque ſuffrag. §. neceſſitas, Foller. in pract. crim. num. 4. par. 3. verſ. & ſi confitebuntur nu. 56. & confeſſio debet eſſe certa, & veriſimilis reſpectu loci, temporis, & naturæ rei, docet poſt alios Carrer. in l. obſeruare in princ. n. 121. C. quorum appell. non recepr.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio contra pluritatem perſonarum non probat.*

Ratio.

2 *Fallit.*

CAPVT XXIV.

De Confeſsione contra pluritatem perſonarum.

1 Confeſſio facta contra pluritatem perſonarum non probat delictum ratione
2 incertitudinis delinquentis, & ideo exequi non debet niſi probato delicto, Bal. l. ſi ideo, in princ. ff. de cunct. & in l. transfigere, C. de transact.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio coram incompetente non valet.*

2 *Nec*

2 *Nec incompetens poteſt recipere probationes.*
3 *Amplia ne dum incompetẽte reſpectu perſonæ, verum etiam materiæ.*

CAPVT XXV.

De Confeſſione coram incompetente.

1 Confeſſio facta coram Iudice incompetente, & iuriſditione carente non valer, Boſs.tit.de confeſs. nu.47. c. at ſi clerici,
2 de iudic. Vbi quod Iudex incompetens non poteſt recipere probationes ſuper eo, de quo cognitionem non habet, imò confeſſio facta coram Iudice competente reſpectu perſonæ,
3 ſed incompetente reſpectu materiæ nec etiã valet, idem Boſs. eo. tit. num. 49. ita pariter non valet confeſſio clerici primæ tonſuræ tãtum coram Iudice ſeculari, etiamſi clericus fateatur ſe laicum, Boſs. d. tit. nu. 51.

CAPVT XXVI.

De Confeſſione rei feriata non valente.

Confeſſio facta die feriata non valet, Boſs. tit. de confeſs. nu. 47. Vide Marant. in 10. actu in 2. quæſt.

CAPVT XXVII.

De Confeſſione prægnantis non valente.

Confeſſio facta à muliere prægnante quamuis extorta per torturam non valet, Brun. poſt Bald. trac. de indit. q. 4. 2. par. nu. 3. Baiard. q. 64. num. 75.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio contra filium quãdo faciat inditium, & noceat filio.*
2 *Ratio.*
3 *Et è contra.*

CAPVT XXVIII.

De Confeſſione contra filium, vel patrem.

1 Confeſſio facta à Patre contra filium, & ſic è contra ex abrupta abſque aliqua Iudicis interrogatione nullum parit inditiũ, & quando adimit vitam filio redditur inuerifimilis, & non nocet filio, ita formaliter ſcribit Anchar. conſ. 24. num. 4. Hoc enim natura abhorret, cum pater magis diligat filium, quam ſe ipſum, l. iſti quidem in fin. ff. quod met. cauſ. §. fin. inſtit. de noxal. act. & eo magis nullum contra filium parit inditiũ quando coactus deponit, ita expreſſe tradit Bal. in l. ſeruos, C. de teſt. Bart. in l. 1. §. ſi ſer-
2 uus, ff. de quæſt. Ratio eſt, quia Pater nunquam præſũditur velle offendere filium, cum magis crucietur in perſona filij, quam ſui ipſius d. §. fin. d. l. iſti quidem, vt poſt Cephal. quem allegat, tradit Bonacoll. trac. de præ-
3 ſump. in verb. Pater non præſumitur, ſic è contra dicitur, quod confeſſio vera filij non poteſt nocere Patri, Bart. l. is qui reum, ff. de fur. Vulpell. conſ. 118. n. 22. Ratio eſt, quia non poteſt venire contra iura ſanguinis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio minoris vigintiquinque ann. etiam in tortura ſine curatoris præſentia non facit inditium.*
2 *Cum minore actum ſine curatore vacillat.*
3 *Minor non poteſt reſpondere ſine curatore.*
4 *Ratio.*
5 *Reſtitutio minori datur contra confeſſionem, etiam non probato errore.*
6 *Etiam ſi ſit ſpontanea.*
7 *Ratio.*
8 *Minor in capitalibus renuncians defenſionibus ſibi non præiudicat.*
Ratio.
9 *Confeſſioni ſpontaneæ minoris non eredendum.*
Ratio.

CAPVT XXIX.

De Confeſſione minoris.

1 Confeſſio minoris 25. annis etiã in tortura extorta ſine præſentia Curatoris nullum prorſus parit inditium, quia in quauis cauſa criminali etiam graui omnino ipſi eſt dandus Curator, cuius auctoritate ſe defendere queat, ne, & imperitia ſua, vel iuuenili calore aliquid dicat, vel taceat, quod ſi fuiſſet probatum, vel nõ expreſſum prodeſſe ei poſſet, & à deteriori calculo eum eripere.
2 Et quicquid ſine Curatoris auctoritate cum Minore actum fuerit, nullius prorſus eſt momenti, l. Clarũ, C. de author. præſtan. Corn. conſil. 598. lib. 4. Bertran. conſ. 326. lib. 3. Afflict. decíſ. 208. Simanc. Enchirid. tit 44. de Minorib. num. 1. Et ex his, quæ poſt Cyn.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio paſſi non cauſat interrogationem ſuper agente.*

C A P V T XXXIII.

De Confeſſione paſſi:

1 QVoad cõfeſſionẽ factã ab aliquo, quod v.g. fuit ſubagitatus, dicitur quod nõ poteſt interrogari an fuerit ſubagitatus ab aliquo quando non extant inditia, Clar. poſt alios quos allegat, q. 64. verſ. ſucceſſiuè quæro.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio delicti, cuius non remanent veſtigia ſine conecturis, non ſufficit ad cõdemnationem.*

C A P V T XXXIV.

De Confeſſione ſuper delicto non imprimente veſtigium.

1 COnfeſsio ſola emanata in delictis, quorum poſt factum nulla remanent veſtigia, prout eſt inſultus, percuſſio facta cum manu vacua, adulterium, ſeu alia fornicatio non ſufficit ad condemnandum, niſi confeſſatum delictum, ſeu carnalis coppula verificetur ſaltem ex inditijs, & coniecturis, cenſuerunt Boſs. tit. d. delict. nu. 19. & 23. vbi generaliter loquitur, vt ſupra dictum eſt in omni caſu damnabili, Plot. d. conſ. cum diuerſ. 132. n. 22. lib. 1. vbi in terminis loquitur de ſtupro commiſſo in puerum, Foller. in prac. crim. in verb. capiat informationem n. 2. vbi etiam in ſpecie loquitur Sodomię Maſcard. de probat. lib. 2. concl. 830. n. 7.

C A P V T XXXV.

De Confeſſo capto ſine inditijs torquendo.

COnfeſſio facta non præcedentibus capturæ inditijs, remanet eliſa, & hoc caſu potius torquendus eſt Reus, quam condemnandus Boſs. tit. de confeſs. n. 76.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio facta vi, & metu tormentorum inualida.*
2 *Quando talis dicatur. & num. 8.*
3 *Ratio.*
4 *Vt praiudicet requiritur ratificatio, & perſeuerantia.*
5 *Conſuetudo quod condemnatus metu tormentorum confeſſus non valet.*
6 *Quando dicatur ratificari.*
7 *Confeſſio metu tormentorum, & per tormenta par eſt.*

C A P V T XXXVI.

De Confeſſione vi, & metu tormentorum.

1 COnfeſſio facta vi, & metu tormentorũ
eſt inualida Boſs. tit. de tortu. nu. 3. &
2 confeſſio metu tormẽtorum extorta dicitur,
quando quis in loco torturæ ſpoliatus fuit
ſine vinculis, & minis, idem Boſs. tit. de tortu.
n. 22. & ſi confeſſio metu tormentorum imminentium
extorqueatur, nihil Reo nocebit.
3 Ratio eſt, quia metus omnium rerum horribilium
maximè animos perterret, l. nouiſſimè, ff. quod falſo tuto. auth. l. 2. C. quorum
appellat. non recip. Simanc. Enchirid. tit. 52.
de torment. nu. 36. cæterum animaduertendũ
4 eſt, quod etiam ratificatio, & perſeuerantia
requiruntur, Gloſ. in l. auxilium, §. in delictis,
in verb. fateatur, ff. de minor. Cartar. in pract.
interrogan. Reorũ c. 1. lib. 4. n. 139. & ſeqq.
5 nam ex tali confeſsione peſsimum eſt vt ſupra
dictum eſt, quemquam iudicare, & conſuetudo
contraria eſt iniuſta, & ab omni humanitate
aliena. 15. q. 6. c. 1. Gloſs. Hippol.
& alij in l. 1. §. Diuus Seuerus, ff. de qæſt.
Simanc. Enchirid. tit. 52. de torment. nu. 34.
6 Et quando quis proteſtatur confeſſionem à
ſe factam ratificare vi, & metu tormentorũ,
vt ſupra dictum eſt, non poteſt dici fuiſſe ratificatam,
quia perſeuerare is dicitur in cõfeſſione,
quando eſt libera metu tormentorum,
Bart. in l. 1. §. Diuus, ff. de quæſt. l. nouiſſimè
in princ. ibi ſi compulſus, vel metu compelleretur,
& ibi Bart. & Bal. ff. quod falſ. tutor.
7 Cæpol. conſ. 39. n. 52. Illud quoque animaduertendum,
quod confeſſio facta per tormenta,
ſeu metu tormentorum par eſt. Bal.
d. l. nouiſſimè in princ. & talis confeſſio non
debet nocere Inquiſito ad cõdemnãdũ, ſed bene
ad torquẽdũ Boſs. tit. de cõfeſs. n. 76. & in

CAPVT XXXIX.

De Confeſſione per torturam non præcedentibus inditijs.

1 CONfeſſio per torturam extorta nullis præcedentibus inditijs, vel non bene probatis, vel eorum copia Reo non data, ſed ſolum ad querelam partis, etiamſi dictus Reus ratam eam habuerit non ſolum ei non nocebit, ſed nec etiam alijs, Gloſs. in l. pœn. vbi etiam Bart. ff. de queſt. Brunor. à Sole in
2 ſuo conſil. crim. num. 160. vbi de communi, cum ſine inditijs nemo ſit torquendus l. 1. in princip. ff. de queſt. l. milites, §. oportet, C. eo. tit. Hippol. d. l. 1. n. 32. vbi de communi; quicquid. n. Iudicis iniuria fit, ſeu manat, iniuſtum eſt, & iniuſtitia cauſæ permanet in eius effectu, non enim ex iniuria ius naſci poteſt, & hæc eſt communis opinio Gloſſ. & cæteri in d. l. pœn. & in c. cum in contemplatione de reg. iur. Hippol. in pract. §. ſecunda queſtio, Sotus de ratione tegendi ſecretum memb. 3. q. 1. lib. de iuſt. & iur. art. 2. Simanc. Enchirid.
3 tit. 52. de torment. num. 34. quod procedit etiamſi dicta cõfeſſio eſſet verificata ex nouis inditijs, Matthesil. ſingul. 55. incip. Nota
4 quotieſcunq; Iudex, in princ. Et Princeps de poteſtate ordinaria non poteſt mandare, quod quis torqueatur abſque inditijs, licet poſſit de poteſtate abſoluta. Rolã. poſt alios,
5 quos allegat conſ. 12. num. 47. vol. 3. Immo quamuis in ea fuerit perſeueratum dicitur nulla d. l. pœn. vbi Gloſſ. & DD. not. ff. de quæſt. Iaſ. conſ. 188. nu. 12. cõmunem dicens. Immo quamuis Iudex liberum haberet arbitrium, & ſuperueniſſent inditia, Boſſ. tit. de confeſſ. per tortu. n. 6. & ideo ſemper non eſt habenda fides tormentis, quæ vi, & metu dicere cogunt, quæ non ſunt vera, d. l. 1. ff. de quæſt. Simanc. Enchirid. d. tit. de torment. tit. 52. nu. 34. Nec abre iudicari debet, quia ſi confeſſio facta in tortura deberet eſſe præiudicialis, ſequeretur, prout pluries dictum eſt, quod quis eſſet Dominus membrorum ſuorum, contra l. liber homo, ff. ad l. Aquil. & l.
6 non tantum, ff. de pœn. Immo confeſſio facta in tormentis ſi non eſt in actis ratificata, non afficit Boher. decil. 63. num. 18. & ita ſeruat conſuetudo, & atteſtatur Bart. l. 1. in vlt. verb. ff. de cuſto. reo. Crauett. in ſua
7 prax. crimin. fol. 166. num. 196. Nec ſufficit vt tortus tacitè perſeueret illam non reuocando, ſed opus eſt, vt illam expreſsè ratificet apud acta iuxta d. conſuetudinem vt atteſtatur Clar. poſt alios quos allegat q. 64. verſ. cæterum ſi Reus in tormentis. Ratio eſt, quia ad hoc, vt confitens damnari poſſit requiritur perſeuerantia, Gloſ. in l. auxilium, §. in delictis, in verb. fateatur, ff. de minor. Cartar. in pract. interrogan. reor. c. 1. lib. 4. n. 139.
8 & ſeqq. Et quando quis proteſtatur, vt ſupra dictum eſt, confeſsionem à ſe factam ratificare vi, & metu tormentorum, non poteſt dici fuiſſe ratificatam, quia perſeuerare is dicitur in confeſſione, quando eſt liber à metu tormentorũ Bart. in l. 1. § Diuus, ff. de quæſt. l. nouiſſimè in princ. ibi ſi compulſus metu, vel compelleretur, & ibi Bart. & Bal. ff. quod
9 falſ. tuto. Cephal. cõſ. 39. n. 52. Immo quãdo d. confeſſio fuit extorta per torturam, quæ inferri nõ debebat, quamuis etiam ratificata non præiudicat, Bart. in d. l. pœn. ff. de queſt. Honded. conſ. 118. n. 33. vbi teſtatur de magis communi opinione, maximè quando Reus ante torturam proteſtatur, quod ſi dixerit, nõ erit verũ, ſed metu, & dolore tormẽtorũ dixerit, ita Fulgoſ. in l. qui alienas. §. celſus n. 8. & ſeqq. ff. de acquir. hæred. Hondéd. d. conſ. n. 42. & ſi dictam confeſſionẽ factã in
10 tormentis ratificare nolit, parit tantummodo inditium ad torturã Bart. in l. vnius, §. Reus in vltimis verbis, ff. de queſt. refert, & ſequitur Clar. q. 21. verſ. vlterius quero, ſed ſi tortus reuocauit dictam cõfeſſionẽ, dicitur purgaſ-
11 ſe omnia inditia contra ipſum exiſtentia. Illudq; etiam eſt animaduertendũ, quod cõfeſſio quamuis extorta fuerit ex leui tortura dicitur facta metu tormentorũ. Marſ. l. 1. n. 54. ff. de queſt. Quibus ſupradictis omnibus
12 additur etiam, quod confeſſus non præcedẽtibus inditijs, ſed præcedente promiſſione impunitatis, vt dictum eſt, à Iudice facta, ſi reuocauerit confeſſionem mitius torqueri debet, Boſſ. tit. de confeſſ. per tortut. n. 15.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio per torturã non ſeruatis ſeruãdis nulla.*

CAPVT XL.

De Confeſſione in tortura non ſeruatis ſeruandis.

1 COnfeſſio extorta per torturã nõ ſeruatis ſeruandis, non valet. Bald. in l. maritus,

ff.de quæſt. Alex.conſ.5.& cõſ.93. in princ. Corn.conſ.134.num.4. Iaſ.conſ. 118. nu.2. Gram. conſ. 37. qui de communi teſtatur. Vulpell.conſ.21.nu.6.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio per torturam coram Iudice laico nō facit inditium coram Eccleſiaſtico. c. Atſi clerici num.14. verſ. ego puto. Gloſ. & ibi not. l. queſtionis habendæ. ff. de quæſt. Foller. qui teſtatur de comuni in ſua prax. crim fol. 307.*

CAPVT XLI.

De Confeſſione in tortura coram incompetente.

1 COnfeſſio extorta per torturam coram Iudice laico nō facit inditium corā Eccleſiaſtico, vt in c. atſi clerici nu.14. verſ. ego puto, Gloſ. & ibi not. l. quæſtionis habēdæ, ff. de queſt. Foller. qui teſtatur de communi in ſua prax. crim. fol. 307.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio per torturam ſuper proceſſu nullo ex defectu iuriſdictionis eſt nulla.*
2 *Etiamſi inquiſitus ſponte faſſus ſit.*
3 *Confeſſio ſecuta poſt nullitatem proceſſus impedit condemnationem.*

CAPVT XLII.

De Confeſsione in tortura ſuper proceſſu nullo ex defectu iuriſdictionis.

1 COnfeſſio extorta per torturam ſuper proceſſu nullo ex defectu iuriſdictionis eſt nulla, Gloſ & ibi Bart. l. quæſtionis habēdæ, ff. de quæſt. Foller. in ſua prax. crim. fol. 307. qui teſtatur de communi, Hippol. conſ. 95. nu.10. Clar. q.55. §. fin. verſ. item poſſet, quod procedit etiamſi inquiſitus ſponte faſſus fuiſſet delictum, Gomex. c.12. delictorū
2 nu.8. Ang. conſ.178. in fin. Immo confeſſio ſi fuit facta quando proceſsus nullitas fuit facta ante d. confeſsionem, non poteſt ſequi condemnatio Ang. in lib. malef. in verb. com paruerunt dd. inquiſiti col.8. in fin. addit. quā bene not. Lucer. Inquiſit. in verb. confeſſio num.3.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio facta per torturam ab eo qui non erat torquendus ob rupturam, vel pregnātiam non præiudicat.*
2 *Etiam ratificata.*

CAPVT XLIII.

De Confeſſione in tortura non torquendi ob non fortitudinem corporis.

1 COnfeſſio facta in tortura, quæ nullo modo inferri poterat, ſtante Rei ruptura, ſeu crepatura, quamuis ratificata non præiu-
2 dicat, ad ea quæ habet Brun. de indit. 2. par. q.4. num.3. Bertaz. conſ.20. num.31. in fine diuerſ. lib.2.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio debilis cum præcedente proteſtatione, dicitur vi tormentorum.*
2 *Etiam ſecuta ratificatione non præiudicat.*
3 *Timor quouſque durare dicatur.*
4 *Idem ex debilitate teſtis.*

CAPVT XLIV.

De Confeſſione debili in tortura.

1 QVoad confeſſionem factam in tormētis à perſona debilis complexionis, dicitur, quod ſi in tortura dixerit hæc vel ſimilia verba antequā eleuetur, vel poſt, Ditemi quello, che volete, che io dica, che lo dirò & etiam in ratificatione: Io non poſſo negare, perche non poſſo ſopportar tormenti: iſta proteſtatio animi ſua operatur, quod vi tormentorum contra veritatem faſſus fuerit, ita Bart. in l. non ſolum, §. morte, ff. de nou. oper. nunc. Et eo magis attendi debet, quia experientia docet, & iure quoque cautū eſt, tormenta plerunque cogere ad mentiendum, l. 1. §. in cauſa ff. de queſt. ſoler enim iſta proteſtatio meium probare cum declaret proteſtantis voluntatem, Bart. in l. de pupillo, §. ſi quis ipſi Prætori ff. nou. oper. nunciat. Crauett. conſ. 253. n. 8. cum alijs adductis per
2 Ruin. conſ. 6. n. 1. & ſeq. lib.4. Ex qua proteſtatione etiam infertur ſubſequtam prætenſam ratificationem delicti nullum operari effectum quoniā, & ipſa meticuloſa iudicatur cum eadē timoris cauſa duraſſe videatur. [Ita in terminis argumentatur Socin. iū. cōſ. 77. n. 52. lib.1. Rolā. cōſ.2. n.90. lib. 1. metus enī ſemel illatus dicitur durare. Angel. in l. inuidiā, C. quod met. cauſ. Pariſ. cōſ. 54. nu.69. lib.4.

Et

3 Et tanto tempore durare præſumitur quouſque durat eadem timoris cauſa, Marſ. conſ. 52.nu.5. Immo nec ex interuallo purgatur, ita ſcripſit Aret.conſ.14.n.17.& ſeqq. quem ſequitur Crauett.conſ.6.nu.84. Idem dicitur
4 de confeſſione extorta eximia debilitate teſtis, que nullius eſt momenti, ſeu conſiderationis, Salic. in l.interpoſitam num. 6. C. de tranſact.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio in tormentis non ratificata non eſt attendenda.*
2 *Ratificatio debet eſſe expreſſa apud acta.*
3 *Ratificata non nocet in pœnitentia.*

CAPVT XLV.

De Confeſſione torti non ratificata in actis.

1 COfeſſio facta in tormentis, ſed in actis non ratificata, vt ſuperius dictum eſt, nullo modo eſt attendenda, Boer. deciſ. 163. num. 18. Clar. q. 64. verſ. ceterum ſi Reus, & ibi ſeruat conſuetudo, vt atteſtatur Bart. l. 1. in vltimis verbis, ff. de cuſto Reo. nec ſufficit quod tortus tacitè perſeueret illam non reuocando, ſed opus eſt, vt illam expreſſe ratificet apud acta iuxta d. cõſuetudinem, vt teſtatur Clar. poſt alios quos
3 allegat d.q. 64. verſ. eo: Immo quando eſt ratificata Reo nocere non debet in pœnitentia, ideſt quando ſuſpectus eſt de hæreſi, ideſt quando recipitur ad ſinum Eccleſiæ Simãc. Enchirid. tit. 37. de cauer. per pet. nu. 14.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ratificata ſine tormentis non præiudicat, niſi ſint certa ſigna, quod Reus deliquerit.*
2 *Ratio.*

CAPVT XLVI.

De confeſſione ratificata abſque tormentis.

1 COnfeſſio ratificata abſque tormentis ſi non continet ſigna certa, ex quibus appareat ipſum Reū deliquiſſe ipſi nullo modo præiudicare poteſt. Caſon. tract. de torm. c. 20. n. 6. Ratio eſt, quia confeſſio debet declarari ab inquiſito per ſigna, ex quibus Iudex verificetur ipſum verè fuiſſe confeſſum Franc. Canſon. d. tract. c. 21. n. 18. namque ſine ſignis non habet vim veritatis, cum quidam ſint tantæ impatientiæ, vt potius mentiri velint, quã tormẽta pati. l. 1. ff. de queſt. alias ſequeretur, vt dictũ eſt, ꝙ quis eſſet Dominus membrorum ſuorum, & poſſet facere ſe condemnare ad mortem, contra text. in l. liber homo, ff. ad l. Aquil. & in l. non tantum, ff. de pœn.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio per tortura non data copia inditiorum, vel negatis defenſionibus non præiudicat Reo. Nec alteri ab ipſo nominato.*
2 *Immo ſi non fuit poſitus ad largam ante torturam cũ termino, &c. proceſsus eſt nullus.*
3 *Etiamſi legitima inditia præceſſerint.*
4 *Etiamſi conſtaret de corpore delicti.*

CAPVT XLVII.

De Confeſſione per torturam non data copia inditiorum.

1 COnfeſſio extorta per torturam non data copia inditiorum, & denegatis defenſionibus, quamuis ratificata Reo non præiudicat, nec etiam alteri ab ipſo nominato. Imò
2 quando Reus non fuit poſitus ad largam ãte torturam cum termino ad ſe defedendum, talis confeſſio corruit, & totus proceſſus eſt nullus, text. eſt in Clem. Paſtoralis in fin. de ſent. & re iud. Marſ. conſ. 95. nu. 7. & 10. vbi quod iſto caſu confeſſio redditur nulla, etiã
3 quod legitima inditia præceſſerint. Hier Laurent. deciſ. Auinionen. 15. per tot. vbi Reus ille fuit abſolutus non obſtante confeſſione per torturam illatam denegatis defenſionibus, etiam quod conſtaret de corpore delicti,
4 & d. confeſſio eſſet adminiculata depoſitionibus duorum ſociorum criminis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio in tortura reiterata non præiudicat ſi non eſt verificata in proceſſu.*
2 *Ratio.*

CAPVT XLVIII.

De Confeſsione in tortura reiterata.

1 COnfeſſio extorta per torturam reiteratã non præiudicat cõfitenti, quãdo in proceſſu non ſit verificata, v. g. ex annotatione

fumefactionis,ſeu fracturæ oſsis capitis,Bal. conſ.77.lib.3.Alex.conſ.5.lib.1.Marſ. conſ. 14.num.24.Anton.Gomez. var.reſol. tom. 3.c.13.rubr.de tortu.reo.n.25.verſ.tertio infero,Burſatt.conſ.101.num.82.lib.2. Franc. Perſonal.de indit.& tortur. Ratio eſt, quia perniciofum eſt exemplo aliquem condẽnare, vt dictum eſt, confeſſione non verificata,& nõ conſtito de delicto,vt poſt Valer. Max.ſcribit Caſon,tract.de torment.c.20. in fin.Necnon etiam,quia natura eſt res fragilis & periculoſa, quæ veritatem fallat. l.1.§. in cauſa,ff.de quæſt.Immo dicitur,quod confeſſio extorta per torturam repetitam,quæ repeti non debebat, redditur nulla, & inualida, prout dicitur de confeſſione extorta per torturam,quæ inferri nõ poterat,Gloſ.& Doct. in l.pœn.ff.de quæſt.Marſ.in l.queſtionis.nu. 27.de quæſt.Alex.d.cõſ.5.vol.1.& quia militat eadem ratio, ergo debet eadem iuris diſpoſitio militare, l. illud, ff. ad l. Aquil.cum vulg. Immo confeſſio extorta per repetitionem tormenti vigiliarum, quod repeti non debebat,non valet,nec nocet confitenti Anton.Gomez.& alij DD.vt ſupra.

CAPVT XLIX.

De confeſsione coram ſolo Notario non præiudicante.

CONfeſſio facta in tortura corã Notario abſque præſentia Iudicis non præiudicat Gloſs.l. iubemus, in verb. aliud iudicium,C.de lib.cauſ.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſus in tortura dicens ſe erraſſe in facto auditur.*
2 *Ratio.*
3 *Error poteſt deduci vſque ad ſententiam. Ratio.*
4 *Aliud in errore iuris deducendo.*

CAPVT L.

De confeſsione in tortura dicentis erraſſe.

1 CONfeſſus in tormentis quamuis perſeuerauerit ſi dicat ſe erraſſe in facto auditur ſecundum Gand.de maleſ. tit.de queſt. verſ. quod ſi alleget ſe erraſſe, quia non dicitur confiteri,qui errauit,l.non fatetur, ff.de
2 confeſs. & talis error non conſueuit obeſſe vſque ad ſententiam, l. error, C. de iur. & fact.ignor.l.2 C.quotum appellat.non recip. Ratio eſt, quia ſi condemnatis ex confeſſione perſeuerata etiam poſt ſententiam probãdo de eorum innocentia, quamuis errauerint datur abſolutio l.1.§. ſi quis vltro, ff.de quæſt. multo fortius debet audiri volens probare de ſuo errore ante ſententiam. Verũ ſi errauerint in iure,non poſſunt contra eorũ confeſſionem venire d.l.error.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio ex proceſſu informatiuo non iuſtificata non eſt attendenda.*
Ratio.

CAPVT LI.

De Confeſsione non iuſtificata.

1 CONfeſſio non comprobata, nec iuſtificata ex proceſſu Informatiuo non eſt attendenda Gram.deciſ.2.num.38.poſt concordantes,quos refert. Ratio eſt,quia delicto non iuſtificato,confeſſio ex inde manata eſt nulla, & non ſufficit ad condemnationẽ, Boſs.tit.de delic.num.25.

SVMMARIVM.

1 *Pluries faſſus in eodem conſtituto, & eodem tempore,non dicitur perſeuerans.*

CAPVT LII.

De confeſſione in eodem conſtituto.

1 CONfeſſio in eodem conſtituto, & vnico tempore facta dicitur vnica,& non poteſt dici perſeuerata,etiamſi pluries Reus faſſus fuerit,nempe coram notario affirmatiuè, & coram Iudice negatiuè,tradit Gloſ. in fin. in l. 4. ff, de pignor. act. Bald. rubr. de nou. Cad.comp.num. 10.col.fin.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio principalis de credulitate probat.*
2 *Eo magis ſi de proprio facto.*

CA-

CAPVT LIII.

De Confeſsione per credulitatem.

1 CОnfeſſio principalis de credulitate probat ſicut confeſſio de veritate, Gloſs. communiter approbata c. ex litteris, de iureiur. n. 10. & eo magis id procedit, quando non de facto alieno, ſed de proprio ipſius principalis tractatur.

SVMMARIVM.

1 *In crimine hæreſis non ſufficit ad condemnationem ſola confeſsio Rei.*
Dantur defenſiones ad opponendum contra illam.

CAPVT LIV.

De Confeſsione in crimine hæreſis.

1 COnfeſſio ſola Reorum in crimine hæreſis non ſufficit ad condemnationem, Muſcatell. in prac. pag. mihi 27. & ſeq. n. 10. & 26. Ideo ipſis dandæ ſunt defenſiones, & ſi quid voluerint apponere aduerſus eam audiendi erunt; ne iniuſtè vnquam ſe damnatos conquerantur; nam & contra propriam cõfeſſionem multa quidem poſſunt opponi, Clar. in prac. crim. §. fin. q. 55. & præcipue verſ. ſed pone, & q. 64. verſ. ſin antem Reus, Simanc. de Cathol. inſtit. tit. 17. de defenſ. reor. n. 53. & aliquot ſeqq. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 447. comm. 28. col. 1.

CAPVT LV.

De Confeſsione non præiudicante in altero iudicio.

COnfeſsio emanatã in iudicio ciuili probat etiam in iudicio criminali, ita Bal. & Alex. in l. 2. C. de confeſs. cum alijs adductis per Capic. deciſ. 179. n. 3. vbi confeſſio in vno iudicio facta præiudicat in alio, & Seraph. deciſ. 975. nu. 3.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio vera non ſufficit ad exequendam condemnationem per ſententiam contumacialem.*
Ratio.

CAPVT LVI.

De confeſsione vera, & de condemnatione non exequenda.

1 COnfeſſio vera delicti ſicut non ſufficit ad condemnandum, multo minus ſufficere debet ad exequendam condemnationẽ per ſententiam contumacialem, cum maioris ſit præiudicij exequi ſententiam, quam condemnare, & iſta iuris determinatio eſt clara, aperta, & indubitata, vt oſtendit Alex. conſ. 19. col. 1. lib. 7. Boſs. tit. de delict. num. 15. vbi quod hoc nullam habet difficultatẽ, ſeu dubitationem, Clar. q. 55. verſ. poteſt etiam.

SVMMARIVM.

1 *Conuictus, & confeſſus appellare an poſsit, & quando.*

CAPVT LVII.

De Confeſsione conuicti.

1 QVoad confeſſionem factam ab aliquo conuicto dicitur, quod conuictus poteſt appellare, quando adducit aliquam cauſam per quam offuſcatur eius confeſſio, ſeu offuſcatur querelantis confeſſio, & probatio contra ipſum exiſtens, Bal. in l. 2. nu. 2. verſ. item quia, C. quorum appellat. Farinac. q. 101. num. 143.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio facta per metum à muliere carcerata ei non præiudicat.*
Ratio.

1 *De confeſsione mulieris per metum.*

1 COnfeſſio facta per metũ à muliere carcerata ei non præiudicat, tum quia talis ſolus metus eſt ſufficiẽs in muliere ad eius excuſationem, l. qui in carcerem pen. ff. quod met. cauſ. Gram. vot. 30. n. 3. Rolan. conſ. 2. n. 46. & ſeq. lib. 1. tum etiam quia d. confeſſio non dicitur ſpontanea, ſed facta metu tormentorum, tradit Anchar. conſ. 120. Barbat. conſ. 70. vol. 4.

CAPVT LIX.

De confeſsione eius qui non petijt dilationem.

CONfeſſio facta ab aliquo, qui non petijt dilationem, non exigit, quod ſtatim ſit à Iudice morti tradendus, ſed debet interponi aliquod interuallū, vt cognoſcatur perſeuerantia, Boſs.de confeſs. n.3.

CAPVT LX.

De confeſsione ex leuitate.

CIrca confeſſionem factam ab aliquo ex quadam leuitate, dicitur, quod Iudex debet dare dilationem, etiamſi non petatur, Boſs. tit.de confeſs. n.11.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſus poteſt ſe ex interuallo excuſare.*
2 *Fallit.*
3 *Poteſt reuocare confeſsionem ob errorem, & probare innocentiam.*

CAPVT LXI.

De Confeſsione ſimplici, & excuſatione ex interuallo.

1 COnfeſſus ſimpliciter ex interuallo ſe excuſare, & v.g. dicere, quod fec t homicidium ad ſui defenſionem;
2 niſi veniat contra ſuum iuramentum Boſs. tit. de confeſs. num. 34. Additur etiam quod d. confeſſus ſimpliciter vbi generalitas iuramenti nō admitteret excuſationem poteſt confeſſionem à ſe factam reuocare docendo errorem. Et
3 licet non reuocaſſet, ſed negaſſet ſimpliciter, tamen probando innocentiam admitteretur, Boſs.tit.de confeſs. Reo num.4.

CAPVT LXII.

De confeſſione criminis de quo non fuit interrogato.

CIrca confeſſionem factam ab aliquo de delicto, de quo non fuit interrogatus, non videtur ex ea poſſe damnari, quia dicta confeſſio præſumitur ſuſpecta Boſs.tit.de indit.& conſiderat. ante tortu.nu.14.

SVMMARIVM.

1 *Nominatus à cōfeſſis delictū nō poteſt torqueri. Ratio.*
2 *Poteſt inquiri.*

CAPVT LXIII.

De nominato à pluribus.

QVoad confeſſionem factam ab aliquibus de aliquo delicto dicitur, quod ſi
1 plures ſint licet nominent aliquem participaſſe cum eis de delicto commiſſo non videtur propterea ob d. confeſſionem torquendus, cum vna ſit tantummodo qualitas inditij l. fin.C.de accuſat. Bal. l. quoniam liberi nu.2. C.de teſt. Gram.conſ.61. poſt num.1. vbi dicit, quod ſi plures ſint confitentes nihil probant niſi ad inquirendum, Natt. conſ. 298.nu.9.in fin.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſus de ſe ipſo non probat contra alios.*
2 *Fallit ad inquirendum.*
3 *In crimine hæreſis facit ad præſumptionem inducendam.*
4 *Fallit quando adſunt aliæ præſumptiones.*

CAPVT LXIV.

De non credendo confeſſo de ſe ipſo quoad alios

1 COnfitens de ſe ipſo non creditur in alios ideſt ſuper crimine cōſociorum Gloſs. 2. in c.1. de confeſs, Bal.in l. quoniam liberi nu. 2. C. de teſt. & per l. fin. C. de accuſat.
2 ſed probat tantum ad inquirendum, Gram. conſ.61. poſt nu.1. & deciſ. 28.poſt. nu.17. Natt. conſ.298. nu. 9.in fine, prout etiam in
3 crimine hæreſis confeſſus de ſe creditur tantum contra conſocios quoad præſumptionē faciendam, non autem ad conuincēdum, niſi
4 aliæ adſint præſumptiones, quia ſi adſint valet confeſſio. d. Gloſ.2. Lucer. Inquiſit. in verb. confeſſio nu. 8.

NOTANDA.

I.

De non condemnando confeſſum in tormentis.

OB confeſſionem extortã per tormenta, vt ſupra dictum eſt peſſimũ eſt quemquam iudicare immo ab omni humanitate alienũ .s q.6.c.1.Gloſs.Hippol.& alij in l.1. §.Diuus Seuerus, ff. de quæſt.

II.

De confeſſione verificanda.

COnfeſſio eſt verificanda in omnibus delictis etiam occultis, & difficilis probationis, ac etiam conſtare debet de corpore delicti confeſſati ſaltem per partis querelam, & alias coniecturas,& præſumptiones, ſcripſerunt Boſs.in tit.de delict. nu. 20. Foller. in prac. crim. in verb. capiant informationem nu.78. verſ.fallit tamen, vbi amplius requirit coniecturas validas,& à iure approbatas, Gabr.concl.17.n.14. Clar.in pract.q. 60. in princ. vbi quod iſto caſu maiores requiruntur probationes.Nec mirum,nam quod quis ſine aliqua probatione, aut coniectura poſſit ex ſola confeſſione damnari,etiam in delictis occultis, & difficilis probationis prorſus à iure reprobatum eſt, vt videre eſt apud eundem Boſs.tit.de delict.nu.15. & Clar. q. 55. verſic.poteſt etiam, Cephal.conſ.230. n.11. lib.2. Roland. conſ.51.n.13.lib.1. cum alijs infinitis,qui adduci poſſunt, Farinac.in tit.de Inquiſit.n.15.nam vt dictum eſt,perniciofum eſt quem exemplo damnare. Caſon.tract.de torment.c.20.in fin.qua quidem ex re Iudex debet in quantum poteſt ſtudere, vt verificentur delicta confeſſata eſſe vera,ita Batt.in l.2.§.ſed ſi ſibi,ff.ad Sillan.& in furtis,homicidijs, & ſimilibus debet mittere Notarios ad illa verificanda, alias damnat innocentes, & damnat animam ſuam, & corpus,ita Ang. tract. de malefic.in verb. & veſtem cæleſtem abſtulit, verſ.quid ſi quis confiteatur,nec diſſentit Bal.in Auth.ſed nouo iure col. 3. verſ. ſed pone, quod ſi aliquis, C. de ſeruis fugit. vbi quod ſi non conſtaret de delicto niſi per ſolam confeſſionem, inquiſitus puniri non debet, & tanto magis id dici debet, quando nulla apparet verificatio Val. Max. quem allegat Caſon. trac. de tormen. c. 20. in fin. Farinac. tit.de inquiſit. n. 15.

III.

De tranſactione non inducentem confeſſionem.

COnfeſſio delicti non dicitur facta, quãuis fiat tranſactio cum Fiſco, quando v.g. Pater, ſeu frater inquiſiti pro ipſo vna vice Fiſco pecuniam offert. Ratio eſt, quia cum agatur de capitali crimine, vnicuique licet tranſigere,& quomodocunque ſanguinem ſuum redimere l.1.ff.de bon.eor.qui ãte ſent. &c.ex quo ſequitur concluſio,quod ex compoſitione nulla oritur confeſſio nec expreſſa, nec tacita, nec præſumpta, per Cyn. Bal. Caſtren.& Io.Fab. in l. tranſigere, C.de tranſac. cum alijs adductis per Gabr. lib. 7. concl.23.nu.1.& ſeq. Foller.in prac.crim. in verb.etſi confitebuntur il 1.nu. 45. Gomez. tract.de delict.tit.de homicid. ſub n.54.

IV.

Quomodo ſit verificanda confeſſio.

COnfeſſio quæcumque ſiue per torturã, ſiue ſpontanea verificari debet in circumſtantijs ſubſtantialibus, & qualitatib. Ratio eſt,quia non ſufficit ad aliquem condemnandum, quando v. g. quis faſſus fuit occidiſſe cum enſe exiſtente in tali loco ſanguine aſperſo, etſi reperiatur non reperiatur ſanguine aſperſus,tradit Marian. Soc.c.qualiter,& quando il 2.n.975.de accuſ. vbi latè, & benè admonet Iudices,vt bene inueſtigent omnes qualitates,& circunſtantias delicti cõfeſſati,vt cognoſcant,an Reus verum dixerit, Pariſ.de Put. in trac.de ſyndic.in verb. confeſſio c.1.nu.5.& 9.fol. mihi 150. vbi dicit, quod quidam Commiſſarius, qui Reum non verificata confeſſione ſua condemnauit,ſtetit in magno periculo, ne & ipſe damnaretur, Marſ.conſ. 14.n.17. & ſeq.& conſ.22.nu. 9. Brun. de indic. & tortur. par. 2.q.6.num.13. Franc. Caſon.trac. de torment.c.1. Rubr. de confeſs.in torm.nu.1.& ſeqq. Foller.in prac. crim.in verb.etſi confitebuntur il 2.ſub nu.5. verſ. & idem ſicut Iudex n.316.Burſatt.conſ. 201.n.29.& ſeqq.lib.2. Bertaz.conſ.29.n.5. lib. 1. ex quibus ſine dubio apparet hanc cõcluſionem communiter ab omnibus approbatam eſſe,etſi aliter diceremus, declararetur abſurdum, quod eſſet in poteſtate hominis cõfiteri maria, & mõtes, & prout dicũt DD. ſe ne-

ſe necare, & morti tradere contra text. in l. liber homo, ff. ad l. Aquil. quod procedit etiã in delictis occultis, & difficilis probationis, Bal. in auth. ſed nouo iure col. 2. in fin. verſ. ſed pone qui cõfiretur, Caſtren. etiam col. 2. verſ. aduerte tamen, C. de ſeru. fugit. Gram. deciſ. 48. loquens de Mariolis, qui fatentur multa furta, quæ quidem ſupradicta concluſio procedit etiam quando carcerati fuerunt immoderate torti, & ſunt varij in circunſtantijs, eorum confeſſiones non verificatæ non præiudicant, ita Pariſ. de Put. d. tract. & d. verſ.

V.

De Confeſsione inducente infamiã.

COnfeſſio propria inducit malam famã, Gloſ. ab omnibus approbata l. ſed ſi poſſeſſori, §. fin. in verb. probatum eſſet, ff. de iureiur. Gram. conſ. 34. num. 6.

VI.

De Confeſsione non habenda pro explorato facinore.

COnfeſſiones non ſunt habendæ pro exploratis facinoribus, facit tex. in l. 1. §. Diuus, ff. de quæſt. Immo non dicuntur propriè confeſſiones, Boſſ. tit. de conuict. nu. 8. Ratio eſt, quia in criminalibus probationes debent eſſe luce meridiana clariores, l. ſciant cuncti C. de probat.

VII.

De concordandis confeſsionibus.

COnfeſſiones ex præcedentibus, & ſubſequẽtibus, ſunt interpretãdæ, vt nihil contrarietatis in ſe contineant Bal. in l. cum falſa, C. de iur. & fact. ignor. nu. 9. Iaſ. ibidem n. 4. Aym. cõſ. 214. n. 17. Foller. in pract. crim. 2. par. 3. par. verſ. & ſi cofitebuntur n. 1.

VIII.

De confeſsione interpretanda pro inquiſito.

COnfeſſio inquiſiti ſemper eſt interpretãda ad eius fauorem, Argum. notatorũ in l. inter ſtipulantem, §. 1. ff. de verb. oblig.

IX.

Quod petens gratiam non dicitur confeſſus.

COnfeſſio delicti non dicitur facta quãdo quis perit gratiam, nec Iudex poteſt dicere volenti vti gratia impetrata quod fateatur delictum alias non vteretur dicta gratia, Boſſ. de remed. ex ſola Clem. Princi. n. 29.

X.

Quis contumax non dicatur confeſſus.

PRo confeſſo non habetur, qui non tenetur comparere vigore contumaciæ, ita Bal. in c. de iudic. Nouell. de bannit. 2. par. 1. temporis q. vbi quod ita pluries obtinuit, conſuluit, & iudicare vidit.

XI.

Quod confeſſus poteſt corrigere errorem ſuum.

COnfeſſus quando non poteſt ſe excuſare poteſt corrigere ſuum errorẽ, Boſſ. tit. de confeſſ. nu. 35. quia non poteſt ſe excuſare ea excuſatione quæ perimit ſuam confeſſionem, Boſſ. tit. eo nu. 34.

XII.

Confeſsio perſeuerata.

COnfeſſio debet eſſe cum perſeuerantia Boſſ. tit. de confeſs. num. 4. immo debet eſſe veriſimilis cũ perſeuerantia, & à Iudice debet dari dilatio idem Boſſ. eo. tit. nu. 13.

XIII.

Confeſsio in tormentis ſecunda non eſt inditium.

COnfeſſio ſecunda in tormentis facta nõ eſt inditium. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 485. comm. 30.

XIV.

Quando habenda fides confeſsioni.

COn feſſioni Rei non eſt ſemper habenda fides Boſſ. tit. de confeſs. n. 4. immo eidem non eſt ſtandum quando Fiſcus non probat

probat delictum fuiſſe commiſſum. not. c. auditis de præſcript. quia de corpore delicti cõſtare debet, Farinac. tit. de Inquiſit. num. 15. Quin etiam d. confeſſioni non eſt fidendum, cui nulla veriſimilitudo comes eſt. Vulpell. conſ. 6. nu. 6.

XV.

De confeſſione habente Aduerſarium contradictorem.

CONfeſſioni Rei ipſi nocet, ſeu ad condemnandum, ſeu ad torquendum, vel ad pœnam extraordinariam niſi Aduerſarius contradixerit, ſcripſit Bal. l. cum precum, ff. de lib. cauſ. Ratio eſt quia in confeſsione dicitur quis quaſi contrahere, & talis quaſi cõtractus non celebratur inter diſſentientes, refert, & ſequitur Lanfranc. in repetit. c. quoniam contra nu. 33. in fin. de probat.

XVI.

Innocentia ſuperat confeſſionem.

COnfeſſio Rei non attenditur ſi poſt eam conſtet per teſtes de innocentia d. Rei, Boſs. tit. de conf. n. 70.

XVII.

De Confeſſione ex præſumptione.

COnfeſſio ex præſumptione reſultans magis ad torquendum, quam ad condemnandum ſufficit, Boſs. tit. de confeſs. num. 85.

XVIII.

De ſola confeſſione cum querela.

COnfeſſio ſola cum querela ſine cognitione in genere non ſufficit ad condemnandum Muſcatell. pag. mihi 13. n. 47.

XIX.

Cum non conſtat de corpore delicti.

COnfeſſio de homicidio facto non ſufficit niſi conſtet de corpore mortuo, Muſcatell. pag. mihi 27. n. 10. & 26.

XX.

De Confeſs. cui natura repugnat.

COnfeſſioni cui natura repugnat, haud ſtandum eſt, nec ei, quæ veriſimilis non eſt, l. ſi is, §. vlt. ff. de interrogat. act. c. quia veriſimile, de præſump. Simanc. Enchirid. tit. 29. de confeſs. n. 3.

XXI.

De Torto an ſit retorquendus.

COnfeſſionem factam in tormentis reuocans ſi ſufficienter fuit tortus, & reuocet eſt dimittendus, ſi non fuit ſufficiẽter tortus, eſt retorquendus, Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 485. comm. 39.

XXII.

Confeſſio quando reuocanda.

COnfeſſionis reuocatio non admittitur, vt ſupra dictum eſt, niſi docto de errore, etiam quod ſit ſponte facta, l. de ætate, §. fin. ff. de interrogat. act. Brun. de indit. n. 7. q. 6. 2. par. principalis, Boſs. tit. de rortu. num. 49. Verum d. confeſſio reuocari poteſt etiã quãdo perſuaſione Aduerſarij, & ſub ſpe veniæ, & impunitatis fuit facta, tenet Alex. conſ. 47. n. 16. lib. 1. Hippoll. 1. 5. quæſtioni n. 12. de quæſt. vbi dicit, quod ſicut iuramentum dolo extortũ non poteſt nocere iuranti, ideo eadem ratione confeſſio dolo extorta non debet nocere confitenti, immo ſi d. confeſſio incontinenti reuocetur, non requiritur erroris probatio, Boſs. tit. de confeſs. n. 66. immo d. confeſſio poteſt reuocari ſi metu tormentorum fuit facta, idem Boſ. tit. eo. n. 73.

XXIII.

Confeſſio in tortura quam ſit probatio,

COnfeſſio facta in tortura non eſt niſi ſemiplena probatio, Bal. in l. bonæ fidei, verſ. item quæro de confeſſione facta in tormentis, C. de reb. credit. per Gloſ. in l. 2. de cuſto. reo. ideo ſicut inditia alia, quæ faciunt ſemiplenam probationem regulariter purgantur per tormenta, ita, & hoc Barr. in l. fin. ff. de qæſt. & hoc intelligitur, quando Reus ipſam

Digitized by Google

ipſam ratificare nolit, vt ſupra dictum eſt, Bart.in l.vnius §.ſolus in vltimis verbis ff. de quæſt.ſed ſi tortus reuocauit dictam confeſſionem dicitur purgaſſe omnia inditia contra ipſum exiſtentia.

XXIV.

Confeſſio non creat delictum.

Confeſſio delinquentis non poteſt facere delictum id quod non eſt delictum, Marſ.in l.1.§.1.col.fin. n.33. ff.ad l. Cornel. de ſicar. Gram.conſ.36. n.4.

XXV.

Confeſſio debet eſſe inuulnerabilis.

Confeſſio debet eſſe inuulnerabilis, ſicut debet eſſe inuulnerabile inditium quod ſufficiat ad torturam, Boſs.tit.de confeſs.per tort. n.25.

XXVI.

De verificando delicto.

Confeſſio ex defectu probationum non ſufficit ad probandum corpus delicti, Bart.l. Diuus,ff.de milit.teſtam.lib.1.§. Diuus, ff. de quæſt. vbi non verificato delicto non eſt ſtandum confeſſioni nudæ.

DE CONFESSIONE REI Pro Fiſco.

SVMMARIVM.

1 *Regula quod confeſsio etiam ſponte facta, & ſola,non ſufficit niſi conſtet de delicto, non Procedit in crimine, de quo non remanet veſtigium.*
2 *Lex 1. ad Sillan. non eſt trahenda ad alios caſus.*
3 *Confeſſio de vno modo delicti non probato trabitur ad alium modum probatum.*
4 *Secus in teſtibus.*
5 *Non obſtante ineptitudine libelli poteſt ex confeſſione ſequi ſententia condemnatoria ſuper eo,quod à principio non fuit deductum.*
6 *Nulla eſt maior probatio quam confeſſio.*
7 *In crimine hæreſis ſufficit ad condemnandũ ſola confeſſio.*
Ratio.
8 *Fruſtra dantur defenſiones Reo contra teſtes quando conſtat de delicto.*

CAPVT I.

De confeſsione ſola delicti cuius non manent veſtigia.

1 QVOAD confeſſionem ſolam Rei dicitur, quod quando delictum eſt tale,quod oculis diſcerni nõ poſſit, nempe quod fuit factum de nocte, de quo nulla remanent veſtigia,ſiue etiam,quod fur tum fuit factum de nocte, non procedit Regula l.1.§.item illud ad Sillan. nempe quod confeſſio ſola Rei etiam ſponte facta non ſufficit,niſi conſtet de delicto,quia dicta regula præſupponit delictum eſſe huiuſmodi, vt de eo Iudici liquere, ideſt liquido conſtare poſſit,vt patet ex dictione liquere, qua merito iuriſconſultus vſus fuit. Et ob id alias non ab re dictum fuit, ſpeciale eſſe in ſeruis, & aduerſus eos etiam abſque alijs inditijs habeatur quæſtio, cum liquet Dominum ſcelere peremptum d. §.item illud. Nec di-
2 ſpoſitio d. legis ad alios caſus,quibus de delicto difficile conſtare poteſt eſt facile trahenda, alias quamplura delicta aduerſus publicam vtilitatem,& vulgatas regulas impunita tranſirent, l.licitatio,§. illicite,ff.de publ. Vnde merito docebat nos Bart.in l.ſi quando in fine, C.vnde vi. furtum,de quo facilius quã de oſculo violento conſtare, poteſt probari poſse à familiaribus, qui noctu domi ſenſerunt furem,& res, quæ à Domino ſubtractæ dicuntur domi viderunt, & quas poſtea non reperierunt,vel qui viderunt capſam,vel hoſtium fractum, & ex ſimilibus argumentis,& coniecturis de delicto ſatis conſtare oſtendit. Bart. in l. ſi quis ex argentarijs, §. fin. ff. de edend.& clarius in l. fin. in princip. & prope fin. ff.de quæſt.Vulpell.conſ.147.n.6.& ſeq. & ad maiorem declarationem huiuſmodi
3 datur caſus. Accuſatur Titius, ſiue contra eum

cum inquiritur, quod percuſſit Sempronium in collo, & probatur quod in facie, poteſt ferri ſententia condemnatoria, quando probetur per confeſſionem Rei, quia ibi non curamus modum, & formam accuſandi, vel inquirendi. vt poſt not. per Innoc. in c. cum ſuper, extra de confeſs. & in c. per inquiſitionẽ,
4 extra de electio. licet quando probetur per teſtes id quod includitur in accuſatione non poſſit includi in probatione, quia eſſet impertinens; Vnde ad propoſitum factum eſt iterabile, & ad poſitionem vnius, non ſequitur poſitio alterius. Vnde cum ſententia abſolutoria non pariat executionem rei iudicatæ ſuper altero, ſequitur merito quod condẽnatoria non poteſt ferri, quia non includit in hoc iudicio, nec ſuper eo fuit lis conteſtata, & plus dicit Bald. quod iſtæ probationes in alio iudicio nõ probãt, quia apparẽt receptæ lite nõ cõteſtata, cũ alia lege ſit cautũ, & alia lege ſit probatũ, tandẽ allegat not. per Bart. l. denunciaſſe, §. quod tamen. ff. de adult. & recte dabat mirabilẽ iſtam limitationem.
5 Vt confeſsio ſit tantæ efficaciæ quod ſi libellus ſit ineptus, vel proceſsus ſit ineptus, tamẽ probatio facta per confeſsionem operatur hoc, quod ſententia condemnatoria poteſt ferri ſuper eo, quod non fuerat deductum à principio, & eſt maxima limitatio ad dicta Bart. & aliorum d. l. denunciaſſe. §. quod tamẽ in princ. de adulter. Immo Angel. dicebat, quod Bart. multum eleganter loquebatur, Auguſt. de Angel. tract. malef. in verb. qui D.
6 Iudex num. 8. Nec mirum quia confeſſio Rei inter omnia probationum genera primum obtinet locum, l. proinde la 2. in fin. ff. ad l. Aquil. Director. Inquiſit. 3. par. pagina mihi
7 445. comm. 27. col. 1. Quin etiam in crimine hæreſis ipſa ſola ſufficit ad condemnandum, Ratio eſt, quia cum hæreſis crimen mẽte concipiatur, & in animo lateat, plerunque non poteſt aliter probari, quam per propriã confeſſionem, Bald. in l. ſi quis non dicam rapere, C. de Epiſc. & Cleric. quam ſequitur Felin. in cap. auditis de præſcript. & Nicolaus Arelatanus tract. de hæret. notab. 2. & Franc. de Ponzinib. tract. de lamijs n. 32. & 70. quia ſuperfluum videtur eſſe concedere defenſiones Reo ad dicen. cõtra teſtes quoties de delicto conſtat per propriam confeſſionem, ita Vmbertus Coratus in opere iudiciali verb. defenſiones. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 447. comm. 28. col. 1.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio ſpontanea non reuocata ſufficit ad condemnandum.*

2 *Etiamſi non conſtet de delicto.*

CAPVT II.

De Confeſſione ſpontanea.

1 Confeſſio ſpontanea ſi non fuit reuocata ſufficit ad condemnandum abſque alia
2 ratificatione Boſſ. tit. de confeſſ. nn. 2. Immo etiam ſi non conſtet de delicto, idem. Boſs. eo. tit. nu. 19.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſus qualificatiuè torqueri poteſt ad veritatem eruendam.*

2 *Confeſsio qualificata poteſt acceptari reiecta qualitate: limita ſi habet præſumptiones iuris contra ſe.*

3 *Confeſſio ex contumacia intelligitur etiam reſpectu qualitatum.*

CAPVT III.

De confeſſione qualificata.

1 Confeſſio qualificata facta ex qualitate, quæ tendit ad variationem, ſeu diminutionem delicti qualiter noceat, vide Boſſ. tit. de confeſſ. nu. 24. ſed confeſſus qualificati ad eruendam veritatem torqueri poteſt, idẽ
2 Boſs. d. tit. num. 27. & dicta confeſſio facta cum aliqua qualitate poteſt acceptari reiecta qualitate, ſi is, qui confitetur habeat præſumptionem iuris contra ſe, Boſs. tit. de part. ſup-
3 poſ. num. 17. Additur etiam, quod confeſſio facta proueniens ex contumacia intelligitur etiam reſpectu qualitatum Boſs. tit. de banni nullit. num. 4.

CAPVT IV.

Quæ accuſatio non admittatur.

Confeſſus cum excuſatione licet poſſit ſe excuſare ex interuallo, non tamen poteſt ea excuſatione, quæ perimit confeſſionẽ, Boſs. tit. de confeſs. num. 34.

CAPVT V.

Confeſſum non appellare.

Quoad confeſſionem factam in iure dicitur quod talis confeſſus non auditur appellans Gloſs. ſingul. verb. vel. de quo, in c. Romana de appell. lib. 6. Gemin. ſuper d. Gloſ. vbi dicit, quod in confeſſis nullæ ſunt partes iudicis niſi in condemnando l. proinde la 2. in fin. ff. ad l. Aquil. & Gloſs. 2. in c. 1. de accuſ. lib. 6. & facit c. per tuas de probat. Lucer. Inquiſit. in verbi accuſatio. num. 12.

CAPVT VI.

An & quæ confeſſio probetur per vnicum teſtem remiſſiuè.

Confeſſio facta pro parte abſente an probetur per vnum teſtem, vide Ioſeph. Ludou. deciſ. 9. nu. 16. & ſeq.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio incidenter facta non ſufficit ad condemnandum*
2 *Fallit quando tangit crimen quod eſt principaliter deductum.*

CAPVT VII.

De Confeſsione incidenter facta.

1 Confeſſio facta principaliter ſufficit ad condemnandum, ſecus ſi incidenter,
2 Boſs. tit. de confeſſ. num. 41. tamen confeſſus incidenter punitur quando confeſſio tangit crimen, quod principaliter eſt deductum Boſs. d. tit. num. 42.

CAPVT VIII.

De Confeſsione geminata remiſsiuè.

Quoad confeſſionem geminatam vide Ioſeph. Ludou. deciſ. 9. nu. 18.

CAPVT IX.

Quod confeſsio falſi in iudicio ciuili noceat in criminali.

Confeſſio facta de falſitate ſuper exceptione per Reum in iudicio ciuili propoſita nocet in iudicio criminali, Boſs. tit. quomodo procedatur per except.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſus non poteſt reuocare confeſsionem.*
2 *Si reuocatur error allegandus eſt.*
3 *in crimine hæreſis non licet reuocare confeſſionem.*
Ratio.
4 *Fallit remiſsiuè.*
5 *Confeſſus vi tormentorum, & altero die reuocans confeſsionem, an ob id iterum torqueri poſsit remiſsiuè.*
6 *An bis tortus, bis confeſſus, & reuocans confeſsionem tertio poſsit torqueri.*

CAPVT X.

De Confeſsione non reuocanda.

1 Confeſſus non poteſt reuocare ſuam confeſsionem, præcipuè ſi deliberatè confeſſus eſt, & non calore iracundiæ Innoc. in c. per inquiſitionem de elec. Gemin. in c. 1. de
2 accuſat. circa princip. & vbi reuocatur error
3 allegandus eſt, Boſs. tit. de confeſs. num. 64. Immo dicitur, quod Reo præcipue in crimine hæreſis, iuxta iuris regulam confeſſionem reuocare non licet, namque nimis indignum eſt vt quod ſua quiſque voce faſſus eſt, id reuocet, ac ſibi ipſi aduerſetur, & eo magis, quia prima confeſsio ſolet eſſe iurata, l. generalr, C. de non num. pec. l. 1. C. de confeſs. licet aliquibus caſibus reuocari poſſit, Simāc Euchirid. tit. 29. de confeſſ. nu. 4. & ſeq. Imò dicitur, quod confeſsio in crimine hæreſis reuocari non poteſt poſt actum pœnitentiam, ſed confeſſus puniri poteſt, vt impenitens, vel certe tanquam temerarius. Argum. l. famoſi, ff. ad l. Iul. Maieſt. l. ſi duo Patroni, §. vlt. de iureiur. Galder conſ. 2. de hæret. idem Simanc. d. tit. num. 4. & ſeq.
5 Quin etiam confitens vi tormentorum, & cōfeſſionem altero die reuocans an ob id iterū tor-

torqueri poſſit, Vide eundem Simanc. in Enchirid. tit. 52. de torment. nu. 43. Immo confeſsionem reuocans bis tortus, bis confitens, An tertio ſit torquẽdus vide eundem Simãc. d. tit. & d. n. ac etiam ſeqq.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio reuocata in duplicationibus non attenditur.*
2 *Quando fiat confeſſus indignus beneficio reuocationis.*
3 *In continenti acceptata non poteſt reuocari.*

CAPVT XI.

De confeſsione reuocata in duplicationibus.

1 Confeſsio reuocata in duplicationibus non attenditur. Dy. in l. non fatetur, ff. de confeſs. Cyn. Bar. l. error, C. de iur. & fact. ignor. Soc. Iun. conſ. 3. n. 2. Egid. Bella. deciſ. 693. Vulpell. conſ. 92. nu. 10. & 11. maximè
2 quando Reus negare audeat ea, quæ Iudice dictante ſcripta fuerunt, quia vti mendax reuocationis beneficio indignus efficitur, iuxta nor. l. eum qui, ff. de iureiur. & maximè etiam quando incontinenti eam acceptauit, & ad ſui commodum allegauit Alcia. de præſump. reg. 3. præſ. 21. nu. 8.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio coram incompetente quãdo valeat.*
2 *Quando non poſsit reuocari.*
3 *Valet vt extraiudicialis.*
4 *An faciat inditium ad torturam remiſsiuè.*

CAPVT XII.

De confeſsione coram incompetente.

1 Confeſſio facta coram Iudice incopetente valet vbi iuriſdictio eſt progoga-
2 bilis Boſs. tit. de confeſs. num. 52. immo d. confeſsio reuocari non poteſt niſi facta plena probatione erroris Boſs. tit. eo. n. 55. Quin
3 immo non eſt nulla, ſed valet vt confeſſio
4 extraiudicialis Boſs. d. tit. num. 56. & an faciat inditium ad torturã, vide Clar. in pract. crim. §. fin. q. 21. verſ. ſed hæc quæro Director. inquiſit. 3. par. pag. mihi 599. col. 2.

SVMMARIVM

1 *Confeſsio ſacramentalis non prodeſt ad minuendam, vel euitandam pœnam in iudicio contenſioſo,*
2 *Quæ pœna in blaſphemantes.*

CAPVT XIII.

De confeſsione ſacramentali.

1 Confeſſio pœnitentialis non debet attẽdi, quia v.g. blaſphemanti nõ prodeſt pax à Parocho habita; ſi pœna, propter pacẽ minuatur, quia non eſt in quotidiana praxi namque effectus temporalis pœnæ & pœnitentiæ tendunt ad diuerſa, & vnus cum altero non confunditur Gloſ. c. de his de accuſatr. Nec probari vidi, quod abſolutio in pœnitentiali foro facta per omnia eundem effectum operetur quem in iudiciali & cõtra Bart. conſ. 167. incip. Miniſter fratrum de Obſeruãtia reperi. Ball. l. iuſiurandi, ff. de iure iur. & in l. accuſationem, C. de his qui accuſ. non poſſ. n. 6. Catald. Scind. n. 131. & à dicto Bart. diſſentientes. Credo tamen Statuti Verba caſum hunc non comprehendere, & blaſphemantes Statuti beneficio non gaudere, Flor. l. 2. C. de. reb. & in odium blaſphemantium facile admittendum, in quos ne dum ſtatuta omnia animaduertunt, ſed ius ciuile etiam pœna mortis, Vulpel. q. 26. n 2.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſus, & conuictus non appellat.*
2 *Declara.*

CAPVT XIV.

Confeſſus, & conuictus non appellat.

1 In confeſſione facta à confeſſo, & conuicto non datur appellandi locus, Bal. l.
2 obſeruare n. 11. C. quorum appell. non recip. dicens, quod quis, aut eſt confeſſus, & conuictus, & tunc non poteſt Iudex appellationem admittere etiam ſi velit, iuxta text. ibi, aut eſt confeſſus tantum, & ſponte, & poteſt ſi velit appellationi deferri, & ſententiam priuſquam inhibeatur, executioni mãdare, & ita conſuetudine ſeruari idemmet ſentit in l. 1. num. 24. C. de confeſſ. in l. 1. n. 10. C. ne ex delict. defunct. Vulpell. conſil. 137. num. 4.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio quam minis ſeu pollicitationibus facta valeat.*
2 *Confeſſus ex ſola promiſsione impunitatis re uocans confeſsionem mitius torquetur.*
3 *Quid ſi perſeueret.*

CAPVT XV.

De Confeſsione ex minis vel pollicitationibus.

1 COnfeſſio extorta per Iudicem minis, ſeu
polliciationibus valet, nec reuocari
poteſt, ſi mille illæ, vel pollicitatio facta ſit,
vt diceret veritatem, ſecus ſi.in ſpecie, vt di-
cat, vel tale qqid cõfiteatur, Boſs.tit.de exam.
reo. num. 17. Immo d.confeſſio eſt valida,
ſiue Iudex illi prius dixerit, vt narret veritatẽ
quia nihil mali ſibi eueniret, ſiue dixerit, ꝙ
liberabitur, ſi vltra non proceſſit doloſe agẽ-
do, Boſs.tit.de confeſſ.per tortu.n.13. immo
confeſſus nõ præcedentibus inditijs, ſed præ-
cedẽte ꝓmiſſione impunitatis à Iudice facta,
ſi reuocauerit cõfeſſionẽ mitius torqueri de-
2 bet.idẽ Boſs.d.tit.n.15. Quin etiã cõfeſſus ſub
promiſsione impunitatis cum perſeuerantia
ſi appareat, quod ſub ſpe illius impunitatis
non ſequatur perſeuerantia, valet ipſius cõ-
feſſio, Boſs.eo.tit.num.18. & quando dolo,
& artibus Iudicis eius confeſſio extorta fuit
ſecuta poſtea reuocatione potens eſt ad tor-
turam, ſicut confeſſio tormentis extorta, &
poſtea reuocata Boſs.eo.tit.nu.21. & quando
etiam d.confeſsio non eſt omnino nitida, &
clara ſequitur potius tortura, quam aliter,
Boſs.ibid.num.22.

CAPVT XVI.

Quæ confeſsio delicti, quod non dimittit ſignum ſufficiat ad pœnam ordinariam.

COnfeſſio delicti quod ſignum non dimittit vbi præceſſit inditium dicti delicti, & delinquentis ſufficit ad pœnam ordinariam Boſſ.tit.de delict.num.19.

SVMMARIVM.

1 *Negans prauam intentionem non eſt audiendus.*
2 *voluntatis quæſtio non admittitur vbi non eſt verborum ambiguitas.*
3 *Quid in crimine hæreſis.*

CAPVT XVII.

De confeſſo negante malam intentionem.

1 COnfitens in crimine hæreſis, & etiam in
alijs criminibus factum, ſed prauam in-
tentionem negans, non eſt audiendus, quia
in maledictis, vel factis præſumitur malus
animus, & nemo credendus eſt dixiſſe, quod
prius non mente agitauerit, & quãdo in ver-
2 bis non eſt ambiguitas non admittitur vo-
luntatis quæſtio l.ſi non conuicij, C.de iniur.
l.labeo, ff.de ſupellect. legat.l.ille, aut ille de
legat.3.Simanc.Enchirid.d.tit.29. de cõfeſs.
num.7. Additur etiam quod confitens ſe di-
xiſſe, vel ſcripſiſſe hæreſim, ſi negat intentio-
nem impiam, niſi probabilem excuſationem
afferat torturæ ſubijci poteſt; nihil forte ſit
plene conuictus Card.in Clem.vlt.de vſuris,
Albert.in de aſſertio, Cathol.q 36.in fin. Si-
manc.Enchirid.tit.52.de tormenr.nu. 27.

SVMMARIVM.

1 *Confitens de ſe in crimine læſæ maieſtatis creditur contra ſocios.*
2 *Amplia in crimine hæreſis.*

CAPVT XVIII.

Quæ confeſsio de ſe præiudicat ſocijs.

COnfitens de ſe in crimine læſæ maieſtatis creditur contra ſocios Gloſ. 2.c.1. de confeſs.& probatur per eundem tex.& in Gloſſ.1.c.nemini is,q. 3. iuncto text. Quapropter à fortiori debet confitenti de ſe credi contra ſocios, etiam in crimine hæreſis, quod eſt grauius c.vergentis de hæret.& propterea hoc eſt ſpeciale in fidei fauorem quod ſocij criminis admittantur contra ſocios, text.eſt in c.in fidei de hæret.lib.6. Lucer.Inquiſit.in d.verb.confeſſio nu.8.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio extraiundicialis plenè probata ſemiplenam facit probationem,*
2 *Sufficit ad torturam.*
3 *Etiamſi non contineat locum, & tempus.*
4 *Nec reuocari poteſt, niſi facta plena probatione erroris.*

5 *Cum*

Digitized by Google

5 *Cum alijs veriſimilibus ſufficit ad ſenten-
tiam.*

CAPVT XIX.

De confeſsione extraiudiciali plene probata.

1 CONfeſſio extraiudicialis in criminali-
bus, & particularitter in crimine hære-
2 ſis ſi eſt plene probata, quia ſemiplenam fa-
cit probationem ſufficit ad torturam, l. vlt.
ff. de interrogar. Gloſ. recept. in l. capite quin-
to, ff. de adult. vbi Bart. Rainerius, Angel.
& communiter DD. Bart. in l. fin. nu. 6. ff. de
quæſt. & cæteri quos refert Anton. Gomez.
tom. 3 var. reſolut. c. 13. n. 8. & ſeq. & Clar. in
pract. crim. §. fin. q. 21. verſ. confeſſio extraiu-
dicialis, & Carrer. in prac. crim. num. 21. verſ.
ſeptimum indit. um, Director. Inquiſit. 3. par.
pag. mihi 599. col. 1. vbi videre poteris exem-
pla ibi appoſita. omnes in l. vlt. ff. de quæſt.
& in c. at ſi clerici de iudic. Simanc. Enchirid.
3 tit. 52. de torment. nu. 15. Immo ſufficit ad
torturam, & ſi non contineat locum, & tem-
pus, Boſs. tit. de confeſs. n. 45. & 57. & reuo-
4 cari non poteſt niſi facta plena probatione
5 erroris, Idem Boſs. eo. tit. nu. 55. Immo cum
alijs veriſimilitudinibus ſufficit ad ſententiã,
idem Boſs. tit. de conuict. n. 32.

CAPVT XX.

Confeſsio non exigit perſeuerantiam.

QVoad confeſſionem factam in crimi-
nalibus, & maximè in crimine hęreſis
dicitur, quod non exigitur perſeuerantia, vt
in l. ſi confeſſus, ff. de cuſto. & exhib. reo. & in
c. 2. de confeſs. & hoc ſecundum Panor. eſt
mente tenendum Lucer. Inquiſit. in verb.
confeſs. nu. 3.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio in crimine hæreſis purgat omne vi-
tium, & ineptitudinem proceſſus.*
2 *Quando procedat remiſſiuè.*
3 *Ratio.*

CAPVT XXI.

De Confeſſionis effectu purgante vitium proceſſus.

1 COnfeſſio in crimine hæreſis purgat om-
ne vitium, & ineptitudinem proceſſus,
vt in c. pen. de accuſ. lib. 6. & in c. Piſanis de
reſtit. ſpol. Ang. de malef. clauſula compa-
ruerunt de inquiſitio. col. 8. & quando pro-
cedat, vide Boſs. tit. de confeſs. num. 40.
2 Immo quamuis libellus fuerit ineptè factus,
confeſſus poteſt condemnari, Bal. in l. 2. ad
fin. C. de re iudic. Innoc. in c. qualiter, & quã
do il 2. de accuſar. vbi dicit, quod confeſſio
non curat ineptitudinem iudicij, Panor. in c.
at ſi clerici de iudic. Gloſ. 1. Lucer. Inquiſit.
in verb. confeſſio n. 1. & ibi in annotat. alle-
gatur Simanc. de Cathol. inſtit. tit. 13. de cõ-
feſs. Anton. Gomez. tom. 3. de delic. c. 12.
3 Clar. q. 21. & 55. Ratio eſt, quia per confeſ-
ſionem crimen factum eſt notorium, c. 1. de
cohabit. Cler. Gemin. in d. c. de accuſ. circa
princip. & d. Angel. lib. eo. clauſula qui D.
Iudex Addit. col. 4. ibi, ſecundo limitabat Lu
cer. Inquiſit. in verb. confeſſio n. 2.

CAPVT XXII.

*Ineptus proceſſus non impedit condemnationem in
hæreſis confeſsione.*

COnfeſſio facta in crimine hæreſis ante-
quam ſit factus proceſſus etiamſi d.
proceſſus ſit ineptus ſufficit ad condemnatio-
nem. Ang. de malef. clauſula comparuerunt
dd. Inquiſiti col. 8. in fin. Addit ſeq. facit ad
hoc Gloſ. 2. in c. 1. de accuſ. Lucer. Inquiſit.
in verb. confeſſio nu. 4.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſus interrogari poteſt de complicibus in
omni delicto.*
2 *Immo non interrogatus tenetur eos indicare.*

CAPVT XXIII.

De interrogatione de ſocijs.

1 CIrca confeſſionem factam ab aliquo de
ſe ipſo in crimine hæreſis, dicitur, quod
de participibus, ſeu ſocijs criminis interrogari
debet, nam ſi in alijs criminibus nõ ita Reip.
perniciosus id facere licet multo magis dice-
bit in hæreſi, & hoc vſu frequenti receptum
eſt Bal. conſ. 95. lib. 5. Driod. lib. 1. de liberta-
te Chriſtiana, Sot. de ratione tegendi ſecretũ
2 memb. 2. q. 6. Immo etiam non interrogatus
ſocios criminis indicare tenetur, alioquin nõ
bona videtur eorum confeſſio, Simanc. En-
chirid. tit. 29. de confeſs. n. 11. & ſeq.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio in hæreſi non præcedentibus inditijs vera habetur.*

2 *Etiamſi dicatur per torturã extorta. Nec cõſtet de tortura.*

CAPVT XXIV.

De confeſsione in hæreſi non præcedentibus inditijs.

1 CONfeſſus in crimine hæreſis non præcedentibus inditijs habetur pro verè cõfeſſo, Lucer. Inquiſit. in d. verb. confeſſio nu.
2 9. Quin etiam d. confeſſus non præcedentibus inditijs, ſi aſſerat ſe per torturam confeſſum fuiſſe, & non appareat ſe tortura præſu-
3 mitur ſponte confeſſus, niſi qualitas Iudicis repugnet. Boſs. tit. de confeſs. num. 74.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio metu tormentorum non dicitur facta extra locum tormentorum.*

2 *Etiam quod mina torquendi eſſent illata.*

3 *Etiam quod Reus ſit conductus ad locum tormentorum.*

4 *Confeſsio metu tormentorum præcedentibus inditijs cum perſeuerantia ſufficit ad condemnationem.*

5 *Non poteſt dari certa doctrina, vtrum dicatur metu tormentorum.*

6 *Dicens ſe confeſſum metu tormentorum non auditur ſine alia tortura.*

7 *Confeſsio facta per terrorem ſine ratificatione an ſit valida.*

8 *Quando procedat regula quod paria ſunt terror, & tortura.*

CAPVT XXV.

De confeſsione metu tormentorum.

COnfeſſio emanata metu tormentorum, licet eſſet inualida, tamen non dicitur propriè illata, Boſs. tit. de tortu. num. 3.
1 Immo confeſſus metu tormentorum non dicitur quando eſſet extra locum tormentorũ in loco vbi ſolummodo fiant examina, etiã ꝙ minę torquẽdi eſſẽt illatę Boſs. eo. tit. n. 4.
2 Immo confeſſus metu tormentorum non dicitur qui conductus ſolum ad locum tormẽ-
3 torum confeſſus eſt, licet Iudex non ſoleat ad illum locum conducere niſi eos, quos tor-
4 quere vellet Boſs. d. tit. n. 8. Immo confeſſio metu tormentorum facta vbi præcedebant inditia, cum perſeuerantia ſufficit ad ſententiam condemnatoriam, Boſs. tit. de confeſs.
5 per tortu. n. 1. Ceterum illud animaduertendum eſt, quod confeſſio vt metu tormẽtorũ facta dicatur, non poteſt certa doctrina dari propter varietatem perſonarum, quarum aliquæ debilis animi ſunt, aliquæ non. Boſs. tit. de tortu. n. 33. etſi confeſſus diceret ſe metu tormentorum confeſſus, & tamen non appareat de tormento illato, an præſumatur pro
6 eo, Boſs. remiſſiuè d. tit. nu. 24. eo amplius confeſſus aſſerens ſe metu tormentorum cõfeſſum non auditur ſine alia tortura, quia ita præſumitur vel ex defectu inditiorum, vel
7 aliter, Boſs. eo. tit. n. 50. Verum vltra ſupradicta ad maiorem intelligentiam, quod confeſſio facta per terrorem, & comminationem abſque ratificatione, an ſit valida, & fidem faciat, dicitur, quod aut terror, & comminatio realis eſt, & actui propinqua, vt pote, cũ Reus accuſatus, vel inquiſitus erat ligatus, vel ſpoliatus prope tormentum, aut fere in loco tormentorum, aut terror remotus eſt à tormento, & verbis tantum illatus per Iudicem committentem Reo ſe miris modis eũ excruciaturum, niſi veritatem fateatur. Si primo modo per terrorem extracta ſit confeſſio, tunc nõ valebit ſine ratificatione, quia paria ſunt confiteri in tormentis, vel metu tormentorum, Bald. in l. nouiſſimè, ff. quod falſ. tutore auctore, quem refert Raphaël Cumanus, idem Bal. in l. interpoſitas, C. de tranſact. tradit Gand. tract. de maleſ. in rubr. de quæſt. verſ. quę confeſſio dicatur facta metu tormentorum, & hæc ſententia vera eſt, tuta, & obſeruanda. Hoc ergo caſu, vt confeſſio valeat ratificatio cum perſeuerãtia exigitur, perinde ac ſi in tormentis eſſet facta ſin autẽ perterrefactus. Secundo modo confiteatur, tunc valet confeſſio ſine ratificatione, & tanquam ſine tormentis, & ſpontanea cenſeri
8 debet. Nam regula, quæ dicit, paria eſſe torturam, & terrorem, de qua Bal. in d. l. nouiſſimè, ff. quod falſ. tuto. acto. locum habet in terrore primi generis, qui actui propinquus eſt, vt vere annotauit Anton. Gomez. 3. tom. var. reſol. c. 13. num. 4. verſ. & ita debet procedere, tenet Bar. in l. 1. §. Diuus Seuerus n. 2. ff. de quæſt. Gand. trac. de maleſ. Director. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 39.

CA-

CAPVT XXVI.

De confeſſione ratificanda, vel non.

CONfeſſio facta ſine tortura non oportet reiterari, ſed quæ fuit facta in tortura, ita vt puta ſi erat ligatus in tortura, vel ante torturam ductus, vel āte torturam ſpoliatus, & oportet ratificari ad bancum, & debet tortus per vnam diem naturalem quieſcere poſt torturam antequàm ducatur ad ratificandū. Angel. de malef. in verb. fama publica col. 4. ibi poſtquam aliquis Lucer. inquiſit. in verb. confeſſio n. 10.

CAPVT XXVII.

Confeſſio præcedentibus inditijs an reuocabilis.

COnfeſſus ſine tortura, contra quem erant inditia ad torturam, an poſſit reuocare confeſſionem vel non, eſt in arbitrio Iudicis, Boſs. tit. de confeſs. n. 79.

SVMMARIVM.

1 *Confeſsio in tormentis ſi reuocatur reperitur tortura.*
2 *Confeſſus in tormentis precedente confeſsione extraiudiciali poteſt condemnari.*
3 *Sufficit ad ſententiā ſine perſeuerātia iuncta veriſimilitudine facti.*
4 *Quando ſufficiat ad veritatem.*
5 *Quanto tempore poſtea ſit verificanda.*

CAPVT XXVIII.

Quando in confeſsione requiratur perſeuerantia.

1 COnfeſſio emanata in tormentis ſi reuocetur iterum tortura repetitur, & con-
2 feſſus cogitur perſeuerare, Boſs. tit. de confeſs. nu. 58. Immo confeſſus legitime per tormenta præcedente confeſſione extraiudiciali poteſt condemnari Boſs. eo. tit. num. 33.
3 Eo amplius ſicut confeſſio facta legitimè per tormenta iuncta facti veriſimilitudine, ſicet non adſit perſeuerantia ſufficit ad ſententiam.
4 Boſs. tit. de conuict. nu. 31. Ita pariter confeſſio facta in tortura vel cum perſeuerātia, vel cum alio adminiculo ſufficit ad veritatem, Boſs. tit. de confeſs. per tortu. nu. 3. Illudque
5 etiam animaduertendum eſt, quod dicta cōfeſſio ratificari debet ſpatio vnius diei naturalis, ſed benignius eſt, vt hæc ratificatio fiat poſt duos, vel tres dies poſtquā fuit inflicta tortura, ne adhuc tormentorum dolor, & vehemēs animi perturbatio durare videatur, Direct. Inquiſit. 3. par. pag. mihi 485. comm. 39. col. 1. Et quibus obſeruatis quid fieri debeat, & qualis modus interrogationis in hoc caſu eſſe debeat, vide ibidem.

NOTANDA.

I.

Confeſſum pro iudicato.

COnfeſſus pro iudicato habetur, quia quodammodo ſua ſententia damnatur; Vnde illud Euangelij confeſſis Reis dici poteſt, ex ore tuo te iudicio, Luc. 19. l. 1. & l. 3. ff. de confeſs. Simanc. Enchirid. tit. 25. de comprehen. num. 1. & ſeq. Immo confeſſus etiam non præcedentibus inditijs in crimine hæreſis habetur pro vere confeſſo Lucer. Inquiſit. in verb. confeſſio nu. 11.

II.

De Confeſſione generali.

COnfeſſio omnis non plene prodeſt, vel nocet, nam confeſſio generalis, & incerta efficax non eſt ad integram probationē vrgeri tamen Reus debet vt certum confiteatur, l. certum, ff. de confeſs. Simanc. Enchirid. tit. 29. de confeſs. n. 2.

III.

Sumendum contra Reum, & quando.

EX confeſſione alicuius capitur illud, qđ contra eum eſt, & non id, quod pro eo eligi poteſt, & hoc quando inſurgit mala preſumptio cōtra illud quod fuit pro eo Panor. in c. cum veniſſent de inſtit. Lucer. Inquiſit. in verb. confeſsio n. 6.

IV.

De efficacia confeſſionis.

1 COnfeſſio Rei eſt tantæ efficaciæ, & potentiæ, quod facta etiam coram Iudice incompetente, vt ſupra dictum eſt, confeſſus tenetur

tenetur illam confirmare coram Iudice competente, Innoc. in c. At ſi clerici de iudic. & hoc præcipuè ſi ex tali confeſſione orta eſt ſuſpicio, vel infamia, Angel. de malef. in verb. comparuerunt dd. Inquiſiti col. 11. Innoc. in c. inquiſitionem, de elect. & Anton. Butr. in d. c. At ſi clerici, Lucer. Inquiſit. ibidem n. 7.

V.

De efficacia confeſſionis.

2 CONfeſſio in criminalibus inducit probationem etiam quoad pœnæ impoſitionē, licet ordo iudiciarius non fuerit ſeruatus: Vnde poteſt confeſſo imponi pœna quantūcūque grauior, Innoc. in c. qualiter, & quādo de accuſ. 1. col. 3. & ſic patet quod confeſſio non læditur ex inutili inſtantia iudicij, vel ex ommiſſione ordinis iudiciarij, vt Gemin. in c. accuſatus de hæret. lib. 6. in princ. de hoc ſupra eodem verbo, §. 2. & 4. Lucer. d. verb. num. 8.

VI.

De efficacia confeſſionis.

3 CONfeſſio notorium inducit, Boſs. tit. de confeſs. n. 8.

VII.

De efficacia confeſſionis.

4 CONfitens mandatum ad homicidiū non excuſatur, etiam quod mandatarius compareat, & neget, mandantem aliquid mādaſſe, vel dicat ſe motu proprio feciſſe, Boſs. de delict. nu. 50.

Et hæc pro huiuſmodi materia ad fauorē Fiſci pro nunc ſufficiant.

L A V S D E O.

MACERATAE. M. DC. XXX.

EX TYPOGRAPHIA IO. BAPTISTÆ BONOMI.

CVM LICENTIA DD. SVPERIORVM.

Digitized by Google